Adjmāl-i bayṭara / Ibrahīm Adhamar.

Contributors

Adham, Ibrahīm.

Publication/Creation

İstanbul : [publisher not identified], 1306 [1888]

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/g84fnxh9

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

اجمال بیطره

مترجم وجامعی

باب والای سرعسکری سواری دائره

علیه سنك ایکنجی شعبه سی، مدیر معاونی قائممقام،

بیطار ابراهیم ادهم

مجلس معارف عسکریه نك تصدیقی ومعارف نظارتنك برخصتیله باصلدی

استانبول

آ. مادیان) شرکت مرتبه مطبعه سی . باب عالی جاده سی نومرو ۵۲

۱۳۰۶

حکاك ولیطوغراف آنترانیك

22501269043

A 620.-

618/299

اجمال بیطره

مترجم وجامعی

بروسوی ابراهیم ادهم

باب والای سرعسکری سواری دائره‌سنك ایکنجی شعبه‌سی
مدیر معاونی بیطار قائممقاملرندن

مجلس معارف عسکریه‌نك تصویبی ومعارف نظارتنك
رخصتیله باصلدی

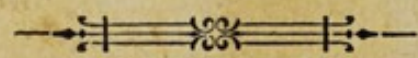

استانبول

(آ. ماویان) شرکت مرتبیه مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٢

١٣٠٦

شرکت مرتبیه مطبعه وکتبخانه‌سی — باب عالی جاده‌سنده
نومرو ۵۲

WELLCOME
LIBRARY
INSTITUTE

P.B. Turkish 137

فهرس اجمال بيطره

افاده : حروف هجا صره‌سيله ترتيب وتدوين ايدلمش اولان كتابلرك فهرسه محتاج اولمدقلرى بديهى ايسه‌ده بو اثرده‌كى مباحثك شبعات عديدهٔ فن بيطريه‌يه تعلق ونسبتلرينى ارائه ايدر عنوانلر آلتنده جمعيتليجه كوسترلمرندن مأمول ومنتظر اولان فوائده مبنى بروجه زير او يولده برفهرس ترتيب وتزبير قلنمشدر.

امراض عموميه

حمى ٤٧٨ [١] . ـ حمى الروح ٤٨١ . ـ حماى عرضى ٤٨٢ .

امراض اندفاعيه : جدرى . چيچك ٤٢٣ . ـ جدرئ اغنام ٤٢٥ . ـ جدرئ بقرى ٤٢٤ . ـ جدرئ فرسى ٤٢٤ . ـ انجرى . شرى . قورداشن ٣٢٠ . ـ حماى قلاعى ٤٨٢ .

امراض عفنيه: امراض تيفوييديه ٣١٢ . ـ بثرهٔ خبيثه ٣٤١ . ـ جمره ٤٤٥ . ـ داء الكلب . قودوزلق ٥٤١ . ـ ذات الجنب والرئهٔ ساری ٥٥٧ [٢] . ـ رعام . سقاوه ٥٩٠ . ـ عره ٦٩٢ . ـ وباى بقرى ٧٨٦ [٢] . ـ هيضهٔ دجاج طاوق قولراسى ٨٠٦ .

امراض بنيويه : امتلاى دم ٣١٠ . ـ اورام صباغيه ٣٣٣ . ـ اورمان علتى ٣٣٥ . ـ داء حفر ٥٤٧ . ـ داء الفرفير ٥٣٩ . ـ دم متبول ٥٥٠ . ـ ديا بيطس ٥٥٤ . ـ حماى ولادى ٤٨٣ . ـ رئيه ٥٦٧ . ـ رخيطس ٥٧٠ . ـ سل الرئهٔ بقر ٥٩٦ . ـ سوء القنيهٔ مائى ٥٩٩ . ـ سوء القنيهٔ كاسر العظام ٦٠٠ . ـ فقر الدم ٧١٥ . ـ غورم ٦٩٩ . ـ مرض جماع ٧٦١ . ـ مرض كلاب ٧٦٥ . ـ نخره ٥٧٢ .

امراض عصبيه : مرض عصبى ٧٦٣ . ـ حواله ٤٨٨ . ـ

---

[١] رقلر صحيفه نومرولريدر .

[٢] خاتمه‌يه دخى باقيله .

داء بهر ۵۴۵ . ـ داء الرقص ۵۳۹ . ـ دوار ۵۵۱ . ـ احتـلاج ۸۱ . ـ راعشهٔ اغنام ۵۶۶ . ـ صرعه ۶۱۱ . ـ عدم انتظام حرکت ۶۸۳ . ـ عدم حرکت . سکوت ۶۸۵ . ـ فلج اسفل ۷۱۶ . ـ کزاز ۷۳۲ .

ج امراض جـلدیه : انتـفاخ تحت جلدی ۳۱۷ . ـ احمرار . احتقان جلدی ۸۲ . ـ استسـقای فرس . اوزیمای متعممه ۳۳۷ . ـ اکزیما ۲۷۴ . ـ اکتیمـا ۲۷۳ . ـ التهاب ادمه ۲۷۶ . ـ جرب ۴۲۹ . ـ جرب جرابی ۴۳۲ . ـ جروح صیف ۴۴۳ . ـ حکهٔ جلد ۴۷۸ . ـ اورام صباغیه . ملانوز ۳۳۳ . ـ حکهٔ شـدیده ۴۷۸ . ـ حمره . بیلانجق ۴۸۵ . ـ حمرهٔ مستولیهٔ غانغرنیه ۴۸۶ . ـ داء القمل ۵۴۰ . ـ دمل ۵۵۰ . ـ سعفه ۵۹۰ . ـ فقاع ۷۱۴ . ـ قرحهٔ آکله ۷۲۳ . ـ قوبای اصفر . ـ امپتیغو ۷۲۵ . ـ قوبای ضوائن ۷۲۵ .

امراض جراحیهٔ انسجهٔ مختلفه

ج استرخای عظام ۱۶۸ . ـ استسقا ۱۶۹ . ـ اکیاس ۲۷۵ . ـ التهاب سمحاق وعظم ۲۸۴ . ـ التهاب عقد واوعیهٔ لنفائیه ۲۸۸ . ـ التهاب غشای زلالی ۲۸۸ . ـ التهاب مفصل ۳۰۲ . انجماد ۳۲۱ . ـ اورام عظمیه ۳۳۴ . ـ اورام غضروفیه ۳۳۵ . ـ اوزیمـا ۳۳۷ . ـ تقیح دم ۴۰۱ . ـ تلحم عظام ۴۰۶ . ـ جروح آلات قاطعه ۴۴۰ . ـ جروح اسلحهٔ ناریه ۴۳۹ . ـ جرذ غضروفی ۴۳۲ . ـ جرذ جلدی ۴۳۸ . ـ جرذ وتری ۴۳۷ . ـ جروح بالتلقیح ۴۴۰ . ـ حرقه . یانق ۴۵۴ . ـ خراج . خراجه ۴۸۹ . ـ خراج بارد ۴۹۰ . ـ خراج حار ۴۹۱ . ـ خراجهٔ تحت ظلفیه ۴۹۰ . ـ رض ۵۷۰ . ـ رم ونخره ۵۷۲ . ـ سلعهٔ شحمیهٔ صفراویه ۵۹۹ . ـ سـلعه ۵۹۸ . ـ سرطـان ۵۸۸ . ـ صمـامه ۶۱۲ . ـ عرج ۶۸۶ . ـ عفونت دم . انتان قیحی

٦٩٤ . ــ فلغمون منتشر . حمرهٔ التهابیه ٧١٧ . ــ ناسور ٧٦٩ . ــ نزف جرحی ٧٨٠ .

عملیات صغیره وکبیرهٔ جراحیه

فصد ٧١٣ . ــ خیاطات . دیکیشلر ٥٢٤ . ــ اکتوا . کی . داغ ٢٦٨ . ــ بتر اثدیه ٣٤٠ . ــ بتر ذنب ٣٤٠ . ــ بزل جیوب حلقومیهٔ ذو الحافر ٣٤٣ . ــ بزل عین ١١٧ . ــ تفتیت حصاة ٣٩٧ . ــ تقیح قدم اغنام . پیه‌تن ٤٠٢ . ــ تلقیح ٤٠٧ . ــ ثقب منشاری ٤١٨ . ــ جروح ٤٣٩ : ٤٤٤ . ــ جرذ غضروفی ٤٣٢ . ــ خراجات ٤٨٩ : ٤٩٢ . ــ خزع احلیل ٤٩٣ . ــ خزع جنین ٤٩٥ . ــ خزع رحم ٤٩٦ . ــ خزع عصب خفی ٤٩٧ . ــ خزع عضلهٔ عصعص ٤٩٧ . ــ خزع قصبه ٥٠٢ . ــ خزع لامئ فقاری ٣٤٣ . ــ خزع مری ٥٠٤ . ــ خزع وتر ٥٠٥ . ــ خصا ٥٠٦ : ٥١٨ . ــ ردخلع ٥١٨ : ٥٢٣ . ــ رم ونخره ٥٧٢ . ــ سرطان ٥٨٨ . ــ شتر خارجی وداخلی ٦٠٥ و ٦٠٦ . ــ ضیق الحافر ٦٧٤ . ــ عقال . ترسجه ٦٩٦ . ــ عملیهٔ قیصریه ٦٩٨ . ــ رد الفتق ٧٠٠ و ٧١٣ . ــ قراپو ٧٢١ . ــ رهصه . بیلهم ٥٧٨ . ــ قیرپه وقیرچان ٧٢٧ . ــ قیله ٧٢٩ : ٧٣١ . ــ کسر ٧٣٤ : ٧٤٥ . ــ لحم نابت . پولیپ ٧٤٧ . ــ لقط العظم والمسمار ٧٤٨ . ــ لیاط غیر طبیعیٔ اسنان ٧٥٢ . ــ ناسور ٧٦٩ . ــ وخز میخ ٧٩٢ . ــ فن ولادهیه عائد عملیات .

اعضا ونواحینك امراضی

امراض رأس

احتقان دماغی ٧٦ . ــ استسقای رأس ١٧١ . ــ التهاب سحایا

ودماغ . دوار ذاتی ٢٨٤ . ــ دواره ٥٥٢ . ــ رجفان دماغ ٥٦٩ . ــ سکته . نزف دماغی ٥٩٤ . ــ فلج وجهی ٧١٦ . ــ مجمع جیوب جبهیه وفکیه ٧٥٣ . ــ مرض رأس سارئ بقر ٧٦٤ .

امراض عینیه

استسقای عین ١٧٥ . ــ التهاب طبقهٔ قرنیه ٢٨٧ . ــ رمد خارجی . التهاب غشای منضمه ٥٧٤ . ــ رمد داخلئ دائمی ٥٧٦ . ــ رمد داخلئ متناوبی ٥٧٦ . ــ رمد دودی ٥٧٨ . ــ ساد ٥٨١ . ــ شتر خارجی ٦٠٥ . ــ شتر داخلی ٦٠٦ . ــ شعیره ٦٠٦ . ــ ظفره . قوش قنادی ٦٨٢ . ــ کمنه ٧٤٥ . ــ ودق . سحاب ٧٩٤ .

امراض اذنیه وانفیه وقرنیه

امراض اذنیه : آقاریاز اذنی ٧٤ . ــ قرحهٔ اذنیه ٧٢٤ . ــ لحم نابت . پولیپ ٧٤٧ . ــ نزلهٔ اذنیه . التهاب اذن خارجی ٧٧٧ .

امراض انفیه : تنفس صفیری ٤١٥ . ــ رعاف کلاب ٥٧١ . ــ مرض رأس سارئ بقر . ــ نزلهٔ انفیهٔ خانغرنیه ٧٦٤ . ــ نزلهٔ انفیه . زکام . قوریزا ٧٧٨ . ــ نزلهٔ جیوبیه ٧٧٩ . ــ نتانة انف . قرحهٔ خیشوم ٥٨٩ .

امراض قرنیه : تزلزل قرون ٣٥٣ . ــ کسر قرون ٧٣٧ . ــ نزلهٔ قرنیه ٧٦٤ .

امراض فمیه

عظامده : کسر فك اسفل ٧٤٢ ــ خلع فك اسفل ٥١٩ . ــ رم ونخرهٔ عظم فکی ٥٧٢ .

اسنانده ؛ امراض اسنان ٣١٠ . ــ رم سنی . دیش چوروکی

۵۷۳ . لیاط غیر طبیعیٔ اسنان . دیشلرك غیر طبیعی آشنمسی ۷۵۲ . ـ یل یوتان ۸۰۹ .

ج شفتانده : ثؤلول . سیکیل ٤۱۸ .

ج لسانده : التهاب لسان ۲۹۷ . ـ جروح ومزق لسان ٤٤٤ . ـ جمرهٔ لسان ٤٤٥ . حصاة لعابی ٤٥٥ . ـ داء الحنك . دماغ ۵۲۷ . داء جاورسیه . قلاع . آغز شابی ۵٤۷ . ـ عقدة اللسان . دیلچیك ٦۹۷ . ـ التهاب فم ۲۸۹ . ـ قیرپمه وقیرچان ۷۲۷ .

امراض خلقومیه وعنقیه

ج اجل . تمایل عنق ٤۱۰ . ـ التهاب نکفه ۳۰٦ . ـ التهاب ورید وداجی ۳۰۸ . ـ جدره . غوشا ٤۲۳ . ـ داء الخلد . کوستبك یاره‌سی ۵۲۸ .

امراض بلعوم وحنجره وشریان شزن ومری

ج التهاب مری ۲۹۹ . ـ انبساط غیر طبیعیٔ مری . قانسه ۷۱۸ . ـ انسداد مری ۳۲٤ . ـ تشنج مری ۳٦۱ . ـ حناق ٤۸٦ . ـ حناق ذبحوی ٤۸۷ . ـ کسر شریان شزن ۷۳٦ .

امراض خارج صدریه

ج ناحیهٔ صدریه‌ده : جداغو یاره‌سی . جرحهٔ کاتبه ٤۲۱ . ـ جروح عمیقه وغیر عمیقهٔ صدر ٤٤۳ . ـ کسر اضلاع ۷۳٤ .

ج نواحیٔ ظهریه وقطنیه‌ده : استسقاء سیسائی ۱۷۲ . ـ بل یاره‌سی ۳٤٦ . ـ کسر فقرات ۷۳٦ . ـ وثی قطنی . وجع قطنی ۷۹۱ .

امراض داخل صدریه

ج شعبات قصبیه ورئتانده : احتقان رئوی ۷۷ . ـ استسقای

صدر ۱۷٤ . ــ استسقای ریحیٔ صدر ۱۷۲ . ــ التهاب قصبات حاد ومزمن ۲۹۰ . ــ التهاب قصبات دیدانی ۲۹۲ . ــ انتفاخ رئه ۳۱۸ . ــ ذات الجنب ٥٥٦ . ــ ذات الجنب والرئهٔ ساری ٥٥۷ . ــ ذات الرئهٔ حاد ٥٦۱ . ــ ذات الرئهٔ مزمن ٥٦۳ . ــ صولیغان ٦۱۲ . ــ نفیث دم ۷۸٥ .

ج قلبده : استحالهٔ شحمیهٔ قلب ۱٦۸ . ــ استسقای شغاف خارجی ۱۷۳ . ــ التهاب شغاف خارجی ۲۸٤ . ــ التهاب شغاف داخلی ۲۸٥ . ــ التهاب قلب ۲۹۳ . ــ صمامه ٦۱۲ . ــ علقهٔ سداده . مسددم ٦۹۷ .

ج حاجزده : فتق حاجزی ۷۰۱ .

ج اورده وشراینده : ام الدم ۳۰۹ . ــ مسددم ٦۹۷ .

امراض اطراف قدامیه

ج کتف وساعدده : ارتشاح دموی ۱٦۷ . ــ استسقای کیس مخاطیٔ مرفقی . اسفنج ۱۷۷ . ــ انسداد شرایین کتف فرس ۳۲۳ . ــ تکلتی قیزغینی ٤۰٦ . ــ خراجه ٤۸۹ . ــ خراج کتف فرس ٤۹۱ . ــ خلع مفصل عضدیٔ کعبری ٥۲۲ . ــ خلع مفصل کتفیٔ عضدی ٥۲۳ . ــ رض ٥۷۰ . ــ عرج منکب . اوموز طوپاللنی ٦۸۹ . ــ فلج عضلات کتفیهٔ فرس ۷۱٦ . ــ فلغمون منکب فرس ۷۱۷ . ــ کسر عظم زند ۷٤۰ . ــ کسر عظم عضد ۷٤۱ . ــ کسر عظم ساعد ۷٤۰ . ــ کسر عظم کتف ۷٤٤ .

ج رکبه (دیز) ده : استسقای مفصل رکبه ۱۸۰ . ــ التصاق مفصل ۲۷٥ . ــ جروح رکبه ٤٤۱ .

ج وظیف (اینجك) ده : استسقای کیس مخاطیٔ مفصل کعبی . آیاغه صو ایندیرمه ۱۷۸ . ــ استسقای مفصل کعبی ۱۷۹ . ــ التهاب

غشای زلالیٔ وتریٔ متتابع ۲۸۹ . ــ التهاب وتر ۳۰۷ . ــ اورام عظمیهٔ وظیف ۳۳٤ . ــ بجاغه صو طوپلانمه ۳٤۲ . ــ تقوس رکبه ۳۹۸ . ــ کسر عظم وظیف ۷٤٥ .

ناحیهٔ حوشبده: بغه ۳٤٤. ــ تقوس رجل۳۹۹. ــ طپوق چالمق ٦۸۱. ــ عرج آبادی٦۸۹. ــ کسر عظم حوشب۷۳۹. ــ وثی حوشب۷۹۰.

ناحیهٔ اکلیلیه‌ده : بجلغان . عرن ٦۹۱ . ــ بغه ۳٤٤ . ــ جرذ جلدی ٤۳۸ . ــ جرذ وتری ٤۳۷ . ــ داء الحُمار . قرحهٔ اکلیل ٥۲۹ . ــ کسر عظم اکلیل ۷۳۷ .

رجلده : تقیح قدم اغنام . پیه‌تن ٤۰۲ . ــ جرذ غضروفی . شکر باشی ٤۳۲ . ــ خراجهٔ تحت ظلفیه ٤۹۰ . ــ داء الرجل ٥۳۰ . ــ داء الرجل بقر ٥۳٥ . ــ داء الرجل کلاب ٥۳۷ . ــ داء الرجل ولادی ٥۳۸ . ــ داء زورقی ٥٤۸ . ــ رهصه . بیلهم ٥۷۸ . ــ شق الحافر . شقاق . طرناق چاتلاغی ٦۰۷ . ــ ضیق الحافر . اوکجه دارلغی ٦۷٤ . ــ فتق قرن ورقی ۷۰٦ . ــ قراپو . داء ضفدعی ۷۲۱ . ــ لقط العظم والمسار . طبانه چیوی وکمیك کبی اجسام نافذه باتمق ۷٤۸ . ــ وخز میخ . میخ دکمك ۷۹۲ . ــ یتشدیرمه ۸۰۷ .

امراض خارج بطنیه واثدیه

بطنده : فتق بطنی ۷۰۰ . ــ فتق سری . داء التفاح ۷۰۲ . ــ فتق عجانی ۷۱۳ .

اثدیه‌ده : التهاب ثدی ۲۷۹ . ــ امتلای ثدی ۳۰۹ . ــ انسداد حلمه ۳۲۲ . ــ تیبس اثدیه ٤۱۷ . ــ ثؤلول . سیکیل ٤۱۸ . ــ جروح اثدیه ٤۳۹ . ــ زلع اثدیه . ممه چاتلاغی ٥۸۰ . ــ سرطان اثدیه ٥۸۹ . ــ سیلان لبن ٦۰٥ .

امراض حاجز ومعده وامعا ومتفرعاتی

حاجزده : فتق حاجزی ۷۰۱ .

معده‌ده : التهاب معده ۳۰۱ . ـ انسداد حفت ۳۲۱ . ـ تخمه . انتفاخ بطن ۳۱۵ . ـ سوی هضم دواری ۶۰۱ . ـ سوی هضم معدی ۶۰۳ . ـ سوی هضم معدیٔ آکل لحوم ۶۰۴ . ـ نفیث دم ۷۸۵ .

امعاده : التهاب معای حاد ومزمن ۳۰۰ . ـ التوی امعا ۲۷۶ . ـ تغلف امعا . نمو داخلی ۳۹۲ . ـ جروح شرج وسرم ۴۴۲ . ـ دوسنطاریای سؤافی ۵۵۳ . ـ سانجیلر ۵۸۲ . ـ سوی هضم معائی ۶۰۲ .

امراض کبد وطحال وبریطون وکلیتان ونخاع شوکی

کبده : احتقان کبدی ۷۸ . ـ استحالهٔ شحمیهٔ کبد ۱۶۷ . ـ التهاب کبد ۲۹۴ . ـ تشمع کبد ۳۶۰ . ـ حصاة صفراوی ۴۵۵ . ـ سکتهٔ کبد ۵۹۵ . ـ یرقان ۸۰۸ .

طحاله : احتقان طحالی ۷۸ . ـ سکته ومزق طحال ۵۹۶ .

بریطونده : استسقای بطن ۱۷۰ . ـ التهاب بریطون ۲۷۷ .

کلیتانده : نزف کلیوی ۷۸۱ . ـ التهاب کلیه ۲۹۵ . ـ تبول آلبومین ۳۴۶ . ـ تبول دم ۳۴۷ .

نخاع شوکی ومحفظاتنده : احتقان نخاع شوکی ولفائف نخاعیه ۷۹ . ـ التهاب نخاع شوکی ۳۰۴ .

رحم ایله لواحقنك امراضی

رحمده : استسقای رحم ۱۷۱ . ـ التصاقات مرضیهٔ رحم ۸۰۴ . ـ التهاب رحم ۲۸۲ . ـ انقلاب رحم ۳۲۸ . ـ آفات عضویهٔ رحم ۷۳ . ـ اورام رحمیه ۳۳۲ . ـ فتق رحم ۸۰۳ .

مبيضده : التهاب مبيض ۲۹۷. ـ مانیای غلمت . جنون غلمت ۷۵۳.
مهبلده : التهاب مهبل ۳۰۳ . ـ انقلاب مهبل ۳۳۱ .

امراض اعضای تناسلیهٔ حیوانات ذکور

قضیبده : التهاب قنب وخشفه ۲۹۳ . ـ انعاظ دائم ۳۲۵ . ـ انعاظ مؤلم ۳۲۶ .
خصیتانده : استسقای خصیه . قیلهٔ مائیه ۷۳۱ . ـ التهاب خصیه ۲۸۰ . ـ سیلان منی ۶۰۵ . ـ قیلهٔ دمویه ۷۲۹ . ـ قیلهٔ لحمیه . سرطان خصیه ۷۳۰ . ـ خصا ۶۰۵ : ۵۱۸ .
پروستاتده : امراض پروستات ۳۱۱ .
مجرای بولده : التهاب احلیل ۲۹۸ . ـ خزع احلیل ۴۹۳ .

امراض مثانه

التهاب مثانه ۲۹۷ . ـ فتق مثانی ۷۰۷ . ـ حصاة ۴۵۵ . ـ تفتیت حصاة ۳۹۷ .

امراض مغبنیه وشرجیه

ناحیهٔ مغبنیه‌ده : فتق مغبنی ۷۰۷ .
ناحیهٔ شرجیه‌ده : اورام صباغیه ۳۳۳ . ـ ناسور ۳۳۹ . ـ خروج شرج ۴۹۲ .

امراض اطراف خلفیه وذنب

کفل (صاغری) ده : خلع مفصل خرقفیٔ فخذی ۵۱۹ . ـ عقال . ترسجه ۶۹۶ . ـ کسر حوصله ۷۳۵ .
فخذ (اویلوق) ده : استسقای مفصل رضفی ۱۸۱ . ـ التهاب مفصل رضفی ۳۰۳ . ـ خلع مفصل رضفی ۵۲۱ . ـ کسر عظم رضفه ۷۴۰ . کسر عظم فخذ ۷۴۲ .

عظم قصبه ومأبضده : استرخای ارتفاق ١٦٨ . ـ استسقای کیس مخاطیٔ نقطهٔ مأبض ١٧٨ . ـ استسقای مفصل مأبض ١٨٢ . ـ التهاب ورید صفن ٣٠٧ . ـ تپیك (قوری ونصرلی) ٣٤٩ . ـ عرج متناوب ٦٨٩ . ـ کسر عظم قصبه ٧٤٣ . ـ کیاس . قورب ٧٤٦ . ـ معص ٧٦٨ .

اطراف خلفیه اجزای سائر سنك دیکر آفاتی اطراف قدامیه نکسکنه موافقدر .

ذنبـده : بتر ذنب ٣٤٠ . ـ خزع عضـلهٔ عصعص . انکلیز اصولی قویروق یاپمق ٤٩٧ .

فن تولید بیطری

حبل . حمل ٤٥٠ . ـ وضع حمل . تولید طبیعی . ولاده ٧٩٥ . ـ وضع حمل بطیٔ ٧٩٥ . ـ وضع حمل عسیر ٧٩٧ . ـ وضع حمل فاتر ٨٠٥ . ـ وضع حمل مرده زاد ٨٠٦ . ـ مجیئات ٨٠٤ . ـ اسقاط جنین ٢٥٧ . ـ عدم تخاص ٦٨٣ . ـ حمای ولادی ٤٨٣ . ـ داءالرجل ولادی ٥٣٨ . ـ التوای رحم ٨٠٢ . ـ انسداد رحم ٨٠١ . ـ تغیر شـکل حوصله ٨٠١ . ـ انقلاب رحم (عملیهٔ ـ) ٧٩٨ . ـ اخراج جنین (عملیهٔ ـ) ٧٩٩ . ـ عملیهٔ قیصریه ٦٩٨ . ـ خزع جنین ٤٩٥ . ـ خزع رحم ٤٩٦ ،

علم الامراض عمومیه

استقصای صدر حیوانات اهلیه (قرع واصغا) ١٨٤ : ٢٥٦ . ـ حما ٤٧٨ . ـ مرض ٧٥٥ . ـ نبض ونبضـان ٧٧٠ . ـ سعـال ٥٨٩ . ـ فرط سمانه ٧١٣ . ـ قحول . ـ ضمور ٧١٩ .

حفظ الصحهٔ بيطرى

آخورلر (ذيلاً اصول ازالهٔ عفنه) ٦٩ . ـ اغديه ومأ كولات ٢٦٠ . ـ طوز ٢٦٦ .

فن احوال واشكال خارجيهٔ فرس

آت ١ : ٦٩ . ـ تناسب اشكال خارجيهٔ فرس ٤١٠ . ـ تعيين سن حيوانات اهليه ٣٦١ : ٣٩٢ . ـ جانباز حيله‌لرى ٤٢٠ .

مفردات طب بيطرى

ادويه ٨٣ : ١٦٧ .

ضابطهٔ صحيهٔ بيطريه

ضابطهٔ صحيه ٦١٣ : ٦٧٤ . ـ تفتيش ومعاينهٔ لحوم ٣٩٥ .

علم حقوق تجارئ بيطرى

حقوق تجارى ٤٥٧ : ٤٧٨ .

طب قانونئ بيطرى

طب قانونى ٦٧٩ . ـ تسمم ٣٥٣ . ـ انقطاع تنفس ٣٢٧ . ـ جروح ٤٣٩ .

نعلبندلك

نعلبندلك ٧٨١ . ـ جرذ غضروفى ٤٣٢ . ـ ضيق الحافر ٦٧٤ . ـ طپوق چالمق ٦٨١ . ـ رهصه . بيلهم ٥٧٨ . ـ لقط العظم والمسمار ٧٤٨ . ـ وخز ميخ ٧٩٢ . ـ يتشديرمه ٨٠٧ .

مقدمه

بعد ادای ما وجب علینا ولی‌نعمت بی‌منتمز متبوع مشروع معظم وخلیفهٔ اقدس وافخم پادشاهمز شوکتلو غازی سلطان {عبد الحمید} ثانی معارف پرور افندمز حضرتلرینك روز جلوس میمنت مأنوس همایونلرندن بوآنه قدر هر امر سعادت رهبره وعلی الخصوص ترقیٔ معارف و هنره لطفاً منعطف ومصروف اولان نظر فیض بخشا ومساعدات معالی احتوای شاهانه‌لری عصر مسعود همایونلری ایچون تاریخ عثمانیده الی آخر الزمان تنویر عیون شکران ایده‌جك صورتله پك پارلاق بردور علم‌وهنر ومعرفت آچمش وهر الی قلم طوتان مسلکنجه ابراز آثاره نقدینهٔ عمرینی صاچمشدر.

قدرت علمیه وقلمیه‌دن قدر کفایه وایه‌سی وحقیقةً غیرتدن غیری سرمایه‌سی اولمیان اصدقای بندکان خلافتپناهیدن بوعاجز بینوا یعنی بیطارقائمقاملرندن بروسه‌لی ابراهیم ادهم بن مصطفی

اوته‌دنبرو رفقای مسلکمه بویله برخدمت ایفاسنی امل ایدنمکده وآنجق معلومات مکتسبهٔ کمترانه‌می پك کفایتسز کوره‌رك تشبثنه بردرلو جرأتلنه‌مامکده ایکن نائل شرف صهریتی اولدیغم خیرخواه وشفیقم میرلوا سعادتلو بیطار عثمان نوری پاشانك ترغیبات خیریه‌سنه « باقی قالان بوقبه‌ده بر خوش صدا ایمش » حکمینك تشویقات جدیه‌سیدخی منضم اولمغله مستعیناً بتوفیقه تعالی اشبو اجمال بیطره‌نك ترجمه وحروف هجا صره‌سیله ترتیب واتمامنه موفق اولدم. عهد مسعدت وفد حضرت شهریار اعظمیده ساحه پیرای عالم مطبوعات اولان آثار میانده بواثر ناچیز دخی بیطار آرقداشلرمك ولو جزئی اولسون استفاده‌سنه خدمت ایده‌بیلورسه ترتیبی یولنده اوچ سنه قدر صرف ایتدیکم امکك مکافاتنی کورمش عد ایله بختیار وجناب واهب الآماله شکرکذار اولورم.

اثرك سراپا مشخون اولدیغی خطیئات عدم قدرت ومندرجاتنك ترتیباتنجه التزام ایدلمش اولان طرز ایسه جمعیتی مقصدیله کوریلان لزوم وضرورت الجاآتیدر. اثرك حالی کرچه

اسمنك بحق دلالت ايده‌جكی وجهله صوك درجه‌ده مجمل ومع مافيه شعبات علوم بيطريه‌دن هربرينك مباحث مهمه‌سنی همان كفايت راده‌سنده جامع ومشتملدر.

بشريتم وعلى الخصوص مقر ومعترف اولمقـده بولندیغم نقصانئ بضاعه واستطاعتم حسبيله وقوعه كلان سهو وخطالری قلم عفو ايله تصحيح وتعمير وعاجزانه سبقت ايتمش اولان شو خدمت ناچيزه مقابل كرك مومی‌اليه پاشايی وكرك راقم‌حروف محتاج دعايی خير ايله ياد وتذكير بيورملرينی قارئين كرام وخصوصيله رفقای ذوی الاحترامدن رجا واسترحام ايلر وشو وسيله ايله دخی مترتب ذمت عبوديت ومملوكيتم اولان دعوات افزايش عمرو شوكت حضرت خلافتپناهی‌يی ترتيل وتكرار ايله تزيين لسان وجنان ايدرم.

الجمال البيطرة

١ ـ آت Le cheval

مدخل

آت : اطرافی تك پارمق یعنی حافر دنیلان تك طرناق ایله نهایتلنمش اولمسنه مبنی طبیعیونك ذوالحافر و وحید الاصبع دیو تعریف ایتدیکی طائفهٔ حیواناتدن بریدر.

فکینی تجهیز ایدن ٢٤ عدد اضراس یاخود اسنان طاحنه و ١٢ عدد ثنایا یاخود اسنان قاطعه و ٤ عدد نابی یاخود کلبی دنیلان ومجموعی ٤٠ عدده بالغ اولان دیشلری واردر. قسم اقلرده مذکور اسنان کلبیه همان دائما ظهور ایتمز.

ثنایا ایله اضراس آراسنده سن کلبیلرك محل صدور و اندفاعی و لجامك نقطهٔ تطبیق و استنادی اولان آزو محلی نامیله بر مسافه موجوددر.

ناحیهٔ مغبنیه‌ده ایکی دانه حجملی ممه‌سی بولنور.

معده‌سی بسیط و صغیر وامعاسی جسیم اولور.

بیوننك حافهٔ عالیه‌سیله قویروغنك بتون امتدادینی اوزون قیللر تزیین ایدر.

اشته شو اوصاف ومخصوصاتی حائز و او صورتله سائر ذوات الاثدیهٔ آکلة النباتدن فرقی بدیهی و بارز اولان مذکور ذوالحافر

طائفه‌سنك افرادندن برطاقمی جمعیت بشریه‌یه خادم و دیکرلری وحشی اولوب «آت» و «استر» و «خمار» برنجی و «همیون» و «قواغا» و «زرد» و «داو» ایکنجی طاقمدن معدوددر.

استر ایله خماردن برینك اصالتی یعنی باشلیجه بر جنسه ارتباط و نسبتی و دیکرینك پك او قدر قدر و قیمتی اولمدیغندن وهر ایکیسنك خدمت ومنفعتلری‌ده محدود ایدوکندن بونلرك توصیف اشکالیله اسملری تعداد ایدیلان وحشیلرك تعریف احوالندن دخی صرفنظر قلنه‌رق بوراده یالکز «آت» حقنده ایضاحات لازمه ویریله‌جکدر.

اصل آت: ابنای بشر بو اصیل و حلیم و جمعیت بشریه‌یه نافع وخادم حیوانی تأنیس ایتمش اولمق قدر دنیاده بیوك بر موفقیته نائل اولمامشدر.

حیوانات اهلیه میانده آتك قوتی [۱] قدر همان فهم و اذعانه یقین حس وفراستی‌ده بولندیغندن و شو خصائصیله صاحبنه یالکز رفیق دکل محافظ و حارس دخی اولدیغندن یورویشنی آرتیرمق یاخود ایلرولیوب طورمق و قولاقلرینی ایلرو دیکمك وضبح و صهیل یعنی خورلامق وکیشنه‌مك کبی حرکات و اطواریله راکبنی آن و موقعك احوالندن

---

[۱] نقل و جر حوله‌ده بر بارکیر یدی آدم قدر ایش کورر. — ۹۰ قیه یوك تحمیل ایدیلان بر بارکیر هر کون منتظماً و بلا کدر ۴۸ کیلومترو (۵ کیلو-مترو برساعتلك مسافه‌در.) یول آلور. — ۱۲۰ قیه یوکلدیلورسه برنجی کونی ۳۲ کیلومترو قطع مسافه ایتدیکی حالده ایرتسی کونلر او مسافه‌یی قزانه‌مامغه باشلار. بناء علیه الدن چیقارلمامق استنیلان حیوانلره اوریله‌جق یوکك وزنی سمر دخی داخل حساب اوله‌رق ۱۰۰ قیه‌یی تجاوز ایتاملیدر.

بر بارکیر مستوی طریقلرده ۷۵۰ و عارضه‌لی اراضیده ۶۰۰ و یقوشلرده ۳۰۰ قیه ثقلتنده‌کی حوله‌یی جر ایدر.

خبردار ايدر . آتك اهليت و استخـدام ايچون يرادلمش اولمق كبى بر حكمه لياقتى آشكار ايكن يىنه استقلال فكرلرندن بالكليه فراغت ايتمامش ايدوكى بعضاً سواريسنه سركشانه معامله‌سـندن اكلاشيلورسه‌ده انجق دقت ايدلديكى حالده او اطاعتسزلكه‌ده بك چوق دفعه سواريسـنك منفعتى يعنى اوزرينه واردينى ورطه‌دن راكبنك صيانتى ايچون جسارت ايتديكى و بو ايسه عين فداكارى وصداقت اولديغى اكلاشيلور.

آتك تعـداد اجناسى ايله تفصيلات سائره‌سـنه مباشرت ايتمزدن اقدم بنك و قوشوم خدمتـلرينه تخصيص قلنـه‌جق اولنلرك يرارلغنى و ايولكى فرقه مدار اوله‌جق اوصاف و خصايصك بيـانى منـاسب كورلمشدر .

خدمات عديده‌دن هر هانكى برينه تخصيص ايدلمك اوزره هانكى جنسى نه كبى اوصاف مميزه دلالتيله نمونه اتخاذ ايتمليدر ؟

اجناس فرس ميانندن هرهانكى بر خدمته يرار بر آت ايچون هيچ بر جنسى نمونه اتخاذ ايده‌بيلمك ممكن دكلدر . بر ايش اربابى كوزيله قوشومه الوريشى تصـديق ايديلان بر آتك بنك ايچون آت آرايان بر شهرلينك ذوقنه كيده‌بيله‌جكى‌ده استبعاد ايدلمز . هربرجنسه منسوب اولان حيوانات آراسنده خدمات مختلفه‌يه لايق اولنلرى بولنور . بناء عليه آت هانكى خدمته تعيين قلنه‌جق اولورسه اولسون آتيده بيـان ايديله‌جك اوصاف ومخصوصاته مالك اولمزسه امرانتخابده رعايت ايدلمك استنيلان قاعده واصولدن هيچ برنتيجهٔ قطعيه ومنفعت صحيحه حصوله كلمز .

تناسب اشكالى [تناسب : مبحث مخصوصنده بيان اولنمشدر مطالعه اولنه .] دلالتيله يرارلغى تقدير ايديلان حيـوانك هرعضوينك آيرى

آیری کوزل اولمسنه دخی احتیاج درکار ایدوکندن کوزللك و ایللك ایچون نمونه اتخاذ اولنه‌جق حیوان یوکسکجه جداغویه وقیصه وعریض بل قطعه‌سنه و اوزون صاغری‌یه ودیرسکلرك کیروسنده باصیقلق ارائه ایتمامك شرطیله جدرانی مدور وجوفی عمیق اولان صدر وزیاده میللی اوموزلره و کنیش و دوشوك اویلوقلره و اوزون و عضلاتی مشکل اطراف قدامیه‌یه قیصه و اوتاری قوی و ظیف (اینجك) ه وسطوح جانبیه‌لرنده کرك سرت و کرك یموشاق چیقنتیلر کورنمیان و یوزلری کنیش اولان رکبه و مأبض (دیز و حنب) ه و طبیعی اوله‌رق زیاده‌جه حجملی خوشب (بوقاغیلق) لره وسیاه وصلب مادهٔ قرنیه‌دن متشکل و محوریله ارضه ٤٥ درجه‌لك زاویه رسم ایده‌جك وجهله مائل و شکلاً مخروطه مماثل پارلاق سطح حافرلره و خفیفجه مقعر سطح خفی (طپان)یه وصاغلام والاستیقی چتاللرله بونلرك یانلرنده ایجه آچیق خلال جانبیلره مالك اولمایدر.

سیمانك معنیدارلغی یعنی بر آتك یوزینه باقلدیغی زمان کرك کوزلرك پارلاق یاخود سونوك اولدیغی وکرك باشك اوکه طوغری دوشوك یاخود طوغری و دیك طوردیغی کورلمسندن حاصل اولان حکم وتأثیر حیوان حقنده مسامحه ایدیله‌جك خواص لازمه‌دن اولمدیغندن باشی کوزل برشکل و وضعیتده بولنان حیوانك هر خدمته لیاقتی تسلیم اولنور. دوداقلر حقنده اینجه و آز بیرتماجلی بولغسیله آغز بربارداقدن صو ایچه‌بیلور تمثیلنی تصدیق ایتدیره‌جك درجه‌ده کوچك و شفهٔ سفلاده جلد نازك وسیوریجه صارقق قسمی آلات لمسیه یرینی طوتان اوزون و سرت قیللری حامل وداخل فمده دیشلری منتظم و آز ومحلی و دیل عذردن سالم بولنملی و برونك کوزلجه آچیق واجنحهٔ انفیه‌نك

الاستيقى قوى و متحرك ومنبسط اولمسنى سربستئ تنفس ايچون باشليجه لوازمدن طانيملىدر. اجواف انفيه‌يه وسعت و بونك دخى هوانك لايقى وجهله نفوذينه سهولت ويره‌جك اولان و وجه الفرس دنيلان برون اوستنـك كنيش و طوغرى بولنمسى كوزدلميـدر. فك اسفلك نهايت عاليه‌سـنده حنجره‌نك سربستجه برقرار و شـو وضعك بيون اوزرنده باشـك حركات دوريه‌سـنك سهولتنه مدار اولق ايچون مذكور فك اسفلك شعبهٔ عظميه‌لرى يكديكرندن زياده‌جـه آيرلمش و بوندنطولايى اكتساب وسعت كافيه ايتمش بولنان چكه آلتى چقورلغى دخى طولغونلقدن خالى وصافى اولميدر. اشكال و اوصاف مسروده‌يى تتميم و اولوجهـله سيمـانك كوزللكنى صورت مكمله‌ده تأمين ايده‌جك اولان جبهه‌نك عرضى وارتفاعى جهتنه اولان وسعتى اكثريا بيوك كوزلرله مرافقتـده بولنه‌رق حيوانك حدت زكاسنه‌دال وقولاقلرك كوچك‌وديك ويكديكرندن مناسب صورتده بعيد وغايت متحرك اولمرى دخى حسن اشكال حقنده برحكم موافق حصولنه مدار اولور.

برايشلى برحيوانده اعضانك وجه تناسب وموافقتلرى بورايه قدر ويريلان ايضـاحات موجبنجه آرانمق لازم كلديكى كبى برده عضولرك يكديكرينه نسـبتاً بينلرنده مناسـبات متقابله كوزدلمك دخى مقتضى وچونكه بعض حيوانلرده كورلديكى اوزره جسـامتلى بربدنه اوفاجق برباشك كوزل اولدينى حالده بيله ياقشميه‌جغى بديهيدر.

امدى بربنك حيوانـنك كوزللكنى وايللكنى كوستره‌جك اولان كرك بو وكرك مبحث اتيده‌كى اوصافك هربنك حيوانده تماماً اجتماعى قابل اوله‌ميه‌جغـدن مذكور اوصافى كندوسـنده جمع ايده‌ميانلرك بالكليه شايان رد شيلردن اولديغنه‌ده ذاهب اولمق اقتضا ايتمز.

بنك حيوانى Du cheval de selle

بنك حيوانى خفيف وچست وچالاك اولمق ايچون عضلاتى انسجهٔ حجرويه ايله محمول اولمقدن زياده قوى وكثيف بولنمليدر. اطراف قورى وقوتلى واوتارى مشكل وبارز ومفصلى كثيف والحاصل حيوانك اثناى مشى وحركتده ارضدن آلدينى عكس تأثيرى تعديل ايتمك واوصورتله سواريسنى صارصوب يورمامق ايچون اقسام واجزاى اطراف الاستيقى وعظام مانولهلرينك حركاتى سليس ومفاصلك تشكيل ايلديكى زوايا نصاب ونسبتنده بولنمليدر.

بنك حيوانك كوزللكنى اشكالنك ظرافتى وايلكنى سواريسنه اولان اطاعتى تأمين ايدر. خفت بدنيه وتعليم وتربيهسى مقتضياتندن اولمق اوزره بنك حيوانى كندى مركز ثقلتنك اطرافنده دور وچرخ ايتمكه وخندق وسائر موانعى آتلامغه مستعد ومقتدر اوللميدر. شو وظائفك ايفاسنده موازنت ترازوسى يرينى طوتان بيون قطعهسى حركات مختلفه اجرا اولندقجه تحول ايدن مركز ثقلته توافق ايدهجك حركته مساعد وملايم بولنمليدر. بنا برين بيونك پك اوزون اولمامسى ومعتدلانه اتلى بولنمسى واوموزلرله جداغودن اوزاقلاشدقجه اينجهلهرك شكل اهرامه تقرب ايتمسى وجداغودن آيريلوركن برخفيف انقعار كوسترمسى و حافهٔ عاليهسى (معرف . يلهديى) نك اينجه واورادن معتدلانه ظهور ايدن يله قيللرينك كذلك اينجه واوزون وحافهٔسافلهسنك عريض اولمسى مناسبدر. چوق دفعه مشتريلر بنك حيوانك اينجه وبراز اوزون بيونلى اولمسنه اهميت ويرمزلر. حالبوكه اويله يوغون بيونلى حيوانلريوزندن خاطره كليان مهالك ظهور ايدهبيلور بونلر اولا ملايمانه حركت ايدرلركن كيدرك قيزيشوب قولايلقله كمى آزويه آلورلر.

سواری آلایلریچون ایدیله‌جك حیوان مبایعه‌سنده ایضاحات مسروده‌یه رعایتله برابر ارتفاع قدلری یرلی حیواناتی حقنده ۱,۴۲ الی ۱,۴۷ واجنبی حیوانلری حقنده ۱,۴۵ الی ۱,۵۲ زراع اعشاری اولورسه مناسبدر.

فرانسه‌ده خفیف سواری ایچون ۱,۴۷ الی ۱,۵۰ وحدود سواری الایلرینه ۱,۵۴ الی ۱,۶۰ وژانداما رکوبنه دخی حد اصغری ۱,۵۲ زراع اعشاری ارتفاعنده حیوانلر تخصیص قلنمشدر.

قوشوم حیوانی Du cheval d'attelage

رفیع‌القامه و آز چوق ملحم واطرافی قوتلی وصاغلام اولان حیوان ایو برقوشوم بارکیری اولوب معمافیه شو اوصافی ایله بنکه‌ده یرایه‌بیلور قوشوم بارکیرلری چست وچالاك اولمرندن زیاده قوتلی ومقاومتلی بولنمرلی لزومنه مبنی بونلردن دیکرلری مثللو یرنده چرخ ایتمك وموانع آتلامق یولنده خفت حرکات بکلنمز وذاتاً قوشولمش اولدقلری عربه یاخود طوپ عربه‌سی هرنه ایسه اوطرزحرکاته ممانعت واستقامت تبدیلمرنده آز چوق وسعتلی قوس اوزرنده دونمکه مجبوریت کوسترر،

خفیف قوشوم حیوانی Du cheval de trait léger

خفیف قوشوم ایچون انتخاب ایدیله‌جك حیوانلر بالاده تعریف اولنانلردن ویالکز سریع حرکته مقتدر اولنلردن بولنمرلی لازمدر.

طوپجی الایلریله اطفائیه و نقلیه طابورلریچون (قوشوم وبنك) یرلیدن مبایعه اولنه‌جق حیوانلرك ارتفاع‌قدی ۱,۴۸ واجنبی حیواناتنك ۱,۵۲ زراع اعشاریدن دون اولمامق مناسبدر.

فرانسه‌ده طوپجی ونقلیه آلایلریچون (قوشوم وبنك) ۱,۴۸ الی ۱,۵۴ زراع اعشاری قدنده کی حیوانلر تعیین قلنمشدر.

ثقیل قوشوم حیوانی Du cheval de gros trait

بوحیوانلر اوروپاده نقل‌خانه ایدنلره یرار جسیم عربه‌لره وانکلتره ایله فرانسه‌ده بعض‌نهرلر سواحلنده کمی چکمك ایچون یدکه قوشولورلر ۸۰۰ قیه‌لك ثقلت بدنیه‌یه مالك دیو کبی حیوانلر اولوب ارتفاع قدلری ۱,۶۰ الی ۱,۷۵ زراع اعشاری قدردر. یکدیکرینه آز چوق مشابهت کوسترن انکلتره‌ده «بلاق‌هورس Black horse» شکل ۱۱ وفرانسه‌ده «بولونه» وبلچیقاده «برابان» و آلمانیانك باویرا قرالیتنده یتشان «روتتال جنسی Rotthalschlag» واوستریاده استیریا وسالیزبورغ ایالتلرینه منسوب اولان «پینج غائور Pinzgauer» و «پونغائور Pon-gauer» دنیلان وعمومیتله ایری وملحم وآغیر کوده‌لی وبطی حرکتلی اولان اجناس مختلفه حیواناتی خدمت مجوثه‌ده استخدام اولنور.

اجناس فرس حقنده مطالعات عمومیه

نوع فرسدن هیئت اصلیه وطبیعت ذاتیه‌لری فرقلریله سائرلرندن ایریله‌رق شو مناسبات ضمننده یکدیکرلری بیننده ارائه ایتدکلری مشابهتله اجتماع وتشکل ایدن هرکروهه «جنس» ویاخود «عرق» اطلاق اولنور. وبرجنس منسوباتی میاننده یکدیکرینه شکلاً از چوق متخالف و«قوافل اجناس» تعبیریله متعارف فروعات عدیده بولنور.

برطائفه حیواناتدن ازجمله موضوع بحث‌اولان ذوالحافرطائفه‌سندن نوع فرسك اجناس مختلفه‌یه انقسامی اقلیم واغدیه وطرز تربیه واستخدام کبی اسباب متعدده‌نك نتیجهٔ تأثیراتی اولمق کرکدر.

اجناس اصلیه وکرك قوافل اجناسدن برحیوانك مأنوس اولدیغی اقلیم وهوانك عین تأثیراتنی حائز اولمیان ممالك ارضنده اشکالرینك دوچار اولدیغی تعدیلات بطیئه بطناً بعد بطن ایلرولیوب آرتهرق هیئت اصلیهنك آز چوق فرقلی مبدل اولمسنه سبیت ویرر . وطرز اغتدا وتربیه واستخدام دخی طبق بونك کبی حیوانك تعضوینه تأثیر ایتمکله فرط سمن وثقلت بدن وبطائت حرکت وسائره مثللو صور غیر مطبوعه وغیر مقبوله حصوله کتورر.

واقعا جنس اعلانك وطنی اولان عربستاندن مباعدت ایدن واصالتی تخلیطدن اسیر کنمیان حیوانلر بالاده دینلدیکی کبی بعد زمان خواص مقبولهدن محروم اولورلر حالبوکه جنسیتنك محافظهسنه مصر اولان انکلیزلرك النده ومملکتنده کی حیوانلر یالکز اقلیم وغدانك تأثیراتی نتیجهسندن برتبدل جزئیه مصاب اولمقله قالمشلردر. شو خصوصاته دائر مباحث آتیهده معلومات کافیه ویریلهجکدر.

نوع فرسك اغلب احتماله کوره مهد ظهوری اولان اسیاده کی کافهٔ عروق واجناسك اعلا ومتناسب الاعضا وتوانا ایدوکنه ذهاب حاصل اولماملیدر . چونکه چین ایله حکومات مجاورهسنك یرلی حیوانلری مدللی ظن ایدیلهجك درجهده صغیرالجثه ومبالغهسزجه قیون قدر اوزون قیللی بچمسز وقوت وقدرتسز شیلردر. واسیانك اقطار شمالیهسنده بولنانلر دخی پك ایلرو دکلدرلر. اسیای عثمانینك بعض ولایاتنده یتشان بارکیرلرك مبحث مخصوصنده ذکر اولنهجغی اوزره عرب آتلرینه نسبتاً نه مرتبهده حسن اشکالدن محروم بولندقلری بزجه معلوم اولمقله برابر سائر اسیا حیوانلرندن برچوغنك دخی اناطولینك اك کوزل حیوانلرندن نه درجه فرقلی اولدقلری ایلروده

آسیا اجناس فرسندن بحث ایدیلورکن تعیین ایده‌جکدر.

اوروپاده‌کی اجناس فرس ممالك شمالیه‌ده و ازجمله ایسلاندا وشو تلاندا وایرلاندا اطه‌لرنده پك کوچك مدللی شکل وجثه‌سنده بولندیغی حالده فرانسه ولوندره‌ده بعض نهر ساحلنده یدکله کمی چکمك وسائر طرفلرده خانه نقل ایتمك ایچون جسیم الجثه حیوانلر بولندیغی مبحث سابقده بیان ایدلمشدی.

نوادردن اولمغله لوندره‌ده ۱۸٤۸ میلادیسنده تشهیر ایدیلان و ٦ یاشنده و ۲ زراع اعشاری ٤۷ عشیر زراع قامت فوق‌العاسنده و ۱۱۳٦ قیه ثقلت بدنیه‌سنده بولنان دیوکبی غایت جسیم بارکیر «نورتامتون» (انکلتره برشهردر.) ده طوغوب بیومشدر.

فرسك اجناس مختلفه‌سی میانده برده تویدن وقیلدن کاملاً عاری یعنی جلدی رقیق وپارلاق ویله‌دیبی ایله قویروق قوچانی بسبتون چیلاق ویالکز اجفان ایله فك اسفلك لحیه نقطه‌سنده برقاچ دانه سرت قیل مشهود اولان دیکر برجنس دها موجود اولوب مصر علیانك حبش سرحدندن بویله برقسراغك ۱۸۲۸ میلادیسنده فرانسه‌یه کتیریلوب و «پومپادور» حاراسی آیغرلرندن «آبرون» ایله چفتلشدیریله‌رك طبق آناسنه بکزر چیلاق برطای یتشدیرلدیکنی ومذکور قسراغك ۷ یاشنده و ٤ قدم ۷ اصبع (۱,٤۷ زراع اعشاری) ارتفاع قدنده بولندیغی تاریخ مذکورده «ژورنال ده‌حارا» اعلان ایتمش وحالبوکه آندن مقدم مبحوث چیلاق جنسندن لیونده والمانیاده وبوهمیاده وویانه واسقلاووندیاده فرانسه‌نك حارالرناظری «م. دولاستق سن ژال» کورمش ایمش.

اجناس فرسك اصلاحی لزومنی متضمن معلومات تاریخیه واستاتستیقیه

نوع فرسك اجناس مختلفه‌سندن اوصاف وخصایص ذاتیه‌سنی محافظه ایده کلمش اولان اجناس اصلیه‌نك تعریفاتنه کیرشمك ایچون کرچه معلومات ابتدائیه اکتسابنه احتیاج مس ایتمزسه‌ده الحق اجناس اصلیه‌یی ولی ایدن اجناس فرعیهٔ مقبوله‌نك نصل تحصل وتکثر ایده‌بلمش اولدیغی آکلاشلمق فن نظرنده امور مهمه‌دن بولندیغی جهتله بونك ایچون اولاً اصول اصلاحه واقف اولمق وآندن اولده بواصول اصلاح فکرینك ملل متمدنه‌یه نره‌دن کلدیکنی اکلامق ایجاب ایتدیکندن بوراده شو خصوصاته دائر بعض معلومات ابتدائیه واستاتستیقیه درمیان ایدلدکدن ومتعاقباً اصول اصلاح جنس فرسك نه اولدیغی مختصراً بیلدیرلدکدن وحیوان یتشدیرمك حقنده‌ده برفکر اجمالی ویرلدکدن صکره مذکور اجناس اصلیه وفرعیه‌نك صره‌سیله ایضاحات ممکنه‌سنه مباشرت قلنمق مناسب کورلمشدر .

اصول اصلاح حقنده معلومات تاریخیه واستاتستیقیه: جنس فرس

جزیرة العربدن تباعد ایتدکجه اشکال وخواصنه طاری اولان تبدلات غیر مقبوله هرمملکت خلقنی بوحیوانك اصلاح جنسی فکرینه دوشوره‌رك انکلیزلر ۱۷۳۱ وآلمانلر ۱۸۱۷ وروسلر ۱۷۷۸ تاریخلری اثناسنده حارالر تأسیس ایتمکه باشلدقلری کبی فرانسه‌ده دخی الك اول ۱۶۶۵ میلادیسنده « قول‌بهر » معرفتیله تشکیل ایدیلان حاراده بو امر خیره مباشرت اولنمش ایسه‌ده اوتاریخلرده استفاده طریقی تأمین قلنه‌مدیغندن ۱۷۹۱ میلادیسنده لغو وتعطیل اولنمش وتکرار مجلس

مبعوثان قراریله ۱۸۰۶ ده تأسیس قلنان حارا بوکونه قدر ابراز موفقیت ایتمکده بولنمشدر. انجق بوحارالرك بوکونکی فرانسز اجناس فرسنی همان اوتاریخدن اصلاحه قادر اولیوردیکنه ذهاب حاصل اولمسون!. بوامر جسیمده تصادف ایدیلان مشکلاته حکومت قارشو طوروب ۱۸۳۷ میلادیسنه قدر موفقیتندن نومید براغه‌جق حارالره اوتاریخده خارجدن دامزلق جلبنه باشلانوب ۱۸٤٦ میلادیسنه دکین کذران ایدن ۱۰ سنه ظرفنده ۲٦۲٤۷ رأس دامزلق وشو تاریخدن ۱۸٦٥ میلادیسنه‌دك ۱۹۳۲۹ رأس دامزلق جلب وادخال قلنمش واواثنالرده فرانسه‌ده برآت ۱۷۲ وبرقسراق ۱٤٦ وبرطای ۷۰ فرانقدن زیاده‌پاره ایتامسی خلقك تکثیر واصلاح جنس فرس خصوصنده شوق ورغبتلرینك حصولنه باعث اوله‌مدیغچون بتون فرانسه‌ده جنس فرس موجودی یالکز ۲۸۱۸٤۹٦ رأسدن عبارت بولنمشیدی. ینه بهر سنه بلا فاصله دامزلق ادخالنه دوام ایدیله‌رك ۱۸۵۷ سنه‌سنده ۱٦۸۱۷ رأس و۱۸۵۸ده ۱۳۷۵ و۱۸۵۹ده ۱۸٦٤۰ رأس و۱۸٦۰ده ۱۵٦۷۷ رأس خارجدن دامزلق حیوان جلب ایدلمش واشته بو تاریخده با امر ایمپراطوری کوزل برایغره ۵۰۰ دن ۱۵۰۰ فرانقه وایکنجی درجه‌ده بولنان آیغرلره ٤۰۰ دن ۱۰۰۰ وبرکوزل قوشوم حیوانندن ۳۰۰ دن ۵۰۰ فرانقه قدر فیئات ویرلمش اولمسندن حیواناتك قیمتی نسبتنده خلقك رغبتی ویتشدیریجیلرك غیرتیدخی آرتیرلمشدر.

بوندن صکره ینه اجنبیدن دامزلق جلبندن فراغت ایدلیوب ۱۸٦۱ ده ۱٤٦۰٤ رأس و ۱۸٦۲ ده ۱۲۱۰۷ رأس و ۱۸٦۳ ده ۱۳۷۹۰ رأس حیوان دها مبایعه وادخال اولنمشدر.

فرانسه‌نك شمدیلرده بربنك آتی ۵۹٤ وبر قوشوم بارکیری ٤۳٤

وبر دامزلق قسراق ٤٥٠ ودامزلغه يراميان برقسراق ٣٧٢ وبرطای ٢١٦ فرانق قيم متوسطه‌يی حائز اولديغندن فرانسه حيواناتنك اسكی ١٨٤٠ ميلاديسنده‌كی قيمت عموميه‌سی ٤١٧٨٣٤٢٨٢ فرانق ايكن ١٨٦٢ ده ١٠٦٥٧٥٨٢٦٢ فرانقه رسيده وبالغ اولمشدر . بوندن ماعدا سن كهولده بولنان بربار كير سنه‌نك ٢٠٢ كونده ٢ فرانق ٩٥ سانتيم اجرتله چالشمق وقنطار (كنتال يعنی ١٠٠ قيهٔ اعشاری) ی ١ فرانق ١٠ سانتيم دكری اولان ٥٤ قنطار كوبره ويرمك صورتيله سنوی ٦٩٥ فرانقلق واردات حاصل ايتديكندن تولدات سنويه داخل حساب اولمديغی حالده فرانسه‌جه شو واردات ١٨٤٠ تاريخنده ٢١٢٤٣٦٠٠٧ فرانق ايكن ١٨٦٢ سنه‌سنده ١٥٦٧٥٤٨٦١٠ فرانق اولمش و آيروجه تولدات سنويه‌دن حاصل اولان مبالغ مجموعه ١٨٤٠ ده ٨٦٥٩٠٢٩ فرانق اولديغی حالده ١٨٦٢ ميلاديسنده ٢٣٨١٥٨٨٦ فرانقلق ثروت وجوده كتيرمشدر.

اصول اصلاح جنس فرس وعلی العموم حيوانات اهليه‌نك

اصلاح جنسی حقنده معلومات مختصره

حيوانات اهليه‌نك اصلاح جنس وتكثير نسلی ايچون « اصطفا » و « تصالب » دنيلان باشليجه ايكی اصول وطريق واردر.

الده بولنان ديشی حيوانه ينه عرق وجنسنك الك مكمل اشخاصندن اوصاف وخواص مطلوبه‌يی حائز براركك بولنوب اوعرقه مخصوص اولان اشكالی واوصافی محافظه ايده‌جك دوللر يتشديرمك مقصديله چكيلوركه بواصوله « اصطفا » دنيلور . اصلاح جنس ايچون الك طبيعی والك اساسلی اصول بودر.

الده کی دیشی حیوانك منسوب اولدیغی عرقك اصلاحی قابل اولهمیه‌جق درجه‌ده بوزلمش اولمسندن اوصاف لازمه‌یه مالك اركك تدارك ایدیله‌مدیکی ویاخود اسکی عرقدن اعلا یکی برعرق مخصوص احداث قلنمق آرزو اولندیغی حالده دیشی حیوانی عروق اجنبیه‌دن برینه منسوب برارکك حیوانه چکمك ممکن اولورکه بواصوله یعنی ردلی عرقیله عروق اجنبیه‌دن هرهانکی برینی برلشدیروب دول آلمغه « تصالب عرق » اطلاق اولنور.

واقعا بوطریق ایله چفتلشدیریلان حیوانلردن آلنان یاورولر اشکال واندام واوصاف وکیفیاتجه قسماً آنا وقسماً بابالرینه بکزرلر. مثلا چقور اووه جنسندن برقسراغه برعرب آتی چکیلورسه بواجتماعدن قوتلی وطیانقلی وسریع‌السیر برطای حاصل اولور.

اصول اصطفا Sélection

بو اصولك قبول و اجراسی تقدیر نده شرائط و خصوصات آتیه‌یه رعایت اولنمق اقتضا ایدر.

شویله که ١) کرك دیشینك وکرك اركلك رئه‌لری تصفیهٔ دمی صورت مطلوبه‌ده اجرا ایده‌بیلمك ایچون غایت بیوك اولملیدر. زیرا رئه‌لری بیوك اولان حیوانلرك چوق یم ییوب اونسبتده کسب قوت ایتدکلری مجربدر بوده صدرك وسعتندن اکلاشلیور.

٢) بیونلرینك ایکی جهتلرنده بولنان طمارلر بازر وقالین اولملیدر بوحال حیوانلرك وجودجه قوتلرینه وقانلرینك کثرتنه دلالت ایلر.

٣) تناسب مطلوبه‌یی جامع بولنملیدر.

٤) صرعه مثللو امراض عصبیهٔ ارثیه‌دن وسائره‌دن مصون اولملی.

٥) تربیه وفنا خویك یاورولره انتقالی ثابت ایدوکندن بوراسی دخی نظر دقتدن اوزاق طوتلملیدر.

٦) قوللری اورام عظمیه‌دن سالم وعمودیت لازمه‌یی حائز اولملیدر.

٧) اوقات معینه‌ده لزومی قدر یم یه‌رك بسلنمش بولنملیدر.

منحصراً ارککده ارانیلان خواص لازمه: بدننك قسم قدامیسی خلفیسندن یوکسکجه وبیوننك دیشیدن قیصه وقوللریله باشنك وبیوننك دیشیدن قالین وصاغری وقالچه‌لرینك دیشیدن کوچك ویوزینك دیشیدن کوزل اولمسنه اعتنا ایدلملیدر.

منحصراً دیشیده ارانیله‌جق خواص لازمه : چکه‌سنك بیوك وچاتیلرینك کنیش وکوکسنك واسع واوك قوللرینك عمودیت مطلوبه‌ده اولمسی وقارننك بیوك بولنمسی ایجاب ایدر.

اصول تصالب Accroisement

بوطریقك اجراسی اختیار اولندیغی تقدیرده خصوصات آتیه‌یه اهتمام واعتنا قلنمق لازمکلور :

١) اصلاحی مراد اولنان عرق ایله اصلاح ایده‌جك اولان عرقك منسوب اولدقلری ممالکك هوا وطبیعت ارضیه بینلرنده فرق کلی اولملیدر.

٢) ومقصده خدمت ایچون جلب ایدلمش اولان آیغرلری بر مدت اقلیمه وطبیعت هوایه آلشدیردقدن صکره تکثیر انسال ایشنده قوللانملیدر.

٣) اركك منسوب اولديغى عرقه مخصوص اوصاف واشكالى بتمامها حائز وجامع اولمليدر.

٤) ديشينك كندى عرقنه مخصوص اوصافى جامع اولمسى محسناتى موجبدر.

٥) اصلاحنه چاليشيلان عرق اصلاح ايديجى عرقدن كوچك اولماملیدر.

٦) احداثى ارزو اولنان عرق بربطنده تأسس ايدهميه جكى بداهتنه مبنى عرق مذكور تشكل وتقرر ايدنجيه‌دك تصالبه دوام ايدلملى يعنى برنجى وايكنجى واوچنجى ودردنجى ديشى ياورولر بابالرينك منسوب اولديغى عرق اجنبى اركيله چفتلشديرلمليدر.

حيوان يتشديرمك Elevage : قسم اقلر على العاده ايلك بهارده قيزديغندن [١] [٢] ومدت حبل مبحث مخصوصنده بيان وافاده اولديغى اوزره على الوسط اون بر آى قدر سوروب شوحالده ولادتك موسم معتدله تصادف ايتديرلمسى ياورونك تندرستى و صحتنى تأمين مقصدينه اك زياده مساعد بولنديغندن مذكور قسم اقلر براصول وقاعده [٣] آلتنده وترجيحاً فصل ربيعده چفتلشديريلور.

---

[١] ديشيلرده قيزغنلق مدتى على العموم ٣٠ ساعت قدردر.

[٢] اكر قيزمسى تأخر ايدن قسماق بولنورسه يمنى آرتيرمق وفضله اوله‌رق بقله رفول كبى مأكولات ويرمك وآيغره كوسترمك مثللو تدابيره تشبثى كافى كوروب زنهار ايروجه ادويهٔ مهيجة‌الشهوه‌يه ودها سائر واسطه‌لره مراجعت ايتاملیدر.

[٣] امرسفادده رعايتى لازم كلن اصول چفته‌لر حاراى همايونده مرعى الاجرا اولان تعليماتده كما ينبغى بيان وايضاح ايدلمش اولمغله بورايه عيناً نقلى مناسب كورلمشدر:

بعضيلرينك رأيي ــ ايو طايلر وجوده كتيرلمك ايچون يالكز آيغرك اوصاف مطلوبه‌يي حائزاولمسي كافي اولوب خواص لازمه‌دن قسماً محروم اولمقله برابر ياشلي وفقط پك زياده وجوددن دوشمامش اولان قسراق هر وقت وحالده بومقصدي كافيلدر . ــ فكرندن عبارت ايسه‌ده حالبوكه معلوم اولديغي اوزره قسراقلر بش ياشنه واصل اولدقلري زمان تماميله ايو برآنا اولمق استعدادني قزاندقلرندن اوچاغدن تا اون اوچ ياشنه‌قدر كرچه خدمت تناسليه قوللانيلور ايسه‌ده انجق جنسيتني محافظه ايده‌بيلمك ايچون انتخاب ايديله‌جك اولان قسراغك قدي بالا ووجودي جسيم وحوصله‌سي وسيع وكوزل مشكل وجنسنه مخصوص اولان اوصاف مستحسنه‌يي جامع وكافهٔ اسقام واعذاردن سالم اولمسنه وياشنك‌ده پك اودرجه‌لرده كچمش بولنمامسنه دقت ايديلور وشو اوصافدن از چوق محروم اولنلر استر يتشديرمكه تخصيص اولنورلر.

آيغر انتخابي بحثنه كلنجه : بودخي پكچوق كمسه‌لرك ادعالري وجهله جنس اجنبيدن جلب وتدارك اولنيوب قسراقلرك منسوب اولديغي

قسراقلرك سفادينه دائر تعليمات . ــ طويله‌بند اولان قسراقلر حقنده اجرا اولنه‌جق معاملات: اولا هربر قسراق ايچون تعيين اولنه‌جق آيغر وقتيله سر بيطار معرفتيله قسراغك تناسب اعضاسنده كوريلان قصور ونقصانك آيغر طرفندن اتمام واكمال ايديله‌جك وجهله انتخاب اولنمسي ايدر شويله : قسراغك صاغريسي دور وافقي‌اولملي وبلي اوزون اولورسه آيغرك بلي زياده قيصه‌وقسراغك بيونى آيغرك بيوندن اوزون اولمسنه دقت ايدلليدر . ثانياً هر برآيغر ايچون ٢٠ الى ٣٠ قسراق [*] حساب اولنور وبو حساب اوزرينه تنظيم قلنان جدوللر تمهير ايدلدكدنصكره آخورلره تعليق قلنور . ثالثاً موجود اولان آيغرلر ايكى

---

[*] حيوانات سائرهٔ اهليه حقنده دخي بر بوغا ايچون ٣٠ الى ٥٠ اينك و برقوچ ايله بر تكه ايچون ٥٠ الى ٧٠ ديشي قيون و كچي حساب اولنور.

جنسك اشكال مطلوبه واوصاف مقبوله‌یی حائز وقصور و عوارضدن سالم كوجلی قوتلی اولنلرندن تفریق ایدللی وشو مخصوصاتی جامع ایغری اولیانلرك اولنلره اجرتله قسراقلرینی چكدیرملیدر . واقعا بو اصول اصطفا ماسبقده بروجه اختصار بیان واشعار قلنان اصوللرك انسب واحسنیدر.

آیغر بش یاشندن دون واون بش یاشندن افزون اولمامسی شرط اعظم اولمقله برابر آنا قسراغك ارتفاع قامت وجثه وجسامتندن بالا تر اولمسی‌ده مضردر یعنی قسراقلر آیغرلردن وجودجه دها جسیم اولمایدر.

دامزلقلردن كرك آیغر وكرك قسراقلرك بلا استثنا هر درلو خدماتده استخدام اولنمری الزم اولوب آیغر قوللانلمدیغی حالده خرچین وخویسز وحشریلشور وقوللانلمیان قسراقلرك قوهٔ مولده‌سنه خلل طاری اولور وهرایكیسنك بنیه‌سنی ضعف ونزاكت استیلا ایدر.

موسم سفادك بتون مدت كذراننده بر آیغر اللی دفعه‌دن وبر

قسمه تفریق اولنوب اك كوزل اولنلری طویله بند ودیكرلری ایلق قسراقلرینه تخصیص ایدیلور . رابعاً هر كون صباح یوقلمه‌سنده بیطارلر حاضر ومهیا اولان قسراقلری معاینه ایدرك تخصیص اولنمش اولان آیغر ایله سفاد ایتدیرر .

اشبو معاملهنك بر وجه آتی اجراسی لازمدر :

ا ــ قسراغك آیاقلری پك صیقی اولمیه‌رق یالكز چفته آتمسی منع ایدیله‌جك درجه‌ده پای بند ایله مربوط اولمایدر .

ب ــ انتخاب اولنه‌جق محلك درت طرفی دیوار ایله محاط بولنمایدر .

ج ــ محل مذكورده انجق لزومی‌كوریلان آدملر بولنوب ازدحام وكورلتیدن اجتناب ایدلمایدر .

د ــ حیوانلره سوی معامله‌ده بولنانلر هیچ بر وقت اشبو خدمتلرده استخدام

كونده ايكى دفعه‌دن زياده قسراغه چكلمامك قطعياً لازم اولديغى كبى مدت مذكوره اثناسنده آيغرلر مقوى مأكولات ايله وهيچ اولمزسه مقنن تعيينلرينه ايكى قيه يولاف ياخود آرپه ويارم قيه كتان تخمى ضم ايله بسلنمليدر.

قسراقلرده قيزقينلغك انطفا وتوقفى فعل سفاد وازدواجك ثمره بخش اولديغنه علامت يقينيه كبى قبول اولنورسه‌ده قطعياً صحتنه حكم ايديلهمز.

برنجى دفعه دول كتيره‌جك اولان قسراقلرده وقوع حبلك عقيبنده مملرك بالانتفاخ بيومسى ومدت حبلك بشنجى آينه طوغرى رحمده ياورونك حركت ايلديكنك على‌الخصوص قسراغك صو ايچديكى صره‌ده صاغ بوكرينه تطبيق يد ايديلنجه حس اولنمسى مثللو علامات حيوانك حملى مرتبهٔ ثبوته ايصال ايدر. خصوصات مسروده مبحث « حبل » ده دخى افاده وايضاح قلنمش اولمغله اورايه‌ده مراجعت بيوريله .

كبه اولان قسراقلر حاللرينك كوستردیكى لزوم اوزرينه دقت

اولنميوب قسراغه باقان اشخاص ايله بو معامله ايچون منتخب آدملر جلب وتدارك قلنمليدر .

هـ ــ بيطارلر بالذات ايجاب ايدن معاونتده بولنمليدر .

و ــ سفاد كونى تعيين اولنوب يدى كون صكره تكرار آيغر كوستريله‌رك قسراغك كبه قالوب قالمديغى صورت مخصوصه‌ده تجربه اولنمليدر .

ز ــ قاعدةً بر قسراق بعد التولد سكزنجى كونندن اعتباراً [*] آيغره كوستريلور .

ح ــ بعد السفاد كبه‌لكى تبين ايدن قسراقلر آيروجه بر آخورده بولندیريلور .

---

[*] وضع حملدنصكره قيزغنلغك ظهورينه قدر مرور ايدن مدت : قسراقده ٧ الى ٩ كون و اينكده ٣ الى ٤ هفته و قيون ايله كچيده ٢ الى ٣ هفته‌در .

وحافظه تحتنده بولندیریلورسه‌ده بویولده اجراسنه تشبث ایدیله‌جك تدبیرلر میاننده حیوانات مذکوره‌نك استخدامنی مضر کوره‌رك منع ایتمك بالاده دخی افاده قلنمش اولدیغی اوزره جائز دکلدر. کبه‌لکی اکلاشیله‌میان قسراقلرك الك مناسب خدمتلرده قوللانلمرینی متعاقب پك کوزل ومشکل طایلر تولید ایلدکاری وقوعات نادره‌دن اولمامقله ادعای سابق مصدق وثابت اولوب انجق کبه‌لکی کرکی کبی ظاهر اولان قسراقلرك کسکین سرعتلی ودرت نعل یوریشلرله قوشدیرلمامسی وضرب اولنمامسی ومدت حبل ایلرولدکجه خدمتك خفیفلندیرلمسی وقسراغك سمیزلکی وضع حملی تصعیب ایده‌جکندن یالکز طوغوره‌جغی زمانه یقین بروقتده تعیینك آرتیرلمسی لابد ولازمدر.

کبه قسراغی اسقاط جنین عارضه‌سندن محافظه ایتمك ایچون دخی سوی هضمه ابتلادن صیانت ایلمك وبوزلو وانك کبی پك صغوق صولر ایچیرمامك ویاننده‌کی حیوانه ویریلان هرشیدن کندیسنی محروم براقامق کبی خصوصاتك و آیریجه «اسقاط جنین» مبحثنده سرد واتیان ایدیلان وصایا ومداواتك ایفاسنه مقید اولمق مقتضیدر.

ط ــ کیشنه‌یوب نعره آتان و فقط بوندن بشقه بر ایشه یرامیانلردن برایکی آیغر تفریق اولنوب چفتلشمامش اولان قسراقلرك بولندقلری یرلرده بیطار دخی موجود اولدیغی حالده کونده بر قاچ دفعه کزدیرلمیدر.

ی ــ ایکی دفعه چفتلشمش اولدیغی حالده کبه قالمامش و بنه قیزغینلغی سکونت بولمامش بر قسراق نعلسز اوله‌رق درت اطرافی قپالی بر چایرلغه صالیوبریلوب باشنده باشلق اولدیغی حالده یانه یاقلشدیریلان آیغری قبول ایتدیکی کوریلنجه درحال باشلغی آلینوب سربست براغیلور.

ك ــ بر ایکی دفعه چفتلشدیریلوب کبه قالمامش اولان قسراقدن براز قان آلندقدنصکره بربرینی متعاقباً ایکی آیغر ایله سفاد ایدلمکی و برنجی دفعه‌ده کبه قالمامش اولان قسراقلر یورلدقدنصکره وفقط ترلی اولدقلری حالده چفتلشدیرلمیدر.

طبیعی وضع حملار «وضع حمل» مبحث مخصوصنده‌ده بسط وبیان قلندینی وجهـله اولجه راحتسزلکه واولدقجه محسوس برطرزده چبالانوب زورلانمغـه وقارانلقجه تنها کوشـه بوجاق آرانمغه وایقینوب صیقنمغه باشـلایان قسراقده یاورو آناسـنك حنبلری اوزرندن قایه‌رق خفیفجه یره دوشمسی صورتیله وقوعبولورکه قسراق او آنده دیشـیله حبل سری‌یی قوپارمق وزارلری یبرتوب یاوروسنی قورتارمق کبی ایشلری‌سوق‌طبیعیسنك یاردمیله بجریر. کبه قسراق اعراض مسروده‌یی وقتنده ویاخود وقتنـدن برقاچ کون مقدم اظهاره باشـلادقده قباجه اوت دوشمش سربستجه براخوره چکلمایدر. حبلك صوك کونلرنده عمومیتله دکلسه‌ده اکر قسراقلرده کلی جزئی زیاده اوذیمای تحت بطنی مشـاهده اولندقده وضع حمل همان قرق سکز سـاعتی کوچ تجاوز ایده‌بیلور.

یکی طوغورمش اولان قسراغك احتیـاج کوستردیکی حرارت معتدله داخلنده صرتنه برچول آتلق وآراصره قوری اوتله وجودی اوغولق وبرآز آرپه اونیـله بیاضلندیرمش ایلیق صو ویرلمك کبی

ل ـ نیسانك یکرمیسنه قدر انجق تمامیله ایستك کوسترن قسراقلر سفـاد ایدلملی وبعـدما قیصیر قالمش اولنلری حاضرلامق ایچون معـاملهٔ لازمه اجرا قلنمایدر. اوج دفعه چفتلشوب کبه قالمامش قسراقلردن اختیار اولمیانلری آیغر مرکبلره چکمایدر.

سوری حالنده کزن ایلق قسراقلری حقنده: اشـبو قسراقلر نیسـانك یکرمیسندن اول سفاده باشلیه‌جق ایسـه‌ده طوغورمش اولنلر آیروجه بر محله باغلانمش وتولیدینك سکزنجی‌کونندن اعتباراً آیغرلره کوسترلمش بولنور. نیسانك یکرمیسنده هنوز طوغورمیه‌رق حالا کبه اولان قسراقلر آیرلدقدنصکره اونبشر قسراغه برآیغر ترفیقیله طاقم طاقم کزدیریلور. وهرافشام چوباندن‌آلنان معلومات قید وضبط اولنور.

معاملات بسیطه‌یه برهفته دوام ایدلدکدن صکره حیوان ینه حال قدیمنه ارجاع وطابیله برابر کوندوزلری چایره اعزام اولنورکه شو صوك تدبیرك آناسندن زیاده طایه منفعتبخش اوله‌جغنده شبهه یوقدر.

طای اکر وقتندن اول طوغمامش ایسه قولایلقله آیاغه قالقه‌رق آناسنك مه‌سنی آراشدیرر.

ایلك یاوروسنی طوغوران قسراقلر میانده یاورونك کندینه یاقلاشدیغنی استیانلر دخی بولنورکه ملایم معامله ایله مه‌لرینه تقریب ایدیلان طایلرینی تدریجاً قبول ایدرلر.

مه‌لری پك زیاده شیشمش اولمقدن ناشی برآز تخلیه ایدلمك لازم کلنلر مستثنا اولدیغی حالده قسراقلرك هیچ بروقتده سوتلری صاغلماملیدر. کرچه بعض مملکتلرده قسراغك سوتی حوایج بیتیه صره‌سنه کچمش وبزده ایسه شو خصوص بحق اعتیاد ایدلمامشدر. چونکه معلوم اولدیغی اوزره یاورولی قسراقلر وضع حملی متعاقب قیزغینلغنك تجدد ایتمسیله آیغره کلدیکندن واوحالده اوصرلرده ینه کبه قالدیغندن عین زمانده هم امزکلی هم ده کبه اولوب شو ایکی وظیفهٔ مهمه‌نك ویردیکی ضایعاتی جبره مجبور اولدیغندن بویله قسراقلرك سوتی صاغمق دکل بلکه تعیینی آرتره‌رق کوزلجه بسلمك لازمهٔ حالدندر. شبهه وترددن آزاده اولدیغی اوزره طایه قوت وبدننه انبساط ویره‌جك ومخصوصات مستقبله‌سنی تأمین ایلیه‌جك اولان انجق آناسنك سوتی واوسوتك مقدار وکیفیتی ایدوکندن یاوروسنی کوزلجه بسلیه‌جك قدر سوتلی اولمیان قسراقلر تکثیر انسال ایشنده‌ده قوللانلماملیدر.

امزکلی قسراق ایله کنج یاوروسنك یاییله‌جغی مرعا وچایرلرك دخی انتخابی امور مهمه اولمغله رطوبتلی مرعالرك عضلاتی کوشك

وسولپوك وطرناقلری یموشاق ویایغین یاپه‌جغنی وطاغلق مرعالرك عضلاته قوت وبدننه چویكك ویره‌جكنی مرعا انتخابنده نظر دقتدن دور طوتاملیدر.

طایك آدمجل ومونس اولمسی واناسنك دخی پكچوق خیرپالانمامسی ایچون طای آناسنك ایلك سوتنی امدكدن صكره آیرو برمحلده بولندیریلوب ساعات معینه‌ده آناسنك یاننه صالیویرلمی وبوتفریق‌مدتلری طای بیودكجه آرتیرلمایدر.

طایك كونده قاچ دفعه ممه آلدینی ونه زمانه قدر اناسنك ممه‌سنده سوت بولنه‌بیله‌جكی طوغری اوله‌رق بیلینه‌میوب علی‌العموم رحمده‌كی یاورونك تحجم ایتدیكی صره‌لرده قسراغك سوتی امزردیكی یاورویه كفایت ایده‌جك راده‌سنی بردن بره ضایع ایدر. اشته بونك ایچون وقتیله طورانیلوب چوربا وتازه اوت وخاوچ كبی شیلرك اكلنه طای یواش یواش الشدیرلمق ومواد مذكوره‌نك اعطاسیله برابر یومیه اوچ دفعه ممه امه‌سنه مساعده ایدلمك وكندیسی بیودكجه آرتیرلمق اوزره بالاده‌كی مأكولاتی یومیه ایكی دفعه‌ده ویرلمك مثللو تدابیر احتیاطیه ایله طایه‌تأثیرینی حس ایتدیرمیه‌رك تدریجاً ممه امكدن فراغت ایتدیریلور وتربیه واستخدامه تهیه واحضار ایدیلور.

خصوصات مسروده یعنی طایك سوتدن كسیلوب آناسندن بسبتون آیرلمسی ولادتنك التنجی ماهنه طوغری [۱] ممكن اولوب اكر آنا قسراق یك قوتلی وزیاده سوتلی ایسه اوحالده بعض خفیف مسهللر ایله تلبنك تخفیف وتوقیفنه چالشلمق اقتضا ایدرسه‌ده عملیات زرعیه

[۱] بوراده سوتدن كسیله‌جك طای ایچون تعیین ایدیلان شومدن براز زیاده‌جه اولوب طای ۱۲ الی ۱٦ هفته‌ده وبوزاغو ۱۰ الی ۱۲ وقوزی ۱۲

وسائره كبى مشاغل متعسره و حركات متعبه‌ده استخدام ايديلنلر حقنده شو احتياط زائد كوريلور.

بسلنمكده اولان طايلرك اغتداسى خصوصنه بتكرار ارجاع كلام ايديلوب مذكور طايلرى مجرد اكل واستهلاك ايده‌بيلديكى قدر يارمه يولاف وقورى اوت وحاوچ كبى تازه جذور حيوانك كلشمسنى تعجيل ايده‌جكندن ويرلملرى اخطار اولنور.

بعض محللرده اولديغى كبى طايلرى كوندزلى كيجه‌لى مرعالره صاليويره‌رك بسلمك مخذوردن سالم اولديغندن انلرك اقشاملرى ايچرى آلنمسى وصباحلرى قورى ومعتدل هواده مرعالره سوق اولنمسى مقتضى ولازمدر. طايلرك بولنه‌جغى آخورك يك سيجاق اولمامقله برابر غايت تميز اولمسى و آلتلرينه سريلان اوتك دخى نظافت قصديله وقت وقت اوت دمتيله خفيفيجه اوغولمسى وانجق نازك اولان جلدلرينك خيرپالانمامسى ايچون ايلك ياشلرنده طرز معلوم اوزره تيمار ايدلمامسى وبوندن بشقه دخى حيوانلرك تپه كوز يعنى ديك بيون اولملريچون يمكلرينك پك يوكسك انشا ايدلمامسى شايان اهميت خصوصاتدندر.

برنجى قيشى ذكر اولنان معاملات آلتنده كچيرن طايلر ايكنجى ياشنه كيره‌جكلرى ايلك بهاره قدر ديشى وارككلر برآراده اوله‌رق بولنه‌بيلورلرسه‌ده اندنصكره حسيات جنسيه آثارينى اظهاره باشلايه‌جغندن

الى ١٦ واوغلاق ٨ الى ١٠ هفتيه انقضاسنده سوددن كسلمك وتجربهٔ اخيره [*] ايجابنجه دها اول بيله طابك آناسندن آيرلمسنه حال مساعددر.

[*] « واسطهٔ ثروت » مجموعهٔ موقوتهٔ فنيه‌سنك ٦ نجى نسخه‌سنده مندرج طاى يتشديرلمسى عنوانلى مقالهٔ مترجمه‌نك فقرات مفيده‌سى مياننده « ... الحاصل طايلرى ٦ الى ٧ هفته آراسنده سوتدن كسملى و سوتدن كسلديكى تاريخدن اعتباراً قيرلمش يولاف تعيينك مقداريني ارتيروب چايرلره صاليويره‌رك بسلمليدر . » دينلديكندن آشكار اولان فائده‌سنه مبنى بزده دخى تجربه ايدلمليدر .

بووقتــده بالتفریق ارکککلردن ودیشیلردن آیرو آیرو سوریلر تشکیلیله رعی و آیرو آیرو آخورلره ربط اولنورلر.

طایلره بوزوق ویاغشلی هوالرده مرعایه چیقمق ایچون مســاعده ایدلیه‌رك آخورلرنده یشــیل اوت ویریلورسه‌ده حالبوکه مســاعد هوالرده کونشــده یاییلوب کزوب قوشوب اوینامق خصوصلری هیچ بروقت انلردن دریغ ایدلماملیدر.

ایلك یاشلرنده طایلره پای بند وکوستك اورمق قدر مضر برشی اوله‌ماز.

طایلره خصا (ایدیج ایتمه) ایچون الك مناسب زمان ۱۲ الی ۱۸ آیلق بولندقلری برچاغ اولوب وقت مذکوری دها زیاده تأخیر ایتمکده هیچ برفائده مأمول دکلدر.

ایکنجی قیشــك حاولنده حیواناتدن بنکه وقوشــومه تخصیص ایدیلنلرك تعلیم وتربیه‌ســنه بدأ ومباشرت وتیمار ایدلمکه وکزدیرلمکه و آیاقلری قالدیریلوب نعللنورکبی اورلمغه وسائر کونه معاملاته آلشدیرلمغه اقــدام و غیرت اولنور . یملری دائمــا چوق وتمیز وخالص اوله‌رق ویریلور.

اوچنجی ایلك بهار واوچنجی قیش ودردنجی ایلك بهارده تعیینات وتقیدات ومعاملات ســابقه صباوت حاللرینه مخصوص ایکن بوچاغلرده آرتق تدریج ایله آرتان الك یوکســك مقدار ومأکولات آلمغه و دهــا آز نازك معامله ودها بســیط تقیــدات صحیه‌یه معروض اولمغه و ســن وحاللریله متناسب صورتده چالشمغه قویولورلر. بعض ذواتك « حیوانك درت یاشــنه کیرنجیه‌قدر تعلیم وتربیه‌ســنه کوستردکاری لزوم تأخیر » صرف خطا و « بیت دهقــانی » Maison rustique مؤلفلرینــك « بو

ياشـده‌كى حيوان بيه‌جكنى كندى قازانمليدر.» يولنده‌كى سوزلرى پك بجادر. انجق خدمات عسكريه‌دن على‌الخصوص بنـك خدمتى ايچون بو ياش براز ايركن ايسـه‌ده خفيف قوشوم خدمتنه مخصوص اولنـلر بلا مانع ايفاى وظيفه ايده‌بيلورلر و بنـك ايچون اقتضا ايدن تربيـه‌يى كورمامش وخصوصيله اوقدرتى بتمامها كسب ايتمامش حيوانك قوشومه تخصيصنده قوهٔ عضليه‌لرينى ضايع ايدر ديملرى طوغرى دكلدر.

ايديلان تحقيقاته نظراً طاى برنجى ياشـنده ٤١ عشير زراع بوى آرتيروب ايكنجى ياشـده ١٤ اوچنجى ياشـده ٨ ودردنجى ياشـده ٤ و بشنجى ياشده بر ايكى عشير زراع يوكسلور.

«بو سينيول»ك تجربه‌لرى نتايجندن دخى طايك ولادتنـك ايلك اوچ ماهى ظرفنـده ثقلت بدنيه‌سنك يوميه ١ قيه ٤ درهم اعشـارى وحالبوكه اندنصكره تا اوچ ياشنه قدر ٣٤٥ درهم اعشارى تزايدايتديكى اكلاشلمشدر.

اجناس فرس Les races chevalines

اجنـاس فرس بر ترتيب ونظام تحتنـده تعداد وتفهيم ايديله‌بيلمك ايچون اولاً شرقى وغربى اوله‌رق ايكيه تفريق و بعده بهرينك جامع اولديغى اجناس وعروق ايله آيروجه هر عرقك شامل بولنديغى اقسام وفروعدن ترتيب آتى وجهله ايجاب ايدنلرى مفصلاً وايتمايانلرى مختصراً تعريف اولنه‌جقدر.

شرق اجناس فرسى: ١) عربستان عرقى: أ ـ جزيرة العرب ب ـ نجد ج ـ خطهٔ يمانيه د ـ حجاز هـ ـ سوريه (عنزه) و ـ عمان ومسقط وبحرين ز ـ دنغله ح ـ مصر ط ـ بربريه ى ـ جزايرفرس جنسلرى.

۲) ایران عرقی : أ ـ عجم ب ـ کرد ج ـ قره باغ فرس جنسلری.
۳) عثمانلی عرقی : أ ـ روم ایلی ب ـ بوسنه ج ـ اناطولی د ـ چقور اووه ه ـ کرد و ـ اوزون یایلا جنسلری.
٤) مجار جنسی.
٥) مولدوان جنسی.
٦) ترانسیلوانیا جنسی.
۷) تاتار جنسی : ا ـ تاتارستان ب ـ ترکستان ج ـ چین وهندستان د ـ روس (اوقرانیا ولیتوانیا) ه ـ چرکس جنسلری.

غرب اجناس فرسی : بونلرك تشکیل ایتدیکی ایکی قسمدن برنجیسنه شرق جنسنه منسوب اولان ایلك انا و بابالرینك قانی و بناءً علیه اصیل عیوانی محافظه و نادراً قوشوم خدمتی ایفا ایدن و ایکنجیسنه دخی اشکال خارجیه‌لری دلالتیله نمونهٔ اصلیدن تباعد و عموماً قوشومه تخصص ایلیان جنسلر داخل اولور.

برنجی قسمه داخل اولان جنسلر: ۱) انکلیز جنسی: ا ـ قوشو ب ـ آو آتلری.
۲) اسپانیول جنسی.
۳) فرانسز جنسی : ا ـ لیموزین ب ـ نورماند مرل رو ج ـ دوبل بیده بره‌تون جنسلری.
٤) آلمان و نمچه بنك حیوانلری.

ایکنجی قسمه داخل اولان جنسلر: ۱) انکلیز جنسی : ا ـ یورق شایر ب ـ نورفولق ج ـ بلاق هورس دنیلان قوشوم حیوانلری.
۲) فرانسز جنسلری : ا ـ قوتنتین ب ـ بره‌تون یاخود

پرشرون ج ـ آنغـلو نورماند د ـ بولونه ه ـ پوات وەن و ـ مەدوق ز ـ اووەرن ح ـ لاند ط ـ قامارق وسائره قوشوم حیوانلری .

۳) بلجیقا جنسی.
٤) فلمنك جنسی .
٥) دانیمارقه جنسی.
٦) المانیا اجناسی.
۷) اوستریا و مجار جنسلری .
۸) اسویچره جنسی .
۹) ایتالیا جنسی قوشوم حیواناتیدر .

شرق اجناس فرسی

۱) عربستان اجناسی.

نمونهٔ اصلی : عرب آتی

خالص الدم واصیل عرب آتی جنس فرسك نمونهٔ اصلیسی اولوب محاسن طبیعیه و قدیمەسنك متغیر اولمسـنه مهد وجودی اولان ارض و اقلیمك تأثیری خائل وبوجهتله کندیسی اجناس سائرهٔ فرس آراسنده مع الاستحقاق اك برنجی قیمت و مقبولیته مظهر و نائل اولمشدر.

عرب آتلرینك انتظام اشکالی تناسب بحثنـده بیان اولنان خطوط نسبیەیه مقارن و عضویتلرینك احوال تشریحیه و فسیولوجیەسی قوت و قدرتلرینی معلنـدر . وجودلرینی ستر ایدن نادراً یاغز و اکثریا قیر و طوری و آل و آچیقـلق و قویولقجه بونلره میـال رنکلی پارلاق طونلرینك عکس ایتـدیردیکی سیم وزر و طونج شعشعه و رونقلرینك

او الواندەکی اطلاسلره دیبالره تشبیهی فکرلرینك بسبتون خیاله حمل ایدلمسنه هر وجدان قائل اولهماز .

عرب آتلرینك ارتفاع قامتی ۱,٤۸ الی ۱,٥٤ زراع اعشاری ایسهده تشکیلات بدنیهسی میخانیکیٔ حیوانینك حسن ترکیب و امتزاجنه الك مکمل بر نمونه اتخاذ اولنمغه شایان واویله اعضای متناسبه نظام وترتیبندن شکل ۱ده کورلدیکی اوزره غایت مستحسن برهیئت وصورت نمایاندر .

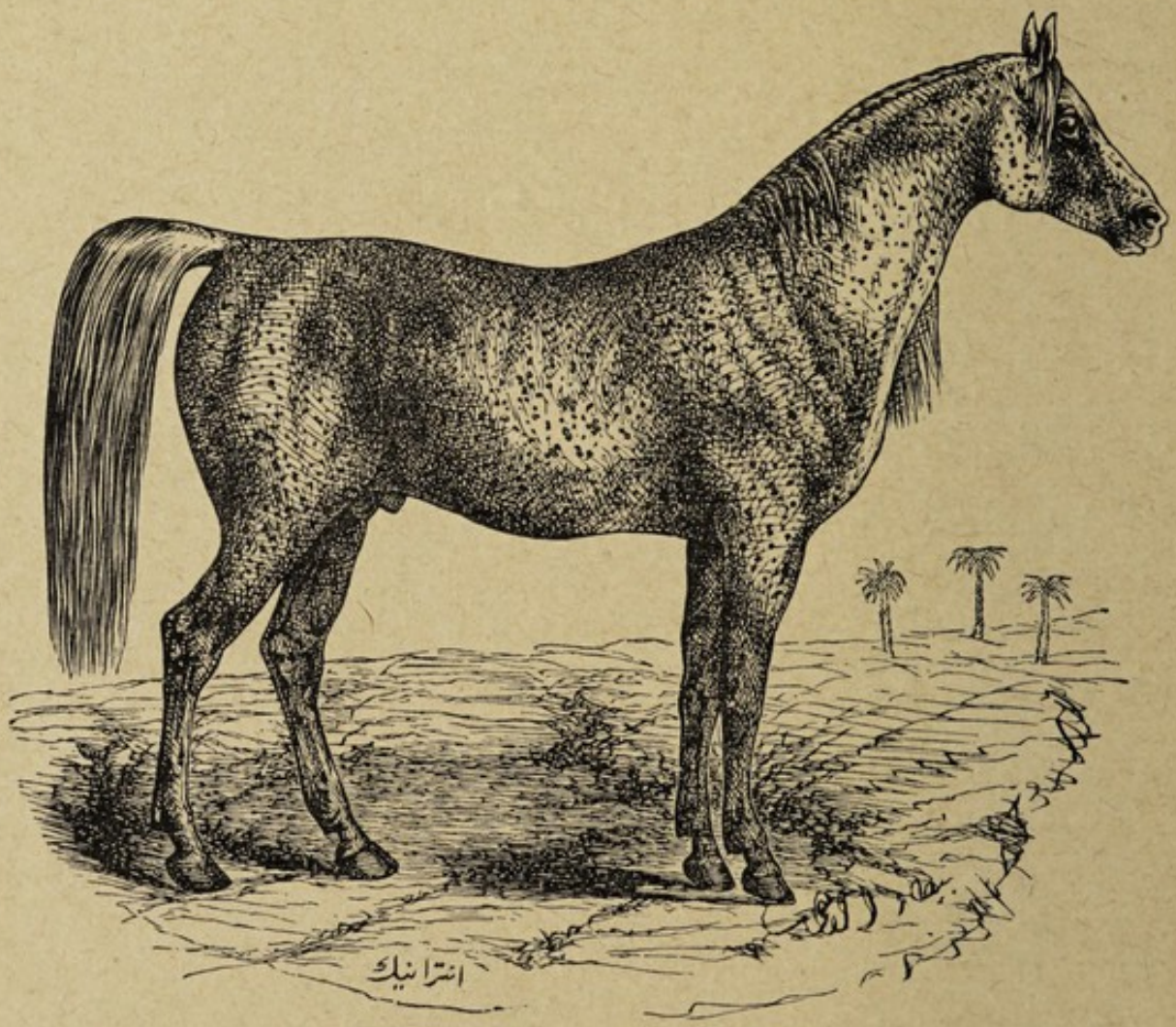

(شکل ۱)

مناسبات قوائیه نقطهٔ نظرندن ایدیلان دقت ومعاینه ایلهدخی اطراف خلفیهسنك ملایم وفقط قوی ومقاوم یای کبی حرکت و اطراف

قدامیه‌سنك ایسه ارتفاع قامته اولان نسبتنك فوقنده ایرو اوزانوب آچیله‌رق حیوانك اثنای سیرده طی مسافه ایلسنه و قارنی یره سورینورجه‌سنه وجودك استطاله وتمدد ایدرك مشی وحرکتك سلاست وسرعت قزانمسنه مساعده وخدمت ایتدیکی کوریلور.

عظام حوصله متوازی الاضلاعه قریب بر شکل واویلوق وقالچه مناسب طول ومیل وصاغری خط افقیدن پك از اشاغی دوشوك بر وضعیت ابراز وقوت ایچون ایجاب ایدن شرائطی او رسم و صورتله احراز ایدر.

عرب آتنك اسلوب ظریفانه‌ده قویروق طوتشی وجودینك قسم خلفیسنی تزیین ایلدیکی کبی مشکل اولدیغی عضلاتك حجم مستحسنی بشقه‌جه قسم مذکورك کوزللکنی تأمین ایلر.

اوموزلرینك میلی ایله طولی علی‌العموم اجناس شرقیه‌نك کمال حسنی وسرعت سیرینه دلیل واجناس عادیه‌ده اشبو اوموز قطعه‌سنك قیصه‌وطوغری اولیشی قوللرك زیاده آچیلوب ایلرولمسیله ممکن اوله‌جق سربست وسریع حرکاتك اجراسنه مانع وخائلدر .

عرب آتلرینك مخصوصاتندن اولمق اوزره جداغولری همان اوموزلری آره‌سنده غائب اولورجه‌سنه آچلمش و طاتلی بر میل چیقنتیسی صورتنی آلمش واشکال عمومیه‌سنك نسبت و نظامنه اویغون بر طرزده بیون قطعه‌سیله کسب اتصال ایلمش اولدیغی کوریلور.

صدرینك جسامتی وقطر طولانیسنك طول وامتدادی خاصره‌لره پك آز بر براغیر وقسم عنقیسی قطعهٔ زَوْر (قدام صدر . سینه) ه وسعت کامله ویره‌بیلمك ایچون اوزون ومدور اضلاع واسطه‌سیله تحجم و اتساع ایدر.

سیماسنك معنیدارانی جبهه عریض ومستوی وکوزلر بیوك و آچیق و نورلو اولمغله کندولرندن حس و زکا و شدت و جرأت انواری لمعان و محیطی خفیف سیاه کیرپکلرله مزین سربست اجفانندن وجهنه حلم و اطاعت اثاری طریان ایلمسندن ناشیدر.

ملایم ومقاوم انساجدن متشکل اولان شفتانی اینجه و طوپلوجه و وسعت جبههیه موافق وفرجهٔ مناخری منبسط ومحیطلرینك کوزل بر شکلده مترسم ومنفتح بولنمسی باشك مربع دنیلان شکلنك اتمامنه مساعد اولور.

قولاقلری اوزونجه ونسبتنده مقطوع وغایت متحرك وظهر صدفهسی محدب و اوجنه یقین سیوری نهایتی منحنیجه در.

جهاز تنفسیسی بحثنه کلنجه حیوانك فعالیتیله متناسب اولهرق مدور و واسع وعمیق اولان جوف صدریسنی املا وحجملی ومقاومتلی قصباتی ایله سائر اعضاسی وظائف متعلقهلرینی حسن ایفا ایتمك ایچون درجهٔ مقبولهده برر نسبت اشتمال واحتوا ایدرلرکه شوطرز تشکلك سهولت تنفسه پك بیوك معاونتی اولدیغی اشکار و اشته شو انتظام و کمال خلقت سائر بالجمله اجهزهٔ حیاتیهدهده مرتبهٔ بداهتده اولمغله برابر حیوانك مالك اولدیغی فرط حس و انفعالی دلالتیله جهاز عصبیسنك دها زیاده مکمل بولنهجغی مستغنی تذکاردر.

اطراف اربعهسنك اجزای باقیهسندن من کل الوجوه صلابت وملایمتلی و مفاصلنك وسعتلی و اوتارینك قوتلی بولنمسندن سطوح عظمیهسنك یکدیکری اوزرنده قولایلقله حرکتی ممکن و اطراف مذکورهسنك عمودیتی مکمل وظلفنك شکلی منتظم ونسج قرنیسی الاستیقی ومقاومدر.

أ ـ جزيرة العرب آتلرى بغداد وبصره ولايات شاهانه‌سى منبت اراضيسى چايرلرينك فيض و بركتى و بو حيوانلرك تجارتنه مألوف اهالينك غيرتى ايله قديمدنبرو اورالرده يتشمكده اولوب اجناس اصليه ميانده «كحيله» ناميله شهرت بولان جنسنك سائر عرب آتلرينه اصل اولديغى ظن اولنور ايسه‌ده بين العرب اجناس اصليهٔ مذكوره‌نك كحيله، عبيه، سقلاوى، معنكى، دهمه، هديه، حمدانى، ريشان، ام‌عركوب، مليحه، ريده، سعده، شويمه، كبيشه ناملريله اونبش قدرى تعداد ايدلمكده و كحيلة الخيفى، كحيلة ام صوره كحيلة سقلاوى جدران، كحيلة رأس الفداوى الى آخره مثللو كحائل العجوز نام عموميسى آتنده اوتوز بش و عبية جولان، عبية خضر الى آخره . . . ناملريله اون درت و سقلاوى رجيب، سقلاوى نجيم الصبح الى آخره . . ناملريله سكز و معنكى ابوكدله و معنكى سبيل الى آخره . . . ناملريله درت و الحاصل سائرلرى ينه بويله برر قاچر قوافل اجناسه آيرلمق صوتيله اجناس موجوده طقسان رادەسنه واردير لمقده‌در.

كحيلة العجوز عرقنه منسوب خالص الدم عرب آتلرينك كوزلرى بيوك وبارز ووجه‌الفرس دنيلان برونى اوستى خفيفجه چوكوك ومناخر شدت وجرأتى ايما ايدر صورتده آچيق وجبهه‌سى كنيش اولمسى انلرك اوصاف مميزه‌سندندر.

ب ـ عرب آتلرينك ولايات مذكورهٔ شاهانه‌ده يتشانلرى جنس نجديدن دها بويلو وجثه‌لى اولمقله برابر قطعهٔ نجديه‌يه مخصوص اولنلر اولدقجه وجودلى وشهرت شايعه‌لرينه نظراً اصالتلرينك اجناس سائره‌يه تفوقى دها ثبوتلى و آجلغه ويورغنلغه كافه‌سندن زياده تحمللىدر. نجد قطعه‌سنده زرع ايديلان صنعى چايرك اورالرده «جد» دنيلان يونجه‌سندن

بشقه حیواناتك اعاشه‌سنی و کاینبغی اداره‌سنی تأمین ایده‌جك طبیعی چایرلرله محصولات زرعیهٔ سائره مبذول اولمدیغندن نجد آتلرینك پشمش ات وپاصدیرمه وبالق قوریسنی واکر صاحبلرینك اداره‌سندن آرتارسه چکرکه قاورمه‌سنی بیله یمکه آلشمش اوللری جملهٔ غرائب احوالدندر.

ج ـ خطهٔ یمانیه‌ده قدیماً کوزل ومشهور آتلر بولندیغی تاریخ قدیم نظرنده مسلماتدن اولوب انلرك بوکونکی انسالی دخی ندرتیله برابر ایچه بویلو وجسور حیوانلردر.

د ـ سواحل بحر احمر بیونجه سویشدن حدود یمانیه‌یه قدر ممتد اولان اراضیٔ مقدسه ایله ایچرو طرفلرنده قیمتدار ورفیع القامه آتلر کوریلورکه بورالرك مصر ایله حیوان تجارتی واسعدر.

ه ـ مع نواحی سوریه ولایت جلیله‌سی حیوانلرینك اجناس عادیه‌سندن صرفنظر جنس اعلاسی مؤلفیندن بعضیلرك رأیجه جنس نجدیندن صکره ایکنجی عد ایدیلان «عنزه» جنسیله قوافل متعلقه‌سی اولوب توصیف اشکالنده ایچه برفرق کوستره‌رك «قاردینی» شویله تعریف ایدیور: عنزه آتلری میانده همان هیچ یاغز طونلیسی کوریلمز بونلر غایت قوتلی وکمیکلری چوق چیقنتیلی وطول بدنلری عمومیتله قیصه‌رق ونظرلری وحشی وباشلرینك شکلی اهرام منعکسه قریب وبرونلرینك اوجی طوغری ومنخرلری زیاده‌سیله واسع وجبهه‌لری پك عریض وبعضاً محدب وقولاقلری اوفق وبیوك کوزلری غایت پارلاق وبیونلری طوغری وجداغولری یوکسکجه وبلی ایله صاغریسی قیصه‌جه وقویروغی عالیاً مربوط وجنبلریله دیزلری چوق کنیش وحافرلری کوچك وقوری وبطننك حجم ووسعتی آزدر. خلقتی متین

اولان بوحيوانلر اوتوز قرق سنه معمر اولورلر. عنزه جنسنه مخصوص اولمق اوزره هرايكى قولاغنك ظهر صدفه‌سنه قزغين تيمور ايله مثلث شكلنده نشان ياپيلور.

و ـ عربستانك اقطارجنوبيه‌سنده يعنى عمان ومسقط حكومتلرينك منبت اراضيسنده يتشان آتلر ايسه على العموم بويلو وقوى ايسه‌ده عربستان آتلرندن دون تناسب اشكاله مالك اولدقلرندن كنديلرينه مخصوص اولان خواص مقبوله ايله برابر ينه اجناس عربدن بشقه برجنسه متعلق بولندقلرى ظن اولنور.

ز ـ بحرين اطه‌لرنده دخى جنس اعلا حيوانلر بولنور.

عرب آتلرى هر جهتدن وعلى الخصوص بغداد وبصره واورفه حواليسندن ممالك شاهانه‌نك هرطرفنه وهندستان وايرانه ومبالغ كليه صرفيله بتون اقطار جهانه نقل اولنور. آنجق آتنى كنديسنه شريك حيات وباعث سلامت ونجات طانيان عرب هيچ بروقتده الهويرميه‌جكندن جنس اعلا عرب آتى ايدنمك يكانه واسهل چاره‌سى پك كوچك ايكن صاتدقلرى اركك طايلرندن آلوب بيوتمكدن غيرى برشى دكلدر.

عرب آتى بعضيلرينك ذهابى كبى يالكز فانتازيه ايچون بنك خدمتندن ماعدا برايشه يراماز دكلدر. چونكه صحرا نورد بداوت اولان عنزه وشمر عربلرينك ركوبنده يوميه ايكى يومروق قدر خورما ازمه‌سى طوپيله وبولنديغى حالده براز دوه سوتى ايله نجدك حدود شماليه‌سندن تا ديار بكر يقينده‌كى سوورکه وموصلدن جزيرة العربى غرباً كسديره‌رك سوريه ولايتنك جهت شرقيه‌سنده‌كى قريتينه قدر

آیلرجه یول سورمك مثللو متاعب عظیمه ومشاغل سائرهٔ ثقیله یه دخی تاب آور تحمل اولورلر.

عرب آتلرینك اصلاح جنس ایچون اصول تصالبه اولان یرایشلری ایسه بوکونکی انکلیز واندلوس و آلمان وفرانسه‌نك نورماند آتلرینك حائز اشکال منتظمه اولملریله مستدللدر .

استطراد

آتلرك سعدونحسنه دلالت ایدن نشانلره عربلرك اعتبار ایلدکلری

وقد اغتدی قبل ضوء الصباح
ورد القطا فی الفلات الثلاث
بصافی الثلاث ورحب الثلاث
قصیر الثلاث طویل الثلاث

نشیده‌سی مفهومنجه آتك طونی وکوزی وغره (آلننده کی بیلدیز) سنك صافی وبطنی ایله زور (قدام صدر) قطعه‌سنك وعذارلرینك کنیش وبلی وقاعدهٔ ذنبی وبوقاغیلغنك قیصه اولمسنی ارزو وتمنا ایتدکلرندن معلوم اولور . وخواجهٔ کائنات (صلعم) افندمزك طرف باهرالشرفلرندن یالکز آلنی بتون واینجه آقتملی واوك صاغ ایاغندن ماعداسی سکللی یعنی مطلق الیمین یاغز ویاطوری آت سزاوار ستایش وشکال یعنی چاپراز (چپ راست) سکللی حیوانی (صلعم) افندمز سومدکلرندن بوندن ماعداسی حقنده (قاپوب تمیان آت مشئوم دکلدر.) مضمون شریفیله طریق صواب رهین کشایش بیورلدیغی حالده اوته طرفدن شکل ۲ ده بروجه اختصار ارائه واشعار اولنان وعادتا توی دوریملرندن عبارت بولنان نشانه‌لرك استدکاری کبی کیمنه علامت سعد وکیمنه علامت نحس

ديه‌رك برچوق كوزل وصاغلام حيوانى وبرطاقم ساده دل كسانى اضرار ايتمكى ترويج مراملرينه مدار طانيان عرب وعثمانلى جانبازلريله كويا حيوان علمندن آكلار كروه جهله زباندرازلرينك شو جرأتله حاشا ثم حاشا نره‌لرى تخطئه ايتمكده اولدقلرى شايان ملاحظه‌در.

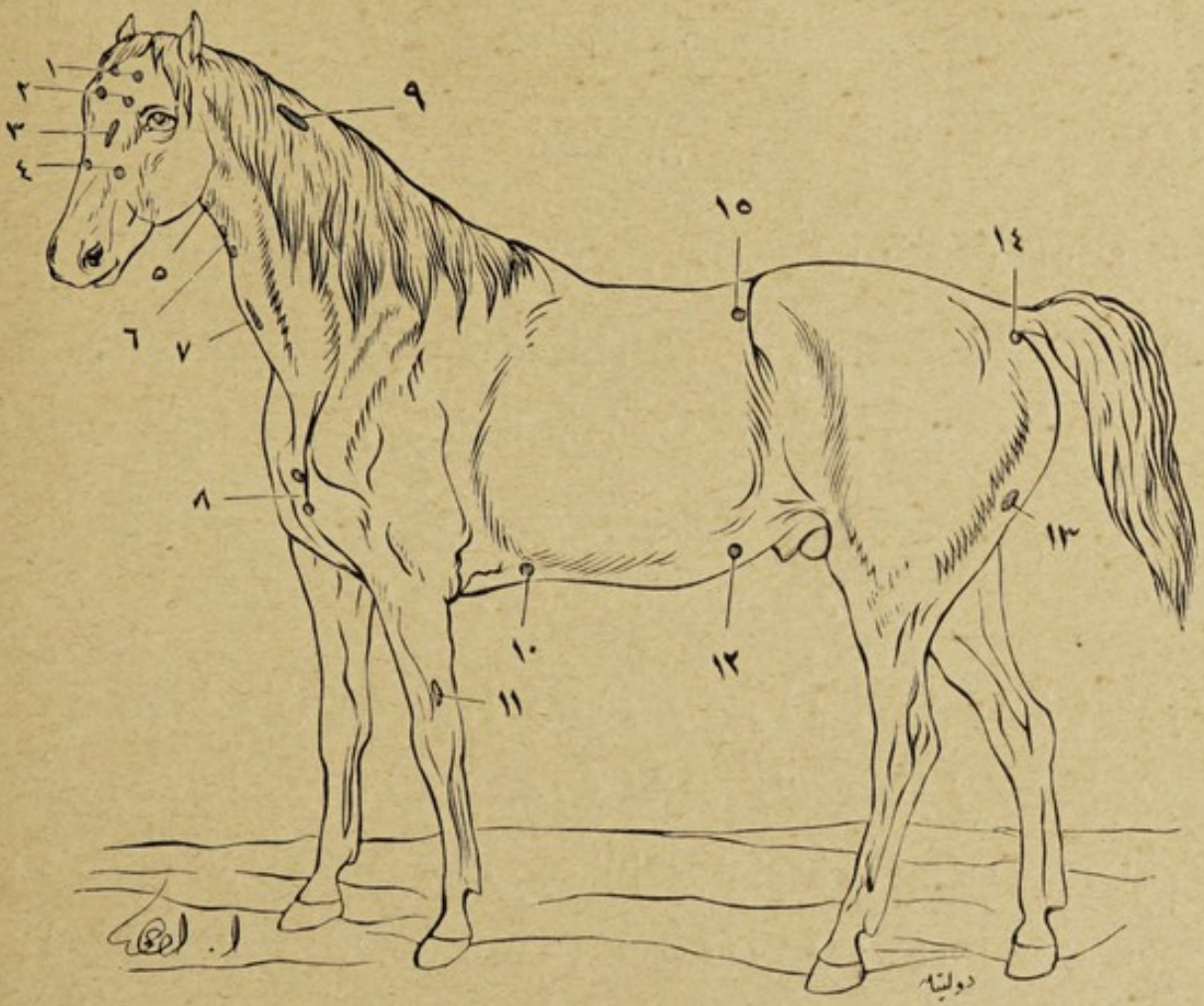

(شكل ٢) جنس فرسك كويا سعد ونحسنه دلالت ايدن نشانه‌لر

١) صدغينه قريب كاكل آلتنده «قنديل» : علامت سعددر! ٢) فوق العينين «شريقين» : علامت سعددر! ٣) جبهه‌نك وسطنده ايكى قرن تشكيل ايتمك اوزره بولنان «قبر مفتوح» : الك بيوك نحس وشأمت علامتيدر! ٤) «ندبه» : قسراقده علامت نحس اولوب آيغرده اهميتسزدر! ٥) «غنجات» : اهميتسزدر. ٦)

« حجاب » : علامت سعددر . ٧) « شق الجيب » (یاقه‌سی یرتق) : علامت نحسدر! ٨) « نشان السدر » (سروی) : علامت سعدر! ٩) « الجرايد » : علامت سـعددر! ١٠) « نشان الشريحه » : علامت سعددر! ١١) « نشان الزراع » : اهميتسزدر . ١٢) « نشان السره » یاخود « نشان السبق » : علامت سـعددر! ١٣) « بوش نشان » : علامت نحسدر! ١٤) « الرمح » : قسراغك دائما طابده بولندیغنه دلیل عد اولنوب علامت نحسدر ! ١٥) «جانبات»: اکر آلتنده قالورسه لابأس اولوب خارجده کورینه‌جك قدر طویل اولورسه منحوسدر !

ح — دنغله جنسی : دنغلاوی نامیـله مصر علیـا و حبشستان آراسنده بولنان مملکت داخلنده یتشان حیوانلر شرق اجناس فرسـنه بکزه‌میوب قدلری ١,٦٢ الی ١,٦٧ زراع اعشاری قدر مرتفع وتناسب اشکالی عرب اتلرینـه نظراً غیر منتظمدر . حائز اولدیغی سرعت سیر وارتفاع قامت شمدیه قدر استیناس اقایم وتکثیر انسـالی خصوصنده نه انکلیزلری نه‌ده سائر اقوامی شوق وغیرته کتیره‌مامشدر. اشکالرینی « م . هامون» دن نقلاً «قاردینی» شویله توصیف وتعریف ایتمکده‌در: طونلری اکثریا یاغز یاخود صاقصغان الاجه‌سی ایکی یاخود درت ایاقلری بردن یوکسك سکلی ووضعیتی دیك اولق اوزره اوزون قفالی وقوحو کبی مقوس بیونلی وقوج برونلیدر ومع مافیه سیمالری کوزلدر. بونلرك نوبه وقاهره‌ده فیئاتلری یوکسکدر.

ط — مصر جنسی : خطهٔ مصریه‌ده قدیمدن برو بر جنس اصلی موجود اولوب مصر سـفلاده بولنانلرك بویلری قامت وسـطیه‌نك

فوقنده وشکللری قبا ومدور وباشلری اوزون وثقیل وقولاقلری نسبتسز موضوع وکوزلری کوچك وبرون اوجی سوریجه وحافهٔ مناخری (قالاقلری) کثافتلری سبیله یاصیجه وبیونلری اکثریا مقوس وبعضیلرنده طوغری وقدام صدرلری واسع وجداغولری آز یوکسك وصاغریلری طوشان صاغریلی دینه‌جك درجه‌ده دوشوك ویله وقویروقلرینك قیللری قالین وخنبلریله دیزلری عریض وبطنلری جسیم وحافرلری وسیع اولوب علی‌العموم آچیق وقویو کستانه‌طوریسی وکیرلی قیر وپك نادر اوله‌رق یاغز طونده بولنورلر . قوتلری وهردرلو خدماته تحمل وقدرتلری مرتبهٔ کفایه‌ده اولمغله وقتیله غلامان اتراك وچراکسهٔ مصر طرفلرندن ایچه اهمیت ویرلمش ومشاق حربیه‌یه مقاومت وآیروجه جرأتلری ثنا ایدلمشدر.

ی — مصر اعلا جنسی : مصر سفلا حیوانلرندن قامتجه مرتفع وبدنلرینك طولی دها اوزون واشکالجه اولان مشابهتیله برابر انلره من کل الوجوه رجحانیتی مثبتدر .

مصر حیوانلری هرمرضه مستعد بر بنیه‌یه مالك اولدیغندن دامزلق ایچون اوروپایه کوتوریلنلرك زیانلرندن بشقه منفعتلری کوریله‌مامشدر.

ك — بربریه جنسی : بونلر طرابلس غربده وطونسده واك اعلاسی فاسده بولنوب جزایر سواحلنده اصلنه مخصوص اولان اوصافی ضایع ایتدیکی تجربه اولنمشدر . اوروپاده جنس خالص عرب آتندن زیاده شایع ومشهور اولان جنس مبحوث اوصاف آتیه‌سیله طانلمقده‌در: بونلر عرب آتندن بویجه دها آلچاق یعنی ارتفاع قامتلری ۱,۴۳ زراع

اعشاری و وجودلری نارین وکیکلری آز چیقنتیلی اولمغله هیئت مجموعه ومنظره‌لری خوش اندام وناز کدر . باشلری پك کوچك پك ظریف ووجه‌الفرس براز محدب وبیونی اوزون ونارین وسیماسی لطیف ویله‌سی حریری ویاقشقلیدر . اوموزلری یاصی وقوری واضلاعی بویلو اولمقدنناشی یوقارودن اشاغی برسطح وسیع تشکیل ایدر.

بلی قیصه صاغریسی اوزون ومفاصلی حجملی وطرناقلری اوفاق بولنور . اطراف اربعه‌سی عرب آتندن اشاغی قالمیه‌جق درجه‌ده عمودی وقویدر.

بربریه جنسنك علی‌الاکثر آلتون آلی طونده بولنمسی عرب جنسنه بادئ تفوقی اولور . الحاصل اکر جنس مبحوث آتلری اقتضاسی قدر آتشلی وجسور وسریع اولسیدی خوش اندامله‌غیله مطلقا عرب آتلرینه ترجیح ایدیلوردی مع مافیه بربریه حیوانلری دخی کونلرجه یول یورومك اوزره یومیه ۱۵۰ کیلو مترولق مسافه‌یی یورولمقسزین قطع ایده‌بیلورلر . اشته شوحاللرندن کنایه اوله‌رق اوروپاده « بربریه آتلری مرد اولور اما یورولماز . » سوزی مثل سائر حکمنی آلمشدر .

ل — جزایر جنسی : جزایرده « عوران» جنسندن ماعداسی بربریه حیوانلرینك خصایص اصلیه‌سی بوزولمش انسالندن عبارتدر . مذکور عوران حیوانلری قوی ومتحمل وملایمتله خوش قوللانیلور خویسز حیوانلر اولوب اوراده کی فرانسز عسکرینك ایشنه یرامقده‌در.

۲ — ایران جنسی : أ ـ عجم آتی : بوجنس احراز ایتمش اولدیغی شهرتی اسکندر کبیر زماننندن شمدی‌یه قدر محافظه واطافت

اندامیله عرب آتلرینه دعوای تفوق ایتمکدهدر . جنس مبحوثك شکل ۳ ده اندامی و آتیده اشکالی ارائه وتعریف ایدلمش و عرب آتلرینك دخی ماسبقده احوالی توصیف قلنمش ایدوکندن مطالعهسیله بینلرنده کی فرق ودرجهٔ رجحانیتی بالمقایسه تعیینی قارئینك حکمنه احاله اولنمشدر .

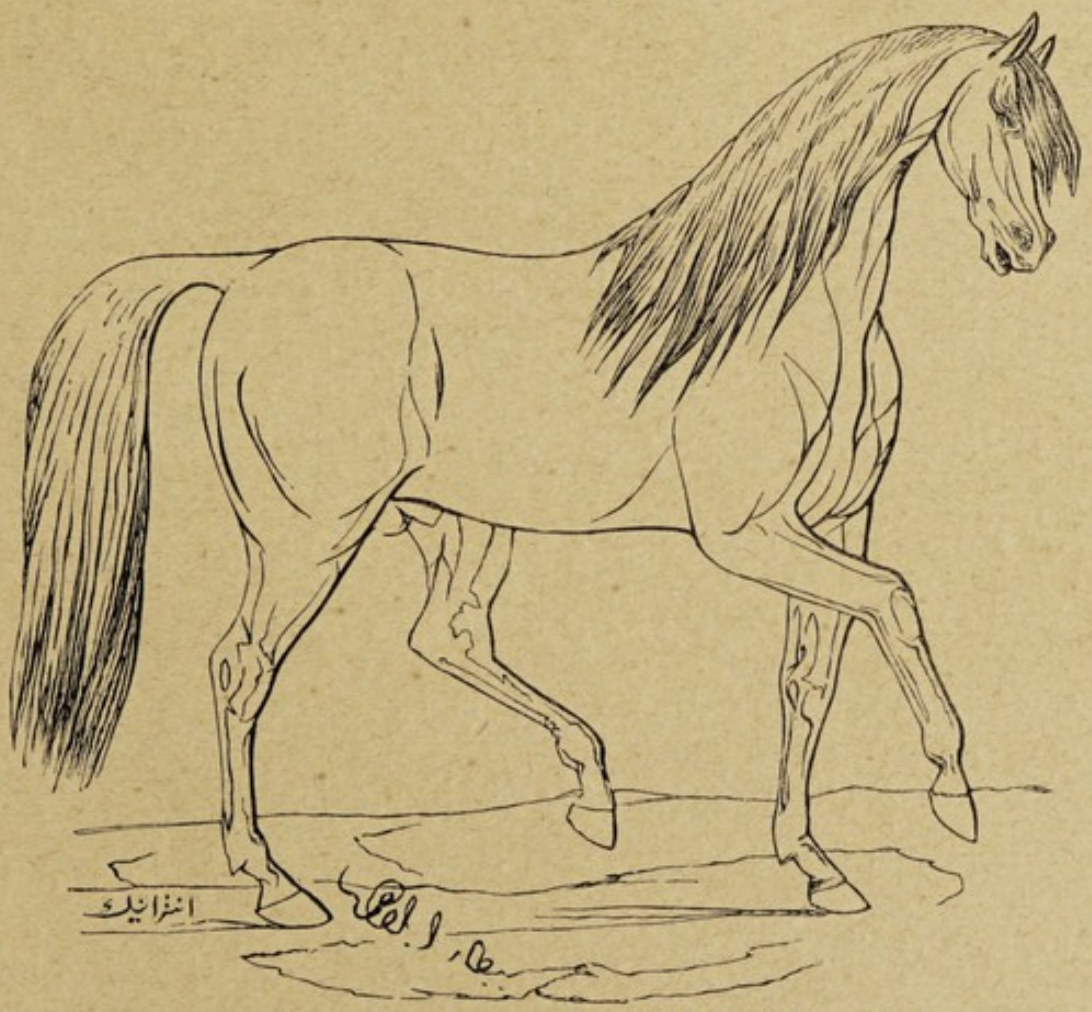

(شکل ۳) عجم آتی

عجم آتلرینك ارتفاع قدی عرب اتنك قامتندن زیاده وشکل وهیئتی ظریف وباشی قوری وخفیف وقولاقلری آز اوزون ونسبتنده موضوع وبیونی نازین ومنتظم صورتده مقوس وقدام صدر (سینه) ی آز کنیشجه صاغریسی دوز ویاقشقلی وقویروغی براز یوکسکجه مرتکز اولوب حیوان الك زیاده تحریك وتسریع ایدلدیکی زمانده دخی عرب

آتلرنده کورلدیکی قدر قویروغنی دیك طوتهماز . آیاقلر وخصوصیله اینجکلر عرب آتلرنیککی کبی نازین وفقط قوی وحافرلر اوفاق وسرت وپارلاق اولوب عرب جنسنده کوریلان چاتلامق وضیق الحافر دنیلان آفته اوغرامق استعدادنده بولنورلر .

اشته اشکال مشابهتنده عرب آتلرینه بودرجه تقرب ایدن عجم آتی سرعت سیرده دخی آندن اشاغی قالمزسهده انجق سیر سریع ایچون نفسینك کنیش اولمامسی جهتیله کیتدیکی یردن عین سرعتله عودته موفق اولهماز . آزچوق یورغنلغه وعدم اعتدال هوایه تحمل وشدت حس وزکا وصاحبنه اطاعت وانسیت کبی خصائص وخصائلدن کرچه بسبتون محروم دکلسهده شو خصوصلرجه برکیلانه قارشو دون مرتبهده قالور .

ب ـ ممالك ایرانیه داخلنده عجم آتلرینه شکلاً بکزمیانلر میانندن الك زیاده حسن اشکاله مالك اولان کرد آتلری ارلوب توصیف احوالی عثمانلی اجناسی صرهسنده سرد وبیان اولنمشدر .

ج ـ قره باغ حیوانلریله خصلتاً انلره مشابه بولنان کورجی حیوانلرینك ارتفاع قدی کرچه حد وسطی مادوننده کوریلورسهده بنیهلری عمومیتله جبل حیواناتنه مخصوص اولان صحت وقوتی حائز ایدوکندن طاغدن بایردن دیك اشاغی درت نعل یوریشله دخی اینمکه مقتدر ویورغونلغه متحمل قانین بیونلی مدور وجودلی قوی حیوانلردر .

٣ ـ **عثمانلی اجناسی** : ممالك شاهانهده یتشان اجناس مختلفهٔ فرسدن عرب ایله کرد جنسلری استثنا ایدلدکدن صکره کرك روم ایلی وکرك آناطولی حیوانلری اشکالجه یکدیکرینه آز چوق مشابه

اولوب آنجق محلنده دخی ذکر ایدیله‌جکی وجهله بوسنه بارکیرلری طرز تشکللریله روم ایلی جنسندن وچقور اووه جنسی دخی ارتفاع قد وتناسب انداملریله اناطولی حیوانلرندن فرقلیدرلر.

عثمانلی اجناسنك اصلنی تحقیق ایده‌بیلمك قطعیاً ممکن اولمیوب بوبابده ایکی سوز سویلمك استیان مؤلفلرك هربری بربشقه وادیده فکر مجردلرینی بیان ایتمکدن چکنمیه‌رك از جمله «قاردینی» یرلی حیوانلرمزی عرب وعجم ملزی (کاشکی اولسیدی!) و «ئه‌فرەم هوئل» قابادوکیا (قونیه‌دن سیواسه‌قدر ممتد اولان اناطولی‌قطعه‌سیدر)ده رومالیلر زمانلرنك الك مشهور آتلرینك انسالی و «امیل قورت» تاتار وعرب وبربریه اجناسنك مختلط محصولی وبربشقه‌سی صلاح‌الدین ایوبی (رحم) اردوسنی تقویه ایدن کردلرك آسیای شرقیدن جلب ایتدکاری ترکستان (ترکمن) آتلرینك اخلافی اولمق اوزره خبر ویریور. هرنه ایسه جثه‌لرینك آزچوق اوفاقلغیله برابر اشکللرینك اولدقجه متناسب وقوای بدنیه‌لری صحتلرینك مکملیتی سایه‌سنده هردرلو خدمتك ایفاسنه کافی دینج وتوانا ومتحمل حیوانلر اولوب دور شوکت واستیلاده دولتك صرف سواریدن عبارت اولان قوتنی تجهیزه مقدارجه کفایت ایتمش ودولت ابدمدت برعصر مقدملرینه کلنجیه قدر سواریسنك موجودینی قرق بیك راده‌سندن اشاغی دوشورمامش ایکن تیمارلی سپاهی اوجاقلرینك الغاسندن صکره یرلی حیواناتك مقدارینه طاری اولان تدنی وقلت نهایت ۱۲۷۳ تاریخندن اعتباراً دولته اجنبیدن حیوان مبایعه‌سنه مجبوریت کوسترمشدر.

«قاردینی» یرلی حیوانلرمزی زیرده ارائه ایدیلان شکل ٤ صورتنده ترسیم واشکالنی‌ده شو وجهله توصیف ایدیور: عثمانلی آتلری نه عرب

آتی قدر کوزل نه‌ده تاتار آتی کبی چرکین منظره‌لی اولمدیغی حالده هر ایکیسنده بویلودر . انتظام اشکالی سزاوار ستایش اولوب بیونی اوزونجه ویله‌سنك قاعده‌سی اواقطارك یتشدیردیکی حیوانلرده کورلدیکی وجهله کثیف وقویدر . قویروغی طولغون واوزون قیللی وکوزل چالیملی وبدننك اولدقجه اوزونلغی ایو مشکل اولان اشکال عمومیه‌سیله متناسب و آلیملیدر . قالچه‌لری کوزه چارپه‌جق قدر چیقنتیلی اولیوب بلی وظهری دخی اوزون دکلدر.

(شکل ٤) عثمانلی بارکیری « قاردینی »

عثمانلی آتلری جزایر وفاس حیوانلرندن زیاده وتاتار حیوانلرندن آز آجلغنه ویورغنلغه متحملدر . علل واسقامه اولان استعدادلری غایت آزدر وچوق یشارلر . حدت‌طبعلری وسرکشلکلری تربیهٔ اولیه‌لرینك نقصانیتی نتیجه‌سی اولوب انسال واخلاقلرینه ساریدر . بونلر بربریه جنسی کبی اغدیهٔ کثیره ایله کسب ایتدکلری سمندن شدت وقوت وغیرتلرینی ضایع ایدرلر . عثمانلیلر عربلرك معتادی خلافنه اوله‌رق

بنكلرينه قسم اقلرى تخصيص ايتمكلرندن ماعدا او خدمت ايچون آيغرلرى ايديجلره ترجيح ايلرلر .

« قاردينى » نك شو وجهله تعريف وعلى الخصوص عرب وتاتار آتلرندن بويلو اولمق اوزره توصيف ايلديكى حيوانلر اليوم آطنه وقونيه وطرسوس وحلب وشوجوارلرده بولنور كوزل حيوانلردر .

ممالك عثمانيه‌ده اليوم موجود اولان اجناس مختلفه ميانندن بالاده دنيلديكى كبى جنس عرب مبحث مخصوصنه ترك ايدلدكدن صكره آندن ماعداسى روم ايلى وبوسنه وعلى العموم اناطولى و اوميانده شكلاً يكديكرندن ايچه فرقلرله تميز ايدن چقور اووه وكرد واوزون ياياللا جنسلرندن عبارت قالوركه وجه اتى اوزره هربرينى على الاختصار بيان واشعار اولنور :

آ — روم ايلى جنسى : كرچه انتظام اشكال جهتيله خطوط نسبيه‌دن بعيد و ١,٣٨ الى ١,٤٧ زراع اعشارى ارتفاع قده مالك وكوكسى دارجه وبيونى ايله ظهرى وقطنى قيصه‌جه وصاغريسى دوشوك ايسه‌ده بنيه‌سى وخصوصاً اطرافى قوى اولمغله هردرلو خدمته اولدقچه الويرشليدر.

روم ايلى حيوانلرى حركله طرزنده اعاشه اولنيوبده احتياجلرى اصحابنك يديله ترتيب ايديلان — اهلى حارا — لر اصولنده اداره وشو صورتله حيوانلر بدايتاً كوزل بسلنوب كوزل تربيه ايدلسه‌لر مذكور اوصاف ماديه‌ده كوريلان قصورك عهد قريبده قابل صلاح اولهجغنه شبهه ايدلمز.

ب — بوسنه جنسى : شكل ٥ ده ارائه ايديلان رسم واندامه

وعمومیتله نهایت ١,٤٥ زراع اعشاری ارتفاع قامته مالك اولدقلری حالده اشكالجه روم ایلی حیوانلرندن كوسترشلی وطیانقلی وكوزل واوفارق باشلی كنیش جبهه‌لی قالین وقیصه بیونلی وسعت صدری وفعالیت حیاتیه وقوهٔ بدنیه‌سی درجهٔ مطلوبه‌ده واطرافی صاغلام دینج وقوی حیوانلردر . كرك بونلرك وكرك روم ایلی حیوانلرینك قوشومه دخی یرارلغی اوته‌دنبرو معلوم وحتی وقتیله دولت علیه طوپ بارگیرلرینی بونلردن وعلی الخصوص بوسنه بارگیرلرندن انتخاب وتدارك ایلدیكی موثوقدر .

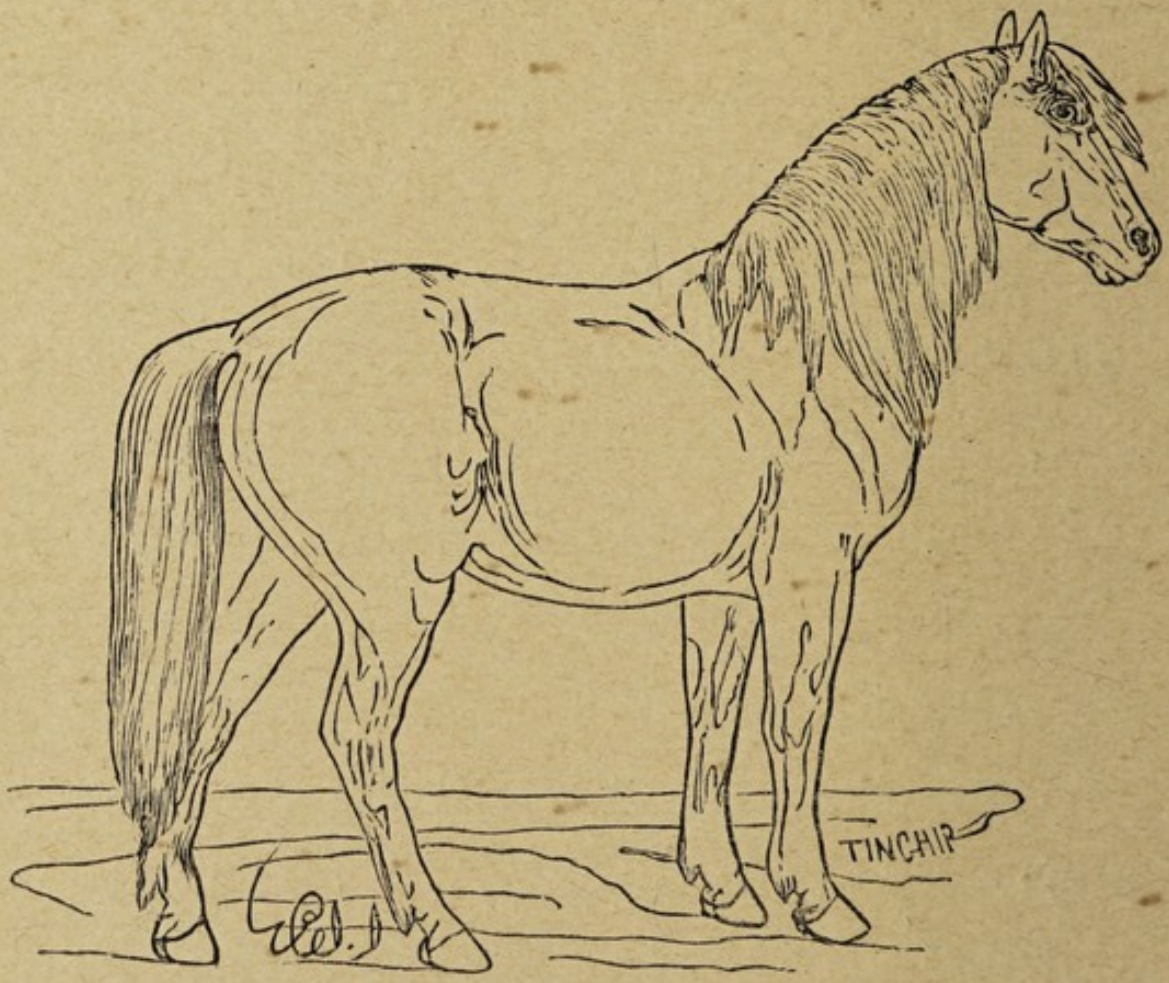

(شكل ٥) : بوسنه بارگیری

ج ــ اناطولیده یتشان حیوانلر اشكالجه روم ایلی جنسنه همان تقرب ایتمكده ایسه‌ده قامتلرینك اندن براز دون وطرز اغتدا

وتربيه‌لرينه ايديلان دقتسزلكدن فعاليت عضولرينه عارض اولان ضعف وكسالت سببيله كرچه خدمات جديه ومتعبه‌ده استخدام اولنيوردقلرسه‌ده كنديلرندن منتظر اولان اقتدار واستعداددن همان محروم دينه‌جك برحالده‌درلر . مع مافيه اناطولينك هرجهتنده وخصوصيله بالاده كوستريلان وآتيده دخى ارائه واشارت قلنه‌جق اولان ولايات شاهانه‌ده مهما امكن تناسب اشكاله مالك ايشه يرار قوتلى حيوانلر انجق مملكتك احتياجندن پك دون برمقدار اوزره بولنه‌بيلور .

د — چقور اووه جنسى : بونلر شكلاً بربريه حيواناتنى آكدير- دقلرندن وقتيله او جهتلردن جلب ايدلمش اولان دامزلقلرله تخليط و تحسين اولنمش ايدوكلرينه ذهاب حاصل اولمقده در . بو حيوانلر على الاكثر كوزل باشلى و يرلى اجناس سائره‌سندن بويلو و ياقشقلو وقوى البنيه و بيونى ايله ظهرى و قطننك اوزونلغى وصدرى ايله بطننك كنيشلكى حال وسطيده واطرافى قوتلى واوتارى ظاهر ومتانتلى واوموزلرى مائل وصاغريسى براز دوشوك اولوب الك زياده بنكه الويرشليدر .

ه — كرد آتلرى عرب اجناسندن دها كميكلى وايرى وجودلى و برازده زياده‌جه بويلو وقورى قفاسى مقوس بيونلى اولوب مع مافيه اشكال ومنظره‌سنك نه بسبتون عرب و نه‌ده عجم آتلرينه بكزه‌مامسى وانلرك حسن اندامنه كماينبغى مالك اولهمامسيله برابر الك كوزللرينك سليمانيه وكوى سنجاق و رواندز واربيل جوارلرنده يتشمسى قرينه‌سيله اذهان تجسسى كنديلرينك عرب و عجم جنسلرينك محصول تصاليسى اولديغى حالده اقليمك تأثيراتنه منضم اولان جباله مخصوص جيادت

هوا وکثرت اغدیه وطرز تربیه کبی حالاتك بنیه وتعضولرینی تبدیل ایلمش اولمسی جهتنه سوق واماله ایتمکده در .

دیاربکر ودرسیم ومعمورة العزیز و تبلیس و سعرد و حکاری اطراف ونواحیسنده یتشان کرد حیوانلری یرلی جنسیله تخلیط ایدلمش اولمقدن وایو باقیلامقدنناشی جثه‌جه بالاده کیلرك مادوننده وطبیعت موقع ایجاب واجباریله کرك بالاده کیلر و کرك بونلر صاحبلری مثللو طاغلره قیالره طرماشور قوی بجاقلی کچی ادمانلی شیلردر .

و ـ اناطولینك شرقنده وشرق شمالیسنده یعنی موش و بولانق و وان و بایزید وخنس و پاسینلر وارضروم و ارزنجان وبایبورد و طرابزون طرفلرنده کوریلان بارکیرلر نقل احمال ایشلرنده و سائر خدمات متعبه‌ده اولدقجه یرارلق کوسترمز دکل ایسه‌ده انجق جثه وقیافت وخصوصیله قدوقامتلرنده هیچ براهمیت اولمیوب همان صورت عمومیه‌ده ١,٤٣ زراع اعشاری ارتفاعیسنی بولوبده اوجهتلر سواری آلایلرینك نقصانی اکمال ایده‌بیلمك متعسردر .

ز ـ جهات مذکوره‌نك غربنه کیدلدکجه قسطمونی وخداوندکار وانقره وآیدین ولایاتنده ١,٣٨ الی ١,٤٦ زراع اعشاری‌قدر بویلوجه واشکالاری مهما امکن منتظم و تشکللری متین و مزاجلری صحیح و حرکتلری خفیف حیوانلر کوریلوب بونلر خدمات مختلفه‌یه وآلشدیرلدیغی حالده خفیف قوشومه دخی مناسب ومقتدر اولورلر.

یرلی حیواناتنك اشکال‌مطلوبه‌دن محرومیت معلومه‌سی درجه‌سنده ملکك هردرلو احتیاجاتنه وفا ایده‌جك مقدارینك دخی مفقود اولمسندن‌ناشی بوحیوانلرمزك اصلاح جنسی نسبتنده تکثیر افرادینه‌ده احتیاجمز درکاردر .

ح ـ اوزون يايلا حيوانلرى چركس مهاجرلرينك جلب وتوفير ويازين عزيزيه سمتلرينه وقيشين چقور اووه جهتلرينه سوروب حركله طرزنده رعى واداره ايلدكارى قافقاسيه جنسندن بشقه برشى اولمديغى جهتله بونلرك اوصافنى مطالعه ايتمك اوزره ـ چركس جنس فرسى ـ بحث مجملنه مراجعت اولنه .

٤ ـ مجار جنسى : آوروپا ممالكنده اولديغى كبى مجارستانده دخى يرلى جنسنك اصول اصطفا وتصالب ايله اصلاح وتحسين ايدلمش اولنلرى مستثنا اولمق اوزره ديكرلرينك ايو وكوزل دينه‌جك شكل ومنظره‌لرى يوقدر . بو حيوانلرك قفاسى اوزون وقورى يعنى على العموم اختيار باشلى وفك اسفلى ايرى وچكه آلتى چقورلغى كنيش وبطنى بيوك وصاغريسى دوشوك وقويروغى چيركين بر وضعيتده وآز قيللى وحافرلرى ياپغين والحاصل هيئت عموميه‌سى آثار انتظام وحسن تناسبدن عاريدر . انجق بونكله برابر عضلاتنك رسم وقوتى يرنده واوموزلرينك قورى ووضعيتنك نسبتنده وحنبلرك كنيش وصاغلام بر تركيبده واوموزلرك كيروسندن اضلاعك دفعةً انبساط وتوسع ايلمش اولمسى سببيله صدرك وسعت مطلوبه‌ده بولنمسى حيوانك قوت وقدرتنه دلالت ايدر .

عرق مبحوث حيوانلرينك قامتى اندر اوله‌رق ١,٤٠ زراع اعشارى مادونده اولوب ينه نادراً ١,٧٠ ارتفاعليسى بولنور . اوروپا حكومات سائره‌سى حيوانلرينه نسبتاً كنديلرينك طرز تشكللرينه ياقشديريله‌ميان چاپكلك وخفيفلكلرى وجسارتلرى حسبيله سوارى وطوپجى الايلرى ايچون مناسبت واقتدارلرى مسلمدر .

٥ — **مولدوان جنسی** : بونلر ترانسیلوانیا حیوانلری قدر کوزل اولمدقلری حالده شکلاً انلره تقرب ایدرلر . عموماً اوزون قفالی ایری چکملی قوی بیونلی قیصه وکنیش صاغریلی قویروقلرینك وضعیت ومربوطیتی یوکسك وکندولری قوتلی حیوانلردر.

٦ — **ترانسیلونیا جنسی** : بوحیوانلر شکلاً مجار جنسندن دها کوزل ودها چست وچالاکدر. باشلری قوری وکوچك وقولاقلری اوزون و بدنلری حجملی وبیونلری همان یوارلاق یلهلری اوزون ویاقشقلی وکوکسلری براز طارجه وقویروقلری عالیاً مربوط وکوزل واطراف اربعهسی نسبتنده وقوری وعمودیت لازمهسنده اولوب یورویشلری پك چالیملی وکندیلری اویناقدر . اشبو ظریف عرقك اسپانیول جنسیله شرق جنسنك اجتماع وتصالبندن حاصل اولمش اولدیغنی « قاردینی » ظن ایدیور .

٧ — **تاتار جنسی** : « قاردینی » نك اشعارینه نظراً بوجنسك مأواسی ترانسیلونیادن ودها طوغریسی قارپات طاغلرندن خطهٔ چینه منتهی اولان اراضیٔ وسیعه اولوب قوافل و عروقی تاتارستان (مانچوری . خیرخیز. قالموق) وترکستان وچین وقوچنچین وهندستان مثللو ممالکه مأنوس وحتی چنکیز اردوسنك مجارستان ولهستان وروسیای غربی (اوقرانیا . لیتونیا) یی مرعا ویایلاق اتخاذ ایتمش اولمسی سببیله اورالرك حیوانلریدخی مبحوث تاتار جنسندن معدود واکثریسی عظیم فرقهلرله یکدیکرندن آیریلور متخالف الاشکال مخلوق اولمغله بوراده شو ترتیبه رعایتله هربرندن آز چوق بحث ایدیلهجکدر .

أ ـ تاتارستان حیوانلری : روسیه ممالکنك اوروپا قسمنده

مسكون اولان تاتار ونوغايلردخى داخل اولديغى حالده قالموق وخيرخيز ومانچورى وسائره ناميله اورال نهرينك سواحل شرقيه‌سندن چينك ايالات شماليه‌سنه قدر امتداد ايدن آسيانك صحارئ شماليه اهاليسى يد استصحابنده بولنان حيوانلر بوعرقه داخل واشكال وخصايص جهتيله يكديكرينه ازچوق شبيه ومماثلدر . بوحيوانلرك باشلرى كوچك بدنلرى جيليز بطنلرى طاوشانكلكى كبى صارقق وبيونلرى ضعيف وكركين يله‌لرى يره سورينورجه‌سنه اوزون وجداغولرى كسكين استر بللى دوشوك صاغريلى والحاصل هيئت عموميه‌لرى نحيف ولاغر وانظاره مورث نفرت اوله‌جق مرتبه‌ده چيركين اولوب شرق اجناس فرسنك سوپرنتيسى عنوانينه لايق شيلردر . لكن كنديلرنده كوريلان شوعجز ومسكنتك خلافنه اوله‌رق جنس عربك كيلانيده داخل اولديغى حالده كافهٔ اجناس فرسدن زياده فوق‌العاده تعب ومشقه واكل وشربدن طول مدت محروميته متحمل يعنى برآزاجق اوت ايله ياخود اندنده محروم اولديغى حالده ايكى اوچ كون آلابيلديكنه يول كيده‌رك ٢٤٠ و ٢٨٠ كيلو مترو مسافه قطعنه مقتدر اولور . شو محير عقول اولان ادمانى كسب ايتملريچون اقوام مرقومه بو حيوانلردن استخدام چاغنه يتشانلرى اوزون بر يارش يولنه‌چيقارلر وايرتسى كون دها زورلو يورويشه صالديرمقله برابر غداسنك برقسمنى تنقيص ايدرلر ودها ايرتسى كون والحاصل ايام متواليه‌ده برطرفدن يورويشى وزحمت ومشقتى آرتيروب برطرفدن‌ده تدريجاً يمنى آزالديرلر وبوصورتله حيوانه بالاده ذكر ايديلان ادمانى قزانديررلر . واكر حيوانده اواستعدادى بوله‌مازلرسه برآز سميرتدكدن صكره ذبح واكل ايله وجودينى اورته‌دن قالديررلرمش .

ب — ترکستان جنسی : تاتارستان عرقنك جنوبنده بولنان وکاشغر ویارکند و آق صو سمتلرندن غربه دوغری بخارا وخیوه سمرقند وبلخ والحاصل بحر خزرك سواحل شرقیه‌سنه منتهی اولان اراضیٔ واسعه‌یه منسوب حیوانلردرکه (ترکمن عرقی) دخی دنیلور . بونلرك اوزون بجاقلریله بیوك باشلرندن ماعدا تناسب اشکالجه عذر وقصوردن برائتلری وفضله اولەرق سرعت حرکت وتاتارستان حیوانلری درجه‌سنده فوق‌العاده قناعتلری اوته‌دنبرو باعث شهرتلری اولمشدر . عرق مبحوث حیواناتی کوجلی قوتلی وچست وچالاك اولوب یورغونلغه اولان فرط تحمللری اون برکونده ٣٠٠ فرسخ یعنی علی الدوام کونده ١٠ فرسخ اعشاری (برفرسخ مشی متوسط ایله برساعتده کیدیلان ٤ کیلومترولق یولدر .) مسافه‌یی قطع ایتمکده اولدقلرینك تأمین ایدلمسیله مستدلدر . بوحیوانلر دخی ادمان خصوصنده آکل فرس اولان صاحبلرندن عین تاتارستان حیوانلری مثللو معامله وتربیه کوررلر . یومیه بلا آرام یدی سکز ساعت درت نعل یورویشه‌ده اقتدارلری موثوقاً بیان اولنمقده‌در.

ج — روس جنسی : ١) اوقرانیا (دینیه‌پر نهریله اسقا اولنان جسیم مرعالری شامل کیه‌ف وپولتاوا و چرنیغوف وخارقوف ایالتلرینی محتوی قطعهٔ وسیعه‌در .) حیوانلری اولوب جثه‌لرینك کوچکلکی ولاغرلکلری وبیونلرینك افقی وضعیتلری ویله وقویروق قیللرینك چوقلغی والحاصل محاسن اشکالدن محرومیتلریله بالاده طرز تشکللری تعریف ایدلمش اولان تاتارستان حیوانلرینه پك زیاده مشابه واوقدر مسکین وقیافتسز حاللریله برابر اینانلمیه‌جق درجه‌ده یورغنلغه وآجلغه وتغیرات وتأثیرات مواسمه متحملدرلر.

٢) ليتوانيا (پولونيانك روسيه داخلنده قالمش اولان قسمى) نك حيوانلرى نيم وحشى ايلقى حالنده حيوان يتشديرن حارالرك محصولى اولوب شو طرز اداره‌نك ايجابندن اولق اوزره ايلك سنه‌لرده يعنى استخدام چاغنه دكين تلف اولميه‌رق صاغ قالانلر يورغنلغه و آجلغه وتأثيرات شديدهٔ جويه‌يه آليشورلرسه‌ده اوروپانك حكومات مركزيه وجنوبيه‌سنده بولنان حيوانلر قدر كوچلى قوتلى وياقشقلى دكلدرلر.

ذكرينه دوام ايديلان پولونيا حيوانلرى اجناس شرقيه مداخله‌سيله بردرجه‌يه قدر اصلاح وتحسين ايدلمشلردر . بونلرك بنيه‌لرى ايرى وبويلرى يوكسك اولديغچون قوشومه وقوهٔ تحمليه‌لرى حسبيله دخى پوسته خدمتلرينه الويرشلى ديرلر . بلا آرام ٨٠ كيلومترولق مسافه‌يى قان تر ايچنده شكل ٦ ده ارائه ايدلديكى طرزده قيزاق سوروكليه‌رك قطع ايدوبده برموقفه واصل اولدقلرى وقت بيله نه ترلرى قورودلغه نه صرتلرينه برچول آتلغه احتياج كوسترلر .

(شكل ٦)

٨ — چركس جنسى : شكلاً منتظم وقداً مرتفع اولديغى قدر قوتلى بجاقلره وعرب آتلرندن كوريلان كوزل باش وبيونه وشكل ٧ طرزنده وجود واندامه مالكدر .

بو حيوانلر بالسهوله تعب ومشقته و آجلغه آليشور واك اويغونسز طاغ يوللرينه وتهلكه‌لى اوچورومللرك كنارلرينه قوللرينك قوت وثباتى سايه‌سنده خطرسزجه طرماشورلر . حس وزكالرى شمال حيوانلرينه

(شكل ٧) : چركس آتى

مقيس اولمامقدن ناشى صانكه سوز اكلايورمشجه‌سنه اك سريع حركت اثناسنده صاحبنك طور ديديكى يرده طوروب يات دينجه مرد اولمش كبى اوزانوب وكنديسنى دشمننه سپر ايدرك قفاسنك اوستندن تفنكنى اوزادوب آتش ايدن صاحبنك قالق امرى عقيبنده يرندن فيرلامسيله صاحبنى درحال دشمنندن تبعيد وخلاص ايتمسى براولور . وصاحبنى حامل ايكن نهرلردن يوزوب كچمكى پك قولايلقله اوكرنور .

چركسلرك فروسيت وخصوصيله حيوانلرينى شو يولده تعليم فنده‌كى

مهارتلرینی «ژورنال ده حارا» تحسین وکندیلرنده بوملکه‌نك معدومیتنی مدنیتلرینه یاقشدیره‌میه‌رق تأسفلر ایدیور .

چرکس حیوانلرینك جنس اعلاسی «شاولوخ» نامیله یالکز بکلره مخصوص اولوب «قاردینی» نك افاده‌سنه کوره اویلوغنه اوریلان برنعل وبراوق تمغاسیله اجناس عادیه‌دن فرق اولنور . وشو تمغایی عادی حیوانه اورارق تقلید ایدنلر بیاغی اعدامه محکوم اولورمش !

غرب اجناس فرسی

حکومات غربیه‌ده یتیشان اجناس مختلفه حیواناتی بالاده دخی افاده قلنمش اولدیغی اوزره ایکی قسم تشکیل ایتدکلرندن بوراده اولاً برنجی قسمه داخل اولنلر یعنی شرق جنسنه مخصوص اولان قانی آز چوق محافظه ایتمکده بولندقلرندن ناشی اصیل نامنی آلان وهمان عمومیتله بنك خدمتنده قوللانیلانلر تعداد وبیان اولندقدنصکره آیروجه ایکنجی قسمه داخل اولنلر دخی ذکر واتیان ایدیله‌جکدر :

١) انکلیز جنسی : ا ـ خالص الدم انکلیز آتی : بو جنس ایله عرب آتنك آراسنده کوریلان فرق جنس مبحوثك تحت تأثیرینه کیرمش اولدیغی اقلیم وغدانك عضویت اوزرینه ایراث ایلدیکی بعض تعدیلاتدن عبارتدر .

انکلیزلر عرب قانینك تغیردن سلامتنه لازم مطلق طانیدقلری شرائط ثلثهٔ آتیه‌یه غایتله رعایت ایده کلدکلرندن انکلیز آتلری جنس اصلی‌یه مخصوص اولان قانی و اشکال خارجیه‌جه تناسب اندامی اعصار عدیده‌دنبرو محافظه‌یه موفق اولمشلردر .

١) ـ شجرة الانسال اولوب حیوانك آبا و امهاتنك اصالتیله صیت

و شهرتنه دائر معلومات مضبوطه ۲) حیوانك منسوب اولدیغی عائله‌سی افرادینه ایدلمش اولان تجربه‌لر و رقیب و مسابقلرینه قارشو قزاندیغی موفقیتلرله آیروجه کندوسنده دخی کورلمسی لازم کلان اثر قابلیتلر حقنده قیود و براهین صحیحه ۳) حیوانك جمیع عیوب ارثیه‌دن برائتی ایله اقسام بدنیه‌سی بیننده نسبت و مماثلت وهیکل عظیمیسنك حسن وضعیت وعضلات واوتارنده مناسب حجم وجسامت ومفصللرنده انتظام وصلابت کبی آثار موافقتك ترکب و اجتماعندن حصوله کلان تناسب اشکال مقبوله ذکر اولنان شرائط ثلثه‌دن عبارتدر .

انکلیز یارش حیوانلرینك رسم واندامنی «آ. فون روئف» شکل ۸ طرزنده ترسیم و اشکالنی دخی «اوژن لومیشل» شویله تعریف ایدیور: قامتلری حد وسطینك فوقنده (۱,٤٦ الی ۱,٦۲ زراع اعشاری «قاردینی») باشلری مربعی وجبهه‌لری عریض ومنخرلری آچیق بیونلری اوزون ونازین و طوغری وجداغولری یوکسك واوموزلری مائل واطرافی اینجه و قوی واطراف قدامیه‌لری قیصه وساق وساعدلری اوزون اولدیغندن رکبه ومأبضلری ارضه یقین وصدرلری دار وقارینلری چکیك و قالچه‌لری چیقنتیلی وجلدلری نازك و قیللری قیصه وطونلری همان عمومیت اوزره طوریدر.

انکلیزلر بو جنسی ایدنمك ایچون تا ۱۱۲۱ میلادیسنده قرال «برنجی هانری» نك زمان حکومتندنبرو مملکتلرینه عرب آت وقسراقلرینی جلب و ادخاله باشلامش و شمدی یه دکین بویولده لازم کلان فداکارلقدن واز کچمامشلردر .

بورایه قدر توصیف ایدیلان انکلیز یارش حیوانلرندن بشقه برده «هونت» دینلان ـ یارم قان ـ آو حیوانلری واردرکه عرب آتی ایله

يرلى انكليز قسراقلرينك محصول سـفادى اولوب قامتلرى ١,٥٤ الى ١,٦٠ زراع اعشارى و ايرى كوده‌لى مشكل حيوانلردر.

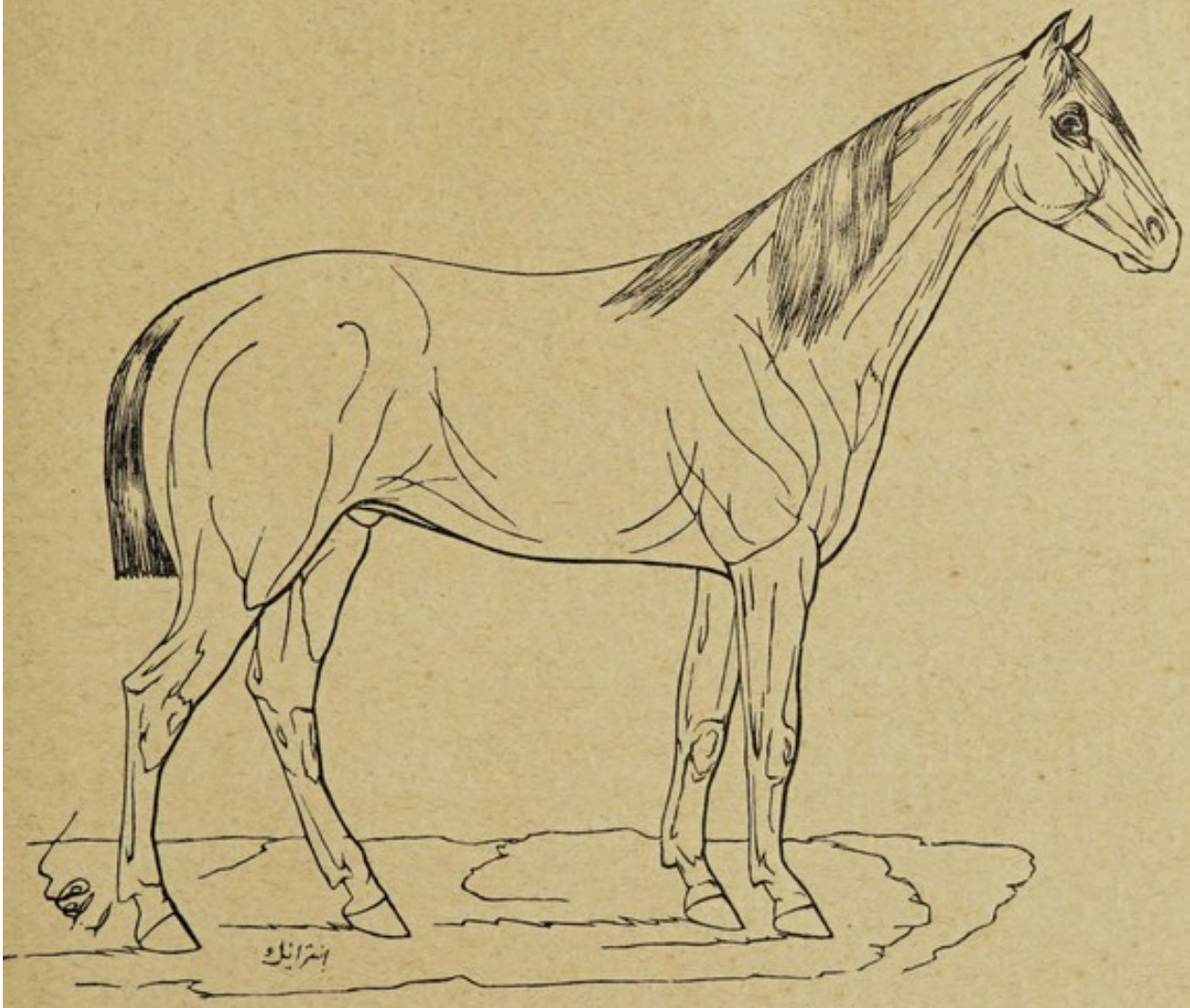

(شكل ٨) خالص الدم انكليز آتى

انكليز قوشوم حيوانلرى كوزل و كوسترشلى شيلر اولمغله ايكنجى قسمه داخل اولنلر صره‌سـنده بونلرك باشليجه اوچ جنسى ذكر ايديله‌جكدر.

٢ — اسپانيا جنسى: بو جنسـه اندلس جنسى دخى دينوركه وقتيله اندلس عربلرينك اورايه ادخال ايتدكلرى آتلرك انسالى اولمسى عقله ملائم كلديكى حالده اسپانيا محررينى عرب جنسنى يالكز «سالومون» حارالرندن يتشان حيوانات اولمق اوزره كوستروب سائر اسپانيا اجناسنى

« ایبریا جنسلری » نامیله رومالیلر تزدنده دخی کسب اعتبار ایتمش اولان قدیم یرلی حیوانلر ایدوکنی بیان ایتمکده و شو ادعانك صحتی تقدیرنده اجناس مزبوره‌نك رومالیلردن مقدم مملکت مذکوره‌یی استیلا ایدن فنیکه‌لی و قارتاجلیلرك ممالك شرقیه‌دن جلب ایلدکلری حیوانلرك اخلافی اوله‌بیله جکی ظن و تخمین ایدلمکده‌در . هر نه ایسه اسپانیا جنسی انکلیز اتلری درجه‌سنده عرب آتلرینك رسم و اشکالنه اتیده ارائه ایدیلان شکل ۹ و ویریلان ایضاحاتدن دخی معلوم اوله‌جغی

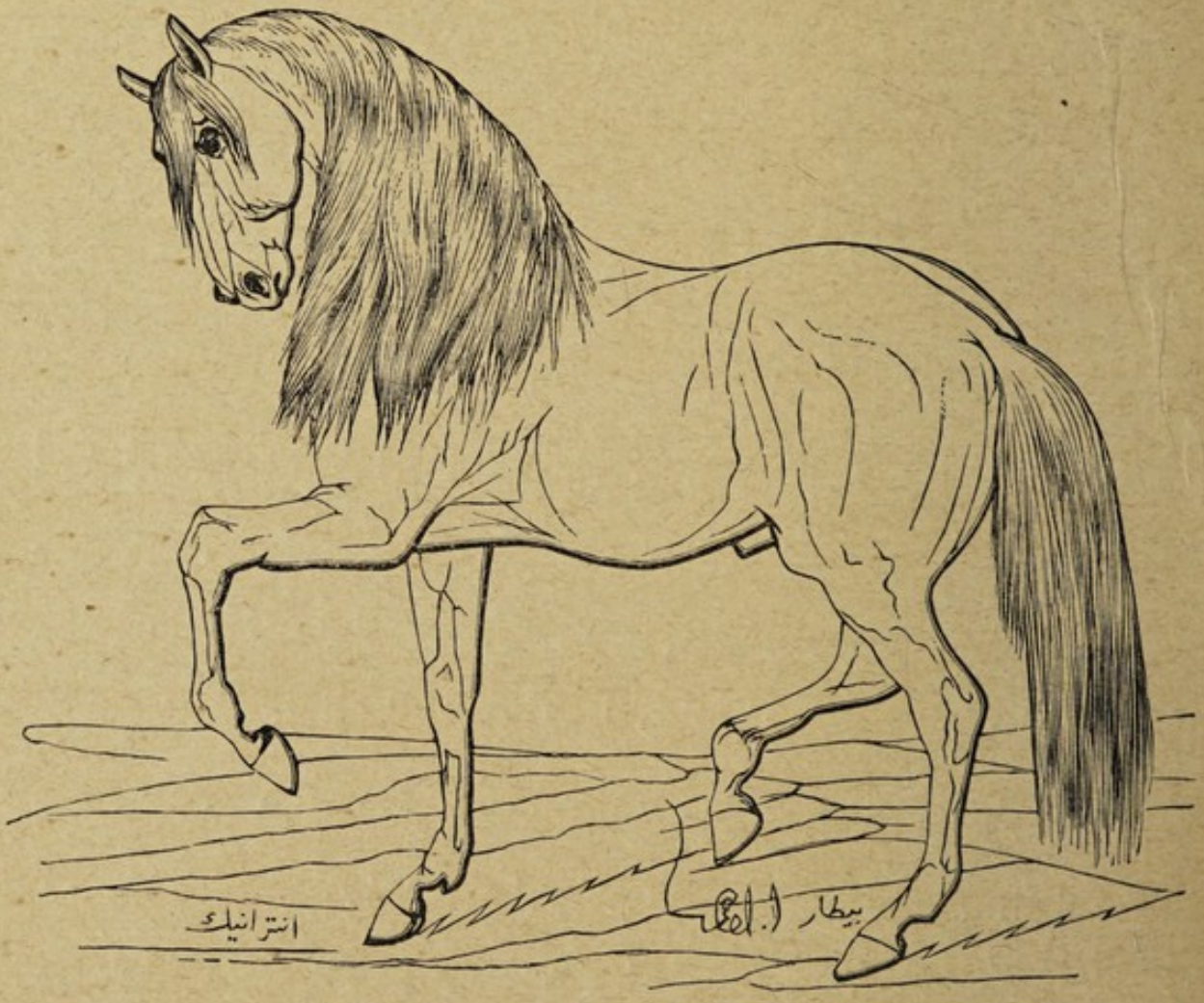

(شکل ۹) اسپانیا آتی

وجهله یاقلاشه‌مازلر . اسپانیا جنسنك باشلری اوزون وایری و وجه الفرس محدب وفك اسفل پك اتلی و قولاقلری اوزون اولدیغی قدر

سـافلاً موضوع و بيونلرى قوى و قالين و قوحو بيونى كبى مقوس و اوزون و طولغون يله ايله مجهز و اوموزلرى كثيف و قدام صـدر (سينه)لرى كنيش وقطعهٔ ظهريه‌لرى حجملى واضلاعى مدور واولدقجه اكر بللى واينك قارينلى وچفته صاغريلى و بجاقلرله اوك قوللر قيصه‌جه و اينجكلر پك اوزون و بياكلر ياتق و جنبين حافر (تربيعـلر) دار اولديغنـدن حيوانلر ضيق الحافر علتنه مهيا و ١,٤٩ الى ١,٥٢ زراع اعشارى ارتفاع قده مالكدر.

بونلر شرق حيوانلرى كبى دواملى يورويشه وسوركلى نفسه متحمل و مقتدر اولمدقلرندن مجرد اندام واشكاللرينك ياقشقايلغى حسبيله رسم و سلطنت ايچون يرارلقلرى دركار و «غرناطـه» و «اسـترامادور» طرفلرنده يتشديريلنلر سائر جهاتككنه نظراً دها قيمتداردر.

٣ — فرانسه اجناسى: فرانسه‌ده مرغوب واشكالى منتظم اولنلر ليموزين، نورماند مرل رو، دوبل بيده بره‌تون و بونلرك مادوننده دخى ناوار، اووه‌رن يى، بره‌تان ى، آرده‌ن، قامارق جنسـلريدر كه بونلره صور تشكيليه‌لرينك دلالتى و على الخصوص تاريخك شهادتى ايله اجناس شرقيه انسالى اولمق اوزره نظر اولنور.

فرانسه‌يه شرقدن عودت ايدن اهل صليبك ادخال ايتدكلرى عرب آت وقسراقلرى ليموزين ايله اووه‌رن ى جنسلرينك اصلى اولديغى كبى سكزنجى عصر ميلاديده فرانسه‌يه مستولى و «شارل مارتل»ه مغلوب اولان اندلس عربلرينـك اوراده ترك ايتـدكلرى بر چوق شرق حيوانلريدخى فرانسـه‌نك چركين و قبا حركه‌لرينك اصلاحنه بيوك ياردم ايتمشدر.

الیوم فرانسه‌ده آمد شد علی العموم عربه ایله اولدیغی و بنك حیوانلرینه خلقده رغبت قالمدیغی ایچون غرب اجناس فرسنك برنجی قسمنه داخل اولنلر پیدرپی آزالمقده و یرلرینی ایکنجی قسمك قوشوم حیوانلری طوتمقده‌در.

أ ـ لیموزین جنسی : فرانسه‌نك اجناس فرسندن اك زیاده شرق حیواناتنه و خصوصاً بربریه جنسنه مخصوص اولان اوصاف و خصایصی محافظه ایلمش بر جنس اولوب فرانسه ایالات جنوبیه‌سندن لیموزن ، هوت ویه‌ن ، نی‌یه‌ور ، موروان ، په‌ریغور ، اووه‌رنی جهتلرنده یتشور. پومپادور حاراسنك تشکیلندنصکره ۱۷۸۲ میلادیسنده اورایه جلب ایدیلان « درویش » اسملی برعرب آیغرینك جنس مجوثك اصلاح و تحسینه اك بیوك یاردم ایتمش ایدوکنی « م . دومونتاندار » بیان ایدیور .

بو حیوانلر یالکز بنکه مخصوص اولوب باشلرینك پك خفیف وقوری وبراز اوزون ووجه الفرسك خفیفجه محدب اولیشی عرب آتلرینك سیماسنی آکدیرر. بیونلری کذلك نارین وهمان کمرلی ووجودلری مزاوا ونازك ومدور وقالچه‌لری چیقنتیلی وبوقاغلیقلری اوزون وساق وساعدلری ووظیفلری خصوصیله اطراف اقدامیه‌ده اینجه ونازك وفقط عظام وعضلات واوتاری بغایت قوی و حنبلری عریض ویورویشلری ملایم وکوزل وتربیه قبول ایدشلری زکا و استعدادلرینك درجهٔ لازمه‌ده اولمسندن ناشی قولایدر . بو جنس حیوانلر حسن اندام جهتیله اندلس وسورکلی سریع حرکتلره اقتدار حسبیله عرب جنسنه مشابه وقدلری ۱,٤۹ الی ۱,٥۲ زراع اعشاری قدر مرتفعدر . شو

حد غايه‌نك فوقنده بويلو اولنلر دهـا دار بدنلى و اطرافى عموديت لازمه‌دن محروم وبرى كورينورلر .

ب — نوماند مرل‌رو جنسى : بوحيوانلرك قرون وسطاده بيوك اعتبار وشهرتلرى وارايكن مؤخراً اجنبى جنسلرينك قارشديرلمسندن اوصاف اصليه‌سنه خلل كلەرك يكديكرندن پك فرقلى ايكى عرقك يعنى ثور، قالوادوس، مانش ايالتلرنده « قوتتين » ومرل‌رو ، اورن ايالتلرنده « مرل‌رو » عرقلرينى تشكيل ايتمشدركه قوتتين عرقى قسم ثانيه داخل اولان قوشوم حيوانلرينـك تعريفى صره‌سـنده ذكر ايديله‌جكندن بوراده يالكز مرل‌رو جنسنك اشكالى توصيف قلنه‌جقدر :

بوحيوانلر انكليز وعرب جنسـلرينك اندامنى آكديرر شكل وصورتده اولوب آنلردن تفريقه مدار اولان اختلاف اشكال آتى الذكر اوصافدن عبارتدر. جنس مبحوث حيوانلرينك باشى مربعى وجداغولرى يوكسـك واوموزلرى ياصى وصاغريلرى يان ميللريله كسكين وهيئت مجموعهٔ ابدانى مدور اولمقدن زياده مزاوادر . قويروقلرى عالياً مربوط وطمارلرى پك ظاهر وقيللرى غايت رقيق اولوب رطوبتلى مرعالره الشدقلرى حالده‌بيله شو سيرتلرينى ضايع ايتمزلر . تربيه‌يه وخصوصيله آرالرنده بويلو وجثه‌لى اولوبده قوشـومه لياقتى تقـدير ايديلنلرينك عربه‌يه كوجكله آلشملرى بوجنسك عيب وقصوريدر .

ج — دوبل بيده بره‌تون جنسى : نورماندياوبره‌تانياجهتلرنده يعنى موربيهام، ويتره كبى ايالات شماليه‌ده يتشـان ايكى مختلف عرقك بنكه الويرشـلى اولانى بونام ايله وديكر قوشوم حيوانى بره‌تون اسميله معروفدر . عرق مبحوث حيوانلرينـك قدى ١,٤١ الى ١,٤٥ زراع

اعشاری واشکال خارجیه‌سی مزاوا وبیونی نحیف وطوغری واوموزلری قوری وصاغریلری دوشوك وحنبلری عریض وکوزل مشکل وساقلری اینجه وقیللری قیصه اولوب هیئت ظاهره‌لری زیرده فرانسز بنك حیوانلرینك ایکنجی درجه‌سی اولمق اوزره اسملری تعداد ایدیله‌جکلر میانده «تارب» جنسنك اندامنی ارائه ایدن شکل ۱۰ ه اولدقجه مماثلت اظهار ایدرلر . سهولتله تربیه قبول وچوق وقت برازماً کولاته وآجلغه وتأثیرات مواسمه مقاومت ایلرلر . بیوك ناپولیونك مشهور روسیه سفرنده انجق بوحیوانلر معلوم اولان فلاکتلره تحمل ایده بیلمشلردر .

د ـ فرانسه بنك حیوانلری جنس اعلالرینك مادونده اوله‌رق اردەن ، ناوار ، تارب ، قامارق بنك حیوانلری دخی موجود وبونلرك آراسنده شکل ۱۰ ایله طرز اندامی کوستریلان ناوار ، تارب جنسی دیکرلرندن مرغوب ایسه‌ده تطویلدن اجتناباً کافه‌سنك توصیف احوالندن صرف نظر ایدلمشدر .

٤ ـ آلمانیاده وعلی الخصوص ساقسونیا وباویرا ووورتمبرغ داخلنده ۱۸۱۷ میلادیسندنبرو اجناس شرقیه‌دن خالص قان ویارم قان اوله‌رق برخیلی بنك حیوانلری یتشدیرلمشدر .

آلمانیانك نواحیٔ جنوبیه‌سنده دخی یوکسك بجاقلی اوزون وطار کوده‌لی ویاندن کورینشلری پك ظریف وسریع السیر حیوانلر حاصل اولورسه‌ده قوللانیلمشجه فرانسه‌نك لیموزین وتارب جنسلریله مجارستانك منتخب حیوانلرندن دون براهمیتی وقدرت وقیمتی حائزدرلر.

ایکنجی قسمه داخل اولان قوشوم حیوانلری: ۱ ـ انکلیز قوشوم حیوانلری : ـ یورق شایر نامیله یورق، دورهام، لیقولن قونتلقلری

داخلنده فرانسه‌نك نورماندیا حیوانلرینه شبیه اشكال وبنیه‌ده یتشورلر كه «م. داویدلوو» بونلرك حقنده تعریفات آتیه‌یی ویریور: یورقشایرلر غایت كوزل وظریف عربه آتلری اولوب بیـونلری اوزون بدنلری كنیش وبرازده اوزونجه ومع مافیـه مدور وعظامیله اجزای سـائرهٔ بدنیه‌سی قوی اولدیغی قدر منتظم وصحتی مكمل بناءعلیه هیئت عمومیه‌سی نسبت لازمه‌ده بولنور . جثه‌سنك جسـامتی خلافنه اوله‌رق كندیسی چست و چالاك اولوب عربه چكملری كمال قوت وبیوك انتظـام وسرعتله‌در .

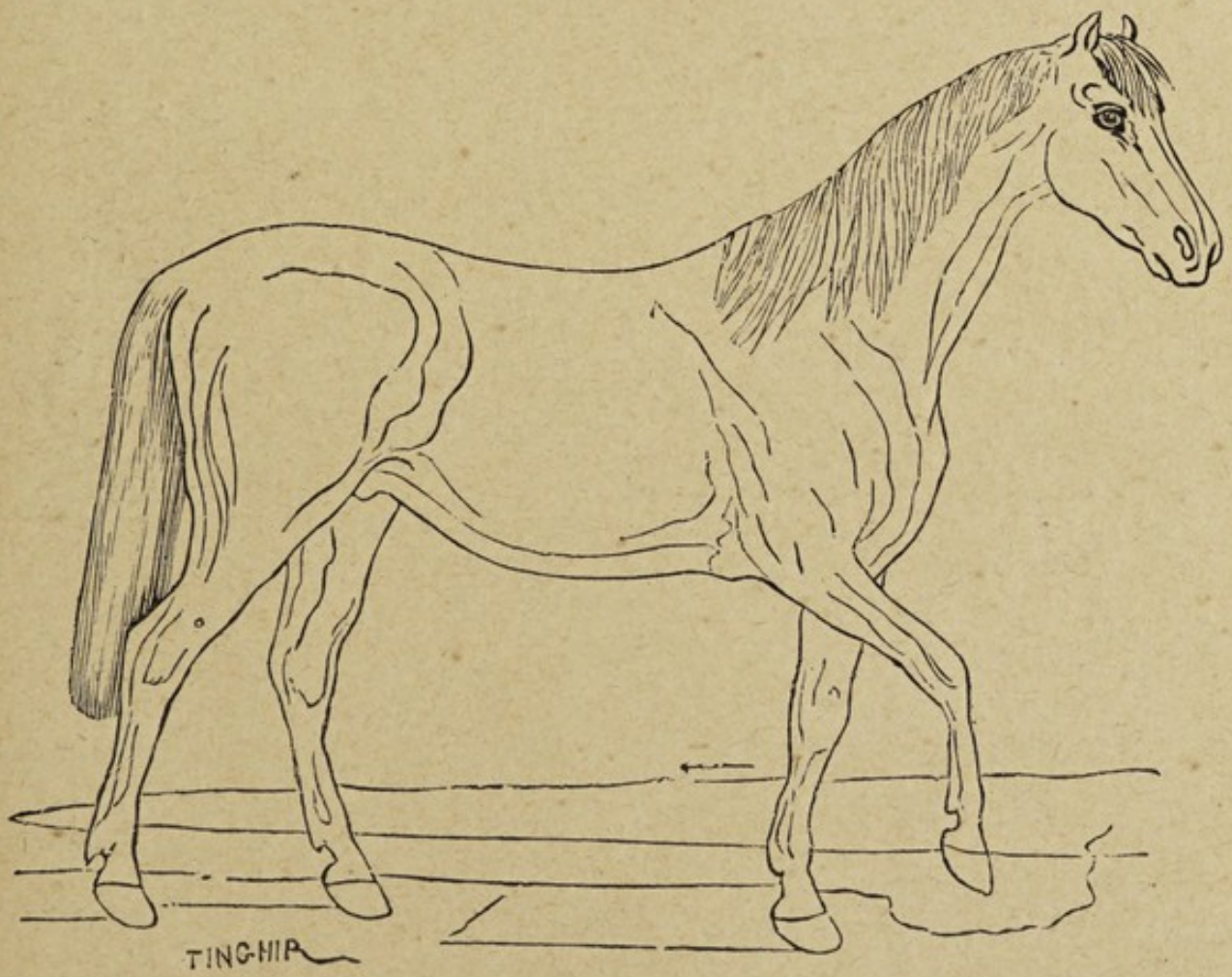

(شكل ١٠) تارب جنسی

ب ــ نورفولق جنسی اولوب «م. غایو» بونلرك توصیفی خصوصنده بر وجه آتی ادارهٔ كلام ایدیور : نورفولق حیـوانلری قوت

وفعاليت وجثه وجسامت حسبيله كورلمكه شايان اولوب جوارنده‌كى اسقس ، سوفولق قونتاقلرنده يتشانلردن سريع و فرانسه‌نك نورماندیا حيوانلرندن جسيمدر .

ج ـ بلاق هورس دنيلان آغير قوشوم حيوانلرى شكل ١١ده كورلديكى اوزره غايت ملحم و بدنلرى مدور و كوكس وبلارى كنيش

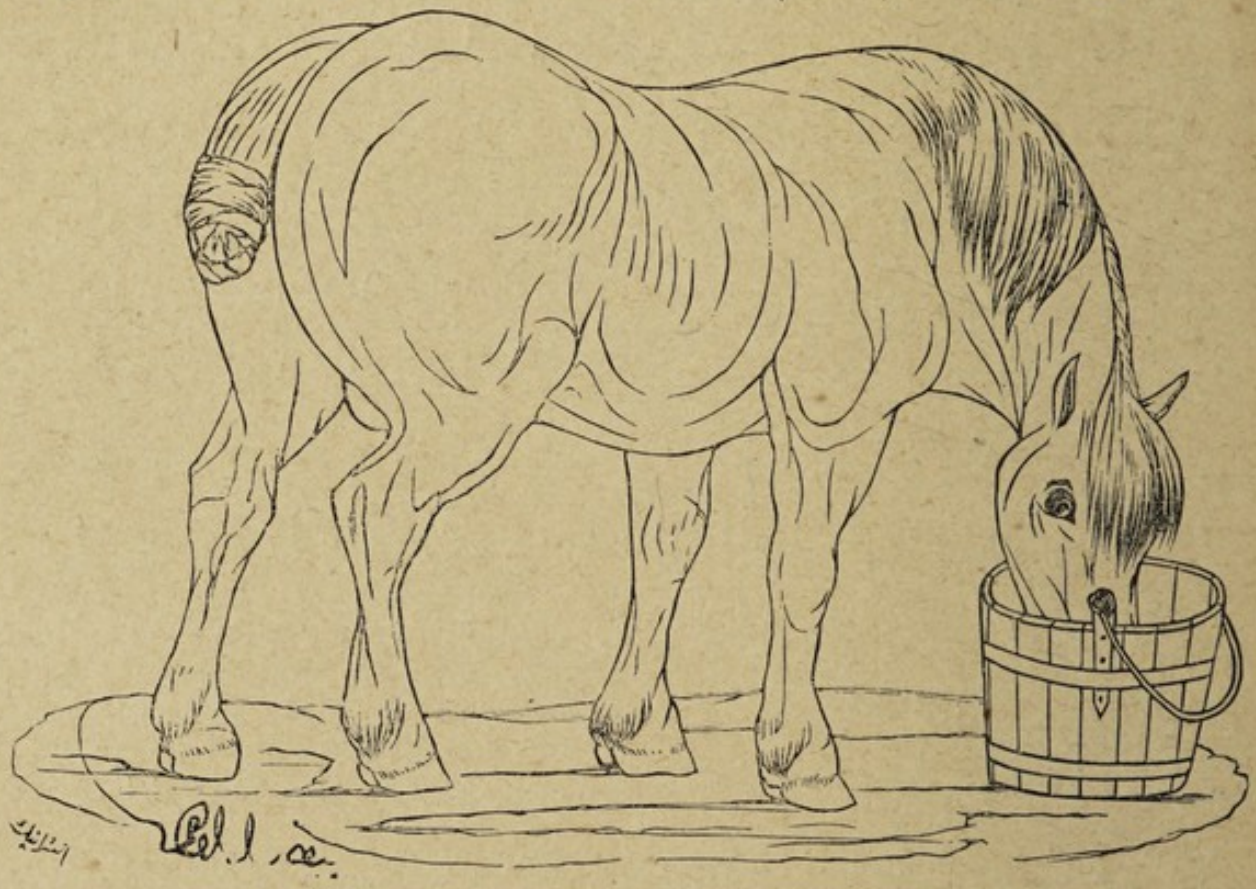

(شكل ١١) بلاق حورس جنسى

واوزون وصاغريلرى چفته وقالچه‌لرى پك يوارلاق وقدلرى ١,٦٥ الى ١,٧٥ زراع اعشارى ارتفاعنده وجسامت فوق‌العاده ايله ٨٠٠ قيهٔ اعشارى ثقلتنده ديو كبى حيوانلر اولوب فرانسه‌نك بولونيا جنسنه شكلاً بكزديكى حالده جسامتى حسبيله انلردن وبلچيقانك برابان جنسندن دخى فرق اولنور.

٢ ـ فرانسز قوشوم حيوانلرى : أ ـ قوتتين جنسى : بالاده

دخی برنبذه‌جك ذكر ايدلمش اولديغی اوزه بوجنس نورماند قوشوم حيوانلری اولوب ظن اولنديغنه نظراً طونه‌دن مرور ايله اوروپايه ياييلان باربارلردن نورماندياده توطن ايدنلرك حيوانلرينك انسالی اولديغی حالده بعد زمان شرق دامزلقلريله اصلاح اولنمشلر واليوم عرب وانكليز جنسلرينك محصول متصالبی بولنمشلردر . دانيمارقه حيوانلرينه دخی مشابهت عظيمه عرض ايدرلر . بونلرك ارتفاع قدی ١,٦٠ زراع اعشاری قدر اولوب طونلری علی‌العموم آچيق ياخود قويو طوری و پك اندر اوله‌رق آل رنكده و آنلری اقتمه‌لی آياقلری سكللی بولنور . باشلری نسبت مطلوبه‌ده مشكل ايسه‌ده قولاقلری براز اوزون و وجه‌الفرس خفيفجه محدب واكثر ايالات شماليه حيواناتنده كورلديكی مثللو بونلرده‌ده اجواف انفيه ضيق وجبهه كذا دار وكوزلرك آراسنده‌كی مسافه آز اولديغندن دواملی يورويشلر ايچون كنيش نفسلری يوقدر . وعلی‌الاكثر تنفس صفيری (قورناج) عارضه‌سنه مصاب اولورلر . شو استعداد طبيعيلرينی «م . قايليو» حيوانلرك فوق‌العاده سميز اولملرندن نشئت ايلديكنه حكم ايتمشدر . بيونلری كوزل مشكل وبراز يوارلاق و قطعهٔ زور (سينه) كنيش وجداغو يوكسكجه وناحيهٔ ضلعيه مدور وحاصرتان طولغون وصاغری يوارلاق وياقشقلی قويروغك وضعيت وارتكازی كوزل وبدن براز اوزون واوموزلرله ساقلری ملحم وديز وحنبلری واسع و قوللر ازهر جهت نسبت لازمه‌سنده اولوب اقسام بدنيه علی‌الانفراد حيوانك قوت وشدتنی ايما ايدر .

ب ـ بره‌تون ياخود پرشرون جنسی : بونلر « قوت دونورد » وخصوصيله برست، سن‌مالو، پرش، تره‌كيه وسائره

ايالاتنده يتشوب كوچك وبيوك بويده بولندقلرندن كوچكلرينك ارتفاع قدى ١,٥٢ الى ١,٥٦ وبيوكلرينك ١,٥٧ الى ١,٦١ زراع اعشارى وطونلرى بقله قيرى وباشلرى ايرى وقيصه وفقط قورى وقوچ قفالى ونتوات عظميه‌سى پك بارز ويناقلرى اتلى وكوزلرى بيوك وبيونى قيصه وقالين وچفته يله‌لى واوموزلرينك جزؤ عاليسى قورى وجزؤ سافلى ملحم وبدنلرى مدور وصاغريلرى عريض ودوشوك وچفته‌ه صاغريلى اولدقلرندن ايكى صاغرى اراسنده‌كى تلم (ميزابه) غايت ظاهر وقويروقلرى سافلاً مربوط وقالين قيللرله طولغون بر حالده مجهز وقوى اولان اطراف اربعه‌لرى ايله ديز وحنب مفصللرى اجزاى لينه‌دن عارى واينجكلرى اينجه ودوزكون وظاهر اوتاره وحوشب (بوقاغيلق مفصلى) اوزون قيللره مالك اولوب حافرلر براز ازيكجه‌در . كوچك بويده اولنلر پارس اومنيبوس عربه‌لرينى چكرلر .

ج ــ آنغلو نورماند جنسى : انكليز ايغرلريله نورمانديا قسراقلرينك قائه‌ن ومانش ايالاتنده يتشديريلان محصول تصالبيسى اولوب انكليز قوشوم آتلرينك يورق شاير جنسنه بكزدكلرندن اورالردن انكليز جانبازلرينك مملكتلرينه جلب ايتدكارى جنس مجوث حيوانلرينى برمدت تربيه ايتدكدنصكره پارسه كتيره‌رك انكليز قوشوم حيوانى نامياله فروخت ايدرلر . بوحيوانلرك اشكالجه كوزل ومطلوبه زياده موافق اولمسى جهتيله برچفتنك اثمانى بايعنى بركوچك چفتلك صاحبى ايده‌بيلور .

د ــ بولونه جنسى : بوحيوانلر آغير قوشوم حيوانلرى اولوب ارتفاع قامتلرى ١,٦٠ الى ١,٧٠ زراع اعشارى وچكلرينك

ايزيلكندن باشلرى آغير وبيونلرى ملحم ويله‌لرى كثرتلى قيلدن كوزل برمنظره حاصل ايدر. سنيه‌لرى عريض وبطنلرى اسطوانى وصاغريلرى چفته وقالچه‌لرى مدور وعموديت لازمه‌ده بولنان اطرافلرى قوتلى وطونلرى على الاكثر ياغز وياخود قويو قير اولور . بو جنس حيواناتنك اك بيوكلرى باركيرايله دور وتحريك ايديلان ماكنه‌لرده ياخود بوكا مقيس خدمات ثقيله‌ده مع الاقتدار قوللانيلور . محل نشئتلرى پيقاردى وآرتوا وفلاندر نواحيسيدر . حيوانات مجوثه بلجيقا وهيناوت وبرابان اجناسنك قرداشلرى كبى نظر اولنورسه‌ده بونلرك قوت وشدتلرينك ديكرلرينه تفوق ورجحانيتى دركاردر . هيئت ظاهره‌لرى ١١ نجى شكله پك زياده تقرب ايدرلر .

ه ـ پوات‌وه‌ن جنسى: وانده وشارانت انفه‌يور دنيلان ايالاتده آنغلو نورماند جنسنه مشابه اولمق اوزره يارم‌قان آنغلو ـ پوات‌وه‌ن جنسى يتشديرلمشدركه اساساً فلمنك قسراقلريله آنغلو ـ نورماند آيغرلرينك محصوليدر .

و ـ مه‌دوق جنسى : مه‌دوق ايالتنده روشفور ومارەن نواحيسنده وژيروند ايالتنده دخى آنغلو نورماند حيوانلرينه شبيه كوزل قوشوم حيواناتى يتشور .

ز ـ اووه‌رن جنسى : بونلر مشاقه زياده‌سيله متحمل واكثريتله مشاغل زرعيه‌ده مستخدمدر . ارتفاع قدلرى ١,٤٤ الى ١,٤٨ زراع اعشارى يعنى يردن ياپه واطرافى‌قوى واشكال خارجيه‌سى كوزل حيوانلردر .

ح ـ لاند جنسى : لاند ايالتنده يتشان بوجنس همان نيم

وحشى حركله حالنده اداره اولنورلر . بونلرك اشكالى منتظم بنيه‌لرى قوى ايسه‌ده بويلرينك آلچاقلغى يكانه قصورلريدر .

فرانسه‌ده بورايه قدر آز چوق ايضاح وبيان ايديلان قوشوم حيوانلرندن ماعدا قوشوا وقونتواز وبيغوردان وقامارق قوشوم اجناسى دخى موجود ايسه‌ده لاجل الاختصار كافه‌سنك تعريفندن وازكچلمشدر .

٣ ـ **فلمنك حيوانلرندن فريزون جنسى** : بونلر بويلو و اوزون باشلى كوچك ومتقارب قولاقلى يله وقويروق وطپوقلرى زياده قيللى وايلقلرى نارين وساعدلرى آز ملحم وحنبلرى طولغون وحافرلرى يايغين وتازى قرينلى اولورلر . تسويه وجوار بحرده اطرافى چيتله محاط چايرلرده ورطوبتلى ارض وهواده يشامقده اولدقلرندن بنيه‌لرى لنفاوى وكوشكدر . فلمنكليلر شو زمانلرده مملكتلرينه مخصوص اجناسك اصلاحى ايچون فرانسه‌دن خيليجه آنغلونورمان آيغرلرى جلب ايتمشلردر .

٤ ـ **دانيمارقه حيوانلرى** : بوالكاده وخصوصيله پوتلاند وفيونى ايالتلرنده كوزل حيوانلر يتشور . ١,٦٠ الى ١,٦٦ زراع اعشارى قدنده وعلى العموم جثه‌لى وايلقلرينك صاغلام وعموديت مكمله‌ده بولنمسيله اشكالنك ظريف اولمسى بومملكت اجناس فرسنك جملهٔ خواص واوصافندندر . وجودلرينك نصف خلفيسى اقسام سائرهٔ بدنه نسبتاً دها ياقشقلى وفقط براز اكر بللى اولوب طونلرى اكثريا آچيق وقويو آل وطورى اولور .

٥ ـ **آلمانيا اجناسى** : بونلردن مكلمبورغ واولدنبورغ وهانوره

حيوانلرى محدب باشلى اوزون وقالين بيونلى واوزون بللى وكوزل صاغريلى واطرافى جسامتلى بدنلرينك ثقلتنه تحمل ايده‌جك درجه‌ده قوت ومتانتلى واشكال خارجيه‌لرى حسن صورت ولطافتلى ايسه‌ده زياده تعب ومشقته تحمل ومقاومتلرى يوقدر . حسب المزاج امراض لنفاويه‌يه وبجلغان وبجاغه صو طوپلانمق كبى اسقامه مائل وطرناقلرى يمك طباغى قدر بيوك وياصى وشكلاً مدور اولمقدنناشى هرنوع طوپاللقر ايله رحصه (بيلهم) علتنه مستعد بولنورلر .

باچيقا حيوانلرى : مملكت مذكوره‌نك برابان وهه‌نوت ونامور ايالتلرنده ـ فلامان جنسى ـ دنيلان وفرانسه‌نك بولونه‌جنسنك جثه وجسامتجه عينى اولان قوشوم حيوانلرى يتشديريلور . بونلر ايرى وجودلى ولنفاوى البنيه اولمق مثللو مخصوصاتلرينك خلافنه اوله‌رق زراعت ايشلرنده غايت چالشغاندرلر .

٧ — اوستريا ومجار اجناسى : اوستريانك ايالات مختلفه‌سنده يرلى قسم اقليمله عرب آتلرندن دول يتشديرمك اوزره كرچه متعدد حارالر موجود ايسه‌ده بنه مملكت مذكوره‌نك كرك بنك وكرك قوشوم حيواناتنجه يوزينى آغارتان يالكز مجارستان اولمغله بو حيوانلرك تدقيق احوالى ضمننده مبحث مخصوصى مطالعه بيوريله .

٨ — ايتاليا جنسى : فلورانسه وسى ين وپيز ايالتلرنده يتشديريلان كثرتلى حيوانلرك باشلرى محدب وبيونلرى يوغون وقالين اولمسيله شو قسم بدنيلرينك آلمانيا اجناسنه مشابهتى ظاهر وقوللريله وجودلرينك شكلاً اندلس جنسنه مماثلت كوسترشى بومملكته وقتيله اندلسدن دامزاق آيغر ادخال قلنمش اولمسندن ناشيدر . ساردنيا

طرفلرنده يتشـان حيوانلر اشكال خارجيه‌جه فرانسـه‌نك قامارق جنسندن فرقى يوقدر .

٢ ـ آخورلر Les écuries

آخورلرك انشاسـنده فرس جنسـندن بر حيوانك يكرمى درت ساعتده لااقل يكرمى زراع اعشـارى مكعبى هوايه احتياجى اولديغى كيفيت مجربه‌سى نظر دقتدن آيرلمامقله برابر آخورك طولى ايچون بهر حيوانه بر بچق زراع اعشـاريدن ١ زراع ٦٠ عشير زراعه قدر محل تخصـيص وعرضى ايچوندخى ايكى صره وصاغرى صـاغرىيه ربط ايديلەجك ايسه ١١ ياخود ١٢ وباش باشه ربط ايديلەجك ايسـه ١٢ ياخود ١٣ زراع اعشارى وسعت تعيين وحسـاب اولنمق وسقف بش زراع اعشاريدن آلچق اولماملىدر .

شتانك شدتله اجراى احكام ايلديكى وقتلر مستثنـا اولمق اوزره آخورلرك صيقجه صيقجه تجديد هوايه احتياجلرى مسلم ومع مافيه شـو مقصدى قارشولقلى قپولر ياخود آلچق پنجره‌لر واسطه‌سـيله استحصالدن مجانبت ايتمك الزم ايدوكندن بونك ايچون يوكسك پنجره‌لر ودها مناسبى سقفده منفسلر آچيلمليدر .

يمكلرك يل بوتان اولان ياخود اولمق استعدادنده بولنان حيوانلرك ايصيروب كميره‌ماملرى ايچون طاشـدن ياخود فونتدن اعمـالى لابد اولوب يوكسكلكلرى ارضدن بر وبر عشر زراع اعشارى ودرونلرينك چقورلغى ايكى عشر زراع وقعرينك وسـعتى ٢٤ وكنار فوقانيسـنك كنيشلكى ٣٠ عشير زراع اولمليدر .

حيواناته اوت اكر پرمقلقلى آلافرانقه اوتلقلرده ويريلەجك ايسه

مذکور اوتلق یملکك کنار فوقانیسندن یارم زراع اعشاری یوکسك و پرمقلقلر دخی بربرندن ۸ عشیر زراع آرالق بولنملیدر .

آخورلر هر یاز کیرچ ایله بادانه ایدلمك لازم کلوب کوزلری بیاض رنکك سوی تأثیرندن محافظه وصیانت ایتمك ایچون دخی کیرچه طحینی طوپراق بویاسی قارشدیرلملیدر .

آخورلرك انشاسیچون مرتفعجه ورطوبتسز نقاط بالترجیح انتخاب اولنور . حیواناتك مربوط اولدقلری یرلرده بولك تراکم ایتمامسیچون هر زراع اعشاریده ایکی واك زیاده اوچ عشیر زراع میل ویرلمك قاعدهٔ قدیمه اقتضاسندن ایدی ایسه‌ده آتیاً رسمنك دخی ارائه‌سیله طرز انشا ومحسنات معتنا بهاسی حقنده براز معلومات ویریلان آخورلرك ترجیحاً او یولده انشاسی توصیه اولنور . چونکه ذکر اولدینی وجهله ویریلان شو میل جزئی بولك تراکم ورکودتنه مانع وانلردن متحصل تصعدات مضره‌نك طرق تنفسیه ایله کوزلره ایراث ایلیه‌جکی مضراته خائل اوله‌مدقدنبشقه اویله مائل زمینده استراحته ترك ایدیلان حیوانلرك یقوش چیقارکن آلمقده بولندقلری وضعیتی دائما طاقمغه مجبور اولدقلرندن یعنی اطراف خلفیه‌لرینی کیرولدوب حنبلرینی کره‌رك ودائما سنبکلرینه استناد ایدرك وجودلرینك ثقلتنی اوموزلرله اطراف قدامیه‌یه تحمیل وعضلات اطرافی متمادیاً تقلیص ایتمکه دوام ایلدکلرندن بو وجهله معتاد ایدندکلری وضع وطورش اطراف قدامیه‌نك خط عمودینك کیروسنده واطراف خلفیه‌نکدخی خط مذکورك ایلروسنده بولنوب قالمسنی انتاج ایدر ذکر اولنان مائل زمین اوستنده یاتان حیوانلرك کتلهٔ بدنیه‌لرینك کیرویه یینلمسی حیواناتی تعب دائمی ایله تعذیب ایتدکدنبشقه قالقارکن دخی بدنلرینك نصف خلفیسنی زورلایه‌رق مرکز ثقلتی اوك طرفه

تحویل ایله الك اول آرد ایاقلر اوزرینه طورانوب طوغرلدقدنصکره بتکرار تحویل ثقلتله اوك ایاقلرینه طیانه‌رق قیام ایده‌جکندن اقسام مزبوره وعلی الخصوص ستون شوکیه اربطه واعصابی دوچار رنجش وزحمت اولور . شو حال کنج طایلر وکبه قسراقلر حقنده دها زیاده بادیٔ زیاندر . ذکر اولنان مخاذیرك دفعی مقصدیله اخیراً فرانسه‌ده احداث ایدیلان لغملرله قوریلور مستوی زمینلی آخورلرك بالتجربه منافعی ثابت اولمغله بتون رمونت آخورلرینه تعمیمی تحت قراره آلنمشدر .

بو آخورلر شکل ۱۲ ده کورلدیکی اوزره مستوی زمینه چمنتو ایله یرلشدیرلمش ودلیکلی قپاقلر قپادلمش فونتدن معمول لغملردن عبارت اولوب قپاقلرك اوزرلری دخی طولانی وطار اولوقلرله مجهزدر . هر حیوانك بولمه‌سنده بولنان بو خصوصی لغملر آخورك طولنجه فرش ایدلمش اولان عین شکل واصولده وفقط ازهر جهت بیوك عمومی لغم ایله کسب اتصال ایدرلر .

ازالهٔ عفنه : آخورلر مضر صحت غازلرله متعفن اولورلر یاخود امراض ساریه‌یه طوتلمش اولان حیواناتك اسکانیله علل مذکوره‌یه منبع سرایت اولمق کبی تهلکه‌لی برحال قزانورلرسه مشروحات آتیه وجهله تدابیر تنظیفیه‌یه مسارعت قلنملیدر :

۱ — یارم قیهٔ اعشاری قلورکلس آلتی قیه صوده حل و تحریك اولندقدنصکره درت قیه صو دها ضم وعلاوه‌سیله یملکلر دیوارلر بادانه ایدللی خسته حیوانلرك یتاقلرندن یکرمی عشیر ذراع طوپراق قازیلوب آتملیدر .

۲ — اطرافی دلیکلی بر کوچك قوطی داخلنه قونیلان ایودی آخورده آهسته تبخر وهوایه انتشار ایتدیرملیدر .

۳ — یومیه بر ایکی دفعه حامض فنیکلی صو ایله آخورلری صولاملیدر .

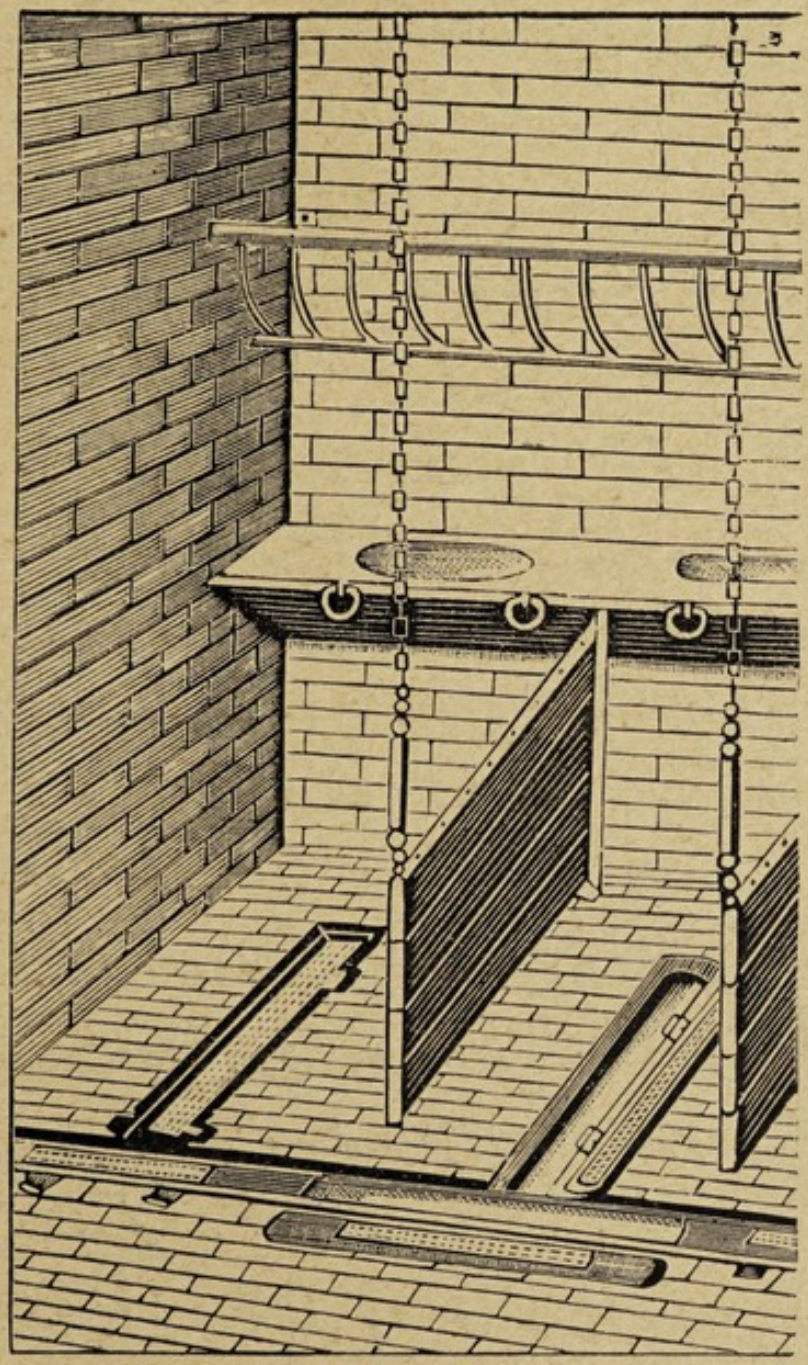

(شکل ۱۲)

٤ — بر قوفه یاخود بشقه بر قاب درونته قلورکلس قونیلوب بولاماج قوامنه کلنجیه قدر صولاندیرملی و ارا صره بر اغاج پارچه‌سیله قارشدیره‌رق تحریك و او صورتله غاز قلوری هوایه نشر و تبخیر ایتلیدر .

٥ — ٢٠٠ درهم اعشاری صوده ٣٠٠ درهم اعشاری مطبخ طوزیله ١٠٠ درهم اعشاری حمض ثانئ مانغانزی حل ایتدکدنصکره ٢٠٠ درهم اعشاری ٦٦ درجه‌یی اشعار ایدن حامض کبریت علاوه ایتملی و بونکله تبخیر قلنه‌جق اولان آخورك قپو و پنجره‌لرینی لایقلیجه قپاملیدر . ترتیب مذکور هر ١٠٠ زراع اعشاری مکعبی هوانك تطهیر و تجدیدینه کفایت ایده‌جکی جهتله بهالی اوله‌جغی درکار ایسه‌ده هوایه پکچوق مولد الحموضه ویرمك ومیازمایی بالکلیه محو ایلمك صورتیله جیادت هوایه مع زیادهٔ خدمت ایتمش اوله‌جغندن استحصال ایدیله‌جك اولان منافع عظیمه‌یه قارشو اختیار ارلنه‌جق مصرف چوق کورلمامليدر .

٣ ـ آرپه‌جق ☚ شعیره .

٤ ـ آفکسیا ☚ انقطاع تنفس .

٥ ـ آشی ☚ تلقیح .

٦ ـ آشیلانمقدن حاصل اولان یاره‌لر ☚ جروح بالتلقیح .

٧ ـ آغراوه ☚ داء الرجل کلاب .

٨ ـ آغز آغریسی ☚ التهاب فم .

٩ ـ آغز قبارجغی ☚ قلاع .

١٠ـ آفات عضویهٔ رحم Lésions organiques de la matrice

١ ـ اورام لیفیه : هرجنس دیشیلرینك جوف رحمنده (ولو حاصلات ویرمامش اولسونلر) تحصل ایدوب انسان باشی قدر بیویه‌بیلور .

٢ ـ پولیپ (لحم نابت) : ذوالذنب وازچوق کثرتلی وحصول وتکثرلری سرعتلیدر .

٣ ـ تلحمات کمثویه (منطاره شبیه اورام لحمیه) : قاعده‌لری واسع

وكنديلرى متعدد ويكديكرينه قريب اولدقلرندن كلى جزئى كنيش بربقعه (قطعه) تشكيل ايدرلر .

اعراضى : آفات مجوثه كثرتلى ايسه حيوانى كبه ظن ايتديره جك قدر رحمه جسامت وتوتر طارى وعنق رحمك منفذى منسد ياخود مهبل متضيق اولمغله اورادن مواد مختلفه جارى اولور . ذكر اولنان موادى دفع ايتمك ايچون حيوانك اجرا ايتديكى حركات عنفيه كوريلور . فعل مقارنت ووضع حمل كوجلشور .

تداويسى : اكر ذوالذنب ايسه باغلامق واكر تلحمات كمئويه يه ايصال يد ممكن ايسه قلع واستيصال ايتمك كفايت ايدر .

آفات مذكوره دن ماعدا درون رحمده اكياس مصليه وسرطان (اور) و «هرينغ» طرفندن تدرن دخى كورلمشدر .

١١ ـ آق بنك ☚ ودق .

١٢ ـ آق صو ☚ ساد .

١٣ ـ آقاريازاذنى Acariase auriculaire كلابه مخصوصدر . مجراى اذنده برنوع آقار (هامهٔ جرب . اويوز بوجكى) ك بولنمسندن نشئت ايدن علت اولوب مذكور آقار «قوريوپتس ئهقوداتوس» اسميله معروفدر (مهنى ن) .

اعراضى : كلب ايزبه سنده طوروب ياتاركن هيچ برعلامت مرضيه كوسترميه رك نشئه لى وايو برحالده بولنور . چوزيلوب قويبويرينجه آلابيلديكنه بريول طوتوب كيدر وبر آز وقت صكره چيلديرمشجه سنه قوشمغه حاوله يه رق اوله يه رق و آغزندن كپوكار صاچه رق كندى اوزرينه دونوب فيرلاتمغه باشلار . بعده يره سريلوب ياتار . بحران (علتك

تبدله یوزطوتمسی) مرضـدنصکره حیوان برزمان شـاشقین برحالده قالوب براز وقت مرورنده حالت طبیعیه‌سنه رجوع ایدر .

تداویسی : آتیده ترتیبی کوستریلان مروخ مجرای اذنه یومیه بر دفعه تنقیه ایدیلور :

خذ : زیتون یاغی ١٠٠ درهم اعشاری

نافتول ٠١٠ » »

اتر کبریتی ٠٣٠ » »

مروخ مذکور صونپاره قپاقلی برشیشه‌ده حفظ اولنه .

بعدالاحتقان مجرای‌اذن اون‌دقیقه قدر بربز پارچه‌سی یاخود پاموق وسائره ایله سد ایدلملیدر .

١٤ ـ آلات قاطعه یاره‌لری ☚ جرحهٔ آلات قاطعه .

١٥ ـ آموروز ☚ کمنه .

١٦ ـ آنوریسما ☚ ام الدم .

١٧ ـ آیاغه میخ دکمك ☚ وخزمیخ .

١٨ ـ آیاغه چیوی وکمیك‌کبی اجسام نافذه باتمق ☚ لقط العظم. و المسمار .

١٩ ـ آیاغه یاغ یاخود صو ایندیرمه ☚ استقسای‌کیس مخاطی‌ مفصل کعبی .

٢٠ ـ آیاق بورقوملق ☚ وثی حوشب .

٢١ ـ آبینه‌لری آچیق بارکیر ☚ جرحهٔ رکبه .

٢٢ ـ اجسام اجنبیه درمری ☚ انسداد مری .

٢٣ ـ اجفانك خارجه دونمه‌سی ☚ شتر خارجی .

٢٤ ـ اجفانك داخله قیورلمسی ☚ شتر داخلی .

٢٥ ـ اجل ☚ تمايل عنق .

٢٦ ـ احتقان جلدى ☚ احمرار .

٢٧ ـ احتقان دماغى . تراكم دم دماغى Congestion cérébrale .

هر جنس حيوانه عارض اولان بو علت فاعل ومنفعل اولمق كبى ايكى شكل اظهار ايدر . ماهيت مرض : بلاانصباب فرط دم اوعيويدر .

اسبابى : حيوانك كبيره‌نك خصوصيله بعدالاكل حرارت شديده تحت تأثيرنده زياده‌جه يورولمسيدر . عالل قلبيه وامراض جمرويه وتيفوئيديه كبى بر قاچ آفاته متتابع دخى اوله بيلور .

اعراضى : سر سملك مشى وحركتده صالنتى حسيتله قابليت تقلص مثللو علايم صحتده نقصانيت حصوليله حيوان باشنى يملكه ياخود قار-شوسنده‌كى ديواره استناد ايتديرر . بعضاً فيرلانوب دونمكه يلتنور . عضلاتنده احتلاجات (حركات غير طبيعيه) واعصابنده تقاصات (چكيلوب طوپلنمه) وباخصوص حيوانات مجتره (كويش كتورن حيوانلر) ده اختلالات هضميه وانقباض وقوعبولور . دها بر آز صكره‌لرى مريض رؤيتدن محروم قالور . بدايت مرضده حمى موجود اولميوب حيوان تبردن متأثر اولور .

تداويسى : كورولتى وضيا ومنبهاتدن مريض محافظه اولنوب كوچك فصدلر اجرا ايدلملى قولور اول زيبق (طاتلى سلمن) وراتيخ هندى (قوطالامبا) قبيلندن مسهللر ويرلملى مصرفلر قوللانلملى خسته‌نك باشنه صغوق صولر دوكلمليدر .

۲۸ ـ احتقان رئوی . تراکم دم رئوی Congestion pulmonaire .

اوعیهٔ رئویه یه دمك فرط تراکمی اولوب اجناس حیوانات ده وقوعبوله بیلور .

اسبابی : تأثیر حرارت واغونلرده ازدحام مواسم حاره ده زورلو قوشولردر . علل قلبیه وطول مدت انضجاع (ایاقلرینی آلتنه آلوب اوکوز کبی یاتمق) وشدتلیجه دوشمك کبی عوارضك نتیجه سی اولمق اوزره دخی ظهور ایدر .

اعراضی : عسرت وسرعت تنفس وانبساط مناخر بعضاً سیلان انف دموی وضربان قلب وتعرق (ترله) و زرقه (مورارمه) وتبرددر .

اصغا ایدلدکده نقاط مختلفه ده زئیرات (صدالر) تنفسیه نك آز چوق فقدانی وقرع (ضرب) ایدلدکده نقاط مزبوره ایله مناسبتی بولنان ناحیه ده صدای اصمك ظهوری وصحتنه هنوز خلل کلمامش اولان اقسام عضویه ده دخی زئیر متمك حصولی معلوم اولور .

تداویسی : حیوان معلول هواسی صاف ومعتدل بر آخوره چکیلوب کرك بدایت مرضده وکرك عکس العملدنصکره فصد عمومی ایفا آز مغدی مأکولات وملطف مشروبات اعطا وبرکوروك واسطه سیله تنفس صنعی اجرا ایتملی . بدنی وبالخاصه عمود فقاری اوستنی خردللی مرتبات وکئول مکفر وعطر ترمنتی کبی مصرفات ایله اوغملی . داخلاً مشروبات منبهه وعلی الخصوص ٤٠ الی ٥٠ درهم اعشاری اتر آزوتی ومواد مخدره ایله مخلوط مضاد التهاب املحه ویرملی . صیقیجه صیقیجه مخرش تنقیه لر یاپیلملی . علت مجوثه ذات الرئه وذات الجنبدن فرق وتمیز قلنملیدر .

۲۹ ـ احتقان طحالی . تراکم دم طحالی Congestion de la rate.

فرسه بقره غنمه کلبه مسلط اولور .

اسـبابی : امتلای دم اولوب دم طحـال (طالاق) دینلان آفت جمرویه‌یی‌ده انتاج ایده بیلور .

اعراضی : حمی وعسرت تنفس واغشـیهٔ ظاهره طولغـونلغی وحاصرهٔ یسرا (صول بوکر) نك انتباجی (شیشمسی) در . علت بر قاچ ساعتدن بر قاچ هفته‌یه قدر دوام ایدر. درجه‌سی تقدیر ایدیله‌جك قدر اعراضی مشـاهده اولنه‌میان بعض مرده‌لرك فتح لاشه‌لرنده طحالك ۳۱ قیهٔ اعشاری ثقلت وجسامت قزانمش اولدیغی هرینغ طرفندن کورلمشدر .

اشبو تراکم دمده طحالك ضخامت (فرطنمو)ی وجسیمات «مالپیگی» نك فرط تشکلی واقع اولور که جسیمات مزبوره پیش نظر معاینه‌یه قونیلان قطعهٔ طحالده عقیدات بیضا (بیاض دوکومجکلر) شکلنده کورینور .

تداویسی : بحق تعین ایتمامشدر. فصدلر مرخیات (خفیف‌مسهللر) منفطات ،مقویات محللات ایله اوللیدر.

۳۰ — احتقان کبدی . تراکم دم کبدی . Congestion du foie

بوعلت ذاتی یاخود عرضی اوله‌بیلکله برابر ظن اولندیغندن زیاده کثیر الوقوعدر (لوبلانق) .

اسبابی : کثرت مأکولات سیجاق هوالرده اشتغالات برعارضه‌نك دورانه خیلولتی ویا جرحدر .

اعراضی : کدر مشروباتدن غیری شیئه اشتهاسزلق دواملی خفیف سانجیلر انقباض و حاصرهٔ یمناده فرق و مشاهده اولنان انتفـاخ بطن

وحمی وفرسده ۵۰ الی ۶۰ نبضان واغشیهٔ ظاهره‌ده آزچوق واضح کورینان لون یرقانی (صاریلق رنکی) نك جلدك اقسام غیر مصبوغه (رنکسز) سنه قدر انتشاری اولوب تبول دم دخی وقوعبولور . علت مجهوله اکر حل طریقیله ختام بوله‌جق اولورسه دوامی ۱۲ الی ۱۵ کون اولور . سکته ومزق کبد [مباحث مخصوصه‌سنه باقیله] مثللو آفاتیدخی انتاج ایلر .

مریض مرد اولوب لاشه‌سی فتح ایدلدکده اکر علت برسبب میخانیکیٔ دائمیدن نشئت ایتمش ایسه کبد قان ایله طولو وحشو کبدك آچیق صاری رنك آلان «کبد بوائی» اقسامنك اورده‌سی پك قویو برحالده بولنور .

تداویسی : مکرر وچوق قان آلمق خارجاً خردل ومروخ آمونیاقی (لینمان آمونیاقال) کبی مصرفلر وداخلاً مرخیات وصبر ومشروبات حامضه استعمال اولنمق لازمدر . حمیه (پرهیز) یه اعتنا و مریض یشیل اوت یاخود تازه کوکلرله اغتدا ایدیلور .

۳۱ ــ احتقان نخاع شوکی و لفائف نخاعیه . سیلان دم نخاع شوکی و لفائف نخاعیه . التهاب نخاع شوکی و لفائف نخاعیه

Congestion. Hémorrhagie. Inflammation de moelle et des enveloppes .

امراض ثلثهٔ مذکورنك تشریحجه اختلافلری اشکار اولدیغی حالده طبابت عملیهٔ بیطریه نقطهٔ نظرنده «فلج اسفل» نامیله اختلاط ایتدکلری درکاردر. هرجنس حیوانه اتفاقی (عارضی) و یا ذاتی و یاخود عرضی اولان برطاقم سببلرله مسلط اولور .

اسبابی : ۱ — اتفاقیه : کسر عظم وخلع مفصل وشدتله دوشمك وسائره مثللو مخ شوکی ایله لفافه‌لرینك تغیرینی موجب اولان عوارضدر.

۲ — ذاتیه: مشاغل وخدماتك طبیعتی ویمی آزادلیه‌رق حیوانك آخورده استراحت ومتروکیتی تبرد تأثیرمواسم صعوبت وضع حمل.

۳ — عرضیه : علت مبحوثه‌نك امراض تیفوئیه‌یه و مرض جماعه متتابع بولنمسی اولوب برنجی طرزده کی وقوعاتك کثرتی جهتیله ـ ۱۸۵۶ تاریخنده پارس ایله نواحیسنده مشاهده اولدیغی اوزره ـ مستولیه صورتنی کسب ایدر .

اعراضی : مرض مبحوث سرعت ویا بطائتله ابتدا ایدر . بریاخود ایکی طرف خلفیده عرج مشی وحرکتده صعوبت کوریلور . ایاغه قالقمقده امکانسزلق حاصل اولدقده مریض بدننك نصف خلفیسنی ضبطه قادر اولهمدیغیچون اوك قوللریله قالقمغه چبالار . قوتده کوریلان تنزل ایله برابر ایقاظ وانتباهدن حیوانك محسوس اولمسی علتك یالکز حزم اسفلیهٔ عصبیه‌یی استیلا ایلمش اولدیغنه دلالت ایدر . خسته اشتهاسنی محافظه ایتدیکی مثللو حالات سائره‌سی‌ده کمال صحتنه دلالت ایدرسه‌ده اکثر وظائف حیاتیه‌نك ابقاسنه وضع انضجاعینك مانع اولمسندن وحیوانك قدرتسزلکله بیهوده چبالیوب طورمسندن زبون ولاغر اولور باشنی یرلره اورور بوکرلرینه باقار تنفس ایله دوران کسب سرعت ایدر مدت قلیله اثناسنده قیناقلرده اوکقوللرده یانلرده وسائر چیقینتلی اقسامده سمج (جلدك صیرلمسی) حصوله کلور . بول دائما سیاه ودمویدر . اکر انضجاع درت بش کون دوام ایدرسه مریضك تاب وتوانی محو اولوب اوحالده دها زیاده چبالار چبالادقجه ضعف ونحافتی آرتار ومتعاقباً تکمیل انفاس حیات ایلر .

عضلاتده مزقه (پیرتلمه) وکدمه (بره) واحتشا (الیاف عضلیه آراسنه دم ومصل ومادهٔ مصورهٔ تراکمی) وامراض تیفوئیدیه‌یه مخصوص اولان استحالات شحمیه کوریلور (آرلوانغ. سینیول). وبعضاً مخ شوکینك تلینی واقع اولور.

بعض حیوانلرده برقاچ کون صکره ایاغه قالقمق ممکن اولسه‌بیله فخذك ذات الرؤس ثالثه دنیلان شعبهٔ عصبیه‌سنك انفلاجندن طولایی ایاغك یره باصمه زمانده تقبض ایتمسی صورتیله عرج (طوپالاق) باقی قالور (آرلوانغ). قوللر غایت ضعیفلمش اولدیغندن التیامی شهور وسنینه محتاج اولور. مرض مبحوث دائما وخیمدر.

تداویسی: عرج مشاهده اولندیغی آنده حیوان ایشدن آلیقونور. فصد ایدیلور. قطنه خردل ومواد منفطه نوعندن مصرفلر داخلاً دخی ۳۰ درهم اعشاری صبر وزیاده مقدار کبریتیت سود کبی مسهللر وصابونلی صو حقنه‌لری قوللانیور. اکر حیوان دوشوب قالمش ایسه آخوره کوتوریلوب اقسام بدنیه‌سنی سیجحدن محافظه ضمننده کونده ایکی اوچ دفعه یانلری تبدیل اولنمق اوزره چوریلور. تدابیر سالفة‌البیانه تشبث وقیزغبن تیمورله اوتوله‌مك یاخود عادتا خفیفجه داغلامق خصوصلریده توصیه اولنمشدر. هر حالده حیوانی سیجاق طوتمق معتدلجه مأکولات زیاده‌جه مشروبات ویرمك لازمدر.

۳۲ — احتلاج Convulsion

عضلاتك غیر اختیاری تقلصنه بووجهله تسمیه اولنور. احتلاج بعضاً مقاوم وثابت وبعضاً متناوب ووقوعی آننده بدن ایله اطرافك اولدقجه شدتله عدم انتظام حرکتی موجب اولور.

اعراضی : اکثریا مسلط اولدیغی عصبی المزاج کلب یاورولرینی قودورمش ظن ایتدیرر . حیوانجق اثنای احتلاجده جملهٔ عصبیه‌سنه عارض اولان اختلالات جسیمه‌یی اعلان ایدرجه‌سنه چلدیرمش کبی هرجانبه قوشه‌رق خزین خزین اولومغه وکوزلرینی مداری داخلنده فیرلاندرمغه اغزندن کپوکلر صاچمغه باشلار .

تداویسی: آز مقداردہ مائیت قلورال وبرومللی کافور ـ Camphre monobromé ایله‌در . کلب یاورولرینك احتلاجی بالاده بیان ایدلدیکی قدر حاد وشدید اولدیغی حالده امراض دیدانیهٔ معائیه اثری ایدوکنه حمل اولنور [مبحث مخصوصنه مراجعت اولنه] .

۳۳ — احمرار . احتقان جلدی . Erythème

احمرار عادی وقوبی اولمق اوزره ایکی درلودر .

۱ — احمرار عادی Erythème simple

کافهٔ اجناس حیواناته عارض اولان تراکم دم جلدیدر .

اسبابی : برودت حرارت احتکاك (سورتوله) اختلالات دووانیه‌در .

اعراضی : جلدك آز چوق قویو قرمزی‌یه تلونی وحرارتی وائتکال (اوزیله) و تنتیف (قیل دوکوله) و حطاطه (قرمزی قبارجقلر) وحویصلهٔ حطاطی (ایچی طولغون قرمزی قبارجقلر) نك ظهوری وشقوق (چاتلاقلر) وتورم ووجع مثللو عواضك وقوعیدر . بشره‌نك تفاس (پول پول اولوب دوکوله) ی ودواملی امتلاآتك حصولیله علتك انحلالی کسب بطائت وتأخر ایدر .

تداویسی : وازه‌لین یاخود غلیسرین پوماتەلری واستحمامات

وضمادات ملينه وغبار نشا (نشسته توزى) قوللانمق واستراحت .

ب — احمرار قوبى Erythème dartreux طوزلو بلغم طبيعتنده التهابلى برقيزامه‌دن عبارت وجنس كلابه مخصوص اولديغندن كلابك قيزل خسته‌لغى دخى دنيلور . موضعى اطرافك وجه داخليسيله بطنك تحتيدر .

اسبابى : كلبك مزدار محللرده اسكانيله نظافتنه اهميت ويرلمامكدر.

اعراضى : مادهٔ صديديه (قانلى جراحت) افراز واسـاله ايدن بثورات صغيره‌نك موجوديتندن عبارت اولان بوعلت قولايلقله تكون وتكثر ايدر .

تدايسى : مسهللر ومرتبات ارسنيقيه ايله قابل اولور .

٣٤ ـ اخراج جنين ☜ وضع حمل عسير .

٣٥ـ ادويه Des médicaments

اعضايه يا طوغريدن طوغرى يه تطبيق ياخود واسطهٔ دوران ايله توصيل ايدلديكى زمان مرضانك ادارهٔ بدنيه‌سـنده حصوله كتورديكى تبدلاتدن فائده كوريلان مواده ادويه اسمى ويريلور .

ادويه صلب و مايع و نادراً غاز حالنـده اولوب محصـولات ثلثهٔ طبيعيه‌دن تدارك و استحصال ايديلور .

ادويه اوليه ياخود فسيولوجيه و تاليه ياخود شافيه دينلان تأثيراتى حائزدر.

ادويه‌نك تطبيقات سريريه‌سى اولاً علتك معلوم اولمسـنه ثانياً علتك حال ودرجه‌سنه كوره مقـدار دوانك وادويهٔ سـائره ايله طرز اختلاطنك بيلنمسنه توقيف ايدر .

أ ــ طرق امتصاص ادويه : ادويه معده و معا و جلد و غشای مخاطیٔ تنفسیه واعضای تناسلیه وبوليه وجروح طريقلريله مص اولنور.

١ ــ اغشيهٔ مخاطيهٔ هضميه : معده‌نك غشــای مخاطیسی معاء رقيقككندن آزفعال اولديغی جهتله جهاز هضميه القا و توديع قلنــان معالجات الك زياده مخاطیٔ معای رقيق طريقيله داخل دوران اولور. ذكر اولنان شو امتصــاص انسجه‌نك ملكهٔ تنقيذينه و ادويه‌نك قابليت انحلالنه و جملهٔ دورانيه‌نك حالنه نظراً آز چوق سرعتله وقوعبولور.

معده يه ادخال ايديلان معــالجات بلع وحب ومعجون ولجام مهيج الروال (ماستيقادور) وجرعه ومشروب شكللرنده صلب ياخود مايعدر. معالجاتك تنقيه و شاف و پوماته و خلاصه شكللرنده قوللانلمســنه دخی معانك قسم مؤخری خدمت و وساطت ايلر.

٢ ــ جلد : پك زياده اوعيه‌يه و قوهٔ ماصه‌يه مالك اولان سطح جلددن استعمال ادويه خصوصنده خيلی منفعت حاصــل و تطبيقيدخی يا تداویٔ بالطلا و يا تداویٔ تحت بشری و ياخود تداویٔ تحت جلدی اصوللريله قابل اولور.

ا ــ اصول تداویٔ بالطلا : صاغلام جلده ادويه‌يی پوماته ومرهم ومحلول شكللرنده طلا ايتمك يعنی سورمكدن عبارتدر.

ب ــ اصول تداویٔ تحت بشری : بشره‌سی رفع ايدلمش اولان جلده سفوف شكلنــده ادويه تطبيق اولنمقدركه مورفين و كينين مثللو شبه قلويات بالترجيح بو اصول اوزره استعمال اولنور.

ج ــ اصول تداویٔ تحت جلدی : پراواز شرينغه‌سی دينــلان آلت واسطه‌سيله ادويه‌يی نسج حجرویٔ تحت جلدی‌يه القا ايتمك اولوب

مثلا مقدار جزئی وحجم اصغریده تأثیر مطلوب حاصل ایتمکده بولنان بردوانك یوتدیرلمسی لازمکلدیکی زمان ادیهٔ سائره ایله قاریشدیریله‌جغی وتهیه واعطاسنده تلف وسرف وقوعیله حصول مطلبك دوچار تردد اولهجغی درکان ایکن دوای مذکورك کمال امنیت وفعالیت وسرعتله طوغریجه ادارهٔ حیوانیه‌یه ادخال وایصالنی تیسیر واوجهله مقصدی تأمین ایلیان بواصوللك طبابت بیطریه‌جه نفع عظیمی تسلیم اولنور .

۳ — غشای مخاطیٔ تنفسی : بیوك برقوهٔ حیاتیه وماصه‌یه مالك اولان سطحنك وسعتیله حلیماتنك نزاکتی مخاطیٔ مبحوثی معالجات استعمالنه لایق براستعداده بولندیررکه ادویه‌نك بو طریقدن سوقی یاتبخیر ویا (اترلرله کافورکبی طیار مواد حقنده) تنفس صورتیله ممکن اولور . اصول مختلفه اوزره اجرا ایدیلان تسفیف (پولوه‌ریزاسیون)ك طبابت بشریه‌ده کوستردیکی نفع وفائده طبابت بیطریه‌ده کوریله‌مامکده‌در .

برقاچ مجربلرك اثرینه اقتفا ایدرك موسیو له‌وینك احتقانات دوائیهٔ قصبیه اوزرینه اجرا ایلدیکی تجارب دقیقه‌دن استعمال ادویه‌یه بواصوللك الك اعلا بر واسطه اولدیغی اکلاشیلمشدر . بواصول مختلف جرم وجسامتده پراواز شرینغه‌لریله اجرا ایدلدیکندن قاعده وطرز تطبیقی : اولاً حیوانك باشی یوقاری رفع وشریان شزن (قصبةالرئه) صول ال ایله ضبط اولندنصکره صاغ ال واسطه‌سیله مذکور شرینغه‌نك درونی طولانی مجف وبرتل پارچه‌سیله مسدود بولنان ایکنه‌سی کرك دائرتین بینی وکرك دائره‌لردن برینی دلوب کچمك اوزره دفعةً صاپلانور بعده ایکنه‌نك ایچندن تل چکیلوب آلنه‌رق اصل شرینغه ایکنه‌یه مربوط اولان حونیجکه طاقیلوب مایع محتویسی آهسته آهسته داخل قصبه‌یه احتقان والقا اولنور .

قوللانيلان مايع نسج حجروی بی تخريش ايدن برشی ايسه بعد العمليه ايكنه شرينغه‌دن آيرليه‌رق يا صو ياخود كئول ايله شرينغه وجوف ابره يعنی تكميل طاقم تطهير ايدلمليدر .

مخاطیء مبحوثك تحملی پك زياده اولمقدنناشی اون درهم اعشاری مقدارينی تجاوز ايتميان اجسام دسمه‌يی بالسهوله مص ايدر .

صافی صوايله احتقان قصبی اجراسی تنفسی تبطئه ايلديكندن بعض حالاتده موجب منفعت اوله‌بيلور .

طرق تنفسيه واسطه‌سيله دورانه ادخال ايديلان معالجاتك بالنسبه پك آز مقدارلريله دخی غايت فعال تأثيراتك سرعتله ظاهر اولديغنی موسيو له‌وی بيان ايتمكده ايسه‌ده حالبوكه بوواسطه ايله داخل بدن اولان مسهللر هيچ تأثير حاصل ايتمديكی مثللو ادويهٔ سائره احتقانندن منتظر اولان فوائدك دخی بطائتله حصوله كلديكی بعض بيطارلر طرفندن بيلديرلمشدر .

موسيو له‌وی بوطريق مداواتك رجحانيتنی : وسائط شفائيه‌يی دورانه داخل وواسطه‌سيله اعضايه تأثيرات مخصوصه حاصل ايتديرمك ايچون اك دقيق برطريق اولمق واندن‌ماعدا بواصول اوزره قوللانيلان ادويه‌نك طرق هضميه‌يه توديع قلنان معالجات كبی مايعات معائيه ايله تمويه (صولانديرلمه) وكبد ودوران رئوی عمل وتأثيراتيله قسماً ويا كاملاً تغيير اولنمقسزين طوغريجه جملهٔ شريانيه‌يه وصولی منافع مهمه‌دن معدود بولنمق مثللو خصوصاتدن بالاستدلال بيان ايدييور .

موسيو له‌وينك مقصد مبحوث حقنده وضع ايتديكی قواعد عموميه شونلردر :

١ ــ شريان شزنه بردفعه‌ده احتقان ايديله‌جك مايعك مقداری

منحول ایدوکندن علی العموم ۵ الی ۱۰ درهم اعشاری اراسنده مقدار مذکوری تحدید واك زیاده ۱۰۰ درهم اعشاری مقداره حالات استثنائیه‌ده مراجعت ایتلیدر .

ب ــ استحضار ایدیله‌جك اولان مایع کاملاً منحل موادن ترکیب و هرنقدر جزئیجه حامضیت موجب مضرت دکلسه‌بیله مواد مذکوره‌نك یابیطرف یاخود قلوی تعامله مالك اولانی ترجیح ایتلیدر.

ج ــ قوللانیله‌جق دوا شبه قلویلرك تأثیری شدید وامین ومبحث مقادیر ادویه‌جه مقداری مقرر وترکیبی معین اولنلرندن وانلرك املحه‌سنك اك منحل بولنانلرندن تحری وشبه قلویلردنصکره مکئل (کئول ایله مرتب ادویه) وصبغ وخلاصه ومنقوع کبی مرتبات انتخاب اولنلیدر . غیر عضوی اساسلردن مرکب املحه حقنده دخی موضعی آثار حصوله کتورنلر قوللانلیدر .

د ــ احتقانات قصبیه واسطه‌سیله ادارهٔ حیوانیه‌یه ادخال ایدیله‌جك اولان ادویه‌نك مقداری علی‌العموم طرق هضمیه‌دن ویریلان مقدار عادینك $\frac{۱}{۱۰}$ الی $\frac{۱}{۲۰}$ نسبتده بولنلیدر . فقط بونکله برابر شدتله تأثیر ایدن مواد قوللانیله‌جق اولدیغی حالده هرنقدر مقادیر معلومه‌لری دکشدیرلمامك اقتضا ایدرسه‌ده شبهه وتردد‌ی دعووت ایدن حالاتدن حیوانك سنی ومرضی وسائر احوال حاضره‌سی سببیله دوچار تعدیل اولمش بولنان تحمل شخصیسی تجربه وتحقیق قلنلیدر .

ه ــ احتقان قصبی شریان شزنك بتون امتدادنده وتنفسك هرایکی زمانده اجرا اولنه بیلورسه‌ده انجق صعوبت تنفس موجود اولدیغی تقدیرده ایکنه‌یی حنجره‌دن بعید برنقطه‌یه نفوذ ایتدیرمك لازم کلدیکی کبی ولو زیانی یوق ایسه‌ده حیوانی اوکسورتمامك ایچون مایع

دوائينك پك آهسته سوقى ايجاب ايدر . اكر بالعكس دوا شريان شنزنك ناحيهٔ علياسنه تأثير ايتديرلمك اقتضا ايدييورسه اوحالده حيوان براز وقت سرعتلى خطوه ايله يوريدلدكدن صكره ايكنه ايله حنجره‌نك قربنه بزل ايديلور .

ايلروده ادويه‌نك مفرداتندن بحث ايديلوركن احتقان قصبى ايچون موسيو لوينك ترتيباتيله تطبيقات سريريه‌سيدخى بيان اولنه‌جقدر .

٤ — اغشيهٔ مخاطيهٔ تناسليهٔ بوليه وعينيه واذنيه : بونلردخى ادويه‌نك امتصاصنه وساطت خصوصنده مفيد اوله‌بيلورلرسه‌ده انجق انلر طرفندن ادويه‌نك سوق‌واستعمالى معلول اولان اعضاى مذكوره‌يه موضوعه كبى تأثير حصوله كتورمك مقصدينه ابتنا ايديلور .

اطراح ادويه : ادارهٔ حيوانيه‌يه دخول ايدوبده دفع واخراج اولنه‌مامسى سببيله وجوددده طوپلانوب قالان ادويه بعدزمان بتكرار داخل دوران اوله‌رق مقادير مترا كمه‌يه كوره بعض افاته باعث اولوركه مواد معدنيه واملحهٔ پوتاس الك زياده اومقوله‌دن معدوددر .

تقسيم ادويه . عدم قابليت امتزاج : ادويه مفرده و مركبه داخليه وخارجيه وامريه ومهيئه قسملرينه آيريلور .

فن تركيب ادويه : مقاصد مختلفه‌دن ازجمله ١) بر دوانك عمل وتأثيرنى آرتيرمق ٢) بر دواء مخرشك اثر تخريشنى آزالتمق ٣) ادويهٔ مختلفه‌نك تأثيراتنى دفعةً استحصال ايتمك ٤) بر دوانك يالكزجه اعطاسيله تحصيل ايديله‌ميه‌جك اولان نتايجك حصولى اسبابنى آرامق ٥) ادويه‌يه برشكل مخصوص ويرمك مثللو خصوصاتى تعريف وبيان ايدر .

بعض ادویه عدم قابلیت امتزاج خاصه‌سنه مالك اولدیغندن کرك تأثیرات متضاده‌لرینك تعدیل اولنماسی وکرك تماسلریله تخلل ویاخود برجسم دیکر ترکیب ایتملریچون اومثللو ادویه‌نك خلط ومزجندن خذر ایدلمليدر .

عدم قابلیت امتزاج خواصیله متصف اولنلر آتیاً بالمفردات ذکر وتعداد اولنلردر :

آغوسلمن (قلورثانی زیبق) : قلویلر وقاربونیت ترابیه‌لر ومعدنلر ونباتات قابضه منقوعلریله ترسب ایدر .

آلتون کوکی : (عرق الذهب . ایپقا کوآنا) : طانن تأثیریله خاصه‌سنه نقصان عارض اولور .

امیتك (طارطرمقی . طارطریت پوتاس وآنتمون) : طانن ایله وبعض حمضات معدنیه ایله وصابونلرله تحلل ایدر .

آنتمون مرکباتی : حامضات ایله و املحهٔ فضه ورصاص وحدید ایله مزج ایدلماملیدر .

ایود : نشا (نشسته) ایله امتزاج ومواد نباتیه ایله مرکبات جدیده تشکیل ایلر .

تنکار (حامض بور . بوراقس) : حامضات ایله متغیر اولدیغی کبی املحهٔ معدنیه ایله دخی غیر منحل بوریتلر حصوله کتورر .

چودار ماهموزی (چودار مهمازی) : قوتلی حامضات وقلویات واملحهٔ معدنیه ایله تخریب اولنور .

جهنم طاشی (حجر جحیم . آزوتیت فضه) : قلور وقلورمثنا وحامضات وقلویات وطانی حاوی مواد ایله تحلل ایدر .

حامضات : قلویلر ایله سوت (لبن) دن صاقنملیدر .

حامض ارسنیقی (سم الفار . سیچان اوتی) : پکچوق معدنی محلوللر ایله غیر منحل مرکبات تشکیل ایدر .

حامض قلورماء (طوز روحی) : آزوتیت فضه ایله غیر منحل رسوب تحصل ایتدیرر .

حامض کبریت (زاج یاغی) : باریت وکلس ورصاص طوزلرینی حامض مذکور ترسیب ایدر .

خلیتلر (حامض خل ایله حصوله کلمش املحه) : قلویات ایله مزج اولنه مزلر .

خلیت آمونیاق (مندره ره روحی) : قلویات تأثیریله آمونیاق سربست قالوب طیران واملحهٔ زیبق وفضه دخی روحك تأثیریله تحلل ایلر .

خلیت رصاص (قورشون سیرکه سی) : حامضلر وقاربونیتلروقلور مثنالر وایود مثنالر وکبریت مثنالر خلیت مجوثی ترسیب ایدر .

سوت (لبن) : حامضات سوتك البومینیله قازه ئینی تحثیر ایدر .

شاب : قلویات و قاربونیتلرله تماسده بولندیرمامليدر که آلومین ترسب ایتمسون .

طاتلی سلمن (قلوراول زیبق) : حدید وتوتیا وقلویات ایله تحلل ایدر وقلور سودیوم ایله بالامتزاج سمدار اولور .

طارطیریتلر (حامض طارطرایله تشکل ایدن املحه) : املحهٔ کلس وباریت ومحلول معدنیلر ایله اختلاط ایتدیرلماملیدر .

قرم طارطر : کسکین حامضات واملحهٔ کلس ومحلولات معدنیه‌دن صاقنملیدر .

قلور : مواد عضویه وملونه‌یی تغییر واملحهٔ فضه ورصاصی تحلیل ایدر .

قلویات نباتیه : ایود وقلور وبروم ایله قارشدیرلماملیدر .

قنا قنا : قبوغك حاوی اولدیغی طانن ترسیب ایدلمامك ایچون محلولات معدنیه ایله اتحاد ایتدیرلماملیدر .

کبریتیتلر : املحهٔ باریت ورصاص ایله ترسب ایدر .

مازی جوهری (طانن) وطانئی حاوی اولان مواد نباتیه : ژلاتین و آلبومین ومحلولات معدنیه‌یی ترسب ایتدیرر .

کلس (کیرچ) : حامضات ایله مزج ایدلماملیدر .

ماغنزیا : حامضات ومحلولات معدنیه ایله متغیر اولور .

نشادر (قلورمائیت آمونیاق) : کلس وسائر حمضات قلویه‌امونیاقی سربست براغیر واملحهٔ رصاص وفضه آنکله مرکبات قلور مثنائیه تشکیل ایدر .

نشادر روحی : (قلی طیار . آمونیاق) : حامضات و املحهٔ فضه ورصاص وحدید ایله برلشدیرلماملیدر .

یوکسك اوتی : (دیجیتال) : بالاتحاد غیرمنحل بر مرکب حصوله کتورن طانندن نبات مذکوری صاقنمق لازمدر .

ترکیب ادویهٔ بیطریه ومخطرهٔ فن تداوی :

اتر ازوت . Ether nitrique تترمه وصغوق ترله ایله توصف ایدن تبرد علیهنه قیمتدار بردوادر ٤٠ الی ٥٠ درهم اعشاری ویرلدکده نبضی ترفیع وحرارت جلدی سریعاً اعاده وتزیید ایدر .

اتر کبریت . Ether sulfurique براق وطیار وخوش رایحه‌لی برمایع اولوب لذتی اولاً مبرد بعده محرقدر .

استعمالی : خارجاً وداخلاً وشهیق طریقیله‌در .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۳۰ الی ۱۲۵ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ٤ « ۱۲ « «
« صغیره‌یه ۱ « ٤ « «

تأثیری : انبوبهٔ هضمیه‌یی تنبیه ایدوب بعدالامتصاص خدر عمومی (اویوشقاق) کتورر . شهیق طریقیله استعمالنده حسی شدتله ابطال ایدر . خارجا الك زیاده حرقه (یانق) واوجاع موضعیه علیهنه قوللانیلور . داخلاً غازلی سانجیلرده ویریلور .

آردیچ تخمی (ثمر عرعر) Baie de génevrier : ارکان فاعله‌سی برعطر (زیت‌طیار) وبررچنه وبرمادهٔ مره‌دن عبارتدر .

استعمالی : داخلاً مأکولاته قارشدیریله‌رق یاخود معجون یاپیله‌رق ویریلور . تبخیر دخی ایدیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٦٤ الی ١٢٥ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ١٦ « ٣٢ « «
« صغیره‌یه ٤ « ١٦ « «

تأثیری : منبه ومقوی ومدردر . آفات معائیه وباخصوص کبدیه وامراض عفنیه علیهنه قوللانیلور .

آرنیقا {اوکوزکوزی} Arnica montana : مرکبه فصیله‌سندن یرلی برنباتدر .

استعمالی : ازهاری منقوع وصبغ و مشروب ودلك صورتلریله مستعملدر .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٨ الی ١٦ درهم اعشاری
وسطیه‌یه ٢ « ٤ « «
صغیره‌یه ٠,٢٥ « ٠,٥٠ « «

تأثیری : شدتلیجه منبه وبعضاً مقییدر . امراض ضعفیه وعفنیه‌ده اعطا اولنور . خارجاً دوشمك وضربه تأثیر ایتمك سببیله ظهور ایدن رضوضده قوللانیلور . سفوف آرنیقا : بارکیره ٢٠ الی ١٠٠ درهم اعشاری ویریلور (بوشاردا) .

مشروب آرنیقا : اوراق آرنیقا ١٠ درهم اعشاری
صو ١ اوقه‌لك (لیتره = ١٠٠ درهم اعشاری)

صبغ آرنيقا : قيلمش آرنيقا چيچكى ٤٥ درهم اعشارى
كئول مصفا ٣٧٥ » »

ارا صره تحريك اولنمق اوزره سكز كون تعطين ايدلدكدن صكره صيقيلوب سوزيله .

استريقنين Strychnine : جوز مقيئك ركن فاعلى اولوب جوز مذكورك تأثير معلومى اشبو جسم شبه قلوينك وجودندن نشئت ايدر . بونك املحه‌سى احتقان تحت جلدى واحتقان قصبى ايچون پك رايشليدر .

آفيون Opium : استحصال ايدلديكى طرز ايله خشخاشك نوعنه كوره آفيون مورفين وقودئين كبى اركان فاعلهٔ مخدره وشبه قلويه‌يى ونارقوتين وتبائين وخشخاشين دنيلان شبه قلوئ منبهه‌يى حاويدر .

استعمالى : داخلاً ساده اوله‌رق محلول ومعجون وآتياً ذكر اولنه‌جق استحضارات متنوعه شكلنده و خارجاً دلك وضماد طرزنده مستعملدر .

مقدارى : حيوانات كبيره‌يه ٨ الى ١٦ درهم اعشارى
وسطيه‌يه ٦ » ٨ » »
صغيره‌يه ٥ ,٠ » ١ » »

لودانوم اسمله معلوم اولان مستحضراتك حاوى اولديغى آفيون مقادير مختلفه‌ده بولنديغندن « روسسو » لودانومى بالايه اشارت ايديلان مقاديره مساوى و « سيد نهام » لودانومى مقادير مذكوره‌نك ضعفى اوله‌رق اعطا اولنور .

تأثیری : خارجاً قوللانلدقده اوجاع موضوعیه‌یی تسکین وداخلاً اعطا اولندقده افرازات عمومیه وعلی‌الخوص افراز انبوبهٔ هضمیه‌یه تأثیر ایدر . امتلای دم دماغی حصولیله علایم خدر ظهوره کتوردیکنه مبنی کزاز وخورا وسائر انتباه عصبی اعراضنه قارشو فائدلی اوله‌رق استعمال اولنور .

خلاصهٔ صمغیهٔ افیون : آفیون ۵۰۰ درهم اعشاری
صو ٦ اوقیه

حل وخلاصه قوامنه کلنجیه دکین تبخیر ایدیلور . بوخلاصه وزننك خمسنه مساوی مورفینی حاویدر .

صبغ تبائین (قودقس) : خلاصهٔ آفیون ۱۰ درهم اعشاری
کئول ۵٦ درجه ۱۲۰ » »

بعدالحل سوزیله .

روسسو لودانومی : منتخب آفیون ۱۲۵ درهم اعشاری
بیاض بال ۳۷۵ » »
سیجاق صو ۱۸۷۵ » »
تازه بیره‌مایه‌سی ۸ » »

بال قارشدیرلمش سیجاق صوده آفیون حل وبیرا مایه‌سی ضم وبر ماه اختماره ترك ایدلدکدن صکره صیقیلوب سوزیله .

سید نهام لودانومی : منتخب آفیون ٦۱ درهم اعشاری
زعفران ۳۲ » »
دارچین ٤ » »
قرنفیل ٤ » »
طاتلی شراب ۵۰۰ » »

اونبش کون تعطین ایدلدکدنصکره صیقیاوب سوزیله. بولودانومك ٧٥ عشیر درهم وزننده بولنان ٢٠ قطره سنده ٥ عشیر درهم مورفین بولنور .

مرهم مشمع آفیون : خلاصهٔ آفیون ١ درهم اعشاری
جالینوس مرهم مشمعی ١٦ » »
قارشدیریله .

صبغ افیون ایله مرتب مشروب : صبغ آفیون ٤ درهم اعشاری
صو ½ اوقیه
طایلرك اسهالی علیهنه ویریلور .

اغنام وکلب ایچون مشروب : خلاصهٔ آفیون ١ درهم اعشاری
خشخاش باشی ٥ » »
پرنج ٢٠ » »
صو ½ اوقیه
اغنام ایله کلبك دوسنطاریا (قانلی اسهال)سی علیهنه پشیریلوب ویریلور.

لودانوملی مشروب : اتر کبریت ٤٠ درهم اعشاری
سیدنهام لودانومی ١٥ الی ٢٠ »
یارم پوتقال صغوق چای وسائر منقوعده سانجی علیهنه ویریله .

قطرهٔ آفیونیه : کل صویی (ماء ورد) ١٠٠ درهم اعشاری
آفیون خلاصه‌سی ١٥ عشیر درهم
رمد وجیع علیهنه قوللانیله .

احتقانات قصبیه (ژ . لەوی) : سانجیلرده و التهاب بریطون وامراض تیفوییدیه واسهاللرده اجرا ایدیلان احتقانات مذکوره ایچون ۱ الی ۱۰ درهم اعشاری سیدنهام لودانومی و ۱ الی ۵ درهم اعشاری صبغ آفیون و ۱۰۰ درهم اعشاری صوده حل ایدلمك اوزره ۵ الی ۲۰ درهم اعشاری خلیت مورفین وقلورمائیت مورفین قوللانیلور .

اکرلتی (سرخسیه) Fougère : یرلی نباتاتدن اولوب استعمال اولنان اقسامی طومورجقلری وخصوصیله تازه سورکونلری وکوکی ایسەده تازه طوپلانمش ولایقیله تسفیف ایدلمش اولمليدر .

استعمالی : معجون وبلع ومشروب وسفوف ومطبوخ شکللریلەدر.

مقداری : حیوانات کبیرەیه ۲۰۰ الی ۲۵۰ درهم اعشاری

« وسطیەیه ۳۲ « ٦٤ « «

« صغیرەیه ۱٦ « ۳۲ « «

طیور اهلیەیه ۲ « ٤ « «

تأثیری : دود وحید ودیدان جوفیه علیهنه غایت نافع طارد دیداندر .

زیت اتریٔ سرخیه Huile étherée de fougère : کابه ۲ الی ۵ درهم اعشاری اعطا وبر ساعت صکره دخی مسهل استعمال اولنور .

ایود Iode : صلب وچلیك قیری رنکلی وقلور رایحەلی بر جسم شبه معدنی اولوب صوده آز وکئول ایله اترده وزیوت طیارەده چوق منحلدر .

استعمالی : صافی یاخود صو ایله خفیفلدلمش صبغی خارجاً دلك واحتقان وداخلاً دخی مشروب وبلع شکللرنده قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٤ الی ٨ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ۰,۵ « ۱ « «
« صغیره‌یه ۰,۱۰ « ۰,۲۵ « «

تأثیری : اوزرینه وضع اولندیغی انسجه‌یی کی ایدر. اغشیهٔ زلالیه داخلنـه احتقان ایدلدکده حصوله کتوردیکی التهاب ملصق ایله اغشیهٔ مذکوره استسقاسنك محوینه بادی اولور . داخلاً امراض خنازیریه‌ده قوللانیلور .

صبغ ایود : ایود ۱ قسم
کئول ۳٤ درجه ۱۲ «

حل ایدیلوب سوزیله .

احتقان ایودی : صبغ ایود ۱ قسم
صو ٤ «

ایودلی محلل پوماته : ایود صافی ۱ درهم اعشاری
ایود پوتاسیوم ٤ « «
شحم یاخودوازه‌لین ٦٤ « «

ایود اول زیبق Protoiodure de mercure : دائما خارجاً مزمن اکتیما علیهنه استعمال اولنور .

ایود اول زیبق پوماتەسی: ایوداول زیبق ۲۰ درهم اعشاری
شخم یاخود وازەلین ۲۰۰ » »
مزمن اکتیما بثوراتی اوزرینه محلل کبی قوللانیلور .

ایود پوتاسیوم Iodure de potassium : مکعب شکلنــده مبلر کریه لذتلی بیاض برملح اولوب صوده غایت منحلدر .
استعمالی : داخلاً مشروب اولمق اوزره محلولی وخارجاً پوماتەسی قوللانیلور .
مقداری : حیوانات کبیرەیه ۱۰ الی ۳۲ درهم اعشاری
» وسطیەیه ۱ » ۳ » »
» صغیرەیه ۰,۲۵ » ۰,۵۰ » »
تأثیری : خارجاً محلل کبی اجرای اثر وداخلاً تصنعات مرضیەیی منع ایدر . اورام وامتلاآت متنوعه علیهنه فائدەلی اولەرق قوللانیلور ذات الرئهٔ فرسه واکتیمای مزمنەیه نافعدر .

ایود پوتاسیوم پوماتاسی: ایود پوتاسیوم ۱ قسم
شخم یاخود وازەلین ۳ »
۵ الی ۳۰ درهم اعشاری مقداری دلك صورتیله قوللانیلور .

احتقانات قصبیه (ژ. لەوی) : زیردەکی محلول ترجیحاً استعمــال اولنور :
ایود پوتاسیوم ۱۰ درهم اعشاری
ایود معدنی ۲ » »
ماء مقطر ۱۰۰ » »

بو ترتیبك ایکی درهم اعشاری مقداری اوچ درهم اعشاری ماء مقطر ایله خلط وتمدید اولنه‌رق احتقانه باشلانوب بهر ایکی اوچ کونده ترتیب مذکور ایکی درهم اعشاری آرتیریلور . وبالتدریج ماء مقطر آزالدیله‌رق یکرمی درهم اعشاری صافی محلول احتقان ایدیلور . موسیو له‌وینك رأیجه بو طرز تداوی ایله سقاوه هنوز بدایتنده ایکن شفاپذیر اولور .

ایود ثانئ زیبق Deutoiodure de mercure ایود اول زیبقدن دها فعال اولوب دائما خارجاً اورام زلالیه و وتریه وعظمیه ومفصلیه‌یه دلك ایدیلور . استعمالنه دوام و تقید اقتضا ایدر .

ایود ثانئ زیبق پوماتەسی : ایود ثانئ زیبق ٤ درهم اعشاری
شحم یاخودوازه‌لین ۳۲ « «

پاپاتیه (بابونج) Camomille : مرکبه فصیله‌سندن یرلی نباتدر. منقوع و نادراً معجون اعمالیله استعمال اولنور.

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۱٦ الی ۳۲ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ٤ « ۸ « «
« صغیره‌یه ۲ « ٤ « «

تأثیری : منبه ومقوی ومضاد تعفن اولوب خارجاً زیت مرتبی دلك و داخلاً سوی هضم علیهنه منقوعی اعطا اولنور.

مشروب بابونج : پاپاتیه چیچکی ۱۰ درهم اعشاری
صو ۱ اوقیه

نقع ایدیله .

زیت بابونج : قوری پاپاتیه چیچکی ۵۰ درهم اعشاری

زیت زیتون ۴۰۰ » »

تهضیم ایدیلوب سوزیله .

قوطا لامبا (راتینج هنـدی) Gomme - gutte : معلوم بر صمغ راتینجیدر.

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۳۰ الی ۴۰ درهم اعشاری

» وسطیه‌یه ۳ » ۴ » »

» صغیره‌یه ۰,۵ » ۲ » »

تأثیری : شدتلی مسهل اولوب نادراً مزمن اسهاللرایله دوسنطاریا علیهنه ویریلور.

بالدیران (شوکران) Ciguë : صیوانیه فصیله‌سندن یرلی نبات اولوب اراضیٔ غیر مزروعه‌ده تنبت ایدر . اوراقیله تخمی مستعملدر . رکن فاعلی قونیسین دینلان شبه قلویدر.

استعمالی: خارجاً ضماد (لاپه) یاپیلور یاخود خلاصه‌سی قوللانیلور داخلاً استعمالی پك نادردر.

سفوفنك مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۳۲ الی ۹۶ درهم اعشاری

» وسطیه‌یه ۱۶ » ۳۲ » »

کلبه ۱ » ۲ » »

تأثیری : مخدر ومحللدر . داخلاً اولاً قی بعده نعاس (نوم ایله یقظه آره‌سنده اویوشقلق حالی) کتوروب قوهٔ تحرکیه اوزرینـه اجرا اثر ایلر .

ضماد شوکران : سفوف شوکران م . ك .

دقیق بزر کتان م . ك .

فلغمونلرك خصوصیله فلغمون اثدیه‌نك تداویسنده واستعمال اولنور.

بالق یاغی (زیت کبدسمك) Huile de foie de morue : قویو رنکلیسی دها تأثیرلی وایود ایله برومی حاویدر .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۱۰۰ الی ۱۵۰ درهم اعشاری

« وسطیه‌یه ۳۲ « ٦٤ « «

« صغیره‌یه ۱٦ « ۳۲ « «

تأثیری : ضیاع بدن وقوتی جبر واعاده ایدر . امراض لنفائیه ایله مرض کلاب علیهنه ویریلور .

باك اوتی (بنج) Jusquiame : بادنجانیه فصیله‌سندن یرلی نبات اولوب رکن فاعلی بنجین دینلان شبه قلویدر . مشروب ومعجون وضماد شکللرنده اك زیاده امراض عینیه علیهنه قوللانیلور .

بت اوتی Staphisaigre : شقیقیه فصیله‌سندن برنباتك تخمیدر . رکن فاعلی دلفین تسمیه قلنان قلویدر .

استعمالی : جلده غسل وپوماته طرزلرنده قوللانیلوب داخلاً کلبه ۱ الی ٥ درهم اعشاری مقیی اوله‌رق ویریلور .

بت اوتی پوماته‌سی : بت اوتی سفوفی ۸ درهم اعشاری

شحم یاخود وازه‌لین ۳۲ « «

قارشدیریله .

بروم Brome : شو صوك وقتلرده بو جسم آتیده کوستریلان ترتیبلر وجهله دیفتریا (خناق ذبحوی) علیهنه قوللانلمغه باشلانمشدر .

مشروب بروم : بروم خالص ۱۵ الی ۳۰ قطره

بیاغی صو ۱ اوقه

محلول کاوی (تابوره‌ن) : بروم خالص ۳۰ الی ۶۰ قطره

بروم پوتاسیوم ۱۰ درهم اعشاری

بیاغی صو ۶۲ » »

اشبو محلول ایله بلعومه وشراع الحنکه بادانه ایدیلور .

بروم پوماته‌سی : بروم پوتاسیوم ۸ درهم اعشاری

بروم خالص ۳۰ قطره

شحم یاخود وازه‌لین ۳۲ درهم اعشاری

بروم پوتاسیوم Bromure de potassium : مکعبی بلورلی بیاض برطوزدر .

استعمالی : خارجاً وداخلاً پوماته ومحلول ومشروب شکللرنده قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۸ الی ۱۶ درهم اعشاری

وسطیه‌یه ۲ » ۴ » »

صغیره‌یه ۰,۲۵ » ۱ » »

تأثیری : منبه وبعده محللدر . جملهٔ عصبیه‌نك حسیتیله قوهٔ تحرکیه‌یه رخاوت ایراث ایدر . داخلاً خورا وصرعه وجنون غلمت وکزاز وسائره علیهنه استعمال اولنور .

بروم پوتاسيوم پوماتەسى : بروم پوتاسيوم ٨ درهم اعشارى
شخم ياخود وازەلين ٣٢ » »

فرس ايچون مشروب محلل: بروم پوتاسيوم ٥ و١٠ و١٥ درهم اعشارى
صو ١ اولچك

بنزين Benzine : قطران رايحەلى طيار رمايع اولوب براولچك طولوسى ٨٥٠ درهم اعشارى وزن وثقلتنده بولنور .

استعمالى : خارجاً وداخلاً صافى ويا مواد دسمه ايله متحد وكئول ايله مخلوط اولەرق قوللانيلور .

مقدار : حيوانات كبيرەيه ٦٤ الى ٩٦ درهم اعشارى
» وسطيەيه ١٦ » ٣٢ » »
كلبه ٤ » ٨ » »

تأثيرى : خارجاً جلدەدلك ايدلديكى وقت عادتا زيوت طياره كبى تخريش وطفيلاتى هلاك وداخلاً انقباض حصوليله جملهٔ عصبيه اوزره منبه كبى اثر واحتلاجاتى ايجاب ايدر . اسهاللر وداخل امعاده متحصل استر قورال يوماقلر عليهنه ودافع ديدان اولمق اوزره قوللانيلور .

زراريخلى بنزين : بنزين ١٢٥ درهم اعشارى
زيت ٠٦٤ » »
سفوف زراريخ ٠١٦ » »

بعدالتعطين تصفيه ايديله . غايت مؤثر دافع جربدر . طفيلات خارجيه عليهنه ترتيب اولنان حماملره علاوه اولنور .

بصل عنصل (اطه‌صوغانی) Scille maritime : زنبقیه فصیله‌سندن برنباتك صوغانیدر .

استعمالی : سفوف وصبغ وشراب وخل وسركنجبین شكللریله‌در .

سفوفنك مقداری: حیوانات كبیرهٔ مجتره‌یه ۸ الی ۱۶ درهم اعشاری

« صغیرهٔ ۲ « ٤ « «

كلب ایله كدی‌یه ۰,۲ « ۰,۵۰ « «

تأثیری : تازه‌سنك جلده تطبیقی محمر (قیزاردیجی) در . داخلاً قوللانلدقده مخدر ومتقشع (بلغم سوكیجی) اولق اوزره ایكی درلو تأثیر حاصل ایدرسه‌ده سكونت قلب ومخدر خریف علایمی ظهوره كتوردیكندن استعمالنه دقت ایتملیدر .

صبغ بصل عنصل : بصل عنصل ۱ قسم

كئول ۵ «

اون بش كون تعطین ایدیله .

شراب بصل عنصل : بصل عنصل ۳۲ درهم اعشاری

شراب ابیض ۵۰۰ « «

اونبش كون تعطین ایدیلور . مدت مدیده محافظه‌سی ممكن اوله‌مز .

خل بصل عنصل : بصل عنصل یابس ۳۲ درهم اعشاری

خل ٤۰۰ « «

تعطین ایدیله . بودخی طول مدت محافظه اولنه‌مز .

سركنجبين بصل عنصل : خل بصل عنصل ١ قسم
عسل ٢ »

بقلهٔ قالابار Fève de calabar بقليه فصليه‌سندن بر نباتك تخمى اولوب ركن فاعلى ئزه‌رين ناميله معروفدر .

احتقان قصبيه (ژ · له‌وى) : ٥٠ ياخود ١٠٠ مثلى صوده حل اولنان ٠,٠٦ الى ٠,١٠ درهم اعشارى كبيريتيت ئزه‌رين مفرغ كبى سانجيلر عليهنه استعمال ايدلديكى حالده امعانك حركات ديدانيه‌سنه انتباه ويرر .

پلين Absinthe : مركبه فصيله‌سندن يرلى بر نبات اولوب اجزاى مستعمله‌سى قورى ياخود تازه اوراقيله چيچكلريدر .

استعمالى : سفوفى حيوانك يمينه قارشديريلور ياخود معجون ياپيلور منقوع ومطبوخ استحضار ايديلور .

سفوفنك مقدراى : حيوانات كبيره‌يه ٥٠ الى ١٠٠ درهم اعشارى
» وسطيه‌يه ١٥ » ٠٣٠ » »
» صغيره‌يه ٠٥ » ٠١٠ » »

مشروب پلين : قورى پلين چيچكى ٥٠ درهم اعشارى } حيوانات كبيره‌يه
صو ٢ اوقچك }

تأثيرى : مقوى ومنبه وطارد ديدان ورحمه مؤثردر . امراض تيفوئيديه وطفيلات داخليه وفنا طبيعتلى جروح عليهنه قوللانيلور . آجى اولان لذتى سوته سرايت ايتديكندن سوتلى اينكلره اعطاسى محتاج ملاحظه‌در .

پودوفیلن Podophyllin : برنباتدن مستحصل رجنه‌در. داخلاً مسهل اوله‌رق بتخصیص کلابه حب شکلنده برعشیر درهم ویریلور .

پوتاس محرق Potasse caustique : شدتلی کاویلردن اولوب حصوله کتوردیکی خشکریشه بطائتله تیبس ایدر . بونك خشکریشه‌سی درجهٔ مطلوبه‌یه کوره تحدید ایدیله‌مدیکندن استعمالنده زیاده دقت لازمدر .

کاوئ ویانه : پوتاس محرق ۵۰ ددهم اعشاری

سونمامش کیرج سفوفی ٦۰ » »

سیجاق هاون ایچنده لایقیله قارشدیریلوب پك صیقی قپالی شیشه‌لرده محافظه اولنمایدر . استعمالی زماننده کئول ایله خمیر ایدیلوب تطبیق قاندیغی نقطه‌ده ۱۰ الی ۳۰ دقیقه ترك اولنه‌بیلور .

قطرهٔ جمبرناط : پوتاس محرق ۵ الی ۱۰ عشیر درهم

ماء مقطر ۵۰ درهم اعشاری

طبقهٔ قرنیه‌نك کثافتیله لکه‌لرنده قوللانیلور .

ترمنتی Térébenthine : بونك اجزای فاعله‌سی عبارت بولندیغی رجنه ایله زیت طیاردر .

استعمالی : خارجاً استحضارات متنوعه وداخلاً مشروب ومعجون شکللرنده قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۳۲ الی ٦٤ درهم اعشاری

» وسطیه‌یه ٤ » ۱۲ » »

» صغیره‌یه ۲ » ٤ » »

تأثیری : خارجاً ملصق مقامنده قوللانیلور . سطوح متقیحه‌یی تعدیل ایدر . داخلاً اغشیهٔ مخاطیه‌یه وعلی‌الخصوص اغشیهٔ مخاطیهٔ تناسلیه وبولیه‌یه تأثیر ایتدیکندن سیلانات مختلفة الطبیعه علیهنه اعطا اولنور .

مرهم هاضم ترمنتی : ۱۰۰ درهم اعشاری ترمنتی اوچ یمورطه صاریسیله‌و بعده مقدار کافی زیت ایله قارشدیریله‌رق نیم‌مایع برمرهم ترتیب ایدیلور اکر بوترتیبه $\frac{1}{8}$ ی قدرسیدنهام لودانومی‌علاوه اولنورسه مرهم هاضم آفیونی استحضار واکر مساوی وزنده میعه دینیلان کمانکش رچنه‌سی ضم ایدیلورسه مرهم هاضم منبه استحضار ایدلمش اولور . ترتیب مذکوره آیروجه پوتاس وصبغ صبر وقلورثانئ زیبق‌کبی اجزادن هرقنمی بری اختلاط ایتدیریلور .

مشروب مدر : ترمنتی ۶۰ درهم اعشاری

یمورطه‌صاریسی م . ك .

بر ایکی اوچك بزرکتان مطبوخی علاوه‌سیله ویریلور .

معجون مدر : ترمنتی ۱۵ درهم اعشاری

قره آردیج یپراغی سفوفی ۱۵ » »

میان سفوفی ۱۵ » »

عسل م . ك .

استسقا واوذیما علیهلرینه اعطا اولنور .

توتون (دخان) Tabac : طرز تدارك واستحضاری ایجابندن اولمق اوزره هرجنس توتونده رکن فاعل اولان شبه قلوی نیقوتین برنسبتده بولنه‌مز . توتونك اقسام مستعمله‌سی یالکز یپراقلریدر .

استعمالی : داخلاً مطبوخ ومشروب طرزلرنده ایسه‌ده اك زیاده خارجاً اشکال مختلفه‌ده ترتیب واستعمال اولنور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۳۲ الی ۹۶ درهم اعشاری
« صغیرهٔ مجتره‌یه ۸ « ۱۶ « «
« آکلة اللحومه ۰,۵۰ ۲ « «

تأثیری : اثار موضعیه‌سی غیر محسوسدر . اکر فم و انف داخلنه القا ایدیلورسه معطس (آقسیردیجی) کبی اجرای اثر ایلر. داخلاً مخرش اولوب زیاده مقداری مقیی و حصوله کتوردیکی فرط اسهال ایله تسمم آماره‌لری اظهار ایلر . اثار سمیه‌سی اختلاجات و بعده محو حسیات وحدقه‌ده انبساط و انفلاج و نهایت هلاکدر . داخلاً دوار ودیدان معائیه علیهنه وخارجاً امراض جلدیه وطفیلاته قارشو قوللانیلور .

تنقیهٔ دخان : توتون ۱۲۰ درهم اعشاری
صو ۱ اوچك

نقع ایدیلوب ایکی یاخود اوچ دفعه‌ده حقنه یاپیلور .

غسل مضاد طفیلات : توتون ۱۰۰ الی ۱۲۰ درهم اعشاری
قینارصو ۲ « ۳ اوچك

بونکله ترجیحاً حیوانك یله وقویروغی بیقانور .

چالاپا Jalap : رچنه‌یی حاوی کوکدر . داخلاً معجون ومشروب ترتیبیله ویریلورسه‌ده حیوانات ایچون امنیتسز مسهلدر .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۶۰ الی ۱۰۰ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ۶۰ « «
« صغیره‌یه ٤ « ۱۶ « «

جانطیانا Gentiane : اساساً برآجی ماده ایله برزیت طیاری حاوی کوکدر . داخلاً بلع ومعجون وحب شکللرنده اعطا اولنور .

مقداری : حیواناب کبیره‌یه ٦٤ الی ۱۵۰ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ۱٦ » ۳۲ » »
» صغیره‌یه ٤ » ۸ » »

تأثیری : آجی مقویلر کبی تأثیر ایتدیکی جهتله امراض عفنیه‌ده قوللانیلور .

ضبغ جانطیانا: جانطیانا ۱ قسم
کئول ۲۲ درجه ٤ »

حیوانات صغیره‌یه ۵ الی ۳۰ درهم اعشاری وحیوانات کبیره‌یه ۱۰۰ ودها زیاده درهم اعشاری ویریلور .

شراب جانطیانا: ضبغ جانطیانا ۱ عشر اولچك
شراب ۱ اولچك

حیوانات صغیره‌یه ۵۰ الی ۱۰۰ درهم اعشاری وحیوانات کبیره‌یه یارم یاخود بر اولچك اعطا اولنور .

چودار ماهموزی (چودار مهمازی) Ergot de seigle : دانه‌یه بر نوع منطارك تسلط ایتمسندن حاصل اولور . رکن فاعلنه ارغوتین دینلور .

استعمالی : سفوف وبلع ومعجون ومشروب شکللریله‌در .

مقداری : قسراق واینکه ۱۶ الی ۳۲ درهم اعشاری
حیوانات مجترهٔ صغیره دیشیلرینه ٤ « ۸ « «
دیشی کلب ایله کدیه ۲ « ٤ « «

تأثیری : تقلصات رحمی شدتله تشـویق ایدر . زیاده مقدارینك موجب اولدیغی داء مهماز دخی علایم احتلاجیه ووسعتلی تموت (غانغرن) لر ایله متصف وظاهر اولور . وضع حمل وسـیلان دم رحمی وکلیوی علیهنه استعمال اولنور .

وضع حمله یاردم ایدن مشروب : چودار مهمازی ۱۵ درهم اعشاری
منقوع بابونج ۵۰۰ « «
ایلیق اولدیغی حالده ویریلور .

کلب ایچون دیکر مشروب : چودار مهمازی ۱ درهم اعشاری
منقوع بابونج ٦۰ « «

جهنم طاشی (حجر جحیم . آزوتیت فضه) Nitrate d'argent
استعمالی : خارجاً محلول وپوماته یاخود صافی اولهرق کاوی کبی وداخلاً محلول ومشروب شکللرنده قوللانیلور .

مقداری :
کبیره یه ۰,۵۰ الی ۱ درهم اعشاری ۲۰۰ درهم اعشاری صوده حل اولنور
وسطیه ۰,۱۰ « ۰,۲۰ « « ۵۰ « « «
صغیره ۰,۰۵ « ۰,۱۰ « « ۲۵ « « «

تأثیری : خارجاً خفیفجه کی وسطوح مریضه یی تعدیل ایلدیکندن امراض عینیه واذنیه وجروح ونواسیر وبعض امراض جلدیه ده استعمال

اولنور . داخلاً اسکی اسهالار ایله امراض عصبیه‌یه قارشو ویریلور . ذات القاح خفیه‌دن از جمله « آسپرژیلوس نیژر » دینلان طفیلات نباتیه‌نك حصول وتنبتدن نشئت ایدن امراضك منع انتشاری ایچون تجربه اولنور .

داء الرقص کلاب علیهنه جرعه : حجر جحیم مبلر ۱۶ عشیر درهم
ماء مقطر ۴۵ درهم اعشاری

یومیه اوچ دفعه برر قهوه قاشیغی ویریله .

محلول حجر جحیم : حجر جحیم ۱ درهم اعشاری
ماء مقطر ۱۰۰ » »

مضاد رمد پوماته : حجر جحیم ۵ عشیر درهم
شخم باخودوازه‌این ۱ درهم اعشاری

چیکدم (لحلاح . خانق کلب) Colchique d'automne : صوك بهارده قیرلرده صاری ونادراً مور چیچك آچار معلوم یرلی نبات اولوب ارکان فاعله‌سی وراترین ایله قولشیسین (لحلاحین) دینلان شبه‌قلویلردر.

استعمالی : خارجاً صبغی ایله دلك وداخلاً سرکنجبین ومشروب اوله‌رق اعطا اولنور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۴ الی ۱۲ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ۱ » ۳ » »
» صغیره‌یه ۰,۱۰ » ۰,۲۵ » »

تأثیری : مخرش ومدر ومسکندر . مستحضراتی امتلا واستسقا وامراض رثیویه علیهنه استعمال اولنور .

صبغ لحلاح : بصلهٔ یابسهٔ لحلاح ۱ قسم
کئول ۲۱ درجه ٤ »
کلبه یومیه ۱ درهم اعشاری ویریلور .

حامض آرسنیقی (سم الفار . سیچان اوتی) Acide arsénieux
بیاض وصلب وغیر شفاف واکر زجاجی اولورسه پك زیاده منحلدر .
استعمالی : حمام ترتیبلرنده وسفوف ومحلول شکللرنده قوللانیلور
مایع فوولر شکلیله مایع حالنده کی تأثیری صلب ایکن حائز اولدیغی
تأثیردن اون قات زیاده ایدوکی شایان تذکاردر .

سفوفنك مقداری : حیونات کبیره یه ۱ الی ۳ درهم اعشاری
« مجترهٔ صغیره یه ۱ « ۲ « «
« صغیره یه ۱ « ۳ عشیر درهم

مایع فوولرك مقداری : حیوانات کبیره یه ۵۰ الی ۱۰۰ درهم اعشاری
« مجترهٔ صغیره یه ۱۰ « ۲۰ « «
« صغیره یه ۱ ۲ « «

تأثیری : منبه طرق هضمیه ومقوی ومضاد جرب ودافع دیداندر
نقاهات متعسره ده ویرلدیکی مثللو امتلاآت غددیه وامراض قوبائیه
وجرب وصولیغان وبجاغه صو طوپلنمه وشعبهٔ قصبیه وانبوبهٔ هضمیه نك
طفیلاتی علیهنه دخی قوللانیلور .

خارجاً استعمال اولنه جق مرتبات آرسنیقیه :

حمام ته سیه ایچون سفوف : حامض آرسینق ۲ قیهٔ اعشاری
کبریت اول حدید ۲۰ « «
حمض اول حدید بلاماء ۸۰۰ درهم اعشاری

حمام تەسيه : بالاده كى سفوفدن ١١ قيەاعشارى ٦٠٠ درهم اعشارى بياغى صو ١٠٠ اولچك

بوحمام بياغى يى بويايوب لكه ايتديكندن ترتيب آتى بوكا ترجيح اولنور.

توتياطوزيله مرتب حمام تەسيه :

حامض آرسنيقى سفوفى	١٠٠٠	درهم اعشارى
عادى توتياطوزى	٥٠٠٠	» »
بياغى صو	١٠٠	» »

سفوف كاوئ فره رقوم :

حامض آرسنيقى	١٠	درهم اعشارى
كبريت ثانئ زيبق (زنجفره)	٦٠	» »
قرداش قانى	١,٢	» »

بجاغه صو طولانمه عليهنه قوللانيلان سفوف ارسنيقى :

حامض ارسنيقى	٢	درهم اعشارى
رچنه	١٦	» »
زنجفره	٣٢	» »

عميق خشكريشه حصوله كتورديكندن دقتله استعمالى لازمدر .

داخلاً اعطا اولنه جق مرتبات آرسنيقيه :

مايع فوولر :	حامض آرسنيقى	٥	درهم اعشارى
	قاربونيت پوتاس	٥	» »
	عادى صو	٥٠٠	» »

احتقانات قصبیه : مایع فوولر ۵ الی ۱۰ درهم اعشاری

حامض ازوت (تیزاب) Acide azotique : غایت کاوی بر مایعدر . اکتوا ایدیله جك اجزایه کوچوك فیرچه ایله سوریلور. بر اولچك صویه ۵ الی ۱۰ درهم اعشاری قارشدیریله رق لیموناطه اعمال اولنور .

تأثیری : لحوم زائده وفتق سری (داءالتفاح) وتقیح قدم اغنام (پیه تن) وداء ضفدعی (قراپو) علیهنه وداخلاً تبول دم ویرقان (صاریلق) وحمای قلاعی (شاب) مثللو امراضه قارشو استعمال ایدیلور .

حامض آزوت کئولی : حامض آزوت ۳٤ درجه ۱ قسم
کئول ۳۳ » ۳ »

تبول دم علیهنه جرعه : زنجفیل وجانطیانا بهرندن ۵ درهم اعشاری
حامض ازوت کئولی ۳۲ » »
آرپه مطبوخی ٤ اولچك

حامض فنیك Acide phénique : محرق لذتلی وقره ئوزوت رایحه لی از چوق رنکلی اکنه لر شکلنده مبلر صلب برجسم اولوب صوده آز ($\frac{1}{100}$ قدر) وکئولده چوق منحلدر .

استعمالی : خارجاً وداخلاً آزچوق ضعیف محلول وپوماته وصابون شکللرنده قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٨ الی ١٦ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ٢ » ٤ » »
» صغیره‌یه ٠,٢٥ ١ » »

تأثیری : کاوی وقابض ودافع تعفن ومضادطفیلات اولوب خارجاً فنا طبیعتلی یاره‌لری کی ومعابر نواسیریه‌یی احتقان وجرب وانواع قوبا (تمرکی) مثللو امراض جلدیه‌یی غسل ایچون قوللانیلور . داخلاً امراض عفنیه وغانغرنیه‌ده مضاد تعفن واسهاللرده قابض کبی ویریلور.

ماء فنیکی : حامض فنیك مبلر ٥ الی ٨ درهم اعشاری
عادی صو ١ اوچك

صبغ فنیکی : حامض فنیك مبلر ١ قسم
عادی کئول ١ »

مروخ فنیکی : حامض فنیك مبلر ٢ قسم
عطر ترمنتی ٤ »
زیت ٤ »

پوماتهٔ فنیکی : حامض فنیك مبلر ٣ درهم اعشاری
شحم یاخود وازه‌لین ٣٢ » »

قطران فنیکی : حامض فنیك مبلر ٨ درهم اعشاری
قطران ١٠٠ » »

سفوف فنیکی : غازخانه قطرانی ۳ درهم اعشاری
آلچی ۱۰۰ » »

احتقانات قصبیه (ژ.له‌وی) حامض فنیك ۱ درهم اغشاری
کئول ۸۵ درجه ۵۰ » »
ماء مقطر ۵۰ » »

شریان شزنه ۱۰ الی ۱۵ درهم اعشاری احتقان ایدلدکده التهاب قصبات متعفنه ونزلهٔ متقیحه والتهاب قصبات دیدانیه علیهلرینه تأثیرات مفیده حصوله کتورر . غانغرن رئوی‌یه دخی لاجل التجربه استعمال اولنور .

حامض قلور ماء (طوزروحی) Acide chlorhydrique : غایت کاوی وهواده دومانلانور رنکسز یاخود جزئی رنکلی برمایعدر .

استعمالی : خارجاً کاوی داخلاً لیموناطه ارله‌رق قوللانیلور .

تأثیری : فنا طبیعتلی یاره‌لرده وقروح قلاعیه‌ده ودیفتریاده خشکریشه حصوله کتورمك ایچون استعمال اولنوب داخلاً دخی امراض تیفوئیدیه وجمریه‌نك دور تعفننده ومزمن سوی هضملرده ویریلور .

مجتراتك مزمن سوی هضملری علیهنه مشروب :

ضعیف حامض قلورماء ۳۰ درهم اعشاری
کئول ۶۰ » »
چشمه صویی ٤ اوچك

مضمضهٔ حامضه : ٦٠ درهم اعشاری اطه چاییله منقوع ۱ اوچك

ضعیف حامض قلورماء ۳۰ درهم اعشاری

چودار اونی ۱۰۰ » »

بال ۲۵۰ » »

حیوانك آغزی صیق صیق بو مایعله ایصلادلیدر .

حامض کبریت (زاج یاغی) Acide sulfurique : زیتی القـوام وغایت کاوی رنکسز بر مایعدر .

استعمالی : صافی ویاخود ماء رابل شکلنده اوله رق کاوی وداخلاً دخی لیموناطه‌سی ملطف کبی مستعملدر .

تأثیری : قروح ایله فنا طبیعتلی جروح خالص حامضله یاخود رابل صـوییله کی وبقرك مفاصلنده تحصل ایدن ورم علیهنه استعمال ایدیلور . داخلاً امراض قلاعیه وغانغرنیه ودوسنطاریا ایله سیلان دم وتبول دم علیهنه اعطا اولنور .

ماء رابل (حامض کبریت کئولی) : حامض کبریت ٦٦ درجه ۱ قسم

کئول ۳۳ درجه ۳ »

کبریتی لیموناطه : حامض کبریت عادی ٥ درهم اعشاری

بیاغی صو ۱ اوچك

مایع مرسیه : عطر ترمنتی ٤٠ درهم اعشاری

حامض کبریت ۱۰ » »

تقیح قدم اغنام وداء ضفدعی وتفسخ نسر (چتال چوروکلکی) علیهلرینه قوللانیلور .

کاوئ اسود : اوجاق قورومی ۱۰۰ درهم اعشاری

حامض کبریت م. ك.

یموشاق خمیر قوامنه کتوریلوب فنا طبیعتلی قروحه وضع وتطبیق اولنور.

قطران کاوی : قطران نباتی ۱۰۰ درهم اعشاری

حامض کبریت م. ك.

دیزده حاصل اولان یاره‌لره استعمالی توصیه اولنور.

حب السلاطین (قروتون) Croton tiglium : فریبونیه فصیله‌سنه متعلق بر نباتك شدتلی مسهل اولان تخملریدر که کندیلرندن استحصال قلنان زیت استعمال اولنور.

زیت قروتونك مقداری : حیوانات مجتره‌یه ۶۰ الی ۸۰ عشیر درهم

ذوالحافره ۴۰ » ۶۰ » »

حیوانات وسطیه‌یه ۱۰ » ۲۰ » »

اکل لحومه ۵ » ۱۰ » »

تأثیری : غایتله شدید مسهل اولوب جلد اوزرینه قوتلی منفط کبی اجرای اثر ایدر.

صبغ منفط : زیت قروتون ۱ قسم

کئول. اتر بهرندن ۲۰ »

زیت قروتون : دوکلمش حب السلاطین تخمی ۱ قسم

زیت زیتون ۸ »

حمام ماریده ۶ ساعت علی الدوام تغلیه وتهضیم ایدلدکدن صکره سوزیلوب حفظ اولنور.

حمض توتیا (توتیا چیچکی) Oxide de Zinc : رایحه‌سز لذتسز غیر منحل بیاض بر سفوفدر .

استعمالی : خارجاً جروحه وداخلاً بلع ومعجون یاپیله‌رق یاخود مأ کولاته قارشدیریله‌رق قوالانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۱۶ الی ۳۲ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ۲ » ۸ » »
» صغیره‌یه ۱ » ۳ » »

تأثیری : قابض ومقوی ومضاد تشنج اولوب یاره‌لره موضوعه وداخلاً سعال عصبی‌یه مضاد اولمق اوزره استعمال اولنور .

حمض حدید (دمیر پاسی) Oxide de fer : معجون یاخود مشروبات ایله مخلوط اوله‌رق ویریلور .

تأثیری : مقوی وقابض اولمقدننناشی اسهالار علیهنه وتقویهٔ دمه خدمت ایدر .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۷۰ الی ۱۰۰ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ۱۶ » ۳۲ » »
» صیایره‌یه ۵ » ۱۰ » »

خانق الذئب (قورد بوغان) Aconit napel : شقیقیه فصیله‌سندن یرلی بر نباتدر .

استعمالی : سفوف وخلاصه و منقوع وصبغ شکللرنده اولوب اجزای مستعمله‌سی جذری ایله اوراقیدر . رکن فاعلی آقونیتین دنیلان شبه قلویدر .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۱۶ الی ۳۲ درهم اعشاری
« صغیره‌یه ۸ « ۱۲ « «
« کلب ایله کدی‌یه ۰,۵۰ « ۱ « «

تأثیری : مخرش خریف ومدر و مخدر اولمغله علل عصبیه علیهنه وحمایی تسکین مقصدینه ویریلور .

مکئل خانق الذئب : تازه خانق الذئب جذری ۱۰۰ درهم اعشاری
کئول ٤٠ درجه ۱۰۰ « «

جذر ازیله‌رك اونبش کون کئولده تعطین ایدیلوب سـوزیله. شعبـات قصبیه تخرشاتنده بارکیره ۲۰ الی ۵۰ وکلبه ۲ الی ٤ درهم اعشـاری اعطا اولنور .

احتقانات قصبیه : مکئل خانق الذئب ۵ الی ۱۰ درهم اعشاری

آقونیتین دخی ترکیب آتی وجهله : آقونیتین ۵ عشیر درهم
کئول ۸۵ درجه ۱۰ درهم اعشاری
ماء مقطر ۹۰ « «

احتقانات قصبیه اصولیله حمای تیفوئیدیهٔ فرس علیهنه غایت نافع اولوب بردفعه احتقان ایتمك ایچون ٤ الی ۱۰ درهم اعشاری مقداری کفایت ایدر .

خرسانین (خرسانی جوهری . سانتونین) Santonine : خرسانی تخمنك رکن فاعلی اولان اشبو صلب و بیاض ماده صوده آز واتر ایله کئولده زیاده منحل ودافع دیدان کبی مستعملدر .

مقداری : کلبه ۱۰ الی ۲۰ عشیر درهم
کدی‌یه ۲ « ۳ « «

خشخاش Pavot : خشخاش باشنك بیاض نوعی براز ارکان آفیونیه‌یی حاوی اولوب ارکان مذکوره کبی اجرای اثر ایتدیکندن الك زیاده مستعمل اولاندر.

استعمالی : غسل و تنقیه و مشروب ترتیبیچون مطبوخی یاخود معجونی قوللانیلور .

تأثیری : مسکن اولوب امراض عینیه و اذنیه‌ده و طرق تنفسیه وهضمیه خسته‌لکلرنده شروب ویا خلاصه‌سی استعمال اولنور .

قطرهٔ مسکنه : رأس خشخاش ۲ درهم اعشاری

زعفران ۲ » »

قینار صو ۵۰۰ » »

نقع وتعصیر ایدیله .

خل (سیرکه) Vinaigre : شراب سرکه‌سی شرابك حاوی اولدیغی املحه وحامض خل ایله محمول اولدیغندن خارجاً وداخلاً وتبخیر طریقیله استعمال اولنور .

ماء مخلل وسرکنجبین مقداری :

حیوانات کبیره‌یه ۲۵۰ الی ۵۰۰ درهم اعشاری

» وسطیه‌یه ۳۲ » ۹۶ » »

» صغیره‌یه ۱۰ » ۲۰ » »

تأثیری : خارجاً سیجاق اوله‌رق دلك ایدلدکده خفیف محمر ومحلل کبی تأثیر ایدر . داخلاً بعض تسمم علیهنه وملیان حفت (قرق بایرك صولغونلغی) وتغیرات عفنیه یاخود امتلای دم مثللو آفاته قارشو ملطف

اولمق اوزره ویریلور . تشمس یعنی کون اورغونی اولان حیواناته دخی غسل واحتقان وتبخیر طرزلرنده قوللانیلور .

ماء مخالل (سیرکه‌لی صو) : خل ۱ قسم
صو ۱۰ »

سرکنجبین : خل ۱ قسم
عسل ۲ »
شروب قوامنه کلنجیه قدر قینادیله .

خل کافوری : سفوف کافور ۱ قسم
کسکین سیرکه ۱۰ »

ضماد قابض : اوجاق قورومی
بالچق چاموری
سیرکه
} بهرندن م . ك .

داء الرجل (فوربور) علیهنه قوللانیله .

خل معطس (آقسیردیجی سیرکه) : کبریتیت حامض آلومین وپوتاس
کبریتیت توتیا
قرمزی بوبر
عطر ترمنتی
} بهرندن ۳۲ درهم اعشاری
کافور ۸
کسکین سیرکه ۱ اوچك

ذات الجنب والرئه‌نك بدایتنده استعمال اولنه .

خلتيت (شيطان ترسى) Asa fœtida : بر صمغ راتينجى اولوب داخلاً مشروب ومعجون وبلع وحب وتنقيه شكللرنده مستعملدر .

مقدارى : حيوانات كبيره‌يه ٣٢ الى ٦٤ درهم اعشارى

» وسطيه‌يه ٨ » ١٦ » »

» صغيره‌يه ١ » ٤ » »

تأثيرى . انبوبهٔ هضميه‌يى تنبيه ايتديكى مثللو مضاد تشنج ودافع ديدان كبى دخى تأثير اجرا ايدر .

مشروب مسكن . كافور ١٦ درهم اعشارى

خلتيت ١٦ » »

صو ٥٨٠ »

خليت آمونياق (مندره‌ره‌روحى) Acétate d'ammoniaque .

رنكسز وبيطرف بومه ميزان مايعنك ٥ درجه‌سنى اشعار ايدر . خارجاً وداخلاً غسل ومشروب اولەرق قوللانيلور .

مقدارى . حيوانات كبيره‌يه ١٥٠ الى ٢٠٠ درهم اعشارى

» وسطيه‌يه ٢٥ » ٥٠ »

» صغيره‌يه ١٠ » ١٥ »

تأثيرى . امراض غانغرنيه واستسقا و نزلهٔ مستوليه (انفلوأنزا) عليهنه وخارجاً دخى حشرات ذبيبيه وخزلرينه قارشو استعمال اولنور.

مشروبات خليت آمونياق :خليت آمونياق ١٠٠ درهم‌اعشارى

منقوع مريميه ١ اولچك

فرس وبقره ويريله .

بقر ایچون منبه ومضاد تعفن مشروب :

خلیت آمونیاق ۹۰ و۱۲۰ و۱۴۰ درهم اعشاری
مقنوع پلین ۱ اولچك

قارشدیریلوب سیجاق اوله‌رق ویریله .

مشروب مضاد تعفن : قنس (اندزاوتی) } بهرندن
قنا قنا } بهرندن
خلیت آمونیاق } ۱۰۰ درهم اعشاری

کافور ۵ » »
اتر ۲۰ » »
صو ۲ اولچك

یومیه ایکی دفعه‌ده ویریله .

خلیت رصاص (قورشون سیرکه‌سی) Acétate de plomb :

بیطرف خلیت رصاص (مبلر) ایله تحت خلیت رصاص (مایع) هر ایکیسیدخی طبابت بیطریه‌ده قوللانیلورسه‌ده سمدار اولدقلرندن حیوانك یالایه‌میه‌جغی نقاطه طلا وتطبیق اولنمیدرلر .

استعمالی : محلول وپوماته شکللریله‌در .

تأثیری : رضوض وسیلان قیحی و مخاطی علیهنه قابض ومجفف (قوریدیجی) کبی قوللانیلور .

نزلهٔ اذنیهٔ کلب علیهنه مخلوطهٔ قابضه : خلیت رصاص مبلر ۵ درهم اعشاری

یمورطه صاریسی ۱۵ عدد

مرهم قابض: خلیت رصاص مبلر ٤ درهم اعشاری
ترمنتی ۱۰ » »
یمورطه صاریسی ۱ عدد

تحت خلیت رصاص یاخود خلاصهٔ رصاص (خلاصهٔ اسرب) دنیلان مایع رضوض وحرقه ووثی و بجلغان وسیلان انف ونزلهٔ اذنیه ایچون نافع اولوب طبقهٔ قرنیه قرحه‌لرنده قورشون جزیواتی ترك ایتدیکنه مبنی قطره کبی استعمالی محظوردن سالم دکلدر .

ماء ابیض: تحت خلیت رصاص ۱۵ الی ۳۰ درهم اعشاری
صو ۱ اولچك

مایع غولار (ماء نباتیٔ معدنی): تحت خلیت رصاص ۳۲ درهم اعشاری
کئول ۳۱ درجه ٦٤ » »
صو ۱ اولچك

اشبو ترکیبه ٥ درهم اعشاری حامض فنیك علاوه اولندقده ماء ابیض فنیکی استحضار ایدلمش اولور .

زیت مشمع رصاص: خلیت تحت رصاص ٤ درهم اعشاری
زیت مشمع جالینوس ۲٤ » »

صغوق اوله‌رق قارشدیریله .

پوماتهٔ رصاص: قواق مرهمی ۳۰ درهم اعشاری
تحت خلیت رصاص ٥ » »

دیکر پوماتهٔ رضاص: قواق مرهمی
تحت خلیت رصاص
} بهرندن ۳۰ درهم اعشاری

خلیت نخاس (جنکار) Acétate de cuivre : مبلر وبیطرف اولانیله غیر مبلر یعنی اساس مثنا خلیت نخاس هرایکیسیدخی قوللانیلور

استعمالی : خارجاً سفوف ومحلول ومرهم مصری شکلنده در .

تأثیری : قابض وخشکریشه حاصل ایدن و سائط مقامنده عرنه وجروح ناسوریه ومفصلیه وامراض قرنیه‌ده استعمال اولنور .

مرهم اخضر : جنکار ۱ قسم

قصاب مرهمی ۱۵ »

مرهم مصری (اژیپسیاق) : عسل ۱ قیهٔ اعشاری

جنکار ۵۰۰ درهم اعشاری

خل ۵۰۰ » »

بیوك بر قابده قینادیله . قوللانیله جغی وقت قارشدیریله .

تقیح قدم اغنام (پیه تن) علیهنه عجین : تحت خلیت نخاس ۱۰۰ درهم اعشاری

خل م . ك .

عجین (خمیر) یاپیله .

تقیح قدم اغنام علیهنه دیکر عجین :

تحت خلیت نخاس ۱۰۰ درهم اعشاری

دقیق ۲۵ » »

ترمنتی ۷۵ » »

پوماتهٔ قابض : تخت خلیت نخاس ۱۰۰ درهم اعشاری
شخم یاخود وازه‌لین ۴۰۰ » »
عسل م. ك.

بجاغه صو طوپلنمه وقوعنده قوللانیلور .

دیجیتال (یوکسوك اوتی) Digitale Pourprée : خنازیریه فصیله‌سندن یرلی نباتدر . اك زیاده استعمال اولنان اوراقنك حاوی اولدیغی دیجیتالین دینلان شبه قلوی صاریجه بیاض وغایت آجی صغوق صوده آز منحل وکئولده هرنسبت اوزره منحلدر .

استعمالی : خارجاً صبغ وداخلاً بلع ومعجون ترتیبیچون سفوف شکلنده بولندیریلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٤ الی ۸ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ۰,۵ » ۱ » »
کلبه ۰,۱۰ » ۰,۲۵ » »

تأثیری : داخلاً مدر ومسکن اولوب حرکات قلبیه‌یی تبطئه ایدر . زیاده مقداری غشیان (بایغینلق) کتورر . خارجاً مخرشدر . قلبك ومحفظاتنك امراضنده وحما علیهنده ومدر اولق ملابسه‌سیله اغشیهٔ زلالیهٔ مختلفه‌نك استسقاسنده اعطا اولنور .

دیجیتالین کلبه ۳ الی ۵ معشار درهم ویریله‌بیلور .

صبغ دیجیتال : سفوف دیجیتال ۱ قسم
کئول ۵ »

معجون دیجیتال : سفوف دیجیتال ۸ درهم اعشاری
آرپه اونی ۵۰ » »
بال م. ك.
مضاد حرارت ومدر اولق اوزره علل تیفوئیدیه‌ده ویریلور .

استسقا علیهنه منقوع : اوراق دیجیتال ۱۵ درهم اعشاری
صیجاق صو ۱۵۰۰ » »
ایکی ربعی صباح وایکی ربعی اخشام درت دفعه‌ده ویریله .

احتقانات قصبیه (ژ . له‌وی) : دیجیتال (۱ قسمی ۵ کئولده مرتب) صبغی ۵ الی ۲۰ درهم اعشاری استعمال اولنور .

دیجیتالینك ۱ الی ۵ عشیر درهمی ۵ الی ۱۰ درهم اعشاری کئولده حل ایدیله‌رك قوللانیلور .

زراریخ (قوندوز بوجکی . قودوز بوجکی) Cantharides :
بو بوجکلرك تأثیری قانتاریدین دینلان رکن مؤثری حاوی اولدقلرندن ناشیدر .

استعمالی : بتخصیص خارجاً صبغ وپوماته وزیت وطرز ترکیبلری مکتوم فوفرانسه فوآنغله ودها برطاقم موجدلرك نامنه منسوب مروخلر شکلیله قوللانیلور . زوندل ترتیبی زیرده کوستریلان نار سائلك دیکر ترتیبات مکتومه‌یه فائق تأثیر حصوله کتوردیکنی بیان ایدییور :

سفوف زراریخ	٦٠	درهم اعشاری	مورفین بر مقدار زیتده و کافور عطر ترمنتده حل و بعده کافه‌سی خلط اولندقده نصکره اراصره بحر یك ایدلك اوزره بر هفته تعطین اولنوب سوزیله.
کافور	٤٠	» »	
عطر ترمنتی	١٠٠	» »	
زیت	٦٠٠	» »	
قلوروفورم	١٠	» »	
خلیت مورفین	١	» »	

تأثیر زراریخ: جلد اوزرنده نقطات حصوله کتوردیکی کبی رکن مواثرینك بالامتصاص اعضای تناسلیهٔ بولیه‌یی تخریش ایلمسیله دخی تبول دم وقوعنه وارنجه درجاتی مختلف بر طاقم اویغونسزلقلری موجب اولور. مستحضراتی امراض التهابیه‌ده مصرف واورام وامتلا آته قارشو محلل والحاصل مضاد جرب کبی استعمال اولنور.

مرهم منفط (پهلوان یاقیسی مرهمی): سفوف زراریخ ٦٠٠ درهم اعشاری

سفوف فریبون	٢٠٠	»
رچنه وزفت بهرندن	٤٠٠	»
صاری بالمومی	٣٠٠	»
زیت زیتون	١٢٠٠	»

چام ساقزینی زفتی بالمومنی اریتدکدنصکره زیتی وسفوفلری اضافه ایدوب صغوبنجیه دکین قارشدیرلمليدر.

صبغ زراریخ: سفوف زراریخ ١٠٠ درهم اعشاری

کئول ٨٠ درجه ١٠٠٠ » »

بعد التهضیم سوزیله.

زیت زراریخ : سفوف زراریخ ۱۰۰ درهم اعشاری
زیت زیتون ۲۰۰۰ » »

زیبق (جیوه . ژیوه) Mercure : بتخصیص پوماته شکلنده خارجاً مستعملدر .

تأثیری : مضاد التهاب ومحلل وقاتل قمل (بت قیران) ایسه ده مجترات تأثیر زیبقدن بغایت محسوس و متأثر اولدقلریچون انلره استعمالندن توقی و مجانبت ایتملیدر . بالامتصاص داخل بدن اولان زیبقك حصوله کتوردیکی سوی القنیهٔ زیبقیه اعراض اولمق اوزره ظهور ایدن تلعب (صالیا آقمسی) ایله تغیر لثاثه قلوریت پوتاس اك نافع بر دوادر .

پوماتهٔ زیبق عادی : زیبق ۱ قسم
شحم ۲ »

پوماتهٔ زیبق مضاعف : زیبق ۲ قسم
شحم ۱ »

امتلاآت مزمنه وانواع فلغمونلر وحمره (ییلانجق) وذات النکفه والتهاب ورید والحاصل امراض طفیلیه علیهنه قوللانیلور .

احتقانات قصبیهٔ زیبق واملحهٔ زیبق : قلورثانی زیبق ۱ درهم اعشاری
ماء مقطر ۱۰۰ » »

بر دفعه احتقان ایدیلهجك اولان ۵ درهم اعشاری مقدارنده ۳ عشیر درهم جزؤ موأثر بولنور .

زیت شیاطی (آمپیروماتیق یاغی) Huile empyreumatique :

مواد حیوانیه‌نك تقطیرندن متحصل بری خام دیکری مصفا ایکی درلو زیت شیاطی بولنور که تصفیه اولنمشی دیکرینه ترجیح اولنور .

استعمالی : داخلاً سوبیه یاخود معجون شکلنده وخارجاً تبخیر وتطبیق اولنمق طرزنده قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۳۰ الی ۵۰ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ٤ » ۸ » »
» صغیره‌یه ۲ » ٤ » »

تأثیری : قی ایتدیرر . انبوبهٔ هضمیه‌یی تخریش ایدر . دیدان امعا (آسقارید) ودودکلیه (استرونغل) دنیلان طفیلات داخلیه‌یی اویوشدیروب هلاك ایلر .

زیت شیاطیٔ شابه‌ر : زیت شیاطیٔ غیر مصفا ۱ قسم
عطر ترمنتی ۳ »

مختلطاً برقاچ کون ترك اولندقدن صکره اوچ ربعی مقداری تقطیر ایدیله‌رك آلنور .

شاب (شب . کبریتیت مضاعف آلومین وپوتاس) Alun :

استعمالی : محلولی جلده و مضمضه طرزنده اغشیهٔ مخاطیه‌یه قوللانیلور . مکلس یعنی یانمش شاب خارجاً سفوف شکلنده استعمال اولنور .

تأثیری : شاب مبلر التهاب وحرقه وسیلان دم وسیلانات سائره ورمد علیهنه موجب فائده اولمقله برابر یمورطه آقیله اولان مخلوطی

قوی لفافه ورباط تشکیل ایدر . شاب مکلس دخی جروحی وقروحی ونواسیری خفیفجه داغلامغه یرار .

شابلی معجون : شاب ۵ درهم اعشاری

میشه‌قبوغی سفوفی ۳۰ » »

دقیق وصو م . ك .

دوسنطاریا علیهنه صباح واخشام برر ترتیب ویریله .

عجین کاوی : شاب مکلس ۱۰۰ درهم اعشاری

حامض کبریت م . ك .

بال قوامنده برعجین حصوله کتوریلوب داء ضفدعی (قراپو) علیهنه قوللانیله .

غرغرهٔ قابضه: شاب مبلر ٦۰ درهم اعشاری

عسل ١٦ » »

صو ۱ اولچك

حناقك بدایتنده استعمال اولندیغی مثللو برماصوره واسطه‌سیله خنجره‌یه یالکز شاب سفوفی دخی اوفوریله‌بیلور .

قطرهٔ قابضه وآفیونیه : شاب مبلر ۳۰ درهم اعشاری

لودانوم ۱۵ الی ۲۰ طمله

صو ۱ اولچك

التهاب غشای منضمهٔ حیبیه‌ده غشای مذکور جهنم طاشی قلیله کی ایدلدکدن صکره اشبو قطره‌دن قوللانیلور .

قابض ومحلل حموله (شارژ) : یمورطه آقی ٦ عدد

سفوف شاب مبلر ٦٠ درهم اعشاری

کئول ۹۰ » »

عسل ۲٤۰ » »

صابون Savon : اساسی سود اولان سرت یعنی قاتی و اساسی پوتاس اولان یموشاق صابون هر ایکیسیدخی تراکیب متنوعه‌ده سواغ اولمق اوزره قوللانلدیغی کبی ایروجه خارجاً قوللانلدقلری‌ده معلومدر.

صابون آمونیاقی کافوری

(بلسم ئوپودلدوق) : کرید صابونی ۳۲ درهم اعشاری

آمونیاق ۸ » »

کافور ۲٤ » »

عطر سعتر (ککیك یاغی) ۲ » »

عطر ببریه ۸ » »

کئول ۲۵۰ » »

صابون قطرانی : عرب صابونی } بهرندن مساوی قسم
نباتی قطران }

صابون مضاد جرب : زیت زیتون ۳۲۰ درهم اعشاری

کرید صابونی ۱۲۵ » »

کبریت پوتاس (کوکرت جیکری) ٦۲ » »

صابون ایله کبریت پوتاس بر مقـدار صوده حل ایدلدکدنصکره تهوین اصولیله زیته قارشدیریله .

صابون آرسنیقیٔ به کور :

حامض ارسنیقی	۳۲۰	صو وحامض وقاربونیت قینادلدقدن صـکره صـابون اینجه رنده‌لنمش اوله‌رق ضم وحـل و اك صکره کیرچ و کافور علاوه اولنه.
قاربونیت پوتاس	۱۲۰	
ماء مقطر	۳۲۰	
کرید صابونی	۳۲۰	
سونمامش کیرچ	٤۰	
کافور	۱۰	

صارمساق (ثوم) Ail : دافع دیدان اولوب اك زیاده ملتصق الزوجین قصبی (سینغاموس تراکه ئالیس) دنیـلان وقصبةالرئه‌ده حاصل اولان دیدان علیهنه ویریلور .

صبر (صاریصبر) Aloès : دوای مذکورك صبر سوقوطرا وصبر کبدی وصبر بارباد وصبرخیلی نامیله انواعی موجوددر . صبر آجی لذته و بر رایحهٔ مخصوصه‌یه مالك اولوب حرارتله یموشـار . صوده قسمـاً وکئولده کاملاً منحلدر . رکن فاعلنه آلوئین دینور .

استعمالی : خارجاً صبغ و داخلاً معجون ومشروب و بلع و تنقیه طرزلرنده‌در .

صبغ صبر سفوف صبر ۱ قسم
کئول ۲۱ درجه ۸ «

صبغ صبر و مرصافی : کئول مصفا ٥ اولچك

صبر ٤٠٠ درهم اعشاری

مرصافی ۲۰۰ » »

صو ۲ اولچك

اونبش کون تهضیم اولندقدنصکره سوزیله .

مشروب مسهل عادی : صبر بارباد ۳۰ درهم اعشاری

صو ۱ اولچك

عسل یاخود شروب ۱۲۰ درهم اعشاری

بقر ایچون مشروب مسهل : سناء مکی ٦۲ درهم اعشاری

صبر ٤٥ » »

صو ۱ اولچك

عسل صبری : صبر بارباد ٦٤ درهم اعشاری

عسل ۲٥۰ » »

صو ۲۰۰ » »

٦۰ درهم اعشاریسی کلب ایچون مسهلدر .

معجون مسهل : سفوف میان ٥۰ درهم اعشاری

صبر بارباد ۲۰ » »

عسل م. ك.

حيوانات كبيره ايچون معجون مسهل : صبر ١٢ الى ١٥ درهم اعشارى
عرق الذهب ٨ « «
عسل م . ك .

بلع مسهل : صبر بارباد ٣٠ درهم اعشارى
صابون ١٥ « «
سفوف زنجفيل ٥ « «
عطر قرنفيل ١٠ طمله
عسل ياخود شروب م . ك .

بر عدد بلع يابيله

صفصافيت سود Salicylate de soude : طاتليجه لذتلى صوده وكئولده منحل بياض بر ملح اولوب اوجاع رثيويه يه قارشو حيوانات كبيره يه ٣٠ الى ٤٠ وحيوانات وسطيه يه ٤ الى ٨ وصغيره يه ٢ الى ٤ درهم اعشارى ويريلور .

طاطر مقيي (طارطريت پوتاس و آنتمون . امتيك) Emétique : رنكسز ولذتى خريف صلب بر ملح اولوب وزننك اونبش مثلى صغوق صوده واوچ مثلى سيجاق صوده منحلدر .

استعمالى : خارجاً پوماته وغسل وداخلاً جرعه ومشروب صورتيله قوللانيلور .

مقدارى : حيوانات كبيره يه ٨ الى ١٦ درهم اعشارى
« وسطيه يه ١ « ٢ « «
كلبه ٠,٠٥ « ٠,٢٠ « «

تأثيرى : خارجاً بثورات ظهوره كتورديكى كبى اكر اوزونجه

بر مدت تطبیق اولنوب براغیلورسه جلدی دوشورر . داخلاً حیواناتك قی ایدوب ایدمامسنه کوره مقیی ویا منقی (خفیف مسهل) کبی تأثیر ایدر . مص اولندیغی حالده مسکن، ومضاد تنبیه ومدر ومصرفدر . خارجاً مصرف وداخلاً تسمیه وتخمیه وامراض قصبیه ورئویهٔ مختلفه یه قارشو استعمال وشبهه لی اولمیان اسکی سیلان انف علیهنه دخی اعطاسی توصیه اولنور .

پوماتهٔ امتیك : سفوف رقیق امتیك ۱ قسم
شحم یاخود وازه لین ۳ »

شراب امتیك : سفوف امتیك ٤ درهم اعشاری
شراب ۱ اوقیه

فرس ایچون مشروب امتیك : امتیك ۱۰ درهم اعشاری
صو ۲ اوقیه

بقر ایچون مشروب امتیك . امتیك ٤ درهم اعشاری
صو $\frac{۱}{۲}$ اوقیه

کلب ایچون مشروب امتیك : امتیك ۱ عشر درهم
ایلیق صو $\frac{۱}{۲}$ بارداق

عرق الذهب (التون کوکی اپیقا) Ipécacuanha : امه تین دنیلان رکن مؤثری حاوی اولان جذر مجوث تخصیص داخلاً ویریلور.

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۸ الی ۱٦ درهم اعشاری
وسطیه‌یه ۲ « ٤ « «
صغیره‌یه ۰,۲۵ « ۱ « «

تأثیری : شدید مقییدر . رحمك تفاصاتی تنبیه ایتدیکی جهتله چودار مهمازینك مقامنه قائم اولور . مرض کلاب واسهال ودودسنطاریا وضعف رحم ووضع حملدنصکره وقوعبولان سیلان دم علیهنه اعطا اولنور . اجتراره ضعف کتورر .

عطر ترمنتی (ترمنتی روحی) Essence de térébenthine :

بالتقطیر ترمنتیدن مستحصل براق ورنکسز تیز رایحه‌لی وحار لذتلی بر مایع اولوب صوده غیر منحل کئول واتر وزیوتده منحلدر .

استعمالی : خارجاً صافی اوله‌رق یاخود مروخ ترتیب اولنه‌رق دلك وتطبیق اولنور . داخلاً سویه معجون وتنقیه صورتلریله قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۳۲ الی ۵۰ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ٤ « ۱۲ « «
« صغیره‌یه ۲ « ٤ « «

تأثیری : خارجاً مخرش اولوب تأثیریله فرس وجع شدید حس ایدر . مضاد تعفن وقاتل دیداندر . تأثیر سریعه احتیاج کوسترن حالاتده محلل ومصرف کبی قوللانیلور . هرنوع طفیلات داخلیه علیهنه ویریلور . امراض غانغرینه وتیفوئیدیه وانسداد حفت (قرق بارك طیقانمسی) عارضه‌سنه قارشو قیمتدار بردوادر .

مضاد تعفن مشروب : عطر ترمنتی ۱۰ درهم اعشاری

صبغ قنا فنا ۲۰ » »

یاری یاری یه صوقار شمش شراب ۱ اولچك

انسداد حفت علیهنه مشروب :

عطر ترمنتی ۳۰ و ٤٥ و ٦۰ درهم اعشاری

منقوع نباتات مره ۱ اولچك

معجون عطر ترمنتی : عطر ترمنتی ۲۰ الی ٥۰ درهم اعشاری

کئول ۱۰۰ » »

سفوف جانطیانا ٦۰ » »

عسل م. ك.

مروخ مخرش : عطر ترمنتی ۹۰ درهم اعشاری

آمونیاق ۲٤ » »

کئول ۲۲ درجه ۱۲٥ » »

توتر اغشیه واکیاس زلالیه یکی واسکی زورلانمه علیهنه دلك ایدیله .

قاد یاغی (زیت قاد . اردیج قطرانی) Huile de cade : زیت قوامنده رایحه‌سی کریه رنکی سیاه اولوب بتخصیص خارجاً استعمال اولنور .

تأثیری : مضاد تعفن ودافع جربدر . تشقق ظلف (طرناق چاتلاغی) علیهنه وجنکار ایله قارشدیریله‌رق داء ضفدعی‌یه قوللانیلور . بعضاً رمد مزمن ایچوندخی نافع اوله بیلور .

قرغه بوکن : (جوز مقي) Noix vomique : غایت آجی اولوب ارکان فاعله سنه استریقنین وبروسین تسمیه اولنور .

استعمالی : داخلاً رنده لنمش سفوفی وخارجاً دلك ایچون صبغی قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره یه ٥ الی ١٥ درهم اعشاری

« وسطیه یه ١ « ٥ « «

کلبه ٥ « ٢٥ عشیر درهم

تأثیری : داخلاً آز مقدارده ویریلورسه وظائف اعتدایی تنبیه وتشویق ایدر حالبوکه زیاده مقداری حرکت وحسیتی افراط ایله آرتیره رق موجب اولدیغی آثار کزازیه دن نشئت ایدن عدم حرکت صدریه وانقطاع تنفس حیوانك هلاکنه بادی اولور . باد زهری قلورال واتر وآفیون وماء قلوری کبی شیلردر . جوز مقي ضمور قسمی (جزئی) ایله ضعف عمومیده قوللانیلور .

صبغ جوز مقي : سفوف جوز مقي ١ قسم

کئول ٥ «

مخلوط مقوی : حامض آرسنیقی ١ درهم اعشاری

سفوف جوز مقي ٤ « «

نقاهات متعسره علیهنه اونبش کون دوام اولنور .

احتقانات قصبیه (ژ . له وی) : ٥ الی ١٠ درهم اعشاری سواغ داخلنده ٢ الی ٦ عشیر درهم کبریتیت استریقنین یومیه بریاخود ایکی دفعه ده احتقان ایدیله بیلور . مذکور کبریتیت صولوغان والتهاب

قصبات مزمن وصوت صفیری (قورناج) وضغط معائی نتیجه‌سیله حاصل اولان بعض سانجیلر علیهنه فائده ویرر ۰٫۵۰ الی ۲ درهم اعشاری ضبغ جوز مقي و ۵ الی ۵۰ عشیر درهم خلاصهٔ کئولیهٔ جوز مقي دخی عین مقصده خدمت ایدر.

قرم طارطر (طارطر بوریت پوتاس) Tartre-borate de potasse. Crème de tartre : رایحه‌سز ومنحل بر سفوفدر. مشروب طرزنده اعطا اولنور.

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۱۰۰ الی ۱۵۰ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ۱٦ » ۳۲ » »
» صغیره‌یه ۸ » ۱۲ » »

تأثیری : ملطف وخفیف مسهل واستعمالنه دوام اولندیغی حالده قوتلیجه مسهلدر. التهاب امعا وامراض تیفوئیدیه‌یه ویرقان وسائره علیهنه ویریلور.

مشروب مسهل : منحل قرم طارطر ٦۰ الی ۷۵ درهم اعشاری
صو ۳ » ٤ اوقیه

قرومیت پوتاس : Chromate de potasse : پورتقال صاریسی رنکنده بلوری بر ملح اولوب یالکز خارجاً پوماته شکلنده قوللانیلور.

قرومیت پوتاس پوماته‌سی : قرومیت ثانی پوتاس } بهرندن ۲٫٦۰ درهم اعشاری
ایود پوتاسیوم }
مرهم زیبق ۳۲ درهم اعشاری

صغوق اوله‌رق قارشدیریله.

قطران روحی (قره‌ئوزوت) Créosote : نباتی قطرانك تقطیرندن حاصل اولور .

استعمالی : خارجاً مروخ وصبغ ومرهم و داخلاً مشروب اوله‌رق قوللانیلور.

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٢ الی ٨ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ١ » ٢ » »
» صغیره‌یه ٠,١٠ » ٠,٥٠ » »

تأثیری : قابض وکاویدر. آلبومینی تحثیر ایتدیکندن سیلان دمك قطعنه فائده‌بخش ایدر . دافع جرب ومضاد تعفن اولمغله انواع قوبا (انواع تمرکی) وقروح و رم عظم وغانغرن علیهنه استعمال اولنور .

ماء قره ئوزوتی : کئولده حل اولنمش قطران روحنی صویك شفافیتی زائل اولنجیه قدر طمله طمله صویه علاوه ایتمکدر .

مرهم قره‌ئوزوت : شحمه یاخود قواق مرهمنه ١,٢٠ یعنی بر وایکی عشر درهم قطران روحنی مزج وحل ایتمکدن عبارتدر.

قطران نباتی Goudron : ترکیبنده قره‌ئوزوت و جزیوات فحم ومحصولات متعددهٔ مولدة الحراره بولندیغیچون ثابت وطیار زیتلر ایله کئولده منحلدر .

استعمالی : صافی یاخود مخلوط اولدیغی حالده مشروب و بلع وتبخیر طرزلرنده قوللانیلور. ومتنوع مرهملرك ترکیبلرینه داخل اولور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٣٢ الی ٦٤ درهم اعشاری
» وسطه‌یه ٨ » ١٦ » »
» صغیره‌یه ٢ » ٦ » »

تأثيری : شعبات قصبيه واعضای تناسليهٔ بوليه امراضنه قارشو مضاد نزله ودافع تعفن ومدركبی اجرای اثر ايلر. خارجاً جلد وظلف ونسر (چتال) خسته‌لكلرينه و جرب وداء ضفدعيه فائده‌لی اوله‌رق قوللانيلور .

ماء قطران : قطران نباتی ١٠٠ درهم اعشاری
صو ١٠٠٠ » »

پوماتهٔ قطران : قطران ١٠٠ درهم اعشاری
شحم ٣٠٠ » »

امراض جلديه‌يه نافعدر .

قطران فنيكی : قطران ١ قيه اعشاری
حامض فنيك ٨٠ درهم »

امراض ظلفيه عليهنه قوللانيله .

قطرانلی صابون : قطران } بهرندن مساوی مقدار
عرب صابونی }

امراض جلديهٔ مزمنه‌يه قوللانيله .

قطران معدنی: (غازخانه قطرانی) Goaltar : مضاد تعفن وقاتل طفيلاتدر .

مخلوط مضاد تعفن : آلچی ١٠٠ قسم
قطران معدنی ١ و٢ و٣ »

تقيحات متعفنه‌يه قوللانيله .

قلورال Chloral : ملح مائیت حالنده رنکسز تیز رایحه‌لی وصلب وبلوری وصوده وکئولده منحل بر جسم تشکیل ایدر . مشروب وتنقیه واحتقان تحت الجلد طرزلرنده قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۲٤ الی ٤٨ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ۸ » ۱۲ » »
» صغیره‌یه ۲ » ٤ » »

تأثیری : انخراش موضعی یی وتقیؤی موجبدر . مص اولنورسه اویقو کتورر. اورده‌یه احتقان ایدلسه انحلال عضلئ مکمل ایله حسی ابطال ایدر . کزاز وخورا علیهنه واستریقنینه پادزهر اولمق اوزره ویریلور . $\frac{1}{50}$ یاخود $\frac{1}{25}$ نسبتنده کی محلولی جلددە بولنان وجمی وحکه‌یی تسکین ایلمك ایچون قوللانیلور .

احتقانات قصبیه (ژ. له‌ی) : ٥٠ عشیر درهمدن ۱۰ درهم اعشاری‌یه قدر ماء مقطرده حل ایله احتقان ایدیلور .

قلور آنتمون (آنتمون یاغی) Ghloıure d'antimoine. Beure d'antimoine : لزجی منظره‌لی برملح کاویدر . صافی اوله‌رق یاخود عجین اعمال اولنه‌رق قوللانیلور .

تأثیری : شدتله داغلایجی ایسه‌ده تأثیری محدود اولدیغندن جروح متقیحه ایله طبیعت خبیثه‌ده بولنان یاره‌لره تطبیق اولنور .

کاوئ ویوی‌یه : حامض قلور ماء ۱ اوچك
سفوف کبریت انتمون (تیموربوزن) م . ك .

غازاتك خروجی منقطع اولنجه‌یه دکین حامض سفوف ایله اشباع

ايدلدكدن صكره شيشه لايقيله قپاديله‌رق حفظ اولنه . داء ضفدعی (قراپو) عليهنه قوللانيله .

قلور اول زيبق (طاتلی سلمن) Protochlorure de mercure :

لذتسز رايحه‌سز بياض برسفوفدر .

استعمالی : خارجاً اوفورلمك داخلاً محلل بلع ومجون اعمال ايدلمك طرزنده قوللانيلور .

مقداری : ذوالحافره ٤ الی ٨ درهم اعشاری

مجترات كبيره‌يه ٢ « ٤ « «

« صغيره‌يه ٠,٢٠ « ٠,٣٠ « «

آكل لحومه ٠,٢٥ « ١ « «

مسهل تأثيری حصوله كتورلمك ايچون بو مقدارك اوچ مثلی اعطا اولنمق لازمدر .

تأثيری : ودق (لكه) ظهور ايتمش اولان كوزه اوفلنور . داخلاً مسهل ودافع ديداندر . يرقان كلب عليهنه مفيددر .

زيت مسهل زيبقی طاتلی سلمن ٨ درهم اعشاری

بزرياغی ١٢٠ « «

يرقان كلب عليهنه مخلوط : طاتلی سلمن . آفيون . بهرندن ١ درهم اعشاری كلبك يه‌جكنه قارشديريله‌رق بردفعه‌ده ويريلور .

قلور ثانئ زيبق (آغوسلمن) Deutochlorure de mercure. Sublimé corrosif. : بياض وصلب ورايحه‌سز وكاوی لذتلی صوده وكئولده منحلدر .

استعمالی : خارجاً سفوف ومحلول ومرهم وپوماته وداخلاً علی الاکثر مشروب اولهرق قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره یه ۰,۵۰ الی ۱ درهم اعشاری
« وسطیه یه ۰,۰۵ « ۰,۱۰ « «
« صغیره یه ۰,۰۱ « ۰,۰۵ « «

تأثیری : خارجاً شدتلی کاوی اولوب مص اولندقده خصوصیله حیوانات مجتره یی تسمیم سببیله مخاطره یه اوغرادیر . دافع جرب وقاتل هوامدر . جروح مفصلیه واورام جمرویه علیهنه مستعمل اولوب امتلاآته محلل کبی تطبیق ایدیلور . حکهٔ شدیده نك تسکینی ایچون جلد غسل اولنور . داخلاً استعمالی اندردر .

ماء آکل (ئوفاژده نیك) آغوسلمن ۱,۵۰ (بربچق) درهم اعشاری
کیرج صویی ۵۰۰ « «

شبهه لی قرحه وقوبا علیهنه قوللانیله . استعمالندن اقدم شیشه تحریك ایدلملیدر .

خشکریشه حاصل ایدن طروشیسق .

آغوسلمن ۵ درهم اعشاری
نشاسته ۱۰ « «
کتره صمغی لعابی م . ك .

عجین یاپیلوب یارم درهم اعشاری ثقلتنده طروشیسق قرص شکلی ویریله .

مایع وانسویه تن : آغوسلمن ۱ درهم اعشاری
ماء مقطر ۹۰۰ « «
کئول مصفا ۱۰۰

سلمن كئولده حل بعده صو ضم اولنه . ٦ عشر اولچك صوده ٢٠ الى ٥٠ درهم اعشارى ويريله .

احتقان سلمن: آغوسلمن ٤ درهم اعشارى

كئول مصفا ٤٥ » »

نواسير غضروفيه‌يه احتقان ايديله .

قلور حديد (فوق) Perchlorure de fer : قابض لذتلى پاس لونلى كثيفجه برمايعدر .

استعمالى : خارجاً وداخلاً صافى اوله‌رق ياخود صو ايله تمديد قلنه‌رق قونلانيلور .

مقدارى : حيوانات كبيره‌يه ٨ الى ١٦ دزهم اعشارى

» وسطيه‌يه ٢ » ٤ » »

» صغيره‌يه ١ » ٢ » »

تأثيرى : موضعاً قابض وقاطع الدم ومضاد تعفن اولمغله سيلان‌دم داخلى وخارجى عليهنه استعمال اولنور . فقرالدم وزهرلى حيواناتك حصوله كتورديكى جروح ايچون مفيـددر . ام الدم (آنوريزما) داخلنه احتقان ايديلور .

مشروب مضادويروسى . فوق‌قلور حديد ١٦ درهم اعشارى

حامض ليمون ٥ » »

حامض قلور ماء ٥ » »

ماءمقطر ٣٢ » »

طوز روحينك مقدارى تضعيف اولنورسه مايع كاوى اولور .

فوق قلورحدیده سفوفلردن بری یاخود دقیق ضم اولنه‌رق مقوی حبلر ترتیب اولنور .

قلور سودیوم (مطبخ طوزی) Chlorure de sodium :

استعمالی : داخلاً یم ایله مخلوط یاخود مشروب ویا حقنه اوله‌رق قوللانیلور .

تأثیری : منبه ومقوی ومشوق هضمدر .

علف مقوی : آرپه اونی ۵۰۰ درهم اعشاری
طوز ۳۰ » »
یارمه یولاف ۵۰۰ » »

طوزلو تنقیه : طوز ۱۲۰ درهم اعشاری
کتان تخمی مطبوخی ۲ اوچك

سانجیلرده قوللانیله . [اغدیه بحثنه زیلاً طوزك منافع سائره‌سی بیان ایدلمشدر مراجعت اولنه .]

قلور کلس (کیرچ قیماغی) Chlorure de chaux : قلوررایحه‌لی خریف وتیز لذتلی صوده منحل بیاض سفوفدر .

استعمالی : بتخصیص خارجاً غسل وتنقیه واحتقان صورتلریله‌در .

تأثیری : قوتلی مضاد تعفن ایدوکندن سیلانات مزمنه و رم عظم وغانغرن علیهنه استعمالندن استفاده اولنور .

قلوروفورم Chloroforme : کثیف وبراق والما رایحه‌لی برمایع اولوب صوده حل اولنمش کیرچ قیماغیله کئولك تقطیرندن حصوله کلور . تنفس واحتقان قصبی اصوللریله وداخلاً مسکن اوله‌رق قوللانیلور . تنفیسی غایت شدتلی مبطل حسدر .

معجون مضاد تشنج : قلوروفورم ۱۰ الی ۱۵ درهم اعشاری
سفوف خطمی ۲۵ « «
عسل م . ك .
} دوار ذاتی و امراض عصبیه علیهنه و بریله .

احتقانات قصبیه (ژ. له‌وی) : قلوروفورم ۲ درهم اعشاری
کئول مصفا ۲۰ « «
ماء مقطر ۳۰ « «

قلوریت پوتاس Chlorate de potasse : قلور رایحه‌لی خریف لذتلی صغوق صوده آز وسیجاق صوده زیاده منحلدر . کبریت ویا فوسفور ایله مخلوط ایکن تأثیرلیجه ضربه آلتنده پاطلار .

استعمالی : خارجی وداخلیدر .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۸ و ۱۶ و ۳۲ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ۲ « ٤ « ۸ « «
« صغیره‌یه ۱ « ۲ « ۳ « «

تأثیری : موضعاً خفیف مخرش وداخلاً مدردر . التهابات فم والتهاب خلقومه قارشو دوای مخصوص وحناق ذبحویده مضاد تصنیعدر . مزمن زکام (قوریزا) علیهنه موفقیتله استعمال اولنور .

قنا قنا Quinquina : اوج نوع نباتدن اخذ و استحصال ایدلدیکی جهتله قیر وقیرمزی وصاری قنا قنا نامیله اوچ دراوسی موجود اولوب صاریسی اك زیاده مستعمل اولانیدر . ارکان فاعله‌سی کینین وسنقونین و آریسین دینلان شبه قلویلر ایله حامض کینیکدن عبارتدر .

استعمالی : سفوف ومطبوخ ومشروب ومعجون صورتلریله‌در .

سفوفنك مقداری: حیوانات کبیره‌یه ٤٠ الی ١٥٠ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ٨ » ١٨ » »
» صغیره‌یه ٤ » ٨ » »

تأثیری: مقوی وقابضدر امعایی تنبیه ایدر. املحهٔ کینین کبی بو دخی تعفن و آلام عصبیه وحمی‌نك مضادیدر. سفوفی خارجاً فناطبیعتلی یاره‌لره قوللانیلور.

صبغ قنا قنا: دوویلوب ازیلش قنا قنا قبوغی ١٠٠ درهم اعشاری
کئول ٢١ درجه ٤٠٠ » »

اونبش کون تعطین اولندقدنصکره سوزیله. حیوانات کبیره‌یه ٢٠ الی ١٠٠ درهم اعشاری ویریلور.

شراب قنا قنا: صبغ قنا قنا ١ عشر اولچك
شراب ١ اولچك

احتقانات قصبیه (ژ. له‌وی): بو مقصد ایچون خفیفجه حامضلی صو ایله استحضار ایدیلان قنا قنا ترتیبی مرتبات سائره‌یه ترجیح اولنورکه شودر:
قالیزایا قنا قناسی ٦ درهم اعشاری
قینار صو ١٠٠ » »
حامض کبریت مکئل ١٥ طمله

تا صغوینجه قدر نقع ایدیلوب سوزیله.

مقداری: بر دفعه احتقان ایتمك ایچون ٥ الی ٢٠ درهم اعشاریدر. صبغ قنا قنا دخی ٥ الی ٢٠ درهم اعشاری قدر قوللانیله‌بیلور.

قوصو (قصو) Cousso. Kousso. Cosso: دود الوحیدی

شـدتله دافع اولدیغندن کلبه ۵ الی ۲۰ درهم اعشـاری هر قنغی بر سواغ داخلنده حیوان آج ایکن ویریلور .

کافور Camphre : طیار وصوده غیر منحل کئول واتر وزیوتده منحلدر .

استعمالی : خارجاً زیت ومکئل وداخلاً معجون ومشروب وتنقیه شکللرنده مستعملدر .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۸ و ۱۶ و ۳۲ درهم‌اعشاری
« وسطیه‌یه ۲ « ٤ « ۸ « «
کلبه ۰,۲۵ « ۰,۵۰ « ۲ « «

تأثیری : مسکن ومضاد تعفن ودافع دیدان اولوب زیاده مقداری قوای محرکه‌یه موأثردر . خارجاً امتلاآت اطراف واوجاع مفصـلیه وفنا طبیعتلی یاره‌لره نافعدر. داخلاً مسکن وامراض جمرویه وغانغرنیه‌یه قارشو مضاد تعفن وآیروجه دافع دیدان ومضاد تشنجدر .

کافورلی کئول : (کئول مکفر) کافور ۱ قسم
کئول‌مصفا ۷ «

کافـورلی راقی : کافور ۱ قسم
کئول۲۲درجه ۵۰ «

وثی (بورقوله) ورض (بره) علیهنه قوللانیله .

کافورلی زیت : کافور ۱ قسم
زیت زیتون ۷ «

اوجاع مفصلیه‌ده دلك ایدیله .

کافورلی سیرکه : کافور ۱ قسم
خل ۱۶ »
کافورلی راقی کبی قوللانیله .

پوماتهٔ کافور : کافور ۱ قسم
شحم یاخود وازه‌لین ٤ »

کئول (اسپرطو) Alcool : صبغ ویا صافی اوله‌رق خارجاً وداخلاً استعمال اولنور .
مقداری: حیوانات کبیره‌یه ۱۲۵ الی ۲۵۰ ددهم اعشاری
« صغیره‌یه ۳۲ « ۹٦ « «
آکل لحومه ۱٦ « ۳۲ « «

تأثیری : آز مقداری منبه چوغی مخدرایسه‌ده درجهٔ تأثیری صافیتنه کوره تحول ایدر . خارجاً محلل وقاطع الدم وملتیم جروح کبی قوللانیلور . داخلاً سوی هضم وامراض تیفوئیدیه وعفنیه علیهنه ویریلور .

اینك ایچون مشروب منبه ومسکر : راقی ½ اوچك
بال ۲ یاخود ۳ قاشیق
انقلاب رحم وقوعنده انحلال عضلی حصوله کتورمك ایچون اینکلره بر دفعه‌ده ایچیریلور .

احتقانات قصبیه (ژ. له‌وی) : کئول مصفا ۱۰ الی ۳۰ درهم اعشاری‌یه قدر صافی اوله‌رق ویا ۵۰ الی ۱۰۰ درهم اعشاری صوایله قارشدیریله‌رق استعمال اولنور . ایجابات مرضیه‌یه کوره دخی ۵ الی ۱۰ درهم اعشاری آمونیاق ویا اتر یاخود لورانوم ویاخود عطر ترمنتی دخی خلط ومزج ایدیله‌بیلور .

كبريت (كوكرت) Soufre : كبريت مغسل (بيقانمش) دن خارجاً قوللانلمق اوزره بر چوق پوماتەلر و داخلاً ويرلمك ايچوندخى بلع ومعجون ترتيب اولنور .

مقدارى : حيوانات كبيرەيه ٣٠ الى ٧٠ درهم اعشارى
» وسطيەيه ٨ » ١٦ » »
» صغيرەيه ٤ » ٨ » »

تأثيرى : خارجاً مضاد جرب وداخلاً منبه وزياده مقدارى شدتلى مسهلدر . امراض رئويه وشعبات قصبيەده صدرى ومعرق كبى استعمال اولنور .

پوماتۀ هلمريق : كوكرت چيچكى ٢ قسم
قاربونيت پوتاس ١ »
شخم ياخود وازەلين ٨ »

پوماتۀ كبريتى : كوكرت چيچكى ١٢٥ درهم اعشارى
شخم ٣٧٥ » »

مرهم مشمع كبريتى: كوكرت چيچكى ٣٢ درهم اعشارى
مرهم مشمع جالينوس ١١٢ » »
بادم ياغى ١٦ » »

پوماتۀ كبريتئ طاننى : كوكرت چيچكى ٨ درهم اعشارى
طانن ٢ » »
لودانوم ١ » »
شخم ياخود وازەلين ٣٢ » »

معجون صدری : سفوف میان ۲۵۰ درهم اعشاری
« قنس (اندزاوتی) ۱۰۰ « «
کوکرت چیچکی ۵۰ « «
عسل بصل عنصل م . ك .

کبریت آنتمون (کوکرتلی تیمور بوزان). راستق طاشی) Sulfure d'antimoine. : رایحه‌سز لذتسز صوده غیرمنحل حامضات وقلویاتك تأثیریله متحلل قیررنکلی کولچه شکلنده‌در . داخلاً بلع ومعجون اعمالیله اعطا اولنور.

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۳۲ الی ٦٤ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ۸ « ۱۲ « «
« صغیره‌یه ٤ « ۸ « «

تأثیری : مقیی و مسهل و مضاد تنبیه اولوب جلده و اغشیهٔ مخاطیه‌یه تأثیر ایدر . علل مزمنهٔ صدریه وشعبات قصبیه و امراض لنفاویه علیهنه قوللانیلور .

معجون صدری : کبریت آنتمون ۱۵ درهم اعشاری
سفوف بابونج ۳۰ « «
عسل م . ك .

کبریت پوتاس (کوکرت جیکری) Sulfure de potasse بیشکل و یشیلجه صاری رنکلی خصوصیله رطوبتلندیکی یاخود صوده حل ایدلدیکی وقت چورومش یمورطه قوقوسی نشر ایدر .
استعمالی : خارجاً حمام وغسل واحتقان صورتلریله‌در.

تأثيری : موضغاً مخرش وكاويدر . داخـلاً مقي اولوب علايم تسمم اظهار ايلر . بتخصيص امراض جلديه عليهنـه حاملر ترتيبنـده قوللانيلور .

حمام كبريتی : كوكرت جيكری ١٥ الی ٢٠ درهم اعشاری

صو ١٢ « ١٥ اولچك

كبريتيت توتيا : (توتيا طوزی) Sulfate de zinc : رايحه‌سز قابض لذتلی بياض بر ملح اولوب وزننه مساوی سيجاق صوده ووزننك اوچ مثلی صغوق صوده منحلدر.

استعمالی : خارجاً حمام وغسل و احتقان و قطره صورتلريله‌در . داخلاً اندر اوله‌رق مقي كبی ويريلور .

مقداری : حيوانات صغيره‌يه ٠,٥ الی ٢ درهم اعشاری

تأثيری : خارجاً غايت شدتلی قابض اولديغندن زكام (قوريزا) عليهنه و امراض عينيهٔ خارجيـه‌يه و ياره‌لره مضاد تعفن اولمق اوزره قوللانيلور .

كبريتيت توتيا	كبريتيت توتيا	٤	درهم اعشاری
	ماء ورد	١٠٠٠	» »
قطره‌سی	شكر	٦	» »
	سفوف جذر سوسن	٦	» »

سفوف قينوپ : كبريت حديد وشاب بهرندن ٥٠٠ درهم اعشاری

كبريتيت توتيا	نشادر		
	بهرندن	٣٠	» »
	حمض نحاس		

اذابه ایدیلوب کولچه دوکیله . سفوفی اکر اورمه یاره‌لرینه نافعدر .

احتقان قابض : کبریتیت توتیا ٥ الی ١٥ درهم اعشاری
صو ١ اولچك

زکام حاد ومزمنده قوللانیله .

کبریتیت حدید (زاج قبریس) Sulfate de fer : یشیل بلورلر شکلنده لذتی قابض صغوق صوده وعلی الخصوص سیجاق صوده منحلدر .

استعمالی: حمام وغسل واحتقان وداخلاً معجون ومشروب ترتیب اولنور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٨ الی ١٦ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ٢ « ٤ « «
« صغیره‌یه ١ « ٢ « «

تأثیری خارجاً قابض اولوب داخلاً تقیؤی موجبدر . آزمقداری مرتبات سائرهٔ حدیدیه یعنی مقوی کبی اجرای اثر ایدر . خارجاً داء الرجل (فوربور) وجروح مزمنه وناسوریه وتقیح قدم اغنام (پیه‌تن) وسائر علتلر علیهنه وداخلاً دخی فقردم وتبول‌دم مثللو حالات مرضیه‌یه قارشو قوللانیلور .

پوماتهٔ وه‌لپو : زاج قبریس ٨ درهم اعشاری
شخم یاخود وازه‌لین ٣٢ « «

معجون مقوی : خلاصهٔ جانطیانا ٢٠ درهم اعشاری
سفوف قناقنا ٢٠ « «
قاربونیت ثانیٔ سود ١٠ « «
کبریتیت حدید مصفا ١٠ « «
عسل م . ك .

امراض تیفوئیدیه‌نك بدایتی کونلرنده ویریله .

کبریتیت سود (غلوبهر طوزی) Sulfate de soude : آجی لذتلی رنکسز بر ملح منحلدر .

استعمالی : مشروب صورتیله حیوانك ایچه‌جکی صویه علاوه اولنورسه‌ده بعضاً آجیلغی جهتیله ایچمیه‌جك اولورسه معجون طرزنده ویریلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۵۰۰ الی ۸۰۰ درهم اعشاری

« وسطیه‌یه ۱۰۰ « ۱۵۰ « «

« صغیره‌یه ۳۲ « ۸۰ « «

تأثیری : مرخیه (خفیف مسهل) وعلی الدوام زیاده مقدارده ویریلورسه محللدر . بر دفعه استعمالی بارکیره مکرر اسهال ویرر .

طایلره مشروب مسهل : کبریتیت‌سود ۹۰ الی ۱۵۰ درهم‌اعشاری

عسل ۱۲۵ « «

صو $\frac{۱}{۲}$ اوچك

طایلرده ظهور ایدن التهاب مفصل ابتدالرنده ویریله .

کبریتیت ماغنزی (انکلیز طوزی) Sulfate de magnésie : رنکسز رایحه‌سز آجی لذتلی صلب بر طوزدر . استعمالی : مشروب طرزنده‌در .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۲۰۰ الی ۵۰۰ درهم اعشاری

وسطیه‌یه ۵۰ « ۱۰۰ « «

صغیره‌یه ۲۵ « ۵۰ « «

تأثیری : خفیف مسهلدر .

کبریتیت نحاس (کوز طاشی) Sulfate de cuivre : ماوی

رنکلی منشورلر شـکلنده بلورلانوب ولذتی خریف وکاوی اولوب وزننك درت مثلی صغوق وایکی مثلی سیجاق صوده منحلدر .

استعمالی : خارجاً سفوف ومحلول شـکلنده وپك نادر اولهرق داخلاً دخی قوللانیلور .

تأثیری . خارجاً انسجهٔ مختلفه جروحی ووخزمیخ وجرذ غضروفی علیهنه کرك سفوف وکرك محلول شـکلیله اك اعلا کاوی کبی استعمال وجرحهٔ کائبه (جداغو یارهسی) ایله مزمن ناسورلرده دخی فائدهٔ کلیه استحصال اولنور .

مایع ویللات : کبریتیت نحاس ۱۶ درهم اعشاری
خلاصهٔ رصاص ۱۲۵ » »
کبریتیت توتیا ٦٤ » »
خل ابیض ۱ اوچك

عجین کاوئ پهین : کوزطاشی . یمورطه صاریسی م. ك.

کوزطاشی ازابه ایدیلوب قلم شکلنده قالبلره دوکیلورسه استعمالی دها آسان اولور .

کدی اوتی (خشیشةالهره) Valériane یرلی برنبـاتك کوکی اولوب حامض والریانیك وبرزیت طیار ورچنه کبی اجزای موأثرهیی حاویدر .

استعمالی : سفوفندن معجون ومنقوعنـدن مشروب وتنقیه ترتیب اولنور .

مقداری : حیوانات کبیرهیه ٦٤ الی ۱۲۰ درهم اعشاری
» وسطیهیه ۱۶ » ۳۲ » »
» صغیرهیه ٤ » ۸ » »

تأثیری . صرعه ورقص سنکی واحتلاجات کلاب وا کثر امراض عصبیه‌ده مضاد احتلاج اولق اوزره مفیددر .

مشروب مضاد احتلاج : صبغ خشیشة الهره ۳۰ درهم اعشاری
سفوف خشیشة الهره ۵۰ » »
ماءنعنع (نانه‌صویی) ۲۵۰ » »

احتقانات قصبیه (ژ . له‌وی) : بواصول ایله والریانیت آتروپین وکینین وسود وحدید وآمونیاق دنیلان املحه داخل قصبیه‌یه دخی استعمال اولنور .

صو وکئولده حل ایدیلان ۵ الی ۲۰ درهم اعشاری خلاصهٔ خشیشة الهره دخی استعمال اولنور .

کلس (کیرچ) Chaux : سونمش وسونمامش کیرچ خریف لذتلی وسیجاق صودن زیاده صغوق صوده منحل بیاض سفوف حالنده بولنور .
استعمالی : خارجاً وداخلاً کیرچ صویی شکلیله قوللانیلور .

کیرج صوینك مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۱ اوقیه
» وسطیه‌یه ۵ عشر اوقیه
» صغیره‌یه ۱ » »

تأثیری : کاری وقابض ومضاد حامض اولوب تقیح قدم اغنام وداء ضفدعی ونواسیر وفنا طبیعتلی یاره‌لر ایچون غایت نافعدر .

ماء کلس (کیرج صویی) : سونمش کیرج ۲۵ درهم اعشاری
صو ۱ اوقیه

لبن کلس (کیرچ سوتی) : سونمش کیرچ ۱۰۰ درهم اعشاری
صو ۱ اولچك

مروخ زیتیٔ کلسی : ماء کلس ۲ قسم
زیتون یاغی ۱ »

مرهم کلس : قطران ۶۲ درهم أعشاری
سونمش کیرچ ۲۵ » »
ترمنتی شحم } بهرندن ۶۲ » »

حکه ایله ترافق ایدن امراض جلدیه‌یه قوللانیله .
فحم نباتی ایله کیرچ قارشـدیریله‌رق اعمال ایدیلان سفوفدخی امراض جلدیه علیهنه استعمال اولنور .

کهرچله (آزوتیت پوتاس) Nitrate de potasse. Nitre :
وزننك اوچ مثلی صغوق وایکی مثلی سیجاق صوده منحلدر .
استعمالی : جرعه ومشروب طرزلرنده در .
مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۱۶ الی ۳۲ درهم اعشاری
» وسطیه‌یه ٤ » ۸ » »
» صغیره‌یه ۱ » ۲ » »

تأثیری : مقدارینـه کوره مخرش ومقیی ومدر ومضـاد حرارت اولور. مخدر خریف ادویه کبی جملهٔ عصبیه اوزرینه اثرمخصوص اجرا ایدر . انقباض علیهنه قوللانلدیغی مثللو انصبابات مصلیه‌یه قارشو مدر اولق اوزره ویریلور. امراض رئیویهٔ مفصلیه‌یه دخی استعمال اولنور .

احتقانات قصبيه (ژ. لەوی) : ١٠٠ الی ٢٠٠ درهم اعشاری صوده ٢ الی ١٠ درهم اعشاری کهرچله حل ایله احتقان و برکونده ترتیب مذکور تکرار ایدیله‌بیلور .

سفوف مدر : کهرچله ٦٠ درهم اعشاری
کبریتیت سود ١٨٠ « «
بر دفعه‌ده نصفی ویریله

کیانوس پوتاسیوم Cyanure de potassium : آجی بادم رایحه‌لی ورطوبتله متأثر وصو وکئولده منحل بیاض بر سفوفدر .

استعمالی : خارجاً پوماته ومحلول وداخلاً بلع ومشروب وتنقیه صورتلریله قوللانیلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٠,٥٠ الی ١ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ٠,١٠ « ٠,٢٠ « «
« صغیره‌یه ٠,٠٥ « ٠,١٠ « «

تأثیری : غایت شدتلی مخدر اولدیغندن کزازه وامتلاآت مزمنهٔ غیر وجیعه مفید اوله‌رق قوللانیلور .

پوماتهٔ کیانوس پوتاسیوم : کیانوس پوتاسیوم ١ درهم اعشاری
شخم ٢٠ « «

مازی جوهری (طانن) Tannin. Acide tannique : صاریجه بیاض بر سفوف اولوب صوده وکئولده منحل و اترده پك آز منحلدر .

استعمالی : داخلاً مشروب ومعجون وخارجاً غسل وپوماته واحتقان شکللریله‌در .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ۵ الی ۱۵ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ۲ « ٤ « «
« صغیره‌یه ۰,۱۰ « ۰,۲۵ « «

تأثیری : شـدتلی قابض وقاطع الدم ومضاد تعفن وشـبه قلویات نباتیه ایله وقوعبولان تسممله قارشو پادزهر اولدیغندن خارجاً قطره وطبایع مختلفه‌ده بولنان سـیلان علیهنه موضوعه وداخلاً دخی اسهال وسیلان‌دم وامراض عفنیه‌یه ادویهٔ مفیده کبی استعمال اولنور .

تبول‌دم علیهنه معجون : طانن ۳۰ درهم اعشاری
سفوف جانطیانا ۹۵ « «
چودار اونی م . ك .

بو ترتیبك عادی صـو ایله یاپیلان معجونی تبول‌دم واسـهال وضعف و وهن سببیله سلس البول مثللو آفانه دوچار اولان حیوانه ایکی ساعتده بر مقدار ویرلمك اوزره تکمیل ایدیلور .

قطرهٔ طانن : طانن ۲ درهم‌اعشاری
ماء طفلان ۲۰ « «
ماءلسان‌حمل (سیکرلی یپراق) ۱۰۰ « «

پوماتهٔ طانن : طانن ۵ درهم‌اعشاری
شحم ۳۲ « «

احتقانات قصبیه (ژ. له‌وی) : طانن ۱ درهم‌اعشاری
ایود ۲۵ « «
غلیسرین ۲۵ « «
ماء مقطر ۲۵ « «

اسـهال ونزلهٔ رئويه وانبوبهٔ هضميه ورئتانك سـيلان دمى عليهنه مدر اولمق اوزره وحتى استسقايه قارشو شوترتيبدن ٥ الى ١٠ درهم اعشارى استعمال وطانن دخى صافى اولهرق بر محلول مناسب داخلنده ١٠ الى ٣٠ عشير درهم احتقان ايديلور .

قرمز معدنى Kermès minéral : كبريت آنتمون ايله حمض اول مائيت آنتموندن مركب وچقولاتا رنكلى ولذتسز وصـوده غير منحل بر مستحضردر . مشروب وبلع ومعجون شكللرنده قوللانيلور .

مقدارى : حيوانات كبيره‌يه ٣٢ الى ٨٠ درهم اعشارى

« وسطيه‌يه ٤ « ٨ « «

« صغيره‌يه ٢ « ٤ « «

تأثيرى . مقيء و مضاد انتباه وصدرى و معرق اولمغله ذات الرئه ايله امراض شعبات قصبيه‌ده ويريلور .

مشروب قرمز : شروب ياخود عسل ١٠٠ درهم اعشارى

قرمز معدنى ٢٠ « «

سفوف مياه ٢٠ « «

صو ٢ اوڭچك

معجون قرمز : سفوف ميان ٢٠٠ درهم اعشارى
قرمز معدنى ٢٠٠ « «
عسل م . ك « «
} بار كيره يوميـه ١٠ قسم ايديلوب ١ الى ٣ قسم ويريله

نشادر روحى (آمونياق . قلئ طيار) Ammoniaque :

استعمالى : صافى ياخود مروخى كاوئ خفيف اولمق اوزره دلك ايديلور . داخلاً منقوع بارد داخلنده مشروب كبى ايچريلور .

مقداری : حیوانات مجترهٔ کبیره‌یه ۳۲ الی ٦٤ درهم اعشاری
« صغیره‌یه ٦ « ۸ « «
ذوالحافره ۱٥ « ۳۲ « «
کلبه ۳ « ۸ « «

تأثیری . دلکك شدتی یاخود مدت تطبیقك درجه‌سی نسبتنده جلدی یاقیزارتیر یاخود داغلار . داخلاً منبه ومعرق کبی اجرای اثر ایدر . سوی هضم مکون الریاح وامراض غانغرنیه وحامضات ایله تسمم وبعض علل عصبیه علیهنه ویرلدیکی مثللو فنا طبیعتلی یاره‌لرله حیوانات ذبیحه‌نك حاصل ایتدکاری یاره‌لر و اورام جرویه‌یه دخی مفید اولهرق قوللانیلور .

پوماتهٔ غوندره : امونیاق . شحم بهرندن ٦٤ درهم اعشاری

مروخ مسکن نغریه : آمونیاق . مطبخ طوزی بهرندن ۱۳۰ درهم اعشاری
کئول مکفر ٦۰ « «
صو ٥٦۰ « «

مروخ آمونیاقی : آمونیاق ۱ قسم } برپوتقاله وضعله تحریك
زیت زیتون ۲ « } ایدیله .

حولهٔ (شارژ) محلله : ترمنتی ۲٥۰ درهم اعشاری
کئول مکفر ۱۰۰ « «
آمونیاق ۱۲ درجه ۱۰۰ « «

کئول ترمنتی ایله مزج ایدلدکدن صکره بالتدریج آمونیاق ضم وخلط اولنه .

مشروب آمونياق : آمونياق ١٠ درهم اعشاری } بارکیره بو مقدار
مطبوخ بزرکتان ١ « « } بقره ضعفی ویریله

انتفاخ بطن مجتراته مشروب : آمونياق ٣٠ درهم اعشاری
کئول ٦٠ « «
منقوع بابونج ٥٠ « «

واژه‌لين Vaséline : پترول (غاز یاغی) ك تقطیرندن قالان رسوبك تصفیه‌سیله حصوله کلور . صوده غیر منحل واتر ایله زیوتده منحل بیاض یاخود خفیفجه صاری رنکلی هوادن غیر متأثر پوماته قوامنده برماده‌در . هوادن عدم تأثری حسبیله شقه وجرز جلدی وامتلاآت متنوعه وامراض سائرهٔ جلدیه علیهنه استعمال اولنور .

هند یاغی (زیت خروع) Huile de ricin : فریبونیه فصیله‌سندن اولان کنه کرچکك تخملرندن استحصال اولنوب کئول بلاماء ایله اترده منحل رنکسز وطاتلیجه لذتلی بر زیت لزجیدر .

استعمالی : داخلاً صافی یاخود ادویهٔ سائره ایله مخلوط اوله‌رق ویریلور .

مقداری : حیوانات کبیره‌یه ٥٠٠ الی ١٠٠٠ درهم اعشاری
« وسطیه‌یه ٦٤ « ١٥٠ « «
« صغیره‌یه ٣٢ « ٦٠ « «

تأثیری : معایی تخریش ایتمیان پك اعلا خفیف مسهللردن اولمغله صافی اوله‌رق یاخود اتر ویا لودانوم علاوه ایدیله‌رك فرسده ظهور ایدن سانجیلر علیهنه غایت نافعدر .

سانجیلر علیهنه مخلوط مرتب : زیت خروع ٥٠٠ درهم اعشاری
اتر کبریت ٤٠ » »
سیدنهام لودانومی ١٥ » »

منقوع بارد داخلنده اولهرق سانجیلره قارشو ویریلور .

٣٦ — ارپس . تمرکی ☚ قوبا .

٣٧ — ارتشاح دموئ تحت کتفئ فرس . Infiltration sanguine dans le tissu sous scapulaire du cheval. مصادمه وضربه ودوشمه وایصیرله کبی وقوعاتك شدت تأثیریله وقوعه کلان انصباب دمك نسج حجرویئ تحت کتفیه انتشار وناحیهٔ مذکوره ده کائن ضفیرات عضدیه دینلان شعبات عصبیه‌یی بالارتشاح اضرار ایلمسندن ناشی فرسك طرف قدامیسنك مفلوج اولمسنه بو وجهله اسم ویریلور.

اعراضی : مجلس ارتشاح اولان شعبات عصبیه‌نك حالنه نظراً تخلف ایدن قول کوتورملکنك عمومی و یا جزئی اولمسندن عبارتدر .

تداویسی : صغوق دوشلر ومنفطات وخزم (غیطان یاقیسی) واکتوای بالنار مثللو وسائط شفائیه‌یه مراجعت ایلمك وحیوانی چایره صالیویروب استراحت ایتدیرمکدر .

٣٨ — ازالهٔ عفنه ☚ آخورلر — ذیل .

٣٩ — اسپاسموز مری ☚ تشنج مری .

٤٠ — استحالهٔ شحمیهٔ کبد Stéatose du foie بو حالت مرضیه ایکی صورت اظهار ایدر : بری ارتشاح بسیط شحمیدن عبارت اولهرق حجرات کبدیه‌نك بنیه‌سنی تغییر ایتمز . دیکری عضوك فعالیتنه بالکلیه مانع اولور .

اسبابی : اغتدای مخصوص وطیور بیتیه‌یه روا کورلدیکی کبی حیوانات سائره‌نکدخی دوچار ایدلدیکی استراحت مجبوریه‌در . وبعض علل مزمنه‌یه متتابع اولمسی‌ده ملحوظدر .

اعراضی : غیر معین اولوب شو قدر که دوران کبدینك عسرتی انتاج ایتدیکنه مبنی جهاز دموئ معائینك انسدادی ووظائف هضمیه‌نك اختلالی واقع اولور .

تداویسی : مأکولات دسمه و دقیقیه‌دن اجتناب ایلمك ومشی وحرکت ایتدیرمك‌وداخلاً قلویات وایود پوتاسیوم ویرمکدن عبارتدر.

٤١ — استحالهٔ شحمیهٔ قلب Stéatose du cœur نسج عضلیٔ قلبك شحمی نشف ایدرك اشباعه کلمسیدر که دائما امراض تیفوئیدیه‌یه متتابع وفوسفور ایله انسمامی متعاقب اولور .

تداویسی : اکر علت فوسفوردن نشئت ایتمش ایسه ۳۵ : ٤۰ درهم اعشاری عطر ترمنتی ویریلور .

٤۲ — استرخای ارتفاق Relachement des symphyses یاورونك حجم وجثه‌لی بولنمسندن اناسنك وکمالندن اقدم آغیر عربه کبی شیلر چکدیرلمسندن کنج حیوانك مفصل رباطلرینك کوشه‌مسی یعنی مفاصلك اتحاد واتصالنه رخاوت کلمسندن ناشی حوصله عظامنه تزلزل وعظم عجز (قویروق صوقومی) ك تسویه‌سنه تنزل عارض وفرقعه وقعقعه (چیتردی . چاتیردی) محسوس بولنمقله برابر حیوانده فلجه مشابهت عرض ایدن انضجاع معند (یاتوب قالقمامق) وزیاده ضعفیت وزحمت کوریلور (مولرو . ژلیس) .

تداویسی : استراحت وحمولات منفطه (قباردیجی شارژلر) ایله‌در.

٤۳ — استرخای عظام . تلین عظام Ostéomalacie انتباجات

مفصلیه (مفصل شیشلکلری) وعرج وتغیرات مختلفهٔ شکل بدن مثللو اعراض دلالتیله فرق وتشخیص اولنان عظامك یموشامه‌سیدر. بومرض بقر وکچی جنسلرینه دائما مستولیه صورتنده مسلط اولور.

اسبابی: دمده املحه راساس معدنیه‌نك قلتیدر. ترکیبنده حامض فوسفور وفوسفوریت کلس آز بولنان نباتاتك تنبت ایتدیکی اراضینك حیواناتنده علت مجوثه اکثریتله وقوعبولور. خصوصیله ادارهٔ بدنیه سیچون تدارك ایده‌بیلدیکی املحه‌یی یاوروسنك نشو ونماسیله سوتنك انفرازینه صرف ایدن صاغمال اینکلرده الك زیاده وخامت کوسترر.

تداویسی: وافی وشافی اولق اوزره ایکی طرزلیدر. اولکیسی حیواناتی املحهٔ کلسیه‌سی وافر اولان اراضی‌یه سوق ایتمك اکر موانع واقعه‌یه مبنی اکا چاره بولنمزسه اراضینك کیفیتنی دمال (کوبره) کیموی کبی وسائط اصلاحیه ایله تعدیل ایلمکدر. ایکنجی حیواناته فوسفوریت کلس وفوسفوریت سود وحدید ایله تداوی ایتمکدر. اکر حیوانات انکسار عظمه دوچار اولور یاخود اولسندن قورقیلورسه ذبح ایله لحمنی تالف وسرفدن قورتارملیدر.

٤٤ — استسقا Hydropisie. وجود حیوانینك هرقنمی بر جوفنده یاخود نسج حجرویسی داخلنده وقوعه کلان انصباب مصلی‌یه بووجهله تسمیه اولنور. اکر مادهٔ مصلیه ایله اقطار مختلفهٔ بدنده بولنان نسج حجروی عمومیتله مرتشح اولورسه «استسقای عمومی» واکر یالکز برناحیه‌نك نسج حجرویسی ممتلی بولنورسه «اوزیما. استسقای خصوصی» تکون ایدر. سائر اعضای مهمه‌ده وقوعبولان انصباب ایسه اعضای مذکوره‌نك نامنه اضافتله یاد وتعریف اولنان برطاقم علل استسقائیه‌یی تولید ایلرکه مباحث آتیه‌ده کافه‌سی ذکر وبیان اولنور.

٤٥ — استسقای بطنی . استسقای ذقی . حبن Ascite بطنك

مواد مصلیه یه مجمع اولسندن عبارت بولنـان بو علته هرجنس حیوان وخصوصیله بقر وغنم وکاب وصارقق قارینلی طوشـان الك زیاده مستعد ومائل اولورلر .

اسبابی : مستقیماً تأثیر ایدرك مرض مجوثی تولیـد ایدن اسبـاب هنوز مبهم اولوب انجق امراض کبدیه و رحمیه وقلبیـه کبی آفات ایله ام الدم (آنوریزما) ووریدبابك تغیراتنه متتابع بولنور. التهاب بریطون مزمندخی بو علته سببیت ویره بیلور .

اعراضی : حجم بطنك ازدیاد مترقیسی واطراف ایله بطنك اقسام مائله سنده اوزیما حصولی وحیوانات صغیره ده رعص (صارصمه) طریقیله ایدیلان معاینه واستقصادن اکلاشیلان تموجات ظاهره والم و کدر ومشی وحرکتده صعوبت وهر درلو تبدیل وضع ومحل ایتمکدن عجز ونفرت وضعفیت وقیللرك یبوستی وعطشك دوام وثباتی وادرارك قلتی وتدریجاً اغشیهٔ ظاهردنك صولمسی والحاصل مریضك هلاك اولمسیدر. بو علت هر حالده وخیمدر .

تداویسی : اکر مرض دیکره متتـابع اولهرق ظهور ایتمش ایسه کندیسنی تولید ایدن علتك ازاله سنه تدبیر ایدلملی. اکر مرض مزمن ایسه وظائف استفراغی تأسیس ایلمك اوزره دلکلرله اورتیلرله ومعرقلر وقابل انتشار منبهلرله جلدی تنبیه وسرکنجبین بصل عنصل وصبغ یاخود سفوف لحلاح ویره رك افرازات بولیه یی تشویق ایتملیدر . عملیـهٔ تنزیل تجربةً اجرا اولنسه ده علی العموم واسطهٔ مموهه (علتك اسـاسنی محو ایتمکسزین آثارینی تعدیل ایدن واسطه) یرینی بیله طوته مز .

٤٦ — استسقای خصوصی ☚ اوزیما .

٤٧ — استسقای خصیه ☚ قیلهٔ مائیه .

٤٨ — استسقای خوشب ☚ استسقای مفصل کعبی .

٤٩ — استسقای ذقی ☚ استسقای بطنی .

٥٠ — استسقای رأس Hydro-céphale هر جنس حیوانده وخصوصیله طانه ایله قوزیده ولادی یاخود کسبی اولهرق ظهور ایدر .

اعراضی : عظم قحفك متحرك وحجم رأسك فوق العاده متزاید ورأسده یموشاق ومتموج برورمك موجود و محور وجهینك منحرف اولمسیله برابر نعاس (نوم ایله یقظه بینده اویوشق بر حال) وضعف ورد امتلاج (مه امامك) حالاتیدر .

تداویسی : هیچ .

٥١ — استسقای رحم Hydromètre جوف رحمه آز چوق مادهٔ مصلیه‌نك تراکم ایتمسندن عبارتدر .

اسبابی : قطعیاً معلوم دکلسه‌ده رحمك التهابی وطولاییسیله اوراده کلیتلی مادهٔ مرضیه‌نك انفرازینی ایجاب ایدن عوارض اولهجغنده شبهه یوقدر . قسر اقله اینکده کورلمشدر .

اعراضی : مأوف اولان حیوان بدایت مرضده انحراف مزاجنه دلالت ایدهجك علامات اظهار ایتمیوب تا که رحم مادهٔ مرضیه ایله ممتلی اولنجه راحتسزلکنی ایما ومذکور مادهیی دفع ایتمك ایچون حرکت عنفیه (زورلامه) اجرا ایلر . فرجدن مندفع اولان مادهنك مقداریله وقت اندفاعی مختلف اولوب طبیعتی دخی لزجی وقیحی ایدوکندن تلویث ایتدیکی الیه (قاناق) لرك قیللرینی دوشورر . « دلوار »ك تداوی

ایتدیکی قسراق اوچ درت هفته‌ده اقلی برقوفه مادهٔ مرضیه دفع وافراغ ایلمشدر .

تداویسی : « دلوار » علتی ایکی سنه‌دن زیاده دوام ایتمش اولان برقسراغی ترتیب آتی ایله بالتداوی تشفیه‌سنه موفق اولمشدر .

وندیك ترمنتیسی
قولوفان رچنه‌سی سفوفی
لفلافه‌سفوفی (قورت پنچه‌سی بستورت)
} بهرندن ۲۵ درهم اعشاری } یکرمی درت حب ترتیب وهر صباح حیوان آج ایکن درت دانه ویریلور

وینه مومی الیه برابنکلك تداویسیچون ۵۰ درهم اعشاری قوپاهو پلسنکنی براو قدر ترمنتی ایله تخلیط وایکی قسمه تفریق ایدرك برقسمنی صباح دیکرینی اخشام ویرمك ورحمه دخی ماء غولار احتقان ایتمك صورتیله اون کونده التیام مرضه دسترس اولمشدر .

۵۲ — استسقای ریحیٔ صدر Hydropneumothorax جوف

جنبیده غاز ومایعك موجودیتندن تحصل ایدر .

اسبابی : خراج رئوینك مذکور غشای مصلی درونینه آچلمسیدر .

اعراضی : اقسام عالیهٔ صدریه‌نك اك واسع قطعه‌سنده تصوت وزئیر نفخیٔ خزفی (طوپراق قابلردن منعکس اولان سسه بکزر اوفلمه صداسی) وغمغمهٔ تقبقبی (قارین غورولتیسنی اکدیران صدا) وعسرت تنفس .

تداویسی : هیچ . بزل ایتمکدخی فائده‌سزدر .

۵۳ — استسقای سیسائی . استسقای شوکی . انشقاق شوکی . Hydrorachis جوف قنات شوکیه مادهٔ مصلیه‌نك تراکمی

اولوب غنم ایله کلبده ولادی اوله‌رق وقوعی نادر دکلدر .

اعراضی : مشی وحرکتـده تردد واطرافك موافقت وانتظـام افعالنده قصور وشوك ظهریده حسیت و آیروجه احتلاج وقوعیدر .

تداویسی : قطنه مصرفات تطبیقی ومدرات وایو مأکولات اعطاسی ایله در .

٥٤— استسقای شغاف خارجی Hydropéricardite داخل

شـغافه مادهٔ مرضیهٔ مصـلیه‌نك تجمع وتراکم ایلمسی مرض مجموئك حصولنه باعث واسـبابنك جنس وتأثیرینه کوره علت فاعل ومنفعل وذاتی وعرضی اوله‌رق حیواناته عارض اولور .

اسبابی : یا قلبی ستر ایدن غشای مصلی ایله جسم قلبی محیط اولان کیس لیفینك فوق الحد مایع افراز ایلمسی (فاعل) یاخود بالعکس اغشیهٔ مذکوره‌ده قوهٔ ماصه‌نك نقصـان ویا خللپذیر اولمسی (منفعل) یاخود فی الاصل قلبك اورده‌سنده موجود اولان مادهٔ مصلیه‌نك امتصـاصنه ویادوران وجریانینه برمانعك خیلولت ایتمسی (ذاتی) ویاخود مثلا ثقبات قلبدن برینك تضیقی کبی بر عارضه سـببیله اوردهٔ مرکزیه‌ده کی دمك دورانینه سکته کلمسی (عرضی) مثللو حالات مختلفهٔ مرضیه نتایجیدر .

اعراضی : استسقای صدر وبطنده مشهود اولان قوای عضلیه‌نك ضعفی وحیوانك مشی وحرکتنده صالتی ومشروبات حقنه شدت حرص وانهماکی و اغشیهٔ ظاهره‌سنك صولوقلغی و سائره کبی اعراض عمومیه ایله برابر صدرك جدار جانبیٔ ایسرینه وضع ید وتطبیق صماخ ایدلدکده ضربان قلب واسع بر قطعه‌ده غایت قوتلی وغایت مترسب اوله‌رق حس واستماع اولنـور . وینه بر زئیر اصم یاخود حونی‌یه صویك دوکلمسی صداسنه شبیه بر میرلتی ایشـیدیلور ضربان قلب ایله نبضان متسـاوی الزمان اولوب دقیقه‌ده سکسان درت تعداد اولنور . اعراض مذکوره‌یه

خاصرتانك حركاتی واولاً اطراف خلفیه‌نك ومؤخراً اطراف قدامیه واعضای تناسلیه وبطن و ناحیهٔ تحت صدریه‌نك اوزیماسی انضمام وتلاحق ایلر .

شو دخی شایان تذکار درکه برحیوان اشتهاسنی معلولتینك سکزنجی کونه قدر حفظ ایتمش ویوم مذکورده بدن ایله اطرافی کوتوك کبی شیشمش اولدیغی حالده جدار ایسر صدرینه جسیم بر لصق منفط الصاق وداخلاً دخی مدر ایله مخلوط مواد مره (آجی مواد) ومنقوع دیجیتال استعمالنه دوام اولنمشیکن ینه تشفیهٔ مرضه امکان بولنه‌میه‌رق معلول ایرتسی کون مرد اولمشدر .

٥٥ — استسقای شوکی ☚ استسقای سیسائی .

٥٦ — استسقای صدر Hydro-thorax غشای جنب یاخود صدرك اشبو استسقاسی دوران وریدینك سکته‌دار یاخود بعض اسبابك تأثیریله جنبك فرط افرازاته دوچاراولمسندن حصوله کلور . جوفنی املا ایدن مادهٔ مصلیه‌نك غشای جنبی تغییر ایتمامسی حیواناتده نادر الوقوع اولوب حالبوکه ذات الجنب وذات الجنب والرئهٔ کبی علل وخیمه‌یی انتاج ایلیان عکسی حالی اکثریتله مشهود در . استسقای صدر اعراضجه مناسبتی اولان وانصباب ایله نهایت بولان ذات الجنبه پك بیوك مشابهت عرض ایدر .

اعراضی : تنفس سریع وقصیر ومتعسر وخاصرتان غایت متحرك ومریضك یاتمسی مستحیل ویا تمشیکن قالقمسنه احتناق (بوغوله. طیقانمه) مانع وعطش متزاید وحرارت بدن ایله افراغ بول قلیل ونبض لین وشرایین یموشاق وکوشك واغشیهٔ ظاهره طولغون صولوق ومنبسط

اولمش کوریلان منخرلردن صاریجه رنکلی مصل جاری وکوزلرمکدر نظر مخوف تحت‌صدر و بطنده اوزیما موجود وصدر قرع ایدلدکده برصوت اصم اصغا ایدلدکده مایعات مترا کمه‌ده نهز وصدم (صاللانمه. چالقانمه) محسوس مریضده ضعفك صوك درجه‌سی مشهود و بر مدت صکره معلولك هلاکی مقرر اولور. بومرضك سیری بطیئدر.

تداویسی: علت مجوثه‌نك حیواناتده ظهوری نادر اولدیغندن طرز مداواتی هنوز تعین و تقرر ایده‌مامش ایسه‌ده مدر ومعرق ومسهل دوالرك اعطاسی زور(سینه. کوکسك اوك یوزی) ه خزم امراوی واقسام سافلهٔ صدره ضماد خردل ومرهم منفط استعمالی مناسب اولور. بعض بیطارلر یومیه اون سکز درهم اعشاری امتیك وبعضیلری یومیه ایکی دفعه‌ده اون ایکی درهم اعشاری قلور اول زیبق ویره‌رك تشفیه‌سنه موفق اولمشلر وبعضیلری عملیهٔ تبزیله مراجعت ایتمشلر در. استعمالی توصیه قلنان ادویهٔ تأثیرسز قالمدقچه تبزیله قیام وتشبث ایدلمامسی اولی در.

۵۷ — استسقای عمومی ☚ اوزیمای متعممه.

استسقای عین Hydrophthalmie. عینك استسقاسی فرس وبقرده کورلمشدر.

اسبابی: غشای مصلیٔ عینك تخرشیله انفضاج (اولوب کماله کلمك) ی نتیجه‌سی وناحیهٔ صدغیه (شقاقلر) یه یاخود طوغریدن طوغری‌یه عینه ضربه تصادفی ورمد داخلی وخصوصیله نوباتی صیقمجه تکرر ایدن رمد متناوب تأثیری اولدیغی کبی استسقای عین آیروجه اسباب غیر معلومه‌دن دخی ظهور ایده‌بیلور.

اعراضی : استسقای مجوف خلط مائینك درجهٔ تراکمی نسبتنده بطائتله تحصله باشلار . کوز پك بیوك پك فرلاق برحال وبیضی بر شکل کسب ایدر . اجفان یکدیکرینه تقرب ایدهمدیکندن کوز آچیق قالور . قرنیهٔ لامعه شفافیتنی غیب ایتمیهرك وسعتنك هرجهتنه یایلدیغی حسبیله عین معلول ایله صاغلام اولان نظیرینك آراسنده بیوك بر نسبتسزلك کورینور . مرض بودرجهیی بولنجه رؤیت معطل وحدقه منبسط وغیر متحرك اولوب حیوان کرهٔ عیننده حس ایتدیکی توتردن نشئت ایدن راحتسزلکی تعدیل ایتمك ایچون باشنی علی الدوام صاللار. قرنیهٔ لامعهنك منشق اولمسزین وسع طبیعیسنك درت مثلی توسع ایتمش و تراکم ایدن خلط مائینك خفیفجه بولانمش اولمسندن شفافیته براز خلل کلمش اولدیغی کورلمشدر .

تداویسی : بدایت مرضده ایدیلان مداواتدن بر درجهیه قدر فائده حاصل اولورسهده لکن اکثر احوالده الك ایو ترتیب اولنان اصول تداوی بیله تأثیرات مطلوبهدن خالی قالور . هرنه ایسه برنجی نظر دقته آلنهجق کیفیت تخرش موضعیی تسکینه خدمت و بونك ایچون فصد عمومی اجراسنه مسارعت ایتمك ومدار عینه سولوك طوتمق وکرهٔ عینه ضماد ملین ومسکن اورمق لازمکلور وبووسائطك تأثیرینه معاونت ایتمك اوزره بیونك قسم اعلاسنه خزم وناحیهٔ صدغیه ایله جبههیه منفط تطبیق ومعرق ایله مخلوطاً مسهل ومدر اللعاب (صالیا آقیدان) ودها سائر منبهات خصوصیه استعمالی تنسیب اولنور . اکر علت اوجاع شدیدهیی تولید ایدهجك رادهیه وارمش واوحالده دماغه برانخراش وخیم ایراث ایتمسی مأمول بولنمش ایسه عین مستسقی بزل ایدیلور .

عمليهٔ بزل عين : كرهٔ عينك جزؤ اعلاسی يعنی دائرهٔ هدبيه يه قريب بياض العين غايت كسكين برنيشتر ايله تثقيب اولنـدقدن ومادهٔ متراكمهٔ خلط مائی (ال وسـائر واسطه ايله تماس وتضييق ايدليه‌رك كندی باشنه) داملهٔ داملهٔ آقيدلدقدن صكره تأثير هوادن محافظه ضمننده كوزی وساده‌لی لفافه (بانداژ ماتلاسه) ايله ستر و صيق صيق صغوق صو انسكاب ايديلور . اشبو عمليه ساده‌جه اجرا اولندقده برواسطهٔ مومهه يرنی طوته‌جغنـدن استسقانك ينه نكس وعمليـاتك تكرار اجراسـنه احتياج مس ايتمسی وآخركار اخلاط عينيه‌نك آقمسـيله كوزك بسبتون عمايه دوچار اولمسی واقعاتدن ايسـه‌ده حالبوكه عمليات ترتيبـلی برطرز مداوات ايله برلكده ايفا قلنورسـه موفقيت مكمله رونما اولور (دلوار) .

٥٩ استسقای فرس ☚ اوزيمای متعممه .

٦٠ استسقای كيس مخاطیٔ مرفقی . ورم ذئب . اسفنج سونكر شيشی . Hygroma. Eponge. Loupe. فرسـك مرفق (ديرسك) نقطه‌سنده مختلف حجمده وجيع ياخود غير وجيع وعجينی يموشاق برشيشدر .

اسبابی : فرسك انضجاع بقری (اوكوز كبی اياقلرينی آلتنه بوكوب ياتمسی) اثناسنده نعلك ديرسك نقطه‌سنی ضغط وتضييق ايتمسيدر .

اعراضی : آزچوق حجملی ووجعلی يموشاق برورم ظهور وتعجن (خميرلشمه) ايدر. نعلك تماس ايتـديكی نقطه‌نك قيلاری دوشر . ذكر اولنـان نقطه‌ده حرارت واوزيما وخفيف برتموج حس اولنور . حاد

حالنده دم ایله قاریشق مادهٔ مصلیه‌یی ومزمن اولدقده غشائی برکیسه داخلنده یالکز مصلی حاوی بولنورکه اوحالده تموج یکشکل اولور. علت بعضاً خراجه وبعضاً فلغمون سیرتلرینی اخذ وثابت ومتصلب حالار دخی کسب ایدر .

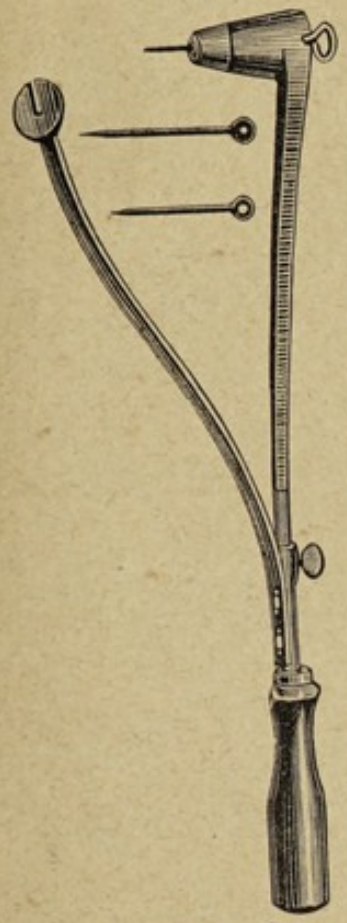
شکل ۱۳

تداویسی : حیوانك نعانی ونعلنمسنی اصلاح وتعدیل وبوقاغیلغه وساده (یاصدق) وضعیله تماسی منع ایتملی. ابتدای ظهورنده لصق قابض قوللانملی تموج حس اولنجه تبزیل ومنفطات تطبیق ونظافته اهتمام ومایع ویللات یاخود صبغ ایود احتقان ایتملی. تبزیل ایکنه‌لی داغ تیموری شکل ۱۳ ایله‌ده اجرا اولنور. موضع عاتی زیاده اورسه‌لمکدن مجانبت وعودتنی استلزام ایدن اسبابك ازاله ودفعنه دقت ایتلیدر .

٦١ استسقای کیس مخاطیٔ مفصل کعبی. آیاغه یاغ یاخود صو ایندیرمه Hygroima du boulet. طوپوق مفصلی وجه قدامیسنك کیس مخاطیسنده حصوله کلان یموشاق برشیشدر که استسقای مفصل وجه قدامیٔ کعب (☚ نومرو ٦٤) ك عارض اولدیغی عین نقطه‌ده ظهور ایتدیکندن دائما انکله تخلیط ایدیلور . وکرچه هپ بروسائط ایله معامله وتداوی اولنورسه‌ده لکن فرق اولنوبده صبغ ایود احتقان ایدلدیکی حالده بلا استثنا حسن نتیجه‌سی کوریلور .

٦٢ — استسقای کیس مخاطیٔ نقطهٔ مأبض. کیك قره

قوشی . قمع . قاپله . Hygroma de la pointe du jarret. Capelet

عظم عقبك نقطهٔ بارزه‌سی (اوکجه کمیکنك نقطه‌سی . حنبك اوجی) دنیلان ومأبضك کیروسنده بولنان چیقنتیلی جزؤك یموشاق شیشیدر شکل ۱٤ . وخامتی جزئی ایسه‌ده ازاله‌سی کوجدر .

شکل ۱٤

اسبابی : حنب اوجنك سرت جسملرله دلك واحتکاکی . چفته ضربه‌سی وانضجاع بقریدر .

اعراضی : آز چوق حجملی و یموشاق ومتموج برشیشك موجودیتیله نقطهٔ عقبیه‌نك شکلی دکیشور . جرح نتیجه‌سی اوله‌رق تحصل ایدوبده اسکیمش ایسه غیر وجیع اولور . وعلی العموم حیوانی طوپاللاتمز .

تدنویسی : ابتدای نشئتنده مواد قابضه وصغوق دوشلرله قارشولنوب التهاب زائل اولدقدن صکره صبغ ایود ومروخ آمونیاق ووقت وقت تکرار ایدیلان منفطات قوللانیلور . بالتبزیل منفط دلکی یاخود ایود احتقانی تجربه وحامض فنیکلی قطران استعمال اولنور . خزم ایله نقطه داغ تیمورینك بزلندن شکلسز ندبه‌لر باقی قالور .

٦۳ استسقای مفصل کعبی

. استسقای حوشب . ماءفی‌العصب طوپوق شیشی . Molette اینجکك نهایت سفلاسنده یعنی طوپوق مفصلنده استسقای زلالیدن متحصل یموشاق وکرکین برشیشدر . مفصلی ووتری ووحیدالحانب وذوالجانبین اوله‌بیلور شکل ۱۵ و ۱٦ .

اسبابی : ضربه وزورلمه وسریع قوشولر وطاقتفرسا خدمت ووجودك كمالندن اقدم استخدامدر .

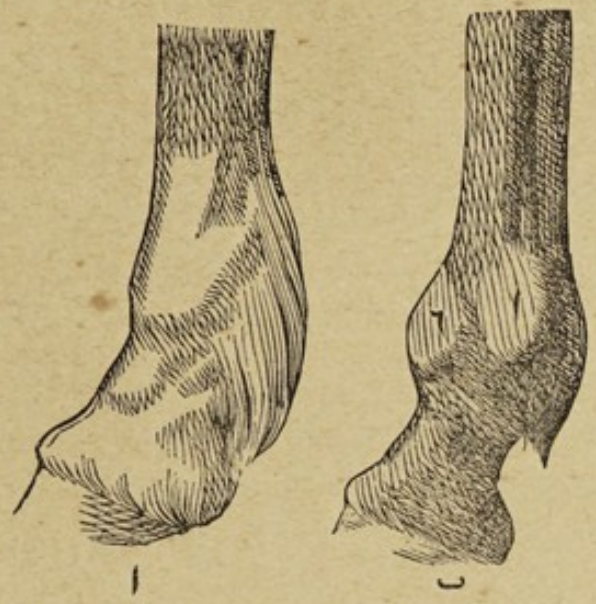

[*] ۱ـ استسقای حوشب وتری.
٦ ـ استسقای حوشب وترئ قدامی.

[**] استسقای حوشب مفصلی.

شکل ۱۵ [*] شکل ۱٦ [**]

اعراضی : کیس زلالیده توتر وجزئی حسیت واکر علت تصلب ایتمش ایسه طوپاللق وبو حالده شیش وسرتلك وقولده کرکینلك کوریلور . التهاب مفصلدن فرق ایدلمليدر .

تداویسی : مبردلر وقابضلر وممسك لفافهلر ومنفطلر ومحللر قوللانیلور . وکی ایدیلور . صبغ ایود احتقانی توصیه اولنمش ایسهده اکثریا عارضات وخیمهیی انتاج ایلدیکندن عدم استعمالی اولیدر .

٦٤ — استسقای مفصل رکبه . ورم زلالئ رسغ الیدی . دیز قردقوشی . Hydarthrose du genou. Vessigon carpien عظم کعبره ایله عظام مستویه (عظام رسغیه) نك تشکیل ایتدکاری مفصل (دیز)ده غشای زلالینك انبساطندن تحدث ایدن برورمدر .

اسبابی : حیوانك تحملی فوقنده یاخود بنیهسی هنوز تکمل ایتمامشیکن استخدامی وصچرامه وزورلو قوشولر وبورقلمهدر .

اعراضی : رکبه (دیز) نك یوزنده یاخود براز یوقاروسنده آز چوق حجملی اوله‌رق مشهود وعظم کاوبی (چنکل کمیکی) یی کعبره‌یه ربط ایدن رباط صغیر ایله رباط عمومیٔ خارجی اراسنده محدود اولان یموشاق ومتموج بر شیش ظهور ایدرك شکل مفصلی تغییر وقوللك حرکتنی تعسیر ایدر . اکر استسقای مبحوث حاد حالنده ایسه عرج (طوپاللق) کلی جزئی شدت بولور .

تداویسی : مبرد وقابض ادویه ولصوق منفطه وایود پوتاسیوم یاخود قرومیت پوماته‌لری قوللانیلور . صبغ ایود طلا اولنور .

خذ : ثانی قرومیت پوتاس ٤ درهم اعشاری
شحم یاخود وازه‌لین ۳۲ » »

قارشدیریله .

خذ : ثانی قرومیت پوتاس ۱ درهم اعشار
ایود پوتاسیوم ۲ » »
مرهم زیبق مضاعف ٦٤ » »

لفافه (صارغی) لر ورچنه وترمنتی‌دن مرتب لصق (یاقی) لرله ورمی ضغط (صیقشدیرمه) ایتمکده ممکندر . الك اولی واعلاسی اوجی غایت سیوی واینجه داغ تیموریله کی ایتمکدر . تبزیل ایله صبغ ایود احتقانی محظوری داعیدر .

٦٥ — استسقای مفصل رضفی . دیز قپاغی شیشی یاخود قره قوشی . Hydarthrose de la rotule

فخذ (اویلق) ایله ساق (بجاق)ك آره‌سنده واطراف خلفیه‌یی بطنه برلشدیرن وسمانه (دیز قپاغنك

ایچ یوزی) قطعه‌سنك اساسنی تشکیل ایدن عظم رضفه (دیز قپاغی کمیکی) منصلنده وقوعبولان انصباب اثری اولوب هر جنس حیوانده وبالخاصه فرسده مشاهده اولنور .

اسبابی : التهاب مفصل رضفئ حاد نتیجه‌سی یاخود ضربه وزورلانمه وخلع ناقص اثریدر .

اعراضی : آزچوق حجملی وجزئی وجعلی یموشاق ومتموج بر ورم اولوب حیوانك حرکتنی تصعیب ایدر . عظم رضفه طیش طرفه اکیلمش کبی کورینور .

تداویسی : استحضارات منفطه وخط ویا نقطه واری اکتوا ایله اولوب احتقان ایودی هر حالده مضر تدن خالی دکلدر .

٦٦ — استسقای مفصل مأبض . ورم غشای زلالی .

نفخ . قره قوش . Hydarthrose du jarret. Vessigon. مأبض (حنب) ك انبساط غشای زلالیسی اولوب مفصلی یاخود وتری نامیله ایکی شکل اوزره اجناس مختلفهٔ حیواناتده وخصوصیله جنس فرسده ظهور ایدر اکر مفصلی اولورسه مأبضك وجه داخلیسنده واکر وتری اولورسه حبل عظم عقبی (اوکجه کمیکنك رباطی) نك ایکی جهتنده کوریلور . جهتینده حصوله کلان شو ایکی شیش بعضاً یکدیکریله اختلاط ایدرلر که کویا بر جهتدن دیکرینه کچمش اولمازدن کنایه چیویلی قره قوش نامنی الورلر . ظهوره کلمسی سریع یاخود بطی اولور . حیوانی قیمتندن دوشورر .

اسبابی : ضربه وزورلانمه ایله نسبتسز یاخود حیوانك سنجه وقتسز خدمت والتهاب مفصل نتیجه‌سیدر .

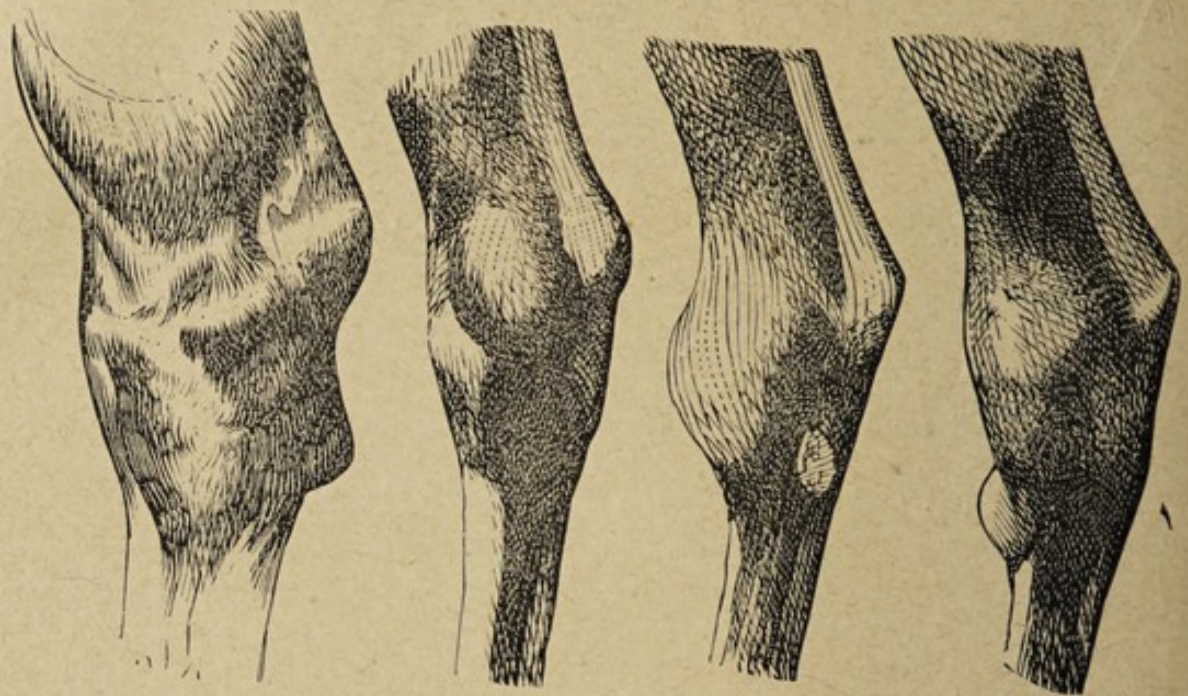

شكل ۲۰ : ورم زلالئ غمدى

شكل ۱۹: ورم زلالئ مفصلى

شكل ۱۸: ورم زلالئ وترى

شكل ۲۱: جرد

شكل ۱۷ : ورم غشاى زلالى .
۱ــ وترى . ۲ــ مفصلى .

اعراضی : يموشاق ومتموج برورم ايدوكندن حجم مأبضك تزيد بله شكلنك تغيرينه بادی اولور . زورلانمه عقيبنده جزئی حرارت و وجع وعرج ظهور ايدر . قره قوش بطائله تحجم ايدرسه نه عرج نه ده حسيت كوريلور. ورم زياده جه جسامت كسب ايتدكده مشی وحركته ايجه صيقنتی ويرر .

مأبضك براز اشاغيسی وجزؤ قدامی خارجيسنده [ياخود اطراف خلفيه اينجكنك نهايت عاليه وجه قداميسنده] واقع سليماتك غمد باسطی دائما ناقابل دوا بر قره قوشه مقر اولور شكل ٢٠ .

تداويسی: التهابلی قره قوشلرده عادتا التهاب مفاصلك معامله سنده اولديغی وجهله صغوق دوشلره ومواد قابضه ومنفطه يه ومركبات ايوديه وقرومیت پوتاس مثللو ادويهٔ محلله يه مراجعت اولنور . وتری اولان قره قوشلرك محتاج اولديغی احتقان ايودی ايچون اوچ و يا درت قسم صويه بر قسم صبغ ايودی خلط وترسب ايدن ايودی ايود پوتاسيوم علاوه سيله تكرار حل ايتملی واحتقان ايديلان مايع مذكوری داخل ورمده قرق اللی دقيقه توقيف وبعده خارجه افراغ ايتليدر . بعضاً افراغی ممكن اولهميه رق مايعك قالمسی بادیٔ مضرت اولمز. ضغط (صيقشديرمه) اكر قولايلقله بجريله بيلورسه تجربه ايدلليدر . خط ويا نقطه داغلری هر وقت تأمين مقصده كفايت ايدر .

استقصای صدر

Exploration de la poitrine

حيوانات اهليه نك صدرلرينك معاينه واستقصاسی قرع واصغا دينلان ايكی اصولك تطبيق واجراسيله ممكن اولور .

۱ — اصول قرع Percussion

تعریف . — حصوله کتیریلان صدا واسطه‌سیله تحتنده‌کی احشانك حالنه حکم ایتمك ایچون هر قنغی بر عضـوه موافق اصـول اوله‌رق اورمقدن عبارت اولان طرز استقصایه قرع نامی ویریلور .

اجراسی ایکی طریق ایله ممکندر : ۱) طوغریدن طوغری‌یه یعنی قرع ایدیله‌جك اولان ناحیه‌نك انسجه‌سیله قرع ایچون قوللانیلان شی آراسنده واسطه بولندیرلمیه‌رق ضرب اولنورکه بوکا قرع بلاواسـطه و ۲) قرع ایدیلان ناحیه ایله جسم قارع آراسنده برواسطه بولندیریلورکه بوکاده قرع بالواسطه دینور . شو ایکی طریق اعانه‌سیله اجزای بدنیه‌دن رأس وصـدر وبطن واطراف کبی اعضـایه تأثیر ایتدیریلان ضربه (قرع) دن هر بررلری حقنده معلومات نافعه استحصال اولنور .

قرع ایله برلکده اجرا ایدیلان اصغا مقصـدی تماماً تأمین یعنی هر ایکیسنك اعانهٔ مشترکه‌سی صدرك تحقیق احوالنی کماینبغی تسـهیل ایلیه‌جکی جهتله اشبو اسـتقصای صدر عنوانی آلتنده آچیلان مبحثده یالکز قرع واصغا ایله اشتغال وینه بو مقصدك حصـولنه انجق بر طاقم آلات یاردمیله خدمت ایده بیلان توصیف نفس بحثندن ایسـه بالکلیه اغماض وانصراف ایدیله‌جکدر .

اصول مختلفهٔ قرع

قرع بلاواسطه . — بو اصولده ضربه مستقیماً استقصا ایدیله‌جك اولان جزؤ اوزرینـه توصیل یعنی جسم قارع ایله جزؤ مذکورك آراسنده هیچ بر واسطه بولندیرلمقسزین تأثیر ایتدیریلور .

طرز اجراسی : درت پارمغك اوجی برخط اوزرنده برلشدیرلدکدن وباش پارمق انلرك یکدیکرینه تقرب ایتملری ایچون شهادت پارمغنك ایکنجی واوچنجی سلیمه سنك مفصلنه قارشو استناد ایتدیرلدکدن صکره اشبو پارمقلرك اوجیله ال عادتا قالدیریله رق خفیفجه وعموداً قرع ایدیلوب لکن نه پارمقلرك وجه داخلیسی ونه یالکز طرناقلر ونه ده پارمقلرك اوجیله مائلاً ضرب ایدلمز (چونکه شو حالده صدای اصم حاصل اولور .)

انسانلره تطبیق واجراسی معتاد ومناسب اولان شو اصول کچی وقیون وکلب کبی حیوانات صغیره یه پك اعلا تطبیق اولنه بیلورسه ده بقر ایله فرسده آز صدا حصوله کتیره جکندن حیوانات مذکوره ایچون قول ینه پك قالدیرلمقسزین وصرف قوته حاجت کورلمکسزین مجرد دقتله یومروق یاخود برنقطه ده اجتماع ایدن پارمقلرك اوجی ضرب اولنور .

قرع بالواسطه . — بو اصول : ضرب اولنان جزؤ ایله جسم قارع آراسنده بر جسم واسط بولندیرمقدن عبارتدر . بومقصده مبنی ایجاد ایدیلان آلات مخصوصه یه مقرع نامی ویریلور .

مقرع پیوری . — موجدینك تجارب عدیده وتطبیقیه سی اعانه سیله ایجاد و پك چوق اطبا طرفندن قبول واتخاذ قلنان بو مقرع شکل بیضویده فیل دیشندن معمول وقطر طولانیسنك برجهتندن براز نقصان اولمقله خط مستقیم اوزره بولنان کناری صدانك ایشیدلدیکی قطعه نك وسعتی مساحه ایتمکه یرایان معشار زراع تقسیماتی شامل وایکی نهایتنده طوتیلوب ضبط وتطبیق ایدلمکه الویرشلی جناحلری دنیلان ویکدیکرینه متقابل بولنان ایکی لاحقهٔ عمودیه یی حاملدر .

مقرع مذکور صول الك باش و شهادت پارمقلریله مذکور لاحقه‌لردن طوتیلوب استقصا ایدیله جك عضو اوزرینه قونیله‌رق اوزرینه دخی صاغ الك باش پارمغنك استنادیله یکدیکرینه پکشدیرلمش اولان شهادت و وسطا پارمقلرینك برتسویه‌ده برلشدیریلان اوجلریله اوریلور. بومقرعك طبابت بیطریه‌ده خصوصیله فرس و بقر استقصای صدرنده منفعتی درکار اولوب بعض کسانك فیل دیشنه تأثیر ایدن ضربه صداسنك احشای داخلیه‌دن متحصل صدایی اخلال ایلدیکنه دائر اولان ادعالرینك مبالغه‌دن خالی اولمدیغنی معرض اثبات‌ده مؤلف اوتوز سنه‌لك عملیاتندن استفاده ایده کلمکده ایدوکنی ذکر و اتیان ومقرع اوزرینه طرناقله ضرب اولنورسه اوحالده اوکی مخذورك وقوعه کله‌جکنی بیان ایدیور .

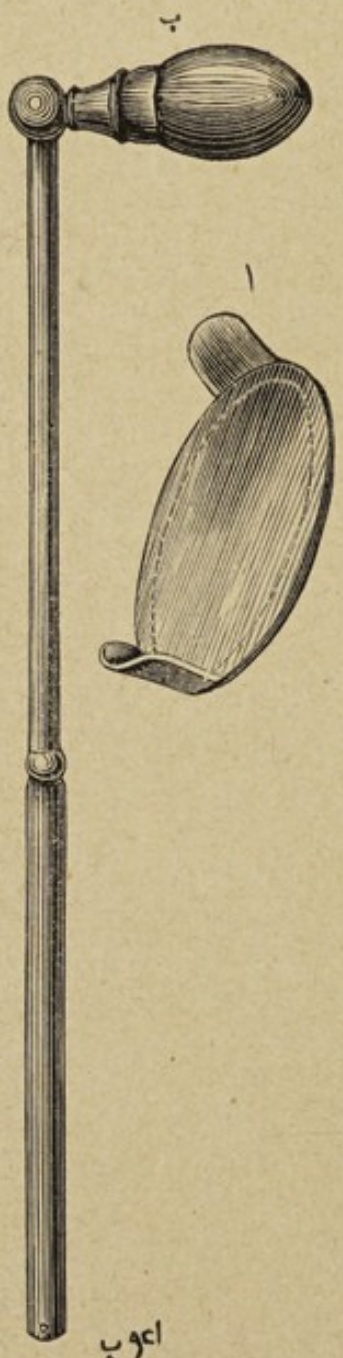

شکل ۲۲

مقرع وقارع طرسسو . — قرع

اصبعی دائما صدای کافی ویرمدیکندن پارمق یرینه قائم اولق اوزره ایجاد اولنمش آلتلردن بری‌ده «پروفسور طروسسو»نك اختراعکرده‌سی اولان مقرع ایله قارعدر شکل ۲۲.

بو مقرع (ا) بالاده‌کنه شبیه وتام بیضویدر فیل دیشندن یاپیلان

قولایاقله قیرلدیغیچون بونکی معدندن معمول ووجه اعلاسی یموشاق مشین ایله مستوردر .

قارع (ب) دخی طولی ٤ عشیر زراع و عرضی ۱۷ معشار زراع زیتون شکلنده اولوب مقرع ایله تصادم ایده‌جك اولان اوجی بر طبقه قاووچو ایله احاطه و دیکر اوجنـه بالنـه‌دن معمول خفیف والاستیقی و ۱۸ عشیر زراع قدر طولده بر صاپ ربط ایدلمشدر .

بونك طرز استعمالنه کلنجه : مقرع ینه بالاده دینـلدیکی کبی صول الك باش وشهادت پارمقلریله جناحلرندن طوتیلوب صدره وممکن اولدیغی قدر بین الاضلاع برنقطه‌یه جلد ایله آلت آراسنده هوا براقامق اوزره امتزاجلیجه تطبیق قلنور. متعاقباً قارع ایله سریع و ایجابنه کوره شدید یاخود خفیف اوله‌رق ضرب وضرب ایدلدیکی آنده رفع ایدیلور .

رنانیت کافیه‌یه مالك صدر کابك بو آلته احتیاجی یوقدر .

قرع بالواسطه بلا آلت مخصوصه . قرع اصبعی . — اشبو

اصول بالواسـطه‌ده صول ال مقرع و صـاغ ال قارع خدمتنی ایفـا ایتدیکیچون واقعا وسائط و آلات سائره حقنه استغنا حاصل اولور .

طرز اجراسی : صول الك آیه‌سی معاینه ایدیله‌جك عضوه متوجه وپارمقلر یکدیکرندن آیری اولدیغی حالده عضو مذکوره تطبیق ایدیلوب وسـطا پارمغنه آیروجه عضوی تضییق ایدرجه‌سـنه قوت ویریلور وکرکین طوتیلور . صاغ الك خدمتنه کلنجه بو دخی تصادمیله خسته‌یه زحمت ویرمامسی وصدای متحصلك صاف وظاهر اولمسی ایچون قول نه اوموزدن نه‌ده دیرسکدن تحریك ایدلمیه‌رك یالکز الك بیلکدن حرکت ایتدیرلمسی کافی کوریلور . فرس وبقر کبی حیـوانات کبیره‌یه اولدقجه

قوتله ضرب ایتمك لازم کلدیکی حالده اوچ پارمق یکدیکرینه قویجه تقرب وزاویهٔ قائمه تشکیل ایدرجهسنه انحنا وباش پارمق دخی شهادت پارمغنك برنجی وایکنجی سلیمهلری مفصلنه استناد ایتدیریلهرك بو وجهله وجوده کتیریلان اولدقجه واسع سطح قارع ایله صول الك وسطا یاخود شهادت پارمغی اوزرینه عموداً قرع ایدیلور . کبك صدری مثللو متصوت یاخود حیوانات کبیرهنك وجیع بولنان صدرینك قرعی ایچون یالکز صاغ الك وسطا پارمغنی جسم قارع اتخاذ ایلك مقصده کفایت ایدر . هر نه صورتله اولورسه اولسون قرع ایدن پارمقلر اولاً قیصه فاصلهلرله بربرینی متعاقب عموداً اوریلوب قالدیریلور . ثانیاً ضرب ایدن پارمق حصوله کتیردیکی اهتزازی منع ومعاینه قلنان نقطهنك تحتندهکی عضوك خشونتنی فرق ایتمك ایچون بر قاچ ثانیه قالدیرلیوب یرنده طوردیریلور .

قرعك بدایةً یواشدن باشلانیلوب بالتدریج آرتیریلان قوتله اجرا اولنمسی اقتضا ایدر که شو صورتله ابتدا اقسام سطحیهنك وکیدرك اجزای عمیقهنك آفاتنه مطلع اولمق کبی فوائد الده ایدلمش اولور .

اصول مجوثهده مبتدی اولاً خسته حیوانلردن زیاده صحتده اولنلری وبعده خستهلری قرع وممکن اولدیغی مرتبه معلومات محصلهسنی فتح لاشهده مقابله وامتحان وبو وجهله النی وقولاغنی وحسنی تربیه وادمان والحاصل ثمرهٔ مساعیسنه لایقیله کسب اطمئنان ایتمکله ملکه وممارستنی درجهٔ لازمهسنه ایصال ایتملیدر .

قرع ایله تحصیل ایدیلان اصوات

قرع اجزای بدنیهنك بنیهٔ تشریحیهسنه وتحتندهکی احشانك حالنه کوره بر طاقم صدا حصوله کتیرر که بو صدالرك طبیعتی واو صافی

بحق تقدیر ویکدیکرندن تفریق ایدلدیکی حالده معاینه واستقصا ایدیلان عضوك کرچه حالت فسیولوجیائیه‌سی یاخود بعض تغیراته دوچار اولمسی حالتی ظاهره اخراج ایدلمش اولور .

بوبابده مؤلف « سن‌سیر » ك قدمای مصنفینك رأیلری حقنده طول ودراز ویردیکی معلوماتك لاجل الاختصار ترجمه ونقلندن صرفنظر قلنه‌رق یالکز کندیسنك ۱) صدای واضح ۲) صدای اصم ۳) صدای طبلی ٤) صدای فخار مشقوق یاخود صدای مائئ هوائی ٥) زئیر ارتعاجی اولق اوزره قبول ایتدیکی بش نوع صدا حقنده بروجه آتی ایضاحات ممکنه سرد ایدیله‌جکدر .

صدای واضح . Son clair

مترادفی : رنانیت عادیه .ـ صدای رئوی (پیوری) .ـ صدای مملو (سقودا)

بونام ایله یاد ایدیلان ولوکه نغمه ولحن‌صدا دخی اولسون تأثیر ایتدیریلان ضربه‌دن صکره براز وقته قدر دها دوام وامتداد ایدن اهتزازدن حاصل اولور .

صدای مبحوث « آوه‌ن بروگر » ه کوره یوکدن منسوج برقالین قوماش کرلمش ترپتیه یاخود بربوش فوچی‌یه ضرب اولندقده تکون ایدن صدایه شبیهدر . بوتشبیه وتمثیلدن اولدقجه طوغری اولسه بیله صدایی بنه مکملاً تصویر ایتمش اوله‌ماز . آنك صورت صحیحه‌سی بر صاغلام حیوانك صدرینك ناحیهٔ وسطیه‌سنه قرع ایدلمکله حصوله کتوریلان صدادر . اشبو صدانك شرائط حکمیهٔ حصولی جدران الاستیقیه‌یه مالك نه‌یك کرکین ونه ده بالعکس کوشك اولان برجوف

داخلنده غاز یاخود مایع الاستیقینك محصور بولنمش اولمسیدرکه شرائط مذکوره‌یی ایجق صحتده بولنان رئه‌یی محتوی برصدر جامع اوله‌بیلوب اورایه اجرا ایدیلان قرع حویصلات رئویه‌ده‌کی هوایه انتقال وانلری اهتزازه دوچار ایتمکله جدران نه‌درجه‌ده رقیق والاستیقی اولور وقرع نه‌قدر قوتله اجرا اولنورسه صدای واضح دخی اوقدر شدید واوقدر بدیهی اوله‌رق حصوله‌کلیر وحس ایدلدیکی جهتلرده حویصلات رئه‌نك هوایی حاوی اولدیغنی وبتعبیر آخر قرع ایدیلان نقاط خذاسنده رئه‌نك قابل نفوذ ایدوکنی کوسترر .

صدای واضحك صورت حصولی کرچه بالاده بیان اولندیغی وجهله ایسه‌ده لکن الفاظ وتعبیرات ایله بحق افاده‌سی دشوار اولدیغندن بو بابده حیواناتك صدرینی قرع ایله صدای مبحوثی ودرجات مختلفه‌سنی فرقه آلشمق الزم اموردندر . بو صدا واقعا اوصاف اصلیه‌سنی محافظه ایدرسه‌ده انواع واجناس واشخاص ونحافت وسمن کبی حالاتده وحتی عین شخصك صدرینك مختلف نواحیسی مثللو تنوعاتده برخیلی اختلافات عرض ایدرکه شو مقوله مشکلاته آنجق اجرا آت وعملیات ایله غلبه ایدیله بیلور .

صدای اصم Son mat.

مترادفی : بوغوق صدا . ــ اصمیت . ــ صدای فخذی (پیوری) . ــ صدای خالی (سقودا) .

قرع ایله حصوله کتیریلان اهتزازاتك انتشار ایده‌مامسی سببیله حصولی وزوالی برآندن عبارت اولان صدادر که هوادن خالی وغیر الاستیقی طولغون اجسامدن مثلا برطاشك قرعندن حصوله کلیر .

بو صدا طولو بر فوچینك ویردیکی صدایه قابل قیاس اولسه دخی حصولی حقنده بر فکر صحیح ایدنمك ایچون بارکیرك صاغریسنك کتلات جسیمهٔ عضلیه‌سنی یاخود «سقودا» نك دیدیکی کبی قالچه‌سنی قرع ایتمك ایجاب ایدر .

لایقیله تعین و توصف ایتمش اولان صدای مبحوث ایشیدلدیکی نقطه‌نك خذاسنده اهتزازه غیر صالح غازلرك فقدانی و یاخود کندیسنه ایصال ایدیلان تأثیر ضربه ایله اهتزازه قادر اوله‌میان غیر الاستیقی بر جسم صلبك و یا مایعك موجودیتنی ارائه و اشعار ایلر . اصمیتك حصولنه باعث اولان جسمك صلب ویا مایع اولدیغنی بیلمك بحثنه کلنجه صدانك طبیعتندن بیله معلوم اوله‌میان بوخصوص ایلروده افاده ودرمیان قلنه‌جغی وجهله بوصدایه معین ومترافق اوله‌جق اولان اوصاف سائره دلالتیله تشخیصنه موفقیت امکانی بولنورسه‌ده بوکیفیتك دخی پك قولای اولمدیغی بروجه پشین بیان اولنور .

صدای طبلی Son tympanique

اکثر فرانسز مؤلفلر صدای طبلیی صدای واضحك مفرط وارفع درجه‌سی اولق اوزره قبول ایتمشلردر . سائر مؤلفلر ایسه شو صدانك آراسنده بحق بر فرق تأسیس ایتمشلرسه‌ده حقیقتاً صدای طبلی اوصافنی کافی درجه‌ده تمیز وارائه ایتمامش اولدقلریچون مستحق مؤاخذه درلر . ترنپته صداسنك صدای طبلی یاخود صدای واضح اولوب اولمامسی حقنده بروجه آتی تنویر افکاره چالشیلور :

اکر الت دریسنه ایکی کیریش کرلمش اولان عادی بر ترنپته‌نك اوست دریسنه یعنی یوزینه چوماقله اوریلورسه ویردیکی صدانك

اوصاف مختلفه‌سی لایقیله تقدیر واوصاف مذکوره میانده چوماغك ضربندن صکره کیریشلرك اهتزازه دوام ایتمسندنناشی صدانك براز وقت دها امتداد ایتدیکی تعیین اولنور . اکر ترنپته‌نك الت دریسنه کرلمش اولان کیریشلر الندقدن صکره ینه طرز سابق وجهله ضرب ایدیلورسه بوحالده صدا کذلك عین شدتده حاصل اولسه‌ده بو صدانك اولکی صدا ایله اختلافی ظاهر بولندیغنی ادمانسز قولاقلربیله درحال وبلا مشکلات حس وفرق ایدرکه شو ایکنجی حالده دریلرك اهتزازاتی آرتق کیریشلرك فقدانندن دوام وامتداده امکان بوله‌میوب کندیلرینی تهزیز ایدن ضربه عقیبنده توقف ایلدکلرینه مبنی صدا دها یابس ودها عمیق اولور .

اشته صدای واضح ایله صدای طبلی اراسنده‌کی فرق وتفاوت شوبالاده تصویر ایدلدیکی وجهله درکه برنجیسنده اهتزازات صوتیه قولاغك یالسهوله تقدیر ایده‌جکی صورتله برازمان ممتد وایکنجیسنده صدا حصولی آنده زائل ومنطفی اولوب برنجی‌یه ترنپته صداسی وایکنجی‌یه بیوك بوش صندق صداسی صورت ویرر .

صدای طبلینك اوصافنی لایقیله تصویر ایده‌بیلمك اوزره بارکیرك قوس اعوری خذاسنده‌کی خاصرهٔ یمناسنه وبقرك کرشی اوزرینه تصادف ایدن خاصرهٔ یسراسنه وکلبك معده‌سنك کیس ایسرینه مقابل اولان نقطه‌ده ومراق ایسرك جوارنده صوك مسافهٔ بین الضلعینه قرع اجرا ایدلمليدر .

بوصدا تکوننك شرائط حکمیه‌سی هرنه قدر معلوم دکل ایسه‌ده مع هذا بوبابده « سقودا » نك ـ هوایی حاوی اولدیغی حالده پك زیاده متوتر اولمیان جدران اعضادن صدای طبلی پیدا اولور . ـ حکمنی

حائز اولان فكرينه اشتراك وبوكا اهتزازه صالح مايع الاستيقينك موجود وبومايعى احتوا ايدن جدرانك وسط درجه‌ده متوتر اولمسى خالى‌دخى قياس ايديله‌بيلور كه شـو حالتك ايكيسى‌ده تصوت طبلى تكونتـك اوازمنـدندر . « سقودا » نك ـ مذكور جدرانك پك زياده توتر ايتمش اولمسى تقديرنده صدا همان كاملاً صفت طبليتنى ضايع ايدر . ـ قولنك صـدق وصحتى اجرا آت سريريه‌ده متبين اولديغى اوزره جاى دكلدر .

صداى فخار مشقوق Son de pot fêlé

مترادفى : صداى خلطى . ـ صداى مائى هوائى (پيورى) . ـ معدن شاقيرتيسى (سقودا) .

بوصداى مخصوصى « بارت » و « روژه » فخار مشقوق يعنى چاتلاق طوپراق قاب پارمق ايله ضرب ايدلديكى وقتده ايشـيديلان حفيف بر شاقيرتى (طيكلامق ياخود چيكلامق دكل) نك مرافقت ايتديكى صداى واضح اولق اوزره تعريف ايتمشلردر . « پيورى » « سقودا » « آران » وسائره‌دخى آوجلر يكديكرينه تطبيق ايدلمش واللر پارمقلرله قاورانمش ايكن اللردن برينك اوستى ديزه اورمق صورتيله (كه چوجقلر بويله پاره اويونى ياپارلر .) تكون ايدن معدن سسلى فسيلتى زئيرينك صداى مجوئك تقليـد صحيحى ايدوكنى اشـعار ايلدكارندن بورأيده عموماً موافقت حاصل اولمشدر .

بوعلامت اكثر حالاتده بركهف درنئ رئوى‌يى اخبار ايدرسه‌ده على‌الدوام حاصل اولمز وآنى حصوله كتيرمك ايچون حفره‌نك اولدقجه واسع وسطحياً موجود وجدرانك رقيق وملايم وخصوصاً هوا ومايعى

حاوی اولمسی اقتضا ایدر (بارت. روژه) . لکن بوشروطك وجودینه لزوم مطلق یوقدر چونکه جدران صدریه‌سی پك زیاده قابل انحنا اولان اشخاصده وخصوصیله چوجقلرده بوکا پکچوق مشابه صدالر ایشدلدیکی واندن ماعدا فخار مشقوقه پك زیاده مشابه زئیر ایشیدیلان بعض حالاتده اقل قلیل حفره کورلمکدیکی ثابتدر . « سقودا » بومثللو صدایی اصلا ایشتمدیکنی تأمین ایتمکده ایسه‌ده انك شوشهادتی « آران »ك التهاب قصبات عادیده و « پیوری » نك انبساط قصبیده و « له‌نه‌ق » ك صدری تماماً صاغلام انجق بنیه‌سی نازك ونارین ومزاجی لنفاوی اولان اشخاصده بوصدایی ایشتمش اولدقلری میدانده ایکن بونلرك شهادتلرینه غلبه ایده‌مز . مؤلف « سن سیر » دخی کوچك حیوانلرك اطراف قدامیه‌سنی پك ایلرو آلدیره‌رق میدانه چیقارتدینی انسانك ناحیهٔ تحت ترقویسنه نظیر اولان صدرلرینك غایت قدامنده اشبو صدای فخار مشقوقی استماع ایتمش وبوحیوانلرك التهاب قصبات شعریه‌یه و [صدانك حصوله کلدیکی نقاطك خذاسنده هیچ برکهف بولنمامق ورئه‌لرك قابلیت نفوذلری هنوز محفوظ اولمق ایله برابر] ذات الرئه‌یه مصاب بولندقلرینی بیان ایلمش و بو مثللو علایمك وجودینی بارکیر وبقرکبی حیوانات کبیره‌ده استماع واثبات ایده‌مامش ایدوکنی بیلدیرمشدر .

صدای ارتعاجیٔ اهتزازی

Frémissement vibratoire.

مؤلف بو صدای ارتعاجیٔ اهتزازی‌یی یاخود ارتعاجیٔ منفوطی‌یی حیواناتده ایشتمامش ایسه‌ده قرع ایدیلان نقاطده حس وتقدیر ایدیله‌جك اولدیغی حالده بر ورم منفوطی (اکینوقوق ویا او طبیعتده بر شی) نك

وجودينه دال اولمق كبى ايچه قيمت واهميتى حائز اوله بيله جكندن مسكوت عنه كچشديرلمسنى روا كورمامشدر .

مؤلفين بو صدانك تعريف ولاجل التفهيم خارجه تطبيقنده خيلى غرابتلر كوسترمشلردر . ازان جمله « پيورى » چالار جيب ساعتلرندن برينى صول الك آوجنه وضع وصاغ الك برپارمغيله خفيفجه قرع ايدلديكى زمان چاك خدمتى كورن چليك زنبركك ارتعاجندن (تتره يه رك صاللا- نمسندن) متحصل وياخود اكينوقوقلر (حيوانات منفوطه) ك بركيس عمومى يه كثرتله طولمش بولندقلرى نفطه لرك قرعندن وياخود دها قولاى اولمق اوزره قاتيجه طوكمش پاچا صوينك پارمقله ضربندن متكون صداى اهتزازى يى اشبو صدايه تشبيه ايتمشدر .

« بارت » و « روژه » دخى دود كيسئ عديم الرأس (اكينوقوق)ى آوج ايچنده صارصه رق بو صدايى تصوير ايلمشلردر .

« باريه » صداى مبحوثى توصيف صددنده ـ بو صدا قرع ايدن پارمغك حس ايتديكى ارتعاش (تتره مه) خفيف اهتزازى ايله مترافق قولاغك ايشتديكى زئير خلطى نتيجه سى ديمك اولان بر علامت مختلط اولوب اشته شو ايكى اثرى نتيجه لنديرمك ايچون پارمغى بعد القرع مقرع اوزرينه طيايوب براقمغه دقت ايدلملى ديمشدر .

قرع ايديلان اعضادن پارمغك آلديغى حس مقاومت

قرع ايدن پارمغك حصوله كتيرديكى صدا ايله ينه او آنده تأثير ضربه يه تبعيتاً اولاً انخفاض بعده ترفعله وضع طبيعيسنى اخذ ايدشده اعضا الاستيقيت ومقاومت وصلابت كبى خواص حكميه سنيدخى پارمغه حس ايتديرركه اشته شو حس سمعى ايله لمسينك اتحادى فكر استقصايى تنوير ومقصد تشخيصى لايقيله تسهيل وتكميل ايدر .

صدرك تصوت ورنانیت طبیعیسی

بالادنبرو نظر مطالعه‌دن کچیریلان معلوماتك تطبیقاتنه بدأ ومباشرت ایتمزدن اقدم نقاط مختلفهٔ صـدرك حال صحتده‌کی رنانیت عادیه‌سـنك نه ایدوکی بو مبحثده تحری وتحقیق قلنه‌جقدر . فی الحقیقه شو خصوص صدرك امراضـنده رنانیتك دوچار اولدیغی تعدیلات وتخلفـات حالك درجه وطبیعتنه بالاستدلال مدار حکم اوله‌جق واسطهٔ یکانه ایدوکندن بر وجه آتی حیوانات اهلیه‌نك باشلیجه‌لری اوزرنده مطالعه‌لرینه ابتدار اولنور .

۱) جنس فرسده . — کتف ایله ستر اولنمش بولنان قسم صدر یعنی ۱ و ۲ و ۳ و ٤ نجی ضلعك کافهٔ وسعتی و ٥ نجی وحتی ٦ نجی ضلعك جزؤ عالیسی تحت کتفیه ومرفقیه دینلان عضلات ایله مستور بولندیغندن وبو سـبیله عادتا فخذك قرعیله ایشـیدیلان اصمیتك عینی اوله‌رق صدا ویردیکندن ناشی مذکور اجزای صدریه قرع ایدلمزلر . حالبوکه اجزای باقیهٔ صدرك آتیاً بیان ایدیله‌جك اولان نقاط مختلفه‌سندن اصوات عدیده حاصل اولور :

ا) جانب ایسر وبالکلیه عالی . — زیرده‌کی شکلده کورلدیکی اوزره بو ناحیه‌ده فقرات ظهریه نتوات شوکیه‌سی زروه‌سـنك تشکیل ایتدیکی خط ایله ا کا موازی وخرقیئ شـوکی نام عضـله‌نك ارتکاز ضلعیسنه موافق بولنان خط آراسنده‌کی مسافه‌دن بر صدای مبهم تحدث وقبا اتلی خصوصیله سمین اولان ایری بارکیرلرده اصمیت مطلقه تحصل ایدر . بونك سببی ایسـه میزاب فقاری‌یه مقابل اولان ناحیه‌یی اشغال واملا ایدن عضلهٔ خرقفیهٔ شوکیه‌نك جسامتی حسبیله تخننده‌کی رئه‌نك

صـداسنی امحا ایتمـیدر . لکن جنس اعلا و براز نحیف بارکیرلره قوتلیجه ایدیلان قرع بعض تصوتی موجب اوله بیلور .

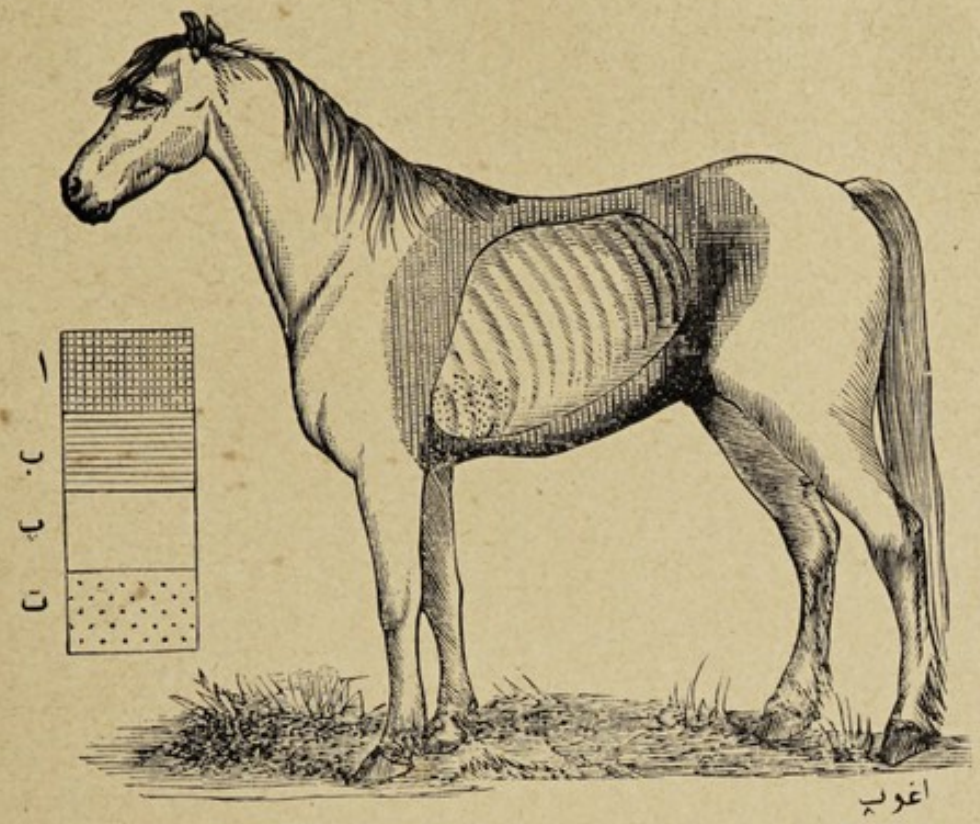

شکل ۲۳ : صدر فرس (جانب ایسر) ك تصوت عادیسنی کوسترر . [*]

ب) بالکلیه اسفل . — عرضاً غایت محدود اولان بو مسافه‌ده کاملاً واضح اولمامقله برابر لایقیله فرق ایدیلان بر صدا حصوله کلیر . اشبو صدا عضلهٔ بین الاضلاع عمومیه‌نك ارتکازیله تحمینی اوله‌رق رسم ایدیلان خطدن بدأ ایله صدای واضح عادی (صدای رئوی پیوری) اوصافنی تدریجاً کسب ایدرك آچیلوب اوصاف مذکوره‌یی عالیاً ذکر اولنان خط وسافلاً عضلات صدریه‌نك حافهٔ فوقانیه‌سی وقداماً اوموزك کنـار خلفیسی وخلفاً ۱۵ نجی ضلع ایله تحدید ایدیلان کافهٔ اجزای

(*) ا ـ اصمیت مطلقه . ب ـ تصوت ضعیف یاخود تحت اصمیت . پ ـ صدای واضح . ت ـ ناحیهٔ جوار قلبه مخصوص تحت اصمیت .

صدریه‌دن ماعدا هر جهتده محافظه ایدرسه‌ده ایلرو ویوقارو طرفده و ۷ و ۸ و ۹ نجی ضلعلرك خذاسنده اکثر بارکیرلرك عضلهٔ کبیرهٔ ظهریه‌سنك تصوت عادیٔ رئه‌یی تقلیل ایده بیله‌جك درجه‌ده اولان سمك وکثافتی سببیله صدای مزبور براز واضحدر .

تصوت مبحوث بنه اویلجه صورت محسوسه‌ده آزالهرق کیروده ۱۵ نجی ضلعدن بدأ ایله نهایت ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ نجی اضلاع خذاسنده تکمل ایدن براصمیته مقر اولور .

ج) **مرفقك کیروسنده** . — ورید مهمازی ایله عضلهٔ صدریهٔ عمیقه‌نك جزؤ خافی وکنار عالیسی بینده محصور ناحیه‌ده قلبك موجو- دیتندن ناشی علی العموم مبهم (مغلق) بر صدا ایشیدیلور یعنی اشبو نقطه‌ده‌کی صدانك ابهام واغلاقی اشخاصه کوره تبدل ایدوب صدا برنده کاملاً واضح دیکرنده ایسه بر خفیف صفت طبلیتی حائز اولهرق اصم وبر بشقه‌سنده بالکلیه اصم اولوز که بو حالك سببی رئهٔ یسرانك مذکور نقطه‌ده آز چوق عمیق براویوغی بولندیغنه وبعضاً هیچ بولنمدیغنه کوره بو محلده قلبك جدار صدره یا آز چوق مستقیماً تماس ایتمسی یاخود هیچ ایتمامسیدر . قرع اثناسنده بو نقطه‌ده تصادف ایدیله‌جك صدای اصمی براصمیت پاثولوجی کبی تاقی ایتمامك ایچون خصوصیت مشروحه‌دن باخبر اولمق لازمدر . والحاصل سفینه اومورغه‌سنه اساس اولان طولانی دیرك کبی عظم قص واسطه‌سیله متانت وعضلات صدریه کتلات جسیمه‌سنك ارتکازیله دخی تقویت کسب ایدن قسم اسفل صدر یعنی ناحیهٔ قصیه اصمیت مطلقه‌یه مقر اولور .

۲) **جانب ایمن** . — جوف صدرك صولده وصاغده تجریب

تطبیقی یاردمیله تصوتنك خفیف بر تغیرینی نظر دقتدن قاچیرمیه‌رق ظاهره اخراج ایتمك ایچون شو ایکی جانبك نقاط متقابلهٔ صحیحه‌سنك بالمناوبه قرع ایدلمسی خصوصی بحق توصیه اولنور ویمین ویسار مناسباتی تحتنده موجود اوله بیلان بعض تخلفات سببیله قاعدهٔ سالف البیانك یاکلش تطبیقاته اوغرادلمامسیچون جانب ایسره دائر بالاده ایضاحات لازمه سرد ایدلمش اولدیغی کبی جانب ایمن حقنده ایجاب ایدن تعریفات دخی بروجه زیر قید وتزبیر قلنور :

۱) مرفقك کیروسنده . — ۵ و ٦ و ۷ نجی ضلعك خذاسنده شکل ۲٤ علی العموم صولدن زیاده صاغ جهتده تصوتك دها چوق اولمسی

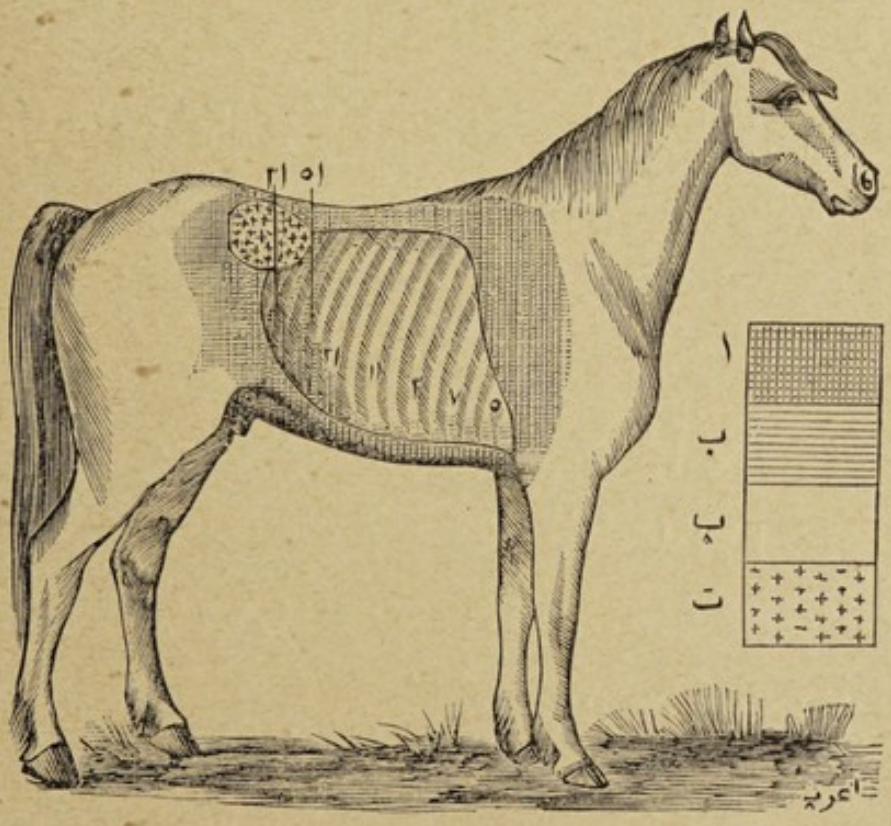

شکل ۲٤ : جانب ایمن صدر فرس [*]

بوراده قلبك اضلاعه پك او قدر یقین بولنمامسندن ناشیدر وینه بونکله

[*] ا ــ اصمیت . ب ــ تحت اصمیت . پ ــ صدای واضح . ت ــ قوس اعورك صدای طبلیسی .

برابر بو نقطه‌دن حس ایدیلان صدا صدرك مرکزندن ایشیدیلان صدادن همان دائما دها آز واضح و آز آشکار رئویدر .

ب) **ناحیهٔ مراقبه‌ده** . — صدای اصمی حصوله کتیرن سطح صولدن زیاده صاغ جانبده دها وسعتلی و ۱٤ نجی وبعضاً ۱۳ نجی ضلع ایله محدود اولوب قرع نه درجه قوتله اجرا ایدیلورسه صدای مذکور دخی او قدر شدتلی اولور وقرع ایدن پارمق ذکر اولنان ناحیه‌ده آز الاستیقیت وچوق اثر مقاومت حس ایدرکه بونك سببی اوراده کبدك موجودیتیدر . قرع اجراسنده اورادن حاصل اولان صدانك آز چوق اصم وپارمغك حس ایتدیکی مقاومتك آز چوق واسع بولنیشی کبدك مصاب اولدیغی امراض ایله نسجك درجهٔ تغیر وانحلالنه دلالت ایلدیکی جهتله حائز اهمیتدر .

ج) **جزؤ عالی وخلفیده** . — جوار خاصره‌ده و ۱۷ و۱۸ نجی ضلعلرك خذاسنده (صول جانبك بوکا مقابل اولان نقطه‌سندن علی العاده ایشیدیلان صدای اصم یرینه سائر نقاط متجاوره‌سندن دها اشکار بر الاستیقیته قریب) حصوله کلان آز چوق ظاهر صدای طبلی بو نقطه‌نك تحتنده اولوب غازلرله کلی جزئی توتر ایتمش بولنان قوس اعوردن نشأت ایدر .

صدرك کافهٔ نقاطندن حصوله کتیریلان صدای واضح ورئوینك صافیتی وقرع ایدن پارمقلرك حس ایتدیکی الاستیقیتی صدر فرسك قرعنه الشمش اولنلرجه صحیح وظاهر اولمقله برابر یرینه حیوانات سائره‌یه مثلا کلبه قابل تطبیق اولهماز چونکه فرسك محفظهٔ صدریی تشکیل ایدن اضلاعك عددی ویکدیکرینه قربیتی وقوس عظمیلرینك صلابتی

حسبیله پارمغه بیوك مقاومت حس ایتدیرر . بناءً علیه اصول قرعده کسب ممارسه عملیات مکرره ایله حسی بو یولده حسن تربیه ایتمکه وابسته‌در .

۲) **حیوانات مجتره‌ده** . ـ بقرك اوموزی فرسکنه نسبتاً زیاده متحرك و آز ملحم اولمقدنناشی صدرینك پك واسع قطعه‌سنك استقصاسنه

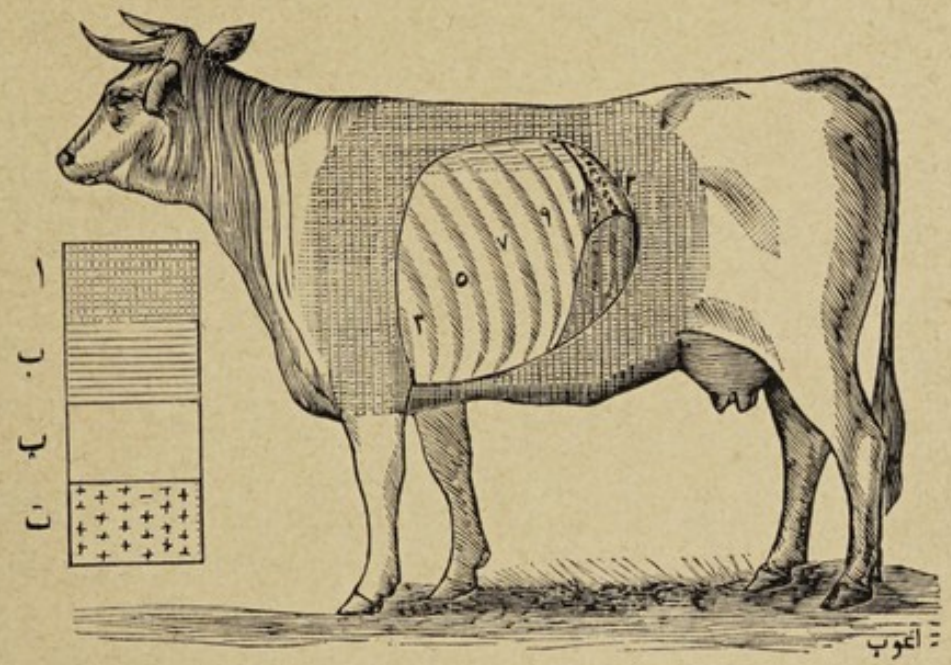

شکل ۲۵ : صدر بقرجانب یسری [*]

مساعد یعنی اوکدن ٤ نجی ضلع خذاسنه قدر قرعی قابل اولور . هر ایکی جانبده عضلهٔ خرقفیهٔ شوکیه ایله اشغال اولنمش بولنان ناحیهٔ شوکیه‌دن همان فرسده‌کی وسعت دائره‌سنده اصمیت مطلقه حاصل اولور .

جانب ایسر شکل ۲۵ . ـ ۳ و ٤ و ٥ نجی اضلاعك اجزای سافله‌ـ

[*] ا ـ اصمیت . ب ـ تحت اصمیت . پ ـ صدای واضح . ت ـ کرشك موجودیتندن متحصل صدای طبلی .

سنه مقارن اولان ناحیهٔ جوار قلب بارکیرده اولدیغندن زیاده متصوت اولمقله برابر صدا کاملاً واضح و علنـاً رئوی دکلدر . شو خصوصی ایجاب ایتدیرن کیفیت ایسه جنس بقرده ایپجه قالین بر صفیحهٔ رئویه‌نك قلبی جداردن فصل وتفریق ایتمسیدر .

ناحیهٔ قصبیه‌نك اصمیتی بقرده عظم قصك یاصی وعضلات صدریه‌نك حجم وجسـامتلی بولنمسی اسبابنه مبنی فرسده‌کی اصمیت نقطه‌لرندن دها یوقاری نقاطده حس اولنور .

مراق ایسرده . ۱۱ و ۱۲ و۱۳ نجی اضلاع وبونلرك استطالات غضروفیه‌سی خذاسندن صدای اصم حاصل اولور . چونکه بو ناحیه جنس بقرده صدردن زیاده بطنه متعلق و کرشك دائما برچوق مأکولات ایله طولو بولنان جزئنه متقابل و اضـلاع مذکوره‌نك عالیـاً امتدادی ایسه خاصره‌یه متواصلدر . اشبو خاصره‌یه کسب اتصال ایدن اضلاعك تحتنده موجود وکلی جزئی زیاده غازلرله مملو اولان کرشك جزؤ باقیسی قرع اثناسنده غازلرك ویردیکی کرکینلك نسبتنده آز چوق صفت طبلیتی حائز خیلی تصوتی موجب اولور .

مراق ایمن . (شکل ۲۶) ی اشغال ایدن کبد صدرك اوك جهتنه طوغری و تا ۱۳ و ۱۲ و ۱۱ و ۱۰ و ۹ نجی ضلعك تحتنه‌قدر تطول وامتـداد ایتمکله اصول قرع آنی شکلده کورلدیکی اوزره غیر منتظم برخط منحنی ایله تحدید ایدر . نقاط سائره‌ده صدا واضح وبداهةً رئوی ایسه‌ده مع مافیه نواحی‌یه کوره قوتی متحولدر .

الحاصل جدار صـدر بقر جنس فرسـنکـکندن زیاده انخفاضی (اینه . باصلمه) ی قابل والاستیقیتنك پارمقلرله تقدیری سهیلدر .

٣) جنس كلاب . — صدر كلبك تصوتى والاستيقيتى جالب نظر دقتدر وبشقه‌جه اوموزينك زياده متحرك وقولنك پك زياده ايلرو چكيله‌بيلمكه مستعد بولنمسندن برنجى مسافهٔ بين‌الاضلاعه قدر صدرينك قرع ايدلمسى ممكن اولور وهله ناحيهٔ سافله‌سى جنس بشرك ناحيهٔ تحت ترقويسنك نظيريدر .

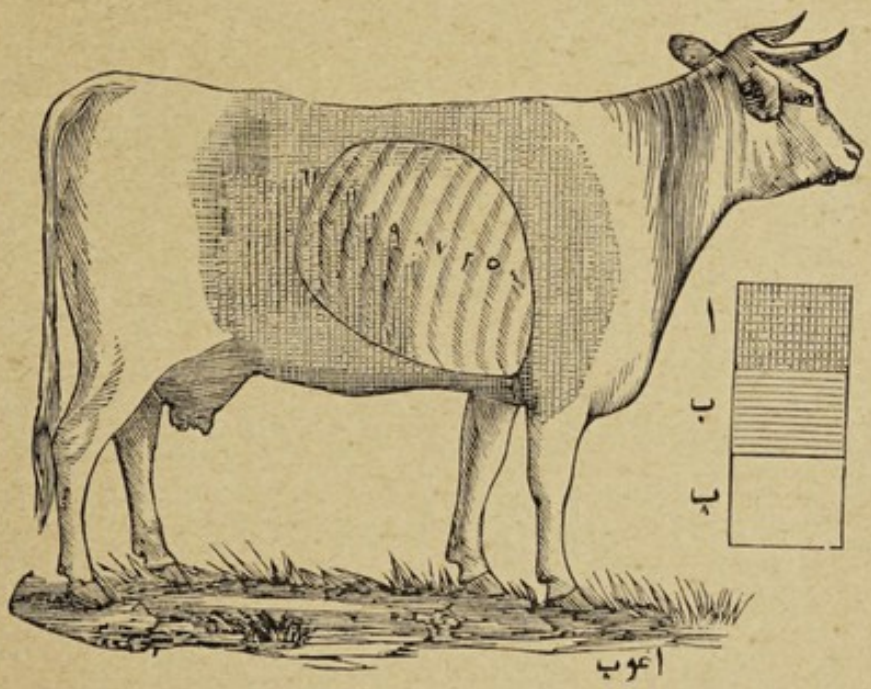

شكل٢٦: صدر بقرك جانب ايمنى [*]

جانب ايسرده . — شكل٢٧ اوكدن ٩ نجى ضلع واشاغيدن دائرهٔ غضروفيه‌وكيرودن‌ضلع اخير ايله غضروفى ويوقارودن دائرهٔ‌غضروفيه‌دن حيوانك قدينه كوره ٣ الى ٤ عشير زراع بعيد برخط افقى ايله محدود وسافلاً وخلفياً آز وسعتلى برسطحدن تحت اصميت دنيلان بالكليه مبهم برصدا حصوله كلير . سطح مذكورك اوست يانده ٨ نجى مسافهٔ بين‌الضلعه دكين امتداد وصدرك ناحيهٔ وسطيه وخلفيه‌سنى اشغال ايليان اندن دها واسع برسطح صداى طبلئ طبيعى دنيلان غايت ظاهر

[*] ا ـ اصميت . ب ـ تحت اصميت . پ صداى واضح .

وصحیحاً صفت طبلیته مالك برصدا اظهار ایدر که بونی برزئیر مرضی ظن ایتمکدن صاقنملیدر . صدای مذکورك بادیٔ حصولی ایسه بو نقطه‌نك تحتنده اولوب دائما غاز ایله ممتلی ومستقیماً جدران ضلعیه‌یه مماس بولنان معده‌نك کیس ایسریدر .

بسبتون اوست جهتده عالیاً غایت محدود وطولاً ۱۳ و ۱۲ و ۱۱ و ۱۰ نجی ضلعلره موافق بولنان برمسافه داخلنده صدانك کلیاً اصم اولیشی اوراده طحالك موجودیتندن طولاییدر .

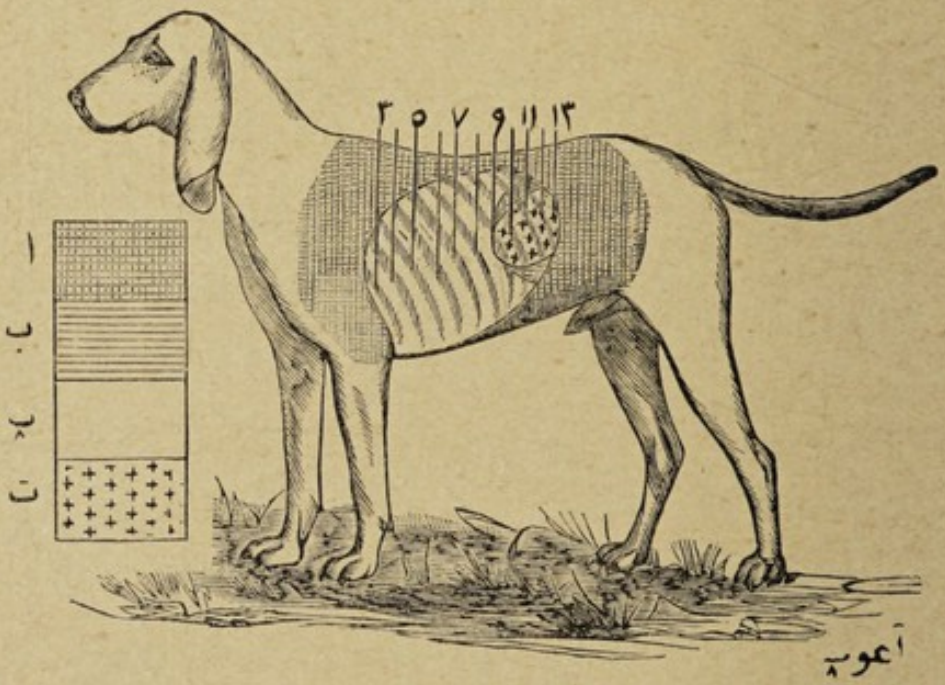

شکل ۲۸ : صدر کلبك جانب ایسری [*]

وسعتك کافهٔ ابعاد باقیه‌سنده وکذا قلبك خذاسنده (حجمی کوچك وکثیف برصفیحهٔ رئویه‌یی مشتمل اولمسندن ناشی تحدیدی قابل اولمیان) جدار صدریٔ ایسر اثنای قرعده غایت واضح وپك آچیق برصدای رئوی ویررو عین زمانده پارمغه زیاده‌سیله ظاهر برالاستیقیت حس ایتدیرر .

[*] ا ــ اصمیت . ب ــ تحت اصمیت . پ ــ صدای واضح . ت ــ کیس ایسر معده‌نك موجودیتندن متحصل صدای طبلی .

جانب ایمنده . — شکل ۲۹ کبدك موجودیتنك موجب اولدیغی اصمیت مکمله یوقارودن عمود فقاری میزابندن بدأ ایله اضلاعك دائرهٔ غضروفیه‌سنه آزبر مسافه قالنجیه وکیرودن اوکه طوغری ۱۳ نجیدن ۱۱ نجی ضلعه کلنجیه دکین انتشار واتساع ایدر .

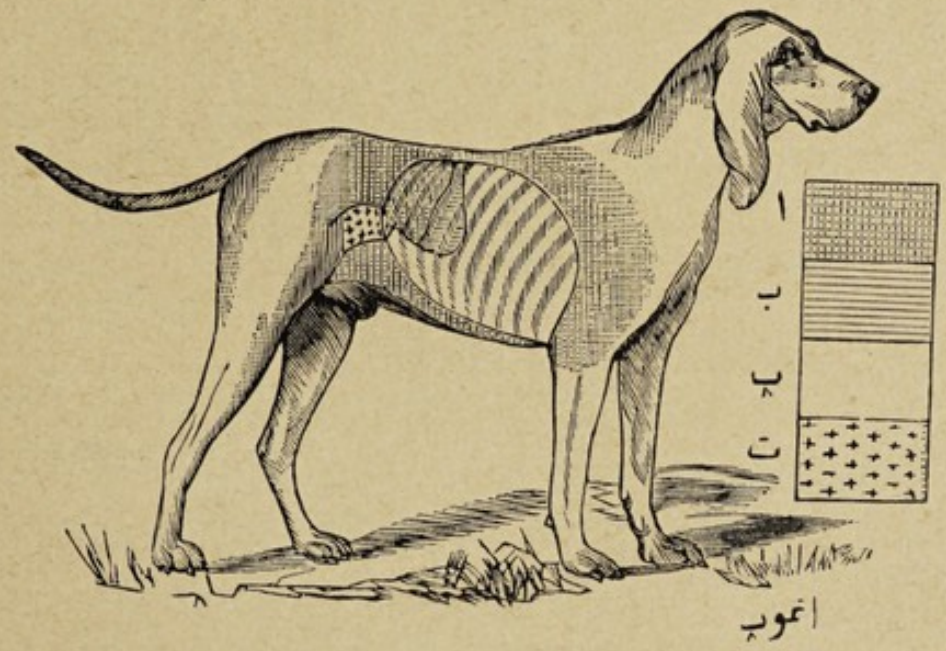

شکل ۲۹ : جانب ایمن صدر کلب [*]

واونبرنجی ضلعدن طقوزنجی ایله اونجی ضلعی فصل ایدن مسافهٔ بین‌الضلعده صدا پك زیاده مبهم اولور و ۸ نجی بین‌الضلعدن باشلایه‌رق تدریجاً کسب وضوح ایدن صدا اورادن اوتده کاملاً واضح اوله‌رق ایشیدیلور .

حدود سافلهٔ کبدك آلتنده اولوب ۱۲ و ۱۳ نجی اضلاعك خذاسنده بولنان و بونقطه‌نك دها اوستنده‌کی جوف بطنیك

[*] ا ــ اصمیت . ب ــ کبدك موجودیتندن متحصل اصمیت . پ صدای واضح . ت ــ مایعات وغازات ایله مملو امعانك وجودیله حاصل اولان صدای مائی هوائی .

وسعت متحوله‌سنده اکثریا ایشیدیلان غایت ظاهر برصدای مائیٔ هوائی کلی جزئی زیاده مقدارده مایعات و غازاتی حاوی اولان امعـایه حمل و اسـناد ایدلمکده‌درکه بو صـدانك دائم و ثابت ایدوکی ادعا و صحتی برکمال اولان کلبده دخی ایشیدلدیکندن بر زئیر مرضی کبی تلقی ایدلمك لازمکلمز .

نقاط سائره‌ده صدا جانب ایسر حقنده ذکر اولندیغی وجهله واضح وصافدر .

مطالعهٔ عمومیه . — بر نوع و جنسـه منسوب اولان اشخاصده صدرك تصوت و رنانیتی مسـاوی اولمدیغنه یعنی برحیـوانك دیکرینه نسبتـاً براز و بعضـاً پك بیوك فرق و تفاوت کوسـتردیکنه تصادف ایدیلورکه اسـتقصا ومعاینه ایدیلان بر حیوانده خصـوص مذکورك بر حالت مرضیه اولمقدن زیاده بر کیفیت فسـیولوجیائیه (طبیعیه) اولهـ بیلدیکنی آکلامقده اهمیت عظیمه درکار واختلافات مبحوثه حیـواناتك سننه وسمننه وتشکل وتعضوینك بعض مخصوصاتنه و ـ ایدیوسنقرازیا ـ دینلان استعداد شخصیسنه متعلق وبناءً علیه اسبابنك کشفی دائمًا متعسر ایدوکی آشکاردر .

صدرك علی العموم سن کحولده بولنانلره قیاساً پك کنجلرله اختیارلرده ایشـیدیلان تصوتی برنجیلرده وظیفهٔ تنفسـك پك بیوك فعالیته مالك اولمسـندن وایکنجیلرده سنك ایلرولمسـیله رئهلرك تخلخل (سیرکلشمه . قبالشمه) وشو حالده رئتانك مواد عضویه‌سی نسـبتنك فوقنده پکچوق هوا ایله امتلا وتوتر ایتمسندن وکذلك حیوانات سمینه‌دن زیاده نحیفه‌ده صـدرك متصوت اولمسی ایسـه معلومدر که سمیز حیوانلرك بر طبقهٔ

کثیفهٔ شحم ایله تضاعف ایدن جدران صدرینه اجرا قلنان قرع اهتزاز زینك داخل رئتانده کی هوایه بالسهوله نقل ایتدیریله‌مامسندن ایلرو کلیر . اجناس عالیه‌یه منسوب حیواناتك صدری واسع وبیوك بررئه‌یی مرفهاً شامل وجدران صدریه‌سی اجزای سائره ایله متناسباً رقیق اولمغله حصوله کلان صدا اشبو شرائط مقبوله‌نك عکسیله متخلق بولنانلره نظراً پك واضح واك صاف اولور .

امراض صدریه‌ده قرع ایله تحصیل اولنان معلومات

بالادنبرو پیش نظر دقته آلنه کلان معلوماتك من بعد تطبیقاتنه یعنی اصول قرعدن مستحصل نتایجك امراض صدریه‌ده مطالعاتنه بدأ ومباشرت ایدیله‌جکدر . هر قنمی بر نقطه‌دن حصوله کتیریلان صدانك او نقطه‌نك تحتنده کائن اعضانك حالت فسیولوجیائیه‌سیله مناسبتده بولنه‌جغی ظاهر وجلی ومذکور حالت طبیعیه‌ده ظهور ایدن کافهٔ تعدیلات یعنی تصوت عادیده‌کی باجمله تغیرات ایسه صدا ایله آرالرنده مناسبت بولنان اعضانك نسجی ویا وظیفه‌سی مختل اولمسیله وجوده کلان صدای متغیر ایدوکی بدیهیدر .

جوف صدری همان کاملاً املا ایدن رئتانك واضح ورئوی کبی صدالرینك تزاید ویا تناقص ایتمسی یاخود زئیرات سائره‌نك مذکور صدایه خلف اولمسی صورتیله وقوعبولان وبالاده افاده وبیان اولنان اصوات متغیره‌نك ایضاحات وتطبیقاتی مباحث آتیه‌ده ذکر واتیان قلنور .

تصوت طبیعینك افراطی

Exagération de la sonorité normale.

قرع ایله حاصل اولان صوت واضح صدانك اوصافنی محافظه ایتدیکی حالده پك عیان وپك شدید اولهرق یا صدرك بتون سطحنه انتشار یاخود آز چوق محدود بر ناحیهیه اختصاص وانحصار ایدر . اشبو فرط صوت طبیعی دائما بر علامت مرضیه کبی تلقی ایدلمك لازم کلامکله برابر انتفاخ رئهٔ متعمم ایله ریح صدر کبی ایکی حالت مرضیهده تصادف اولنور .

ریح صدر بسیط حیواناتده غایة الغایه نادر و دائما استسقای ریحیٔ صدر شکلنده ظاهر اولور که شو حال ایلروده بیان ایدیله جکی وجهله اعراض سائره ایلهده منکشف ومتبین اولور .

انتفاخ متعمم ایسه خصوصیله فرسده کثیر الوقوعدر. لکن بو حالده حیوان درجهٔ مفرطهده صولوغان وخاصرتانده نفض الاوتار غایت عیان اولوب بوندن بشقه دخی استسقای ریحیٔ صدرده پك آشکار کورلمیان خاصرتان ایله اضلاع آراسنده عدم موافقت حرکات بدیدار اولور . الحاصل اصغا ایدلدکده لغط تنفسی (تنفس مرلتیسی) غایت ضعیف وبعضاً فرط رنانیتله برابر کده وهمان منفطی ومفسوخ اولمق صورتیله حس ایدیلور وبوده رئهٔ یی کرکین بر حاله کتیرن هوانك الاستیقیتدن محروم قالان حویصلات داخلنده صعوبتله دوران ایلدیکنه دلیلدر .

حالت طبیعیهنك فوقنده درجهٔ افراطی بولان صدای واضح صدرك بعض اقسام محدودهسنده ظاهر اولور اوحالده عمومیتی حالندن دها

قولای اکلاشیلور . چونکه رنانیتنك حالت طبیعیه‌سنی محافظه ایدن نقاط رنانیتی مرتبهٔ افراطه واران نقاطك تصوتی پك اعلا اظهار ایدر یعنی او حالده صدانك لحن (عکس وطنین) ی دکیشمکله آز چوق صفت طبلیت کسب ایتمش اولور .

اشبو علامت جهاز تنفسینك اکثر حاد ومزمن امراضنده بولنوب انلرك میانندن الك زیاده انتفاخ جزئی (قسمی) رئه والتهاب قصبات حاد یاخود مزمن وذات الرئه وذات الجنب وفتق رئه دینلان علتلرده تصادف اولنور که هر بری آتیده مصرحدر :

انتفاخ جزئی رئه : فرسده کثرتله کوریلور وهمان بلااستثنا رئه‌نك لاحقهٔ قدامیه‌سی ویا حافهٔ سفلاسندن باشلار وکرچه اکا توافق ایدن نقطه‌ده قرع ایله حصوله کتیریلان صدانك حالت طبیعیه‌دن زیاده قوت وشدتلی اولمسی ایجاب ایدرسه‌ده لکن لاحقهٔ قدامیه تحت کتفده استتار واختفا ایتمش اولمقدنناشی مذکور صدانك حصولی واستماعی قابل اولهماز . حافهٔ سفلای رئه‌یه کلنجه بونك انتفاخ یوزندن کسب ایتدیکی انبساطیله کندی باشنه برعارضه‌یی آکلاده‌جق درجه‌ده فرط تصوتی ایقاع ایلدیکی اندردر . بناءً علیه مقصد مذکورك حصولی علایم سائره‌نك‌ده بوکا انضمامنه وابسته یعنی شبهه‌لی بر تشخیصك ایضاحنه مدار اولهجق اولان او علایمك مجرد اصول اصغا وتفتیش خاصرتان نتایج مستحصله‌سی اولهجغی تعریفدن وارسته‌در .

التهاب قصبات بسیطده ظاهراً افراطی برتصوتك کرك قسماً وکرك عموماً تحصل واستماعی جنس فرسنده ممکن اولهمامغله یالکز کلمه تعین ایدن شو حالده‌کی صدا ایلروده بحث وبیان اولنه‌جغی اوزره یالکز تزاید

ایتمش اولمیوب هم متغیر وهم صدای طبلی اوصافیله متصف اولمش بولنور .
ذات الرئه ده آفتدن مصون قالمش اولان اجزا خذاسنده وذات الجنبده انصبابك اوستنده ـ علی الدوام دکلسه ده ینه چوق دفعه اکسیکسز اولهرق ـ حالت طبیعیه دن دها قوتلی بر تصوت بولنور واکثریا آفتك حدودی اوزرنده بر تصوت طبلیه تصادف اولنورکه ایلرو آیروجه بیان ایدیله جکدر . هر حالده شو ایکی علتك ضبطی سهولتلی وثبات واهمیتلی دیکر علامتلرله دخی ظاهره اخراجی ممکن اولور .

فتق رئه: رئه نك تحت الجلد فتقی نوادر وقوعاتدن اولوب مؤلف «سن سیر» بالذات کورمدیکی حالده «ه. روده» لسانندن ایشی حکایه ایدرك بویله بر وقعه نك لیون مکتب بیطریسنه احضار قلندیغی زمان ورمك قرعیله حاصل اولان صدانك پك سطحی وغایت واضح اولمسی وسائره کبی دلائلی واعراضی «پروفسور ره نار» ه قناعت بخش ایده مامکله مومی الیه ورم فتقی خراجه ظنیله شق ایدیویرمش دیور .

ضعف صدا Affaiblissement du son

تحت اصمیت Submatité

معلوم اولدیغی اوزره صدا حالات مرضیه دن هیچ برینه مناسبتی اولمیهرق تزاید ایتدیکی مثللو ینه عین شرط ایله کسب ضعف دخی ایده بیلور . چونکه ماسبقده ذکر ایدلدیکی وجهله صدر طبیعیةً یاچوق یاخود آز متصوت اوله بیلدیکندن حالت اخیره ده ذاتاً صدا صدرك بتون وسعتنده وهر ایکی جانبك نقاط متقابله سنده ضعیف بولنور . شو مخصوصاته مطلع اولق ایچون صدری متقابلاً قرع ایتلیدر وآندن ماعدا آتیده ذکر وبیان اولنه جغی اوزره نواحیٔ مختلفهٔ صدریه ده

محصور ودرجه‌سی مختلف صدا دخی پیدا اولور .

۱) تشمس (نقص استدما) یعنی کون اورمق عارضه‌سنده فرسك دوچار اولدیغی احتقان (تراکم‌دم) رئویده عموماً آز محسوس اولان صدا غایت ضعیف تنفس حویصلی وپك شدید تنفس‌قصبی وسرعت فوق‌العادهٔ حرکات تنفسیه وفرط انبساط مناخر وسائره ایله مترافق بولنور .

۲) ذات الرئه‌نك برنجی درجه‌سنده (انسداد التهابئ رئه‌ده) تحت اصمیت آز چوق واسع ومع‌مافیه ذات‌الرئه‌نك بسیط ویا مضاعف اولدیغنه کوره یالکز بریاخود هر ایکی رئه‌نك جزؤ اسفلنده محدود اولمق اوزره جزئی اولوب دائما دکلسه‌ده اکثریا خرخرهٔ فرقعیه [اصغا بحثنده مطالعه اولنه .] ایله دخی اشتراك ومرافقت ایدر وعلتك ترقیسی نسبتنده صدانك ضعفی متزاید وذات الرئه ایکنجی درجه‌یی بولنجه بو دخی اصمیت کامله‌یه متحول اولور .

۳) ذات الجنبك بدایتنده قرع ایله حصوله کتیریلان صداده‌کی اغلاق آز ظاهر اولوب لکن قرع ایدن پارمغك مصادف اولدیغی مقاومت ایسه صدرك اقسام مائله‌سنده بر مقدار مایع بولنمسندن وغشاء الجنبك وجه داخلیسنده انتتاح (صیزمه) فبرینی وقوعه کلمسندن نشأت ایدن ذات الرئه حادثه‌سنده تصادف ایدیلان اثر مقاومتك فوقنده بولنور . جدران صدرك قرع وعلی الخصوص ضغط اجراسنده افراط ایله محسوس اولدیغی کوریلور وهیچ بروقتده خرخرهٔ فرقعیه حس ایدلیه‌رك انجق آفتك نقاط متقابله‌سنده ضعف بسیط زئیر حویصلی ایشیدیلور. مبحوث ذات الجنبده تحت اصمیت ذات الرئه‌ده اولدیغندن دها سرعتله اصمیت مطلقه‌یه مبدل اولور .

٤) سل الرئه‌نك برنجی درجه‌سنده سطح خارجئ رئه‌ده یکدیکرینه

قریب بر خیلی حیبات درنیهٔ متحده‌نك موجودیتیله کرچه صدا مغلق ومبهم اوله بیلورسه‌ده لکن سل الرئه همان دائما کتفك تحتنده مختفی اولان فصیصات قدامیهٔ رئویه‌دن بدأ ایتدیکنه وبوراسنك تغیری ایسه قرعی ممکن وهنوز عنتدن سالم اولان اجزای سائره‌دن اول پکچوق مترقی اوله بیله‌جکنه بناءً سل مجوثك برنجی درجه‌سنی تشخیصه مدار اوله‌جق صدانك قرع ایله تحصیلنه هر وقت امکان بولنماز ودیکر جهتدن دخی «سقودا» نك بحق تشخیص ایتمش اولدیغی وجهله رئه‌لرك کافهٔ وسعتنده متشتت یعنی صاچلمش اوله‌رق ادران کثیرهٔ منفرده بولنورسه قرعك حصوله کتیردیکی صدایه هیچ بر تبدل عارض اولماز . اشته شو حاللردن استنتاج ایدلدیکنه کوره سل الرئه بدایتنك تشخیصی انواع صعوبات ومشکلاته مستغرق اوله‌رق مدت مدیده مجهول قالور واغلاق وابهام مجرد تجارب وعملیات سریریه ایله درجهٔ کافیه‌ده انشکافپذیر اولور.

اصمیت Matité.

اصمیت : محفظهٔ صدریه‌نك متصوت اولمسنه سبیت ویرن حویصلات هوائیهٔ رئویه‌نك هوادن محرومیتی دیمك اولوب طبیعةً صدای واضح عکس ایتدیره‌جك اولان برنقطه‌دن اصمیت (صدای اصم) ك موجودیتی ثابت وشو حالده سطح اصمه توافق ایدن بتون قسم صدریده آرتق هوانك بولنمدیغنه حکم لاحق اوله بیلمك انجق یا نسج مخصوص عضوك تغیریله حویصلاتدن هوانك مندفع اولمسنه یاخود حویصلات برجسم اجنبیٔ صلب ویا مایعله طولمش ویاخود جدران صدردن تباعد ایدرك صیقیشان رئه حشوینك بالذات حویصلاتی اشغال ایلمش بولنمسنه توقف ایدر .

اصمیت مجوثه‌یه وجود ویرن شرائط پاثولوجیه وکندیسنك دلالت

ايتديكى حالات مرضيه بروجه آتى ذكر وتعداد قلنور :

١) ذات الرئه نك ايكنجى درجه‌سى . — ذات الرئه دورتكبده واصل اولدقده آرتق خفيف ويموشاق واسفنجى اولان رئه‌لر التهاب ايله رخنه‌دار اولمش بولنان بالجمله نقاطنده بر كتلهٔ صلبه وغليظه شكلنى طاقنوب هوادن دخى محروم قالور وشو وجهله متغير اولان عضوى ستر ايدن جدار صدرك كافهٔ نقاطنك قرعندن صداى اصم حاصل وصداى مذكور قسم مأوفك قوهٔ مقاومه‌سنى قرع ايدن پارمغك آزچوق طويديغى يعنى تكبدك مكمل ورئه‌نك كلياً هوادن محروم اولديغى درجه نسبتنده بللى وظاهر اولور . اجزاى صحيحه قارشوسنده وفقط اجزاى صحيحه ايله مريضه آراسنى تعيين ايدن خط تفريق مستثنا اولديغى حالده صدا طبيعى اولان صاف و واضحلغنى يكيدن آلور وبعضاً خط مذكور اوزرنده پك عيان صداى طبلى فرق اولنور (سقودا) .

صداى واضحك اصميته وقوع انقلابنك قرع ايله ثابت اولديغى جميع نقاط ذى‌حيات حيوان اوزرنده قيللرك قيريلسيله تحديد واولوجهله سطح صدرده رسم ايديلان شكل (خط تفريق) بعضاً طوغريجه وبعضاً طولاشيقلى اوله‌رق انقعار عمومينك جهت عالئ خلفيسنه طوغرى ايلروليان وآفتك حدود و وسعتنى تحديد ايدن آزچوق غير منتظم خطدن عبارت اولور . اشبو عمليات هر كون تكرار ايدلديكى حالده كرك علتك سير وترقيسيله كسب وخامت وسطوح جديده‌يى استيلا ايلديكى وكرك رجوعيله انحلاله يوز كوستردیكى درجه بدرجه تعيين ايديلور .

٢) انصباب ايله ظهور ايدن ذات الجنب . — ذات الجنبك

توصف ایلدیکی انتتاح لیفئ زلالیدن جزؤ لیفیسی غشاء الجنبده منجمد واکا مرتبط اولهرق اغشیهٔ کاذبهیی وجزؤ زلالیسی (سرومی) دخی صدرك اك مائل قسمنده طوپلانهرق انصبابی تشکیل ایدر .

انصباب مجوثك سافلاً حیزینی اشغال ایلدیکی رئهنك کندی خفت معلومهسی حیثیتی وناحیهٔ عالیهدن واضح وبعضاً حالت طبیعیهدن پك زیاده شدید اولهرق حس ایتدیردیکی صدانك دلالتی ایله رئهلرك مایعات طرفندن مذکور ناحیهٔ عالیهیه طوغری ایتکلنوب یوکسلدیکی معلوم اولور وعین زمانده اقسام مائلهٔ صدریهدهکی مایعات متراکمه سبیله قرع ایدن پارمق فوق العاده بر مقاومت دویار و بوکا ضمیمةً فخذك قرعندن حاصل اولان صدای اصمه شبیه بر اصمیت ایشیدیلور .

علت مجوثهده صدای واضح وصدای اصمك آراسنه ذات الرئهده اولدیغندن دها قولای بر صورتله خط تفریقك ترسیمی ممکن وبو خط انصباب ایدن مایعك تسویهسنی مشعر اولدقدنبشقه اکر حیوان اطراف اربعهسی اوزرنده طبیعی برقیام وطوروش المقده ایسه خط تفریق دخی افقی ومستقیم و اوکدن کیرویه طوغری صدرك بتون طولنه قدر ممتد اولور . شو افاداتدن انصباب آرتدقجه خطك خذاسنكده کسب ارتفاع ایدهجکی ومعاینهٔ مکررهٔ یومیهدن جوف صدرده مایعك آرتوب اکسیلدیکنك اکلاشیله بیلهجکی استنتاج قلنور .

فرسده حیز مثلث کبیر غشاء الجنبك هر ایکی کیسهسنی یکدیکریله تشریك ایدن متعدد ثقباتی حامل اولمقدن ناشی حیوان مذکورده ذات الجنب انصباباتی دائما مضاعف یعنی ایکی جانبلی اولور و بوکا بناءً صدای اصم دخی ینه هر ایکیجانبده ومساوی سطحده دویولور وخط تفریق یمین ویسار عین ارتفاعده بولنور .

حيوانات سائره‌ده حيز مثلث بر حاجز مكمل تشكيل ايتمش اولديغى جهتله ذات الجنب بسيط وانصباب وحيدالجانب اولوب حالبوكه ذوالجانبين اولورسه يمين ويسار مساوى خذايه قدر نشانات مقرعيه‌نك ارائه ايتديكى وجهله ترفع ايدر .

كلبده انصبابك اشغال ايلديكى كيسه‌نك ممتلى و بر چوق اغشيهٔ كاذبه واسطه‌سيله بولمه‌لره منقسم بولنوب بولنمديغى اكلاشلمق ايچون حيوان مريضه اوضاع مختلفه آلديريله‌رق مايعك وضعيتى وطولايسيله اصميتك نقطهٔ نشأتى دكشديريلور وشو نتيجه‌يه صدر كلبى وضع قيام و انضجاع قصى وجانبى وظهرى (كوكسى اوزره ويان يانشلر)ده قرع و آيروجه حيوانك اوك و آرد آياقلرى متناوباً قالديريله‌رق مايعك ترا كمه مجبور اولديغى نقاطده اصميتى تحرى وفرق ايتمكله دسترس اولنور .

٣) استسقاى صدر . — ذات الجنب حقنده بيان ايديلان اصول علم الامراض نقطهٔ نظرنده مذكور ذات الجنبدن فرقلى اولديغى حالده علايم قرعيه‌جه اختلاف كوسترميان استسقاى صدر غير التهابيه صورت صحيحه‌ده قابل تطبيقدر .

٤) ذات الجنب والرئهٔ ساري . — بو علت ذات الجنب والرئهٔ ساريهٔ بقر كبى نسج رئويى مكمل صورتده و بر بيوك وسعتده تصلب ايتديرمز وزياده اصميتك حصولنه محل ويرمز . بعض حالاتده بوعلت يومروق قدر ودها بيوكجه نوات رئويهٔ محدوده شكلنده ظاهر و بديدار ونوات مذكوره داغنق برحالده وحيوانك صحتى دخى تغيردن اولدقجه آزاده بولنديغندن شو حاللرله نواتك كشف وتعيينى صوك درجه‌ده دشوار اولور . مع‌مافيه غايت دقتله اجرا ايديلان استقصا ايله بعضكره

انلرك خذاسنده محدود بر اصمیت فرق ایدلمکه موفق اولنور .

بعض دفعه کتلهٔ متکبده‌نك اورطه‌سنده نسج رئویدن بر قطعه تموت ایدر وبونك دائراً مادار حدوثه کتیردیکی التهاب تفرقی ایله کندیسی اجزای متجاوره‌دن آیریله‌رق بر نوع کیسهٔ متقیحه داخلنده محصور قالورسه بو دراو شظایای رئویه (جیکرك چوروك پارچه‌لری) نك اورطه‌سنده یولندیغی اجزای متکبده کی کاملاً اصم بر صدا حاصل ایتدیکی جهتله قرع ایله موجودیتی تحقیق قلنمق دخی ممکن اوله‌ماز. مکرکه شظایای مذکوره هر جهتدن مایع متقیحه غرق اولمش و درونده تعطین اولنمش بولنمغله برابر تلین ایتمز و کیسه‌سیدخی خارجه آچیلمازسه اوحالده کهف رئوی تشکل ایتمش اولدیغنه دلالت ایلیان و قرع واصغا ایله تحصیل ایدیلان علایم [صدای طبلی (مبحث آتیده) وخرخرهٔ کهفیه وصفیر کهفی (اصغا بحثنده) مطالعه اولنه .] واسطه‌سیله مرضك شوصورتله نتیجه‌لنان طرزینه کسب اطلاع ایدیله‌بیلور .

۵) سل الرئهٔ درنی. — جنس بقرده اکثریا رئه‌یی استیلا ایدن کتلات درنیه اولدقجه بیوك حجملی یعنی لااقل برقاز یمورطه‌سی یاخود پورتقال قدر اولور وتحت کتفده اختفا ایتمامك اوزره رئه‌نك سطح ضلعیسنده بولنورسه صدای اصم حصوله کتیرر وکتلات درنیه نه قدر جسیم ونه‌درجه صلب اولورسه تشخیصی او نسبتده قولایلشور وشو حالده قرع ایدن پارمق همان فنخذك ضربندن حاصل اولانه یقین اثر مقاومت حس ایدر . فقط حال عکسی صورتده ظاهر یعنی ماسبقده ذکر ایدلمش اولدیغی وجهله ادران فندق ویاجوز حجمنده ومتشتت ومنتشر برطرزده حاصل اولمش بولنورسه یاخود لواحق قدامیهٔ رئه‌ده اوله‌رق کتفك تحتنده مختفی قالمش طوررسه ویاخود نادرالوقوع اولمدیغی

وجهله ادران حيز مثلثك غدەلرينى وياحيز مثلثه متعلق اولان وجه رئەيى استيلا و اضرار ايلرسه تصوت صدره خلل كلامشجەسنه قرعدن تكون ايدن صدا سل الرئهٔ بقرك تشخيصى ايچون دائما غيركافى بولنور .

٦) اورام داخل صدريه. — جوف صدردهٔ كرك غشاء الجنبه وكرك غدەلره وكرك بالذات حشو رئويه ايصال ضرر و خسار ايتمك اوزره تحصل ايدن تصنيعات مرضيەيه حيوانات اهليەده نادراً تصادف اولنور. بونلرك الكزياده كوريلنلرى جنس بقرده اولوب بالاده ذكرى سبقت ايدن ادراندن متحصل اورام وفرسده اورام صباغيه (ملانوز) وكلبده اورام سرطانيه دركه جسيم وسطحى اولدقلرى وقت طبق ادران كبى آز چوق فرقلى وامتدادلى اصميت حصوله كتيررلر وسطحى وجسيم اولمدقلرى تقديرده تشخصلرينك سهولتنى ادعا واتيان ايتمكه محل يوقدر زيرا صداى اصم كندينى حس ايتديرديكى نقطەنك تحتنده هوانك بولنمديغنى كرچه اعلام ايتسەده بشقەجه نه كبى شيلرك موجود اولديغنى بيلديرەمز وذكر اولنان محصولات مرضيەيه متعلق صداى اصم فرسده مزمن ذات الرئەنك انتاج ايتديكى تصلب رئه وكلبده ذات الجنب انصبا - باتنك صدرك بر جهتنى كاملاً املا ايلمسى مثللو احوالدن متكون اصميت ايله تخليط ايديلور . حتى مؤلف «سن سير» بركلبك معاينەسنده ذات الجنب مزمن نتيجەسى اولەرق صدرك صول كيسهٔ جنبيەسنك انصبابات ايله ممتلى اولديغى حقندەكى كشفنك طوغريلغنه كماليله قانعشيكن فتح لاشەده اوجهتدەكى رئەنك اورام سرطانيه نوعندن سرت شيشلرله تماماً قاپلانمش اولديغنى كورەرك خطاسنى آكلامشدر . امدى بوكبى احواله وسائط سائرهٔ استقصا ايله دسترس اولنەجق ديكر علايم ودلائل معاونتيله طوغرى بر تشخيصه موفقيت احتياجلرى نه درجه صريح اولسەده

مقصدك مسخر اولدیغی صعوبات ومشکلات اوچاره‌لرك تدارك وادرا کنه بیوك مانعدر .

تصوت طبلی

Résonnance tympanique

صدای طبلینك صدای واضح یاخود صدای رئوی ایله تعریفات سابقه وجهله فرق واختلافی بدیدار واجرا آت طبیه (پراتیق) جه ظاهره اخراجنده‌کی مشکلات آشکار در. زیرا شو ایکی صورت صوتك اکر عین شخصده تکونی واقع اولوب تطبیقی موجب تشویش واغلاق اولمامق تحت امکانده بولنسه دخی بیلنرنده موجود اولان مماثلت ومشابهت و بونلرك توسطیله حس اولنه‌میه‌جق طرزده برینه‌ك دیکرینه تحول وانقلابی کبی بعض کیفیتدنناشی آرالرینه اصولاً برخط تفریق چکمك غیر قابلدر . لکن ینه بونکله واحتیاطلی طورالمسی لازمکلان شو مشکلات نقطه‌لری کوزدلمکله برابر سابقاً یعنی تعریفات صره‌سنده بیان ایدیلان اساسلی اختلافاتدن غیریسنك ضبطنه اعتنا ایدلمیه‌رك بریکیلرك بحق تعیینی ایچون خسته‌لردن زیاده صحتده اولان حیوانلره مکرراً اجرای قرع اینه قولاق آلشدیرلمسی لازمدر .

دلائل واعراض سائره مداخله ایتمدیکی حالده یالکز صدای طبلینك تشخیص جدی امرنده هیچ بر قیمتی یوقدر چونکه حس اولندیغی نقطه‌نك تحتنده‌کی رئه‌نك هوادن بسبتون محروم اولمدیغنی اشعار ایده‌بیلوب دها بشقه‌جه اوقطعهٔ رئویه‌نك درجهٔ توتر الاستیقیسنی واحتوا ایلدیکی هوانك مقدار صحیحنی والحاصل ماهیتی الان مجهول اولان بونوع زئیرك طرز حصول میخانیکیسنی تفهیمه مدار اوله‌ماز . هرنقدر بویله ایسه‌ده

هیچ اولمزسه اعراض سائره‌یه مرافقةً تکون ایدن صدای طبلینك موجودیتی و یا فقدانی بعض حالات مرضیه‌ده تشخیصه بیوك یاردم ایدرکه حالات مذکوره بروجه زیر صره‌سیله درج و تزیر قلنور :

۱) انتفاخ ریه . — «دولافون»ك اشعاری — تصوت طبلیٔ عمومی هر ایکی ریه‌یه انتشار ایتمش اولان انتفاخ ریه‌ده ظاهر اولور . — زمیننده و بیطارلرك اکثریتی دخی بو فکرده ایسه‌ده حالبو که شو ذهابلر همان دائما صدای طبلی‌یی صدای واضح مفرطایله تخلیط ایتمکدن ایلری کلیر . واقعاً علت مبحوثه‌ده صدرك رنانیتی حالت طبیعیه‌دن شدتلی وطنینی زیاده‌سیله قوتلی اولوب حویصلاتك انبساطی وهوانك نسج منضم بین‌الفصیص داخلنه تخطی وانتشاری کبی مبحوث انتفاخی توصیف ایدن آفات کرچه بك ظاهر شیلرایسه‌ده انجق هر وقتده و هیچ دکلسه جنس فرسده صفت طبلیتی حائز اوله‌ماز .

۲) ریح صدر . استسقای ریحیٔ صدر . — مؤلف بو علتی بارکیرده یالکز بر دفعه مشاهده وجوف صدرك مایع ایله اشغال ایدلمش اولان بالجمله نقاطنـد. قرع ایله حصوله کتیردیکی صدایی اصم‌وانصباب بولنمیان نقاطنده ایسه صفت طبلیتی غیر حائز صدای واضح مفرط حس ایتمش ومذکور صفتك خصوصیله کلبده بولنه‌بیله جکنه قائل اولمقله برابر «دولافون» کبی بعض مؤلفلرك او صفت طبلیتی برعارضهٔ وخیمه‌یه دلیل ثابت اتخاذ ایدشلرینه‌ده اشتراك فکرنده بولنیوب انجق بو خصوصده «سقود» نك — استقصای ریحیٔ صدرده جدران صدر اکر بك متوتر دکلسه صدای طبلی ویرر واکر جدرانك توتری بغایت زیاده ایسه اصول قرع اندن همان دائما صدای غیرطبلی حصوله کتیرر. — حکمنی قبول ایلمشدر .

۳) ذات الجنب . — اشته جوف صدرده حدندن زیاده هوانك موجودیتیله توصف ایتدیکی حالده جدرانك تصوت طبایسیله مترافق اولمیان شوذات الجنب ایله بالاده‌کی استسقای ریحیٔ صدر مثللو ایکی علتده صدای طبلی رئه‌ده موجود مقدار هوانك نقصانیتیله برلکده تصادف واجتماع ایدر . شوافادات شبهه‌سز افکار عمومیه‌یه قارشو کورینورسه‌ده مع هذا خطادن سالم مشاهداته موافق بروقعه‌قدر صحیح هیچ برشی اوله‌میه‌جغندن بو بابده اومثللو وقعهٔ مهمه‌یی ساحهٔ ثبوته ایصال ایدن « سقودا » نك آتی الذکر فکری سندانخاذ وپکچوق دفعه مشاهدات سریریه ایله ایدیلان اثباتك حیواناتدن زیاده انسانده دها سهل التحصیل اولمق ملابسه‌سیله تأییدی ایچون ینه انك حکمنه مراجعت واستناد اولنمشدر .

« سقودا » دیورکه — شومسئلهٔ فنیه قدر قوانین فیزیقیه‌یه هیچ بر شی ظاهراً مخالف دکلدر : رئه‌لر قسماً هوادن محروم اولدقلرنده قرع ایله صدای طبلی وبالعکس هوا زیاده مقدارده بولندقده صدای غیرطبلی ویرر وشو حقیقت میت اوزرنده اجرا ایدیلان تجربه ایله دخی مثبت علامت ثابته‌یه ابتناءً اودرجه بدیهی ومصدقدرکه جزؤ سافل رئه انصباب جبنی ایله کاملاً متضیق وجزؤ عالیٔ رئه حجماً متناقص اولمسی حالنده قرع ایله قسم عالیٔ صدردن غایت ظاهر صدای طبلی حصوله کلیر . — مؤلف شو مسئله‌نك صدق وحقیقتنی پکچوق دفعه تحقیق ایله صدای طبلینك انصبابدن یوقاروده بولنان کافهٔ نقاط صدریه‌ده تکون ایتمه‌رك بلکه مایعك فوقنده وهمان برقاچ اصبع عرضنده‌کی منطقه داخلنده بولندیغنی وبعضکره هیچده حصوله کلدیکنی موجودیتی تقدیرنده دخی عضلهٔ طویلهٔ کتفیهٔ مرفقیه‌نك یعنی عضلهٔ باسطهٔ ساعدك کیروسندن پك آشکار اوله‌رق ایشیدلدیکنی بعدالبیان شونیده علاوةً ذکر واتیان

ایدیورکه پکچوقلرینك فکر وتصورلری وجهله غایت ظاهر برزئیر شدید بولمـق امیـدیله بو علامت بیهوده تحری ایدیاور و حالبوکه بالعـکس «سقودا» نك دیدیکی کبی علی العموم پك صریح و آشکار صفت طبلیت ایله موصوف واولدقجه ضعیف و براز خالی واصم برزئیر ایشیدیلورکه شو خصوصك ماسبقده (یعنی تعریفات صره سنده کی صدای طبلی بحثنده) ایضاحنه چالشلمشیدی .

٤) ذات الرئه . — هوادن بالکلیه محروم اولمقسزین مادهٔ مصلیه یاخود دم ویامادهٔ درنیه ایله مرتشح بولنان رئه نك هر قنغی بر قطعه سی قرع ایدلدکده کندیسنده موجود ومظروف اولان هوانك مقدارینـه کوره آز چوق خالی واصم بر صدای طبلی حصوله کتیرر . التهـابلی بر رئه نك اجزای متکبده سی خذاسنده صدای اصم ایشـیدیلور لکن جزء متکبدك محیطنده کی رئه هوانك نفوذینه هنوز مساعد اولدیغی حالده مرتشح ویا غـیر مرتشح اوله رق طبیعتیله متوتر یاخود غیرطبیعی متوتر ومنتفخ اوله بیلك احتمالاتی تقدیرنده اجزای متکبده ایله محاط اولان رئهٔ منتفخه دن علی العاده صدای طبلی وهنوز هوانك نفوذینه مساعده ایتمکده بولنـان قطعات مرتشحه دن کذلك دائما صدای طبلی واجزای صحیحه دن کندی صدای طبیعیسی تکون ایدرسه ده جنس فرسده تکبدایتمش اولان اجزای رئویه نك حـدودی اوزرنده صدای طبلینـك اکثریا ثابت اوله میشی بلاشبهه حیـوان مذکور جدران صدرینك کثـافتیله قلت الاستیقیتنـدن ایلرو کلور . مؤلف بقرده عادی ذات الرئه یه تصـادف ایده میوب تشخیص ایلدیکی بر قاچ ذات الجنب والرئهٔ سـاریده تکبدك حدودی وهنـوز قابلیت نفوذی اولدیغی حالده ارتشـاح ایتمش بولنان اجزانك خذاسـنده صدای طبلی ایشتمشدر . کلبك ذات الرئه سنده دخی

تحری ایتـدیکی صدای طبلی بی بولمشدر. واقعا بوعلتك کلب یاورولرینه عارض اولان امراض کلاب ایله اختـلاط ایتدیکی وقت التهـاب رئه یه دلالت ایلیـه جك نه اصمیت ظاهره نه ده لایقیـله توصف ایدن زئیر نفخی حصوله کلمامسی ظن ایدلدیکنه کوره رئه تکبد ایدوب قره جیکر سیرتی کسب ایتمکدن زیاده تطحل ایدرك طالاق قوامنی اخذ ومعلول اولان حویصلاتك دها بر آز هوایی احتوا ایلمش بولنمسـندن نشأت ایدر. خلاصهٔ کلام موجودیتی ثابت اولان حالاتده اشبو صدای طبلیٔ ظاهری اعراض سائرهٔ علته مرافقت ایدرك ذات الرئه نك تشخیصنی دائما تسهیل ایدر.

کهوف رئویه. — کهوف رئویه (جیکرك اویوقلری) چـوق وسطحی بولنمقله برابر هوایی یاخود هوا ایله براز مایعی حاوی اولدیغی وقتده آزچوق ظاهر صدای طبلی ظهوره کتیررلر. شروط مذکوره ایله موجود اولان کهوفك قصبات ایله اتصـالاتی دخی بولنورسه شو حالده اندن استحصـال قلنه جق دلائلك تشخیص خصوصنده کی قیمتی پك بیوك اولور.

ب ـ اصول اصغا Auscultation

تعریف. — اصغا مطلقا دیکله مك دیمك اولدیغی حالده واسطهٔ سمع ایله اعضای صدریه یی تفتیش واستقصا ایتمك حکمنی متضمن برتعبیرفنیدر.

اشبو اصولك دیکر اقسام بدنیه معاینه سنه تطبیقی دخی ممکن ایدوکنه بناءً مجرای تنفسی مبدألرینه حوانك دخولنی منع ایدن عوارض مادیه یی ومثانه ده حصاة بولنمسندن متکون زئیری وبعض کسر عظم وقوعنده حاصل اولان فرقعه یی وسائره یی ظاهره اخراج ایدرسه ده آنجق صدرك احتوا

ايلديكى اعضاى تنفسيه‌نك استقبصاسى ايچون قواعد عديدهٔ موضوعه‌نك من حيث المجموع تطبيقندن استحصال ايديله‌جك منفعت مكمليتى حسبيله اصول مبحوثك تطبيقات سائره‌سى ميانده حائز جديت و شايان اهميت وسزاوار امنيت اولمسندن ناشى بوراده يالكز آنك يعنى اصغاى صدرك ايضاحنه غيرت ايديله‌جكدر .

اصول اصغا يا جدار صدره بلاواسطه يعنى طوغريدن طوغرى يه تطبيق صماخ ويا بر آلت واسطه‌سيله زئيرات تنفسيه‌يى استماع ايتمكدن عبارتدركه بويله بلاواسطه وبالواسطه اجرا ايديلان ايكى اصولك ايلروده ذكر اولنه جغى وجهله هر برينه عائد فائده و محظورى و طرفدار ومعترضلرى وار در .

افاده . — ايلك دفعه اوله‌رق صحيح ياخود عليل اولان بر صدر معاينه واصغا ايدن مبتدى ايچه فرق ايديله‌جك هيچ بر زئير ايشيده‌مز ياخود دويديغى بعض زئيرلرك نيه‌مناسبتى اولديغنى آكلايوب كسديره‌مز . مبتدى شو ايلك كوچكلر وموفقيتسزلكلرله جسارتنه خلل كتيرميه‌رك آتيده بيان ايديله‌جك اصول و قواعده توفيقاً اجرا آت وعمليانه دوام و بذل و اهتمام ايتديكى حالده اولكى صعوبتلر سرعت ممكنه ايله زائل وحسنده تنور وحقيقته تقرب آثارى حاصل اولور .

قواعداصغا . — بالاده دينلديكى وجهله اصغا يابلاواسطه ويابالواسطه اجرا ايدياور .

بالواسطه‌اصغا : صدرده متكون زئيرات بر آلت مخصوصه ايله استماع ايديلور كه بومقصده خادم آلاتدن « له‌نه‌ق » و « لوئى » نامانك اختراعكرده‌لرى اولان — مسمع — زيرده تعريف و بيان قلنور :

مسمع له‌نه‌ق . ــ موجدینك تجارب عدیده‌سنه اعتماداً قبول وایجاد ایتمش‌اولدیغی اشبو آلت ۳۷ معشار ذراع قطرنده و۳۲۵ معشار ذراع طولنده مرکزندن طولانی ۷ معشار ذراع قطرنده ب ا ا قناتی شامل وخشبدن معمولدر. عبارت بولندیغی ایکی پارچه برنجینك نهایتنه آچیلان ٤٠ معشار ذراع طولنده‌کی اویوق واسطه سیله یکدیکرینه امتزاجلیجه کچر وبر معدنی حلقه ایله مفصل تقویه ایدلمشدر . ایکنجی پارچه‌سنك نهایتنه آچیلان کذلك ٤٠ معشار ذراع طولنده بولنان اویوغه دخی عین شکلده ج آغزلغی طاقیلور شکل ۳۰ .

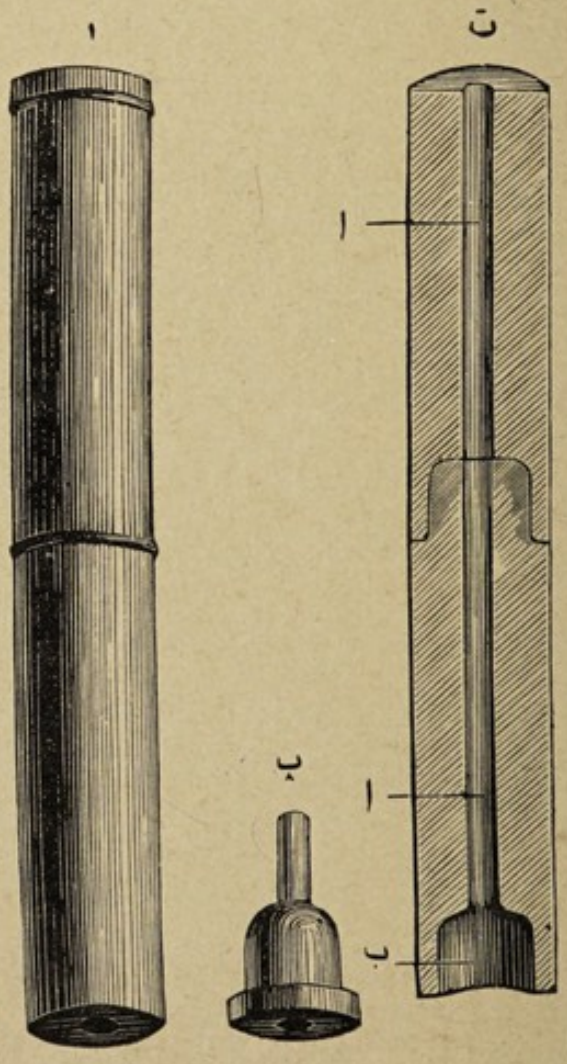

شکل ۳۰ : مسمع له‌نه‌ق

اشته شو صورتله ترتيب ايدلمش اولان آلت تنفس ايله خرخره‌نك وضربان قلبك وزئيرات متنوعه‌نك اصغاسنه خدمت ايدر .

مسمع لوئى . ـ خشب خفيفدن ياخود ماندا بوينوز ندن مخروط طولانى شكلنده اولوب طولى ١٤ الى ١٧ عشير ذراع وصدره منطبق اوله‌جق قاعده‌سنك مجف داخلى ٣٥ الى ٤٠ معشار ذراع وقولاق تطبيق ايديله‌جك اوجينك قطرى ٨ الى ١٠ معشار ذراع و بو اوجك منتهى اولديغى آلتك محو طولانيسنه عموداً موضوع وقولاغه تطبيق ايدلمسنه مخصوص اولان دائروى لوحه‌نك قطريدخى ٤٥ الى ٥٠ معشار ذراعدر شكل ٣١ .

شكل ٣١ : مسمع لوئى

بو آلتى استعمال ايتمك ايچون يازى قلمى طوتارجه‌سنه باش وديكر ايكى پارمقلر آراسنده ثابت برطرزده طوتيلوب محيطيله مساوى تضييق ايده‌جك وجهله صدره تطبيق ايديلور و بعده داروى لوحه اوزرينه صماخ اذن انبوبنك مركزيه‌يه قارشو كله‌بيله جك طرز ده قولاق وضع ايديلور .

آلتك داخلنده محصور قالان هوانك هواى خارجى ايله تعلقى منقطع اولمق حصول مقصدك شرائط اساسيه‌سندن و بالعكس خارجدن كيره‌بيله‌جك هوانك حصوله كتيرديكى بر نوع اوغولتى زئير داخل

صدری‌یی ستر یاخود طبیعتی تغییر یعنی زئیر مذکورك قطعیاً تقدیر ایدیله‌ما مسنه سبب اولان موانع جدیه سندندر. آندن ماعدا آلتك طوغریدن طوغری‌یه تطبیقنده حرکات تنفسیه سبیله قیلدرك بربرینه دلکندن بر نوع صدای فرقعهٔ یابسك وپارمقلر آراسنده ثابت‌طوتلمیان آلتك پارمقلره اولان دلکندن کذلك او مثللو بر صدانك حصولی برچوق خطیئاتی موجب اولدیغندن حیوانات اهلیه‌نك استقصای صدرنده آلتك لایقیله ضبط وجدار صدرك بر بز ایله ستر ایدلمسی اقتضا ایدر.

بلاواسطه اصغا. — بو اصول قولاغی طوغریدن طوغری‌یه جدار صدره تطبیق ایتمکدن عبارت ایدوکندن تعریفات آتیهٔ مجمله وجهله اجرا اولنور.

بالاده بیان اولنان ملاحظات حکمنه رعایتله اولجه صدر بر بز ایله ستر ایدیله‌رك ممکن الحصول اولان فرقعهٔ یابسه‌دن وسامعك حیوانه سورتمسندن وحیوانك غجقلانمسندن حاصل اوله‌جق زئیرات واصوات ازاله ایدیلور. وقولاق هوای خارجیدن تعلقنی منع ایده‌جك وجهله جداره تطبیق ومع مافیه صدرك انبساطنی کوچلشدیرمیه‌جك درجه‌ده باش ایله جدار صدر تضییق اولنور. شوخصوصك حیوانات کبیره‌ده او درجه مضرتی اولمازسه‌ده کلب حقنده اعتناسی لازمدر.

قواعد عمومیه. — کرك بالواسطه وکرك بلا واسطه اصغای صدر ایدیله‌جکی زمان مکالمه وکزنتی وسائر درلو اصوات آراسنده استقصانك امکانی بیوك براعتیاد وادمانه متوقفدر دینیلیور سه ده هر حالده سکوت وسکونتك لزومی درکار وبنا برین استقصانك اجراسنه اك مساعد کیجه وقتی ایدوکی آشکاردر.

زئیراتك اوصاف وطبایعنه قویاً حکم وزئیرات عارضیه وموقته

وثابته ایله انلرك آراسنده‌کی تنوعات مختلفه‌یی فرق ایتمك ایچون یالکز بر آزاجق دیکله‌مك کفایت ایتمدیکندن بش آلتی مکمل نفس ایشیده - جك وجهله قولاغی محلنده توقیف ایتمك لازمدر .

اصغانك غیرکافی مطالعه‌سندن ضبط ایدیله‌جك فرقه‌لرله ویریله‌جك حکم بیطاره بادئ سوی شهرت اولمقدن زیاده خسته‌یه داعئ نکبت اولور . اشته بوکا مبنی غایت تأنی ایله متبصرانه حرکت ایتمك اقتضا ایدر .

بعض حیوانلرده خصوصیله جدران صدریه‌سی پك وجیع واضلاعنك حرکاتی غایت محدود یعنی حجیرات هوائیه‌یه داخل اولان هوانك مقدار جزئیسی نسبتنده منبسط اولنلرده زئیرات ضعیف وضبطی مشکل وهمان غیر ممکن ایدوکندن بو مثللو حقنده « دولافون » براز وقت سرعتلی ودرت نعل یوریدیله‌رك تنفسنك تعجیل وصدرینك انبساطنك تزیید قلنمسیله زئیراتك سهولت تحصانی توصیه ایدییور .

زئیرات طبیعیهٔ تنفسیه

صحتی کامله و تنفسی طرز طبیعیده اولان بر حیوانك صدرینه قولاق مسمع ایله یاخود مسمعسز تطبیق ایدیلوب دقتله دیکلنه‌جك اولورسه خفیف وفقط پك واضح ومساوی اولان زئیر درین اویقوده‌کی آدمك آره‌صره اوزونجه شهیق (نفس آلمه) ایله ترافق ایدن نفسنه شبیه اوله‌رق ایشیدیلور .

فرسده : شهیق زیاده سیله ملایم وپك خفیف بر زئیر فرقمی حس ایتدیرر . حالبوکه زفیر (نفس ویرمه) غایت ساکندر . حیوانات سائره‌نك اکثریسنده وازجمله کلبده زئیر شهیقی همان بارکیرکنه مماثلت

اظهار ایتدیکی حالده زفیردن تکون ایدن شدتسز وقیصه وبراز نفخی بر زئیر استماع اولنور که زئیرات مذکوره نك ضبطی مقصدیله صحتده بولنان بر چوق حیوانلرك صدرلری اصغا وبو خصوصه ادمان پیدا ایدلمليدر . شریان شزنده حس و استماع ایدیلان زئیر سرت وشدید اولوب عنقك صدره اندماج ایتدیکی نقطه‌دن حنجره‌نك خذاسنه قدر آرتان صدا سائر زئیرات تنفسیهٔ صدریه‌نك شدت جهتیله حد اعظمیدر.

زئیر تنفسینك تعدیلات فسیولوجیائیه سی

تعدیلات مبحوثه نوعیت وجنسیت و سن وخدمت واستراحت کبی حیواناتك خصوصیات احوالنه وقولاغك تطبیق ایدلدیکی ناحیهٔ صدریه‌نك اختلاف طبیعتنه تعلق ایدر .

نوع . ــ فرسك صحت حالنده حس ایتدیردیکی شهیقده ظاهر و زفیرده ساکت وساکن اولان زئیرك استقصای صدرده اهمیت کامله سی اولوب عکسی حالنده یعنی حالت مرضیه ده زفیردن دخی آچیق صدالر حاصل اولور . بقرده کرچه شهیق وزفیردن ایلروده تعیین ایدیله‌جك ناحیه‌لرك حصوله کتیردیکی صدا مستثنا اوله‌رق مساوی قوتده وبارکیرککندن دها براز سریجه اوله‌رق زئیر تنفسی استماع اولنورسه‌ده علی العموم زفیردن حصوله کلان صدا شهیقککندن ضعیف ونفخی وپك قیصه بولنور . غنم ومعزده عموماً پك ظاهر و فقط بقرککندن آز قوتلی و آز سرتدر. کلبده دفعةً زیاده صاف وبارکیرککندن پکچوق ملایم وبقرککی کبی مضاعف اولان زئیردن بری ملایم وممتد بولنان شهیقك ودیکری سریع وبراز نفخی اولان زفیرك صداسیدر .

جنس . ــ اعلا ومنتخب اجناسه منسوب حیوانلرك جوف صدریلری واسع وحجملی رئهلرینك استیعابنه لایقیله کافی وجدران صدریهلری بالنسبه رقیق ونازك واعضای سائرهسی کبی تنفس جهازینك دخی فعالیت مطلوبهیه مالك اولمسندن بونلرده زئیر تنفسی دفعةً صاف وقوی اولور . صدرلری او یولده ترکیبات تشریحیهیه مالك اولمیان جنس عادی حیوانلرده زئیر مذکور ضعیف بولنور .

سمن ونحافت . ــ غایت سمیز اولنلرده زئیر تنفسی پك ضعیف ولاغر اولنلرده شهیق وزفیر صدالری مساویدر . کنج وضعیف حیوانلرك صدرلری استقصا اولنهجق زمان ممکن مرتبه زیاده حرکت ایتدیریلهرك فعالیت بدنیهلری تزیید ایدیلور .

سن . ــ کنج حیوانجقلرك حجیرات هوائیهسی لایقیله انبساطه صالح اولمقدننناشی بونلرده حس ایدیلان زئیرات تنفسیه زیاده متصوت ورنّان اولوب آیروجه سن کهولده بولنانلرکیله فرقی اسهل وتعریفی غیر ممکن دیکر برفرقی دها واردر که شو فرق واختلاف « لوبلانق » ك ویردیکی تنفس شبابی عنوانیله طبابت بیطریهیه قبول ایدلمشدر . بناءً علیه تنفسك کنجلرده سن کهوله رسیده اولنلردن زیاده وسن کهولده بولنانلرده اختیارلردن زیاده تصوت ورنانیتی ظاهردر .

نواحی . ــ صحتی کمالده اولان هرقنغی برحیوانك وسعت صدری دقتله اصغا ایدلدکده کافهٔ نقاطندن اوصاف متساویهده زئیر ایشیدیلهمدیکی قولایلقله آکلاشیلور . ادمانلی قولاقلرك فرق ایدهبیلهجکی شو تنوعك صدرك استقصاسنده اهمیتی آشکار اولمقدننناشی معاینهٔ مسمعیهدن یاکلش معلومات ایدنمامك استلدیکی حالده او مثللو تنوع واختلافی طانیمغه آلشمق لازمدر . زئیری تنوع ایتدیرن نواحی زیرده ارائه وتعیین قلنمشدر .

۱ ــ فرسده شکل ۳۲ : ۱ . ــ عظم کتف وبو عظمه ربط او- لنان عضــلات جسیمه کتلاتیله مســتور برنجی بش ضلعه توافق ایدن صــدرك بتون نقاطی ــ ناحیهٔ کتفیــه ــ نامیله معلوم اولوب بروجه مشروح حالت تشریحیه‌سندن طولایی اصغایه مســاعد دکلدر. حالبوکه فصیصــات‌قدامیهٔ رئه‌دن ابتدا ایدن امراض عدیدهٔ صدریه شو وضعیت تشریحیه حســبیله بالاستقصا ثابت وجهله تشخص وتعین ایده‌مامکدر .

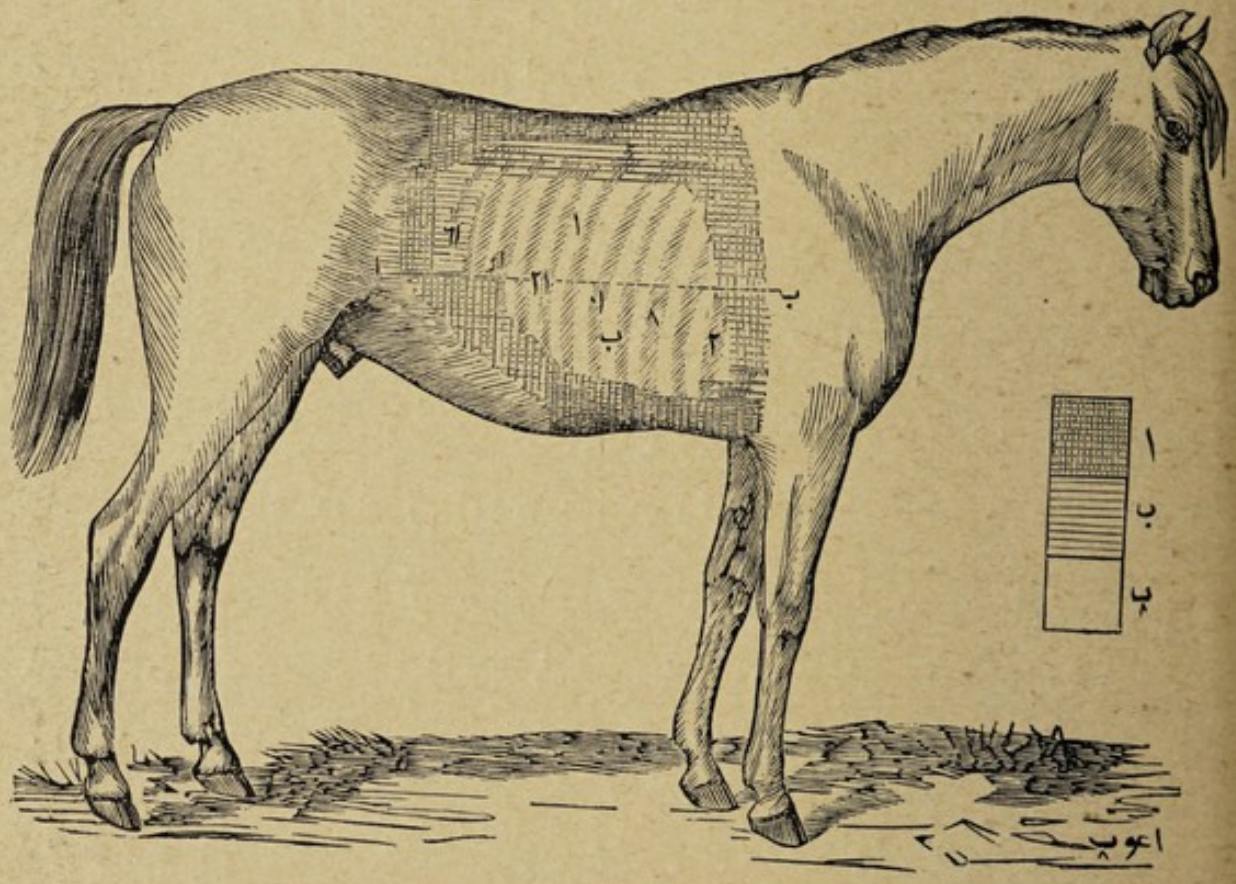

شکل ۳۲ . زئیرات تنفسیه‌نك مطالعه‌سیجون جانب ایمن صدر فرس [*] .

۲ ــ قاعده‌سی عظم قص وعضــلات جسیمهٔ صدریه‌دن موأسس وعالیاً عضلهٔ کبیرهٔ صدریه‌نك ارتکاز ایتدیکی خط وخلفیاً دائرهٔ‌غضروفیهٔ اضلاع ایله‌محدود ــ ناحیهٔ سافله‌یاخود ناحیهٔ قصیه ــ نك بتون اتساعنده رئه موجود اولمدیغندن اورادن هیچ برزئیر ایشیدلمز .

[*] ا ــ تنفس ساکت . ب ــ تنفس ضعیف . پ ــ تنفس قوی .

٣ ـ عضلهٔ خرقفيهٔ شوكيه‌نك اشغال ايتمش اولديغى ميزاب فقارى‌يه توافق ايدن ـ ناحيهٔ عاليه ـ دن كذلك أصغا ايديله‌مزسه‌ده بعض نحيف حيوانلرك او ناحيه‌سندن ولوضعيف اولسون واضحجه زئير تنفسى حس واستماع اولنور .

٤ ـ عالياً عضلهٔ بين الاضلاع عمومينك ارتكازى خطى وقداماً عضلات كتفيهٔ مرفقيه‌نك حافهٔ خلفيه‌سى وخلفياً ضلع اخير ودائرهٔ غضروفيهٔ اضلاع وسافلاً دخى عضلهٔ كبيرهٔ صدريه‌نك حافهٔ عاليه‌سيله محدود ـ دردنجى ناحيه ـ اولوب اصغا ايچون واسع وپك مهمدر . اشبو ناحيه‌نك تسهيل مطالعه‌سنه مدار اولمق اوزره ارتفاع صدرك همان وسطندن اوكدن كيروبه طوغرى ممتد اولان (ا ـ ب شكل ٣٢) خط افقيسيله ايكى منطقه‌يه تقسيم اولنور . بو ناحيه‌نك وسعت كامله‌سنده رئه‌لرله اصغا ايدن قولاغك آراسنده يالكز جدار صدر بولنور . واو-رادن غايت صاف اوله‌رق ايشيديلان زئير تنفسينك شدتى ناحيه‌نك نقاطنه كوره اختلاف كوسترر شويله منطقهٔ عاليه (ا ـ شكل ٣٢) ده ٦ نجى ضلعدن جانب ايمنده ١٤ نجى ضلغه وجانب ايسرده ١٥ نجى ضلعه قدر ممتد اولان وسعته توافق ايدن ناحيهٔ كتفيه حافهٔ خلفيه‌سنده‌كى زئير وسطى شدتده وفقط غايت واضح اوله‌رق ايشيديلوب اورادن بدأ ايله تناقصه باشلايان زئير تنفسى جانب ايمنده ١٦ نجى وجانب ايسرده ١٧ نجى ضلعلرك خذاسنده آرتق حس ايديله‌مز . شواختلاف جزئى ايسه جانب ايمنده كبدك موجوديتندن نشأت ايدر .

منطقهٔ سافله (ب ـ شكل ٣٢) نك جزؤ قدامى وعاليسندن يعنى وسط صدردن وريد تحت جلدئ صدرى‌يه قدر اولان وسعت داخلندن لغط تنفسى شدتنك حد غايه‌سنى كسب ايدر و ٤ نجيدن ٧ نجى ياخود

۸ نجی ضلعه وارنجه امتداد ایدن مسافه‌دن دخی بعض حیوانده وعلی الخصوص حرکتله تنفسی تسریع ایدیلنلرده پك خفیف زفیر صداسی ایشیدیلور. جهت خلفیه‌یه تقرب ایتدکجه زئیر کسب ضعف ایدوب جانب ایمنده ۱٤ نجی وایسرده ۱۵ نجی ضلعلر خذاسنده آرتق حس ایدیله‌مز. ورید مهمازینك تحتنده زئیر مذکور ضعیفلشوب دها اشاغی وکیروده‌کی نقاطده سرعتله آزالور وکیروده ودائرهٔ غضروفیهٔ اضلاعك بر از ایلرو واوست یاننده یعنی ناحیهٔ قصیه‌نك حدودی اوزرنده هیچ ایشیدلمز.

الحاصل جانب ایسر صدرده ذکر اولنان منطقهٔ سافله‌نك قسم قدامیٔ وسطیسنده و ٤، ٥، ٦ و ۷ نجی ضلعلره (شکل ۳۳) توافق ایدن اوچ ال الماجفی اتساعنده بولنان برمسافه‌دن ایشیدیلان غایت ضعیف زئیر تنفسیدن ماعدا آیروجه زئیرات قلبیه نامیله و ـ طیق‌طاق ـ لحننده برزئیر مضاعف وموزون حس واستماع قلنور که برنجیسی هربر تقلص قلبیده باشی خفیفجه رفع ایدن برمصادمه ایله برلکده وقوعبولور. مذکور زئیرات قلبیه زئیر تنفسیی بردرجه‌یه قدر ستر ایدرسه‌ده استماعنه بالکلیه مانع اولمدیغی جهتله اولدقجه ادمان ایتمش اولان‌قولاقلر هر ایکیسنی یکدیکرندن تفریقه موفق اوله بیلور.

ب ـ بقرده: زئیر طبیعی عضلهٔ تحت شوکیه‌نك بارکیرکلکندن رقیق اولمسی مناسبتیله ناحیهٔ کتفیه‌ده حفرهٔ تحت شوکیه خذاسنده ولو ضعیفجه وفقط واضح بر حالده وجزؤ قدامیٔ ناحیهٔ خرقفیهٔ شوکیه‌ده ۷، ۸، ۹، ۱۰ نجی ضلعلر خذاسنده دخی او وجهله ایشیدیلور.

شو صوك نقطه‌دن تناقصه باشلایان زئیر ۱۲ نجی وبعضاً ۱۱ نجی ضلع خذاسنده ایشیدیله‌مز اولور.

حدودی بارکیرککندن همان فرقسز اولان ناحیهٔ وسطیه‌ده ٤ نجیدن ٨ نجی ضلعه وارنجه امتداد ایدن وسعت داخلنـده لغط تنفسی پك قوی پك سطحی وبراز سرت بولنور . اشـبو ناحیه‌ده استماع ایدیلان یالکز شهیق زئیری اولمیوب ماسبقده بیان اولندیغی اوزره زفیر زئیری دخی ضعیف اوله‌رق دویيلور .

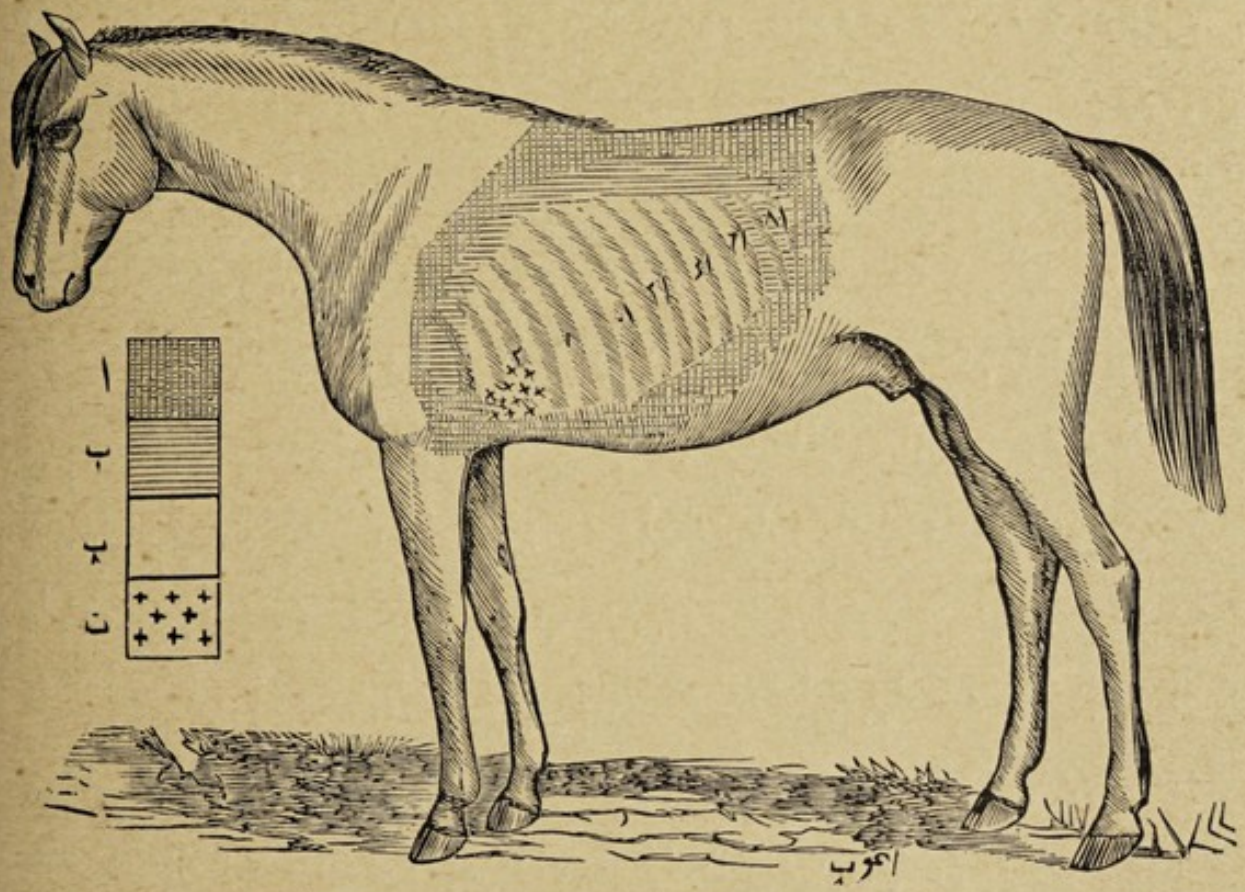

شكل ٣٣ : زئيرات تنفسيه‌نك مطالعه‌سيجون جانب ايسر صدر فرس [*] .

خلفياً ٨ نجی وبعضاً ٧ نجی ضلع خذاسـنده زئير جداً تنفسی بر صفت ارائه وكيرويه طوغری شـدتی اضاعه و ١٢ نجی وصول طرفده كبدك موجوديتندن ناشی ١١ نجی ضلع خذالرنده بسبتون غيبوبت ايدر . مذكور جانب ايسرك منطقهٔ سافله‌سنده كذلك زئيرات

[*] ا ــ تنفس ساكت . ب ــ تنفس ضعيف . پ ــ تنفس قوی . ت ــ زئير قلبی .

قلبیه ایشیدیلور. آنك ناحیهٔ سافله‌سنده یعنی ناحیهٔ قصیه‌ده شایان اهمیت هیچ بر شی بولنه‌مز.

ج ـ کلبده: زئیر تنفسی غایت قوتلی اولدیغندن صدرك بتون وسعتندن وحتی میزاب فقاری وعضلهٔ خرقفیهٔ شوکیه آراسندن واوموزلرك آراسندن وحفرات فوقیه وتحتیهٔ شوکیه‌دن بیله اصغا ایدیله‌بیلور ووسط قدامیٔ صدردن تنفسك هر ایکی زمانده حاصل اولان زئیر استماع اولنور (فقط زفیر زئیری دائما قیصه‌در.).

زئیر تنفسی حدغایهٔ شدتی ۵، ٤، ۳، ۲ نجی اضلاع خذاسنده قزانوب بر معاونك یاردمیله قوللر ایلرو آلدیرلدقده شو ناحیه‌نك قسم سافلندن دخی زئیرك شدتی فرق ایدیله‌بیلور. بو ناحیه‌ده زئیر زفیری دائما واضح بر صفت نفخه عرض ایدر.

عارضی وغیر مرضی بعض زئیرات

اصول اصغایه شروع ایدن مبتدینك نظر دقتنه عرض ایدلمسی لازم کلان بر قاچ زئیرات عارضیه نه اجهزهٔ تنفسیه‌یه متعلق ونه‌ده آنلرك بعض آفاتنه علامت وعرض اوله‌بیلمکه لایق بولنمدینی جهتله حس واستماع ایدلملرینك بالاخره جالب حجالت وندامت اوله‌جق تشخیص مرضه بادیٔ خطا وغفلت اولمامسیچون بیلنملری صورت مطلقه‌ده لازمدر. زئیرات مذکوره: زئیر دوری؛ فرقعهٔ انسبهٔ منضمه؛ ابتلاعه مرافقت ایدن زئیر؛ قراقرامعا؛ مجتراتده فرقعهٔ کرش دنیلنلردن عبارت اولمغله بر وجه آتی ایضاحات ممکنه ویریلور.

۱) زئیر دوری: «بارت. روژه» بو زئیری تعریف صددنده قولاق صدره (انسانك صدرینه) بلا واسطه تطبیق ایدلدیکی وقتده

اوزاقدن کچن بر آغیر عرابه‌نك کورولتیسنه شبیه اوله‌رق ایشیدیلان وحصوله کلمسی عضلات صدریه‌نك تقلصات الیافیه‌سنه اسناد ایدلمك استنیلان بر زئیردر دیمشلردرکه سبب حصولی حقیقتاً مجهول و آووج ایله قولاق کاملاً احاطه وسد ایدیلنجه ایشیدیلان اوغولتیدن عبارتدر. استقصای صدرده تشخیصه مدار اوله‌جق زئیرات مرضیه میانندن بونك فرق واستثنا ایدیله‌بیلمسی اصغا ایله براز اشتغال وزئیرات ایله اولدقجه ائتلاف ایدیله‌رك قابل اولور. زئیر مجوثه بعضاً وباخصوص صدره بر انصباب وافر وقوعیله تنفسك صعوبت وصیقنتی کسب ایلمسی حالنده ایچه شدت وثبات کلور. بو زئیری هر نفس آلشده ظرف صدرك ترفع وتحفضیله متناسب انقطاعه اوغرایان لغط تنفسی (تنفس میرلتیسی)دن فرق ایتملیدر.

۲) فرقعهٔ انسجه منضمه: قولاق صدره تطبیق ایدلدیکی زمان خصوصیله بقرده وبعضاً پك نادر اوله‌رق فرسده انتفاخ ایتمش اولان بر عضوك ال ایله خفیفجه تضییق اولنمسی حالنده ایشیدیلان چتردی‌یه بالکلیه مشابه آز چوق زیاده فرقعهٔ یابسه حس واستماع اولنور که باش صدره قویاً تطبیق ایدلدیکی نقطه‌دن آیرلمقسزین اجرا ایتدیکی حرکتك وتضییق ایچون ویردیکی بر دوزی‌یه مساوی قوتك اثر ونتیجه‌سیدر. زئیر مجوث مشابهت تامه‌سندن طولایی خرخرهٔ فرقعیه ایله تخلیط ایدلدیکندن تشویش تشخیصی موجب اولمامق ایچون بونلرك بینی تفریق ایتمکه اولان لزوم واحتیاج پك بیوکدر. خرخرهٔ فرقعیه انسجه منضمه‌نك اوغولمسندن نشأت ایدوب بقرده چوق وبراز یابس بولنور. خرخرهٔ فرقعیهٔ رئویه‌نکدخی باشك تطبیق قلندیغی صدرك نقطه‌سی تبدیل ویا باش حرکت ایتدیریلورکن وکوکسه بر دوزی‌یه تضییق اجرا

ایدن باش حرکت اضلاعی تعقیب ایدرکن حصوله کلدیکنه وتنفسله علاقه ومناسبتی اولمدیغنه دقت ایدیلهرك بالاده انسجهٔ منضمهنك تعرك یعنی اوغولمسندن نشأت ایتدیکی کوستریلان خرخرهٔ فرقعیهدن بالسهوله فرق وتمیزی ممکن اولور.

۳) زئیر ابتلاع: «دولافون» طرفندن بویوتمق یاخود یوتغونمقدن ایلرو کلان زئیر کموشدن عکس انداز اولان سس قدر آچیق بر صدای واضح اولوب دار اوزون بوغازلی معدنی بیوك قابه بر مایعك آقیدلمسندن متحصل صوته مشابه اولمق اوزره تعریف ایدلمش ایسهده لکن صو ایچن یاخود آغزنده لعابی چوغالوبده اراصره یوتان حیوانك صدری اصغا ایدلدکده دها زیاده کورولتیلی بر صدا ایشیدیلور. هر حالده بو زئیرك اولاً دوام وثباتی ثانیاً حرکات تنفسیه ایله قطعاً مناسبت وارتباطی اولمامسندن صرف عارضی بر شی ایدوکی آکلاشیلور.

٤) قراقر امعا: صدر اصغا ایدلدیکی وقت لحنی دائما معدنی وپرده (موسیقیجه) سی پك زیاده تنوع ایتدیکندن بعضاً پست وبعضاً تیز اولان وانواع قارین قورولتیلرندن عبارت بولنان غایت شدتلی وقوتلی زئیراتك ایشیدلدیکی اکثریا واقع اولوب زئیرات مذکوره کاه قولاغه پك یقین وکاه اوزاق کلمکله بر درجهیه قدر کوك کورلتیسنی آکدیرر. زئیرات تنفسیه ایله مناسبتی اولمدیغی حالده بعضاً صدرك قولاق تطبیق ایدندیکی نقطهسی تحتندن تکون ایتدیکی حقنده مشاهدی ظنه دوشورن اشبو صدالر حقیقةً داخل امعاده آز چوق کثرتلی غازلرك کتلهٔ مایعه آرالرندن تبدیل محل ایلمسیله حصوله کلان حجیف یعنی معلوم عامه اولان قارین قورولتیلرندن بشقه بر شی دکلدر. بناءً علیه بونك شدت ودوام اوزره وقوعی زئیرات تنفسیهیه غالب وبو صورتله مشاهدینه

بعض مرتبه مشکلاتی جالب اولهبیلدیکی کبی احیاناً بویله حالارك تشخیصات غریبهیه باعث اولیشی ده ثابتدر. ازان جمله «ه. بولهی» طرفندن صدرنده شدید ودائم قراقر امعا ایشیدیلان بر حیوانك فتق حاجزله معلولیتی تشخیص اولنمش ومؤخراً اجرا ایدیلان فتح لاشهده اصابت کشفی تصدیق قلنمشدر.

۵) فرقعهٔ کرش: بقرده جانب ایسر ناحیهٔ مراقیهسنه ودها اوست جهتنده اون ایکنجی ضلعك کیروسنه تطبیق صماخ ایدیلنجه «دولافون»ك اشعارینه نظراً ـ نه اضلاعك ترفع وتنزلیله مترافق ونهده صدرك نقاط سائرهسندهکی لغط تنفسی ایله متناسب اولمیهرق ایشیدیلان قوتلی بر فرقعه (چتردی) نك اك زیاده حیوان یم وخصوصیله یشیل اوت یمش اولدیغی وقتده حصوله کلمسی بلا شبهه کرش (اشکنبه) ده بولنان مأکولاتدن غازلرك خروجندن ناشیدر زیرا بو زئیر قرع ایله صدای اصم پیدا اولان ولغط تنفسی ایشیدیلهمیان ناحیهنك اصغاسنده حس واستماع اولنور. ـ «سن سیر» کرشه مخصوص اولان فرقعهنك تحقیقنه موفق اولهمدیغنی بیان ایتدکدنصکره طانلمسندهکی اهمیتی تقدیر صددنده ینه «دولافون»ك آتی الذکر قولنی نقل واتیان ایلمکدهدر:

ـ نواحیٔ مراقیهنك طولنجه اصغا ایتمش اولان بر چوق بیطارلر شو زئیری حس ایلمش اولمریله حیوانلرده ذات الجنب والرئهٔ سارینك موجودیتنی کشفه قدر وارمشلر وینه بو مأکولات چتردیلرینی خرخرهٔ فرقعیهٔ راطبه اولمق ظننده بولنمشلردر که اصغا ایتدکاری حیوانلرك صحتی بر کمال ایدی. ـ بوکا قارشو «سن سیر» ذات الجنب والرئهٔ سارینك ذات الرئهٔ عادیٔ فرس کبی رئهیی اوکدن کیرویه طوغری

ترقیات تدریجیه‌سیله استیلا ایلدیکی جهتله علتك اثری فرقه‌نك ایشیدلدیکی نقاطه واصل اولمزدن اقدم تعین ایده‌بیله‌جکی وبوندن بشقه بقرده اشبو فرقه‌نك حس ایدلدیکی نقاطده رئه‌نك بولنه‌میه‌جغی دوشونیلورسه بالاده‌کی ظن وذهابه محل ومناسبت قالمیه‌جقدر دیور. ینه «دولافون» عین نواحیده بشقه بر زئیر دها بولندیغنی اشعار ایتمك قصدیله ـ یا مبرد (اکه) یاخود منشار (دستره) صداسنه ویاخود یوزلری پوروزلو ایکی تحته پارچه‌سنك یکدیکرینه دلك واحتکاکندن متحصل صدایه بکزدیلان زئیر موقت‌اولدیغی کبی زفیر وشهیق اثناسنده ایشیدیلان لغط تنفسی ایله دخی مرافقت ایتمز. اشبو زئیر احتکاکی خصوصیله حیوانك اجترار (کویش کتیرمه)ی صره‌سنده دویيلورواجترارك فاصله‌سی زمانلرنده ایشیدلمسنك وقوعی نادردر. ذکر اولنان احتکاك کرشك حاوی اولدیغی مواد مأکوله‌یه تبدیل محل ایتدیرمك ایچون اجرا ایلدیکی تقلصات اثری اولوب زفیر وشهیق ایله عین‌وقتده منتظماً حاصل اولماز. بو دخی زئیر احتکاکئ جنبی وزئیر احتکاکئ قصبی ایله تخلیط ایدلمامليدر دیمشدر.

عملیهٔ اصغایه شروع وابتدا ایدنلر اولاً صحتده‌کی اشخاصی مکرراً اصغا ایله مشغول اولەرق تنفس طبیعینك علایم فسیولوجیائیه‌سنه کسب وقوف ومعلومات وثانیاً اصغانك علایم پاثولوجیائیه‌سی تفریق ومطالعه‌سنه مباشرت امرنده اقتدارلرینی اثبات ایتملیدرلر.

علایم پاثولوجیائیه {مرضیه}

اصغانك امراض صدریه تشخیصی ایچون حصوله کتیردیکی علایم

ودلائل مهم اولدقلری قدر متعدد ومتنوعدر . اشبو علایم بعضاً لغط تنفسیٔ طبیعینك شدت وطبیعت ودوامی مدتنه عارض اولان آز چوق تغیرات وبسیطجه تعدیلاتدن وبعضاً تنفس طبیعیه بالکلیه اجنبی وبسبتون یکی برقاچ زئیراتدن عبارت اولهرق شو ایکی زئیرلر منضم اولدقلری زئیرات طبیعیه‌یی تعدیل وتغییر ایدرلر یاخود تمامیله غلبه ایدرك انلرك محلنه قائم اولورلر . سهولت مطالعه‌لری مقصدینه بناءً مؤلفین طرفلرندن اولدقجه طبیعی برقاچ صنفه تصنیف ایدیلان علایم ودلائلك کنه وحقیقتلرینی لایقیله تذکیر وافهام وقیمتلرینی بحق اعلام ایتمکه حوصلهٔ اجمال متحمل اولمدیغندن یالکز آتیده مندرج جدوللهٔ اکتفا وبعده هر برینك تعریفلرینی مختصراً ادا ایتمك مناسب کورلمشدر .

حیوانات اهلیه صدرلرینك اصغاسیله تحصیل ایدیلان علایم : ١) کرك شدتنك وکرك اوصاف حقیقیه‌سنك خلیلپذیر اولمسیله لغط تنفسی‌یه کلان تبدل مرضیدن ٢) « له‌نه‌ق » ك زمانندنبرو خرخره نامیله معلوم اولان زئیرات غیر طبیعیه‌دن ٣) بعضیلر طرفندن لغط تنفسینك تعدیلات بسیطه‌سی کبی نظر ایدلدیکی حالده بحق انلردن تفریق وزئیرات نفخیه نامیله برصنف مخصوص تشکیل قلنان صدالردن ٤) بالاده‌کی صنفلرك برینه الحاقی غیر ممکن اولمغله جنسنه مخصوص آیرو براسمله معنون بولنان زئیرات مرضیه‌دن عبارتدر .

مؤلفك قبول ایتدیکی شو اساسه مستند تصنیف زئیرات جدول آتیده اجمال ایدلمشدر :

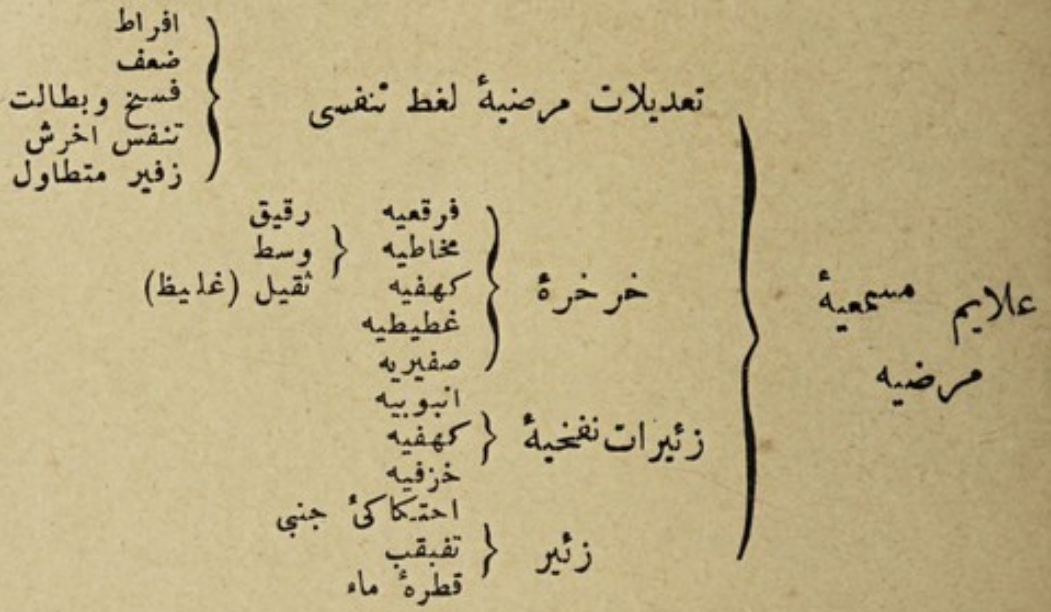

اشبو جدولده مندرج علایم اصغا ترتیب و نظامی صره سیله علی وجه الاجمال تعریف اولنور :

لغط تنفسینك تعدیلات پاثولوجیائیه {مرضیه}سی

بعض امراضك اثنای دوامنده لغط طبیعیٔ تنفسی (تنفسك طبیعی میرلتیسی) مفرط ویا متناقص ویا ملغا ومفسوخ اوله بیلمکله اصغاده قولاغه بر صفت مخصوصهٔ خشونت عرض ایتمسندن عبارت اولان تعدیلات جمله سندن اولمق اوزره زفیر (نفس ویرمه) یا هیچ راده سنده ویا حالت طبیعیه یقین بر صورتده ایشیدیلور وشهیق (نفس آلمه) زئیرینك دخی کذلك شدت ومدتی آرتمش اوله رق حس واستماع اولور.

فرط لغط تنفسی

مترادفی: تنفس شدید ــ تنفس مفرط ــ تنفس شبابی ــ تنفس متمم ــ فرط تنفس حویصلی.

بو نام ایله حالت طبیعیه نك قوت و شدتجه فوقنده تعین ایدن بر لغط تنفسی بعضاً درجهٔ افراطی بولدقد نبشقه آیروجه صفت ملایمانه ـ سنی ده محافظه وبعضاً او حال ایله برابر دخی کسب خشونت ایلر. ــ برنجی حالده یالکز شهیق عادی وبراز کورولتیلی اولمغله تنفس شو صورتده تنفس شبابی و یا فرط حویصلی نامنی آلور. ایکنجی حالده افراط ایکی زمانه (شهیق وزفیره) دخی عارض ویا خصوصیله زفیره طاری اولمغین بوصورتدهکی تغیر ظاهراً علامت مرضیه شکلنی طاقنور. بعضاً شدت مفرطهٔ زئیر تنفس عمومی یعنی رئتانك بتون وسعتنه مستولی اولور وبعضاً وعلی الاکثر جزئی یعنی یالکز بر رئهده و یاخود رئتانك آز چوق واسع بر جزئنده محدود قالمغله نقاط سائرهده لغط تنفسی یا شدت طبیعیهسنی محافظه یاخود آز چوق کسب ضعف ایتمش اولهبیلور. شو صوك حالدهکنه تنفس متمم دینور.

لغط تنفسینك عمومیتله افراطی بر علامت مرضیه اولهرق انواع حیواناتك اجرا ایتدیکی سریع حرکاتی متعاقب ظاهر اولورسه ده حالبوکه دائما عین علایم مرضیهٔ معینه حکمنی حائز اولان و صدرك محدود نقطهسنده ایشیدیلان شوفرط لغط تنفسینك علی الاطلاق دلالت ایلدیکی برمرض صدرینك اعراض سائرهٔ مخصوصهسی اعانهسیله تشخیصی تمام اولور. اشته بو قبیلدن اولهرق لغط تنفسی ذات الجنبده انصباب ایدن مایعك فوقنده وذات الرئهده نقاط متکبده ومحتقنهنك اوست یاننده وسل

الرئهٔ درنیه‌ده ادرانك استیلا ایلدیکی اجزانك جوارنده وهکذا علل صدریه‌ده کسب فرط شدت ایدر .

نقص لغط تنفسی

مترادفی : تنفس ضعیف

انبساط نسج رئوی زئیرینك اکلاشلمسیچون بیوك بر دقتله اصغا ایدلمسی لازم کلان نقاطده لغط تنفسینك شدتی یاخود قوتی آز چوق کسب ضعف وقلت ایدر . شو حال بعضاً دخی عمومی وبعضاً آزچوق موضعی وبعضکره دائمی وثابت وبعض‌دفعه موقت اولور. لغط تنفسینك ضعف عمومیسی دائما علایم مرضیه‌دن عد اولنه‌میه جغی رئتانی صحت کامله اوزره بولنان بعض اشخاصده ایشیدلمسیله ثابتدر . لغط تنفسی انتفاخ حویصلئ عمومیٔ رئه‌ده علی السویه صدرك بتون و سعتنده ضعیف وبو حالده صدرك رنانیت عادیه‌سی متزاید وحرکات تنفسیه غیر منتظم یعنی اثنای زفیرده حرکات مذکوره متقطع ونفض الاوتاری اولور و عین زمانده اصغا ایله بعض زئیرات غیر طبیعیه وخصوصا کلی جزئی شدید خرخرهٔ صفیریه ایشیدیلور. اکثریا واقع اولدیغی اوزره یالکز بر رئه ویا هر ایکی رئه‌نك محدود بر قسمنده وبالخاصه صدرك اقسام سافله‌سنده ونواحیٔ مختلفه‌سنده بیله تصادف ایدیلان مذکور نقص لغط تنفسی نقاط متوافقه سندن همان دائما تصوت و رنانیتك نقصانیتی ایله وصدرك نقاط سائره‌سندن ایسه فرط زئیر حویصلی ایله مترافق صدا ایشیدیلور .

لغط تنفسینك ضعفی انتفاخ رئه و احتقان رئوی وسل‌الرئه وذات

الجنبك دور بدايتى والتهاب قصبات كبى امراضده هوانك حجيرات رئويه‌يه سربستجه نفوذينه مانع احوالدن نشأت ايدر .

بطلان لغط تنفسى

مترادفى : عدم زئير تنفسى ـ تنفس ساكت

بعض امراضده يالكز بر ويا هر ايكى رئه‌نك آز چوق وسيع قسمنده زئيرحويصلى بالكليه معدوم اوله‌بيلور. بعضاً زئيرحويصلينك يرينه خراخر وزئيرات نفخيه كبى ايلروده بيان ايديله‌جك اولان بر طاقم زئيرات غير طبيعيه قائم اولور. بعضاً دخى كنديسنه هيچ بر زئير خلف اولمامغله سكوت مطلق تعين ايلركه بوراده يالكز حالت اخيره ذكر ايديله‌جكدر .

زئير حويصلينك عدمى دائما حس ايدلديكى نقطه‌ده رئه‌نك ارتق تنفس ايده‌ممكده اولديغنى بيلدير ديكندن هيچ بر وقتده عموميتى قابل اوله‌ماز . زيرا تنفسك عموماً بطلانى آسفكسيا يعنى موتدر .

شو حالك امكان حصولى مختلف قطرده بولنان قصباتدن برينك حجيرات رئويه‌يه هوانك وصولنه مانع اوله‌جق وجهله طيقانمسندن وداخل جنبده غاز و مايع وصلب محصولات مرضيه تكونيله رئه‌يى اضلاعدن تبعيد و عصر وتضييق ايليه‌رك فعلنى ايفايه ممانعت ايتمسندن ناشى اوله‌بيلوركه بوده انصباب ايله ترافق ايدن ذات الجنب ودور تكبد ده‌كى ذات الرئة فصى وسل الرئه واستقاى ريحئ صدر وبعض احوالده التهاب قصبات و داخل قصباتده اجسام اجنبيه‌نك و جودى وبعض اورام جنبيه كبى حالات مرضيه‌ده كوريلور .

تنفس اخرش

مترادفی : تنفس قامی ــ تنفس مبردی ــ تنفس قصبیٔ شدید .

بعض حالاتده زئیر تنفسینك سرتلك وقوریلق جهتیله اخذایتدیکی شکل و صفت تورپو یاخود اکه ایله بر خشب پاره‌نك تورپولنمسندن حاصل اولان صدایه یاقلاشدقدن بشقه مبحوث تنفس اخرشك بینلرنده یکدیکرینه آز چوق مماثل اولق اوزره عرض ایتدیکی بر طاقم اصوات دخی من جهةٍ تنفس شبابی‌یه ومن جهةٍ زئیر نفخیٔ انبوبی‌یه مشابه اولور و آندن ماعدا هر ایکیسنك آراسنده بسبتون صور مخصوصه ده ظاهر اولان صدالر حصوله کلیر .

تنفس اخرش علی‌العاده اثنای زفیرده تشکل ایدر ایسه‌ده معمافیه اکثریا هم زفیر وهم شهیق اثناسنده ونادراً شهیق اجراسنده دخی ایشیدیلور. حالات عادیه‌ده وقوعبولمیان براز صفیری لحن وطنین حس ایدلمسیله بونك برزئیر علوی یاخود حنجری‌اولدیغی یعنی زئیر حویصلی حقیقی بر زئیر سفلی اولمدیغی آکلاشیلور . بوکا بعض دفعه تنفس قصبیٔ شدید دخی دنیلور و بلکه ده محفظهٔ صدریه‌نك بتون اتساع وامتدادنده دویبلورسه‌ده لکن علی الاکثر موضعی‌اولەرق حصوله کلدیکندن شدتنك اك زیاده‌سی عموماً اوموزك کیروسندن ودیرسکك براز اوست یانندن صدرك ارتفاعنك نصفی یعنی‌قصبه‌نك تقسیمات کبیره‌سی خذاسنده فرق وحس اولنور . زئیر تنفسی پك اخرش وپك شدید اولەرق بشقه‌جه قاعدهٔ عنقده‌وقصبه‌نك صدره داخل اولدیغی نقطه‌ده‌ده ایشیدلدیکندن اصولنه توفیقاً اجراسی اقتضا ایدن معاینه وخصوصیله

صدرك استقصاسنده شو نقطه‌يه‌نظر اهمال ومسامحه ايله باقماليدر.

تنفس اخرش ازجمله احتقان رئوى والتهاب قصبات وذات الجنب وسل الرئهٔ درنيه وانتفاخ رئه دينلان امراضده وقوعه كلور، تطبيقات وتفصيلات موضحه‌سيچون كتب مفصله‌يه مراجعت ايتمليدر.

زئير متطاول

فرسك صحت حالنـده يالكز شهيقده لغط واضح وديكر حيواناتك غايت ضعيف وزئير شهيقيدن پك قيصه زئير زفيرى حس ايتديردكلرى ماسبقده ذكر ايدلمشيدى. بعض علتده وآزان جمله انتفاخ رئه وسـل الرئه‌ده كيفيت برعكس اولوب انلرده زفيرك زئيرى شهيقك زئيرى ايله تسـاوى ايده‌جك وبلكه آنى تجاوز ايليه‌جك صورتده قوت ومدتجه متزايد اولوركه زئير متطاول اشته شو ذكر اولنان حالتدن عبارتدر.

خراخر

اثناى تنفسـده كرك قصباتده ياخود نسج رئويده موجود اولان مايعاتدن وكرك قسماً تضيق ايتمش بولنان مجارئ هوائيه‌دن مرور ايدن هوانك حصوله كتيرديكى كافهٔ زئيرات غير طبيعيه «له‌نه‌ق»ك زمانندنبرو خرخره وجمعنده خراخر دنيله‌كلمشدر.

خراخر ايكى نوعـه آيريله‌رق ١) خراخر ذوالفقـاعات دنيلوب اولدقجه لزجى برمايعك داخلندن مرور ايتمكله وجود ويرديكى آزچوق حجملى وآز چوق كثرتلى فقاعه (صوقبارجقلرى كه حباب دنيلور صابون كوپوكى آنلردن عبارتدر.) لرسامعك قولاغى آلتنـده چاتلايوب آچيلمريله بودرلو خرخره‌نك اتصاف ايتـديكى صدايى احداث ايدر. ٢) خراخر متصوته ياخود موسيقيـه تسميـه قلنوب هـوانك مجارئ

تنفسیه‌دەکی اهتزازندن آزچوق ثقیل یاخود حاد صدالر تحصل ایدر که بونلر خراخر فرقعیه و ــ مخاطیه و ــ کهفیه و ــ غطیطیه و ــ صفیریه نامیله بش درلو اولەرق هر بری آتیده علی‌وجه الاجمال تعریف‌ایدیلور.

خرخرهٔ فرقعیه

مترادفی: خرخرهٔ حویصلیه ــ خرخرهٔ فرقعیهٔ رئویه.

خرخرهٔ مبحوثه بردوزی‌یه غایت اوفاق وپکچوق فقاعەلرك بلافاصله اچیلمریله سامعك قولاغنه ایصال ایتدکاری بر زئیردن عبارت اولوب بونك خارجه تطبیقیله تصویری خصوصنده «لەنەق» غایت‌اینجه دووامش طوزك یانمش کمور یاخود قرمزی درجهٔ حرارتده کی دمیر اوزرینه سرپلمسندن حاصل اولان صدایه تشبیه ایتمشدر وقولاغنه پك یقین طوتیلەرق اوغیلان بر فتیل صاچدن ایشیدیلان چتردی دخی خرخرهٔ مبحوثه حقنده بر فکر مناسب ایدینلمسنه خدمت ایده‌بیلور. مع مافیه بارکیر صدرینك اصغاسنده دوییلان خرخرهٔ فرقعیه شو صورتله تمثیل ایدیلان صدالردن دها براز قبا و بر درجه‌یەقدر دها آز یابسدر.

خرخرهٔ فرقعیه بتخصیص اثنای شهیقده متکون ومحسوس اولور. خرخرهٔ مبحوثه ذات الجنب والرئەنك دور ابتدائیسنده حاصل اولوب رئتان تکبد ایتدکده آرتق ایشیدیلەمز وحیواناتده هر نه وقت بوکا تصادف ایدیلورسه بلا تردد رئتانده برالتهاب حادك موجودیتنه حکم اولنورکه خرخرهٔ فرقعیه ذات الرئەنك بدایتنده وآیروجه دورانحلالنده ظاهر اولوب انجق بدایت مرضده فرقعەنك مدت دوامی ایکی کون وبرکون و بعضاً اون ایکی ساعتدن اقل اولمق اوزره پك قیصه اولوب بونی استخلاف ایده‌جك اولان زئیر تفخیٔ انبوبی علتك دورتکبده

كچديكنى اشعار وتكراراً ظهور ايديشى ايسه ذكر اولنديغى اوزره ذات الرئه‌نك انحلالنى اخطار ايدر.

خرخرهٔ مخاطيه

مترادفى: خرخرهٔ فرقعيهٔ دونيه ــ خرخرهٔ قصبيهٔ راطبه.

اولدقجه لزجى بر مايعه مثلا محلول متمركز لعاب ومايع البومينى كبى بر شيئه ماصوره واسطه‌سيله اوفوره‌رك آز چوق جسامتلى فقاعاتدن تكون ايدن اشبو زئير غير طبيعينك اوصافى حقنده بر فكر حاصل ايديله‌بيلمك ممكن اولور. خرخرهٔ مجوفه تنفسك هر ايكى زمانند‌ه‌دخى ايشيديلور.

خرخرهٔ مخاطيه‌نك جسامت فقاعه‌يه نظراً خرخرهٔ ذوالفقاعات كبيره و ــ وسطيه و ــ صغيره ناميله تنوعاتى طانيلور.

خرخرهٔ مجوفه التهاب قصبات حاد ومزمن ونفيث دم و بر قاچ احتقانات ايله سكتهٔ رئويه وسل الرئهٔ بقرده وتوسع قصبينك بعض حالاتنده ظاهر اولوب انجق اوبابده سردى لازم‌كلان تفصيلاتى حوصلهٔ اجمال احاطه ايده‌ميه‌جكندن استحصال مرام ايچون كتب مفصله‌يه وخصوصاً «سن‌سير»ك «استقصاى صدر حيوانات اهليه» عنوانلى اثرينه مراجعت توصيه اولنور.

خرخره كهفيه

مترادفى: بعض مؤلفينه كوره ــ تقبقب

خرخرهٔ كهفيه قصبات ايله اشتراكى بولنان نسج رئه‌ده غير طبيعى اوله‌رق اويولمش ودرونى مايع ايله طولمش اولان برجوف داخلنده

عموماً جسامتلی و آز چوق کثرتلی فقاعه‌لرك وجود ویردیکی برخرخرهٔ ذوالفقاعاتدر.

خرخرهٔ کهفیه کرچه شو اوصاف مخصوصه‌سیله خرخرهٔ مخاطیهٔ ذوالفقاعات کبیره‌دن فرقسز کبی کورینورسه‌ده لکن برمسافهٔ محدوده‌ده سعال وتنفس کهفی ایله ترافق ایتدیکیچون آندن فرقی ظاهر وذاتاً تنفس کهفی دخی اشبو خرخره ایله متصف ومتبین اولور.

خرخرهٔ مجوفه سل الرئهٔ بقر وذات الجنب والرئهٔ ساریهٔ بقر و ذات الرئهٔ فرس وغانغرن رئوی‌ده ایشیدیلور.

أ ـ خرخرهٔ غطیطیه. ـ ب ـ خرخرهٔ صفیریه

مترادفی: خرخرهٔ متصوته. ـ موسیقیه. ـ یابسه.

أ ـ خرخرهٔ ثقیله. غطیط. ب ـ خرخرهٔ حاده. ـ صفیریه ـ صفیریت.

لحنی یکدیکرندن پك فرقلی اولان شوایکی خرخره‌یی برتعریف ایله اداایتمك خصوصنك سببی هرایکیسنك قنوات قصبیه‌ده‌کی اهتزازدن وعین کیفیت میخانیکیه‌دن حصوله کلمکده اولدقلری وصدانك لحنی ثقیل اولدقده ـ خرخرهٔ غطیطیه ـ وحاد اوله‌رق ایشیدلدکده ـ خرخرهٔ صفیریه ـ دنیلدکلریدر.

اوصاف مخصوصه: أ ـ خرخرهٔ غطیطیه: آز چوق متین اهتزازاتدن ثقیل برلحن ایله ایشیدیلان واویقوده کی آدمك خورلامه‌سنه یاخود کوکرجین حقنده دم چکمك تعبیرایتدکلری اوتیشه بکزر قومری

دنیلان قوشك خیرلتیلی تیترك اوتمسنه و یا کدینك حال خشونودیسنی اشعار ایلیان میرلتیسنه بکزدیلان وانلردن دها باصیق نوطه‌لی قبا برصدا اولوب بوتشبیه وتمثیللر خرخرهٔ مجوثه‌نك صفت مخصوصه‌سنی دکل تنوعاتنی آکلاده‌جق خیرلتیلر میرلتیلر درکه صفت صحیحه‌سی شعبات قصبیه‌دن ودها آچیق‌واوزاقدن دوییله‌بیله‌جك اولانی شریان شزندن وخنجره‌دن حصوله کلان غطیطه‌لرده فرق وتمیز اولنور.

ب ـ خرخرهٔ صفیریه: بوده بالاده کی کبی برزئیر موسیقی اولوب آندن فرقی آنجق لحننك حاد اولمسندن عبارت و آغزدن (س) صداسنك اولدقجه قوتلی چیقارلمسندن ایشیدیلان وکلیدك آناختار دلیکی کبی فتحهٔ مضیقه‌دن روزکار واسطه‌سیله حصوله کلان ایصلیغه و کوچك قوشلرك یاخود یمورطه‌دن یکی چیقمش طاووق جیوجیولرینك اوتیشنه بکزرکه شو قیاس وتطبیقلر دخی بنه خرخرهٔ صفیریه‌نك حالات مختلفه‌ده اوغرادیغی تغیرات وتنوعاتنی اشعار ایدر.

خرخرهٔ مجوثه «دولافون»ك قولنجه حویصلات رئویه‌دن حاصل اولمیوب شعبات صغیرهٔ قصبیه‌دن ظهور ایلر.

خرخرهٔ صفیریه‌یه التهاب قصبات حاد ومزمن وانتفاخ رئه وسل الرئهٔ بقرده تصادف ایدیلور.

زئیرات نفخیه

مستقصینك سمعنه کوروکك بوریسندن چیقان هوانك حصوله کتیردیکی صدایه شبیه بر صفتی حائز اوله‌رق وارد اولان زئیرات غیر طبیعیه‌یه بووجهله تسمیه قانورکه ـ زئیر نفخیٔ انبوبی ـ زئیر نفخیٔ کهفی ـ زئیر نفخیٔ خزفی ـ نامیله اوچ نوعه انقسام ایدر.

زئیر نفخیٔ انبوبی

مترادفی : تنفس انبوبی. ــ فصبی. ــ نافخ . نفخ قصبه .

اشبو اسامیٔ مختلفــه ایله یاد ایدیلان علامت مهمهٔ مسمعیــه بعضاً صدرك وسعت محدودهسی داخلنده وبعضاً پك واسع واك زیاده تقسیمات کبیرهٔ قصبیه خذاسنده اولهرق صور مختلفهده ایشیدیلور.

زئیر مبحوث حقنده یومولمش آووجك ایچینه یاخود دار بر شیشه بوریه قوتلیجه اوفورهرك بر فکر ایدینلمك ممکن اولور. اثنای زفیرده ایشیدیلان زئیر نفخیٔ انبوبیه ــ زئیر نفخیٔ صاعد ــ وندرت وقوعیله برابر شهیق اثناسنده ایشیدیلانه ــ زئیر نفخیٔ هابط ــ وتنفسك هرایکی زمانده دوییلانه ــ زئیر نفخیٔ مضاعف ــ دینلور .

زئیر صفت انبوبیه ایله اتصاف ایتمش اولدیغی حالده زئیرات سائره ایله تخلیطی قابل اولمازسهده لکن تنوعی حسبیله تنفس اخرشه متقرب یاخود آنی متعاقب اولدقده آرالرینی فرق ایدهبیلمك کوچلشور .

زئیر نفخیٔ انبوبی دائم دینلهجك صورتده عین قوتده هر برحرکت تنفسیهده ظاهر اولورسهده لکن اکثریا اثنای زفیرده تکون وبرشهیق عمیقی تعاقب ایدر . ایشیدیلان زفیر نفخیٔ مبحوث حقنده اشتباه وتردد حاصل اولدقده برقاچ ثانیه مناخری ســد ایله بارکیری کنیش بر نفس آلمغه مجبور ایدرك اصــغایه دوام ایلمك تصحیح فکره مدار اوله بیلور . زئیر مبحوث حین اصــغاده قولاغه بعضاً یقین وبعضاً نقطهٔ حصــولیله سامعه آراسنده برجسم کثیف بولنیورمشجهسنه پك اوزاق کلیر .

زئیر نفخیٔ انبوبیه ذات الرئهنك دور تکبدنده وذات الجنب والرئهٔ ساریده وانصباب ونقص انبساط رئه ایله مترافق التهاب قصباتده والتهاب

قصبات شعریه‌ده ومادهٔ درنیه‌نك کثرت تراکمیله متصف سل الرئه‌ده تصادف ایدیلور .

زئیر نفخیٔ کهفی

مترادفی : تنفس کهفی ـ تنفس عمیق

زئیر مجوث شهیق وزفیرك کرك ادران متلینه‌دن وکرك غانغرن یاخود ذات الجنب والرئه‌یه مخصوص خراجه‌دن نسج رئوی داخلنده متشکل برحفره‌ده نهایتپذیر اولمسندن حصوله کلان وزئیر نفخیٔ انبوبینك اوصافنی حائز وانجق ذکر اولنان هوانك شعبات قصبیه‌دن دها کنیش بر جوفه نفوذ ایتمسندن کندوسنه مخصوص برلحن وطنین ایله متمیز اولان زئیر تنفسی اولق اوزره « له‌نه‌ق » طرفندن بیلدیرلمش و« بارت. روژه » طرفلرندن ینه او طرز تعریف تکرار وایکی الك قارشولقلی برلشدیریلوب تشکیل ایدیلان حفره‌یه قوتله شهیق وزفیر اجراسندن ایشیدیلان صدایه بکزر اولدیغی‌ده بیان واشعار ایدلمشدر .

زئیر مجوثك ظهوری تنفسك هرایکی زمانینده ممکن ایسه‌ده علی العموم یالکز شهیقده باصیق برصدا وبرحفره لحنی ایله ایشیدلدیکی وسامعك قولاغنه بعضاً قوی وسطحی وارد اولدیغی وعلی العاده برسعهٔ جزئیه داخلنده حصوله کلدیکی ومریض وضعیتنی تبدیل ایتدکجه زئیر مجوثك نقطه‌سی غیرمتحول بولندیغی وبعضاً ثابت ومقاوم وبعضاً خرخرهٔ کهفیه ایله متغیر اولدیغی شایان تذکاردر . « آران » ایله مؤلف « سن سیر » بو زئیرك قالاً وقلماً تعبیر وتصویری ممکن اولهمیه جغنده متفقدرلر .

زئیر نفخیٔ خزفی

مترادفی : تنفس خزفی ــ زئیر نفخیٔ معدنی ــ تنفس معدنی ــ زئیر طنین خزفی ــ عکس صدای طنین خزفی

دائما قوتلی ورنانیتلی وبربوش دستی‌یه یاخود دار بوغازلی صراخی‌یه اوفوره‌رك تقلیدی قابل وزئیر حویصلینك مقامنه قائم بر صدای غیر طبیعی اولوب علی العموم صدرك بتون وسعتنده بعضکره دخی بنه هر حالده واسع اولمق اوزره محدود برقسمنده وشهیق ایله وپك نادر اوله‌رق زفیر ایله مترافقاً ایشیدیلور . زئیر مبحوث غیبوبت وبراز فاصلهٔ زمان ایله تکرار ظهور ایتمك اوزره متناوب ومدت دوامی قصیراولوب بونك یرینی از جمله تقبقب جنبی کبی دیکر برعلامت مسمعیه طوتار .

زئیر نفخیٔ خزفی حیواناتده نادراً ایشیدیلان علایم مرضیه‌دن اولمغله « دولافون » ك اجرای طبابت بیطریه‌ده صرف ایتدیکی اوزون عمرینك بتون ایام کذرانیسنده بونی بردفعه بارکیرده وایکی دفعه کلبده اصغا ایده بیلمش ومذکور اوچ حیوان جسامتلی حفرهٔ قیحیهٔ رئویه‌یه مصاب وداخل جنبه آچیلان نواسیر واسطه‌سیله اورایه جیّاش (قینایه‌رق کوپوریجی) وبولانق وبدرایحه برمایع منصب اولمش ومایع مذکور کلبده برکیسهٔ جنبیه‌ده وبارکیرده هرایکی کیسه‌ده متراکم بولنمش واستسقای ریحیٔ صدر ایله معلول بربارکیرده دخی لیون مکتب بیطریسنده زئیر مبحوث اصغا ایدلمشدر .

زئير احتكاكئ جنبي

مترادفى : زئير احتكاكئ صاعد وهابط ـ زئيردلكى ـ زئير عركئ سختيان جديد ـ زئير احتكاكئ خفيف جرشى

حال صحتده شهيقك هر دفعه تكررنده جوف صدرينك قدامئ خلفى اولهرق متسع واضلاعك ايلروليهرك مندفع اولمسى اثناسنده حاجزك تقلص ايلمسى ورئتانك تضييق هوايه تبعيت ايدرك كيروليوب بعده حين زفيرده ايلروامسيله رئهلرك سطح ضلعى اوزرنده ممكن اولان قايملرى زئير مجوثك حصولنه بادى اولمق لازمكلورسهده يكديكرى اوزرندن قايان مذكور سطح رئه وسطح ضلعينك مستوى ومجلاوراطب بولنملرى بروجه اشعار حال صحتده سامعك قولاغنه زئير احتكاكيدن هيچ براثر ايصال ايدهمز وحالبوكه حالت مرضيهده شوكيفيت بنه اويله سسسز صداسز اولهماز .

آتياً اشارت ايديلهجك حالات مرضيهده قولاغه ايكى جسم خشينك يكديكرى اوزرندن بطائتله كچمسنى آكديران غايت واضح برزئير «بارت. روژه» نك تعريفلرينه كوره صول الك الماجنى قولاغه تطبيق ايدلدكدنصكره صاغ الك يارمقلرندن برينك يموشاغيله مذكور صول الك مشطئ سلامى مفصللرى اوزرنده آغير آغير وكوچك فرقعهٔ يابسه (خيرتى صدالرى) حصوله كتيرهجك وجهلهسورتيلهرك ياخود «لهنهق»ك ديديكى كبى مسمع تحتنده بركميك پارمقله اوغيلهرق تقليد ايديله بيلور . مع مافيه زئير مجوثك لخنى وخشونتى وشدتى آراسندهكى تنوعات : احتكاك خفيف وزئير مبشرى (قازيمق وطرمالامقله حصوله كتيريلان صدا) وزئير عركئ سختيان جديد (يكى سختيان وكاوسالهنك اوغيلوب

اورسه‌لنمسیله تکون ایدن صدا) وزئیر احتکاکئ خفیف جرشی (تورپو ایله آغیر آغیر بر خشب پاره‌نك تورپولنمسی صداسی) نامیله مسما وزئیر مجوثك صفت صحیحه‌سی اولمق اوزره صدر مریضه تطبیق ایدیلان ال ایله حس اولنان وبشقه‌جه تعریف وتصویری بحق قولای اولمیان بر نوع وبسبتون شو حاله مخصوص عرواء (دتره‌مه) در .

زئیر مجوثك مجلسی صدرك ناحیهٔ وسطا وسفلاسی اولوب عمومیتله برمسافهٔ محدوده‌دن وبعضاً برسطح وسیعدن تنفسـك هر ایکی زمانده واك زیاده اثنای شهیقده ایشـیدیلور . زبون حیوانلرده علی‌الخصوص جدران صدریه‌سی آز کثافتلی عضلات ایله مستور اولان بقر ایله کلبده پك واضح اولور .

« دولافون » ه کوره اون ایکی ویکرمی درت واوتوز التی ساعت امتداد وبعضاً آلتی سکز ودهـا زیاده کونلر دوام ایدر . « آندرال » انصباب جنبیه اوغرامش برکنج آدمده اوچ آیدن زیاده ثبات ایتدیکنی بیلدیرمشدر .

زئیر احتکاکئ جنبی انتفاخ رئه وسل الرئهٔ درنیه وعلی الخصوص ذات الجنبده ظاهر ومصادف اولور .

تقبقب صدری

مترادفی : صدای غلوغلو . طنین معدنی

تقبقب صـدری نامیله معلوم وبذاته عجیب اولان اشـبو علامت عملیهٔ کیمویه اجراسی اثناسـنده تحصل وخروج ایدن غازلرك بر بیوك فانوس تحتنده کی صویه دالدیرلمش اولان اوزون واکری بوریدن صویك ایچینه واورادن یوزینه چیقه‌رق آچیلان غاز حبه‌لرندن ایشـیدیلان

صدا طبق زئیر مجوثه مشابه وایچی طولو بر پوتقال عموداً باش آشاغی دیکیلهرك بوغاز طولوسی بوشالدیریلورکن حصوله کلان صدا دخی هرنقدر برنجی حال درجهسنده زئیر مجوثی تقلید ایدهمزسهده بنه بردرجهیه قدر اکا مماثل بولنور .

تقبقب صدری دائما اثنای شهیقده ومجلس مرضده وبر جهت صدریهده سطحی ودائمی وبراز خفیف اولهرق ایشیدیلورسهده بعض احوالده هرایکی جهتدهدخی اولدقجه قوتلی وحتی بعضاً مریضك اوزاق جق بر بعد ومسافهسندن دخی دوییلور .

دلالت مرضیهسی پك ثابت دکلسهده استسقای ریحیٔ صدرك اعراض مهمهسندن عد اولنور .

زئیر قطیره

مترادفی : زئیر قطرهٔ ماء

قولاق بارکیرك منخرینه تقریب ایدلدیکی زمان بعض حالاتده آرا صره فقط مساوی فاصلهٔ زمان ایله قیصه وسریع یعنی حصولی برآندن عبارت اولان بر (چیط! شیپ!) صداسی ایشیدیلورکه عادتا صودامله سنك بر صویك سطحنه دوشمسندن حاصل اولان صدایی آکدیرر «لیوتارد» . لسانك حنکدن قوتلیجه آیرلمسیلهده زئیر مذکور مهما امکن تقلید ایدیله بیلور .

زئیر مجوث شهیقك اتمامی وزفیرك ابتداسی آننده حصوله کلدیکی ایچون تنفسك ایکی آنندن برینه مناسبت وتعلقی کسدیریلهمز .

زئیر قطیره انصباب ایله مترافق بولنان ذات الجنب وذات الرئه وانتفاخ رئه وبعض رعام وغورم وقوریزا آفاتنده ایشیدلمکدهدر .

٦٩ — اسفنج ☚ استسقای کیس مخاطیٔ مرفقی .

٧٠ — اسقاط جنين Avortement ناقابل حيات بر جنينك طردی کیفیتندن عبارت اولوب یا منفرد وعارضی ویا سئوافی [مستولیه طرزلی] اولهرق وقوعبولور .

ا ـ اسقاط جنين منفرد : اسبابی : قایوب دوشمك وبره لغك اولدیغی کبی بعض مأکولاتك اکلی واحوال هوائیه‌نك تأثیری وبعض مرضك ورود تسلطیله آنانك تغیر حالی اسقاط جنینه باعث اولور .

ذات الجنب والرئه وجدریٔ اغنام مثللو بعض علل جنینه سرایتله ایراث کدر ایلر .

اعراضی : دواملیجه راحتسزلك وخسته‌لکله فرج واثدیه‌نك غیر طبیعی مشهود اولان حالاتیدر .

تداویسی : دموی المزاج اولان حیوانلره خفیف فصد اجرا وتحیف اولنلره مقویات اعطا وانقباض حالنده مسهل استعمال اولنور . حیوان تخدر (اویوشمه) ایدنجیه قدر هر یارم ساعتده بر تکرار ایدلمك اوزره ٢ الی ٤ درهم اعشاری لودانوم ایله تنقیه ایدیلور واکر خدرك سرعت حصولی مطلوب ایسه قلورنمل ینه اوطرز اوزره قوللانیلور . قوری دلکلر اجراسیله حیوان کورولتیسز ومظلم بر محله چکیلور .

ب — اسقاط جنين سؤافی : مدت حملك اوچنجی ودردنجی آیلرینه قدر واقع اولوب حیوانك سن وحالت وحتی جنسیت کبی خصوصیاتنك عارضهٔ مجوثه‌ده ذیمدخل اولوب اولمدیغی بیلنه مامشدر .

اسبابی : مبهم اولوب انجق هنوز تعین ایده‌میان وویروسی وانتانی ویاخود طفیلی اوله بیلان بر ماده وسببك سرایتی وآخورلره یکی بر

اینکك دخولی کیفیتیدر .

تداویسی : اسباب سرایتك کافهٔ تبعیدی و آخورلره کبه یکی برایتك دخولنك منعی وبر اینکدن سقط وقوعنده همان جنینك ومحفظاتنك وتلوث ایتمش اولان اوتلرك رفعی وحتی او اینکك دخی آیرو بر محلده بولنمسیچون اورادن دفعی صورتیله اخورلرك دائما سرایتدن برائتنه وسائر خصوصیجه طهارت ونظافتنه اهتمام وخستهلك دوام وتوالی ایتدیکی تقدیرده حیواناتك فروخت ومساکن حیوانیهنك تعفننی ازاله وطوپراغنی تبدیل ودیوارلرینی بادانه ودوشمه و یملکلرینی غسل ایتمکه اقدام ایلیهرك اخورلری ازهر جهت موافق صحت بر حاله قویملیدر .

۷۱ — اسقوربوط ☚ داء حفر .

۷۲ — اسلحهٔ ناریه یارهلری ☚ جرحهٔ اسلحهٔ ناریه .

۷۳ — اسهال Diarrhé اسهال مایع و صفراوی و قیحی ومصلی ودموی (دوسنطاریا) وذالق الامعا (بقایای مواد مأکوله ایله مخلوط متعفن اسهال) شکللرنده وافراغات کثیره ومکرره صورتنده علی الاکثر التهاب امعا وتخمه و آفات دیدانیهٔ معائیه کبی امراض معائیهیه وکذلك چوق دفعه حمای قلاعی و آفات اندفاعیه وعلل جمرویه وتیفوئیدیه مثللو امراض عمومیهیه عرضی اولهرق ظهور ایتدیکندن تداویسیچون کرچه اساس علته خدمت ایدلمك ایجاب ایدرسهده حالبوکه اسباب صحیحهسی شبهه وظندن قورتاریلهمیان اسهاللرك بالمعامله منع وتشفیهسنه سعی ایتمك لازمدر .

اسهال حادحالنده ایکن کپك و آرپه اونی و خطمی کوکی و کتان تخمی وپرنج وشعیر مطبوخلری واکر صانجی موجود ایسه بونلرك

خشخاش باشیله طبخ ایدیلهرك اعطاسی و اکر شدتلی حمی دخی مشهود ایسه عملیهٔ فصد اجراسی اقتضا ایدر . طانن ونحت ازوتیت بسموت کبی ادویهنك استعمالندن منافع وافیه استحصال اولنور .

یاورولرك اسهالی امراض عادیهلری حکمنی آلمش اولمقدننـاشی طایلرکـکنه ٤٠ الی ٥٠ درهم اعشـاری قرم طارطر ویریلور. طانهلر اوج هفتهلق ایکن اکثریا اسهـاله دوچار اولدقلرندن پرنج وخشخـاش باشی مطبوخیله یومیه ایکی اوچ تنقیه اجرا وداخلاً ١٠ درهم اعشاری لودانوم بر اوچك صو درونـده اولهرق یومیه درت بش دفعهده اعطا اولنور. وطانهنك سننه کوره لودانوم ٢٠ درهم اعشاریه قدر آرتیر. یلهبیلور. قوزیلر ایچون بهر رأسـنه ٢٠ الی ٣٠ درهم اعشاری قرم طارطر ویرلمکدن فائده کوریلور ویاخود عزتلو حسین رمزی وحسن وحید بك افندیلرك « کچینك تربیهسیله امراضی» عنوانلی اثرمطبوعلرنده اوغلاقلرك اسهالنه قارشو فرانسـه زراعت جمعیتنـدن نشر و مؤلف طرفندن بالتجربه منفعتی تصدیق ایدلدیکی بیان قلنان ترتیب آتینك قوزیلره دخی نافع اولهبیلهجکی مستغنیٔ ایضاحدر .

خذ: طباشیر ٥٠ درهم اعشاری
کادهندی ٢٥ » »
زنجفیل ٥ » »
آفیون ٣ » »
هلام(طوتقال) ١٠٠ » »
نانه صویی ٣٠٠ » »
} اخشام صباح بررقهوه قاشیغی ویریله .

اثر مذکورده بیوك کچیلرك اسهالی علیهنه آرپه وپرنج مطبوخنه لودانوم واثر علاوه ایدیلهرك ویرلمسی وقرم طـارطرلی مشروبات ایچـیرلمسی

توصیه اولنمش و آلمانلرك اتی الذکر ترتیبی سفوف ومعجون ومشروب طرزلرنده قوللاندقلری کوسترلمشدر .

خذ: مرسین میوه‌سی			
اردیچ تخمی	بهرندن	۱۲۵	درهم اعشاری
پاپاتیه چیچکی			
طباشیر		۷۵	» »
کبریتیت حدید		٤۰	» »

بونك ۱۵ درهم اعشاری مقداری بر پوتقال صوده مشروب و یاخود بال ایله معجون یاپیله‌رق وسفوفی قوللانلمق استنلدکده یالادیله‌رق استعمال اولنور. کلبلرك اسهالنده یومیه ۰,۵۰ الی ۲ درهم اعشاری تحت آزوتیت بسموت وطانن وقلورمائیت مورفین قوللانیلور .

یاورولرك اسهالنده انالرك مأکولاتی تبدیل و او صورتله سوتلرینك خواص وکیفیتنی تعدیل ایتمکی و علی‌العموم حیوانات مریضه‌یه سهل الهضم مأکولات ویرمکی‌ده نظردقتدن اوزاق طوتمامليدر .

۷٤ — اصفا (اصول) ☚ استقصای صدر .

۷۵ — اغدیه . مأکولات Des aliments بوراده انواع اغدیهٔ حیوانیه‌نك یرارلغندن وفنالغندن ووقت حاجتده یکدیکریله طرز مبادله‌سندن و بشقه‌جه اغدیهٔ مذکوره‌نك قوهٔ مغدیه‌سندن بحث ایدیله‌جك وتعینات مقننهٔ حیوانات عسکریه اوزرینه بعض ایضاحات ویریله‌جکدر .

قوری اوت : ایو اولمق ایچون رایحه‌سی لطیف و لذتی طاتلیجه اولمق ورنکی نه پك صولوق نه ده زیاده یشیل بولنمامق لازمدر. قوری اوتك اعلاسی تجلیله و بقلیه فصیله‌لرینه منسوب انواع چایر اوتلریله

چودار ویولاف و آیریق اوتی و یبانی بورچاق و ترفیل وقبا یونجه کبی نباتاتك مخلوطندن عبارت اولانیدر .

فنا قوری اوت ایکی سنه‌لك اسکیمش توزلو و یا رطوبت تأثیریله قیزوب چوریمش ورنکی قرارمش وکوف قوقولو و خاصهٔ مغدیه‌سنی ضایع ایتمش اولاندر . منخط اراضی و بطاقاق چایرلرك چامور ورسوبات سائره‌ایله ملوث بولنانی وقاطر طرناغی وقایش قیران وقامش و ساز وحصیر اوتی اوتیله وعلی‌الخصوص سودلیکن دیدیکمز یبانی فریبون وچیکدم ودوکون چیچکی وبان اوتی وبالدیران مثللو نباتات سمیه ایله قاریشق اولانی ایسه مطلقا مضر اولدقلرندن آتلمق یاخود یاقلمقدن غیری بر شیئه یرامز .

صمان: آرپه و بغدای و یولاف صمانلری لایقیله دوولمش اوله‌رق یوشاقجه ورنکی صارمطراق بیاض ایسه حیواناته ویرلمکه وچودارصاپی یتاق اولمق اوزره التلرینه سرلمکه یرار . حالبوکه کوفلی یاخود اسکی وتوزلو وقویو رنکلی تیزجه رایحه‌لی صمانلر سعال معند وانواع امراض معدیه ومعائیه وکبدیه‌یی داعی اولدقلریچون حیواناته یدیرلمامليدر .

آرپه: صمان صاریسی رنکلی وطولغون وثقیل (برکیل اعشاری «هکتولیتره» سی علی‌الوسط ٧٠ الی ٨٠ قیهٔ اعشاری ثقلتنده اولمليدر .) والدن قولایلقله قایمجی اولمقله ایو اولدیغی بیلنور .

یولاف: طولغون وآغیر (برکیل اعشاری «هکتولیتره» سی علی‌الوسط ٤٥ الی ٥٠ قیهٔ اعشاری وزننده بولنمليدر .) و پارلاق والدن قایمجی اولورسه اعلادر . یولاف ویاخود آرپه قیزمش و بوزولمش وشو فنالغنه دال اولان کندی قبوغی ایچنده دانه کوچیله‌رك وزن وثقلتی غیب

ایتمش اولورایسه بسیلمدکدنبشقه برطاقم امراضی‌ده دعوت ایدر .

بغدای : پك مغدی اولدیغیچون حرارت غریزیه‌یی تزیید وامتلای دم آفتنی تولید ایتدیکندن ضرورت مس ایدرسه مقدارینی تعدیل ایدرك اعطا ایتملیدر .

مصر بغدایی : کرچه حیوانی زیاده بسلرسه‌ده یاقشقسز بر سمن حاصل ایتدیکیچون مقبول دکلدر .

آرپه اونی : مدت قلیله ظرفنده قیزوب فنا بر قوقو پیدا ایدر . یکی طحن اولنمشی ولو کپکیله مخلوط بولنسون صو ایله قارشدیریلوب حیوانه ملطف چوربا اولق اوزره ویریلور .

کپك : رایحه‌سز و براز دقیقی حاوی اولملیدر . بو خصوص کپك ایکی ال آراسنده اوغوشدیرلدیغی زمان آوجلری بیاضلندیرمسندن اکلاشیلور . اوچ آیده قیزوب برغدای مضر حالنی کسب ایدر . کپك معده‌ده یوماقلانوب اختلالات وخیمه‌یی موجب اولمامسیچون دائما صو ایله قارشدیریله‌رق ویرلملیدر .

یشیل اوت : طایلرله صاغمال اینکلره مصر بغدایی وداری یشیلی ویرلمسنده منافع عظیمه کوریلورسه‌ده طایلرك لنفاوی البنیه اولنلری حقنده قضیه بر عکس اولور . یشیل چایر اوتی آخورده یدیریله‌جك اولورسه حیواناتك آرپه یاخود یولافیدخی قسماً ویرلملی وتیمارلری‌ده کماکان اجرا ایدلملیدر . حیوانلر اسهال ویاخود بالعکس انقباضه اوغرایه‌رق کستانه کبی وسرت ثفل دفع ایتمکه باشلرلرسه یشیلی کسمك اقتضا ایدر . هر حیوانه اخورده ویریله‌جك یشیل اوتك مقدار یومیسی ٤٠ الی ٥٠ قیهٔ اعشاری اولملیدر .

يشيل يونجه : زياده صويى حاوى اولديغـدن معتدل مقداردە ويريلەرك حيواناتى انتفاخ بطندن وقايه ايتمك لازمدر .

اغديهٔ مختلفهٔ حيوانيەنك تركيبلرنده بولنان مواد آزوتيەنك مقدارينه كوره قوهٔ مغديەلرى بروجه خلاصه معلوم اولمق اوزره جدول آتى درج ايدلمشدر :

اسامئ اغديه	مواد آزوتيه	مواد احتراقيه	املحهٔ متنوعه	مواد خشبيه وصو
بغداى	١٤,٨٠	٦٧,٨٠	٢,٠٠	١٥,٠٠
قورى اوت	١٢,٤٠	٤٤,٠٠	٨,٠٠	٦٤,٦٠
مصر بغدايى	١٢,٣٠	٨٠,٣٠	١,٢٠	٦,٢٠
چودار	١١,٨٠	٦٨,٥٠	١,٦٠	٢٢,١٠
آرپه	١١,٥٠	٦٨,٣٠	٢,٥٠	١٧,٧٠
يولاف	١٠,٦٠	٦٧,٤٠	٣,٩٠	٢٨,١٠
قورى يونجه	١٠,٦٠	٤٢,٤٠	٥,٠٠	٤٢,٠٠
صنعى چايرلرك قورى اوتى	٧,٢٠	٤٨,٢٠	٧,٦٠	٣٧,٠٠
صمان	٣,١٠	٤٢,٣٠	٦,٠٠	٤٨,٦٠

بوجدوله مراجعتـله بر حيوانك كل يوم اسـتهلاك ايلديكى آرپه وصمـان تعيينك مالك اولديغى قوهٔ مغديەيه مسـاوى مواد آزوتيەيى احتوا ايدن ديكر برغدا ايله تبديلى ممكن اولەبيلورسـەده انجق غداى ديكر هم معدەنك اسـتيعاب ايدەبيلەجكى حجم وجسـامتده وهم ماء معدوينك كفايت ايدەجـكى مقدار ونسـبتده بولنمق لابد ايدوكندن دقتسزلكله جدولك مقصد ترتيبى سوى تفسيره اوغراديلەرق تعيينات عاديه مواد آزوتيەسـنه همان معادل اساس مغديەيى حاوى اولان ٢٤

قيهٔ اعشاری صمان بر حيوانه برکونده يديرلمك قابل اولماز و ٦ قيهٔ اعشاری قوری اوتك دخی محتوی اولديغی کليتلی مواد خشبيه نظر دقته آلنمه‌رق يالکز اساس مغديه‌سنك تعينات مقننه [١] يه قريب اولديغی بالحساب اکلاشلدقدن صکره حبوباتدن برشی ويرلمکسزين حيوان آنکله‌ده درجهٔ مطلوبه‌ده بسلنه‌بيلور ديمکده طوغری صايلماز ايسه‌ده مع مافيه ضرورت الويردکده اغديه‌نك مبادله‌سی زيرده کوستر - يلان طرزلرله قابل اوله‌بيلور .

قوری‌اوت { مساوی وزنده قوری يونجه ايله / وزننك ايکی مثلی ايوصمان ايله / وزننك نصفی مقداری آرپه‌ياخود يولاف ايله } تبديل اولنور

آرپه‌ياخود يولاف { وزننك ايکی مثلی قوری اوت ايله / وزننك بر بچق مثلی اونلی کپك ايله / وزننك اونده سکزی قدر آرپه اونيله } تبديل اولنور

صمان { وزننك نصفی مقداری قوری اوت ياخود قوری يونجه ايله / وزننك ربعی نسبتنده آرپه ياخود يولاف ايله } تبديل اولنور

---

[١] تعينات مقننه اوله‌رق بزم سواری آلايلرمز حيوانانه ويريلان معلوم - المقدار آرپه وصمان شوجدوله يك چوق نقصانيله تطبيق وصمانه بدل قوری اوت ويرمه‌مز حسابيله مواد آزوتيه نسبت لازمه‌سنه اولدقجه تقريب اولنه بيلور . نسبت مذکوره‌يه فرانسه خفيف سواری الايلری حيوانانك تعيين يوميلری مواد آزوتيه‌سی حد معلوم اعتبار اولنمش ومذکور فرانسه‌نك سائر الايلر حيوانلرينك قد وقامت وجثه وثقللريله تعينات يوميه‌لری حقنده محضا معلومات اولمق ايچون جدول آتی درج واملا قلنمشدر :

صنوف مختلفهٔ عسکریه خدماتنه مخصوص حیوانات	ارتفاع قد	ثقلت بدنیه	وقت حضرده			زمان حربده			اثنای مشی وحرکتده			جابر وقتنده	ملاحظات
	زراع اعشاری	قیهٔ اعشاری	قوری اوت	صمان	یولاف	قوری اوت	صمان	یولاف	قوری اوت	صمان	یولاف	تشیل اوت	
			قیه	قیه	قیه	قیه	قیه	قیه	قیه	قیه	قبه	قیه	
خفیف سواری	١,٤٧ : ١,٥٠	٤٠٠	٤	٥	٣	٥	٤	٣	٤,٥٠٠	٠٠	٤,٤٠٠	٤٠	جزایرده ١,٤٥ ارتفای قدی اولان حیوان قبول اولنور.
حدود سواریسی	١,٥٠ : ١,٥٤	٤٧٠	٤	٥	٣,٤٠٠	٦	٤	٣,٨٠٠	٤,٥٠٠	٠٠	٤,٨٠٠	٤٥	
مستحفظ سواری	١,٥٤ : ١,٦٠	٥٦٠	٥	٥	٣,٨٠٠	٧	٤	٤,٢٠٠	٤,٥٠٠	٠٠	٥,٢٠٠	٥٠	بو تعیین طوپجی قوشوم و نقلیه حیوانات‌نه ده اولور.
ژاندارمه	١,٥٢	٥٠٠											
طوپجی ونقلیه	١,٤٨ : ١,٥٤	٤٥٠	٥	٥	٣,٦٠٠	٧	٤	٤,٢٠٠	٤,٥٠٠	٠٠	٥,٢٠٠	٥٠	[*]
استر	١,٤٠	٤٥٠	٤	٥	٣	٥	٤	٣	٥,٥٠٠	٠٠	٤,٤٠٠	٤٠	[**]

[*] بوارتفاع قد کرك بنك وکرك قوشوم طوپجی حیوانات‌نه عائددر.
[**] استرلرك ١,٤٠ دن دون قامتده بولنانی قبول اولنماز.

(جزایرده)

اقسام مختلفهٔ عسکریه خدماتنه مخصوص حیوانات	وقت حضرده			حرکات عسکریه اثناسنده		
	قوری اوت	صمان	شعیر	قوری اوت	صمان	شعیر
	قیه	قیه	قیه	قیه	قیه	قیه
ژاندارمه وآفریقا آوجی وسپاهی آلایلری	٣	٢	٤	٤	٠	٥
فرانسز آوجی وهوسار	٤	٢	٤	٥	٠	٥
سواری آلایلری (فرانسز جنسی حیوانلره / عرب « «	٣	٢	٤	٤	٠	٥

طوز

(ذيل اغديه) تعيين يوميه ضم ايله ويريلان [١] طوزك اجرا ايلديكى تأثيرات جديه‌سى سبيله نظر اهميتده طوتيله حق لوازم غدائيه‌دن اولديغى قدر امراض مرزغيه عليهنه دخى قوللانيلان وسائط شفائيه‌دن معدوددر.

بوطوز سايه‌سنده‌دركه دم دائما طرى و تازه اولمقله برابر اجزاى لازمه‌سنده مكمليت وصحت بدنيه‌ده تماميت ولحومده لذت ونفاست وقيللرك پارلاقلغنده نسبت لازمه ولطافت وغده‌لرك افرازاتنده وقوهٔ مولده‌ده كمال فعاليت وعلى الخصوص افرازلنده وفرت وتركيبنده‌كى زبد (تره‌ياغى) ده بركت كوريلور [٢] اغنامه ويريلان طوز يوكك اعلا

---

[١] اسويجره‌ده حيوانات بقريه‌يه يوميه ١٥٠ درهم اعشارى وذبح ايجون بسلنيلنلره اومقدارك نصفى رادەسنده وانكلتره‌ده دخى يوميه بر باركيره ١٧٠ برصاغمال اينكه ١١٤ وبر اوكوزه ٧٠ وبر بوزاغويه ٢٨ برقيونه ١٤ درهم اعشارى طوز يديرلمكده ايدوكندن شوايكى مملكتك حيواناتى ممالك سائره حيوانانه من كل الوجوه مرجحدر .

[٢] « م . بوسينيول » اينكك سوتنك مقدارى اوزرينه مأ كولاته علاوةً ويريلان طوزك تأثيرينى آكلامق ايجون زيرده بيان ايديلان تجربه‌يى اجرا ايتمشدر : ابتداى مارتده حملى وضع ايدن بر اينكى نيسانك ٢٩ ندن مايسك ١٩ نجى كونه قدر يعنى ٢١ كون يوميه ١٩ قيه ٥٧ درهم اعشارى اعلا قورى اوتله بسليه‌رك هركون ٨ اولچكه يقين سوت المش وتعبير آخرله حيوان استهلاك ايتديكى ١٠٠ قيهٔ اعشارى اوته قارشو ٤٠ اولچك ٣٩ كسور سوت ويرمش وكندوسنك ثقلت بدنيه‌سى دخى ٤٩٣ قيهٔ اعشارى وزننده بولنمشدر .

٢٠ مايسدن ١٥ خزيرانه قدر يعنى ٢٧ كون على الدوام مذكور المقدار اوته ٦٠ درهم اعشارى طوز علاوه‌سيله اعطا ايدرك هركون مقدار سابقدن براز زياده‌جه ياخود ١٠٠ قيهٔ اعشارى اوته بدل ١٥٥ اولچك ٤٥ كسور سوت المش وحيوانك ثقلت بدنيه‌سى دخى ٤٩٨ قيهٔ اعشارى كلمش اولغله شو تجربه‌نك

اولەرق حصولنـه بادی اولور . الحاصـل طوز یاورولرینی امزیرن وحاصلاتی آلنمق یعنی آناج دامزلق اولمق اوزره بسلنیلان وکبه بولنانلره پك بیوك منفعتلر بخش ایدر .

طوز بوزوق اوتلرك مجبوراً اعطاسی تقدیرنده مصحح ومعدل کبی اجرای اثر ایلدیکی مثللو ایدیلان تجربەلر [١] نتیجەسندن دخی بر طاقم علل واسقامه قارشو آثار وافیه حصوله کتوردیکی ظاهر اولور.

هر ایکی دوری اراسنده کرچه پك آز فرق بولنمش ایسەده انجق طوز ویرلدیکی کونلرده صاغیلان سوت اینکك طوز سز مأکولات ایله بسلندیکی زمانده النان سوتدن میزان لبن ایله ١ درجه زیاده کثافت کوسترمشدرکه بو ایسـه ترکیبنده دها چوق زبد بولندیغنی اشعار واثبات ایدر .

[١] « د . بورغ غراو » انك عاقل زراعدن برینك بکا (حیواناتمك امراض مستولیەدن دائما مصون ومحفوظ اولەرق یشادقلرینی یدیردیکم اوتلرینی بلا اهمال طوزلو صـو ایله ترطیب ایتدیکمدن بیلورم .) دیمش اولدیغنی غایت طوغری بولورم دیور واقعا بحره جواز اولان مرعالرده یایلان حیوانات صحتجه دها مکمل وجثەجه جسیم والحاصل قوی وتوانا اولورلر . بوندن ماعدا «م. دسمه» طرفندن (زراعتده طوزك استعمالی....) عنوانیله نشر ایدیلان مقالەیه شـومقصدك اثباتی خصوصنده قطعی الحکم اولان آتیدەکی صورت تجربه درج اولنمشـدر : « ئوبەر آکر » کندی سوریسندن برنجی سنه ١٣٠ باش قیون افراز ومنخط بر مرعایه ارسال ایدرك بونلرك ١٠ رأسندن ماعداسـنه طوز ویرمش وبوسـنه ظرفنده ١٢٠ باش قیـوندن یالکز ٤ دی مرد اولدیغی حالده مذکور طوز ویرلمیـان ١٠ دن ٥ ی سوءالقنیه واستسقای صدر علتلریله هلاك اولمشـلردر . ایکنجی سـنه ٣٧٤ رأس قیونی تحت تجربەیه الوب ینه ١٠ رأسندن بشقەسـنه طوز یدیرمش شو ١٠ دن ٧ سـنك تلف اولمسی اوزرندن چوق وقت کچمیەرك سوریده ظهور ایدن و٢١ رأسنك مرد اولمسنه سببیت ویرن دوسنطاریا علتندن دیکر ٣ یدنی هلاك اولمشـدر . اوچنجی سنه غایت رطوبتلی برهوا ایله کذران ایتدیکندن طوز ویرلمیان ١٠ رأس مدت قلیلەده محواولمشلردر . اشته بوتجربەیه ابتناءً مواشینك محـافظهٔ صحتلریچون فرانسـه وبلجیقا والمانیا حکومتلری طوز رسمنی کاملا وقسماً عفو ایتمشلردر .

٧٦ — اقلامثی ☜ حواله .

٧٧ — اکتوا. داغلامق Cautérisation کرك صحیح وکرك علیل اولان نسج حیاتی‌یی یاقوب تخریب ایتمك یاخود عضویتنه تغیر کتیر - مکسزین یالکز تخریش ایلکدن عبارتدر . عملیهٔ مجوثه‌نك تأثیرنده سرعت وعجالت مطلوب اولدیغی حالده اکتوای بالناره مراجعت ایدلمك اوزره‌کی یعنی داغ تیمورلری قوللانیلور . اشبو مبحثك انتهاسنده خلاصه وجهله بیان ایدیلان موقسا ایله کاویات بطیئه‌دندخی عین آثار کاویه بطائتله حصوله کتوریلور . کی یاخود داغ معادن سائره‌یه ترجیحاً تیموردن ودها اعلا اولمق اوزره چلیکدن مخروط وزیتون ودوکمه وکسکی شکللرنده اعمال وچلیك یاخود پلاتینادن متحرك ایکنه‌سی بولنان (☜ شکل ١٣) داغ دخی اکتوای تحت جلدی ایچون استعمال اولنور .

عملیهٔ اکتواده شایان دقت اولان خصوصلر : اولاً حیوان آج ایکن داغلانمسی واکتوا ایدیله‌جك عضوینك قیرپلمسی واولجه تدهین ایدلمش یاخود چامور وسائر اوساخ ایله ملوث بولنمش ایسه تطهیر ایدلمسی ولایقیله قوریدلمسی . ثانیاً داغ تیمورلرینی بیاض درجهٔ حرارته قدر قزدیرمق موافق مطلوب اولمدیغندن قرمزی درجه‌یه وبلکه دها دون درجهٔ حرارته قدر منقالده بیاغی کمورله تسخین ایدوب اکتوایه حین مباشرتده ایسه یالکز قیللری یاقه‌رق داغك شکلنی تعیین ایلمك ایچون برنجی تیمورك اوقدر قیزغین اولمامسی وصکره کیلرك استعمالنده جلدك کسدیرلمامسی ایچون داغ تیموری نقدر اغیر اولورسه اونسبتده ال خفیفلکی لازم اولدیغندن اولوجهله نه پك سریع نه‌ده بطی اوله‌رق دائما برجهتدن یوریدلمسی والده‌کی تیمور صغومغه باشلادیغی صره‌لرده

براز قوت ویرلمسی ونتوات عظام ایله التوا آت مفاصلك کوزدلمسی وخط واری داغلرده تیمورك قاچ دفعه کچیله‌جکی معین برکیفیت دکلسه‌ده خفیف داغلامق ایچون جلد آچیق صاری وعمیق داغ ایچون دخی اوزرنده قطرات مصلیه ترشح ایتمك اوزره جلد قویو صاری بر رنك کسب ایدنجه‌یه قدر دوام اولنمسی وداغ نه تأثیرسز قاله‌جق راده‌ده سیرك نه‌ده جلدی خراب ایدوب دوشوره‌جك صورتده صیق اولمیه‌رق تطبیق ایدیله‌جکی عضوك شکلی ووسعتنه یاقشدیرلمسی. ثالثاً داغلانیلان اقسامی هوانك تأثیرندن محافظه قصدیله هیچ برشی استعمال ایتمك لازم کلمزسه‌ده اکر خشکریشه (قبوق) ترشه کبی قاتی بر قوام کسب ایلر یاخود حیوان سینکلردن معذب اولوبده داغ یرلرینی قاشیمق استرسه اوحالده مواد دسمه (یاغلی‌شیلر)دن بری یاخود قطران وقاد یاغی واك مناسبی دفنه یاغی طلا ایدلمسی والتهاب درجهٔ مطلوبه‌دن زیاده حاصل اولمش ایسه مواد قابضه قوللانلمسی وخشکریشه‌نك دلك اولنمق وقوپارلمقدن صاقنلمسی وتحتنده خزائن قیح تشکل ایتمش ایسه اصولتله قیحه بر مجرا آچیلمسی وبعض حیوانلرده اکتوادن منتظر اولان نتایج کونلرجه وبلکه آیلرجه تأخر ایده بیلدیکندن موفقیتدن نومید اولهرق بتکرار اجراسنه شتاب واستعجال ایدلمامسی اقتضا ایدر .

بالادم ذکر اولنان داغ تیمورلرندن مخروط شکللیسی نزفی توقیفه ونواسیر ایله حیوانات ذبیحه وقودوز کلب کبی زهرلی حیوانلرك لدغندن نشئت ایدن جروحی وسائره‌یی از چوق عمیق اولهرق نقطه واری داغلامغه و دوکمه وزیتون شکللرنده اولان داغ تیمورلری قروحی واو نوعدن قمعولات عرویه (عره دوکمه‌لری یعنی صراجه چیبانلری) وقرحهٔ آکله وقدام قلب (جمرهٔ‌عرضیه) وسائره‌یی اکتوایه خدمت

ایدر . وثی مفصل (بورقولمق) وانبساط اوتار وبجاغه صوطوپلنمه واورام زلالیه وعظمیه والتهابات متنوعه آثارمنتجه‌سی اولان آفات دخی کسکی داغ تیموریله خطوط متوازیه ═══ وخطوط مقطوعه ═══ وخطوط موهومه ┈┈┈┈ وخطوط مختلفه ┈┈┈┈ وقاز آیاغی و دائره ونیم دائره ویلدیز وخاچ ودائره داخلنده خاچ رسم وشکللرنده داغلا - نور . واسکی طوپاللقلر علیهنه دخی جلد بالعمل شق ایدلدکدن صکره زیتون شکللی داغ تیموریله تحت‌الجلد اکتوا ایدیلور. خارجاً پك چوق داغ اثرلریله معیوبیتی آرزو اولنیان حیواناتك داغلانمسیچون ایکنه‌لی داغ تیموری تحت‌الجلد قوللانیلور . داغ علی‌العموم بقردن زیاده فرسه تطبیق وتأثیر ایتدیریلورسه‌ده بقر داغلانه‌جق اولدیغی حالده جلدینك قالینلغی فرسککدن اوچ قات زیاده اولمق حسبیله داغك دخی اونسبتده عمیق بولنمسی ایجاب ایدر .

برده داغ تیمورینی جلده تطبیق ایتمه‌رك طوقماق شکلنده بشقه بر داغ تیموریله حرارتی آچیقدن تأثیر ایتدیرمك‌دن عبارت وعادتا معلوم اولان بال داغنه شبیه اکتواء بالشعاع عملیه‌سی موجود اولوب بعض معلمین بیطره بجاغه صوطوپلنمه‌نك ولومزمن ومتعاصی نوعندن اولسون بو واسطه ایله کسب التیام ایلدیکنی تأمین وخط واری داغه رجحانیتنی تصدیق ایتمکده‌درلر .

موقسا دینلان طرز اکتوا دخی بر عضوك اوزرنده هرقنغی بر شیئی واز جمله برمقدار پاموغی یاقه‌رق بطائله تأثیر ایدن حرارتیله او عضوده خفیفجه برخشکریشه حصوله کتورمك ایسه‌ده طبابت بیطریه‌ده نتایج مطلوبه کوستره‌مدیکچون اعتبار واستعمالدن ساقط اولمشدر .

کاویات بطیئه نامیله مفردات طبده برصنف مخصوص تشکیل‌ایدن

مواد کاویه حائز اولدقلری تأثیرات کیمویه‌لریله تماسده بولندقلری اجزای صلبه ومایعهٔ عضویه‌یی تخریب وتغییر ایلیان وسائط مخرشه‌درکه یا جلدك سطحنه ویا تحتنده‌کی نسج حجروی‌یه یاخود نواسیر ایله خراجاتك داخلنه ادخال وتطبیق وواسطه‌لریله انلرك اتصالاتی تقریق اولنور . کاویات مذکوره‌نك حصوله کتوردکاری خشکریشه‌لر هپ برقوام وصلابتده اولمدیغندن قلویات خشکریشه‌سی یموشاق ونقاط بعیده‌ده تماس ایلدیکی اجزایه دکین نافذ وحامضاتك خشکریشه‌سی کذلك یموشاق و آزچوق لزجی واولدقجه حجملی ونادراً محدوددر. حالبوکه حجر حجیمك قلور آتمون خشکریشه‌سندن و کوز طاشنککی جنکار خشکریشه‌سندن دها صلب اولور . بواختلاف ایسه قوللانیلان ماده‌نك بالسهوله مص وزلال و خصوصیله مصل داخلنده حل اولنه‌بیلمسی سببیله خشکریشه‌نك عمیق ولین وعکسی‌حالنده خشین و مقاوم اولمسندن ومحدود بولنمسندن ایلرو کلور .

کاویات بطیئه‌نك ذکر اولنان خواص و تأثیراتی درجهٔ شدتنه نظراً صره ترتیبیله زیرده‌کی جدولده بالمفردات کوسترلمشدر .

کاویات مقومه	کاویات مکنفه	کاویات محدده
۱ آق سلمن	حامض آزوت	قلور توتیا
۲ آزوتیت فضه	حامض کبریت	قلور آتمون
۳ کبریتیت نحاس	آمونیاق	آق سلمن
٤ قلور اتمون	حامض فنیك	آزوتیت فضه
٥ خلیت نحاس	پوتاس	خلیت نحاس
٦ آزوتیت حامضیٔ زیبق	پوتاس کلسیٔ کاوی	کبریتیت نحاس
۷ حامض آرسنیقی	حامض آرسنیقی	حامض آرسنیقی

	کاویات مقومه	کاویات مکثفه	کاویات محدده
۸	قلور توتیا	آزوتیت حامضیٔ زیبق	حامض فنیك
۹	حامض آزوت	خلیت نحاس	ازوتیت حامضیٔ زیبق
۱۰	حامض فنیك	قلور توتیا	پوتاس کلسیٔ کاوی
۱۱	حامض کبریت	قلور آنتمون	پوتاس
۱۲	پوتاس کلسیٔ کاوی	کبریتیت نحاس	حامض کبریت
۱۳	پوتاس	آزوتیت فضه	حامض آزوت
۱٤	آمونیاق	آق سلمن	آمونیاق

کاویات بطیئه صلب ومایع ویموشاق عجین شکللرنده اولوب سفوفلری بر مایعله ویا اجسام دسمه دن بریله قارشدیریله بیلور. آتیده ذکر وتعداد ایدیلان حالات مرضیه کاویات مجـوثه نك استعمالنی طلب ایدن آفاتدندر :

۱ — التهاب داخلی یاخود عرج علیهنه کیٔ مدید (دوواملی یاقی) تأسیسی ایچون

۲ — رمد داخلی و خارجی و یاخود نزلهٔ انفیه ورحمیه واحلیلیه یاخود حناق ذبحوی وسـائره کبی جلده قریب اولان اغشـیهٔ مخاطیه التهابلرینه بر التهاب مستخلف (اولکینك یرینه قائم اولان) تشکیلیچون

۳ — نواسیر واکیاس واستقاآت کیس مخاطی (ایغروما. اسفنج) ودوالی وقوعنده بر التهاب ماصق (بتشدیریجی) حصولیچون

٤ — زیاده ازرار لحمیه یی وقیح مصلی یی حامل اولوب سـطوح غیر منتظمه اظهار ایدن جروح ایله قروحك بالسهوله تندیچون

۵ — نزف جرحینك توقیفیچون

٦ — سطح بدنده انتان و تعفنه واسطه اولان ذبیب (یلان وعقرب و آری کبی حیوانلرك زهری) وویروسك محویله امتصاصلرینك منعیچون

۷ — کبد وکلیتان داخلنده متحصل اکیاس وخراجات وسائره نك آچیلمسیچون

۸ — سرطان واورام شبه سرطانیه و اورام عرویه وجرویه وغانغرنیه وثالیل (سیکیللر) ولحوم نابته (پولیپلر) وثفن (نصر) واورام عظمیه وتلحم عظام وهکذا انواع مختلفهٔ اورامدن عد اولنان انساج مرضیه‌یی ازاله وجرذ وداء صنفدعی وتقیح قدم اغنامده انسجهٔ متغیره‌یی دفع ومحو ایتمك ایچون قوللانیلور .

۷۸ ـ اکتیما Ecthyma فرسه وغنمه وکلبه مخصوص بر علتدر .

اسبابی : تعرق (ترله)ك توقیفی وغنمده رطوبتك تأثیریدر . مرض مبحوث امراض تیفوئیدیه‌دن معدوددر .

اعراضی : قاعده‌لری صلب و آز چوق متفرق اوله‌رق تکون ایدن بر طاقم التهابلی بثورك پك زیاده مشابهت عرض ایتدیکی دمل(سیویلجه. چیبان) دن کندیلرنده ام القیح (چیبان اوزی) بولنمامسیله فرق اولنور . بثور مذکوره درجهٔ نضج وکماله رسیده اولدقده آز چوق غلیظ ودائما دموی بر قیح جریان ایدر. اندفاع (چیبانك سرپوب چیقمسی) فرسده تکلتی التنده وغنمده ظهرده وقوعبولور . اکتیما دائما امراض تیفوئیدیه‌نك اثنای سیرنده حاصل اولور . حالت مزمنه‌یه کچه‌بیلور .

تداویسی : ابتدای ظهورنده بثور بزل ایدیلوب سفوف مجففه (قوریدیجی توزلر) واغسال ملینه ومواد معطره ایله معامله اولنور .

یاره‌لرك میعه (استراقس دینلان رچنه) ایله تیاری وایود پوتاسیوم استعمالی وقواعد صحیه‌نك اعتنا واهتمامی اقتضا ایدر . علت مجوثه عره و دملدن فرق ایدلمليدر .

۷۹ ـ اکزیما Eczéma اکزیما : عادی وقوبای اصفر طبیعتلی اوله‌رق ایکی شکلده ظهور ایدر .

ا ـ عادی اکزیما Eczéma simple هر جنس حیوانه خصوصیله کنجلره عارض اولور .

اسبابی : کنجلك وکزوب حرکت ایده‌مامك وفنا غدادر .

اعراضی : ادمه‌نك مفروط الدم اولان اقسامنده تکون ایدن حویصلات متکشبه (بر آراده طوپلیجه بولنان قبارجقلر)دن مایع مصلئ دموینك جریان ایتدیکی کوریلور . کلبك اذن وخاصره‌سنده قوبای راطبه (طوزلو بلغم) تولید ایدر . فرسك ساق ایله طوپوق مفصلنده حصوله کلور . بعضاً حمی وقوعبولور . علت حالت مزمنه‌یه انتقال ایدرسه متعاصی یعنی تداوی قبول ایتمز اولور . اندفاعات حویصله‌یه متتابع اولورسه اقسام مأوفه التهابلنور .

تداویسی : مضاد التهاب ادویه واغسال قلویه وخفیف مسهللر وبعضاً آرسنیق ومرکباتی قوللانیلور . مایع فوولر حیوانات کبیره‌یه ٤٠ الی ٥٠ ومجترات صغیره‌یه ١٠ الی ٢٠ وکلبه ١ الی ٢ درهم اعشاری ویریلور .

ب ـ قوبای اصفر طبیعتلی اکزیما Eczéma impétigineux. Rouvieux دائما متعدد ومتکشب بر طاقم بثورات صغیره‌دن عبارت اولوب کثیف واصفر اللون بر قشرك تشکلنه باعث وجنس فرسده

حامودك کچدیکی نقطه‌یه تصادف ایدن یله قیللرینك ایچنده متحدث اولور. نقاط مذکوره‌ده ادمه کسب خشونت ایتدیکندن بوروشقلقلر حصوله کلور.

تداویسی: نظافته وقشورك تلیینه اهتمام ایتمك وزیت غار (دفنه‌یاغی) ایله خفیفلملش منفطات وکبریت یاخود نشا (نشاسته) سفوفیله تدویه ومقوئ مغدی مأکولات ایله مریضی تغدیه ایلمکدن عبارتدر.

۸۰ ـ اکیاس Kistes کافهٔ وسعتنده تموج حس ایتدیرن وغایت محدود اولمقله برابر خراجات کبی بر اساس ملتهب اوزرنده بولنمیان بر طاقم اورام لینه (یموشاق شیشلر) یه بو وجهله تسمیه اولنور. اکیاس مجوثه‌نك مواد محتویه‌سی طبیعتنه کوره دهنیه ومصلیه وعسلیه کبی انواعی موجود ایسه‌ده جمله‌سی بر طرز تداوی ایله قابل شفادر.

تداویسی: بزل ایله مایع محتویسنی تخلیه ایلمك ودروننندن خزم امرار ومنبه وکاوی وایود ومرکباتیله احتقان ویمار ایتمکله‌در.

اکیاس مجوثه‌یی خراجات وسلعه واورام زلالیه‌دن فرق ایتملیدر.

۸۱ ـ التصاق مفصل AnkiIose التصاق مفصل رأساً بر علت اولمیوب انجق علل سائره‌نك نتیجه واثری وحرکات مفصلیه‌نك متوقف اولدیغی شرائطدن بعضیلرینك خرابیت وکدر یدر که اغشیهٔ زلالیهٔ مفصلیه وریقات متقابله‌سنك تلاصق ویا اغشیهٔ مذکوره‌نك تیبس ویاخود انلرك قرب وجوارنده‌کی اقسام لینه ایله مفصلی حرکت ایتدیرن عضلاتك کسب صمول (سرتلغه) ایتمش اولمسندنناشی مفصلده کوریلان التحام (لهملغش کبی پکشمه) والتصاقدن عبارتدر. اکر مفصلك حرکتی بالکلیه معطل اولورسه «التصاق مفصل تام» اکر مفصل بر درجه‌یه قدر

حرکته مقتدر اولیورسه «التصاق مفصل ناقص» تعبیر اولنور.

اسبابی: مفصلك زورلنمسی و بره‌لنمسی و تمدد (آچیلوب اوزامه) ایتمسی مثللو عوارضدن متولد التهابات مزمنه‌نك بالاده‌کی تعریفات میانده تعداد ایدیلان او یغونسزلقلره اساس اولان مادهٔ زلالیه انفرازینك توقفیله حرکت مفصلیه‌ده ذیمدخل اولان عضلات واربطه واوتارك تصلبنی انتاج ایتمسیدر.

تداویسی: التصاق مفصل تام‌اولورسه تشفیه‌سی ممکن اوله‌مز. اکر ناقص بولنورسه منفطات یاخود اکتوایه مراجعت ایدیلور.

۸۲ـ التوای امعا Volvulus معانك کندی اوزرینه خلزونی قیورلمسی یاخود ماساریقه‌نك بورولوب بیرتلمسیله اراسنه معانك دخول ایتمسیدر.

اسبابی: شدتلی سانجیلری موجب اولان وسانجیلرك دوامی مدتجه مریضه حرکات غیر منتظمه اجرا ایتدیرن احوالدر.

اعراضی: شدید ومعند سانجیلر وتعرق وتکزز وجه (وجهك بوزیلوب بوروشمسی) در.

تداویسی: هیچ.

۸۳ — التوای رحم ☚ وضع حمل عسیر.

۸٤ — التهاب احلیل ☚ التهاب مجرای بول.

۸۵ ـ التهاب ادمه. التهاب جلد. Dermite ضربه و احتکاك (سورتمه) ایله ادمه (بشره تحتنده جلدك باشلیجه طبقه‌سی) نك حاد یاخود مزمن اوله‌رق التهابلنمسیدر که موقع مرضده حرارت و ارتشاح (صیزنتی) والم واضطراب وبعضاً التهاب عقد لنفاویه بولنور.

تداويسى : حالات واقعه‌يه كوره ملينات وقابضات قوللانلمق واكر خراجه موجود ايسه تبزيل واوزرينه ملين ياخود مخدر مواد تطبيق قلنمق طريقيله‌در .

٨٦ — التهاب اذن خارجى ☚ نزلهٔ اذنيه .

٨٧ — التهاب اوعيهٔ لنفائيه ☚ التهاب عقد واوعيهٔ لنفائيه .

٨٨ ـ **التهاب بريطون** . التهاب حجاب مستبطن . التهاب صفاق . Péritonite. كافهٔ حيوانانه عمومى و يا قسمى وحاد و مزمن اولەرق صور مختلفه اوزره عارض اولوب هر جنس حيوان و بالخاصه جنس فرس حقنده پك وخيمدر .

اسبابى : نادراً بنفسه واقع واكثريا جرح وضربه وسقوط واحتوا ايتديكى اعضادن برينك تثقب (دلنمه) ى ياخود مزق وانقطاعى وخرا ـ جات واورام وطفيلاتك موجوديتى و فتق حصولى وخصا (ايديچ ايتمه) عمليه‌سى ووضع حمل وقوعى‌كبى عارضات وحالاتدن عبارتدر .

اعراضى : حاد حالى : تضيق وانكماش (بوزيلوب دارالمق) ايتمش كورينان بطنده وجع شديد و تنفسده صعوبت موجود اولوب حيوان ياته‌مديغندن آياقده قالور . درت اياغنى يكديكرينه ياقلاشديره‌رق وعمود فقاريسنه انحداب ويره‌رك قنبوركبى طورر . اكر ياته‌جق‌اولورسه وضع ظهرى (آرقه اوستى) يى ترجيح ايدر . خدر عمومى عميق (درين اويو ـ شقلق) وسيما متقبض و نظر ثابت وقوتسز بولنور . كلبلرده‌قى ومكمل اشتهاسزلق وشدتلى صوسزلق كوريلور . انقباض وقوعيله ثقل مادهٔ مخاطيه ايله مستور وتغوط (دفع طبيعى) عسرتلى وايكليتلى اولور . واندر اولەرق اسهال وصيقجه‌صيقجه بطنده انتفاخ وخفيف سانجيلر ووجود حيوانيده‌عرواء (دتره‌مه) ونبض كوچك وسريع وقوعبولور . اكر علت

خراجه والتهاب رحم وحمای نفاسی وحمای ولادی کبی امراضه متتابع بولنورسه انلرله بالترکب حالات آتیه‌یی انتاج ایدر.

مزمن حالی: علتك بوحالنده اولدقجه معلوم و مضبوط اولان اعراض شونلردر: خفیف حس وتأثر وحجم بطنك تزایدی و ضعفیت وبطن واثدیه وقنب (چاو) واطراف خافیه‌ده اوزیما واغشیهٔ مخاطیه‌ده صولوقلق وعطش شدید وانبهار (نفس دارلمی. طیقانقلق).

حیوانات صغیره‌ده بوعلتك تشخیصنه یالکز هزورعص (صارصمه) کفایت ایدر.

مرض مجوثك حصولنه ادران سبیت ویرمش اولدیغی تقدیرده سیری سریع اولوب نادراً انحلال واکثریا انصباب ویا اغشیهٔ کاذبه تشکیل ایتمك صورتیله حالت مزمنه‌یه انتقال ویاخود مریضی هلاك ایدر. تثقب وقوعنده دم ومواد معائیه وصفرا و بول ودها برطاقم مختلف مایعات کوریلور.

فتح لاشه اجراسنده بریطون اوعیوی بر صورت کسب وکلی جزئی قانلی بر مایعی احتوا ایلمش اولدیغی کبی مزمنلکنك درجه‌سی نسبتنده تنحات (صیزنیتلر) بسیطه‌دن لحام لیفی حالنه دکین تخلف و تنوع ایدن اغشیهٔ کاذبه ایله مجهز بولنور.

تداویسی: فصد عمومی یاخود الصاق علوق (سولوکلر یاپشدیرمه) وفصد موضعی ایفا وهر ایکیسیدخی تکرار بتکرار اجرا ایدیله. تحت بطنه ضمادات وضماد خردل ومنفطات قوللانیله. کلبك لثاث (دیش اتلر) نی نظر دقتدن آییرمیه‌رق مرهم زیبقی استعمال وبطنی صورت دائمه‌ده سربست بولندیرمق ایچون داخلاً مسهللر ومدرلر اعطا اولنه. حیوانات صغیره‌ده قی ظهور ایتدیکی حالده بوز ومرکبات افیونیه ویریله.

مزمن التهاب بریطون علیهنه لاجل التجربه عملیهٔ تبزیله تشبث قلنه. استسقای بطنه مراجعت اولنه.

۸۹ — التهاب تامور ☜ التهاب شغاف خارجی.

۹۰ـ التهاب ثدی Mammite هرجنسك دیشیلری خصوصیله حمللرینی وضع ایتدکدنصکره اشبو ممه التهابنه دوچار اولورلر.

اعراضی: اعراض موضعیه: اقسام مریضه‌ده لبن حبس و منقطع اولوب یکرمی درت ساعت مرورنده حرارت ووجع وتوتر (کرکینلك) وحمرت جلد مشاهده اولنور. حیوان اثنای مشیده آپشلرینی آچمغه ویاتهمامغه باشلار. مرض مبحوث جزئی و یا عمومی اوله‌بیلور. دردنجی کونه طوغری اوزیمای ثدی فخذ ایله سره (کوبك) یه ساری وعلقه ویا دم ایله مخلوط لبن جاری اولور.

اعراض عمومیه: اشتهاده نقصانیت وشدت عطش واجترار (کویش کتیرمه) ده عدم انتظام واقشعرار (توی اوپرمك) وحمی و عرواء (تیتره‌مه) واغشیهٔ مخاطیه طولغو نلغندن عبارت اولوب علت مذکوره انحلال وتصلب وتقیح وغانغرن صورتلریله ویا هلاك ایله نتیجه بولنور.

انحلال صورتی مکمل اوله‌رق اندر وتصلب ایتمکله نهایتلندیکی علی‌الاکثر وقوعبولور. غدد اثدیه‌ده متحصل و آز چوق مکمل اوله‌رق ممه‌لری استیلا ایتمك اوزره تزاید ایدن نقاط متصلبه حمله (امجك) یه ضخامت ایراث ایلدیکی مثللو بعضاً دخی برخراج بارده و یاخود بروزم کیسی‌یه منشأ اولوب شوحالده ممه ینه محسوس ومتألم بولنور. سوتك مقداری ممه‌نك هنوز صحتنه خلل کلیان اقسامی نسبتنده آزالور.

تقیح صورتی (خراجه‌لشمسی) ۸ الی ۱۲ کونه طوغری وقوعبولوب درونده مادهٔ مرضیه‌نك تموج ایتمسندن اکلاشیلور. بعضکره خراجه

داخل جیبه آچیلهرق قیح سوت ایله قاریشور . فصیصات ملتهبه متوالیاً ومتعاقباً خراجهلشور .

غانغرن صورتی ایسه اغنامده کثیرالظهور اولمغله مه موررنکلی وغیر محسوس ونفطه (قبارجق) لر ایله مستور بر صورت کسب ایلر . بر قاچ مؤلفك بیانینه نظراً التهاب اثدیه التهاب مفصل ایله دخی ترکب واختلاط ایدر .

تداویسی : اولاً فصد ومضاد التهاب ادویه وکل (گیل . بیاض طوپراق) ایله سیرکه مخلوطی وضماد شوکران (بالدیران لاپهسی) وکهرچلهلی مشروبات اعطا وحمیه (پرهیز)یه کمال درجه اهتمام واعتنا اولنور.

مهلر تخلیه قلنمق اوزره خفیفجه صاغیلور . تصلب وقوعبولمش اولدیغی تقدیرده استحضارات ایودیه واکر خراجه تحصیل ایتمش ایسه بالتبزیل احتقانات عطریه ومنقحه (مطهره . تمیزلیجی) قوللانیلور . مرکبات زیبقیه استعمالی اینکده انتان زیبقی حصوله کتیردیکندن آندن توقی واجتناب ایدیله .

حصول انفراز لبنه نقصانیت ایراث ایتمامك ایچون غدهنك تمامیتی محافظه ایتمك یعنی قطع واستیصال ایتمامك لازمدر . غانغرن ظهورنده حجامت وکی ومضاد تعفن تیمارلره اقدام ایتلیدر .

۹۱ — التهاب جلد ☚ التهاب ادمه .

۹۲ — التهاب حجاب مستبطن ☚ التهاب بریطون .

۹۳ — التهاب حنجره ☚ خناق .

۹٤ — التهاب خشفه ☚ التهاب قنب وخشفه .

۹۵ ـ التهاب خصیه Orchite بیضه ایله اپیدیدیم دیتلان موردین

منی (فوق خصیه) نك التهابلری مشترکاً بونام‌ایله یاد وتعریف اولنور .

اسبابی : ضربه تصادفی وقوشوم یاخود آخورلرده آرا دیرکلرینك دلك وتضییق و آغیرعربه‌لرك صعوبتله جری‌اولوب انلردن‌ماعدا مرض مجوثك سقاوه ایله مرض جماعه متتابع اوله‌رق ظهور ایتدیکی‌ده واقعدر.

اعراضی : صفن (کیسه) ده امتلا وحسیت وتوتر پیدا اولور . بجاقلر خصوصیله عضو مریض جهتنده آچیق یعنی آپشلر آیریق بولنمغله مشی وحرکت کوجلشور . راحتسزلك وبلده سرتلك کوریلور . حمی ونبض اخرش (لمسی قاتی نبض) وسریع وبول احمر اولوب کلبـلرده غثیان (بولانتی) وقی حصوله‌کلور. امتلا بعضاً خصیه‌ده محصور قالمامغله حبلرك طولنه ترفع وبطنه قدر توسع ایدر . مرض مجوث خصیه‌لرك برنده یاخود ایکیسـنده بولنه بیلور . سـکز کون صکره انحلال ایله نهایتلنه بیلدیکی تقدیرده مواد متحصله مص اولنور . حالبوکه تقیح ایدرسه اعراض التهابیه اون ایکی واونبش کون امتداد وعضو مریضده برنقطهٔ متموجه نمودار اولورکه تقصع (خراجه‌لشمه) ایتمکله اورادن دلینور . بعضاً تقیحك داغلدیغی‌ده کورلمشـدر . تقیح مذکور اکر موردین منی (فوق خصیه) ده تقرر واخذ موضع ایلرسه عضو مذکور ایپ یوماغنه شـبیه بر شکل آلور . مادهٔ محتویه تخلیـه اولنجه حمی و آلام واوجاع تناقص یاخود بر طرف وزائل اولور . قیح حبل بوینه انتشار وسرایت ایدرسه التهاب بریطون وانتان قیحی وجوده کلور. غانغرنله نتیجه‌لندیکی پك نادردر . مزمنلشـدیکی وقتده «قیلهٔ لحمیه» دینلان تصلب یاخود «قیلهٔ مائیه» تسمیه قلنان استسـقا صورتلری ظـاهر اولور . مرض مجوثی فتق مغبنیدن فرق ایتملیدر .

التهاب خصیه وسـعتنه ودعوت ایتدیکی آفاتك طبیعتنه وحیوانك

مثلا حیوان یتشدیریلان چفتلکلرده تکثیر نسله تخصیص ایدلمك کبی خدمتنه نظراً آزچوق وخامت کوسترر .

تداویسی : استراحت وعضو مریضی اورسه‌لمکدن مجانبت وفصد وحجامت وصغوق دوشلر وقابض غسللر وقواق مرهمی ویا لفاحلی یاخود کافورلی پوماتملر ایله تداوی ایدیلور . اکر تقیح ظهور ایدرسه حفاض (لفافهٔ معلقه . آصقیلی صارغی) اعانه‌سیله ضمادات وضع وخراجاتی بزل وغانغرن وقوعنده ماء فنیکی ومانغانیت اخیر پوتاس محلولیله تیمار وتطهیر ایتمك لابد اولوب احتیاج وضرورت الویردیکی تقدیرده عضو مریضك استیصالنه وحدید احمر ویا کاویٔ بطی استعمالنه دخی مراجعت اولنور . قیلهٔ لحمیه ومائیه ودمویه بحثلرینه‌ده نظر بیوریله .

۹۶ ـ التهاب رحم . التهاب رحمیٔ بریطونی . Mètrite. Mètro-péritonite رحمك حاد ومزمن اولهرق التهابلنمسی هر جنسك دیشیلرنده وضع حملدنصکره کثیر الوقوع اولوب چوق دفعه التهاب بریطون ایله ترکب واختلاط ایدر .

اسبابی : عدم تخلص (صوك دینلان جنین زارلرینك داخلده قالمسی) وکلبلرده فرط جماع واحتقانات مواد مخرشه وفرزج (انقلاب مهبلده قوللانیلان التك اسمی) استعمالی وجرح ولحوم زائده‌دن عبارتدر .

اعراضی : مریضده اضطراب وتململ (چارپنمه) وزخیر (ایقنمه) ایله تپینمك وبانی قنبورلانمق مثللو اعراض کوریلور . قطن محسوس وضعیف بولنور . تنفسده کوجلك وبعض دفعه قطنده الم ووجع وفرجده تنج (شیشمه) وغشای مخاطیسنده حرارتله حمرت وسیلان ایدن مصلیٔ قیحی یاخود عادتا قیح منظره‌لی برماده‌ایله متزلق (قایپانجاق) برسیرت حاصل اولور . معاء مستقیم یاخود مهبل طریقیله ایدیلان

استقصا وتحريده رحمك وعنق رحمك متورم ومحسوس اولديغى تبين ايدر . عدم اشتها واختلال اجترار وانقباض وتناقص ياخود فقدان لبن حصوله ونبضده دخى سرعت وطولغوناق ظهوره كلور . التهاب رحم ديشى حيوانه وقت حملده تسلط ايدرسه اسقاط جنينى موجب واكر انحلال ايله نتيجه‌لنمكه يوز طوتارسه علايم صحت پيدرپى متوارد اولور . اكر مزمن حالنى طاقنورسه حيوانده قيزغناق علامتى اوله‌رق فرجندن دائمى ويا موقتى بر مادهٔ مخاطيه جريان ايدر . عائلك مزمن حالنده مادهٔ مذكوره تحصل وهر اونبش كونده ياخود هر آيده استسقاى رحمى تشكيل ايدرك سيلان وقوعبولور . [استسقاى رحم مطالعه اولنه .] او وقتده رحم توسع بعضاً فوق الحد تحجم وبعضكره نسج حجرويئ محيط رحم تلهب ايلدكده داخل رحمه ويا معاء مستقيمه ياخود مثانه‌يه آچيلان خراجاتى تشكيل ايدر . صورت اخيره‌دد التهاب بريطون وياخود عفونت دم عوارضنه سبيبت ويرر . غانغرن شكلنى دخى (قله‌مان . دوپلاى) نامان بيان ايتمشلردر .

فتح لاشه‌ده التهاب نزلوى آفاتى ومخاطئ قيحى طبيعتلى مايعاتك تراكمى وغازلرك تكثرى وغشاى مخاطئ رحمك كثافت واحتقانى وفلقه‌لرك تغيرى مثللو عارضاته تصادف اولنور .

مرض مبحوثى حماى ولادى واستسقاى بطنى وطبيعت اخراده بر ورم ظن وقياس ايتماليدر .

تداويسى : اول امرده رحمده عدم تخلص عارضه‌سى وجنين ولحم نابت وسائر اجسام اجنبيه بولنديغنه كسب يقين ايتلى . مؤخراً مضاد تعفن احتقانلر وفصود وعطر ترمنتى ويا مروخ امونياقى ايله دلكلر ياپتلى . حيوانات مجتره حقلرنده جيوه‌لى دلكلردن توقى وخذر ايتملى .

ايليق حقنه مشروبات دقيقيه ومرخيات (خفيف مسهللر) قوللانليدر. اكر سيلان نزلوى موجود ايسه ميشه قبوغى وشاب وتوتيا طوزى كبى مواد قابضه ايله احتقان وداخل رحمده مايعات متراكمه بولنديغى تقديرده دخى پوماتهٔ لفاح ايله عنق رحمى بالتوسيع داخلنى تطهير وتنقيح ايتمك لازمكلور.

٩٧ ـ التهاب سحايا ودماغ. دور ذاتى — Méningo-encé-phalite. Vertige essentiel. هر جنس حيوانده ظهور ايده‌بيلور.

اسبابى: تشمس (كون اورمه) وضربه تأثيرى وكسر وقوعيدر.

اعراضى: امتناع اكل وعسرت مشى وخدر (اويوشقلق) واحتقان غشاى منضمه ايله ضيادن وكورولتيدن مريضك متحسس ومتأثر اولمسى وديواره طيانمسى ياخود يملكه آيانمسى وخصوصيله باشنى رفع ايتديكى وقتده حركات غير منتظمه اجرا ايلمسى كبى احوالدر. حمى پك معيندر.

تداويسى: فصد وبيونه مصرفلر وداخلاً مسهللر ومخرش حقنه‌لر قوللانيلوب مريض مظلمجه بر آخوره چكيلور. نقاهت ورودنده خفيف مأكولات ويريلور.

٩٨ ـ التهاب سمحاق وعظم Ostéite. Périostite

اسبابى: مصادمه وسقوط ورضوضدر.

اعراضى: الم ووجع وحرارت وورم وعرجدر.

تداويسى: حمامات بارده ومواد منفطه قوللانمق واستحضارات زيبقيه ايله دلك ايلمكدن عبارتدر.

٩٩ ـ التهاب شغاف خارجى التهاب تامور. Péricardite شغاف خارجىٔ قلبك التهابى ذاتى ياخود ذات الرئه وذات الجنب وامراض عموميهٔ

عفنیه‌دن حصه‌دار تأثر اوله‌رق انلرك نتیجه ومتتابعی اولمق اوزره هر جنس حیوانه تسلط ایدر .

اعراضی : حمی وعسرت تنفس ونبض کوچك وکرکین وسریع واغشیهٔ کاذبه تحصیل ایتمش اولدیغی تقدیرده زئیر احتکاکی موجود اولوب قلبك صداسنك غایت اصمیتیله مریضده کدر وانبهار (نفس طوتلمسی) تزاید ایدر . نتیجهٔ مرض اکثریا هلاکدن عبارت قالور .

تداویسی : حمیه واستراحت و ٥ الی ١٥ درهم اعشاری امتیك ایله حقنه ویومیه ١٠ الی ١٥ درهم اعشاری خربق ابیض و ٧٥ عشیر درهم وراترین وحاد دوری منقضی اولدقدنصکره کهرچله ایله برلکده ٢ درهم اعشاری دیجیتال وناحیهٔ قلبیه‌یه منفطات .

١٠٠ ـ التهاب شغاف داخلی Endocardite اجواف قلبیه‌دن هر قنغی برینك غشای داخلیسنه عارض اولان برالتهابدرکه کافهٔ اجناس حیوانیه‌ده حاد ومزمن وذاتی ومتتابع اوله‌رق ظهور ایدر .

اسبابی : مبهم وغیر معین اولوب « تراسبو » نك رأیجه رثیه‌در .

اعراضی : کدر ووصمت (فتور . درمانسزلق) وضعف وائتثا (عدم اشتها) وثقلت صدر ایله برابر تنفسك قصیر وسریع وضربان قلبك عجول وکورلتیلی اولمسی وکثرت تهیج وانتباه وعقیباً بر نوع فلج خفیفی انتاج ایلسیدر . اندن ماعدا تنفس عسرتلی وزئیرات قلبیه یازیاده شدتلی ویا زیاده معدنی صدالی بولنور . خفیف یاخود سرت وشدید اوله‌رق آز چوق فرق وحس اولنان زئیر نفخی دخی زئیرات قلبیه‌دن برنجیسنك ویاخود ایکنجیسنك یرینی طوته بیلور شویلکه اکر قلبك ناحیهٔ مرتفعه‌سنده برنجی زئیر قلبینك یرینی طوتارسه ـ التهاب اکلیلی ـ یه واکر قلبك اوزرنده محسوس ومنتشر اولورسه ـ آفت

ثقبهٔ ابهريه ـ يه واكر ناحيهٔ قلبيه‌نك جزؤ قدامیسنده اصم اوله‌رق حس واستماع اولنورسه ـ قلب ايمنك مصابيتنه ـ دلالت ايدر. سانجيلر وتبول البومينی ظهوری ومريضك ضعف وتحافتی وخاصره‌لرك صوغ ليغاناق اوصافنی ارائه ايتمسی ـ علتك توقفی ياخود موقتاً اصلاحی ممكن اولسه بيله ـ دائما هلاك ايله نتيجه‌لنور.

حالت مزمنه‌يه انتقال ايدن التهاب شغاف داخلی مختلف زمانلرده خفيف وشديد اوله‌رق استماع اولنان زئير نفخیٔ قلبی ايله توصف ايلر. نبض غير منتظم ودائما متناوبی و وداجده دخی نبض وريدی حس اولنور. صعوبت دوران دم نتيجه‌سندن اقسام مائله‌ده اوزيما وتغيرات تنفسيه واختناق (بوغلمه) وغشيان (بايلمه) وقوعبولور. علقاتك تشكلنی موجب اولان بوعلته بعضاً برعرج دخی متتابع اولور «تراسبو». بعضكره كبد قلبی حصوله يعنی اوردهٔ فصيصات داخله‌ده انبساط وحجيرات غدديه‌ده ضمور ظهوره كلور. التهاب شغاف داخلی اجواف قلبيه‌يی برلشديرمك اوزره قرحوی دخی اوله‌بيلور «تراسبو». علقات ياخود پوليپی الشكل انجماد دمه سببيت ويرمك صورتيله نابته اولور وعلقات (پختيلر) سينيهٔ يسرا ونادراً تلائی الشرافه وسينيهٔ يمنا دينلان دسامات اكليليه‌ده بولنور.

تداويسی: فصد وناحيهٔ قلبيه‌يه منفطات وخزم (غيطان ياقسی) كبی وسائطه مراجعت و

ديجيتال ٤ درهم اعشاری

كهرچله
ثانی قاربونيت سود } بهرندن ١٠ « «

مثللو ترتیبات ایله تداویسنه غیرت اولنسه بیله علتك شفاسی دائما مشکوك وموقتدر .

١٠١ — التهاب صفاق ☚ التهاب بریطون .

١٠٢ ـ التهاب طبقهٔ قرنیه Kératite طبقهٔ قرینهٔ لامعه‌نك قسماً ویا کاملاً التهابلمسی اولوب وقوعنده شعاعات ضیائیه‌نك قعر کرهٔ عینه مرورینی آز چوق منع ایتدیکندن رؤیت زحمتلی اولور . التهاب مجوث جسم خارجئ عینی تشکیل ایدن طبقاتدن اغشیهٔ مختلفهٔ عینیه‌یی استیلا ایده‌بیلدیکنه نظراً سطحی وفضائی وعمیق اولمق اوزره صور عدیده‌ده ظاهر اولورکه قرینهٔ لامعه‌یی جزئی کلی ستر ایدن غیر شفاف بناضجه بر لکه‌نك وجـودیله تشخیص ودرجهٔ وخامتی اشـغال ایلدیکی نقطه‌یه کوره تقدیر اولنور . مذکور لکه مرکزی اشغال ایتدیکی حالده کرچه رؤیت منقطع اولورسه‌ده محیطلرده بولندیغی تقدیرده حیوان براز متألم ودائما کوز یاشارمسیله وخوف ضیا ایله متأثر اولور . التهاب مذکورك قرینهٔ لامعه‌یه اشـکال مختلفه‌ده براقدیغی لکه‌لر ایسه بر بیان سـابق بولندیغی نقطه ایله مالك اولدیغی وسعت نسبتنده کوزه مضرت ویرر .

☚ ودق بحثنه

کلب یاورولرنده کثیر الظهور و ـ التهاب قرنیهٔ قرحوی — نامیله معلوم اولان علتـك نوع دیکرنده حصول قرحه‌دنناشی طبقهٔ قرنیـه ماده‌سنك افناسنه سببیت ویرن بیاض بر نقطه ایله کوزك شدت التهـابی وتحصل ایدن فتح ایله اجفانك یکدیکرینـه التصاقی مشـاهده اولنور . والحاصل شوصورتله تکون ایدن علت عادتا بر ـ رمدخارجی ـ دیمك اولدیغنـدن تداویسیله تفصیلات سائره‌سنه کسـب اطلاع ایدلمك اوزره رمد خارجی بحثی مطالعه اولنه .

۱۰۳ — التهاب طبقهٔ ملتحمه (منضمه) ☜ رمد خارجی

۱۰۴ـ التهاب عضلات Myisite ناحیهٔ مرضیه‌ده شدتلی اضطراب واقسام مأوفه‌ده توتر یاخود غیر محدود انتباج ایله توصف ایتدیکی فرس وبقر وکلبده مشاهده اولنمشدر. التهاب مبحوث خراج ایله جرحدن نشئت ایدر.

تداویسی: مصرفات ومنفطات تطبیق وخراجات موجود اولدیغی حالده تبزیل ایدیلور.

۱۰۵ — التهاب عظم ☜ التهاب سمحاق وعظم.

۱۰۶ـ التهاب عقدواوعیهٔ لنفائیه Lymphangite. Angioleucite.

بر جرحهٔ سطحیه وعمیقه‌یه منتهی اولان اوعیه وعقد لنفائیه‌نك ملتهب اولمسی ودلك واحتكاك نتیجه‌سیله مضطرب بولنمسیدر.

اعراضی: اقسام نازکه‌ده آز چوق بیوك وسرت ودائما وجعلی وحرارتلی وقرمزی واوزرلری قیلدن عاری بر طاقم خیوط تحدث ایدر مرض اکر عمیق اولورسه عقد متجاوره متورم ووجیع وامتلا جسیم وجلد پارلاق وکرکین اولور.

تداویسی: نظافته اهتمام واغسال ملینه وکئولیه‌ایله تطهیرینه ومرهم کافور ایله تیمار وتدبیرینه اقدام ایدیله. اورام محلل ومنفرط مواد ایله دلك وخراجات بزل اولنه ومریض صولاندیدلمش مأکولات ایله بسلنه. علت مبحوثه‌یی خراجه والتهاب ورید واورام عرویه‌دن فرق ایتمك لازمدر.

۱۰۷ ـ التهاب غشای زلالی Synovite مفاصلده بولنان اکیاس زلالیه‌نك التهابی الك زیاده مفصل عضدیده (اوموزده) حسیت وصعوبت

مشی وحرکت وحمی وعدم اشتها کبی اعراض ایله ظاهر وخارجاً مصرفات ومنفطات وداخلاً ثانی فحمیت سود وحیوانك قدینه کوره ۱۵ و۲۰ و۲۵ درهم اعشاری صفصافیت سود استعمالیله تشفیه‌سی قابل اولور .

۱۰۸ ـ التهاب غشای زلالئ وترئ متتابع Synovite tendineuse consécutive. غلاف زلالئ سمسمانی (عظم سیسامی) نك التهابیدر .

اسبابی : علی الاکثر ذات الجنب وذات الجنب والرئه والتهاب شغاف خارجینك نتیجه‌سی اولدیغی حالده رئیه‌یه حمل ایله خطا ایدلدیکی واقعدر . اطراف قدامیه‌دن برینه وبعضاً ایکیسنه دخی تسلط ایدر .

اعراضی : عرج وایجکك قسم خلفئ اسفلی صیقلمسنده موجود اولان وجعك شدتلنمسی وقسم مریضك انتباج (شیشمه) وارتشاحیدر . اثنای استراحتده ایاق استناددن قالوب یوریمکه باشلادیغی وقت بلکه یره باصه‌بیلور .

تداویسی : حاصل اولان التهاب اکیاس زلالیه‌یه برلشمزدن اقدم یعنی وجعك ایلك نشانه‌سی ظهورنده منفطات ونارسائل (فو فرانسه . فو آنغله . کیلور دوقاباره . لیخان بوایه وسائره) وایود رصاص وایود زیبق ایله دلك ایدیلور . خط ویا نقطه واری داغلانور .

۱۰۹ — التهاب غشای منضمه ☚ رمد خارجی .

۱۱۰ ـ التهاب فم. آغز آغریسی Stomatite از چوق واسع وشدید وجع وحمرتله تعین ایدن التهاب مذکور حیوانات مجتره‌نك غشای فمی بر سطح خشین غیر مستوی شکلنه ارجاع وپکچوق لعابك

سیلانی ایقاع ایتدیکندن حیوان مریض مواد لیفیه‌نك مضغندن عاجز قالور. اکر غشای ملتهب اوزرنده پیدا اولان بیاضجه قمعوله‌لر آچیله‌رق کنارلری قرمزی رنکلی آکله‌لر تکوین ایدرسه او حالده علته ـ قلاع ـ نامی ویریلور [مبحثنه مراجعت اولنه].

اسبابی: دندان ایله عذار میاننده (آوورتلرده) یاخود غدد فکیه قنوات مستفرغه‌سنده مواد لیفیه قالمسی وکم وسائر شیلردن آغزك یاره‌لنمسی واسنانك عدم استقامت وانتظامی وغرغره ولجام مهیج‌الروال (ماستیقادور) اولق اوزره مواد مخرشه‌نك فمه دخولی وقوزیلرده آنالرینك ممه‌سنك مواد ثفلیه ایله ملوث بولنمسیدر.

تداویسی: اسبابنی دفع وسرکنجبین ایله غرغره‌لر والتهاب زائل اولنجیه قدر دقیق وحاشلانمش پتاته وتازه یونجه کبی سهل المضغ مأکولات ایله مرضانك تغدیه‌سنه دوام ایتمك کافی واکر التهابك منشأجه مرض دیکره مناسبت وارتباطی وار ایسه اك اول انك تداویسنه اقدام ایلك مقتضیدر.

۱۱۱ ـ التهاب قصبات حاد و مزمن Bronchite aiguë et chronique.

غشای مخاطئ قصباتك حاد ومزمن صورتلرده التهابی بالجمله حیواناتده خصوصیله فرس ایله کلبده مشاهده اولنور.

اسبابی: برودتك تأثیرات مستقیمه وغیر مستقیمه‌سی وهوای حارك ویا مخرش غازلرك تنفس ایدلمسی وجرعه ومشروب طرزنده ویریلان مایعاتك طریق خطایه صاپمسی اولوب اکر علت متتابع اولورسه غورم ونزلهٔ مستولیه وامراض کلاب ایله اشتراکی وقوعبولور.

اعراضی: عسرت وزحمت تنفس وتمایل (چارپنمه) وعدم انتظام

حركات خاصره ايسه‌ده ابتداى مرضده يبوست اغشيهٔ ظاهره وسعال يابس (قورو اوكسـوروك) حس اولنور . حمى ظهور ايدر ومذكور اغشيه قيزارر وكوزلر ياشارر واجترار معطل اولور .

سعال كسب اشتداد ايدرك بروندن اقمنه باشلايان مايع اولاً شفاف بعده‌لزجى وندفى (كوپوكلى) واك صكره قيحى اولوب اصغاده خراخر راطبه ايشيديلور . بالتدريج اشـتها و نشئه‌نك معاودتى وسـيلان انفك شفافيتى وسعالك ندرتى وخفتى مشـاهده اولنور . كلبلرك كثيرالظهور اولان التهاب قصبات شعريه‌لرنده سيلان انف دموى‌اولور . التهـاب قصبات مزمنلشديكى‌وقتده ثنفس مشكل وصقنديلى وسـعال رطوبتلى اولمغله انتفاخ رئه وصوليغانى انتاج ايدر . حيوانات مريضه‌نك بسـلنه‌ميه‌رك دوچار ضعف وهزال اولديغى كبى جلدى قـورى وتويلرى اورپرمش بولنور .

تداويسى : مريض برودتدن صيانت واستراحته ترك وبياضلنديرلمش صولرله تغديه ايديلور . مرخيات ويريلور . تبخيرات ملينـه ومعجونات ملطفه ومسكنه قوللانيلور .

خذ : بياض خشخاش خلاصه‌سى ١٠ درهم اعشارى
سفوف ميان ٦٠ » »
عسل م . ك .

ايجاب حال مرضيه كوره خزم ومصرفات وضماد خردل ومنفطاتدخى استعمال اولنور . جرعه ومشروب اعطاسندن خذر ايدلليدر .

التهـاب قصبات مزمنده : قرمز معدنى وقطران تبخيرى وحمض توتيا كلبلرايچـوندخى تكرار بتكرار ويرلمك اوزره ايپقا اعطـاسى لازمدر .

۱۱۲ ـ التهاب قصبات دیدانی Bronchite vermineuse

علی‌العموم استرونغل دینلان جنس دیدانك قصبه ایله شعبات قصبیه‌ده بولنمسندن نشئت ایدن علت اولوب ترجیحاً کنج حیوانلره تعرض ایدر. اجناس حیوانیه‌نك هر برنده بشقه بشقه اسملرله یاداولنان عین‌جنسدن بر طاقم دیدان بولنور.

اعراضی: سعال آز چوق شدید ومتناوب ومحتنق اولوب خصوصیله حیوانلر یوله کیدرلر یاخود خدمت ایدرلرکن انقطاع تنفسه‌مصاب اوله‌جقلرندن قورقیلور. اصغاده دیدانك یکدیکری اوزرینه بیغیله‌رق تشکیل ایتدکاری یوماقلرك بولندیغی نقطه‌لردن مختلف معلومات استحصال اولنور.

علتك شایان دقت واعتبار اولان عرضی برووندن سیلان ایدن مایعك دیدان مذکوره‌یی محتوی اولمسیدر. برون اوجی نواحیسنك قاشنمه‌سیله بنیهٔ مریضك حالت قاشکسیا (سوء القنیوی. صیصقه‌لق) سی وجلدك قوریلغی وقیللرك اور پروب دیکن‌کبی اولمسیده دقت ایدیله‌جك اعراضدندر.

اسبابی: صولرده وایصلادلمش مأکولاتك اوزرنده استرونغل اسمیله معلوم اولان دیدانك بولنمسیدر. طویل العمر اولان دیدان مذکوره بطاقلغی چوق بولنان مملکتلرده یاخود رطوبتلی‌سنه‌لرده تکثر ایدرك بر عدد دیشیسی قصبه‌یه داخل اولورسه شعبات قصبیه‌یدخی استیلا ایده‌جك قدر بر خیلی قورتلره وجود ویرر.

تداویسی: تبخیرات عطریه وخلتیت وسوکلونلره صارمساقلی معجون وسعالی دعوت ایتمك اوزره برونه سیرکه وعطر ترمنتی وبنزین ایله

احتقان [احتقانات قصبيه (ژه‌له‌وی)] ايديلور. زيت شياطی قوللانيلور. حيوانات ايو مأكولاتله تغديه وخسته‌لر صحتده اولنلرله اختلاطدن منع وبر مرعاده رعی اولنمقدن خذر ومردار اوتلرك اعطاسندن صرفنظر اولنور. آخورلرله آغيللرك محللری دكشديريلور.

١١٣ ـ التهاب قلب Myocardite قلبك نسج عضليسنك التهابی اولوب اجناس حيواناتده حصوله كلور. دائما التهاب شغاف خارجی ياخود داخلی ايله اختلاط ايتديكندن اعراضی مجلس مرضك بولنديغی نقطه‌يه كوره انلرك اعراضيله اشترا كده بولنور.

١١٤ ـ التهاب قنب وخشفه Acrobustite et Balanite. چاو ايله خشفه‌نك التهابلری طبابت عمليه‌ده دائما يكديكريله تخليط ايديلور. هر جنس حيواناته عارض اولورسه‌ده بوغالرده چاوك تضيقندن ايلرو كلانی اك وخيمدر.

اسبابی: اجسام مخرشه‌دن برشيئك وبول ايله مادهٔ دهنيه‌نك وجودی وكثرت جماع وضربهٔ سوطه (قامچی ضربه‌سی) نك تصادف ايتمسيدر. خصا عملياتنه واستسقای عمومی‌يه وتجمد طباشيريه‌يه ومرض جماعه دخی متتابع اولور.

اعراضی: وقوع بولان ارتشاخ مايعك بين الانسجه سوزلمسی قنبك تضيقنی موجب واندنطولايی خشفه‌نك خروجنه مانع اولور و شوحاله تضيق قدامی (فيموزيس) دينلور. اكر خشفه خارج قنبده‌قاله‌رق دخولی ممكن اولمزسه تضيق خلفی (پارافيموزيس) نامی ويريلور. يالكز كلبلرده غيرقابل تلقيح بر مادهٔ مخاطيهٔ قيحيه جريان ايدر. بوغالرده قيللر بربرينه ياپشور. كرك معاينه وكرك انعاظ وجيع واليم اولور. غشای مخاطی

اوزرنده قروحات صغيره و حفيرهٔ زورقيه‌ده و محيط خيطده تجمدات حصوله كلور (بوله‌ى. قانيي).

تداويسى: مواد مخرشه‌يي دفع واغشيهٔ كاذبه‌يي اتصالنى قطع ايدرك رفع ايلملى. طهارته دقتله برابر احتقانات واغسال خمريه‌يه مراجعت قلنملى. مواد قابضه ويا كاويات خفيفه قوللانلملى. حجامت وتضيق قدامى وخلفى وقوعنده حسب اللزوم شق ايدلملى. مشروبات لعابيه ياخود قلوريت پوتاس ويرلمليدر.

١١٥ـ التهاب كبد Hépatite قره جيكر التهابنك وقوعى نادر اولمقله برابر ظهور ايتديكى تقديرده دخى اكثريا احتقان كبدى ايله اختلاط ايلر. «رول» فرسده و «له‌سونا» بقرده «ره‌ى‌نال» دخى كلبده كورمشلردر.

اسبابى: احتقان وسكتهٔ كبدك اسبابندن معدود اولان ضربات وسقوط وجبروشدت اولوب بشقه‌جه معده طريقيله كبده داخل اولان جسم اجنبينك موجوديتى‌در. «قوله‌ن» حصات كبديه وامراض سائره‌يه‌ده متتابعاً حصولپذير اولور.

اعراضى: كدر ومشى وحركتده صعوبت وتنفسده سرعت وحمى وخفيف سانجيلرله انضجاع (ياقلرينى التنه بوكوب اوتورمق. اوكوز ياتيشى) ك امكانسزلغى ياخود ايكلتى‌يى موجب اولمسى وانقباض ومواد ثفليه‌نك مخاط ايله مستور بولنمش اولمسندن ماعدا اعراض مسروديه اعراض عصبيه ودوار ودائما اغشيهٔ ظاهره‌نك وبعضاً جلدك لون يرقانى (صاريلقده كوريلان رنك) ابراز واظهار ايتمسى مثللو خصوصيات ايله دخى رفاقت ايلر. علتك انحلالى نادر در. علبهٔ كبديه (كبدك محفظهٔ خارجه‌سى) نك تحتنده خراجه تشكلى ياخود عضوك وظيفه‌سنه خلل ونقيصه تواردى نتيجه‌سندن غشاى مخاطيسنك اوزرنده نمش (قرمزى

لكه) لر حصول بولور . اطرافك امتلاسی موتك ورودينه علامتدر . تشخيصی مشكل وانذاری وخيم اولان مرض مجوثی امعا سانجيلريله امراض تيفوئيديه‌دن تفريق ايتمك لازمدر .

تداويسی : حيوانات صغيره‌يه خصوصيله كلبه فصد عمومی والصاق علوق (سولوك ياپشديرمق) وحيوانات كبيره وصغيره‌ده ضماد خردل تأثيريله حصوله كتورلمش اولان امتلا اوزرينه فصد موضعی (حجامت) وناحيهٔ مراقيه‌يه (بوكورلره) منفطات ومرخياتدن كبريتيت سود ومنحل قرم طارطر وحيوانات كبيره‌يه ۱۵ وصغيره‌يه ۰,۲۵ الی ۱,۵ درهم اعشاری قلوراول زيبق ومعجون شكلنده عطر ترمنتی ياخود عادی ترمنتی قوللانيلور .

۱۱۶ـ التهاب كليه Néphrite بو برك التهابنك نادر اوله‌رق بلااستثنا هرجنس حيوانه اصابت وفرس ايله كلبه ايراث ضرر وخسارت ايلديكی واقعدر . حاد ياخود مزمن اولور .

اسبابی : ياره لنمك ويوك آلتنده دوشمك و حصات (طاش) ك وطفيلات (قورتلر) ك موجوديتی وافراغ بوله بعض موانعك خيلولتی ومدر معالجاتك سوی استعماليدر . وباى بقرى وعفونت دم وجمره وفلج اسفل مثللو آفاته عرضی اوله‌رق دخی ظهور ايدر .

اعراضی : حمی واستقصای سرمی (معای مستقيمدن معاينه ايتمك) ده شدت كسب ايدن اوجاع قطنيه وياته مامق و بلنی قنبور طوتمق و مشيده زحمت و آياقلرده سورينور كبی حركت وقولنج كليوی دينلان سانجيلرك ظهورنده آزچوق شدت وحيوانك صيق صيق تبول ايتديكی بولده قلت وكثافت و آلبومين ودم وتجات ليفيه ايله برابر بشرهٔ مخاطك فضلاتندن متشكل رسوب ايله مخلوطيت مشاهده اولنور . بعضاً بول مذكوره

کریوات قیحیه یاخود عادتا قیح قاریشور . عدم اشتها وعطش وانقباض و عرواء (تتره‌مه) وقی وقوعبولور . اکر التهاب یالکز علیه (محفظه)ء عضوی اشغال ایدرسه انفرازبول متغیر اولمقسزین التهاب بریطون اعرا- ضندن بعضیلری ظاهر و پیدا و بوحالده مرض التهاب محیط کلیه اسمیله مسما اولور . التهاب حویصلهٔ کلیه‌ده بولندیغی حالده خفیف وفقط ثبات ودواملی سانجیلرله وجعلری موجب اولوب حویصلهٔ مذکوره‌نك انسدادندنناشی بول تنافص ایدر . علتك سیری سریعدر . انحلال وحالت مزمنه وغانغرنلشمه وتقیح صورتلریله نهایتلنور .

انحلال صورتی : حیوان مریضك جنسنه کوره بشنجیدن سکزنجی کونه قدر واقع واندنصکره حالت مزمنه‌یه کچه‌رك کلیه‌نك تصلب و یا ضمورینی مؤدی اولدیغندن وجعده خفت وعمومی ومترقی سقم (بوزوله. ضعیفله) وصیق صیق تبول و بولده بولانقلق حصوله کلور .

غانغرنلشمه صورتی: عرق (تر) ی دعوت ایدر. نبضه فاصله‌لی وضعیف برصورت واوجاعه سکونت و بوله سیاه و متعفن برلون وسیرت ویرر .

تقیح صورتی : حصوله کلورکن اوجاع زیاده شدت کسب ایدر . تشکل ایدن خراج یاحویصله‌یه ویا بریطون درونته آچیلور. برنجی حال بول متقیحه ایکنجیسی مهلك التهاب بریطونه سبب اولور .

عضو مصابك وسعتنه کوره آزچوق وخیم و کندوسنك التهاب مثانه والم قطندن فرق ایدلمسی مقتضی ومهمدر . مرض مبحوث کلیه‌یه احتقان سببیله فرط دم و حمرت وبعضاً احتشا (بین‌الانساج آچیلان بوشلغه قانك طولوب قالمسی) وقنیوات ناقلة البولك تفلس نزلویسی واستحالهٔ شحمیه کبی برطاقم آفات ترك ایدر . تغیرات مذکوره قنیواتدن

ماعدا نسج منضمه‌یه قدر سرایتله التهاب کلیهٔ فضائی دنیلان خسته‌لکه بادی اولور و ینه اونقطه‌ده خراجه طرزلی طوپلانمش قیحه وعضوك استحاله‌سنی ایجاب ودعوت ایدن کسب ضمور ایتمش بر طاقم جسیمات مالپیگی‌یه تصادف اولنور .

تداویسی : عمومی ومکرر فصد وبللره قوللانیلان مصرفلرك موجب اولدیغی امتلالر حجامت ایدیلور . کبریتیت سود یاخود ثانی فحمیت سود ایله مخلوط مشروبات لعابیه ویریلور . تنقیه‌لر وصبرلی ویا زیت خروعلی مسهللر ایچیریلور . مریضك استراحته وحمیه‌سنه تقید قلنور .

۱۱۷ ـ التهاب لسان Glossite حمای قلاعی ایله حناقده ظاهر وتسمم زیبقیدن دخی حاصل اولوب حدوثنه سببیت ویرن مرض التیام بولنجه بو دخی مندفع وزائل اولور .

۱۱۸ ـ التهاب مبیض Ovarite بو علتك وجودی انجق فتح لاشه‌ده تعین وتحقق ایده‌بیلور .

اسبابی : مبهم . تداویسی : غیر ممکندر .

۱۱۹ ـ التهاب مثانه Cystite مثانه‌نك التهابی خفیف ووخیم وحاد ومزمن اوله‌رق فرس و بقرو کلبده ظهور ایدرسه‌ده معمافیه وقوعی نادردر .

اسبابی : حصات (طاشلر) وجرح ومثانه‌یه زراریخ یاخود تبول‌دمی موجب اولان موادك دخول وتأثیری .

اعراضی : چارپنمه وتپنمه وایکلمه وایقنمه کبی حالات ایله آرزوی تبول وبراق یاخود دموی اولان بولك زحمتله اندفاعی وسانجیلرك

ظهوری وتغوطك صعوبتی واز چوق شدتلی حمی مشاهده اولنور. مرض مجموث انحلال و یا غانغرن ایله نهایتلنور (ه. داربووال). خراجات دخی تشکیل ایدر (لافوس. تراسبو) که خراجات مذکوره درون مثانه‌یه آچیلدیغی حالده بول لبنی اللون وکلی جزئی قیحی محتوی واکر بریطون داخلنه آچیلورسه هلاکی موجب اولور. والحاصل علتك حالت مزمنه‌یه کچمسی اوجاعك خفیف واوغوشق وتبوللك آز چوق کوچ وبوللك کثیف ومخاطئ قیحی اوله‌رق اوزایجی اولمسیله حیوانك زیاده قویروق صاللامسندن استدلال اولنور. وبو شکل اوزره نتیجه‌پذیر اولان علت ـ نزلهٔ مثانه ـ یی تشکیل ایتمش اولور.

تداویسی: فصد ومشروبات لعابیه وخشخاش مطبوخی صوییله تنقیه وحمامات موضعیه وتحت بطنه تبخیرات اجرا اولنمق وعسرت بول وقوعنده یا مثانه‌یی بوشالتمق ویا عنق مثانه‌نك تشنجی تقلیل وتخفیف ایتمك ایچون لفاح (کوزل عورت) ویرمك ومزمن حالنده دخی بلسملر وترمنتی قوللانمق وجرح تقدیرنده آفتك کوستردیکی لزومه کوره تقیدات لازمه ایفا ایتمك اقتضا ایدر.

۱۲۰ ـ التهاب مجرای بول. التهاب احلیل Urétrite مجرای بول مخاطیسنك اشبو التهابی کلبك غیری حیواناتده نادرجه‌در.

اسبابی: فریبون (نبلوت صمغی) وربعیه (دوکون چیچکی. ره‌نونکول) کبی نباتات ایله وقوعبولان تسممدنطولایی بوللك مخرش بر حال کسب ایتمسی وفرط باه (کثرت جماع) وضربه وحصات بولیه موجودیتیدر. «پویخ» ك رأینجه مرض مجموث ساری دکلدر.

اعراضی: حکه وزحمت تبول ومجرانك حسیت وحمرتی وبرمادهٔ

مصلئ مخاطینك جریانی اولوب قوچلرده ظهور ایتدیکی وقتده تبولك غیر ممکن بر صورت الدیغنی «لافوس» بیلدیریور .

تداویسی: مضاد التهاب وسائط شفائیه ومشروبات لعابیه ومرخیات (خفیف مسهللر) ویشیل اوت وحاوچ وحب شکلنده کبابه وقوپاهو پلسنکی وترمنتی ویریلور . کلبه مسهلات شدیده «لافوس» وخلاصهٔ اسرب یاخود قلوراخیر حدید احتقاناتی استعمال اولنور .

۱۲۱ ـ التهاب مری OEsophagite

مخاطئ مرینك مواد مخرشه وکاویه‌دن تأثر وداخل مریده مواد اجنبیه‌نك طول مدت آرام وتوقف یاخود توقف ایدن اجسام مذکوره‌نك چیقارلمسیچون مهارتسز‌جه اجرا اولنان عملیات ایله مرینك زده‌لنمسندن نشئت ایدوب حیوانات اهلیه‌ده نادراً کوریلور .

اعراضی : بلع وازدرادك مشکل وخصوصیله مأکولات صلبه مرورینك الم ووجعی موجب اولمسی وشدت عطش ایله برابر بینه اشتهانك کالده بولنمسیدر . حیوانك بلع ایتمك استدیکی مواد مأکوله تقیؤات خفیفهٔ متعاقبه ایله فم ومناخردن مندفع ومرینك استقامتنجه ایدیلان تضییقدن حیوان متألم اولور . مرض مبحوث اکر مریده بر جسم اجنبی قالمسندن تولد ایتمش ایسه ـ انسداد مری ـ مبحثنده تعریفات کافیه سرد واتیان قلنمش اولمغله اورایه مراجعت ایتملیدر . اکر اسپاسموز (تشنج) طاری اولمدنناشی مرینك تقبضیله ابتلاع دوچار مشکلات اولمقده ایسه ـ تشنج مری ـ بحث مخصوصنی نظر مطالعه‌دن کچیرملیدر .

تداویسی : مشروبات لعابیه ویموشاق یشیل اوت ویریله اکرخراجه

تشکل ایتمش ایسه فتحات صغیره شکلنده بزل ایله کنیشجه یارمقدن اجتناب ایدیله. معبرمری طولنجه منفطات قوللانیله.

۱۲۲ — التهاب معای حاد Entérite aiguë غشای مخاطئ

معانك التهابی اولوب هر جنس حیوانه عارض اولور.

اسبابی: فنا مأکولات وقیزمش چوریمش اوتدر.

اعراضی: نقصانئ اشتها وبقرده عطالت اجترار وکلبده قی وعلی العموم ضعفیت وخفیف حمی واحتقان غشای منضمه وکثافت لعاب ولسانك پاسلیغی وحیوانات صغیرهده حسیت بطن وبعضاً سانجی وقراقرامعا (قارین قورولتیسی) در. اولاً انقباض ومواد ثفلیه‌نك محاط ایله مستور اولیشی ومؤخراً اسهال وزخیر (ایقنمه) وبعضکره هضم اولنمامش مأکولات بقیه‌سنك دفع اولنشی کبی اعراض مشاهده قلنور. علت ۸ کون امتداد وتدابیر عادیه ایله بالسهوله کسب افاقت ایدر.

۱۲۳ — التهاب معای مزمن Entérite chronique التهاب

امعانك مزمن حالی هضم اولنمامش مواد مأکوله ایله مخلوط ومتعفن اسهال (زالق الامعا) وقانلی اسهال (دوسنطاریا) ومواد مخاطیه افراغی کبی اعراض ایله تشخیص اولنور. حیوان مریض مأکولاتی رد ایدر. ومتناوبی انتفاخ بطنه وآن بآن ترقی ایدن ضعفه دوچار اولور. علت مبحوثه استسقای بطن وتفجرات (سطح جلده سیویلجه‌لر سرپمك) مختلفه ایله اختلاط ایدر.

تداویسی: حمیه ومشروبات ملینه ولعابیه وقرم طارطر. آکل‌النبات ایچون ۱۶ الی ۲۰ درهم اعشاری جوسکیام (بان اوتی). کلبه مرکبات آفیونیه ویریلور. فصد ایله برابر تحت بطنه مصرف اوله‌رق ضماد

خردل ومروخ آمونياقى تطبيق ودلك اولنور . بعضاً مستخلف مقامنده مسهلات ملحيه وقلور اول زيبق وتنقيه‌لر قوللانيلور .

١٢٤ ـ التهاب معده Gastrite التهـاب مخاطئ معده‌نك حاد صورتى : فرسده : كدر وعدم اشتها وحالت حمـاويه وديش غجرداتمق وبعضاً سانجى ظهوريله برابر غشـاى منضمه‌نك محتقن ونبضك سرت وسريع وتنفسـك خزين وتضييق ايديلان بطنك متألم وبلك انحنـايه غير مقتدر وتغوطك نادر ومادهٔ ثفليه‌نك خشين اولمسى ولسانك پاسلى ومحيط لسانك قرمزى بولنمسى وعضلاتده رعشه وبدن مريضده عرواء وقوعبولمسى كبى اعراض مشاهده اولنور .

بقرده : مرمه غايت قورى واجترار (كويش كتـورمه) معطل اولور . خفيف ومتناوبى سانجيلرله بعضاً از چوق ظاهر انتفاخ بطن كوريلور .

كلبده : ادويه ومأكولاتدن صلب وكرك مايع هر قنغى بر شـيئك معده‌يه دخولنى متعاقب حيوان قى ايدر . لسـان قرمزى وفمدن رايحهٔ كريهه منتشر وعطش شديداولور . مريض ياتمق ايچون سرين ومنزوى محللر آرايوب براى معاينه غايت وجعلى بطنـه ال اوزادانى ايصيرمق استر .

تداويسى : فرس و بقره مكمـل پرهيز ايتديريلور . درونـده مسهلات ملحيه حل ايدلمش وكتان تخمى مطبوخيله ارپه اونندن عبارت بولنمش اولان مشروبات صغوقجه اوله‌رق آزار آزار ويريلور . ناحيهٔ معدويه‌يه مصرف كبى ضمـاد خردل قوللانيلور . وجع ايله تشنجـات قلور مائيت مورفين اعطاسيله تسكين ومواد لعـابيه تنقيه‌لريله مريضك طبيعتى تليين قلنور . والحاصل مريض سيجاق آخورده چفته چوللرله

ستر ومحافظه اولنور . کلب ایچوندخی ینه سیجاق طوتمق ومشروبات لعابیه ویرمك و یومیه ایکی معشار درهم قلور مائیت مورفین استعمال ایتمك اقتضا ایدر .

مزمن صورتی : دائما فاسد بر صاقصغان اشتهاسی واغشیهٔ ظاهره صولوقلغی ومتناوبی سانجیلر وحمای دقی (مبتلاسنی زیادهسیله ضعیفلدن صتمه) وضعف سریع وتویلرك اورپرمسی وجلدك قوری وسرت اولوب تحتندهکی اقسامه یاپشمش اولمسی مثللو اعراض ایله قابل تمیز وتشخیص اولور .

تداویسی : قواعد صحیهیه تمامئ رعایتله برابر ایو تیمار وخفیفجه حرکت ایتدیریله . سهل الهضم مأکولات ویریله . معدهنك فاعلیتنی تأسیس ایتمك ایچون آجی مقویلره ومرکبات حدیدیهیه مراجعت ایدیله .

۱۲۵ ـ التهاب مفصل . جروح مفصل . Arthrite. Plaies articulaires اجناس حیواناتده ذاتی یاخود جرحی صورتلرنده وقوعه کلور .

اسبابی : مصادمه وکدمه (بره) وسقوط وجرحهدر .

اعراضی : تورم وحرارت ووجع وعرج وحرکات مفصلیهده کوجلك یاخود امکانسزلك ومفصلده خراجه وفتحه حاصل اولور . مادهٔ زلالیه وقیح ومادهٔ مصلیه جریانی کوریلور . امتلای عرضی تکون ایدر .

اعراض عمومیه : شدید عکس العمل حماوی وضعف وهزال درجهلرینه قدر تخالف ایدر .

تداویسی : مفصلی تحریك ایتمامکه دقت وانسکاب مایه مداومت ومنفط مروخه یاخود سائر منفط مرتباته ویاکافورلی یاخود لفاحلی

موضوعه‌لره مراجعت ايديلور . مفصلده فتحه حصولى تقديرنده مرهم مصرى قوللانمق وجريان قيجى تسهيل وحامض فنيك ياخود مانغانيت اخير پوتاس ايله تهيه اولنمش مايعات مضاد تعفن ايله تغسيل ايتمك اقتضا ايدر . ناسورى سد ايلمك ايچون قلور ثانئ زيبق وبالخاصه مرهم مصرى استعمالى مناسب اولوب ناسور مذكور منسد اولدقدنصكره نقاط ويا خط وارى داغلانور .

١٢٦ ـ التهاب مفصل رضفى Arthrite de la rotule ديز قپاغى مفصلنك التهاب زلاليسيدر كه ذاتى ومتتابعى وحاد ومزمن شكللرنده كافهٔ اجناس حيوانه خصوصيله فرسه عارض اولور .

اسبابى: جرح وضرب وآلات نافذه وسائره جرحه‌لرى تأثيراتيله ذاتى وذات الجنب والتهاب رحمئ بريطونى نتيجه‌سيله متتابعى اوله‌رق ظهور ايدر .

اعراضى : حرارت ووجع وتورم وصعوبت مشى وآياغنك يره سورونمسى وبونلرله برابر اكر جرحه موجود ايسه آز چوق متغير مادهٔ زلاليه‌نك جريانى وبر قاچ نواسير وغضروفلرده‌تعريه (صويوله) مشاهده اولنور وشوحالده التهاب پك وخامتلى اولور .

تداويسى : صغوق صو ويا قابض صولر اورمق ومنفطلر تطبيق وموجود اولان نواسيرى قلور ثانئ زيبق ايله كى ومرهم مصرى ايله تيمار ايتمك ومريضى استراحته ترك ايلمك لازمدر .

١٢٧ ـ التهاب مهبل Vaginite غشاى مخاطئ مهبلك التهابى وضع حملدنصكره التهاب رحمله بالاشتراك ظاهر اولور .

اسبابى : وضع حمل ايچون وقوعبولان حركات وجنينك صعوبت

مروری وقوللانیلان آلاتك تأثیرات راضیه (بره لیجی) سیدر . فرجده انتباج وحمرت وحرارت وکدمه وغشای مخاطئ مذکورده سمج کوریلور. سیلان اولاً براق مؤخراً مصلئ قیحی اولور . علت انحلال ایله نتیجه‌لنور . یاخود مزمن حالنه کچر . قوندیلوم دینلان اورام لقمویه واورام بشریهٔ مخاطیه‌نك حدوثی التهاب مهبلك بشقه‌جه اسبابندندر .

تداویسی : خفیف وصولندیرلمش مأکولات ویرلملی وملین وقابض وحامض فنیك یاخود مانغانیت پوتاسلی مضاد تعفن احتقانات مهبلیه‌یه مراجعت قلنملی . علتك مزمن حالنده یوزده بر یاخود ایکی نسبتلی آزوتیت قبضه محلولی قوللانلیدر .

١٢٨ ـ التهاب نخاع شوکی Myélite حاد ومزمن وخفیف وشدید اوله‌رق هر جنس حیوانه طاری اولان وفرسه عارض اولدیغی حالده وجع قطنی وبل صالقلغی مثللو عارضه‌لردن کوج فرق ایدیله‌بیلان وفی‌الاصل نخاع شوکی ایله مخففاتنك التهابندن عبارت بولنان بو علتك بو کونه قدر اعراض مخصوصه تعیینیله یکدیکرندن تفریقی یولی بولنه‌مامش ایسه‌ده هر ایکیسی علیهنه ایدیلان تدبیر وتداوی حسن نتیجه استحصالنی تأمین ایده‌بیلمشدر .

اعراضی : التهاب مجوث شدتلی اولمدیغی تقدیرده ادارهٔ حیوانیه‌یه بیوك بر نظامسزلق ایراث ایتمدیکندن فرسك اکل وشربنده ونبضاننده همان فرق واختلاف کورلمیوب یالکز تغوط عسرتلی وقذورات سرت وکستانه شکللی ومشی کوچجه وخطوه‌لر دار ووجودك کیروسی صالنتیلی واثنای حرکتده نظام طبیعیسنی غیب ایتمش اولان اطراف خلفیه حیوانك کندی اوزرینه دوندیرلدیکی یاخود بر دائره اوزرنده یوریدلدیکی زمان بربرینه طولاشور . حیوان کیرو طارتلدیغی یاخود

يوقوش اشاغى سوق ايدلديكى وقتده دخى يىنه آرد اياقلر عين صعوبته دوچار اولور . عمود فقارئ ظهريئ قطنى ال ايله تضييق اولندقده محسوس بولنور .

اكر علت حادو شديد اولورسه اطراف خلفيه بدنك ثقلتنه تاب آور اولهمزجهسنه بوكيلوب بربرينه طولاشمغله حيوان كندوسنى زورله سوركلر . اطراف قداميهنك حركتندهده او نسبتده نظامسزلق كوريلور . فقرات ظهريئ قطنى الك خفيف تضييقه تحمل ايدهمديكندن ال ايله معاينه اجراسنده حيوان بغايت متأذى اولور . حما ايله عطش شدتلى واشتها معدوم ونبض ممتلى وسريع واغشيهٔ ظاهره محتقن واكثريا انقباض معند وبعضاً بول معطل اولوب نادر اولهرق ايكى ياخود درت آياغه بردن فلج كلوركه شوحال علتك الك شدتلى ووخامتلى برشكلى ايدوكندن آز زمان ظرفنده هلاك ايله نتيجهلنور .

علت مجوثهٔ مزمنهده : اعراض التهابيهدن اثر كورنمزسهده حركاتك عدم انتظامى بردرجهيه قدر موجود اولمقله برابر حيوان نواحيئ قطنيهسندن خصوصيله قاعدهٔ ذنبى قربندن قوجينور . صاغريسنده صالنتى ودونمكده وكيرو طارتلقده و بر ميلدن اشاغى اينمكده حس ايلديكى زحمتى كوريلور . آزچوق امتدادلى بروقتدنصكره علت نكس ايدرك نخاع شوكينك تلينى موجب اولمغله موتى انتاج ايدر .

اسبابى : ضربه وتضييق ايله پك ثقيل يوك عربهلرى چكمك وآتلامق وصچرامق كبى حركات عنفيه اجرا ايتمك وسائرهدن نشئت ايدوب الك زياده فرسده اندنصكره كلبده ونادراً جنس بقرده كوريلور .

تداويسى : اولاً ٣ الى ٤ قيهٔ اعشارى قان چيقارمق ونبضك كوسترهجكى لزومه نظراً ١٢ الى ٢٤ ساعته قدر تكرار ايدلمك وكهر-

چله‌لی بياضلنديرلمش صودن غيری برشی ويرمامك وبو وجهله شدتلی پرهيزه جبر ومداومت ايلمك واوچ پارمق تحننده مطبوخ كپكی حاوی كيسه ايله جداغودن قاعدهٔ ذنبه قدر عمود فقاری‌يی ستر ايدرك قسم مريضی دواملی سيجاق حمام تحت تأثيرنده بولنديرمق وشو تأثيرك تجديدی قصديله مذكور كيسه‌يی وقت وقت ٣٠ درجهٔ حرارتده بولنان مطبوخات ملينه ايله ترطيب ايتمك الزمدر . انقباض عليهنه شدتلی مسهللر مداواتك دوام ايتديكی مدتجه تكرار اولنمق اوزره حالات سائره‌ده ويرلديكی مقدارلرينك ضعفی نسبتنده بلااحتراز ويريلور يعنی ٦٠ الی ١٢٠ درهم اعشاری صبر ايله بر او قدر دها كبريتيت سود ويوميه التی دفعه زيتی تنقيه‌لر (مرض مبحوث تأثيريله وظائف جملهٔ عصبيهٔ عقديه‌يه خلل وافرازاته كسل كلمش اولديغی جهتله) فرسی انجق اسهال ايده‌بيلور .

١٢٩ — التهاب نسج حجروی ☚ فلغمون .

١٣٠ — التهاب نسج ورقی ☚ داء الرجل .

١٣١ — التهاب نسج ورقیٔ ولادی ☚ داء الرجل ولادی.

١٣٢ — التهاب نكفه. ذات النكفه. طوموز باشی. قبا قولاق. Parotidite غدهٔ نكفيه‌نك (غدهٔ سماعيه) التهابی اكثريتله فرسده وقوع بولديغی كبی هر جنس حيوانه دخی عارض اولور.

اسبابی : غورم ايله حناقك متتابعی اولوب غدهٔ مذكوره‌يه جوار بولنان اوعيه وعقد لنفائيه‌نك التهابيله تخليط ايدلمكده‌در .

اعراضی : تورم وحرارت ووجع ومريضك باشنی بيونی استقامتنه اوزاتمسی وحركاتك وجيع ومتعسر اولمسيدر . آغز حرارتلی وبلع مشقتلی وتنفس زحمتلی وحمی آز چوق شدتلی بولنور . علت يا انحلال

ويا تقيح ايله نتيجه‌لنوب صورت ثانيه‌نك وقوعنده اعراض كسب اشتداد ايدر وموضع مرضده تموجات حس اولنور .

تداويسى : منفط ياخود كافورلى يوماته‌لر استعمال ايتمك وقسم مريضك اعصاب واوعيه‌سنى وبالذات غده‌يى جرح ايتمكسزين شق ايله مواد محتويه‌سنى تخليه ايتمك لازم اولوب [*] اكر عاتك التامندنصكره امتلا باقى قالورسه حصول وتقررى مأمول بولنان تنفس صفيرى (قورناج) دن حيوانى وقايه ضمننده خارجاً ايودلى پوماته وداخلاً ايود پوتاسيوم ويريله .

١٣٣ ـ التهاب وتر Ténosite فرسده اينجكك كيروسنده بولنان اوتارك زورلانمه ويا جرح نتيجه‌سى اوله‌رق التهابلنمسيدر .

اعراضى : تورم التهابى وحرارت ووجع وعرج اولوب مزمنلشدكده اوتار مذكوره متقبض واو سببله وضعيت عظام منحرف اولمغله تقوس رجل (ديك باصمق) وتقوس ركبه دينلان ايكى عارضه وجوده كلور . التهاب مجوثك تفصيلات سائره‌سيله تداويسى‌ذكراولنان ايكى‌علتك بحث مخصوصلرنده تصريح قلنمش ايدوكندن مراجعت ايديله .

١٣٤ ـ التهاب وريد صافن Phlébite de la saphène. علقه (قان پيختيسى) تشكليله برابر لحاف داخلئ وريدك التهابيدر . يا ملصق (محيط وريدك بربرينه يابشمسى) ويا متقيح اوله بيلور .

[*] بلاد حاره‌نك دموئ عصبى ونازك بنيه‌لى حيوانلرنده بو علت زياده شدت اظهار واختناق ايله مريضى ورطهٔ هلاكه ايصال ايتديكندن بغداد طرفلرنده ـ طوموز باشى ـ ناميله موصوف واك موأثر منفطلرك حسن تأثير كوسترمديكى بالتجربه معلوم ايدكندن بلافاتهٔ وقت اكتواى بالناره مراجعت خصوصى‌اورالرجه معتاد اولمشدر .

اسبابی : ضربه وجرحه ایله وریدك مجروح اولمسی وبعد الفصد دلك واحتكاك وقوعبولمسیدر .

اعراضی: معبرورید یده ورم وحرارت ووجع ودائما زیاده اوزیماوطو- پاللق کوریلور. صمامه [بحثی مطالعه اولنه] وقوعنده اعراض تعمم ایدوب آز چوق سرعتله حیوان مرداولور. تقیح وانتان قیحی ایله ده نهایت بوله بیلور.

تداویسی : منفطات قوللانیلور . اکر تقیح ظهور ایتمش ایسه وریدك تفریجی یاخود اوستنه رباط تطبیقی ویا فتیل امراری اقتضا ایتدیکی کبی ورید تقلیع (کسوب چیقارمق) دخی اولنور . ویاخود تیمورله داغلانور .

۱۳۵ ـ التهاب ورید وداجی Phlébite de la jugulaire

جوارنده کی اقسام عضویه‌نك عارضه‌سندن حصه‌دار تأثر اوله‌رق غشای داخلیسنك التهابلنمسی هر حیوانده خصوصیله فرسده وقوعبولور .

اسبابی : بعد الفصد ضغط و احتکاکه واندننائی آز چوق حجملی جمود دم (علقه . پیختی) ه مقر اولمسیدر . یا ملصق ویا متقیح اولور .

اعراضی : معبر وریدده ظهور ایدن وجعلی وحرارتلی ورم یقیننده بولنان نسج حجروی‌یه انتشار وبعضاً ورید وجهیٔ لسانی‌یه دکین ترفع ایدر. اکربالانحلال نتیجه‌لنه‌جك ایسه‌وداجی منسدبراغه‌رق اعراض تدریجی تناقص ایتمکه باشلار. تقیحی انتاج ایتدیکی حالده وجع مزداداولوب بر ویا برقاچ خراجه تحصل وانلردن ناسورلر تشکل ایدرکه موجب اولدقلری سیلان دمدن دائما قورقیلور. التهابك اقسام رقیقهٔ وریده‌قدر اتساع ایتمسیله داخل دوران اولان قیح ـ تقیح دم ـ عارضهٔ مخوفه‌سنی تولید ایلر.

تداویسی : معبر ورید اوزرینه موضوعات ملینه ومحلله ولصوق منفطه تطبیق ایدلملی وعلقه‌یی یرندن اوینا تمامق ایچون حیوانه سهل

المضغ (چكينمسى قولاى) مأكولات ويرملى وموضع علتى دلك واحتكاكدن وقايه ايلليدر . تقيحى حالنده قيحك سهولتله جريان ايده‌بيلمسى ايچون كنيشجه آچوب موجود اولان ناسورلرى حديد احمر ايله اكتوا و وريده رباط وضع ايتليدر .

١٣٦ ـ ام الدم . آنوريسما Anevrisme اوعيه غشاسنك انبساط ويا تمزق ايتمسندن بر شريانك معبرى اوزرنده ورم تحصل ايدركه برنجى صورتله حصوله كلانه ـ آنوريسماى كاذبه ـ ايكنجيسنكنه ـ صادقه ـ دينور . عارضهٔ مبحوثه يا بنفسه ويا جرحى اولەرق ظهور ايدوب برنجى حالى غايت بطيئدر .

اسبابى : بنفسه ظهورينك سببى مجهولدر . جرحى اولديغنه كوره سببى ظاهر و شرايينده ديدانك وخصوصيله شرايين ما ساريقيه‌ده ـ دود كليهٔ مسلحه ـ (استرونغل آرمه) نك موجوديتى عارضهٔ مبحوثه‌يه بادى اولور .

اعراضى : علم امراض بيطريه‌جه مبهمجه‌در . مشى و حركتده بطائت وجودك قسم خلفيسنده زحمت اطرافك بر ويا بر قاچنده عرج اكر شريان ابهرك تقسيمات خلفيه‌سنده علقه موجود ايسه فلج موقت ودائما شدتلى سانجيلر ظهور ايدر .

تداويسى : رباط وضعى وقلور اخير حديد احتقانى وتأبير (ايكنه‌له) مثللو وسائطه مراجعت اولنور سه‌ده هر حالده كافه‌سى فائدهٔ جديه حصوله كتيره‌مز .

١٣٧ — امپتيغو ☚ قوباى اصفر .

١٣٨ — امتصاص قيحى ☚ تقيح دم .

١٣٩ ـ امتلاى ثدى Engorgement des mamelles. مه التها-

بنك دور اولی اولدیغندن ـ التهاب ثدی ـ بحثی مطالعه اولنه .

۱٤۰ ـ امتلای دم Pléthore کتلهٔ دمویه وکریواتنـك تزایدی اولوب هر جنس حیواناتده وقوعبوله بیلور .

اسبابی : غایت مغدی مأکولات ایله استراحتدر .

اعراضی : حیوانده فرط سمن وقوت وشدت ونشئه وشـطارت ونبضـده امتلا وحدت کوریلوب بشـقه‌جه اغشیهٔ ظاهره‌سی ملون واوردهٔ جلدیه‌سی متبارز اولور که حیوان شو حالیله اعضای نازکه‌نك احتقانات وسیلانات دمویه‌سنه مهیا ومستعد بولنور .

تداویسی : فصد وحمیه ومشروبات ملحیه ومسهلات وتعلیم وحرکت ومعتدلانه اغتدادن عبارتدر .

۱٤۱ ـ امراض اسنان Maladies des dents امراض عمومیهٔ اسنان : حیوانك اشتهاسی موجود اولدیغی حالده چیکنه‌مك وچکه‌لرینی تحریك ایتمکده کوجلك چکمسی واوت وصمانك ازلمش یوماق شکلنده آغزدن دوشمسی وآرپه ویولافی چیکنه‌مك خصوصنك همان محال حکمنی آلمسی اولوب احوال مسروده‌نك دوامی تقدیرنده حیوانك ضعف وسقم وتغـیر واختلال امعـا حسـبیله اسهاله طوتلمسی مثللو اعراض ایله آکلاشیلورسه‌ده یه سلم (پادان) واسطه‌سیله آغزآچیله‌رق دقتله معاینه اولنملیدر. ایدیله‌جك معاینه‌ده یناقلرك وجه داخلیسیله لسانده مشاهده قلنان سحج (اوزتی . صیرله) ودیشـلرك غیر منتظم آشنمسی (لیاط غیر طبیعیٔ اسنان ـ بحثنه مراجعت ایدیله.) واستشمام ایدیلان رایحهٔ کریهه دخی دائما رم اسنان (بحثی مطالعه اولنه) اثریدر .

امراض خصوصیهٔ اسنان : غلط طبیعت عدد اسنان (فضله دیش)

وغلط طبیعت وضعیت اسنان وعلی الاکثر ناحیهٔ صدغیه‌یه یقین ظهور ایدن اکیاس سنیه وفکك قصورلی تشکلندن ایلرو کلان غلط طبیعت استقامت اسنان مثللو عوارضدن عبارت اولوب شو صوك عارضه‌نك موجودیتنده اسنان قاطعه متقابل یعنی یکدیکرینه قارشو بولنه‌مدقلرندن طوللری تزاید ایتمکله داخل‌فمده تماس ایتدکلری داماق و آزو محلی کبی اقسامی یاره‌لیه بیلورلر. اختیار حیوانلرك ذکر اولنان اسنان قاطعه‌سنك کسب ایلدیکی فرط انحرافدخی اخذ مأکولات خصوصنده حیوانی دوچار مشکلات ایدر.

تداویسی : منتشار (دستره) مخصوص وملقط قاطع ومقراص‌مقوس الحد دینلان آلاتدن بریله دیشلر قطع ایدیلوب اکه واسطه‌سیله دوزلدیلور [لیاط غیر طبیعیٔ اسنان . رم سن ویل یوتان بحثلریدخی مطالعه اولنه] . وفضله دیش دخی «برون‌یه» نك ایجادکرده‌سی اولان آلت واسطه‌سیله فیرلادیلور شکل ۳۳ .

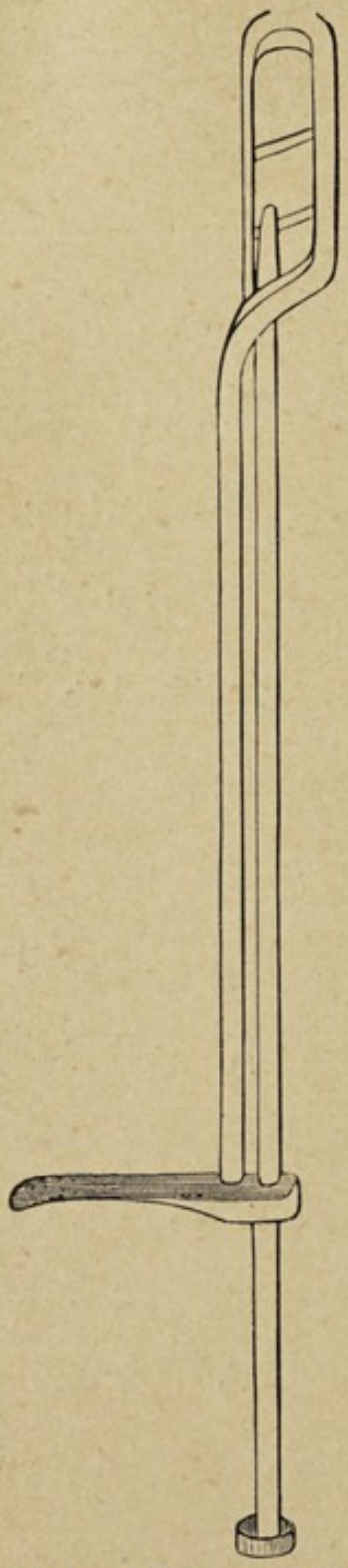

شکل ۳۳ آلت مفتت الاسنان «برون یه»

۱۴۲ ـ امراض پروستات Maladies de la prostate.

حیوانات اهلیه‌ده وقوعی نادر اولمقله برابر «واتل . لوبلانق» کلبده و «لافوس» فرس ایله بقرده مشاهده ایتمشلردر .

غدهٔ مذکوره‌نك ضخامتی سرمدن ایدیلان معاینه ایله آکلاشیله‌جغی

کبی اولوجهله کسب ضخامت ایتمش اولان غدهنك مجرای بوله اجرا ایلدیکی تضییقدنناشی وقوعه کلان عسرت بول دلالتیلهده فرقوتشخیص قلنهبیلور . اکر تقصع (خراجهلشمه) ایدرسه ناسور وخزینهٔ قیحی بالانتاج بو یوزدن تولد ایدهجك اولان سائر امراض ایله اختلاطی وخیم اولور.

تداویسی : فصد ومشروبات لعابیه ومرخیات (خفیف مسهللر) وتنقیهلر کبی بر قاچ وسائطه مراجعتدن عبارتدر .

۱۴۳ ـ امراض تیفوئیدیه . تیفوس Maladies typhoïdes.

ذوالحافره مخصوص اولوب سلیم وسریع وصاعقوی وصدری وبطنی وفلج اسفلی ودماغی کبی اشکال متعددهده ساری وعمومی اولهرق ظهور ایدن امراض عفنیهدن بر مرضدر .

اسبابی : سرایت وازدحام وتبدیل اقلیم خصوصلریدر .

شکل سلیمی : حیوان کدرلی ودرمانسز وکوزلری یاشلی واغشیهٔ ظاهرهسی طولغون وصیزنتیلی وصاری رنکلی ویورویشی تیترك وصالنتیلی اغزی سیجاق وقوری وعجینی (صالیاسی پلتهلشمه) وحرارت بدنیه سی زیاده وتنفس قیصه وعجول وخاصرتان (بوکورلر) ی چکیك وتیترك واوکسوروك ضعیف وناتمام وبطنی حسلی اولور . نبض اولاً سرت بعده ضعیف وهمان محسوس وقذورات قوری وقاتی ورنکسز ومحاط ایله مستور وبول آز چوق کثرتلی وملون بولنور . بر قاچ کون یعنی اك زیاده سکز اون کون صکره اعراض ایبلشمکه یوز طوتار ونقاهت باشلار .

شکل سریع وصاعقویسی : سرد وبیان اولنان اعراضك ظهورینه برده اوجاع بطنیه انضمام وترافق ایدوب مریض دوشر ومنزوف

(قانسز) بارکیرلرك مرد اولورکن چبالایشلری کبی حرکتلر اجرا ایدرك تکمیل انفاس ایدر. معاینهٔ لاشه‌ده کوریلان آفات: رئتان وامعا ومثانه وسائر اعضای مهمه‌ده سیلان دم وقوعبولمش اولمسندن عبارتدر.

شکل صدری وبطنیسی: بعضکره شو عضولردن یالکز بری‌واکثریا ایکیسی برلکده دوچار مرض اولور. رئتان مصاب اولدیغی وقتده اعراض سالف‌البیانه اصمیت (قرع یعنی ضرب بالید اجراسیله ایدیلان معاینه‌ده ایشیدیلان طونوق صدا) وزئیر منفخی (کوروك صداسی) وبروندن منظره‌سی کریه پاسلی بر ماده آقمسی وتنفسك لاحقه‌لی وخاصرتانك چارپنتیلی ودائما کورولتیلی ونبضك غیر منتظم وآز چوق عجول وحرارتك سیر مرضه کوره منحول اولمسی مثللو بر طاقم اعراض دها منضم ومتلاحق اولور. لکن نبض ایله حرارت یکدیکریله متنا‌سب اولمدیغندن نبض عجول اولدیغی زمان حرارت تزاید ایتمدیکی کبی بالعکس تناقص دخی ایده‌بیلور. حرارت ۴۲ درجه‌یی بولنجه موت تقرر ایدر. حرارتك آرتوب اکسلمسنده تناوب یعنی صباحلین تنزل ایتمشیکن اقشامه یکیدن ترفع وتزاید ایتدیکی کوریلورسه علتك عودت ویا اختلاطندن قورقیلور. اشبو شکل مرضی حل وتکبد وتقیح وغانغرن صورتلریله نهایتلندیکندن حل‌ایله نتیجه‌لنه‌جك اولورسه کوندن کونه انحلالك ترقیسی بر سرعت مشهوده‌ده وقوعبولور. غانغرن اولدیغی وقت اصغا ایله موقعی تعیین ایدیله‌بیله‌جکی کبی سیلان انفدن النه‌جق رایحهٔ دخی کریهه تشخیصنه یاردم ایدر.

عات مبحوثه‌نك شکل بطنیسنده لسان آز چوق قویو رنکلی پاس ایله قاپلی وعطش بعضاً پك شدید بعضاًده عطش موجود اولسه دخی حیوانك یوتغونمسی غیر ممکن ولثاث قیر رنکلی یاخود قرمزی زه

ايله محاط وبطن محسوس و بعضكره اوجاع وانتفـاخ موجود اولوب انقباض ياخود اسهال ايله دفع ايديلان ثفلدن دائما رايحهٔ كريهه منتشر اولور. شرج آچيق وتغوط بلا ارادت وقوعبولور. بول آز چـوق كثرتلى واسمر رنكلى ودائما بياض بر رسـوبى حاوى وزيتى بولنور. حيوان مريض سرعتله ضعفه دوچار واطرافده وقضيبده وقنبده امتلا بديدار اولور. بعضاً قضيبـه فلج كلور. مدت مرض ١٢ و٢٠ و٣٠ و٤٠ كون قدر امتداد ايدر. اكر حيوانات مريضه طاقت ودرماندن دوشمامش ايسه دور نقاهت چوق زمان ممتد اولماز.

شكل فلج اسـفلى: وهلةً ياخود علامات متقدمه‌يى تعقيباً ظهور ايدرك اطراف خليفه‌دن برينـك و يا ديكرينك طوپاللامسى وتتره‌مك وترله‌مك و بولك سياهجه اولمسى كبى اعراض مشاهده اولندقدنبشـقه حيوانده ضعف وبيحجالى آرتوب قالقمغه مقتدر اوله‌ميه‌جق صـورتده ياته ياته جلدينك صير يلان اقسـامنده تقيح وقوعيله جرحه‌لر آچيلور. بر قاچ كونلر صكره مريض هلاك اولور. بو شكل مرضينك تشـفيه والتيامى نادرجه‌در.

شكل دماغى: علت دماغه مستولى اولدقده سـبات عميق (درين بايغينلق) ودوار ونفض الاوتار (سـيكير چكيلمسى) كوريلور. امتـداد واشتداد مرض متحول اولمغله مريض تكرار سبات عميقه كرفتار اولور. علتك بو شكلى اشكال سائره‌سنك اك وخيمى واك سر يعيدر.

خصوصيت حالات مرضيه: بعضاً آغزدن هم‌ده زياده‌جه قان كلور. بو علامتك ظهـورى عادتا داء الفرفير حصـوله كتورن جلدك تلون مخصوصيله بر مناسـبت ورابطه تحتنده بولنور. والتهـاب نسج ورقى (فوربور) نك صيقمجه ظهورى علتك وخامتنى آرتيرر. علتك انتهاسنه

یعنی نقاهتك ابتداسنه طوغری از چوق کثرتلی اکثیما بثره‌لری سرپر. عره‌دن فرق اولنمایدر. مرض مبحوث چوق دفعه اسقاط جنینه سبیت ویردیکی کبی تنفس صفیری (قورناج) یی وکمنه (باقار کور) یی دعوت ایتدیکی‌ده نادر دکلدر.

تداویسی: اولاً حیواناتی تدریجاً تزیید ایدیلان ایش یاخود تعلیملرله اشغال واخورلری هوالندیرمکه اهتمام وایو مأکولات اعطا وجلدك نظافتنه اعتنا ایتمك کبی علتك ترقیسنه مانع اولان تدابیره تشبث اولنور. ثانیاً وسائط شفائیه‌دن پك نادر اوله‌رق فصد ایتمکه وخردل دلکی وطول مدت تقیحنه مساعده اولنمامق شرطیله عطر ترمنتی ایله شدتی آرتیرلمش خزم (غیطان یاقیسی) امراری مثللو مصرفلر قوللانمغه وداخلاً جانطیانا کبی مقویلر وعطر ترمنتی وکئول وحامض فنیك کبی منبهات قابلةالانتشار دوالر وصفصافیت سود ویرمکه واکثریتله حسن تأثیری مشهود اولان صغوق صو اورمغه ومریضی کوزل بسلمکه ویم یمدیکی حالده سود ویمورطه مثللو شیلر یدیرمکه وعلتك سرایتی حسبیله مصابی آیروجه بر محلده بولندیرمغه غیرت ایدیلور.

١٤٤ — انتان عفنی ☚ عفونت دم.

١٤٥ — انتان قیحی ☚ تقیح دم.

١٤٦ — **انتفاخ بطن**. تخمه. سوی‌هضم معدئ مجترات Tympanite. Météorisation. سوی هضم‌معدی‌وتحجم غازدن ایلرو کلوب مجلس وموضعی مجتراتده کرش (اشکنبه) در.

اسبابی: یشیل یاخود چوریمش وبالسهوله اختمار (مایه‌لنمه) ه کسب استعداد ایتمش اوتلرك اکلی وحیوانك تعیینك تبدیل اولنمسی ومعده‌یه نباتات مضره‌نك دخول ایتمسیدر.

اعراضی : اجترارك توقف وباشك ايلرو طوغرى تمدد ومناخرك تبسط ايتمسى وآغزك كپورمسى وتنفسك قلق واحتلاجلى اولمسى وسانجيلرله برابر خاصرهٔ يسرانك شيشوب قطعهٔ جسيمه‌يى استيعاب واستيلا ايلمسيدر كه اعراض مذكوره‌نك ظهورنده وظائف دورانيه وتنفسيه‌يه دخى عسرت واضطراب طريانيله حيوانك انقطاع تنفسدن هلاكى وقوعبولور . انتفاخ بطن يالكز غاز تكوننمدن ايلرو كليوب مواد مأكوله‌نك بربرى اوزرينه يغلمسندن دخى تحدث ايده بيلور . وبو حالده تماس ايديلان كرشك مقاوم وعجينى اولديغى آكلاشيلور . والحاصل علتك هر ايكى صورتى‌ده بر سير سريعه مالك اولديغندن نبضك ضعف وانهباطيله قلبك شدتلى شدتلى چارپمسنه ورعشات عضليه حدوثنه قدر ايلروليدكدنصكره حيوانك خاك هلاكه سرلمسنه پك آز وقت قالمش اولور . بعض حيوانلرده وقوعبولان قلس (معده محتوياتنى اغزدن دفع ايتمك) سلامت عاقبته دلالت ايدن علامتدندر .

تداويسى : مشروبات منبهه ياخود كئوليه ويا لعابيه وملحيه وآمونياق ويرلمك ومدور بازله شكل ٣٤ ويا ياصى بازله شكل ٣٥ لردن بريله بزل كرش عمليه‌سى شكل ٣٦ اجرا قلنمق وخزع معده عمليه‌سنه مراجعتله

شكل ٣٤ مدور بازله

معده‌يه ال صوقيله‌رق محتوياتى مهما امكن تخليه ودرون معده‌يه مايعات مناسبه افراغ واساله‌سيله مواد باقيه دخى تليين ايدلمك وبعده آچيلان

جرحه کرهٔ نساله (تفتیك یوماغی) واسطه‌سیله دیکیلوب قپادلدقدنصکره حیوانه پرهیز ایتدیرلمك ومشروبات مرخیه (خفیف مسهللر) قوللانلمق اقتضا ایدر . وتکون ایدن غازلره بر مخرج کشاد ایدلمك مقصدیله مسبار مری (مری سوندامی) علی طریق التجربه استعمال اولنور .

۱۴۷ ـ انتفاخ تحت جلدی Emphysème sous cutané. نسج حجرویٔ تحت جلدیه غازك ارتشاحندن نشئت ایدر .

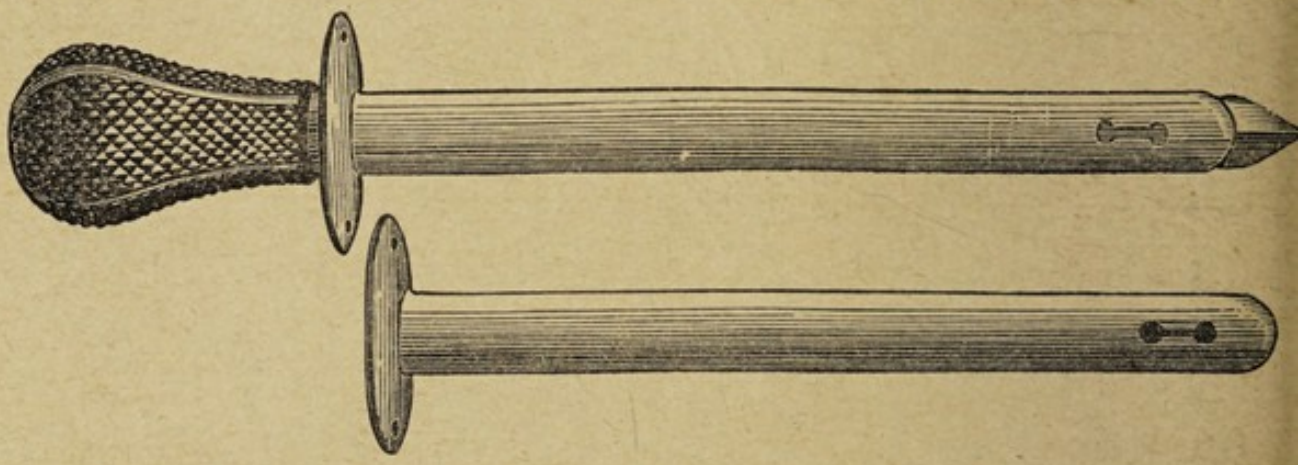

شکل ۳۵ یاصی بازله

اسبابی : طرق تنفسیه ایله اتحاد واشتراکی اولان جروح جلدیه وکسر قصبه وبرضلع مکسور واسطه‌سیله وقوعبولان تمزق رئه وحرکاتی وسعتلی اولان مثلا اطراف قدامیه وخلفیه کبی اعضانك جلدنده حصوله کلان تفرق اتصال مثللو عارضاتدن عبارتدر .

اعراضی : جلددده حاصل اولان تورمك غیر وجیع والاستیقی وقابل خفص (چقورلانور) وقرع ایله متصوت وفرقعی الصدا (چترديلی) اولمسی والیله تضییق ایدلدکده هوای مرتشحه‌نك تبدیل محل ایلمسی در. عمومی ویا جزئی اولور .

تداویسی : قطعهٔ مأوفه‌یی برقاچ یرندن شق یاخود قوری دلك ویا مواد منبهه ایله تکمید (اوسیون) ایتمکدر .

١٤٨ — انتفاخ رئه Emphysème pulmonaire نسج ملتحمه

بين الفصيصاته غير طبيعى اوله رق هوانك نفوذ ياخود حويصلات رئويه نك انبساط ايتمسيدر كه برنجيسندن ـ انتفاخ رئه بين الفصيصات ـ ايكنجيسندن انتفاخ رئه حويصلى ـ تشكل ايدر . وبو ايكى عارضه خصوصيله جنس

شكل ٣٦ طرز عمليهٔ بزل كرش

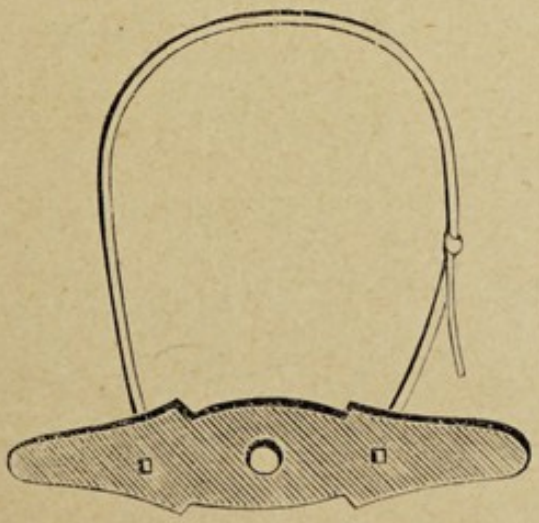

٠,٤٠

شكل ٣٧ عمليهٔ بزل كرش اجراسندنصكره ناسور بازله يى محلنده ثابت طوتمغه مخصوص اغاجدن معمول باصقى .

فرسده ـ صولیغان ـ اسبابندن برینی استحضار ایتمش اولور . بعضکره ذکر اولنان ایکی صورت بر قاچ علتده فوق العاده کسب جسامت ایلر.

اعراضی : عارضهٔ مبحوثه‌نك ظهوری حرکات عنیفه نوعندن صچرامق وثقیل عربه‌لره قوشلمق و سرعتلی قوشـولرده زورلانمق عقیبنده فجئی وخاصره‌لرده کوریلان حرکات تنفسیه‌نك عدم انتظام مترقیسندن اکلا. شـلدیغنه کوره بطئ اولور . بو عدم انتظـام حرکت بر آن توقفـله فاصله‌لنان خاصره‌نك ایکی زمانده تنزلندن حصوله کلور. وعلتك درجه‌سیله حیوانك اسـتراحت و حرکتده بولندیغنـه وقارنی آج یاخود طویمش اولدیغنه کوره مذکور عدم انتظام تخلف ایدر . قرع ایدلدکده صدر متصوت وزئیر حویصلئ طبیعی معدوم واصغا ایدیلان خرخرهٔ صفیریه (ایصلقلی خراتی) وفرقعیه (چترتیلی خراتی) یابس واکر مادهٔ مخـاطیه موجود ایسه راطب اولور . سعال آز چوق قوتلی ویابس ودائما مکرر بولنور . حیوان مریضـك اثنای حرکتـده شرجندن خروج ایدن غازلرك قورولتیسی ایشیدیلور. برونـدن آقان مایع صولندیرلمش یمورطه آقی آکدیرر . باعوم خذاسـنده زئیر قرقیری (نارکیله‌ده ایشـیدیلان صدانك خفیفجه‌سی) حس واستماع ایدیلور . انتفاخ رئه‌نك نتیجه‌سندن متولد اولان عسرت دوران امتلاآت وانصباباته سببیت ویرر .

تداویسی : مریضـك مأکولاتی تبدیل وتعـدیل ایدرك پك آز قوری ویرملی وایشه سوق ایدلمزدن اقدم هضمی اکمال ایتدیرلمش اوللی وتنفسی تصعیبدن وقایه ایچون حیوانك امعـاسنی بربری اوزرینه املا ایتمکدن صاقنملی ومواد راتینجیه وقطران وکونلك وحامض فنیك قوللا- نلمیدر . لفـاح ایله جوز ماثل (قرغه بوکن) ك تأثیرات حسـنه‌سی کورلمشـدر . الك موأثر دوا اولمق وایکی دفعه‌ده ویرلمك اوزره یومیه

بر درهم اعشاری حامض آرسنیقی استعمال اولنمليدر . بو حامض آرسنیقی ایصلادلمش کپك ایله مخلوطاً اعطا اولنورسه‌ده حامض مذکورك داخلده بالتدریج تراکم وتکثر ایدن مقدارینك دفع وانصرافی ضمننده استعمالنه فاصله‌لرله دوام وشـو طریق ایله حیوانی تسمیمدن وقایه‌یه دقت واقدام ایتمليدر .

۱٤۹ — انتکاس رحم ☚ انقلاب رحم .

۱۵۰ — انتکاس مهبل ☚ انقلاب مهبل .

۱۵۱ — انجری . شری . قورداشن Urticaire. Echauboulure Ebullition. جزئی ویا عمومی اولمق اوزره فرس وبقره عارض اولان بر نوع تکلتی قزغینیدر که اصل تکلتی قزغینی مبحث مخصوصنده بیان ایدلمشدر .

اسبابی : غایت مغدی مأکولات ویرلمسندن وترلی‌ایکن جلدك تبرد ایتمسندن نشئت ایدر .

اعراضی : آز چوق سرعتله شـبیکهٔ اوعیـو یه‌ده متفرق یاخود متکثب (بربرینه اولاشورجه‌سـنه صیق) اوله‌رق تحصل ایدن جرم وجسـامتلری مختلف برطاقم اورام صغیره تحت جلدده نمـایان اولور وجلد تسویه‌سـندن کلی جزئی یوکسلمش واوزرنده قیللر اورپرمش وجلد قیزارمش بولنور . حالات عمـومیهٔ حیوانیه پك آز متغـیر اولدیغندن بعضکره عرواء (تتره‌مه) وبراز عدم اشتها کوریلور . مدت دوام مرض ایکی اوچ کوندر .

تداویسی : فصد ومسهل وحمیه ومشروبات ملطفه ومرضیه استعمالـ لیله اورامی سیرکه‌لی صولرله غسل ومریضی سیجـاق طوتمق وکزدیرـ مکدن عبارتدر .

۱۵۲ ـ انجماد. تجمد. طوکمه. Congélation. Gélure درجات مختلفه‌ده وقوعه کلدیکندن اك خفیفی احرار عادی واك وخیمی غائغرندر. صورت اخیره‌سنه نقطات (قبارجقلر) وخشکریشه (اجزای سطحیهٔ متموته‌دن عبارت قبوق) وخدر عمومی (اویوشقلق) دخی ترافق ایدر.

تداویسی: اقسام بدنیه‌نك حرارتنی تدریجاً تزیید وترتیبات خمریه ایله تکمید ومواد قابضه وآفیونیه ایله تیمار ایتمك ومشروبات حاره ومنبهه وخلیت امونیاق واتر آزوتی ویرمکدر (انقطاع تنفس بحثی دخی مطالعه اولنه).

۱۵۳ — انحنای رکبه ☚ تقوس رکبه

۱۵۴ — انسداد حفت. قرق بایرك طیقانمسی Obstruction du feuillet. عمومی ووخیم اولوب خصوصیله اغنامده وخامتی دها زیاده‌در. علت مجوثه قرق بایرك ور یقاتی آرالرنده مواد مأ کوله‌نك قورویوب وسرتاشوب چورکلنمسندن عبارتدر.

اسبابی: پك اوفق دوغرانلمش قوری اوت وصمان ایله سنبله‌نك ویرلمسندن وقوعه کلور وبلکه‌ده امراض سائره‌یه متتابع اولور.

اعراضی: حیوان مریض مأ کولاتی رد واجترارینك انتظامنی غائب و بطنده خفیفجه انتفاخ ایله سانجیلر ظهور ایدر. مریضك وجودنده فتور (درمانسزلق) وحرکتنده تردد واغشیه‌سنده احتقان ومرمه (برون اوجی) ده یبوست وفمده پاس وحرارت وبر از حمی کوریلور. سوت آزالور. انین (ایکله‌مه) اك زیاده انضجاع (اوطورمه) وضعنده ایشیدیلور. انقباض ظهوریله قذورات سیاه وقوری وسرت ومحاط ایله مستور بولنور. ضعف عمومی عارضه‌سیله حیوانك قیامی

کوچلشور . مرض مبحوث بعضاً فلج وانصباب والتهاب بریطون وانتفاخ ظهریٔ قطنی ایله اشتراك واسقاط جنینی ایقاع ایلر .

تداویسی : ایکی اوچك منقوع عطری درونندہ یکرمی درهم اعشاری حامض قلورماء وعطر ترمنتی وجانطیانالی راقی ومشروبات لعابیه و۱۰ الی ۱۲ درهم اعشاری عرق الذهب (ایپقاکوآنا) اعطا وبطنه حقنه ودلك اجرا ایدیلور . یشیل اوت ویریلور . دور نقاهتده مأکولاته دقت اولنمایدر .

۱۵۵ — انسدادحلمه . Obstruction des trayons. ممهباشلرینك یعنی امجکلرك طیقانمسی یاولادی یاخود مجرای لبن جدرانمك بالالتهاب التصاق ایتمسیله ممکن ویاخود ثؤلول (سیکیل) لرك تحصلیله ثقبات منسد اولور .

اعراضی : انسداد ولادی ایسه وضع حملدنصکره ممهنك شیشمهسی وصاغلدقده سوتك کلمامسیله معلوم واکر عارضی ایسه حملهلر کوندن کونه دارلشوب سوتك اینجه‌جك ایپلك کبی جریانه انجق مساعد ودها صکرهلری مجرالرك بسبتون طیقانمسنی موجب اولور .

تداویسی : اکر حلمهیی سد ایدن یالکز جلد ایسه خاچ واری شق ایدلدکدنصکره کوتتاپرقادن معمول بر اینجه سوندا ویاقالینجه کمان کیریشی یاخود کوکرجین توپی ادخال اولنوب یالکز صاغیلورکن آلتق اوزره اوچ درت کون براغیلور یاخود شکل ۳۸ و۳۹ ایله کوستریلان انبوبهلر واسطهسیله سوت خارجه آقیدیلور . اکر التصاق عضلهٔ معصرهلرك فوقنده بولنمش وعلی الخصوص داخل حلیمهده ثوئول حاصل اولمش ایسه شکل ٤٠ ده رسمی کوستریلان مسبار (سوندا) قوللانیلور .

۱۵٦ انسداد شرايين كتف فرس Oblitérations artéri-

elles de l'épaule chez le cheval. اطراف قداميه‌نك ضبطنه لزوم كوسترن بعض عملياتده اجرا ايديلان حركات عنيفه ايله لزومنه

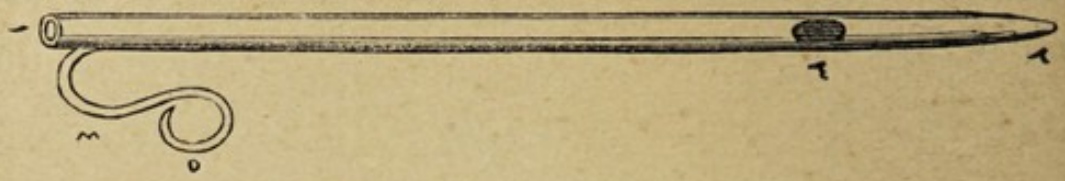

شكل ۳۹ انبوبهٔ حالبه

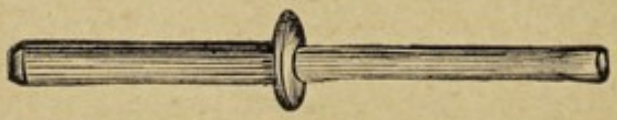

شكل ۳۸ انبوبهٔ حالبه

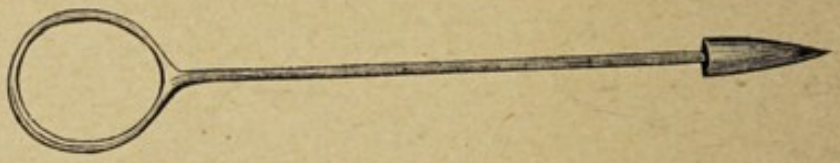

شكل ٤۰ مسبار حمله

مبنی قوللانيلان ممسكلر (قيرق وچاتلاق كبی عارضه‌لرده قوللانيلان ياپشقان صارغيلر) ك زورلی وصيقی اوله‌رق تطبيقی اشبوعلته يعنی جذع عضدی دينلان شريانده علقهٔ سداده حصوله كتيره‌رك تقسيماتندن برينك ويا برقاچنك قسماً ياخود كاملاً منسد اولمسنه سبيت ويرديكی حيواناتده وقوعی نادر دكلدر .

اعراضی: آزچوق مكمل عطالت واطرافك نواحیٔ سافله‌سی نبضان شريانيسنده بطلان ويانقصانيت واقسام مذكوره حرارتنده تدنی وخفت كوريلور . اكر حيوانك خدمت وحركتی امتداد ايده‌جك اولورسه تنفسده قلق و وجهده اكتزاز و موضع فلج خفيف اولان اقسامدن ماعدا سائر قطعات بدنيه‌ده تعرق وقوعبولور .

تداويسی : بيهوده وشفاسی امر محالدر . شرايين جانبيه مسدود

اولنلرك نقصانئ وظيفه‌سنى اكمال ايتمش اولسه بيله بنه دورانك اساساً انتظام ومكمليتنى موجب اوله‌مز .

١٥٧ـ انسدادمرى. اجسام اجنبيه درمرى Corps étrangers dans l'œsophage Ingurgitation. اجسام اجنبيه‌نك وعلى الخصوص پتاته پنجار شالغم كبى بيوجك حجملى مواد مأكوله‌نك مريده طوروب قالمسى اكثريتله جنس بقرده كوريلان عارضه‌لردندر . اجسام مذكوره مرينك يا عنقى ويا صدره داخل اولديغى محله‌كى منخنى ياخود صدرى قسملرندن برنده توقف ايده‌بيلور .

اعراضى : حيوانك مواد صلبه‌يى يوتمقده مشكلاته دوچار اولمسى وشرب ايتديكى مايعك دخى مرى‌يى شيشيردكدن ماعدا لعاب ومواد مأكوله قيرنتيلريله قاريشق اوله‌رق آغزدن برونلدن اعاده اولنمسيدر .

جسم اجنبى مرينك قسم عنقيسنده قالمش ايسه معبر وداجئ ايسرده ال آلتنده حس ايديلان يومرولقدن بالسهوله حال معلوم اولوب حالبوكه دها اشاغيلرده طورمش ايسه لمس ايله تحقيق ممكن اوله‌ميه‌جغندن او تقديرجه اعراض مسروده‌يه واكا ترافق ايدن انتفاخ بطنه دقتله تشخيصنه چاره بولنور .

تداويسى : ١) توقف ايدن جسمى معده‌يه دفع ايتمك ٢) بلعوم طرفنه چكوب آلمق ٣) تقسيم وتفتيت ايلمك ٤) خزع مرى عمليه‌سنه مراجعت قلنمقله‌در . ذكر اولنان اصوللرده اولاً حيوانه مواد دهنيه‌دن برى بلع ايتديرلدكدنصكره مرينك انحنا واعوجاجى همان محو اولوب مستقيم بر وضعيت الق اوزره حيوانك باشى بيونى استقامتنه اوزاديلور. بعده جسم متوقفى معده‌يه ايتكله‌مك ايچون مدفع (باگت دينلان چبوق)

وچکوب آلق ایچوندخی شکل ٤١ ایله کوستریلان آلت مخصوصه استعمال اولنور . خزع مری عملیه‌سی مبحث مخصوصنده ذکر ایدلمشدر .

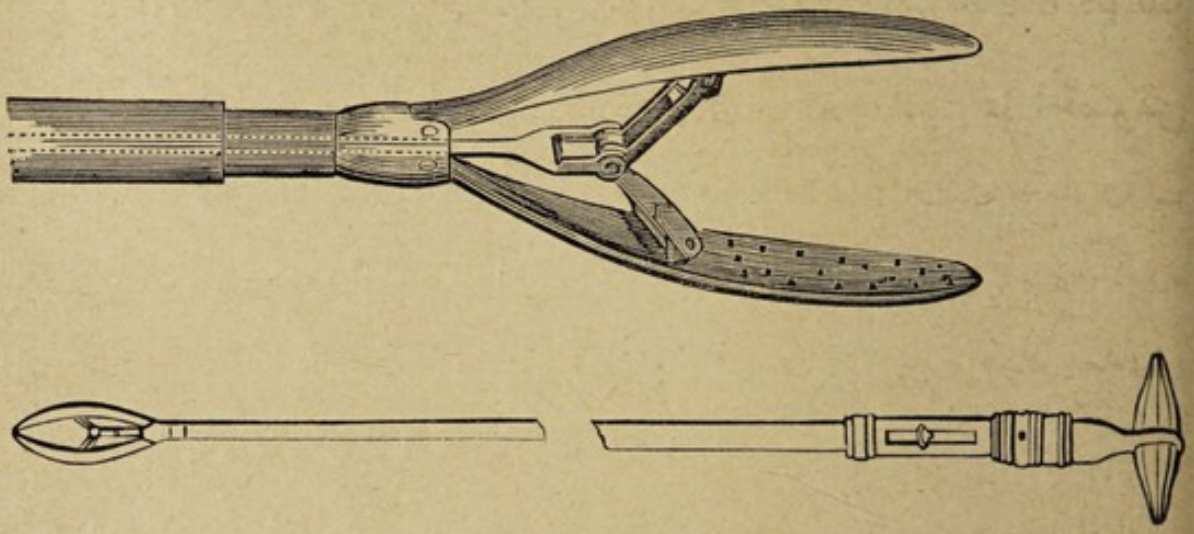

شکل ٤١

١٥٨ — انسداد عنق رحم ☚ وضع حمل عسیر .

١٥٩ — انسمام ☚ تسمم .

١٦٠ — انسواد ☚ اورام صباغیه .

١٦١ — انشقاق شوکی ☚ استسقای شوکی .

١٦٢ ـ انعاظ دائم Satyriasis قوت واقتدارك بر چوق دفعه‌لر تجدد و تکرر ایتمسی صورتیله جماعه اولان میل دائمیدر که قضیبك علی الدوام یاخود جزئی زمان ارا ویره‌رك قیام ایتمسی ایسه‌ده وقوعنك کمال حرص وشدتی وفعل باهك اکمالنه حیوانك فعالیت وموفقیتی بو مرضی انعاظ مؤلمدن فرق ایتدیرر .

اسبابی : ایو بسلنمش وقسراغه چکیلش کنج آیغرلره مشاغل تناسلیه‌نك دها یولنده اولمسنی آرزو ایدن صاحبلر طرفندن بعض منبهات

وخصوصيله زراريخ كبي شدتلى منبه شهوت و يرلمش اولمسى واقسام تناسليه‌نك قابليتنى تهيج ايده‌بيلان موادك تأثير ايلمسى بو عارضه‌يى وجوده كتورر .

اعراضى : حيوان فوق‌العاده راحتسزلك وبعضاً تهور وحدت كسب ايدر . يولارينى قوپارمغه چاليشوب مطاوبنك تحريسى قصديله قاچوب قوشمغه باشلار . اكر توقيفه مجبور ايديلورسه اشتهاسنى غيب ايدرك زبون ومكدر اولور . آتش شهوت وجودينى تخريب وتهورينى تشديد ايدر . قضيبك قيام دائميسى المناك وخصيتان متورم واقسام تناسليه‌يه التهاب مستولى اولمغله شو حال حيوانك بلكه هلاكنه سبببت ويرر .

تداويسى : حيوانى فوق‌العاده آرزوى شهوانى‌يه قاپديرمزدن اقدم يا قسراغه چكملى ياخود خصا ايتملىدر . مرض مذكور سرزدهٔ ظهور اولنجه حيوانى همجنسنك ديشيلرندن وسائر اسباب مهيجه‌دن اوزاق طوتوب زحمت ويورغونلق ويره‌جك خدمتلرله اشغال ويالكز بياضلندير لمش صو ياخود صمان كبي ضعيف مأكولات ايله تغديه وفصد عمومى وورييد صافنه فصد خصوصى اجرا وايجاب حاله كوره بو عملياتك تكرارينه اعتنا ايديلور . حيوان مياه جاريه‌يه اوريلور . عمود فقارى‌يه خصوصيله قطعهٔ قطنيه‌يه قار وبوز وتحت بطنه دنى صغوق صولر وداخلاً كافور وخلتيت كبي شيلر قوللانيلور .

١٦٣ـ انعاظ مؤلم. Priapisme قضيبك متوتر ووجيع اوله‌رق غير اختيارى قيامى اولوب حيوانده جماعه ميل ظاهرى كورنمز . حالت مرضيهٔ مجوثه اكثريا كلبده مشاهده قلنديغى حالده جنس فرسده دخى كورديكنى « بورژلا » بيان ايتمشدر .

اسبابی : اثنای فعل تناسلده قضیبه ضربه تأثیریدر ظن اولنور .

اعراضی : تعریف سابقده کی کبی ایسه‌ده بعضیلرنده‌ده اقسام تنا- سلیه‌نك اضطرابی وتبولك عسرتی وبعضاً احتبـاسی و بولك قرمزیجه وبولانق وبکچوق رسوبی حاوی اولمسی مثللو اعراض مخصوصه‌یه تصا- دف اولنور .

تداویسی : مضـاد التهاب ومحالل ادویه وفصد وکافورلی یاخـود ساده مشروبات لعابیه وسکریه وملین حمام وتنقیه وحمیه ایله‌در .

۱٦٤ـ انقطاع تنفس. آسفکسیا Asphyxie عمومی وخصوصی اولق اوزره ایکی صورتده وقوعبولور .

ا ـ آسفکسیای عمومی : ایکی سببدن نشئت ایدر . برنجیسی احتناق (بوغوله) وغرق (صوده بوغوله) کبی احوالده تنفسـك عدم امکانی ایکنجیسی غاز وکمور بخاری وامثـالی مواد محنقه‌نك اختلاطیله متغیر اولان هوانك تنفسیدر .

تداویسی : انقطاع تنفسی موجب اولان اسباب برطرف ایدلدکدن صکره زواله تقرب ایدن دوران ایله تنفسك احیاسـنه اهتمام وهوای منتن تأثیریله وقوعه کلان تسممك تشفیه‌سنه اقدام ایلمك ایچـون تدابیر آتیه‌یه تشبث ایدیلور . یعنی عمود فقاری اوزرینـه یابس یاخود منبه دلکاره وتنفس صنعی‌یه مراجعت اولنور . بدن حیوانی سیجاق‌اورتیلرله صاریلور . مشروبات منبهه ویریلور . سیرکه ویا قلورلی صولر وصـاف هوا تشمیم ایدیلور . وسائط مسروده‌نك تأثیری بطی وطول مدته‌محتاج اولدیغنـدن تکرار اجرالرنده ثبات واقدام اقتضـا ایدر . اکر تبرد وانجمادن نشئت ایتمش ایسه جسـد حیوانی تدریجاً تسخین وصغوق

صو ویا قار ایله دلك اولنور . وصویك حرارتی آزار آزار آرتیریله‌رق صغوق صو یرینه سیجاق صو قوللانیلور . انجماد بحثنه‌ده باقیله .

ب ـ نقص استدما . تشمس . کون اورمق . حرارت تأثیرایتمك. Anhématosie. Coup de chaleur. حرارت شمسك تحت تأثیرنده وهوای منخلخل داخلنده مشغول اولان حیواناتده استدما (تجددم) نك ممکن اوله‌مامسندن نشئت ایدر .

اعراضی : اثنای اشتغالده مشی وحرکته بطائت وعسرت کلکله برابر بدن عرقریز وحیوانك قیام وضعنده باشی اشاغی دوشوك ومناخر منبسط وتنفس مترسب وصفیری (زورلو وایصلقلی) وخاصرتانك حرکاتی کورلتیلی واغشیهٔ ظاهره مور رنکلی ونبض اولاً سریع ایکن بالتدریج بطی وجلد صغوق تر ایله مستور اولوب حالت مرضیه‌نك اندفاعی چاره‌سنه وقتیله مراجعت قلنمزسه حیوان هلاك اولور .

تداویسی : حیوانی سربستجه هوا جریان ایدن کولکه بر محله چکوب صغوق صو انسکاب یاخود نهره سوق ایله استحمام ایتدیرملی . بعده بدن حیوانی‌یی لایقیله قوریلایوب سیجاق سیرکه ویا خردللی صو ایله دلك وصغوق صو ایله حقنه واك صوك چاره اوله‌رق تنفس صنعی اجرا ایدلملیدر . عکس العملدن صکره بر کوچك قان آلمق فائده‌لیدر .

۱۶۵ ـ انقلاب رحم. انتکاس رحم Renversement de la matrice رحمك از چوق مکمل اوله‌رق تبدیل محل ایتمسی فرجك خارجنده حجم وجسامتی مختلف بر ورمی تشکیل ایدرکه بقر ایله مجترات صغیره‌ده مکمل وغیر مکمل وبسیط و یا مختلط اولق اوزره بر قاچ صورتله اکثریا وقوعبولور .

اسبابی: وضع حمل وخصوصیله سرعتله وقوعبولاندر.

اعراضی: مکملیتی حالنده فرجك خارجنده آز چوق حجملی امرودی الشکل ظهور ایدن ورمك اوزرنده زغابه (اغشیهٔ مخاطیه اوزرنده غیر اختیاری یعنی بنفسه متحرك حاو کبی بارزه‌لر) کورینور. مذکور ورم قویو قرمزی ویا مورمسی یاخود قیر رنکلی ودائما مواد ثفلیه ایله تلوث ایتمش واوزری کدمه (بره) ومزق (اوزله. پیرتله) وسمج (صیرتی) لر ابراز ایدر بر حالده بولنمش اولور. ذکر اولنان ورم هر زمان خارجده بولنمیوب حیوانك یاتدیغی وتبول وتغوط ایتدیکی اثنالرده مشاهده اولنور. اعراض مسروده‌دن ماعدا حیوان مریضده چارپنمق وتپنمك وایقنمق وحما کبی حالار دخی کوریلور. بو علت التهاب مهبل ایله‌ده اختلاط ایدر. لحم نابت (پولیپ) دن فرق ایدلمایدر.

تداویسی: اولاً فتق رحمی‌یی اعاده ایلمك لازمکلوب بونك ایچون مریضه‌یی یاتورمامغه وسرم ایله مثانه‌یی تخلیه وورمی تطهیر ایتدکدن صکره یومروق ایله طیانه‌رق اعاده ایتمکه چالشملی. انجق مریضه‌ده تقلصات وقوعی کورلدکده طیانمقدن واز کچملیدر. اکر ورمك حجمی پك زیاده اولورسه کندوسنه ایلیشمیه‌رك یالکز اقسام متجاورهٔ فرجیه محلنه بالادخال کتلهٔ ورم اوزرینه «لفافهٔ قوکوله» Bandage Coculet یاخود «عصابهٔ اسمارق» Bande d'Esmarck تطبیق قلنور. فتق رحمی یرینه اعاده ایدلدکدنصکره ثابت بر حالده طوتلمسی تأمین اولنمق ایچون مشین یاخود حبلدن معمول لفافه شکل ٤٢ و«لوند» آلتی شکل ٤٣ و٤٤ وفرزج شکل ٤٥ و٤٦ قوللانیلور. ویاخود دها اعلاسی فرجك محیطی ویا قیناقلرك جلدی سیجم وشریت ومرجحاً معدنی تل ایله شکل ٤٧ طرزنده دیکیلور.

اکر ورمك اعاده‌سنه امکان بولنه‌مزسه بتر رحم (رحمی بالعمل قطع‌واستیصال ایتمك) ه تشبث اولنورکه بوعملیهٔ جسیمه ونازکه‌نك اجرا-

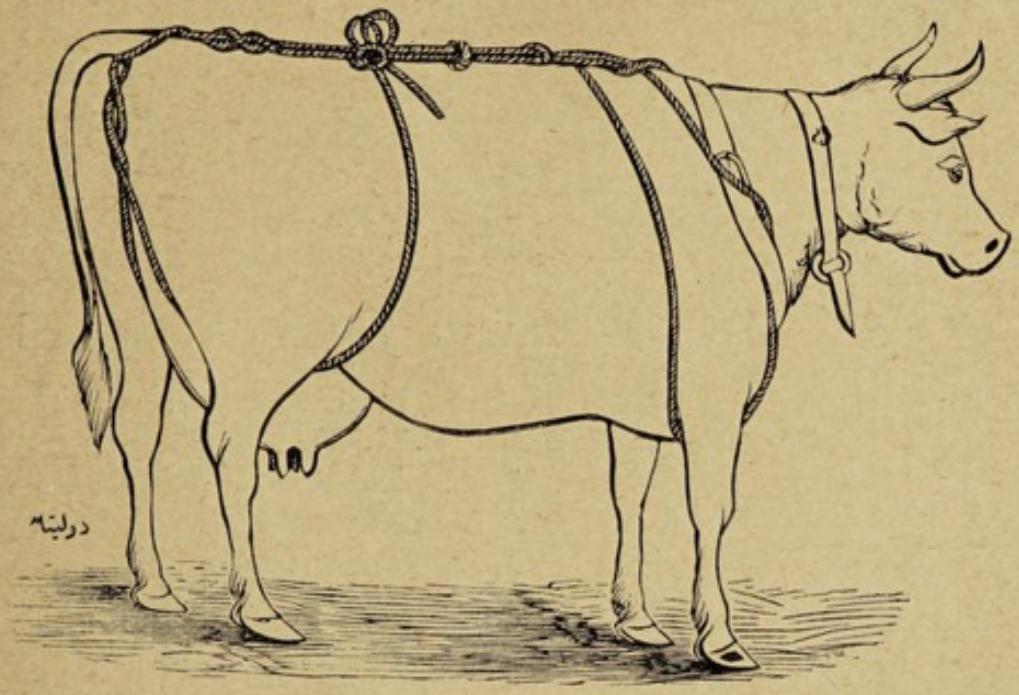

شکل ٤٢ حبلدن لفافه

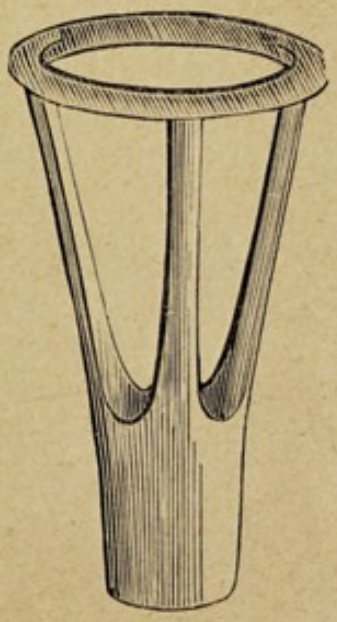

شکل ٤٥ فرزج حلقه‌وی

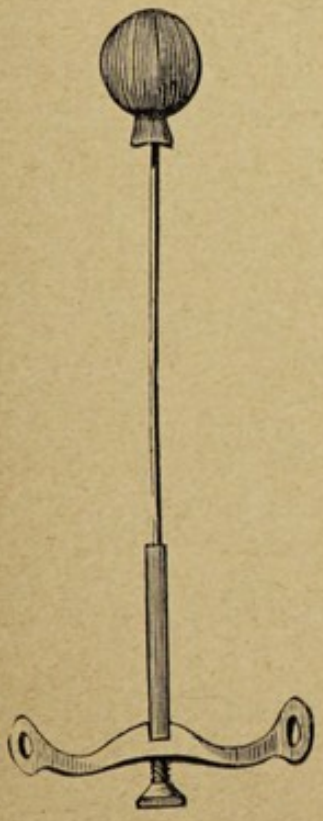

شکل ٤٦ ثابت‌طوتیله‌جق‌قوللی یوماقلی‌فرزج

سیچون رباط عادی ویا الاستیقی یاخود جارش خطی (☜ شکل ۹۹) استعمال ویاخود کاویاته علی الخصوص حدید احمره مراجعت ایدلمکله چوق دفعه حسن نتیجه یه دسترس اولنور .

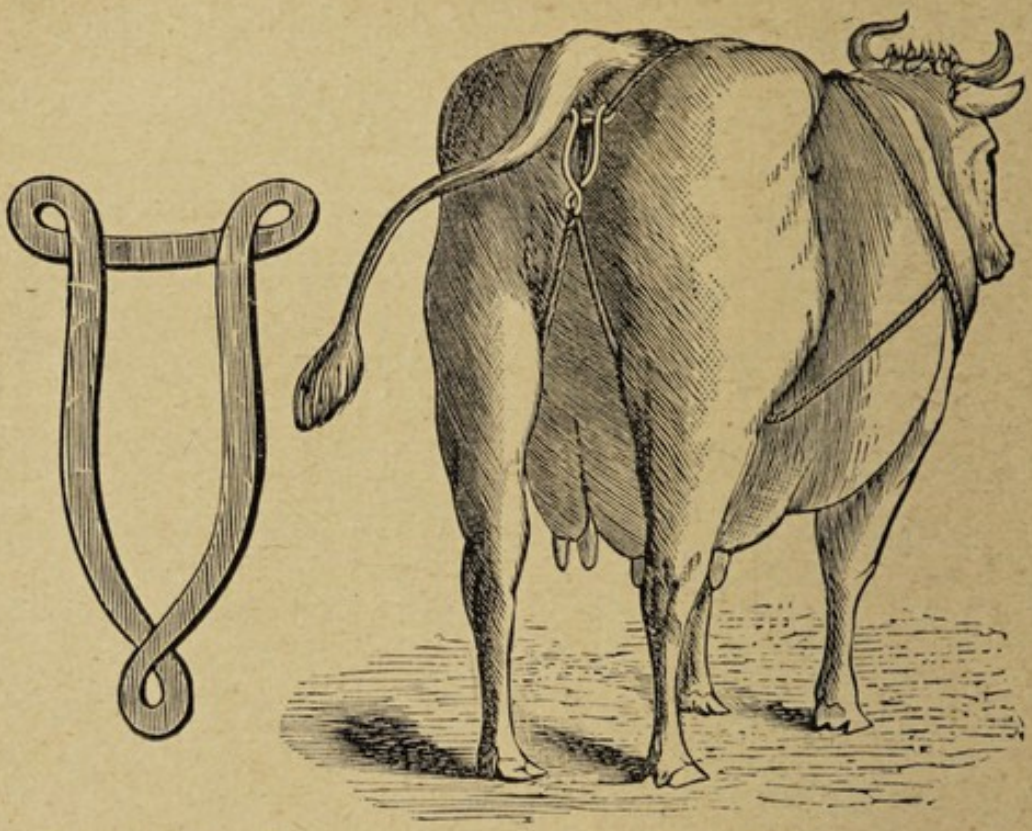

شکل ٤٤ ربط اولنمش لوند آلتی

شکل ٤٣ لوند آلتی

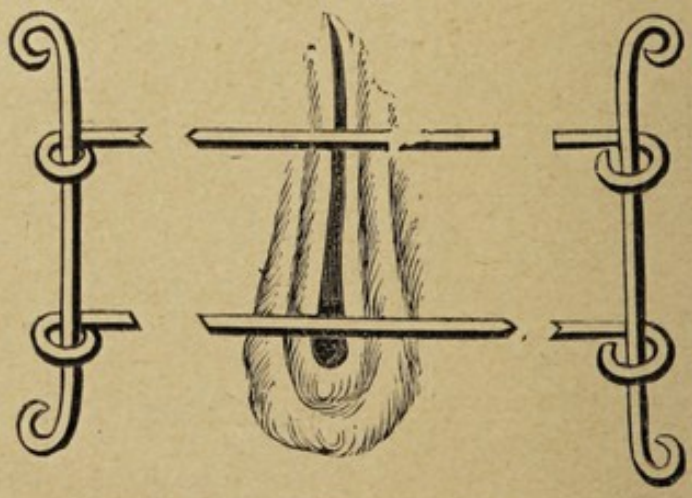

شکل ٤٧ خیاطة معدنیه

١٦٦ـ انقلاب مهبل . انتکاس مهبل Renversement du vagin

مهبلك فرجدن خارجه فیرلامسی اولوب دائما انقلاب رحم ایله مرافقت

وحملك ابتدا یاخود انتهالرنده واك زیاده وضع حملدنصکره ظهور ایدر. وقوعی نادردر.

اسبابی : یورغونلق و آخور دوشمه‌لرینك فنا وضعیتیدر.

اعراضی : شفتان فرج آراسنده پارلاق و آزچوق قویو قرمزی ومحاط ایله مستور وخفیفجه یاخود پك زیاده مسمج واسطوانی بر ورم فتقینك کورلمسی وورم مذکورك جزؤ سفلیسنده واقع تلم (میزاب) ك مجرای بول ثقبه‌سنی تعقیب ایلمش بولنمسی وتلمدن ایدیلان معاینه‌ده عنق رحمك آچیق یاخود قپالی ایدوکنك حس اولنمسی وحرکات عنیفهٔ دفعیه وحصر بول (احتباس بول) وحمی وقوعبولمسی ومؤخراً سقم وضعف کلی ورودیله مریضه‌نك تعطیل حیات ایلمسیدر که بو نتیجه‌یی علتك ترکب ایده بیلدیکی التهاب رحم والتهاب مهبل تعجیل ایدر. انقلاب مهبلی انقلاب رحمدن تفریق ایتمليدر.

تداویسی : هر جانبه وخصوصیله عنق رحمك اطرافنه طوغری مهبلك قیورتی و بروشقلرینی آچمغه دقت ایدرك رحمك تحولی علیهنه تشبث قلنان تدابیرك عینی وجهله حرکت اولنور. مجرا محافظه ایدیله‌رك ورم قطع واستیصال قلنور.

۱٦۷ — انکلیز اصولی قویروق یاپمق ☚ خزع عضلهٔ عصعص

۱٦۸ — انه‌مك. انه‌مه ایتمك ☚ خصا (عملیهٔ).

۱٦۹ — اور ☚ سلعه.

۱۷۰ ـ اورام رحمیه Tumeurs de l'utérus رحم وحوصله‌نك

اورامی : اورام لیفیه ولحوم نابته واورام دمویه واکیاس واورام صباغیه‌دن عبارت شیلر اولوب وضع حملی تصعیب ایدرلر. اکر مهبلده

اولدیغی کبی ایصال ید ایتمك قابل اولور واورام مذکوره دخی ذوذنب (صاپلی) بولنورسه رباط وضع اولندقدنصکره مشرط (بستوری) واسطه‌سیله قطع واخراج ایدیلور .

۱۷۱ ـ اورام صباغیه . انسواد . ملانوز . Mélanose مادهٔ صباغیه‌دن وجوده کلان اورام مجموعه کلیك وعلی الخصوص فرسك آچیق طونده بولنانلرنده اکثریتله کوریلور . داخل انساجه کتله (یبغین) طرزنده بالتوضع اورالرده اورام یاخود ترشحات ویا ممرقیح تشکیل ایدن مذکور مادهٔ صباغیه‌نك قوامی قاتی ورنکی سیاه ویاخود طاش تحته کبی قویو قورشونی اولور . علی الدوام حجمی مزداد اولان بو ورملر منفرد ویا مجتمع برحالده بولنوب انتشار وتحجم ایتدیکی ادوارك برنده تلین و انکشاف ایلمکله درونلرندن قیزلجه رنکلی مادهٔ مصلیه داخلنده سج ایدرك قویو سیاه رنکلی صباغك آقدیغی کوریلور . اشبو اورام صباغیه بریطون ونسخ منضمه وامعا وکبد وطحال وکلیتان وپانقراس واخشای صدریه‌دن غشای الجنب ورئتان وعقد لنفائیه کبی اعضای داخلیه‌یی وخارجاً نواحیٔ نکفیه واضلاع ومحیط شرحی آفتزده قیلار . محیط شرجده حاصل اولدقده بو اسیر دینله‌رك یاکلشلق ایدیلور .

اعراض موضعیه‌سی : علتك مقریله مسلط اولدیغی اعضانك اهمیتنه وتحصل ایدن اورام یوزندن مرضك توسع وکسب جسامت الیمسنه کوره تخالف ایدر . انسوادك حصولی طریق ورائتله‌در دینیلیور .

تداویسی : انجق وسائط جراحیه‌یه مراجعتله اولوب اوده اورام مذکوره‌نك کوریلور طوتیلور و محدود بر شکلده بولنور اولمسیله مشروطدر . انسواد ایله معلول اولان حیوانك لحمی اکل وصرف اولنمقدن مستبعددر .

١٧٢ ـ اورام عظميه . كميك شيشلرى Exostoses هر جنس حيواناتده رضوض عظميه (كميك بره‌لرى) ومجاورتنك تألم و تأثرندن حصه‌ياب اولمسى و حيوانك فوق الطاقه خدمات ثقيله‌ده قوللانلمسى كبى اسبابدن ظهور ونشئت ايدر .

اعراضى : اولاً عظامده وجع واضطراب وبعده مختلف جسامتده اورام حاصل اولور . اورام مذكوره الك زياده اطرافده تكون وتحجم ايتدكجه اوتار واربطه‌نك رابطه والتصاقنه خلل كتيره‌رك يعنى حركت مفصليه‌يى تصعيب ايدرك حيوانك طوپاللامسنه سبب اولور . مرض مبحوث ثفن (نصر) لرله اكياسدن واورام غضروفيه‌دن فرق اولنماليدر .

تداويسى : مواد منفطه ومحلله استعمال وسطحى ياخود عميق نقطه داغى تطبيق وخزع سمحاق عمليه‌سى اجرا ايديلور .

١٧٣ ـ اورام عظميهٔ مشط اصلى . اورام عظم وظيف . Exostoses du canon. Surose. اينجكك وجوهندن برنده ارتفاعات مختلفه‌ده تحصل ايدن سرت شيشلردن عبارتدر. اورام مذكوره بسيطه ويا متقابله ياخود منتشره اولوب اكر اوتاره قريب ظهور ايدر ايسه علته ـ وترى ـ دينلوب دها زياده مخاطره‌لى عد اولنور .

اسبابى : ضربه وسقوط ورباط وقبل الاكمال استخدام واشغال وجر واغديه‌ده مواد كلسيه‌نك فقدانيدر .

اعراضى : معاينه‌ده حيوانك دوچار الم و وجع اولمسى وعرج ونقطهٔ مريضه‌ده حرارت ووجع بولنمسى وركبه‌يه يقين ياخود بوقاغيلغك فوقنده اوله‌رق اينجكك امتدادى اوزرنده نقاط مختلفه‌ده سرت ومقاوم

وملاصق شیشلرك کورلمسیدر .

تداویسی : اولاً مواد منفطـه تطبیقی ثانیاً ومتعـاقباً طول مدت قوللانلمق شرطیـله ایود ثانئ زیبق پوماتهسی ومرهم زیبق مضـاعف کبی محللرك وقرومیت پوتاسك وخصوصیله عمیق نقطه داغی تطبیقی ایله برابر منشار یاخود مقراص الحد واسطهسیله ویا فوی دوسوژ وره‌نت دیلان آلات جراحیه اعانهسیله بالاستیصال امحاسی دخی توصیه اولنمشدر. وکثافت وضخامت کسب ایدن سمحاقی اقسام متعددهیه تقسیم ایلمکه مخصوص اولان آلتی تحت جلده ادخال ایتمك صورتندن عبارت بولنان ـ خذع سمحاق ـ عملیهسنی « سهول » اجرا ایلمشدر . ذکر اولنان کافهٔ تدابیرك نتیجهسی مشکوکدر .

۱۷٤ ـ اورام غضروفیه Chondromes حیواناتده حصولی نادر واسباب ظهوری مجهولدر .

اعراضی : غیر وجیع وتحجمی بطئ آز چوق مدور بر شیشـك تشکلی اولوب مرکزنده حصـوله کلان حفره بر مایع لزجیی حاوی بولنور . اورام مذکوره بعد زمان نصرلشور .

تداویسی : قطع واستیصالدن عبارتدر .

۱۷۵ ـ اورمان علتی Mal de bois. Mal de brou. بو علت حقنده بمزتلو طبیب حسین رمزی وبیطار حسن وحید بك افندیلرك « کچینك تربیهسیله امراضی » عنوانلی اثر مفیدلرنده ویردکلری معلوماتك خلاصهسی شو وجهلهدر : مرعاده تبول دم والتهاب معده وامعا وکلیه وسائره کبی امراض التهابیهنك متحداً حیوانه اصابتدن عبارتدر .

اسبابی : کچینك یدیکی نباتات سمیـهدن دمنك متغیر یاخود مرض

مجموث ایلك بهارده ظهور ایتمك قرینه‌سیله حیوان مذکورك اوموسمده زیاده طاتلی حاوی اولان میشه ومازی کبی نباتات قابضه طمورجق وفلیزلرینی اکل ایتمسیله ذکر اولنان اعضای مهمه‌سنك ملتهب اولمسیدر.

انذاری: حالت حماویه وتبول دم ایله اتصاف ایدن بو خسته‌لکده مریضك هلاك اولمسی علتك حاد حالنك شدت وخفتنه کوره‌در.

اعراضی: بدایت مرضده حیوان راحتسز وجلدی یابس وبوینو- زیله قولاقلری متوالیاً سیجاق وصغوق اولور. بوشبوکرلری قبارق ووجعلی قوللری بربرینه یاقلاشدیغندن مشی وحرکت عسرتلی وبرونی قوری وآغزی حرارتلی وکویش کتیرمسی غایت بطئ وبطنی سرت وشرجی قرمزی وقذورانی قوری وسیاه وبعضاً قانلی بولنور. سونی کیرولر. اکر خسته‌نك وقتیله امدادینه یتشلمزسه علت ایلرولیوب کوز مدارعین درونینه چکیلور. بوینوزلر قولاقلر صغویوب تر ظهورایتمکه باشلار. بطنك حجمی تناقص ایدر. کویش اجرا اولنمز. وجع تزاید وسیلان باسوریه ظهور وبولك رنکیدخی تغیر ایدرك عادتا قرمزیلشور. تنفس اغیرلشور حیوان مرد اولور.

سیری: علت بطائتله دوام ایتدیکی حالده سیری بش وطقوز واك چوق اون ایکی کون امتداد ایدرسه‌ده شدتی دائما بر درجه‌ده قالماز.

تداویسی: اولاً علتك ورودینی منع ایچون اغاجلرك طمورجقلری بیومدکچه کچیلر خارجه‌چیقارلملی یاخود ایکی اوچ ساعت رعی‌ایدیلوب آغیله اعاده قلنملی وبو موسملرده مرعایه چیقارلمزدن اقدم حیواناته براز قوری مأکولات ویرلملیدر. علت مجوثه علیهنه نباتات معطره منقو- علری وکبریتیت سود وهند یاغی کبی مسهلات اعطا وماین تنقیه‌لر اجرا ایدلملیدر. اوجاع شدید اولدیغی حالده اخلامور چیچکی منقو-

عنده اونبش درهم اعشاری خلیت آمونیاق یومیه بر قاچ دفعه‌ده ویریلور . وبطن وصدر وقوللر خردل لاپه‌سیله اوغیلور . مرض التیامه میل ایله نقاهت باشلادقده ملین تنقیه اجرا وملطف منقوعلر اعطاسنه دقت ایدیلور .

۱۷۶ ـ اوزیما . استسقای خصوصی OEdème آزچوق وسعتلی استسقای تحت جلدیدن عبارت اولوب ذاتی وعرضی شکللرنده اجناس مختلفهٔ حیواناته اکثریتله اصابت ایدر .

اسبابی : کدمات وجروح وخراجات ودورانه مانع اولان امراض وعلل قلبیه اوزیمایی تولید ایتدیکی کبی اکثریا مسن اولان حیوانلرك اطرافنی استیلا ایلر . دائما امراض مزمنه وسوی القنیهٔ مائی (کلیك علتی. صیصقه‌لق) ایله مرافقتده بولنور .

اعراضی : بر طاقم انتباجات (شیشلکلر) اولوب اوزرنده پرمغك اثر تضییق قالور . آز وجعلی اولور . حجامت ایدلدکده مادهٔ مصلیه ـ سیلان ایدر . نسج حجروینك کثرتله بولندینی نقاط ایله نواحیٔ مائیه‌ده وقوعبولور .

تداویسی : اسبابنی دفع وازاله ایتمك و خراجاتی آچمق وجروحك تیمارینه تقید واهتمام ایلمك ومصرف دلکلر ویا منفطلر قوللانمق ویاخود نقطه‌واری داغلامقدر .

۱۷۷ ـ اوزیمای متعممه . استسقای عمومی . استسقای فرس . OEdème généralisé. Anasarque du cheval. ادوار ثلثه‌یی شاملدر .

اسبابی : جلدك تبردی .

اعراضی : دور اول : دائما آزچوق حمی ایله فجئةً ظهور ایدر .

نبض ابتدا قوتلی ومؤخراً کوچك وضربان قلب شدتلی واغشیهٔ ظاهره اصفرالاون ونمش (قرمزی نقطهلر) ایله لکهلی اولور . دوداقلرله برون اوجی قطعه قطعه تنبج (شیشمه) وانتباجاتك اتحادیله کلی جزئی واسع براوزیما تحدث ایدر . رأس شیشکین چیرکین برشکله کیرر استسقای مبحوث بدایتاً نواحیٔ مائلهده حاصل اولور . حیوانات مأوفه مأکولات اکلنده زحمت وتنفس ایتمکده صعوبت چکر .

دور ثانی : دور اول اعراضنك تزایدی و مناخردن مادهٔ مخاطیهٔ دمویهنك وفدن ایپلك کبی اوزار صالیانك جریانی و اغشیهٔ ظاهرهنك تدریجاً تلونی و انتباجك تکثری ایله محیطلرینك مساوی ارتفاعده بولنان حویه (زه . قبارتمه کنار) لر ایله محدودیتی مشاهده اولنور . بش آلتی کون امتلا متمادیاً آرتارسه بو قاغیلقده ودیز ایله حنبك بوکوملرنده جلد چاتلار . یاخود آز چوق واسع برخشکریشه آیریلوب قوپار . ضربان قلب قوتلی ونبض کوچك وضعف وکدر وحرکتده مجالسزلك همان حد کماله واصل اولور .

دور ثالث : تنفسك پیدرپی آرتان سرعت وصعوبتی وغشای نخامی اوزرنده بولنان صفایح انتباجیهنك انسأف (قبوقلنمه) ی ایله اثنای زفیرده نفسك کراهتی حس اولنور . رئهلرك خصوصیله اقسام مائلهسنك استسقایه اشتراك ایلدیکی بالاستقصا معلوم وضربان قلب قوتلی حالبوکه نبض ضعیف ودم محقق متغیر اولور . بعضکره امتلا آتك بالامتصاص بردنبره غائب و آنی متعاقب سانجیلرله کثرتلی اسهالارك پیدا وظاهر اولمسی حیوانك هلاکنی انتاج ایدر . علتك مدت امتدادی ٤ و٦ و٨ و١٠ کون اولمق اوزره متحول وذات مرض هر حالده وخیمدر .

تداویسی : اول امرده نقاط ممتلیه سیجاق سیرکه ایله دلك ایدلملی

و مسهلات معدنیه وسیجاق مشروبات منبهه ویرلملی وایکنجی کون اثر التیام کورلمزسه ٤٠ الی ٥٠ درهم اعشاری خلیت آمونیاق اعطا اولنملیدر. جانطیانالی وقناقنالی معجونلر وانلرك اوزرینه قهوه مطبوخیله کافورلی راقیدن برر اوچك مخلوطاً یومیه درت بش دفعه‌ده حیوانه بلع وشرب ایتدیرملی ومناخری بالعمل توسیع ونظافته زیاده‌سیله اهتمام ایتملی وامتلاآت حجامت ایدلملی وایو مأکولات اعطا و مریض تحت حرارت شمسده کزدیریله‌رك صاف هوایه عرض ایدلمك کبی تدابیره تشبث قلنملیدر .

۱۷۸ — اوکجه دارلغی ☚ ضیق الحافر .

۱۷۹ — اوکسوروك ☚ سعال .

۱۸۰ — اوموز طوپاللغی ☚ عرج منکب .

۱۸۱ — اوموز قیزمه‌سی ☚ تسخن .

۱۸۲ — اویوز ☚ جرب .

۱۸۳ — ایدیچ ایتمك ☚ خصا

۱۸٤ ـ باسور Hémorroïde حیواناتده ظهوری پك نادر اولان اوردهٔ سرم (معاء مستقیم) ك انبساط دوالیسیدر . بعض بیطارلر فرس وبقر وکلبده مشاهده ایتمشلردر .

اعراضی : خارج سرمده متبارز قرمزی انتفاخ وصیق صیق تغوط وارتشاح دموی وتورم شرج کبی عوارضدن عبارتدر .

تداویسی : تنقیات بارده ومرخیات (خفیف مسهللر) وراطانیا یاخود فوق قلور حدید ایله احتقان ووسائط جراحیه‌دن دخی رباط وضعی واستیصال واکتوا ایله‌در .

۱۸۵ — باقارکور ☚ کمنه .

١٨٦ ـ بتر ثديه (عمليهٔ). ممه يي كسمك عمليه‌سى Amputation des mamelles. اجراى عمليـاته لزوم كوسترن اسـباب غانغرن واورام متنوعة‌الطبيعيه وسرطاندر. هر جنس حيوانك ديشـيلرينه خصوصيله ديشى كلبه اجرا اولنور. ممه يا قسماً وياخود اكر امجكك محافظه وابقاسى جائز اوله‌ميه‌جق ايسه كاملاً كسـيلور. حيوان ياترلمش وبعضاً اتر ويا قلوروفورم قوقلادلمش اولديغى حالده ممه‌نك اطرافى نهايتلرى برلشمك اوزره وايكى دفعه‌ده دائراً مادار شق وبركليبه (كوچك چنكل) ايله ممه طوتيلوب رفع وقطع اولنور. عمليـاتده جدار بطنى‌يى كوزتمك ووقوعبولان نزف وريديدن تلاشه دوشميه‌رك آچيلان اوعيـه‌يى اهتمام وتأنى ايله باغلامق اقتضا ايدر.

١٨٧ ـ بتر ذنب (عمليهٔ). قويروق كسمك Emputation de la queue. فقرات ذنبيه‌ده موجود اولان رم عظمدن وذات الجنب والرئه عليهنه تدبير واقى اولمق اوزره اجرا ايدلمش اولان تلقيحك توليد ايلديكى خلاف مأمول برمحظوردن قويروغى قورتارمق مقصديله وياخود نظافت وموديه رعايت فكر وهوسيله بو عمليه‌نك اجراسنه تشبث اولنور.

اصول عمليه: اولاً قويروغك قطع اولنه‌جق نقطه‌سـنك اوست طرفنده بولنان قيللرى اورلدكدن واندن اشاغيده‌كيلر ايكى عشير ذراع امتدادنجه دائراً مادار قيرپلدقدنصكره قويروق انقاً اوزاديلوب طوتيله‌رق ودقتله آرانيلوب بولنان مفصلك كسيله‌جك نقطه‌سى قاطع الذنب آلتنك آغزينـه طوتديريله‌رق مذكور الت قوت وسرعتـله قپاديلنجه قويروق كسيلمش اولور. سيلان دمى منع ايتمك ايچوندخى درحال كاوى الذنب دينلان قويروق داغيله ايوجه داغلانور. منتظماً اجراسنه موفق اولنمش

اولان بوعملیه نتیجه‌سنده دخی حیوانك کزازه کرفتاراولدیغی کورلمشدر.

۱۸۸ ـ بثرهٔ خبیثه . جمرهٔ ملحقه . یانی قره . Pustule maligne.

ویروس جمروینك تلقیحندن [*] حاصل و اثری ابتدا جلددە ظاهر و طبیعتی غائغرنی اولان بو علت اصل جمره ایله تخلیط اولنه کلورکن باشلیجه اعراضنه ایدیلان دقت سایه‌سنده یکدیکرندن فرق وتمیزا ولنمشدر. چونکه اصل جمره (جمرهٔ عرضیه) حمی کبی آفات عمومیه‌یی متعاقب ظهور ایتدیکی حالده اشبو بثرهٔ خبیثه یاخود جمرهٔ ملقحه دینلان ورمك جلددە تبارزندن اقدم اعراض عمومیه‌دن هیچ بر اثر کورلمز .

اعراضی : اولاً حکهٔ شدیده‌یه دوچار اولان جلدك مدورجه قبارمش بر نقطه‌سنك مرکزی ترفع و یکرمی درت یاخود قرق سکز ساعت ظرفنده اوراده درونی مادهٔ مصلیه ایله مملو بر حویصل ویا بثره تشکل و آنی متعاقب جلدك سمکی داخلنده مور رنکلی وجعسز ومقاومتلی برورم تحصل ایدرکه ورم نقطهٔ مرکزیه‌نك اطرافنده متحرك ومحدود ومتحول اللون واوزری نقطات ایله مستور بر هاله (دائره) صورتنی آلور . علت نسج حجروی‌یه واصل اولنجه هاله ارتق توسع وترفع ایتمکدن کیرو قالمیه‌رق آیرلمش اولدیغی مرکز برنوهٔ غانغرنیه شکلنده سرتلشور وچقورلاشور . تحت الجلد تکون ایدن غانغرن جمیع اقسام عضویه‌یی محو ایله خارجاً وداخلاً برسیرت مخصوصه اکتساب

[*] جمره‌یه دوچار اولان حیواناتی فصد وتداوی ایدنلر عین واسطهٔ سرایتله بو علته دوچار وحتی جمره‌دن مرد اولان حیوانلرك جلدلرینی ویوکلرینی ایشلیانلرده دخی علتك زمان ظهور وانتشار وآوان هجمه واستیلاسندن چوق وقت صکره‌لری داء عضال مذکور اشکار اولور . بناء علیه کرك بیطارلر وکرك اصحاب حیوانات ایله صنعتکارلرك پك زیاده احتراز واحتیاطه جداً اهتمام ایتملری لازمدر .

و وظائف حياتيه‌يى اخلال ايلركه بو حالده حيوان وقت قليلده هلاك اولور .

تداويسى : ورمك ماده ومحصولى محو اولنجيه قدر عميقاً داغلانمق وداخلاً مضاد عفنه ادويه قوللانمقدن عبارتدر .

تفصيلات سائرهٔ مرضيه ـ جمره ـ بحثنده مطالعه اولنه .

١٨٩ ـ بجاغه صو طوپلانمه Eau aux jambes جنس فرسه مخصوص وحليمئ جلدك فرط تمونمدن عبارت اولوب اطرافك نهايت سفلاسنه عارض اولور . اصول تداويه مقاوم وعاصى اولانى برزمانلر ـ جدرئ فرس ـ دن فرق ايديلهمامشيدى . علتك وخيم شكلى صعيب الالتيامدر .

اسبابى : چايرلرك رطوبتى وشهرلرك چاموريدر .

اعراضى : اولاً امتلا وحكهٔ شديده (شدتلى قاشنتى) ووجع ظهور ايدر . بعضاً حكه ايله وجعك ظهور ايتمديكنهده تصادف اولنور . قيللر متنفش (ديم ديك اورپرمش) اولوب كلى جزئى ترشح ايدن مادهٔ مصليه صكرهلرى قيحى برسيرت آلور قيللره ياپشور . جلد چاتلار چاتلاقلرك اوزرينى ستر ايتمش بولنان قمعوله (طمورجق) لرك يوزنده قوپمش قيللر كورينور . آز چوق بيوك برشكل كسب ايدن حدبهلر (قمعولهلر) رايحهٔ كريهه نشر ايليان مايع مترشحه مستغرق اولان اوصاف مختلفهده برطاقم امتلا و اورامى وجوده كتوررلر . بعضكره جلد تموت ايتمكله ناقابل التيام قروح (شانقرهلر) تكون ايدر . امتلاى اطراف تزايد ايدهجكندن حيوان بالكليه عملدن ساقط اولور . مرض مبحوث دائما ـ داء ضفدعى (قراپو) ـ ايله مرافقت ايلر .

تداويسى : قواعد صحيهيه تماميله رعايت ونافع الصحه مسكن وايو

مأكولات وصيق صيق بيقامق وقابضات وملح رصاصلى غليسرين وساده ياخود حامض فنيكلى قطران وفوق قلورحديد واملحهٔ نحاسيه محلوللرى قوللانمق لازمدر ـ به كور صابونى ـ (ادويه فصلنك صابون بحثنده تركيبى كوسترلمشدر مراجعت اولنه .) استعمالى توصيه اولنمشدر .

١٩٠ — بجلغان ☜ عرنه .

١٩١ — پرده ☜ ساد .

١٩٢ — بره ☜ رض .

١٩٣ ـ بزل جيوب خلقوميهٔ ذو الحافر (عمليهٔ). عمليهٔ خزع لامئ فقارى Ponction de la poche gutturale des équidés. Hyovertebrotomie فرسه اجرا اولنور .

لزوم عمليه : جيوب خلقوميه‌ده قيحك تحصل ايتمش اولمسيدر كه حيوان باشنى اشاغى ايندير ركن ياخود مأكولاتنك هر لقمه‌سى بوغازندن كچركن كوريلان سيلان انفيدن معلوم اولور . بعضاً ناحيهٔ تحت لسانيه‌ده امتلا بولنور . بونى سقاوه‌دن فرق ايتمك لازم وتشخيص ايتمكده بروندن سيلان ايدن ماده‌نك طبيعتيله غشاى نخامينك دقتله معاينه‌سى كافيدر .

بزل عمليه‌سى: اولاً ياره‌لنمامسيچون ورید وداجى شيشيرلدكدنصكره جيبك جزؤ اسفلى ياخود او سطنه بر بازله (تروآقار) ويا بر مشرط (بستورى) ياخود داغ تيموريله اجرا اولنور . آچيلان فتحه‌يه مقابل اولهرق جزؤ اعلاى جيبه ايديلان بزل ايله‌دخى ـ خزع لامئ فقارى ـ دينلان عمليه اجرا اولنمش اولور .

اصول عمليه : حيوان آياقده طوردينى ياخود ياتيرلمش اولديغى

حالده ربط وضبط اولنمليدر . برنجی زمان : آطلاس (فقرهٔ عنقيهٔ اولی)ك نتوء منحرفی ايلروسـندن جلدی شق و حليهٔ عضديه نام عضلهنك وتر عريضيدخی قطع ايديلنجه او وقت عضـلهٔ ابريهٔ لاميهيه پرمقـله تماس ايديله بيلمك ممكن اولور كه اشته بو عضله بزل ايديله جكدر .

ايكنجی زمان : پرمغك حس ايتمكده اولديغی كيرودن نتوء ابرئ عظم قفا ايله ايلرودن پرمغك تضييقی ايله قاتلانان شعبهٔ كبيرهٔ عضلهٔ لاميه حدبهسی آراسـندن مشرط يوقارودن اشـاغی وكيرودن ايلرويه مائلاً وكسكين يوزی برون جهتنه متوجهاً نفوذ ايتديريلور .

اوچنجی زمان : ورید وداجينك شعبهٔ لسـانئ وجهيسی آلتنـدن آشـيرديلهرق كچيريلان منخنی بازلهيه برايكی دفعه طيانمغله جلد دلينوب بازلهنك سـيوری اوجی خارجه چيقارق فتحهٔ متقابله دخی بو صـورتله آچيلمش اولور . بويلجه آچيـلان معبردن برفتيل كچيريلهرك ايكی اوجی برلشديريلوب باغلانور . اكر فتحهٔ متقابله مشرط ايله اچيلهجق ايسـه او حالده منخنی بازله يرينه ﴿ شكلنده سوندا قوللانيلور .

تنفس صفيری (قورناج) جيوب خلقوميهيه قيحك تراكمندن حاصل اولمش ايسه بو عمليات ايله دفع وزائل اولور . عمليات نادرالاجرادر .

١٩٤ — بزل عين (عمليهٔ) ☜ استسقای عين .

١٩٥ ـ بغه Forme بغه دينلان كميك شيشی بوقاغيلق كميكنه ياخود تاج كميكيله غضروف ليفيسنه عارض اولديغندن بولنديغی نقطهلره كوره ايكی درلو اعتبار اولنور .

ا ـ بوقاغيلق كميكنك سطوحنه مسلط اولور . اسـبابی : رض وآنترا واستعمالی وسلامئ مذكورك كسری ياخود شقيدر . اعراضی : تورم وحين تضييقده محسوسيت وعرج وبعضاً اوتارك توتری وطولا-

يسيله ديك باصمق عارضه‌سى وتضيق ظلف كبى حالاتدر .

تداويسى : نقطه داغيله عميقاً اكتوا وايود زيبق تطبيق وضيق الحافر عليهنه تدبير ايلمكدر .

ب ـ عظم اكليل (تاج كميكى) ه طارى اولان بغه غضروف ليفيسنه دخى مستولى اولوب او حالده غضروف مذكورى كميكلشديرر .

اسبابى : رض و آرد اياقلرك اشبو نقطه‌يه شدتله تصادمى وغير منتظم وطاشلق اراضيده حيوانك پكچوق چالشديرلمسى وغضروفه وبتون آياغه مخصوص اوله‌رق وجوده كلان آفات سائره بو مرضى حصوله كتيره بيلور .

اعراضى : اولاً وجع ومتعاقباً عرج ايله توصف ايدركه مجلس مرضك بالمعاينه تعيين و تحقيقنه چاليشان بيطار پكچوق دفعه دوچار مشكلات اولور . بونكچون دقت جديه ايله ايديلان معاينه‌ده قطعهٔ مذكوره‌ده بولنه‌جق اولان ولو غايت كوچك برنتوء عظمينك طوپاللغك موجبى اولديغنه شبهه ايتماليدر . ناحيهٔ مأوفه‌ده تغير شكل وحسيت وبعضاً حرارت كوريلور . ظلفك شكلى آزچوق تغير و صحن (آيه) دارلانوب تضيق ايتمك صورتيله تضيق ظلف ورحصه (بيلم) دينلان علتلر وجوده كلور . مرض مبحوث اوتارك حركاتنى مشكللشديرمكله الم ووجع تزايد ايدر . والحاصل توتر اوتار وتقوس رجل ظاهر اولور .

تداويسى : سيورى نقطه داغ تيموريله عميقاً (بو قطعه‌ده سقوط جلد سهولتله ممكن اوله‌جغى خوفنه مبنى بينلرنده مناسب مسافه براغيله‌رق) اكتوا ايديلور . ابتداى مرضده محلل ادويه ومنفطات قوللانيله بيلورسه‌ده حسن نتيجه مشكوكدر . اوكچه‌لرده طرناغى يونتوب اينجله‌رك ظلفك تضيق ايده مامسنه چالشمليدر . خزع عصب عمليه‌سى

بو علت علیهنه الك زیاده نافع وسائطدن اولمغله تدابیر سائرهٔ مناسبه ایله برابر اجراسی « نوقار » طرفندن توصیه اولنور .

١٩٦ — بل صالقلغی ☚ وثی قطنی .

١٩٧ ـ بل یاره‌سی Mal de rognon قوشوم وایر طاقملرینك یاخود راکبك وضعیتنك اویغونسزلغندن قطعهٔ ظهریه وقطنیه اوزرینه وقوعبولان ضغطك اثر ونتیجه‌سی اوله‌رق حاصل اولور .

اعراضی : خراجه وثفن (نصر) و رم‌عظم ونخرهٔ اربطه وسائره‌که جداغو یاره‌سی مبحثنده اولدقجه تفصیل ایدلمش ایدوکندن بل یاره‌سنك تداویسی خصوصنده دخی بنه مبحث مذکور مطالعه بیوریله .

١٩٨ — پوریغو ☚ سعفه .

١٩٩ — بوغاز اوری ☚ جدره .

٢٠٠ — بول دم ☚ تبول دم .

٢٠١ — پولیپ ☚ لحم نابت .

٢٠٢ — بوینوزلرك صاللانمسی ☚ تزلزل قرون .

٢٠٣ — بیعی فسخ ایدن احوال ☚ موجب رد اولان امراض .

٢٠٤ — بیلك شیشی ☚ استسقای مفصل وجه‌قدامئ کعب .

٢٠٥ — بیله‌م ☚ رحصه .

٢٠٦ — بینك صارصلمسی ☚ رجفان دماغ .

٢٠٧ — بیونك چارپلمسی ☚ تمایل عنق .

٢٠٨ — پیه‌تن ☚ تقیح قدم اغنام .

٢٠٩ ـ تبول آلبومین . تبول‌زلال . داء برایت . Albuminurie بولده آلبومینك بولنمسندن عبارت اولوب حیواناتده باشلیجه بر مرض

تشکیل ایتدیکی قبول اولنمقدن ایسه برعرض کبی اعتبار ایدلمسی دها انسب واولیدر . فرس وبقر وغنمده کوریلور .

اسبابی : پك معلوم دکلسه‌ده امراض تیفوئیدیه و مرض جماع اعراضی اولمق اوزره حاصل و اثنای حبل (کبه‌لك وقتی) ده دخی ظاهر اولور .

اعراضی: بلده محسوسیت ومشی وحرکتده صعوبت واغشیهٔ ظاهره‌ده احتقان کوریلور . قرمزیجه و بعضاً دموی و آزمقداردہ صیقجه صیقجه کلان ادرار بر قاچ کون صکره علقهٔ لیفیه‌یی حاوی اولمقدنناشی صاری رنکلی ودائماً بولانق وکپوکلی بولنور . حامض آزوت یاخود حرارتله معامله ایدلدکده پیختیلانور . اکر مدت مرض تمادی ایدر ایسه البومینك مقداری چوغالور وهمان اطرافه امتلا و آز چوق وسعتلی اوزیما مستولی وشو حالی متعاقباً بعضکره شدتلی اسهال طاری اولور . اکر علت منتج سلامت اولورسه آلبومین آزالور . املحه واوره (جوهر بول) تکرار تحصله باشلار . حالت مرضیهٔ مبحوثه اکثریا ذات الرئه وذات الجنب والرئه ومختلف استسقالرله اختلاط ایلر .

تشریح مرضی : کلیتان حجملی ومفروط الدم و حویصلات کلیه لزوجتلی بر محاط ایله مملو بولنور .

تداویسی: قطعهٔ قطنیه‌یه خردل ومنفط موادکبی مصر فلرقوللانیلور. مشروبات لعابیه و آردیچ تخمی وترمنتی ومواد قلویه ویریلور . مریض سیجاق طوتیلور وکوزل بسلنور .

۲۱۰ – تبول دم . بول دم . Hématurie. Pissement du sang

اکثریا بقرده وپك نادراولەرق فرس ایله غنمده احلیل (مجرای بول)دن

دم صافی یاخود بول ایله مخلوط دمك سیلانندن عبارت بر مرضدر. بعضاً جایحی (بلدی) صورتده ظهور ایدر. انصباب ایدن دم کلیه وحالب (مجرای سوقی بول) ومثانه واحلیل کبی عضولردن مختلف طرزلرده اخذ منبع ایده‌بیلور. علت یا ذاتی یاخود عرضی اولور. بالترجیح دیشیلرله یاورولری اضرار ایلر.

اسبابی: جنس بقرده مرض مبحوثه اولان استعداد زیاده اولمقله برابر باقمسز مرعالری چوق اولان بلده‌لرحیواناتنده کثرتله وقوعبولور. قاطرطرناغی ومیشه وقره آردیج فلیزلری کبی رچنه‌لی وقابض نباتات ایله ذات القاح خفیه (نباتات خفیه. خرده‌بینی منطارلر) ایله قاپلانمش اولان چوروك وکوفلی اوتلر وصمانلر ونباتات خفیهٔ مذکوره‌نك کثرتله حصولنه مساعد اولان قاریقه کوسبه‌لرینك یدیرلمسی وصغوق منبع واریمش قار صولرینك ایچیرلمسی ورطوبتلی وبطاقلق اولان مملکتلرده تمیع دم نتیجه‌سی وقحط هنکامنده حیواناتك چالیلقلرده رعی ایدلمسی وکلیه‌دن مجرای بوله قدر ممتد اولان اعضای بولیه‌نك هر درلو آفاتیدر. وریدلره صو احتقان ایدیلمك تضییق دمك آرتیرلمسی دخی تبول دمی موجب اولهبیلور.

اعراضی: وهلةً ظاهر اولوب حیوانده کدر وبولده آچیق قرمزیدن پشمش قهوه سیاهلغنه قدر تخلف ایدن رنك کوریلور. وبولانق اولدیغی وقتده علقه یاخود املحه ترسب ایدر. بولك مقداری عادتندن زیاده دکلسه‌ده فعل تبول بر چوق دفعه‌لرله اکمال اولنور. تبول وجع والمسز ممکن اولورسه‌ده علته اکر نباتات قابضه‌نك اکلی سببیت ویرمش ایسه حیوانده ایکلتی وقطنده حسیت ومشیده زحمت بولنور. عطش مزداد واشتها آز چوق متدنی واجترار مختل وحیوان

اوجاع بطنيه‌دن متأذى واسهال وانقباضك ظهورى يكديكرينى متعاقب وبعضاً سوتدخى ملون ياخود منقطع اولور.

بو عاتى تسممدن فرق ايتمليدر. علت اسبابنك اندفاعيله زائل اولوب آز مدت دوام ايتديكى حالده حيوانه براز ضعفيت وچوق وقت امتداد ايدرسه ضعف كلى ايراث ايدر. كليتين احتشا (انساجى آرالرنده قان پيختيلرى بولنمق) وبول اجزاى ليفيه وانقاض بشرهٔ مخاطيه‌يى احتوا ايتمش بولنور.

تداويسى: اسباب مرض ازاله واورمانلرده رعيدن اجتناب وآخورلادلمق مدتى تمديد ياخود نافع الصحه چايرلرده تعليف ايدلملى. داخلاً دخى شكر ياخود بال ايله مخلوط كيرچ صويى وقار بونيت كلس (طباشير) وادويهٔ مره (آجى مواد) وحامض‌فنيكلى ياخود قيره‌ئوزوتلى مشروبات ويرلمليدر (له‌روا).

٢١١ — تبول سكر ☜ ديابيطس.

٢١٢ ـ تپيك Eparvin نصرلى تپيك وقورى تپيك اولمق‌اوزره ايكى درلودر.

ا ـ نصرلى تپيك Eparvin calleux نصرلى تپيك مأبض (حنب)ك آز اشاغيسى ووجه داخليسنده يعنى اينجكك نهايت عاليه‌سنده بولنان وتأسس ايتديكى مذكور نقطه‌نك جانبينه توسع وانتشار ايدن بياغى كميك شيشيدر. شكل ٤٨ و ٤٩ جنس فرس ايله بقرده كوريلور.

اسبابى: آغير عربه چكمك وصچرامق وكيرو طارتمق ايچون حيوانك زورلانمسى وبنيه‌سنك كمالندن اول ايشه قوشلمسى وضرباتك

تأثیری وقصورلی طوغمسی وتوارث طریقیله معلول اولمسی کبی شیلردر.

اعراضی : اثنای راحتده حیوان طرناغنك اوجنه طیانیر. سرعتلی یاخود عادتا یورویشلرده طوپاللق اولدقجه فرق اولنور. بو طوپاللق حرکتدن براز صکره یه قدر یا دوام ایدر یاخود زائل اولور. موضع

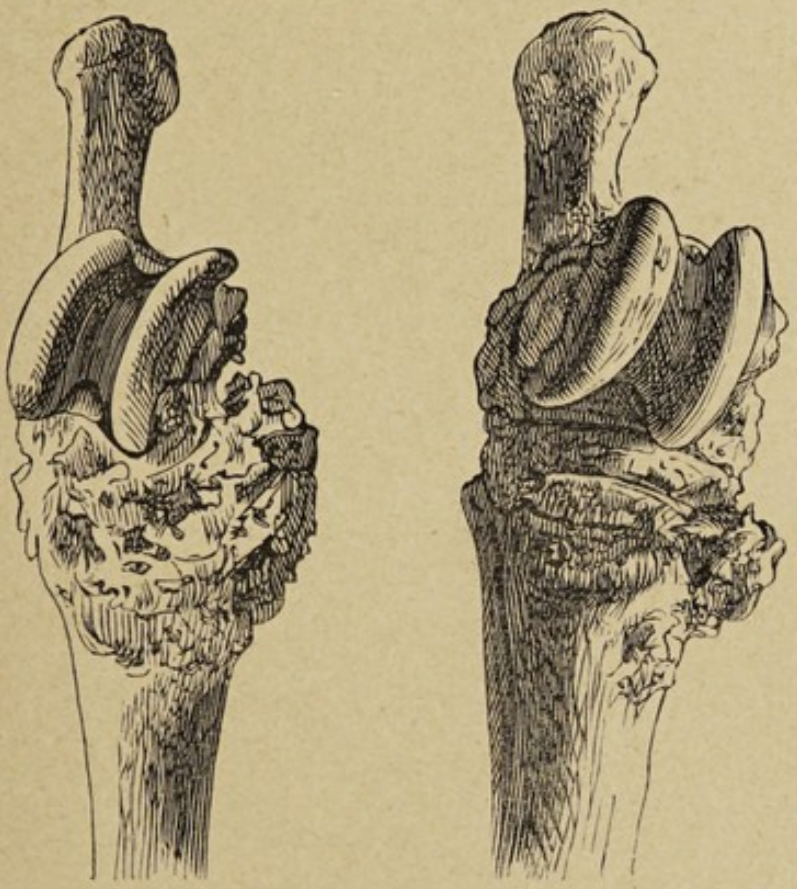

شکل ٤٨ و٤٩ نصرلی تپیك

مرض تضییق اولنورسه حیوانك مضطرب اولدینی اکلاشیلور. بعض کره آز چوق حجملی بر ورمك ظهوریله شکلنی دکشدیردیکی مأبضك کیروسندن زیاده ایلروسنه ایراث وخامت ایدر. بو مرضه مأبضلردن ایکیسیده دوچار اولهبیلور. حیوان معلول دائما نعلنی سنبك (طرناق اوجی) دن آشندیرر. علتك کشف وتعیینی ضمننده اعراضنی تشدید ایتمك ایچون حیوانك ایاغی قالدیریلوب مأبضی ایلرولدیلهرك بر قاچ

دقيقه او وضعيتده توقيف ايدلمك وحيوان لنك يوريدلمك كفايت ايدر. اثناى حركتده هانكى اياق عذرلى ايسه يالكز انك وعذر ايكى آياقده ايسه كيروكى ايكى اياقلرك لزومندن زياده وشدت سرعتله يعنى احتلاجى بر حركتله ترفع ايتديكى كوريلور. طوپالاق دائما شيشك حجم وجسامتيله متناسب اولماز. اكر شيش شعبهٔ مخروطيه (وتر) خذاسنده تحصل ايدرسه او حالده وجع پك شدتلى اولور.

تداويسى: اك اول منفطلره و $\frac{1}{20}$ نسبتنده ايود زيبق ياخود ثانى قروميت پوتاس پوماتهلرى كبى محلللره ومؤخراً نقطه وخط وارى اكتوايه مراجعت ايديلور. زياده جه نفوذ ايتديريلان نقطه داغلرى اك مؤثر اولوب لزومى تقدير اولندقجه تكرار ايدلمك لازمدر.

«سهوول» بو علت عليهنه ـ خزع سمحاق» و «لافوس» شكل ٥٠

شكل ٥٠ خزع وتر مخروطى

ده ارائه ايديلان طرز وجهله ـ خزع وتر مخروطى ـ عمليهلرينى توصيه ايتمشلردر.

ب ـ قوری تپیك Eparvin sec عذرلی حیوانه تپیك دیدیرتن مأبضك حرکت احتلاجیه‌سنه بو وجهله تسمیه اولنور .

اسـبابی : نامعلوم اولوب بعضیلری سطوح مفصلیه‌نك آفاتنـه و «اتروفی» عظم رجلك غضروفینك ضغط وتضییق اولنمش اولمسـنه حمل ایتمشدر .

اعراضی : استراحت حالنده هیچ بر اویغونسزلق اکلاشیلیوب اثنای حرکتده مأبضك احتلاجی بر قبض سریعی کوریلور . حیـوان براز مشی وحرکت ایتمزدن اول علت دهـا ایو فرق اولنور . بو عارضـه سببیله یورویشنك انتظامنه سکته کلان حیوان قیمتنی ضایع ایتمش اولور .

تداویسی : هیچ .

۲۱۳ — تحویل ورکیهٔ قصبیهٔ خارجیه ☜ عقال .

۲۱٤ — تخمه ☜ انتفاخ بطن .

۲۱۵ — تدرن ☜ سل الرئهٔ بقر .

۲۱٦ — تراکم دم جلدی ☜ احمرار .

۲۱۷ — تراکم دم دماغی ☜ احتقان دماغی .

۲۱۸ — تراکم دم رئوی ☜ احتقان رئوی .

۲۱۹ — تراکم دم طحالی ☜ احتقان طحالی .

۲۲۰ — تراکم دم کبدی ☜ احتقان کبدی .

۲۲۱ — تراکم دم نخاع شوکی ☜ احتقان نخاع شوکی و لفافات نخاعیه .

۲۲۲ — ترسجه ☜ عقال .

۲۲۳ — ترکیب ادویهٔ بیطریه و مخطرهٔ فن تداوی ☜ ادویه .

٢٢٤ ـ **تزلزل قرون.** بوينوزلرك صالانمسى Etonnement des cornes بوينوزى وتد عظميسنه ربط ايدن نسج شبكينك احتقانيدر .

اسبابى : ضربه ومصادمه وآوروپا قوشوم اوكوزلرنده بيوندوروغك ضغط وتضيقى نتيجه‌سيدر .

اعراضى : باشده آغيراق وبوينوز ايله اكسه‌ده حس ووجع وحرارت خصوصيله تقيح حاصل اولمش ايسه آز چوق حمى مشاهده اولنور .

تداويسى : صغوق باصقيلر تطبيق و فصد وياخود فصد موضعى ايچون عضو مريضه ثقب منشارى اجرا ايديلور . بوينوزك اساسنه منفطلر قوللانيلور . بعضكره بوينوز خزع وقطع اولنور .

٢٢٥ — تسلل ☚ سل الرئة بقر

٢٢٦ ـ **تسمم.** انسمام. زهرلنمه Empoisonnement

اخطار : حيوانده اوجاع بطنيه وقى وخدر عمومى (اويوشقلق) كبى اكثر احوالده كورلميان اعراض وهلةً ظاهر اوليوردىكى حالده تسمم وقوع بولوب بولديغنه كسب وقوف واطمئنان ايده بيلمك ايچون اعمال فكر وملاحظه وصرف دقت ايتمليدر .

سم بش صنفه منقسمدر : ١ ـ مخرش ياخود اكال ٢ ـ مقلل قوا ٣ ـ مخدر خريف ٤ ـ مخدر ٥ ـ مهيج عصبدر .

سموم مخرشه : اعراض عموميه : اشتهانك فقدانى اجترارك توقفى طرق هضميه مبدألرينك حسيتى غشاى مخاطئ فمك محروقيت وبشرهٔ مخاطدن محروميتى لعاب (صاليا) ك سيلانى عطشك شدتى بعض حيوانلرده قى بطنده حسيت واوجاع وقلق (صيقنتى) تعرق (ترله) ندرت بول

عرواء (تتره‌مه) هبـوط قوا مثللو مشهوداتدن عبـارتدر . تسمم اكر حامضاتدن برينك تأثيريله حاصل اولمش ايسه خارجه مندفع اولان مواد طوپراق اوزرنده غليان وطورنزولك رنكنى قرمزىيه تحويل ايدر .

حامضاتدن بو صنف سمارى : حامض آزوت وكبريت وقلورماء وحامض خل وحامض حماض وحامض طارطر .

قلوياتدن اولنلر : طـو پراقده غليان ايتيوب حامضلرله رنكى قرمزىيه تحول ايتمش اولان طورنزولى اولكى ماوى رنكنه ارجاع ايلر ومواد مندفعه‌نك لمسى صابونى اولور . انلرده : آمونياق وژاوه‌ل صويى .

نباتاتدن اولنلر : حنظل (ابوجهل قارپوزى) وفريبون وقره آرديج وسدف اوتى وكاغدخانه چيچكى وچيكدم ودوكون چيچكى وفل بهار .

مواد حيوانيه‌دن بو صنفه داخـل اولان سم : زراريخ اولوب زهرلديكى حيوانك جهاز بوليسنه تأثير ايتديكندن صيق صيق وجعلى تبولى وتبول دمى موجب اولور .

تداوئ عمومى : سمى يا افراغ ياخود تعديل ايتمك لازمدر .

١ ــ سمك افراغنه چالشمق حيوانه قى ايتديرمك واكر كنديلكندن تقيؤ وقوعبولمقده ايسه دها زياده تسهيل ايتمك اكر حيـوانك زهرى آلمسى اوزرندن هنوز بر قاچ ساعت كچمش ايسه مسهل ويرمك اكر مسهل اعطاسنه مانع وار ايسـه مطبخ طوزلو حقنه ياپمق وبزل كرش عمليه‌سنك اجراسـيله مواد مأكوله‌يى افراغ وتخليه ايتمك كبى تدابيره مراجعتله ممكندر .

٢ ــ سمك تأثيرينى تعديل ايتمك ايچون حامضات ايله تسميم اولنانلره آلبومينلى صولر ويمورطه اقى وقاربونيت مثناى سـود واسپانيا بياضى

دنیلان طباشیر وماغنزیا وحیوانك ایچه بیلدیکی قدر چوق صو وقلویات ایله مسموم اولنلره ده حامضلی صولر ویریلور .

سموم مخرشه آتیده علی الانفراد ذکر اولنمشدر .

حامض کبریت. حامض آزوت. حامض قلورماء.

اعراضی : عطش وغثیان وقی ومواد مستفرغه نك طوپراقده قینامسی وطورنزول بویاسنی قرمزی یه تحویل ایلمسی وتنرهمك وترلمك ونبض کوچك اولمق وآغزده حاصل اولان خشکریشه حامض کبریتدن سیاه وحامض آزوتدن صاری وحامض قلورمادن آز چوق قرمزی بولنمقدر .

تداویسی : ماغنزیا وقاربونیت مثنای سود واسپانیا بیاضی ویرمك وتدابیر سالف البیانه تشبث ایلمکدر .

حامض حماض (قوزی قولاغی اکشیسی. طوزی). حامض طارطر (شراب طورطوسندن مستحصلدر .)

اعراضی : طرق هضمیه مبدألرنده براز تخرش وزیاده جه اوجاع بطنیه وضیق صیق یاتمق وصاللانه رق یورمك وحرارت بدنیه ده تنزل

تداویسی : ذکری سبقت ایدن وسائطه مراجعتله در .

قلویات : پوتاس . سود . قاربونیت سود . قاربونیت پوتاس . کیرج صویی (ایکنجی) . ژاوه ل صویی . نشادر روحی .

اعراضی : مجاریء هضمیه مبدألرنده پك آز ائتکال (یانمك . آشتی) مواد ثفلیه ده قان کورینور . استفراغ ایدیلان مواد بول رایحه سی نشر ایدر . طوپراقده قینامیوب حامضلرله رنکی قرمزی یه تحول ایدن طورنزول بویاسنی لون اصلیسی اولان ماوی رنکه ارجاع ایلر . لمس

ایدلدکده یاغ وصابون کبی حس اولنور. نشادر روحی ایسه رایحهٔ مخصوصه‌سیله اکلاشیلور.

تداویسی: حامضاتدن مرتب اکشی صولر و خل (سیرکه) وچوق مشروبات ایچیرلمك لازمدر.

حنظل. فریبون. چیکدم. سدف اوتی. دوکون چیچکی الخ....

اعراضی: شدتلی اسهال وکدر وراحتسزلك وحرارت بدنیه‌ده عدم اطراد ووجع بطن وقی وحسیت وانتفاخ بطن و زخیر (ایقنمه) شدید ودائما دم ایله مخلوط مواد ثفلیه وغاز خروجی.

تداویسی: چوق مقدارده مشروبات لعابیه ومنقوعات عطریه اعطا وبزل کرش عملیاتنك اجراسیله افراغ وتخلیهٔ مأکولات.

زراریخ.

اعراضی: صیقیجه صیقیجه میل تبول وادراروجیع وتبول دم.

تداویسی: مقیی وصیق صیق سیجاق وعطری مشروبات واتر کبریت ویرلمکله‌در.

سموم مقلل قوا: ارسنیق. فوسفور. املحهٔ نحاسیه. املحهٔ زیبقیه. قلور ثانیٔ زیبق. طارطر مقیی. دیجیتال.

آرسنیق.

اعراضی: سوی هضم وتلعب (صالیا آقق) وکوچله یوتقونمق وخلقومده حسیت و آلام واوجاع بطنیه وندرت بول وبوله قویو رنك وزحمتلی تنفس و برودت جلد وصعوبت مشی وحرکت مثللو

اعراضی متعاقب نبضان متمرکز وتنفس عجول اولور وبعضاً فلج دخی طهوره کلور .

تداویسی : مائیت حمض اخیر حدید وماغنزیای مکلس وکبریتیت حدید ولبن ویمورطه آقی ومقیی ومسهل ادویه ایله‌در .

فوسفور : پره وانواع کهله وبعض امراض دیدانیه علیهنه ترتیب ایدیلان فوسفورلی خمیرلرله اکثریا تسمم وقوعه کله‌بیلور .

اعراضی : اوجاع والام بطنیه‌نك موجود وبطنك تضییق ید ایله محسوس وتنفسك متعسر اولمسی وحیوانده چیالامق تترممك قی ایتمك کورلمسی ونبضك کوچك وضربان قلبك شدید ومترسب بولنمسی کبی حالاتی ودائما معص (عضلاتك شدت وجعله چکیلمسی) واندنصکره سبات عمیق (درین اویقو حالی) تعقیب ایدر . کرك مواد مستفرغه‌ده وکرك تکریع (ککیرمه) ده فوسفوره مخصوص اولان صارمصق رایحه‌سی حس واغشیهٔ ظاهره‌ده لون یرقانی (صاریلق) مشاهده اولنور .

تداویسی : آلبومینلی صولر وماغنزیا وصمغ محلولی داخلنده عطر ترمنتی ویریلور . یاغ ویاغلی شیلر اصلا ویرلمامالیدر .

طارطر مقیی .

اعراضی : قی واسهال وتلعب ووصمت (درمانسزلق) وعرواء (تترمه) وتشنج کزازی واوجاع بطنیهٔ شدیده وهبوط قوا وتنزل حرارت غریزیه .

تداویسی : طانن وقنا قنا ومازو ومیشه قبوغی ومرتبات آفیونیه .

املحهٔ نحاسیه .

اعراضی : قی وصعوبت تنفس ووصمت واوجاع بطنیه ظهورایدر . مواد مستفرغه‌ده اثر سمی تحری وتحقیق ایتمك ایچون حامضات ایله معامله ایتملی یاخود بر چلیك چبوغی مواد مذکوره ایله بولایه‌رق اوزرینك باقر جزؤلریله ستر اولنوب اولنمدیغنه دقت ایتلیدر .

تداویسی : حمض حدید وآلبومینلی صولر ویمورطه آقی اعطاسیله اولور .

املحهٔ زیبقیه .

اعراضی : اعراض سالفه‌یه مشابه حالات ایله کثرتلی تلعب حصوله کلمسیدر .

تداویسی : یمورطه‌اقی وحمض حدید ولبن ویریلور . قلورسودیوم ویرلمز .

دیجیتال (یوکسوك اوتی) .

اعراضی : قاریشق بر حالده تنبه وتسکن کوریلور . تنفس وضربان قلب عجول ونبض صغیر واغشیهٔ ظاهره‌ده احتقان ومور رنك ظاهر وجلد بارد وحرارت بدنیه متنزل اولور . صکره‌لری وصمت مکمله (بك زیاده درمانسزلق) وصیق صیق تبول وقوعبولور .

تداویسی : مشروبات لعابیه ومعطره وکافور وعطرترمنتی ونشادر روحی ویریلور .

سموم مخدرهٔ خریف: رصاص (قلای) ومرکباتی .

اعراضی : اوجاع خفیفه وانقباض وبطنده وجع وتوتر ومشی

وحركتده صالتى واطرافده خشونت وحرارت بدنيه‌ده تنزل وافراز زائده قوت حاصل اولور . نبض كوچك و لئاث (ديش اتلرى) ده ماويجه رنكلى اوزوتى كوريلور .

تداويسى : حامض كبريت ايله ترتيب اولنمش ليموناطه‌لر وكبريت مثنا (كبريت حديد . كبريت مانغانز الخ . . كبى) وقلويات ومياه كبريتيه وكبريتلى معجونلر ومسهللر ومقيلر ويريلور .

لفاح (كوزل‌عورت) . دخان . عنب‌الثعلب (ايت اوزومى).

اعراضى : خدر (اويوشقلق) و عطالت عضليه وصعوبت ياخود عدم‌امكان‌مشى ونبضده‌كوجلك واغشيهٔ ظاهره‌ده احتقان‌وزرقه (ماوى رنك) وعضلات‌معصره‌ده كوشكلك و تروقى .

مواد غذائيه‌ده واز جمله كوفلى اتمكده تكون ايدن منطارلر دخى بو درلو تسممه سبب اوله بيلور .

تداويسى : مقيى ومسهل وقابض ياخود عطرى موادك مطبوخ ويا منقوعلرى وكئول و ايود پوتاسيوم ويرلمك و مسمومك باشنه صغوق دوشلر يابيلق اقتضا ايدر .

سموم مخدره : آفيون . خشخاش . خشخاش برى (كلنجك) .

اعراضى: خدر. كسالت امعا و تقبض‌حدقه ونعاس (اويقوايله‌اويا- نقلق اراسنده بر نوع اويوشقلق) معنددر .

تداويسى : مقيى وقوتلى قهوه منقوعى ومياه حامضه ومطبوخات قابضه ايله‌در .

سموم مهيجة الاعصاب : استريقنين . جوز مقيى .

اعراضى : قوهٔ تقلصيه وحسيتك احتدادى واعضاى بدنيه‌نك

خشونت عموميه‌سی ورعشهٔ احتلاجيه (سيلكنتی) وصعوبت تنفس .

تداويسی : مقيلر وطارطر مقي وبت اوتی وصبغ ايود وصبغ خانق الذئب (قورد بوغان) واتر اعطاسی و آتروپين ايله احتقان اجراسی ايسه‌ده هيچ برندن حسن نتيجه كورىلەمز .

حامض پروسيق . كيانوس پوتاسيوم . بادم كوسبه‌سی .

اعراضی : تنفس صعوبتلی وحسيت ضايع و اعضاده خشونت احتلاجيه موجود ونظر ثابت واغشيهٔ ظاهره ملون ولسان مورارمش اولديغی حالده صارقق وبول جاری ومسموم مفلوج اولور .

تداويسی : مقي و آمونياق و قاورلی صولری مشروبات و تنقيه شكللرنده قوللانمق وصغوق صولر انسكاب ايتمك توصيه اولنور .

تسمم تحقيقنه مأمور اولان ذاته قانون طب ايكی طريق حركت ارائه ايدر : برنجيسی مشاهدات سريريه‌يی ورعي وطرز تغديه‌يی اكر حيوان مسموم مرد اولمش ايسه بعد الفتح احشای متنوعه و مواد مستفرغه‌سنی مطالعه ايتمك . ايكنجيسی اصول حكميهٔ كيمويه ايله تحری ايتمك ايسه‌ده بو طريق ثانی كيما كرلرك وظيفهٔ مخصوصه‌سيدر .

٢٢٧ — تشمس ☚ انقطاع تنفس .

٢٢٨ ـ تشمع كبد . سيروز Sirrhose du foi. اوعيهٔ كبديه‌يی محيط اولان غشای منظمه‌ده تكون وعنبه دينلان حبيبات غدد عنقوديه‌يی تفريق و تضييق ايتمكله كبدك شكلنه وحجمنه وقوامنه تغير ايراث ايدن تشكل تصنيعيدركه بوعلته مصاب اولان كبدك حشوی سرتلنه‌رك غليظ نسج حجرويسنك فضا (آرا بوشلغی) لرنده كسب ضمور ايدن ياخود ايچ ياغی طبيعتنه تحول ايليان نسج كبدينك انقاضندن عبارت قرمزيجه

صاری حییات کوریلور . اوعیهٔ کبدیه نکدخی متأثراً قطرلری دارالور یاخود خراب اولور . کبدك حجمی متغیر و شکلی محدب واوزرینی ستر ایدن غشای مصلی کثیف برحاله کلور . علت مجوثه کبدك یاضمور یاخود فرط نمو وضخامتی اولوب هر جنس حیوان وخصوصیله اکل اللحوم وبونلردن الك زیاده کلب بو مرضه مستعددر . بعض آفات رئویه وقلبیه نتیجه‌سی اوله‌رق دخی ظهور ایدر .

اعراضی : پك معلوم اوله‌میوب یالکز هضمك اختلالی واستسقای بطنی واوزیمای اطراف کبی برقاچ علامات ارائه ایدر . علت دائما وخیمدر .

تداویسی : هیچ .

۲۲۹ ـ تشنج مری . اسپاسموز مری OEsophagisme. Spasme de l'œsophage. «مولرو» فرسده کورمشدر .

اعراضی : آغزدن لعابك سیلانی وکدر و راحتسزلك وحمی وحیوان لعابی برقاچ یوتم یوتدیغی زمانی متعاقب بنه زورلانه‌رق کیرو رد وقی ایدر . لعاب مذکور براق وصاف یاخود کپوکلی ویاایپلك کبی اوزار . ماء معدوینك موجودیتنه دلالت ایده‌جك حامض رایحه‌سی نشر ایتمز .

تداویسی : یومیه ۲۰ درهم اعشاری بروم پوتاسیوم ویریلور . ادویهٔ مخدره ایله احتقان تحت جلدی دخی تجربه ایدیلور .

۲۳۰ ـ تعیین سن حیوانات اهلیه .

ا ـ تعیین سن فرس [*] جنس فرسك عمرینك همان کافهٔ ادوار نده

[*] جنس فرس ایله حیوانات سائرهٔ اهلیه‌نك تعیین سنی بحثنه مأخذ اولمق اوزره مکتب طبیهٔ شاهانه بیطار معلملری طرفندن خطادن سلامتی تحقیق اولنمغله

سنی تعیینه مدار اعظم اولان دیشلر وعلی الخصوص اسنان قاطعه دینلان اوك دیشلردر .

اسنان طاحنه دینلان یان دیشلرك کرك صعوبت معاینه‌سی وکرك سطحلرینك عدم انتظامی بونلرك تعیین سن خصوصنه اوله‌جق مداخله ومعاونتلرینی منع وبرطرف ایتمشدر .

اسنان کلبیه یعنی آزو دیشلری ایسه قسراقلرده بولنمدیغندن بشقه آیغر وبارکیرلرده سورملرینك وقتی دخی غایت مختلف اولدیغندن بونلرله‌ده تعیین سن ایچون نتیجهٔ مطلوبه‌یه دسترس اولنه‌ماز .

جنس فرسك سنی تعیینه مدار اولان اسنان قاطعه ادوار ثلثهٔ مختلفه‌یی شامل اولدیغندن : دور اول اسنان ساقطه (سود دیشلری) یه مخصوص اولان تبدلاتدن دور ثانی اسنان دائمه (یاخود اسنان قائمه بارکیر دیشلریدر .) نك سورملریله آشنملرندن دور ثالث اسنان دائمه‌نك آشنمسندن اعتباراً حیوانك اختیارلغنه قدر کوریلان تغیراتدن عبارتدر .

ا ـ اسنان ساقطه‌نك سورملری وآشنملری : منتظماً حد کماله رسیده اولمش طایلر علی العموم ایلك بهارده تولد ایتمش اوله‌جقلرندن آتك هر یاشنك ابتداسی بو موسمدن اعتبار اولنور . برنجی وایکنجی سن طاحنی حین ولادتده صدور ایتمامش ایسه‌لر اوچ ویادرت کونی اصلا نکیرمزلر . اوچنجی سن طاحن مطلقا برنجی ماهك نهایتندن اول صدور ایتمش بولنور .

مؤلفات سائره‌یه ترجیحاً ترجمه و « رسالهٔ بیطریه » عنوانیله بوندن برقاچ سنه مقدم طبع ونشر ایدیلان اثرلرینی بالاختصار استعاره ویالکز لازم اولان شکللری تدارك وعلاوه ایتدم .

اسنان قاطعه‌دن مقدملر ٦ الى٨ شكل ٥١) ومتوسطلر ٣٠ الى ٤٠ شكل٥٢) كونده ومؤخرلر ٦ الى ١٠ ماهده شكل٥٣) ظهور ايدرلر. هرسن قاطعك سورمسى حافهٔ قداميه‌نك ظهورندن برقاچ كون صكره حافهٔ خلفيه‌سنك صدوريله ممكن اولور و بو وقتده جوف سنى فرق وتميز اولنور.

حيوانك آناسى نقدر صحتده وطاى دخى نقدر بسيلى وصحتده اولورسه اسنان مذكوره‌نك سورمسيدخى او قدر ايركن وقوعبولور. طاى

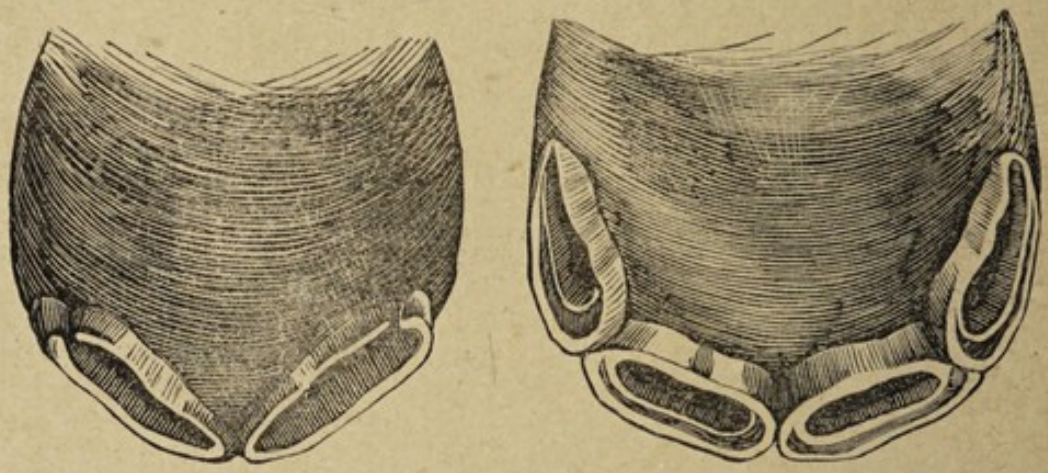

شكل ٥١ شكل ٥٢

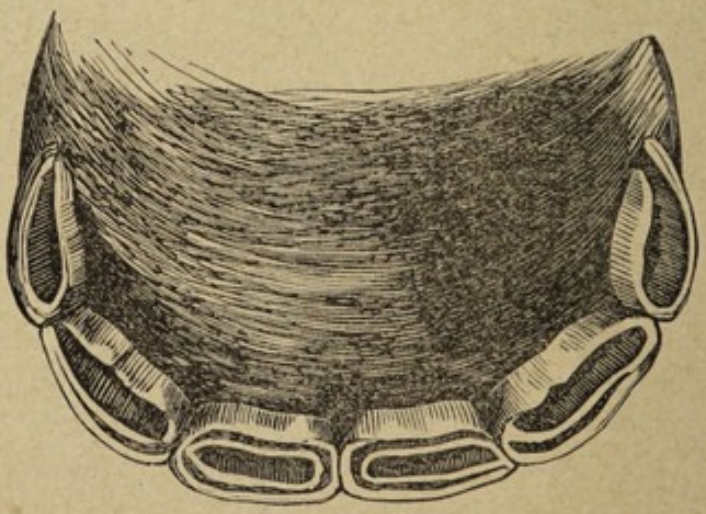

شكل ٥٣

آناسنى ترك ايتمدكجه سنى حقنده معلومات صحيحه تحصيل اولنه‌ماز. فك اعلا اسنان قاطعه‌سى على‌العموم براز دها اولجه سوررلر.

اسنان قاطعهٔ مقدمهٔ سفلا ١٠ ماهده ومتوسطلر بر سنه‌ده ومؤخرلر ١٥ الى ٢٤ ماهده آشينورلر .

بو تاريخده مقدملر كوچلمكه باشلايوب قاعده‌لرى دارالور واوزرنده كى طبقه‌لرى صيريلوب صاريجه اسمر بر رنك كسب ايدر ودها صكره سنخ (ديش چقورلغى) داخلنده همان طوره‌بيله جك بر حال اخذ ايدوب صاللانورلر ونهايت الامر دوشوب يرلرينه اسنان دائمه قائم اولور . اشته سن فرسك دور ثانيسى بو وقتدن بدأ ايدر .

ب ـ اسنان دائمه‌نك سورملرى وآشنمه‌لرى: اسنان دائمه‌نك دخى اولاً حافهٔ قداميه‌لرى و بر و يا ايكى ماه صكره حافهٔ خلفيه‌لرى صدور ايتمك اوزره متعاقباً اسنان ساقطه كبى سورملرى واقع اولوب على العموم فك اعلا اسنانى ٨ الى ١٥ كون دها اول كورينورلر .

٣ ـ ياشنده

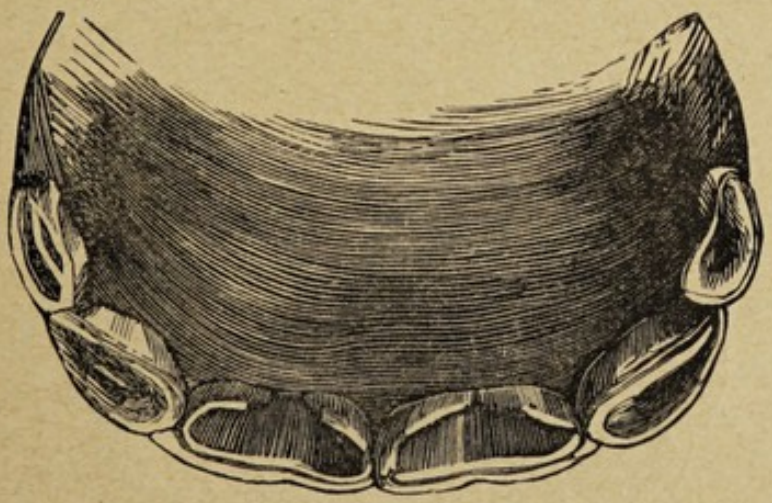

شكل ٥٤

مقدملر ٢ ١/٢ الى ٣ شكل ٥٤) ومتوسطلر ٣ ١/٢ الى ٤ شكل ٥٥) ومؤخرلر ٤ ١/٢ الى ٥ شكل ٥٦) سنه‌ده صدور ايتدكلرى جهتله اوج ياشنده بولنان بر باركير ٤ عدد ودرت ياشنده‌كى ٨ عدد اسنان دائمه‌يه

مالك اولوب بش ياشنده‌كى بارگيرك كافهٔ اسنان قاطعهٔ دائمه‌سى صدور ايتمش بولنور .

بارگيرلر هنوز بش ياشنده اولميوب بش ياشنى تكميل ايتمك ايچون ايكى ويا اوچ ويا درت ماهه محتاج بولندقده اويله بارگيره بش ياشنه

٤ ياشنده

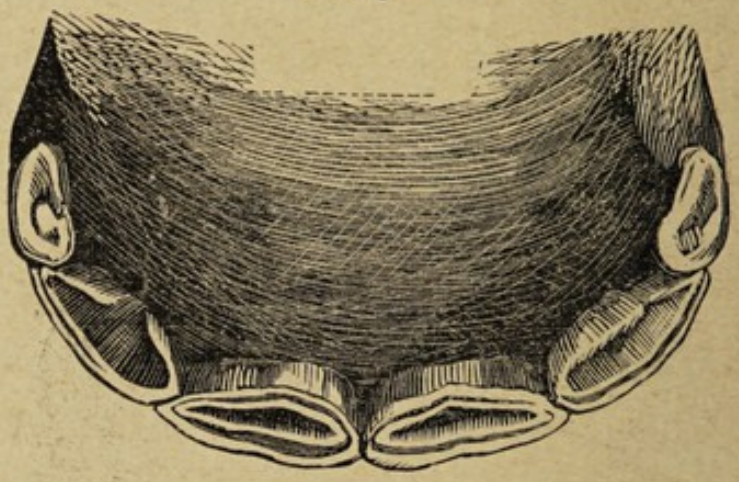

شكل ٥٥

كيره‌جك دينلور بالعكس هنوز بش ياشنده بولنميوبده درت ياشنى براز كچيرمش ايسه تمام درت ياشنه كيره‌مش دينلور . دها كيره‌جك وكيره‌مش تعبيرلرى بيننده‌كى فرق بارگيرك ايلك بهارده طوغمش اولدقلرى فرض

٥ ياشنده

شكل ٥٦

اولنديغندن زمان معـاينه‌ده كوريلان تبدلات سنيه‌نك درجه‌سنى ايما ايدر [١].

اسنان كليه دخى بو تاريخده خروج ايدرلرسه‌ده انجق سورملرينك وقتى قطعياً معين اولـامغله بعضكره اوچ ياشـنده صدور وبعضكره‌ده التنجى سنه‌يه قدر تأخر ايتدكارندن الك زياده مثبت اولان وقت ظهورلرى دردنجى سنه‌در .

بش ياشنده مؤخرلر باش كوستردكارى حالده هنوز متوسطلر [٢] تسويه‌سنده بولنه‌مازلر وحافهٔ قداميه‌لرى حافهٔ خلفيه‌دن پكچوق مرتفع

٦ ياشنده

شكل ٥٧

بولنور . متوسـطلرك حافهٔ قداميه‌سى خفيفجه آشنمش ومقدملرده حافهٔ مذكوره حافهٔ خلفيه تسويه‌سنده بولنمش وجوف سنى دخى كاملاً ويا

[١] كرك اسنان ساقطه وكرك دائمه هر مملكتـده عين زمانده صدور ايتمز ديشلرك سورمسى اقاليم باردهده تأخر ايدر شو خصوص اختلافات اقليمه اودرجه تابعدركه صغوق بر مملكتدن سيجاق مملكته نقل اولنان طايك ديشلرينك سورمسى ايركنجه وبونك عكسى تقديرنده كج اولور .

[٢] اسم تصريح اولنمدقجه دائما اسنان سفلا اكلاشملميدر زيرا منتظماً آشينان يالكز انلردر .

همان كاملاً محو اولمش كورينور شكل ٥٦ . اسنان قاطعهٔ عليا وسفلادن هر بريرلرينك هيئت مجموعه‌سى يعنى قوس دندانى اولدقجه منتظم نصف دائره شكلنى ارائه ايدر . اسنان كلبيه دخى اكثريا كاملاً صدور ايتمش بولنورسه‌ده هنوز هيچ آشنامش اولدقلرى كورينور .

آلتنجى سنه‌ده مؤخرلر براز زياده مرتفع اوله‌رق همان متوسطلرك تسويه‌سنده وحافهٔ خارجيه‌لرى براز آشنمش بولنور ومتوسطلرك حالى بش ياشده‌كى مقدملرك حالى كبى اولور مقدملر كاملاً سيلنمش بولنور شكل ٥٧ . بو تاريخده حيوانك آغزنده‌كى ديشلرى تمام واسنان زائده‌دن صرفنظر مجموعى ٤٠ عدده بالغ اولور .

يدنجى سنه‌ده متوسطلر سيلنوب مؤخرلرك حافهٔ خارجيه‌لرى حافهٔ داخليه تسويه‌سنده بولنور وبو وقتده بعضكره اسنان مؤخرهٔ علياده بر تلم (ميزاب‌كه قيرلانغيج قويروغى دينور .) مشاهده قلنور شكل ٥٨ .

٧ ياشنده

شكل ٥٨

سكزنجى سنه‌ده فك اسفل اسنانى كافهً سيلنمش[١] وبر تسويه‌ده

[١] شو خصوص مثبت دكلدر . مؤخرلرك منتظماً آشنمامارى نسبتنده جوفلريدخى اكثريا طقوزنجى ودها زياده سنه‌لرده يله موجود اولور .

بولنمش اولوب شکللریدخی تغیر ایتمکله بیضی اولورلر وجوفك یرینه دخی قرین سنینك رنجی یعنی مینهٔ مرکزیه‌نك انتهاسی اولان مستعرضاً مطول مینه‌دن عبارت بر بارزلك قائم اولور شکل ۵۹.

ج ـ دیشلرك متعاقباً اخذ ایتدکلری اشکال وتسویه‌لنملری[۱]:

اسنان قاطعه اسنان سائره مثللو حیاتك هر دورنده سورر وآشنمه منتظم صورتده وقوعبولدقجه سطح احتکاکی سنك ایلروامسیله بیضی ومدور ومثلثی ونهایت بر طرفدن دیکر طرفه یاصی اولور.

اسنان قاطعه سورملری زماننده یعنی اوچ ودرت وبش یاشلرنده

۸ یاشنده

شکل ۵۹

اوکدن کیرویه یاصی وبر طرفدن دیکر طرفه طوغری زیاده اوزون

---

[۱] دیشلرك تسویه‌لنملری دیمك اسنان قاطعه‌نك دلك وتماس سطحلرینك مینهٔ مرکزیه‌دن کاملاً عاری واملس ومستوی بر صورت پیدا ایتمسیدر یعنی قرین سنینك بالکلیه محو اولمش اولمسیدر اکر قرین سنیدن بر پارچه قالمش اولورسه سطح احتکاکی غیر منتظم وغیر مساوی وبالعکس کاملاً محو اولمش بولنورسه سطح مذکور افقی ویا مائل ویاخود مقعر اولمقله برابر ذکر اولندیغی اوزره املس ومستوی اولور.

اولوب بر طرفدن ديكر طرفه اولان وسعتى سكزنجى سنه‌ده اسنان متقدمهٔ سفلا بر بيضيلك اخذ ايده‌جك واشبو بيضيلك متعاقباً متوسط ومؤخرلرده مشاهده اولنه‌جق وجهله تدريجاً تناقص ايدر. مذكور بيضيلك آزار آزار طارلشمغله اون اوچنجى سنه‌يه طوغرى دلك وتماس سطحلرى مدور اولور واو وقتده يكيدن اخذ ايده‌جكى صورت ايله نصل بيضى ومدور اولمشلر ايسه يىنه او نظام اوزره مثلثى اولورلر.

ابتدالرده شو مثلثلك جزئيجه مرئى اولوب حافه‌لر خفيفجه مدور واضلاع ثلثه‌نك طوللرى تحميناً مساوى بولنور. مؤخراً اجزاى جانبيه مطول واك نهايت مزاوا بر شكل كسب ايدرك شو اوزامه اون طقوزنجى ويا يكرمنجى سنه‌ده اسنان قاطعه‌يى بر طرفدن ديكر طرفه طوغرى حقيقتاً ياصى بولنديره‌جق درجه‌يه وارر [١]. شو ياصيلق يكرمى ايكى ويكرمى اوچ ياشنه قدر سنى تعيين ايده‌جك وجهله متعاقباً مقدملردن متوسطلره ومؤخرلره انتشار ايدر.

سكز ياشنده شكل ٥٩ ده كوسترلديكى اوزره فك اسفل اسنانى اكثريا كاملاً سيلنور ومقدم ومتوسط ومؤخرلر بيضى ومينهٔ مركزيه ديشك حافهٔ قداميه‌سندن زياده حافهٔ خلفيه‌سنه يقين اولمق اوزره مثلثى اولور وكوكب سنى حافهٔ قداميه قربنده بر طرفدن ديكر طرفه مطول صاريجه شريط شكلنده مشاهده اولنور.

طقوز ياشنده اسنان مقدمهٔ سفلا مدور اولور ومتوسطلر ايله

---

[١] بعض حيوانلر تمام التى ياشنده ايكن فك سفلا اسنان قاطعه‌سنده ١٤ الى ١٥ ياشده مشاهده اولنان مثلثلكه همان مشابه بر شكل كوريلور. شو فوق‌العاده مثلثلكى كافهٔ اسنان قاطعهٔ سفلا اوزرنده مينهٔ مركزيه‌نك موجوديتيله آلدانلمه‌جق صورتده فرق وتميز ايتمكه چالشملىدر.

مؤخرلرك دلك وتماس سطحی طارلاشور ومینهٔ مرکزیه تناقص و حافهٔ خلفیه‌یه تقرب ایدر شکل ٦٠ .

٩ یاشنده

شکل ٦٠

اون یاشنده متوسطلر مدور اولور و مینهٔ مرکزیه حافهٔ خلفیه‌یه غایت یقین ومدور بولنور .

اون بر یاشنده متوسطلر مدور اولوب مینهٔ مرکزیه اسنان سفلاده همان آرتق کورنمز اولور .

اون ایکی یاشنده مؤخرلر مدور ومینهٔ مرکزیه کاملاً محو اولمش

١٢ یاشنده

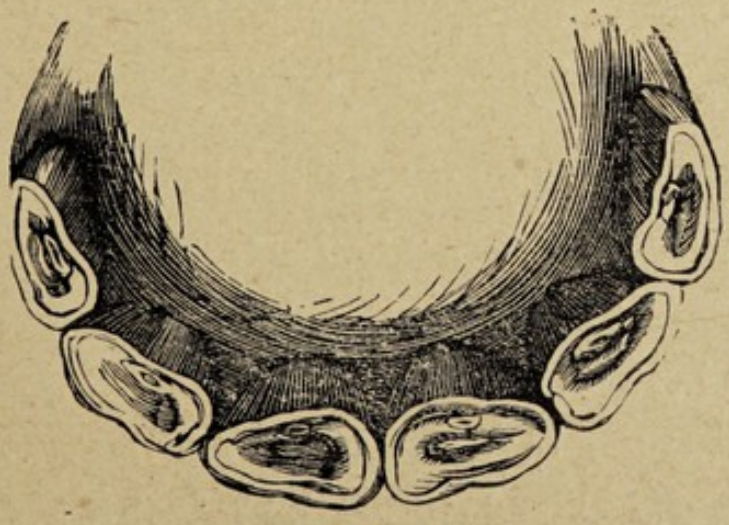

شکل ٦١

ودلك وتماس سطحى تسـويه‌لنمش بولنور . كوكب سنى زياده واسـع ومحدود اولوب دلك وتماس سطحنك همان وسطنى استيعاب ايدر وفك اعلا اسنانيده قرينك رتجى بردوام كورياور شكل ٦١.

اون‌اوچ ياشنده : كافهٔ اسنان قاطعهٔ سفلا مدور ومقدملرك يانلرى مطول وقرينك رتجى مؤخرلرده محـو اولور . مذكور رتج فك اعلا مقدملرى ايله متوسطلرنده حافهٔ خلفيه‌يه غايت يقين ومدور بولنور.

اون درت ياشـنده : فك اسفل مقدملرنده بر مثلثلك صـورتى بولنور ومتوسطلر يان طرفلره طوغرى مطول اولور . اسنان عليانك مينهٔ مركزيه‌سى تناقص ايدرسه‌ده وجودى باقيدر شكل ٦٢ .

١٤ ياشنده

شكل ٦٢

اون بش ياشـنده : مقدملر مثلثى اولوب متوسـطلر مثلثى اولمغه بدأ ايدرلر وفك اعلانك مينهٔ مركزيه‌سى دها محو اولمامش بولنور .

اون التى ياشنده : متوسـطلر مثلثى اولوب مؤخرلر مثلثى اولمغه باشـلار . مينهٔ مركزيه فك اعلا متوسـطلرنده اكثريا محـو اولمش كوريلور .

اون يدى ياشنده : فك اسفل كاملاً مثانى ومثلثلرك اضلاع ثلثه سنك طولى مساوى بولنور. بوزمانده منتظماً آشينان فك اعلا مقدملرى مينهٔ مركزيه لرينى ضايع ايتمش اولمغله تسويه لنورلر . شكل ٦٣.

١٧ ياشنده

شكل ٦٣

اون سكز ياشنده : مذكور مثلثك ضملين جانبينى متعاقباً مقدملردن متوسطلر ايله مؤخرلره انتشار ايتمك اوزره مطول اولور شكل ٦٤.

١٨ ياشنده

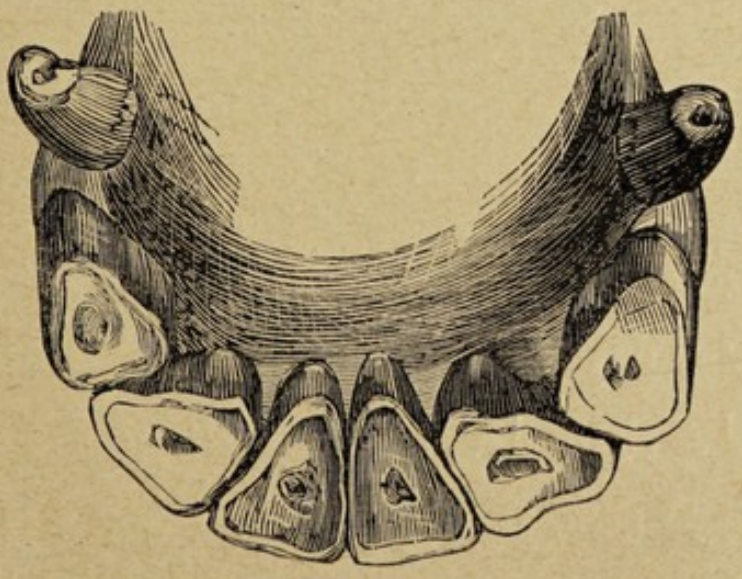

شكل ٦٤

شو وجهله‌که اون طقوز یاشنده فك اسفل مقدملری بر طرفدن دیکر طرفه یاصی اولورلر . یکرمی یاشنده متوسطلرك شکلی بو یله اولور . یکرمی بر یاشنده شکل مذکور مؤخرلرده شکل ٦٥ طرزنده‌کوریلور.

٢١ یاشنده

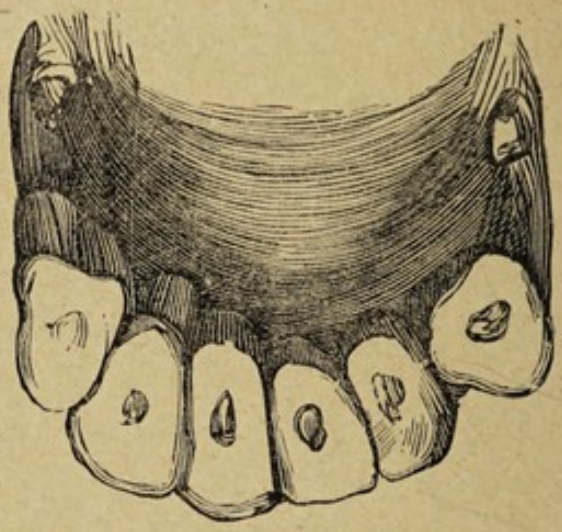

شکل ٦٥

بو وقتدن صوکره اسنان قاطعه تحمینی صورتله بیله اوصاف مخصوصه ومیزه ارائه ایتمزلر اسنان مذکوره کتدکجه یاصیلاشوب حافهٔ قدامیه‌لریله تماس ایدرجه‌سنه یکدیکرلرینه طوغری یاقلاشورلر ولثات صیریلوب قرمزی رنکی بیاضه مائل اولور وفکین طارلانور وسطح احتکاکی سنجابیجه اولوب اسنان قاطعه کافهٔ وسعت وامتدادنده صاریجه وقاعده‌لری کثیف طرطیر طبقه‌سیله محاط بولنور و بو وجهله خصوصات مذکوره‌نك کافه‌سندن حیوانك اختیارلمش اولدیغی اکلاشیلور .

محصولات جدیدهٔ سنیه زیاده طار اوله‌رق وجوده کلدکلرندن دیشی یرنده ثابت طوتمق ایچون سنخك کندو اوزرینه کلمسی حسبیله حیوانك یاشی ایلرولدکجه فکین بر استقامت ووضعیت افقیه اخذ ایدر. فك اعلانك یانلری چوکر وفك اسفلك طوغرلمسیله باش اینجلوب

اوزاركه حيوانه و يردكارى اختيارلق سيماسندن كنجلكنه حكم ايدلك كوچلشور .

والحاصل بالادنبرو افاده ايديلان تغيرات اشكال اسنان بش ياشنه قدر تعيين سنى تأمين واو چاغدن اون التى ياشنه قدر سنك تعيينى اولدقچه طوغرى يه يقين تخمينى اولورسه ده ١٦ الى ٢٠ ودها ايلرو ياشده بولنان باركيرك سنى تقدير ايتمك ممكن اولهماز .

اسنان قاطعه‌نك غير منتظم اولهرق سورمسى وآشنمسى

اسنان قاطعه‌نك دوچار اولدقلرى تغيرات دائما برسياقده اولمديغندن يعنى ارائه ايتدكارى بعض اختلاف ايله سابق البيان قواعد موضوعه‌يى اخلال ايلدكارندن شو كبى احوال آراسنده سن فرسك تعيينى امرنده صحته مهما امكن تقرب ايتمك چاره‌لرينك تحريسى لازمهٔ مصلحتدندر . معلومدركه بعضاً اسنان دائمه بر استقامت غير طبيعيه اخذ ايتدكارندن اسنان ساقطه‌نك بعضيلرى دوشميه‌رك اسنان زائده تشكيل ايدرلر . اشته اسنانك شو عدم انتظامندنناشى ديشلرى غير منتظم اولان باركيرلر بر وجه آتى بر قاچ درلو تغيرات سنيه ايله مقبوح بولنورلر .

١ ــ ديشلرك طوللرينك زياده‌لكى ويا نقصانى ايله

٢ ــ آشنمك غير منتظم اولمسى ودلك وتماس كيفيتنك ديشلرك سطوح احتكاكيه‌سى اوزرنده غير منتظم بر طرزده اجرا اولنمسى ايله

٣ ــ ديشلرك سورملرى اثناسنده بعض تغيرات واختلالاته دوچار اولملريله باركيرلر غير منتظم ديشلى نامنى آلورلر .

اشبو تغيرات واختلالات سنيه‌نك اسباب موجبه‌سى مينهٔ اسنانك فوق العاده سرت اولمسندن ياخود ديشلرك سطح احتكاكيدن آشنلرى

درجه‌سنه کوکدن سورملرینك غلبه ایتمسندن ویاخود فکینك بنیه واستقامتی سببیله دیشلرك مقابلةً دلك وتماس ایده‌ماملریله اسنان قاطعه‌نك زیاده اوزامسی واو صورتله بچمسز بر شکل پیدا ایتمسندن عبارتدر .

اسنان قاطعه علی‌الوسط اون التی معشار ذراع (میلیمتره) یعنی لثادن اعتباراً اسنان مذکوره‌نك خارجده‌کی سربست جزئی او مقدار طول ارائه ایتدیکندن وهر سنه ینه علی‌الوسط اوچ معشار ذراع آشنغله کوکدن او قدر سوردیکندن اسنان قاطعه‌نك منتظماً آشینوب سورمسی حالنده طولی بر بیان بالا اون التی معشار ذراع رادەسنده بولنمق لازمکلورکن (پینر دیشلی) دینلان حیوانلرك دیشلری بهر سنه آشینه‌جغی اوچ معشار ذراعدن زیاده آشینه‌رق طول طبیعیلرینی ضایع ایتمکله قیصالیرلر وکنج بر حیوانك دیشلرك معاینه‌سیله اختیارلغنه حکم ایتدیره‌جك صورتده تشویش واغفاله بادی اولورلر . بویله اولان حیوانلرك سنی صحته قریب اوله‌رق تعیین ایتمك‌ایچون دیشلرك اجزای مجرده‌سنی بالمساحه اون التی معشار ذراعدن نقصان ظهور ایدن هر اوچ معشار ذراع ایچون دیشلرك حال حاضریله تعین ایدن سندن بر سنه تنزیل ایدلمك ایجاب ایدر مثلا بالمعاینه سکز یاشنده اولدیغی کو - ریلان حیوانك اسنان قاطعه‌سی بالمساحه اون معشار ذراع طولده بولنورسه او حیوانك التی یاشنده ایدوکنه حکم اولنمق لازمکلور شکل ٦٦ .

بالعکس (پرنج دیشلی) دینلان حیوانك دیشلری سنوی اوچ‌معشار ذراع طولدن آز آشندیغی جهتله اسنان قاطعه‌نك جزؤ مجردلری اون التی معشار ذراع طولدن زیاده ارتفاع کوسترلرکه بو حالده اختیار

اولان حیوان لدی‌المعاینه کنج کورینور . بونلرك سنلرینی دخی صحته تقریب ایتمك اوزره دیشلرك طبیعی طوللرندن هر اوچ معشار ذراع ایچون حیوانك دیشلرینك معاینه‌سندن استنباط قلنان سنی اوزرینه بر سنه ضم ایتمك اقتضا ایدر مثلا دیشلرینك معاینه‌سیله یدی یاشنده ایدوکی اکلاشیلان حیوانك اسنان قاطعه‌سی مساحه اولنوب یکرمی ایکی معشار ذراع طولنده بولنسه او حیوانك طقوز یاشنده اولمسی لازمکلور .

اندر اوله‌رق تصادف ایدلدیکی وجهله اکر اسنان دائمه پك کیرو - دن سوروب اسنان ساقطه‌یی ابقایه باعث اولور وشو صورتله ایکی‌صره اسنان قاطعه حصوله کلورسه بو حالده تعیین سن محال حکمنی آلور .

یل یوتان حیوانلرك دیشلریله دخی سنك تقدیری قابل اوله‌ماز جانبازلرك دیشلره اجرای صنعتله تغلیط فکر ونظره چالشدقلری معلوم اولوب « جانباز حیله‌لری » مبحث مخصوصنده بوکا دائر بر نبذه‌جك بحث ایدلمش اولمغله اورایه نظر بیوریله .

پینیر دیشلی

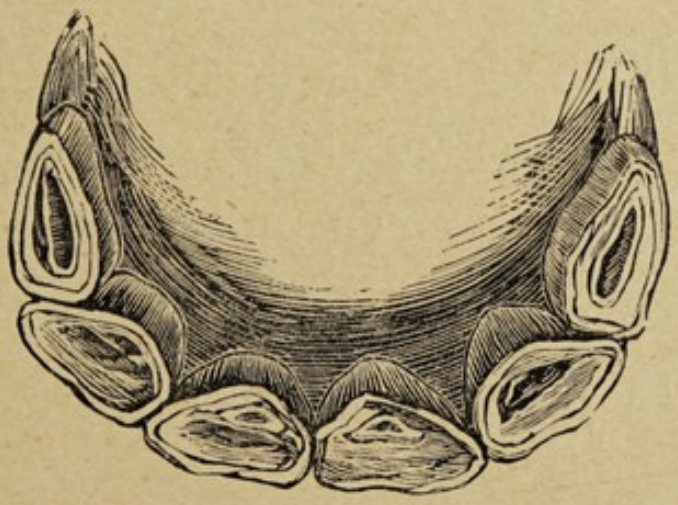

شکل ٦٦

ب ـ تعيين سن بقر

بقرك فكينى ٣٢ عـدد ديش ايله مجهز اولوب بونلردن ٢٤ ى اسنان طاحنهٔ كبيره و٤ ى اسنان طاحنهٔ صغيره ويا طاحنهٔ زائده و٨ى اسنان قاطعه‌در . مذكور اسنان قاطعه ساقطه ودائمه اوله‌رق موجود اولديغى مثللو يالكز فك اسفلده بولنوب ايكى اوكده‌كيلره مقدملر وبونلرك يانلرنده بولنان ايكى دانه‌سنه برنجى متوسطلر و بونلردن صكره‌كيلره ايكنجى متوسطلر والحاصل نهايتده بولنانلره مؤخرلر دينلور. اسنان قاطعه‌نك فك اعلاده‌كى جهت مقابلنده قوى ومقاوم بر حويهٔ غضروفيه واردر .

اسنان قاطعه املس و بياض اولوب وجه خارجيسى خطوط طولانيه ايله چيزكلى ياخود هيچ چيزك كوسترميه‌رك دوز اولور . وجه داخليسى يازى قلمى كبى يوقارودن اشاغى لثات داخليه‌يه قدر مائلاً چالنمش اولوب شيو تعبير ايدلمشدر. شو ايكى وجهك آره‌سنده فوقانى اوله‌رق ديشك كسكين حافه‌سى بولنور وديشك هيئت مجموعهٔ ظاهره‌سى بر عنيق واسطه‌سيله كوكدن آيريلور .

اسنان مقدمه‌نك دلك وتماس سطحى بالاده ذكر اولنان حافه ايله شيودن عبارت اولوب حيوانك سننك ايلرولمسى نسبتنده شيو اوزرنده كوكب‌سنى ظاهر اولور .

١ ـ اسنان قاطعهٔ ساقطه‌نك سورملرى و آشنملرى :

اسنان مذكوره ياورونك ولادتندن اول ويا براز صكره صدور ايتمكه بدأ و ١٥ الى ٢٥ كونده خروجلرينى تكميل ايدرلر. بوزاغو على العموم مقدملر وايكى برنجى متوسطلر ايله وبعضكره اسنان قاطعه‌سى كاملاً

موجود اولدیغی ویاخود یالکز ایکی مؤخرلری مفقود بولنـدیغی حالده تولد ایدر. بعض بوزاغولر اسنخه خارجنده اسنان قاطعه‌لری بولنمقسزین تولد ایدوب شو خصوصده مقدملر ایله برنجی متوسطلرك کورنمسی چوق سورمیه‌رك ولادتك ایکنجی و اوچنجی کوننه طوغری صدور ایدرلر. ایکنجی متوسطلرك سورمسی ۵ الی ۹ ومؤخرلرکی ۱۳ الی ۱۹ کونده وقوعه کلور. بسلنمـك اوزره حفظ اولنان بوزاغولرده سود دیشـلری وتعبیر آخرله ایلك دفعه سورنلر ۵ الی ٦ ماهده مدور اولوب سقوطلری مدتی اولان ۱۸ الی ۲۰ ماهه قدر باقی قالور. مذکور وقت سقوط اولاً مقدملرده وبعده متوسطلرده واك صکره مؤخرلرده حلول ایدر.

معلوم اولدیغی اوزره آشنمه کیفیتی دیشـلرك مواد مأکوله‌یه دلك واحتکا کندن نشئتله ایتدیکندن قصابلره صاتلق اوزره حیوانك مضغه مجبور اولمدیغی مستحضرولین مواد مأکوله ایله بسلنیلان طانه‌لرده دیشلر آشنمیوب حالبوکه بسی طانه‌لری ایرکندن مواد لیفیه اکلنه وانلرك مضغه باشلادقلرندن مذکور طانه‌لر شو مجبوریت آلتنه کیردکلری کوندن اعتباراً دیشلرنده آشنمه اثری مشهور اولور. آشنمه کیفیتی مضغك قوتی وکثرتی نسـبتنده دائما ایلرولیوب اولاً دیشك کسکین حافه‌سی سیلنور و بوندن شیو اوزرینه منتشر و نهایت سطح احتکاکینك تسویه‌لنمسـی موجب اولور. الحاصل آشنمق بروجه افاده غدانك قوام وغلظتنه واك زیاده دیشلرك ماده‌سنك طبیعتنه کوره اختلافلر کوسترەبیلور.

بسی طانه‌لرینك اسنان قاطعه‌سندن مقدملر ٦ الی ۷ ماهده آشینوب ۱۰ ماهده سیلنور و بو وقتده اسنان مقدمه‌نك عنیقی کورینـور وکلی جزئی متضیق اولان کسکین حافه‌لری برنجی متوسطلرك حافه‌سندن اشاغیده بولنور.

۱۱ الی ۱۳ ماهده برنجی متوسطلرك کسکین اولان حافه‌سی مقدملرك تسویه‌سنده بولنورکه مذکور حافه ایکنجی متوسطلرك کسکین حافه‌سنی تجاوز ایلمش و بو وقتده برنجی متوسطلرك سیلنمش اولدقلری کورینور. ۱٤ الی ۱٦ ماهده ایکنجی متوسطلر برنجی متوسطلرك تسویه‌سنده بولنوب سیلنور. او وقتده مقدملر قیصه وصیرلمش ومتزلزل اولوب بعضکره اسنان مذکوره ۱٦ ماهده ارتق موجود اولمدقلرندن یرلری خالی بولنور.

۱۵ ماهدنصکره کافهٔ اسنان قاطعهٔ ساقطه صاللانیجی وکلی جزئی تغیر ایتمش بولنورلر ومقدملر دخی (اکر هنوز باقی ایسه‌لر) اسنخه درونده قولایلقله چیقاریله‌بیله‌جك دیش پارچه‌لری حالنی کسب ایدرلر. مؤخرلر ۱۸ ماهده آشندقلرندن شکل ٦۷ و بو وقتده بالنسبه پك آز

۱۸ آیلق

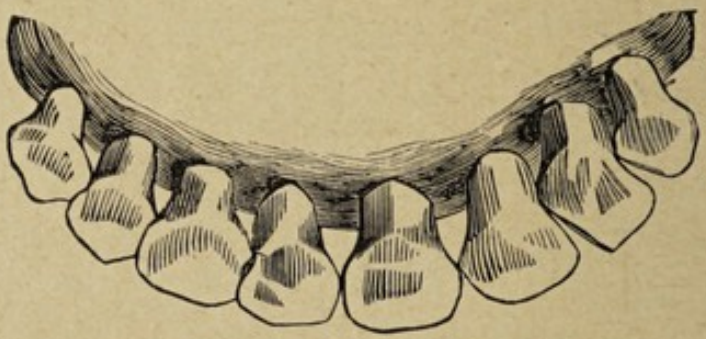

شکل ٦۷

تغیر ایتمش اولدقلرندن اسنان سائره‌دن زیاده طیانقلی کورینور.

ـ اسنان قاطعهٔ دائمه‌نك سورملری وآشنملری: ۱۹ الی ۲۱ و۲٤ ماهده اسنان مقدمهٔ دائمه اسنان مقدمهٔ ساقطه‌نك یرلرینه قائم شکل ٦۸ اولوب یکدیکرینی تضییق ایدرك مستعرضاً صدور ایدرلر. اشته بو وقتدن اعتباراً خصا اولنه‌جقلری وقته‌قدر ارکلکلره بوغا دینلور.

٢ ياشنده

شكل ٦٨

ايكى برنجى سوت متوسطلرك يرينه قائم اولنلر ٢ ١/٢ الى ٣ ياشنده ظهوره كلورلر شكل ٦٩ . ٣ ١/٢ الى ٤ سنه‌ده ايكنجى سوت متوسطلرك

٣ ياشنده

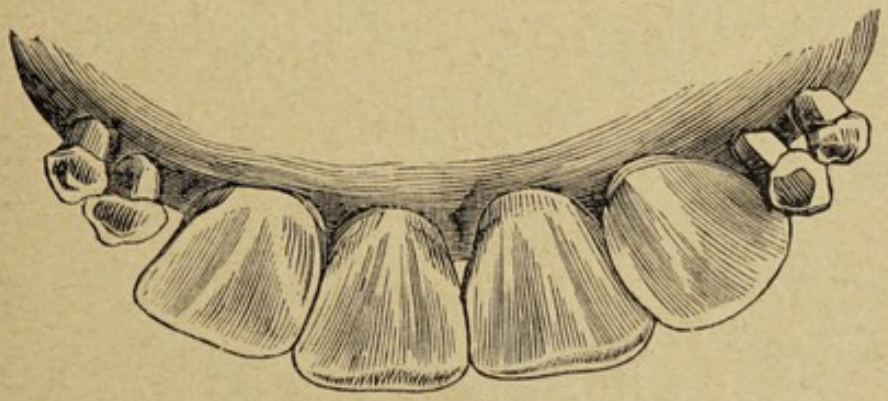

شكل ٦٩

يرينه اسنان دائمه قائم اولور شكل ٧٠ . بو وقتده ديشلر اينك نامنى آلورلر .

دائمه اولان اسنان مؤخره‌نك صدورى ٤ ١/٢ الى ٥ سنه‌ده شكل ٧١ مشاهده اولنوب ٥ الى ٦ سنه‌ده كافهٔ اسنان قاطعه مدورلشور .

٥ ١/٢ الى ٦ سنه بيننده مقدملرك كسكين اولان حافه‌سى سيلنوب اوچ معشار ذراعدن زياده‌جه مقدملرك حافه‌سنى تجاوز ايدن برنجى متوسطلردن دون بولنور . ٦ سنه‌ده مقدملرك شيوينك قسم اعظمى

آشینوب متوسطلرك شیوینه فقط مقدملرده اولان قدر ایلروله‌مامش اولدقلری حالده انتشار ایدر .

٤ یاشنده

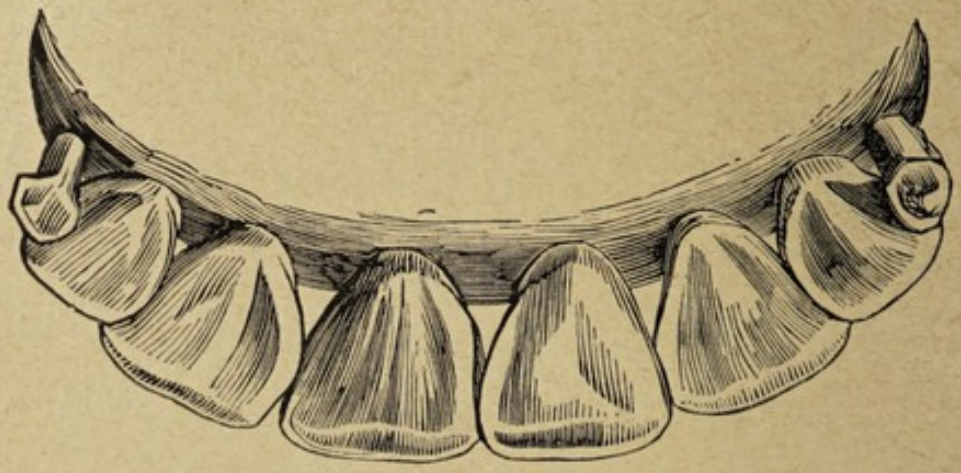

شکل ۷۰

$\frac{1}{2}$ ٦ الی ۷ سنه‌ده : برنجی متوسطلر کاملاً سیلنوب شیولرینك ثلثانی آشنمش بولنور. مقدملرك دلك وتماس سطحی تسویه‌لنمکه تقرب وایکنجی متوسطلرك کسکین اولان حافه‌سی آشنمغه بدأ ایدر .

٥ سنه‌ده

شکل ۷۱

$\frac{1}{2}$ ۷ الی ۸ سنه‌ده : ایکنجی متوسطلر برنجی متوسطلرکی سیلنوب مقدملرك تسویه‌لنمسیدخی پك زیاده ایلروله‌مش اولور .

۸ الی ۹ سنه‌ده : مؤخرلرك سیلنمسی تکمیل اولوب شیولرینك

نصفندن زیاده‌سی آشینور. مقدملر ایله برنجی متوسطلرك دلك وتماس سطحی مقعر اولمغه باشلایوب سنه‌لرك تعددیله تزایدایدن مقعرلك حویه‌نك انحدابنه تقابل ایدر شو حالك حویه‌نك اوزرینه اجرا اولنان دلك وتماسك نتیجه‌سی اولدیغی ظن اولنور.

۱۰ الی ۱۱ سنه‌ده: مقدملر ایله متوسطلرك کوکب سنیسی برشکل مربع ایله بر بیاض پرواز ارائه ایدر. ومؤخرلر تسویه‌لنمش وقوس قاطع سیلنمش بولنور.

۱۱ الی ۱۲ سنه‌ده: کوکب سنی مربعی وکافهٔ اسنانده پروازلی اولور ودلك وتماس سطحنك مقعرلکی غایت زیاده واسنان قاطعه قیصه ویکدیکرندن آچیق بولنور شکل ۷۲.

۱۲ یاشنده

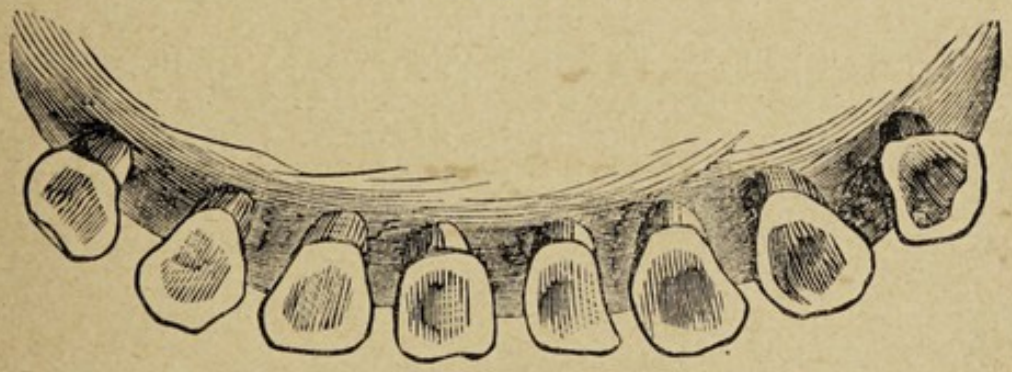

شکل ۷۲

۱۲ الی ۱٤ سنه‌ده: کوکب سنی مدور و آشنه کیفیتی حافهٔ داخلیه‌یه طوغری منتشر اولوب نوعما مینهٔ محیط ایله تشکیل اولنمش دائره‌یی قطع ایدر. بو وجهله آچیلان دائره قوللری جوف فمی‌یه طوغری دونمش بولنان آلافرانغه نعل شکلنی کوسترر.

۱٤ الی ۱۷ سنه‌ده: مینه‌دن عبارت اولان دائره متوسطلرده مذکور شکلی اخذ ایدر. بو دور اثناسنده دیش یان طرفلر اوزرینه تضییق

ایدوب مثلثی اولمغه یوز طوتار . آشنه دوام ایدرك عنیقه قدر واصل اولهجغنه بناءً مینهٔ خارجیه‌یی کاملاً محو ایتمکله بربرلرندن غایت آچیق ومدور وصاریجه وقیصه دیش پارچه‌لرینی تأسیس ایدن جذور میداندہ قالور . شو تغیر انجق اون یدی یاشنه کیرمش حیواناتده کوریلور .

قرون جبهیه یعنی بوینوزلر اشعار ایتدکاری نشانه‌لرله کرچه جنس بقرك تعیین سنه اولدقجه یاردم ایتمکده ایسه‌لرده انجق عروق بقریه میاننده بوینوزسز عرقلره دخی تصادف اولنمسی ونحیف البنیه اوکوزلرك بوینوزلری غیر مکمل و فنا یتشمکده بولنمسی و آندن ماعدا صحیح المزاج اولان حیوانلرك منتظماً تکون ایتمش اولان بوینوزلرینك تلم (بوغوم . حلقه) لری علی الخصوص اینکلرده سکز یاشندن ایلروسنی بیلدیره‌مامسی مثللو اسباب بقرك تعیین سننه مدار عد ایدیلان شو واسطه‌یی اهمیتندن اسقاط ایلدیکی زعمیله بو مختصرده آنك بحثندن صرفنظر ایتدم مطالعه‌سنی آرزو ایدن ذواته اشبو مبحثه ماخذ اتخاذ قلنان « رسالهٔ بیطریه » به مراجعتی توصیه ایلرم .

ج ـ تعیین سن غنم

غنمك فك اسفلی بقرده اولدیغی کبی ایکیسی مقدم وایکیسی برنجی متوسط وایکیسی ایکنجی متوسط وایکیسی دخی مؤخر اولق اوزره سکز عدد اسنان قاطعه‌یی حاملدر . اسنان مذکوره ساقطه ودائمه اولوب اولکیلره زیاده کوچك وپك طار اولدقلرندن ـ سیوری ـ وصکره کیلره ـ عریض ـ دیش دخی دینور .

کماله واصل اولمش اولان حیوانات غنمیه‌نك بر درجه‌یه قدر تطول ایدن اسنان قاطعه‌سی عریض وهرمی اولوب کسکین حافه‌سندن لثه‌یه

طوغرى طارلاشور . عنيقدن عارى وبقركسكندن مرتفع وزياده كسكين اولەرق غير متحرك بر طرزده اسنخه داخلنده مركوز بولنور .

على العموم بقركسكندن بر از بياض اولان اسنان قاطعهٔ غنم يانلرى اوزرنده و لئاتك چوره‌سنده اكثريا سياه پروازليدر . بو سياه رنك دلك و تماس سطحلرينك شيولرينك حامل اولدقلرى كوچك ميزابلر اوزرنده مطلقا موجوددر .

كرك ساقطه وكرك دائمه اولان اسنان قاطعه بر وقته قدر اسنخه‌لرى درونده غير متحرك اولوب صكره يعنى اسنان مذكوره صيريلوب قسم اعظملرى عظم فكيدن طشره خروج ايتديكى وقتلرده صاللانورلر . شو صاللنمه سقوطلرندن بر از وقت اول واقع اولوب ديشك كندو كندويه سقوطى آننه قدر كتدكجه تزايد ايدر .

سورملرى وآشنملرى : — قوزينك اسنان قاطعهٔ مقدمه‌سى حين ولادتنده هنوز لثه ايله مستور بولنديغندن ديشسز اولەرق تولد ايدبور ديمك اولور . بعض قوزيلرده ايكى برنجى متوسطلر دخى مقدملردن آز بارز اولەرق يعنى لثه تحتنده حس ومشاهده اولنور . ولادتك يكرمى بشنجى كونده قوزينك كافهٔ اسنان قاطعه‌سى موجود بولنور . وشوحال يعنى برنجى دفعه ديش سورمسى رسنه‌دن اون سكز ماهه قدر دوام ايدر . بووقتده اسنان قاطعه سقوطه باشلايه‌جقلرندن برنجى اسنان قاطعهٔ دائمه مشاهده اولنور . سوت ديشلرى موجوديتلرى اثناسنده بياضلق اخذ ايدوب اوزارلر وحيوانك غدائنى اخذ ايتديكى محللرك طبيعتنه نظراً كلى جزئى آشينورلر .

٢ الى ٣ ماه نهايتنده ديشلر كاملاً مدورلشوب بوزاغوده اولديغى

۳ آیلق

شکل ۷۳

کبی هر برصاغ وصول سن قاطعك خارجنده‌کی ایکی دائره انحنادن. حاصل اولان ایکی دائره پارچه‌سنه تقسیم اولنمش بولنور شکل ۷۳ . ٤ الی ٦ آیلق قوزیده دیشلر تازه وجزئی آشنمش بولنور و ۱۰ ماهدن ۱ سنه‌لکه قدر قوزیده صیریلوب تغیر ایدر مقدملر دخی صاللانوب سقوطه متهی اولورلر .

۱۵ الی ۱۸ ماهده مقدملرك یرینه حیوانات بقریه‌ده اولاندن دها آزجه مستعرض اوله‌رق صدور ایدن ایکی دائمی مقدملر قائم اولور شکل ۷٤ .

۲۰ الی ۲۷ ماهده برنجی سوت متوسطلری دوشوب اسنان دائمه صدور ایدرلر شکل ۷۵ . بو یاشده بولنان ارککه قوچ وخصا ایدلدکده قیون ودیشی‌یه ماریا تعبیر اولنور .

۱۸ آیلق

شکل ۷٤

۲ سنه‌لك

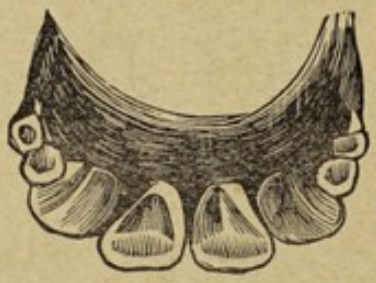

شکل ۷۵

$۳\frac{۱}{۲}$ سنه‌یه طوغری یرلرینه اسنان متوسطهٔ قائمه صدور ایده‌جك اولان ایکنجی سوت متوسطلر دوشرلر . بعضکره برنجی متوسطلر ایله ایکنجی متوسطلر دخی ظهور ایدرلر شکل ۷٦ .

٤ الی $٤\frac{۱}{۲}$ اسنان مؤخرهٔ دائمه کندو سوت دیشلرینی طرد ایدرك چیقمش بولنور شکل ۷۷ .

بعضکره سوت مؤخرلر ایکنجی متوسطلر ایله برزمانده سقوط

٣ ١/٢ سنه‌لك

شكل ٧٦

٤ ١/٢ سنه‌لك

شكل ٧٧

ايدرلرسه‌ده قائمی مؤخرلر متوسطلردن صكره همان دائما اوقات طبيعيه‌ده صدور ايدرلر وبو حالده لثه‌ده بر از وقت اسنان مؤخره بولنماز . حتی بعض حيواناتده مؤخرلرك يرينه ديكرلری قائم اولمامغله قوس قاطعده يالكز آلتی عدد ديش بولنور .

اسنان قاطعهٔ دائمه‌نك صدورلری تكميل اولدقدنصكره مختلف طرزلرده اوزايوب آشينور وتغير ايدر و ٥ الی ٦ سنه بيننده مدورلنور وطبق بقرده اولديغی كبی آشمغه باشلارلر شويله كه : اولاً كسكين اولان حافه وبعده شيولری سيلنوب نهايت دلك وتماس سطحلری كاملاً تسويه‌لنور . الك زياده عمومی‌ونوعما الك زياده طبيعی اولان نظامه نظراً مقدملرك سيلنمسی دائما متوسطلرك سيلنمسندن اول وقوعه كلمك اقتضا ايدوب آلتنجی سنه‌يی اشعار ايدر وبرنجی متوسطلر مقدملردن صكره سيلنه‌رك يدنجی سنه‌يی اخبار ايتمك وايكنجی متوسطلرسكزنجی سنه‌يی ومؤخرلر طقوزنجی سنه‌يی ايما ايتمك اوزره سيلنمك لازمكلور شكل ٧٨ .

٩ ياشنده

شكل ٧٨

لكن خصوصات مذكوره دائما بو وجهله اولميوب پك آز قيونلرده دلك وتماسدن ناشی اسنان قاطعه آشينوركن مقدملردن اعتباراً مؤخرلره قدر هر برچفت سن قاطعك سيلنملری منتظم اوله‌جق وجهله تخلفات ارائه ايدرلر .

اکثریا مقدملرك سیلنمسی برنجی متوسطلرك صدورینی تقدم ایدر . شو حال ایکنجی متوسطلره نسبتاً برنجی متوسطلرده دها زیاده مشاهده اولنور . ایکی واوچ یاشنده بولنان اغنامك دیشلری مدورلشمجك ایکن اولجه آشنمش بولنور . خلاصهٔ کلام دیشلر کاملاً سوردکدنصکره دیشلره عارض اولان تبدلات غایت متخالف اولمغله حیوانك غایت اختیار بولندیغنه ویا بشنجی سنه‌سنی چوق کچیرمامش اولدیغنه حکم اولنه‌بیله‌جك قدر معلومات اعطا ایدرلرسه‌ده معلومات مذکوره تعیین سن حقنده تخمینی اوله بیلور . بشنجی سنه‌ده مؤخرلر قیصه و آشنمامش ویا جزئی آشنمش بولنور . حیوان بش یاشنی تجاوز ایتدکجه مذکور مؤخرلر اوزایوب آلتنجی سنه‌ده متوسطلرك غیر طبیعی آشنملرندن ناشی یدنجی سنه‌یی فرق ایتمك ممکن اولمدیغی تقدیرده مؤخرلرك حالی حیوانك دها یدی یاشنده بولندیغنی ویا طقوزنجی سنه‌یه تقرب ایلدیکنی اعلان ایدرکه بو زمانده یعنی طقوزنجی سنه‌ده مؤخرلرك دلك وتماس سطحی تسویه - لنمش وقوس قاطع سیلنمش بولنه‌جغندن مقدملر ایله برنجی متوسطلرك حالندن معلومات آلنه‌بیلور شویلکه : اسنان مذکوره صیریلور وحیوان آلتنجی سنه‌یه کیردکده صاللانمغه بدأ ایلر .

غنمك اسنان قاطعه‌سی دلك وتماس سطحلرینك غیر منتظم اوله‌رق آشنملرندن بشقه تغیرات سائرهٔ مختلفه‌یه دخی دوچار اولورلرکه آنلردن بعضیلرینه دقت اولنمق لازمدر : ازان جمله فنده‌لق یاخود اوتلری قیصه وسرت اولان اراضیده رعی ایدیلان حیوانلرك ایکی مقدملری بیننده اسنان مذکوره‌نك حافهٔ داخلیه‌سندن متشکل قیرلانمچ قویروغی اسمیله معروف مثلثی برکرتك بولنور . هر برياشده موجود اولوب فقط ٤ الی ٦ سنه‌دن اول مشاهده اولنمیان مذکور کرتك تعیین سن حقنده

معلومات ویره‌میان عادی بر حادثه‌در . غنمك قوس قاطعی بربرینه ضد اولان ایکی حال ارائه ایتدیکندن بری پك زیاده اوزامغله ودیکری پك زیاده قیصالمغله اولان قصورلردر . مذکور غلط طبیعتدن برنجیسی فوق العاده بر سوروش اولوب یالکز آلتی یاشنی تجاوز ایتمش حیواناتده پك زیاده ظاهر اولمقده بولنور . وشو تطول دیشلرك دلك وتماس سطحلری اوزرنده وقوعه کلان آشنمه کیفیتنه باقیه‌رق دیشك سقوطنه قدر دوام ایدر . یدی سنه‌دن صکره اسنان قاطعه صیریلوب صاللانور ونهایت بالطبع سقوط ایدر . بعضکره اوزون دیشلر اوجلرندن بدأ ایله طارلشوب نهایاتی یکدیکرلرینه تقرب ایلر وچکه‌نك وسطنه طوغری صیقشمش کورینور وقوس قاطعی دخی کندو اوزرینه قیورلمش کبی کوسترر .

اسنان قاطعه‌نك فوق‌الحد اوزامه‌لرندن دها آز واقع اولان عمومی قیصالملری کیفیتی بر آنده کافهٔ اسنان اوزرنده اجرا اولنان ونهایت لثه‌نك خذاسنه قدر آنلری متضیق قیلان غیرطبیعی بر آشنمه‌نك نتیجهٔ دائمه‌سیدر . دیشلری کاملاً آشنمش بولنان حیوان اون یاشندن دون و اون بش یاشندن افزون اوله‌ماز .

د ـ تعیین سن کلاب

سن کهوله واصل اولمش اولان کلبك فکینده قرق ایکی عدد دیشی اولوب بونك اون ایکیسی فك اعلا اسنان طاحنه‌سی واون دردی فك اسفل طاحنه‌سی ودردی اسنان کلبیه واون ایکی عددی دخی اسنان قاطعه در . کلبك سنی حیوانات سائره‌نك تعیین اسنانندن مطالعه‌کذارمز اولدیغی وجهله بنه اسنان قاطعه‌سنك دوچار اولدیغی تغیرات ایله تعین ایدر

انجق درت ياشنه كيرن كلبك قوس قاطعنك ارائه ايلديكى پك چوق عدم صحت آثارى غلط طبيعتلرله‌دخى برلشه‌رك دها زياده بادئ سهو وخطا اولور . كلبك اسنان قاطعه‌سى بهرچكده آلتى عدد ويكديكرينه قارشو مرتكز اولوب كرك ايريلكى وكرك اوزونلغى مقدملردن مؤخرلره‌قدر تزايد ايدر وهر سن قاطع بركسكين خافه ايله بر شيوى حاملدر.

حافه‌لر مسنن يعنى اوچ دانه چيقنتى ايله مجهز ايدوكندن اورته‌دكى چيقنتى يانلرنده‌كندن مرتفع بولنه‌رق ديشك زروه‌سنى تشكيل ايلر . چيقنتى تعبير ايتديكمز مذكور فصوص ثلثه زنبق چيچكنه بكزه‌دلكله شكل زنبقى توسيم ايديله‌رك انلرك محو اولمسى اسنان قاطعه‌نك سيلنمش بولنمسى ديمكدر .

اسنان قاطعه‌نك سورمسى وآشنمسى : كلبلر كوزلرى قپالو تولد ايدرك ولادتنك ٢ الى ١٥ نجى كونده كوزلرى آچيلور وعلى العموم بتون سوت ديشلرى موجود اولورسه‌ده بعض حالده اسنان مذكوره‌نك سورمسى براز وقت صكره تكميل اولور . ٢ الى ٤ ماهه طوغرى فكينك مقدملرى واكثريا متوسطلرى سقوط ايدرك هنوز لثه ايله مستور اولوب بونلرك يرينه قائم اوله‌جق ديشلره ير براقيرلر . عروق كلبيه‌يه نظراً تخلف ايتمك اوزره بش ويا سكز ماهده حيوانك كافهٔ اسنان دائمه‌سى موجود اولوب بو حاله بين الناس حيوانك ديشلرى تمام اولمش دينور .

برسنه‌ده : آغزك ايچى كاملاً تازه واسنان قاطعه وعلى الخصوص اسنان كلبيه بياض وآشنامش بولنور شكل ٧٩ . غشاى فمى كل قرمزى وبرون اوجى اينجه اولور . اون بش ماهده : اسنان مقدمهٔ سفلا اشنمغه بدأ ايدر وداخل فمك تازه‌لكى بردوام بولنور اسنان قاطعه ايله

كلبيه‌نك بياضلغى اسكى درجه‌سنده قالور .

١٨ الى ٢٤ ماهه قدر : اسنان مقدمهٔ سفلانك سيلنمسى تكميل اولور شكل ٨٠ . اسنان متوسطهٔ سفلا اشنمغه باشلار .

١ سنه‌لك

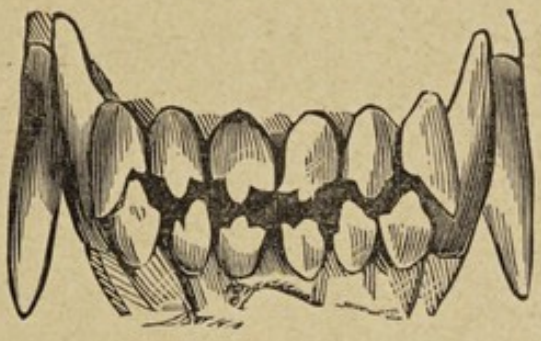

شكل ٧٩

٢ سنه‌لك

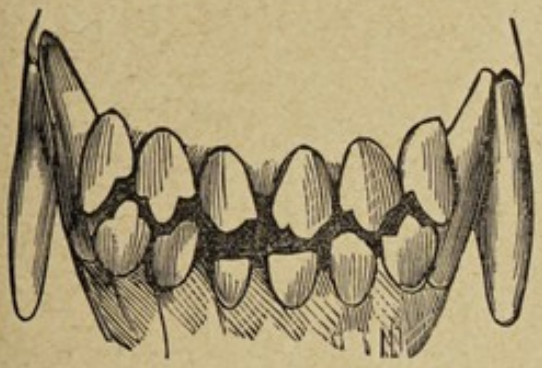

شكل ٨٠

$\frac{1}{2}$ ٢ الى ٣ سنه‌يه قدر : اسنان متوسطهٔ سفلاده شكل زنبقى محو اولور شكل ٨١ .

اسنان مقدمهٔ عليا اشنمغه باشلار داخل فمك تازه‌لكى ضايع اولور . بو تاريخده ١٢ الى ١٥ ماهه قدر تازه‌لكلرينى محافظه ايتمش اولان اسنان قاطعه وكلبيه صورت محسوسه‌ده متغير كورينورلر .

$\frac{1}{2}$ ٣ الى ٤ سنه‌يه قدر : فك اعلا مقدملرى كاملاً سيلنور وديشلر كيرلى بياض برر نك اخذ وبعضاً اسنان كلبيه صارارمغه بدأ ايدر شكل ٨٢ .

٣ ياشنده

شكل ٨١

٤ ياشنده

شكل ٨٢

٤ الى ٥ سنه‌ده : فك اعلا متوسطلرى سيلنمش بولنور . بوزمانده چوق ات بيـان وكميك كميرن ايرى كلبلرك اوك ديشـلرى كوچيلور ومقدملريله متوسـطلرى طونوق وكلى جزئى متغير بولنور شكل ٨٣ .

٥ ياشنده

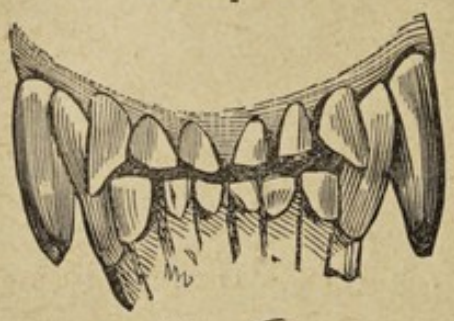

شكل ٨٣

بش سنه‌دن صكره ديشلرك معاينه‌سيله كلبك سـنى صورت صحيحه‌ده تعيين ايتمك غير ممكن اوله‌جق وجهله متخالف واهميتسز نشانه‌لر كوريلوب حيوانك غايت اختيـار ياخود بش ياشنى پكچوق كچيرمش بولنمديغنه يالكز اسنان كلبيهٔ اربعه ايله اسنان مؤخرهٔ عليانك حاليله حكم اولنه‌بيلور زيرا على العموم كورلديكنه نظراً آلتى سنه‌دن صكره اسـنان كلبيه ايله مؤخرهٔ عليا صاراروب سيوريلمكلرينى‌ده ضايع ايدر ودلك وتماس ايدن كافهٔ نقاطى آشينور . ديشك قاعده‌سنه الك اول عارض اولان صـارى رنك بعض كلبلرده درت ياشـندن اعتباراً كورلمكه باشـلار . بورنك على العموم حيوان بش ياشنه كيرديكى زمان ميدانه كلوب آلتنجى سنه‌دن صكره دها زياده ظاهر اولور . آلتنجى سنه‌ده اسـنان كلبيهٔ صغيرهٔ عليا آشينوب كورلنور واسنان قاطعهٔ صغيره كيرلى و سـياهجه ومتغير وحتى اكثر دفعه محو اولور . برقاچ ماه صكره اسنان كلبيهٔ كبيره (فك اسفلده) كورلشوب سائر تماس نقطه‌لرى‌ده آشينور واوزيلوب چقورلنملرى بعضاً غايت سريع اولور . تغيرات مسروده‌نك دائما وكتدكجه تزايد ايدشلرى منتظم برقاعده‌يه تابع اولمديغندن هرحالده طوغرى معلومات ويرمزلر.

مطالعات سابقه‌يه شـوده علاوه اولنمليدركه اختيـار كلبلرك برون وكوزلرينك چوره‌سى وآلنلرى آغاريرو وباشلرى كنجلكده اولديغى كبى اينجله‌جك ايكن اوج طرفندن تحجم وحيوانك اختيارلغنى معلن بولنان

بر منظرهٔ خصوصیه اخذ ایتمکه باشلار . سکزنجی سنه‌یه طوغری حنبلرك اوجنك قیللری دوکیلور ونصرلرله مستور قالور . اختیار کلبلرده اوك اياغك پارمقلرینك اوجی ایریلشوب مدور اولور ومجف ویاصی اولان طرناقلری تطول وبر نصف دائره رسم ایدرلر . اکثریا حیوانك صرتی تیبس و انکشاط ایله پوللانور وهمان غیر قابل تشفی ومعند بر نوع اویوز علتنه کرفتار اولوب قالور .

۲۳۱ ـ تغلف امعا . نمو داخلیٔ امعا Invagination, intussus-ception de l'intestin. معانك بر قسمنك ولی وتعقیب ایتدیکی قسم داخلنه شکل ۸٤ ده کورلدیکی طرز اوزره کیرمسی اولوب هر حیوانده وامعانك هر قسمنده وعلی الاکثر معاء رقیقده ذاتی یاخود اوجاع بطنیه متتابعی اوله‌رق وقوع بولور .

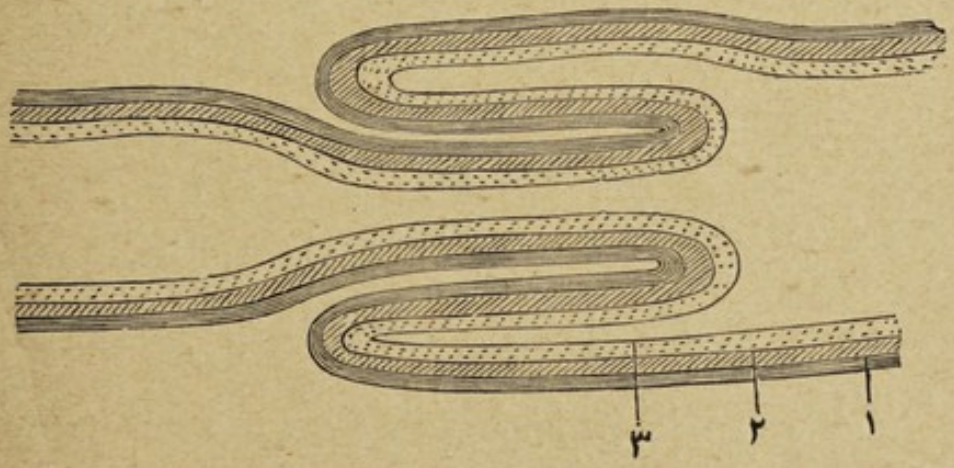

شکل ۸٤ تغلف امعایی تصویر ایدر: ۱ ـ طبقهٔ مصلیه ۲ ـ طبقهٔ عضلیه ۳ ـ طبقهٔ مخاطیهٔ معایی مشعردر .

اسبابی : امعانك غیر منتظم حرکات دیدانیه اجرا ایتمسنه سبب اولان غایت صغوق صولرك شربی وبعضاً موتی تعقیب ایدن صوك حرکت احتیلاجیه بو عارضه‌نك موجبلریدر .

اعراضی : پك زیاده شدتلی سانجیلر وتعرق (ترله) وتکرزوجه

(یوزك بوروشوب بوزلمسی) . استقصای سرمی (معای مستقیمدن معاینه ایتمك) بعضاً علتك طبیعتیله موقعنی تفهیم ایدر . اکر تغلف بر قاچ ساعتلر دوام ایدرسه تماسده بولنان غشای مصلیلر بربرینه یاپشور .

تداویسی : ممکن دکلسه‌ده مع مافیه نتیجهٔ مطلوبه‌یه امنیت ایدلمدیکی حالده بر عملیه اجراسی تجربه اولنور .

۲۳۲ ـ تفتیت حصات (عملیهٔ) Lithotritie. مثانه‌یه بر آلت

مخصوص ادخالیله حصاتی (طاشلری) اولدقلری یرده قیروب پارچه‌لامق ایچون اجرا ایدیلان عملیه‌در . بونك ایچون اول باول خزع احلیل ورکی [بحثنه مراجعت اولنه.] عملیه‌سی اجرا اولنور .

عملیه‌نك برنجی زمانی عقیبنده بارکیر یاتیریلوب واتر قوقلادیله‌رق تخدیر ایدیلوب وضع ظهری (آرقه اوستی) ده ربط وضبط اولنور که بو وضعیت حصاتی ارایوب بولوب طوتمغه پك مساعددر . اولجه یاغلنمش اولان «کیون»ك ایجادکرده‌سی کاسر حصات (کاسر حجر) شکل ۸۵ دینلان آلت فم احلیله جرحه‌دن ادخال وعنقدن بالمرور مثانه‌یه نفوذ ایتدیریلور . او وقت آلتك قوللری آچیله‌رق وضع ظهری مناسبتیله مثانه‌نك جهت اسفلنه کلان وجه داخلیسنده دیشی قول صاغدن صوله آغیر آغیر کزدیریلور طاش آلتك کنجه‌سنه دوشنجه متحرك قول ثابت قوله قریب وچرخ تدویر وتضییق اولنور . بووجهله قیریلان حصاتك پارچه‌لری ـ منظر کیون ـ نام التله کنیشجه آچیق طوتیلان جرحهٔ احلیلدن چیقاریلور . ینه اورادن ایلیق صو سوق و تشکیل ایدیلان جریان ایله باقی قالان اجزای مفتتهٔ حجر دفع ایدیلور . اکر باقی قالانلر پك بیوك اولورسه یا کاسر حجرله بتکرار تفتیت یاخود

ملقط حصات دنيلان وعادتا كفچه‌لى كوچك قيصاچلردن عبارت اولوب اكرى وطوغرى اولق اوزره ايكى شكلده بولنان آتلردن بريله اخذ وتخريج اولنور. طاش بعضكره مثانه‌نك قيورنتيــلرى اراسنه صيقشمغله

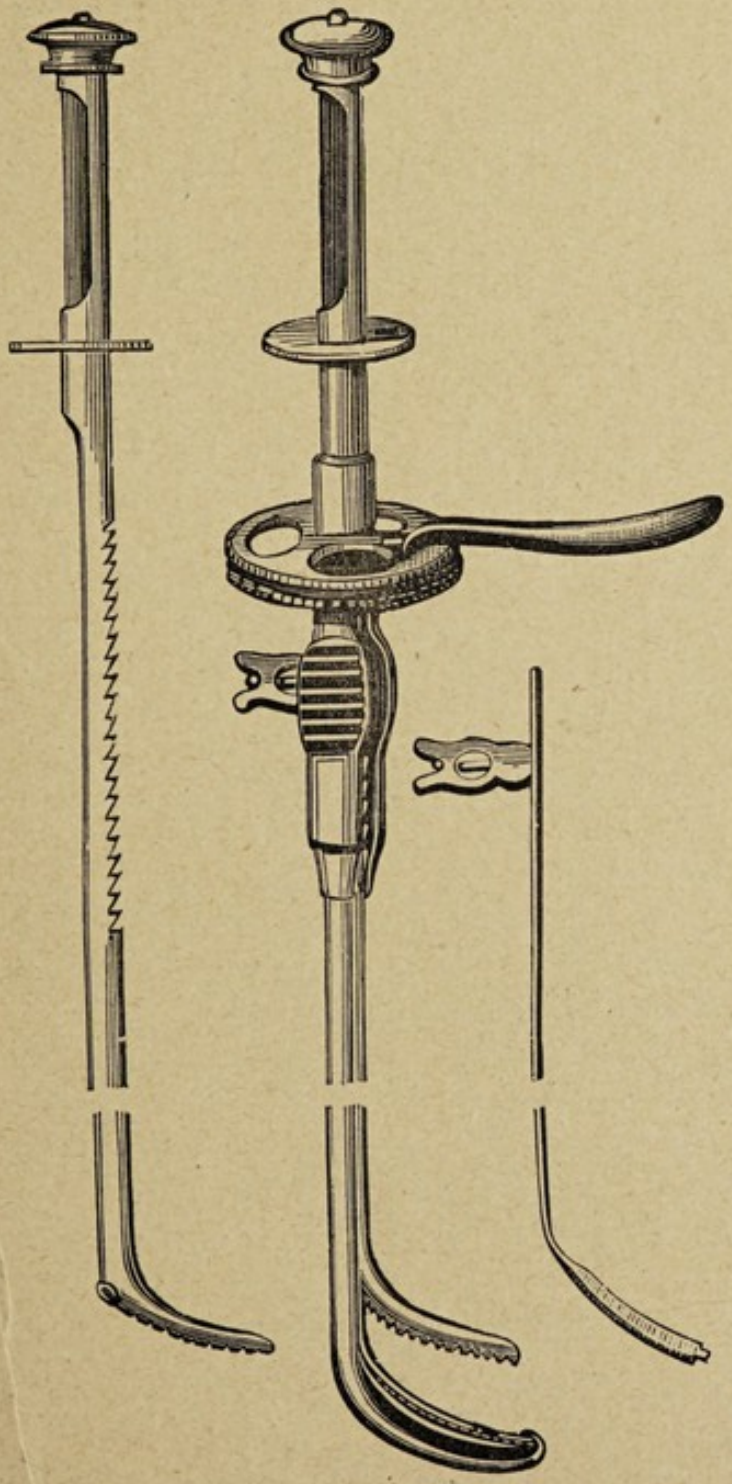

شكلى ٨٥ كاسر حصات كبيون

طوتلمسی وحتی بولنمسی کوچلشدیکی حالده ایلیق صو احتقانیله جدران مثانه‌یه انبساط ویریله‌رك طاش میدانه چیقاریلور.

تقیدات متعاقبه: بشرده وقوع بولدیغی کبی حمای مهلکه نوبتلری ظهور ایدرسه حیوان آج ایکن ۱۰ درهم اعشاری کبریتیت کینین ایکی دفعه‌ده ویریلور. ناسور یکرمی بش اوتوز کونده تندب وکسب التیام ایلر.

۱۳۳ ـ تفتیش و معاینهٔ لحوم . Inspection des viandes

ضابطهٔ صحیهٔ بیطریه‌نك بر مهم قسمنی تشکیل ایدن اشبو اصول معاینه وتفتیش لحومك هر بر زمانده و علی‌الخصوص امراض مختلفهٔ ساریه‌نك شدت شئامتله حکمفرما اولدیغی آوانده مذبحه‌لرده تطبیقاتنه ایدیلان غیرت محافظهٔ صحت عمومیه خصوصنده حائز قیمت واهمیتدر.

مذبحه‌لره مأمور اولان طبیب بیطری اولاً حیواناتك ارکك و دیشی [۱] اولدقلرینه وهانکی جنسدن بولندقلرینه ونه درجه سمین ایدوکلرینه وخصوصیله صحتلرینك مکمل و یا مختل [۲] اولدیغنه واقف

---

[۱] حامل بولنان یاخود هنوز طوغورمش اولان دیشی حیوانلرك لحمی اسهاله بادی واولدقجه فرق ممکن نوبات حاویه‌یی داعیدر.

[۲] صحتلری مختل ومتغیر و بناء علیه لحملری صحت عمومیه‌یه مضر اولان قصابلق حیواناتك زیرده مجملاً سرد ایدیلان اعراض مشترکه وعمومیه‌یه دقتله تفریق ایدملری لزمدر:

قصابلق حیوانلرك قیام واندام ومشی وخرامنده کوزه چارپه‌جق اویغونسزلق وراحتسزلك کورنماملی باش اوکه صارقق قولاقلرکوشك برحالده دوشوك قولاقلرله بوینوزلر پك سیجاق یاخود پك صغوق اولماملی نظر سونوك ومغموم کوزلر یاشلی یاخود چاپاقلی حدقه‌صورت دائمه‌ده یا منبسط ویا زیاده متقبض غشای منضمه غایت محتقن یاخود قره صاری ویاخود اسمره مائل قورشونی کبی کیرلی مور برزنکله متلون وقرمزی لکه‌لرله متزین و یا پك صولوق بولنماملی حیوان یا غایت دوشکون ومسکین وغیر محسوس یاخود متلاشی ومتهیج و راحتسز و یا

و مطلع اولمق ایچون حیوانات مذکوره‌یی برحیات اولدقلری حالده معاینه و ثانیاً کوشتك قیم واوصافنك تغیر ایدوب ایتمدیکنه کسب یقین ایلمك اوزره دخی لحومی تفتیش ایدر .

مجنونانه متهور اولمغله اطراف و جوارنده‌کی اشخاص واجسامی طانیمز کورنماملی غشای نخامی قویو قرمزی یاخود پك صولوق وحبیبات و یا قروح ایله متغیر وسیلان انف‌ایله ملوث واجواف انفیه‌ده هوانك جریان وجولانی عسرتلی وصدالی وتنفسك اجراسی صعوبتلی اولمامملی حیوان نفس اله بیلمك ایچون آغزینی مجبوراً آچیق طوتمامملی وسورکلی آقسیرمامملی مرمه قوری و اوزری چاتلاق و اوزولمش و پك سیجاق و یا پك صغوق بولنمامملی آغز یا صیقیجه قپانمش یاخود زیاده‌سیله آچیلمش اولمقله برابر آغزدن پك چوق صالیا و یا افرازات سائرهٔ متغیره سیلان ایتمامملی لثات شیشمش وتقرح ایتمش ولسان کذلك شیشمش ومورارمش یاخود قرحه‌لنمش اولمامملی نفس دخی قوقمامملی جلد قیلدن عاری و قوری وتحتنده‌کی انساجه ملتصق رقیقلر اورپرمش ورونقنی ضایع ایدرك سونوك بر حالده کورنمامملی یاخود کندیلکندن دوکولمامملی و یا قولایلقله قوپمامملی قذورات آز چوق متغیر ومتعفن بولنمامملی بولنمامملی وحرکات کوجلکله اجرا اولنمامملی حیوانده قوری یاخود رطوبتلی اولهرق قیصه صیق بوغوق ثباتلی اوکسورکلر ایشیدلمامملی خاصره‌لرده حرکات احتلاجیه وعجالت وعدم انتظام مشاهده قلنمامملی ونبض سریع وکوچك وضعیف اولمامملی وظائف هضمیه‌نك اختلالی حسبیله حیوان مأکولاتنی ردایتمامملی یاخود یوتمدیغیچون براز چیکنه‌دکدنصکره اغزندن دوشورمامملی و بیزار اولدیغی شدت عطش ایله برابر صو ایچه‌مامزلك ایتمامملی حیوانك چکه‌سی انتنده زیتون شکلنده ودها حجملی سرت بر ورم و ینه اوراده فقط کردنده یقین اولمق اوزره براز کیرو جهتنده یموشاق طولغون قبا برشیش بولنمامملی ذی‌روح حیوانك کرك احتلاج سببیله لحومنه سرتلك وکرك انفلاج عارضه‌سیله کوشکلك کلمش اولمامملیدر .

بوندن بشقه سوء القنیهٔ مائی یعنی کلبك علتیله معلول اولان اغنامك سولپوك وصولوق و بول رایحه‌لی لحیدخی آزمغدی و مسهل و بر طاقم تغیرات هضمیه‌یی جالب و دواره دنیلان مرض مهلکله هلاك اولان غنمك لحمی کذلك محظوردن غیر سالمدر .

لحومك تغیری یا اوصاف لازمه‌سنك [۱] فقداننده ویا تأثیرات مرضیه وهوائیه ومواد سمیه‌دن نشئت ایدر .

لحومك علی العموم ابراز ایتدیکی حالات ظاهره ومیزه‌سیله بروجه آتی انواعی فرق وتعداد ایدیلنلری مضر الصحه وغیر مقبولدر :

۱ — ضعیف وصحیح وضعیف ومریض اتلر .

۲ — غایت کنج یاخود مرده‌زاد (اولو طوغمش اولان) یاورولرك ژلاتینی اتلری.

۳ — سکته وسوی هضم و انقطاع تنفس و غرق کبی آفاتدن مرد اولان حیوانلرك قانلی (قان صیزان) اتلری

٤ — بعض حیوانات لحومنده دقتله معاینه و کشفی الزم اولان از جمله اوکوزلرده کی دود مکیس [۲] کبی طفیلاتی حامل بولنان اتلر

٥ — کونش و روزکار و برودت و یاغمور و رطوبت والقتریقیت مثللو آثار مختلفهٔ جویه‌دن متأثر ومتغیر اولان اتلر که تأثیرات مذکوره

---

[۱] لحومك اوصاف لازمه‌سی : آچیق قرمزی رنکلی وخفیف وهمان حس اولنمز رایحه‌لی واوزری آز چوق بر طبقه یاغ ایله مستور ومذکور یاغك داخلاً دخی موجود اولمسندن عبارتدر . انواع لحومك بینلرنده اوصاف فرقی ایسه مثلا اوکوز اتنك الیافی عریض ورنکی قویوجه کل قرمزیسی ویاغنك صاریجه وقبورغه‌لرینك مدور وکثیف وصاریجه بیاض رنکلی اینك اتنك رنکی صولوجه قرمزی وانسجه‌سنك دها نازك وبموشاق وقبورغه کیکلرینك دها کنیش و یاصی و بجاق کیکلرینك اینجه بوغاتی اوکوزکدن دها قویو رنکلی ولمسی خشین وانسجهٔ حجرویه‌سی غلیظ وباغی کندوسنه مخصوص تیز رایحه‌لی کیکلریدخی اوکوز واینك کیکندن دها حجملی طانه اتی آچیق کل‌قرمزیسی‌رنکلی ونسجی نازك ومقاوم و پارلاق بیاض بر یاغی حامل اولمق صورتلریله مختلفدر .

[۲] Cysticercus tœniæ mediocanellatœ که انسانده تحصل ایدن دود وحید بطیطه‌سیدر .

نتیجه‌سیله یا رنکلرینه سیاهلق یاخود تبخر سبیله وزنلرینه خفت کلور. یاخود چوریمك وکوفلنمك صورتلریله قوقار . « بای‌یه » نك تجربه‌سنه نظراً صـو یقیننده بولندیریلان ات دها چابك و قولای تفسخ ایدر . سینکلرك اتلره براقدقلری یمورطه‌لر مدت قلیـله ظرفنده انکشـاف و بطیطه حالنه انقلاب ایلمك صورتیله لحومی سریعاً تغییر ایدرلر .

٦ — حیواناته ویریلان معـالجات ایله سمومدن از جمـله کئول و آمونیـاق و اتر و زیوت طیـاره وکافور و خلتیت لحومه رایحـهٔ مخصوصه‌لرینی اعطا و آرسنیق و جوز مقیء و زیت حب السـلاطین دخی خواص مضره ایراث ایلر .

اشته شو معلومات مجمله‌یی مفتش بیطارلر انظار معاینه ودقتلرندن آیرمامقله ایفـای وظیفه و او صـورتله صحت عمومیه‌یی محافظه ایتمش اوله‌جـقلر ایسـه‌ده آنجق نتیجهٔ مشـاهده و قرارلرینی اجرایه تشبث ایتمزدن اقدم (منافع خصوصیه‌لری اغورنده التزام خیله و خیانت ایله صحت و سـلامت عامه‌یی فدا ایدنلر مستثنـا اولمق اوزره) احـوال مشهوده‌ده صنع و معلوماتی اولمیان بیکناهانك بغیر حق دوچار جزا اولمری منافیٔ نصفت و عدالت اوله‌جغنی بالملاحظه اولبابده پك زیاده تأنی و احتیاطه رعایت ایلمری لازمدر .

۲۳٤ — تقسیم ادویه ☜ ادویه .

۲۳۵ — تقوس رکبه ـ انحنای رکبه Arqûre بو عارضـه جنس فرسده اطراف قدامیه‌دن یالکز برینه یاخود ایکیسنه بردن عارض اولوب اوته‌دنبرو غرابیٔ کعبری یاخود ذات الرأسین دنیلان عضله وترعریضنك تقبضنه حمل و اسناد ایدیله کلور ایکن الیوم عضلات فوق رسغ الیدی

تقبضنك نتيجه‌سى ايدوكى تحقق ايتمشدر . هر نه ايسه شو عذر فوق التحمل يورغونلقدن نشئتله آز چوق ايلروملش اولان عضو مذكورك اوزونتيسنه علامت اولمقدن بشقه بر شى دكلدر . عارضهٔ مجوثه ايله عذرلنان حيوانك ديزى خط عموديدنك ايلروسنده بولنمغله قول عادى بر قوس رسم ايدر شكل ٨٦ ب و بناءً عليه آياق مستقيماً ارضه واصل اولهمديغندن اثناى حركتنده طرناق آلوب حيوان قولايلقله سورچر دوشر .

ولادى اولهرق بونكله معيوب اولان حيوانه اكرى قوللى دينور .

تداويسى : عارضى اولهرق بر بيان بالا قوللرى تقوس ايتمكله مشى و حركتدن عاجز و عملدن ساقط اولان حيواناته بر چاره و تدبير اولمق اوزره ناحيهٔ مزبوره جلدى طولانى شق ايدلدكدن صكره تحتندن نفوذ ايتديريلان مشرط مقعر واسطه‌سيله عضلهٔ غرابئ كعبرينك قطع و بو وجهله قوللك تقوس و انحناسى منع اولنه‌جغنى و ايلك بش التى كون ظرفنده صغوق صو رش ايديلهرك جرحه‌نك التيام بوله‌جغنى « دهلوار » تعريف ايتدكدنصكره اجرا ايلديكى شو عملياتدنصكره بعض حيوانلرك بتكرار عارضهٔ مجوثه‌يه دوچاراولدقلرينى‌ده اقرار و (برونيه) نك ديز بوكومندن بر از يوقارودن اجرا ايتديكى شق ايله عضلات فوق رسغ اليدى عملياتندن دها اهميتلى نتايج حصوله كلديكنى بيان و اشعار ايتمشدر .

٢٣٦ — تقوس رجل . توتر و تر . ديك باصمق Bouleture Distention de tendon. بوعارضه اوتارقابضه‌دن برى ياخوددىكرى و

بعضاً هرايكيسى اوزرنده اخذموضع وجنس فرسه مخصوص اولمق اوزره الكزياده اطراف قداميه يه ايراث مضرت ايدرك بيلكك طوس طوغرى قالوب حيوانك سنبكلره استناد ايتمسنه ودها ايلرولديكى حالده بيلكك بوسبتون داخله بوكيلوب طرناغك اوك يوزينه باصـه‌رق كزمسنه باعث اولور .

اسبابى : احمال ثقيله وفوق التحمل جر و غايت سريع قوشـولر و التهابات زلاليهٔ متتـابعه و تأثير ضربه و فنا نعللنمك انتـاج ايلديكى پايطاقلق و سائره سبيله اوتاره عارض اولان تقبض و توتردر .

اعراضى : عارضه‌نك درجهٔ شدتنه كوره فرق و اختلاف كوسترن وترك امتلاسى شـكل ٨٦ ب و حسيتى اولوب حيـوان اسـتراحت حالنده طرف معذورينى نيم كركين طوتەرق محسوس اولديغى اضطرابك

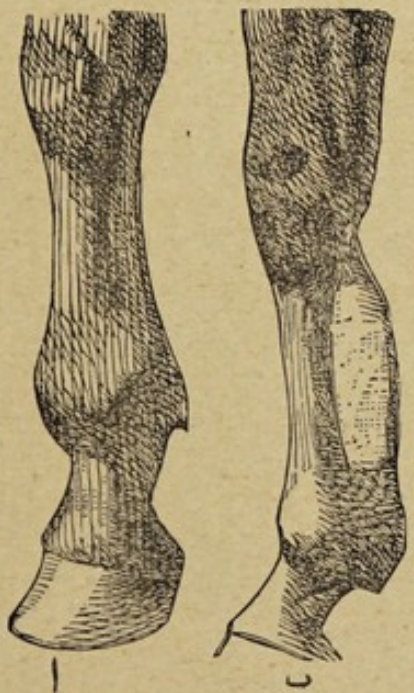

شكل ٨٦

تقوس ركبه تقوس رجل

تسـكينه چاليشور حركت اثناسنده عادتا طوپاللار وطرف معلولتى يان جهتدن قوس رسم ايتديررجه‌سنه صاووره‌رق ايلرولديرر . اكر عارضه

مزمنلشمش ایسه زاویهٔ کعب بوسبتون آچیلوب یعنی بیلك طوس طوغری بر وضعیت آلوب بالاده تعریف و بیـان اولندیغی وجهله حیوان دیك باصار . شکل٨٦ أ) واوتار دها زیاده توتر وتقبض ایلمش ایسه ناحیهٔ حوشب (بیلك) ایله ظلف کاملاً ایچطرفه قیوریلور .

تداویسی : بدایت مرضـده استراحت و رش ماء بارد (صغوق دوشـلر) و پوماتهٔ ایود ثانیٔ زیبق و مرهم منفط و نار سـائل (فو فرانسـه ولیخان بووایه و غیرهم .) کبی محللر کافی و مؤخراً خط یاخود نقطه‌واری اکتوا مقتضیدر. خزع وترعملیه‌سی [بحثنه باقیله] اجراسندن فوائد عظیمه تحصیل اولنور .

٢٣٧ — تقیـح دم . انتان قیحی . امتصاص قیحی . Pyohémie

Infection, résorption purulente.

قیح (جراحت) ك دخولیله دمك تغیر ایتمش اولمسیدر .

اسبابی : نخره (کمیك قنغرنی) رم (کمیك چوروکی) و جداغو یاره‌سی و عملیات جراحیه‌ده وقوعه کلان قضالر و هکذا .

اعراض عمومیـه : تترممه و ترلمه و سرسملك و درمانسزلق و اسهال یاخود انقباض و نادراً عدم انتظام حرکت و اغشیهٔ ظاهره‌ده صاریلق و نبضانده زیاده دوشکونلك و غشـای منضمه و اغمدهٔ زلالیه و رئتان و سائر اعضاده خراجات انتقالیه (متاستازیه) کوریلور.

اعراض موضعیه : جرحه‌ده فنا منظره وقیح مصلی ورایحهٔ کریهه والتهاب عقد واوعیهٔ لنفاویه بولنور .

تداویسی : نظافته اهتمام ایتمك مرضایی نافع الصحه مساکنده وجید هوا تأثیرنده بولندیرمق وایو مأکولات ایله بسلمك و حامض فنیکلی

وخليت امونياقلى مشروبات ويرمك وحامض فنيك ياخود فوق مانغانيت پوتاس محلوللريله جرحه‌يى تيمار ايتمك كافيدر .

٢٣٨ ـ تقيح قدم اغنام .Piétin قيون و كچيلرك اياقلرينه عارض اولان وبين العوام اياق شابى [١] دينلان قرحه (اواسر)

طبيعتلى بر مرض التهابى اولوب اداره وثروت ملل نقطهٔ نظرنجه وخامتلى خسته‌لكلردن عد اولنور .

اسبابى : سرايت اولوب مدت تفريخ ايله برابر ظهور علته قدر ٤ الى ٣ كون كفايت ايدر . اسباب سائره معلوم اولميوب هر نقدر علته طفيلى كبى نظر ايدلمك استنلمش ايسه‌ده كيفيت ثبوت بولمامشدر .

اعراضى : بر ويا ايكى طرناغه ياخود دفعةً بر قاچ اياغه مساط اوله‌رق بدايتاً براز طوپاللق كوريلورسه‌ده حيوانك احوال صحيهٔ عموميه‌سنه خلل كلمز . مختلف جهتلره آز چوق اتساع ايتمش وطرناغنك التصاقنه كدر ويرمش بر نقطه ايله بشنجى كوندن يدنجى كونه‌قدر دخى طرناق‌اراسنده حمرت وارتشاح‌مصلى (صيزنتى)وحرارت وطوپاللق حاصل اولمش ايدوكى كوريلور . مذكور ايرلمش نقطه رفع اولندقده تحتنده قعرى قرمزى ومتعفن بياضجه بر ماده افراز ايليان و تقرح ايدن چيبان مصادف نظر دقت اولور . مريضده كدر و اشتهاسنده خلل ظاهر اولوب طوپاللق ارتار . علت طرناغك

[١] اغنام وبقرك اظلافنى تخريب ورخنه‌دار ايدن افاته كرچه شاب وبعض طرفلرده طاباق دينلوب كچيليورسه‌ده علتك تقيح قدم اغنام ياخود حماى قلاعى ايدوكى بالطبع فرق وتشخيص قلنه‌مديغندن ارباب فنك حيوانات مذكوره اقدامنه عارض اولان علتى بحق تفريق ايتمكى تداوى نقطهٔ نظرنجه حائز اهميت عظيمه‌در .

داخلنی استیلایه دوام واجزای سالمه‌سنی آییره آییره خراب ایدر. طرناغك اوجی فرط افراز سببیله اوزار. قرحه‌لردن جریان ایدن کریه رایحه‌لی قیح عمیقاً تأثیر وتخریباتنی توسیع ایدرك عظم رجلك واوتار واربطه‌نك آفتزده وفنا اولمارینه سببیت ویرر. اکر بر قاچ ایاق بردن معلول اولمش ایسه حما واشتهاسزلق والم وکدر وطوپاللق وحیواناتك دیز اوستی سورونملری کبی شدائد مرضیه حاصل ومرضا ضعف و قحوله طوتیله‌رق سمت عدمه راحل اولور. حالیله ترك ایدیلنلردن التیام بولنلر کوریلورسه‌ده لکن علی‌العموم کرك علتك نکس وعودتی وکرك معلوللرك مکملاً کسب صحت ایده‌مامش اولمارینی اسبابنه مبنی علت مجوثه سوریلری آیلرجه سنه‌لرجه رخنه‌دار ایدر.

تداویسی: اولاً علتك درجهٔ وخامتنه کوره سوری‌یی طاقم طاقم تقسیم ایتملیدر. ظلفی شکل ۸۷ ایله ارائه ایدیلان عملیه طرز واصولی

شکل ۸۷ طرز عملیه

ايله اينجلدوب وتحتنده‌كى نسجك تخريب ايدلمامسيچون ميدانه چيقاريلوب نقطهٔ مأوفه حامض ازوت وحامض فنيك وقيره ئوزوت وزبد آنتمون وكبريتيت نحاس وخليت نحاس دنيلان كاويلردن بريله داغلانملى .

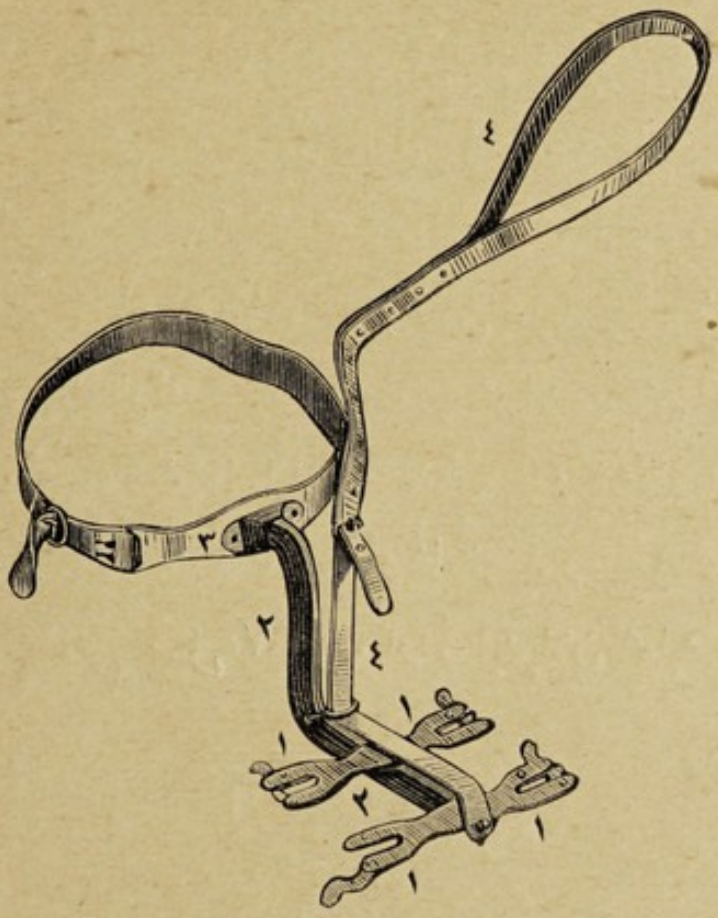

شكل ٨٨ اجراى عمليات ايچون ضبط طاقمى

١ ـ اغنامك اياقلرينى طوتديره‌جق مانداللى تيمور قوللر . ٢ ـ تيموردن معمول عموم ضبط قولى . ٣ ـ بل قايشى . ٤ ـ بيون قايشى .

وآغيلك مدخلنه شكل ٨٩ ده كورلديكى وجهله كنارلرى براز يوكسك تكنه‌لر يرلشديريلوب حيواناتى آغيله كيروب چيقاركن مذكور تكنه‌لرك طولديرلديغى قوتلى كيرج صوينه باصمغه مجبور ايتمليدر . مجلس مرض عميق تخريباته اوغرامش اولديغيچون مدت مديده مصرفلى تداويلره محتاج قاله‌جق اولورسه او حالده حيوانات قصابه ويرلميدر .

قيمتدار ولزوملى حيوانلرك خراجه وناسورى شق وسلامى خصوصيله يالكز بر پارمق رخنه‌دار اولمش اولديغى حالده قطع ايديلور .

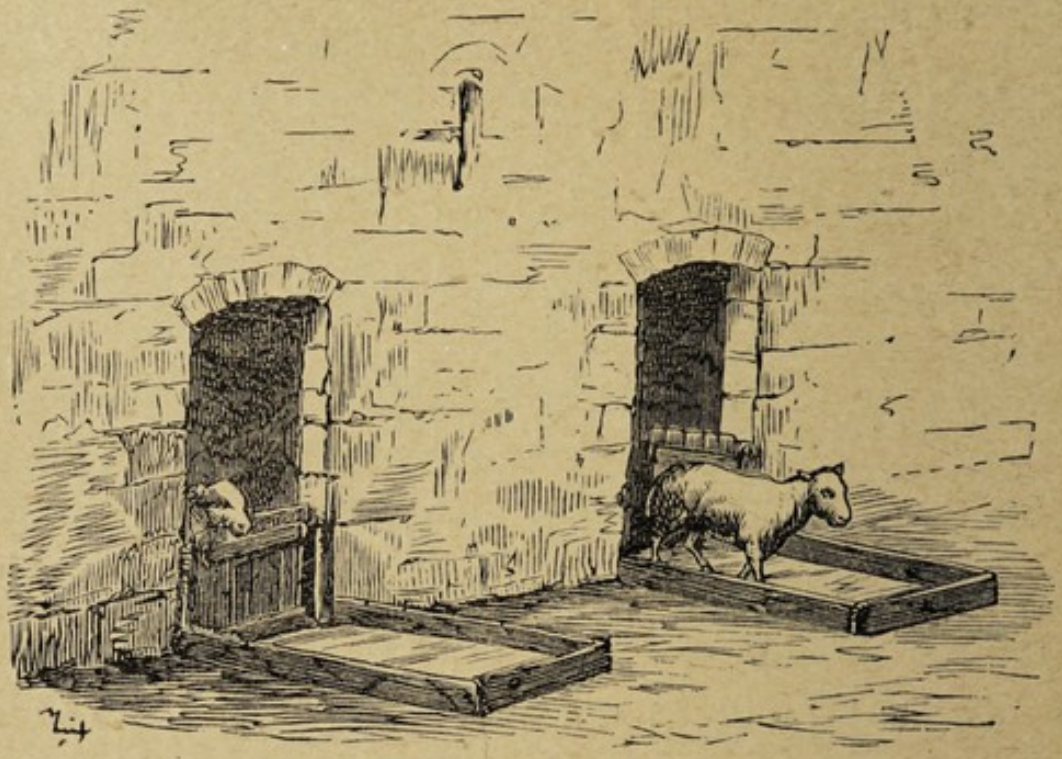

شكل ٨٩ آغلارك مدخلارينه برلشديريلان كيرج صويني حاوى تكنه‌لر

ضابطهٔ صحيه : علتى اعلان وحيواناتى تفريق وخسته‌لكلى سوريلره ممرو مرعا تخصيص ايلمك اقتضا ايدر

٢٣٩ ـ تكثير كريوات بيضاى دم Leucémie Leuco-cythémie.

كريوات بيضانك آرتمسى ياخود هيچ تزايد ايتمامسى صورتيله انسجهٔ شبه لنفائيه‌ده ليفين دمك فرط تحصلندن متولد و كافهٔ حيواناته مستولى عمومى وفاسد البنيه ووخيم وغير قابل تلقيح برمرضدر. درده تقسيم اولنمغله ١ ـ عقدوى: غددى وجلدى وماساريقى وقصباتى. ٢ ـ طحالى وكبدى وكليوى . ٣ ـ رئوى. ٤ ـ معائيدر .

سير مرض : بطى وفقط مترقيدر .

اسبابى : نامعلومدر .

اعراضی : تناقص قوا و بتهر (زحمتله تنفس ایتمه) و عدم اطراد اشتها وشدت حرارت وضعفیت ظهور ایدر . اغشیهٔ مخاطیه بیاض پورسان رنکنده یعنی منزوف (قانسز) بر سیرت عرض ایلدیکی اثناده اعراض سالفه‌نك تزایدیله عسرت تنفس وقوعبولور . والحاصل ثقلت صدر وتنفس صفیری وانتفاخ بطن وانقباض یاخود اسهال واوزیما ونزف (سیلان دم) و حرارتده براز دها ازدیاد فرق ومشاهده قلنور .

تداویسی : علت مجوثه‌یه ادویه پك آز مأثر اولوب ایود وزیبق مرکباتی انجق موقت بر تأثیره مالکدر . نقل دم پك مفیددر . عقد وسائر اعضای متغیره‌نك قطع واستیصالندن فائده حاصل اوله‌مز .

٢٤٠ ـ تکلتی قزغینی Echauffement produit par le har-nais. بو عارضه‌نك شدت ووخامتی بشره‌نك عادی بر جرحه‌سندن جلدك تخشکر ایتمسنه وارتجه بر خیلی اختلاف کوسترر . انجری نامیله مبحث مخصوصنده بیان ایدیلان مرض جلدی دخی بر نوع تکلتی قزغینی ایدوکندن بالمراجعه مطالعه اولنه .

تداویسی : اغسال قابضه استعمالی واکر طاقلرینك یاخود حاموطك تنظیم واصلاحی ومریضك استراحته ترکی کافیدر .

٢٤١ ـ تلحم عظام . سرطان عظام Ostéosarcome. Can-cer des os. منحصراً جنس بقره مسلط اولور .

اسبابی : فساد بنیه .

اعراضی : ابتدای حصولی فرق اولنمز صورتده بطی اولوب حیوانده براز طوپاللق وخفیف بر وجع اثری حس اولنور . کیدرك

کیکك حجمی آرتار. محدب بر ورم والتصاق جلد ظهور ایدر. مؤخراً اوراسی تقرح ایتمکله یاره‌دن صدیدی (قانلی صو کبی) برماده اقار حالت قاشکسیائی (سوء القنیوی. چوروکلك) مرض مجوثك اعراض عمومیه‌سی منزله‌سنده‌در.

تداویسی: استیصال (کسوب چیقارمق).

٢٤٢ـ تلقیح (عملیهٔ). آشیلامق Vaccination اشبو عملیه مادهٔ سرایت ومایهٔ علت اولان ویروسی یاخود «موسیو پاستور» ك معملنده ضعیفلدلمش میقروبلرك سواغندن عبارت بولنان مادهٔ ملقحه (آشی)یی ادارهٔ حیوانیه‌یه طرق مختلفه [١] اوزره انتقال واو صورتله اکثر امراض ساریه ومستولیه‌یه قارشو حیواناته ملکهٔ معافیت استحصال ایتدیرمك دیمك اولوب یقین سنه‌لره قدر یالکز ویروسی حاوی صدید واسطه‌سیله ذات الجنب والرئهٔ ساری وجدریٔ اغنام [بحثلری مطالعه اولنه.] کبی بر قاچ خسته‌لك علیهنه تلقیح تدارکی [وخامت مرضیه‌نك قبل الوقوع اوکنی الق مقصدیله اشیلامق] اجراسندن ماعدا دیکر بر طرز تلقیح هنوز معلوم دکل ایکن شو صوك سنه‌لرده بر قاچ مجربلرك وعلی الخصوص مومی‌الیه «موسیو پاستور» ك تحریات

---

[١] مادهٔ ملقحه پراواز شرینغه‌سی یاخود قوله‌ن فاریقه‌سنده تعدیل ایدلش اولان انك بر بشقه درلوسی ایله فرس وبقرك بیون واوموزلرینه واغنامك اویلقلرینك ایچ یوزینه وطیور بیتیه‌نك بیوك وریدلرندن برینه زرق وآشی نیشترلری یاخود بیاغی نیشترلر ایله بقرك قویروغنك نهایتنه یقین اولان قسمنك آلتنه یاخود اغنامك قویروقلریله قولاقلرینه وینه قالینجه ایکنه‌یه طاقیلان آشی بولاشمش پاموق ایپلکی دخی اغنامك قولاقلرینه عادتا باتیریلوب کچیریله‌رك مادهٔ مذکوره ادارهٔ حیوانیه‌یه القا وشو طرزلرده عملیهٔ تلقیح اجرا اولنور.

وتجاريى سايه‌سنده دها بر قاچ امراض وخيمهٔ قابلة التلقيح عليهنه دخى آشى ايله وسيلهٔ مصونيت تدارك اولنمشدر يعنى داء الكلب وجمره وتيفوس ساری وهيضهٔ دجاج وسائره‌نك مايهٔ وجود وواسطهٔ سرايت مطلقه‌لری اولان ومیقروب [١] نام عمومیسیله اشتهار وسطح ارضك هوا وصو وترابنه اندماج وانتشار ايتمش بولنان مخلوقات خرده‌بينيه‌دن امراض مخوفه‌يى وجوده كتورنلری مجربين مومى‌اليهمك ارضه نباتات زرع ايدرجه‌سنه مايعات حيوانيه‌يه وترجيحاً كوشتابه (ات صويى) لره اصولنه توفيقاً ومتسلسلاً زرع واكثار وبر طاقم حيوانات مختلفه‌نك اقطار بدنيه‌سندن دخى امرارايله ضعيفلدلمش ميقروبلردن عبارت اولمق اوزره اخذ واستحضار ايتدكلری مادهٔ ملقحه مصونيتلری آرزو اولنان حيواناته بالترجيح ايلك بهارده تلقيح ايديلور سه كافه‌سى عين علته صورت سليمه و خفيفه‌ده طوتيلوب وقت يسيرده كسب افاقت ايتدكدن صكره حيوانات مذكوره‌نك ادارهٔ حياتيه‌لری او علتك مايه‌سيله نوعما ائتلاف ايتمش اولمقدن ناشى آرتق سرايت مرضه كنديلرىچون ملكهٔ تعاصى و مقاومت حاصل اولمش اولور .

[١] امراض ساريه ومستوليه‌نك عناصرتوصيليه وانتقاليه‌سى اولان خرده‌بينى مخلوقات ٠,٠٠٠,٠٠١ الى ٠,٠٠٠,٠٠٢ يعنى بر ذراع اعشارينك مليونده بر وانك زياده ايكيسى قدر طول وجسامته مالك اصغر صغير كائنات اولوب عموميتله ميقروب نامى ويرلمش ايسه‌ده مستقيم ومنكسر وحركتسز چوماقجق شكلنده كوريلنلره (باقتريدى) وبونلرك S شكلنده بولنانلرينه (ميقروقوق) دنيلور وجرهٔ ذاتيه‌دن مرداولان حيوانك قانده بولنان ميقروبك طاوق كوشتابه‌سنه زرع ايديلان بر طمله‌سنك قرق سكز ساعت طرفنده وجوده كتوردیکی قاريشمش ابريشم چله‌سنه بكزيان الياف طويله‌يه (باسيل . جمره باسيلى) دنيلور كه باقتريديدن بشقه بر شى دكلدر . جرهٔ عرضيه‌نك مايهٔ مرضيه‌سى « آرلوانغ » قورن وه‌ن « طوماس » طرفلرندن (باقترى) تسميه ايدلمشدر .

ذکر اولنان علل مخوفه‌دن جنس فرسه و بالسرایه دیکر اجناسه ایصال خسار ایتمکله وخامتی آشکار اولان رعامك ظهورینه سببیت ویرن باقتریاینك هر نقدر زرع متسلسل و طروق سائره یاردمیله ضعیفلدلمسنه چالشلمش ایسه‌ده اوصاف مخصوصه وقوهٔ مخربه‌سنی اصلا ترك ایتمدیکندن مذکور رعام علیهنه اشبو کشف مفیددن بالضرور استفاده اولنه‌مامشدر . فقط بنه بونکله برابر شو چاره‌نك تحریسی ایچون ایدیلان تجربه‌لر هیچ اولمزسه محصول رعام ایله آشیلنان کلبلرك عین مرضه کرفتار اولدقلری کوریلور ایسه [١] علتك حقیقی رعام ایدوکنه قناعت ایدلمك وخلافی تقدیرنده صحت حیوانیه‌یی اخلال ایتمش اولان حالك دیکر بر خسته‌لك اوله‌جغی حکمنه ابتداءً تحویل نظر دقت و تحقیق اساس علت بولنه کیدلمك امرنده بر کشف طریقی آچه‌رق شمدیه قدر اطبای بیطریه‌نك تشخیص رعام خصوصنده اوغرایه کلدکلری درد سر ترددن قورتلمری کبی دکرلی بر منفعتك حصولنی اولسون تأمین ایتمشدر .

تلقیح حقنده بورایه قدر بر فکر اجمالی ویرلمش اولدیغی کبی تطبیق ایدلدیکی خسته‌لکلرك مباحث مخصوصه‌سنده ده صورت اجرائیه‌لری ممکن مرتبه تعریف قلندیغنه و دها زیاده ایضاحاته شو مختصرك تحملی اولمدیغنه مبنی بو بابده معلومات زائده ایدنمك استیانلره شمدیلك لسانمزه

---

[١] بو بابده بیلنمسی لازم کله‌جك و دقت ایدیله‌جك کیفیت ذوالحافردن غیری از جمله کلبك باشنه بالعمل آچیلان جریحه طریقیله مادهٔ رعامك تلقیحنده کلبده ظاهر اولان رعام اعراضنك یالکز جرحه‌ده قرحه سیرتی پیدا اولمسی و غدد تحت فکیه‌نك شیشمسی اولوب بشقه‌جه نه سیلان انف نه ده غشای نخامیده قروح کوریله‌مامسیدر .

نقل و میقروب عنوانیله نشر ایدلمش اولان رساله‌لرك [١] مطالعه‌سی توصیه اولنور .

٢٤٣ — تلین عظام ☚ استرخای عظام.

٢٤٤ — تمایل عنق . اجل . وجع رئیئ عنقی . بیون چارپلمسی Torticolis عضلات عنقیه‌یه عارض اولان تقلص رئیدر .

اسبابی : قطعیاً معلوم اولمیوب آنجق دیز کین ایله باشی دائما بر جهته مائل و بیونی او جهته اکری و بوکوك طوتیلان حیوانلرده وقوعبولور .

اعراضی : بیون باش ایله برابر بر یانه اکریلمش بولندیغندن اشبو تقلص ایدن یانك مقابلنده آز چوق انحداب کوریلور . باش و بیون طوتیلوب طوغرلدیلهجق اولورسه عضلات عنقیه‌نك حسلی و سرت اولمسندن ناشی براقلدیغی آنده درحال وضعیت سابقه‌سنی اخذ ایلر .

تداویسی : اغسال حاره و لایقیله ستر و محافظه و تقلص ایتمش بولنان یانك مقابلنه الاستیق رباط وضعی کفایت ایدر .

٢٤٥ — تمرکی ☚ قوبا .

٢٤٦ — تناسب اشکال خارجیٔ فرس . Proportion des formes extérieures du cheval. تناسب اشکال تعبیر ندن اعضای مختلفهٔ خارجیه بینندہ بولنمسی لازم کلان نظام و نسبتلر مراد اولنور که بونلر

[١] میقروب نامیله موقع انتشاره قونیلان ایکی اثردن بری میر الای دوقتور عزتلو نافذ و دیکری دوقتور و بیطار قائمقاملری عزتلو حسین رمزی و حسین حسنی بکلرکدر .

حيوانك خويجه وهر درلو يرارلقجه ايياكنى تأمينه دكل يالكز هيئت واندامجه كوزللكنى تأسيسه سبب اوله بيلور. چونكه اعضاسى بالمقايسه نسبتنده بولنوبده تمه قايمه ايصيرمه و حاريناق و بشقه خويسزلق كبى معايبله مذموم ياخود اطرافى عموديت لازمه دن محروم اولنلرك قبوله شايان اوله ميه جقلرى معلومدر . امدى بر حيوانك من كل الوجوه مقبول اولمسى اشكال خارجيه سنده كى تناسب و انتظامك مكمليتيله برابر كنديسنك ده ارثى و عارضى و تعديل و اصلاحنه تربيه نك دخلى كافى و غير كافى اولان مادى و معنوى هر درلو اويغونسزلقلردن تمامئ برائته متوقفدر .

اشكال خارجيه ده كوريلان نسبت و وضعيت لايقه تركيب بدنيه كى موافقت و اطراددن يعنى منتظم و ممتزج اقسام و آلاتدن نشئت ايتمش اوله جغنه بناءً اويله بر ترتيب اعضايه مالك اولان فرسك وظائف حياتيه سنى يوليله ايفا و على الخصوص وسائط تحركيه سنى عظام مانوله لرى يك مناسبتلى تنظيم و ربط وقواى ميخانيكيه سى متساوياً تقسيم وصرف اولنمقده بولنه جغندن ناشى آز حركتله چوق يورولمقسزين اداره و اجرا ايليه جكى و شو سايه ده قصورلى حيوانلرك تحمل ايده ميه جك اولديغى برى بكرز ثقلت و صعوبت و مشقتله آز زمانده خراب اوله رق الدن چيقميه جغى محققدر . والحاصل اشكال خارجيه سى متناسب و تربيه سى مكمل بولنان آتلر باركيرلر قسراقلر هرنه اولورسه هروجهله استخدامه سزا و خلقاً و حكمتاً اوصاف مستحسنه يه روا كوريلورلر . اشته بورايه قدر بحث و توصيف ايديلان بر فرسك تقدير تناسبى ايچون نمونهٔ نظرى اولمق اوزره شو شكل ٩٠ متقابل و متناظر ٤٥ درجه لك زاويه لرله درت خطوط متوازيه دن متشكل بر مربع و ايكى جهته

متوجه استقامات مفصلیه‌دن عبارتدر که بونلردن برنجیسی باش استقامتنده بولنانلر :

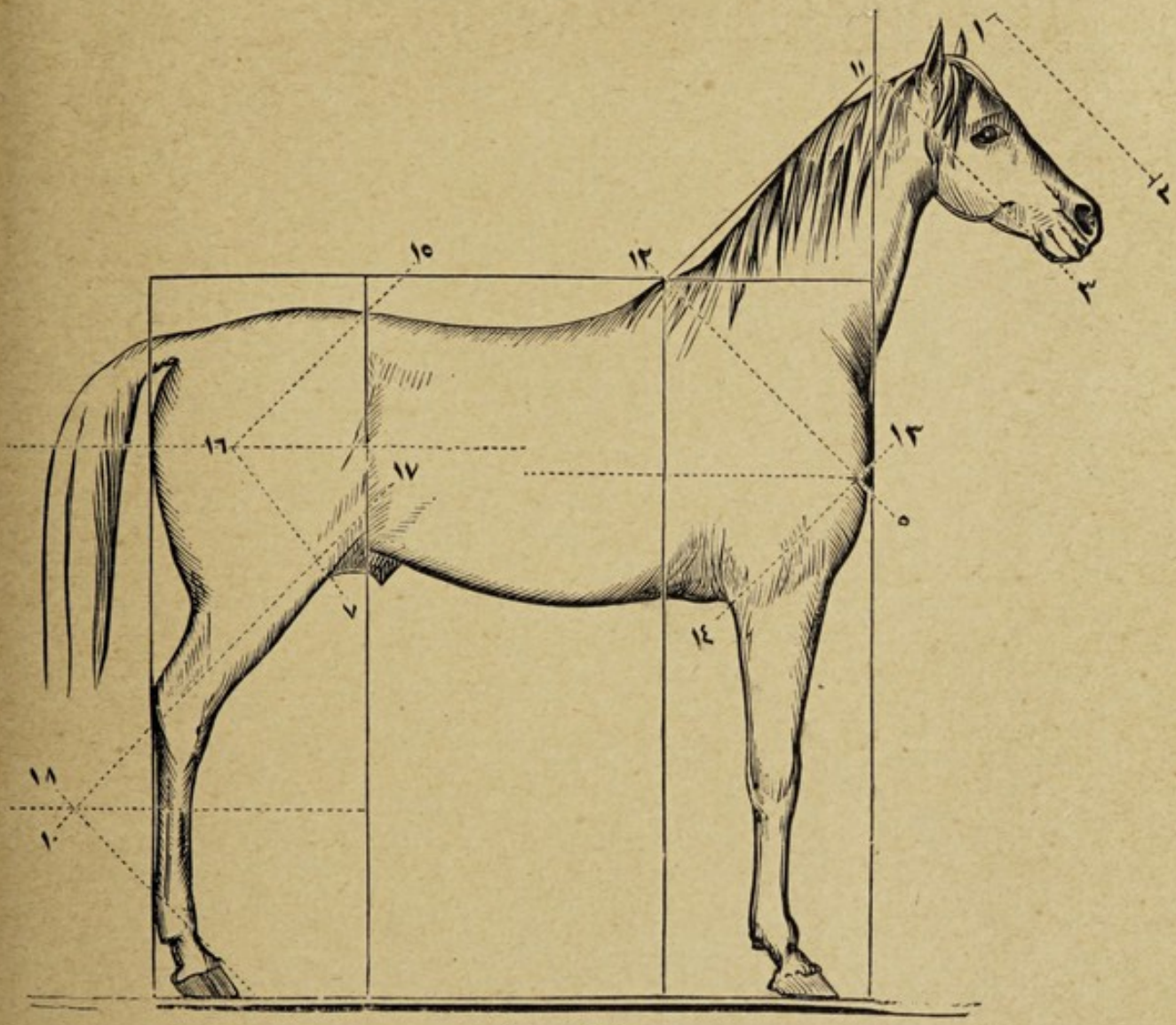

شکل ٩٠

٣ و ١١ رقیله کوستریلان خط بالذات باش

٥ و ١٢ « « مائلیت کتف

٧ و ١٦ « « مائلیت عظم فخذ

١٨ دن عظم اکلیل استقامتی طوتان مائلیت سلیمات .

ایکنجیسی عنق استقامتنه موازی اولنلر :

١١ و ١٢ رقیله کوستریلان خط مائلیت عنق

١٣ و ١٤ « « « مائليت عظم ساعد
١٥ و ١٦ « « « مائليت عظم وركی
١٧ و ١٠ « « « مائليت عظم ساق .

استقامات مفصليه‌ده شو وجهله اولان موازات ومناسبات جهاز تحركی ايله موازنت بدنيه حقنه غايت مساعد اولمقدن ناشی اطراف قداميه‌نك اطراف خلفيه اوزرينه و بالعكس اطراف خلفيه‌نك اطراف قداميه اوزرينه اجرا ايتديكی حركاتی زورلقسز و پك ملائم ومركز ثقلتك شكلده كورپلان ايكی مستطيل آراسنده بولنمسنی مستلزم اولور.

اقسام مختلفۀ بدنيه‌نك تحقيق نسبتنه كلنجه : اشكالی منتظم اولان باركيرك يوكسكلكی قدر بويی‌ده اوزون اولماليدر . بوی اوزونلغی اوموز نقطه‌سندن اليه (قاياناق) لره و يوكسكلك ايسه جداغو نقطه‌سندن ارضه قدر مساحه وتقدير اولنور [كه اشكالی نسبتنده بولنان حيواندە ابعاد مذكوره بر مربعی اتمام ايدر] .

بويلری اوزون اولان حيوانلرك بلی ضعيف اوله‌جغندن اثنای مشيده صاللانور . و بالعكس بلی قيصه اولنلرك آرقه‌سيله بلی بالطبع قوتلی اولور. پك يوكسك حيوانلر عضلات اطرافك ضعيفلكندنناشی چابك يورولور و آلچاق حيوانلر علی‌العموم قوی ومتحمل اولوب نقصانئ ارتفاعلری حدينی تجاوز ايتمامش اولديغی حالده هيچ بر محظوری يوقدر .

١ و ٢ رقملريله اشارت ايديلان خط«طول رأس» تپه‌دن دوداقلرك نقطۀ التصاقنه قدر اولان بعددن عبارت اولوب تناسب مقياسيده واحد قياسی [١] اعتبار اولنمشدر .

[١] مبحث تناسبده اشبو طول رأس مقياسيله فرسك اشكال خارجيه‌سنی مساحه واكاكوره قيمت و يرارلغنی تعيين ايتمك پك قولای اولديغندن هركسك ملكه وكوز قراری ايله تقدير نسبته كسب اقتدار ايلمسی لازمدر .

بدن حيوانينك برضلعدن ديكرينه وظهردن بطنه قدر مساحه ايديلان ـ سمك وكثافتى ـ بر طول رأسه مساوى اولديغى حالده اضلاع مدور وانلرك تشكيل ايتديكى جوف اخشاى صدريه‌يى حسن احتوا ايده‌بيله‌جك درجه‌ده واسع بولنور .

جداغودن صاغرى‌يه طوغرى ممتد اولان خط افقى صاغرينك جداغو نقطه‌سندن آز مرتفع اولمسى لزومنى ارائه ايدوب اكر خط مذكور صاغرى‌يه دخى مماس اولورسه شوحال اطراف خلفيه‌نك فرط ارتفاعنه دلالت ايدر . واويلجه مشكل اولان وخصوصيله باشى ايله بيونى پك اتلى ويوغون بولنان حيوانك ثقلت بدنيه‌سى اوك قوللرى اوزرينه يوكلنمش اوله‌جغى جهتله قپانوب يقلمسى بالسهوله ممكن اولور .

بيون $1\frac{1}{6}$ طول رأسه مساوى اولق لازمدر .

جداغو نقطه‌سيله ديرسك آراسنده بر طول رأس مسافه بولنمسى جوف صدرك وسعتندن زياده عمقنى استلزام ايدر .

زَوْر دنيلان كوكسك اوك يوزى ايكى ثلث طول رأسه معادل اولماليدر .

صاغرى نقطه‌سيله قاياقلرك اك محدب نقطه‌سنك آراسى بر طول رأس اولق لازمكلوب اكر شو بعد زياده‌جه اولورسه دها اعلادر . صاغريدن رضفه (ديز قپاغى) و بر قالچه‌دن ديكرى مابينى عين‌مقياسله مساحه اولنور .

طول ساق (بجاق) بوينجه رضفه‌دن وسط مأبض (حنب) ه دكين نقدر ايسه مأبضدن ارضه وارنجه يينه اوقدر اولق ايجاب ايدرسه بعدين مذكورين مجموعى حيوانه غدر صاييله‌جق اوزون بر بجاغى تشكيل ايتمش اولماليدر .

بو غازدن زوره قدر بر وجداغودن ديرسكه وصاغرى نقطه‌سندن سمانه‌يه قدر دخى ايكى طول رأس امتداد ايده‌بيلمليدر .

والحاصل صاغرينك طول افقيسى ايكى ثلث رأسه و بيونك سمك وثخنى يارم طول رأسه معادل بولنمق ايجاب ايدر .

اطراف حقنده بر حد تقدير ايدلمكه لزوم كورلمامسى اطراف قداميه‌نك اوموزدن ركبه (ديز) يه قدر اولان قسمنك اوزون و اورادن ارضه منتهى بولنان قسمنك قيصه و حنبدن ارضه واصل اولان قسمنك دخى كذلك قيصه بولنمسى حيوانك سرعت سيرينه دليل ايدوكنك معلوم اولمسندنناشيدر .

اشبو مبحثه ختام ويرمزدن اقدم مبدئه بر دها ارجاع كلام ايدرك بورايه قدر سردوبيان ايديلان نسبت ونظامك قطعى الحكم اولهميه‌جغنك يعنى ازجمله بويى اوزون حيوانلرك اوموزلرينك طوليله ميلى زياده اولمدقجه بوى اوزونلغنك بيوك بر قصور صاييلهميه‌جغنك و بالعكس اويله بر تشكله مالك اولان فرسك على الخصوص بللرى‌ده عريض وقوى بولنديغى تقديرده سيرو حركتنده كوسترديكى كمال سرعت او ملاحظه وقياس اولنان معذرتى ارباب دقته عين منفعت اولمق اوزره تقدير ايتدير - ديكنك و بوكا مماثل خارج قاعده دها بعض خصوصك نادر اولمديغنك افاده و بيانينه لزوم كورلمشدر .

٢٤٧ - **تنفس صفيرى** . قورناج Cornage هوانك طرق تنفسيه‌يه دخولى ويا خروجى اثناسنده ايشيديلان غيرطبيعى برصدا اولوب جنس فرسده تصادف ومشاهده اولنور .

اسبابى : على العموم اتفاقى ياخود مرضى بر ضغط (تضييق) ك

باعث اولديغى آفت عصبى اثرى اولەرق حنجره عضلاتنك فلجى و يا ضمورى وسرطان وورم قصبه وارتشاح اغشيهٔ مخاطيه وانخفاض (چوكمه) فوق منخر ومجمع جيوب خلقوميه واوزيماى مزمار كبى عوارض سببيله مجارئ هوائيەنك تضيق و حيوانك بورچاق ايله تغديەسى بو حالت مرضيەيه وجود ويرديكى مثلاو ارثى دخى اولەبيلور. اسباب مسروده نك حصوله كتورديكى تنفس صفيرى مزمن اولوب حالبوكه نزلهٔ انفيه وغورم وخراجات و التهاب حنجره والتهاب قصبات ايله سائر امراضك باعث اولديغى تنفس صفيرى حاددر.

اعراضى: مدخل اجواف انفيەده وبعضكره منخره بعيدجه مسافەده صفير (ايصليق) ياخود غطيطه (خيرلتى) كبى شدتجه متخالف صدالر حس اولنور. صدانك عكس وطنينى هرنقدر تيز وشديد اولسەبيله حال صحتده بولنان وحتى پك زياده صولومغه مجبور اولان باركيرك صولوغندن ينه فرق اولنور. صداى مبحوث صفير خفيفدن غطيطهٔ شديدەيه قدر تخلف وتنوع ايلر. شوحالات اخيرەده اكر حيوان دها زياده تسريع واتعاب ايديلەجك اولورسه تنفس صيقلاشەرق انقطاع تنفس (آسفكسيا) وقوع بولور. تنفس صفيرى دائما متناوبيدر.

تداويسى: تنفس صفيرئ حاد ايچون ظهورينه باعث اولان التهاب قصبات والتهاب حنجره ونزلهٔ انفيه كبى علتلرك تشفيەسنه وخراجاتك تشقيقنه غيرت والتزام سرعت اولنماليدر چونكه تداويسى خصوصى مهمسنمامكدن تأخير ايديلەجك اولورسه تنفس صفيرى دائم وباقى قالور. مزمن ايچوندخى اسبابنك دفعى ضمننده سرطانى استيصال وخزع شريان شزن عمليەسى اجرا اولنور. اكر امتلاى عقدى سبب اولمش ايسه يوميه ايكى دفعەده ١٠ درهم اعشارى ايود

پوتاسيوم ويريلور . تنفس صفيرى قولايلقله زائل اولور دردلردن دكلدر .

علم حقوق تجارئ بيطرى: فرانسه قانونلرنده تنفس صفيرئ مزمنك بيعى فسخ ايدن اسبابدن اولديغى تصديق وطقوز كون مهلت تأمينيه تعيين وتخصيص قلنمشدر . تحقيقه مأمور اولان طبيب بيطرى قوشلمش و بينلمش و يواشه اورولمش اولديغى و عادتا و سرعتلى و درت نعل يوريدلديكى ويقوش يوقارى واشاغى سورلديكى وسربست ياخود باغلى تكرلكلى عربه‌يه قوشلديغى حالده حيوانى معاينه و تفتيش ايدر . حيوانك كيرو طارتلمق ايچون اقتضا ايدن حركتنك اجراسنده ايشتديردیكى صوت صفيرى ردى موجبدر. آت جانبازلرينك بو يولده معلول اولان حيوانلره نباتى كومور توزينى باربوتاژلر ايچنده ايكى اوچ كون يديرمك صورتيله بعض تدبيرلرده بولندقلرى سويلنمكده‌در . بناء عليه معاينه‌يه مأمور اولان ذاتك علتك نوبت وتقطعنه مهل مذكورظرفنده انتظار ودقت ايلمسى اقتضا ايدر .

٢٤٨ ـ تنك نفس ☚ صولوغان .

٢٤٩ ـ تهرش ☚ حكه .

٢٥٠ ـ تهرش قطئ اغنام ☚ راعشهٔ اغنام .

٢٥١ ـ تيبس اثديه . فقدان لبن . ممه قوريلغى . Dessechement des mamelles. Agalaxie . قيون و كچيده افرازات لبنيه‌نك معدوميتندن عبارت اولوب اصابت ايتديكى حيوانك نفسنه مضرتى يوق ايسه‌ده صاحبنك منفعتيله ياورولرك صحتنه خلل ويره‌جكى درکاردر . بو عارضه حملدنصكره وقزغينلق اثناسنده واكثريا اختيارلرله برنجى ياوروسنى طوغوران كنجلرده كورلديكى مثلاو چوق يوريمكدن كلان يورغونلق

وفنا مأ كولات وامراض اثديه ورحم دخى بو حالك ظهورينه بادى اولهبيلور .

تداويسى : حالت مرضيهٔ مبحوثه بر علت وخيمه نتيجهسى اولديغى حالده اساسنه خدمت ايتمك واكر مأ كولاتك اويغونسزلغندن ايلرو كلمش ايسه دكشديرمك والحاصل ايومأ كولات وچوقجه يشيل اوت وچوربا وسود ويرمك وچى قالقمزدن حيواناتى مرعايه سوق ايتمك لازمدر . تدابير مسروده منتج فائده اولمزسه درونده رازيانه ويا انيسون نقع ايدلمش سود ويريلور ومملر خفيفجه دلك ومواد منبهه ايله تبخير ايديلور .

٢٥٢ ـ تيفوس ☜ امراض تيفوئديه .

٢٥٣ ـ تيفوس ساری ☜ وبای بقری .

٢٥٤ ـ ثؤلول . سيكيل Verrues. Poireaux. شفتانك جلدنده آز چوق واسع ياخود ذوالذنب اولهرق حاصل اولان لحوم زائدهدر . دوداقلر اوزرنده كوچوك قرنبط منظرهسى تشكيل ايدر .

تداويسى : استيصال ورابل صويى ياخود حامض خل مبلر ايله اكتوا ايتمكدر .

٢٥٥ ـ ثؤلول اثديه . Verrues des mamelles. حله (مه باشى) لرده وبعضاً مجراى لبن داخلنده مختلف وسعت وجسامتده ظهور ايدن سيكيلارك بلا ذنب اولدقلرى وبناء عليه كوجلكله ربط اولنه بيلدكارى ايچون مشراط (بستورى) ياخود مقراص ايله كسيلوب حجر جحيم ويا خود رابل صويى ويا داغ تيموريله داغلانمارى حصول مقصدى تأمين ايدر .

٢٥٦ ـ ثقب منشارى (عمليهٔ) . Trépanation بو عمليه

جیوب جبهیه وجیوب فك اعلاده حصوله کلان مجمع قیحی ایله سیلان انف وقوعنده فرسه ونزلهٔ مزمنهٔ قرنیه‌یه قارشو بقره ودیدان مشترك الذنب (Cœnure) دماغی علیهنه اولهرق اغنام ایله سائر مجتراته والحاصل عظام قحف وعظام وجهك علی الخصوص صفیحهٔ عظیمه‌سی داخله کوچك صورتیله وقوعبولان کسرلرنده صفیحهٔ مکسوره‌یی آلتندن ایتوب قالدیره‌جق آلته یول بولمق اوزره اجناس مختلفهٔ حیواناته تطبیق واجرا اولنور .

طرز عملیه : حیوان یاتیرلمش اولدیغی حالده تثقیب ایدلمسی لازم اولان محلك جلدی و سمحاق (قشر عظم) ی V یاخود T شکلنده شق و ذکر اولنان سمحاق آییرلمق یاخود قازنمق صورتیله رفع ایدیلور . بعده اورایه تطبیق ایدیلان مثقب منشاری تاجنه صاغدن صوله بر حرکت دوریه اجرا ایتدیریلوب کمیکك سمکی داخلنه ایشلدیکی اکلاشیلنجه مثقب غایت احتیاط و تیقظ و احتراز اوزره چویریله‌رك کمیك تاج مثقب قطرنده دائروی الشکل قطع ایدلمش اولور . مذکور دائروی قطعهٔ عظمیه چیقاریلوب آلندقدن و ثقبه‌نك کناری عدسی بچاقله دوزلدلدکدنصکره اشبو ثقبه‌دن نفوذ ایتدیریلان مانوله‌جك ایله قیریله‌رق ایچرو چوکمش اولان کمیك قالدیریلوب وضعیت اصلیه‌سنه کتیریلور . یاخود مذکور ثقبه‌دن اقتضا ایدن مایع احتقان ایدیلور . و یاخود فتحه‌دن چکیلوب آلنه‌جق شیلر ایچون ایجاب حاله کوره طورانیلور .

بردن زیاده تاج مثقب منشاری تطبیقی دخی ممکندر .

اکر جرحه‌نك بر آز وقت آچیق قالمسنه لزوم یوق ایسه غیار غیر ضاغط (باصقیسز یمار) ایله بالمعامله قپادیلور وخلافی حالنده

خيمه ناميله مخصوص بر اورتو ايله ثقبه صورت موقتهده ستر اولنور .

تقب منشارى اجراسيچون انتخابى مناسب اولان نقاط مجمع جيوب جبهيه وفكيه مبحثنده كى شكلده كوسترلمش اولمغله مراجعت اولنه .

٢٥٧ — جانباز حيلهلرى. Ruses des Maquignons صنعتنده

ماهر اولان جانبازلر كنج حيوانلرك اسنان قاطعهسندن هنوز سود ديشى اولهرق موجود اولنلرينى سوكه رك ياخود قيرهرق درت ياشنى كچمش اولدينى حقنده مشترى يى اقناعه چالشدقلرى كبى اختيارحيوانلرك دخى دندان مؤخرينى كذلك سوكوب ياخود قيروب و ياخود اكا ده حاجت كورميهرك على السويه اسنان قاطعه مركزلرينه قيزغين تيمورله ساخته آرپهجق ياپدقلرى و كوز اوستى چقورلقلرينى دلوب قاز توبى و يا سائر بر شيله اوفوروب شيشيردكلرى و يله و قويروغنى كسهرك و طرناقلرينى بويايهرق قارت حيوانه طاى سوسى ويردكلرى واقعدر .

جست و چالاك كوسترمك استدكلرى حيوانى آخورده قامچى ايله ضرب و قويروق طوتديرمق ايچون شرجنه بيبر ياخود قرنفيل كبى شيلر ادخال ايدرلر .

دقتله حيوانك يوزينه ياقلاشوب باقمق استيان مشترى يه قارشو حيوانه باشنى يوكسك وبيونى ديك طوتديرمق ايچون جانبازلر آخورده حيوانك يوزينه او يله بر مشترى طور يله ياقلاشهرق شيشيرلمش و شاقيرتى حاصل ايتمك اوزره ايچنه اوفق طاشلر طولديرلمش اوكوز مثانهسيله برونه چارپوب خويلانديررلر .

بويى اوزون اولان حيوانلرى چيلاق اولهرق و بلى قيصه اولنلره چول اورلمش اولدينى حالده و يوكسك كوسترمك استدكلرى حيوانى

مطلقا بنا آلتنده و آلچاق کوسترمك ایچون دخی میدانده مشتری یه عرض ایدرلر .

بر کوزی بر آز عـذرلی اولان حیوانی دائما صـاغلام کوزینك بولندیغی طرف مشتری‌یه کلمك اوزره چکرلر و بویله حیوانی مشتری‌یه آخور خارجنده کنیش و آیدینلق بر محلده کوسترمامکه چالیشیرلر .

آبراش حیوانلرك لکه‌لرینی سودلیکن سودی یاخود جهنم طاشی ایله بویارلر . اکر آبراش آز و دوداقـلر له بروندہ ایسـه ایکنه ایله دوکه‌رك غائب ایدرلر .

خلق آراسـنده حیوانك مشئومیتنه علامت صاییلان نشـانه‌لرك تشکل ایتدیکی قیللری جمیز ایله قوپاریرلر. هله چاپراز (چپ راست) سکیللی اولان حیوانك سکیللرینی بویارلر .

کمیك شیشلرینـك اوزرندن قیللری مقراصـله خفیفجه قـیرپوب اطرافیله بر خذا وتسویه‌یه کتیره‌رك نظره تصادف ایتدیرمامکه چاره آرارلر .

قوللرك رثیهٔ مزمنه وفلج خفیف کبی عوارضه ابتلاسی حسبیله ضعیف اولور و اندنطولایی آیاقلر نسـبت لازمه‌سـنده حرکت وترفع ایده‌مزسه چتاللره عطر ترمنتی مثللو مضطرب شیلر دلك ایدرك اوحالی موقتاً ازاله وستر ایلرلر .

صولوغان حیوانه یوکسك اوتی و تنفس صفیری مبتلاسنه کومور توزی اعطاسیله بر ایکی کونلك تهوینه موفق اولورلر .

٢٥٨ ـ جداغو یاره‌سی . جرحهٔ کاثبه. عقور. Mal de garrot

ایرو قلطاق و سمر وحاموطك اویغونسزلغی سببیله جداغو قطعه‌سـنه

ضغط وياخود حيوانك مذكور ناحيه‌سنى يملكه ويا قربنده بولنان اشياى سائره‌يه شدتله دلك ايتمسى عارضهٔ مجوثه‌يى فلغمون (التهاب نسج حجروى) وورم مصلى وثفن (نصر) شكل وصورتنده حصوله كتورر.

ايلك ايكى حالك وقوعنده كوريلان خراجه جداغونك اجزاى عظميه ووتريه و وترعريضيه‌سنى تغيير ايليان قيحك خارجه جريانيچون برچوق ممر قيحلره وجود ويرر.

اوچنجى حالك عبارت بولنديغى نصر ديديكمز غانغرن يابس قطع وفك ايدلدكده برالتهاب عميقه تبدل ايدر.

اكر خراجه كيس ياخود ورم دمويدن بشقه برشى دكل ايسه حرارتى وجعى اوزيماسى بيوك برتغيرى موجب اولماز. غانغرن يابسه مصاب اولمش بولنان انسجه‌نك تموتندن متحصل وخشكريشه (قبوق) شكلنده معروض اولان ثفنك اطرافنده وتحتنده تقيح ودائما نواسير وفناقوقولو رم عظم وورم غضروف حصوله كلور. رباط عقبى دخى متأثر ومتوتر اولديغندن اجزاى متموته اصل جرحه‌دن چكيلوب آيريلور. ضعف وفرط تقيح وعره‌يه شبيه التهاب عقد واوعيهٔ لنفائيه يوز كوسترر. معاينه ايدنك پرمغى نتوء شوكيى آيرلمش صويولمش پورتوكلى اوله‌رق حس ايدر. نواسير ايله خزائن قيح هرجهته و بعيد نقطه‌لره قدر ياييلور.

تداويسى: اولاً ماء ابيض وسفوف قينوب كبى قابضلرايله منفطلر استعمال وخراجه‌يى بزل ونواسيرى شق وتوسيع وفتحهٔ متقابله‌لرينى ممكن اولديغى قدر اجزاى مائله‌يه كشاد ايله فتيللر امرار ايتملى و اجزاى عظميه‌يى قازيمالى واربطه‌يى داغلاملى وثفنى اولجه مواد دهنيه ايله يموشاتدقدنصكره عميقاً قطع واستيصال ايتليدر. كبريتيت نحاس كرك غبار وكرك احتقان ايچون محلول اوله‌رق استعمالى موجب فائده در.

حامض فنيك تبخير وتسفيف اولنمليدر (نوقار). عمليات مذكوره دنصكره آچيلان ياره نك ياخود فتحهٔ متقابله نك وقتندن اول قپادلمامليدر.

نظافته ودافع تعفن مواد ايله تيماره وجداغويه مناسب رباطلر تطبيقيله قوللانيلان ادويه نك تأثيرينى ادامه واقداره مسارعت و حيوانك جداغوسنى بر يره دلك ايتمامسنه ممانعت ايتمليدر. وقوعبولان تقيحات وافره يه قارشو مريض پك ايى بسلنملى واستراحته ترك ايدلمليدر. عارضه نك تجدد وعودتنه مانع اولان تدابير واقيه صره سنده ايرو سمر كبى شيلرك تعمير واصلاح وحاموطك تركيله كوكسلك استعمال ايتديرلمسى اونودلمامليدر.

٢٥٩ ـ جدر. جدره. بوغاز اورى Goitre جزؤ اسفل جانبئ عنقده محدود ومنتظم ووجعسز مختلف جسامتده بر ورم اولوب غدهٔ درقيه نك ضخامت (فرط نمو) مترقيه سندن عبارتدر. باركيرده مستوى وذوالجانبين اولديغى حالده كلبده بوغازك يمين ويسارينه توسع وانتشار ايدر. تحجم ايتمسى بطائتله وقوع بولديغندن جسامتى بر درجه يه واصل اولنجه يه قدر حيوانى آزرده وزحمناك ايتمزسه ده او درجه يى بولنجه عسرت بلع (كوچلكله يوتمه) ى واختناق (بوغلمه)ى موجب اولور.

تداويسى: علت مجوثه عليهنه ايديلان تدبير وتدارى چوق دفعه لر نتيجه سز قالمشدر. خارجاً محلل پوماتملر وداخلاً ايود پوتاسيوم اعطاسى وجدرهٔ كيسويه نك بزلى (ره ى) ياخود ورمك قطع واستيصالى توصيه اولنور.

٢٦٠ ـ جدرى. چيچك علتى Variole ذوالحافره وجنس بقره واغنام وكلبه عارض اولور.

٢٦١ ـ جدریٔ بقری . Cowpox. Vaccine

اسبابی : سرایتدر .

اعراضی : بدایةً حما ایله یاخود حماسز عدم اشتها ایله لبن وبوللك انفرازنده تناقص کوریلوب اوچ درت کون صکره ممه‌لرده خصوصیله حلمه (ممه باشی . امجك) لرده وبعضاً مرمه (برون اوجی) ده یاخود اجفانده کل رنکنده قرمزیجه مدور وبعضاً مسرر (کوبکلی) اندفاعات وقوعه کلور . اندن اوچ درت کون صکره بثره (قبارجق) لر صاریجه رنکلی ولزوجتلی مادهٔ مصلیه ایله طولوب بثورات مذکوره‌نك مرکزلری منخفض (چوکك) وکنارلری قرمزی وحسلی اولور . طقوزنجی ویا اونبرنجی کون بیومکه باشلارلر که بثره‌لرك بر قاچ یرندن چیزیله‌رك مادهٔ ملقحه اشته بو وقت طوپلانور . اون ایکنجی و اون اوچنجی کونلرنده قوریمغه یوز طوتوب اونبشنجی کونه طوغری تیبس خیلی ایلرولمش بولنور . بثورات مذکوره‌نك مجتمعاً ظهور ایتدکاری یعنی بربرینه اولاشدقلری اندردر .

تداویسی : نظافته اهتمام وممه‌لری صیقمق وسورتمکدن اجتناب ایتمك ومریضی سیجاق طوتوب تبرددن صاقنمق کبی تدابیر بسیطه ایله‌در .

٢٦٢ ـ جدریٔ فرسی Horse-Pox

اسبابی : سرایتدر .

اعراضی : بعضاً پك شدید حما و عدم اشتها و اکر اندفاع (سرپمه) بر آز وسعتلی ایسه کدر و راحتسزلك مشاهده اولنور .

تهاجم مرض درت بش کون دوام ایدوب او اثناده حطاطه

(چیبان) لرك بشره تحتندن سرت اوله‌رق برونده و دوداقلرده وغشای نخامیده و کوزلرده و شرجده و بوقاغیـلقده مجتمعاً و امتلاآت لنفائیه ایله مرافقةً ظهور ایتـدکاری کوریلور . مؤخراً بثـورات بیومکه باشلار و یدی سـکز کون صکره مادهٔ مصلیه ایله طولار . بثره‌لردن بعضیلری سورتمکدن صوییلوب و سـائرلری قبوقلانوب انلرده اون سکز و یا یکرمیجی کونه طوغری وقوعبولان دور تفلسده دوکیلورلر. اغشیهٔ مخاطیهٔ فمیه و انفیه‌ده تبارز ایدن بثره‌لر لعابك کثرتله آقمسـنه و اوعیهٔ لنفائیه‌نك دوچار امتلا اولمسنه باعث اولور .

تداویسی : مطلف مواد وسـهل الهضم مأکولات ویرمك ودلك ایتمکدن صـاقنمقدر . علت مجوثه عره و رعام و اکتیما و دمل مثللو امراضدن فرق ایدلمليدر .

٢٦٣ — جدریٔ اغنام . Clavelée سئوافی (صالقین طرزنده حیواناته مستولی) و ساری اولوب بش دوری حاویدر .

١ — دور تفریخ (ویروسك بدن حیوانیده کیزلنوب تا اثرینی خارجه ویردیکی زمانه قدر کچیردیکی مدت): التیدن سکز کونه قدردر.

٢ — دور تهاجم : حمی وحرارت‌جلد وعجالت تنفس و سرعت دوران وحسیت قطن و سـیلان‌دموع (کوز یاشـلرینك آقمسی) وسیلان‌انف وکراهت‌نفس مثللو اعراض ایله فرق اولنور .

٣ — دور اندفاع (سرپمـه زمانی) : کوزلر و برون دلیکلری و قوللرده و اغشـیهٔ مخاطیه‌ده بر طاقم کوچك قرمزی لکه‌لر ظهور ایدرك و بیویه‌رك مدورجه ومحدب و مرجمکدن مجیدیه چاریکی قطرینه قدر اختلاف کوسترن جرم و جسامتده و اوچ درت کون صکره دخی

قرمزی وقاتی ومقاومتلی نصف کره شکلنده بولنورلر . اندفاع وقوعی دور تفلسه دکین دوام ایلدیکی جهتله آندن اول بدن حیوانینك هر جهتنده دفعةً ظهور ایدیورمز . بثورات مندفعه منفرد یاخود مجتمع اولهبیلور .

٤ — دور افراز (جراحتلنمه زمانی) : کنارلری قرمزی اولان بثوراتك مادهٔ مصلیه ایله طولمقده ومرکزلرینك چقورلاشوب تسرر (کوبکلشمه) ایتمکده اولدقلری کوریلوب آلتنجی کونه طوغری الوان مختلفه کوسترن حویصلات (قبارجقلر) مادهٔ مصلیهٔ مذکوره ایله طولمش و بثورات کماله رسیده اولمش بولنور . بو اثناده سیلان انف وافر وعسرت تنفس ایله صعوبت بلع ظاهر اولور . ایکی اوچ کون صکره مادهٔ مصلیه قویولشوب و قورویوب قبوقلر مرکزدن محیطه طوغری بالاتساع تشکله باشلار .

٥ — دور تفلس (پوللانمه یعنی قبوقلرك دوکولمسی زمانی) : قبوقلر التی یدی کون صکره یرلرنده برر ندبه (یاره اثری) ترك ایدرك دوشرلر .

بر حیوان ایچون کافهٔ ادوارك مدت کذرانی یکرمی اوتوز کوندر . حالبوکه بتون سوریده اولا برقاچ حیوانك آنلردن صکره عمومیت و وخامتله بر چوقلرینك و اوچنجی آیه طوغری اوچنجی بر قسم حیواناتك مصاب اولملرندن طولایی سوریلرده آثار مرضیه طول مدت دوام ایتمش اولور .

اختلاطات مرضیه : دور تفریخده وقوعبولان پك شدتلی حمالر و زحمتله ظهور ایدن اندفاع وجلدده کوریلان آثار حمرویه (پیلانجق) و انسداد فتحات انفیه و اغشیهٔ مخاطیهٔ تنفسیهده حالات نزلویه و انواع

نزف و اغشیهٔ مخاطیهٔ معائیه‌نك خرابیتی نتیجه‌سی اولهرق ظهور ایدن اسهال کبی آز چوق وخامتلی آفاتدن عبارت اولمقله برابر اثنای دوام مرضده اسقاط جنین و وقوع عمی و التصاق مفصل ایله اعضای مختلفه‌نك قطعنه لزوم کوسترمه‌جك عوارضی مستلزم وداعی اولور .

تداویسی : آغیللرك هواسنی تجدید و نظافته دقت و مأکولات جیده و مشروبات حامضه ایله تغدیه و حیواناتی حرارت معتدله تأثیرنده بولندیریلوب تبرددن وقایه والحاصل احوال واقعه‌نك ایجاب ایتدیره‌جکی تدابیر سائره‌یی حسن اجرا ایتملیدر .

ضابطهٔ صحیه : علتی اعلان ایتمك حیواناتی تمغالمق سوری‌یی تحت حجزه آلمق اطراف و اکناف ایله مناسبتی قطع ایتمك پنایرلری پازارلری منع و یساغ ایتمك لازمدر . لحومك صرفنه خواص و کیفیتنك موافق مطلوب اولمسی شرطیله بلکه مساعده اولنه بیلور . مرده‌لرك جلدی بیقانوب قورودلدقدنصکره صاتیلور . آغیللر وسوری حیواناتی و حتی چوبانلرك البسه و اشیاسی تبخیر و تنظیف و کوبره دفن ایله نابدید ایدلمك لازم کلور .

علم حقوق : فرانسه‌نك ۲۰ مایس ۱۸۳۸ تاریخلی قانونی حکمنجه بایعك تمغاسنی حامل بولنان بر سوری حیواناتندن یالکز برینك معلولیتیله بیعك عموماً مفسوخیتی تصدیق قیلنور . مدت تأمینیه یالکز طقوز کوندر . اکر حیواناتك سرایته اوغرادلدقلری ثابت اولورسه بایعك مهل طولاییسیله مسئولیت و تضمیندن برائتی تسلیم اولنور . ذبح ایچون صاتیلان حیوانلره مهل یوقدر .

تلقیح جدرئ اغنام : علتی یالکز بر هجمه‌ده کچیشدیرمك ایچون

صحتده بولنان حيـواناتی تلقيح ايتمك يعنی آشيلقدن عبارت اولوب هر نه قدر علت بوصورتله موضعيت ومحدوديت كسب ايتسه‌ده ينه جدرئ طبيعينك عينيدر .

عمل تلقيح يا مجبوری ياخود ظاهرده علتدن اثر يوق ايكن محضا بر تدبير واقی اولمق اوزره اجرا ايديلور . حالبوكه شو صوك تشبث فائده‌سز و بلكه‌ده منابع سرايتله اوينانمش اولمقدن طولايی تهلكه‌ليدر. تلقيح ايله دعوت ايديلان چيچك علتی طبيعی ظهورايدن قدر تلفاتی موجب اولماز .

قواعـد تلقيح : ١ — مادهٔ ملقحه‌نك انتخابی : بنيـه‌سی قوی و علتی سليم اولان حيوانلرك بثوراتندن صيزان براق و قيزلجه رنكلی مصل انتخاب و اخذ ايدلمليدر . ٢ — مادهٔ ملقحه‌نك حفظی : ايكی جام لوحه‌سی آراسنده ياخود اينجه بر شيشـه بوری درونده محافظه اولنمليدر . ٣ — انتخاب مواسم : عمليات بالترجيح ايلك و صـوك بهـارلرده اجرا ايدلمك لازمدر چـونكه بو صـورته رعايتسزلكك نتيجه‌سنده تبدلات و شدايد هوائيه آثارندن متضرر اولمق ملحوظدر . ٤ — اصول تلقيح : مفصـل قصبئ فخذينك كيروسـنده اويلوقلرك سطحنـه ياخـود بطنك تحتنه و دائمـا قويروق ايله قولاقلره ويروسی حامل بر مبضع (نيشتر . لانست) شكل ٩١ و ٩٢ تحت بشره‌يه ايكی اوچ معشار ذراع انفـاذ يعنی اولوجـهله اوچ درت نقطـه‌يی وخز (صوقوب دلمك) ايتمك صـورتيله عمل تلقيح اجرا اولنور . ويروس ايله ايصـلادلمش فتيل ياخود قالين ايپلك ايله‌ده آشيلانه بيلور . طرق هضميه واسطه‌سيله دخی تلقيح اجرا اولنور (روش نوبه‌ن) . ويروسك صولنديريله‌رق استعمـالی ممكن اولور (پاينخ) . مادهٔ جدرئ بقری

و جدرئ بشری قیونلری جدرئ اغنامدن حفظ و صیانت ایده‌مز.

ضـابطهٔ صحیه : تدبیر واقی اولمق اوزره اجرا ایدلمك استنیـلان آشی منع و چیچکه طوتلمش اولان سـورینك صاغلرینه تلقیح توصیه اولنمایدر .

٢٦٤ ـ **جرب** . اویوز . Gale هوام جرب (اویوز بوجکی . آقار) ك موجودیتیله هر جنس حیوانده حاصل اولور .

اسـبابی: طفیلات جربیه‌نك توصیل و انتقالیله وقوعبولان سرایتدر .

اشکالی : ١ — سـارقوپتی ٢ — پسوروپتی یاخود درماتودقتی ٣ — سمبیوتی نامیله مختلف اوچ شکل اوزره حیواناته مسلط اولان اویوز عائلهٔ حصوله کلدکاری متنوع هوام جربیه‌نك اسملرینه بالنسـبه

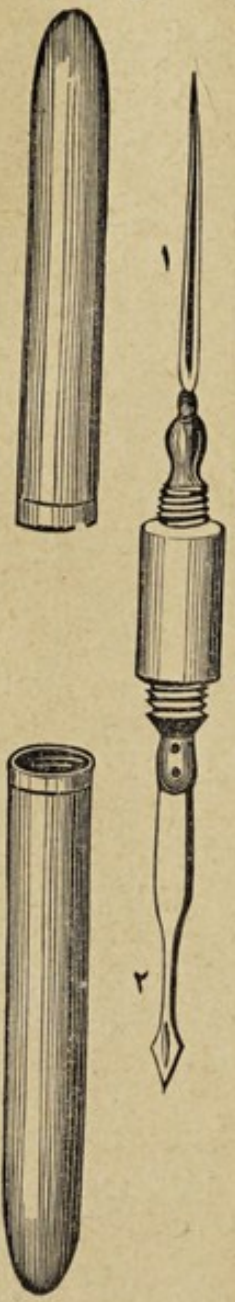

شکل ٩٢

شکل ٩١

اولوجهله تسمیه و تعریف اولنور .

١ ـ **شکل سارقوپتی** : جلده میزابه‌لر حفر ایدن شـکل ٩٣ سـارقوپت نام هامهٔ جربك موجب اولدیغی اویوزدر . هامهٔ مذکور انسـانه دخی انتقال ایدر .

اعـراضی : غایت شـدتلی حکه (قاشینمه) ایله چاتلایوب قبوق پیدا

ايدن وقيللرى بربرينه ياپشـديرن بر صره اوزره بر طـاقم حويصل (قبارجق) ياخود حطاطه (چيبان) پيدا اولور. ذكر اولنان قبوق ايله ياپشمش قيللرك تحتندكى رطوبتلى سطح قاشينوب قازنمقدن واو صورتله

شكل ٩٦ هامهٔ جريك جلددە حفر ايتديكى ميرابه

١ ــ سـارقوپت نام هامهٔ جرب. ٢ ــ جلدك اوزلمش نقطه‌سى. ٣ ــ زمان تفريخى تقرب ايتمش هامه يمورطه. ٤ ــ هامه‌نك قذرانى. ٧ ــ هوانك داخل ميرابه‌يه دخولنه مساعد فتحهٔ صغيره.

منخرش اولمقدنناشى جلد التهاب وغاظت وخشونت كسب ايدر و قيللر دوشر. حيوان مريض لاغرلشور. علت پيدرپى انتشار و اتساع ايلر.

٢ــشكل پسوروپتى ياخود درماتودقتى: درماتودقت دنيـلان نوع ديكر هامهٔ جربك موجوديتندن متحدث اويوز اولوب هامهٔ مذكوره ميزابه حفر ايتمزسه‌ده ترقى ايدرك ايلرولر ومحصول وخزى اولان مادهٔ مصليه ايله تغدى ايدر.

اعراضى: بيونده وقاعدهٔ ذنبده قاپلامه صارى قبوق تشكيل ايدن حويصلات وحكه ظهور ايدوب جلد التهابلنور وقمرلنور. قيللر بربرينه ياپشه‌رق نهايت دوكولور. بوشكلده بولنان اويوز اغنامده قطعهٔ ظهريه‌يى و بقرده ذنب ايله جانبين عنق وقاعدهٔ قرنى ترجيحاً استيلا ايلر. جرب

سارقوپی رادەسنده و خامتلی ومستولی دکلدر. کرك تویلرك قیرپلمسی وکرك حیواناتك قیرلرده یایلالرده بولنمدیرلمسی سببیله جرب مبحوث قیشین تکرار عودت ایتمك اوزره یازین غائب اولور.

۳ ـ **شکل سمبیوتی**: سمبیوت دیلان نوع آخر اویوز بوجکنك موجودیتندن نشئت ایدوب مذکور بوجکلر تشکیلنه باعث اولدقلری قبوقلرك آرەسنده جمعیتله وایلرو کیرو کتمیەرك محدود بر محلده استقرار ایله یاشارلر وبطائتله تکثر وترقی ایدرلر.

اعراضی: شدتسزجه برحکه ایله تشکل ایدن قبوقلر دوکیلور وقیللر دوشر جلد یاشاریر. جرب مبحوث بارکیرده بوقاغیلقلرده شقه (چاتلاق) طرزنده ظاهر اولوب بعضاً دیزلره وحنبلره قدر یوکسلور. بقرده مەلرده وظهرده وقاعدهٔ ذنبده کوریلور. سیری بطیئدر.

اشبو اوچ شکل اوزره ظهور ایدن جربك برنجیسی اك وخیمی ایسەده لکن هر اوچیده صحتی تهلکەیه القا ایدن حالت سوء القنیه (قاشکسیا) یی موجب اولەبیلور.

تداویسی: اساساً هوام جربی محو ودفع ایتمك لازمدر. صابونله فورچه ایله بیقامق واغنامه یوکی قیرپلدقدنصکره قیرەئوزوت یاخود بنزین و پترول (غاز) وتوتون صویی وحمام «تەسیه» ویاخود غلیسرینلی و یا صوده محلول و یا صابون شکلنده حامض فنیك قوللانمق نافعدر. کاب ایله کدیلرك اویوزینه ۳۰ قسم کئولده برقسم پرو پسنکی محلولنك استعمالی توصیه اولنور. کبریتلی حاملرترتیب و «هلمریق» پوماتەسی (ادویه بحثنده ـ کبریت ـ فقرەسنه باقیله) طلا ایدلمکدن فوائد عظمیه استحصال اولنور. مرکبات زیبقیه وخربق وبت اوتی دخی مفیددر. طفیلات هلاك ایدلدکدنصکره حمام وغسللره دوام ایله نظافته اعتنا قلنملیدر. جرب

علیهنه حمام (تەسیه) نك نفعی مسلمدر (ادویه بحثنده حامض ارسنیقی فقره سنه مراجعت اولنه).

٢٦٥ ـ جرب جرابی Gale folliculaire کدی ایله کلبه مخصوصدر.

اسبابی: دمودقس دنیلان طفیلەنك اجربهٔ شعریه ودهنیەده استقرار ایتمسیدر.

اعراضی: باشده یوزده بطنده ظهرده قطنده کوریلان عدسی الشکل قبارجقلرك صیزنتیسندن قبوقلر تشکل وجلد کسب ضخامت ایدر. حکه هرنقدر جزئی اولسەبیله ینه قیللر دوکیلور. جرب مبحوث چوق وقت پایدار ومریض ضعفه کرفتار اولور.

تداویسی: نظافته اهتمام و پروپسنکی وحامض فنیك پوماتەسی استعمال ایتملیدر. علت دائما تأثیر ادویەیه مقاومت ایدر. کدیلرك اویوزینه سیترین پوماتەسی [١] قوللانیلور.

٢٦٦ — جرحه ☚ جروح انجائنه.

٢٦٧ — جرحهٔ ظهر وقطن ☚ بل یارەسی.

٢٦٨ — جرحهٔ کائبه ☚ جداغو یارەسی.

٢٦٩ ـ جرذ غضروفی. شکر باشی Javart cartilagineux

---

[١] سیترین پوماتەسی: زیبق ٤٠ درهم اعشاری
تیزاب ٨٠ » »
زیبق حامضده کاملاً حل و امتزاجدن متکون حرارت تسکین اولندقده
شحم ٤٠٠ » »
زیت زیتون ٤٠٠ » »
علاوەسیله مرهم قوامنه کلنجیه قدر خلط ایدیلور.

ذوالحافره مخصوصدر. عظم رجلك لیف غضروف جانبیسنك قسماً نخره‌لشمسندن عبارت وسریع السیر برعلت اولوب صاغلام اجزای عضویه‌یه آز برایلیشك کوسترن المابارچه‌سی شکلنده اوکچه‌لرده کوریلور.

اسبابی: آلات قاطعه یاخود نافذه ایله غضروف یاره‌لنمك و اثنای مشیده حیوان آرد ایاغنی یتشدیروب اوکنی زده‌لمك ومیخ دکمك وجنبین حافر (تربیلر) ده شقاق (طرناق چاتلاغی) ظهور ایتمش اولمق و دائما رحصهٔ متقیحه (بیلهم) یه نتیجه اوله‌رق حصوله کلمك مثللو اسباب مستقیمه وغیرمستقیمه‌دن عبارتدر. خدمت دخی اسباب مهمه‌دن اولمغله مرض مبحوث سوس حیوانلرندن زیاده ایش حیوانلرنده و خصوصیله قوشوم بارکیرلرنده کوریلور.

اعراضی: تورم ایتمش اولان غضروف وجعلی وطوپاللق آز چوق شدید اولوب عضو مریضده تشکل ایدن بر ودها زیاده ناسوردن یشیلجه رنکلی فضلات ایله مخلوط ویاقانلی یاخود براق وطرناغه یاپشان قیح جریان ایدر. نواسیر مذکوره عموماً معوج یعنی هر جهته متوجه ومنفرد یاخود یکدیکریله اتصال پیدا ایتمش اوله‌رق مجتمع بولنور. اکر ایلك دفعه حاصل اولان ناسورلر تندب ایتسه بیله عین طبیعتده دیکرلری تشکل وکیرودن ایلرویه طوغری ترقی وتوسع ایلر. جرذ اکرمزمن ایسه حویه (زه) نك افرازاتنه نظامسزلق کله‌رك مناسبتی اولان اعضاده مثلا طرناقده قتمرلنمه وعظم اکلیلده بغه وقرحهٔ اکلیل (قراپودین) وسوی تشکل ظانف کبی عوارض وجوده کتورر. اکر پك اسکی ایسه غضروف تعظمه یوز طوتوب مجاوری بولنان اجزای عضویه تصلب وتحجم ایدر.

اختلاطاتی: نخرهٔ رباط جانبیٔ قدامی و رم‌غظم‌قدم و التهاب مفصل سلامی ایله اختلاط ایدر که بو حالده وجعك شدتی افزون

واكر رم موجود ايسه حويه‌نك هر قنمى بر نقطه‌سندن تقيح رونمون اولور . والحاصل التهاب مفصلك واقع اولوب اولمديغى سيلان مادهٔ زلاليه وامتلاى ناحيهٔ اكليليه وفرط وجع دلالتيله بيلنور .

تداويسى : ضمادات (لاپه‌لر) وحمامات وكى وسط درجه‌ده امنيتلى تأثيرى حائز اولوب مايع ياخود صلب كاويلردن مثلا سلمن وكبريتيت نحاس مخروطلرى نواسير معوجه ممانعتيله نخره‌لشان نقطه‌لره تأثيرلرينى ايصال ايده‌مدكلرندن دائما امنيتسز ومايع ويللات وصغوق صوده حل ايله درجهٔ اشباعه كلمش كبريتيت توتيا محلولى ورابل صويى ومايع (شررى) واون قسم كئولده برقسم آغو سلمن محلولى مثللومايعات كاويه‌نك احتقانى الك زياده امنيتله قوللانيلان و كبريتيت نحاسك محلول متمركزى اثار شافيه بخش ايدن مواددندر . قوللانيلان مايع هر نه اولورسه اولسون استعمالاريله تأمين مطلب قصد ايدلديكى حالده نواسيرك استقامتى سوندا ايله بالتعيين هر كون بر چوق دفعه‌لر احتقان ايدلمليدر. معاملات مذكوره ايله موفقيت تامه حصولپذير اوله‌مزسه او حالده بعضاً ليف غضروفيك قطع و استيصالنه مجبوريت الويرر كه بونك ايچون اولاً اوكجه‌يه قريب اولان چتالى و قوس مسندجدار (آرق بوطان) كى اقسامى يونته‌رق اينجلتدكدنصكره اياغى ضمادات وحمام ايله يموشادوب حاضرلاملى ثانياً عمليه اجراسنه زيرده تعريف ايدلديكى وجهله مباشرت ايتمليدر .

اصول عمليه : حيوان هنوز آج اولديغى وياتيريلوب آنتراو ايله لايقيله ربط اولنديغى حالده قطعهٔ ظلف ترقيق ياخود قطع وتفريق صورتلرينك بريله قالديريلوب آلنور . شويله كه وضعيتى شكل ٩٤ ده

کوسترلدیکی اوزره ظلفی حویه ووریقات نسج ورقینك اتحاد ایتدکاری

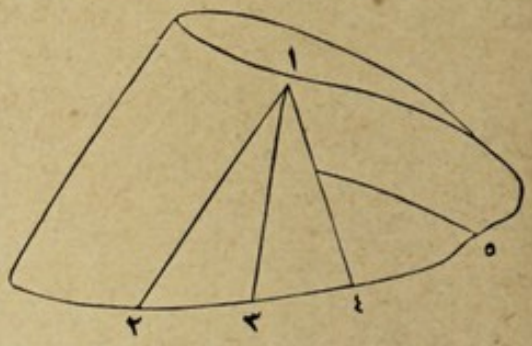

٢) لافوس پر اصـولنجه قطع ظلف
٣) ره‌ی « « «
٤) ره‌نول « « «
٥) لافوس فیس « « «

شکل ٩٤ جرذ غضروفی علیهنه عملیه اجراسیچون ظلفك قطع وشق ایدیله‌جك جزؤنك وضعیتی :

نقطه‌دن شق ایله غضروفی ایکی یوزلی فوی دوسوژ واسطه‌سیله جلددن آییرملی وبو صره‌ده جلدی یارمامغه وحویه‌یی یاره‌لمامکه پك زیاده دقت ایتملیدر . بوندنصـکره غضروفك قطع و استیصـالنه باشـلانه‌جغندن شکل ٩٥ ده کوستریلان طرز اوزره فوی دو سوژ طوتیـله‌رق غضروف کیرودن ایلرویه طوغری تا عظم رجـله قدر کسیلوب عظم مذکور قازینور. عملیاته شو صورتله ختام ویریلنجه غبار حالنده کوز طاشی اکیله‌رك یاره یموشاق تفتیکله بوقاغیلغك

شکل ٩٥ جرذ غضروفی علیهنه اجرای عملیه ایدن الك وضعیتی

بوکونتیسنه قدر طولدیرلدقدن وپکچوق صیقلمیه‌رق اهتمامیله صارلدقدن صـکره ضاغط غارو دنیـلان واولجه تطبیق اولنمش اولمق لازمکلان آلت قاطع الدم دخی آچیلوب آلیـنه‌رق و « دو پلاس » اصولنده شکل ٩٦ و ٩٧ وجهله نعللنه‌رك حیوان قالدیریلور . ومن بعد دقتله

وصيق صيق تيماره دوام اولنور . لكن بر قاچ كون مرورنده طوپالاق

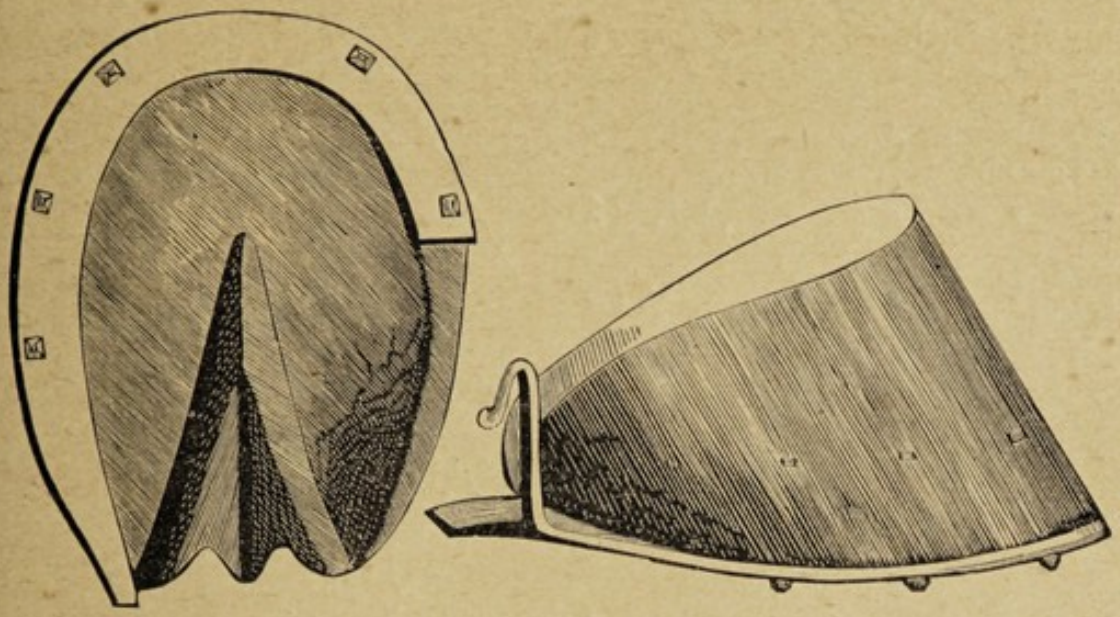

شكل ٩٦ جرذ غضروفى عليهنه عمليه اجرا ايدلمش اولان ايماغه « دو پلاس » اصوليله چاقيلان نعلك ياندن كورينيشى

شكل ٩٧ مذكور نعلك آلتندن كورينيشى

زواله يوز طوتمزسه واوجاع راحه يعنى وهلةً ظهور ايدن آغريلر حيوانده حس اولنورسه ومادهٔ زلاليهٔ متغيره تفتيك وصارغيلردن صيزمغه باشلارسه علتك نخرهٔ رباط و رم عظم كبى فنالقلرله اختلاط ايتديكنه حكم اولنوب همان داغلامغه ياخود كميكى قازيمغه ودواملى صغوق صو انسكابى تحت تأثيرنده بولنديرمغه شتاب ايديلور كه شو تدبيرلر مفصلك نظام وارتباطنه خلل كلمش اولسه بيله فائده وحسن تأثير كوسترلر . حالت اخيره وقوعنده مرهم مصرى استعمالى ده توصيه اولنمشدر . ايلك كونلرده حيوانك تيمار صارغيلرنى ديشيله چكوب چيقارمامسنه نظارت وبهوده حركت ايتديرلمهمسنه دقت ايديلور . خسته بياضلنديرلمش صو ايله بسلنور .

بالاده تعريف ايديلان عمليهده وقوعه كلان تخريباته ميدان ويرمامك ايچون « ه . بوله‌ى » يالكز ناسورك منتهى اولديغى جزؤ

قدامئ غضروفی یی قطع واستیصال وظائف حالت طبیعیه‌ده‌سورمکه ترك ایدلمکله نتیجهٔ مطلوبه‌نك دها اسهل وجهله استحصال اولنمسی یولنده طرز دیکرده بر عملیه اجرا ایتمشدر .

۲۷۰ ـ جرذ وتری Javart tendineux وتر ورباطلره وحتی کمیکه قدر ایصال خسار وبو قاغیلقده یاخود اینجك بوینده ظهور واستقرار ایدن بالاده‌کی علتدن عبارت اولوب بعضاً التهاب مفصل والتهاب غشای زلالی‌یه تنجه ویرر .

اسبابی : بالاده‌کی علتی وجوده کتورن اسباب وجرذ جلدینك عمیقاً اتساعی وشقه بومرضك موجبلرندندر .

اعراضی : حرارت وامتلا وتضییق وتخنیق اولندقده شدت الم وحمی وعدم اشتها واوجاع رامحه حاصل اولوب آیاق اصلا یره باصه‌مدیغی حالده دائما حرکت ایتمکده بولنور . فعل اطراح (مادهٔ مرضیه‌نك خارجه دفعی) بعضاً بطائتله حصوله‌کلور . التهاب عقد واوعیهٔ لنفائیه وخراجات اغمده والتهاب مفاصل آز چوق شدتلی اولور . منبعنده تراکم ایتمسی لازمکلان قیح بعضکره خراجهٔ منتشره تشکیل ایدر . ام القیح (چیبان اوزی) ك سقوطیله اوتار واربطه آچیقده وکیك نخره‌لشمش اوله‌رق کوریلور . موجب اولدیغی نظامسزلغك جسامتنه کوره وخامتی تخلف ایدن جرذ وتری همان دائما ناقابل تداویدر . بعضاً امتصاص قیحی اعراضی اشکار وخراجات انتقالیه (متاستازیه) و سائره‌یه مرکز ظهور وانتشار اولور .

تداویسی : اوعیهٔ کبیره ایله شعبات عصبیه‌یی زده‌لمکدن محافظه‌یه دقتله قیحك ممر وموقفنی کوزته‌رك درحال عمیقاً شق وساده یاخود کبریتیت نحاسلی حاملر وضمادلر ترتیب و موجود اولان نواسیر مقاومه‌یه صبغ

صبر ومايع ويللات وصبغ ايود ايله مكرراً احتقانلر اجرا ايتملى وياخود يارمالیدر. امتلا آت متتابعه‌يى حل ايچون منفطلر قوللانملى وياداغلاملیدر.

۲۷۱ جرذ جلدى Javart cutané بو علت دخى جرذ وترى كبى جنس فرس ناحيهٔ اكليليه‌سنك بر آزاجق فوقنده يعنى بوقاغيلقده ياخود اينجكك هرقنمى برنقطه‌سنده ظهور ايده‌بيلور. بقرك مسافهٔ بين الاصبعينده حاصل اولوب ــ داء بذاقه ــ (ليماس) نامنى آلان علت ينه بو جرذ جلديدن عبارتدر.

مرض مجوث فى الاصلى نسج متموتك ام القيح شكلنده انسأفى يعنى قبوقلنوب آيرلمسيدر.

اسبابى: بره‌لنمك واوزونجه بر مدت ياش فشقى ياخود چاموردن متأثر اولمق وشوسه‌لرك انشاسنده يوللره دوكيلان قيرمه طاشدن اينجنمك ونواحئ مذكوره‌نك قيللرى غايت قيصه قيرپلمق مثللو خصوصات اولوب مرض مزبور اك زياده ياغمورلى هوالرده ظهور ايدر.

اعراضى: تورم وحرارت وجع وحمى واوزيما والتهاب عقد واوعيهٔ لنفائيه وعرج مشاهده اولنور. انسأف ايدن جزؤك وسعتى نسبتنده حيوان شدتلى وجع والمه دوچار اولور. تشكل ايدن بركوچك خراجه‌دن قانلى قيح ايله ام القيح خروج ايدر. بعض دفعه جلدك بيوك بر پارچه‌سى تموت ايدوب دوشر وياره‌سى غيارات بسيطه ايله بالسهوله تندب وكسب التيام ايلرسه‌ده بعضاً حادث اولان وجيع و اولدقجه عميق ناسور تدابير وتقيدات مخصوصه‌يه لزوم كوسترر.

تداويسى: حاملر وضمادلر وعميقاً شق ناسوركى معاملات ايله اجراى تدبير وغانغرن اولان جزؤ منفك اولمزسه كبريتيت نحاس محلوليله حمام ترتيب وياره‌لر صبغ صبر ياخود مرهم مصرى ايله تيمار و تداوى

اولنور . اكر ناسور ثبات ايدرسه كبريتيت نحاس احتقان ايديلور . اندن دخى فائده كورلمزسه ناسور منتهاسنه قدر عميقاً ياريلور .

٢٧٢ — جرش العظام ☚ سوء القنيهٔ كاسر عظم .

٢٧٣ ـ جروح اثديه . مه يارەلرى Plaies des mamelles.

مەلرى جرح ايدەبيلان كافهٔ اسبابك تأثيرندن نشئت ايدوب عميق اولدقلرى حالده دوام ومقاومتلى ناسورلرك حصوللرينه باعث اولورلر .

تداويسى : نظافته دقت وملين ياخود مضادعفنى حاملر وشق نواسير واكتوا وجرحه وجيع اولدينى حالده مرتبات آفيونيه ومخدر پوماتەلر وادويهٔ دهنيه وسائره كبى شيلرله صورت بسيطەده معامله اولنورسەده مەلرده سود تراكم ايتامسيچون حلمەلره انبوبهٔ حالبه شكل ٣٨ و ٣٩لردن برى ادخال اولنور . بتر اثديه [مبحث مخصوصنه باقيله] عمليەسى اجراسنەده مجبويت حاصل اولەبيلور .

٢٧٤ ـ جروح اسلحهٔ ناريه Plaies par armes à feu جروح مجوثه يا دانەنك عميقاً نفوذ ايتديكى حالده بر بشقه جهتدن چيقمامسيله ـ ريجى ـ ياخود فتحهٔ متقابله كشاد ايتمش اولمغله ـ ميزابى ـ و ياخود غيطان ياقيسى شريطى كبى يالكز تحت جلددن مرور ايلمش اولمسيله ـ خزمى ـ اولور .

اعراضى : كرك ياره محيطى ايچرى چوكك كورينان دانه مدخلنده وكرك غير منتظم وصاجاقلى دينلەجك كبى پارچەلنمش بولنان مخرجنده اورده وشرايينك قطع اولنمش اولمسيله نزف خفيف و زدەلنان انسجه واوعيەده تقلص (چكيلمه) و برازده وجع ظهور ايدر . عظامه تصادف ايدن دانه قيريلوب قوپمسنى وياصى كميكلرك دلينمسنى موجب اولور .

زیاده‌قان ضایع اولمش ایسه نبض کوچك واغشیهٔ ظاهره صولوق وحیوانده ضعف کوریلور .

تداویسی : قالطاق انقاض خشبیه‌سی کبی اجسام اجنبیه‌یی اخذ ودانه‌یی تحری وممکن ایسه آنی‌ده اخراج ایتملی وفتحهٔ متقابله آچملی اوعیه‌یه رباط یاخود رفاده (باصقی) وضع وتطبیق وایجاب طبیعت جرحه‌یه‌کوره متنوع طرزلرده تیمار ایدرك تندبی وسائلنی تدارك ایتلیدر .

٢٧٥ ـ جروح آلات قاطعه Plaies par instruments tranchants.

اعراضی : مختلف اهمیتده نزفلر و آغریلر وشفتان جروحده آیرلمق وجرحه‌نك انتاج ایتدیکی حمی وتقیح ووقوعبولدیغی ناحیه‌یه کوره عرج حاصل اولور .

تداویسی : بعد التطهیر شفتانی رباط‌ویا خیاطه یاخود قوللودیونلی وغایسرینلی غیارات ایله برلشدیرملی . تقیح ایتمش ایسه نظافته تقید ضمننده کئوللی وحامض‌فنیکلی ومعطر صولرله غسل ایدرك وحیوانی استراحته ترك ایلیه‌رك وسطح متقیحك وسعتی نسبتنده مغدی مأکولات ایله بسلیه‌رك جروحك التیامیله محافظهٔ صحت حیوانیه‌یه اهتمام ایتملیدر . اکر وجع شدید موجود ایسه مرکبات آفیونیه وقلورال قوللانملیدر .

٢٧٦ ـ جروح بالتلقیح . آشیلنمقله حاصل اولان یاره‌لر . Plaies avec inoculation بو درلو یاره‌لر : ١ ـ حیوانات زبیبیه ٢ ـ مادهٔ ساریهٔ داء الکلب ٣ ـ مادهٔ ساریهٔ جمره‌دن هرحیوانده حصوله کلور .

١ — حیوانات زبیبیه : یلانلر و آریلر و ممالك حاره‌ده عقربلردر که بونلردن الك زیاده آو کوپکلری ضرر کورر .

اعراضی : عدم اشتها و حمی و حرکاتده مشکلات و نبضده عدم انتظام و سرعت و اغشیهٔ ظاهره‌ده مور رنك و بعض حیوانده غثیان و قی و وخزك وقوعبولدیغی نقطه‌ده التهاب و اقسام متوأثره‌یه خیلیجه سرتلك ویره‌جك صورتده آز چوق واسع اوزیما کوریلور. تحصل ایدن قنغرنی خشکریشه بعد زمان آییریلوب دوشر . ظهور ایده‌جك اولان وخامت وجوده نفوذ ایتمش بولنان زبیك مقدارینه آریلر حقنده دخی وخزك عددینه کوره اولور .

تداویسی : زبیك امتصاصنی منع ایتمك ایچون جرحه‌سی کوریلان عضوك ربطنه مسارعت وصیقمق یاخود حجامت شیشه‌سی طوتمق طریقلریله زبیك اخراجنه دقت و داغ یموری و یا ادویهٔ کاویه ایله اکتواسنه و مشروبات منبهه و از جمله آمونیاقك خارجاً و داخلاً استعمال و اعطاسنه غیرت ایتمك وفوق مانغانیت پوتاس ایله‌ده احتقان ایلمك مقتضیدر . مادهٔ ساریه واسطه‌سیله حاصل اولان جروح حقنده [جمره و داء الکلب] مبحثلرنده معلومات کافیه ویرلمش اولمغله مراجعت اولنه .

۲۷۷ ـ جروح رکبه . دیز یاره‌لری . آیینه‌لری آچیق بارکیر . Plaies du genou. Cheval couronné سوی تشکلندن طولایی سورچوب قپانمغه استعداد ذاتیسی اولان یاخود اولیان حیوانلر یورویشلرینك درجه‌سی نسبتنده خیزلنان وجودلریله دیزلری اوستنه دوشه‌رك اشبو عارضه‌یه دوچار و دوشدکاری ارضك طبیعت و کیفیتنه کوره عادی بره یاخود جلدك جزئیجه زده‌لنمسندن سطحی و یا عمیق یاره‌یه قدر درجات مختلفه‌ده آثار وخامت آشکار اولور .

اعراضی : اکر جرحه یالکز بشره‌نك صیرلمسندن بشقه بر شی

دكلسه بر آز حرارت و وجع و انتفاخ كوريلور . اكر جلد آيريلوب قوپه‌رق نسج حجروئ تحت جلدى كورنمكده ومصل اوزايه‌رق سيلان ايلمكده ايسه وجع بنه پك شديد اولماز . اكر ياره زياده‌سيله عيق و اغمدهٔ زلاليه‌يه فتحه آچيلمش اولور وشو حالده اغمدهٔ باسطه‌دن ياخود مفصل رسغيه‌نك برندن مادهٔ زلاليه آقمقده بولنورسه آز چوق شدتلى وجع و ورم و حما مشاهده اولنور .

تداويسى : اغسال باردهٔ دائمه و مواد منفطه ايله و آچيق ياره‌يه آرنيقا و مرهم مصرى كبى ادويهٔ قابضه ايله تيمار اولنور و قطران كاوى دخى قوللانيلور . اكر ياره ازرار لحميه (فضله اتلر) تشكيل ايتمكده ايسه آزوتيت فضه ياخود شب مكلس ايله اكتوا ايديلور . اكر جرحه‌نك التيامنى متعاقب قيللر بشقه بر رنكده ظهور ايتمزلر ايسه حيوان قيمتندن دوشمز لكن آز چوق غير منتظم ندبات (ياره يرلرى) براقمغله برابر قيللر دخى رنك ديكرده كلورسه شو حال ايله قيمتنى ضايع ايتمش اولان حيوانه ـ آيينه‌لرى آچيق ـ دنيلور .

٢٧٨ ـ جروح شرج وسرم . Plaies de l'anus et du rectum

جروح مجوفه غشاى مخاطينك خفيفجه زده‌لنمسندن معانك دلنمسنه قدر درجات متفاوته اظهار ايتديكى حالده وضعيتجه دخى طولانى و يا منحرف وفوهۀ شرجده حصوله كلمكله خارجى وياخود عمق شرجده داخلى اوله‌بيلور .

اسبابى : خارجدن تصادفى متصور و ممكن اولان هر درلو شيلرك عضو مذكوره آز چوق شدتله تأثير و كلبلرده ميان ثقلده بولنه بيلان كميك پارچه‌سنك عارضهٔ مجوفه‌يى تشكيل ايلمسيدر .

اعراضی : بیهوده آرزوی تغوط و اجراسنده حس وجع واسماع انین و دم ایله قذوراتك تلون و تلوثی اولـوب حالك دقتله تحری واستقصـاسی لازمدر . عارضهٔ مزبوره ثقلك درون حوصلهیه مرور ودخولیله حیـاتی تهدید ایدر . علی الاکثر سانجیلر وبعضاً خراجات ونواسیر حاصل اولور . نتیجهنك وخامتی قضانك طبیعت وجسـامتیله متناسبدر .

تداویسی : اجسام اجنبیه موجود ایسه اخراج و موضع آفتده قذوراتك توقفندن احتراز ایتملیدر بناءً علیه ساده و یا دوائی حقنهلر اجرا وحیوانه مأکولات مایعه و ملینه اعطا قلنمق لازمکلور .

۲۷۹ ـ جروح صیف . یاز یارهسی Plaies d'été شدت حرارت موسملرنده جنس فرسك جداغو و اوموز و بیون و صـاغری کبی قطعات بدنیهسنه مستولی و ایدیلان تدابیر و تداوینك تأثیرینه متعاصی و حکهٔ شدیده ایله مترافق صـاری قبوقلی متعدد چیبانلردن عبارتدر. بونلرك کلسی یاخود لیفهٔ زلالی و آز متقیح و التیـام و تندبی متعسر اولمسی جهتیله تسـلط ایتدیکی حیـوانی هیچ برایشـه یراماز ایدوب براقیر .

تداویسی : صغوق صـو و غلیسرین و مرهم زیبق و اکتواء بالنار و محلول متمرکز فوق قلور حـدید و اوچ قسم کئولده محلول پرو پلسنکی و داخلاً یومیه بر درهم اعشاری حامض آرسنیکی استعمال و اعطا ایدرك چیبـانلری دلك ایتمکدن صـاقنملیدر . علت مجوثهنك ـ عره ـ ظن و قیاس ایدلمامسی لازمدر .

۲۸۰ ـ جروح عمیقه و غیرعمیقهٔ صدر . کوکس یارهلری

Plaies pénétrants, non pénétrants du région pectorale.

جرحهٔ غير عميقه . ــ اسبابی : ضربات وحيوانات قرنيه‌نك بوينوزلريله تصادمی و اسلحهٔ ناريه تأثيريدر .

تداويسی : خياطه‌يه ونزفك توقيفی ضمننده فوق‌قلور استعمالنه ياخود زده‌لنان اوعيه‌يی ربط ايلمكه وغيارات مناسبه‌يه تشبث اولنور . اكر جرحه رم ونخرهٔ اضلاع ايله اختلاط ايتمش ايسه نقاط مأوفه كی ياخود جرد (قازيمق) وماء ويللات ايله احتقان ايديلور .

جرحهٔ عميقه . ــ عين اسبابدن نشئت ايدر .

اعراضی : جلدی زده‌لنان ناحيه‌ده اوزيما ومريضده نفيث‌دم (قان‌توكورمك) وقوعبولور . معاينه‌سيچون قوللانيلان آلت جرحه‌نك عمقنی ارائه وتقدير ايده بيلور .

تداويسی : نا بمحل سوندا استعمالندن مجانبتله داخلده اجسام اجنبيه موجود وآلتمسی ده ممكن ايسه چيقاروب آلملی وجرحه‌يی خياطه و يا رباط ايله سد ايتملی و اختلاط ايتديكی آفاته وخصوصيله انتاج ايده‌بيله جكی ذات الجنب وذات الرئه و سائره مثللو امراضه وتداويلرينه اهتمام وغيرت ايتليدر .

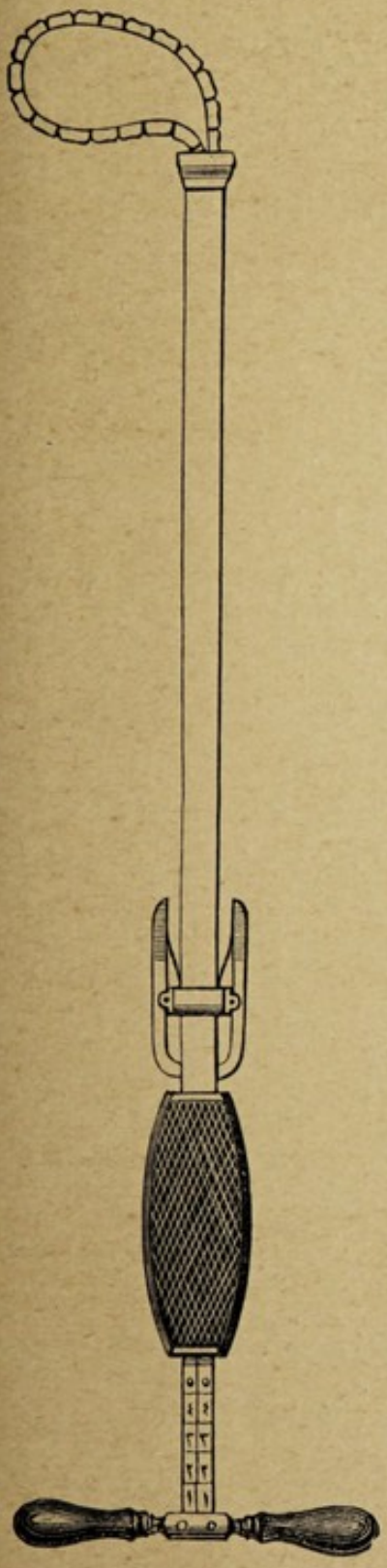

شكل ٩٨ مجرش ياخود جارش خطی

٢٨١ ــ جروح لسان . ديل ياره‌سی .

Plaies de la langue ايصيرلمش اولمقدن وكوچك كم ياخوددیشندیریك

ايله صيقلمقدن وديشلرك اعذارينى بر طرف ايتمك اوزره قوللانيلان آلاتدن لسانك بره وياره‌لنديكى و ياخود بسبتون كسيلوب قوپدينى نادر دكلدر .

اعراضى : معاينه ايله بالسهوله مشهود وصعوبت اكل ايله سيلان لعاب وقوعندن درحال معلوم‌اولور. اكر ديل بسبتون كسيلمش ايسه اوجى صغوق ورنكى ماوى يعنى تموت ايتمش اوله‌رق بولنور . حيوان ديلنك سربست قسمنى غائب ايتدكدن صكره دخى يشايه‌بيلور .

تداويسى : نظافته‌دقت وغرغره وسهل المضغ (قولاى چيكنه‌نور) مأ كولات اعطا اولنور . لسانك ياره‌لنان جزئى كرك مشراط (بستورى) و كرك مجرش شكل ٩٨ واسطه‌سيله كسوب آلمق بعض احواله موافق مصلحتدر .

٢٨٢ ـ جمره Charbon ذوالحافر ايله حيوانات مجتره‌يه وكلبه و كدى‌يه و طيور اهليه‌يه متفرق ياخود مستولئ ويروسى و سارى شكللرده حرارت عموميه‌يى تنزيل ايتمك صورتيله ظهور وتسلط ايدر.

١ ـ جمرهٔ ذاتيه : حماى جمرويه (طالاق) و (پاستور) ك تعريف وتعبيرنجه جمرهٔ باقتريديه ناملريله معلوم اولان علت شكل ٩٩ و ١٠٠ ده

شكل ٩٩

كوريلان باقتريديلرك وجوديله حصولنذير اولور .

اسبابی : سرایت و تلقیحدر .

اعراضی : بعضاً حیوانات مأوفه‌یی بر قاچ ساعت ظرفنده تلف و هلاك ایتمك درجه‌سنده غایت سرعتله ایلرولدیکندن قلق شدید (یورك صیقنتیسی) وتعرق واغشیهٔ ظاهره‌ده مور رنك وتبرد وسانجیلر ونبضك کوچك وسریع وغیر محسوس اولمسی کبی اعراض عمومیه‌دن بشقه بر حالك کوریله‌بیلمسنه وقت وحال مساعد اولماز .

بقرده : اجترار معطل تتره‌مه ایله برابر حرارت وبرودت وقت وقت یکدیکرینی متعاقب وقیللردخی اورپرمش اولدیغی حالده عمود فقاریٔ ظهری وقطنی ایله ناحیهٔ ضلعیه‌لر پك محسوس و مضطرب اولور . تقاصات الیمهٔ عضلیه (اتلرده وجعلی کرکینلك) الك زیاده بیونده

شکل ۱۰۰

کوریلور . سانجیلر وقانلی وکریه رایحه‌لی اسهال وقوعبولور . وبشقه‌جه کوزلر سونوك وضربان قلب غایت شدید وحالبوکه نبض کوچك وعجول واغشیهٔ ظاهره سیاهه قریب بر رنکله ملون بولنور . تنفسك کسیك وسریع اجرا اولنمسی و آغزك صغومه‌سی ولسانك صارقمسی والحاصل برودتك پیدرپی آرتمسیله هلاك تقرر ایدر .

فرسده : اولاً كدر وهبوط قوا (درمانسزلق) وسائجيلر ظاهر اولور . سكونت اثناسنده حيوان مريض باشنى اشاغى اكەرك نعاس (اويقو ايله اويانقلق آراسنده بر حال) عميقه مستغرق كورينور . مشى وحركت صالنتيلى وتترك وجلد قورى وقيللر اورپرمش وبعضاً جلدده فرقعه (چيتردى) ايشيديلور . اوموزلر وبوكورلر وقولاقلردن بعضاً سيجاق و بعضاً صغوق تر كلور . تنفس غير منتظم و بعضاً كورولتيلى ونبض كوچك وعجول وضربان قلب شديد اولور . شو ذكر اولنان اعراض كسب وخامت ايدرك مريضك هلاكنى انتاج ايدر . علتك مدت دوامى اون ايكى و يكرمى درت واك زياده اوتوز آلتى ساعت قدر اولەبيلور .

غنمده : فراغت اكل و ندرت بول و تبهر (نفس دارلانمسى) واغشيهٔ ظاهرەده احتقان وبر قاچ نقطەسنده مور لكه وشدت ضربان قلب وتنزل حرارت واقع اولور . مريضك كافهٔ اعضاسى تترر ونظرى بولانور كوزلرندن ياش وبتون فتحات طبيعيەسندن قان سيلان ايدر . بر قاچ كون ظرفنده سورينك قسم اعظمى بو مرضه دوچار ومدت قليلەده هلاكه كرفتار اولور .

طيور اهليەده : (قولوچقه مدتى تكميل اولوبده حرارت بدنيەلرى تنزل ايتدكدن صكره بو علته طوتلدقلرينه «پاستور» دقت ايتمشدر .) كدر وتويلرك اورپروب قبارمسى وزحمتله يورويەبيلرى وايبكلرك مورارمسى و تترەمه و اسهال ظهوريله مرد اولدقلرى كوريلور .

تداوئ تدارکى : عضويتى باقتريديلرك موجوديتنه تدريجاً تأنيس ايدرك قرهٔ مخربەلرينه قارشو ملكهٔ تعاصى ومصونيت قزاندير مق ايچون

« پاستور » ك استحضار ايتديكى ويروس رقيقدن وتعبير آخرله ضعيفلدلمش ميقروبلردن عبارت اولان ــ مادهٔ ملقحه ــ ايله حيواناتى اصولنه توفيقاً بالترجيح ايلك بهارده تلقيح ايلمكدن عبارتدر [تلقيح بحثى مطالعه اولنه].

تداوئ شافى : خمر وكؤل معطر و ١٥ الى ٣٠ درهم اعشارى كافور و ١٢٠ الى ٢٥٠ درهم اعشارى عطر ترمنتى و ٨ و ١٠ و ٣٠ درهم اعشارى حامض فنيك مثللو منبهات قابلة الانتشار بركونده داخلاً اعطا وقلور كلس و ٢٠ الى ٣٠ درهم اعشارى زيت فوسفورى وليموناطه طرزنده حامض كبريت وخليت آمونياق كذلك داخلاً استعمال اولنور . وسائط شفائيهٔ مذكوره يه خردل وطروشيسق اولهرق خربق وعطر ترمنتى ومختلف مروخلر وبخار حاملرى وتداوئ بالماء كبى مصرفلرله ياردم ايديلور .

حيوانات منتن وملوث موقع ومرعالردن تبعيد اولنور . محال سائره يه نقل وهجرت ايتديريلور .

٢ ــ جمرهٔ عرضيه : آرلوانغ قورن ومن « طوماس » نامانك تعريفلرينه كوره جمرهٔ باقتريه اولوب ظهور ايتديكى عضوه نسبتله جمرهٔ لسان وقدام القلب ياخود امام القلب (زور قطعه سنده) ويانى قره (فخذ قطعه سنده) كبى مختلف اسملرله تعبير وعمومية تله شيرپنجه ونار فارس توسيم اولنور .

اعراضى : علتك بو شكلنك توصف ايتديكى بروجه مشروح نقاط مختلفه ورملرى ظهور ايدن حمايى متعاقباً النسجهٔ منضمهٔ تحت جلديه ده وداخل كتلات عضليه ده وعقوده كوريلور [*] . نقطهٔ مأوفه ده حسيت وقيللرنده اورپرمه وبعضاً فرقعه بولنور . ينه او

[*] بثرهٔ خبيثه بحثى دخى مطالعه اولنه .

نقطه‌ده عقديهٔ وجيعه (دوكمه كبي وجعلي ورم) ياخود كندوسنده فرقعه ايشيدليان اوزيماى منتشره تبارز ايلر. بر قاچ ساعت مرورنده ذكر اولنان عقديه ياخود اوزيما كسب جسامت ايتمكله جلد توتر وتبرد ايليه‌رك صداى فرقعى دخى حس اولنور. مذكور نقطهٔ مريضه حسدن محروم وكنديلرندن مايع مصلى صيزان نقطه (قبارجق) لرله مستور قالديغى حالده محيطيله برابر شيشوب حسيتنى بالكليه ضايع ايدر. شق ايديلورسه غاز ايله قاريشق قويو رنكلى صديد (قانلى صو) اقار علتك ظهور ايتديكى عضوك اهميتى اعراض مسروده‌يه بعض وخامت زائده اعطا واضافه يعنى جمرهٔ لسانده ممكن الوقوع اولان انقطاع تنفس مريضى سرعت هلاك ايله اخافه ايده‌بيلور.

اورام مجوفه سكز اون ساعت ظرفنده يا غيبوبت ياخود آچيله‌رق براز وقت ايچون شدتى كسب اهونيت ايتسه بيله اعراض مرضيه ينه پيدرپى شدت ووخامت سابقه‌سنى قزانه‌رق مريضك موجب موتى اولور.

تداوئ تداركى: اورامدن آلنان ويروس اورده‌يه احتقان ايدلمك صورتيله حيوانات تلقيح ايديلور.

تداوئ شافى: اورامى عميقاً شق وداغ يموري ياخود پوتاس محرق وآغو سلمن و حامضات متمركزه و سائره كبي كاويات بطيئه ايله اكتوا وهنوز مصاب اولميان حيواناتى حامض فنيكلى صوايله اسقا ايتليدر.

ضابطهٔ صحيه: علتى اعلان و مرضاي آغيل و آخورلرنده توقيف ايله حيوانات سائره‌يه تقربدن منع ايتمك و لحم و سودلرينك صاتلمسنى و مرده‌لرك جلودى هنوز ياش ايكن طيشارى چيقارلمسنى يساغ ايتمك و لاشه‌لرى عميقاً دفن وكيرج ايله ستر ايتديرمك و مساكن حيوانيه‌نك تعفنى بر قاعده ازاله وامحا ايتمك لازمدر.

علم حقوق : جمره‌نك طالاق دنيلان شكلى اغنام حقنده فسخ البيعى موجب اولان اسبابدن ايدوكنه مبنى اكر بايعك مارقه‌سنى حامل بولنان سورينك مبايعه تاريخندن طقوز كونه قدر اون بشده برى طلاقدن تلف اولورسه سورى بايعه رد اولنور . مفتش بيطرك وظيفه‌سنى فتح لاشه تسهيل ايدر .

٢٨٣ — چيقيق ☚ خلع .

٢٨٤ ـ چيچك آشيسى . جدرئ اغنامه ذيلاً بيان اولنمشدر.

٢٨٥ — چيچك عاتى ☚ جدرى .

٢٨٦ ـ حبل . حمل . كبه‌لك Gestation بقاى نوعى خدمت مبرمه‌سنه صلاحيت و اقتدار كسب ايتمش اولان ديشيلر [١] ك محصول سفادينى توليد ايده‌جكلرى وقت معلومه قدر رحملرنده طاشيه‌لرندن عبارت اولان حالت طبيعيه‌يه حبل ياخود حمل يعنى كبه‌لك دنيلور كه صحت وقوع و عدم وقوعنك تشخيص و تحقيق ايديله بيلمسى پك آسان دكل ايسه‌ده آتياً بيان اولنه‌جق نشاناته ايديلان دقتله حصول مقصده مهما امكن طريق سهولت بولنه‌بيلور .

نشانات اساسيه : ديشى حيوانلرده قيزغينلغك منطقى و برطرف

---

[١] ديشى حيوانلر تكثير نسله : و اركك حيوان [*] لر :

قسراق ٤ الى ٥ ياشنده	آيغير ٥ الى ٦ ياشنده
اينك ١٧ الى ٢٠ آيلق	بوغا ٢٠ الى ٢٤ آيلق
ديشى‌قيون ١٨ الى ٢٤ آيلق‌اولدقلرنده	قوچ ٢ ياشنده مقتدر اولور.

[*] اركك حيوانلردن بر رأسى :
آيغير وبوغا ٥٠ رأس قسراق ايله ايشكه .
قوچ وتكه ٧٠ ماريا وديشى كچى‌يى اداره ايدر .

اولمسی [١] وبطن واثديه‌نك كسب جرم وجسامت ايلمسی وتركيب بولده تبدل كورلمسی مثللو نشانه وعلامتلر آز چوق محققدر . مدت حمل اثناسنده هر وقت انانك تركيب وادارهٔ بنيويه‌سنده‌كی كلسدخی اكسيلمز .

نشانات حكميه :

١ ـ اينكده بشنجی آيه وقسراقده يدنجی آيه طوغری جنينك حركتی حس اولنور . ٢ ـ دقت واحتراز اوزره مبهل وسرم طريقلريله معاينه وآنايه صو ويرلديكنك عقيبنده خاصرهٔ يمنايه الباصه‌رق استقصا ايديلور . ٣ ـ اصغادن هيچ بروقت طوغری معلومات آلنه‌ماز . ٤ ـ برنجی ياوروسنی كتيره‌جك اولنلرده مهلر انتفاخ وصاغمال حيوانلرده سوت تناقص ايدر . ديشی حيواناتك كركين برحالده بولنان بطنی معاينه ايلك لازم اولديغی كبی اينكده جنينك كرش (اشكمبه) طرفندن بطنك صاغنه دفع ايدلمش وقسراقده معاء اعور واسطه‌سيله بالعكس صوله ايتلمش اوله‌جغی واو حيوانلرده بطنك مذكور نقطه‌لرينك دها محسوس بولنه‌جغی ده بيلنليدر .

مدت حبل :

قسراقده	٢٨٧ دن ٤١٩	كونه قدر	اولوب على الوسط	٣٣٦	كون ياخود ٤٨ هفته در	
ديشی مركبده	٣٠٥ دن ٣٩١	»	»	٣٤٨	»	٥٠ »
اينكده	٢٤٠ دن ٣٢١	»	»	٢٨١	»	٤٠ »
ماريا وكجيده	١٤٦ دن ١٦٠	»	»	١٥٤	»	٢٢ »
ديشی كلبده	٥٥ دن ٦٣	»	»	٦١	»	٨ [٢]

[١] القاح وقوعبولمامش يعنی تخم طوتمامش اولديغی جالده : قسراقده ١٥ واينكده ٢٠ كون وماريا وكجيده ٦ آی صكره قيزغينلق تكرار يوز كوسترر .

زيرده كوستربلان شكل ١٠١ دن وضعيت جنين حقنده بر فكر اجمالى ايدينيله بيلور .

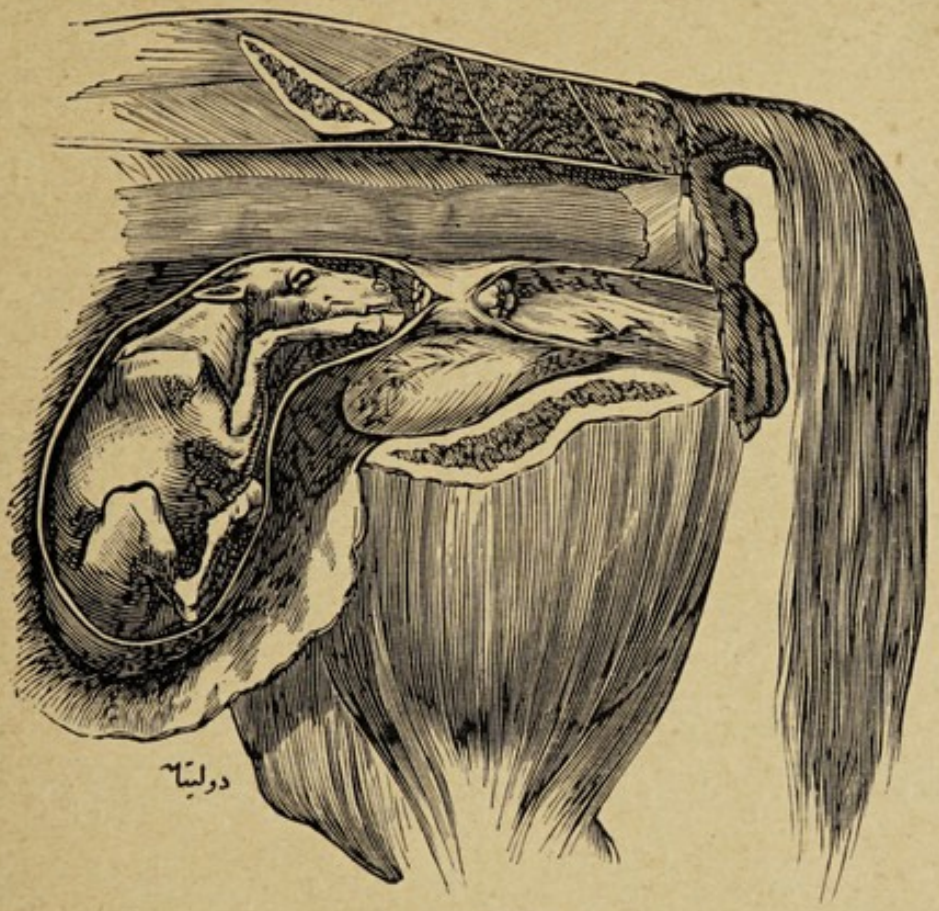

شكل ١٠١

قيرغينلق وضع حلدنصكره دخى : قسراقده ٩ كون واينكده ٣ الى ٤ هفته وماريا ايله ديشى كچيده ٢ الى ٣ هفته مرورنده ظاهر اولور .
قيرغيناغك على العموم مدت دوامى ٣٠ ساعت قدردر .

[٢] قولوچقه مدتى :

قاز وطاووس	٢٨	الى ٣٣	كون
هندى	٢٦	» ٢٩	»
اوردك	٢٨	» ٣٢	»
طاوق	١٩	» ٢٤	»
كوكرجين	١٦	» ٢٠	»

جنین مدت حبلك ادوار مختلفه‌سنده آتیاً ذکر اولنه‌جق تعدیلات وتحولاته مظهر اولور .

دور اول : القاح (تخم طوتمه) ك اونبشنجی کونندن صکره بییضه همان ایکی معشار ذراع قطرنده اوله‌رق داخل رحمده قرار ایدر .

دور ثانی : قسراق ایله مجتراتك دیشیلرنده اوچنجیدن دردنجی وآکل لحومك دیشیلرنده اوچنجی هفته‌ده تکون ایدن الیاف اصلیهٔ رشیم قسراق ایله اینکده ٩ الی ١٤ معشار ذراع قدر کوریلور .

دور ثالث : بشنجیدن سکزنجی هفته‌یه دکین نشو ونما سرعتله وقوعبولدیغندن قسراقله اینکده ٤٨ الی ٥٥ معشار ذراع قطر پیدا ایدن بییضه نوعما شکلنی طاقنمغه ابتدا ایتمکله نهایتلری ادران صغیره تشکیل ایلر .

دور رابع : طقوزنجیدن اون اوچنجی هفته‌یه‌دك ١٥٠ الی ١٦٠ معشار ذراع قدر بر جثه وجسامت آلوب ظلف ایله اعضای تناسلیه دخی تکون ایتمکه باشلار .

دور خامس : اون دردنجیدن یکرمنجی هفته اثناسنده قسراق ایله اینکده ٣٢ الی ٣٥ عشیر ذراع طول کسب ایدوب اعضای تناسلیه دخی جنینك دیشی ویا ارکك اوله‌جغنی فرق ایتدیره بیلور .

دور سادس : یکرمی اوچنجیدن اوتوز دردنجی هفته‌یه کلنجه ٧٠ عشیر ذراع اولور . عضلات ایله قلب واوعیهٔ کبیره تحصل وقیللر تبارز ایدر .

دور سابع : اوتوز بشنجیدن قرق سکزنجی هفته نهایتنه قدر ١,٢٥ الی ١,٣٠ ذراع اعشاری طول کسب ایتمش اولور .

٢٨٧ — حبن ☚ استسقای بطنی .

٢٨٨ — حثل ☚ رخيطس .

٢٨٩ ـ حرقه . يانق Brûlure تحمير (قيزارمه) ونفطه (قبارجق) وتقيح وانفساخ عضو (چورومه) كبى درجات مختلفه‌ده تغيراتى موجب اولور .

اسبابى : حريق ومايعات حاره‌در .

اعراضى : قيللر يانق وجلدده قرمزيلق ومحسوسيت اولديغى كبى وجع واضطراب ونفطه واوزيما وتقيح دخى حصوله كلور .

بعض عضـوى تموت ايتديره‌جك حرقهٔ وخيمه وقوعنده حيوانده كدر وحمى وسرعت تنفس واحتقان اغشـيهٔ مخاطيه وعدم اشتها ظاهر وبديدار واكر حرقه بر حريقدن نشئت ايلمش ايسـه حيوان سيجاق ومحرق هوا تنفس ايتمش اوله‌جغندن بر طاقم التهابات احشـائيه‌يه دخى كرفتـار اولور كه شـو صوك حالك وخامتى ظاهرده كوريلان يانغك جزؤيت وخفتيله قابل موازنه ونسبت اوله‌ماز . اكر بر سطح واسـع يانمش ايسه تغير ايتمسى طبيعى اولان مايع تبول دم عارضه‌سنى وجوده كتورر . سطح متقيح وسعتلى اولديغى تقديرده دفعة قوروتمغه‌چالشمامليدر .

تداويسى : اغسال بارده وقابضه ومروخ زيتئ كلسى (زيت وكيرج صويله ترتيب ايديلان ليمان) يه وفتح نفطات ايله تطبيق قطن مندوف (آتلمش پموق) يه واستعمـال مواد دسمه وسـفوف متنوعه‌يه وتخشكر (قبوقلنمه) وقوعنده دخى لصق معسـل (باللى ياقى مرهمى) كبى ادويهٔ منضجه‌يه وايجاب حاله كوره وسـائط سائره‌يه مراجعت اولنور . اكر تقيح پك ايلرولمش ايسـه حيوان تميز ونافع الصحه مسـكنلرده وهواى جيد تأثيرنده ايو مأكولات ايله بسلنور .

٢٩٠ ـ حصاة صفرائی Calcul biliaire فرس وبقر وغنم وكلبك حويصل صفرائی (كيسهٔ صفرا) و مجرای صفرا وقنوات كبديه سنده عدد وشكل ورنكلری مختلف طاشلر كوريلور . مجرای صفراده بولنانلر قطر مجرايی سد ايدرك هلاكی انتاج ايدن سانجيلر حصوله كتيرر .

تداويسی : قلويات وعطر ترمنتی وثمرعرعر مثللو ادويه اعطاسيله سانجينك تسكينی چاره سنه باقلملی ومريض يشيل اوتله بسلنمليدر .

٢٩١ ـ حصاة لعاب Calcul salivaire قنوات « استه نون » ياخود قنوات « وارتون » ده تصادف ايديلان طاشلر اولوب لجام لسان بوينجه ورم وخراجه تشكيل ايدر .

اعراضی : تلعب (صاليا اقهسی) ولجام قطعه سی پرمقله معاينه وتضييق اولنوركن حيوانك تألم ايتمسيدر .

تداويسی : ذكر اولنان قناتك محورينه موازی شق ايله حصاة اخذ واكر خراجه تشكل ايتمش ايسه شقه لزوم كورلميه رك يالكز پرمق تضييقيله قيح دفع ايديلور . خراجهٔ مجوفه اكثريا ديل آلتنده باشاق قلچقلرينك موجوديتندن ده نشئت ايده بيلديكی جهتله بوكا دخی دقت اولنمليدر . قابض غرغره لر قوللانلمليدر .

٢٩٢ ـ حصاة مثانی . Calcul vésical مثانه طاشلری يا مواد رسوبيه (چوكونتی) نك تجمع ويكديكرينه تلاصقندن وياخود بر كوچك حصاء كليوينك اورايه سقوطندن صكره تدريجاً تحجم ايتمسندن وجوده كلوب هرجنس حيواندە خصوصيله بقر وغنمده كوريلور . موادرسوبيهٔ مذكوره نك برلشميه رك يعنی جزيوات حالنی محافظه ايدرك قوم تشكيل

ايتملرى همان اغنامه مخصوص كبيدر . اكثريا بردن زياده اولان حصيات مجوثه‌نك شكللرى مدور وسطحلرى غيرمستوى (بوروشق) صلابت وخشونتلرى آز چوق زياده وثقاتلرى وحجملرى دخى مختلف ومتحولدر.

حصاء قاربونيت كلس ويا قاربونيت ماغنزى ويا حماضيت كلس باخود بعض دفعه فوسفوريت كلسدن واغنامده على العاده فوسفوريت آمونياق وماغنزيدن كلابده دخى حامض بولدن تركب ايتمش بولنور (مه‌ن يه‌ن) .

اعراضى : پك واضح و آشكار اولميوب اكر طاشلر زياده‌جه حجملى ايسه سانجيلر حصوله‌كلور. واستقصاى سرمى‌واسطه‌سيله موجودينى اكلامق ممكن اولور. بعضاً عنق مثانه‌نك منسداولمسندن تبولده بولك منقطع اوليورمسى حصيات مجوثه‌نك وجودينه دلالت ايدر .

تداويسى : قلوى مواد ويشيل اوت اعطاسى توصيه اولنور. اكثريا مؤثر وسائطه وترجيحاً عمليهٔ تفتيت حصاة [بحثنه باقيله] ه مراجعت ايديلور. ديشى حيواناتده احليل (مجراى بول) كنيش و پك قيصه اولديغندن كرك احتقان اجراسى وكرك بركوچك ملقط استعماليله طاشك اخراجى قابل اولورسه‌ده اركك حيوانلرده امر برعكس اولمغله برابر طاشلر دخى مثلا « بوله‌ى‌ژون » ك ٣٠٠ و « پلاس » ك ٥٣٠ و « ژيرار » ك ٧٠٠ درهم اعشارى و « ه. بوله‌ى » ك برقيهٔ اعشارى ثقلتنده اوله‌رق تصادف ومشاهده ايتدكلرى قدر بيوك اولورسه او حالده بونلر ايچون مذكور عمليه اجراسنه لزوم كوريلور . حالبو كه ٣,٥ و ٤ و ٨ قيهٔ اعشارى وزننده اولان جسيم طاشلر او عمليه وساطتيله‌ده چيقاريله‌ماز .

٢٩٣ — حصاة معائى ☚ وجع بطن ثفلى وحصاتى .

٢٩٤ — حقوق تجاری {علم}

Jurisprudence commerciale

مدخل . — طمعله متخاق اولان انسانلر قیمتی هر شخصك ذوقنه وابسته اولدیغیچون اسعارینی قولایجه تقدیر ایتمك عامه‌نك کاری اولمیان حیوانلرك آلم صاتمنده یکدیکرینی استدکاری کبی آلداتمغه طبیعت مصلحتی مساعد بولدقلرندن رحم وانصافی بر طرف ومعیب حیوانلرك عیب قدیملرینی‌ده اعمال انواع خیل ودسایس ایله ستر وخاقی هرنصل اولورسه تغریر واضراره اولایجه مهارتلرینی صرف ایدرك نائل مرام اولدقلری جای بحث ومحتاج تفصیل دکلدر .

اشته شو غبن و تغریر سببیله خاقی ضرردن محافظه خصوصلرینی ائمه وفقهای کرام حضراتی درپیش ملاحظه بیورمش اولدقلرندن اولبابده کتب فقهیه فتاوای شرعیه‌یی جامع واحکام عدلیه‌نك کتاب البیوع وکتاب القضا مجله‌لری حیوان بیع وشراسنه عائد اصول محاکمه حقنده مواد فقهیه‌یی شامل بولنمشدر . رفقای مسلکك شو خصوصه دائر بر فکر اجمالی ایدنلری ایچون بوراده فرانسه قانون مدنیتی (ملکیه دستوری) نك بر قسمی دیمك اولان — حیوان بیع وشراسی حقنده علم حقوق تجاری — یی هم ترجمه وهم قوانین عدلیه‌مزه تطبیقه چالیشوب مجلهٔ احکام عدلیه وشرح المجله واصول محاکمات حقوقیه وجزائیه قوانین موقته سنك مواد ینه توافق ایدنلری انلرله ثبت وتوثیق وایده‌میانلری عیناً ضبط وتنمیق ایلدم . ذاتاً مقصود اولان قوانین مرعیه

تعليمى اولميوب مجرد حيوان آلش ويرشلرنده اصول محاكمه طرزنى اجمالاً تفهيم ايتمكدن عبارتدر [*] .

حيوان بيع وشراسنه عائد اصول محاكمه

١ــ بايعك بلاشرط صاتديغى شى حقنده مشترى‌يى تأمين ايتمسى يعنى بايعك مبيع ايچون مشترى عندنده ضامن اولمسى مجلهٔ احكام عدليه‌نك ٣٣٦ نجى ماده‌سنى تشكيل ايدن « بيع مطلق مبيعك عيبدن سالم اولمسنى اقتضا ايدر . » يعنى عيوبدن برائتنى شرط ايتمكسزين وصاغلام وچوروك وقصورلى وقصورسز ديمكسزين مال صاتمق صاتيلان مالك صاغلام وعيبسز اولمسنى ايجاب ايدر . » حكمنك مقتضاسندندر .

٢ــ بايعك مشترى عندنده اولاً مبيعك بلا مانع وبلا معارضه تصرف اولنمسى وثانياً كتم ايديلان ياخود موجب رد اولان يعنى خفى ويا قديم عيوبدن سالم بولنمسى خصوصلرى ايچون ضامن اولمسى لازم كله‌جكندن اشبو شقينى شامل مقتضانك برنجيسى مجله‌نك ١٩٨ نجى « مبيعك تسليمى ممكن ومقدور اولمق لازمدر . » ماده‌سيله (مبيعك تسليمى حدذاتنده ممكن اولمق واستلديكى وقت تسليمى تحت قدرتده بولنمق شرطدر .) و (طوتوبده تسليمى ممكن اوليان بر فرارى حيوانك ... بيعى باطلدر .) شرحلرينك حكمى ضمنده مقيد وايكنجيسى مجله‌نك ٢٠٠ نجى « مبيع مشترينك معلومى اولمق لازمدر . » ماده‌سنده مصرحدر .

---

[*] متن مبحثده مجلهٔ احكام عدليه ماده‌لرى « » وشرح المجله ( ) وفرانسه قانون مدنيى ماده‌لرى " " اشارتلرى داخلنه آلنمشدر .

٣ــ مجلهٔ احکام عدلیه‌نك ٣٣٧ نجی ماده‌سیدخی تأمین ایدیله‌مامش اولان مشتری‌یه « بیع مطلق ایله صاتیــلان بر مالك عیب قدیمی تبین « ایتدکده (مشــتری یدنده ایکن رده مانع بر شی پیدا اولمامش ایسه) « مشتری مخیردر دیلرسه رد ایدر ودیلرســه ثمن مسمانی ایله قبول ایلر « یوقسه مالی آلیقویوبده عیبی ایچون بهاسنی تنقیص ایده‌مز. اشــته « بوکا خیــار عیب [١] دینلور. » احکامنه داخل حدود قانونیــه‌یی تعیین وارائه ایدر.

٤ــ کیفیت تأمیــنك „ مبیعی مخصــوص اولدیغی خدمته اقتدار „ وصلاحیتدن محروم ایدن یاخود یرارلغنی آزالدان ویاخود معیوبیتنك „ شکل ودرجه‌سی معلوم اولمش اولســیدی مشترینــك بادیةً یا هیچ „ آلمیه‌جغی ویا دها آز بها ایله اشــترا ایده‌جکی طبیعی اولان عیوب مکتومه‌یه مخصوص اولدیغی „ حقنده فرانســه ملکیه دستورینــك ١٦٤١ نجی ماده‌سی بالاده‌کی مواد قانونیه‌نك شرحی مثابه‌ســنده تأمین خصوصنی ایضاح وتبیین ایلر.

٥ــ عیب قدیم [٢] بادیٔ نزاع اولمغله (مبیعده بولنان عیبك قدم (وحدوثنــده یعنی عیب قدیم وعیب حادث اولمســنده بایع ومشتری (اختــلاف ایتسه‌لر حاکم اهل خبره‌یه ارائه ایدرك فصل نزاع ایدر.)

---

[١] عیب سببیله مخیرلك دیمك اولان خیار عیبك شرط ثبوتی : (مبیع قبل (القبض او عیبله معیب اولمق ومشتری حین بیع وحین قبضده مبیعك او عیــبله (معیب اولدیغنی بیلمــامك وبایع حین بیعده او عیب وجمیع عیوب دعواســندن (ذمتنك برائتنی شرط قیلمامق ویا مشتری مبیعی هر عیبیله قبول ایتمش اولمامقدر.) (شرح المجله ٣٣٤ صحیفه).

[٢] عیب قدیم اصطلاح فقهده علی الاطلاق بایع نزدنده ایکن مبیعده بولنان عیب وقصوردر.

٦ــ هر نه سببله اولورسه اهل خبره‌يه ارائهٔ خصوصی متعذر اولسه مجلهٔ احكام عدليه‌نك جامع اولديغی قواعد فقهيه‌دن ٩ نجی « صفات « عارضه‌ده اصل (يعنی راجح) اولان عدمدر . » قاعده‌سنه ابتناءً فصل دعوی ايدلمك ايچون شرح المجله‌نك (مشتری مال مشتراده (ردينی ايجاب ايدر عيب قديم بولنديغنی ادعا ايدرك اول مالی بايعه رد (صددنده اولسه وبايع دخی او مال حين شراده صحيح وسالم ايدی (ديه‌رك عيب قديمی انكار ايتسه صحت وسلامت يعنی عدم العيب صفات (اصليه‌دن وبناءً عليه وجودی اصل اولان موادن اولديغندن سوز (مع اليمين وجودی ادعا ايدن بايعك اولوب مشتری عيب قديم مدعاسنی (بينه ايله اثباته محتاج اولور .) حكمنه مراجعت اولنور .

٧ــ « موجب رد اولان عيوب مكتومه‌نك اثبات وتصديقی ايچون « طبيعت امراضه كوره طقوز واوتوز كوندن عبارت اوله‌رق قانوناً « ويريلان مهل ‖ فرانسه‌نك ٢٠ مايس ١٨٣٨ تاريخلی قانونيله تعيين « قلنمش ايدوكندن او قانونده تصريح ايديلان مذكور مهل ايله عيوب ‖ « فسخ بيع وتنزيل قيمت دعوالرنده نظره آلنور [١] » .

٨ ــ لكن اكثريا مالنده شبهه‌سی اولنلرده كورلديكی اوزره « بايع « بر مالی هر عيب دعواسندن ذمتی بری اولمق شرطيله صاتدقده « مشتری ايچون خيار عيب يوقدر . ماده ٣٤٢ » بو خصوصجه مشترينك كرك بالذات وكرك ارباب وقوف معاونتيله آلدانمامغه چاره جو اولمسی اقتضا ايتديكی مثللو « مشتری بر مالی هر عيبيله مقبولمدر

[١] مجلهٔ احكام عدليه‌ده وشرح المجله‌ده شو حكمك تأييدينه مدار اوله‌جق مواد بولنه‌مديغندن مجرد معلومات اولمق اوزره مذكور تاريخ ايله مورخ قانونك لازم اولان ماده‌لری ١٤ نجی بنده درج ايدلدی .

« ديو اشترا ايلرسه آرتق انده عيب دعواسنه صلاحيتى يوقدر . ماده « ٣٤٢ » حكمنك ضمنندن مشترينك قانونك كنديسنه ترك ايتديكى كار ومنفعتدن استغناسى اكلاشلديغندن شو صورتجه تأميناتسز منعقد اولهجق ديمك اولان بيعك بالاخره منازعهلره واشهاد واستشهاد مثللو كلفتلى معاملهلره امكان ويرلمامسى ايچون ايشك مقاولهنامهيه درجيله برودها زياده ويا من حيث المجموع عيوب وقصورك قيد وثبت اولنمسى لازمهٔ مصلحتدندر .

٩ــ « بايع كندى طرفندن قانوناً معين اولان عيوبدن ماعداسى « حقنه دخى تأميناتى توسيع ياخود كذلك قانوناً محدود بولنان مهلى « دها زياده تمديد ايدهبيلورسهده بوكبى مقاولهلر هيچ بروقتده قانونك « عالى ساريهيه عائد اولان حدودينى تعديل ايدهمز . » زيرا مجلهٔ احكام عدليهنك جامع اولديغى قواعد فقهيهدن ٢١ نجى « ضرورتلر ممنوع « اولان شيلرى مباح قيلار . » و ٢٦ نجى « ضرر عامى دفع ايچون « ضرر خاص اختيار اولنور . » و ٢٧ نجى « ضرر اشد ضرر « اخف ايله ازاله اولنور . » و ٢٩ نجى « اهون شرين اختيار اولنور . » قاعدهلريله آنلرك شرحلرنده مصرح احكامه توفيقاً ‖ حريق ظهورنده جوارندهكى خانهلرك هدمى قبيلندن اولهرق ‖ بر ناحيهده ظهور ايدن علت ساريهنك ولايته وبلكه بر قاچ ولاياته انتشارينك منعى مقصديله او ناحيه حيواناتى حجز وحبس واتلاف ايديلور .

انجق مجلهنك ٣٣ نجى مادهسندهكى « اضطرار غيرك حقنى ابطال « ايتمز . » قاعدهٔ فقهيهسنه موافق اولهرق بعض امراضك ازالهسيچون اتلاف ايديلان حيوانلرك نصف واوچ ربع نسبتنده قيمتلرى فرانسهده اصحاب حيواناته تأديه قلنمقدهدر . ضابطهٔ صحيهيه باقيله .

١٠ــ „ بايعك خطاسيله اوغرادينى ‖ مصرف وسائره ‖ زيانلرينى
„ مشترى مبيعك ثمنندن بشقه‌جه اوله‌رق بايعدن طلب و مبيعى قبض
„ ايتديكى حالتده بايعه رد ايده‌جك‌اولديغى كبى اكر مبيع مشترى نزدنده
„ معيب ياخود خراب‌اولمش‌ايسه شو زيانى‌ده مشترى اوده‌يه‌جكدر .„
حكمنه شرح المجله‌نك ٣٤٥ نجى ماده شرحنده « مبيعك مشترى
« عندنده (كرك مشترينك و كرك مبيعك فعليله و كرك آفت سماويه
(ايله وكرك بايعك و يا اجنبينك فعليله) بر عيبى حادث اولدقدنصكره
« عيب قديمى ميدانه چيقسه مشترينك بايعه رد ايتمكه صلاحيتى اولميوب
« فقط نقصان ثمن ادعاسنه صلاحيتى واردر . » و (كذلك حيوان
(مبيع بعد القبض بايعك فعل وصنعيله خسته‌لندكدن صكره ردينى ايجاب
(ايدر عيب قديمى اولديغى تبين ايتسه مشترى آنى بو خسته‌لك ايله
(معيب اولديغى حالده رد ايده‌مز فقط بايعدن عيب قديمندن طولايى
(نقصان ثمن آلدقدن بشقه عيب حادثك ضررينى بايعه تضمين
(ايتديره بيلور .) حكمى من جهة تماس ايدر .

١١ــ بالاده‌كى بنده بيان ايديلان مشترينك مبيعى قبض ايتديكى
حالتده بايعه رد ايتمسى لزومى ايسه مجله‌نك ٢٤ نجى « مانع زائل‌اولدقده
« ممنوع عودت ايدر . » قاعدهٔ فقهيه‌سنك شرحنده (مبيعك مشترى
(عندنده بر عيبى حادث اولدقدن صكره عيب قديمى ميدانه چيقسه
(مشترينك مبيعى بايعه رد ايتمكه صلاحيتى اولميوب فقط نقصان ثمن
(ادعاسنه صلاحيتى واردر لكن عيب حادث زائل اولسه عيب قديم
(ينه ردى موجب اولور يعنى رده مانع اولان عيب حادث زائل
(اولدقده ممنوع اولان حق رد عودت ايدر) حكميله ثابتدر .

١٢ــ عينى عينه يعنى غير از نقد مالى ماله مثلا آتى اوكوز ايله

مبادله ایتمکه اصطلاح فقهده بیع مقایضه و ترکجه‌ده طرانپه ایتمك دینور.
« بیع مقایضه‌ده بدلینك ایکیسیده مبیع حکمنده اولدیغندن بونلرده
« مبیعك شرائطی [۱] معتبردر . » « فقط تسلیمجه منازعه‌وقوعنده
« متبایعان ‖ بایع ایله مشتری ‖ ایکیسی بردن تسلیم ایدرلر . ماده ۳۷۹ » .

۱۳ــ « آزقیمتلی مالك صاحبنك دیکرینه تأدیه ایلدیکی فرق قیمت
« عقد مقایضه‌نك فسخ والغاسنده مال ایله برابر اعاده ورد اولنور . »

۱٤ــ بالادنبرو بیان ایدیله کلان بیع معلوم و بیع مقایضه فرانسه‌نك زیرده مندرج ۲۰ مایس ۱۸۳۸ تاریخلی قانونّنك حکمنه تابعدر .

ماده ۱ : مجلس بیع و مجلس مقایضه [۲] هر نره‌ده اولور ایسه اولسون مواد آتیه‌ده مذکور امراض وقصور حیوانات اهلیه‌نك بیع ومبادله‌سنده موجب رد و فاسخ البیع عیوب اولمق اوزره مشهوردر که فرانسه ملکیه دستورینك ۱٦٤۱ نجی ماده‌سی حدی داخلنده اقامهٔ دعوی حقنه مساعد بولنور [۳] شویله که :

فرس و خمار و استر ایچون :

رمد متناوب وصرعه وسقاوه و عره و علل مزمنهٔ صدریه وعدم حرکت وصولیغان و مزمن تنفس صفیری (قورناج) و دیشلری

---

[۱] تسلیمی مقدور اولمق وعیب قدیمی بولنمامق ومشتری مغبون (آلدادلمش) اولمامق مبیعك شرائطندندر .

[۲] متبایعانك بیع و شرا خصوصنده اوزاقدن یقیندن تعاطیٔ افکار ایتملرینه اصطلاح فقهده مجلس بیع دینور .

[۳] اشبو علم حقوق تجاری مبحثنك نهایتنه موجب رد اولان علل وعیوب حقنده آیروجه معلومات مجمله ویرلمش وجمعیتی حسبیله مفید جدوللر درج ایدلمشدر .

آشندیرمیان یل یوتاناق و فتق مغبنئ متناوب وعلت قدیمه سببیله حاصل اولان طوپاللق .

جنس بقر ایچون :

سل الرئهٔ بقر و صرعه

عدم تخاص نتایجی } بعد الولاده بایع عندنده وقوعه‌کلان

انقلاب مهبل وانقلاب رحم }

جنس غنم ایچون :

جدریٔ اغنام (چیچك) : بو علت یالکز بر باش قیوندہ ظاهر اولسه بتون سوری بایعك تمغاسنی حامل اولدیغی تقدیرده کافه‌سنك ردینی ایجاب ایدر . بیع منفسخ اولور .

طالاق : بو علت صاتون آلنمش قیونلرك اونبشده برندن زیاده‌سنی مهل ظرفنده محو و هلاك ایدرسه موجب رد اولور . بونده ینه قیونلرك اوزرنده بایعك تمغاسی کورلمك شرطدر .

ماده ۲ : کرك مطلقاً وکرك مقایضةً عقد اولنان بیعلرده تنقیص ثمن یعنی تنزیل قیمت دعواسنه فرانسه ملکیه دستوری ۱٦٤٤ نجی ماده‌سنك ویردیکی مساعده و اقتدار برنجی ماده‌نك احکامنه توفیقاً معتبر و قابل اجرادر .

ماده ۳ : فسخ بیع دعواسنه تشبث ایدلمك اوزره مقرر اولان مهل مدتی تسلیم وتسلم کونی حسابه قونلیه‌رق رمد متناوب ایله صرعه ایچون اوتوز کون و علل سائره‌نك کافه‌سیچون طقوز کوندر .

ماده ٤ : تسلیم اولنمش اولان یاخود مهل ظرفنده بایعك محل اسکاننده چیقاریلان حیوانك بولنمش اولدیغی بایعك اقامتکاهندن اعتباراً هر اللی بیك ذراع اعشاری (بش میریامترو = اون ساعتلك یول) بعد ومسافه ایچون مدت مهله برکون ضم اولنور .

ماده ٥ : هر حالده تکلیفاتی قبول ایتدیره‌میان مشـتری ۳ نجی ماده‌ده تصریح قلنان مهل اثناسنده ضبطنامه تنظیمنه مأموراً مفتشـلرك دعوتنـه شـتاب ایله حیـوانك بولندیغی محلك صلح محکمه‌سی [۱] نه استدعاسنی تقدیم ایدر . رئیس محکمه‌نك درحال تعیین ایده‌جکی ایجاب حاله کوره بر یاخود اوچ مفتش سرعتله ایفای وظیفه ایلر .

ماده ٦ : دعوانك عفو و رفعنه تألیف بین مقدماتنده موافقت حصوله کتیرلدیکی حالده مفتشـلر طرفندن تحقیقـات اولیه‌سی اجرا قلنان ایش سرعت و سهولتله کچشدیریله‌جك بر ماده حکمنده قالور .

ماده ۷ : ۳ نجی ماده‌ده تعیین ایدیلان مهل اثناسـنده حیـوان مرد اولور سه مشتری حیوانك تلفی ۱ نجی ماده‌ده مصرح امراضدن برینك ظهوری سببندن ایلرو کلدیکنی اثبـات ایتمدکجه بایع تأمینـاتنی ایفا ایتمز .

ماده ۸ : اکر بایع حیواناتك تسـلیم اولندیغی کوندن برو معلول حیوانلرله تماسده بولندقلرینی اثبات ایدرسه فرس وخمار واسـترحقنده سقاوه وعره وجنس غنم حقنده چیچك خسته‌لغی ایچون عهده‌سنه مترتب ضمان وتأمینات تکلفندن معاف ومستثنا طوتیلور .

---

[۱] اصول محاکمات جزائیه قانون موقتنده محاکم نظامیه‌نك تشکیلاتی قانوننك برنجی بابنی تشـکیل ایدن دوائر صلحیه قریه‌لرده اختیار مجلسلریله ناحیـه‌لرده ناحیه مجلسلرندن عبارت اولمق اوزره کوستریلوب ناحیه مجلسلری حقوق دعوا-لرندن طرفینك مراجعت ورضالریله صلحاً تسویه‌سی قابل اولنلری صلحاً ومصالحة تسویه‌سی قابل اوله‌میان واصلا بوز اللی غروشی یاخود بومقدار قیمتی تجاوز ایتمیان دعوالری قطعیاً یعنی قابل استینـاف اولمامق اوزره حکم ایدرسـه‌ده بو درجه‌نك فوقنده‌کی دعوالری رؤیتدن ممنوع واختیارمجلسلری ایسه اوحکم صلاحیتندن دخی محروم ایدوکی بیلدیرلمکله اقتـدارلری تعیین قلنمش اولدیغندن بالاده‌کی فرانسـه قانوننك دیدیکی صلح محکمه‌لرینك بزم شو اقتداراتنی مطالعه ایتدیکمز دوائرصلحیه-مزه مقیس اولمامق کرکدر .

اصول محاكمه [١]

١٥ــ اصول محاكمه‌ده ايديلان قصورلر نتايج مضرديه بادى اوله‌جقلرندن اصول مذكوره‌نك صور اجرائيه‌سندن باخبر بولنملق لازمدر.

١٦ــ مهل. ــ مقرر اولان يوم تسليمك فرداسى كونندن باشلار يعنى يوم تسليم ايام مهلدن صايلماز.

١٧ــ اكر حيوان مشترينك صنع وفعليله تسليم اولنمازسه بايع حيوانك تسلمى مشترى‌يه تنبيه واخطار ايدر.

١٨ــ حيوانك تسليمى اكربايعك صنع وفعليله ايفا قلنمازسه مشترى وعده‌نك خلول ايتديكنى بايعه تفهيم و يوم تسليم مقرر دكلسه قول صحيح ايله يوم مذكور ايچون بر تاريخ معين تخصيص ايلر.

١٩ــ اكر حيوان تسليم قلنمه‌دن وقيمتى دخى تأديه اولنمه‌دن مقدم مرد اولسه زيانى مشترى‌يه عائد اولور. مكركه سبب هلاكى فاسخ البيع امراضدن بريسى اوله.

٢٠ــ ٤نجى ماده‌ده بايعك اقامتكاهندن بعيد برمحله نقل‌ايديله‌جك اولان حيوان حقنده هر بش ميريامترو مسافه ايچون مهله بر كون علاوه اولنه‌جغى بيان ايدلمشيدى. اكر حيوان بش ميريامترودن دون منزلده بولنان محله ايصال‌ايديله‌جك ايسه مدت مذكوره‌يه برشى ضم ايتمكه محل يوقدر. قانونك تعيين ايلديكى ايام ايله مسافه‌نك كسورينه اعتبار ايدلمز.

---

[١] اشبو اصول محاكمه نهايته قدر فرانسه قانونندن ترجمه اولنمشدر.

ذکر اولنان مدت ایله مسافه ۳ مایس ۱۸٦۲ تاریخلی قانون ایله تعدیل قلنمشدر .

۲۱ـ مواد سالفه‌نك صورت اجرائیه‌سی:

فسخ بیع ایچون اقامهٔ دعوی حقنی اسقاط ایدن تقصیراتك سرعت امکان حدوثنه مبنی مشتری بلا تأخیر مفتش تعیینی [۱] وبایعك مرافعه‌یه دعوتی کبی ایکی قاعدهٔ نظامیه‌نك طقوز واوتوز کوندن عبارت اولان مهل ظرفنده تطبیقنی اکمال ایتمسی لازم کله‌جکندن صلح حاکمنك عدم موجودیتی ویا معذرتی تقدیرنده ایشی ناحیه مدیرینه وقضا قائممقامنه ویاخود بر دعوی وکیلنه ویا مباشره [۲] بالمراجعه تصدیق ایتدیره‌رك

---

[۱] اموال منقوله وغیرمنقوله دعوالرنده منازع فیهك کشف ومعاینه‌سیله اهل خبره ووقوفدن معلومات آلنمسنه لزوم کوریلور ویاخود طرفیندن بری استدعا ایدرایسه اول وجهله وطرفین ویاخود وکیللری حاضر اولدقلری حالده کشف وتحقیق ایلمك اوزره محکمه‌نك بر قطعه قرارنامه‌سیله اعضاسندن بری نائب تعیین اولنور مذکور قرارنامه‌ده اهل‌خبره ووقوفك کیملر اولدیغی واجرا اولنه‌جق کشف وتحقیقات نه‌دن عبارت اولدیغی ومحل ووقت اجتماع کیفیاتی بالتحریر نائبه وبرقطعه صورتی طرفینه اعطا اولنه‌جغی مثللو محلنده کشف ومعاینه اولنه‌جق احوال وکیفیات وآلنه‌جق معلومات اوزرینه نائب طرفندن درحال برقطعه تقریر تنظیم وکندوسیله اهل خبره ووقوف جانبندن امضا وتختیم اولنه‌رق برقطعه صورتی طرفینه وبرلدکدنصکره محکمه‌یه اعطا اولنه‌جق وآنك اوزرینه طرفین محکمه‌یه جلب ومحاکمه‌لری اکمال اولنه‌جقدر (اصول محاکمات حقوقیه قانون موقتی) .

[۲] اصول محاکمات جزائیه قانون موقتنك کتاب اولنده ضابطهٔ عدلیه وآنك مأمورین اجرائیه‌سی بیان اولندیغی صره‌ده او مقوله مراجعتلر وقوعنده قائممقام ومدیر وتفتیش مأمولرینك اخبارات وشکایاتی حاوی بیاننامه‌لری اخذ ووقوعاتك نوع واسبابنی ومحل وزمان وقوعنی ودلائل وآمارانتی مبین بر ضبط ورقه‌سی تنظیم ایده‌جکلری کوسترلمشدر .

قانون طرفندن كنديسنه ويريلان اقتدار وامتيازى افاتەدن محافظه قصديله او مدت مقننه ايچنده تشبثات مقتضيەده بولور .

٢٢ـ بايع مشترى طرفندن كنديسنك اقامت ايتديكى محل محكمەسنه دعوت يعنى هردعوى مدعى عليهك اقامتگاهى محكمەسنده رؤيت اولنمق لازم كلوب فقط مشترى او وظيفه وصلاحيتى محل آخره تحويل ايچون يا (تعهد وكفالت مادەلرندن طولايى) ديكر بردعوى احداث و ياخود (ادعاسنده بيعك عقدايدلديكى ياخود آچەنك تسليم اولنەجغى محللرى خلاف اصول ومقاوله ذكر ايتمك صورتيله) اقتدار محكمەيه بعض موانع ايقاع ايدر وبو دعواى حادثى مجرد بايعى كندو محلى محكمەسندن بشقه بر محكمەيه احضار مراديله تصنيع ايلديكى قرينهٔ حاليه وسائره دلالتى ايله ثابت اولورسەه اوحالده بايعك احضار اولنديغى محكمەدن نقل دعوايه حق وصلاحيتى واردر . استيناف ايشلرينەده كرك حق حكم [صلاحيت محكمه] وكرك حوزهٔ قضا [محكمەنك دائرهٔ حكمى] ايچون اولسون ينه او صورتله باقيلور .

مدعى عليهك (بايعك) اقامتگاهى اولمديغى حالده موقتاً بولنديغى بلدەنك محكمەسنده وياخود منشأ ادعا اولان اشيانك تعهد وتسليم اولنديغى ويا آچەنك تأديه اولنەجغى محللرك محكمەلرندن هرقنغيسنده مراد ايدرايسه (مشترى دعواى حادثه تصنيعى كلفتنى اختيار ايتمكسزين) دعواسنى فصل ورؤيت ايتديرمكه مقتدر اولور (اصول محاكمات حقوقيه قانون موقتى) .

٢٣ـ صلح محكمەلرى .

امور ضابطەنك صورت اجراسى اكمال ومحكمەيه كلمەنك كونى وساعتى احضاريه پوصلەسنده ذكر واشعار اولنديغى صرەده مشترى

محکمه‌ده صلح حاکمنه اهل خبره ووقوفك ضبطنامه‌سنی ویروب حاکم ضبطنامه‌نك نتایجنی تعیین وبر ایکنجی تحقیقه‌ده حواله ایدر .

٢٤ـ حقوق محکمه‌لری .

عین بالاده‌کی اصولده فصل‌دعوا ایلرسه‌ده لکن مدعی طرفندن معاملات قانونیه‌نك اجراسیچون بر وکیل نصب ایدر [١] .

٢٥ـ تجارت محکمه‌لری .

بنه عین معامله‌یی ایفا و یالکز هیئت مشاوره حضورنده وکالت قبول اولنه‌میه‌جغنه مبنی معاملات قانونیه‌یی بلا وکیل اجرا ایدر .

٢٦ـ حکم هیئتی . ممیزلر [٢] .

اول امرده قلم آلنه‌جق تحکیمنامه یعنی ممیز نصبنه دائر مقاوله سندی طرفین بیننده کندی امضالریله ممضی ورسماً غیر مصدق سند عادی اولهبیله‌جك ایسه‌ده لکن ایشده علاقه‌دار اولنلردن هر برینك مذکور سنده عددی ذکر و حکم وقراردن مقدم محکمه‌یه تسجیل ومنازع فیه اولان خصوصات ایله ممیزلرك اسملری تعیین قلنه‌جقدر .

---

[١] مشوش و پروزلی بر دعوانك تسهیل رؤیتی ایچون طرفینك افادات واقعه‌لری وابراز ایده‌جکلری اوراق مألری اوزرینه خلاصهٔ دعوایی وحل اولنه‌جق جهتلرینی مبین برقطعه تقریر تنظیم واعطا ایلمك اوزره محکمه اول دعوایی کندی اعضاسندن برینه حواله ایده‌بیلور (اصول محاکمات حقوقیه قانون موقتی) .

[٢] سبب وزننده حکم ومکلف وزننده محکم دخی دینلان وطرفیندن تحکیم یعنی تعیین قلنانلر برر اولدیغی کبی متعدد دخی اوله بیلوب انجق هپسنك رأیی متفق اولمق لازمدر (احکام عدلیه کتاب قضا) .

۲۷ـ طرفینك تعیین ایده‌جکی برر محکمك عزللری ینه تراضیٔ طرفین ایله ممکندر [۱] .

۲۸ـ محکملر برلکده ایفای وظیفه ایدرك ضبطنامه‌یی هر بریسی امضا وتختیم ایدر . بونلرك بینلرنده عدم موافقت حاصل اولورسه طرفینك رضاسیله تعیین قلنان ممیز دیکر (شخص ثالث) قبول اولندیغی کوندن اعتباراً بر آی ظرفنده بیان ایدلمش رأیلردن برینه توافق ایتمك اوزره تبلیغ حکم ایدر .

۲۹ـ طرفین مع التراضی اصول محاکمات حقوقیه‌یی تعقیب تعقیب ایتدیرمیه‌رك مجرد اویوشمق خصوصنه تعیین ایتدکاری محکملرك رأیلرینه تابع اولورلر [۲] .

۳۰ـ ممیزلرك قراری رئیس محکمه‌نك امریله معمول به و مرعی الاجرا اولنجه [۳] نسخهٔ اصلیه‌سی محکمه قلمنه تسلیم قلنور .

۳۱ـ طرفین تحکیمنامه‌ده محکمك حکمنی استینافدن کندیلرینی منع ونهی ایتمش اوله‌جقلر [٤] محکملر دخی کندی اجرا آتندن صکره محکمه‌نك حکمنه اعتراض ایده میه‌جکلردر .

---

[۱] محکمك حکمندن اول طرفیندن هر بری آنی عزل ایده بیلور . شوقدر وارکه طرفین آنی تحکیم ایدوبده طرف سلطانیدن منصوب ونائب نصبنه مأذون اولان حاکم دخی آنی مجیز اولسه حاکم آنی استخلاف ایتمش اولمسیله اول محکم بو حاکمك نائبی منزله‌سنده اولور (احکام عدلیه . کتاب قضا .)

[۲] طرفین احکام مشروعه‌سنه توفیقاً حکمه مأذون قیدقلری محکملری لدی التنسیب صلحاً تسویه‌یه دخی مأذون ایتسه‌لر محکملرك صلحاً تسویه‌لری معتبر اولور (احکام عدلیه . کتاب قضا .)

[۳] محکمك حکمی طرف سلطانیدن منصوب حاکمه عرض اولندقده موافق اصول ایسه قبول وتصدیق ایدر دکل ایسه نقض ایلر (احکام عدلیه . کتاب قضا) .

[٤] تحکیمنامه‌ده هر نه قید وشرط تحریر اولنمش ایسه اکا رعایت اولنمق

امور تفتیشیه

اهل خبر و وقوفه عائد اصول تحقیقات

۳۲ ـ یمین . ـ طرف حاکمدن صداقت خصوصنده تخلیف اولنان اهل خبره و وقوف کندیسنك یوم و ساعت معاینه‌سنی مدعی‌یه اخبار و مدعی علیه حاضرایسه اکا دخی اخطار ایدر . طرفین بو تنبیه واخطاره اطاعته مجبور دکلدر .

۳۳ ـ اصول کشف . ـ اهل خبره حیوانك بولندیغی آخور وسائره مصرفلرینك هر کون متزاید وخصوصیله حیوانك مرد وهلاك اوله‌جغنی نظر دقتدن دور طوتمیه‌رق اجرا آتی مدت قلیله‌ده اکمال ایتمکه چالشه‌جق ایسه‌ده مع مافیه حیوانی عیب‌وقصورك اظهار واثباتنه اك مساعد شرائط داخلنده طوتمق و او وجهله فکرینی تقویه ووجدانی تطمین ایتمك ایچون لازم اولان وقت وفرصتدن محروم اوله‌جق درجه‌ده استعجال وتلاش ایتمیه‌جکدر .

اهل خبره کندیسنه ویریلان امره کوره عیبی یاصورت خصوصیه‌ده ویا ردی موجب اولان عیوب ایله برلکده اشعار ایده‌جکندن برنجی حالده معاینهٔ خصوصیه‌یه وایکنجی حالده ردی موجب عیوبك کافه‌سیچون معاینهٔ مکرره ومتعاقبه‌یه مباشرت ایدر . اکر فتح لاشه‌یه لزوم کوریلورسه ممکن اولدیغی درجه‌ده صحیح ودقیق اوله‌رق اجرا ومرافعه‌ده مقابله وتطبیقه یرایه‌جق وجهله اهتمام ایله تعریف ایلر . بوندن ماعدا

لازمدر بناءً علیه دعوانك استیناف اولنمامسی شرطی دخی تحکیمنامه‌یه درج اولنمش ایسه محکملرنك ورقهٔ حکمیه‌سی اوزرینه احد طرفین استیناف دعوی ایده‌مز (اصول محاکمات حقوقیه قانون موقتی) .

اهل خبره ردی موجب اولان عیوبك آفات ممیزه‌سی اکر موجود ایسه وجودینی اثبـاته دکل ایسـه حیوانك هلاکنی موجب اولان عیوبك اسبابندن ایلرو کلوب کلمدیکنی تحری وتحقیقه بورجلیدر .

٣٤ ـ ضبط ورقه‌سی . ـ اهل خبره کندی مأموریتنك برماده‌نك موجودیت وعدم موجودیتنی ساده جه اثبات ایتمکدن عبارت ایدوکنی اونوتمیه‌رق تنظیم ایده‌جکی ضبط ورقه‌سنی ورقهٔ صحیحه اوزرینه یازه‌جغی کی بوش محل براقلمامق ویازی اوزرینه چیقنتی کلمه بولنمامق وسطر آراسی آلیقونلمامق وچیزیلن وحسب اللزوم علاوه‌قلنان سوزلر بالامضا تصدیق ایدلمش اولمق وعددلر رقمله یازلمیوب بتون حروف ایله قید ایدلمك وصحیفه‌نك بوش قالان یرلری چیزکیلرله طولدیرلمق صورتیله تنظیم وتحریر ایده‌جکدر .

مقدمه ده مأموریتك اساسی ومدعینك استدعاسی حکایه ومدعی علیهك اسم وشهرتی ایله حاکمك صورت امر وحواله‌سی بیان وازبار اولنور .

ضبط ورقه‌سنك وقعه‌یی تصویر ایدن قسمنده تحقیقاتك صور اجرائیه‌سی وعیبك موجودیتنی تعیین وتقدیر ایچون مراجعت واستعمال ایدیلان تدابیر ووسائط واکر فتح لاشه عملیاتی اجرا ایدلمش ایسه مختصر وغایت معین بر طرز افاده ایله آفات مشهوده قید وازبار والحاصل خاتمه‌ده دخی مفید وواضح وایکی معنایه دلالت ایده‌جك تعبیرلر ایله مفهومی مشکوك براقمیه‌جق صورتده ویریلان رأی وقرار انبا واشعار قلنور .

٣٥ ـ ضبط ورقه‌سی صورتی : مدعی س . . . (مدعینك اسم وشهرتی ومحل اقامتی کوستریلور .) ك مدعی‌علیه اولان ق . . . (مدعی

علیهك اسم وشهرتی ومحل اقامتی یازیلور .) دن . . . . غروشه صاتون آلدیغی بر (آت قسراق خمار اوکوز . . . . .) ك معاینه‌سی استدعاسنی ناطق تقـدیم ایلدیکی عرضحالی اوزرینـه مخلصلری . . . حقوق محکمه‌سی ریاستی جانبندن اصـولاً تخلیف وموجب رد اولان عیوب (یاخود برعیب خصوصی) ایله معیب اولوب اولمدیغنك ظاهره اخراجی خصوصنك کشفنه مأمور تعیین اولندم . طرفینك دلالتی ایله ماه حالك . . . نجی . . . کونی سـاعت . . . ده فلان محلده حیوانك موقوف بولندیغی آخوره واصل اولدیغم زمان طرفینك مخاصلرینه ارائه وتقدیم عرضحاله باعـث اولان حیوانك او ایدوکنی اقرار وافاده ایتـدکلری بر (آت قسراق خمار اوکوز . . . . .)ده آتی العرض نشانات (حیوانك خارجی نشانلری ذکر وتعداد اولنور .) ی مشاهده ایتدم . حیوانی دقتله (بوراده معاینـه‌نك طرز تمشیتی ذکر ایدیلور .) معاینه ایدرك کندیسنده (اعراض مرضیه وماهیت عیب تعریف وتفصیل قلنور .) اعراض وعلاماتك موجودیتنی کشف وتحقیق وشو فنه مطابق وحقیقت حاله موافق بولنـان تحریات وتحقیقاتمك نتیجه‌سی اولق اوزره مذکور حیوانك موجب رد اولان عیب (یاخود هر قنغی عیوب) ایله معیب اولدیغنی (یاخود اولمدیغنی) حکم وتصدیق ایلدیکمك عرض وانباسی معرضنده اشبو ضبطنامه تمهیراً . . . حقوق محکمه‌سی ریاست علیه‌سنده اعطا وتقدیم قلندی .

درسعادت فی ... کانون اول سنه ۱۳۰۰

امضا

بیطار (عنوان وشهرتی وسائره)

مهر

٣٦ـ اهل خبره مذكور حيوانك ايكنجى برمعاينه‌سنه دها مأمور ايديلور ايسه ضبط ورقه‌سنى بروجه آتى ترقيم ايدر.

شهر حالك . . . نجى . . . كونى . . . حقـوق محكمه‌سى ريا- ستندن آلديغم امره امتثالاً وطرفينك دلالتنه اتباعاً فلان محلده‌كى اولجه كورمش وصـورت حالنى‌ده بيـان ايتمش اولديغم حيوانى ايكنجى دفعه اوله‌رق بر دها معاينه ايدوب كنديسنده (اعراض مرضيه وطرز عيوب بتمامها بيلديريلور .) اعراضى مشاهده وتحقيق ايلدم . بناءً عليه احوال حاضره‌سنه مخلصلرنجه اطلاع تام حاصل اولان بو حيوانده موجوديتى ادعا ايديلان فاسخ البيع عيبك (ياخود عيـوبك) بولنديغنى (ياخود بو- لنديغنى) معرض تصديقده اشبو ممهور تقريرم . . . حقوق محكمه‌سى رياست عليه‌سنه عرض وتقديم قلندى درسعادت فى... كانون ثانى سنه ٣٠٠

امضا

بيطار (اسم وشهرت وسائره‌سى)

مهر

٣٧ـ ردى موجب اولان عيوب وقصورك اجمالاً امكان مطالعه‌سى مقصديله خلاصه وجداول آتيه درج ايدلمشدر .

٣٨ـ موجب رد اولان احـوال . بيعى فسخ ايدن عيوب وعلل Cas rédhibitoires. بيعك فسخنى ايجـاب ايتديرن امراض وعيوبك مبحث مخصوصلرنده كرچه بو نقطهٔ نظردن مطالعه‌لرى‌ده اهمال ومسامحه ايدلمامش ايسـه‌ده انجق جمعيتى حسـبيله بومبحثك دخى درجى مناسب كورلمشدر .

امدی علل وعیوب مذکوره‌یه مصاب اولان حیوانلرك اثنای بیعنده بایعك انلری مشترینك نظرندن ستر یعنی بعض وسائط ایله موقتاً محو ایتمسی ویاخود مشترینك او یوللرده وقوف ومعلوماتی اولمدیغیچون بیلیه‌رك معلول ومعیوب حیوانلری المسی اوزرندن برمدت کچدکدنصکره مذکور علل عیوبك خسارتمای میدان ظهور اولمسی عقیبنده بایع قانوناً مبیعك قیمتنی تضمین ایتمکه یاخود صاتدیغنی عیناً کیرو آلمغه مجبوردر . مجرد مشترینك ضرر وزیاندن تأمینی امرنده هیئات فنیه طرفلرندن تعیین ایدیلان مدت مهلیه‌نك کذرانه دکین مبیعك اسکی صاحبنك تحت ضمان وکفالتنده بولنمسی خصوصلری اوروپا حکوماتی قوانین ملکیه وجزائیه‌سنده فقرات متعدده‌یی اشغال ایلمش یعنی ۱۸۳۸ میلادیسنده فرانسه جزا قانوننامه‌سنك ۱۶۴۱ نجی وآنی تعقیب ایدن ماده‌لرینی تشکیل ایتمش ومؤخراً ملکیه دستورینك تأمین حقوق عمومیه فقراتی صره‌سنه کچیرلمش و ۱۸۵۰ واخیراً ۱۸۶۲ سنه‌لری بلجیقاده و ۱۸۱۱ سنه‌سی اوستریاده و ۱۷۹۴ سنه‌سی پروسیاده وهکذا حکومات سائره‌ده خسار مذکور تأمینات قانونیه آلتنه آلنمشدر . فسخ بیع ایچون مدت ضمانك هر مملکتده مختلف اولمسی جهتیله کافه‌سی دفعةً کوریله‌بیلمك اوزره جدول آتی ترتیب قلندی . جدولده‌کی ارقام ایام مهلی کوسترر :

موجب رد اولان امراض وعیوب

	فرانسه	بلجیقا	اوستریا	پروسیا	اسوئچره	باد	باویره	هس	ساقس	وورتنبرغ
١ ـ جنس فرس										
رمد متناوب	٣٠	٣٠	٣٠	٢٨	٠	٤٠	٤٠	٢٨	٥٠	٤٠
صرعه	٣٠	٠	٠	٠	٠	٢٨	٤٠	٢٨	٠	٢٨
سقاوه	٩	٢٥	١٥	١٤	٢٠	١٤	١٤	١٤	١٥	١٤
عره	٩	٢٥	٣٠	١٤	٢٠	١٤	١٤	١٤	١٥	١٤
امراض مزمنهٔ صدریه	٩	١٤	٠	٢٨	٢٠	٠	٠	٠	٠	٠
عدم حرکت	٩	١٤	٣٠	٢٨	٢٠	٢١	٢١	٢٨	١٥	٢١
صولیغان	٩	١٤	١٥	٢٨	٢٠	١٤	١٤	١٤	١٥	١٤
تنفس صفیریٔ مزمن	٩	١٤	٠	٠	٠	١٤	٢١	١٤	١٥	١٤
دیشلری آشندیران وآشندیرمیان یل یوتان	٩	٠	٠	٠	٠	٨	٨	٨	٠	٨
فتق مغبنیٔ متناوب	٩	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
عرج متناوب مزمن	٩	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
کمنه	٠	٠	٣٠	٨	٠	٨	٨	٨	١٥	٨
جرب	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١٥	٠
حارینلق	٠	٠	٣٠	٠	٠	٠	٠	١٤	٥	٠
غورم کاذب	٠	٠	٠	٠	٢٠	٠	٠	٠	١٥	٠
٢ ـ جنس بقر										
صرعه	٣٠	٠	٠	٠	٠	٢٨	٤٠	٢٨	٠	٢٨
سل الرئهٔ بقر	٩	١٤	٣٠	٨	٢٠	٢٨	٢٨	٢٨	٥٠	٨
انقلاب رحمیٔ مهبلی	٩	١٤	٠	٠	٠	٨	١٤	٨	٠	٨
نتایج عسرت وضع حمل	٩	١٤	٠	٠	٢٠	٠	٠	٠	٠	٠
امراض مزمنهٔ صدریه	٠	٠	٠	٠	٢٠	١٤	١٤	١٤	٣٠	١٤
اسهال مزمن	٠	١٤	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
ذات الجنب والرئهٔ ساریه	٠	٢٥	٠	٠	٣٠	٠	٤٠	٠	٣٠	٠
٣ ـ جنس غنم										
جدریٔ اغنام	٩	١٤	٨	٨	٠	٠	٠	٨	١٠	٠
جمرهٔ عرضیه‌دن طالاق	٩	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
جرب	٠	٠	٨	٠	٠	١٤	١٤	٠	١٥	١٤
کلبك	٠	٠	٦٠	٠	٠	١٤	١٤	٢٨	٣٠	١٤
تقیح دم اغنام	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١٤	٠	٠	٠
دواره	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١٥	٠
التهاب قصبات دیدانیه	٠	٠	٦٠	٠	٠	٠	٠	٠	٣٠	٠

٣٩ـ ١٨٦٥ میلادیسنده دخی ویانه‌ده اجتماع ایدن جمعیت بیطریهٔ بین المللده امراض وعیوب مجوثه اوزرینه جریان ایدن طول ودراز مباحثات نتیجه‌سی اوله‌رق یالکز جدول آتی قبول وترتیب ایدلمشدر .

فرس وخمار واستر ایچون

رمد متناوب	٤	هفته
سقاوه	٢	»
عره	٢	»
عدم حرکت	٣	»
صولیغان	٢	»
کمنه	١	»
غورم کاذب	٢	»

جنس بقر ایچون

سل الرئهٔ بقر	٤	هفته
ذات الجنب والرئهٔ ساری	٦	»
وبای بقری	١	»

جنس غنم ایچون

جدریٔ اغنام	١	هفته
جرب	٢	»

دانیمارقه ومکلمبورغ کبی بعض ممالکده ایشك او درجه تدقیقی جهتنه اهمیت ویرلیه‌رك یالکز صولیغان ویل یوتان وعدم حرکت فاسخ البیع اولمق اوزره اعتبار وقبول ایدلمش وانکلتره‌ده ایسه قوانین میانه بونلر هیچ ادخال ایدلیوب بو یولده وقوعبوله‌جق دعوالر بر مفتشك رأی وقراریله نتیجه‌لندیرلمکده بولنمشدر . واقعا بالاده‌کی علل وعیوب

مهل جدوللرينك حكمى اولميان مملكتلرده حيوانات بيع وشرا دعوالرى همان هيچ كورلمديكندن مذكور جدوللر احكامنك تزويراته يول آچدقلرينه شبهه ايديلهمامكدهدر .

٢٩٥ ـ حكهٔ جلد . تهرش جلدى . Prurigo de la peau. سطح جلددن پك از يوكسلن ورنكجه هيچ براختلاف كوسترمديكى حالده بنه فرق ايديلهبيلان وپك زياده وحتى بعضاً تحمل اولنماز درجهده قاشنديران حطاط صغيره (كوچك سيولجهلر) دن عبارت اولوب قاشينوب سورتونمكدن قيللرك دوكلمسنى وجلدك التهابنى موجب اولور.

تداويسى : مرتبات آرسنيقيه وكبريتيه ايله وبيكده برنسبتنده سلمن محلوليله غسل ويشيل صابونله قطران مخلوطى تطبيق ايديلور. مرخيات (خفيف مسهللر) دخى ويريلور .

٢٩٦ ـ حكهٔ شديده. قوباى يابسه . قورى تمركى . Prurit تحت ذنب ومحيط شرجده يا عدم نظافتدن ويا برمرض جلدئ حويصلى (قوبا. تمركى) دن حاصل اولان ائتكالات (اوزنتى . صيرلمه) دركه هر جنس حيوانى وخصوصيله كلبى پك شدتلى قاشنمغه مجبور ايدر .

تداويسى: حامض بور (تنكار) وسائر مواد قلويه محلوللريله ياخود بيكده برنسبتلى سلمن محلوليله غسل وتشفيهسنه سعى ايديلور.

٢٩٧ ـ حما . حمى . صيتمه . Fièvre حما حالت مرضيهنك منتهاى مراتبى وامراضك شدتى حمانك عواقبيدر . حمايه بنيهده تقرر ايتمش وشوحاليله عضوى ياخود تشريحئ پاثولوجى بركيفيت تغيريه وجوده كتورمش اولان برحالت مرضيهٔ عموميه كبى نظر واعتبار اولنليدر.

بالاى تعريفده امراضك شدتى ديه ايديلان افادهنك ماهيتنى ايضاح

وتفهیمه مدار اولان شو آفات تشریحیهٔ پاتولوجیه ینه اوراده دینلدیکی وجهله ابتدای ظهورنده لایقیله دفعنه چالشلمامش اولان حمانتیجه‌سیدر. حمانك دفعنه چالشمق ایسه اسبابنی ازاله وبرطرف ایتمکله ممکن‌اولور.

حمانك اتصاف وابراز ایلدیکی احوال وکیفیات: ١ ـ اختلالات حصول حرارتدن عبارت اولان اولاً مریضك اوشویوب تیتره‌مسی وثانیاً حرارت طبیعیه [١] نك آرتمسیدر. ٢ ـ اختلالات دوران وعدد نبضاندر. ٣ ـ اختلالات عصبیه اولوب چارپنمه و چیالامه وضعیف دوشوب‌اویوشمه کبی‌حالاتدر. ٤ ـ هضم وافرازه‌طریان ایدن اختلالات دخی اشتهانك ضیاعی وعطش وبطالت افرازات وافراغاتدر.

اشته بو اختلالاتك تسکینه چاره بولنورسه حمانك یریله تأخر وزوالی میسر اولور وبوراده‌کی یریله تعبیر وافاده‌سنك مبالغه‌دن کنایه اولمدیغی حمانك مداوات عمومیه‌سی صره‌سنده خسته‌یه ویریلان مواد شبه قلویه‌نك برقاچ طرز ایله تأثیرات مختلفهٔ مسکنه حصوله کتیرمکده اولمسندن اکلاشیلور انجق شو قدر وارکه تأثیرات مذکوره وقت وزماننده اقدم ظهور ایده‌میوب ادوار مرضیه‌یه تابع اولدیغندن برکره حمانك ادوار مختلفه‌سنده نه وجهله تدبیر ایدلمك لازم کله‌جکی بیلنمك اوزره اولاً ادوار مبحوثه تدقیق ومطالعه قلنملیدر.

١ ـ دور عرواء (تیتره‌مه نوبتی): عرواء داخلده تمرکز ایتمش

[١] حیوانات اهلیه‌نك حرارت بدنیهٔ طبیعیه‌لری درجاتنی مشعر جدولدر.

	حداصغر	حداعظم	حداوسط
فرس	٣٧°	٣٩°٢	٣٨°٢
بقر	٣٧°٥	٤٠°	٣٨°٦٣
غنم	٣٧°٣	٤١°	٣٩°٤٦
کلب	٣٧°	٤٠°٦	٣٨°٤٥

اولان آثار مرضيه‌نك علامت ظاهره‌سى ايدوكندن حيوان خارجاً اوشوديكى حالده داخلاً محرق برحرارتله متأذى بولنور. تيترر قيللرى اورپرر اغشيهٔ ظاهره‌سى صولار. تعرق (ترله) موقوف وافراز بول معطل وتنفس متعسر وخاصرتان متوتر ونبض كوچك اولور. بعضكره صدر وبطن كبى اجواف داخلنه اصطباب (طاشمق) دم وقوعبولور.

بودور برايكى ساعت دوام وبعضاً مهلك برطرزده اجراى احكام ايدر.

اعراض دوريهٔ مسروده‌نك اثناى دوامنده يعنى حمانك دورالجليد دينلان اوشودوب تيترتمسى زماننده بدنك محيطيله مركزى آراسنده موازنت تأسيسى ايچون مقوى الاعصاب معالجاتك تأثيرات شديده‌سنه لزوم كورنديكندن حيوانك بدنى قورى قوريه ياخود صبغ زرايخ وعطر ترمنتى وسائره مثللو منبهات ايله دلك ايديله. وداخلاً حامض فوسفور وكبريتيت ياخود آرسنيقيت استريقنين «ره‌بوط» حبيباتندن بيوك حيواناته هر يارم ساعتده بش التى دانه‌سنك وكوچك حيواناته برايكى دانه‌سنك اعطاسنه حرارت محيط بدنه رجوع ومعاودت ايدنجيه قدر دوام اولنه. وبو وقتده تعرق وتبولك فعاليتنى تجديد ايلمك اوزره دخى ديجيتالين وقولشيسين (لحلاحين) وسيلليتين (عنصلين) حبيباتى عين مقدار وعين فاصلهٔ زمان ايله آثار فسيولوجيه ظاهر اولنجيه دكين ويريله.

٢ ــ دور شدت حرارت: بو دور برنجى دورك كسب سكونت ايتمسى زماننده ظهوره ابتدار وبعض احواله ايكيسى برلكده اجراى آثار ايدوب ميزان الحرارهٔ منقسم مائه بودورده حرارت بدنيه‌نك ١ الى ٤ درجه تزايد ايتديكنى اشعار ايلر. حيوان مريض حرارتدن صوك

درجه‌ده بیزار اولور چارپنور چبالار کسب یبوست ایتمش بولنان جلدنده دائما محرق انخراش وائتکالار حصوله کلور قیللری رونقنی ضایع ایدر تعرق کاملاً معطل قالور بول آز وقرمزی وانقباض موجودیاخود مندفع اولان برقاچ ثفل قوری وسیاهجه وقابلی وعطش شدتلی واعضای داخلیه‌ده تغیر واختلال ظاهر اولور .

اشبو دور حماده دخی هر شیدن اول حرارت مرضیه‌نك تنزیلنه سعی وخدمت ایتمك ایجاب ایلدیکندن حرارت درجهٔ عادیه‌یی بولنجیه دکین حیوانه هریارم یاخود هرچاریك ساعتده آقونیتین ویاخود وراترین حبیباتندن ٤ الی ٥ دانه ویرلمليدر .

اهمیتی درکار اولان درجهٔ حرارتك تعیینی‌ایچون قوللانیلان میزان الحراره حیوانات کبیره‌ده ترجیحاً داخل سرمه ادخال ایدیلور .

اکر بدن حیوانی صغوق وآنکله برابر نبض طولغون وسرت وتنفس زحمتلی اولق کبی امتلای دم اعراضی دخی مشهود ایسه حد وسطیده واقتضا ایتدکجه تکرار ایدلمك اوزره فصد اجرا ومسهل دخی اعطا اولنور .

٢٩٨ ـ حمای تیفوئیدی ☚ امراض تیفوئیدیه .

٢٩٩ ـ حمای جمروی ☚ جمره .

٣٠٠ ـ حمای روح . حمی الروح . Fièvre éphémère

اسبابی : فرط خدمت وتعب .

اعراضی : بدن حیوانیده حرارت ورخاوت پیدا اولور . قیللر اورپرر .

مدت دوامی : برقاچ ساعتدن برکون قدردر .

تداویسی : استراحت ومشروبات مرخیه (خفیف مسهللر) وملطفه

وديجيتال وخانق الذئب (آقونيت) وآتروپين اعطا وتنقيه طريقيله حامض فنيك استعمال اولنور . پرهيز دخى ايتديريلور .

٣٠١ ـ حماى عرضى Fièvre symptomatique.

اسبابى : عنوانندن اكلاشلديغى اوزره امراض سائره‌يه اعراض اوله‌رق ظهور ايدر .

اعراضى : مريضده درمانسزلق و خدمته اقتدارسزلق كوريلوب اجترار واشتها يا معدوم ويا غير منتظم وافرازات مختل وحرارت بدنيه مزداد اولور . جلد حرارتلى ونبض ايله تنفس سرعتلى بولنور . قيللر اورپرر . مريض تپينور چيالار .

تداويسى : حماى مبحوث كندوسنك موجب وباديسى اولوب مرا- فقتنده بولنديغى امراض ايله معاً تداوى ايديلور .

٣٠٢ ـ حماى قلاعى . شاب . طاباق Fièvre aphteuse. Cocote.

ساري ومستولى وانسان ايله فرسه دخى انتقالى ممكن برعلت اولوب بقر ومجترات صغيره‌يه مخصوصدر .

اعراضى : مريضه اولاً حما وكدر وعدم اشتها واقشعرار (قيللرك اورپرمسى) وتناقص لبن عارض وآغزده سيجاقلق وقوريلق ومشى وحركتده كوجلك ظاهر اولور . ايكنجى ياخود اوچنجى كون آغزده ومرمه واجنحهٔ انفيه‌ده وممه‌لرده وطرناقلرده حويصلات (قبارجقلر) كوريلور . آغزدن كثرتله صاليا آقار . بعضاً طرناقلر آيرلمغله حيوانك اياقده طوره بيلمسى متعسر وبلكه‌ده محال اولور . ممه‌لرده حصوله كلان حويصلاتك اك چوغى حلمه (امجك . ممه باشى) لرده بولنور . اندفاع (عات خارجه اورمق . سرپمك) وقوعندنصكره حما تناقص ايدر

حويصلات ظهورلرينك يكرمى دردنجى ساعتندنصكره آچيله‌رق

آغز غشای مخاطیدن محروم قالور ومسافهٔ بین الاصابع دخی تقرح وتقیح ایدر وحلهلرده‌کی حویصلات اوراده قبوق حصوله کتیرر .

اوتنجی کونه طوغری حویصلات تندب والتیام واو نسبتده اشتها ایله اجترار تجدد وکسب انتظام ایتمکه باشلار .

مدت امتداد مرضیه : علت بهر حیوانده اونبش واون سکز کون قدر بولنورسه‌ده اوکوز آخورلرندن وقیون آغیللرندن آیلرجه چیقماز .

اختلاطاتی : سقوط اظفار (طرناقلرك دوشمسی) والتهاب مفاصل وخراجات انتقالیه وعادیه وتصلب اثدیه‌ایله اولوب شوضایعات وخسارات مهمه مرضانك ضعیفلمسنه واسقاط جنینه دخی باعث اوله بیلور .

تداویسی : مرضا ایله مساکنك نظافتنه اعتنا ومشروبات ملطفه وملینه ویشیل اوت اعطا وحامضات وخصوصیله حامض قلورماء ویا سیرکه ایله ترتیب ایدیلان اکشی صولرله آغزده بولنان حویصلات تنقیح وتطهیر وطرناقلر ایچون دخی کبریتیت نحاس وشب وسائر ضمادات قابضه تطبیق اولنور .

ضابطهٔ صحیه : بولاشق ولایاتدن حیوان امرار وادخالنك تحت ممنوعیته آلنمسی لازم کلدیکی کبی علت ظهور ایدن مساکن حیوانیه‌ده‌کی حیوانلرك خارجله اولان مناسبتی قطع ایدلمك واصحابنه نتایج ملحوظه‌دن معلومات ویرلمك وسوتك قینادیله‌رق ولحومك مذبحه مفتشلری طرفندن بالمعاینه اوصاف لازمه‌سنی ضایع ایتمامش اولدیغی تبین ایدرسه او حالده صرفنه مساعده اولنمق اقتضا ایدر .

٣٠٣ ـ حمای ولادی . همودولادی . ضعف عظیم ولادی Fièvre vitulaire. Collapsus du part. هنوز طوغورمش اینکلره مخصوص

وخيم ودائما مهلك برعلت اولوب الك زياده كوزل بسلنمش سميزاولنلرنده ظهور ايدر .

اسبابی : مجهول ايسه‌ده امتلای دم واستراحت مديد وتبرد كبی حالاتدن نشئت ايلديكی ظن اولنور .

اعراضی : وضع حملدن ٢٤ الی ٢٨ ساعت صكره وهلةً حاصل ومريضه‌ده تيتره‌مه وچارپنمه وعدم اشتها ظاهر اولوب يره سريلور وقالقمغه صيق صيق چالشديغی حالده موفق اوله‌مز . حرارت بدنيه متبدل وپيدرپی متنزل وحيوان اكلدن متنفر بولنور . بعضاً مريضه اوچ درت كون صكره قالقوب صحتی كماله يوز طوتار . بعضاً‌ده نبض مترسب وتنفس غير منتظم وبطن منتفخ وحرارت متنزل اولمق صورتيله اعراض كسب شدت ايدرك حيوان ايكی اوچ كون ظرفنده مردوهلاك اولور .

تداويسی : واقی وشافی اوله‌رق ايكی وجهله‌در : تداوئ واقی : حيوانی نسبت لازمه‌سنده ويريلان تعيينندن ماعدا سهل الهضم صولی مأكولات ايله بسلمك ومناسب خدمتده ويا حركتده بولندير مق وتبرددن محافظه ايتمكدن عبارتدر .

تداوئ شافی : وقت وقت فصد اجرا وچای ياخود نعنع وبابونج (پاپاتيا) وسائره‌دن برينك منقوعی داخلنده مسهلات شديده ويا ملحيه وايپقا وزيت حب السلاطين اعطا ايديلور . اتر وكافور وخلتيت وخشيشة الهره مثللو مضاد تشنج ادويه‌نك استعمالی علت مجوثه عليهنه پك زياده ثنا اولنمقده‌در . جوز مقي وقناقنا وچودار مهمازی وسائره اعطا قلنمسی‌ده توصيه اولنمشدر : قطعهٔ قطنيه‌يه زيوت طياره وآمونياق وخردل دلك وطروشيسق تطبيق والحاصل تداوئ بالالقتريق تجربه ايدلمك يولنده‌كی وسائطدن نفع وفائده مأمولدر .

٣٠٤ ـ حمره . يلانجق Erysipèle كافهٔ حيواناتی وعلی الخصوص غنم ايله كابی اضرار واثار مضره‌سنی نسج حجرویٔ تحت جلدی‌يه‌دكين ايصال‌ايدن ذاتی ياخود عرضی و آز چوق موضعی بر مرض جلديدر.

اسبابی : مجهول وفقط تخريش اثاری وعمليات جراحيه اجراسی اولق ملحوظدر .

اعراضی : جلد ملون ومتورم وحار ومضطرب وحكه آز چوق شديد ونبض سريع بولنور . حمره اكر باشده ظهور ايدرسه اعراض عصبيه نمايان اولور كه اغنامده مجلس مرض علی الاكثر بوراسی وحيوانات سائره‌ده اعضای مختلفه‌در .

حمرهٔ فلغمونی (نسج حجرويه‌نك التهابيله مترافقاً ظهور ايدن يلانجق) : قيحلك جريانی واوعيهٔ لنفائيه‌نك امتلاسی واوزيما حصوليله اغنامده دائما جلد غانغرناشور . موضع مرضده مادهٔ مصليه‌نك تراكم ووجوده كتيرديكی اوزيمانك هر جهته توسع ايتمسندن تنفس ومضغ (چيكنه‌مه) ه كوجلك ويرر كه ـ حمرهٔ ازيماوی ـ نامنی دخی آلان بو شكل علتك سيار وامراض سائره ايله بالاختلاط حيواناته دها زياده وخامتله مورث خسار اولديغی معلومدر .

اسبابی : اغنامه قره بغدای (شمالی ارناودلق ايله بو سنه‌ده زرع ايديلوب اورالرده (بلده وزننده) هلده ديرلر .) ك خصوصيله هنوز چيچكده ايكن يشيلنك ويرلمسی علتك ظهورينه باعث اولور .

تداويسی عكس العمل حما وقوعنده فصد اجرا ومقيی ومسهلات ملحيه اعطا وناحيهٔ مأوفه‌يه مرور منقوعی ياخود ماء ابيض ايله ايصلاندلمش رفاده (باصمق) لر تطبيق ويا مواد ملينه ايله تكميد (ايصلاتمه) وخزينه‌لشمكدن وقايه ضمننده قيحی تخليه وتطهير ايتمليدر .

٣٠٥ ـ حمرهٔ مستوليهٔ غانغرنيه ياخود ساريه : اغنامه مخصوص اولوب فرانسه‌ده اك زياده ايالات جنوبيه حيواناتنده كوريلور ايمش .

اسبابى : حيواناته چوروك وفنا مأكولات ويرلمكدن وياخود برنوع ذات الالقاح الخفيه (آلات تناسليه وتثميريه‌سى بللى اولميان نباتات خرده بينيه) نك موجوديتندن نشئت ايلديكى منظوندر .

اعراضى : نشئه‌سزلك وكدر وضعف وعدم اشتها حدوثيله باشلك وبيـونك وصرتك جلدى مايع مصلى صيزديران برطاقم نقطـاته مقر اولوب تلون دخى ايدر وقيللرى دوشر ودائما وجعلى سرت بر كركينلك كوسـترر . مؤخراً جلد موراروب وتبرد ايدوب وحسيتى‌ده ضـايع ايليوب جهت جهت غانغرن اولور . آز چوق آمفيزما دخى كوريلور . حيوان دوچار ضعف اوله‌رق بعضاً ايكى اوچ كون ظرفنده كبرر .

تداويسى : اغسال عطريه ومروخ آمونياقى استعمال داخلاً دخى ثمر عرعر (آرديج تخمى) وماء فنيكى وليموناطهٔ كبريتى كبى منبهـات وملطفات مضاد عفنه اعطا اولنمق لازمدر .

٣٠٦ — حمل ☜ حبل بحثنه باقيله .

٣٠٧ ـ حناق . حناق بلعومىء حنجرى Angine pharingo-laryngée. حناق بلعومك ياخود حنجردنك التهابى اولوب اثرينى برينك ويا ديكرينك اوزرنده اظهار وجميع اجناس حيوانيه‌يى اضرار ايدر .

اسبابى : تبرد وغورم ومرض كلابدر .

اعراضى : آز چوق حما و بوغازك شيشى وطولغونلغى وحسـيت وبيوستى وبعده اغشيهٔ مخاطيه‌ده كثرتلى افراز وسيلان انف ومشروبات ايله مأكولات اجزاسنك برونمدن كلديكى مشاهده اولنور .

التهاب بلعوم وقوعنده يوتمقده كوچلك كوريلور و بوغاز بيـون

اوزرینه کریلور. اصغا ایدلدکده ادوار مرضیه‌یه کوره ابتـدالری غجر دایجی وصکره‌لری خورولیتلی ودهاصکره خورولتی ایله برابر خیرلیتلی (خراخر مخاطیه) صدالر ایشیدیلور. تنفس صفیری علی‌الاکثر حاصل اولور. مزمنلشمش اولان علت مجوثه فسخ البیعی موجب اولان تنفس صفیرینـك اساسیدر. اشـبو حناق بلعومی حل وتقیح وغانغرن اولق صورتلریله نهایتلنور.

تداویسی: مریض معتدل وغیرمتحول حرارتلی بر محلده بولندیر. یله‌رق چوللرله کوزلجه اورتوللی وسهل البلع (یوتمسی قولای) مأکولات ایله بسلنملی وتبخیر وغرغره ومعجون وقی ایده‌بیـلان حیوانلره امتیك وایپقا ویرلملی و بوغازه ضماد خردل ومرتبـات منفطه تطبیق وخراجه بزل ایدلملیدر. اکر سیلان دوام ایدرسه یومیه بش آلتی دفعه‌ده ویرلمك اوزره ٤٠ درهم اعشاری کبابه قوللانلمی وشب اوفورلملیدر.

خذ: کبریتیت توتیا ٢ درهم اعشاری
سفوف شکر ٢ « «

خذ: سفوف کبابه ٤٠ درهم اعشاری
عسل م. ك.

٣٠٨ ـ حناق ذبحوی. ذبحه. قوش پالازی. Angine diphtérique. Croupe. طرق ابتدائیهٔ تنفسیه غشای مخاطیسی اوزرنده اغشیهٔ کاذبه حصوله کتیرمك صورتیله هر جنس حیوانه ندرت اوزره مسلط اولور.

اسبابی: پك ایی بیلنه میور ایسه‌ده سرایتله‌ده دکلدر [١].

اعراضی: عادی حناق اعراضی کبی اولوب انجق بومرضه دوچار

[١] بین العوام بوغازآلمه وغیرلیجا دنیلان بوعلتك اوروپاده سرایتنك مشکوك ووقوعنك نادر اولمسنی رفیقمز عزتلو محمدعلی بك بونك اکثریتله ماندا مالاقلرینه صفت ساریه ایله تسلط ایتمسنه واوروپاده ایسـه ماندا بولنمدیغندن اورالرجه شو حقیقته کسب وقوف ایدیله‌مامش بولنمسنه حمل ایله برابر ظهوری زماننده تدابیر تحفظیه‌نك اتخاذی لزومنی وسبرمرضنك ١٢ الی ٣٦ ساعت قدر سوره‌رك انقطاع

اولان حيوان پك زور لقله نفس آله بيلديكندن همان انقطاع تنفسله بوغيله حق ظن اولنور. لسانك اساسيله شراع الحنكده وانلره قريبتى اولان نقاطده زرقه (ماوى رنك) وايروجه بياض وصارى رنكلى تجمدات رسوبيه كوريلور. اوكسوروكله آغزدن اغشيهٔ كاذبه انقاضى فيرلار. حرارت بدنيه ٤٠ ياخود ٤٢ درجه‌ده اولوب تر وصيقتى ايله حيوان زبون وبيطاقت اولور.

تداويسى: فصد وتبخير وقى ايده‌بيلان حيوانلره امتيك اعطا وبوغازه منفطات تطبيق وحامضات وبالترجيح حامض قاورماء ليمو ناطه‌لريله قطعات مأوفه كئ خفيف يوللو تنقيح وتنظيف ايديلور. شب ياخود طاتلى سلمن اوفوريلور. خزع قصبه عمليه‌سى اجرا اولنور. داخلاً سفوف كبابه ويريلور.

مريضك دور نقاهته‌ده موت فجئى يه اوغرادينى ولدى الكشف بوغازك انفلاجى سببيله اورادن كچه‌ميان بر يوتم مادهٔ مأكوله‌دن بوغلديغى كورلديكندن علت مجوثه‌دن بالكليه رهايابه اوله‌مامش اولان حيوانلرك طرز اغتدالرينه دقت ايدلمك الزمدر.

٣٠٩ ـ حواله. اقلامثى Eclampsie حيوانات اهليه ديشيلرنده ظهورى محقق اولميوب يالكز «هرت ويغ» «زوندل» نامانك ديشى كلبده مشاهده كرده‌لرى اولان نوبتلى برمرض احتلاجيدر.

اسبابى: مجهول.

اعراضى: مريضه‌نك تنفسى سريع وبرونى سيجاق كندوسى راحتسز

تنفس وياخود حل طريقيله نهايتلنديكنى وداغك دور هجمه‌ده شافى وصاغلاملره واقى كبى تأثير ايتديكنى وداخلاً فوق قلور حديد اعطاسندن فائده كورلديكنى بيان وقره صيغرلرك بوعلته پك آز مصاب اولدقلرينى اثبات ايديور.

اولوب اياقده طورمغه اقتداری قالماز. سیلکنتیلی وزورلو احتلاج (حرکات غیراختیاریهٔ عضلات) لره اوغرایوب دیشلرینی غجرداتیر وکزاز فکی وقوعیله چکه‌لری کلیدلنور.

تداویسی: فصد ومواد مفرغه ایله «هرت ویغ» ویوز درهم اعشاری عادی شروبه بر درهم اعشاری قلوروفورم قارشدیریله‌رق هر درت ساعتده بر قاشیق وبو وجهله درت قاشیق ویرلدکدنصکره هر ایکی ساعتده بر قاشیق ویرلمکله وکبریتیت سود استعمالنه وملین تنقیه‌لره مراجعت ایدلمکله تداوی اولنور ,, زوندل ,,.

۳۱۰ـ خراج. خراجه Abcès بر جوف طبیعی یاخود عارضینك ویاخود جلد ونسج حجروی وعضلات ورئه وکبد وسائر اعضای مهمه‌نك انساجی داخلنه اسباب ذاتیه ویا عرضیه تأثیری نتیجه‌سی اوله‌رق طوپلنان دم ویا اخلاطك عضو مأوفی تلهیب واجزاسنی تغییر ایتمکله وحجمی پیدرپی آرتمق اوزره حصوله کتیردیکی شیشه یاخود بیوکجه چیبانه ـ خراجه ـ دینلور.

خراجاتك حاره یاخود حاده وبارده یاخود مزمنه وانتقالیه واحتقانیه کبی انواع عدیده‌سی تعداد اولنور.

خراجات انتقالیه (متاستازیه): تغیرات دمویه وسائره‌نك انتاج ایتدیکی بر بحران طبیعی اولوب اعضای مهمهٔ داخلیه انساجی میداننده دائما خطرناك اولمق اوزره تشکل ایدر. [اعضای مهمهٔ مذکوره احتقان والتهابی مباحث مخصوصه‌سنه مراجعت اولنه.]

خراجات احتقانیه: کندوسندن بعید واولجه مریض بولنان بر عضوك قیمنك تبدیل محل ایلمسی نتیجه‌سی اوله‌رق حصولپذیر اولور. مثلا جد اغه یاره‌سنك محصولی اولان قیمك زور (کوکسك اوك یوزی)

قطعه‌سنده وجوده كتيرديكى خراج بارد كبى .

خراجاتك اعضاى خارجيه وداخليه‌ده ظهورى ممكن اولمقله برابر اعضاى خارجيه‌يه تغيرات ايراث ايدنلرك طرز تداويسى همان يكنسق ونظـام اولديغنه مبنى كافه‌سيچون آيرو آيرو مبحثلر آچيليوب يالكز آتيده‌كيلرله اكتفا قلنمشدر .

٣١١ ـ خراج (خراجه) بارد . صغوق شيش Abcès froid

اسبابى : اكثريا رعام وعره وانتان قيحى واسكى غورملر كبى فساد بنيه حالات و آثاريدر .

اعراضى : شدتى او درجه شـكايته شـايان اولميه‌رق اولاً براز وجعلى وحرارتسز وبطئ السير وصلب بر شيش كـوريلور . قيح بطائتله تحصل ودائما براق ومصلى ياخود علقى (پيختيلى) اوله‌رق ظهور وجريان ايدر . اكياسدن فرق ايدلمرى لازمدر .

تداويسى : حصول قيحـك تعجيلى لزومنه مبنى مرهم منفط ومنضج طلا ووررمى كمالندن اقدم بزل وخزم (غيطان‌ياقيسى) واسطه‌سيله قيحه ممركشاد وموضوعات واحتقانات مخصوصه تطبيق واجرا اولنور . داخلاً منبهات ويريلور .

احتقـان (تراكم دم) عارضه‌سـندن حصولپذير اولان خراجات على الاكثر خراجهٔ بارده اولوب عموماً خراجك تعريفى بحثنده دخى ذكر اولنديغى اوزره كندوسـندن بعيد نقاطده بولنان رم ونخره كبى افاته نتيجه اوله‌رق ظهور ايدر .

٣١٢ ـ خراجهٔ تحت ظلفيه Abcès sous corné و خزميخ ولقط العظم والمسار ورهصه وشقاق وجرذ مثللو اسقام التهابيهٔ قدميه

خراجهٔ مجوثه‌دن عبارت ایدوکندن مباحث مخصوصه‌سنه مراجعت اولنه .

٣١٣ ـ خراج حار . سیجاق شیش Abcès chaud

اسبابی : جرح ورض (یره) دن وناحیهٔ نکفیه (قولاق توزی) ده ذات النکفه‌دن وچکه آلتی چقورلغنده دخی غورمدن نشئت ایدر .

اعراضی : تورم وحرارت ووجع واقسام متجاوره‌سنده اوزیما وحما وعدم اشتها وکدر وبر قاچ کون صکره ورمده تحجم وتقیح وتموج کوریلور . علت مجوثه‌نك خراجات بارده وام الدم (آنوریزما) وسلعه (اور ورم شحم) کبی عوارضدن تفریقی لازمدر .

تداویسی : ضمادات ملینه ومنضجه وایجاب حاله کوره قواق یاخود پهلوان یاقیسی مرهمی قوللانیلور . حاصل اولان قیحه خزینه پیدا ایتدیرمامك ایچون مشرط ویا بازله یاخود کی واسطه‌سیله ممر کشاد ایدیلور . بعد التبزیل نظافتنه وعادی وصبغ صبر ویاخود حامض فنیك ویا فوق مانغانیت پوتاس محلوللریله جرحه‌نك نقاحتنه سعی اولنور .

٣١٤ ـ خراج کتف فرس . فلغمون منکب Abcès, phlegmon de l'épaule du cheval.

اسبابی : حاموطك یاخود کوکسلکك اجرا ایتدیکی ضغط وتضییقدن عضلهٔ حلیمهٔ عضدیه الیافنه عارض اولان رض وافتراق وتمزق (یرتلمه) مثللو آفات ایله ضربه وغورم خراجهٔ مجوثه‌یی وجوده کتیره‌بیلور .

اعراضی : تورم ووجع وحرارت وتقیح عمیق اولوب تموج ایدیشی پك نادردر چونکه انساجك عمقنده آثار التهابیه‌یه نسبتله پك از حصوله کلان قیح ورمه سرعتله تقیح استعدادی ویره‌مدیکندن اشبو خراجه صلابتی طول مدت محافظه ایدر .

تداویسی : ادویه منضجه استعمال ومشراط یاخود نقطه داغیله

بزل ايتملى وزنهار خراجه‌يى قطع وقلع ايتمك صورتيله ناحيه‌يى تخريب ايتماملىدر . قيح نه قدر از اولورسه اولسون تخليه قلندقده ورم سريعاً كسب التيام ايلر .

ناحيهٔ كتفيه‌يى صيقديرمامق ايچون قوشوم طاقملرينك اصلاح وتنظيمى اولجه دوشونيله‌جك واك زياده كوزديله‌جك اموردندر .

٣١٥ ـ خروج شرج . سقوط معاء مستقيم Chute du rectum

غشاى مخاطئ سرميـنك خارجه مكمل ويا غير مكمل اوله‌رق اوغرايوب چيقمسيدر شكل ١٠٢ .

شكل ١٠٢ : سقوط معاء مستقيم مكمل ٤) سرم ١,١) فتحهٔ شرجيه ايله صيقشوب نهايت عاليهٔ ورمده حصوله كلمش اولان اتصال انفصال ٢,٢) سرمك تغلفى ٣,٣) فرجهٔ ورم .

اسبابى : پك صيجاق تنقيه‌لر وثقلك داخل سرمده طوپلانوب قورومسى وحيوانك تغوط ياخود وضع حمل ايچون زورلانمسيدر .

اعراضى : خارج شرجده قيرمزى واوزيماوى وپارلاق بر كتله مشاهده اولنور .

تداويسى : اغسال بارده وقابضه وحجامت كبى وسائطه مراجعت وال ايله معايى زده‌لەميەرك رد ايتمك وبعد الرد صغوق تنقيه وشرجه ضاغط قوللانمق اقتضا ايدر . بعضاً صوك تدبير اولمق اوزره بوغيلوب جزؤ مفتوق كسيلور . رباط «قوكوله» تطبيقيدخى تجربه اولنور .

٣١٦ ـ خزع احليل {عمليهٔ ـ} Uréthrotomie بر مانعـك خيلوليتله بوله عارض اولان احتباسى بر طرف ياخود حصاء (طاش) ى اخراج ايتمك ايچون احليل (مجراى بول) ى اصولنه توفيقاً شق ايلمكدن عبـارت بر عمليه اولوب فرسه واكثريا بقره ونادراً حيوانات صغيره‌يه تطبيق اولنور . حصـاء كلابده دائمـا عظم قضيبك جزؤ خلفيسنده موقوف قالور . احليل فرسده بر وبقرده ايكى زاويه تشكيل ايليان اعوجاجاتى ارائه ايدر .

افاده . — اكثريتله احليلدن اخراج ايديله‌جك طاشلر پك اوفق شيلر اولوب احليلك قسم معوجنـده توقف ايتمش بولنديغى حالده عمليهٔ مجوثه اجرا اولنه‌جغى نقطه‌يه كوره ـ خزع احليل غلفى ـ و ـ خزع احليل صفنى ـ و خزع احليل وركى ـ تاملريله ياد وتعريف قلنور .

١ ـ خزع احليل غلفى : تحجرات ملحيـه جنس فرسـده حفرهٔ زورقيـه‌ده وبقر ايله غنمـده مجرانك دار جزؤنده بولنـوب «ژووه» «رامبويله» نامانك بيانـه نظراً شو حالك اغنـامده خطرناك اولديغى اكلاشيليـور . فرس وكابده جسم اجنبينك بولنديغى نقطه ثقبـهٔ مجرا يارلمقسزين منحرفاً شق ايديلور . اغنامده خيط كسيلور . ومجرايى سـد ايدن جسم دها يوقاروده ايسه بنه طرز سابق وجهله حركت اولنوب اوجى سيورى اوليان بر سوندا واسطه‌سيله حصاء يرندن اوينا ديلور .

عمليهٔ مبحوثه حقنـده بر فكر اجمالى حصولنه ياردم ايده‌بيلمسيچون شكل ١٠٣ ده قضيب فرس سربست نهايتنك مقطعى كوسترلمشدر .

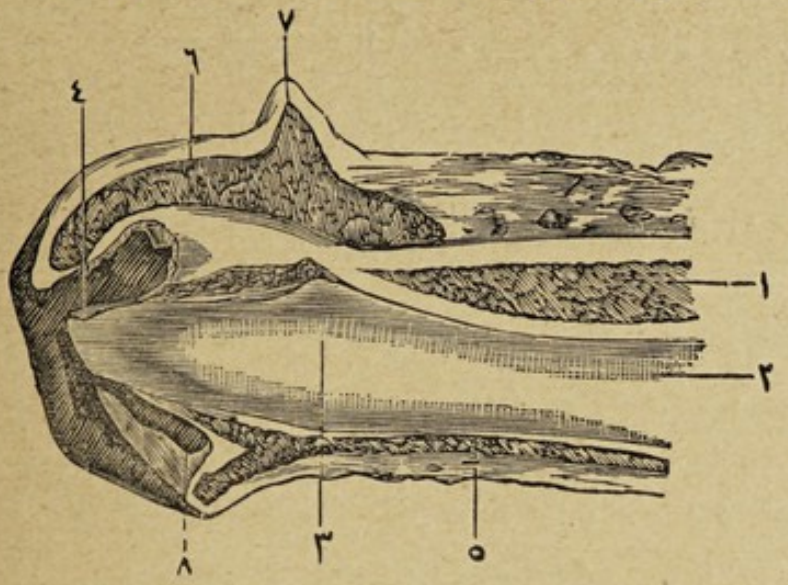

شكل ١٠٣

١) نسج قابل انتعاظ جسم كهفى . ٢) قنات احليل . ٣) حفرهٔ زورقيه. ٤) انبوبهٔ احليليه. ٥) نسج قابل انتعاظ قنات احليل. ٦) نسج قابل انتعاظ خشفه. ٧) تاج خشفه. ٨) جيب احليلى .

٢ ـ خزع احليل صفنى : بقره تطبيقنده حيـوان صـول يانى اوزرينه ياتـيريلوب طرف خلف ايمنى اوموزى جهتنـه رفع وتمديد قلنور بعـده قضيبى طوتيله‌رق اعوجاجى دوزلتمك ايچـون صفندن خارجه چكيلوب اوزاديلور. بو زمانده حصانك اشغال ايلديكى نقطـه حقنـده كسب وقوف وامنيت ايدلدكدنصكره تشـكيل ايتديكى چيقنتى اوزرندن مجرا طولانى شق وبر ملقط واسطه‌سيله حصاء غشاى مخاطى داخلندن اخذ ايديلورسه‌ده حالبـوكه حصاء پك كيروده بولنديغى حالده اوچ درت عشير ذراع اتساعنده قيلرى قيرپيلان صفنك جلدى منحرفاً قاتلندقدنصكره مشراط ايله عميقاً جوف غائى‌يه واصل اولنجيه‌قدر قطع واورادن كندوسـنده حصانك موجوديتى فرق ايديلان قضيب خارجه

آلينوب مجرانك اوزرندن شق اولنور. طبقهٔ ليفيه ايله نسج قابل الانتعاظ بعدالقطع طبقهٔ مخاطيه‌نك جانباً تبزيلى دخى توصيه اولنمشدر كه شوايكى ثقبه تقابل ايتديكندن بول ترشيحات حصوله كتيرميه‌رك جريانى تعقيب ايدر «دوپون دو پلازاق».

٣ ـ خزع احليل وركى: حيوان اياقده ايكن انساج متوازيه طبقه بطبقه كسيله‌رك محفظهٔ قابلة الانتعاظه‌قدر شق وبعده مجرا تبزيل وتوسيع ايديلور «سن تەن». عمليه‌نك دفعةً اجراسيچون طوغرى مشراطى تالبه دكين دالديريويرمك‌ده‌ممكندر «ه. بوله‌ى».

جسم كهفى بى جرح ايتمكده مخاطره دركارايسه‌ده هر نصل اولورسه طاشلر چيقارلمش بولنور.

حصاء زياده حجملى اولديغى زمان بعض اطبـاى بيطريه مشراطى مثانه‌يه قدر ايلروليتمكى ترجيح ايدرلر «دوپون».

عمليهٔ خزع احليل برناسور صنعى اعمالىچون اجرا ايدلمش ايسه ناسور مذكور وقت وقت توسيع ياخود يكيدن تبزيل اولنماليدر.

٣١٧ ـ خزع جنين (عمليهٔ ـ) Embryotomie لاجل الاخراج جنينى پارچه‌لامقدن عبارت برعمليه‌در. جنينك قطع وتفريق ايديله‌بيله‌جك اعضاسى رأسى واطرافى وبعضاً احشاسيدر.

رأس: ايجـاب حاله كوره دلمك وازلمك وكسيلمك كبى عمليـاته معروض اولور.

اطراف قداميه «هوولیه» اصولنجه بتر ايديلور. اطراف خلفيه‌نك دخى عين اصول ايله قطعى ممكن ايسه‌ده كتلات عضليه‌سنك زياده‌لكندن اجراسى پك زحمتليدر.

اخراج بطن (تخليهٔ احشا) : بطن شق ايدلكله محتوياتی وحاجز آراسندن دخی احشای صدريه خارجه آلنور . اكر شو خصوص قابل اولمازسه اضلاع عظام قصه ارتكاز ايتديكی محلدن قطع ايديلهرك اوكدن تخليهٔ احشايه يول آچيلور .

خزع عمود فقاری : عمود مذكوری منحرفاً تفريق ايلكه جنينك جلد وعضلات واربطهسنی كسدكدنصكره خفيفجه چكمك كفايت ايدر. اندنصكره مشراط محيط بطنه يوريديلور .

خزع جنين عمليهسی هر نه طرز ايله اجرا ايدلمش اولورسه اولسون قيريلوب ميدانه چيقاريلان كميك اوجلريله رحمك زدهلنمامسنه دقت ايدلملیدر .

٣١٨ ـ خزع رحم (عمليهٔ ـ) Hystérotomie جنينك مرور وخروجنی تسهيل ايلمك اوزره عنق رحمی شق وتوسيع عمليهسی اولوب اجراسيچون يا اوجی دوكمهلی مشرط ياخود كيزلی ناملیلی آلت مخصوصه قوللانيلور . اعمالی الزم اولان متعدد شقك نقطهٔ تطبيقی دفعةً انتخاب وتعيين اولنهمزسهده انجق مقصد يكانه عنقك تغيير وتوسيعی ايدوكندن ممكن مرتبه عضوك صحتی مختل اولمامش اولان اجزاسی شق ايدلملیدر .

جرح وسعتليجه اولورسه نزف والتهاب رحم والتهاب مهبل كبی عوارض ظهوره كلور .

رحمی آچهرق جنينی خارجه آلمق ايچون اجرا ايديلان ديكر عمليه ـ عمليهٔ قيصريه ـ عنوانيله معلوم ايدوكندن بحث مخصوصی مطالعه اولنه .

٣١٩ ـ خزع عصب خفی (عملیهٔ —) Nevrotomie plan-taire عرج معند وقوعنده مراجعت ایدیلان برعملیه‌درکه بوقاغیلغـك یا اوست ویا آلتنه اولمق اوزره عالیاً وسافلاً اجرا اولنور .

اصولی : بوقاغیلغك اوست یانندن یاپیله‌جق عملیه ایچون وتر ثاقبك خافهٔ خارجیه‌سی اوزرندن شق ایله عصبی آرایوب بوله‌رق وبوقاغیلغك قسم اسفلنه اجرا ایدیله‌جك عملیه ایچون دخی کذلك وتر ثاقبك خافهٔ خارجیه‌سی اوزرندن بوقاغیلغك تحتنده وبراز کیروسنده موجود وعظم ووتر ثاقب ایله محدود اولان حفیره (چقورلق) خذاسندن شق واورادہ بولنان وتر عریضی دخی بعدالقطع عصبی طوته‌رق خزع ایتمکدن یعنی عصب مزبورك تحتندن کچیریلان برتل واسطه‌سیله لااقل ایکی عشیر ذراع قدر خارجه چکوب اتصالاتندن قورتاره‌رق اولاً اوسـت بعده آلت یانندن کسمکدن عبارتدر .

اشته عملیهٔ مجوثه بو وجهله اتمام وجرحه‌نك خفیفجـه تیماری ایله حیوانك حسن محافظه واقدارینه هر وقتدن زیاده‌تقید واهتمام ایدیلور .

آیاق آرتق حسدن محروم قالدیغندن محل نشئتی اولهجغی هر درلو یاره‌لردن من بعد وجع والم دویماز وحسیت لمسیه‌سی ضایع اولدیغنـدن حیوان مشی وحرکتده اجسـامك درجهٔ صلابت ومقاومتلرینـه کوره ارضه اجرا ایتدیکی ضرباتك نسبت وموازنتی طانیماز وینه شـو عدم محسوسیتی حسبیله ظهوری بعضاً ظلفك سقوطنه سبببیت ویرن داءالرجل کبی غانغرن کبی آفاته معروض ومصاب اولماز .

٣٢٠ ـ خزع عضلهٔ عصعص (عملیـهٔ ـ) . انکلیز اصـولی قویروق یاپمق Myotomie coccygienne. Queue à l'anglaise.

حيوانه كوزل قويروق طوتديرمق ياخود دومنى اكرى دينلنلرك صاغه ويا صوله چارپيـق اولان قويروقلرينى طوغرلتمق مقصديله قويروغك عضلاتنى قطع واستيصال ايلمكدن عبارت برعمليه در .

مواسم حاره‌ده اجراسندن چكنمك اوزره بروقت مناسب انتخاب ايتمك لازمكلديكى كبى زمان تسنن (ديش چيقارمه) واثناى موجوديت غورمده دخى اجرا ايدلمامليدر. واندن ماعدا قبل العمليه حيوانك ايكى او كون نيم پرهيز تأثيرنده بولندير لمسى وشكل ١٠٤ ده كورلديكى طرزده آخورلره

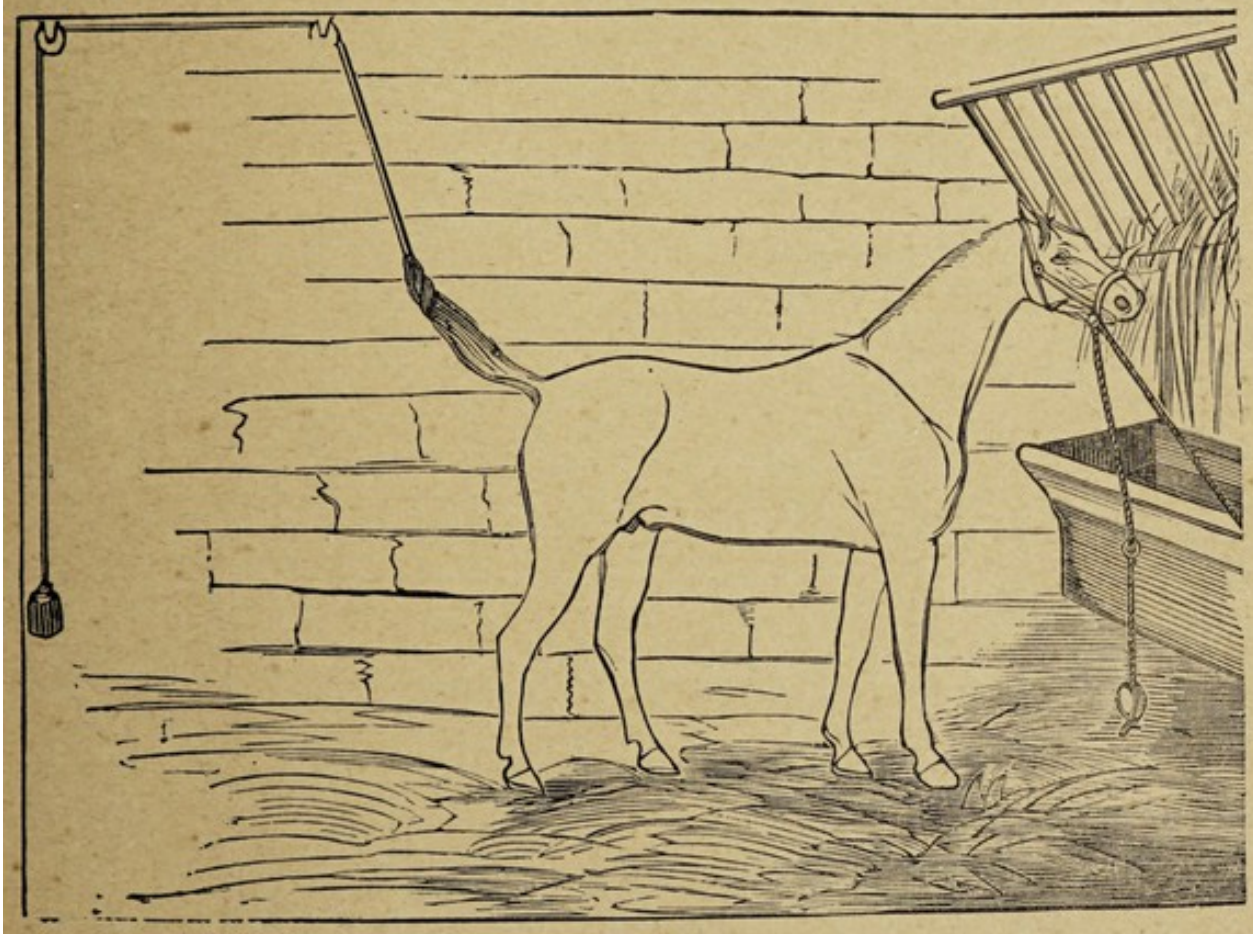

شكل ١٠٤

مقره‌لر ترتيبيله عمليـه‌نك ختامندنصكره قويروق نه اسلوب اوزره قالديريله‌جق ايسـه اولاً اويلجه ياپيلوب حيوانك اوحاله آلشـديرلمسى اقتضا ايدر .

اصول عمليه : حيوانك آياقلرينه آنتراو اورلمش اولدينى حالده قائماً

طوررکن عملیه‌یی اجرا ایدن ذات بر معاونك یوقاری قالدیرمش اولدینی قویروغی صول الیله طوتار وصاغ النده‌کی اوجی بغچوان پچاغی کبی اکری اولان مشراط واسطه‌سیله اولاً یاصاغده‌کی یاخود صولده‌کی عضلهٔ عصعص تحتانیه‌لردن برینه وشرجدن اوچ پرمق اوزاق بولنان نقطه‌یه منحرفاً برنجی شقی ومتعاقباً آرالری اوچ درت پرمق فاصله‌لی اوله‌رق ایکنجی واوچنجی شقی اجرا وعضلهٔ مذکوره‌یی او وجهله تقسیم ایدر. عملیه‌نك برقسمندن عبارت اولان اشبو برنجی صره‌سی اتمال اولنجه دیکر عضله‌یه ینه او منوال اوزره اجرای عمل ایله قویروغه شکل ١٠٥ رسم وصورتنی آلدیرر وآچیلان فرجه‌لردن طیشاری اوغرایان عضلات مزبوره سموتنی‌ده قعر جرحه‌دن قلع واستیصال ایلر. مقصد مبحوث ایچون زیرده‌کی شکل ١٠٦ وشکل ١٠٧ ایله اك زیاده مراجعت اولنان اصول

شکل ١٠٥ شق
طولانی

شکل ١٠٦ شق
طولانی ومنحرف

شکل ١٠٧ شق
طولانی

انواعی اولمق اوزره کوستریلان شق طولانی «دولافون» «برونیه» وطولانی ومنحرف «واتەل» ك وديكرلريدخی یعنی T شکلنده «پاتو» شکل ۱۰۸ وبر دوزیه منحرف شکل ۱۰۹ «هورترل داربووال»

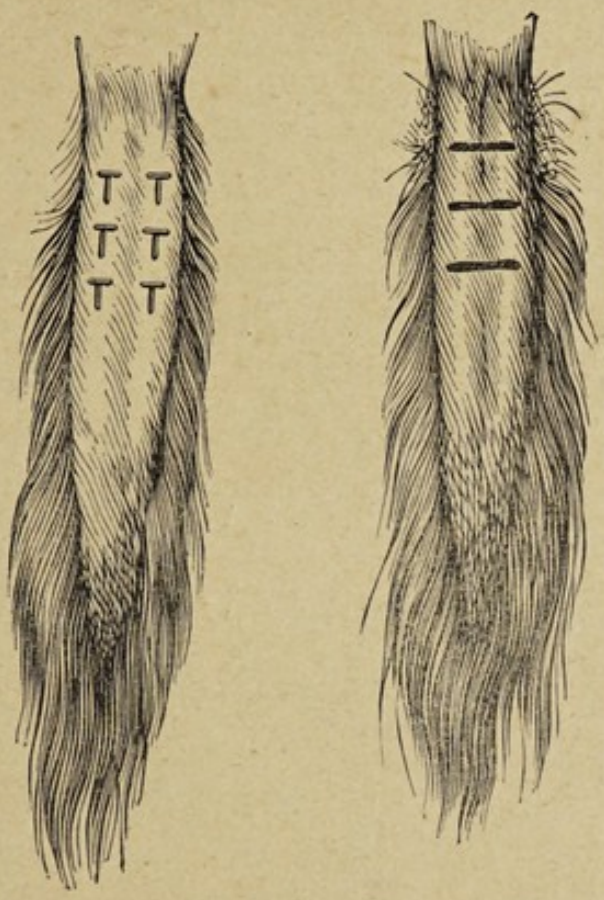

شکل ۱۰۹ شکل ۱۰۸
شق منحرف عمومی T شکلنده شق

«هرت ویغ» نامانك التزام واجرا ایتمش اولدقلری اصوللردر.

جرحه براز اوستوپو.ورباط اعانه‌سیله معتدلانه صیقی تیمار ایدلدکدن صکره حیوان اخورده حاضرلانمش بالاده شکلی ارائه قلنان مقره ترتیبی تحتنه کوتوریلور. یاخود «برونیه» جهازی شکل ۱۱۰ ایله قویروق قالقق طوتیلور.

یکرمی درت ویا قرق سکز ساعت صکره تیماری کشاد ایدیلان جرحه تطهیر اولنور. تقیح اون سکز یکرمی کون قدر دوام ایدر.

مقره ترتيبنده قويروغى رفع ايدن ايپك ديكر نهايتنه پك آغير برجسم ربط وتعليق ايتماليدر شوخصوصده ايديلان جزئى بر مسامحه وعدم دقت جرحه‌نك اك وخيم عوارضله اختلاطنه سبب اولور . اشبو جرحه‌لرك تيمارنده مضاد تعفن غياراتك تطبيق واستعمالى‌ده موافق مطلوبدر .

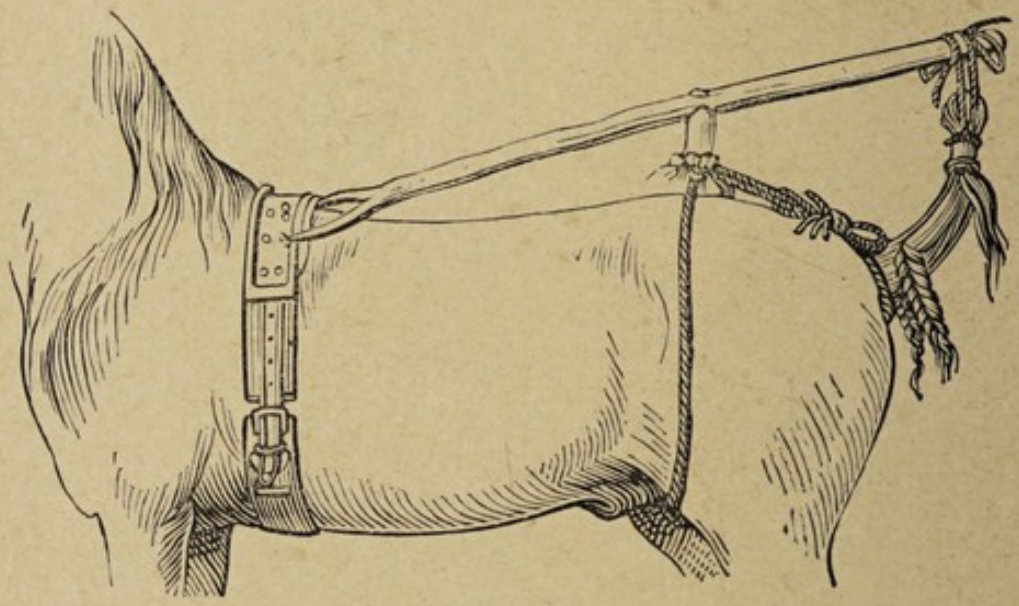

شكل ١١٠ جهاز برونيه

عمليهٔ مبحوثه نتايجى اوله‌رق وقوعى ملحوظ اولان قضالر : نزف وامتلا وحمرهٔ فلغمونيه (يه‌لانجق) وقنغرن والحاصل قويروغك طوروشنى امل وارزويه توفيق ايچون اختيار ايديلان اوقدر زحمته قارشو قويروغك وضع سابقنى محافظه ايلمسى مثللو اويغونسزلقلردن عبارتدر . (تيمار ليسته‌ر) بيله بوكبى قضالرك منع ظهورينه دائما مقتدر اوله‌مز .

اكر عمليه قويروغك برجهته چارپق بولنمش اولمسنه قارشو اجرا ايديله‌جك ايسه يالكز قويروغك اكرلديكى جهتك خلاف و مقابلنده بولنان عضلهٔ عصعصى خزع ايتمك لازمدر .

۳۲۱ ـ خزع قصبه (عملیهٔ ـ) Trachéotomie شریان شزن (قصبه) طریقیله داخلنده‌کی جسم اجنبی‌یی چیقارمق یاخود هر قنغی بر سبیك مداخله وتأثیریله انقطاع تنفسدن بوغیله حق حیوانی قورتارمق ایچون شریان مذکورك قسم عنقیسنه منفس کشاد ایتمکدن عبارت بولنان عملیه درکه برنجی مقصدك استحصالیچون نادراً اختیار واجرا اولنور. آچیلان مذکور منفس ایسه اشبو عملیاته معروض اولمقسزین یشامسی قابل اولمیان یعنی الدن چیقمش اولدیغی حالده بوسایه‌ده بر از وقت دها قوللانیله بیلمسی امید ایدیلان حیوانده دائمی و آسفکسیانك تهدید ایلدیکی حیوانده موقتی اولور.

عملیه‌نك اجراسیچون نقطهٔ منتخبه بیونك حافهٔ سفلاسی اولمق وعملیه دخی حیوان ایاقده وباشی یوقاری قالقمق ایکن اوچ اصولدن برینه تطبیقاً اجرا قلنمق لازمدر.

برنجی اصول. ـ برنجی زمان: عملیه‌یی اجرا ایدن ذات نقطهٔ منتخبه‌نك جلدینی کرکین طوتوب لااقل التی عشر ذراع طولده شق وقصبهٔ لامی ودرقی دنیلان عضله‌لری دخی قطع ایدرك معاونلره طوتدیریلان یاصی کوچك چنکللر ایله چکر آییرر.

ایکنجی زمان: ایکی‌یه شق ایده‌جکی قصبه‌نك ایکی حلقه‌سی آراسنه سیوری کوچك چنکللردن برینی صاپلار. بعده صاغ النده‌کی سیوری مشراط (بستوری) ی ایلرو وصولدن صاغه ایلرولده‌رك اولاً حلقهٔ علیایی وعین حرکتله فقط صاغدن صوله اولمق اوزره دوام ایدرك ثانیاً حلقهٔ سفلایی تماماً کسر وکسدیکی قطعه‌یی چکوب خارجه آلور. اشته شو صورتله آچیلان منفس قطع ناقص شکلنده بولنمق

لازمکلدیکی کبی قطر منحرفی دخی کچیریله‌جك اولان انبوبه‌نك قطرینه موافق اولمق اقتضا ایدر .

ایکنجی اصول . ــ شق طولانی : بر زمانده اجرا اولنور . شویله که مشراط ایکی حلقه بینده دالدیریلوب ایکیسیدخی عموداً شق وشفتان جرحه آچیله‌رق شکل ۱۱۱ و ۱۱۲ ایله کوستریلان انبوبه‌لردن

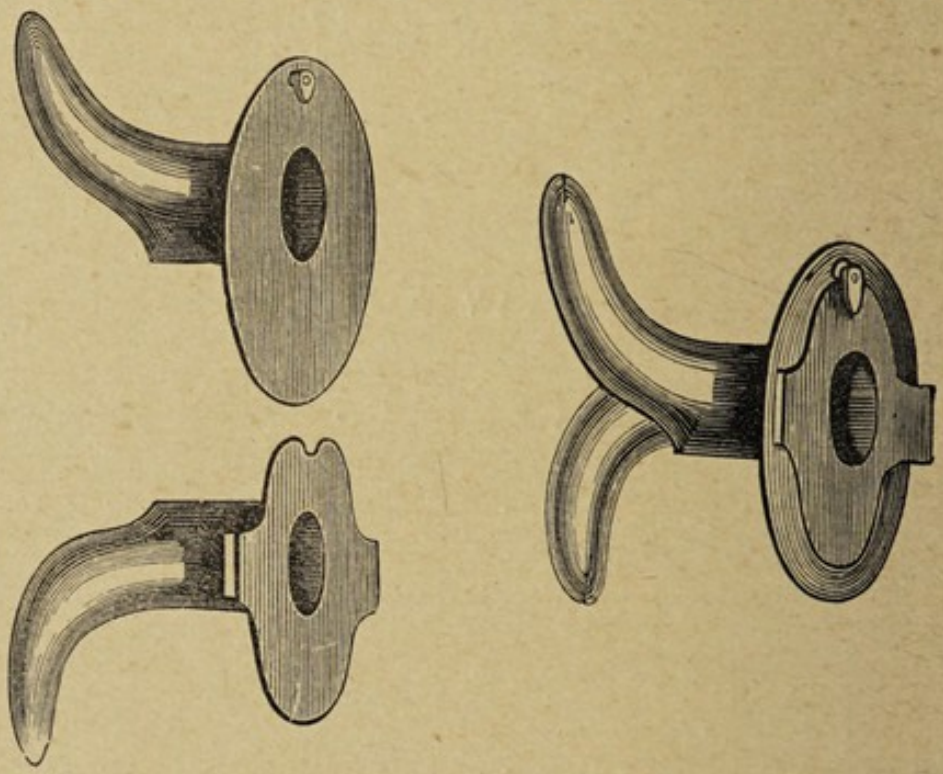

شکل ۱۱۱

بری وضع ایدیلور . انابیب مذکوره‌نك انواع عدیده‌سی موجوددر . اکر الده بو انبوبه‌لردن هیچ بری بولنمزسه او حالده منفسی آچیق طوتمق اوزره قطعات جلدیه‌یی معدنی تللرله رفع وربط ایتمك لازم کلور .

اوچنجی اصول . ــ تشقیق بین الحلقتین : بو دخی جهاز رباطیسی قطع واویلجه یکدیکریله اولان ارتباطی محوایدلمش ایکی حلقه آراسنك آیریلوب آچیلمسیله بر یاصی انبوبه یرلشدیرلمسندن عبارتدر .

خزع قصبه عملیه‌سی نتیجه‌سنده وقوعی ملحوظ اولان قضالر : نزف وفتق قصبه وانبوبه‌نك داخل قصبه‌یه سقوطی کبی حالاتدر .

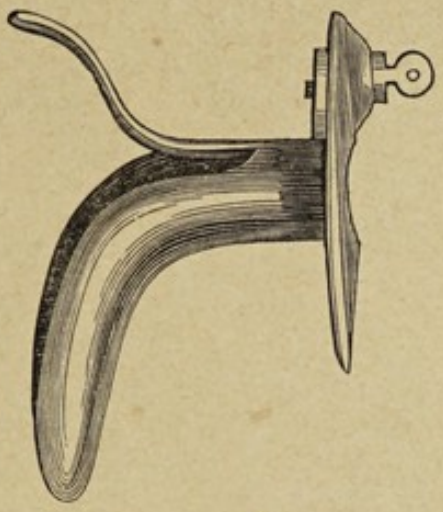

شکل ۱۱۲

۳۲۲ ـ خزع مری . (عملیهٔ ـ) OEsophagotomie بوعملیه مرینك داخلنده قالمش اولان جسم اجنبینك تشـکیل ایتدیکی شیش کبی چیقنتی اوزرینه حیوان آیاقده طوردیرلمش ولایقیله ضبط اولنمش اولدیغی حالده اوچ زمانده اجرا اولنور .

۱ ـ شق جلد : عملیاتی اجرا ایدن ذات حیوانك صـول یاننده طوره‌رق جلدی تخمیناً اوچ درت پرمق وسعتنده یاره‌رق اوعیه‌یی کوزتمك و نسج حجروی‌یی قطع وتفریق ایتمك صورتیله مری‌یی ظاهره اخراج ایدر .

۲ ـ تفریق وتجرید : مری‌یی نسج حجرویدن آییردقدنصکره پرمقلریله طوتوب خارجه براز چکر واولوقت یومرولغـك دها زیاده تبارز ایتمسی ایچون آلت یاننـدن ومرینك تحتندن مقراصی (قپالی اوله‌رق) ادخال وامرار ایلر .

۳ ـ شق : ذکر اولنان بارزه‌نك اوزرندن شق و جسم اجنبینك

سهولتله خروجنه مساعد اولهجق رادهده کاملاً قطع ایدر.

اشبو عملیهیه معروض اولان حیوانه یالکز مأکولات لیفیه وصو ویرلمایدر.

اکر لزومی کوریلورسه مریٔ طبیعی درونده صنعی برمری دخی بولندیرلمق ممکن اولور «پویخ» «توسسن».

٣٢٣ ـ خزع وتر (عملیهٔ ـــ) Ténotomie اطراف قدامیهٔ فرسده کوریلان دیك باصمه (تقوس قدم) عارضهسنه باعث مستقل اولان اوتار قابضه توترینك امحاسیچون اوتار مذکورهدن وتر ثاقبی عادتا ایکیيه بولمك اوزره اجرا ایدیلان عملیهدر. موقع منتخبی عظم وظیف (اینجك کمیکی)ك وسطی اولوب اورادن وبارزهٔ طولانیهٔ اوتارك یالکز بریانندن جلد طولانی شق ایدلدکدنصکره وترلرك آراسنه طوغری مخزع وتر دینلان آلت صوقیلوب انجق جلدك جهت متقابلهسنی زدهلمامك ایچون ایلرولدلمز. بعده مخزع مذکور کسکین اولیان اکری مخزع وتر ایله (قپالی اولهرق اکری مقراصده اولهبیلور.) مبادله اولنوب بونکله بوکمك کبی برحرکت اجرا ایدیلهرك کسیلهجك اولان وتر کسهجك آلته قارشو کتیریلوب کرکیجه طوتیلور وعین زمانده مشراطك خفیفجه دستره طرزنده برایکی دفعه سورتولمسنی متعاقب وتر مذکور بر صدای مخصوص ایشتدیرهرك ایکیيه بولینور.

عملیهنك ختامی بووجهله میسر اولدقدن صکره جرحه تیمار واشکال مناسبه ولازمهده نعل چاقیلهرق طبان ارضه تماس ایتدیریلور.

نسج ملتیم تکرار توتر وعارضهٔ مجوثه دخی کالاول تحصل ایده-بیلدیکی جهتله اشبو عملیه نتایج مطلوبهیی دائما تأمین ایدهمز.

٣٢٤ ـ خزع وتر مخروطی (عملیهٔ ـــ) ☜ تپیك.

٣٢٥ ـ خصا . ايديج ايتمك . انهمك . Castration حيـوانلك آلات تناسليه‌سنك فعلنى سكته‌دار ايتمك ايچون اجرا اولنان عملياتدر . اركك حيـوانلرى انهمكه يا لزوم وضرورت ياخـود حصولى آرزو اولنان بر منفعت اوزرينه تشبث ايديلور . ديشى حيواناتى انهمه ايسه ايكنجى مقصده ابتناءً انلرى سمـيرتمك واينك ايله ديشى كچى وقيوندن بلا انقطـاع خيلى زمان سوت آلمق كبى بعض منافع استحصـال ايلمك ايچوندر .

بو مختصرده ديشى حيـوانلرك انثمسى طرز و اصولنـدن بحث ايدلميه‌جكدر .

١ ـ آيغيرى ايديج ايتمك . ـ ا ـ قاسو ايله ايديج ايتمك :

تطبيق ايدلديكى نقطه‌ده هرنه وارايسه كافهٔ تموت ايتديرمك اوزره قاسو شكل ١١٣ يى حبل منوى (حبل خصيه) نك فوقنه ربط ايلمكدن

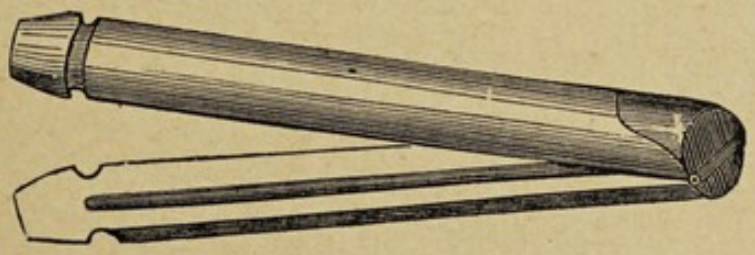

شكل ١١٣ قاسو

عبارتدر . ايديج ايديله‌جك اولان آيغير ياتيريله‌رق واطراف خلفيه‌سى برقوى پلات لونژ ايله اوموزلرى اوستنه طوغرى چكيـله‌رك ممكن اولديغى‌قدر قالديريلور . بعده ـ قپالى ايديج ـ ياخود ـ آچيق ايديج ـ دنيلان ايكى اصولدن برينك اجراسى تنسيب قلنور .

١ ـ قپالى ايديج : يالكز جلد ايله طبقهٔ ليفيه (دارطوس) يا ـ رلدقدن وغلافك وريقهٔ جداريه‌سيله متحد بولنان نسج ملتحمه صيريلوب

بیضه قورتارلدقدنصکره قاسو موردین منی (مجرای سـوقئ منی) نك اوزرینه وضع وربط اولنور . شکل ١١٤ .

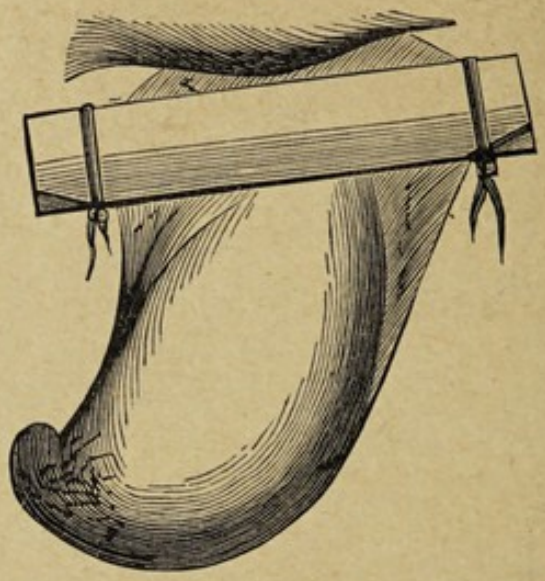

شکل ١١٤ قپالی ایدیج

٢ ـ آچیق ایدیج : بواصولده مشراط (بستوری) بیضه‌لره قدر تعمیق یعنی خصیـه محفظه‌لرینك اوچی دخی تشـقیق اولنوب بیضه میدانه چیقارلدقدن صکره قاسـو کالاول موردین منی اوزرینه تطبیق ایدیلور . شکل ١١٥ .

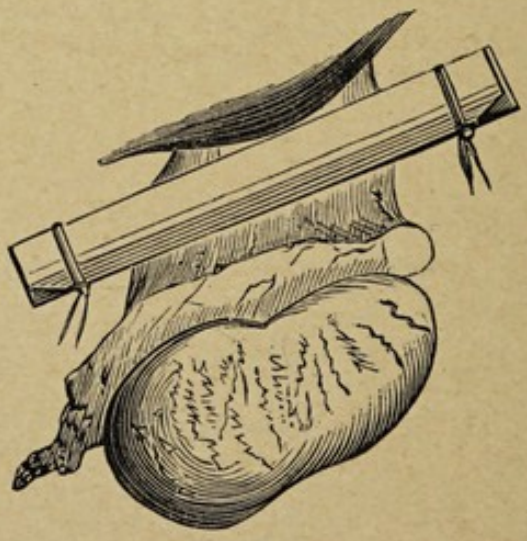

شکل ١١٥ آچیق ایدیج

عملیـات مجـوثه‌یه لازم اولان آلات : بر مشراط ایله خفیف

اغاجدن مصنوع برچفت قاسو وقاسـولر ربط اولنوركن ايكى اوجنى صيقوب فوللرينى يكديكرينه تقريب ايتمك ايچـون برنعلبند كرپتيدر . قاسولر سحم ايله ربط اولنور .

عملياته آلتدەكى خاصيەدن باشلانوب بيضه ضبط اولنەبيلمك ايچـون حبل صيقيجه قاورانور چونكه عضلهٔ معلقه تقلص ايدرك خصيەيى خلقهٔ مغبنيه (قاصيق چقورى) يه طوغرى جر ورفع ايدرسـه تكرار طوـ تلمسى مشكل اولور و بويله اولديغى وقتده خصيەسنى اينديرتمك ايچون حيوانك برونه ايكنه وامثالى برشى ايله دورتيلور . قاسو كرپتن ايله صيقيلوركن ياخود حيوان اثناى عملياتده چيالاركن حبلى قوپارمامق ايچون چكمامليدر. قاسولر لايقيله ربط اولندقدنصكره بيضەلركسيلوب آتيلور . بعض بيطاران كسميەرك حاليله ترك ايتمكى تنسـيب وترجيح ايدرلر .

عمليات ختـامه رسيده اولنجه حيـوان بول صـو ايله بيقانوب قالديريلور . قاسولر يا آلنور ياخود دوشونجيه قدر براغيلور .

عمليات كورن حيوانلرك تبرددن محافظەلرينه ومعتدلانه اكل وحركت ايتملرينه ونظافتلرينه والحاصل هروجهله وقايهٔ صحتـلرينه دقت ايدلمك اقتضا ايدر .

ب ـ بوكمه اصوليله ايديج ايتمك : بو اصول حبل منوىيى بوكه رك قوپارمق فقط اوعيەنك آچيلمسيله دمك سيلان ايتمسنه ميدان ويرـ مامكدن عبارتدر . اشبو بوكمه عملياتنده حبل اوعيەنك برنقطەيه قدر بوكيلوب اندن يوقاروسنك بوكلمامسيچون الك قدرت وكفايتسزلكى ظاهر ايدوكندن شكل ١١٦ و١١٧ده كوستريلان ايكى پارچه التك ايدينلمسى مجبوريدر . آنلردن صاغده كوريلان ملقط محدد يعنى حبلك بوكيلهـ

جك قسمنى تحديد ايدن قيصاج وصولده‌كى ملقط متحرك اولوب بوكمك ايچوندر . بو ايكى ملقط بنه موردين منى اوزرينه وضع وتطبيق او- لنور لكن ايكى اوچ دفعه بوكلمكله اوعيه‌نك قوپيوير مامسيچون ملقطلر

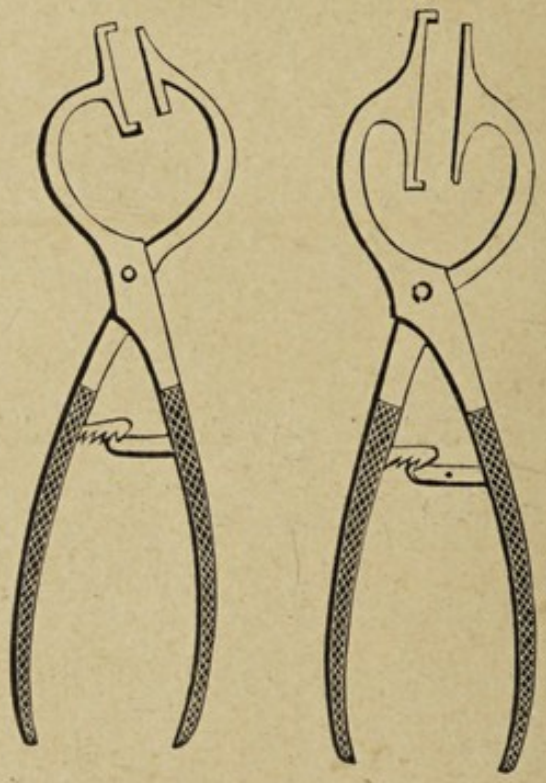

شكل ١١٦ ملقط محدد شكل ١١٧ ملقط متحرك

بربرندن اولدقچه فاصله‌لى اوله‌رق قونلميدر .

طرز اجراسى : آچيق ايديج اصول عمليه‌سى وجهله لحافات (زارلر) آچيلدقدنصكره بالاده تعريف اولنديغى كبى ملقطلر وضع اولنور . ثابت ملقط قونلمزدن اقدم حاجز خلفى قوپاريلور . ملقط محدد قونيلنجه برمعاون آنى خصيه‌نك خلقهٔ مغبنيه طرفنه وقوعبولان نقلصنك قوتنه قارشو كلمك اوزره طوتار . اولوقت ملقط متحرك دخى فوق موردين منيه وضع اولنمش بولنغله بوكمكه باشلانيلوب حبل

قوپنجيه قدر دوام ايديلور . يعنى اونبش دفعه‌دن زياده چوريلوب بوكيلور «ديللون» «بنژامن».

موردين منينك تحتندن بوكلمك صورتيدخى توصيه اولنمشدر «شه‌وريه» .

اركك مركبلرده سيلان دمك توقيفى متعسر اولديغندن حيوان مذكور حقنده اشبو اصولك مهلك اولديغى شايان ذكر واخطاردر.

ج ـ بورمه اصوليله ايديج ايتمك : خصيه‌نك كسب ضمور ايتمسى ايچون قان چيقارتمقسزين تحت الجلد حبلى بورمق اولوب كرچه مؤثر ايسه‌ده اجراسى خيلى زحمتليدر.

بوريله‌جق حيوان صيرتى اوستى ياتيريلوب بوقاغيلغنه ربط اولنان ايپ واسطه‌سيله اطراف خلفيه‌سى كركينجه ايلرولديله‌رك ايپك اوجلرى بله باغلانان قايش قولانك حلقه‌سندن امرار وشو آنده عمليانه ابتدار ودرت زمانده حد ختامه ايصال ايديلور .

١ ـ يموشاتمق : عمليانى اجرا ايدن ذات حيوانك قويروغنه يقين اوطوردينى حالده اولاً صفن (كيس خصيه) ى تطهير ايدوب صول آووجيله قاورار . بعده خصيه‌يى حلقهٔ مغبنيه (قاصيق چقورى)يه قاچيرمامق ايچون طوتوب ضبط ايتديكى كتلهٔ صفنيه‌يى اوغوب اورسه‌لمكه صيقوب صيغامغه قوييلور.

٢ ـ اتصالاتنى محو ايتمك : لجام ليفى‌يى قوپاره‌رق دارطوسى طبقهٔ حمرادن آييرمقدن عبارتدر . بونك ايچون بيضه‌يى قاورايان الك باش پارمغى ايچرودن اوكدن كيرويه طوغرى حبلك نهايت سفلاسى اوزرنده كزديريلور وقسم خلفيسنده حس اولنان آز چوق مقاومتلى بر صفيحه‌نك آراسنه باش پارمق ايلرودن ايچرويه ويوقارودن اشاغيه اولمق اوزره

زورله صوقیلور «لولیه‌ور» . بو دلیکی کنیشلتمك ایچون کتلهٔ صفنیه‌یی کیرویه ایتمك وبیضه‌یی ممکن اولدیغی مرتبه اوکه چکمك لازمدر . مزبور دلیکده طوران باش پارمغی لجام لیفی اوزرینه زورله کوتورمك ایچون کرك مستقیماً ایلرویه وکرك منحرفاً صوله صاغه ولکن دائما اشاغیدن یوقارویه اوله‌رق سوق ایتملیدر . بو حرکت بالدفعات اجرا اولندقدنصکره بیضه غلافاتی داخلنده آرتق سربست قالور .

٣ ــ حبلی بورمق : حبلك جمیع تفرعاتیله یعنی اوعیه‌سی وعضلهٔ معلقه‌سی وغلافیله برابر بورولمسندن عبارتدر .

٤ ــ ربط ایتمك : بوریلان حبلك ترسنه بوکیله‌رك چوزلمسنی منع ایتمك ایچون بیضه‌لر بطنه طوغری ایتکلندکدنصکره محفظه‌لر ایچه ضبط وبیاغی بر ایپ ایله معتدلجه ربط اولنور . اکر عضو مذکورده امتلا ظهور ایدرسه رباط یکرمی درت ساعت صکره آلینور .

د . ــ باغلامه اصولیله ایدیچ ایتمك : ☚ [قوچلرك انثمسی]

ه . ــ ازمك اصولیله ایدیچ ایتمك : آچیق ایدیچ ایدر کبی ایشه باشلانوب بعده مع مشتملات حبل منوی بو عملیاته مخصوص اولان زنجیر ایله احاطه اولندقدنصکره ویده‌سی بوکیله‌رك صیقیلور . بو اصولك اجراسنده سیلان وقوعبولمسه بیله هر بر حبل اوزرنده لااقل اون دقیقه چالشمق لازمکلدیکندن اوزون اوزادی‌یه اوغراشمق کوچ اولور .

و . ــ داغلامه اصولیله ایدیچ ایتمك : قطع ایدیلان حبلی داغلامق یاخود حبلی داغلیه‌رق قطع ایتمکدن عبارت اولان بو عملیاتده خصیه آچیق ایدیچ طرزیله معامله اولندقدنصکره بوکا مخصوص ملقط شکل ١١٨ واسطه‌سیله طوتیلوب خارجده قالان حبلك نهایتلری بعدالاستیصال حدید احمر ایله عمیقاً کی وبویلجه حصوله کتیریلان ثابت ومقاوم بر

خشكريشه ايله سيلان دم منع ايديلور . داغلانان عضوك اقسام مجاوره‌سى ايصلاق بزلرله تأثير حرارتدن محافظه اولنور .

ز . ـ قازيمه اصوليله ايديچ ايتمك : بونده دخى آچيق ايديچ ايدرجه‌سنه اجراى عمل اولنوب حبل منوى خفيفجه تمديد ايدلدكدن صكره تخمينا اوچ درت عشير ذراع طولى اشاغيدن يوقارويه ومائل بر وضعيتده مشراط ايله قازينور . بو قازيمقله حبل آزار آزار اوزيله‌رك بر ايپلك قدر اينجه‌لور . عمليات مجوثه‌يه صرف ايديلان هر درلودقت واهتمامه قارشو بينه سيلان دمى موجب اولديغندن متروكدر .

ح . ـ استيصال صورتيله ايديچ ايتمك : بينه آچيق ايديچ ايدر كبى حبلى ميدانه چيقاردقدنصكره براز تمديد ايدرك كسوب آتيويرمكدن عبارتدر . بو درلو انه‌مه‌ده كثرتله وقوعبولان سيلان دمك اصلا مهلك

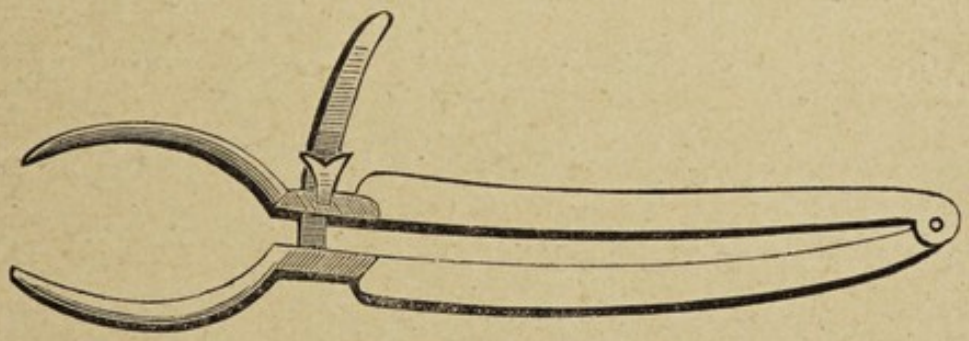

شكل ١١٨

اولمديغى بعض بيطرلرطرفندن ادعااولنيور «بارتەلمى» «رەنول» «غوبو».

على العموم ايديچ عملياتنك اجراسنى متعاقب ظهور ايدن علايم : بعضيلرى درحال ظاهر اولديغندن انلره ـ علايم ابتدائيه ـ وبعضيلرى التهاباتك نتايجندن حصوله كلديكندن ـ علايم تاليه ـ دينلور . علايم ابتدائيه‌دن حيوانك تألم ايتديكنى كوسترن خفيف سانجيلر آز وقتده زائل اولور و آز چوق كثرتله وقوعبولان سيلان

دم ايسه صغوق صو انسكابيله توقيف ايديلور . علايم تاليه : اوزيما وتقيح وحماى جرحيدن عبارت اولوب حصول قيحده انتظام تقرر ايلدكده امتلا غيبوبت وحما كسب اعتدال وخفت ايدر . جرحه‌ده تحمين‌اً بر ماه غايه‌سنده تندب والتيام كوريلور .

عمليات عقيبنده ايدلمسى لازمكلان دقت : ايديج ايديله‌رك آياغه قالديريلان حيوانلر كوزلجه قوريلانوب اهتماملجه اورتيله‌رك تأثير هوادن محافظه اولنملى وقاسو ايله ايديج ايديلنلرك قويروقلرى باغلانملى اكر سانجيلر كسب شدت ايدرسه معتدلانه كزديرلملى وبياضلنديرلمش صو ومرخيات (خفيف مسهللر) ويرلمليدر . وحيوانك وقوعبولان ضايعاتنك جبرى ضمننده تدريجاً تعيينى آرتيرلمليدر . جرحه‌نك نظافتنه اعتنا قصديله ماء فنيكى وفوق مانغانيت پوتاس استعمالى مناسب و مقصده موافقدر .

٢ ــ بوغايى انه‌مك . ــ ا ــ قاسو ايله انه‌مك : آيغيرى قاسوايله خصا ايتمك اصولنجه طورانلق لازمكلورسه‌ده بوغالرده حبل منوى زياده اوزون وخصيه بشقه بر شكلده بولنديغندن صفنى غايت كنيش شق ايتمك ضرورتى كبى مهمجه برمحظوره مبنى اصول مجوث نادراً اجرا ايديلور .

ب ــ بوكمه اصوليله انه‌مك : آيغيرلره اجرا ايدلديكى كبى اولوب ياشلى بوغالرك بورلمسى زحمتلى اولديغندن انلرك حقنده بواصول ترجيح اولنور . بعض بيطارلر بوطرز ايله خصا ايدرلركن سيلان دم وقوعندن احترازاً حبل منوينك نهايتنى باغلارلر .

ج ــ بورمه اصوليله انه‌مك : هرطرفجه مشهور اولوب بوغالره آيغيرلردن دها قولاى اجرا اولنور . انه‌مه ايديله‌جك بوغانك باشى

وايلرو چكلمش اولان آرد آياقلرندن برى قويجه باغلاندقدنصكره ياتيريلوب اياقده طوررکن عمليات درت زمانده تكميل ايديلور .

١ ـ يموشاتمق : عملياتى اجرا ايدن ذات مأبض (حنب) لرك كيروسنده بولنوب خصيه‌يى طوتەرق بيضه‌يى كيسك قعرينه تنزيل ايدر. صاغ ال عمل مذكور ايله مشغول اولديغى صره‌ده صول ال يوقارودن اشاغى وايلرودن كيرويه طوغرى صفنى قوتله چكر . بعده بيضه حلقهٔ مغبنيه طرفنه سوق اولنغله طبقهٔ ليفيه (دارطوس) ايله طبقهٔ حمرا آراسنده‌كى اتصالات نسج حجرويه تخريب اولنمش واكر بو ايش يوليله كوريلورسه بيضه‌لرى ايندىروب قالديرمغه اويروب چويرمكه هيچ برمانع قالمامش اولور .

٢ ـ آلت اوست ايتمك: بيضه يوقارى قالديرلمشيكن بركره صفنك قعرينه ايندىريلوب حبل منوى موردين منى‌ايله اولان اتصال نقطه‌سندن طوتيلور . بونك ايچون باش پارمق حبلك قسم خلفيسى وشهادت ووسطا پارمقلرى قسم قدامىسى اوستنده بولنمق اوزره صول اله بروضيعت مخصوصه ويريلور وصاغ‌الك ايچنه كلمك اوزره صفنك جزؤ اسفلى درت پارمقلر آلتده وباش پارمق اوستده اوله‌رق چيمدكلنورجه‌سنه طوتيلور . بيضه آلت اوست ايدلمك ايچون دخى صول ال ايله حبل يوقارودن اشاغى‌يه وايلرودن كيرويه طوغرى چكيلوركن صاغ‌الك پارمقلرينك ترس يوزيله بيضه‌نك جزؤ خلفيسنه طيانيلوب نهايت سافله‌سى يوقارى كلمك اوزره چويريلور وبو ايكى حركت برلكده اجرا ايدلديكى حالده بيضه منقلب اولمش اولور .

٣ ـ حبلى بورمق: اللر بيضه وحبلى طوتمش وصاغ الك پارمقلرى بيضه‌نك محور كبيرينه موازى اوزادلمش اولديغى حالده صولدن صاغه

وخارجدن داخله طوغری بیضه‌یی دور ایتدیرر. صول الك پارمقلری ایسه حبل منوی یه صاغدن صوله و داخلدن خارجه بر ینم دور اجرا ایتدیره‌جك وجهله حرکت ایدر. بواثناده اللرك خدمتی تبدیل اولنه‌رق صاغ الك باش پارمغیله حبل صولدن صاغه وداخلدن خارجه ایتکلنور. صول الك پارمقلریله دخی بیضه صاغدن صوله وخارجدن داخله تدویر وتحریك ایدیلور. منـوال مذکور اوزره هر ایکی بیضـه یکدیکرینی متعاقباً ایکیدن بش دفعه‌یه قدر بوریلور.

٤ ـ غلافی باغلامق: بیضتان کمال دقتله یوقاروبه طوغری رفع اولندقدنصکره تکرار دوشمامسیچون آلتندن باغلانوب مناسـب وجهله صیقیلور. اکر عضو مربوطده اثر امتلا مشاهده اولنورسه رباط یکرمی درت ساعت مرورنده آلینور.

د ـ دوومه (دوکمه) اصولیله انه‌مك: اوعیه وخصوصیله شرایینی چوریته‌رك خصیه‌نك ضمورینی موجب اوله‌جق صورتده برکدمه (بره) وجوده کتیرمکدن عبارتدر.

طرز اجراسی: بوغا قائمـاً طوردیغی حالده ایاقلری کوستکلنوب قوتلی قوری اغاجـدن تهیه ایدیلان ایکی عدد اوزون صـیرینك بری حبلك ایلروسنه و دیکری کیروسنه تطبیق وایکی باشـلرندن باغلانه‌رق صیریقلر بربرینه تقریب اولندقدنصکره حیوانك بلندن آشیریلان ایپك اوجلری مذکور صیرینك باشـلرینه باغلانه‌رق ثقلتـلری بله تحمیل ایدیلور. عملیات شو صورتی آلدقده انه‌ین کمسـه باغلی صیریقلری بر اوجندن طوتوب بر دور حرکتی اجرا ایتدیرمسـیله حبل منویلر بوکیله‌رك صیریق اوزرنده طولغونلقلریله فرق اولنور. اشـته او وقت الینه بر چکیچ آلوب هر حبلی یام یاصی ایدنجیه قدر آیرو آیرو بر چوق

دفعه ضرب ايدر . نتيجه‌سندن حما وامتلا تكون ايدرسه‌ده طول مدت دوام ايتمز .

هـ ـ ديكمه اصوليله انه‌مك : تحت الجلد كچيريلان بر رباط ايله حبلى بوغمقدن عبارتدر «سه‌ر» «واتل» .

و ـ جلد اوزرندن قاسو ايله انه‌مك : بوكا مخصوص بر نوع قاسو اولوب طوغريدن طوغرى‌يه بيضه‌لرك اوستندن تطبيق و ويده‌سى واسطه‌سيله اجراى تضييق ايديلور .

ز ـ قوپارمق صورتيله انه‌مك : كنج طانه‌لرك خصيه‌سى شق ايدلدكدنصكره حبلرى چكيلوب قوپاريلور . بو عمليه آفات داخليه مخاذيرينى داعيدر .

ح ـ استيصال طريقيله انه‌مك :

ط ـ قازيمه « « :

ى ـ ازمه « « : شو طرق عمليات بطبقه آيغيره ياپيلديغى كبى ايسه‌ده هر حالده كنج حيوانلره تطبيق ايدلملرى لازمدر . نتيجه‌لرندن يڭه آيغيرلرده ظهور ايدن آفاته تصادف ايدلديكندن عقيب عملياتده كذلك عين تدابيره مراجعت قلنور .

٣ ـ قوچ وتكه‌يى انه‌مك . ـ ا ـ بوكمه اصوليله انه‌مك : بونك ايچون قوچ وتكه‌لرده خصيه‌نك ايكيسنى بردن وطانه‌لرده آيرو آيرو شق ايدرك بيضه‌لر ميدانه چيقارلدقدنصكره حبلرى طرز معلوم اوزره بوكيلور .

ب ـ قوپارمه ياخود ديشله اصوليله انه‌مك : بيضه‌لرى ميدانه چيقارنجه فرانسز چوبانلرك ياپدقلرى كبى ديشله چكوب قوپارمقدن عبارتدر .

ج ــ بوغمه اصوليله انه‌مك : قوى برسيجم ايله حبل‌منوى مع تفرعات صاريلوب صيقلمق طرزيدر . موسم اجرا آت مارت ايله تشرين اولدر. حيوان صباحلين هنوز آج ايكن طوتيلوب آرقه‌سى اوستى ياتيريلور . خصيه‌نك يوكارى دوكوم آراسنده قالمامق ايچون بولينور . بعده ٧٠ عشير ذراع طولنده برقوتلى سيجمك ايكى نهايتنه قولايلقله ال طوتمق ايچون برر قارش طولنده اغاجلر باغلانور وبو سيجمك وسطنه ياپيلان قازيق باغى (قان باغى) نك ايكى خصيه‌يه كچيريله‌رك صيقيلوب بوغيلور . خصيه اوچ كون صكره بوغيلديغى بردن قوپوب دوشر . سيجم يرينه قائوچوق دها فائده‌لى اوله‌رق قوللانيلور «روسينيول» . عمليات اجرا ايدلمش اولان حيوانك آرا صره چكه‌لرينى اويناديورمك حسب‌الاقتضا شايان توصيه‌در .

٤ ــ كلبلرى ايديچ ايتمك : كلب ياورولرينى ايديچ ايتمك خصيه‌لرينى على العاده استيصال وياشلى كوپكلرى انه‌مك بوكمه ياخود قازيمه اصوللريله خصيه‌نك فعلنى ابطال ايلمكدن عبارتدر .

٥ ــ كديلرى ايديچ ايتمك : بعينه كوپكلرى انه‌مك كبى ايسه‌ده الك‌اول حيوانك صولت ومضرتندن محافظه اسبابى تدارك ايدلمك لازمدر.

٦ ــ خروسى ايديچ ايتمك : خروسلرك انثمسى مجرد انلرى سميرتمكله اداره‌يى آرتيرمق مقصدينه مبتنيدر . حيوان مذكورك خصيه‌سى ناحيهٔ تحت قطنيه‌يه موضوعدر . خروسلر اوچ درت آيلق اولنجيه قدر قدر خصا ايديلورلر .

طرز اجراسى : خاصرهٔ يسرانك وسطنه وعظم قص ايله شرح آراسنه چاقى ياخود مقراص ايله استقامت بدنه عمود اوله‌رق شق ايديلوب اورادن شهادت پارمق براز بوكلمش اولديغى حالده صوقلدقدن

صكره خصيه‌لردن برى اراشديريلوب بولنه‌رق بطندن خارجه چكيلوب قوپارلمق وبعده خصيه‌نك ديكريدخى او صورتله معامله اولنمقدن عبارتدر .

أثناى عمليـاتده بطندن طشره خروج ايده بيلان اقسام معائيه بالاعاده شفتان جرحه ديكيله‌رك قپاديلور .

مخصى اولان خروسلر راحت وساكن بر محلده صولنديرلمش دقيق وكپك ايله بسلنمليدر . بو اصول اوزره يوزده اوتوز تلفات اولديغندن اجراسى ندرتاشمشدر . « نوقار » ك اختراع ايلديكى اصول صوك ايكى ضلع آراسندن شق ايتمك اولوب مومى اليهك افاده‌سـنه نظراً اجراسى قولاى واداره‌لى ايمش .

٣٢٦ ـ خلع . چيقيق Luxation سطوح مفصليه مناسبت مجا ـ ورتلرينك خلليذير اولمسنه خلع يعنى چيقيق دينور . مناسبت مذكوره‌يه بالكليه خلل كلمك اوزره مفصـلك اوغرادينى سـقامته ـ خلع تام ـ وسطوح مفصـليه‌نك بعض جزؤلرله اولان رابطـه‌سى كاملاً مضمحل اولمـيه‌رق يالكز مناسبت مجاورتلرى قسماً مختل اولمق طرزنده ظهور ايدن آفته ـ خلع ناقص ـ نامى ويريلور .

اعراض عموميه : چيقيق مفصلك منظره واستقامتنه تبدل وانحراف وقوللك طولنه تناقص واكثريا تزايد وحركات اجراسـنه عدم امكان عارض اولور . تبديل محل ايدن رأس عظمك منخلع اولديغى نقطـه‌ده بر حفيره (چقورلق) ويرلشـوب طورديغى يرده‌ده بر بارزهٔ خشـينه (سرت چيقنتى) بولنور . چيقيق مفصل صاغلام اولان نظيرينه تطبيق ومقايسـه اولنديغى حالده بر بيوك مغايرت فرقى كوريلور . والحاصل عظام يكديكرى اوزرنده تحريك ايدلديكى زمان برنوع صدا ايشيديلوركه

اعراض مسروده ایله توصف وتعین ایدن خلعك مفاصل مختلفه‌ده وقوعی ممکن اولان انواعی آتیاً بیان ایدیلملردن عبارتدر .

٣٢٧ ـ خلع حوشب . بیلك چیقیغی ☚ وثی حوشب .

٣٢٨ ـ خلع فك اسفل . چکه چیقیغی Luxation du maxil-laire inférieur. کلب ایله کدیدن ماعدا حیوانات سائره‌ده فکك خلع تامی نادر الوقوعدر .

اعراضی : اکر ایکی مفصل بردن منخلع اولورسه آغزآچیق قالور. چکه اوکه طوغری تبدیل محل ایتمش اولدیغندن اسنان قاطعهٔ سفلا اسنان علیایی تجاوز ایلمش کوریلور . قاعدهٔ اذن اوك جهتدن چوکمش ونتوء منقاری دخی عین جهته قایمش وکوزاوستی چقورلغندن خارجه فیرلامش بولنور. خلع یالکز برجهتدن وقوعبولدیغی زمان آغزیك آچیلیوب چکه چیقمش اولان مفصلك مقابلی طرفنه چارپیلور. وهر نصل چکه چیقیغی اولورسه اولسون آغزدن صالیا آقوب حیوان چیکنه‌مکه مقتدر اوله‌مدیغندن دقتسزلك سائقه‌سیله عارضهٔ مجوثه‌نك ساکت قودوز علتی اولدیغنه حکم ایدلماملیدر.

تداویسی : مفصللردن ممکن مرتبه بعید اوله‌رق اضراس آراسنه قوی بر اغاج پارچه‌سی وضع ایدوب بعده ال ایله یاخود رباط اعانه‌سیله آلت چکه‌یی یوقاری قالدیرمغله برابر اسنان قاطعه‌یی یکدیکرینه قوتلیجه تقریب ایتملی وبو صورتله آلت چکه‌نك مفصل جهتی آیریلوب آچیلنجه همان فك اسفلی رفع ایله چیقیغی رد ایلیدر .

٣٢٩ ـ خلع مفصل خرقفیٔ فخذی . اویلق مفصلی چیقیغی . Luxation coxo-fémorale. مفصلی تشکیل ایدن سطحلرك رأس عظم

فخذ قيرلمش ياخود قيرلمامش اولديغى حالده تام ويا ناقص اولەرق تبديل محل ايتمسيدر . خلع مجوثك وقوعى جهات عديدەيه ممكن اولور .

اسبابى : قايمق دوشمك زورلانمق كبى احوالدر .

اعراضى : شدتلى طوپاللق وبعضاً يورومكه طاقت كتيرەمامك وآياق بر دوزىيه يره باصەمامقله برابر مفصلى تشكيل ايدن كميكلرك هيئت مزاواسى خارجه وجنب نقطه سيدخى داخله ميل وانحراف ايدر. حيوان اثناى معاينەده متألم وناحيهٔ مأوفه منتج (شيش) اولور .

خلع قدامى : چيقنتيلى اولان مدور فخذ (طروخانتر . اويلق كميكنك تپەسى) فوق العاده يوكسلمش واندنطولايى قول قيصالمش ورأس عظم فخذ جوف حقى (قوتيلوئيد) نك كنار قداميسنه يرلشمش بولنور .

خلع خارجى : مدور فخذ پك فيرلاق وقول زياده قيصه ورأس عظم فخذ كنار جوف حقينك جزؤ خارجيسى اوزرينه طيانور .

خلع خلفى : مدور فخذ زيادەسيله چوكر وقولك اوزامش اولمسى قولايلقله كوزه چارپار .

خلع داخلى : مدور فخذ آز فيرلامش اولوب استقصاى سرمى (معاء مستقيمدن معاينه ايتمك) واسطەسيله رأس عظم فخذك ثقبهٔ بيضيەيه داخل اولديغى آكلاشيله بيلور ومفصلك محلنده برحفره آشكار اولور .

خلع مجوثى خلع مفصل رضفيدن وكسر عظم فخذدن فرق ايتمك لازمدر . اكر خلع رد اولنەمامش قالمش ايسه تشكل ايدن مفصل كاذبله حيوان بطى حركتلى خفيف خدمتلرده قوللانيله بيلور .

تداويسى : حيوان اياقده ايكن قلوروفورم واتر كبى مخدرات تشميمله حسى ابطال ايديلوب اندنصكره ياتيريلور . حنبك اوست

والت یاننه برر پلات لونر ربط اولنه‌رق مقره ترکیباتندن ـ پالانغه ـ اعانه‌سیله کریلور فقط حیوانك شو وضعیتنده‌کی بجاغك استقامتنه موازی وعین تسویه‌ده چکلمسنه دقت ایدلمليدر . جهت متقابله‌ده حیوانك وجودی ثابت بر حالده طوتلمق ایچوندخی قارنی آلتندن یا ینه پلات لونر یاخود کمی‌یه آلنوب چیقاریلورکن حیواناتك قارینلری آلتندن آشیریلان بر ذراع عرضنده باشلری حالاطلی قالین بز طرزنده بر شی کچیریله‌رك قوی بر نقطه‌یه طوتدیریلور . ویاخود بو جهتدن ده پالانغه ایله چکیلور . تمزیج (چیقان کمیکی یرینه رد ووضع ایتمك) خلعك داخله وخارجه طوغری وقوعبولیشنه نظراً یا بجاقلرك آراسنده بر جسم مقاوم بولندیره‌رق ویا مدور فنخذ اوزرینه زورلو بر تضییق اجرا ایدرك ممکن اولور که اجزای مخلوعه مناسبات اصلیه‌لرینی النجه بر صدای مخصوص چیقارر واو حالده بجاق حرکت ایتمك امکانی قزانیر . محل تمزیج واتصاله حمولهٔ (شارژ) زفت یاخود مرهم منفط تطبیق وخسته استراحته ترك ایدلمليدر . حیوانات صغیره‌نك صارغی‌یی دیشلریله وپنجه‌لریله چکوب چیقارملریچون کوزدلمليدر . حیوان معلولك اکتساب برؤ تام ایده‌بیلمسی علی التحمین ایکی آی قدر بر وقته محتاجدر .

تقبض اوتار دخی خلع وقوعبولمدیغی حالده زورلانمه وتمدد آثاری اظهار ایده‌بیلدکلرندن بویله احواله قارشو مرهم منفط وذراریخلی زفت حمولهلری الصاق ایدلمکله برابر حیوان چابوق صالیویرلمك لازمدر .

۳۳۰ ـ خلع مفصل رضفی . دیز قپاغی چیقینی Lnxation rotulienne. خلع مبحوث تام وناقص اولهبیلوب انجق برنجی صورتله عارضه‌نك داخله وخارجه طوغری امکان انحراف وتمایله برابر وقوعی‌ده اندردر . ایکنجی صورتی حقیقتاً خلع اولمیوب جنس فرسده

ظهوری اکثریتله کوریلور که یرندن قایان عظم رضفه‌نك بکرهٔ عظم فخذ شفه‌سنه قارشو طوروب قالمسندن عبارتدر .

اسبابی : غورم وضعف وهزال وکنجلك وناحیهٔ رضفیه (دیز قپاغی) نك فجیء وشدید اوله‌رق زورلانمسی واورادہ اولجه حصوله کلان امراض سائره‌در .

اعراضی : وهلةً کوریلان بو عارضه‌ده حیوانك سمانه ومأبض (حنب) قطعه‌لرینی بوکمك خصوصنده‌کی عدم اقتداری وسبنك (طرناق اوجی) ی ایله ارضه استنادی وزاویهٔ مأبضیه‌نك پك آچیق بولنمسی مثللو حالات کوریلور وحیوانك اثنای حرکتنده آیاق یره سورینور ویوریوب ایلرولمسنه بو آیاغك همان مدخل ومعاونتی اوله‌مز . معاینه اولندقده عظم رضفه‌نك یوقارویه انحراف ایتدیکی واربطه‌نك کرلمش اولدیغی حس اولنور . بدایت ظهورنده حیوان پك آز وجع والم حس ایدر .

تداویسی : حیوانی کیرویه طارتدیرمق وبو قاغیلغك بوکونتیسنه بر پلات لونژ ربط ایله آیاق ایلرو آلنه‌رق ناحیهٔ رضفیه‌یی شدتله سیلکمك ویاخود آیاق شو وضعیتده ایکن حیوانی آتلاتیرجه‌سنه ایلرو سوق ایتمك مقتضی وصغوق صو دوشلری ومخرش ومنفط دلکلر استعمالی مناسبدر . عارضه مجوثه اکثریا نکس وتکرر ایده‌بیلور .

٣٣١ ـ خلع مفصل کعبری . دیرسك چیقیغی Luxation huméro-radiale.

وقوعی نادردر . کسر عظم ومزق عضله ووتر ایله مترافقاً ظهور ایدر . کلبده وکدیده عظم کعبره یاخود عظم زند یالکز اوله‌رق منخلع اوله‌بیلور .

اسبابی : جرح ویوك آلتنده ایکن دوشمکدر .

اعراضی : وجع واضطراب وعدم امکان استناد ومفصلده تغیر شکل ظاهر اولمقله برابر قوللك براز قوت وقدرتسز اولمسی ومفصلك خارج ویا داخله متمایل ومنحرف بولنمسی کبی اویغونسزلقلر کوریلور . خلع تام وقوعنده دخی مراکبهٔ عظم (کمیکلرك بربرینه بنمسی) نتیجه‌سی اوله‌رق قول قیصالور . وصدای فرقعی معدوم ومفصل بالکلیه حرکت اقتدارندن محروم اولور .

تداویسی : رد وتمزیج ایچون حیوان یاتیریلوب واتر قوقلادیله‌رق قول معتدلانه چکیلوب کرلمك لازمکلور که شو خصوصك اجراسی حیوانات صغیره حقنده پك قولایدر . رد اولنان چیقیق مفصلی زفتلی صارغی واوستوپو ایله ثابت طوتیلور .

٣٣٢ ـ خلع مفصل کتفیٔ عضدیٔ کعبری . خلع منکب (کتف) اوموز چیقیغی Luxation scapulo-humérale. — de l'épaule.

حیوانات کبیره‌ده نادر وکلبده اکثریتله واقعدر .

اسبابی : سقوط وآغیر یوکه قوشولمق .

اعراضی : عظم عضد رأسنك ایلرو فیرلامش اولمسی وناحیهٔ کتفیه‌ده حرکتك عدم امکانی وقوللك قیصالمسیدر . خارجه وکیرویه وداخله یعنی جهات مختلفه‌یه ممکن اولان وتمایل وانحناسی کوزه چارپه‌جق وجهله اشکار بولنان عظمك تبدیل محل ایده‌بیلمسی ووتر غرابیٔ کعبرینك متمزق (ییرتلمش) یاخود منخلع اولمش بولنمسنه توقف ایدر .

تداویسی : خلع مجوثك ردی کوج وهمان امکانسز وایفای

خدمت ايچون حيوانه محتاج اولديغى مكمليت شرائطنك قزانديريله‌ميه‌جغى جهتله دخى فائده‌سزدر . هر نه ايسه خلع رد ايديله‌جك اولورسه مقره تركيباتندن اولان پلانغه ياردميله قول چكيلوب كرلمك ونقطهٔ ثابته اولمق اوزره يا اينجك ويا ديزك اوست يانى انتخاب وربط ايدلمك لازمكلوب چيقينى رد ايليه‌جك اولان ذات ايجاب حاله كوره مناسب جهتده بولنور . ثابت ومضبوط اوله‌رق طوتديريله‌جق مفصله منفطلر ياخود زفتلى ويا ترمنتيلى ياپشقان صارغيلر تطبيق والصاق ايدلمكله غير متحرك بر صورت آلديريلور .

٣٣٣ ـ خورا ☚ داء الرقص .

٣٣٤ ـ خياطات . ديكيشلر .Sutures اجزاى عضويهٔ منقسمه‌نك توصيل وتوحيدى مقصديله اجرا ايديلان عملياتدر . ادوات لازمه‌سى مختلف قالينلقده مومللى ياخود مومسز كتان ياخود ايپك ايپلكلرى ويا كمان كيريشى ايله اكرى وطوغرى ايكنه‌لردن عبارتدر . ايكنه‌لر ٥٠ال ايله قوللانلديغى كبى ـ حامل ابره ـ دنيلان بر آلت واسطه‌سيله‌ده اداره واستعمال اولنور .

خياطات سطحى ويا عميق بسيط ويا مختلط اوله‌بيلور .

خياطهٔ متفرقه (منفرد ديكيش) : شكل ١١٩ شفتان جرحه‌دن

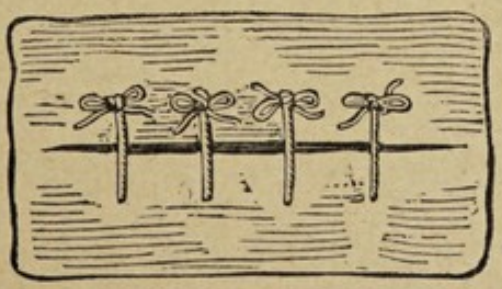

شكل ١١٩ خياطهٔ متفرقه

منفرداً كچيريلان ايپلكلر آيرو آيرو دوكوملنور .

• خیاطهٔ عروبه (صاپلی دکیش) شکل ۱۲۰ ایپکلر خیاطه متفرقه‌ده

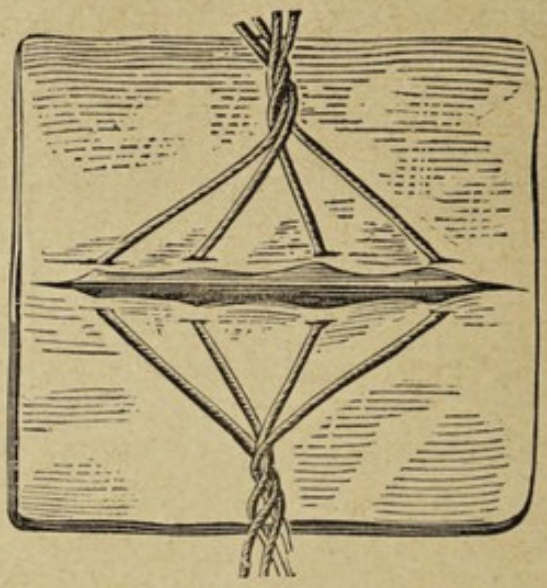

شکل ۱۲۰ خیاطهٔ عروبه

اولدیغی کبی کچیریلورسه‌ده اوجلری دوکوملمیوب جملةً بر صاپ تشکیل ایده‌جك وجهله بر آراده بوکیله‌رك برلشدیریلور .

خیاطهٔ فرویه (کورکجی دیکیشی) : شکل ۱۲۱ استقامت جرحه‌یه

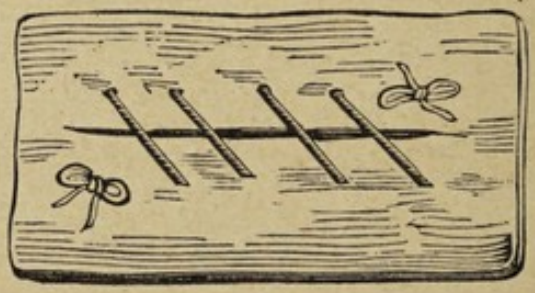

شکل ۱۲۱ خیاطهٔ فرویه

عموداً داخلدن خارجه دیکیلان دیکیشك ایپلکی شفتان جرحه اطرافنده خلزونی بر اثر حصوله کتورر .

خیاطهٔ شلالیه (ایکنه آردی) : شکل ۱۲۲ استقامت جرحه‌یه عمود اوله‌رق کچیریلان ایپکلرله شفتان جرحه‌نك یانلرنده بیلان قاوی‌یه یقین بر اثر تشکل ایدر .

خیاطهٔ نسالیه (یوماقلی دیکیش) : جرحه‌نك طولنه بر صره

اخزام صغيره (كوچك غيطان ياقيلرى) كچيريلوب اوزرلرينه جرحه‌يى تيمار ايچون وضع وتطبيق ايديلان اوستپونك اوستندن اوجلرى باغلانور.

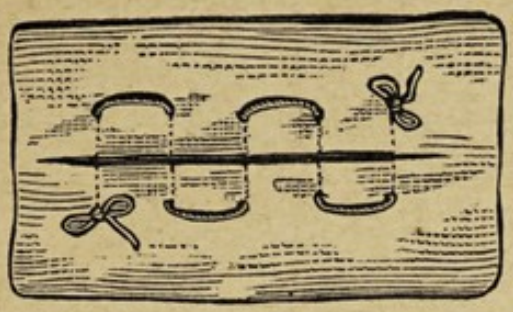

شكل ١٢٢ خياطهٔ شلاليه

خياطهٔ مروديه (چيويلى ديكيش): شكل ١٢٣ مقاومتى مطلوب

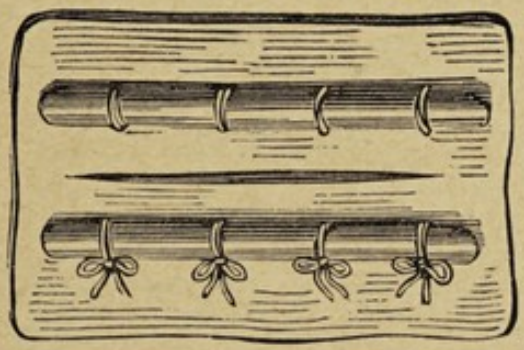

شكل ١٢٣ خياطهٔ مروديه

اولان ديكيشلر ايچون بو نوع خياطه ترجيح اولنور.

طرز اعمالى: تدارك ايديلان چيويلردن بريسنك صره ايله ربط اولنديغى ايپكلر شفتان جرحه‌دن كچيرلدكدن صكره اوجلرى ديكر چيوى‌يه برنجى‌يه نظير اوله‌رق يينه صره ايله آيرو آيرو ربط اولنور.

خياطهٔ لفيه (صارمه ديكيش): شكل ١٢٤ جرحه‌نك طولنجه كچيريلان بر ويا بر قاچ طوپلى ايكنه‌لرك اطرافنه ايپلك طولاشديريله‌رق صاريلوب او صورتله شفتان يكديكرينه تقريب ايديلور.

خياطاتده انتباج التهابى حصوله كلمامك ايچون على‌العموم ايپلكلرك

صيقلمامسى وبعد الاجرا كرك سوكيلان ديكيشـك تجديدى وكرك عدم لزومنه مبنى سوكيلەرك آلتملرى خصوصنه دقت اولنمسى اقتضا ايدر .

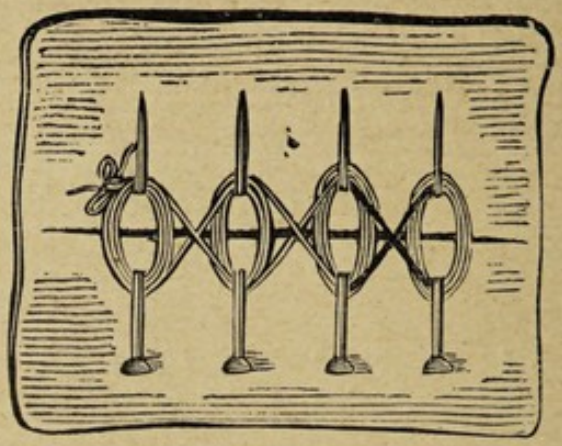

شكل ١٢٤ خياطهٔ لفيه

٣٣٥ ـ داء التفاح ☚ فتق سرى .

٣٣٦ ـ داء الحنك . داماق Lampas تحت مخـاطئ فمده واقع غشاى قابل انتعاظك داخلنه دمك ركوم وركودتنـدن متحصل وآز چوق ملتهب بر امتلادن عبارت اولوب كيروسنده ظهور ايتديكى لثاث (ديش اتلرى) ك بعضكره ارتفاعنى تجاوز ايدرجەسنه شيشر قبارر .

داء مذكور اك زياده تسنن زمانده والتهاب فم وحنجره اثناسـنده ظاهر وشدتى حالنده اكل ومضغه مانع اولور . يم حيوانك آغزندن دوكيلور . لعابيله طوبرەسى وحاوى اولديغى يم آز چوق ايصلانور .

تداويسى : جزئى مقـدار تنكار ياخود شـاب عـلاوه اولنمش سركنجبين ايله غرغره ياخود طوز وتنكار مخلوطيله مملو كيسـەجك امتلاى مجوثك دفعنه كفايت ايدرسەده حيوانك باشنده آغيراق وبيوب ايچمسنده كوچلك كبى حالات مشاهده اولنوسه دردنجى ياخود بشنجى ميزاب منحرف خذاسنه تصادف ايدن ميزاب متوسط اوزرندن مشرطه ياخود

نيشتر مخصوص واسطه‌سيله فصد ايديلور. مخ اوجيله ياخود يبان كچيسى بوينوزيله فصددن اجتناب ايتمك لازمدر.

اثناى نزفده قويوجه كپك لاپه‌سى ويرمك ويا طوز باصمق دمك توقيفنه كفايت ايدر. اكر قان طورميه‌جق اولورسه اوستوپودن يابيلمش يوماغى ياخود يارم جويز قبوغنى ياره‌يه باصديرملى وبونلرشريط ويا سيجم واسطه‌سيله حيوانك برونى اوستندن باغلانه‌رق ثابت قيلنماليدر.

٣٣٧ ـ داء الخلد. وجع نقرهٔ قفا. كوستبك ياره‌سى Mal de nuqe. mal de taupe. قولاقلرك اراسى كيروسنده ومحورئ اطلاسى واطلاسئ قفوى دينلان مفصللرك خذاسنده كوريلان برورم اولوب على الاكثر فرسده ونادراً بيوندوروق تضييقيله بقرده حصوله كلور.

اسبابى: ضربه ومصادمه واحتكاكات مكرره وربط اولنديغى يولارك صاپنى شدتله طارتمق يولنده‌كى بر نوع يل يوتانلقدر.

اعراضى: از چوق شدتلى حرارت ووجع ايله بسيط ياخود رباط عنقينك ايكى جهتنده مضاعف اوله‌رق ورم حاصل وبيونده كركينلك وخراجه نك تشكلى اثنا سنده اوزيما وحما ظاهر اولوب حيوان باشنى يملكه دايار. بعضاً مخ شوكينك تضييق اولنديغنه دلالت ايدن علامات كوريلور. خراجه كنديلكندن آچيلديغى ياخود بالعمل بزل ايدلديكى وقتده خزينه و ناسور وعضلات آراسندن جريان قيح وقيحه مستغرق اولان اربطه وفقراتده رم تكون ايتمش اولديغى اكلاشيلور. نواسير اكر اسكى ايسه جدرانى سرت وودكى (ايچ ياغى كبى) بر سيرت كوسترر.

تداويسى: مواد قابضه ومنفطه تطبيق وخراجه‌يى تبزيل وتوسيع

وخزينهٔ قيحك استقامتى بعد التعيين آچيلان فتحهٔ متقابلهدن فتيل امرار ومايع ويللات ياخود محلول كبريتيت نحاس ايله يارهيى تنظيف وحامض فنيك مرتباتيله تسفيف ايتمليدر . بعضاً اجزاى متموتهٔ اربطهنك قطع واخذينه لزوم كوريلور . نظافته دقت ايتمك تدابير اساسيهدندر .

٣٣٨ ـ داء الخمار . قرحهٔ اكليل. قتمرلى طرناق. Crapaudine. Mal d'âne. ذوالحافره مخصوص برعلت اولوب ناحيهٔ قداميهٔ اكليليهده حويهٔ مولدة الظلفك افرازاتنى تغيير واوصورتله علت كندينه مخصوص اولان شكلى اخذ ايدر .

اسبابى: مجهولدر. مولدالظلفك تخرشندن نشئت ايلديكى ظن اولنور.

اعراضى: حافرك سنبك وحاميه (ممهلر) لرنده وپك اندر اولهرق جنبين حافر (تربيعلر) ده يكديكرينه قريب واولدقجه عميق غير منتظم برطاقم افقى تلم (ميزاب يعنى درين چيزكى) لرك حصوله كتيرديكى بورو شقلقلردن عبارت اولوب شومنحرف چيزكيلره وبورو شقلقلره وبونلرك اوزرنده كوريلان عمودى ياريقلره وچاتلاقلره دقت ايديلهجك اولورسه طرناق غايت قارت انماج قابوغنه بكزديلوركه علتك كسب ايتديكى بوشكلى كندوسنك چوقدنبرو تأسس ايلمش بولنديغنى اعلام ايدر.

ذكر اولنان مختلف تلمر اقسام عميقهيه دكين ايصال ضرر ايتمزلرسه حيوانات او حالدن پكچوق متأثر اولمدقلريچون طوپاللامزلر . فقط بالعكس جلد صلب (cuti-dure)ك افرازى متغير وظلفك تحتى افرازات اخلاطيهٔ دائمهيه مجلس اولورسه اوراده كرك شو محصول مرضينك تكثر وكرك تلمرك تانسج حياتيهيه دكين تعمق ايتمسى انساج تحت ظلفيهيه تضييق اجرا ونتيجةً اقسام مأوفهده داء ضفدعيهيه بكزر بر مرض التهابى پيدا ايلمكله حيوانات طوپاللغه دوچار اولور. شو

صوك حالات مرضيه‌نك ايلرولمسيله دخى تقيحك حويه‌يه قدر وصولندن وآنكله برابر اقسام خارجه‌ده برطاقم قرحه‌لرك حصولندن اصل ـ قرحهٔ اكليل (قراپودين) ـ دنيلان علت تشكيل وبوده‌اقسام مذكوره‌دەكى قيللرك اورپرمش وكريه رايحه‌لى بر مادهٔ مصليه ايله ايصلانمش كورلمسيله فرق وتشخيص اولنور . قروح مذكوره كرچه اقسام داخليه‌يه يعنى اجزاى تحت قرنيه‌يه توسع وانتشار ايتمزسه‌ده فرط افرازه باعث‌اوليشى طوپاللغى شدتلندير.

تداويسى : ظلفى ملين حمام ياخود ضماد (لاپه) لرله يموشادوب تورپو ويا ره‌نت ايله اينجلتدكدنصكره آياق مرهميله تدهين ويوزده درت حامض فنيك قارشديرلمش قطران وخصوصيله خالص زيت قاد يوميه طلا ايدلماليدر. طول مدت دوام ايديلان بو طرز تداوى بعضاً تمامئ حصول مقصده كفايتسزلك كوسترر سه‌ده ينه هرحالده فائده‌دن خالى قالماز .

٣٣٩ ـ داءالرجل. التهاب نسج ورقى. فوربور Fourbure جهاز قرنينك احتقانندن عبارت اولوب ذوالاظلافدن هر جنس حيوانه وخصوصيله ذوالحافره مخصوصدر . حاد ومزمن اوله‌بيلور .

اسبابى : شعير وچودار وبغداى كبى پك مغذى حبوبات بخيليه ايله اغتدا ومراسم حاره ومشيات سريعه واستراحت مديده‌دن صكره ادمان واعتدالسز اشتغال وطرف مقابله عمليات اجراسيچون حيوانى طول مدت بر آياق اوزرنده قيام وتوقيفه اجبار وسائجيلر ياخود علل سائرهٔ معائيه وجالب‌حيرت بر طرزده مرض مجوثى شدتلندرن علل تيفوئيديه‌نك امراض معائيه‌يه ترافقيدر .

اعراض عموميه : كدر وهبوط قوا وحما وعدم اشتها وتتره‌مه

وقطعهٔ قطنیه‌نك سرتلكی واغشیهٔ ظاهره‌نك احتقانی اولوب دوامی بر قاچ ساعتدن بر ایکی کونه قدر تخلف ایدر .

اعراض موضعیه : ایاغك حرارتی وحسیتی ومشیك صعوبتی یاخود عدم امکانیدر . علت طرف قدامیلرده ایسه حیوان آیاقده طوررکن طرف معلولی خط عمودینك ایلروسنده بولندیرر وقوجوندیغیچون بطائتله تحریك ویالکز اوکجه‌لرینی ارضه تطبیق ایده‌بیلدیکندن یورویوشی بر طرز مخصوص کسب ایدر واطراف خلفیه بدنی کرك ایلرو سوق ایتمك وکرك ثقلتنه تحمل ایلمك ایچون مرکز ثقلت آلتنه کیرمکه یعنی خط عمودینك ایلروسنده بولنمغه مجبور اولور . اکر ایاقلردن بری قالدیریلورسه دیکر آیاق اوزرنده استنادك عدم امکانی کوریلور . حیوان بدنی تحریك ایتمیه‌رك ایاقلریله یری اشر . برقاچ کون نهایتنه قدر حیوانك دائما یاتوب‌قالمسی عضومأوفده جرحه وسمج (اوزوله . صیرله) عمیق وقوعنی ایما ایدر .

اکر علت اطراف خلفیه‌ده ظهوره کلورسه اطراف اربعه مرکز ثقلت بدن تحتنده یکدیکرینه تقرب ایلر . اطراف قدامیه‌نك شو وضعیت مجبوریه ومتعبه‌سی بالاخره انلرك دخی مرض مبحوثه دوچار اولمارینی انتاج ایدر . مشی وحرکت همان غیر ممکن اولدیغندن حیوان صیقیجه ومدتلیجه یاتمق مجبوریتنده بولنور واکر علت درت ایاغه‌ده عارض اولورسه حیوانك الدیغی وضعیت اطراف قدامیه‌سی معلول اولنلرده‌کینك عینی اولمقله برابر ایاقلر دائما متباعد وانضجاع (یاتمق) متمادی ودوارده کورلدیکی کبی بعض حیوانلر دیواره طیانوب ایتکله‌دکارندن حیواناتك حس ایتدکاری وجع واضطرابدخی بلکه دوراکنه مشابهدر .

نتایجی . ـ ١ ـ نزف ایله نتیجه‌لنور : بو شکل مرضیده نزفك

وقوعبولدیغی نسج شبکی شیشر . عظم رجل جهت خلفیه سندن قایه‌رق وریقات نسج ورقئ قدمی وقرن ورقیدن آیریلور ودم ناحیهٔ اکلیلیه سمتنه صعود وارتشاح ایدر . ۲ ـ التهاب وتقیح صورتلریله نتیجه‌لنور : بو شکلده انسجهٔ تحت قرنیه التهابه مقر اولمقله برابر تقیح دخی ایده‌بیلور . شو حالك وقوعنده قیام امکان خارجنده ووجع غایت زیاده اولوب قیح حویه (زه) دن ظهور وجریان ایلر . ۳ ـ غانغرنله نتیجه‌لنور : انساج ورقیهٔ قدمیه وقطیفویه غانغرن اولوب ظلف دوشروشواثناده اعراض عمومیهٔ غانغرنیه ظاهراولمغله نبضده ضعفیت وحرارت بدنیه‌ده تدنی واغشیهٔ خارجه‌ده مور رنك کوریلور .

حالت مزمنهٔ علت : اکر داء الرجل حاد مدت قلیله ظرفنده شفاپذیر اوله‌مزسه مزمناشه‌رك ظلفك افرازیله شکلنه تغیر ایراث ایتدیکندن حافر شکل ۱۲۵ ده کورلدیکی وجهله اوزایوب یاصیله‌رق

شکل ۱۲۵ داء الرجل مزمنه مصاب اولان حافر

قیزاغه بکزر بر بچم کسب ایدر . حافرك وجهی یکدیکرینه متقارب افقی والیاف قرنیه‌دن عبارت بر طاقم دائره‌لرله مجهز اولوب اوکجه دخی سنبکه نسبتاً دها سرعتله تمو ایتدیکندن فوق العاده یوکسلور .

حافرك وجه اسفلنده صحن (آیه) بسبتون طولغون و نسر (چتال)ك جزؤ قدامیسی محدب وخلال جانبی (مایه‌نك یانلرنده‌کی بوشلقلر) ایله

پك عميق بولنور . آيەنك مذكور انحدابى تبـديل محل ايتمش اولان عظم رجل حافەسـنك مصـادف اولديغى نقطەده پك زياده اولوب بو نقطەنك اينجلوب اوزيلەرك تحتنده كائن انسجەيى ملتهب ياخود كمئوى (ياره‌لرك محيطنده حصوله كلان منطـار كبى لحوم زائدەيه شبيه) ويا شيشمش اولەرق آچيقده براقديغى كوريلور كه علتـك بو شـكلنه ـ هلال Croissant ـ اسمى ويريلور .

دائراً مادار جدار ظلف وخصوصـيله سنبك نسج ورقئ قدمى وقرن ورقيدن آيريلەرق ترك ايلديكى مجف مسـافه داخلنه قوريمش قان وتوز اولمش طرناق انقاضى طولار ويكيدن تشكل ايدن برطبقهٔ قرنيه واسطەسـيله جوف مذكور تحديد اولنمش بولنور كه شو طرز تشكلك هيئت مجموعەسى تغير شكل حافر ووجع اصلىيه منضم اولان ـ داء النمل (قارنجەلى طرناق) ـ ايله ـ فتق قرن ورقى ـ (مباحث مخصوصنه مراجعت ايديله)يى وجوده كتيرر . داء النمل وقوعنده الياف جديدەنك معوج وافقى اولەرق تمايل وانحراف ايتمسندن متحصل كثافت جدار مشاهده اولنور .

داء الرجل مزمنده طوپاللامه آز چوق شـدتلى اولمغله حيوان اياغنى ايلرولديركن اك صـكره سنبكنى يردن آييرر وباصاركن اك اول اوكجەسنى يره وضع ايدر . هلال دنيـلان حالت مرضيەده قيام ايله مشى وحركت دائما غير ممكن اولور . اياق اجرا ايديلان معاينـەدن تألم وقرع (ضرب) ايدلدكده غيرطبيعى برصدا تكون ايدر . اثناى مشيده حيلرده حاصل اولان حركات احتـلاجيه ـ تپيك ـ ده كوريلان قوللرك طرز ترفعى اكديرر .

تداويسى : داء الرجل حاد . ـ آز چوق زياده مقدارده وبعض

حالاتده تكرارى مقتضى اولان فصد اجراسى وقوللردن فصد وقسم مأوفه مبرد وقابض موضوعات تطبيق ايدلمسى وكل ارمنى ياخود ياخود كللى چاموردن مرتب ضمادات قوللانمسيله تازه وراطب طوتلمرى وعضو معلوللك ماء جارى تحت تأثيرنده بولندير لمسى وچاى ودره كبى مقصده خادم وسائط مفقود اولديغى حالده ــ جهاز مارتن ــ شكل ١٢٦ تداركيله مطلوب اولان نقطه‌نك ممكن اولديغى قدر اوزونجه مدت

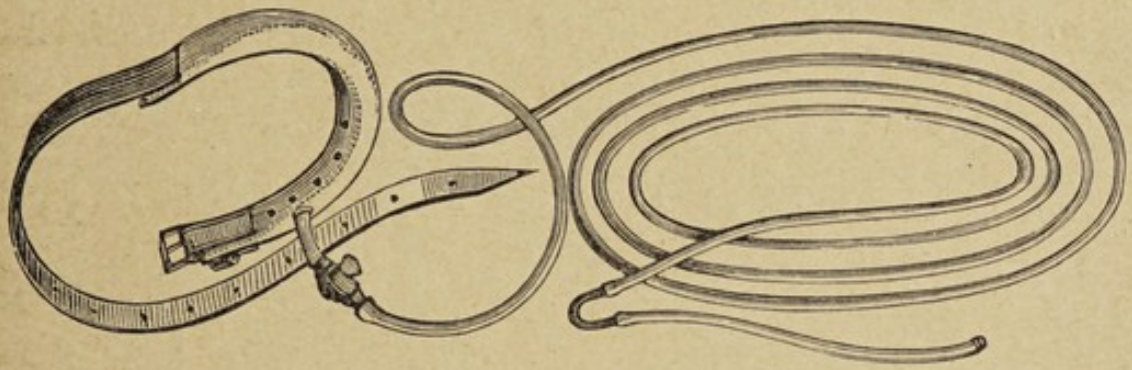

شكل ١٢٦ اقسام اسفليهٔ اطرافه مخصوص آلمانيا كارى جهاز مارتن

صغوق صو جريان دائميسى آلتنده طوتلمسى وقوللرك قورى قوريه ياخود سيركه ايله اوغولمسى وحيوانك قباجه اوت اوزرنده ياتيرلمسى وداخلاً مسهلات ملحيه وكهرچله‌لى مشروبات ومرخيات ويرلمسى لازمدر.

داء الرجل مزمن ــ داء النمل وفوعنده سنبك وحاميه (مه‌لر) وجانبين حافر (تربيعلر) ده ارتباطى مختل اوله‌رق آيرلمش بولنان ظلفى كاملاً كسيلوب آتيلور وظلف معلوله اويغون اولمق اوزره دليمش بر نعل آياغه چاقيلور. ناحيهٔ اكليليه‌يه منفطلر تطبيق اولنمقله برابر ظلفك يكيدن سورمسنى تسهيل وتنظيم ايلمك ايچون ياغلامق ويموشاق طوتمق خصوصنه حصر نظر دقت ايديلور. هلال وقوعى تقديرنده ايسه كثافت وخشونت كسب ايتمش اولان طبقهٔ قرن ورقى اينجلديله‌رك

تحتنـده‌کی اجزای مأوفه‌یی خفیفجـه ضغط ایدن غیار (تیمار) اوزرینه مناسب برنعل چاقیلور . اکر تحت الخف (طبانك آلتی) قروح ورم ونخرهٔ عظم رجل کبی آفات دخی موجود ایسـه قیحه ممر کشاد ایتمك واقسام مریضه‌یی قازیمق ایجاب ایدر . والحاصل اك صوك چاره اولمق اوزره ایجاب حاله کوره بوقاغیلغمك آلت یاخـود اوسـتنه ـ خزع عصب خفی ـ عملیه‌سی اجرا قلنور . منتظر اولان نفع وفائده‌یه مبنی نعللنمنك اهمیت والزمیتی درکار اولوب بونك ایچـون فرانسز یاخود انکلیز اصولنجه نعللنه‌جکی وجهـله طبانك یوتلمسی لازمکلور . انکلیز طرزی طبانك طولغونلغنی تضییق ایتمیه‌رك جدار ظلفی‌افقی بروضعیتده طوتمغه دها مساعد اولدیغی ایچون دیکرینه مرجح وشـارلیه اصولنده نعللنمك مخـاذیر عدیدهٔ مجـوثه‌یه قارشو امنیت و محسـناتی موجبدر نعلبندلك بحثی . هرحالده طرناغمك یموشاق طوتلمسی‌مقتضی واهم وحیوانك یموشاق طوپراقلی ومزروع اراضیده چالشدیرلمسی نفع وفائده‌یی مستلزمدر .

٣٤٠ ـ داء الرجل بقر . Fourbure. Limace. بربرندن بالوجوه فرقلی برقاچ نوعی واردر .

١ ـ داء الرجل فرسه پك زیاده مشابه وتعبیر وتوسیم خصوصنده دخی آندن بی فرق اولدیغی حالده یالکز حیوانك مأکولاتنك مدخلی اولمیه‌رق سرت وسیجاق اراضیده خیلی امتداد ایدن خدمتدن نشـئتله بالترجیح اطراف خلفیه‌یی زحمدار ومشی وحرکتی دشـوار وبنابرین حیوان معلولی چوق وقت یاتوب قالمغه اجبار ایدر . حما وعدم اجترار وعمود فقاریده انحداب کوریلور ومریض سریعاً زبونلشورکه بو علت تداوی ضمننده داء الرجل فرسه ایدیلان معامله وتیماره طـالب وبقره

مخصوص اولان خدمات بالطبع طرناغی پك زیاده اوزوب اورسلیه‌جکندن نعللنمسی لزومی صورت مخصوصه‌ده نظر دقت و اهمیتی جالبدر .

٢ ـ طرناقلرك آراسنه طاش وقوم صیقشمق وعضو مذکورك جلدینی اضطرابلندیره‌جق سائر برجسم اجنبی کیرمك کبی اسبابك تأثیریله مسافهٔ بین الاصبعینده ظهور واوراده‌کی رباطه قدر توسع ایدن برالتهاب متقیحدن عبارت وداء بذاقه Limace دینلان علت اولوب قیونلره عارض اولان تقیح قدم اغنام ایله چتال علتلرینه اولدقجه مشابهتده بولنور .

اعراضی : ابتدای ظهورنده علت آرد آیاقده ایسه حیوانك او آیاغنی سیلکمسی واوك آیاقده ایسه قالدیروب یردن کسمسی واثنای مشیده طوپاللامسی وبراز وقت صکره یالامق ایستیه‌رك آزاجق یالادقدنصکره آجیدیغیچون واز کچمسی ومعاینه ایدنی باشیله مدافعه‌یه چالشمسی آخوردن چیقمق استمامسی ودها صکره‌لری آیاغك ناحیهٔ اکلیلیه ودها یوقاری‌یه قدر شیشمسی وپارمقلرك یکدیکرندن شیش سببیله آیری بولنمسی و آرتق حیوانك آیاقده طوره‌میه‌رق یاتوب قالمسی و شدتلی برحمایه ابتلاسیله پك جزئی یوب کویش کتیرمامسی وشو اثناده مسافهٔ بین الاصبعینده خراجه‌نك تشکیلیله اجزای متموته‌نك ام القیح (چیبان اوزی) طرزنده منفك اوله‌رق علتك فرسده کوریلان جرذ (شکر باشی) ه یاخود انسانه عارض اولان داحس (دولامه) ه بکزمسی وپیدرپی حویه‌لرك تقیحیله طرناقلرك دوشمسی والتهابك توسع وترقیسیله علتك التهابات مفصلیهٔ متقیحه ایله اختلاط ایلمسی مثللو اعراض مشاهده اولنور .

تداويسى : علتك درجهٔ شدتنه وتحصل ايتديكى اسبابك طبيعتنه كوره تخلف ايدرسه‌ده على‌العموم بدايت مرضده اسبابنك دفعيله مريضى قباجه اوت اوزرنده بولندیره‌رق استراحتنه ونظافتنه دقت وملين حاملره مداومت والتهابك تقرر ايتمش اولدیغى كوريلورسه مرضه قريبتى اولان ناحيه‌دن فصد وفلام ايله سيركجه چاره‌رق حجامت ايتملى تقيحه قارشو دخى ميشه قبوغى مطبوخندن ياخود كبريتيت نحاس وكبريتيت حديد كبى مواد محلوللرندن مرتب غسللره دوام ايتملى خراجه ظهور ندە وسعتليجه آچوب وناسور موجود ايسه ياروب تقيحى تعجيل ايچون سيجاق حاملر ترتيب ايدلملى رم عظم مرهم مصرى ومايع ويللات وحامض فنيك مثللو مناسب كاويلرله وبعضاً اقتضا ايدرسه داغ تيموريله داغلانملى ارتباطى مختل اولان طرناق قطعه‌سى قالديريله‌رق تره‌منتيلى موضوعه‌لر وضع وتطبيق قلنمليدر . علت مجوثه عظم ووتر ورباط چوريمسى وعلل سائرهٔ مفصليه ايله اختلاط ايدوبده مداوات مذكوره‌نك حسن نتيجه‌بخش ايده‌ميه‌جكى اكلاشيلورسه اوحالده بالعمل پارمغى كسملى وبو قدر معاملات وعملياتك حيوانى ضعيفلده‌جكى دوشونيلورسه وقت فوت ايتمكسزين قصابه صاتمليدر .

٣٤١ ـ داء الرجل كلاب . Aggravée بو علت كلبك طبانتى

ستر ايله ارضه اولان استنادينى تأمين وخشونت طبيعيه‌سندن طولايى دلكه تحمل ايدن صاغرى ناميله طانيديغمز سختيان كبى اوزرى دانه‌لى بشرهٔ كثيفه‌نك تحتنده واقع شبيكهٔ وعائيه‌نك التهابندن عبارتدر .

اسبابى : كونشدن قيزمش سرت وطاشلق ياخود قوملى وياخود قار وبوزله مستور اراضيده طول مدت كزوب قوشان آو كوپكلرى

آياقلرينك بشرهٔ كثيفه‌سى رضوض مكرره‌سنك نتيجه‌سى يعنى بشرهٔ مذكوره‌نك قورويوب اينجلمسى وحسيتنك مشتد اولمسى واسباب علتك دوامى نسبتنده تخرش والتهابك تزايد ايلمسيدر .

اعراضى : آياق شيشوب بشرهٔ كثيفه حرارتلى وقرمزى ووجعلى اولوب حيوان كوجلكله عذرلى اياغنه استناد ياخود يردن كسه‌رك رفع ايدر . مداواتى اهمال اولنديغى حالده طبانك چاتلامقدن حاصل اولان ياره‌لرينه طرناقلرك دوشمسى كبى نظامسزلقلر دخى انضمام ايتديكى اثناده حيوان شدت حمى ايله مضطرب الحال واكل وشربى ردايله اولديغى يرده بى مجال ياتور .

تداويسى : بدايت مرضده يالكز حيوانك استراحته تركى كافيدر. التهاب تقرر ايتمش اولديغى زمان اوجاق قورومى وكل واسپانيا بياضى دنيلان تباشير وسيركه‌دن مرتب ضماد قابض ياخود خلاصهٔ اسرب ايله غليسرين مخلوطلى ضاغطلر مفيد اولور . اكر التهاب ايلرولمكده بولنورسه سوت واتمك ايچى وياغدن ضماد ملين ترتيب ايديلوب حيوانه يديرمامك اسبابنك تهيه‌سيله تطبيق اولنور. حيوانه يالكز سوت ويره‌رك التهاب وحما زائل اولنجيه قدر پرهيز ايتديريلور . آياق زياده شيشه‌رك كمال الم واضطرابندن حيوان سيزلانورسه قسم مأوف حجامت وايجابى تقديرنده بالعمل شق ايله تيمار ايديلور .

٣٤٢ ـ داء الرجل ولادى . Fourbure de parturtion داء الرجل عاديدن يالكز اسباب جهتيله فرق اولنوب وضع حمله متعاقب ظهور ايدر .

اعراضى : علت وهلةً ظاهر ودرت اياقده بردن حاصل اولور .

حيوانك سوتى كسيلور . اعراض سائره‌سى وحتى تداويسى بيـله داء الرجل عاديدن فرق كوسترمز . انجق بعض بيطارلر فصددن امتـناع ايتمكده‌درلر . قسراغك طاينى ياندن آيرماملىدر .

٣٤٣ ـ **داء الرقص** . رقص قدسى . رقص سـنگى . خورا . Danse de Saint-Guy. Chorée. فرس ايله بقرده نادراً كوريلور . اكثريا كوپكلرده مرض كلابى متعاقب ظهور ايدر .

اسبابى : مبهم .

اعراضى : عمومى ياخود اقسام مختلفهٔ بدنيـه‌نك بر ويا بر قاچ عضلاتنه احتلاجات ارتجاجيه (چارپنمه طرزنده عضلاتك حركات غير اختياريه‌سى) عارض اولور . تقلصات عضليه (عضلاتك چكيلمسى) احتـلاجات قوتنده وقوعبولوب طوررکن آراده بعضيلرى پك بللى اولەجق صورتده شدت كوسترر .مشى وحركت مشقتلى نبض وحسيت خللدن سالم وبرى بولنور حالات عموميهٔ حياتيه‌نك نظامنه چوق وقت سكته كتيرمزسه‌ده لكن مريضى يواش يواش يافقردمه وياخود فلجه‌كرفتار ايدر . علت مجوثه ايلرجه وبلكه سنه‌لرجه متمادى وعدم قابليت التيامى وخامتنه بادى اولور .

تداويسى : جوز مقيء ومضاد تشنج ادويه وحمامات بارده وحفظ الصحه قواعدينه رعايت واهتمام وجرعهٔ سيره‌ده‌ى مثللو وسائطه مراجعتله ايسه‌ده نتائج قطعيه غير محققدر .

٣٤٤ ـ **داء الفرفير** . فرفريه Purpura فرس وكلبه مخصوص ودائما بعض علتله مختلط اولان واز چوق شـدتلى وپارمغك تضييقيله زائل اولميـان بر طاقم قرمزى نقاط شـكلنده تكون وجلدى ابرص

(آبراش) وقيلدن عارى اقسام عضويه‌ده دخى كلى جزئى توسع ايدر . جلد تدريجاً لون مزبورى ضايع ايتمك صورتيله علت سكز اون كون امتداد ايده‌بيلور .

تداويسى : اغسال بارده ويا قابضه‌يه ودم متغير اولمش اولديغى تقديرده مقوياته مراجعت و آيروجه داخلاً كئول ياخود عطر ترمنتى اعطاسنه مسارعت قلنماليدر .

٣٤٥ ـ داء القمل . تقمل . بتلنمه Phthiriase

اسبابى : طفيلاتدن از جمله كهله وطاووق بتى واسكى قورى اوت بوجكى وكنه كبى حيوانجقلرك وجوديدر .

اعراضى : شدتلى قاشنمه وقيللرك سقوطى ودقتله آراشديرلديغى حالده مذكور طفيلاتك بولنوب كورلمسيدر . كهله فرسك كاكلنده ويله‌سنده وقاعدهٔ ذنبنده كوريلور . اكر طفيلات زياده بولنورسه حيوانك استراحتى بالكليه منسلب اولمغله ضعيفلشور . باركيرلرك بر آراده ازدخامى شو حاله مستوليه طرزى طاقنديرر .

تداويسى : كهله‌سى چوق اولنلرى آييردقدن ووجودلرينى كاملاً قيريدقدنصكره دخان وخربق وبت اوتى كبى شيلردن برينك مطبوخنى حيوانك يالامامسنه دقت ايدرك قوللانملى وبنزين وعطر ترمنتى دلك وباركيره عطر مذكورى ايجاب ايدرسه داخلاً اعطا ايتماليدر . اجسام دسمه (از جمله اچ ياغى) دخى غايت موأثردر .

قيزمش اسكى اوتلر كهله‌يه مشابه بو نوع بوجك يتاغى اولوب باركيره سرايتله شدتلى قاشنمه كتورر .

طاووق بتی اخورده کزن یاخود بسلنیلان طاووقلردن حیواناته انتقال وانتشار ایدر .

اعراضی : شدتلی قاشنمه ایله برابر قیللرك دائروی سقوطی اولوب پك زیاده وسعت کسب ایده‌بیلور .

تداویسی : طفیلاتی تلف وطاووقلری دفع ایله‌در .

کنه خصوصیله آو کوپکلرینی اضرار ایلدیکی کبی بر نوعی بارکیره ونوع دیکری بقره بتخصیص مسلط اولور .

تداویسی : زیت یاخود بنزین وعطر ترمنتی ایله کنه‌لره طوقنمق واکر بر قاچ دانه‌دن عبارت ایسه قوپاروب آتمق کافیدر .

٣٤٦ ـ داء الكلب . قودوز علتی Rage ذوالحافر وحیوانات مجترهٔ کبیره وصغیره وکلب وکدی وطوشانده ودها سائر حیواندە ظهور ایدر . علت دائما مهلك ایسه‌ده التیام بولمش اولدیغنه دائر بعض قیدلر مصادف نظر حیرت اولمقده‌در .

اسبابی: قودوزك صالیاسی واسطه‌سیله سرایتدر. مدت تفریخ اصول تلقیح دماغی ایله تعجیل ایدیلور (پاستور) .

داء مجهولك دماغده ومخده تمکن ایتمش اولمسنه کوره اعراض متنوعه عرض ایدر .

کلابده ـ ١) متهور قودوز .

اعراضی : حیوانك خویی‌د کیشوب انتباه فوق العاده وحرکات غیر معتاده اظهار ویاخود وضع وطوریله کدر وهیجانی ایما واشعار ایدر . شویلکه کدر وراحتسزلك زماننده هیچ بر یرده وهیچ بر وضعیتده قرار ایده‌مدیکندن مخفی محللر آراشدیروب ایزبه‌سنك الك

ايچروسنه ياخود بوله‌بيلديكى خالى بر يره چكيلوب ياتار . انتباه وتهور زماننده دخى آلتنه سرلمش اولان اوتلرى دارمه داغين ايدوب نامعلوم بر ايزك پيشنه قوشيورمش وانك جستجوسنده بولنيورمشجه‌سنه تك وپودن خالى اولماز . وجودى اولميان بر شيلز كوريورمش كبى خيالاته قارشو حاولار وسينكلره صچرار آتلار .

نظرينك حالى قرارسز ومكدر وقورقونج اولور . بو حاللرده ينه مأكولاتى رد ايتمز وصودن قورقمز [١] . بلع (يوتمق) ايچون حس ايتديكى مشكلاته رغماً صو ايچمكه چالشور . اشتهاسى آزالمق ياخود محو اولمق دكل بلكه فاسد ومختل اولمق حسبيله طبعنه موافق ومأكولاتدن معدود اولميان شيلرى بيله يوتار .

علت تماميله تقرر وتحقق ايتدكده كلب بلا سبب ياخود پك جزئى قيزديرلمسى عقيبنده غضب وتهور ايدرك طوته‌بيلديكى اشخاصى ويتشه‌بيلديكى كافهٔ اشيايى ايصيرر . براز عوعوهٔ عاديه‌دن صكره سسى دكيشوب بوغوق وقيصيق ودرجاتى مختلف وقودوز اورومه‌سى تعبيريله متميز صدالر چيقارر كه بو آرالق دوچار اولديغى تهور نتيجه‌سى اوله‌رق آغزندن پكچوق صاليه آقار .

كلب عقور همجنسندن برينى كورديكى آنده متهور ووجودينك نقاط مختلفه‌سنده حكهٔ شديده متحصل وادراكدن همان محروم اولمق درجه‌لرينه كلديكندن عمليات ضمنده معروض اولديغى شدايد ايله ضرباتدن غير متأثر اولور .

دائمى اولميان شونوباتى متعاقب آز چوق وقت امتداد ايتمك اوزره

---

[١] بناء عليه علت مجهوله‌يه « خوف من الماء » توسيم وتعبيرى معناسز ومناسبتسز اولور .

حيوانه برسكونت كلور وبواثناده بولندينى محلدن ياخود خانه‌دن فرار ايله انسان وحيواناتدن هر نيه راست كلورسه دالايه‌رق تهلكه‌يه القا ايدر . تهج وتهورينك درجهٔ شدتنه كوره تخلف ايدن مدتك كذراننده صكره قودوزك جميع قوا وفعاليتى زائل ومعدوم واطراف خلفيه‌سى مفلوج اولور كه آرتق كنديسنك هلاكى‌ده پكچوق تأخر ايتمز .

٢) ساكت قودوز . باغـلى قودوز Rage mue : اعراض ابتدائيه‌سى متهور قودوزدن فرقسز ايسه‌ده كيدرك حيوانك فك اسفلنه فلج طارى اولمغله اندن آيريلور . بو حالده حيوان مكدر وديلى صارقق بولنوب آغزندن پكچوق صاليا كلور واغشيهٔ مخاطيهٔ فميه‌سى توز وكيرله ملوث وماومسى مور رنكله ملون كوريلور .

اللرنده ياره‌سى اولنلر حيوانك بوغازينى معاينه اثناسنده لعابنك بولاشمامسنه دقت ايتمليدر .

علتك كرك متهور وكرك ساكت قودوز شكللرنده مدتى سكز اون كون‌قدر تخلف ايدرسه‌ده حيوان على الاكثر دردنجى كونى مرد وهلاك اولور .

داء مجوثه كوپك ياورولرينك مبتلا اولدقلرى احتلاجدن وصرعه وبوغازده جسم اجنبى قالمق عارضه‌سى وخناق والتهاب امعاى فوق الحاد وامتلا آت فوق العادهٔ معائيه وعلت ديدانيهٔ معائيه وقولاقلرده اجسام اجنبيه‌نك موجوديتندن نشئت ايدن حالات مرضيه وسائر علل متشابهه‌دن فرق وتميز ايدرك هر متلاشى واحتلاجى حركتلر كوسترن و آغزلرندن صاليا آقيدان كلابك قودورمش ايدوكنه حكم ايتماليدر .

علتك تشخيصنى تأييده مدار يعنى موجوديت محتمله‌سى اوزرينـه تجربه وتحقيق اجراسى حالنده بيلنمكه الك زياده سزاوار اولان آفات :

معده‌ده اجسام اجنبيه‌نك كورلمسى وياخود قودوزك صاليا وقان ودماغ ومخ وسائره كبى كرك محصولات مرضيه وكرك اجزاى عضويه‌سى صحتده بولنان بر حيوانك مثلا بر طاوشانك يا ثقب منشارى اصوليله دماغنه ياخود احتقان تحت جلدى طريقيله بدننه تلقيح ايديله‌رك مرضك بالسرايه حصوله كتيرلمسيدر .

حيوانات سائره‌ده اعراض عموميه كلبده مشهود اولانه قابل قياس وتطبيق ايسه‌ده يالكز حيوانات سائره‌نك قوت وطبيعتلرنجه اعراضده اكسك زياده بعض تعديلات وقوعه كلور . مثلا كدى غايت خرچين وتتيز اولوب طرمالامغه ايصيرمغه حرصى آرتار . فرس قوتلى اولمق حسبيله دهشتلى وتهلكه‌لى هجوملر ايدرك قاپار چارپار تپر . بو حيوانده‌ده سائرلرى كبى خوف من الما اثرى كورلمز وبر كلب كوردىكى آنده تهور ايدرك بطش وشدتى كنديسنى ايصيروب قوپارمغله كچشديرمك استر . صداسنه فرقلى بر تبدل كلديكى حالده براز صكره مفلوج اوله‌رق كبرر . بقر دائما سانجيلرله متألم وهمجنسنه متهور كورينور مرعاده اشياى موهومه‌يه صالديرر چوبانك كوپكنه هجوم ايدر . طوشان نادراً ايصيرمق هوسنده بولنوب كندوسنده علتك مدت تفريخى پك قصير اولديغندن دكرلى معيار يرينى طوتار . الحاصل اعراض مرضيه كافهٔ حيواناتده تبدل طبيعت ونوبات تهور وفلجدن عبارت اولمق اوزره اساساً بر سياقده معروض اولور .

تداويسى : داء الكلب مصدق ايچون چاره يوقدر . انجق قودوز دالاديغنك عقيبنده ياره‌يى بيقايوب قاناتمق واوست يانندن صيقيجه بر رباط وضعيله بوغمق وبلا افاتهٔ وقت ترجيحاً داغ تيمرىله داغلامق لازمدر . مادهٔ ساريهٔ داء الكلبك اورده‌يه احتقان ايدلمسنك بادئ

معافیت وسلامت اوله بیله جکنه دائر «غالیته»نك ویردیکی رأی «پاستور» طرفندن رد اولنمشدر [١].

ضابطهٔ صحیه : سرسری کلبلری دفع وتنکیل وخانکی اولنلرك بیونلرینه صاحبلرینك نامنه مارقه‌لی تنکه پوللر تعلیق ایتمك وایصیرملرینی منع ایچوندخی تلدن اورمه برونصالق طاقمق وسیوری دیشلرینی کورلتمك اقتضا ایدر .

ایصیرلمش اولدیغی کوریلان حیواناتی تحت حجزه آلوب داءالکلب اثری ظهور وتحقق ایدنجه ایصیران وایصیریلانی اتلاف ودرحال کیفیتی اعلان ایتمك ومحل وقعه‌یی فنه تطبیقاً تمیزلمك لابددر .

مدت تفریخ : هر جنس حیوانده یکسیاق اولمدیغندن کلابده آلتی کوندن بر سنه‌یه وفرسده اون اونبش ماهه قدر اوزایه‌بیلور «بوده‌ن . پیه‌تریمان» . بقرده اونبش ماهه دکین امتداد ایده‌بیلور «اوماسون» . دیکر حیواناتده دخی اونبشدن طقسان کونه قدر تخالفی ممکن اولور .

٣٤٧ ـ داء النمل . قارنجه‌لی طرناق ☜ داء الرجل .

٣٤٨ ـ داء بذاقه ☜ داء الرجل بقر .

٣٤٩ ـ داء برايد ☜ تبول زلال .

٣٥٠ ـ داء بهر . ضیق نفس Asthme : بو علت قصباتك قمیص داخلیسنك تشنجی موجب وعصب رئوئ معدویه عائد ومتعلق اولان

---

[١] کرچه «سینیول» بوبله دیورسه‌ده حالبوکه «غالتیه» نك رأینی «پاستور» رد ایتمیوب تعدیل ایتمشدر . «غالتیه» مادهٔ ساریه‌نك خالص اوله‌رق احتقانی توصیه ایتدیکی حالده «پاستور» مادهٔ مذکوره‌یی کندی معلمنده اصول مکتومی وجهله ترقیق وتخفیف ایدرك مصابینی تحت الجلد احتقان ایله تداوی ایتمکده‌در .

برعلت عصبيه وياخود نوبت وشدتله ظهور ايدن عسرت تنفسدن عبارت بر حالت مرضيه‌در .

اسبابی : حيواناتك قوشولرده زورلانمسی وتوزلو وفنا اوتلری يمسی ظن اولنور .

اعراضی : حيوان مكدر ودرمانسز اولوب سهولتله تنفس ايده‌ـ بيلمك ايچون اطراف قدامیه‌سنی يكديكرندن تبعيد وباشنی يملكه اسناد ايدر . مناخر زياده منبسط وشهيق زحمتلو وزفير مديد اولمقله برابر ينه بر زمانده اجرا اولنور . صوليغانده كی نفض الاوتار يعنی بوكرلرك احتلاجی حركاتی بو علتده كورلمز . نبض الك زياده سكز ساعت دوام ايدن نوبتك شدتی نسبتنده سريع وفقط منتظم واثر حما ايله سيلان انف مفقود كوزلر قرمزی ومحتقن اولور . اولاً قوری وبعده راطب اوله‌رق حاصل اولان سعال عميق و وجيع وصفيری اولمغله صوليغان اوكسوركندن فرقی بالسهوله اكلاشيلور .

تداويسی: قوری اوت وصمان ويرليه‌رك حجمی آزوفقط مغدی مأ‌ـ كولات ايله يوميه ٨:٦ درهم اعشاری آنيسون و١٢:٨ درهم اعشاری كوزل عورت خلاصه‌سی معجون شكلنده ويرلميدر . مريض صحی وهوادار برآخورده استراحته ترك و وجودی اوت دمتيله قوری قوری‌يه دلك ايدلميدر .

بقرده ظهور ايدن داء بهر آغزآچيق ديل صارقق اولديغی حالده تنفسك آغز طرفندن اجرا اولنمسی وكيفيت هضمك مختل وبطنك منتفخ واجترارك انقطاعيله نوبتك دوامی مدتنجه افراز لبنك دخی منقطع اولمسی وانقباض وقوعی كبی بالاده ذكری سبقت ايدن اعراضدن فضله علامات اظهار ايدر .

كلبلر حيوانات سائره‌يه نسبتله بو علته دها مستعد ومصاب اولوب اثنای دوام مرضده متصل آغزلريله تنفس ايدرلر . ونشئه‌سزلكلرندن راست كلدكلری يرده ياتارلر بوحيوانلر صوسزلقدن زياده‌سيله مضطرب وفم وبلعوملرينك غشای مخاطيسی محتقن اولور . صغوق صو ايچمكی وتنها برمحلده ياتوب راحت ايتمكی آرزو ايدرلر . مرض مبحوث صوليغان وامراض رئويه وقلبيهٔ مزمنه‌دن فرق وتميز ايدلماليدر .

٣٥١ ـ داء جاورسه . سلاق Muguet . ـ قلاع . آغزقبارجغی . شاب Aphtes : قوزی وقيون وطايلره عارض ويكديكرينه پك زياده مشابه اولان بو ايكی مرض وهنی وسؤ قنيويدر (درمانسزلق وصيصقه‌لقدن نشأت ايدر) .

اعراضی : آغز قرمزی وحرارتلی اولور . بعده منفرداً ياخود مجتمعاً ظهور ايدن غير منتظم بياض نقاطك سقوطيله بتكرار تجددی كوريلور [١] . آغز قبارجغنده محصولات مرضيهٔ مذكوره خلف فمی استيلا وحيوانی ضعف والمه القا ايدر .

تداويسی : نظافته وقواعد سائرهٔ صحيه‌يه رعايت ايتمك ومواد حامضه غرغره‌لری وقلوريت پوتاس وسفوف شكر وپك تمديد ايدلمش حامض فنيك قوللانلمق ايله‌در .

٣٥٢ ـ داء حفر . اسقوربوط Scorbut : حيواناتده نادرالوقوع اولوب « رول » فرسده و « ارندهوبه‌ر » غنمده و « زوندل » كلبده

[١] داء جاورسيه‌نك اسبابنی « اوئيديوم آلبيقانس » ناميله معلوم اولان ذات القاح خفيه‌نك اسپور (بزر) لرينه اسناد ايدرك مخاطئ فمده حصوله كلان غشای كاذبك انلردن تشكل ايلديكنی و ـ ليمون صويی ـ سورمكله شفاپذير اولديغنی « دوزيمتری وترينز » بيان ايديور .

و «قووه . پرادال . لاغوس» نامان دخی خنزیرده کورمشلردر . علت منفرد اولهرق ظهور ایدر .

اسبابی : فنا غدا ومحصولات متخمره ومضر صحت اولان مساکنده ارام واسکان .

اعراضی : بدایت مرضده وصمت (تعب) وضعف وعدم اشتها عطش اغشیهٔ ظاهره‌ده لون خفیف یرقانی مؤخراً ثانیده قبارمه یموشامه مورارمه وبالسهوله قانامه استعدادلرینك حاصل اولمسیدر . اکر علت اسکی ایسه اغشیهٔ مخاطیه‌ده تقرح واسنانده انعرای اصل (دیش کوکلرینك میداندہ قالمسی) نفسده کراهت وتعفن ولعابده تکثر وقوعبولور ولعاب مذکور ایپلك کبی اوزار . اغشیهٔ مخاطیهٔ هضمیه‌ده اکثریا سیلان دم وحیوانده انقباض ومتعاقباً اسهال وقولایلقله قیللرك یولونمسی واوجاع مفصلیه وحالات عمومیه‌نك تغیر وفسادی وضعفیت واسهال وقروحك تقیحی وسیلان دمدن نشئت ایدن لاغرلك مشاهده قیلنور .

تداویسی : اغدیه‌یی تنوع ایتدیره‌رك حیوانك جنسنه کوره قوری ویشیل اوت وپالاوط وکستانه وجذور وتازه لحم ویرمك وماء غولار ومانغانیت اخیر پوتاس کبی ادویه ایله تهیه ایدلمش غرغره‌لر قوللانمق ومتزلزل اولان اسنانی قلع ایتمك ومساکن حیوانیه‌نك هر وجهله نظافتنه وهواسنك جیادتنه دقت ایتمك وحیوانات مریضه‌یی جایرلرده بولندیرمق صورتلریله‌در .

٣٥٣ ـ داء زورقی Maladie naviculaire : غمد سیسامئ صغیرك التهابی اولوب ضیق الحافر ایله اختلاط وترافق ایدر داء مجوثك ضیق الحافرله نتیجه‌لنمسی یاخود صفت مخصوصه‌سنی محافظه ایدرك منفرداً

اجرای حکم مضرت ایلمسی آیروجه دقت وتحقیقه محتاج برکیفیتدر . انجق هر ایکی صورتده‌ده ضیق الحافر (مبحث مخصوصنه باقیله) اعراضندن فضله اوله‌رق یالکز اوکجه‌نك اوستنده‌کی بوقاغیلغك بوکوتی نقطه‌سی تضییق اولندیغی وقتده حیوانك آزچوق شدتلی وجع حس ایلمسندن بشقه برشی فرق ایدیله‌مز .

علت ایکی طرف قدامی‌یه بردن طاری اولمش ایسه حیوان متعاقباً مذکور آیاقلرندن اولاً برینك صکره دیکرینك سنبکنه طیانه‌رق حس ایتدیکی الم ووجعی تخفیفه غیرت وطوپاللق ایسه یرك یاخود هوانك رطوبت ویبوستنه کوره کاه غیبوبت وکاه نکس ومعاودت ایدر .

داء مبحوثك درجاتی غمد سیسامی‌یه احتقان زلالئ بسیط وقوعی وسیسامئ صغیرك جفل وائتکال (صوییلوب صییرلمه واوزولمه)ی وغمد مزبورك ضموری مثللو وخیمة الانذار برچوق اختلافات عرض واظهار ایتمسی کیفیتلریدر .

اسبابی : علت مبحوثه بالترجیح اجناس اعلایه فوق العاده برحرکت نتیجه‌سی اوله‌رق عارض اولور . چتاللری ضعیف بولنمق وصید وشکار پیشنده قوشوب یورولمق واوتار باسطه‌یی حسلندیره‌جك صورتده آتلامق صچرامق بو علتك موجبلرندندر .

تداویسی : شارلیه اصولنجه نعللمك وحیوانی ارضی راطب اولان چایرلره صالیویرمك وناحیهٔ اکلیلیه‌یه دائراً مادار مرهم منفط قوللانمق لازمدر . انکلتره‌لی « سوه‌ل » ك توصیه ایتدیکی وسادهٔ خفیه‌دن غایت قوتلی مقوس برابرهٔ مخصوصه واسطه‌سیله امرار ایتدیریله‌جك خزم هنوز فرانسز بیطارلر طرفندن بیله تجربه ایدلمامشدر . « بروتر » بوقاغیلغك کیروسنده‌کی حفره‌ده خارجدن تموج حس اولندیغی حالده

بر بازله واسطه‌سيله بزل ايدلمسنى تكليف ايلشدر . ضيق الحافر عليهنه مبحث مخصوصنده افاده وبيان ايديلان وسائطك كافه‌سى داء زورقى‌يه دخى قابل تطبيقدر . سيسامئ صغيرك اكتواسيله وتر باسطك قطعى كبى تدابير مضره‌يه مراجعت ايتماليدر . اك صوك تدبير اولمق اوزره شعبهٔ خلفيه‌يه خزع عصب عمليه‌سنك اجراسى حيوانك برآز وقت دها قوللانيله بيلمسنى اكثريا تأمين ايدر .

٣٥٤ ـ داغ . كى ☚ اكتوا .

٣٥٥ ـ دم متبول Urémie : افراز بولينك منقطع وعاطل وياخود بولك دفع وافراغنه برحالك مانع وخائل اولمسندن بولك ياخود جوهر بولك ادارهٔ حيوانيه‌ده بالامتصاص محتبس قالمسنى موجب وبوده هر جنس حيوانده وخيم العاقبه اولان مرض مجوثك حصولنى منتج اولور .

اسبابى : احتقان كليوى ياخود استحاله ويا ضمور كليتان وارتشاحات بوليه وبولك افراغنه مانع اولان حصاتدر .

اعراضى : تبرد ونعاس (اويقويه بكزر اويوشقلق) وصعوبت تنفس وانين واسهال وقى واحتلاجاتدر .

تداويسى : تأثيرسزدر . اسبابنى تشفيه وازاله ايتمك ومدر ومقوى ادويه ويرمك اقتضا ايدر .

٣٥٦ ـ دم طحال (طالاق) ☚ جمره .

٣٥٧ ـ دمل . چيبان Furoncle : حرارت ووجع وامتلا وانسجهٔ متموته‌دن متحصل قيح وام القيح (چيبان اوزى) ايله متميز چيقنتيلى بر ورم التهابى اولوب كنديسنى دائما بر چوق چيبانلر تعقيب ايدر .

تداويسى : تكميد وحمام وضماد ملين ومنضج (كماله ايرديريجى) وشق وام القيحى اخراج وبيار يابس ويا مجفف ايله‌در .

٣٥٨ ـ دوار . دليجه باش دونمسى Vertige دوار عادى وذاتى اولمق اوزره ايكى درلودر . دوار عادى آز چوق مكرر نوبات دوريه (بعض اوقاتده ظهور ايدن نوبتلر) ايله جنس فرسـده چوق دفعه مشاهده اولنور .

اسبابى : نامعلومدر .

اعراضى : عربه ياخود قوشو اثناسـنده بو علته حيوان وهلةً طوتيلوب كويا قولاغنده بر جسم اجنبى وار ايمش كبى باشنى سيلكه‌رك بر جهته سوق واماله ايدر وقوللرينى آچه‌رق دوشمامك ايچون قوتليجه ارضه استناد ايتمك استديكى حالده بعض كره ينه دوشر . اكر حيوان درحال طورديريلورسه نوبت بر خفيف تردن وبرلحظه دوام ايدن راحتسزلكدن صكره زائل اولور . اكر دوام حركته اجبار ايديلور ايسـه حيوان كير طارتمغه وشاحه قالقمغه ودائره اوزرنده فيرلانوب دونمكه باشـلايه‌رق نهايت غشى اولمش اولديغى حالده يره سريلور وبر قاچ دقيقه صـكره قالقوب سيلكنور . فنالق كاملاً زائل اوله‌رق هيچ بر اثر كوسترمز .

تداويسى : حيوانك بوغازينى وبيونتى پك صيقمه‌دن توقى ونوبتك برنجى اعراضى كوريلنجه حيوانى توقيف وباشنى كونشك خلافى جهتنه توجيه ويوزينى ستر وكنديسنى سربست ترك ايتمك لازمدر .

٣٥٩ ـ دوار بطنى ☚ سوى هضم دوارى .

٣٦٠ ـ دوار ذاتى ☚ التهاب سحايا ودماغ ..

٣٦١ ـ دواره . Tournis ديدان مشترك الذنب دماغى دنيلان حويناتك بينده موجوديتندن منبعث بر علت مزمنه اولوب حيوانات مجتره‌يه وعلى الخصوص اغنامه عارض اولور .

اسبابى : كلبك امعاسنده تكون ايدن دود وحيد مشترك الذنبك قابلة النمو اولان اجزاسى ادارهٔ حيوانيه‌يه داخل وبعده آنك آرتوب بيومك شانندن اولان رشيملرينك بدن حيوانيده سير وسياحت ايدرك دماغه واصل واوراده متكثر اولمسيدر كه اجزاى مذكوره‌يى غنمك اوت ايله برابر اكل ايتمسندن ايكى ويا اوچ آى صكره بو علت ظهور ايدر . اغنامك ضعيف اولنلرى اك زياده بو مرضه مستعد ومعروض بولنورلر .

اعراضى : حيوان معلول ضعيف اولوب مأكولاتى رد ايدر . باشنى دائما برطرفه ميللى طوتار . بعضاً نعاس وبعضاً انتباه ايله متأذى اولوب حال ثانى وقوعنده حيوان مقصدسز قوشار وبر جهته مائل طوتديغى باشنى سيلكر . بر طرفه ياخود ديكر طرفه دونر . طبيعتنه خيرچينلق وسرتلك كلوب سوريدن آيريلور چيقار وكركى كبى بهامت كسب ايدر . مدار عين بيومش كبى كورينوب چشمبين اعانه‌سيله طبقهٔ شبكيه‌يه عارض اولان تغيرك رؤيت وتحقيق قابل وكوزده ماوى برمنظره حاصل اولور .

ديدان مشترك الذنب دماغك فصلرندن هانكيسنده بولنورسه حيوان او جهتى اوزرينه فيرلانور . اكر سطح متوسط اوزرنده ايسه دونيوب ديدان مذكوره اوك جهتده ايسه باش اشاغيده اوله‌رق حيوان طوس اورورجه‌سنه اوكه طوغرى سوزيلور . آرقه جهتده ايسه

حيوان صيرتى اوستى بيقيـله‌جق درجه‌ده باشنى يوقارى قالديرر . مؤخرا ضعف واسهال وسيلان انف وعمى وقحول دنيلان پك زياده لاغرلك وموت وقوعبولور . علتك صوك درجه‌لرينه طوغرى قحفك شـكلى تغير وبيـاغى ديدان مشترك الذنبـك بولنديغى نقطه‌يى فرق ايتديره‌جك راده‌ده جدار عظم كسب رقت ايدر .

دوار قطنى وقوعنده مشهود اولان اعراض تحرك وحسيتك آفاتيله مخ شوكينك احتقانى توصيف ايدن آماراتدن عبارتدر .

فتح لاشه‌ده ديدانك كنديسـنه مخصوص اولان نفطه (ايچى صو طولو قبارجق) داخلنده ذنبلرى ايله مربوط اوله‌رق كثرتله يشادقلرى كوريلور .

تداويسى : واقيه اولق اوزره كلبلره دقت وشبهه‌لى مرعالردن مباعدت ايلمليدر .

تدابير جراحيه اولق اوزره دخى ثقب منشارى اصوليـله جدار قحفى بعد الرفع نفطه‌نك مايع محتويسنى تخليه وصبغ ايود ياخود صبغ خانق ذئب (آقونيت) تنقيه ايتمك وياخود ينه ثقب منشارى عمليه‌سندن صكره نفطه‌يى ال ويا بركليبه (چنكل)ايله طوتوب آلمق اقتضا ايدرسه‌ده عمليات مجوثه‌نك هم اجراسى مشكل هم‌ده نتيجه‌سى مشكوكدر .

٣٦٢ ـ دوسنطاريای سئوافى . Dyssentérie épizootique.

اشـبو مستوليه طرزنده ظهور ايدن قاتلى اسهال جنس بقره عارض اولور .

اسبابى : صغوق ورطوبتلى وسيسلى وقتلرده ايديلان رعيك ايلك كونلرى اولوب علت انتشـان وتعفين طريقيله سرايت ايدرك مستوليه طرزينى طاقينور .

اعراضی : التهاب امعا اعراضنه شبیه اولوب قیللر اورپرمش ومرمه یابس دیل پاسلی اشتها معدوم اجترار (کویش کتیرمه) بطی سانجیلر اطرادسز میل‌تغوط (دفع طبیعی آرزوسی) پك صیق اولوب حیوان آیاقلریله دخی یره اوروب تپینر. هر حیوانده بطن وجیع ومحسوس اولور. خسته‌لکك پك ایلرولمش اولان درجه‌سنده حما واوجاع بطنیه وزخیر (ایقنمه) وآز چوق قانلی ثفل (قذورات) ومتعفن غازلر ظهور ایدر. شرج دائراً مادار اوزیلوب صوییلور. علتك وخامتلی شکلنده خسته‌یه طاری اولان ضعف موتی انتاج ایلر.

امتداد مدت مرض متخالفدر. دوسنطاریای مستولی وبای بقریدن فرق ایدلمليدر.

کشف لاشه‌ده امعانك ائتکال وتقرح کبی آفاتیله عقد لنفائیه‌نك امتلا آتنه تصادف اولنور.

تداویسی : مرعانك تبدیلی مریضك مأ کولات دقیقیه ایله تغدیه‌سی داخلاً میشه قبوغی راطانیا جانطیانا کبریتیت حدید حامض‌فنیکلی یاخود آفیونلی مشروبات ویرلمسی وتحت بطنه مصرفلر تطبیق ومواد قابضه یاخود عادی صو ایله تنقیه ایدلمسی وحیوانك سیجاق طوتلمسی مثللو تداوی وتدبیردن عبارتدر.

٣٦٣ ـ دیابیطس . تبول سکر . کثرت بول Diabète بومرض بنیوی وپکچوق بول حصولیله متصف اولوب جمیع اجناسه مخصوص کیدر. بول سکری وغیر سکری یاخود کثیر التبول اولق اوزره ایکی شکلده کوریلوب برنجیسی طبابت بیطریه‌ده همان نامعلوم ایسه‌ده ایکنجیسی فرس کلب وغنمه پك زیاده وبقره پك نادر مسلط اولور.

اسبابی : حیوانی فنا وغیر مغذی مأکولات ایله بسلمك وقدرتسك فوقنده اغیر خدمات وتعلیملرله اوغراشدیره‌رق وجودینه وهن عمومی (درمانسزلق) کتیرمك ومدر معالجاتك افراط جهتیله سوی استعمالنه جرأت ایدلمك کبی احوالدر .

اعراضی : بلا وجع کثرتله تبول وعطش ایله اشتهاده تزاید وضعفیت کوریلور . تویلر دیم‌دیك اورپرر . اطراف شیشر حرارت بدن تنزل ایدر . «سن‌سیر» ك تحقیقنه کوره نظره بولانقلق کلور . علتك سیری بطی اولوب بعض کره بونی متعاقب سقاوه ظهور ایدر .

تداویسی : مغذی ومقوی قوری مأکولات ونظام اوزره صو ویرمك وکبریتیت حدید وفوق قلوریت حدید قوللانمق ایجاب ایدر . Blanc d'Espagne و Blanc de meudon دنیلان طباشیرلر بو علت حقنه دوای مخصوص اولدقلرندن اتمکه بکزیان پارچه‌لرندن یومیه ٤ الی ٦ و ٨ و حتی ١٠ دانه‌سی حیوانك مشروباتنه قارشدیریله‌رق ویریلور . «غارسه‌ن» یومیه ٨ الی ١٦ درهم اعشاری بروم پوتاسیوم اعطاسنك لزومنی بیان ایتمشدر . [١]

٣٦٤ ـ دیشلرك غیر منتظم اشنمسی ☚ لیاط غیر طبیعیٔ اسنان .

٣٦٥ ـ دیك باصمق ☚ تقوس رجل .

٣٦٦ ـ دیلجك ☚ عقدة اللسان .

---

[١] بولده شکر تحری ایتمك استنیلورسه ١ عشر ذراع مکعبی بول ٣ درهم اعشاری خلیت اسرب ایله قارشدیریلوب ایصیدیلور سوزیلور وبعده تکرار قینا‌دیله‌رق درونه بر قاچ طمله آمونیاق علاوه ایدیلنجه اکر شکر وار ایسه حاصل اولان رسوبك قرمزی رنکی در حال صاری یه تحول ایدر . بو معامله ١٠٠٠ قسم بولده ١ قسم شکرك وجودینی میدان ثبوته قویه‌بیلور . بولك ثقلتی ١٠١٠ دن زیاده ایسه مساوی مقدار صو اضافه‌سیله تمدید ایدلملیدر .

٣٦٧ ـ ذات الجنب . Pleurésie غشاء الجنبك التهابى اولوب

هر جنس حيوانده وقوعبولورسه‌ده باخصوص جنس فرسده هر ايكى كيسهٔ جنبيه‌نك يكديكرينه متصل بولنمش اولمق كبى شكل ووضعيتى سببيله انلرده علتك وخامتى زياده‌در.

مرض مبحوث بنفسه ظهور ايتديكى مثللو جرحى اولمق اوزره دخى حصوله كلور.

اعراضى: تترەمه واشتهاسزلق وحيوانك حال وحركتنده سستلك وتنبلك ظاهر اولوب آزار آزار سانجيلر وبعض اقسام بدنيه‌ده محدود اوله‌رق ترلمك وياانلرى اوزرينه ياته‌مامقدنناشى خسته ديزلريله عظم قصى اوزرنده طوغريجه بر وضعيت آلمق وغشاى منضمه طولغون وآغز حرارتلى ونبض كوچك وسرت عدد نبضان ٥٠ الى ٦٠ دن عبارت وتنفس عجول وشهيق سريع وقصير ووجيع وحالبوكه زفير غايت مديد اولمق صورتيله غيرمنتظم بولنمق كبى حالات مشاهده قلنور. حيوان آراده ايكلر واوكسوروك موجود ايسه قيصه وقورى و بين الاضلاع ايديلان استقصا ومعاينه ايله قرع (ضرب باليد) دن حيوان معذب اولور. اصغا (ديكله‌مك) ايدلدكده ابتدالرده زئيرات تنفسيه فرق ايديله‌جك درجه‌ده اولديغى حالده تحات (صيزنتيلر) ك تزايدى نسبتنده زئيرات مذكوره آزالور وبعضاً انك يرينه زئيرات احتكاكيه ايشيديلور.

انحلال: بوصورتله علتك نتيجه‌لنمسى جنس فرسده نادر الوقوع ايسه‌ده واقع اولدقده بشنجى كونه طوغرى حمى آزالوب حيوانده آرتق چوقجه اثر اضطراب قالمامغله اشتهاسى عودت ايدر.

انصباب : علتك اك زياده نتيجه‌لنديكى صورت اولوب برنجى ساعتلرده حصوله كلمكه باشلار. ايكى اوچ كون صكره اقسام سفلاى صدرده اصميت ظاهر ونبض كذلك كوچك وسرت وتنفس عجول والمناك ومناخر منبسط اولور. زئيرات تنفسيه‌نك غيبوبت وفقدانى انصبابك آرتمسى نسبتنده ترقى ايدر. جنس فرسده جوف صدرينك بالاده ذكر اولندينى اوزره ايكى جهتى بيننده اشتراك واتحاد بولنمغله انصباب ايدن مايعك جهتينده‌عين تسويه وارتفاعى‌قزاندينى قرع‌ايديله‌رك اورالرده اصميتك وجوديله ثابت اولورسه حيوانك استسقاى صدره ابتلاسنه حكم اولنور .

بعضكره زئير قطيره (بركوچك داملەنك صويه‌داملامسندن حاصل اولان صدا) ايشيديلورسه‌ده چوق وقت دوام ايتمز . شهيق اثناسنده اضلاعك غايت بللى اولەرق برحركت التوائى (بوكولمه‌كبى چارپوق بر حركت) اجرا ايلديكى كوريلور و بو حركتله خاصرتان (بوكرلر) ك حركتى مساوى زمانلرده وقوعبولمز. حيوانده كدر وانبهار (نفس دارلغى) وعدم اشتها وضعف آرتار قيللر اورپرر كوزلر مدارعين درونينه‌چوكر چهره الم واضطرابى ايما ايدرجه‌سنه بوريشور . حيوان آرتق ياتەمز. اوزيمنا قطعهٔ تحت صدريه ايله اطرافى قاپلارسه شو حالده موتك تقرب ايتمش اولديغنه شبهه قالماز .

تداويسى : مدر معالجات وايو مأكولات ويرمك وصبغ ايودايله دلك ايتمك لازمدر . تبزيل صدر عمليه‌سى حيوانات حقنده اجرا اولنمامقده در .

٣٦٨ـ ذات الجنب والرئهٔ ساري Péripneumonie contagieuse

جنس بقره مخصوص ساری و ویروسی ومستولی برمرضدر . دور تفریخنـك طول مدت دوام ایتمسی کیفیتی علتك سرایت و ویروسیتنك انتشارینه فرصت ویردیکندن وخامتلی نتیجه‌لرك سهولتله ظهوری ممکن اولور .

اسبابی : سرایتدر .

اعراضی : اولا اجترارك بطائتیله معده‌نك اویغونسزلغنـه دلالت ایدن اعراض وخفیفجـه تتره‌مه‌لر وجزئی کوشکلك ویورغونلق مثللو آثار فتوردن ماعدا مشاعدینی اغفال ایدیجی علائم صحت کورینور. سعال نادر فقط ضعیف وقوری اولور. اشبو علایم صحت ظهور ایدر ایتمز غائب ونابدید اولان برنجی اعراضدن صکره صدر ایله عمود فقاری‌یه براز حسـیت کلدیکندن حیوان طورانوب قالقمق کبی فجئی حرکاتنی بوغوق بر ایکلمه ایله اجرا ایدر. جلدك یموشاقلغی محو اولمش وقیللری اورپرمش اولدیغی حالده بشرددن حاصل اولمه آز چوق کلیتلی غبار ایله مسـتور قالورکه شـو حالك دوامی‌ده بطئ اولمغله اوزرندن ایکی اوچ هفته کذران ایده‌بیلور .

خسته‌لك آغیرلشمغه یوز طوتدقجه حیوانك حس ایلدیکی ثقلت صدر صیق صیق وغایت وجیع اوکسوروکارله ودائما ایکلمکارله شدتنی اظهار ومریضی یاته‌مامغه یاخود پك آز یاته‌بیلمکه اجبـار ایدر. کوزلر یاشـلی ومرمه قوری وبوینوزلر متوالیاً کاه سیجاق کاه صغوق اولوب برومدن آز چوق کثرتله مادهٔ مخاطیه آقار. عمود فقارینك حسیتی فوق‌العـاده زیاده واشتها مفقود واجترار غیر منتظم ونبض عجول وحرارت بدنیـه ٤٠,٥ و٤١ و بعضاً ٤٢ درجه‌یه صورت محسوسه‌ده ترفع ایدر.

سوت آزالور. اجرا ایدیلان استقصای صدرده زئیر انبـوبی (اینجه

شیشه بوری‌یه خفیفجه اوفورلدیکی وقتده ایشیدیلان صدا) ایله تنفس متمم (شهیق وزفیرده تکرر وضمیمه) وخراخر متنوعه حس واستماع اولنور . انصباب جنبیده اولدیغی کبی صدرك ایکی جانبنده دخی عموماً انسداد رئوی وقوعبولور . قرع ایله حدود مرض تعیین اولندیغی مثللو اجزای صحیحه‌ده دخی آز واضح زئیر دوییلور .

مرض بر قاچ کوندن بر قاچ هفته‌یه قدر اولمق اوزره مدت متخالفه ظرفنده دوام وامتداد وبعضاً التهابات مفصلیه واسقاط جنین ایله اختلاط ایلر وبو سببله ساقط اولان جنینلرده دائما آفات رئویه کوریلور .

تلفاتك مقداری یوزده ١٠ دن ٧٥ ه قدر اولمق اوزره مختلفدر.

علت مجوثه‌یی سل الرئة بقردن فرق ایچون اعراضنه دقت ایتملیدر .

تداویسی : بو علت علیهنه ایدیلان تداوی وتدابیرك علی العموم فائده‌سی آزدر . مع مافیه ادویهٔ مصرفه وفصد وطارطر مقیی وخل معطس (آقسیردیجی سرکه) کبی وسائطه مراجعت واك مؤثر واسطه اولان تلقیح تدارکی (وخامت مرضیه‌نك قبل الوقوع اوکنی آلمق ایچون صاغلری آشیلامق) اجراسنه مساعت اولنور. ذکراولنان عملیهٔ تلقیح: علت مجوثه ایله معلول اولان بر رئه‌یی قطع ایدرك آقیدیلوب آلنان تازه یعنی هنوز تغیر ایتمامش بولنان مایعی ٩١ نجی و ٩٢ نجی شکالمرله کوستریلان نیشترلردن برینه بولاشدیره‌رق مرجحاً قویرغك اوجینه درت یاخود بش عشیر ذراع آرا ایله ایکی ویا اوچ نقطه‌یه تحت البشره وخز ایلمکدن یعنی صوقمقدن ویاخود «قوللهن» شرینغه‌سی (معلوم اولان پراواز شرینغه‌سنك بعض مرتبه تعدیل ایدلمش وبراز دها بیوجکی ایدوکندن برینك بولنمدیغی یرده دیکریله‌ده مطلوب حاصل

اولهبيلور .) ايله مايع مذكورى يىنه او نقطهيه احتقان ايلمكدن عبارتدر. حيوانات بوندن كدر كورمزسهده اكر نقاط ملتحمهده غانغرنى ورملرظهور ايدهجك اولورسه نقاط مذكورهنك آزچوق اوست طرفندن قويروغى كسوب داغلامق ايجاب ايدر واكر كسليهجك اولورسه اونبش يكرمى كون نهايتنده اورام مذكورهٔ غانغرنيه ايريلوب دوشر . حالبوكه تلقيحدن هيچ آثار موضعيه كورلميهجك دخى اولسه يىنه حيوانك بو علت عليهنه معافيتى اكتساب ايدلمش اولور . امراض سائرهيه مصاب اولنلرك آشيلانمامارينه دقت ايدلمليدر .

فتح لاشه : رئتان ملتهب ومتغير وغانغرنى ومتقيح اولوب غشاءالجنب دخى كثافت وضخامت پيدا ايتمش واخلاط لزجيه ارتشاحنه مبنع اولمش اولديغى حالده رئتانه وشغاف خارجيه وحاجزه ملتصق اولدقدنبشه مصلئ دموى ودائما متعفن انصبابات وافره ايچنده قالمش كوريلور . كبدحجملى وصاريجه رنكلى وحويصلصفراوى صفرا ايله طولو وحاجز التهابلى وغانغرنى سياه لكهلرله دونانمش بولنور . كرش وحفت (اشكمبه وقرق بايرر) ده خيليجه مواد مأكولهٔ يابسه وجريه (شيردن) ايله معاده آز چوق آثار التهابيه مشاهده قلنور . كبه اينكلرده رحم وحتى جنين بيله غايت ملتهب وبيعدد كدمات غانغرينه ايله مجهز ورئهٔ جنين دخى اناسنك رئهلرينك حالنه مشابه آفات ايله متأثر اولور .

ضابطهٔ صحيه : علتك دور تفريخنده يعنى ظهور حقيقيسندن مقدم حيوانات الدن اله كچديكندن تدابير قانونيهٔ صحيهنك مطلوب وجهله تأثير احكامى كوريلهمامكدهدر . معلولك سوتى ايله بعد الذبح لحمينك صرفى جائز اولهبيلور (سينيول) .

انتشار مرضك منعى ايچون مرعى اولان تدابير صحيه خستهلرى

تفريق وشبهه‌لى محللردن ورود ايدن حيواناته دقت ونظارت وانلرك پازار وپنايرلره دخولنه ممانعت وحيوانات اصحابنى بيوك دقت وتيقظه تشويق ايتمكله برابر علتك بر موقعده ظهورى آنده علته طوتيلانلرى بالتضمين اتلاف وبولاشمش ظن اولنانلرى توقيف ايلمكدر .

تضمين : اكر بو علته طوتيلان حيوانات اوچ ماهدن زياده بر وقتدنبرو فرانسه‌ده بولنمقده ايسه او حالده فرانسه حكومتى اويله حيوانلرك بعد الاتلاف ضابطهٔ صحيه‌ده كوريله‌جكى وجهله قيمتلرينى قسماً ويا كاملاً اصحابنه تأديه ايدر .

٣٦٩ ـ ذات الرئهٔ حاد . Pneumonie aiguë رئتانك التهابى

اولوب هر حيوانده خصوصيله فرسده وقوعبولور . علت يا ذاتى ويا تالى (تابع) وحيد الجانب ياخود مضاعف اولهبيلديكى كبى ذات الجنب ايله اختلاط ايدرك ذات الجنب والرئه والتهاب قصبات ايله اتحاد ايليه‌رك التهاب قصبهٔ رئه دنيلان امراضى تشكيل ايدر .

يا خلالى (فضائى) وياخود فصى [١] اولور .

اسبابى : بردنبره تبرد وجرح ومشروباتك خطاءً قصباته داخل اولمسى وتأثيرات موسميه كبى شيلردن عبارت اولوب علتك متتابع شكلى ايسه حالت تيفوئيديه وجدرئ اغنام وصمامه‌دن نشأت ايلر . وبعضاً انتقالى دخى اولهبيلور .

اعراضى : ابتدائيه : عدم اشتها ووهن وفتور وحمى وحرارت

[١] رئه‌نك زروه‌سنك ايلروسنه موضوع وكنار تحتانيسنك شقيله محدود اولهرق تشكل ايدن مدور ومنحنى برلاحقه‌يه فصيص وياقص وياخود لاحقهٔ قداميهٔ رئه تسميه اولنور . ذات الرئه وسل الرئه مثللو آفات دائما اشبو لاحقه‌دن ابتدا ايدر (سن‌سير) .

بدنيه‌نك ٣٨,٥ دن ٤١ درجه‌يه دكين ازديادى واغزك حرارتلى واغشيهٔ ظاهره‌نك طولغون وقرمزى وبنضك كذلك طولغون وسرت اولمسيله ٥٠ الى ٧٠ بنضان وحاصرتانك حركاتيله دخى كوريله‌بيلان ٢٥ الى ٤٠ تنفس وقوعبولور . بعضاً صعوبت تنفس آرتەرق حيوانك انقطاع تنفسله مرد اوله‌جغندن قورقيلور . مناخرك هر قنفى برندن بر سيلان انفئ مسهوك (پاسلى) ك ابتداى مرضدنبرو دوام ايلديكى كوريلور . شو اثناده نقاط معلوله‌ده زئير تنفسى تناقص وهنوز صحتى مختل اولميان اجزاده دخى تنفس متمم وخرخرهٔ فرقعيهٔ ذوفقاعات صغيره (كوچك صو قبارجقلرينك پاطلاملرى صداسنى اكديران چترديلى خرلتى صداسى) ايشيديلور . وآرادن چوق وقت كچمكسزين لغط تنفسى (تنفس مرلتيسى) كسيلوب نقاط مريضه خذاسنده زئير نفخى (اوفورمه صداسى) ظاهر اولور . نقاط معلوله‌دەكى اصميت ايله صحتده‌بولنان‌اجزاده‌كى تصوت قرع‌ايله‌اكلاشيلور ومعلول وجعلى وآز چوق صيق اوكسوركه طوتيلور . اكر علت انحلاله يوز طوتارسه حرارت بدنيه ٥ الى ٦ كون دوام ايدر . هلاك ذكر اولنان حرارتك ترفع وتنزلندن عبارت اولان ايكى حد متوالى اثناسنده وقوعبولور شكل ١٢٧ و ١٢٨ و ١٢٩ . ذات الرئهٔ حاد انحلال ويا تقيح ايتمه ايله ياخود غانغرن اولمه ايله وياخود حالت مزمنه‌يه كچمه ايله نهايتلنور.

انحلال : اوتنجى كونه طوغرى وقوعبولوب خرخرهٔ فرقعيه‌عودت وتصوت (اصميتك مقابلى) تجدد ايتمكه واعراض عموميه ايلكه يوز طوتمغه باشلايوب حال نقاهت پيدا اولور .

غانغرن : دردنجيدن سكزنجى كونه قدر حصوله كلمكله زفير ايله اعاده قلنان هواده رايحهٔ كريههٔ مخصوصه حس وبوزولمش شرابك طور.

طوسی کبی قیر رنکلی سیلان انف مشاهده واستقصاده زئیر مخاطی (بلغم خشیرتیسی) وزئیر صفیری (ایصلق صداسی) وزئیر کهفی (مغاره اوغولتیسی) مثللو زئیرات مختلفه فرق اولنور . مریضك کمال ضعفی ونبضك تنزلیله هلاك تحقق ایدر .

٣٧٠ ـ ذات الرئهٔ مزمن Pneumonie chronique عالل مزمنهٔ

صدریه نام عمومیسیله یاد اولنان بر طاقم امراض (امراض مختلفهٔ قلبیه وسل الرئه وصولیغان وسائره) میانه داخل اولوب تسلط ایتدیکی حیوانی ضعف ونحافت وعدم اشتها وآز چوق زیاده اوکسورکه دوچار وخاصرتانك حرکاتی صولیغانده کوریلان انتظامسزلغی اظهار ایدر . تویلر اورپرمش وجلدی قوری بولنور . اصغا ایدلدکده رئهنك بعض نقاطنده یا آرتق تنفس ممکن اولمدیغی یاخود فنا برحالده اجرا قلندیغی فرق ایدیلور . ضعفیت وظائف حیاتیهنك ایفاسنه خائل وزبونلق کرکی کبی حاصل اولنجه مریض دخی مرد اولور .

تداویسی : امتلای دم موجود ایسه بقر وفرسدن ٢ الی ٣ اوڭلك وکلبدن ٥٠ الی ١٥٠ درهم اعشاری قان آلملی واکر امتلای مذکور موجود دکلسه خستهیی ضعیفلتمکه چالشمامالیدر . تنفسك عددینی آزالتمق ایچون مضاد انتباه مقامنده ٨ الی ١٢ درهم اعشاری طارطر مقیی ویریلور وبوکا ١٥ الی ٢٠ درهم اعشاری کهرچله طوزی دخی علاوه قلنه بیلور . ادارهٔ بدنیهیی سربست بولندیرمق ایچون تأثیری کوریلنجیه قدر مقداری آرتیریلهرق ١٠٠ و١٥٠ و٢٠٠ درهم اعشاری کبریتیت سود ویریلور . تحت صدره برایکی قیهٔ اعشاری خردل دقیقندن مستحضر ضمادی تطبیق ودرت ساعت یرنده ترك ایلمك وقدام صدر

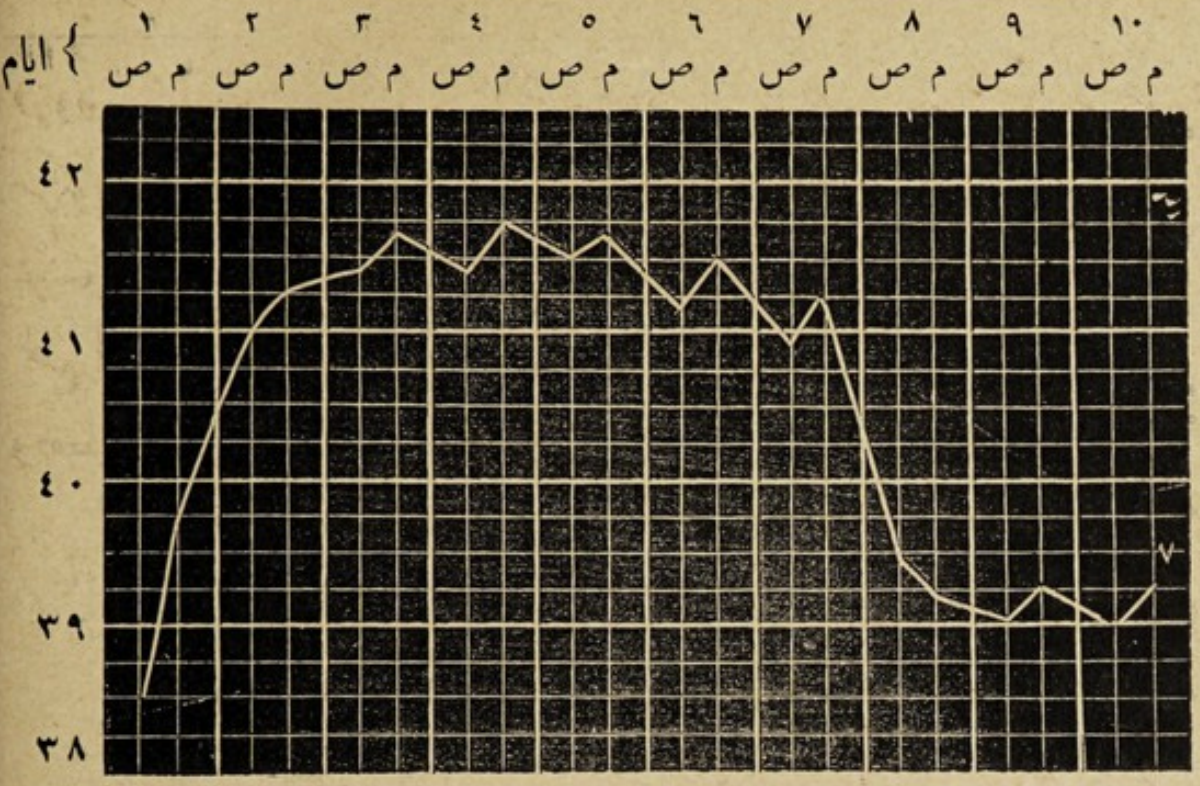

شكل ١٢٧ ذات الرئهٔ فرسـده حرارت بدنيه‌يى مشعر اولوب (٧) رقيله اشارت ايديلان درجه‌ده معلول كسب التيام ايتمشدر [١]

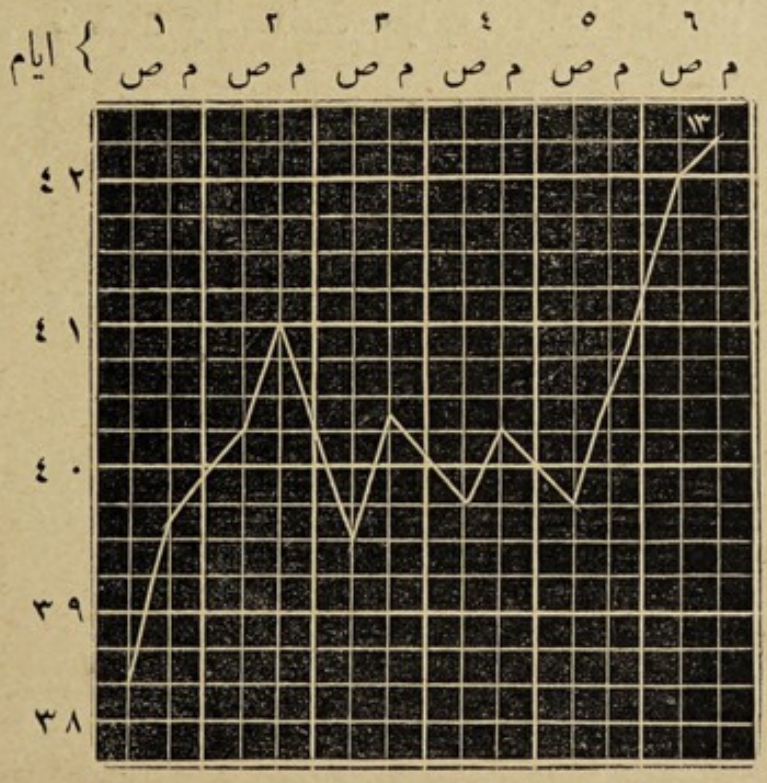

شكل ١٢٨ ذات الرئهٔ فرسده حرارت بدنيه ترقع ايتمكله حيوان مرد اولمشدر [١] .

(زور . سينه) ه یاخود نواحیٔ ضلعیه‌یه خزم امرار ایتمك وقطعات مزبوره‌یی ضماد خردل ایله اوغمق وبقره خربق (چوپله) ایله طرو- شیسق یاقی آچمق وکلبه پوماتهٔ آنتمونی [١ قسم طارطر مقیی ایله ٣ قسم شخم] طلا ایتمك مثللو مصرفلره مراجعت اولنور . مرضا آز مقداردە وفقط صیقجه ویریلان غدا ایله بسلنور وتنفر ایتدیکی مغلیات (قینادلمش

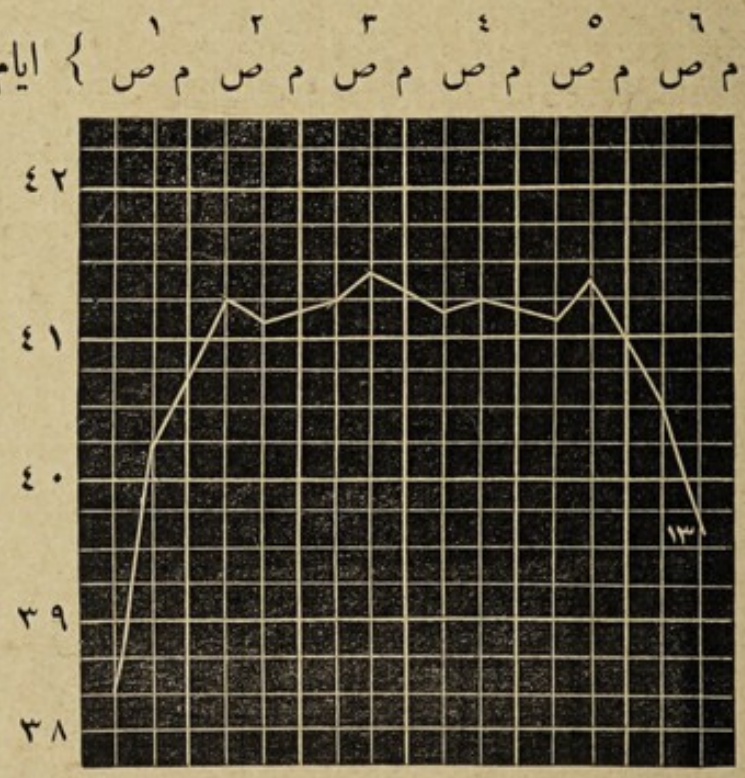

شکل ١٢٩ ذات الرئهٔ فرسده حرارتك تنزلیله حیوان مرد اولمشدر [١].

شیلر) ایله چوربا (باربوتاژ) اعطاسندن بالاجتناب یالکز صافی صو ایچیریلور . مشروبات دوائیه‌دن دخی صرفنظرله یومیه ٣٠ درهم اعشاری معدنی قرمز وچانطیانا یاخود میان سفوفی وبالدن مرتب معجون ویریلور. حیوانات کبیره‌یه ٢ الی ٦ درهم اعشاری وحیوانات صغیره‌یه ١٠ الی

[١] ص = صباح . م = مسا یعنی اقشام . ‖ شکللرك داخلنده کوریلان ٧ شفایاب و١٣ مرد اشارتیدر .

٥٠ عشير درهم مقدارنده قوللانيلان يوكسك اوتى (ديجيتال) مدر وموهن مرض كبى تأثير حاصل ايدر .

غانغرن ظهورنده تبخيرات فنيكيه ومعجون عطر ترمنتى وكئول اعطا واحتقانات قصبيه (لهوى) اجرا اولنور . اشبو تداوى على الخصوص ذات الرئة تيفوئيدى عليهنه پك موأثردر .

نقاهتك وزودينه دقت وقبل الالتيام حيوانى ايشده قوللانمامغه وصغوق آلديرمامغه وزياده مأكولات ويرمامكه اعتنا وغيرت ايتليدر . اكر حيوان غايت ضعيف وزبون ايسه اكل ايده جكى يولافه ويا ايصلاق دلمش كيكه قارشديرلمق اوزره يوميه ٤ درهم اعشارى رنده لنمش جوز مقيي ايله ١ درهم اعشارى حامض آرسنيقى ويرلمليدر .

كرك علت مبحوثه وكرك حاد حالى ذات الجنب وسل الرئة بقر والتهاب قصبات وذات الجنب والرئة ساريدن تفريق وتشخيص قلنمليدر .

علم حقوق : ذات الرئة مزمنه سائر علل صدريهٔ مزمنه كبى بيعى فسخ ايدن اسبابدن اولوب مدت ضمان طقوز كوندر .

٣٧١ ـ ذات النكفه ☜ التهاب نكفه .

٣٧٢ ـ ذبحه ☜ حناق ذبحوى .

٣٧٣ ـ راعشهٔ اغنام . تهرش قطنى . Maladie tremblante des moutons. Prurigo lombaire. جايحى (بلدى) وبطئ السير بر مرض اولوب اغنامه مخصوصدر .

اسبابى : مبهم ايسه ده ارثاً انتقال ايدرك تكون وتأثيرات موقعيه دن تحصل ايدر دينيليور .

اعراضى : راحتسزلك قورقاقلق تتره مه كبى حالارله حيوان باشنى

دیکوب بلینی قنبورلاتیر وقویروغنی اویناتیر. بعضکره وجودنده صارصلمه سیلکنمه کبی احتلاجات کورینور. بلنده حاصل اولان حکهٔ شدیده (شدتلی قاشنمه) قیناقلرینه وپیدر پی بتون بدننه یاییلور. حیوان جلدینی اوزوب صیرنجیه قدر قاشینور اولانجه راحت وارامنمك انسلابندن دوچار ضعف اولور. ایکی اوچ آی صکره اطراف خلیفه‌سنه فلج خفیف کلور. اشتهاسی ضایع وبر اسهال عارض اولمسی صره‌لرنده فلجك دخی تکمیل بدنی قاپلامسی مریضك هلاکنه نتیجه ویرر.

تداویسی: خربق (چوپله) مطبوخیله غسل وعطر ترمنتی احتقان ایتمك وحضوله کتیریلان برکوچك خراجه‌یی قپاتمه‌رق ایشلتمك ایجاب ایدر. داخلاً خشیشة الهره (کدی اوتی. والریانا) وحامض فنیك وقیره ئوزوت وکیرچ صویی ویریلور.

حیواناتك کوبره ویوك کبی محصوللرینی خارجه دفع ایله انلردن استفاده املنی برطرف ایدرك آیروجه مرضایی تناسل وتکثردن منع وقوچلری سفاد (آشمق) ایله ضعیفلشمه‌دن حفظ ایتمایدر. علت مجهوله صرعه ودواره مثللو امراضدن فرق وتشخیص قلنمایدر.

٣٧٤ ـ رثیه. ریح‌طیار. روماتیزما. یل. Rhumatisme تسلط ایتدیکی عضوده قرارلشدینی اعراضی دلالتیله ظاهر اولمدقجه رثیه‌نك حیواناتده تشخیصی مشکل وبلکه‌ده محالدر. مفصلیه وعضلیه اولمق اوزره ایکی شکل ارائه ایدر.

اسبابی: مجهول اولوب حصولی تبرده حمل ایدیلور.

اعراضی: ١) رثیهٔ مفصلیه: بدایتاً تتره‌مه‌وحمی‌وانحراف (قیرقلق وکسیکلك) کبی اعراض عمومیه ومتعاقباً اعراض موضعیه نمایان اولور.

بعضكره عكس العمل عمومى ظهور ايتمكسزين هر قنغى بر مفصل رثيه ايله متأثر اوله بيلور .

اعراض موضعيه : بر ويا برقاچ مفصلده الم شديد حاصل اولوب كلبده جلدك قرمزيلغى وحسيتى وانصباب نتيجه‌سى اوله‌رق اورام زلاليه ومشيك صعوبت ويا عدم امكانى وقوعه كلور ومريض شدت وجع سببيله باغيرر . اعراض مذكوره مختلف فاصلهٔ زمان ايله تكراراً ظهور ايتمك اوزره داغيلور . مرض مبحوث التهاب غشاى زلالئ وترئ متتابع ايله تخليط اولنمقده ايسه‌ده حالبوكه التهاب مذكور بر مرض انتقالى اولوب كندوسنده اوصاف رثيويه كورلمز يعني قابل وناقابل التيام برقاچ صورتله توصف ايتديكى حالده بر كره شفاسى تحصيل ايديلورسه بردها عودت وتجدد ايتمز . رثيه‌نك امراض قلبيه ايله اختلاطى حيواناتده نادردر .

تداويسى : مصرفلر منفطلر مستحضرات زيبقيه ولفاحيه وداخلاً زياده مقداردە كهرچله وسائر قلويات وفرسه ١ درهم اعشارى وكلبه ٠,٠٥ الى ٠,٠٨ درهم اعشارى خربقين (وراترين) وفرسه ١٠ الى ١٢ وكلبه جثه‌سنه كوره اك زياده ٣ درهم اعشارى صفصافيت سود (ساليسيلات دو سود) استعمال اولنور . علت مزمن حالنه ياخود استسقاى مفاصل شكلنه كچرسه اكتواى بالنار پك مفيد واك صوك چاره‌سيدر .

٢) رثيهٔ عضليه : هر جنس حيوانك عضلات بدنيه‌سنه مسلط وبولنديغى موضعه نظراً رثيهٔ كتفيهٔ‌عضديه وجع‌وركى رثيهٔ عقبيه رثيهٔ قطنيه رثيهٔ‌ضلعيه كبى اسملرله مسمما اولور .

اعراضى : اولاً سرتلك وكركينلك ودرين بر آغرى ايله باشلايوب

بوندن متأثر اولان عضلات وظيفه وحركتى اجرا اثناسنده مذكور آغرينك اثرينى پك آشكار ايدر . حيوانات ياتمغه قادر اولهميوب بركره ياتارسه طول مدت الضجاع (آياقلرينى آلتنه آلوب اوكوزكى ياتمق) وضعنده قالور . رئيهٔ عضليهده امراض عموميه ايله انتباج (شيش) ظهورى اندر اولديغى حالده « قروزهل » بقرده شو حالك وقوعنى مشاهده واثبات ايتمشدر . بو نوع رئيهنك مدت دوامى قصير اولوب دائما حالت مزمنهيه كچر واو حالده حيوانك فعل وحركتى تعطيل ايدر .

تداويسى : استراحت وكافورلى ولفاحلى ضمادلر وحيوانات صغيره حقنده حماملر وتشلشلات حاره (سيجاق دوشلر) مفيددر . اجراسى توصيه قلنان احتقان تحت جلدى ايچون ٠,٢٠ درهم اعشارى مورفين و ٠,٥ درهم اعشارى لفاحين (آتروپين) و ٢٠ درهم اعشارى ماءحار كافيدر . صفصافيت سودك بالاده كوستريلان مقدار اوزره اعطاسندن منافع كثيره حاصل اولور .

٣٧٥ ـ رجفان دماغ . بينك صارصلمسى . Commotion cérébrale دوران شريانئ دماغك فجئى وموقت توقفندن عبارت برعلت اولوب خفيف و وخيم وصاعقوى اولمق اوزره درجات مختلفه عرض ايدر .

اسبابى : ضربه و رض وسقوط .

اعراضى : خدر يعنى حسيتك وتقلصك آزالمسندن نتيجهلنان او ـ غوشقلق وقوعيله دوداقلر صارقق وخدقه منبسط ونبض كوچك وبطى وعلتك وخيم شكلنده ايسه آفات دماغيه ظاهر اولور .

تداويسى : منبه مشروباته مصرف دلكلره مراجعت واكر نبض ازدياد وعجالت كسب ايدرسه فصده مسارعت قلنور .

٣٧٦ ـ رخيطس . حثل . كساحه Rachitisme هيكل عظام (اسكلت) ك بعضاً ولادى اولەرق غير مكمل بيومسندن عبارت بر علتدر كه ذوالحافر ومجترات وجنس كلابه وسائرەيه عارض اولور .

اسبابى : حيواناتك احتياجات صحيەسنه باقيلەمامسى واغديەده املحەنك فقدانيدر .

اعراضى : تنبللكه بكزر بر بطائتله حركاتده صعوبت وضعف عمومى وقيلارك اورپرمسى وصيق صيق اسهال ظهورى وبولك املحه ايله محمول اولمسى واقع اولور . عظام وعلى الخصوص اوزون كميكلر اشكالجه آز چوق تغيراته اوغرايوب شيشر اكريلور . عظم قص تنفس ايله بلع (يوتمق) ى تصعيباته دوشورەجك درجەده شكلنى غائب ايدر . مؤخراً وظيفۀ تحركك ايفاسى مستحيل واغشيۀ ظاهره مورمسى بر رنك ايله ملون واشتها معدوم ومريض مرد اولور .

٣٧٧ ـ رد الفتق (عمليۀ ـ) ☚ فتق مغبنى .

٣٧٨ ـ رض . بره Contusion اكر طاقمى وحاموط وسائرەنك دلك وتضييق ايتمسى وضربه وتصادم وقوع بولمسى وبر حيوانك ايصيرمش اولمسى مثللو اسبابك وجوده كتيرديكى تغيرات جلديه اولوب تمزق (ييرتلمه) وتجرش (ازيلمه) وتموت عضليه ويا نسج حجروى كبى حالاتك حصوليله اورالرده انصبابات دمويه وكدماتك واوعيۀ شعريەده مهاجمۀ اخلاطك امكان وقوعى وتموت انسجەدنناشى غانغرن يابس (بولنديغى نقطەيه غايت مربوط وملاصق اولەرق نصر ديديكمز سرت وسياه قايش كبى قبوق) تكونى طرزنده درجات مختلفه عرض ايدر .

تداويسى : استراحت واغسال بارده ويا قابضه ولصوق قابضه

وضغط وبزل عملياتنه وصبغ صبر ياخود ماء ويللات وسائره احتقاناتنه مراجعتله التيامى قابل اولور . اكر اوموز وجداغوده ظهور ايدن بره اورام‌دمويه‌ايله ترافق ايتمش ايسه اورام مذكوره‌نك تشقيقنى تعجيل ايتمامك وحسب اللازوم شق ايدلمكدن صكره كذلك صبغ صبر ويا ماء ويللات احتقانيله مناسب لفافه ربط اولنمق اقتضا ايدر . ديزلرده وقوعبولان برەلر عليهنه بالاده ذكر اولنان تدابيرك اتخاذيله برابر اجرا ايديلەجك اغسال بارده‌نك دوامى لازمدر . برياغك نعليله ديكر اياغك بوقاغيلغنده وطپوغنده حاصل اولان برەلر (طپوق چاله ويتشديرمه) بحثنده بيان واشعار قلنمشدر .

٣٧٩ ـ رعاف كلاب . Saignement de nez du chien

وقوعى خماسى الفم (پنتاسطوم) دنيلان ديدانك وجودينه اسناد اولنمقده‌در .

اعراضى : كلب آقسيروب طيقسركن برونندن فيرلايان ماده داخلنده دائما خماسى الفم ديدانك بزوراتى كوريلور . تنفس زحمتلى وحيوان ضعيف ورعاف (برون قانامسى) دائم ومريض مرد اولور . رعاف مجوث هر وقت طفيلاتك وجودندن نشأت ايتمز . سورى ايله آوده بولنان كلبلرك ميانده ديكرلرينه يتشەميانلرك باغرەرق قوشوب پورولملرى ياخود ضرب اولنملرى بوعارضەيى موجب اولەبيلور .

تداويسى : مواد عطريه تبخير وبنزين احتقان ايديلور . فقر الدم حالتنده اغديهٔ حيوانيەدن چى ات وسائره ويريلور .

٣٨٠ ـ رعام ☚ سقاوه .

٣٨١ ـ رقص سنكى . رقص قدسى ☚ داء الرقص .

۳۸۲ ـ رم. کمیك چوروکی Carie . ـ نخره. کمیك غانغرنی Necrose بونلردن برنجیسی عظامك چوریمکدن ناشی آشینه‌رق محو اولمسندن ایکنجیسی ایسه عظام عادتا تموت ایتمکله بسلنه‌میوب شکلاً متغیر بولنمسندن عبارت وبنابرین یکدیکرینه طبعاً غیر مشابه ایکی علتدر .

اسبابی : الات قاطعه واسلحهٔ ناریه یاره‌لری وعظامك قیح داخلنده تعطین اولنوب قالمسی وسائره‌در .

اعراضی : بو علتلر ظفده ظهوره کلمشلر ایسه وجع وحرارت وزیاده‌جه طوپاللق بولنور . طبیعت وسیرتی مختلف قیحلر وثباتلی ناسورلر حصوله کلور . نخره وقوعنده سوندانك واصل اولدیغی جزؤ عظم قایمجی وحاصل اولان صدا راطب وظاهر یعنی آچیق اولور . رم عظم حصولنده ایسه سوندانك بالعکس یموشاق وقولای قیریلور وخردوخاش اولمش غیر منتظم بر نسجه نفوذ ایلدیکی حس اولنور .

تداویسی : اولاً مضاد التهاب وسائطه مراجعت ایتملی ونواسیری توسیع ونخرهٔ عظمه دوچار اولان نقاطی قازیمقله تطهیر یاخود قطع وتخریج ایتملیدر . حمام طرزنده یاخود احتقان صورتنده ویا قلم شکلنده استحضار اولنمش کاویلر واك مناسبی کبریتیت نحاس قلمی ایله داغلاملیدر .

۳۸۳ ـ رم ونخرهٔ عظم فکی . Nécrose. Carie du maxillaire ضربه یاخود هر قنغی بر سببله رض وقوعی نتیجه‌سندن متحصل اولوب سوندا ایله استحصال ایدیلان معلوماتدنبشقه ناسوردن چیقان قیح وتعریهٔ عظم (کمیکك اتلری صیرلق) وحرکت شظایا (هنوز تموت ایتمامش اجزای عظمیه‌نك قوپه‌رق یرندن اوینامسی) کبی عارضات دلالتیله معلوم اولور .

تداویسی ضمننده اسبابنك ازاله‌سنه رمی تحدید ایده‌بیلمك تدبیرلرینه تشبث ونواسیری شق وفتیل وضع ایدرك قیحك جریان واندفاعنی تسهیل وکاوی غبارلر تطبیق ایتلی ومریضی کوزل بسلمایدر .

٣٨٤ - رم سنی . دیش چوروکی Carie Dantaire حیوانك یم ویه‌جکی ایچنده قوم وطاش پارچه‌لری بولنمسی سبیله یالکز اسنان طاحنه‌ده حاصل اولور .

اعراضی : لعاب (صالیا) ونفسك کریه قوقمسی وچوروبان دیشده آز چوق اویوقلق پیدا اولمسی ومعاینه اولنورکن حیوانك الم ووجع حس ایتمسی ومذکور دیشله مناسبتده بولنان لثه (دیش اتی) نك شیشمسی وچوروك دیشك ثابت بولندیغی کیکده اکثریا التهاب سمحاق ودیکر تغیرات حصوله کلمسیدر . رم مبحوث فك اعلاده تکون ایتمش ایسه نتانت انف (برون قوقمسی) ایله او طرف منخر (برون دلیکی)ندن سیلان دخی ظهور ایدر . بعضاً غده‌لرك تورمیله مترافق خارجه ناسور کشاد اولنور . مشاهده قلنان حالاته دقت ایدرك سقاوه ایله تخلیط ایتمامایدر .

تداویسی : حیوانات صغیره‌نك چوروك دیشی کلبتان (کرپتن) یاخود غارانژو آناختاری ایله چیقاریله‌بیلور . حیوانات کبیره‌نك چورومش دیشلرینك اخراجی مذکور غارانژو آناختارلرینك حیوانات کبیره ایچون تعدیل اولنانلری وپلاس کلبتانی وملقط غووینغ وملقط غونتر دینلان آلتلر اعانه‌سیله بر درجه‌یه قدر قولای اوله بیلورسه‌ده حالبوکه مدفع (بر چیوی ایله دیکر بر چیوی‌یی ایتوب چیقارمق بولنده قوللانیلان چلیکدن معمول کوچك کوسکی) واسطه‌سیله ایتوب دیشی

فيرلاتمق خصوصى بر قاچ مثقب منشارى اوره‌رق كوكى ميدانه چيقار- دقدنصكره مذكور مدفع استعمالنه انجق يول بولنه‌جكندن نقدر كلفت وندرجه مشقتلى اوله‌جغى مستغنئ ايضاحدر .

چيقاريلان ديشى بلعومه دوشـورماملىدر. بعد العمليه حيوانه قولاى چيكنـنه‌جك مأكولات ويرمك ومسـكن غرغره‌لر قوللانمق لازمدر .

٣٨٥ ـ رم ونخرهٔ عظم رجل ☜ جرذ غضروفى ورهصه ولقط العظم والمسار ووخزميخ مباحثنه.

٣٨٦ ـ رمد خارجى . التهاب طبقهٔ ملتحمه. التهاب غشاى منضمه Ophthalmie externe. Conjonctivite. طبقهٔ ملتحمه‌نك، التهـابى اولوب هر جنس حيوانده وقوعبولور .

اسـبابى : قوم وتوز وامثالى اجسـام اجنبيه‌نك وجودى وضربه ودلك تأثيرى وبچلمش ترلالرده رعى ايديلان اغنامك كوزلرينه چوپ وقيلچق باتمسيدر . وبعض امراضه عرضى اوله‌رق ظهور ايتديكى كبى شتر داخلى دينلان عارضه‌دن دخى حاصل اولور .

اعراضى : طبقهٔ ملتحمه‌ده قرمزيلق وحرارت واجفانده كثافت بولنوب كوزلر ياشاريز . حويهٔ ملتحمه دخى تكون ايده‌بيلور . طبقهٔ عينيه بعض كره قسماً ويا كاملاً بولانور كيرپكلر ياپشور كوز ياشى مرور ايتديكى اقسـام جلديه‌يى اضطرابلندير . دموع مذكوره كيدرك قبح طبيعتنى اخذ ايلدكده علت ـ رمد قيحى ـ ناميله ياد اولنور .

علت مجوثه غشاى مخاطئ اجفانه عارض اولان عادى بر ـ التهاب جفن ـ دن طبقهٔ قرنيه‌نك عميقاً التهابلنمسنه وطبقهٔ مذكوره‌نك خراج

وقرحه‌لنمسنه شکل ۱۳۰ یاخود عنبه شکل ۱۳۱ حصوله کلمسنه وارنجیه قدر اختلاف کوسترر .

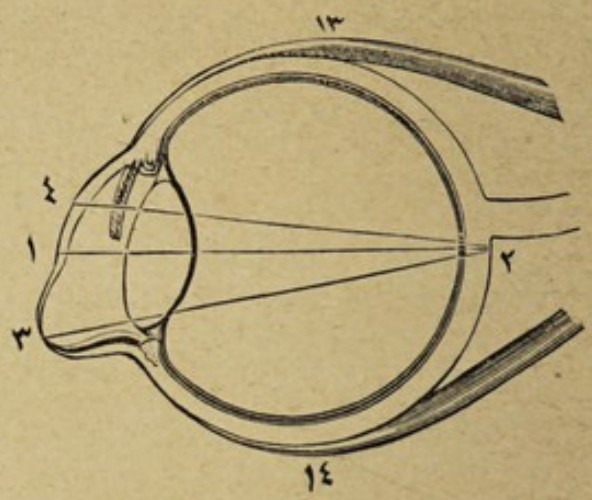

شکل ۱۳۱ عنبه

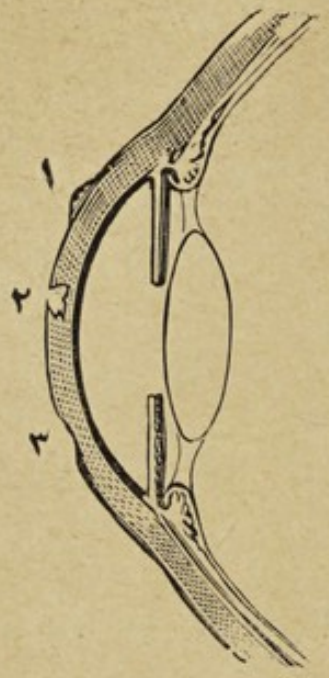

شکل ۱۳۰ : ۱) ۲ و ۳)
خراجه قرحهٔ طبقهٔ قرنیه

تداویسی : کوزده اجسام اجنبیه‌دن بر شی وار ایسه اخراج وازاله ووریدزایویدن فصد وموروروبا دیکر ملین یاخود قابض مواد منقوعاریله غسل وحجامت ایتملی وکبریتیت نحاس یاخود آزوتیت فضه‌دن مرتب قطره‌لر قوللانملیدر .

خذ : کبریتیت نحاس . . . . ۲ درهم اعشاری
ماء مقاطر . . . . . ۱ اوچك .

خذ : حجر حجیم . . . . . ۱ درهم اعشاری
ماء مقاطر . . . . . ٦۰ » »

طاتلی سلمن وشاب وحمض توتیا وقلوریت پوتاس کبی ادویهٔ عینیهٔ یابسه دخی استعمال اولنور . نظافت وطهارته اهتمام ودقت ایسه لازمهٔ اموردندر . عنبه بالعمل قطع واستیصال ایدیلور .

٣٨٧ ـ رمد داخلیٔ دائمی . Ophthalime interne continue

کرهٔ عینك اعضای داخلیه‌سنه عارض اولان التهاب دائمیدر .

اسبابی : ضربه وسقوط ایله امراض معائیه وعلل اندفاعیه (جلددده سرپمه صورتیله حصوله کلان بر چوق امراض) نتیجه‌سندن دخی تحصل ایدر .

اعراضی : وجع وکوزده حسیت وغشای منضمده قرمزیاق حاصل اولوب دموع وافره سیلان ایدر . یکرمی درت واوتوز التی یاخود قرق سکز ساعت صکره طبقهٔ قرنیه‌یه طونقلق ومایعات داخلیهٔ عینیه‌یه بولانقلق کلور . بعضاً کوز قانلانور . وتحصل ایدن قیحك جزؤ اسفل عینده تراکم ایلدیکی کوریلور . طبقهٔ قزحیه اوکه طوغری منتقل اولور . الم ووجع آرتار اشتها کسیلور . اکثر علت انحلاله میل ایتمیه‌جك ایسه استسقای عین وتقرح طبقهٔ قرنیه وکمنه وکثافت جسم بلوری وانفصال طبقهٔ شبکیه کبی عوارض جسیمه‌یه نتیجه ویرر .

تداویسی : فصد وحمامات ملینه وتأثیرات ضیادن محافظه ومسهلات شدیده و یناقلره منفطلر تطبیق وطبقهٔ قرنیه تبزیل واك نهایت کوزی اخراج واستیصال ایتمك لازمکلور .

٣٨٨ ـ رمد داخلیٔ متناوبی . متناوبی کوز آغریسی Oph-

thalmie interne intermittente. Fluxion périodique. ذوالحافره مخصوصدر . نوبات ایله ظهور ایدوب بیت قدامیٔ عینینك خفیفجه انتتاح (صیزمه) ایتمسندن کوزك بالکلیه مسلول وخراب اولمسی درجه‌سنه قدر واره‌بیلور .

اسبابی : توارث واستعداد شخصی ومواقع راطبه‌نك سوی تأثیری ایله از چوق حیقیقی سائر اسبابدن نشئت ایدر .

اعراضی : نوبتـلك دور مباشرتنـده کوزده قرمزیلق وحسیت وکوز یاشلری واخلاط عینیه‌نك خفیفجه بولانقانی کوریلور اوچ درت کون دوام ایدر . دور صولتـنده حاصل اولان براز ندفی (بر طاقم بیاض جزؤلرك درونـنـده معلق بولندیغی مایعه ویردیکی قار یاغدیلی منظره) رسـوب ابیض آزار آزار صولمش پیراق رنکی کسب وبیت قدامیـنك جزؤ اسفلنی اشـغال واوراده اوست یانی انحدابلی بر نتحه (صیزنتی) شـکلنی آلور . بعضـکره شو صورتك بیت خلفیه دکین امتداد واتساع ایلدیکی کوریلور . حالبو که ناحیهٔ عالیهٔ عینیه قسماً یاخود کاملاً صفوت وشفافیتنی حفظ ایدر . رسوبك تحدثی اثناسـنده طبقهٔ قزحیـه پك زیاده متقبض وقرمزی اولوب حدقه آراسـندن جسم بلوریـنـك آز چوق بولانمش ایدوکی فرق اولنور . اون اون ایکی کون صـکره رسوب مرتشف اولدیغندن قیرجه بر رنك کسب ایدر وپیـدرپی اعراض عمیقه وعین وقتده اجزای خارجیه‌نك انخراشی محو وزائل اولور . مدت کاملهٔ نوبت تخمیـناً اون بش کون قدر سورر . اشبو برنجی نوبتدن بر مدت غیر معینه کذران ایتدکدنصکره ایکنجی واوچنجی والی آخره نوبتلر ظهور وصیقجه صیقجه ورود ایتمسی نسـبتنده هر نوبت آز چوق ظـاهر برر اثر براقیر کیرپکلر قسماً دوکیلور زاویهٔ داخله بر زاویهٔ منفرجه تشـکیل ایده‌جك وجهله آچیلورحدقه‌نك حرکتی آز فرق اولنه‌بیلور . جسم بلوری صاریجه بر رنك کسب وشفافیتنی غیب وکیدرك بسبتون کثیف بر صورت اخذ ایدر (که شو صوك حال سـاد یاخود پرده تعبیریله معلومدر) .

وپیـدرپی کرهٔ عین کسب ضمور ایلر . مذکور پرده صـاغلام کوزه مقایسـه وتطبیق ایله پك ایو فرق اولنور . بشـدن یدی دفعه‌یه قدر تکرر ایدن نوبتلر علی العموم رؤیتك ضیاعیله کرهٔ عینك سل وخرابیتی موجب اولور . رمد متناوبك بعض دفعه رمد عرضی اولدیغی‌ده تحقیق ایدلمشدر .

تداویسی : علت مجوثه حقنه یالکز تدابیر واقیه‌نك حسن تأثیری اولمغله بوکا مصاب اولان آیغیرلرله قسر اقلرك خدمت تناسلیه قوللانملری ومعلوللرك کوزل بسلنملری وموقع آخره نقل ایدلملری وصاغلام کوزك رمد عرضیدن وقایه ومحافظه‌سی ضمننده علیل کوزك بالعمل چیقارلمسی توصیه اولنور . ادویه استعمالی فائده‌سزدر .

علم حقوق : بوعلت مدت ضمانی ۳۰ کوندن عبـارت اولان فاسخ البیع امراضدن معدوددر . تحقیقنـه مأمور اولان بیطـار علتی اثنای نوبتده ودور صـولتده اثباته مجبور اولدیغندن بعضـاً الجای مصلحت ایکنجی نوبتـك ورودینه منتظراً تأخیر اثباته سبیت ویررسه مدت ضمان دخی اکا کوره تمدید ایدیلور . اجراسی ممکن اولان حیل ودسایسه دقت ایدیلهرك مبایعه‌ده آلدانملیدر .

۳۸۹ ـ رمد دودی . Ophthalmie vermineuse دود مدینی فرقه‌سندن (فیلاریا پاپیللوزا) دینلان قورتلرك سـببیت ویردکاری کوز آغریسی اولوب اندر اولهرق فرس بقر وغنم وکلبده کوریلور . رمد مجوث علیهنه صبغ صبر استعمالی توصیه اولنور .

۳۹۰ ـ روماتزما ☚ رثیه .

۳۹۱ ـ رهصه . بیـلهم Bleime اوکجه‌لرده و اوکجه‌لرله چتـال

آراسنده بولنان وقوس مسند جدار (آرق بوطان) دینلان اقسام قدمیه‌ده متحصل بر آفت رجلیه‌در . جنس فرسه مخصوص اولان بوعلت اکثریا اطراف قدامیه‌ده حاصل وراطب ویابس ومتقیح نامیله انواعی شاملدر .

اسبابی : اوکجه طارلغی و آیاغك یایغین واوکجه‌لرك آلچاق یعنی یره یقین بولنمسی کبی ظلفك سوی تشکلی و نعللغك ایچون آیاغك اویغونسز تنظیم و نعلك فنا تطبیق قلنمش اولمسی وچاقل طاشی وسائر سرت اجسامدن ظلفك ازیلوب زده‌لنمسیدر .

اعراضی : آز چوق شدتلی طوپاللق و قرع وتضییق اجراسنده حیوانده تألم وحسیت و آیاقده حرارت وجزؤ مصاب دقتله کسیلدکده علتك اسکیلمکنه کوره مختلف‌الالوان کدمات (بره‌لر) مشاهده اولنورکه بو اعراض واوصاف ایله ـ رهصهٔ یابسه ـ تشخص ایدر .

ذکر اولنان جزؤ مصاب قطع اولنوبده آز چوق قویو رنکلی انتتاح (صیزنتی) و وریقات قرن ورقیده کلی جزئی انفصال کوریلورسه علتك ـ رهصهٔ راطبه ـ ایدوکی تعیین اولنور.

اکر صیزنتینك یرینی قیح طوتەرق وسعتی مختلف بر خراج تحت قرنی حصوله کتیررسه ـ رهصهٔ متقیحه ـ وجودپذیر اولمش اولور . قیحك نسج ورقی ایله ورقیٔ قدمی وریقاتنی آییره‌رق کندوسیچون کشاد ایتدیکی معبر واسطه‌سیله حویه‌دن خروجی کیفیتنه بین الناس قیل باشی (زه) دن صیزیور دنیلورکه شو حالك مشاهده‌سی نسج ورقیٔ قدمیده غانغرن وعظم رجلده رم ولیفیٔ غضروفیده نخره وسائر اقسام رجلیه‌ده آز چوق انفصال وقوعی مثللو وخیمة النتایج بر طاقم عوارضك حدوثی اخطار ایدر .

تداویٔ تدارکی : آیاغك طرز تشکلنه کوره نعلی اویدیرمق واقسام

مريضه‌يه قطرانلى اوستوپو تطبيقيله آنى طوتمق ايچون نعلك آلتنه بر مشين پارچه‌سى قويمق ونسر (چتال) ايله قوس مسند جدارى و آلچاق اولان اوكجه‌لرى ستر و محافظه ايده‌جك وظلفى ارضك عكس تأثير خشونتندن وقايه ايليه‌جك صورتده قائوچوقدن ياپيلان نعل ايله بونك اوزرينه چاقلق اوزره طرز جديد انكليز نعلى [١] قوللانمق وظلفه مواد دسمه طلا ايدرك يموشاق طوتمق ايجاب ايدر .

تداوئ شافى : جزؤ مضطربك ظلفنى اينجلدوب ساده بر تيمار ايدرك هر درلو تضييق آثارندن صاقنمق وانتخاب ايديلان نعل واسطه‌سيله ارضه اولان استنادينى منع ايتمك اقتضا ايدر . اكر تقيح انفصالات وتغيرات عمقيه‌يه باعث اولمش ايسه وسادهٔ خفيه ونسج ورقئ قدمى‌يى قطع ورفع ايله اجزاى متغيره‌يى اچيقده براقوب عظم رجلى قازيمق والحاصل جرذ غضروفى (شكر باشى) عليهنه ايجاب ايدن تدابيره وحمامله ونواسير موجود ايسه كبريتيت نحاس محلوليله احتقانلره وجبيره (قيرقجياقده قوللانيلان تحته‌لر) واسطه‌سيله تيمار ضاغط خفيف كبى وسائطه مراجعت ايلمك لازمكلور .

٣٩٢ ـ ريح طيار ☚ رئيه .

٣٩٣ ـ زكام ☚ نزلهٔ انفيه .

٣٩٤ ـ زلع اثديه . ممه چاتلاغى . Gerçure des mamelles ياورونك زورلامسندن وكوبره وقذوراتك بولاشمسندن نشئت ايدر .

اعراضى : ممه‌نك جلدنده شقه وسحج (اوزيلوب صويوله) وصيزنتنك

---

[١] بونعللر غلطه‌ده پنجشنبه پازارنده تجاراندن مرادبان برادرلرك مغازه‌سنده موجوددر .

قورويوب قبوق باغلامسی وحیـوانك زیاده وجع حس ایتمسـندنناشی یاوروسنی دفع ایدرك امزیرمامسی کبی حالات مشاهده اولنور .

زلع مبحوث اکر حمله (ممه باشی) لرده ظهور ایدرسه سدایله سوتك خروجنی منع ایلمسندن ممه‌لرده امتلا والتهاب حصوله کلور .

تداویسی : حیوان مأوفی یاوروسنی امدیرمکدن منع ایله سوتنی یا ال یاخود انسداد حمله مبحثنده تعریف ایدیلان طرز واصولده انبـوبهٔ مخصوصه اعانه‌سـیله صاغوب آلمق . چاتلاقلره سفوف نشـا (نشـسته) ویا میشه قبوغی سفوفی والاستیق قولودیون قوللانملیدر . بعضاً خفیفجه اکتوا ایتمکده حاجت مس ایدر .

٣٩٥ ـ زهرلنمه ☚ تسمم .

٣٩٦ ـ ساد. ماء ابیض. آق صو . پرده Cataracte جسم بلوری وغشاسنك ویاخود خلط ناصع مورغانی نك ویا اقسام مذکورهٔ عینیه‌نك هپ بردن کثافت پیدا ایتمسیدر .

ساد اکر جسم بلوریده محدود قالمش ایسه ـ ساد بلوری. سـاد عدسی ـ واکر علبهٔ (محفظه) غشائیه مستولی اولمش ایسه ـ ساد علبی. ساد غشائی ـ واکر خلط مورغانی یی تکثیف ایلمش ایسـه ـ سـاد فضائی ـ والحاصل اقسام عینیه‌نك هپسی شفافیتنی غائب ایتمش ایسه ـ ساد مخلوط ـ دینور .

اسبابی: ضربه وجرحه کبی جسم بلوری ایله محفظه‌سنی تلهیب ایدن و دمی سمت رأسه هجوم ایتدیره‌رك التهـاب عینه سـببیت ویرن بالجمله عوارض ودائما نتیجه‌سـنده بوعلتی حصوله کتیرن رمد متناوب اولدیغی مثللو ولادی اوله‌رق ظهور ایتدیکی‌ده کورلمشدر .

اعراضی : هنوز تحصله باشليان ساد اولا نظرك ضعفندن استدلال اولنور . مؤخراً تزايد تدريجيسيله جسم بلورينك شفافيتنی ازاله ايدرك تغيرينه باعث اولوب شو حالده مرض برطاقم بياض نقاط ايله مركزه متوجه بر چوق بياض خطوط صغيرهٔ معوجه‌دن تشكل ايتديكی كوريلور . مذكور بياضلق آرتدقجه ضيانك كوزه تأثير ونفوذينه مانع اولور . ساد ايله متألم بركوز دقتله معاينه اولندقده عينك قعرنده وجسم زجاجينك ايلروسنده لونی متحول ازچوق كنيش برلكه‌نك جسم بلوری ايله لواحقنك عدم شفافيتنه سبب اولديغی حدقه آچيقلغندن فرق ورؤيت اولنور .

علت تقرر ايتدكدنصكره لون مذكور صاريجه صدفی بياض يشيلجه صولمش پيراق رنكنده اوله‌رق متحول الالوان بولنوب فقط آقلق بو الوانه غلبه ايدر . منبسط اولوب قالان حدقه‌نك تبسط وتقبض ايتمه حركاتی من بعد حس اولنه‌مز وكوزه آز وچوق تأثير ايدن ضيادن طبقهٔ قزحيه آرتق متأثر اولماز وشو حالده اصل عما مكمل صورتده حاصل اولمش ديمكدر .

تداويسی : علتك كرك بدايت وكرك تقرری حالنده لاجل التجربه استعمال ايدلمش اولان اك موأثر ناقل دوالر ووظيفهٔ امتصاصی تشويق ضمننده حمض ثانئ زيبق وكبريت زيبق وحمض توتيا وزيت مشمع ايله مرتب مضادرمد پوماتەلر وبونلره معاونت ايتمك اوزره ويريلان مسهللر ومدرلر ومعرقلر خزملر شمدی‌يه‌قدر اثر موفقيت كوسترەمامشلردر . بناءعليه صوك چاره وتدبير اولمق اوزره اجراسنه تشبث ايديلان عمليهٔ مخصوصهٔ ساد ـ دخی اكثريا كوزك بسبتون ضياعنی انتاج ايتمكده‌در .

٣٩٧ ـ سانجی . قولنج وجع بطن Coliques حيوانات اهليه‌ده

وعلى الخصوص جنس فرسده كوريلان اشنمك وياتوب قالقمق ويوارلانمق و بوكرلرينه باقمق ووجع واضطرابك شدت وعضلتى حالنده حيوان كندينى يره چارپوب يوارلانوركن صرتى اوستنه دونوب آياقلرينى وجودينك اوزرينه بوكوپ طوپلامق وادرار وتغوطدن محروم قالمق وحرارت بدنيه‌ده ترفع ياخود تنزل وابط وحاصره كبى بعض اقسام بدنيه‌ده تعرق وتنفسده عسرت وقلق واحتلاج ومناخرده انبساط وقوعه كلمك والحاصل وظائف حياتيه‌ده صعوبت ووجهده تكزز واثر ضجرت مثللو علايم واعراض ظاهره دلالتيله حيوانك سانجيلانديغنه حكم اولنور. لكن شو اعراض ايله نظر تفتيش وتشخيصه آلديغمز حالت مرضيه‌يه كرچه مبحثك عنوانى وجهله سانجى ودها آچيق تعبير ايله قارين آغريسى دنيلورسه‌ده فناً وحقيقتاً سانجيلرك برقاچى اعضاى صدريه‌نك حاده التهاباتنده ظهورى ذات الجنب وذات الرئه وسائره مبحثلرينك مطالعه‌سندن اكلاشيله جغى وجهله آشكار وجلى وانواعنك الك چوغى اخشاى بطنيه علل حاده واسقام مختلفه‌سندن ايلرو كلديكى تعريفدن مستغنيدر. بناءعليه سانجينك اولا اسباب موجبه‌سى بيلنمك واكا كوره اساسه خدمت ايدلمك لازمكله برابر اشبو مبحثده «اوژن غومبولت»ك (عوام بيطارانى) نام اثرنده جمع وتزبير ايلديكى سانجيلر صره‌سيله بيان وتعريف ايدلمشدر.

١ ـ امعا سانجيسى ☚ سوى هضم معائى.

٢ ـ امعانك التوا وتغلفندن (باغرصاقلرك دوكوملنمسى وايچ ايچه كچمسندن حصوله كلان سانجى ☚ التواى امعا وتغلف امعا.

٣ ـ ذبيل وحصات معائى وپانزهر وكرهٔ عهن سانجيسى.

Coliques stercorales. Pélotes. Calculs. Ægagropiles. Bezoards كياه وسائره كبي مواد مأكوله انقاضندن عبارت يوماق وفوسفوريت آمونياق ماغنزيدن مركب حصات (طاش . پانزهير) وقيللرك طوپلانه‌رق تشكيل ايلدكلرى كرهٔ عهن مثللو عوارضك قطر امعاى غليظه‌يي خصوصيله انحناى حويصليده سد ايله خروج رياحه مانع اولمسندن تكون ايدر.

اعراضى : حيوان يرى اشه‌رك تلاشسزجه ياتار قالقار بوكرلرينه باقار بطنى ايكى ياندن منتفخ اولوب تغوط ايده‌مز . اكثريا قشانه‌جق كبي وضعيتلر آلور . استقصاى سرمى ايله عظم عانه‌نك قدامندن مواد مذكوره‌نك موجوديتى حس اولنه‌بيلور .

ذكر اولنان وقطر امعايى سد ايليان اجسامك اجرا ايتديكى ضغط وتضييق جدار امعايى شق وتمزيق ايدنجه الم واضطراب كسب خفت ايدركه اوحالده حيوانك سانجيدن قورتولديغنه ظن حاصل اولوركن اعراضك درحال ظهوريله مريضك مرد اولديغى كوريلور.

تداويسى : ٥٠ الى ٦٠ درهم اعشارى عطر ترمنتى و٥٠٠ ودها زياده درهم اعشارى زيت خروع و٤٠ الى ٥٠ درهم اعشارى اتر كبريت ومشروبات مليئه اعطا وفصد ايديلور . اجراسى توصيه‌ايديلان اخراج حصات عمليه‌سندن قزانيله‌جق حسن نتيجه طالعه وابسته‌در.

٤ ـ سيجاق كچمه سانجيسى . Coliques échauffeture «اوژه‌ن غومبولت» ك بو نام ايله قيد ايتديكى سانجى كرچه عوام ايچون برافاده وتعريف اولمق وبونك التهاب معاى حاد ايدوكنه شبهه ايدلمامك لازم كلير ايسه‌ده هرايكيسنك اعراضى بيننده بعض مرتبه اختلاف بو-

لندیغندنناشی مؤلف مومی‌الیهك بیان ایلدیکی بو سانجینك دخی ثبت وقیدندن واز کچیله‌مدی .

امعانك موقت برالتهابندن عبارت اولان بو سانجی یورغونلقدن وسیجاقدن ومأ کولاتك تبدیل اولنمسندن و بر کونده یاش وقوری غدانك قاریشق اعطاسندن نشأت ایدر .

اعراضی : بوسانجی دائما خفیف کچدیکندن حیوانده یالکز کدر وکوز قپاقلرنده دوشوکلك غشای منضمه‌سنده قناریا صاریسی یاخود صولوق صاری رنك آغزده بیوست دیلده پاس کوریلور . نبض کوچك وتغوط نادر وثقل قوری وقاتی اولور . حیوان خفیف خفیف اشینور آره صره یاتار ویاتنجه صیقنتیسز جه اوزانوب استراحته قوییلور . انتفاخ بطن بعضاً براز حاصل اولورسه‌ده بعضاً دخی هیچ اولماز . بر برکون قدر دوام ایده‌بیلان بوسانجی‌یه خطردن سالم نظریله باقیلور .

تداویسی: ذکر اولندیغی اوزره علتك خفتی حالنده معاوله پرهیز ایتدیرمك وملین حقنه وقطنی سیجاق سیرکه ایله وبدنی قوری قوری‌یه دلك ایتمك و حیوانی قالین چوللرله ستر ایله استراحته ترك ایتمك کافیدر .

انقباض موجود ایسه مسهلات خفیفه ویریلور . خسته‌لکك شدتی حالنده ایسه فصد ایله تحت بطنی خردل ایله دلکه مراجعت اولنور .

٥ ـ صوغلجان سانجیسی . قولنج دودی - Coliques vermineuses : امعاده صوغلجانك وعل الخصوص دود کلیه (استرونغل Strongle) نك موجودیتندن ایلر وکلان بوسانجی نوبتله ظاهر وحیوانك ضعف ونحافتنه باعث اولور . شدتی جزئیدر .

اعراضی: تویلر اورپرر مریض وجودینك صیق صیق سیلکنمسندن معذب اولور قویروغنی بلا آرام تحریك ایدر . بطنده قراقیر حس اولنور . قاتی یاخود یموشاق اوله‌رق دفع ایتدیکی ثفلنده صوغلجان کوریلور . شرجندن آقان بیاضجه برماده‌نك آپیشلری آراسنده قو- ریوب صاراردینی فرق اولنور .

تداویسی : سانجینك دور شدتنده مسکن ومخدرادویه قوللانیله‌رق بر ویا برقاچ کون صکره مضاد دیدان واك سهل الاستعمال ومؤثر اولمق دوا اولمق اوزره ٦٠ الی ٩٠ درهم اعشاری عطر ترمنتی بر یمورطه صاریسیله براولچك جانطیانا یاخود سنامکی داخلنده اعطا قلنور .

٦ ـ عصبی سانجی ☚ سوی هضم دواری .

٧ ـ فتق سانجیسی . قاصیق یارینی صانجیسی ☚ فتق مغبنی .

٨ ـ قاشان سانجیسی. قولنج بول . Coliques d'urine قشانه ما مقدن کلان بو سانجی‌یه جنس فرسده نادراً تصادف اولنور .

اسبابی: حیوان خدمتنده استخدام ایتدیرلدیکی اثناده قشانه مدیغندن مثانه‌سی طبقهٔ عضله‌سنك ملکهٔ انقباضیه‌سنه خلل کلمکله بو سانجی یه طوتلدینی حسب الامکان استبعاد ایدلمز .

اعراضی : سانجیلانان حیوان صیق صیق قشانه وضعیتی بیهوده آله‌رق اصلا تبوله موفق اوله‌ماز . استقصای سرمی ایله مثانه‌سنك بر بچق وبلکه ایکی اولچك قدر بولدن تحجم وکرکین بر حال کسب ایتمش اولدینی حس ایدیلور .

تداویسی : سرم تخلیه ومثانه حوصله جهتنه ال ایله ایتکلنه‌رك

خفیفجه تضییق وبصلهٔ احلیلیه قره بوبر وضع ایدیلور. اکر سانجی کلیه ومثانه التهابلرندن و حصاة (طاش) موجودیتندن تکون ایتمش ایسه او حالده علل مزبوره‌نك مبحث مخصوصلرنده ویریلان معلوماته ابتناءً تدبیر ایدلمك لازمدر. اکثریا وقوعبولدیغی وجهله بو سانجی عنق مثانه احتلاجندن (اسپاسموزندن) ناشی ایسه استریقنین طوزلرندن برینك اعطاسنه حیوان تبول ایدنجیه قدر دوام ایدیلور.

۹ ـ قزل سانجی . قزل قورت . قداد . قضاع . Coliques rouges . Tranchées .

معای رقیق وغلیظ واعوره احتقان دم طاری اولمسیله وجود بولان بوسانجی‌یه لسان ناسده قزل قورت دینورکه دیکر سانجیلردن شدید ووخیمدر. بونك حیوانه دفعةً واکثریا صو ایچمسنی متعاقباً عارض اولمسندنطولایی بین‌العوام صودن اولدیغنه‌ده حکم‌ایدیلور.

اعراضی: حیواندہ براز انتفاخ بطن حصوله کلور واکر بو سانجی سوی هضم معائی نتیجه‌سی دکلسه بالعکس خاصرتانده چکیکلك کوریلور. حیوان قویروغنی صاللار وصولوجه براز ثقل دفع ایدر چبالار کندینی یره چارپار یاتار یوارلانور ویایلی ماکنه کبی وهلةً فیرلایوب ایاغه‌قالقار. یانندهکی آدملره ایصال‌مضرت ایده‌جك صورتده چارپنه نوعندن حرکات عنیفه و غیر منتظمه اجرا ایدر. بعضکره صرتی اوستی یاتمق وضعیتنی بر مدت محافظه ایلر ینه بردنبره قالقار والحاصل یاننه واریله‌میه‌جق درجه‌ده تهلکه‌لی حرکات ایله اوغراشور. نبض خصوصیله امعاده نزف وقوعبولمش ایسه پك کوچیلور. اغشیهٔ ظاهره‌ده صولوقلق وبدنده صغوقلق ظاهر اولوب وصوك بر ایکلتی ایله یقیلوب مرد اولور.

تداویسی: سریعاً سکز اون واون ایکی اوچك اوله‌رق بوله

قان آلمق وتحت بطنه ضماد خردل وضع والصاق ايتمك ياخود عموماً بدنی وخصوصاً اطرافی کذلك خردلایله دلك ایتمك مفیددر. سانجی کسب سکونت ایتمدیکی حالده خردلك اوزرینه طلا ایدیلان بلسم کاوی Raume caustique de Gombault خردلك ثباتنی وقوتنك اون مثلی ازدیادینی موجب اولور. ـ داخلاً خلیتلی وکافورلی و آفیون روحلی مسکن مشروبات ویریلور.

١٠ ـ معده سانجیسی. آرپه‌لامه ☚ سوی هضم معدی وانتفاخ بطن.

١١ ـ ولادتدنصکره ظهور ایدن سانجی. قولنج ولادی Coliques des suites du part بعد الولاده دیشی حیوانلرك چکدکلری آغریلر رحم تقبض ایتدکجه ساکن وزائل اولور بالعکس دوام ایدن سانجینك یاعدم تخلص ویا انقلاب رحم کبی عوارضه علامت اولدیغنه شبهه ایدلمز. عوارض مذکوره مباحث مخصوصه‌سنده مطالعه اولنه.

٣٩٨ ـ سرطان. Cancer

اسبابی: فساد بنیه.

اعراضی: میان انسجه‌ده آزچوق وسعتلی و وجعسزجه وسرت ومتحلم (مه شکلنی آلمش اولان) برورمك تکون ایتمسندن عبارت اولوب درجه‌سنه کوره تقرح وجرحهٔ کنویه (منطار سیرتلی یاره) واتساعه کسب استعداد ایدر وبعضاً پك وجیع اوله‌بیلور.

تداویسی: قلع و استیصال واکتوا و ایجاب حاله کوره تیمار ایتمکدر.

٣٩٩ ـ سرطان اثديه . Concer des mamelles بر مايعى محتوى جيبلردن مشكل ورمدر.

اسبابى : فساد بنيه .

اعراضى : قسماً ياخود كاملاً تحجم ايدن برويا برقاچ مەده نسج غددى ايله قاريشق سرت وبدايتاً وجعسزجه ورم متحلم حصوله كلور. بونلرك طول مدت ثباتندن غده تدريجاً جسامتلنور . ورمى سترايدن جلدده اوردۀ دواليەدن متشكل تملر كوريلور . بعده ورم يموشار تقرح ايدر ناسورلر وجوده كتيرر ورايحەلى برمايعك سيلانندە مقر اولور . التهاب عقد واوعيۀ لنفائيه ويكيدن يكى يه بشقه ورملر ظهور ايدر . مريضك كتدكجه صحتى متغير ومختل وسوء القنيەيه منجر اولمغله ضعف وتحافت آرتار . مريض شوحاليله آيلر وبلكه يللرجه يشايەبيلور .

تداويسى : قلع واستيصال .

٤٠٠ ـ سرطان خصيه ☚ قيلۀ لحميه .

٤٠١ ـ سرطان عظام ☚ تلحم عظام .

٤٠٢ ـ سعال . اوكسوروك. Toux اوكسوروك شعبات قصبيه وشريان شزندن هوانك قيصه ومكرر اولەرق عنف وشدتله وصوت مخصوص ومعلومى حاصل ايدەجك صورتله چيقمسيدركه طرق تنفسيەيى ستر ايدن لحافات مخاطيەنك ابتدائى ياخود اشتراكى تخرشنه بر عرض وعلامت اولوب يوقسه كنديسى بر علت مستقله دكلدر . بونى بعضاً عطس (آقسيرمه) دخى تعقيب ايدر .

فرسده رئەلرك رد ايتديكى هوا (زفير) آغزدن چيقمديغندن

اوكسوروكك موجوديتى مدتنده غشاى مخاطئ تنفسينك محصول مرضيسى بروندن خارجه مندفع وسائل اولور .

اسبابى: دقتسزلكله ايچيريلان مشروبات وقورى اوتده بولنان غبار مثللو مواد اجنبيه‌نك طرق تنفسيه‌يه دخولى ياخود حيوانك توى يوتمسى ويا ترلى ايكن صغوق صو ايچمسى وياخود جدران صدريه‌سنه ضربه تصادفى والحاصل انفضاج وتعرقى تعطيل ايدن احوالك تأثيرى كبى اسبابدن نشأت ايدرسه‌ده اك زياده حناق والتهاب قصبات وغورم وسقاوه وذات الجنب وذات الرئه‌يه اعراض اولمق اوزره وقوعه‌كلور .

تداويسى: كنديسنى حصوله كتيرن امراض واسقامه قارشو اجراى مداوات ايتمكدن عبارت اولوب اكر ذكر اولنان اسباب اتفاقيه‌دن ايلرو كلمش ايسه ادويهٔ ملينه ومسكنه ومخدره اعطا وفصد اجراسى على الخصوص سعال ديكى (بوغماجه اوكسوروكى) عليهنه مطلق لازمدر .

٤٠٣ ـ سعفه . قراع. كل Teigne faveuse فرس وكلب وكدى وطيور بيتيه وسائر حيوانلره سارى بر مرض جلدئ طفيليدر .

اسبابى: (آقوريون شون لايني) دنيلان منطارلرك وجودندن نشأت ايدر .

اعراضى: طفيلاتك بالاجتماع وسطلرى مقعر حقه‌جقلر تشكيل ايلمسى وجلدده مرتكز ومندرج بولنان مذكور حقه‌جقلردن مرور ايدن قيللرك ضعيفلمش وجلدك خفيف صيزتيسيله يكديكرينه ياپشمش اولمسى حكه ورايحهٔ كريهه حصوله كلمسى وقيللرك قورى وقيريلجى بر طبيعت كسب ايتملريله دوكلرى بوعلتك باشليجه اعراضندندر .

سرایتی ذکر اولنان طفیل نباتی بزر (اسپور. تخم) لرینك داغیلوب یاتلمسندن ایلروکلور. علت الزیاده جبهه واکسه وقولاقلرك قاعده‌سنده ظهور ایدر.

تداویسی: حقه‌جقلری بعد التلیین رفع ایدرك ماء فنیکی ایله غسل ایتملی صبغ صبر ویا آغو سلمن محلولی یاخود جهنم طاشی پومـاته‌سی قوللانملیدر.

٤٠٤ ـ سقاوه. رعام Morve ذوالحافره مخصوص ویروسی وساری بر علت اولوب حیوانات سـائره‌یه وحتی انسـانه دخی سرایت ایده‌بیلور.

اسبابی: علتك سرایتی ومأکولاتك اغتدایه عدم کفایتی ویمی آرتیرلمقسزین فوق‌الطـاقه مشقتلی خدماتده قوللانیلان حیوانك تقلل عضویتی وبلکه طفیلاتدن برینك موجودیتیدر.

تفریخی: تلقیح اولنانلرده اوچدن سکز کونه وسقاوه‌لی حیوانلرله برلکده اسکان ایدیلنلرده بر قاچ کوندن برقاچ هفته‌یه قدر علت ظاهر اولور.

سقاوه حاده ومزمنه اوله‌رق ایکی شـکل اوزره بولنـور وغایت بطائتله ترقی ایلدیکی کبی بعضکره دخی مدت مدیده آثاری مشـاهده اولنمقسزین وجوددده اختفاسی تمادی ایدر.

١) سقاوهٔ مزمنه: بوعلتده حاصل اولان سـیلان انفك منخرلرك یالکز برندن ظهور ایتمسی وسیلان مذکور اولا براق مؤخراً بولانق ولزجی وبعضاً پختیلی اولمسیله اجنحهٔ انفیه‌یه آز چوق صیواشمسی اجنحهٔ انفیهٔ مذکوره محل التـواسی (بوکونتی یری) نك صیزتی وادران ایله مسـتور بولنمسی رعاف (برون قانه‌مسی) ك زیاده‌جـه یاخود صیقجـه

وقوعبولمسی مثللو اعراض ایله توصف ایدر . دها صکرهلری ادرانك بولنمش اولدیغی نقاطده تکون ایلیان قرحه (شانقرهلر) ك عمق و وسعتی مختلف وزینبهلنمش کبی کنارلری عموداً مقطوع واطرافی برحویه (زه) ایله محاط و آرالرنده سربست بولنان مسافهٔ مخاطیه شیشمش ومتنوع صورتده تلون ایتمش اولهرق کوریلور. بو قرحهلر بعض دفعه کسب التیام وتندب ایدهبیلورلر.

علتك اثنای انتشا وانکشافنده حیوان دها صحت بدنیهسنه دلالت ایدر طور وسیما کوستردیکی حالده مؤخراً قیللر اورپرر کیفیت اغتدا تغیر ایدر مریض اوکسورر بعضاً حیوانك زورلانمسیله برونندن قیحی ومخاطئ زلالی بر مایع مندفع اولور . علته شو حالده ــ سقاوهٔ قصبیه ــ اسمی ویریلور. آیغرلرده کوریلان امتلای خصیه سقاوه حقنه علامت فارقه ومیزه عد اولنوب آرتق اعراض سائرهٔ مرضینهنك ظهورایدوب ایتمدیکنه باقلماز .

سقاوهٔ رئویه حصولنده اصغا ایله اکلاشیلان متنوع علامات وسعال پیدا اولور . هنکام سیر مرضده امتلای اطراف والتهاب مفصل وعرج دخی آفت مجموثه انضمام وترافق ایدر .

۲ ــ سقاوهٔ حاده : وهلهً وياخود سقاوهٔ مزمنهیی متعاقباً میدان ظهوره کلوب حمی وغشای نخامینك قرمزیلغی وحادث اولدیغی سطح نخامیده چیقنتیلی قیرجه رنکلی صفیحه (لوحهجق)لرك تکونی ومناخرك هر قنفی برندن صاریجه ولزجی ودائما قانلی بر مایعك سیلانی طرزنده بر طاقم اعراض ظاهر اولور .

قیرجه رنکلی صفیحات مترشحه محللرنده بعضاً مجتمع وعمیق ووسعتلری مختلف آز چوق کثرتلی قرحهلر واجنحهٔ انفیهده اوزیما تشکل

ایدر غدد تحت فکیه دخی شیشر. دائما بوغـوق سسلی اوکسوروك وسرعتلی تنفس ودواملی حمی حس ومشـاهده اولنـور. رئه‌لرده ادرانك انکشـافی وقوعبولور. مریض مدت متحوله ظرفنده مرد وهلاك اولور. امتداد مدت مرض نادراً ایکی هفته‌دن زیاده اولوب مدت مذکوره اثناسنده امتلای اطراف واکثریا قمعولات عرویه (عره دوکمه‌لری) ظهور ایدر.

اصغا آفات رئویه هر نه قدر جزئی ووسعتجه نه درجه آز اولسه بیله اخبار ایده‌بیلور.

علت مجوثه‌یی جدریٔ فرس والتهاب عقد واوعیهٔ لنفائیه وجرح غشای نخامی مثللو امراض واسقامدن فرق وتمیز ایتملیدر.

تداویسی: هیچدر. تشفیه والتیامی قابل اولمیان بو علتك سرایت وانتشاریـنه وقت قزاندیرمامق ایچون تداوی ایله اوغراشمیه‌رق حیوان مصابی اتلاف ایتملیدر. اکر تشخیصنده تردد حاصل اولورسه خسته‌نك برونندن اقان مایع ایله هر قنغی جنسدن بر حیوانی (قولای ومصرفسز اولدیغیچون بر کلبی) تلقیح ایدرك تجربه وبو طریق ایله تشخیصی تقویه وحل شبهه ایتملیدر [تلقیح بحثی مطالعه ایدیله.] [١].

ضابطهٔ صحیه: علتك صفت ساریه‌سنه مبنی مصابنك اتلافی وشبهه ایدلدیکی تقدیرده محصول مرضی ایله لاجل التجربه بشقه بر حیوانك

[١] لاجل الاستشهاد مراجعت ایدیله‌جك اولان تلقیح مذکور اکر ذوالحافردن برینه اجرا اولنورسه آشـیلانان حیوانده رعاملك کافهٔ اعراضی ظاهر اولور. حالبوکه بر کلب تلقیح ایدیلورسه سیلان انف وتقرح غشـای نخامی کبی اعراض کوریله‌میوب یالکز عملیهٔ تلقیحك اجراسیچون حیوانك باشنه آچیلان جرحه‌نك کسب ایده‌جکی قرحه سیرتیله غدد تحت فکیه‌نك امتلاسی رعاملك حقیقت وقوعنه دلیل کافی عد ایدیلور.

تلقيحى اقتضا ايدر . علتك ظهورنده حيوان صاحبلرى ومعاينه ايدن بيطارلر حكومته اخبار كيفيت ايتمكه مجبوردرلر . آخولرك و آخورلرله حيواناته متعلق اشيا وادواتك بر قاعده تطهير ايدللرى الزمدر . علت مذكوره‌يه دوچار اولان حيوانات لحومنك اكل وصرفى (آت ذبح واكل ايديلان ممالك حقنده) منع ويساغ ايدلليدر .

علم حقوق : سقاوه رد البيعى موجب اولان امراضدن معدود اولمغله بايع حيوانك تسليمندنصكره سقاوه‌لى حيوانلرله تماسده يعنى سرايته قارشو بولنديرلمش اولديغنى اثبات ايده‌مزسه بيعك فسخنه حكم‌اولنور. مدت ضمان طقوز كوندر .

٤٠٥ ـ سقوط معاء مستقيم ☚ خروج شرج .

٤٠٦ ـ سكتهٔ دماغ . سيلان دم (نزف) دماغى Apoplexie cérébrale. Hémorrhagie encéphalique. دماغ واغشيهٔ دماغه دمك انصباب‌ايتمسيله صاعقوى وبطئ اوله‌رق ايكى شكلده كافهٔ حيواناته عارض اولور .

اسبابى : مشغوليت متعبه واستراحت مديده وقحفه ضربه ورجفان (صارصلمه) وسقوط نوعندن وقوعبولان تأثيرات مستقيمه‌در. جمره‌يه ياخود امراض تيفوئيديه‌يه متتابع اولمق اوزره دخى ظهور ايدر .

اعراضى : بو علته حيوان فجئةً طوتيلوب بلا حس وحركت يره سريلور بعضاً حركات احتلاجيه (سيكنمه چارپنمه) كوريلور . نفس سرعتلنه‌رك درحال مريض هلاك اولور . اكر علت براز وقت دوام وتمادى ايدرسه ديش غجردامسى وانبساط حدقه واطرافك بروضعيتده ثبات وقرارى ومناخرك توسعى واغشيهٔ ظاهره‌نك احتقانى تنفسك

بطئ وقيصه ونبضانك سرت ونادر اولەرق اجراسى واعضاى مختلفەده فلج قسمى وقوعى مثللو اعراض مشاهده ورؤيت اولنور . علتك سيرى سريع اولور .

تداويسى : حيواناتى امتلاى دم عارضەسندن وقايه وفصد وحميه وقحفه مواد بارده وادويهٔ مصرفه ومخرشەدلك مسهللراعطا وتنقيەلر اجرا ايديلور .

٤٠٧ ـ سكتهٔ كبد . Apoplexie du foie نسج كبدينك يرتلمسى وسيلان دمى موجب اولان احتقان كبدى نتيجەسيدر . احتقان دم شديد ايله وامراض معائيه ايله تخليط ايدلمكده اولديغندن تشخيصى مشكل وعاقبتى دائما وخيمدر .

اعراضى : آفتك بردنبره ظهوريله كدر ودرمانسزلق وصوك درجەده دوشكونلك ووجهك بوزيلوب بوروشمسى قيللرك اورپرمسى اتلرك تترەمسى نبضك كوچك واوزايجى اولمسى قلبك شدتله چارپمسى قولاقلرله قوللرك صغومسى اشتهاسزلق وانقباض كبى اعراض رونما اولور . حيوان بوكرلرينه باقار اوك اياقلريله يرى اشر ياتمقدن امتناع وخذر ايدر واكر ياتارسه كندى اراده واقتداريله قالقەمز . الحاصل مريض مدت قليله ظرفنده مرد اولور . اعراض مسروده هر زمان شو صورتله سريعاً يكديكرينى تعقيب ايتمەرك بعضاً ايكى اوچ كون دوام ايدرسەده ينه هر ايكى صورتدەده مريض هلاكدن رها بولەمز . علتك تشفيه والتيامى نادر ومع مافيه ممكندر (لوبلانق) .

فتح لاشەده كبدك تمزق (يرتله) وشفتان مزقه آراسنده علقاتك تشكل ياخود داخل بطنه دمك سيلان ايتديكى مشاهده اولنور .

محفظه زده لنمكسزين فصيصات كبديه‌نك بيرتلمسى‌ده ممكن اوله‌بيلور كه او حالده كبد تحجم ومادهٔ مشكله‌سى تلين ايتمش بولنور . آفات مسروده موتى انتاج ايتمزسه اكياس دمويه ومصليه تشكيل ايدر .

تداويسى : علتك معلوم اولان سرعت سيرى جهتيله تشبث ايديله‌جك وسائط شفائيه‌نك غايت مؤثر اولمسى يك زياده التزام اولنه‌جق اموردندر .

فصد ايتمك لازم ايسه‌ده سيلان دم اعراضى كورلمكده ايسه عمليهٔ مذكوره‌دن اجتناب ايلك اقتضا ايدر . مريضك بدنى قورى قوريه ياخود مواد منبهه ايله اوغولمق وكوزلجه ستر ايله سيجاق طوتلمق وپرهيز ايتديريله‌رك مشروبات حامضه ويرلمك واحتقان ايدلمك واستراحت مكمله‌ده بولنديريلوب ازهر جهت قواعد صحيه‌يه رعايتله التيام علته غيرت اولنمق تدابير اساسنه‌دندر .

٤٠٨ ـ سكته ومزق طحال . Apoplexie et déchirure de la rate. يو علتى « قروزدل » ايله «لافوس» اوكوزده و « ميتوت» ايله « ريس » دخى فرس وكلبده مشاهده ايتمشلردر .

اسبابى : احتقان فجئى تأثيريله نسج طحالك يرتلمسى وجرح .

اعراضى : جروح بريطون اعراضنى اكديروب نزف زياده وقوع بولورسه حيوان يك چابك هلاك اولور . اكر محفظهٔ طحال مقاومت ايتمش ايسه كشف لاشه‌ده عضوك جروح عديده‌سى كوريلور . الحاصل بو آفتك كرك تشخيصى وكرك تداوى وتشفيه‌سى ممكن دكلدر .

٤٠٩ ـ سكون ☚ عدم حركت .

٤١٠ ـ سل الرئهٔ بقر . Tuberculose. Phtisie. Pomme-

liere. مزمن طرز ايله ظهور ايدن عمومى ووخيم وسارى بر مرض اولوب مجترات كبيره ايله خنزيره مخصوصدر .

اسبابى : سرايت ووراثت ومدت مديده ارضاع (امزيرمك) در.

اعراضى : حمى وتتره‌مه واشتهاسزلق وعلتك كركى كبى ايلرولمش اولديغى اثناده پك ظاهر اولان حرارت بدنيه‌نك ترفع وازديادى ودها صكره‌لرى سوتك پك صولو واوكسوروكك خصوصيله يمدنصكره پك قورى وتنفسك براز سرعتلى ومؤخراً احتناقى موجب اوله‌جق صورتده زورلو اولمسيدر .

ادران مشتت اولديغى حالده قرع ايله پك آز معلوماته دسترس اولنور واصغا ايله سرت وغير مساوى زئيرات تنفسيه وقصباتده زئير نفخى واحتكاكى وخرخرهٔ صفيريه ومخاطيه حس واستماع قلنور.

مريضك ضعف ونحافتى ارتدقجه جلدك قورى ونحتنده‌كى انساجه يابشق وقيللرك ديكن كبى ديك اولمسى تزايد ايدر . اطرافده اوجاع خفيفه وحتى عرج (طوپاللق) وحاصره ومغبن وزور (بوكر وقاصيق وسينه) قطعاتنده‌كى اوعيهٔ لنفائيه‌ده طولغونلق كوريلور . دور انتهال (وجودك ارييوب فنالشمسى) ده اعراض كسب شدت ووخامت ايدر سوت آزالور بول رسوب ايله محمول بولنور. سعاله مخاطئ قيحى وحيبى ورايحه‌دن عارى سيلان انف منضم اولور . حمايه مترافق اولان اندفاعات جلديه مشاهده ايدلديكى صره‌ده مريض حفرهٔ هلاكه تقرب ايلر .

رئه‌لر بعضكره وسعتنك اك بيوك قسمنده تكلس ايدر .

علت مجوثه رئه‌دن زياده بريطون وماساريقا وكبد وكليتان كبى سائر اعضايى استيلا ايدرسه اعراض مظلم وحالات عموميهٔ مرضيه

معاينه ايدنك حس ونظرينه ايلك چارپه‌جق اثر اوزرينه ويره‌جكى حكمه متعلق قالوب تشخيص صحيح اوله‌مز .

تداويسى : هيچ . انجق سرايتنك تحديديله مضراتنك دفعى وهيچ اولمزسه تهوينى ايچون مرضانك تفريق مساكنك بر قاعده تنظيف ووجودنده سل‌الرئه عموميت‌طرزى كسب‌ايتمش‌اولان‌حيوانات لحومنك اكلندن توقى ومجانبت ايدلمسى وبقرات معلوله‌نك سوتنك قينادلمدقجه صرف اولنمامسى لازمدر .

علم حقوق : بو علت جنس بقر حقنده فاسخ البيع اولوب بو حكمك جنس فرسده مرعيتى دركار اولان امراض مزمنهٔ صدريه‌يه شمولى اولميه‌رق يالكز سل الرئه وتكلس رئه كبى احواله تعلقى محدوددر. مدت ضمان ٩ كوندر .

٤١١ ـ سلاق ☚ داء جاورسيه .

٤١٢ ـ سلعه . ورم شحم . اور . Lipôme. Loupe. هر بر حيوانده خصوصيله قوشوم باركيرلرينك طاقك تماس وتضييق ايتديكى نقاط بدنيه‌سنده ظهور ايدر .

اسبابى : قوشوم طاقمنك دلك واحتكاكيدر .

اعراضى : حجملرى مختلف وعموميتله كروى وجعسز ومتحرك وعجينى بر قوامه مالك اولدقلرينى حس ايتديررلر . سلعهٔ مجوفه شحمه مشابه بر ماده‌يى محتوى اولمليرندن ـ سلعة شحميه ـ ياخود بال قوامنده مادهٔ مرضيه‌يى حاوى بولنمليرندن ـ سلعهٔ عسليه ـ ويا مادهٔ مرقيه يعنى كوشتابه‌يه بكزر بر ماده ايله محمول اولمليرندن ـ سلعهٔ هلاميه ـ كبى مختلف اسملرله توسيم قلنور :

تداویسی : اخراج نوات طریقیله استیصال یاخود شق ایله مادهٔ محتویه‌سی تخلیه ایدیله‌رك منـبه وبراز کاوی ادویه ایله تداوی وتیمار ایتمکدر .

٤١٣ ـ سلعهٔ شحمیهٔ صفراویه . Cholestéatome هر حیوانده اولدیغی کبی جنس فرسده دخی وقوعی نادر اولمیان بو علت دماغ ایله دماغچه‌نك ضفیرات عصبیه‌سنده اخذ موضع ایدر. تشکلنك بطائتندن ناشی تا دماغ تضییق اولنمـدقچه التهـاب دماغ واحتقـان دماغی وعلت سـکون کبی امراضه دلالت ایدن هیچ بر اماره اظهار ایتمز . سـلعهٔ مجوفه یکدیکری اوزرینه یاپشمش صفیحات شـکلنده قولسترین (مادهٔ شحمیهٔ صفرا) دن مشکل اولوب دائما موت فجئی‌یی موجب اولور .

تداویسی : هیچ .

٤١٤ ـ سوء القنیهٔ مائی . کلبـك علتی Cachexie aqueuse دود الکبد douve یاخـود ذات الفوهین distome دنیـلان دیدانك موجودیتندن متحدث بر علتدر .

اسـبابی : حیواناتك سربست یاخود متکیس بزور دیدانی اوتله برلکده یوتمسیدر .

اعراضی : دوشکونلك وضعف وهزال وبرونك سیجاقلغی اغشیهٔ مخاطیه‌نك صولوقلغی مشاهده اولنورسه‌ده شو حال چوق وقت دوام ایتمیه‌رك درحال سوء القنیه (صیصقه‌لق) اماره‌لری ظاهر اولور که بدن مریضك شیشکینلکنی وبطننك کرکینلکی واغشیهٔ ظاهره‌سـنك صولوقلغنك صـاری رنکه تحویلی ونبضنك ضعیفلکی ضربان قلبـنك

شدتی اغنامده یوکك جلد ایله اولان رابطه‌سی مختل اولمش اولمغله پارچه پارچه یولینوب دوکلمسی وباشك شیشمسی کوریلور. اسقاط جنین وسوتك مقدار وکیفیتنه تغیر عارض اولور. علتك سیری بطیء واندازی دائما وخیمدر.

تداویسی: علت مجهوله‌یه مداواتك تأثیری پك آزدر. حیواناتی رطوبتلی مرعالره سوق ایتمامك ومرض حکمنی الك زیاده ضعیف اولنلرده شدتله اجرا ایتدیکندن حیواناتی ضعفیتدن محافظه مقصدیله بولجه مأکولات ایله بسلمك لازمکلور. قاتل دیدان اولان ادویه‌نك تأثیری کوریله‌مدیکندن علته برکره طوتلمش اولنلرك هنوز انقهال ایدرك وجودلری اریوب فنالشمامش ایکن قصابه صاتلمری الك کارلی بر طریقدر.

ضابطهٔ صحیه: علت مجهوله‌یه مصاب اولمش اولان سوریلرك رعی ایدلدکلری بولاشق مرعالردن هیچ اولمزسه آغستوسدن تشرین اوله قدر صاغلام حیواناتك اوزاق طوتلمری وخسته حیوانلرك کوبره‌سنك چایرلره آتدیرلمامسی خسته اولنلرك لحمی اکل ایدلمز دکلسه‌ده انجق علتك صوك درجه‌سنده خواص مردوده کسب ایتمش اوله‌جغندن لحوم مذکوره‌نك صرف وعدم صرفی خصوصنه مذبحه مفتشلری طرفندن بالمعاینه حکم وقرار ویرلمسی لازمهٔ حالدندر.

٤١٥ ـ سوء القنیهٔ کاسر العظام. Cachexie ossifrage.

Ostéoclastie. مسلك عظامك غیر مکمل اغتداسندن عبارت مزمن ودائما بلدی ومجترات کبیره ایله فرسه مخصوص برمرضدر.

اسبابی: اغدیه‌ده املحهٔ کلسیه‌نك قصور ونقصانیدر.

اعراضی : علت بطانتله حصوله کلوب اوجاع وعرج وعسرت تحرك وبعضاً نحال (صوك درجه لاغرلك) ووخام (یمیه‌جك شیلری یدیرن حالت مرضیه) وتلعب (صالیا آقق) واختلال هضم بدیدار اولور . علت هنوز پك ایلرولمامش ایکن دوران ایله تنفس منتظماً وقوعبولور . علت مترقی اولدقده اوفاق بر حرکت کسر عظمه سببیت ویره‌بیلور . حصوله کلان کسرك تقویه وتصلبی بطی ومتعسر اولور . حیوانده انضجاع (یاتمق) سبیله تخشکر جلد وجروح متقیحه تحصل ایدر .

تداویسی : اکثریا حسن نتیجه ویرمز . تدابیر احتیاطیهٔ صحیه نوعندن حیواناتك مأکولاتنه ضمیمةً فوسفوریتلر وکمیك غباری وسمسم (صوسام) وقولزا وسائره کوسبه‌لری کبی مواد دسمه ویرمك لازمکلور . اکر علت ایلرولمش ولحمی هنوز اکله صلاحیت ابراز ایتمکده بولنمش ایسه همان مذبحه‌یه تسلیم ایدلملیدر .

طب قانونی : علت مبحوثه اجرای عملیه ضمنده یره یاتیریلان حیوانلرده کسر عظمه باعث اوله‌جغندن بویله بر حال وقوعنده ترتب وفن وصنعته تعلق ایده‌جك اولان مسؤلیت اوزرینه حیوانك عظامی بر مفتش طرفندن معاینه واکا کوره اقتضا ایدن حکم اعطا اولنور .

٤١٧ ـ سوی هضم دواری . دوار بطنی . عصبی سانجی Indigestion vertigineuse. Vertige abdominal . فرسه مخصوص وشدت ووخامتی زیاده‌در .

اسبابی : دینلدیکنه نظراً امر اغتداده ترتیب ونظامه اهمیت ویرمامك قحطدن بوللغه چیقان حیوانلره زیاده مأکولات ویرمك هنوز طوپلانمش صنعی چایر اوتلری یدیرمك ایمش ! . .

اعراضی: کدر سانجی انتفاخ بطن ظهور وتغوطله فنا هضم اولمش مواد ثفلیه خروج ایدر . حرارت بدنیه آرتوب و متعاقباً خدر عمومی (بتون وجودك اویوشمسی) ونعاس (نوم ایله یقظه اراسنده طالغینلق حالی) عارض اولمغله حیوان باشنی یملکه یاخود قارشوسنده‌کی دیواره دایار . کوزلری خارجه فیرلامش قورقنج بر حال اظهار وحدقه کسب انبساط ایلر. آغزسیجاق وصالیا قویووحیوانده انقباض بولنور. بوصره‌ده اعراض عصبیه میدانه کلوب حیوان دیواره ایتکلر کبی طیانیر مربوط بولندیغی یولار ودیزکین کبی شیلراوزرینه طارتیله‌رق باشنی برونتی ایلرو اوزادوب طورور. صاغه صوله آتیلور . شو حرکات احتلاجیه اثناسنده محافظه و احتراز حسیاتندن محروم قالمغله اطرافنده‌کی اشخاص واشیایه صالدیره‌رق چارپیلور. کندینی یره چارپار. بو نوبتك دوام مدتی تخلف و آز فاصلهٔ زمان ایله یعنی صیقیجه صیقیجه تکرر ایدر .

مریضك ترکیب بولنده آلبومین (زلال)وتیروزین tyrosine لوسین leucine کورلمشدر (پەلوجیو . آززارولی) .

تداویسی : مسهلات ملحیه وشدید مسهللر واحتقانات مسهله واحتقان تحت جلدی طریقیله ٠,٠٦ الی ٠,١٠ درهم اعشاری کبریتیت ازه‌رین Sulfate d'ésérine استعمالی تقلصات معائیه‌یی تنبیه واوصورتله استفراغاتك تقررینی تأمین ایلر . پیلوقارپین pilocarpine ووراترین vératrine دخی قوللانیلورکه بونلر دواری موجب اولمیان امتلای معده وامعا ایله قولنج وسائره علیهنه‌ده مفید اولورلر ،

٤١٦ ـ سوی هضم معائی . Indigestion indestinale ورید باب ایله شعباتنك احتقانیله اختلاط ایدن هضمك تأخر وعطالتندن

نشأت ایدر واجناس حیواناته وعلی الخصوص جنس فرسه مسلط اولور .

اعراضی : بردنبره ظهوریله حیوانده راحتسزلك وتپنمك وقویروغنی اویناتمق واطراف قدامیه‌سیله اشینمك یاتوب یووارلانمق واوضاع وحرکات مختلفه اجرا وابراز ایتمك وینه طوغریلوب ایاغه قالقمق وتبول ودائما تغوط معطل اولمق مثللو حالات مشاهده قلنور . قولاقلر صوغور وجوددده بالمناویه قسماً یاخود عموماً تر ظهور ایدر . اکر سانجی غایت شدید اولورسه حیوانك یانه یناشیله‌مز . مریضك یوزنده تکزز یعنی بوروشوب بوزلمك وکوزلرنده سونوکلك واغشیهٔ ظاهره‌سنده صولوقلق وجلدنده صغوقلق ونبضنده غیر محسوس دینه‌جك بر حالده کوچوکلك کوریلور . وشو اعراضی متعاقب هلاك وقوعبولور . اکر سانجی سلامت وافاقتی انتاج ایدرسه او آنده اثر صحت دفعةً ظاهر اولمغله حیوان قالقار سیلکنور تبول وتغوط ایدر ویمکه باشلار .

تداویسی : زیاده قان آلمق اتر ولودانوم واکسیر لوبا Elixir de Lebas مثللو مواد ایله مشروبات ترتیب ایتمك و ۵۰۰ درهم اعشاری زیت خروع ویرمك حقنه‌لر یاپمق کزدیرمك لازمدر . اکر انتفاخ بطن موجود ایسه معاء اعوری بزل ایتمك (شارلیه) عملیه‌سی جنس فرسده حاصرهٔ یمنایه اجرا ایدیلور .

۴۱۸ ـ سوء هضم معدی . آرپه‌لامه . معده سانجیسی .

Indigestion stomacale. ذوالحافرده زیاده کپك ویرلمکدن یاخود ویریلان اغدیهٔ عادیه‌ده قدرونسبت ارانمیه‌رق چوقجه یدیرلمکدن والحاصل

معده‌يى كليتلى اغديهٔ صلبه ويا مايعه ايله فوق العاده امتلايه اوغراتمقدن وتبرد وتعبدن حاصل اولور .

اعراضى : شـدتجه سوى هضم معائى سانجيسندن اهونجه اولان آز چوق شدتلى سانجيلره اوغرايان حيوان دقت واحتراز اوزره ياتار وبعضاً قى ايده‌جك كبى حركات جعليه اظهار ايدر. امتلاى معده بغايت زياده ايكن معده‌نك تمزق (يير تلمه) واو حالده حيوانك قى ايتمسى ممكن اولورسه‌ده علت مجوثه يه طوتيلان وقى ايتديكى كوريلان هر حيوانده معـده‌نك يير تلمش اولمسـنه دائما تقيؤك علامت يقينيه كبى تلقى ايدلمسى لازمكلمز . نبض براز عجول وتنفس بعضكره متعسر اولور .

تداويسى: آز حجمده مشروبات منبهه ومنقوع بابونج (پاپاتيه)وبياض شراب وقهوه وطوزلو صو اعطا وحقنه‌لر اجرا واطراف سـيركه ايله دلك ايدلملى وحيوان كزديريلوب ياتمسنه مساعده اولنماليدر .

٤١٩ ـ سوى هضم معدئ مجترات ☜ انتفاخ بطن.

٤٢٠ ـ سوى هضم معدئ آكل لحوم. Indigestion stomacale chez les carnivores. آكل لحومده قى ايتمك ملكه‌سى موجود اولديغنه مبنى انلرده علت مجوثه‌نك وخامتى جزئيدر .

اعراضى: دوشـكونلك رداغديه بطنده‌كركينلك انتفـاخ خفيف تكريع (ككرمه) غثيان قى .

تداويسى سيجاق منقوعات عطريه وشراب قارشديرلمش صوايچيرمك ومقيي اوله‌رق طارطر مقيي ياخود عرق الذهب (ايپقا) ويرمكله‌در.

٤٢١ ـ سيجاق شيشلر ☜ خراجات حاره .

٤٢٢ ـ سيروز ☜ تشمع كبد.

٤٢٣ ـ سیلان دم ☚ نزف .

٤٢٤ ـ سیلان لبن Empissement laiteux سوتك كرك داملە دامـله وكرك مشی و حركت اثناسـنده فشقرمه طرزنده بلااختیـار وعلی الدوام آقمسندن عبارتدر .

اسبابی : عضلهٔ معصرهٔ حلمەنك كوشكلكی یاخود حلمه (امجك) لرده جرحه ویا نصر كبی شیلرك موجودیتی ویاخود ضعف عمومیدر .

تداویسی : سـوتك پك زیاده تراكمنه میدان ویرلمامك واغسـال قابضەیه دوام ایتمك وحلمەلری موقتاً سد ایلمكەدر .

٤٢٥ ـ سیلان منی Spermatorrhé منینك بلااختیار سـیلان ایتمسندن عبارتاولەرق آیغیر ایله بوغاده وقوعبولان برحالت مرضیەدركه یاكمال ضعفیتدن یاخود بالعكس فرط قوتلەحیواناتی امساك سفاد (آشمامق)ه مجبوریتدن ایلرو كلدیكی ملحوظدر .

تداویسی : برنجی حاله قارشـو ادویهٔ مقویەیه وایكنجیسی علیهنـه دخی وسائط مبرده یعنی اغسال باردەیه دوام ودیشـیلره تماس وتقرب ایتاملرینه دقت واهتمام ایدیلور .

٤٢٦ ـ شاب ☚ داء جاورسیه .

٤٢٧ ـ شتر خارجی . اجفانك خارجه دونمسی Ectropion كوز قپاقلرینك وخصوصـیله علی الاكثر آلت كوز قپاغنك خارجه دونمسی كلبلرده جرحه وحرقه نسج ندبیسندن نشأت ایتمش اولمق اوزره كوریلور.

اعراضی : غشـای منضمەنك شیش والتهابلی وقرمزی وحیباتلی اولمسی كوزك یشامسی وكوز قپانەمدیغندن التهابلنمسیدر .

تداویسی : جفن معاولك حافەسـندن V شـكلنده بر قطعه قطع

واستيصال ايدلدكدنصكره يارەنك شفتانى برلشديريلوب خياطهٔ لفيه اصوليله ديكيلور . « ديفنباح » اصولنجه كوز قپاغنك آلت طرفندن زاويەسى آشاغى كلان مثلث شكللى بر پارچەيى قطع واخراج وحافهٔ جرحەيى ينه مذكور خياطتله وصل والصاق ايلمكدن عبارتدر .

٤٢٨ ـ شتر داخلى . اجفانك داخله قيورلمسى . Entropion

بو دخى كوپكلرك الت كوز قپاقلرنده كوريلور .

اسبابى : غشاى منضمه مادەسنك ضياعى وجرحه وندبات جدريه .

اعراضى : كوز يشارمسى غشانك التهابى واوراده كيرپك بولنمسيله تخرش وقوعى مثللو حالاتدر .

تداويسى : معذور اولان كوز قپاغنك سربست قسمندن بر قطعه جلدك قطع واخذ ايدلمسيلەدر .

٤٢٩ ـ شرى ☜ انجرى .

٤٣٠ ـ شعيره . آرپەجق Orgelet اجفانك حافەلرنده تحصل ايدن سرت ووجيع وحرارتلى وحكەلى كركين بر نوع دمل والتهابى بر كوچك ورمدر .

شمدىيه قدر فرس ايله كلبده كورلمش ونتيجەسى غير وخيم بولنمش ايسەده « هورتەل داربووال » ك رمد متناوب ايله مترافقاً فرسده ظهورينى مشاهده ايدلديكى شعيره سوى نتيجەيى داعى اولمشدر .

اسبابى : پك معلوم دكلسەده عينك اقسام لاحقەسنى تالهيب ايدن عوارض آرپەجغك نكوننه بادى اوله بيلور .

تداويسى : دمل مذكورك حجم ووسعتى تزايد وشكلى محروطه تقرب ايتدكده رأسندن خفيفجه تشقيق ايله محتويات قيحيەسى تخليه

ايديلور. اكر التهاب دوام ايدرسه ملياته مراجعت واكر قاعددسى تصلب ايدرسه التيامك اتمامنه انتظاراً تداويسندن فراغت اولنور ياخود براز عرق (راقى) ايله تقيحي تشويق ويا ماء باردله تكميد ايدرك التيامنى ونظافت اجفانك دوامنى تامين ايلك اقتضا ايدر .

٤٣١ ـ **شق الحافر** . شقاق. طرناق چاتلاغى. Seime جدار حافرك اليافى استقامتته موازى اولمق اوزره حاصل اولان تفرق اتصاليدر . اكثريا جنس فرسده ونادراً بقرده كوريلور . شقاق مبحوث سنبكده وحاميه‌لر (مه‌لر)ده وجنبين حافر (تربيعلر)ده وقوس مسند جدار (آرق بوتان)ده ظهور ايده بيلور . سطحى وعميق ومكمل وغير مكمل اولور .

اسبابى : نسج قرنينك طبيعةً فنا وقورى اولمسى وظلفك سوى تشكلى وتضيق ظلف ومهارتسزجه اوريلان نعل وحيوانك غايت آغير يوك چكمك طرزنده‌كى خدمتى وحويه‌نك ياره‌لنمسى وسائره‌در .

اعراضى : چاتلاغك آشكار كورنمسى ومذكور چاتلاغك آياغنك يره وضعى ويردن رفعى اثناسنده مناوبةً آچيلوب قپانمسى وظلفك قسم عاليسندن باشلايان وجيع ومدمم بر كوچك چاتلاغك يواش يواش قسم سافلنه قدر ايلرولمسى اولوب حيوان آز چوق زياده طوپاللار وحيوان داء الرجلده كورلديكى كبى اوكجه‌لرينه باصار. اكر چاتلاق سنبكده فتق قرنى ايله برابر بولنورسه حيوان عذرلى اولان آياغنى تپيكده وقوعبولديغى وجهله پك زياده رفع ايدر . ظلف محسوس وحرارتلى بولنور . شقاق التهاب وريقات قرن ورقى ودها ايلرولمش اولمسيله تقيح وغانغرن ونتيجةً رم ونخرهٔ عظم رجلى حصوله كتيرر شو حالده جرذ غضروفى ومذكور نسج قدمئ ورقى وعظم رجلده كلى جزئى واسع انفصال وتفرق ظهور ايده بيلور .

تداويسى : واقى وشافى اولمق اوزره ايكى طرزليدر .

١ نجيسى : ظلفى ياغلامق وبزم يرلى نعللرينه شبيه دوز لوحه‌لى نعل ايله نعلله‌مك ٢ نجيسى: استراحت وملين ضمادات وحمام استعمال وشو وسائط ايله وجع تسكين اولندقدنصكره حيوان ممكن مرتبه‌استخدام ايدلمك وافراز ظلفينك تعديلى ايچون يا داغ تيمورى ويا ترتيبى آتيا ارائه ايديلان وسائط كيمويه واسطه‌سيله حويه‌يى خفيفجه داغلامقدر .

١) مايع مرسيه :

خذ : حامض كبريت ١ قسم

عطر ترمنتى ٤ »

٢) مخلوط بوردون :

خذ : صبغ صبر
آسپيق ياغى
پترول »
قوپاهو پلسنكى

} بهرندن ٣٠ درهم اعشارى

تحريك ايله كوزلجه قارشديرلدقدنصكره ٣٠ درهم اعشارى حامض آزوت علاوه‌سيله بتكرار تحريك وتخليط ايدلليدر .

شو مواد كاويهٔ بطيئه‌ايله ايديلان آكتوا پك عميق اولمامق اقتضا ايلديكى كبى حويه‌نك اوزرى دخى ياغلى ياخود قطرانلى بر بز ايله ايكى اوچ قات صارلليدر .

عمليه : ١) شق الحافر ايكى جهتندن بالتثقيب تل ياخود باشسز ميخ كچيرلدقدنصكره يا بوكيله‌رك ياخود ميخك ايكى اوجى پرچين ايديله‌رك صيقلمق هر حالده محظوردن سالم اولمامغله بونك ايچون ترجيحاً « واشه‌ت » اصولنجه اجراى عمل ايدلمك لازمكلور .

اصول مذكور طرناق چاتلاغنى كينتلمكدن عبارتدر . شـويلكه : شكل ١٣٢ ايله كوستريلان جسامت طبيعيه‌ده كينت اولوب شكل ١٣٣ دخى بوعمليه‌يه مخصوص داغ تيموريدركه واسطه‌سيله چاتلاغك ايكى جهتندن فقط برحيات اولان اجزايه دكين تعميق ايدلمامك شرطيله داغلانه‌رق جدار ظلفه آچيلان يووالره مذكور كينت شكل ١٣٤ ده كوريلان قيصاچ قوتيله تطبيق وچاتلاق يكديكرينه قويجه تقريب ايديلور .

عمليه : ٢) حويه‌دن حافهٔ سافلهٔ ظلفه قدر ممتد اولان شقاقك ايكى جهتنـه واكا موازى اوله‌رق ره‌نت واسـطه‌سيله برر طولانى اويوق ياپيله رق و آيروجه شقاقك نعله قدر توصـل واستناد ايده‌مامسى ايچون دخى بوايكى اويوغك آلت طرفندن طرناغك حافهٔ سـافله‌سى كذلك اويوله‌رق طرناق چاتلاغى هر جهتدن سربست براغيلوركه شو حالده آرتق آياغك يره باصوب شكل ١٣٢ و ١٣٤ قالقمسنده شقاقك بالمناوبه آچيلوب قپانمسى بر طرف اولور . حويه‌دن باشلايوب يالكز جدار ظلفك وسطلرينـه قدر كلان طرناق چاتلاغى ايچون بالاده ذكرى سبقت ايدن اويوقلر چاتلاغك نهايت سافله‌سـندن صاغه صوله مائل وحويه‌يه واصل اوله‌جق وجهله ٧ شـكلنده اعمال ايديلور وبونده‌ده ينه ظلفك حافهٔ سافله سى اويوله‌رق طرناق ايله نعل مابينه فاصله ويريلور .

اشبو ايكى طرزى دخى بيان ايديلان عملياتدن هر قنغى برينـك

اعمالنی استلزام ایدن یعنی یا بتـون یاخود نصفنه قدر ظلفی چاتلادان شقاقك بدأ ایتدیکی حویه‌نك بر نقطه‌سی داغ تیموریله اکتوا وبوواسطه ایله‌ده تأثیر عملیه‌یه معاونت ایفا قلنور .

خراجـهٔ تحت قرنیه وغانغرن نسج قدمیٔ ورقی ونخره یاخود رم عظم رجل مثللو آفاتك موجودیتی تقدیر نده حیوان یاتیریلوب و آنتراو ایله لایقلیجـه ضـبط ایدیلوب وقوعبوله‌جق نزفنه قارشو تدبیر احتیـاطی اولمق اوزره دخی ضـاغط غارو ربط و تطبیق اولندقد نصکره ظلف یاترقیق وقلع صورتیله رفع وفوی دوسوژ واسطه سـیله فنالشمش اولان نسج قدمیٔ ورقی قطع واستیصال اولنه‌رق جرحه مهما امکن عادی وساده برحاله کتیریلور واقتضاسی کوریلورسه عظم رجل دخی جرد (قازیمه) ایدیلور. بونك ایچون ایجاب ایدن تیمار ضاغطده برنجی دفعه وضع ایدیله‌جك اولان وسادهٔ نسـاله (تفتیك یاخود اوستوپو یومـاغندن عبارت تیمار یاصدیغی) سـفوف کبریتیت نحاس ایله مستور و آیاق دخی دائراً مـادار لفـافه‌لرله ملفوف و محفوظ بولندیریلور . ایلك تیمارك تبدیلی ایچون رفعی خصوصنده استعجال ایتیوب حیوانك یره باصه‌بیلدیکنه دقت ایدرك اکر بلا احتراز باصمقده ایسه تیماری طول مدت حالیله ابقـا ایتلیدر. اکر باصه‌میورسه توسع رم وسائره کبی عوارضك ظهورینه حکم ایله اکا کوره تدابیر لازمه اتخاذ ایتلیدر .

شکل ١٣٣

٤٣٢ ـ شکر باشی ☚ جرذ غضروفی.

٤٣٣ ـ شیرپنجه ☚ جمرهٔ عرضیه .

٤٣٤ ـ شيشلر ☚ اورام وخراجات مباحث مخصوصه‌سنه .

٤٣٥ ـ صرعه . Epilepsie هرجنس حيوانده نوبات احتلاجيه‌سيله فرق وتشخيص اولنان مزمن ودائما وخيم بر علتدر .

اسبابی : وراثت .

اعراضی : وهلةً ظهور ايدن نوبتلرينك اثنای دوامنده رعشه وسراسمه وعطالت حس وارتجاجات احتلاجيه (سيلكينتيلی جارپنمه‌لر) ايله مريضك يره سرلديكی ودوشوب ياتديغی يرده حركات غير منتظمه اجرا ايتديكی وحجاج داخلنده كوزلرك فيرلانديغی وحدقه‌نك منبسط اولديغی وبيونك سرتلشوب كرلديكی و ديش غجرداده‌رق چكه‌لرك يكديكرينه احتكاكی وقوعبولديغی صره‌ده ديلك دخی ياره‌لنديكی وكثرتله صاليا آقديغی و آغزك كپورديكی وحيوانك ايكلديكی ويا باغرديغی وتنفسك غير منتظم وكسيك وسريع اوله‌رق وقوعبولديغی وبول وقذوراتك بلا اختيار مندفع اولديغی كوريلور . نبضدخی كوچك وغير منتظم وسرت اولور . احتلاجاتك پيدرپی خفيفلشوب آزالمسيله سكونت تجدد وبو اثناده معلول غايت يورغون بر حالده قالقوب استراحت ومؤخراً اثار مرضيه بسبتون غيبوبت ايدر .

نوبت اوج ونهايت بش دقيقه امتداد ايدوب شو مدت قصيره خارجنده علتدن ديكر براثر دها كورلمز . علتك شدتی حيوانك عادتا سرسملشمسيله يره دوشوب اعراض سالف البيانی كوسترمسی آراسنده درجات مختلفه عرض ايدر .

نوبتلرك صيقلشمسی حيوان ياشلاندقجه آرتار .

تداويسی : خشيشة الهره (والريانه) ومستحضراتی وقلورال

وعلى الخصوص يوميه ٤ و ٦ و ٨ و ١٠ درهم اعشارى بروم پوتاسيوم استعمال اولنور .

٤٣٦ ـ صغوق شيشلر ☜ خراجات بارده .

٤٣٧ ـ صوليغان . تنك نفس Pousse صوليغانلق امراض قلبيه وعلل مزمنهٔ صدريه وانتفاخ رئه والتهاب قصبات مزمن وفتق حاجز كبى علل متعددەدن هر قنغى برينك جملهٔ اعراضندن بشقه بر شى اولميوب حاصرتانك غير منتظم حركاتى واوكسوروك وسيلان انف ايله معلوم ومتبين اولور .

علم حقوق : داء مجوث فاسخ البيع اولوب مدت ضمان ٩ كوندر . صوليغان حيوان مرد اولدقدن صكره صوليغانلغى بالسهوله اثبات اولنه‌ميه‌جغندن معاينه‌سنه مأمور اولان مفتشك رئتانده علل مزمنه اعراضى بحرى ايلمسى واكاكوره حكم ايتمسى ايجاب ايدر .

٤٣٨ ـ صمامه . Embolie اوعيهٔ شريانيه ياخود وريديه‌دن برنده تكون وقطراً دها كوچك اولان ديكر وعايه سبح ونقل ايدرك آنى سد ايليان وليفيندن عبارت بولنان علقه (پختى) نك موجب اولديغى عموميتله وخيم بر حالت مرضيه‌در .

اسبابى : التهاب وريد ايله اوعيه‌يه بر جسم اجنبينك دخوليدر . اكر علقه اوعيهٔ شعريه‌ده توقف ايدرسه احتشا (الياف عضليه آرالرنده عقله‌يعنى قان پختيسى حصوله كلمك) كوريلور .

اعراضى : بدايتى فجئى اولوب حرارت بدنيه‌نك تنزليله اصابت ايتديكى عضوك اهميتنه كوره سكته وعرج واختناق (بوغلمه) وقوعه كلور . اكر اوعيه كلياً مسدد اولمش ايسه دمك آرتق واصل اولەمديغى

نقاط غائغرنلشور . اکر انسداد غیر مکمل اولمغله علقه‌نك یانلرندن دوران دم ممکن اوله‌بیلیورسه وظیفهٔ اغتدا نا تمام وطولاییسیله جزؤ مصابده ضعف ونحافت نمایان اولور .

٤٣٩ ـ ضابطهٔ صحیه [١]

Police sanitaire.

طبابت بیطریه حیوانات اهلیه‌یه عارض اولمش بولنان امراض ساریه‌یی یالکز مطالعه ایتمکله قالمیوب صحتلرینك تغیردن مصون واوسایه‌ده افرادینك متکثر وافزون اولمسنه خدمت وطولاییسیله اهالینك زراعت وتجارت یوزندن کسب یسار وثروت ایلمسنه وساطت واشته شو خدمت ووساطتی ایسه مستقلاً ضابطهٔ صحیه اشتمال ودر ذمت ایدر . دیمك اولور که ضابطهٔ صحیه امراض ساریه ومستولیه‌نك مبحث الامراض مناسباتی تحتنده صحت عمومیه ومنافع زراعیه وتجاریه ایجابیله آیروجه امراض مذکوره‌نك منع انتشاری امرنده حکومتجه تشبث ایدیله‌جك معاملاتك انواعنی شاملدر .

---

[١] اخطار : اولا شوفرانسه ضابطهٔ صحیه قانونلرنك ممالك محروسه‌ده حکمی غیر مرعی ومع ذلك ترجمه‌سی ایچون چکیلان زحمت ایسه نامنی ایشیدوب‌ده مطالعه‌سنی آرزو ایدن ارباب مسلکه مجرد او قانون حقنده بر فکر مخصوص حصوله کتیرمکدن عبارت اولان یالکز بر مقصده مبتنی ایدوکی بیلنملیدر. ثانیاً préfet والیلرمزه مقیس اولمدقلریجون والی دیه ترجمه ایدلدیکی کبی متصرف دخی دینلمیه‌رك « پره‌فه » صورتنده وانك مادونده‌کی sous-préfet به قائممقام دینلمیوب « سوء پره‌فه » وانك مادونده بولنان maire ایچون کذلك مدیر وسائر کونه بر تعبیره حاجت کورلمیه‌رك « مه‌ر » رسم املاسنده قید ایدلدیکی معلوم اولمالیدر .

امراض ساريه

امراض ساريه انتان وسرايت طريقيله انتشار ايدر . انتان ويروس طيار وسرايت ويروس ثابت دنيلان مايهٔ مرضيه‌نك توصيل وانتقالى ديمكدر . سرايتك طرزامكانينه دائر يكديكرينه بكزه‌مز رأيلرده بولنمش اولوب « شووو » « ساليسبورى » « پاستور » عضويت organites جرثوم spores باقترى bactéries باقتريدى bactéridies مثللو مايهٔ متعضولرى سرايتك باشليجه وسائطى اوله‌رق قبول ايتمش اولدقلرى كبى جرب حقنده هامهٔ جرب (اقار . اويوز بوجكى) ى وبعض امراض جلديه‌ده فطور طفيليه (سطح جلدده بسلنان منطارلر) يى دخى وسائط سرايت صره‌سنه كچيرمشلردر . اشته شو مسلك اقتضاسنجه سرايتك يكانه سببى صحتده بولنان عضويته ويروسيتله محمول اولان مريض عضويتك زرع اولنمش يعنى بنيه‌يه مايهٔ مرضيه‌نك فرصتياب دخول اولمش بولنمسندن عبارت قاليور .

ويروسك انتقالى تلقيح و تماس وقوعبولمق و اغشيهٔ مخاطيهٔ هضميه وتنفسيه ياخود طرق‌دوران طرفلرندن مص ايدلمك صورتيله ممكن اوله - بيلديكندن سرايتك سواغى جمره‌ده‌دم ورعامده‌قيح وداءالكلبده لعاب وجدرىٔ اغنام وجدرىٔ فرس وجدرىٔ بقرده‌لنف اولمق اوزره بالطبع متنوع بولنيور .

امراض ساريه ١) تفريخ ٢) هجمه ٣) اندفاع ياخود انفجار كبى بر قاچ دور اظهار ايدر . بعض امراض حقنده عضويتك سرايتله متأثر اولمسيچون استعداد خصوصيه وضعيفلك وسست انداملق

طرزنده مسکینلك کبی بعض احوال مخصوصه‌نك اسباب موجبه قاقلو مداخله‌سنه لزوم واردر .

امراض جایحه {بلدیه} وامراض مستولیه

تعریفی . ــ امراض جایحه محدود بر موقعــك یالکز بر نوعه منسوب اولان حیواناتنك اضرارینه وامراض مستولیه ایســه محدود ویا غیر محدود بر محله‌کی بر یاخود بر قاچ نوعدن خیلیجه حیوانلرك امحاسنه باعث اولور .

تکررظهوری . ــ امراض جایحه ومستولیه‌نك صیق صیق ظهورینه قارشو قواعد حفظ الصحه‌یه مبتنی اجراآتك ترقیسی واصول زراعتك اصــلاحی وبطاقلقلرك قوریدلمسی وکرك محلی وکرك بین الملل تدابیر صحیه‌نك اتخاذ قلنمسیله چاره بولنمشدر .

سیری . ــ هر ایکی امراضك بدایتنده وخامتی قلیل وایلرولدیکی صره‌ده وسعت‌وشدت ووخامتی وافر وشرائط موجودیتنك ضعیفلشمسی نسبتنده کندیســنك انحطاطه میل ایتمسی آرتق انطفا وزوالنی مشعر اولق اوزره ادوار مختلفه عرض ایدر .

اوصــافی . ــ بالاده تعریف ایدیلان امراض مستولیه وجایحه‌دن بر چوغی ولو ساری دخی اولسون تأثیرات موسمیه وموقعیه‌دن نشأت ایتمش اولدقلری حالده اوصافجه سائرلرندن فرق اولنورلر .

امراض ساریه یوزندن تلفات مقدارینك چوغالمسی توسع وانتشارینك منعی خصوصنده تدابیر واقیه‌یه واجراآت حکومته عرض احتــیاج ایدر .

قوانین موضوعه . ــ ١٧١٤ میلادندن شمدی‌یه قدر نشر ایدلمش

اولان قانونلرك ماوضع لهى شو خصوصات مجمله‌دن عبارت اوليور :
١) اعلان ٢) ادارهٔ محليه‌دن نظارت متعلقه‌سنه حادثه‌يى اخبار ٣) اهل خبره معرفتيله معاينه ٤) حجز ياخود مرعالرده تفريق ٥) شبهه‌لى حيوانلرى تمغالامق ٦) مأمورين صحيه‌نك شهادتنامه ويرمامش اولديغى حيوانلرى مملكته دخولدن منع ايتمك ٧) مساكن ونواحئ منتنه‌يى تعيين ايچون اشارت ركز ايتمك ٨) اورالرى غزته‌لر واعلامنامه‌لرله خلقه طانتديرمق ٩) خسته‌لك بولنان سوريلرك وحيوانلرك پنايرو پازارى لغو ويساغ ايدلمك ١٠) مذبحه ايچون اولان آلم صاتمله‌ره اصول وضع ايتمك ١١) اتلاف ١٢) دفن ١٣) ازالهٔ عفنه ١٤) امر وتنبيه صورتيله نشر واعلان ايديلان هر درلو جزالرى تعديل وتهوين ايتمكدن حكامى منع ايلمك .

١٧٩١ قانونى ايله سرايته قارشو تدابير لازمه اتخاذى ايچون بلديه مجلسلرينك وظيفه واقتدارلرى تعين وخسته حيوانات اصحابنك خسته‌لكى اخبار واعلان وخسته‌لرى تفريق خصوصنده‌كى مجبوريتى تقرر وتأيد ايتمشدر .

١٨٦٥ قانونى ايله بتون ليمان واسكله‌لرده كرك ايالاتدن وكرك ممالك اجنبيه‌دن كيره‌جك حيواناتك (الك زياده جنس بقرك) كمرك دائره‌لرنده معاينه اجراسنه وضع واساس قلنمشدر .

١٨٨١ قانونى دخى ايلروده درج وتزيير قلنه‌جغى وجهله آتيده مصرح « ضابطهٔ صحيه‌يه عائد تدابير عموميه » موادى اوزرينه مؤسس نظاماتى تعيين ايدر .

ضابطهٔ صحیه یه عائد تدابیر عمومیه

١) ـ اعلان (حکومته اخبار) : علت ساریه یه مصاب اولمش بولنان حیواناتك صاحبی یاخود (ولو فضولی اولسون) متصرفی وبونلرك غیبوبتنده بیطار طرفندن اعلان اولنور. اشبو تحریراً ایدلمسی لازم کلان اعلان واخباری متضمن ورقه جانب حکومته تسلیم قلنوب اورادن مقبوض علم وخبری آلینور.

٢ ـ معاینه : بو خصوص اولجه حیواناتی حال صحتده وثانیاً شبهه لی واخیراً مریض اولدیغی حالده معاینه ایده جك وایتمش اولان بیطاره طرف حکومتدن امر وتودیع اولنور.

٣ ـ تفریق : داخل مساکنده یاخود یول اوزرنده ویا مرعاده کرك حیواناته قوللانیلان طاقم واشیا وکرك یدیریلان اوت وکرك کوبره واسطه سیله تماسدن محافظه قصدیله تفریقه سعی ایدیلور. شو مقصد یاخسته حیواناتك یاییلغه وصولانمغه دخی کیتاملری تحت تقید وانضباطه آلنمق یعنی اصلا خارجه چیقماملری ایچون آیرو مسکنده حجز ایدلمك صورتیله استحصال اولنور یاخود تطبیق واجراسی اك قولای اولمق اوزره حیوانات جهاتی محدود بر محله قوندیریلور که بوده یا دائمی ویا مختلف طرزده اوله بیلوب طرز دائمی حیواناتی او محدود محلده کیجه لی کوندوزلی توقیف ایتمك وطرز غیر دائمی دخی اولجه تعیین ایدلمش اولان کچه جکلری یوللرله طرز ووقت حرکتلرینی شاشمیه رق کیجه لری حیواناتی ایچری المقدن عبارت بولنور. جوار اهالیسنه قوناق محلنك جاده لر و بیوك کوچك یوللردن ٣٠٠ ذراع اعشاری بعید محلده بولنه جغی وبر اورمان یاخود خندق ویا ماء جاری ایله محدود اوله جغی حقنده معلومات ویریلور.

٤ ـ قرانتنه : قرانتنه محلی حدوددە بر موقع اولمق لازمکلوب اوراده مدت معینه ظرفنده توقیف ایدیلان حیوانات میاننده یکی بر وقعهٔ علت ظهور ایتمزسه یوللرینه دوام ایچون مساعده اولنور . قرانتنه قوردونلری حدوددە کمرکیلردن وداخل مملکتده قولجیلردن تشکیل ایدیلور .

٥ ـ نقل ومهاجرت : صاحبنك اراضیسی داخلنده حیواناتك طرق مواصلەدن بعید اورمان داخلی وطاغ باشی کبی نقاط معلومەیه کیدوب آیرلمالرینه رخصت ویریلور .

٦ ـ تعداد وتخمین قیمت : بر موقعك حیوانلرینی او موقعی ترك ایدەماملری ایچون صایمق و تخمین قیمت دخی موجودك تعدادی صرەسنده بهالرینی تقدیر ایتمکدر .

٧ ـ تمغالامق : حیواناتك معین بر عضوینك قیللری مقراص ایله بر شکل معلومده قیرپلمق وقیزغین تیمورله داغلانمق وقرمزی مهر مومی ویاخود قورشون اوزرینه باصلمش علامتلرك ربطیله نشانلانمقدن عبارتدر .

٨ ـ پازار وپنایرلرك منعی : اصول تجارته مانع وانواع فسادی داعی ایدوکندن بو تدبیر قانونیه یالکز حالات استثنائیەده مراجعت وعلی العاده تفریق واعلان ایله ادارهٔ مصلحت ایدیلور .

٩ ـ پازارلرك مذبحەلر اتصالنده آچیلمسی : پازار یرلری مذبحەلرك قربنه نقل ایدیلەرك اوراده صاتیلان حیوانلر استهلاك ایچون ذبح اولنور .

١٠ ـ اتلاف وتضمین : خسته یاخود شبهەلی اولان حیوانلرك حکومت قیمتلرینك اوچ ربعنی تضمین وتأدیه ایدرك اتلافنی امر ایدەبیلور .

١١ ـ دفن : مرده‌لر کرچه اصولاً دفن ایدیلورسه‌ده تشتیخانه‌یه ویریله‌رك محو ایتدیرلمسی استفاده ضمننده دها مناسبدر .

١٢ ـ ازالهٔ عفنه [١]: خواص مولد السرایتی محو وکندیلرنده شوخواصی حفظ واخفا ایدن اشیایی تنظیف ایتمك اصولی اولوب فنا قوقولری ازاله ایلمك ایسه ینه بوندن بشقه بر اصولدر .

ازالهٔ عفنه ایچون استعمال اولنان مواد مختلف طبیعتده شیلر اولوب یکدیکرندن فرقلی تأثیراتی حائزدرلر . آتش اشیای معدنیه وقینار صو آتش علوندن کچه‌میه‌جك اشیای سائره ایچون مناسب اولوب بونلرك تأثیریله مواد عضویه مضمحل یاخود خواص ساریه‌سی متغیر اولمق طرزنده دوچار تعدیل اولور . صو ایله یپقامق واقعاً مواد ویرروسیه‌نك بر قسمنی آزالتیرسه‌ده مقصدك تمامیتنی ینه ازالهٔ عفنه ایچون قوللانیلان مواد تأمین ایدر . اشیایی هوالندیرمق دخی کرك هوای مولد السرایتی داغتمق وکرك خواص ساریه‌یه سواغ اولمش بولنان مواد مایعه‌یی قوروتمق صورتیله اولسون استفاده‌یه خدمت ومعاونت ایلر . ثوزون (بوی) حالنده بولنان مولد الحموضه مواد عضویه‌یه تحمض ایتدیره‌جك وجهله تأثیر اجرا وفوق مانغانیت پوتاس ایله حامض آزوتی حاوی بخارلر دخی عین آثاری اعطا واولکیسی آغیر آغیر جیادتلی مولد الحموضه افراغ ایدر .

قلور اخیر کلس یاخود تحت قلوریتهٔ سود استعمالیله غاز قلور دخی تأثیر ایتدیریلور . قپالی محللره غاز قلور نشرندن انتفاع ایچون محل مذکور اوزونجه بر مدت قپالی بولندیرلدقدنصکره قپو وپنجره‌لری آچیله‌رق هوالندیریلور .

[١] اصول ازالهٔ عفنه آخورلر بحثنه ذیلاً دخی ذکر ایدلمشیدی .

مواد عضويه‌نك امحا وازاله‌سنه سونمامش كيرچده ياردم ايدر . قطران ومستحصلاتى اولان قيره‌ئوزوت وحامض فنيك كبى مواد مولدة الحراره زلال (آلبومين) ى تحثير يعنى تفسخ واختماره غير صالح بر تركيب حصوله كتيرمك اوزره تأثير ايتديكندن قطران اشياى خشبيه‌يى بادانه ايتمك وحامض فنيك تنظيف ايدلمك استنيلان هر شيئ ييقامق خصوصنده غايت مفيددر .

ازالهٔ عفنه عادتا يملك وقاپلامه كبى محللرله اشياى سائره‌يى اولاً جداً ييقادقدنصكره صو ايله يموشامش اولان اجزايى رفع واك صكره حامض فنيكلى ياخود قلورلى صولر سرپمك ياخود ممكن ايسه اشياى مذكوره‌يى شو صولره دالديرمق صورتيله ايشه ختام ويريلور .

اشته شو اصول ايله آخورلر ومشتملاتى وقوشوم طاقملرى وچوللر وتيمار ادواتى وسائره ايله تيمور يولى واغونلرى تنظيف ايديلور .

ازالهٔ عفنه عمليه‌سنه معروض اولان آخورلر هوالنديريلوب قوريدلدقدنصكره حيوانات ايله يكيدن اشغال ايديلور .

حيوانات مختلفه‌يه عارض اولوب ضابطهٔ صحيه‌نك اجراآتنه عرض احتياج ايدن امراض زيرده كوستريلنلردر :

بوينوزلى حيوانانه مخصوص اولان وباى بقرى، ذات الجنب والرئهٔ ساری، حماى‌قلاعى، جدرئ اغنام، جدرئ بقرى، جدرئ فرسى، مرض جماع، جمره، عره، رعام، سل الرئهٔ درنيه، داء الكلب، تقيح قدم اغنام، جرب .

٢١ تموز ١٨٨١ تاریخلی ضابطهٔ صحیه قانونیدر

برنجی فصل . ــ حیواناتك امراض ساریه‌سیله امحالری ایچون اتخاذی لازم کلان تدابیر صحیه :

ماده ١) ساری اولدیغی ثابت ومصدق واسباب اندفاعی قانوناً مصرح اولان امراض ایله انلرك سرایتلرینه طبعاً مستعد بولنان حیوانلر زیرده کوسترپلنلردر :

وبای بقری : کافهٔ حیوانات مجتره‌ده .

ذات الجنب والرئهٔ ساری : حیوانات بقریه‌ده .

جدریٔ اغنام وجرب : غنم ومعزده .

حمای قلاعی (شاب) : بقر وغنم ومعز وخنزیرده .

عره ورعام ومرض جماع : فرس وحمارده .

داء الکلب وجمره : انواع حیواناتده .

ماده ٢) بالاده ذکر اولنانلردن ماعدا صفت مضره‌یی حائز امراض سائره علیهنه دخی تدابیر صحیه‌نك تطبیقنه قانوناً مساغ واردر .

ماده ٣) بر مرض ساریه یا مصاب اولمش یاخود اولدیغنه شبهه ایدلمش حیوانك کرك صاحبی وکرك هر نصل اولورسه متصرفی او حیوانك محافظه‌سنه اعتنا و ١نجی و ٢نجی ماده‌لرده ایضاح ایدیلان حالاتك ظهورنده حیوانك بولندیغی ناحیه « مه‌ر » نه درحال اعلان وانبا ایدر . اشبو اعلان ایدشده حیوانك معاینه ومحافظه‌سیچون تعیین اولنمش بیطارلر دخی مداخل طانیلور .

امراض ساریه‌دن برینه طوتلمش یاخود طوتلدیغنه شبهه حاصل اولمش اولان حیوانلرك نظارت متعلقه‌سنه ایدیلان اخباره جواب

بكلنيه‌رك تحت حجزه آلنمسنه وتفريق ايديلوب او علته مستعد بولنانلرله تماس ايده‌ماملرى ايچون آيروجه قيادلمسنه تشبث قلنور .

مرخص بيطارك معاينه‌سندن اقدم نقللرى ودفنلرى منع اولنور . اكر شو خصوص اسباب مجبره تحتنده لازم الاجرا ايسه او حالده « مه‌ر » طرفندن بشقه‌جه مأذونيت مخصوصه ويريلور .

ماده ٤) « مه‌ر » مادهٔ سابقه احكامنك تمامئ اجراسى خصوصنده تأمين ايدلمش اولمق لازم كله‌جكندن اكر احكام مذكوره‌نك اجرا آتنده نقصان وار ايسه اكمالنه سعى ايدر .

مادهٔ سابقه برنجى فقره‌سى حكمنجه ظهورى اعلان واشعار ياخود طانلديغى زماندنبرو اصولاً خبر ويرلمامش اولديغى استخبار قلنان علت ايچون « مه‌ر » درحال بيطار معرفتيله خسته وشبهه‌لى حيوانلرك اجراى معاينه‌سنى تعجيل ايدر .

بيطار وظيفه‌سنى ايفا ومادهٔ سابقه‌نك اوچنجى فقره‌سى حكمنه مستنداً تدبير اتخاذى وتنظيفات اجراسى خصوصلرينى « مه‌ر » ه اخبار وانبا وسرعت ممكنه ايله راپورطوسنى « پره‌فه » يه اسرا ايلر .

ماده ٥) علتك ثبوت وتصديقندن صكره « پره‌فه » احوال خصوصيه‌ده تطبيقى ايجاب ايدن تدابيرك منتظماً اجراسى امرينى ويرر . لزومنى تقدير ايتديكى حالده بولاشيقلغنك اعلانى ايچون قرارنامه نشر ايدر .

بولاشيقلق اعلانى مواقع معينه‌ده تدابير آتيه‌نك تطبيق واجراسنى مستلزمدر :

١ ــ بولاشيق اولديغى اعلان ايديلان مواقعده كى حيوانات وسوريلرك تفريق وحجزى ومعاينه‌سى وتعداد وتحريرى وتمغالانمسى .

٢ ـ بو مواقعك اخراجات وادخالات حیواناته عائد معاملاتنك منع اولنمسی .

٣ ـ اورالرده حیوانات کزوب طولاشمسنك وپازار وپنایرلرك یساغ ایدلمسی یاخود بر نظام مخصوص آلتنه آلنمسی .

٤ ـ آخور وطام کبی مساکن حیوانیه وعربه وسائر اسباب نقلیه‌نك ازالهٔ عفنه عملیه‌سنه معروض طوتلمسی وخسته حیواناته قوللانیلان یاخود انلر طرفندن تلویث اولنان والحاصل سرایته سواغ اوله بیله‌جك اولان بالجمله اشیا وادواتك دخی کذلك تطهیر وازالهٔ عفنه اصولیله تنظیف قلنمسی .

٥ ـ علتك طبیعتنه کوره تشبث ایدیله‌جك تدابیرك نظارتدن نشر اولنان تعلیمات ایله تعیین وتوفیق اولنمسیدر .

ماده ٦) اکر « پره‌فه » نك قرارنامه‌سیله برناحیه‌ده وبای بقرینك ظهوری اشاعه وتصدیق اولنورسه کرك علته طوتیلان حیوانلر وکرك سرایتله متأثر اولدیغی حالده علتدن هنوز بر علامت ظاهره کوسترمیان حیوانات بقریه مرخص بیطارك تکلیفی اوزرینه قیمتلری بعد التقدیر « مهر » ك رأییله کاملاً اتلاف ایدیلورلر .

خسته حیواناته لازم التطبیق اولان تدابیر مذکوره‌نك اجراسی امراض مستولیه هیئت مشاوره‌سنك اعلام وانهاسی اوزرینه زراعت وتجارت نظارتی طرفندن تعیین قلنه‌جق شرائط میداندہ اولمدقجه اصلا تأخیر ایدلمز .

ماده ٧) مادهٔ سابقه حکمنه توفیقاً خسته حیوانلر اکر مدفنه لاشه‌لرك نقلی حیاً سوق ایدلمکلرندن زیاده داعیٔ مضرت اوله‌جغی بیطار طرفندن افاده واخبار قلنمازسه همان اولدقلری یرده اتلاف ایدیلور .

سرايت مرضله بولاشيق اولان حيوانلرك اتلاف ايچون سوق ايدلملرى مرخص بيطارك بيانى اوزرينه « مهر » ك رخصتيله ممكن اولور .

سرايته قارشو بولنمش اولان غنم ومعزاشبو قانونك صور اجرائيه سنى مبين اولهرق نظارتدن تنظيم قلنان تعليماتك تعيين ايلديكى تدابير ايله معامله ايدلمك اوزره تفريق اولنورلر .

ماده ٨) صحت ظهورى تبين ايدن اكر رعام وعره وجمره اولوبده مرخص بيطار طرفندن عدم قابليت التيام وشفاسى بيلديريلور ايسه خسته‌لرك « مهر » ك امريله اتلافى اقتضا ايدر .

اكر مرخص بيطار ايله حيوان صاحبنك دعوت ايتديكى بيطار آراسنده علتك طبيعتى وعدم قابليت التيامى حقنده اختلاف آرا ظهور ايدرسه او بابده تقديم قلنان راپورطو اوزرينه « پره‌فه » بر اوچنجى بيطار تعيين واعزام ايدر .

ماده ٩) ذات الجنب والرئة ساری ظهورنده « پره‌فه » مرخص بيطار طرفندن علته اصابتى كورلمش اولان حيوانلرك ايكى كون ظرفنده محو واتلاف وبو علتله بولاشيق طانيلان مواقع حيوانات بقريه‌سنك تلقيح ايدلملرينه امر ويرر .

زراعت وتجارت نظارتندن خسته‌لرله برآخورده ياخود برسوريده بولنمش اولان وياخود انلرله تماس ايتمش بولنان حيوانات بقريه‌نك اتلافى حقنده امر اصدار اولنور .

ماده ١٠) اجناس مختلفه مياننده داء الكلبك ظهورى ثابت اولدقده هيچ بر بهانه ايله فرق واستثنا ايدلميه‌رك عموماً اتلاف ايديلور .

داء الكلب ايله تحت شبهه‌ده بولنان كوپكلر وكديلر درحال كبرديلور

واویله شبهه‌لی حیواناتك صاحبی غیاباً دخی بو امرك اكمال اجراسنه مجبور طوتیلور .

ماده ١١) جدری اغنامك هنكام استیلاسنده « پره‌فه» امراض مستولیه هیئت مشاوره‌سندن آلدینی رأی اوزرینه بولاشیق سوریلرك تلقیحی امرینه دائر قرارنامه نشر ایده‌بیلور .

تلقیح « پره‌فه »نك امر ومساعده‌سی اولمقسزین اجرا ایدلمز .

ماده ١٢) یدنده شهادتنامه‌سی اولمیان هر كیم اولورسه اولسون امراض ساریهٔ حیوانات علیهنه ایفای خدمت طبابت بیطریه‌دن منع اولنور .

حكومت مجالس عمومیه‌نك طلبی اوزرینه شو تدبیرك ایالاتده موقع اجرایه وضعنی اشبو قانونك نشری تاریخندن اعتباراً آلتی سنه امتداد ایدن بر وقته قدر امهال وتأخیر ایتمشدر .

ماده ١٣) امراض ساریه‌یه طوتلمش یاخود طوتلدیغنه شبهه ایدلمش حیوانلرك صاتلمسی یاخود صاتیلغه چیقارلمسی یساغ ایدیلور . حیوانات مذكوره اصحابنك انجق اشبو قانونك صور اجرائیه‌سندن باحث اولان تعلیماتك ٥نجی ماده‌سیله تعین‌ایدن شرائط داخلنده اوله‌رق حق تصرفنی غیری‌یه ترك ایده بیلور .

تعلیمات مذكوره سرایته معروض اولان حیوانات منع بیع وشراسی زمانی انواع امراض واجناس حیوانات حقنده تعیین ایدر .

ماده ١٤) هر قنغی برمرض ساریدن مرد اولان یاخود وبای بقری ورعام وعره وجمره وداء الكلب علتلرینه مصاب اولمل‌رندنطولایی اتلاف ایدیلان حیوانلرك لحومنك اكل وصرفی منع ویساغ ایدیلور .

وبای بقری وجمره‌دن مرد اولان یاخود شو علتلره طوتلدیغیچون اتلاف ایدیلان حیوانلرك لاشه‌لری تحت انتظام وانضباطده اوله‌رق تشتیخانه‌یه ارسال اولنه‌مدیغی تقدیرده جلدلری بویدن بویه یاریله‌رق اصولاً دفن ایدیلور .

نقل ودفن وتشتیت وتخریب اجساد ایشلرینك اجراسی شرائطی صور اجرائیه تعلیماتنك ٥ نجی ماده‌سنده تعیین وتصریح قلنمشدر .

ماده ١٥) وبای بقری‌یه مصاب اولان حیوانلرله تماس ایتمش اولمقدن طولایی ذبح ایدیلان حیوانات لحمنك صرفنه مساعده اولنورسه‌ده لکن جلدلری وسائر انتفاعی موجب انقاضی ازالهٔ عفنه‌یه معروض اولمدقجه ذبح ایدلدکلری محلدن خارجه چیقاردلماز .

ماده ١٦) براً وبحراً نقل ایشلرنده قوللانلمش اولان بالجمله وسائط بهمه‌حال قاعدةً تنظیف اولنور .

ایکنجی فصل . — ضرر وزیان تضمینی

ماده ١٧) ٧ نجی ماده حکمنه توفیقاً وبای بقری سببیله اتلاف ایدیلان حیوانلرك خسته‌لنمزدن اولکی دکرلرینك اوچ ربعی حیوانات اصحابنه تضمین اقچه‌سی اوله‌رق ویریلور .

٩ نجی ماده حکمنجه ذات الجنب والرئهٔ ساری سببیله تلف ایدیلان یاخود آشیلاندیغی متعاقباً مرد اولان حیوانات اصحابنه بروجه آتی تضمینات اعطا اولنور :

حیوانلر علته طوتلمش ایکن اتلاف ایدیلورسه خسته‌لنه‌لرندن مقدمکی قیمتلرینك نصفی واکر یالکز سرایتله بولاشیق اولدقلریچون تلف ایدیلورسه اوچ ربعی واکر ذات الجنب والرئهٔ ساری تلقیحی

اجراسی عقیبنده مرد اولورسه صحتلری حالنده کی قیمتلرینك تکمیلی تأدیه قلنور .

حیوانك نصف قیمتی ایچون ویریلهجك ضرر وزیان تضمینی ٤٠٠ فرانقی و اوچ ربع قیمتی ایچون ٦٠٠ فرانقی وتام قیمتی ایچون ٨٠٠ فرانقی تجاوز ایتمز .

ماده ١٨) اوچ آی ایچنده فرانسهیه ادخال ایدلمش اولدیغی حالده ذات الجنب والرئهٔ ساری سببیله اتلاف ایدیلان حیوانات ایچون اصحابنه هیچ بر تضمین اقچهسی ویرلمز .

ماده ١٩) وبای بقری وذات الجنب والرئهٔ ساری سببیله اتلاف ایدیلان حیواناتك کرك اکل واستهلاك وکرك صنایعده استعمالیچون اصحابنه رخصت ویرلدیکی حالده او انقاض حیواناتدن نقدر قزاندقلرینی اصحاب حیوانات اخباره مجبور طوتیلور .

حکومتك ویرهجکی تضمیناتدن حیوانات اصحابنه عائد اولان شو قزانج تنزیل وباقیسی تأدیه اولنور .

ماده ٢٠) اتلاف امرینك اجراسندن اقدم مرخص بیطارایله دیکر طرفك تعیین ایدهجکی اهل خبره ووقوف حیواناتك قیمتنی تقدیر ایدرلر .

دیکر طرفدن اهل خبره تعیین اولنمدیغی حالده یالکز مرخص بیطار تخمین قیمت ایدر .

امور تفتیشیهیه دائر تنظیم ایدیلان ضبط ورقهسنی « مهر » وصلح حاکمی تصدیق وامضالری تحتنده رأیلرینی اعطا وانبا ایدرلر.

ماده ٢١) اتلاف تاریخی کوستریلهرك تضمینات طلبی حقنده تنظیم

اولنان استدعا نهايت اوچ آى ظرفنده زراعت وتجارت نظارتنه ارسال واسرا قلنور .

نظارت ٢٠ نجى ماده حكمنه ابتناءً تقدير ايديلان قيمتك تحقيقنى اعضاسنى انتخاب وتعيين ايلديكى قومسيونه امر وحواله ايده‌بيلور .

نظارت تضمينات اعطاسنه شوراى دولته مراجعت ايتمكسزين قرار ويرر .

ماده ٢٢) بوقانون ايله اجرا آتنى متضمن تعليماتك ترتيب واقتدارينى نقض ايدن حالاتك كافه‌سى ٧ نجى ماده‌نك تعيين ايتديكى ضرر وزيان تضميننك غائب ايدلمسنى انتاج ايلر .

ماده ٢٣) ٩ نجى ماده‌ده مصرح شرائط مخصوصه داخلنده وباى بقرى ايله ذات الجنب والرئهٔ ساريدن غيرى علل ساريه سببيله اتلاف ايديلان حيوانات اصحابنه اصلا تضمينات اقچه‌سى ويرلمز .

اوچنجى فصل . — حيوانات ادخالاتى واخراجاتى

ماده ٢٤) فرانسه‌يه كرك براً وكرك بحراً ادخال ايديله‌جك اولان فرس وحمار وبقر وغنم ومعز وخنزير انواع حيوانيه‌سنك معاينه خرجى ادخال ايدنه راجع اولور .

ادخال ايدلملريله بر مرض سارينك مستوليه طرزنده ظهورندن خوف ايديلان انواع سائرهٔ حيوانيه‌يه ينه او وجهله معامله اولنور .

ماده ٢٥) بالمعاينه حيوانات ادخالنه آچيق طوتيله‌جق اولان كمرك دائره‌لريله ساحل ليمانلرى اولجه تعيين ايديلور .

ماده ٢٦) بر مرض سارینك توصیلنه مساعد ومستعد اولان حیوانلرك یاخود عین تهلکه‌یی ایقاع ایده‌جك باالجمله اشیانك حکومت قرانتنه تحتنه آلنمسنی امر ویا ادخالنی منع ایده‌بیلور .

طرف حکومتدن خسته ویاخود سرایته قارشو بولنمش اولان حیوانلرك حدوددده اتلاف ایدلمسی امر وهر قنغی بر علتك استیلاسندن خوف ایدلدیکی زمانده لزوم اجراسی حس ایدیلان کافهٔ تدابیر اتخاذ اولنور.

ماده ٢٧) حیواناتك معاینه‌سنه نظارتدن تعیین قلنان بیطارك اخباری اوزرینه نواحیٔ بریده «مه‌ر» لر وتیمور یولی موقفلریله لیمانلرده پولیس قومیسرلری طرفلرندن تدابیر لازمه‌یه تشبث قلنور .

ذکر اولنان مأمورلرك توسطنه انتظار اولندیغی اثناده اجرا آتی موقعهٔ کمرك مأمورلری درعهده ایدرلر .

ماده ٢٨) حیوانات ادخال ایدیلان لیمان واسکله‌لرده قره‌یه چیقاریله‌جق وسفائنه تحمیل ایدیله‌جك حیوانلر ایچون ریختم ایله لوازمات سائره وقونیله‌جقلری وقرانتنه آلتنه آلینه‌جقلری آخور وطام کبی ابنیه دوائر بلدیه‌دن تدارك واستحضار قلنور .

ذکر اولنان محللر اولجه زراعت وتجارت نظارتی طرفندن قبول ایدلمش اولمق لازم کلور .

ادخال ایدیلان حیوانات ایچون النه‌جق خرج دوائر بلدیه‌دن قطع ایدیلان نرخ اوزرینه استیفا اولنور .

ماده ٢٩) علل ساریه‌یه مصاب اولان حیوانات اخراجاتنك منعی ایله تدابیر مقتضیه‌یه تشبث امریی حکومت اعطا ایدر .

دردنجی فصل . — جزا

ماده ۳۰) اشبو قانونك ۳، ۵، ٦، ۹، ۱۰، ۱۱، ۲ و ۱۲نجی ماده‌لری حکمی خلافنده حرکته متجاسر اولنلر آلتی کوندن ایکی ماهه قدر حبس و ۱٦ فرانقدن ٤۰۰ فرانقه قدر جزای نقدی اعطاسنه محکوم اولورلر .

ماده ۳۱) آتیده کوستریلان قانونشکنانه جرأتلر ایکی آیدن آلتی آیه قدر حبس و ۱۰۰ دن ۱۰۰۰ فرانقه قدر جزای نقدی اعطاسی مجازاتی مستلزمدر :

۱ ــ بولاشیق اولان حیوانلرینی سائرلریله تماسده بولندیردیغنه قارشو نظارتك مدافعه‌سنی تحقیره متجاسر اولنلر .

۲ ــ امراض ساریه‌یه طوتلمش یاخود طوتلدیغنه شبهه ایدلمش اولان حیوانلرینی بیله‌رك صاتان یاخود صاتیلغه چیقارانلر .

۳ ــ حکومتدن مأذون اولمیه‌رق دفن ایدلمش لاشه‌لری یردن چیقارانلر ویاخود هر قنمی علت ساریه‌دن مرد اولمش یاخود وبای بقری وجمره ورعام وعره وداء الکلب سببیله اتلاف ایدلمش اولدیغنی بیلدیکی حیواناتك بقایا وانقاضنی صاتون آلانلر.

٤ ــ حیوانلرینك علل ساریه‌دن برینه مصاب اولدیغی یاخود سرایته عرض ایدلمش بولندیغنی بیله‌رك ولو ممنوعیت اعلانندن مقدم دخی اولسون فرانسه‌یه حیوانلرینی ادخال ایلیانلر .

ماده ۳۲) آتیده کوستریلان قانونشکنلکلر آلتی آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس و ۱۰۰ دن ۲۰۰۰ فرانقه قدر جزای نقدی اعطاسی جزاسنی موجبدر :

١ ــ هر قنغی بر علت ساریه‌دن مرد اولان ویا وبای بقری وجمره ورعام وعره وداء الکلب سببیله اتلاف ایدیلان حیوانلرینــك بیله‌رك لحمنی صاتان یاخود صاتیلغه چیقارانلر .

٢ ــ اولکی ماده‌لرده تصریح ایدیلان تمتــلرله حیوانات ســائره میانه القای سرایت ایدنلر .

ماده ٣٣) حیواناتك نقلنی متعهد اولنلرك کافه‌سی ایشده قوللاندقلری مالزمه‌لرینك تنظیفنه اولان مجبوریت قانونیه‌یه قارشو کلیرلرسه ١٠٠ دن ١٠٠٠ فرانقه قدر جزای نقدی تأدیه‌سنه محکوم اولورلر .

اکر شو قانونشــکنلك حیوانات ســائره‌یه توصیل سرایتی انتاج ایلرسه آلتی کوندن ایکی آیه قدر حبس جزاسنی مؤدی اولور .

ماده ٣٤) بالاده‌کی ماده‌لره تعلق وشمولی اولمیان جنحه‌لر ١٦ دن ٤٠٠ فرانقه قدر جزای نقدی اعطــاسی جزاسنی داعیدر . اشــبو قانونك صور اجرائیــه‌سنی مبین اولان تعلیماتك احکامنه قارشو کلنلر حالك درجه‌ســنه کوره ناحیه صلح حاکمنك حکمیــله ١ فرانقدن ٢٠٠ فرانقه قدر جزای نقدی اعطاسنه جبر اولنور .

ماده ٣٥) اشبو قانونك هر قنغی بر ماده‌سنه قارشو وقوعبولوب بنه بو قانونك حکمیله مجازاتی بر ســنه‌یه بالغ اولمیان قانونشــکنلکلره اکر مرخص بیطار وقوریجیلر واورمان مأمورلری وهر قنغی بررتبه‌ده پولیس ضابطلری طرفندن جرأت ایدیلورســه مواد سابقه ایله تعیین قلنمش اولان مجازات حد اعظمنك ایکی مثلی جزایه چارپیلورلر .

ماده ٣٦) جزا قانوننامه‌ســنك ٤٦٩ نجی ماده‌سی اشبو فصلك ماده‌لریله معامله وتدبیر ایدیله‌جك اولان هر حاله تطبیق اولنه‌بیلور .

بشنجی فصل . — مواد عمومیه

ماده ٣٧) اشبو قانون ایله اجراسنه حکم اولنان اتلاف ودفن ونقل وقرانتنه وازالهٔ عفنه وتدابیر سائره خرج ومصرفی حیوانات صاحبلرینه یاخود سوق ایدنلره عائددر .

حیوانات اصحابی یاخود سوق ایدنلر امر مخصوص نظارته موافقت ایتمیه‌جك اولورلرسه مذکور خرج ومصرف کندیلرینك حسابنه اوله‌رق ایجاب حال جبراً اجرا اولنور .

مصرفك پوصله‌سی « مه‌ر » طرفندن تنظیم و « سو، پره‌فه » صرفی امر ایدر .

اداسنه قارشو کلنلر صلح حاکمنك نزدینه جلب واحضار قلنور .

تیمور یولی واغونلرینك تنظیفی ١٦ نجی ماده حکمیله شرکتك عهده‌سنه احاله وتنظیفات مصرفی نافعه نظارتیله شرکتلر بیننده تنظیم اولنان مقاوله نامه‌لره درج ایدیله‌رك اوله‌جه تعیین وارائه قلنمش بولنور .

ماده ٣٨) هر ایالتده امراض مستولیه‌یه دقت ونظارت ایتمك اوزره بر مأموریت آچیلوب اجرا آتی اشبو قانون ایله تأمین اولنور .

بو مأموریتك مصارف واقعه‌سی ایالتك مصارف مبرمه بودجه‌سندن تسویه و١٨٧١ سنه‌سی ١٠ اغستوسی تاریخلی قانونك ٦٠ نجی ماده‌سنك ١ و ٢ و ٣ و ٤ نجی فقره‌لری احکامنه تطبیق قلنور .

ماده ٣٩) حیوانات پازار وپنایری قوریلان ناحیه‌لرده بورالره کتیریلان فرس وبقر وسائره‌نك نظارت صحیه‌سنه حیوان باشندن اخذ واستیفا قلنان مبالغ معلومه قارشولق طوتیله‌رق بربیطار تعیین ایدیلور .

بو مصرف ناحیه‌لرك مصارف مبرمه‌سندن عد اولنور .

حکومت مجالس عمومیه‌یه اسطار ایتدیکی اوامریله هر ایالتده بو قرارك اتخاذ واجراسنی اشبو قانونك تاریخ اعلانندن اعتباراً آلتی سنه امهال ایلمشدر .

ماده ٤٠) اشبو قانونك صور اجرائیه‌سنی مشعر اولان تعلیمات ایله امراض مستولیه هیئت مشاوره‌سنك زراعت وتجارت نظارتی نزدنده تشکل وانعقادی تحت قراره النمشدر .

نظارته امراض مستولیه حقنده ورود ایدن معلومات هیئت مشاوره‌یه تبلیغ وامراضك لزوم کوستردیکی تدابیر خصوصنده هیئتك رأیی تحصیل اولنور .

ماده ٤١) ضابطهٔ صحیهٔ حیواناته عائد اولان جزا قانوننامه‌سنك ٤٥٩ و ٤٦٠ و ٤٦١ نجی ماده‌لری وقتنی تاریخلی اولورسه اولسون مجلس مقرراتی وارادات وانلری مفسر اولان تعلیمات احکامی مفسوخدر .

اشبو قانون سناتو ومجلس مبعوثانده قانون حکومت اولمق اوزره قرارلشمش وقبول اولنمشدر .

پارس ٢١ تموز ١٨٨١ ژول غره‌وی

رئیس جمهور

زراعت وتجارت ناظری

پ . تیرارد

ضابطهٔ صحیهٔ حیوانات قانوننك صور اجرائیه‌سنی مبین ۲۲ حزیران ۱۸۸۲ تاریخلی تعلیماتدر.

برنجی باب . — ضابطهٔ صحیه‌نك اجراآت داخلیه سی

برنجی فصل . — باجمله امراض ساریه‌یه قارشو تدابیر عمومیه

ماده ۱) ناحیه‌ده ظهور ایدن علت ساریه‌دن «مهر» معلومات آلوب یکرمی درت ساعت ایچنده علتی وضابطهٔ صحیهٔ حیوانات قانونیله اشبو تعلیماته توفیقاً منع انتشاری ایچون لازم الاجرا اولان تدابیری «پره‌فه» یه اشعار و «پره‌فه» او مدت ظرفنده وقعه‌دن خبردار اوله‌رق تدابیر مقتضیه‌نك امر اجراسی حقنده‌کی قراریی «مهر» ه اخطار ایدر .

«پره‌فه» و «مهر» ك مقرراتی بلامهل تجارت نظارتنه ایصال واورادن ممکن التطبیق اولان تدابیر سائره‌یه تشبث امرنده ویریلان قرار مخصوص ایالاته تعمیماً تصدیر واعلان اولنور .

ماده ۲) «مهر» ك قراری «پره‌فه» طرفندن تصدیق انتظارینه حاجت کورلمکسزین موقع اجرایه قونیلور .

ماده ۳) بر علت ساریه‌یه یا مصاب اولمش یاخود شبهه اولنمش اولان حیوان ضابطهٔ صحیه قانوننك ۳ نجی ماده‌سی حکمنجه اصولاً اعلان ایدلمزدن مقدم هلاك اولور ویا اتلاف ایدیلورسه «مهر» طبیعت مرضك تحقیقی خصوصنی بر بیطاره احاله واندن الهجنی راپورطونك صورتنی بلافاصله وقت «پره‌فه» یه اطاره ایدر .

مرخص بیطار نواحی بیطارلرینك اثبات ماده خصوصنده‌کی

قرارلری محتاج تحقیق اولورسه محل وقعه‌یه امر مخصوص ایله اعزام قلنور .

ماده ٤) علل ساریه‌دن مرد اولمش یاخود علل ساریه‌یه طوتلمش اولمق ظنیله اتلاف ایدلمش حیوانلرك لاشه‌لری ویا اجزای لاشه‌سی اکر داخل ناحیه‌ده تشتیخانه دستکاهلری [١] وارایسه اورایه کوندریلور.

اکر تشتیخانه یوق ایسه « مهر » مال صاحبنك اراضیسنده انتخاب وتعیین ایتدیکی محله دفنی امر ایدر .

اکر مرد اولان حیوانات صاحبنك اراضیسی یوق ایسه لاشه بو یولده قوللانلمغه تخصیص اولنان اراضیٔ خالیه‌یه کومدیریلور .

اکر اویله اراضیٔ خالیه موجود دکلسه لاشه وتفرعاتی همان اولدیغی یرده علل مستولیه هیئت مشاوره‌سنك تنسیب ایتدیکی اصوله توفیقاً محو ایدیلور ویاخود الك یقین یرده‌کی تشتیخانه‌یه کوندریلور . اورایه نقل وارسال خصوصی « مهر » لك تدبیر وتنبیهی وجهله اجرا اولنور .

---

[١] تشتیخانه دستکاهلری Atelier d'équarrissage : مرد اولمش یاخود اتلاف ایدلمش ولحمنك صرفی منع اولنمش حیوانلرك هدر ایدلماسی یعنی انلردن استفاده وانتفاع اولنمسی وعلی الخصوص لاشه‌لرك یبانه یاخود دکزه آتیله‌رق صحت عمومیه‌یه تطرق ایدن خللدن خلقك محافظه وصیانت ایدلمسی مقصدیله ابتدا ١٦٤٥ میلادیسنده پارسده وپیدرپی فرانسه‌نك هر جهتنده تأسیس ایدلمش دستکاهلردر . بونلر بزم صاغریجیلره اصلا مقیس اوله‌مازلر؛ بو دستکاهلرده انقاض بدنیهٔ حیواناتدن هر جنس طوتقال واشیا یاغلامق ایچون یاغلر وموم ایچون استعارین وصابون وفوسفور وفحم حیوانی وامللحهٔ آمونیاقیه وپروسیا ماویسی وزراعته نافع وآزوت وفوسفوریتلری کثرتلی دمال کیمیوی (کوبره) اعمالیله عضویتك باشلیجه اجزاسی هوایی آرتق اخلال ایده‌میه‌جك صورتده متشتت وپراکنده اولور . استحصال ایدیلان مواد مذکوره‌دن ایدیله‌جك انتفاع وتجارت بالاده دینلدیکی وجهله ینه بشقه‌در .

دفن ايتمك لازم كلديكى حالده لاشه‌نك اوستنده ١,٥ ذراع اعشارى طوپراق بولنه‌جق صورتله آچيله‌جق خندقه عمق ويريلور . خندقدن چيقاريله‌جق طوپراق كاملاً لاشه‌نك دفن وسترينه قوللانيله‌جغى كبى « پره‌فه » دن امر مخصوص اولمدقجه خندق تكرار آچيلوب لاشه ميدانه چيقارلماز .

ماده ٥) علل ساريه‌يه مصاب اولمش اولان حيواناتك بولندير لدقلرى محللر وكزوب طولاشدقلرى يوللر ويايلاقلر واوتلقلر وسائر يرلر تنظيف ايدلمك لازم كلير .

ازالهٔ عفنه خصوصنده اتخاذى لازم كلان تدابير امراض مستوليه هيئت مشاوره‌سنك رأييله نظارت متعلقه‌سندن تعيين قلنور .

ماده ٦) علل ساريه ايله معلول ياخود سرايته معروض اولان حيوانلرك حتى كيجه وقتى دخى عموم حيواناتك صوارلدقلرى محللره كتملرى يساغ ايديلور . اشبو ممنوعيت صورت استثنائيه‌ده طولاشملرينه مساعده اولنان حيوانلر حقنده دخى جاريدر .

ماده ٧) هر حالده حيوانات تمغالانور وتمغانك حيوانلرك صول يناغنه اورلمسى اقتضا ايدوب اورايه بشقه بر نشانه وتمغانك ياپيلمسى منع اولنور .

ايكنجى فصل . ــ هر برمرض سارى عليهنه اتخاذى لازم كلان تدابير

برنجى قسم . ــ وباى بقرى

ماده ٨) برناحيه‌ده وباى بقرينك ظهورى ثابت اولنجه « پره‌فه » يا اوناحيه‌نك برقسمنك ياخود تكميل ناحيه‌نك وياخود ايجاب ايدرسه

نواحیٔ متجاوره‌نك بولاشیق اولدیغنك اعلانی متضمن قرارنامه نشر ایدر.

ماده ۹) ناحیه یاخود نواحینك بولاشیقلغی حقنده غزته ستونلری وکوشه باشلرینه یاپشدیرلمش اعلان ورقه‌لریله اشاعه ایدیلان حکم‌قرارك ناحیه‌لرك هرطرفدن ۲۰ کیلومترو بعدینه قدر نافذ وجاری اوله‌جغی ذکر اولنور.

وبشقه‌جه بولاشیق ناحیه‌لره کیرن یوللره وخسته‌لغك ظهور ایتدیکی محللره قالین یازی ایله — وبای بقری — محرر لوحه‌لر رکز ایدیلور.

ماده ۱۰) «پره‌فه» علتك اعلانه دائر اولان قرارنی ایالات متجاوره «پره‌فه»لرینه یکرمی درت ساعت ظرفنده تبلیغ ایده‌جکی کبی نظارت متعلقه‌سنه دخی علتك سیریله دفعی خصوصنده تشبث ایدلمکده اولان تدابیری هرکون بیلدیرر وژورنالر جرائدرسمیه ایله اعلان اولنور.

ماده ۱۱) بولاشیقلغك اعلانی تدابیر آتیه‌نك تطبیقات و اجراآتنی ایجاب وانتاج ایدر.

۱ ــ وبای بقریه طوتلمش یاخود خسته‌لرله تماسده بولندیرلمش اولان حیوانلرك اسکان ایدلدکلری محللرك و اوتلاقلرك قرانتنه آلتنه آلنه‌رق صحتده بولنان انواع حیوانات مجتره‌نك اورالره دخوللرینك منع ایدلمسی.

۲ ــ بولاشیق اراضیده بولنان بقر وغنم ومعز انواع حیواناتنك صاییلوب تمغالنمسی.

۳ ــ حیوانات مذکوره‌نك بولندقلری آغیل وچیت واوتلاق ویایلاق کبی محللرك مأمور بیطارلرك تحت معاینه ونظارتنده بولندیرلمسی.

٤ ــ بولاشیقلغی اعلان ایدیلان محللردن حیوانات مذکوره‌نك

خارجه چيقملرينك ممنوعيت جديه آلتنه آلنمسى وقصابلق حيوانلك آتيده‌كى ماده‌ده بيان ايديله‌جك شرائط مقرره‌يه كوره معامله اولنمسى.

٥ ـ بقر وغنم ومعز وخنزيرك كزوب طولاشملرينك يساغ ايدلمسى وفقط شو ذكر اولنان اجناسك بولاشيقلغى اعلان ايدلمش اولان آراضى ايچندن تيمور يوللرى واغونلرنده قپالى اوله‌رق كچملرينه ممانعت ايدلمامسى.

٦ ـ مجبوريت واقعه‌يه كوره كلبلرك ربط اولنمسى وسربست براقلمسى وحالبوكه كديلرله طيور اهليه‌نك بهمه حال قپادلمسى.

٧ ـ جاده‌لرك يوللرك حدودلرك تحديديله اورالرده كزوب طولاشانلرك نظارت متعلقه‌سندن لزومنه حكم اولنان ازالهٔ عفنه عمليه‌سنه عرض ايدلمسى.

٨ ـ بولاشيقلغى اعلان ايدلمش اولان آراضينك وسعت وامتداده هرقنغى برخسته‌لكك بالجمله احوالنه وبقر وغنم ومعز انواعنك موجودينه عارض اوله‌جق تبدلاته «مهر» ك خبير اولغه مجبور طوتلمسى.

٩ ـ چفتلكلر ايچون اجنبى صاييلان اشخاصك مأمور بيطارك اخبارى اوزرينه ناحيه «مهر» ينك موافقت ومساعده‌سى استحصال ايدلمش اولمدقجه آخور وآغيل وچيت واوتلاق كبى يرلره دخوللرينك منع ايدلمسى.

١٠ ـ حيواناتك محافظه واحتياجلرينك تداركيله مكلف اولان اشخاصك كنديلرينه تسليم اولنمامش حيوانات ايله تماسده بولنملرينك واويله حيواناتك مساكننه دخوللرينك ممنوع اولمسى.

١١ ـ بولاشيق محللردن چيقان هركسك هيچ اولمزسه آياق

قابلرینی لزومی مصدق اولان ازالهٔ عفنه تدابیرینه مراجعتله تنظیفه مطلقا مجبور طوتلمسی .

١٢ ـ مادهٔ ساریه‌یه سـواغ اوله‌بیله‌جك قوری اوت وصمان وحیواناتك آلتنه سریلان قبا اوت وکوبره وقوشوم طاقلری وچول ویوك وجلد وبوینوز وطرناق وکمیك وهکذا شیلرك بولاشیقلغی اعلان ایدلمش اولان اراضیدن خارجه چیقارلمسنك منع ویساغ ایدلمسی .

١٣ ـ کوبره‌لرك طریق عامه بیغیلوب اورالره یاشلرینـك آقوب یاییلمسی منع اولنمغله برابر نظارت متعلقه‌دن ویرلمش امر وقراره توفیقاً بر طرف قیلنمسی .

١٤ ـ بولاشقلغی اعلان ایدیلان اراضی داخلنده اولدیغی حالده حیواناتنده خسته‌لق بولنمیان چفتلکلرك قوری اوت وکوبره کبی محصوللرینـك نقلیچون مأمور بیطارلرك رأییله « مه‌ر » دن رخصتنامه استحصالنه چفتلك صاحبلری وناظرلرینك مجبورطوتلمسی ورخصتنامه‌ده محل اخراجی واشـیانك جنسی تصریح ایدلمسی مثللو خصوصـات بولاشیقلق اعلان اولنمجه موقع تطبیق واجرایه قونیلور .

ماده ١٢) زراعت نظارتنك یاخود طرفندن انتخاب وارسال قلنان مأمورك مساعده‌سـیله مادهٔ سابقه‌نك شامل وناطق اولدیغی تدابیردن بروجه آتی مستثنا طوتیلنلر حقنه « مه‌ر » دخی مسـاعد بولنور :

١ ـ سرایته عرض اولنمش بولنان حیوانلرك طوغریجه مذبحه‌یه سوق ایدللری شرطیله بولاشیقلغی اعلان اولنان اراضیدن قبل الحرکه تمغالانه‌رق چیقملری جائز اولور .

بو حیوانلر ایچون محل اخراجی وجهت اختصاصی کوستریله‌رك ویریلان رخصتنـامه ایله حیوانلرك ذبح ایدلدکلری حقنـده مذبحه‌دن

يازيله‌جق شهادتنامه بش كون ظرفنده «مهر» ه ابراز وتسليم ايديلور.
مذبحه‌نك شهادتنامه‌سى محل مذبحه‌سنك پوليس مأمورى واسطه‌سيله واكر ناحيه‌ده مذبحه يوق ايسه معرفت حكومتله تسليم اولنور .

٢ ــ يالكز سرايته عرض اولنمش بولنان حيواناتك ذبحندن حاصل اولان لحوم نظارت متعلقه‌سنك تعيين ايده‌جكى شرائط داخلنده اوله‌رق پازاره چيقاريلور .

مذكور لحومك نقلى ايچون قوللانيلان وسائط اجزاى صلبه ومايعه‌دن يره هيچ برشى دوكوب دوشورميه‌جك صورتده ترتيب ونظامده بولنمق لازم كلور ونقلياتك ختامنده قاعدةً تنظيف اولنور . نقلياتده ولحومى قويوب آلمق ايشلرنده استخدام ايديلان اشخاص دخى كذلك ازالهٔ عفنه عمليه‌سنه معروض بولنديريلور . «مهر» سرايتدن تحفظ امرنده مفيد كورديكى هر درلو تدبيرى اجرا ايدر .

٣ ــ جلد ويوك وقيل وبوينوز وطرناق وكميك وسائر اشيايه مأمور بيطارك معرفتيله ازالهٔ عفنه ايچون اقتضا ايدن عمليه‌نك اجرا قلنديغى تحقيق واثبات اولندقدنصكره هپسنك اخراجلرى جائز اولور.

ماده ١٣) بولاشيق اولديغى اعلان اولنان اراضيدن خارجه چيقاريله‌جق حيوانلرك سوقنه تعيين قلنان اشخاصه مادهٔ سابقه حكمنه توفيقاً رخصتنامه استحصاليله اذن ويريلورسه‌ده رخصتنامه‌نك ياخود مدت معينه‌سى اثناسنده مذبحه شهادتنامه‌سنك ابرازايديله‌مامسى تقديرنده «مهر» ك امريله كيفيت ضبط ورقه‌سنه قيد وحيوانلر طوتلدقلرى طوپراقده درحال ذبح ايديريلور .

ماده ١٤) بقر ومعز سوريلرنده وباى بقرينك ظهورى مشاهده اولنمجه خسته حيوانات اتلاف ايله بر طرف اولنورلر . عين جنسدن

اوله‌رق سرایته معروض اولمش بولنان حیوانات بر قاچ کوچك سوریلره تفریق ایدیلوب جوارلرنده بقر نوعندن حیوانات بولنمیان طام وچیت واوتلاق ویایلاق کبی محللرده ایرو ایرو اونبش کون طوتیلورلر . بو مدتك انقضاسنده اکر سوریلرك آراسنده وبای بقری وقوعاتی کورلمز ایسه مرخص بیطارك رأییله « مهر » مذکور تدبیری رفع ایده بیلور .

ماده ١٥) وبای بقریدن مرداولان ویاخود بوعلته مصاب اولمقدن ناشی اتلاف ایدیلان حیواناتك لحومندن استفاده قصد اولنمیه‌رق یا تشتیخانه‌یه یاخود دفن ایچون آچدیریلان خندقلره تدابیر آتیه‌یه توفیقاً کوندریلور :

١ ــ نقل ایدیله‌جك لاشه‌لر تخصیص اولنان عربه‌لره تحمیل ایدلمزدن اقدم ازالهٔ عفنه ایچون اقتضا ایدن عملیاته عرض اولنور .

٢ ــ عربه‌لر لاشه‌لرك صلب ومایع هیچ بر جزئنی یرلره دوشورمیه‌جك وجهله ترتیب ونظامده بولندیریلوب بونلره بقر جنسندن حیوان قوشلمسی قطعیاً منع ایدیلور وعربه‌لر « مهر » طرفندن یدینه رخصتنامه ویریله‌رك تعیین قلنان غاردیانك معیتیله سوق اولنور .

٣ ــ بو درلو نقلیاتده قوللانیلان عربه‌لر قاعدةً تنظیف وتطهیر ایدیلور .

٤ ــ لاشه‌لری سوق ایدن وعربه‌لره قویوب آلان ودفن ایلیان اشخاص لزومنه حکم اولنان ازالهٔ عفنه عملیاتنه معروض اولور .

ماده ١٦) بر طرفه دفن ایدلمك اوزره حیاً سوق ایدیله‌جك حیوانلر « مهر » طرفندن تعیین قلنه‌جق مأمور رفاقتیله باشلرینه طاقیلان یولارلرندن چکیله‌رك کوتوریلور ویولده دفع ایده‌جکلری قذوراتی خندقه آتلمق اوزره تمامیله طوپلاتدیریلور . وحیوانلر باشلرنده کی یولارلریله برابر دفن ایدیلور .

ماده ١٧) وبای بقریدن مرد اولان یاخود سرایتـه معروض اولمش اولمقدن ناشی اتلاف ایدیلان حیوانلرك بولندقلری طام و آغیل وحولی واوتلاق ویایلاق کبی محللر اصولاً تنظیف واورالرده‌کی قوری اوت و آلتلرینه سریلان صاپ وسائره همان اولدقلری یرده محو ایدیله‌رك اورالریده قاعدةً تطهیر اولنور .

ماده ١٨) علتك مدت دوام واستیلاسنده تشتیخانه‌یه کوندریله‌جك لاشـه‌لر امور صحیه‌یه مأمور برغاریانك نظارتنـه تودیع ایدیله‌جکندن بو مأمورك صورت مخصوصه‌ده طوتـه‌جغی دفترده ورود ایدن لاشه‌لرله محل اخراجلری کوستریلور وویره‌جکی برقطعه وصـول علم وخبری اصحاب حیوانات طرفندن « مه‌ر » ه بهمه‌حال ابراز ایدیلور .

ماده ١٩) بولاشـیقلغی اعلان ایدیلان اراضی ایله نواحیٔ متجاوره‌سنك « پره‌فه » قراریله ابعاد ومسافاتی تعیین قلنان وسعت دائره‌سنده بقر وغنم ومعز انواعنك پازار وپنایرلری وزراعت مسـابقه رسملری وطریق عام ایله چفتلکلرك وآغیللرك حوللرنده کرك تشـهیر وکرك بیع وفروخت ایچون تشکل ایده‌جك جمعیتلری منع ویساغ ایدیلور .

مذبحه‌لری بولنان قصـبه‌لرك داخلنده قوریلان پازارلر کما کان ابقا اولنورسـه‌ده لکن اورالره جلب اولنان حیوانات مطلقـا ذبح ایدیلور وذبح ایدلدکلرینی مشعر اولان شهادتنامه‌لری پازارلرك پولیس مأموری معرفتیله اوچ کون ظرفنده مخرجلرینه ارسال قلنور . جلد وقیل ویوك وطرناق وکوبره ویولار کبی اشیا ازالهٔ عفنه ایچون اقتضـاسی وجهله معامله اولندقجه مذبحه‌دن خارجه چیقاردلماز .

ماده ٢٠) بولاشیقلغك اعلانی وانك ضمننده اجراسی لازم کلان ضابطهٔ صحیه احکامی اوتوز کون اثناسـنده وبای بقریدن هیچ برواقعهٔ

جدیده کورلمامش اولور وازالهٔ عفنه تدابیرینك تمامیله اجرا ایدلدیکی ده اثبات وتصدیق اولنورسه او حالده « پره‌فه » حکم اعلانی رفع والغا ایده بیلور .

ایکنجی قسم . ـ ذات الجنب والرئهٔ ساری

ماده ٢١) بر ناحیه‌ده ذات الجنب والرئهٔ سارینك ظهوری ثابت اولورسه « پره‌فه » اوراده کی حیواناتك طام و آغیل وچفتلك حولیلری واوتلاق وسائره مثللو محللرك بولاشیقلغنك اعلان اولنمسی حقنده بر قرار اتخاذ وقرارنامه‌سنده بولاشیقلغك دائرهٔ اتساعنی دخی تعیین وارائه ایدر .

قرارنامه حکمیله بولاشیق ناحیه‌ده ونواحیٔ متجاوره‌ده اعلاننامه‌لر نشر ایدیله‌رك خلقه دویورلدقدنبشقه بولاشیق ناحیه‌یه کیرن یوللرله داخل ناحیه‌ده کی کوچك بیوك یوللرك تلاقی نقطه‌لرینه خط جلی ایله ـ ذات الجنب والرئهٔ ساری ـ یازیلی لوحه‌لر رکز واقامه اولنور .

ماده ٢٢) بولاشیقلغك اعلانی آتیده کی تدابیرك موقع اجرایه وضعنی ایجاب وانتاج ایلر :

١ ـ بولاشیق ایدوکی اعلان اولنان مساکن حیوانیه‌وحولی‌ومیدان وچیت ومرعا قرانتنه آلتنه آلنوب اورالره ٢٧ نجی ماده حکمندن خارج هیچ بر صحیح المزاج بقر ادخال ایدلمز .

٢ ـ خسته حیوانلرك مطلقا اتلاف ایدلمسندن صکره خسته‌لك بولنان مساکن حیوانیه تخلیه وجداً وقاعدةً تنظیف ایدیلور . سرایته عرض اولنمش بولنانلر طاقم طاقم آیریلوب بشقه بشقه طاملرده یاخود مرعالرده بولندیریلور وتمغالنور .

٣ ـ بولاشيقلغى اعلان ايديلان ناحيه‌نك سائر حيوانات بقريه‌سى بولندقلرى محللرده تعداد قلنور .

٤ ـ علتك ظهور ايتديكى چفتلك آخورلرى طاملر حوليلر چيتلر مرعالر مرخص بيطارك تحت نظارت ومحافظه‌سنه توديع اولنور.

٥ ـ سرايته عرض اولنمش بولنان حيوانلرك آلم صاتمى يساغ ايديلور .

٦ ـ خسته حيواناته خدمت ويم وصولرينى اعطا ايتمكله مكلف اولان اشخاصك حيوانات بقريه‌دن ديكرلرينه تماس وانلرك بولندقلرى يرلره دخول ايتملرى قطعياً منع اولنور .

٧ ـ بولاشيق محللردن خارجه چيقان هر كسك لزومى مقرر اولان ازالهٔ عفنه عمليه‌سيله هيچ اولمزسه آياق قابلرى تنظيف ايتديريلور.

٨ ـ سرايته سواغ اوله بيله‌جك اوت وصمان وحيواناتك آلتنه سريلان اوت وسائره وقوشوم طاقملرى وچول ويوك وجلد وقيل وبوينوز بولاشيق اولان مساكن حيوانيه وحولى وچيت ومرعالر مثللو محللردن خارجه چيقاردلمز .

٩ ـ طريق عام اوزرينه كوبره ييغيلوب اورالرى آقتيسيله تلويث ايتديرلمك مطلقا جائز اوله‌ميه‌جغى جهتله كوبره‌لر تدبير حكومت ايله محو ايديلور .

ماده ٢٣) مرخص بيطارك رأى وافاده‌سيله « پره‌فه » مادهٔ سابقه‌نك شامل اولديغى تدابيردن بعضيلرينى بالاستثنا خصوصات آتيه حقنه مساعده ورخصت ويرر :

١ ـ خدمات زرعيه ونقليه‌ده استخدامليرينه قطعياً لزوم كورينان

وسرایته عرض اولنمش بولنان حیوانلرك بولاشیق اراضی حدودی داخلنده کزوب طولاشملری .

۲ ــ سرایته معروض اولان حیواناتك کوستریلان مرعایه چیقملری.

۳ ــ سرایته قارشو بولنمش حیواناتك قصابلق ایچون صاتیلوب سوق اولنملری بر منطوق بالا « پره‌فه » نك مساعده‌سیله جائز اولور.

قصابلق حیوانلر حقنده ویریلان رخصتنامه ذبح ایدلدکلرینی مشعر مذبحه‌دن یازیلان شهادتنامه ایله برابر بش کون ظرفنده ناحیه‌مذبحه‌سنه مأمور یولیس وناحیه‌ده مذبحه یوق ایسه مأمورین حکومت واسطه‌سیله « مهر » ه اعاده وابراز اولنور .

ماده ۲٤) محل آخره یاخود صاتلیغه چیقاجق حیواناتك سوق واداره‌سنه تخصیص قلنان اشخاصك یدینه ویریلان رخصتنامه مواد سابقه حکمنه ابتناءً معامله کورر . اشخاص مرقومه تصدیقلی رخصتنامه‌لرینی ابراز ایتمز یاخود سوق ایتدکلری حیوانلری بش کون ظرفنده ذبح ایتدیرمزلر ایسه کیفیت ضبطنامه‌یه قید ایدیلوب « مهر » ك امریله طوتدیریله‌رق حیوانلری اتلاف ایتدیریلور .

اکر حیوانات ذات الجنب والرئهٔ ساری‌یه طوتلمشلر ایسه اولدقلری یرده « پره‌فه » نك امریله محو واتلاف ایدیلور . علت مجوثه‌یه مصاب اولان حیوانلرله بر طامده وبر سوریده یاخود تماسده بولنمش اولان حیوانلرك زراعت نظارتی اکر لزوم کوررسه ضابطهٔ صحیهٔ حیوانات قانوننك ۹ نجی و ۲۲ نجی ماده‌لری حکمنه توفیقاً بلا تضمین اتلافلرینه امر ویرر .

اتلاف ایدیلان حیوانلر بر بیطارك نظر معاینه وتحقیقندن کچدکدن صکره مال صاحبی انلرك یوکی وکمیکی مثللو انقاضندن استفاده ایده‌بیلور.

ماده ٢٥) ذات الجنب والرئهٔ ساری بر طرز استیلائی کسب ایده‌جك اولورسه « پره‌فه » طرفندن حیوانات بقریه صاحبلری یاخود هر نصل اولورسه متصرفلری ومحافظلری نامنه اصدار قلنه‌جق قرارنامه اوزرینه مرقومون حیوانلرنده هر قنغی بر علتك ظهورینی « مهر » لره بهمه‌حال اخبار ایتمکه مجبور طوتیلورلر .

ذکر اولنان قرارنامه‌ده آیروجه پازار وپنایرلرك وزراعت مسابقه‌لرینك وکرك تشهیر وکرك آلم صاتم ایچون جاده‌لر وعمومی میدانلر وچفتلك حولیلری کبی محللرده حیوانات بقریه تجمع وتحشدینك ممنوعیتی تصریح ایدیلور .

قصبه‌لرك پازارلری یالکز مذبحه‌لر ایچون اولوب ذبح ایدلمامك اوزره سوق واخراج قلنان حیواناتك مطلقا رخصتنامه ایله کیدوب کلمرینه مساعده ونیه مخصوص اولدقلری نره‌ده بولندیریله‌جقلری مندرج ومصرح اولان مذکور رخصتنامه « مهر » لره ابراز وتسلیم ایدیلور .

« مهر » لر حیوانات مذکوره‌نك موردلرینه کوره شبهه‌لی اولنلر ایچون اجراسنی تصویب ایلدیکی احکام قانونیه‌نك تطبیقنی پازار وپنایرلر مأمورین صحیه‌سنه توصیه واحاله ایدرلر .

حیواناتك نقلیاتی پازار وپنایرلرك احوال صحیه‌سنه مأمور بیطارك ویره‌جکی تعلیماته توفیقاً اجرا ایدیلور .

ماده ٢٦) ذات الجنب والرئهٔ ساری سببیله اتلاف ایدیلان حیوانلرك لحمی مرخص بیطارك رأی وافاده‌سی اوزرینه « مهر » لك اذن ورخصتیله بازار صرف واستهلاکه چیقاریلور . مذبوحلرك رئه‌لری دفن ایدیلور . جلدلرندن بعد التنظیف استفاده ایتدیریلور .

ماده ۲۷) بر حیات اولنلردن تخلیه وازالهٔ عفنه مشاغلی اکمال واتمام ایدلمش طام واخورلره کندیلرینه اجرا ایدیلان تلقیحك اوزرندن لااقل یکرمی بر کون کچیرمش اولان حیوانات بقریه ایله بتکرار اشغال اولنه‌بیلور .

ماده ۲۸) « پره‌فه » بولاشیقلغك اعلانی انجق ذات الجنب والرئهٔ ساریدن هیچ یکی بر وقعه متمادیاً اوچ آی ظهور ایتمدیکی تقدیرده وازالهٔ عفنه ایشلرینك تمامئ ایفاسنه مطلع اولدیغی حالده رفع والغا ایده‌بیلور .

اکر بولاشق اولدیغی اعلان ایدیلان چفتلك حولیلرنده طاملرده اخورلرده واوتلاق وسائر محللرده بولنان حیوانلر اتلاف ایدلمشلر ایسه اورالری اصولاً تنظیف ایدلدکدن صکره بولاشیقلق اعلانی رفع اولنور.

اوچنجی قسم . — حمای قلاعی

ماده ۲۹) بر ناحیه‌ده حمای قلاعی ظهور ایدنجه خسته حیوانلرك بولندیغی چفتلك حولیلری واغیللر واوتلاقلر کبی محللرك بولاشقلغنك اعلانی حقنده « پره‌فه » بر قرار اتخاذ ودائرهٔ شمولی دخی قرارنامه‌ده ایضاح ایدیلور . قرارنامه‌نك صورتلری اوناحیه « مه‌ر » ینه ونواحیٔ متجاوره « مه‌ر » لرینه کوندریله‌جکی مثللو رسمی جریده‌لرله اعلان وخصوصی اعلاننامه‌لر دخی ایجاب ایدن محللره تعلیق قلنور .

ماده ۳۰) بولاشیقلغك اعلانی مواد آتیه‌نك تطبیقاتنه لزوم کوسترر :

۱ ـ بولاشیق اولدیغی اعلان ایدلمش حولیلر آغیللر اوتلاقلر یایلاقلر کبی محللر قرانتنه التنه الندقدن بشقه اورالره صحتده بولنان بقر

وغنم انواع حيوانيه‌سنك دخولنى منع ويساغ ايتمك اوزره دخى حيوانات مذكوره صاييلوب تمغالنور .

اكر خسته وشبهه‌لى حيوانلرك صورت استثنائيه‌ده مرعايه چيقارلمسنه لزوم كورينورسه كيدوب كله‌جكلرى يوللر « مهر » ك قراريله تعيين واشبو يوللرك استقامتى ومرعالرك حدودى اوزرينه قالين يازى ايله ـ حماى قلاعى ـ محرراعلان لوحه‌لرى ركزايديلور. سرايته معروض اولمش اولديغى حالده ايشده قوللانيله‌جق اولان حيواناتك احوال صحيه‌سنه مأمور بيطارك رأييله « مهر » طرفندن ويريله‌جك رخصتنامه‌ده مصرح شرائط داخلنده استخداملرى جائز اولور .

٢ ـ بولاشيقلغى اعلان اولنمش اولان باشليجه چفتلك وآغيل واوتلاق ويايلاق كبى محلاره كيدن يوللر اعلان لوحه‌لريله ارائه قلنور .

٣ ـ علتك ظهورى ثابت اولان آغيللر طاملر اخورلر مرعالر يايلالر مرخص بيطارك تحت نظر دقتنده بولنديريلور .

٤ ـ حماى قلاعى‌يه طوتلرى قابل اولان حيواناتك كزوب طولاشه‌جقلرى بيوك كوچك يوللرله چفتلك حدودلرى قطع وتحديد ايديلور .

٥ ـ بولاشيقلغى اعلان ايدلمش اولان محللردن سرايته سواغ اوله‌بيله‌جك اوت وصمان وكوبره وچول وقوشوم طاقلرى خارجه چيقاردلماز .

٦ ـ حيواناتك كوبره‌لرى طريق عامه بيغديرلميوب بونك ايچون نظارت متعلقه‌سندن ويريلان امره توفيق حركت اولنور .

٧ ـ بولاشيق ايدوكى اعلان اولنان محللره حيواناتك خدمتنده

بولنان اشخاصدن ماعدا قصاب وتجار کبی آدملرك دخوللری منع ایدیلور .

٨ ـ بولاشیق محللردن خارجه چیقان اشخاص وعلی الخصوص انلرك آیاق قابلری ازالهٔ عفنه اصولنجه تطهیر و تنظیفه مجبور طوتیلور .

٩ ـ خسته حیوانلر صاتلمقدن منع اولور . اکر ذبح ایچون ایسه اولجه تعیین اولنان یولدن طوغریجه مذبحهیه کوندرللری لازمکلور .

اشبو ممنوعیت یالکز سرایته معروض بولنان حیوانلر حقنده اونبش کون دوام وامتداد ایدر .

مذبحه ایچون صاتلمسنه « مهر » طرفندن ویریلان رخصتنامه بش کون ظرفنده حیواناتك ذبح ایدلدکلرینی مشعر اولهرق مذبحهدن یازیلان شهادتنامه ایله برابر « مهر » ه اعاده وتسلیم قلنور .

بو اوراقك اعادهسی یا محل مذبحهسنه مأمور پولیس یدیله یاخود ناحیهده مذبحه یوق ایسه حکومت معرفتیله ممکن اولور .

مذبحهیه سوق اولنان حیوانلرك عربه ویاشمندوفرله نقللری چارهسی کوریلوب راجلاً سوق ایدللری تصویب ایدلز .

ماده ٣١) حمای قلاعی بر طرز استیلائی کسب ایدنجه « پرهفه » پازار وبنایرلرك وکرك تشهیر وکرك دیکر بر مقصده مبنی بقر وغنم ومعز وخنزیر کبی حیواناتك عمومی میدانلر وجادهلر وچفتلك حولیلرنده اجتماع وازدحاملرینك منعنی تحت قراره آلور .

قصبهلرك پازارلری یالکز مذبحهلر ایچون قوریلور .

ماده ٣٢) « پرهفه » بولاشیقلغك اعلانی یکی بر حمای قلاعی وقعهسی ظهور ایتمکسزین اونبش کون کچمش اولمدقجه ومرخص بیطار

طرفندن ازالهٔ عفنه خصوصنه دائر ويريلان تعليماتك احكامى مكملاً اجرا ايدلمش ايدوكى ثبوت بولمدقجه رفع والغا ايده‌مز.

دردنجى قسم. — جدرئ اغنام

ماده ٣٣) بر ناحيه‌ده جدرئ اغنامك ظهورى ثابت اولدينى وقتده «پره‌فه» خسته حيوانلرك بولنديغى چفتلك حوليلرى وآغيللر واوتلاق ويايلاقلر كبى محللرك بولاشيق ايدوكنك اعلانى متضمن قرارنامه نشر ايدر.

قرارنامه‌نك برر صورتلرى او ناحيه «مه‌ر» يله نواحئ متجاوره «مه‌ر» لرينه ارسال ايديله‌جكى مثللو آيروجه غزتەلر واعلاننامه‌لرله دخى اشاعه قلنور.

ماده ٣٤) بولاشقلغك اعلانى آتيده‌كى مواد احكامنك اجراآتى استلزام وانتاج ايدر:

١ ـ چفتلك حوليلرى وآغيل وچيت واوتلاق ويايلاق كبى محللر قرانتنه آلتنه آلنوب اورالره صحيح المزاج قيون وكچى انواعنك دخوللرى منع ايديلور. اورالرده‌كى قيون وكچيلر تعداد اولنوب فقط تلقيح ايدلمامش اولنلر تمغالنور. اكر حيواناتك صورت استثنائيه‌ده مرعايه سوق ايدلملرى لازم كلورسه كچه‌جكلرى يوللر «مه‌ر» ك قراريله تعيين وشو معين اولان يوللر ايله او مثللو حيوانلرك ياييله‌جقلرى مرعالر تحديد ايديلوب مناسب نقطه‌لرينه اعلان لوحه‌لرى ركز اولنور.

٢ ـ بولاشيق اولديغى اعلان ايديلان باشليجه محللره كيدن يوللره كذلك اعلان لوحه‌لرى ركز وتعليق ايديلور.

٣ ـ غنم ومعز اجناس حيواناتنك كزوب طولاشه‌جقلرى بيوك كوچك يوللر ايله چفتلكلرك حدودى تعيين وتحديد قلنور.

٤ ــ علتك ظهوری ثابت اولان چفتلك حولیلری و آغیل وچیت واتلاق ویایلاق حیواناتك احوال صحیه‌سنه مأمور بیطارك نظارتی آلتنده بولندیریلور .

٥ ــ خسته حیواناتك صاتلمسی منع ایدیلوب اکر حیواناتدن شفایاب اوله‌رق بالتفریق آیرو آیرو سوریلر تشکیل قلنمش ایسه انلرك دخی التیامی تاریخندن یکرمی کون کچمدکجه صاتلمری حقنده‌کی ممنوعیت لغو ایدلمز .

٦ ــ سرایته عرض اولنمش بولنان حیوانلرك مذبحه‌یه فروخت ایدلملرینه مساعده وغیری‌یه صاتلمرینه ممانعت ایدیلور .

مذبحه‌یه صاتیله‌جق اولنلرك سوقی ایچون ویریلان رخصتنامه بش کوندن عبارت اولان مهل ظرفنده حیوانلرك ذبح ایدلدکلری حقنده‌کی مذبحه‌نك شهادتنامه‌سیله برابر یا مذبحه‌یه مأمور اولان پولیس یدیله یاخود ناحیه‌ده مذبحه موجود دکلسه حکومت معرفتیله « مهر » ه اعاده وتسلیم قلنور .

٧ ــ جدرئ اغنامدن مرد اولمش یاخود اتلاف ایدلمش حیواناتك جلدلری بیقانوب قوریدلمش اولمق شرطیله تجارینه فروخت اولنه‌بیلور .

ماده ٣٥) خسته حیوانلر یاتیرلمش اولان محللرك ازالهٔ عفنه ایچون ایجاب فنیسی اتمامندنصکره بولاشیق اولوبده کاملاً تلقیح ایدیلان سوریلرله بتکرار اشغال واسکان ایدلمسنه تلقیح عملیاتندن اوتوز کون صکره رخصت ویریلور .

ماده ٣٦) ٣٤ نجی ماده‌نك شامل اولدیغی تدابیرك کافه‌سی ضابطهٔ صحیهٔ حیوانات قانونی ١١ نجی ماده‌سنك ٢ نجی فقره‌سی حکمنه توفیقاً تلقیحلری مقتضی سوریلر حقنده دخی قابل تطبیق واجرا اولور .

ماده ٣٧) علت اكر بر طرز مستولى كسب ايتمش ايسه شو حالده « پره‌فه » بولاشيق محللرك قيون وكچيلرينك بتون مدت دوام علتده پازار وپنايرلره سوق ايدملرينك ممنوعيتنى مبين قرارنامه نشر ايدر .

ذكر اولنان ممنوعيتدن مذبحه‌لرى اولان قصبه‌لر مستثنا طوتيلور . اورالره سوق اولنوبده مذبحه‌يه صاتلمديغيچون عودت ايدن حيوانلر محل تخصيصلريله اقامتلرى كوستريله‌رك « مهر » طرفندن رخصتنامه ويرلمش اولمدقجه كزوب طولاشه‌مازلر .

« مهر » شبهه‌ليلر حقنده مقرر اولان نظاماتك تحت تطبيقنده بولنان او مقوله حيوانلرك معاملات لازمه‌سنى پازار مأمورينه احاله وتفويض ايدر . حيواناتك نقلى ايچون پازارك امور صحيه‌سنه مأمور بيطارك تعليماتنه توفيق حركت ايديلور .

ماده ٣٨) بولاشيقلق اعلانى يكيدن جدرئ اغنام وقوعاتى ظهور ايتمكسزين على الدوام ٣٠ كون مرور ايتمش وازالهٔ عفنه خصوصنده بالجمله تدابير ومشاغل اتمام ايدلمش اولمدقجه « پره‌فه » رفع والغا ايليه‌مز. اكر بولاشيق ايدوكى اعلان ايدلمش اولان چفتلك حوليلرى واغيللر وچيت داخللرى وسائر محللرده‌كى حيوانلر كاملاً اتلاف اولنمشلر ايسه او حالده بولاشيقلق اعلانى لغو اولنور .

حيواناته تلقيح اجراسندن لااقل ٣٠ كون مرور ايتدكدن صكره دخى بولاشقلق اعلانى ملغا اولور .

بشنجى قسم . — جرب

ماده ٣٩) قيون وكچيلرده ياخود بو جنس حيوانلرك بر سوريسنده

جرب ظهوری ثابت اولنجه «پره‌فه» او حیوانلرك یاخود او سورینك ناحیه بیطارینك تحت نظارتنده بولندیرلمسنه دائر قرارنامه اصدار ایدر .

اویوز حیوانلره یاخود اویوز سوریه مداوات شافیه ایفا وعلته طوتلامش حیوانلرله تماسده بولنماملریچون لازم کلان تدابیر اتخاذ قلنمش اولمدقجه مرعایه سوقلرینه رخصت ویرلمز .

ماده ٤٠) هر نیه تخصیص ایدلمك ایچون اولورسه اولسون اویوز حیوانلرك حق تصرفنك آخره ترکی منع اولنور .

ماده ٤١) اویوز حیوانلردن آلنان جلد ویوك وقیل ازالهٔ عفنه خصوصنده ایجابی وجهله معامله قلنمدقجه تجارته چیقاردلماز .

آرالرنده جرب علتنك ظهوری ثابت اولان سوریدن حاصل اولمه یوكك کافةً بیقانلمسی تحت مجبوریته النور .

ماده ٤٢) جرب علتنه طوتلدقلری ثبوت بولان حیوانلرك یاخود سورینك حقلرنده اتخاذ ایدلمش اولان تدابیر علتك زوال وغیبو بتیله مساکن حیوانیه‌نك اصولاً تنظیفندن صکره مرخص بیطارك افاده‌سی اوزرینه رفع والغا اولنور .

آلتنجی قسم . — عره ورعام

ماده ٤٣) رعام یاخود عره‌نك ظهوری ثابت اولنجه «پره‌فه» خسته‌لغك ظهور ایتدیکی محللرك قرانتنه آلتنه آلنمسی حقنده اتخاذ ایتدیکی قراریله اورالری دائما بونك ایچون تعیین ایتدیکی بیطارك نظارتی تحتنده بولندیرر .

قرارك متضمن اولدیغی تدابیر آتیده‌کی موادك تطبیقندن عبارتدر :

١ ـ محال مذكوره‌يه عره ويا رعامدن متأثر اوله‌بيله‌جك حيوانلرك دخوللرى منع ايديلور .

٢ ـ بولاشيق اولان چفتلك ياخود آخور كبى محللرك مدخلنه عره ياخود سقاوه يازلمش اعلان لوحه‌لرينك ركزيله موجوديت علت خلقه اخبار واشاعه قلنور .

ماده ٤٤) سرايته عرض اولنمش بولنان حيوانلر مرخص بيطار معرفتيله ايكى آيدن عبارت بر مدت ظرفنده نظارت آلتنه آلنور .

نظارت آلتنده بولنان حيوانلر مهل مذكور اثناسنده هيچ بر علامت اظهار ايتملرى شرطيله استخدام اولنورلر . نظارت آلتنده كى حيوانات عمومى مسابقه‌لره وصاتيلغه چيقارتليوب اصحابى تشتيخانه‌يه كوندرمك مستثنا اوله‌رق صورت آخرله حق تصرفى غيرى‌يه ترك ايده‌مز . وحيوانلر تشتيخانه‌يه كوندلمزدن اقدم تمغالنوب سوقنه ويريلان رخصتنامه اوراده حيوانلرك اتلاف ايدلديكى حقنده يازيلان شهادتنامه ايله برلكده بش كون ظرفنده تشتيخانه‌يه نظارت ايدن بيطار طرفندن « مهر » ه اعاده وارسال اولنور .

ماده ٤٥) ضابطهٔ صحيهٔ حيوانات قانوننك ٨ نجى ماده‌سيله مادهٔ آتيه حكملرينه توفيقاً اتلاف ايدلمش اولان فرس وحمار واسترلرك جلدلرى انجق ازالهٔ عفنه اصولنجه معامله اولندقدنصكره صاتيله‌بيلور .

ماده ٤٦) ٤٣ و ٤٤ نجى ماده‌لر حكميله موقع اجرايه قونيلان تدابير علتك زوالى ومحللرك قاعدةً تنظيفى مرخص بيطارك تقريريله ثابت اولمدقجه « پره‌فه » طرفندن رفع والغا ايدلمز .

٤٤ نجى ماده‌ده ذكراولنان حيوانلرده علامات مرضيه يوز كوسترديكى تقديرده بر سنه مدتله مرخص بيطارك نظارتى آلتنده براقيلور

وبو مدت اثناسنده حیوانلر مذکور ماده‌نك اوچنجی فقره‌سی حکمیله معامله اولنور .

یدنجی قسم . — مرض جماع

ماده ٤٧) فرس‌ایله حماردہ مرض جماعك ظهوری ثبوت بولنجه « پره‌فه » طرفندن اتخاذ ایدیله‌جك قرار موجبنجه اوحیوانلرك تداویسنه تعیین قلنان بیطارك تحت نظارتنده بولندیریلور .

ماده ٤٨) مرض جماعه مصاب اولنلر تمغالنور .

بو حیوانلر تحت نظارتده بولندقلری مدتجه خدمت تناسلیه قوللانمازلر . معلول حیوانلرك آلنوب صاتلمسی منع اولنور . اکر صاحب ومشتری طرفندن اونبش کون ظرفنده ارککلرك خصا (ایدیچ) ایدلمسی درعهده وتأمین اولنورسه « مهر » ممنوعیت مذکوره‌یی رفع ایده‌بیلور .

صاحب ومشتری عملیهٔ خصانك اجرا ایدلدیکنی مشعر اولان شهادتنامه‌یی « مهره » ه مهل مذکور ظرفنده ابراز ایدرك مسؤلیتی آلتنده بولندیغی سوزینی تصدیق ایتدیرر . بو شهادتنامه عملیاتی اجرا ایدن بیطار طرفندن محرر وممضی وامضاسیدخی نظاماً مصدق بولنور .

ماده ٤٩) مرض جماع ظهور ایدن ناحیه ایله نواحیٔ متجاوره‌ده بولنان آیغرلری هر اونبش کونده بر کره مرخص بیطار معاینه ایدر . اسفاد (چکمه) انجق آیغرك صحتی تصدیقاً بیطار طرفندن ویریلان راپور اوزرینه ممکن اوله‌بیلور .

قسراقلرك کذلك صحت بدنیه‌لرینی مصدق اوله‌رق بیطار طرفندن ویریلان یالکز درت کون مساعده‌لی بر قطعه راپور ایله آیغره اولوجهله درت کون چکلمك ایچون رخصت ویریلور .

ماده ٥٠) مرض جماع ايله معلوليتلرتدن طولايى تحت نظارتده بولنملرى حقنده اتخاذ ايديلان قرارى حيواناتك شفايابِ اولدقلرينه دائر بيطار طرفندن تقرير ايدلمدكجه « پره‌فه » رفع ايده‌مز .

اخصا ايديلنلر حقنده ممنوعيت ونظارت ملغادر.

سكزنجى قسم . — داء الكلب

ماده ٥١) طرق عامه‌ده سربست ياخود بوغازلرنده ايپ باغلى اوله‌رق طولاشان كلبلرك بيونلرينه صاحبلرينك اسمى ومحل اقامتى محكوك معدنى لوحه‌يى حامل بر طاسمه طاقديريلور .

صاحبلرينك مارقه‌لرى اوزرلرنده بولنان تازى كبى سريع قوشان كلبلر او حكمدن مستثنا طوتيلور .

ماده ٥٢) طريق عامده طاسمه‌سز طوتيلان كلبلرله بوغازلرنده طاسمه‌سيدخى بولنان صاحبسز وسرسرى كوپكلر توقيفخانهٔ كلابه كوندريلور .

بيونلرنده طاسمه‌لرى غير موجود وصاحبلرى‌ده مجهول اولان كلبلر درحال اتلاف ايديلور .

بيونلرى طاسمه‌لى كلبلرله صاحبلرى معلوم اولان كلبلر اوچ كوندن عبارت اولان مهل اثناسنده آرانوب استنلمدكلرى تقديرده اتلاف ايديلورلر .

مهل مذكور بيونلرنده طاسمه‌سى اولان ياخود صاحبنك مارقه‌سنى حامل بولنان تازى كبى سريع يورويشلى كلبلر حقنده بش كونه قدر تمديد قلنور .

اتلاف ايديله‌جك اولان كلبلر تحريات وتجاريب فنيه اجرا اولنان (تشريح وفسيولوجى معملرى كبى) محللره ويريله‌بيلور .

صاحبنه تسلیم قلنه‌جق کلبك بلدیه‌نك تعرفهٔ مخصوصه‌سنه تطبیقاً نقل ایتمه وبسلمه وصاقلامه مصرفلری استیفا اولنور .

ماده ٥٣) نظارت متعلقه‌سی خصوصیله داخل شهرده بر تدبیر مفید اوله‌جغنی جزم ایدرسه اسواق وپازارده کزدیریلان کوپکلرك عمومنه آغزلق وبیون ایپی طاقلمسنی بو بابده نشر ایتدیکی قرارنامه ایله امر واعلان ایلر .

ماده ٥٤) بر قضا وناحیه‌ده داء الکلب ظهوری ثابت اولنجه «مه‌ر» لااقل آلتی هفته کلبلرك طولاشملرینی منع خصوصنده بر قرار اتخاذ واعلان ایدر . مدت مذکوره اثناسنده کلب صاحبلرینك کلبلرینی تلف ایچون ایتدکاری سوق مستثنا اوله‌رق صورت آخرله مسکنلرندن خارجه چیقارملری وحق تملکلرینی غیریه ترك ایتملری منع ایدیلور . مع‌مافیه چوبان وصغرتماج وآوجی کوپکلری کبی شو ممنوعیتدن خدمات مخصوصه‌ده قوللانیله‌جق اولنلر خارج طوتیله‌رق سربست کزملرینه مساعده اولنور .

ماده ٥٥) قودوز حیوانلر حیوانات اکل النباتی دالادقلری حالده بونلرك لااقل آلتی هفته مأمور بیطارك نظارتی آلتنده بولنمسیچون «مه‌ر» بر قرار اتخاد ایده‌بیلور .

حیوانات مذکوره تمغالنور وصاحبی‌اومدتك انقضاسندن اقدم حق تصرفنی‌غیریه ترك‌ایده‌مز. اکرانلرك اتلافیچون ترك ایده‌جك اولورسه سوقلرینه مساعده ضمننده ویریلان رخصتنامه اتلاف ایدلدکلرینی مبین تنظیم قلنان شهادتنامه ایله برابر بش کون ظرفنده تشتیخانه‌یه نظارت ایدن بیطار وساطتیله «مه‌ر» ه اعاده وتسلیم ایدیلور .

قوللانيله حق فرس وبقر جنسلرندن باركيره برونصه‌لق اورلمق شرطيله استخداملرينه مساعده اولنور .

ماده ٥٦) قودورمغله مرد اولمش ياخود اتلاف ايدلمش اولان حيوانلرك جلدلرندن ازالهٔ عفنه امرنده معاملات لازمه ايفاسندنصكره انتفاع ايديلور .

ظقوزنجى قسم . — جمره

ماده ٥٧) جمره علتنك ظهورى تصديق اولندقده « پره‌فه » خسته‌لرك بولندينى چفتلك حوليسى طام وچيت واوتلاق وياياق كبى محللرك بولاشيقلغنك اعلانى حقنده بر قرارنامه نشر ايدر .

قرارنامه قضا وناحيه ونواحئ متجاوره‌يه اشاعه واعلان ايدلدكدن بشقه ظهور علتك ثابت اولدينى محللره كيدن يول آغزلرينه واومحللرك قپولرينه خط جلى ايله — جمره — يازيلى اعلان لوحه‌لرى ركز وتعليق اولنور .

ماده ٥٨) بولاشيقلغك اعلانى تدابير آتيه‌نك تطبيقنى ايجاب وانتاج ايدر :

١ — طاملره وحوليلره واوتلاق وياياق كبى محللره تلقيح ايديله‌جك اولنلر مستثنا اوله‌رق انلردن ماعدا بر قاچ جنسه منسوب بولنان حيواناتك يكيدن دخوللرينى منع ايتمك اوزره مذكور محللرك بولاشيق ايدوكى اعلان واورالرده‌كى حيوانلر تعداد اولنور .

صورت استثنائيه‌ده حيواناتك مرعايه چيقارلمسنه احتياج مس ايدرسه « مه‌ر » او مقوله حيواناتك كيدوب كله‌جكلرى يوللرك وياييله‌جقلرى يرلرك تعيين وتحديدى واعلان لوحه‌لرى ركزيله خلقه اشاعه

وتفهیمی حقنده بر قرار اتخاذ ایدر . سرایته عرض ایدلمش اولان حیواناتك استخدام یولنده طولاشملرینه « مهر » طرفندن مأمور بیطارك انضمام رأیله اتخاذ اولنه‌جق قرار اوزرینه رخصت ویریلور وحیوانلر تمغالنورلر .

٢ ـ بولاشیق اولدیغی اعلان ایدیلان محللردن حیوانلرك التنه سریلان اوت ایله کوبره‌نك خارجه چیقارلمسی منع ایدیلور .

٣ ـ کوبره‌لرك طریق عام اوزرینه بیغیلوب اورالره صولرینك آقوب یاییلمسنه مساعده ایدلمیه‌رك دفع وبر طرف ایدلملرینه نظارت متعاقه‌سندن ویریلان امره کوره تشبث قلنور .

٤ ـ بولاشیقلغی اعلان اولنان محللره قصاب وحیوان تجاری والحاصل حیواناتك خدمتنه تعیین قلنانلردن غیری اشخاصك دخوللری یساغ ایدیلور .

٥ ـ بولاشیق محللردن خارجه چیقانلر هیچ اولمزسه آیاق قابلرینك تطهیری ایچون لازم کلان تدابیره مراجعته مجبور طوتیلورلر .

٦ ـ علتك ظهور ایتدیکی چفتلکلر اخورلر طاملر اوتلاقلر وسائره کبی محللر مأمور بیطارك معاینه وتحت نظارتنده بولندیریلور .

٧ ـ حیوانلرك کیدوب کله‌جکلری یوللرله چیغرلر تعیین وتحدید ایدیلور .

٨ ـ خسته حیواناتك آلنوب صاتلمسی منع اولنور .

٩ ـ قصابه صاتیله‌جقلر مستثنا اوله‌رق سرایته عرض ایدلمش بولنانلرك بیع وشراسنه مساعده ایدلز .

قصابه صاتیله‌جقلر اولجه تمغالنوب طوغریجه مذبحه‌یه سوق اولنملری امرنده ویریلان رخصتنامه حیوانلرك ذبح ایدلمش اولدقلرینه دائر

مذبحه‌دن يازيلان شهادتنامه ايله برابر بش كون ظرفنده «مهر» ه اعاده وتسليم قلنور وشو تسليم خصوصى مذبحه‌يه مأمور پوليس يديله واكر ناحيه‌ده مذبحه يوق ايسه حكومت وساطتيله اجرا اولنور .

١٠ ـ جمره علتندن مرد اولمش ياخود اتلاف ايدلمش اولنلرك جلدلرى قاعدةً ازاله عفنه عمليه‌سيله معامله اولنمدقجه تجارته چيقارلمز .

١١ ـ شبهه اوزرينه اتلاف ايديلنلرك جلدلرى اقتضاسى وجهله عمليهٔ ازالهٔ عفنه‌يه معروض اولدقدنصكره تجارته چيقاريلور .

١٢ ـ جمره‌نك ظهور ايتديكى ياخود جمره علتيله مرد اولنلرك دفن ايدلديكى محللردن حاصل اولان اوت وصمان وسائره كبى اغديهٔ حيوانيه‌دن استفاده قصد ايدلمز .

ماده ٥٩) مال صاحبلرى جمره عليهنه تلقيح تداركى اجرا ايتمك استرلرسه اول امرده «مهر» ه بيان كيفيت ايلرلر .

تلقيحى اجرا ايدن بيطار عملياتك ختامنده تاريخ اجراسنى مبين اولمق اوزره «مهر» ه بر راپور اعطا ايدر . تلقيح اوزرندن اونبشر كون مرورينه لزوم كوريلمجكندن حيوانلر نظارته مأمور ديكر بيطارك تحت نظر ومعاينه‌سنه توديع قلنور . مدت مذكوره اثناسنده آشيلى حيوانلرك حق تصرفنك آخره ترکيچون رخصت ويرلمز .

ماده ٦٠ بولاشيقلغك اعلانى آرادن جمره‌يه دائر هيچ بر وقعه ظهور ايتمكسزين درت آى كذران ايتمدكجه وازالهٔ عفنه اجرا آتنك هر طرفجه تماميتى مأمور بيطارك راپورندن محققاً اكلاشلمدقجه «پره‌فه» طرفندن رفع والغا ايديلمز . اكر تاريخ تلقيحدن اونبش كون مرورينه قدر هيچ بر يكى وقعه ظهور ايتمامش ايسه اشبو آشيلى سوريلر حقنده بولاشيقلق اعلانك رفعنه مدت مذكوره‌دن صكره مساعده اولنه‌بيلور .

اونجی قسم . ــ امراض ساریه صره‌سنه داخل اوله‌بیله‌جك علل سائره

ماده ٦١) زراعت ناظری لزوم قوی ومجبوریت زمانلرنده قانونده مندرج اولدیغی حالده امراض ساریه هیئت مشاوره‌سنك اخبار واعلامی اوزرینه اشبو قانونده علل ساریه‌یه تطبیقی مصرح اولان تدابیرك علل مذکوره عدادینه ادخال ایدیلان دیکر عاتلر علیهنه دخی اتخاذی خصوصنده ضابطهٔ صحیهٔ حیوانات قانونك ٢ نجی ماده‌سی حکمنه توفیقاً بر قرارنامه نشر ایدر .

اوچنجی فصل . — اردولره وحارالر نظارتنه متعلق اولان ومکاتب بیطریه‌یه کتیریلان حیوانات حقنده تدابیر .

ماده ٦٢) مأمورین عسکریه اردو حیواناتی آراسنده امراض ساریه‌نك سرایت وانتشار ایتمسنك منعی خصوصنده لازمکلان کافهٔ تدابیرك اتخاذیله مکلفدرلر .

ماده ٦٣) حکومتك ایغر وقسراق دیولرنده ضابطهٔ صحیهٔ حیوانات قانونك ٣ نجی ماده‌سنده مصرح تدابیرك اجراسی مدیرلرینك نظر دقتلرینه محول وکیفیتك مأمورین محلیه‌یه اخبارینه‌ده مدیرلر مجبوردر .

ماده ٦٤) مکاتب بیطریه‌یه کتیریلان حیواناتدن علل ساریه ایله مریض اولدقلری ثبوت بولنلر حقنده مرجعه ومأمورین محلیه‌یه‌اعطای معلومات اولنور .

علل ساریه‌یه مصاب اولنلر نظارتك مساعده‌سیله مطالعات فنیه ایچون صاغ اوله‌رق حفظ اوله بیلور .

مکاتب بیطریه‌ده ضابطهٔ صحیهٔ حیوانات قانونك ٣ نجی ماده‌سنه

عائد تدابیرك طرزی مأمورین محلیه‌به بیلدیرلدکدن صکره مدیرلرطرفندن تطبیقات واجرا آتنه سعی ایدیلور .

دردنجی فصل . ــ تضمین

ماده ٦٥) وبای بقری یاخود ذات الجنب والرئهٔ ساری سببیله قانونك ٨ و ٩ نجی ماده‌لری مقتضاسنجه اتلاف وقوعنده ویاخود ینه ٩ نجی ماده موجبنجه تلقیح اجراسی حالنده حیواناتك تخمین قیمتلری ایچون طوتیلان ضبط ورقه‌سی «مهر» ه اعطا واو دخی زیرینی امضا ایدوب وصلح حاکمنه‌ده امضا وتصدیق ایتدیروب بش کون ظرفنده «پره‌فه» یه تقدیم واسرا اولنور .

ماده ٦٦) ضبط ورقه‌سنه اتیده‌کی اوراق ربط ایدیلور .

١ ــ حیوان صاحبنك ضرر وزیان تضمینه دائر تنظیم واعطا ایتدیکی استدعاسی .

٢ ــ «مهر» طرفندن اتلاف ویا تلقیح ایچون ویریلان امر ورقه‌سنك بر صورتی .

٣ ــ امر اتلافك اجرا ایدلدیکنی یاخود حین تلقیحده حیوانك مرد اولدیغنی تصدیقاً «مهر» ك شهادتنامه‌سی ایله حیوانك سبب صحیح هلاکنك تلقیح عملیه‌سی ایدوکی حقنده بیطارك «مهر» طرفندن دخی کوریلوب تصدیق ایدلمش اولان شهادتنامه‌سی .

٤ ــ حیوان صاحبنك کندی آخور وآغیللرنده علتك ظهور ایتمش اولدیغی حقنده «مهر» ه ویردیکی اخبارنامه‌سنك صورتی .

٥ ــ حیوان صاحبنك قانونك بالجمله احکامنه توفیق حرکت ایلمش ایدوکنه دائر اولان «مهر» ك شهادتنامی .

٦ ـ حیوان صاحبنك حیواناتك لحمی وانقاضندن ایتدیکی انتفاع وانلردن دسترس اولدیغی مبلغه عائد اوله‌رق ویردیکی اخبار ورقه‌سی .

٧ ـ ذات الجنب والرئهٔ ساری سببیله اتلاف ویاعقیب تلقیحده هلاك وقوعی تقدیرنده ضرر وزیان تضمینی استدعا قلنانلرك کشف لاشه ضبط ورقه‌سی واو حیوانلرك قبل الاتلاف اوچ آی ایچنده فرانسه‌یه ادخال ایدلمش اولدقلرینی مشعر شهادتنامه بالاده ذکر ایدیلان اوراقه ربط اولنور .

نظارت تقدیر قیمت کیفیتنك تدقیقی لزومنی قانونك ٢١ نجی ماده‌سی ایجابیله حکم ایتدیکی حالده اوراقی « پره‌فه » یه اعاده ایدر .

مادهٔ مذکوره حکمنجه تدقیقه مأمور اولان آلتی اعضادن مرکب و « پره‌فه » یاخود طرفندن تعیین اولنان ذات رئیس اولوب قرار اتخاذیچون اختلاف آراده تساوی ظهور ایتدیکی تقدیرده رئیس طرفی غلبه ایلر . اوراق اکا تسلیم ایدلمکله تحقیقات ومشاهداتنه مستند اولان رأینی طرفدارلرك رأییله بالتوحید اعطا ایدر .

ایکنجی باب . ـ حدود ضابطهٔ صحیه‌سی

برنجی فصل . ـ حیوانات ادخالاتی

ماده ٦٧) فرانسه‌یه ادخال ایدیلان حیوانات قانون ضابطهٔ صحیهٔ حیواناتك ٢٤ نجی ماده‌سی حکمنجه معاینه‌لری اجرا ایدیله‌جکندن اکر بیطار حیوانلرك اراسنده سربستجه طولاشه‌مازسه قره‌یه چیقاریلور . جنس بقرك تمغالی اوله‌رق دخوللرینه مساعده اولنور .

ماده ٦٨) بر طرفده وبای بقری ظهور ایدوب انتشار واتساعی

فرانسه‌يي تهديد ايده‌جك اولديغى حالده طرف نظارتدن اتخاذ واصدار قلنه‌جق اولان قراره توفيقاً كافهٔ حيوانات مجتره‌نك وعلته سواغ اوله‌بيله‌جك باجمله اشيا وموادك ادخالى منع ايديلور .

ماده ٦٩) وباى بقرى سببيله ادخالى ممنوع اولان حيوانات كرك براً وكرك بحراً ادخال ايدلمك استنلدكده كرك خسته وكرك صاغ اولسون بولندقلرى محلده ضبط ايله بلا تضمين اتلاف ايديلور .

وباى بقرينك ظهورى تصديق اولندقده منع ادخاللرى اعلان ايدلمامشيكن دخى حدوددە طوتيلانلر كذلك بلا تضمين اتلاف ايديلور.

لاشه‌لر بهمه حال بويدن بويه يارلمش جلدلريله برابر دفن اولنور .

ماده ٧٠) وباى بقريدن غيرى امراض ساريه عليهنه اولمق اوزره كرك براً وكرك بحراً ادخال ايديله‌جك حيوانات ايچون تدابير آتيه اتخاذ قلنور .

١ ــ حدود بريه وكرك مداخل بحريه‌ده بولنان سوريده ذات الجنب والرئهٔ سارينك ظهورى ثابت اولنجه بتون خسته حيوانلر اولدقلرى يرده اتلاف وسرايته معروض بولنانلرك مأمورين صحيه طرفندن درميان اولنه‌جق شرائطه اتباعاً مذبحه‌يه تسليمنه صاحبى رضا كوسترميه‌جك اولورسه همان تمغالنوب خارج حدوده طرد ودفع ايديلور .

٢ ــ حدود بريه‌ده ظهور ايدن جدرئ اغنام ايچون بالاده كى علته ايديلان تدبيرك عينى اتخاذ وتطبيق اولنور . بحراً ورود ايدنلرك خسته‌لرى درحال اتلاف ايديلوب شبهه‌لى اولان ديكرلرينك كرك تلقيح جدرى اجراسيله قرانتنه آلتنه آلنمسى وكرك طوغريجه مذبحه‌يه سوق اولنمسى كبى خصوصلرجه صاحبى كندى اراده واختيارينه ترك

اولنور . وکندیلرنده تلقیح ندبهٔ ممیزه‌سی کوریلنلر سربستجه قبول ایدیلورلر .

٣ ـ حمای قلاعیده خسته‌لرله سرایته معروض اولنلر تمغالندقدن صکره کیرو رد وطرد اولنور وبحراً واصل اولنلر همان مذبحه‌یه کوندریلور . بو حیوانلر یا دامزلق یاخود صاغمال اینکلردن عبارت ایسه قرانتنه التنه آلنملرینه مساعده قلنور .

٤ ـ عره ورعام علیهنه اتخاذی لازمکلان تدابیردن اولق اوزره حدود بریه وبحریه‌ده رعام ایله معلوم اولنلر اتلاف ایدیلور . عره‌یه مصاب اولنلر یاخود اظهار ایتدکلری اعراض ایله طوتلدقلری علتك رعام ایدوکی مشکوك بولنانلر تمغالندقدنصکره حدوددن خارجه طرد اولنور . رعام وعره‌دن هر قنمی برینك سرایتنه قارشو کلنلر ایکی ماهدن عبارت برمهل ظرفنده نظارت آلتنده بولنمق شرطیله فرانسه‌ده آلیقونیله بیلور .

٥ ـ مداخل بریه وبحریه‌ده ظهوری ثابت اولان جمره ایله خسته‌لنان حیوانلر اتلاف ایدیلور . سرایته قارشو بولنمش اولنلرك مذبحه‌یه تسلیم یاخود قرانتنه آلتنده اوله‌رق مجبوراً تلقیح ایدلملرینه صاحبی راضی اولمدیغی تقدیرده تمغالنوب خارج حدوده دفع اولنور .

٦ ـ مرض جماعك تصدیق وثبوتی حالنده کرك بحراً وکرك براً ورود ایتمش اولسون خسته‌لر تمغالنوب همان طرد اولنورلر . علت شبهه‌لی اولدیغی حالده تحت نظارتده بولندیریلوب اکر صاحبنك رضاسی منضم اولورسه آیغرلر کرك خسته وکرك شبهه‌لی اولسون اونبش کون ظرفنده خصا ایدیلور .

٧ ـ جرب علتیله معلول اولدقلری حالده مملکته ادخال ایدلمك استنیلان سوریلر کیرو سوریلورلر .

ماده ٧١) هر بر علت ایچون لازم اولان قرانتنه مدتی علل مستولیه هیئت مشاوره‌سنك اعلامی اوزرینه نظارتدن اتخاذ ایدیلان قرارنامه ایله تعیین قلنور .

ماده ٧٢) حدوده جوار بولنان اجنبی مملکتده بر مرض سارینك ظهوری استخبار اولننجه « پره‌فه » مملکت مذکوره ایله نواحیٔ حدودیه آراسنده حیواناتك کشت وکذار ومرور وعبورینك منعی حقنده بر قرارنامه نشر واعلان ایدر وبو قرارنامه ایله مملکت اجنبیه‌ده‌کی علته مستعد بولنان نواحی حیوانلرینك صاییلوب تمغالنملرینی‌ده امر ایده‌بیلور.

قرارنامه‌ده تحدید وتعیین ایدیله‌جك اولان مدتك هروقتنده ولایته یکیدن ادخال ایدیلان حیوانلر ایچون « مه‌ر » ه معلومات وانلر طرفندن مواردا‌تك تحقیقنه متمادیاً اهمیت ویریلور .

ماده ٧٣) حدوده یقین ممالك اجنبیه‌دن برنده علت ساریه ظهوری اعلان اولننجه حدود مذکوره اوزرنده بولنان کمرك دائره‌لری معرفتیله حیوان ادخالنك موقةً ممنوعیتی حقنده زراعت نظارتی طرفندن برقرار اتخاذ ایدیلور .

ماده ٧٤) حیوانات ادخالیچون آچیق براقیلان کمرك دائره‌سنك بولندیغی ناحیه یا کاملاً ویا قسماً بولاشیق عد اولنوب کیفیت او وجهله اعلان وحدودك اوجهتندن حیوان ادخالی باقرار نظارت یساغ وبولاشیق ناحیه‌یه نواحیٔ سائره حیواناتنك تجاوز ایتماملریچون جاده‌لر ویوللر تحدید اولنور .

ایکنجی فصل . ـ حیوانات اخراجاتی

ماده ٧٥) حیوانات اخراجیچون آچیق طوتیله‌جق لیمانلر تعیین ایدلمش بولنور .

ماده ٧٦) بحراً اخراج ایدیله‌جك حیـوانات زراعت نظـارتی طرفندن مأمور بیطارك شهادتنامه‌سی ابراز ایدلدکجه سـفاینه تحمیل قیلنماز .

حیوانلری سوق ایدن کمسـه‌نك نظارت تعرفه‌سی موجبنجه تأدیه ایده‌جکی معاینه خرجی حیواناتك تحمیلنه کرك مساعده ایدلمش وکرك ایدلمامش اولسون معاینه اولنان هر رأس اوزرینه حساب اولنور .

ماده ٧٧) حیوانلر تحمیل ایدلمزدن اقدم سفینه‌ده یرلشدیریله‌جکلری محلك تمیز وصحته موافق اوله‌جغی حقنده مأمور بیطار تأمین ایدیلور. مومی‌الیه بیطار او محللرك تنظیف وازالهٔ عفنه‌سنی طلب ایده‌بیلور .

ماده ٧٨) معلول یاخود مشکوك اولدیغی مأمور بیطار طرفندن کوریلان حیـوانات اوچنجی بابك پازار وپنـایرلر حقنده‌کی برنجی فصلی احکامیله معامله اولنور .

ماده ٧٩) سفاینـك حرکتلری عقیبنده حیواناتك اکلندیکی محللر قاعدةً تنظیف ایدیله‌جکی کبی کمی‌یه کیرلدکلری موقت کوپریلر (اسکله‌لر) له سائر اشیای متفرعه تمیزلتدیریلور .

اوچنجی باب . ـ ترتیبات عمومیه

برنجی فصل . ـ پازار وپنایرلر

ماده ٨٠) حیوانات پازار وپنایرلرنده هر جنسه مخصوص محللر

تعيين وممكن اولورسه هر محله آيرو مدخلار تخصيص اولنور.

اكر ميدان مساعد اولورسه هر شخصك مالى اولان حيوانلر آراسنده بوش محل براقيلور.

ماده ٨١) پازار وپنايره كتيريلان حيواناتك خصوصات صحيه‌سنه مأمور اولان بيطار علل ساريه‌يه ياخود ايتديكى شبهه‌يه دائر مأمورين محليه‌يه معلومات اعطا وپوليس دخى ساری علتله معلول ياخود شبهه‌لى اولان حيواناتى درحال توقيفخانه آخورينه سوق واسرا ايدر.

مأمور بيطار بلا تأخير تحقيقات اجرا وتقيدات لازمه ايفاسى ايچون ايجابى وجهله تدبير اتخاذ قلنمسنى تكليف واستدعا ايلر.

ماده ٨٢) علت ساريه‌سى ثابت اولان حيوانلرك ورود ايتديكى ناحيه «مهر» ينه حيوان صاحبنك اسمى تصريح اولنه‌رق اخبار ورقه‌سى كوندريلوب بونك اوزرينه «مهر» كرك قانون وكرك اشبو نظامنامه احكامنه توفيقاً تدابيره تشبث ايلر.

ماده ٨٣) اكر ثابت اولان وباى بقرى ايسه پازار يرنده حاضر بولنان بقر وغنم ومعز اجناس حيواناتى كاملاً تحت حجزه الينوب برنجى بابك ايكنجى فصلنك ايكنجى قسمى منطوقنجه معامله اولنور.

ماده ٨٤) اكر ذات الجنب والرئة ساری اولديغى تصديق قلنورسه خسته حيوانلر كرك اولدقلرى يرده وكرك اك يقين مذبحده ذبح واتلاف ايدلمك اوزره توقيفخانه آخورينه قالديريلور.

بو حيوانلرك صاحبنك ديكر حيوانات بقريه‌سى خسته‌لرله تماسده بولنمش اولمقدنناشى شبهه‌لى عد اولندقلرندن مذبحه‌دن بشقه برمحله صاتيلمرينه مساعده اولنماز. اكر صاحبلر بويله حيوانلرنى آليقويوب بسلمك استرلرسه كندى آخورينه اعاده وارسال ايله حقلرنده قانون

واشبو نظامنامه‌نك احكامی تطبیق واجرا اولنور .

مذبحه‌یه سوق ایدیله‌جكلری تقـدیرده ۲۳ نجی ماده‌ده بیـان اولندیغی وجهله اولجه تمغالنه‌رق « مهر » دن سوقلری ایچون رخصتنامه آلنور .

ماده ۸۵) ظهوری مصدق اولان علت حمـای قلاعی اولدیغی حالده خسـته حیوانلر مکملاً کسب التـیام ایدنجـه‌یه دكین محجوزاً توقیفخانه آخورنده طوتیلور . مدت حجزك اثنای كذراننده حیوانلرك صـاحبی كرك اولدقلری یرده وكـرك اك یقین مذبحه‌ده مالنی ذبح ایتدیره‌بیلور .

مذبحه‌یه سوق ایدلملری ایچون ۳۰ نجی ماده‌ده بیـان واشـعار قلندیغی وجهـله اولجه تمغـالنوب « مهر » دن دخی رخصتنامه اخذ اولنور .

خسـته‌لرله تماسده بولنمش اولان سـائر حیوانلرك كوندرلدكلری ناحیه‌نك « مهر » ی كیفیتدن خبردار ایدیلور .

ماده ۸٦) ظهوری محقق اولان امراض جدریٔ اغنام وجرب وجمره ایسه خسـته‌لر التیام تام كسب ایدنجیه قدر توقیفخانه اخورنده طوتیلوب جدری ایله جمره علیهنه تلقیح اجراسی وجرب علیهنه تداویٔ شافی ایفاسی ایچون صاحبی مجبور ایدیلور .

مدت حجز اثناسنده خسته‌لرك كرك بالاتلاف دفنی وكرك تشتیخانه‌یه سوقی خصوصنده حیوان صاحبی مأذون ومختاردر . مذبحه وتشتیخانه‌یه سوق اولنه‌جق حیوانات صورت مخصوصه‌ده برغارديانك نظارتی التنده یوله چیقاریلور .

خسته‌لرله تماسده بولنمش اولان سائر حیوانلرك کوندرلدکلری ناحیه «مه‌ر» ینه معلومات ویریلور.

ماده ۸۷) اکر تحقق ایدن علت رعام ایسه معلول حیوان ضبط ایله اتلاف ایدیلور. بونك اتلاف ایدیله‌جکی تشتیخانه‌یه حیوان تمغالی اوله‌رق مخصوص بر غاردیان نظارتنده «مه‌ر»ك امریله کوندریلور.

حیوان بعد الاتلاف حامض فنیك یاخود عطر ترمنتی ایله مطلقا احتقان وشو تدبیرك اجرا ایدلدیکی حقنده بیطار تأمین ایدیلور.

ماده ۸۸) هر پازار وپنایر صوکنده حیواناتك بولندیرلدیغی میدانلر آخورلر چیتلر کبی محللر بر قاعده تنظیف وتطهیر اولنور.

ایکنجی فصل. ــ مذبحه‌لر

ماده ۸۹) علت ساریه ایله معلول حیوانلرك اشغال ایتمش اولدیغی مذبحه ومحال متفرعه‌سی اصولنه توفیقاً تطهیر وازالهٔ عفنه عملیاتنه عرض ایدیلور.

مذبحه‌ده مستخدم اشخاص دخی لزومی تقدیر ایدیلان ازالهٔ عفنه عملیاتنه عرض ایدلمك تحت مجبوریتنده بولندیریلور.

ماده ۹۰) خصوصی مذبحه‌لر دخی صورت دائمه‌ده بو خدمته تعیین قلنان بیطارك تحت نظارتنده بولنور. بر حیوان آچلدیغی وقت مرض ساریه مخصوص آفات اظهار ایتدکده او حیوانك موردی اولان ناحیه‌نك «مه‌ر» ینه تدابیر لازمه‌یه تشبث ایتمسی ایچون کیفیت اشعار اولنور.

اوچنجی فصل. ــ تشتیخانه

ماده ۹۱) تشتیخانه‌ده حیواناتك ورود تاریخلری صره‌سیله

قیدلری طوتلق اوزره بر دفتربولنور. بو دفتره حیوان صاحبنك اسمیله محل اقامتی وحیوانك نشانات خصوصیه‌سی واتلافنه لزوم کوسترن سبب درج اولنور. مأمور بیطار هر معاینه زماننده بودفتری ختم وامضا ایلر.

ماده ۹۲) تشتیخانه دستکاهلرینه صورت دائمه‌ده مأمور بیطار نظارت ایدر.

دردنجی فصل. ــ حیواناتك نقلی

ماده ۹۳) حیواناتك احوال صحیه‌سی هر نصل اولورسه اولسون بونلرك نقلیچون قوللانیلان واغونلر یکرمی درت ساعتلك هر سفرنده وهر بوشالشنده لایقیله تطهیر وازالهٔ عفنه عملیه‌سنه عرض ایدیلور.

بوشالدلمش اولان واغونلرك یان جبهه‌لرندن برینه تنظیف وازالهٔ عفنه لزومی متضمن بر اخطارنامه بهمه‌حال یاپشدیریلور.

ماده ۹٤) تیمور یولی موقفنده حیواناتك توقیف ایدلدکلری محللرله سدلر ومتحرك اسکله‌لر هر سفرده هر بوشادیلشده تنظیف وتطهیر ایدیلور.

ماده ۹۵) حیوانات نقلنده قوللانلمش اولان کمیلر معونه‌لر وتفرعاتندن معدود اسکله‌لرله وسائره بوشالدقدنصکره بر قاعده تنظیف اولنور.

بشنجی فصل. ــ خدمت بیطریه

ماده ۹٦) «پره‌فه» ضابطهٔ صحیهٔ حیوانات قانون ونظاماتنك تأمین اجراسیچون ایالته لزومی حکم اولندیغی قدر بیطار تعیین ایدر.

استخدامی مجبوری اولان بر بیطار ایالتجه مأمور یاخود مرخص

بيطار عنوانيله وايالتـك مأمورين صحيهٔ بيطريه‌سى رئيسى صفتـيله استخدام اولنور. مومى‌اليه مرخص بيـطار وباى بقرى وذات الجنب والرئهٔ سارى ظهورنده دائما مواقعى دور ايدر.

مرخص بيطارك اسـبابنى توضيحاً بيـان ايده‌جكى رأيى تحصيل اولنمدقجه اتلاف وتلقيح امرلرى ويريله‌مز.

ماده ٩٧) وباى بقرى وذات الجنب والرئهٔ سـارى ايالتك محال مختلفه‌سنى استيلا ايلديكى حالده «پره‌فه» زراعت نظارتنـك مسـاعده وموافقتـيله متعدد بيـطارلرى مأمورين صحيهٔ بيطريه رئيسى اولان مرخص بيطارك اقتدارى درجه‌سنده اقدار وترخيص ايدر.

ماده ٩٨) ناحيه بيطارى وباى بقرى وذات الجنب والرئهٔ سارينك موجود اولوب اولمديغى حقنده مأمورين صحيهٔ بيطريه رئيسى اولان مرخص بيطارله رأى وفكرجه اتحاد ايده‌مدكلرى تقديرده معاينـه‌يه اوچنجى بر بيطارك تعيينه نظارتدن درحال تشبث اولنور.

ماده ٩٩) ناحيه بيطاريله مرخص بيطار هر علت ساريهٔ مستوليه ظهورنده اصل وماهيت مرض ايله اتخاذى لازمكلان تدابيرحقنده برر راپورطو تنظيم وتقديمنه مجبوردر.

نواحى بيطارلرى‌الدقلرى تعليمات وجهله موفق اولدقلرى اجرا آتى ناطق اوله‌رق هرسنه غايه‌سنده مرخص بيطاره بر قطعه عموم راپورطو ارسال ايدرلر. مرخص بيطار دخى مذكور راپورطولرك عمومندن خلاصةً بحثله تنظيم ايده‌جكى راپورطوسنى «پره‌فه» يه اعطا واو دخى خدمات صحيهٔ حيوانيه‌نك طرز تمشيتى حقنده‌كى نتيجهٔ تحقيقاتنى ورأينى علاوه ايدرك نظارته تسبيل واسرا ايلر.

آلتنجی فصل ۰ ــ علل مستولیه هیئت مشاوره‌سی

ماده ۱۰۰) علل مستولیه هیئت مشاوره‌سی زراعت نظارتی نزدنده تشکیل قلنوب نظارتدن حواله ایدیلان وخصوصیله مواد آتیه‌یه تعلق ایدن بالجمله مسائلك مطالعه وتدقیقیله مکلف ومشغول بولنور :

۱ ــ علل مستولیه‌یه متعلق قوانین ونظاماتده اجرا آت وتطبیقاتی وتجربه‌لرله لزومی ثابت اولان تعدیلاتی .

۲ ــ خدمات بیطریه‌نك تنظیمی .

۳ ــ علل مستولیه‌نك ازاله وامحاسی وکذلك شرائط صحیهٔ حیواناتك اصلاح واکمالی ایچون تدبیر تحری واتخاذی .

٤ ــ خصوصات مسروده اوزرینه ایجابنده نشر واعلان قلنه‌جق تعلیمات قلمه النمسی .

٥ ــ ولایات مأمورین صحیهٔ بیطریه‌سیله مخابراته دوام وکذلك ممالك اجنبیه‌ده‌کی علل مستولیه‌دن استخباره اقدام وبونلردن اعلان واشاعه ایله خلقجه منفعت حاصل اوله‌جقلری مرجعه عرض وافهام ایتلری .

٦ ــ بر سنه ظرفنده حیواناتك احوال صحیه‌سی حقنده عمومی بر راپورطو تنظیم ونظارته تقدیم ایتلری کبی خصوصات هیئت مجموعه‌نك جملهٔ وظائفندن عد اولنور .

ماده ۱۰۱) هیئت مشاورهٔ علل مستولیه اون آلتی اعضادن مرکب اولوب اعضای مداومه ومؤسسه‌سی:

۱ ــ زراعت مدیری .

۲ ــ مکاتب بیطریه مفتش عمومیسی .

۳ ــ خدمات بیطریه مفتش عمومیسی .

٤ ـ نظارت بيطار مفتشى اولوب هيئتك امور تحريريه‌سنه دخى مأموردر .

ديكر اون ايكى اعضـايى زراعت ناظرى تعيين ايدوب هر سـنه ثلثى تبـديل اولنور . تبـديل ايديلان اعضـا يكيدن انتخاب وتعيين قلنه‌بيلور .

هيئتك رياستى ناظر نامنه تخصيص اولنور .

ماده ١٠٢) زراعت نظـارتى شـو اجرا آته سجل قوانينه مقيد اراده ايله مأمور اولور .

پارس فى ٢٢ خزيران ١٨٨٢

ژول غره‌وى

رئيس جمهور

زراعت ناظرى

دو ماهى

٤٤٠ ـ ضمور ☚ قحول .

٤٤١ ـ ضعف عظيم ولادى ☚ حماى ولادى .

٤٤٢ ـ ضيق الحافر . تضيق ظلف . اوكجه دارلغى . Encastelure. ذو الحافره مخصوص وظلفك تضيق جانبيسندن عبارت اولوب اكثريا اطراف قداميه‌دن برينـك ياخود ايكيسـنك دائما اوكجه‌لرنده وجنبين حافر (تربيعلر) نده حصوله كلور وقدمى كاملاً اسـتيلا ايلديكنه ياخود يالكز اوكجه‌لره منحصر قالديغنه كوره ضيق الحافر صادق وكاذب اوله‌رق ايكى شكلده بولنور .

اسبابی : طرناق و آیده قوریلق وشکل حافرده خلقةً اوزونلق بولنمغله برابر حیوانك طول مدت آخورده قالمسی یعنی حرکت ایتمامسی و نعللنمك خصوصنده دوچار اهمال اولمسی ودوم دوز نعل اورمه وچتال ومایه‌یی پك زیاده یونته‌رق اینجلتمه کبی مهارتسز نعلبندلر طرفندن قصور اولنمسی تدریجاً طرناغك شکلنی تغییر ایتمکده تأثیرات عظیمه کوسترر . ضیق الحافر فاعلیت ظلفك ادمانه مانع وخائل اوله‌بیلان علل رجلیه ووتریه وداء زورقی‌یه نتیجه اوله‌رق دخی وجوده کلور .

اعراضی : ضیق الحافر مکمل اولورسه ظلفك کافهٔ وسعتنده وعلی الخصوص یانلرنده واك زیاده اوکجه‌لرله جنبین حافرده کوریلور .

آفتزده بولنان ظلفك اجزای سفلاسی تقاص ایتمش یعنی صیقشوب دارلانمش اولدیغندن طرناغك دائرهٔ احاطه‌سنه نظراً طبانك پك زیاده کوچولمش اولدیغی آز بر دقتله آکلاشیلور شکل ١٣٥ .

شکل ١٣٥ : ضیق الحافر

ظلفك قوری وسرت ویووارلاق واوکجه‌لر فوق العاده یوکسك ومایه‌نك طرفیننده واقع بوشلقلر (خلال جانبی) ی پك درین وچتالی

ضعيف وبر جهتدن ديكر جهته طوغرى يايغين اولوب چتالك وسطندن قير رنكلى وكريه رايحه‌لى مصلئ قيحى بر ماده ترشح ايدر. بعضاً بجدارك محيطنده انفصال ياخود شقاق ويا رهصه كبى عوارض دخى وقوعبولور. حيوان آز چوق طوپاللايوب استراحتى اثنـاده آياغنى خط عموديدنك ايلروسنه آتەرق طرناغنك اوجينه استناد ايدر. اثناى حركتـنده خطوه‌لرى قيصه ومشيى زحمتلى اولوب جزئى بر سبيله توكزير وزحمتى اوموزلردن ايمش كبى كورنديكندن چوق دفعه سهو وخطايه سبيت ويرر.

ذكر اولنـان شو اعراض اك زياده حيوان آخوردن چيقـاركن كوريلوب مشى وحركتله آزالور وبر زمان راحت ايتدكدنصـكره طوپاللق ينه سابقى وجهله دوام ايدر. نعلى سوكولمش اياغك اوكجه‌لرده وجع حس وظلفك قرمزيجه خطوط ايله سرپمه آلاجه بر رنك كسب ايلديكى فرق ومشـاهده اولنور. بعضكره الم ووجعك مشتد اوليشى حيوانى ياتوب قالمغه مجبور ايدر. اكر علت اسكى ايسـه حيوان ديك باصمغه باشـلايوب اوتار ايله اغمدۀ اوتارك غايت المناك اولمرى اولكى طوپاللغك فرط شدتنه بادى اولور.

تداويسى: تدابير واقيه‌دن عبارتدر. آياقلرك محافظۀ صحتنه دقت واو ميـانده طرناقلرى حيوانى ياغلردن هر قنغى بريله ياخود قطرانله تدهينه مداومت ايلمى نعللنمك وقت لزومنى تأخير ايتاملى وزياده قطع ايدرك چتال ايله اجزاى مجاوره‌سـنك قوتنه خلل كتيرماملى نعللنمك ايچون طرناق كوزل احضار ونعل طرز لايقنده تطبيق ايدلمش اولملى كرك شارليه وكرك ديكر مخترعلرك نامنه منسوب سنبكلرينه نسبتاً اوكجه‌لرى تخين اولان آلافرانقه نعلچه‌لر قوللانلمليدر.

اكر ضيق الحافر تماميله ظاهر اولمش ايسه او حالده اوكجه‌لرى يكديكرندن تبعيد ايتمك صورتيله ظلفى آچمق ودرحال نعل چاقيله‌رق وسعت متحصله‌يى محافظه ايتمك چاره‌سى دوشونيلوب بونك ايچون بر قاچ درلو منكنه‌لر قوللانلمشدر . مذكور منكنه‌لر شكل ١٣٦

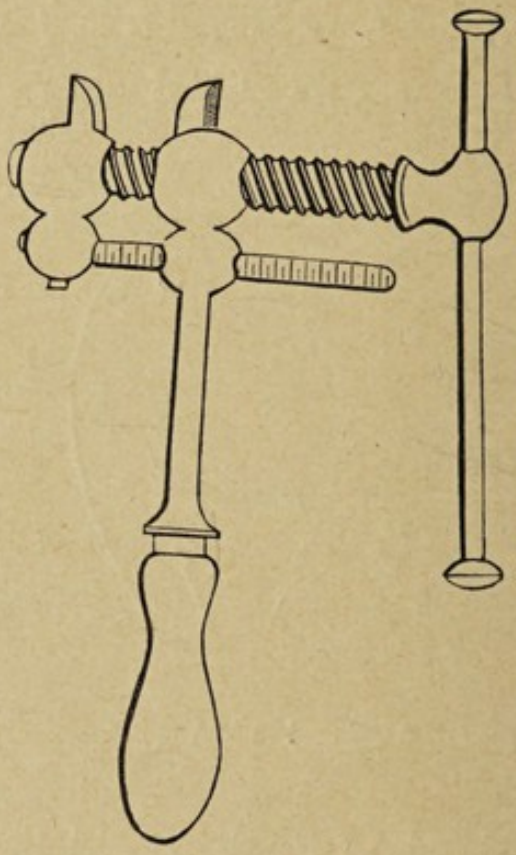

شكل ١٣٦ : منكنه

و ١٣٧ ى اياغه چاقلمش مفصللى نعل شكل ١٣٨ ه تطبيق وطرناغى نعل ايله برلكده توسيع ايدرك حصول مقصد درجهٔ امكانه تقريب ايدلمشدر .

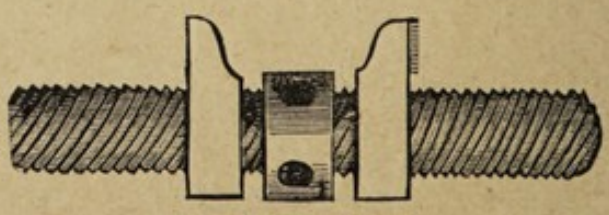

شكل ١٣٧ : منكنه

شكلى ارائه ايديلان مفصللى نعلى آياغه على العاده چاقدقدنصكره مذكور منكنه ايله هر ايكى ويا اوچ كونده بر قاچ عشير زراع توسيعه تا درجهٔ مطلوبه‌يى بولديرنجيه قدر دوام وبو وجهله هر دفعه ويريلان وسعت نعلك مفصللى قوللرى آراسنده بولنان دستكى محيط داخليسنده‌كى ديشلره طوتديره‌رق ضبط ومحافظه اولنور. ونعلك قوللرى نهايتنده اچ طرفه كلمك اوزره بولنان قولاقلر دخى جدار ظلفك وجه داخليسنه

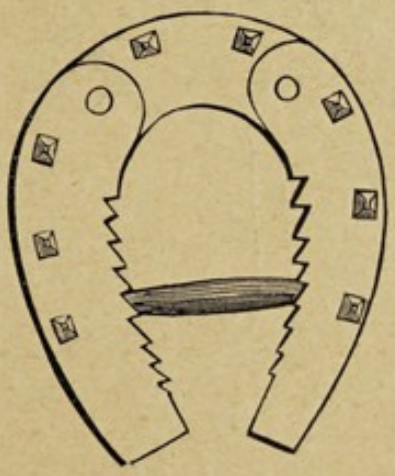

شكل ١٣٨ : منكنه

دايانه‌جغندن بوده ميخلرله برابر ظلفك تكرار عودت ايده‌بيلمسنه مانع اولور. اصول مشروحه دقت ومهارتله حسن اداره اولنديغى حالده استحصال مرامه وساطت وعكسى حالده مخاذير سائره‌يى جلب وعوت ايدر. ظلفك جنبين حافردن اوكجه‌لره قدر اولان قسمى تورپو ايله زار كبى قالنجيه قدر ترقيق وناحيهٔ اكليليه‌يه متماديآً مرهم منفط تطبيق ايلمك اصوليدخى نتيجهٔ مطلوبه‌يى تأمين ايدر. بونده اولان مخذور مدت مديده طرناغك يكيدن سورمسنى بكلمكدر. ره‌نت ايله عين اصولده ظلفك مذكور قسمنى قازيمق كرچه تورپولمك درجه‌سنده مفيد دكلسه‌ده يينه فائده‌دن خالى دكلدر.

٤٤٣ ـ ضيق نفس ☜ داء بهر .

٤٤٤ ـ طاووق قولراسی ☜ هيضهٔ دجاج .

٤٤٥ ـ طب قانونیٔ بيطری Médecine légale vétérinaire

طب قانونیٔ بيطری حيوانات اهليه‌يه اموال غير تجاريه كبی نظر واعتبار يعنی امور تجارته عائد اولميان مسائل حقوقيه‌يی معلومات بيطريه‌يه استناداً محاكمده حل وايضاح ايدر. اشته شونقطهٔ نظردن طب قانونينك كرك حيواناتی ثروت مليه اولمق اوزره مطالعه وصحتلرك محافظه‌سنه وطولاييسيله افرادينك تكثيرينه خدمت ايدن ـ ضابطهٔ صحيه ـ ايله وكرك حيواناتی صرف اموال تجاريه كبی قبول ايدرك فاسخ البيع عيوبندن واصول محاكمه وامور تفتيشيه‌سی مسائلندن بحث ايدن واو واسطه‌لرله حيوان بيع وشراسنه سهولت ويرن ـ علم حقوق تجاری ـ ايله فرقی ظاهر اولور . خلاصهٔ كلام طب قانونیٔ بيطری حيوانات اهليه حقنده ارتكاب ايديلان تسميم وجرح واحناق واتلاف وسائر كونه غدر جنحه‌سی دعوالرنده محاكمدن معاينه وتفتيشی امر اولنان مسموم ومجروح وهكذا حيوانلر حقنده تنظيمی لازمكلان فنی راپورطولرك طرزندن بحث ايدر.

راپورطو تنظيمی : راپورطـو بر وقعهٔ مأسفه‌نك طرز حدوث ونتيجه‌سنی حاكی ضبط ورقه‌سی ديمك اولوب امر حكومتله مأمور اولان مفتش بيطارك نه رجا نه اخافه ونه تخريص ايله متردد ونه‌ده رقت قلبی حسبيله مدعينك شكاياتندن متأثر وبناءً عليه احد طرفينه مساعد اولمقسزين راپورطويی غايت بيطرفانه تنظيم واحوال محليه واسباب مكتومهٔ جنحه‌يی مأمور قوميسردن اوكرنديكی كبی حكايه وترقيم ومحل وقعه‌ده وظيفهٔ مخصوصه‌سنی حسن ايفايه حصر فكر ونظر ايدرك حكم

وجدانيسنك نتيجهٔ قرارينى يالكز طرف حاكمدن منصوب قوميسره استشاره قلقلو سرد وتفهيم ايتمسى لازم كلور .

راپورطو اوچ شقدن عبارت اولەرق تنظيم ايديلور : ١ ـ مقدمه اولوب راپورطونك بو شقنده مفتش بيطار كندى اسمنى وشهرتنى ورتبەسنى وجهت مأموريتنى وتفتيش وتحقيقه كندينى مأمور ايدن محكمەيى واورادن رفاقتنه تعيين قلنان ذواتى وتفتيشنه مأمور اولديغى مادەنك مناسبت وتعلقنى وشكل وماهيتنى ومعاينەنك يوم وساعت وقوعنى وقبل المعاينه تحقيق مادەيه مدار اولق اوزره دسترس اولەبيلديكى وسائطى اقتضاسنه كوره ذكر وحكايه ايدر .

٢ ـ تفتيش ايدەجكى حيوانك احوالنه دائر معلومات وتعريفات وروايات اولوب راپورطونك بو شقى حكم وقراره اساس اولەجق اك مهم قسمى ايدوكندن بونده كرك مساهله وكرك تأويلى يعنى حكم مؤداسنك تبديلى قابل اولان برافاده بالاخره دعوايى كشمكشه القا والحاصل بر كوچك خطا تعميرى معاملهٔ دورا دوره محتاج نتيجەلر پيدا ايدر .

٣ ـ نتيجه وقرار اولوب راپورطونك بوشقنده حالات مشهودەنك شكل وطرزيله تدقيق ومطالعەسندن حاصل اولان نتيجه موضحاً ايراد ايديلور . يعنى بونده دخى الفاظ مشتركه ولغات غامظه وتمثيل وقياس وجناس ومبهمات كبى دكل حتى ممكن مرتبه تعبيرات فنيه بيله ترك ايديلەرك حكم قطعى افاده ايدەجك آچيق بر لسان قوللانيلور . محصل كلام راپورطويى تنظيم ايدن مفتش بيطار عامەجه معلوم اولان موادى سطحيجه اشعار وتبيين ايلرسەده وجودى آنجق تدقيقات وتحليلات ايله كسب وضوح ايدن حالاتى تفصيلات ممكنه ايله توضيح وشو ايضاحاتيله

وقعه‌یی کوزلجه تصـویر ونتیجهٔ قرارینی‌ده قوانین موضـوعه‌نك مواد متعلقه‌سنه توفیق ایدر .

٤٤٦ ـ طپوق چالمق Cheval qui se coupe. جنس فرسـه مخصوص اولوب حیوانلرك مشی وحرکت اثناسنده بوقاغیلقلرینك وجه داخلیسنی زده‌للریدر .

اسبابی : ضعف عمومی وعلی الخصوص اختیارلغك واك زیاده یاشلی حیوانلرك لایقیله بسلنه‌مامسنك ایجاب ایتدیردیکی ضعف ونحافت وبل قطعه‌سـنك ضعیفلك وکوشکلکی واطرافك عمودیتجه اولان قصـوری وحیـوانك ایت اللی وشـاهین اللی تعبیر ایدیلان ظلفنك طیش وایچ جهته دونوك بولنمسی وطرناقلرك یایغین اولمسی ونعللنمك خصـوصنك اهمال ایدلمسی وسـائره مثللو حالاتدن هر قنغی برینك قوللرك منتظماً

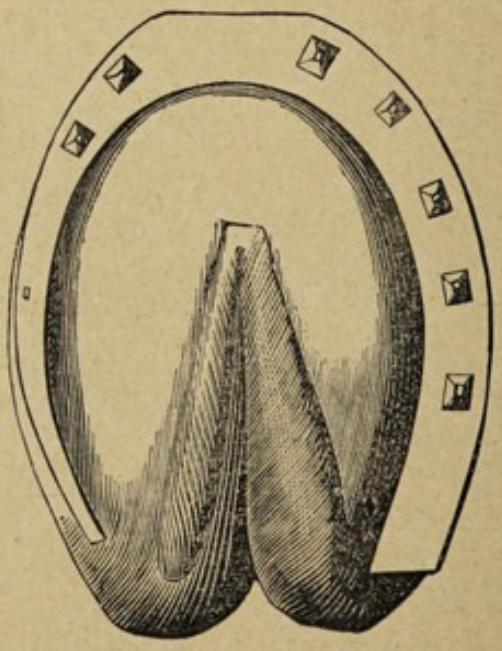

شکل ١٣٩

حرکت ایده‌مامسنه وبناءً طپوق چالمه‌عارضه‌سنك وقوعنه سببیت ویرمسیدر .

اعراضی : بشره‌نك صیرلمسندن عمیق یاره‌لر آچیلمسنه قدر درجاتی

تخلف ايدن بو عارضه‌نك وقوعبولديغى بوقاغيلغك ايچ يوزنده حرارت ووجع وشيش و آزچوق صيزنتى وياخود قانلى ووجعلى ياره‌لر كوريلور. بو عارضه‌نك مكرراً حدوثى صعب الالتيام تصلبى وبعضاً ده خراجه‌يى وجوده كتيرر .

تداويسى : ياره‌لرى جروح عاديه كبى تيمار وعارضه‌نك تكررينى منع ايتمك اوزره بوقاغيلغه طوقه‌لى كوسله (كاوساله) ربط واستعمال وحيوانك يورويشنى تنظيمه اهتمام ايتمليدر . لكن مقصود مجرد آياغك مناسب صورتده نعللنمسيله حاصل اوله‌جغندن بونك ايچون اعمالى لازم كلان نعللرك شكل ١٣٩ ده كورلديكى اوزره ايجابنه كوره بعضاً ايچ طرفه كلان قولى اينجه وجدار ظلفدن ايچرولك وطيش طرفه كلانى قالين براغيلور وبعضاً خصوصيله حيوان شاهين اللى اولورسه عكسى وجهله اجراى عمل اولنور .

٤٤٧ ـ طپوق شيشى ☚ استسقاى مفصل كعبى .

٤٤٨ ـ طرناق چاتلاغى ☚ شقاق .

٤٤٩ ـ طالاق ☚ جمرهٔ ذاتيه .

٤٥٠ ـ طوزلو بلغم ☚ قوباى راطبه .

٤٥١ ـ طوكمه ☚ انجماد .

٤٥٢ ـ طولوجه ☚ كزاز .

٤٥٣ ـ ظفره . قوش قنادى Ptérygion طبقهٔ منضمهٔ عينيه كسب ضخامت ومثلثى الشكل بر غشاء وعائى تشكيل ايدوب مثلثك قاعده‌سى زاويهٔ عينيه‌يه متوجه بولنور .

اسبابى : بشاق قيلچغى واكا مماثل بر جسم اجنبينك طبقهٔ قرنيه‌يه صاپلانمسيدر .

تداویسی : ظفره‌نك ایکی نهایتندن شق یاخود ربط ایتمکله‌در .

٤٥٤ ـ عدم انتظام حرکت Ataxie locomotrice. بو علت فن بیطریده امراض شایعه‌دن اولمامقله برابر مشیك عسر وصعوبتی وحرکات اطرافك نسق ونظامدن محرومیتی یاخود تحرکك عدم امکانی ورؤیتك اختلالی کبی اعراض ایله ظاهر ومتبین اولور . فتح لاشه‌ده تصلب انسجهٔ مخ شوکی‌یه تصادف اولنمشدر (پارسلی وه‌بر) .

تداویسی : هیچ .

٤٥٥ ـ عدم تخلص Non délivrance محفظات جنینك داخل رحمده اوزونجه برمدت قالمسندن عبارت اولوب قسراق ایله کثیرة الحساقل (بر بطنده چوق یاورو طوغوران حیوانلر) ده نادراً وکچی وقیون وخصوصیله اینکده اکثریا وقوعه کلور . محفظات مذکوره‌نك رحمده توقفی دائما وضع حملك اونجی واون ایکنجی کونلرینه قدر ممتد اولور .

اعراضی : خفیف سانجیلر وقداد دینلان شدتلی امعا سانجیلری ظهور وطرق تناسلیه‌دن مواد متعفنه سیلان ایدر . حیوان ایقینور . بعض دفعه فرجده محفظاتدن بر قطعه کوریلور بعضاً ده خارجده هیچ برشی کورنمز . حیوانك سوتی کسیلور وضعف وکدری آرتار وانتان عفنی حصولیله مرد وهلاك اولور .

تداویسی : حیوانك احوال عمومیه‌سی صورت مطلوبه‌ده ایسه کندیلکندن تخلص ایتمسیچون سکز کون قدر بکلنور . بر شی ظهور ایتمدیکی حالده توسط صنعت الزم طانیلوب محفظاتك داخلجه اولان التصاقی پك ضعیف ایسه عادتا چیقارلمغه واکر التصاق قوی ایسه آیرلمش اولان اقسامنی بر یره کتیروب ربط ایله عنق آچیق بولندیرمق

ایچون خارجه صارقتمغه مسارعت قلنور. عارضهٔ مبحوثه علیهنه مستحضرات متنوعهٔ مطمئنه استعمالی توصیه اولنمشدر.

خذ: قاربونیت پوتاس ۱۵ درهم اعشاری
اوراق ابهل (قره آردیچ) ۳۰ » »

۵۰۰ درهم اعشاری صوده نقع ایدرك سوزوب ایلیق اوله‌رق ویرلمسی هر آلتی ساعتده بر کره تکرار ایدیلور.

خذ: ثمر الغار (دفنه تخمی) ۳۰۰ درهم اعشاری
رازیانه ۲۰۰ » »
قاربونیت ثانئ سود ۵۰۰ » »

بعد الخلط بش قسمه تقسیم ایدیلوب ۳۶ ساعتده ویریلور.

خذ: سفوف ابهل ۲۵۰ درهم اعشاری
تریاق ۱۹۰ » »
سفوف کیمیون ۱۲۵ » »
عطر سدف } بهرندن ۸۰ » »
» ابهل }
کئول ۲ قیهٔ اعشاری

صنعته تطبیقاً استحضار ایدیله‌جك اولان صبغدن ۱۰۰ درهم اعشاری مقداری ایکی اوچك منقوع ابهل داخلنده حیوانه ایچیریلور.

الحاصل فلقه‌لری تعری ایتمك ایچون دخی رحمه ال صوقیلوب باش وشهادت پرمقلر آراسنده فلقاتی خفیفجه صیقمق وبویلجه تدریجله وجر ایتامکه وسائر صورتله وقوع نزفه میدان ویرمامکه دقتله محفظاتی آییرمق تدبیرینه مراجعت اولنور.

بعد التخلص حیوانی بر قاچ دقیقه کزدیرمك واستراحته ترك ایله

بياضلنديرلمش صو ويرمك وماء فنيكى ومحلول فوق مانغانيت پوتاس احتقان ايتمك و سيلان متعفنه حمى دخى مترافق ايسه مقويات و كئول وثمر عرعر (آرديچ تخمى) ودارچين وسائره اعطا ايتمك لازمدر.

علم حقوق : حيوان بايعك نزدنده حملى وضع ايدرك عدم تخلصه مصاب اولمش ايسه بيع ٩ كونلك مدت ضمان ايله مفسوخدر . مفتش بيطار عارضه‌نك موجوديتيله نتايجنك طرز و درجه سنى اتيان واثبات ايده‌جكدر .

٤٥٦ ـ عدم حركت . سكون Immobilité احساس وحركات اختياريه‌نك اختلاليله ظاهر اولان بطئ السير ووخيم العاقبه بر مرض فترى (حماسز) اولوب ذوالحافره مخصوصدر .

اسبابى : استسقاى دماغ و آفات سحايا ودماغ وانصبابات وازجمله سلعهٔ شحميهٔ صفراكبى انجمادات سببيله بطينات دماغيه صفحه‌لرينك ضغط وتضييق اولنمسى وحرارت تأثيرى وباشلق طاقملرينك فنالغيدر .

اعراضى : سراسمه وبهامت ونعاس وقوعه كلمك و نظر ثابت وغير متحول اولمق واجفان يرم كشاده بولنمق و حيوان باشنى ياننده‌كى اشيا اوزرينه طيايوب طورمق كبى حاللر مشاهده اولنور . مريضك آياقلرى بر وضعيت معلومه يه كتيرلسه اوطورش كندينه زور ويرسه بيله بنه محافظه ايدر . صيق صيق اوركر . دائره اوزرنده حركت ايدر مريض ايچون كيرو طارتلمق متعسر وبلكه محال اولور . اوت وصمان آغزنده قالور طورر . اثناى اشتغالنده حسيتى يادها كورلشور ياخود آرتار . نبضله تنفس كسب بطائت ايدر . حيوان بعضاً كمنه‌يه مصاب اولور.

تداويسى : بو علته مداواتك همان تأثيرى يوق كبيدر . مسهللر

ومصرفلر ومنفطلر قوللانيلور بيونه خزم (غيطان ياقيسى) كچيريلور.

علم حقوق : آفت مبحوث فاسخ البيع اولوب مدت ضمان ٩ كوندر. فتح لاشه اثبات علته مدار اولمديغندن مفتش بالجمله اعراض مرضيه‌يى مشاهده وضبط ايتمك ايچون برحيات اولان حيوانى هر بر حالات وشرائط داخلنده بولندير مغه سعى ايله ايفاى وظيفه ايده‌بيلور.

٤٥٧ ـ عدم هضم ☚ سوى هضم.

٤٥٨ ـ عرج. طوپاللق. Boiterie. Claudication. اطرافدن برينك ياخود بر قاچنك اجراى فعل وعمله دوچار مشكلات اولمسندن ناشى حيوانك آز چوق زحمت وصعوبتله يورومسندن عبارتدر.

عرج بر مرض مستقل اولميوب التصاق مفصل ووثى وخلع واطرافك اجزا واقسام مختلفه‌سنده التهاب وجرحه ورض وناسور وياخود اجزاى مذكوره‌دن برنده اوجاع و آلامى دلالتيله رئيه ظن ايديلان صعب التشخيص ضمور وفلج خفيف وعلل رئويه و آفات رعاميه وعرويه وانتان قيحى وانسداد شرايين كبى عوارضك اعراض ظاهره‌سيدركه هربرينك مباحث مخصوصه‌سنده ايضاحات ممكنه ويرلمش اولديغى مثللو آتيده دخى مرض مستقل حكمنى آلمش اولان عرج متناوب وعرج منكب وعرج آبادى على وجه الاجمال ذكر واتيان قلنه‌جق ايسه‌ده انجق عرجك على العموم مطالعه‌سى آز استفاده‌يى موجب اوليه‌جغندن بوراده اكا دائر معلومات كافيه ويريلور :

معلوم اولديغى اوزره اسباب موجبه‌سنك درجهٔ شدتنه نظراً حيوان قوجونه‌رق باصيور طرناق آليور آقسايور طوپاللايور اياغنى چكيور آياغنى سوريور حيوان آياغنى آصمش دنيله‌رك طوپاللغك

درجه‌سی تقدیر وایما اولندیغی حالده شدتی نه راده‌لرده اولورسه اولسون بدایتاً مجلس عرجك یعنی طوپاللغك بولندیغی نقطه‌نك تعیینی لازمکلور .

طوپاللایان حیوانك استراحت وحرکت اوزره اولدیغی هر ایکی حالده‌ده معاینه‌سندن آلنه‌جق معلومات مقصده تمامیله کفایت ایتمیه‌جکندن بونك ایچون بیطار اولاً طوپاللغك بر ضربه تأثیر ایتدکدن یاخود حیوان دوشدکدن صکره‌می یوقسه نعللندیکی عقیبنده‌می ظهور ایتدیکنی تحقیق وثانیاً معلولیتنه قناعت حاصل اولان قولی اوموزدن ظلفه قدر ال تماسیله حرارتك وپرمقلرك تضییقیله دخی توتر وصلابت ووجع وحسیتك هانکی جزؤده بولندیغنی تحری وثالثاً طرف معلولی صاغلام اولان نظیریله مقایسه ایدرك شکل وحجم واستقامت وامتدادجه نظر دقته چارپان تغیراتك طبیعتنی تعیین ایتملیدر .

حیوانك استراحت حالنده آلدیغی وضعیتلر مجلس مرضك تعیننه مدار اولهبیلورلر شویلکه : حیوان آیاغنی تمامیله ارضه استناد ایتدیره‌بیلورسه علتك اوموزده اولوب حافرك اثر آفتدن مصونیتی معلوم اولور . چونکه حافر رهصه (بیلهم) وداء زورقی وضیق الحافر کبی عوارضله متألم اولدیغی وقت حیوان دائما سنبك اوزرینه وداء الرجل وشقاق عارضه‌لرنده ایسه اوکجه‌لرینه استناد ایدر .

اطراف خلفیه‌سنی رفع ایله آصمش طوتان حیوان وجعك حافرده وخطعمودینك یانه طوغری طرف خلفیسنی تبعید ایلیان دخی عارضه‌نك حنبده بولندیغنی کوسترر .

وجعله متأذی اولدیغی حالده طرف قدامیسنی استراحت حالنده

ديك باصان حيوان سلامياتده اوتارده ياخود ناحيهٔ رضفيه (ديز قپاغی) ده بعض آفتك وجودينی اشعار ايدر .

حيوان حركت ايتمكده ايكن ايديلان معاينه دن دخی معلومات صحيحه آلنور : بوقاغيلمی بورقولمش اولان حيوانك اثنای مشيده حس ايتديكی وجعدنناشی جزؤمذكوری فرق اولنهجق صورتده صارصيلور و آياغنی غايت محترازانه باصديغی كوريلور. خلع مفصل رضفيده اطراف خلفيه‌يی تمديد ايدن عضلاتك فعاليتنه خلل كلمش اولديغندن آياق وجه قدامئ سلامی‌يی وجدار ظلفی يره سورتهرك سوروكلنور. ديزايلهحنبك زورلانمق عارضه‌سنده حيوان بوقطعه‌لرينی صعوبتله تمديد وعذرلی آياغنی طيش طرفه طوغرى بر قوس دائره رسم ايتديره‌رك تحريك ايدر .

معاينه ايدلمكده اولان حيوان قباكوبره اوزرنده يوريدلديكی زمان طوپاللغی كسب خفت ايدرسه عارضه‌نك آياقده و اكر طوپاللق ثبات ايدرسه ياخود آرتارسه قوللك هرقنمی بر جزئنده بولنديغنه حكم‌اولنور. طوپاللايان حيوانك ميللی بر يولدن اشاغی طوغرى يوريدلمسنده اكر آفات اياقده ايسه طوپاللق براز آرتار واكر اوموزده ايسه كسب‌شدت ايدر . مستوی ارضده يوريديلان طوپال حيوانك توكز يمكده اولديغی كوريلورسه سلامياتدن برنده بورقوله وقوعه كلمش ايدوكی اكلاشيلور.

ناحيهٔ كتفيه ايله تحت كتفيه يعنی ناحيهٔ مرفقيه‌يی تشكيل ايدن عضلاتك تمزق (اوزله . قوپمه) ی وضموری حالنده عضلات مذكوره‌نك كثافتی خيلولتيله طوپاللق قولايجه تشخيص اولنه‌مديغی كبی وجع رئيی وجرذ و هنوز ظهوره باشلايان بغه وسائر امراضك موجب اولديغی طوپاللقلر دخی بالسهوله آكلاشيلهماز . طوپاللغك طبيعتی اكلامق ايچون حيوانی حرارت بدنيه‌سی مزداد اولنجيه قدر سريعجه

يوروتمك لازمدر . شوحالده سبب عارضه رئيه ويا ضيق الحافر ايسه طوپاللق موقتاً زائل اولور اكر التهاب ايسه كماكان دائم وثابت قالور .

٤٥٩ ـ عرج آبادى Boiterie Abadie. وجه قدامئ حوشب يعنى بوقاغيلغك اوك يوزنده اخذ موضع ايدوب هنوز تحصله باشلايان ورم سمحاقدن ايلرو كلديكى قوياً مأمولدر . نقطه داغيله عميقاً اجرا ايديلان اكتوا صورت قطعيه‌ده زوال والتيامنى تأمين ايدر .

٤٦٠ ـ عرج متناوب Boiterie intermittente. مشيك نظامسزلغى ووظيفهٔ تحركك موافقت افعالجه كوريلان قصورى واطراف خلفيه‌دن زياده اطراف قداميه‌ده موجود ومجلس وطبيعتى مختلف اولان اعذار وآفاتك اعراضى اولوب بر طرز دائميده ظهوره كلمز . يعنى نوبتلر بيننده كى فاصلهٔ زمانك كذرانينه قدر حيوانده هيچ طوپاللق اثرى كورلمز . حيوانك استراحتدن ياخود حركتدن صكره بو عارضه ايله متألم اولديغنه نظراً عرج متناوب بارد وحار ناميله ايكى نوعه انقسام ايدر .

علم حقوق : عرج متناوب بيعك فسخنه باعث اولان امراضدن معدود اولوب مفتشك وظيفه‌سى عرجك يكى حصوله كلمش برعلتدن نشأت ايتمش اولمديغنى ومتناوباً زائل وظاهر اولمقده بولنديغنى اثبات ايلمك ايدوكندن اولاً اطرافى لايقيله معاينه ونعلنى فك ويكى تحصل ايتمش التهاب وياره وبره كبى شيلر وار ايسه التيامله‌رينه انتظاراً ايشى بر مدت ترك ومكث ايليه‌رك حقيقت حاله تمامىله واقف اولدقدنصكره حكم مقتضى حقنده تنظيم ايده‌جكى راپورينى محكمه‌يه اعطا وتقديم ايلر .

٤٦١ ـ عرج منكب . اوموز طوپاللغى Ecart. اجهزهٔ

مفصليه‌ده وجود بولان بر آفتك موجب اولديغى طوپاللغه بو وجهله تسميه قلنور . اطراف قداميه‌نك نقاط سائره‌سنده حيوانى آقساتان اويغونسزلقلر دقتله واصوله رعايتله معاينه ايديله‌رك اشبو وقوعى اندر اولان عرج منكب دخى او طريق ايله تشخيص اولنور . عرج مبحوثك ندرت وقوعى منكبك صدره غايت مرتبط وثابت بولنمسندن وحركتنك پك واسع اولمامسندن ايلرو كلور .

اسبابى : على‌الاكثر جرحه وسقوط واحمال ثقيله آلتنده ايكن عضلات كتفيه‌نك تمزقنه‌باعث اوله‌جق‌وجهله حيوانك‌قايوب دوشمسيدر.

اعراضى : طوپاللغه سبيبت ويرن جرحه‌نك اثرى وقوللك ايلرو-لمسيچون جهت قداميهٔ عظم كتفك تعطيل حركت ايتمش اولمسندن اياغك يره سورونمسى وبتون حركاتك استحاله سى تقديرنده حيوانك قولنى بسبتون آصمسيدر .

معاينه ايديلوركن نقطهٔ مريضه‌ده وجع والم تزايد ايدر . اوموزك حركاتنى تحديد ويا منع ايدن هر درلو طوپاللق ناحيهٔ كتفيه‌نك نحالنى يعنى فوق العاده ضعيف وقورى اولمسنى انتاج ايلديكى جهتله اويله بر حالك مشاهده‌سى داء مبحوث ايچون بر علامت مميزه‌در . بناءً عليه بودرلو عرجه سبيبت ويره بيله‌جك اولان ورم دموى والتهاب مفصل وتمزق عضله وآفات عظميه وآفات ضفيرهٔ عضديه كبى حالات مرضيه‌در كه بونلرك تحرى وتشخيص ايدلمسى لازمدر [خلع مفصل كتفى . كسر عظم كتف . انسداد شرايين كتف فرس . ارتشاح‌دموى تحت كتفئ فرس مبحثلرى مطالعه اولنه] .

تداويسى: عرج منكب برمرض مستقل اولميوب آنجق اوموزده موجود وطوپاللغى موجب اولان آفات مختلفه اثرى ايدوكندن وهر

برینك طبیعتنه‌کوره متنوع طرزلرده مداواته سعی ایلمك لازم کلمکله برابر منفطات وذراریخلی زفت‌یاقیسی الصاق‌ومنکبی لفافه‌لر اعانه‌سیله حرکتدن منع وکافور مرتباتیله دلك و ماء بارد انسکاب و خزم (غیطان یاقیسی) امرار واکتوای بالناره مراجعت ایتمك اقتضا ایدر. احتقان تحت‌جلدی اصولیله ٢٥ الی ٤٠ عشیر درهم مورفین یاخود ٥ عشیر درهم آتروپین ایله ١٠ عشیر درهم مورفین استعمالی‌ده توصیه اولنور .

٤٦٢ – عرن . عرنه. بجلغان Crévasse فرس‌ایله مجترات کبیره‌نك بوقاغیلق بوکلومنده و بعضکره براز دها اوست یاننده جلدك آز چوق عمیق شقه (چاتلاق) لرندن عبارت اولمق اوزره کوریلور .

اسبابی: عدم نظافت وچامور وسائر مواد مخرشه‌نك تأثیری وناحیهٔ حوشب (بوقاغیلق) قیللرینك پك قیصه قیرپیلمسی وخصوصی حیوانلرك آیاقلری بیقاندقدنصکره کبره ایله قوتلی سورتیلوب اوغولمسی والحاصل پای بند وکوستك کبی اشیانك تضییق واحتکاك ایله حوشبی زده‌لمسیدر.

اعراضی: بوقاغیلغك بوکونتیسنده حرارت ووجع وورم وارتشاح وشو مواد مترشحهٔ مصلیه‌نك قوریمسیله دخی قشر پیدا اوله‌رق آیاقده از چوق زیاده امتلا حصوله کلور . ناحیهٔ مذکوره جلدنده‌کی یاریقلرك تقیح وحیوانك هر حرکتنده یاره‌لرك تجدد ایلمسندن مشی وحرکت المنـاك اولور . عرنه بعضاً جرذ جلدی‌یه مقدمه اوله‌رق ظهور ایدر. علت اکثریا معند وتشـفیه والتیامی متعسر وعلی الخصوص اریمش قار سببیله حاصل اولوبده انجماد داهیه‌سنك برنجی درجه‌سـیله مناسبتده بولنورسه او حالده صعوبت التیامی دها ایلرو مرتبه‌ده کوریلور .

عرنه‌نك نوع دیکرینـك «لافوس» ه کوره سببی وراثتـه ودیکر

مؤلفينه كوره ينه رطوبتلى صغوق وعدم نظافته حمل اولنوركه بوعلت فرسده ركبه وحنبك بوكونتيلرنده وبوقاغيلقده وناحيهٔ اكليليه‌نك اوك يوزنده يعنى وجه‌ظلفك اوست‌ياننده اولاً برطاقم اندفاعات طرزنده‌ظهور وكيدرك الواح فلسيه (پوللو ياخود كپكلى لوحه‌لر) تشكيل‌ايدر وحيوان قاشندقجه قشورايله مستور قالور. ناحيهٔ اكليليه‌ده ظلفك افرازينى بالتغيير صعب التداوى تفلس (كپكلنمه) ه سببيت ويرير.

تداويسى: عرنه‌نك برنجى نوعى عليهنه بزركتاندن ياخود بال ايله چودار دقيقندن مرتب لاپه‌لره وتحت قاربونيت سودى حاوى ايليق حاملره وياغلى مواد دوائيه‌نك استعمالندن بالاجتناب انلرك يرينه قوللانلمسى لازم اولان غليسرين ياخود وازه‌لين كبى ملينلاته مراجعتله قبوقلر دوشورلدكدن والتهاب تسكين ايدلدكدنصكره نشاسته ويا قوالتار (معدن كمورندن چيقان غازخانه قطرانى) دن مرتب سفوف ايله تسفيف قلنور. ومساوى مقدار اوزره قارشديرلمش مرهم زيبق ايله مرهم مصرى دخى طلا اولنورسه‌ده بونك هر ايكى كونده غسل وتطهيرى الزمدر. حيوان چاموردن وسير سريعدن وقايه ايدلمك شرطيله معتدلانه كزديريلور. نوع ثانى عليهنه دخى مرتبات زيبقيه وزيت قاد وحامض فنيك ومرهم مصرى استعماليله برابر داخلاً آرسنيق وايود پوتاسيوم اعطا اولنمق ومريض كوزل بسلنمك لازم كلور.

٤٦٣ ـ عره. باركير صراجه‌سى Farcin ذو الحافره مخصوص وانسانه وكلبه وبلكه مجتراته دخى غير قابل تلقيح بر علتدر.

اسبابى: سرايت ومتاعب فوق الطاقه ومأكولات غير كافيه.

عره‌نك حاده ومزمنه اوله‌رق ایکی شکلی موجوددر .

عره کرچه دفعةً ظهور ایدرسه‌ده ینه پك بدیهی بر حرکت حماویه‌یی تعقیب ایتمك صورتیله نقاط مختلفهٔ بدنیه‌ده قمعوله (دوکمه) لر وخیط (حبل . غیطان) لر وورم وامتلا (شیش) شکللریله ظاهر وبارز اولور . اورام مذکوره صیق یاخود سیرك اولسون اولاً سرت وجلده ملاصق بولنوب مؤخراً یواش یواش تلین وبر مدت مختلفه کذرانینده تقرح ایدر . تلین تام وقوعنده قرحه‌لشمکه متهی ومخصوص اولان نقطه‌لر آچیله‌رق حصوله کلان کنارلری دوریك وحبیبه‌اتلی یاره‌لردن قان لکه‌لی وقیحی برماده آقار. کوچك حقه‌یه بکزیان مذکور آچیق عره چیبانلرینه‌ك محاط بولندیغی اورام صغیره دخی کذلك آچیلغه‌له چیبانلرك وسعتی آرتار . قروح مزبوره ممتلی اولان اوعیهٔ لنفائیه استقامتنی تعقیب ایتدکلری حالده آز چوق واسع بر اوزیما داخلنه مستغرق بولنورلر .

مریضك احوال عمومیهٔ صحیه‌سی درمانسزلق واشتهاسزلق وضعف وموقع ومجلسی نا معلوم بر وجع والم وکثرت تبول مثللو آثار مرضیه یوزندن فنالشوب مؤخراً ذکری سبقت ایدن آفات جلدیه‌نك مقدار ووسعتی یاخود سقاوه‌نك ظهور وانضمامیله علتك شدت ووخامتی مزداد اولور .

عرهٔ مزمنه‌نك سیری اولدقجه بطی وکسب ایتدیکی برؤ والتیام ظاهریدن صکره تکراراً ومجدداً حصول وبروزی حسب التجربه بدیهی اولمسنه بناءً بونك اساساً وقطعیاً شفا پذیر اوله‌بیلمسی حالات استثنائیه ووقوعات نادره‌دن صاییلور .

آفريقاده مشـاهده قلنان عرەنك سهولتـله التيام قبول ايلديكى «دولاموط» طرفندن بيان واشعار اولنمشدر.

عره حاده شكلنده ايكن سقاوه ايله سريعاً اختلاط ايدر. بو علتى غورم وجدرئ فرس وجروح صيف نتيجەسى اولەرق وجود بولان التهاب عقد واوعيهٔ لنفائيەدن فرق وتميز ايتمك لازمدر.

عره عليهنه شمدى يه قدر داخلاً نباتى ومعدنى كرك ادويهٔ مستعمله وكرك متروكه كافةً اعطا وخارجاً اكتوا آت وقلع خيوط وقمعولات كبى انواع عمليات جراحيه دخى اجرا قلنمش اولديغى حالده عرهٔ مزمنەنك التيام موقتندن بشقه هيچ بر نتيجه الده ايديلەمامشدر. بناءً عليه پيش نظر ومطـالعەيه آلنەجق هر بر عرض وعلامت اكر آفتك صحيحاً وحقيقتاً عره ايدوكنه دلالت ايلمكدەايسه اوحالده حيوان مصابك اتلافى ايچون ايديلەجك تردد وتأخردن اسراف مأكولات وتلويث مسـاكن وانتشار سرايت كبى مهمسنمامسى خلاف قاعده ومنفعت اولان برچوق مضرتلر تولد ايدر.

علم حقوق وضابطهٔ صحيهٔ بيطريه: بو علته دخى سـقاوه ايچون تشبث قلنان تدابيرقانونيهٔ صحيەنك حكمى جارى اولديغى كبى عين مدت مهليه ايله بيعنك فسخنه حكم اولنور. عرەلى حيوانلر بعينه سقاوەليلر كبى تحت معامله ومحافظەده بولندريلور.

عره ايله سقاوه مختلف المجلس يعنى موقع ظهور وطرز حصوللرى ظاهراً مباين ايسەده اساساً وحقيقتاً يكديكرينك بالكليه عينى اولديغندن هر ايكيسنه بردن ـ علت رعامئ عره ـ نامى ويريلور.

٤٦٤ ـ عسرت تنفس ☚ داه بهر.

٤٦٥ ـ عفونت دم. انتان عفنى. غانغرن جرحى .Septicémie

امتصاص یاخود Infection putride. Gangrène traumatique. تلقیح طریقیله مواد عفنیه‌نك ادارهٔ حیوانیه‌یه دخولندن متحصل عمومی ودائما مهلك بر علتدر .

مواد مذکوره مرد اولان یاخود حیاتده بولنان بارکیرلرده ١٦ الی ١٨ ساعت ظرفنده یعنی سرعتله متزاید ومنتشر اولور (سینیول) . فرس اکثریت وکلب ندرت وبقر وسط حالده بو علته کرفتار اولورلر .

اسبابی : هوانك تماسیله دمك وانسجهٔ متموته‌نك تحللنه مساعد اولان واسع ومتقیح جروح وکسور مفتته والتهاب اورده وخراجات عمیقه ونواسیر وجرش (ازیله) ایله حصوله کلان جرح وتصادفی یاخود تجاربی تلقیحات اولوب «پاستور» ه کوره ویبریون (ابتدای نقیعیه) ك و «پانوم» «پترسه‌ن» نامانك رأیلرنجه بر محصول عضوئ ثابتك موجودیتندن نشأت ایدر .

اعراضی : حمی وهبوط قوا ونعاس (نوم ویقظه آراسنده دالغینلق حالی) وعروا وقشعریره (تتره‌مه وتوی اورپرمه‌سی) ونواس حرارت متبدله (حرارت بدنیه‌نك تزاید وتناقص صورتیله اولان تناوبی) ایله اغشیهٔ منضمه‌ده رنك اصفر وکدمات (بره لکه‌لری) ورمد متقیح وعدم اشتها واسهال یاخود انقباض وقوعبولور ولسان قوری وپاسلی وبول ملون وبعضاً دموی بولنور . اعراض عصبیه ظهوره کلور . جروح اصلیه خاسف (صولوق) ولین (یموشاق) وحصوله کتیردیکی قیح براق ومصلی ومتعفن اولور . جروحك بولندیغی نقاط تورم وامتلا وانتشار ایدرك انتفاخ (آمفیزما) سیرتی کوسترر. داخل بدنده منابع مرضیهٔ انتقالیه تحصل ولاشه‌لر درحال تحلل ایدرلر. مرض مبحوثی حمره‌دن فرق ایتمیدر.

تداويسى : نظافته اهتمام وحامض فنيك وفوق مانغانيت پوتاس محلوللريله وقلورلى صولرله تيمار واكر تلقيح اولنمش ايسه حجامت واكتوا ايدللى وداخلاً مواد كئوليه وحامض فنيك وخليت آمونياق وحامض كبريت ايله مستحضر ليموناطه وصفصافيتلر وايود مرتباتى ويرلليدر .

٤٦٦ ـ عقال . تحويل وركيهٔ قصبيهٔ خارجيه . ترسجه . قالچەدن آقسامه Déplacement de l'ischio-tibial externe. جنس بقره مخصوص وطروخانترك يعنى مدور فخذك كيروسنده‌كى عضله‌نك خلعيله قالچەده بر تحول تشريحى وقوعه كلمسندن عبارتدر . عارضهٔ مجوثه اتصال حالنى كسب ايله او حالده ثابت قاله‌رق بجاغك حركتنى تصعيب ايدر وموقت ياخود متناوب دخى اوله‌بيلور .

اسبابى: خلقةً صاغرينك ياصى ومدور فخذك فيرلاق وضعيف اولمسى وبجاغك بر زوره كلمسيله آپشك آيرلمسى ودوشمك وقايمق وبورقولمق مثللو قضالرك ورود يدر .

اعراضى : مفصل خرقفئ فخذينك حركت وانبساطنك مشكل ويا غير ممكن اولمسى وطرناغنك يرى حفر ايدرجه‌سنه سورنمسى وبجاغك طيش طرفه قوسى بر حركت اجراسيله ايلرولمسى وعضله‌نك مركزى خذاسنده ايپ شكلنده بر چيقنتى كورلمسيدر . بو عارضه‌يى ـ خلع مفصل رضفى ـ دن فرق ايتمليدر .

تداويسى : حيوان آياقده ربط وضبط اولندقدنصكره مفصلك بر قاچ عشير ذراع تحتى يدى سكز عشير ذراع طولنده شق ووتر عريض و حبل متوتر خفيفجه رفع ايديله‌رك داخلدن خارجه

مستعرضاً قطع وتوسيع تفريج ايديلور . شو توسيع تفريج يعنى قطع لجام عمليه‌سى عضله نك كرلمسى بسبتون بر طرف اولوب تماميله كوشينجيه قدر متعدد نقاطنه اجرا اولنه‌بيلور . بر قاچ كون استراحت وقورى اوستويوايله تيمارك كرچه حصول التيامه كفايتى دركارايسه‌ده مع مافيه اوكى آلتماز نزفلر وخزائن قيح ونواسير وغانغرن كبى مخاذير ومهالكك وقوعى‌ده استبعاد ايديله‌مز .

٤٦٧ ـ عقدة اللسان . ديلچك . Pépie عموميتله دكلسه ده اكثريا حناق والتهاب امعا والتهاب قصباته عرض اولەرق ظهور ايدر . طيوره مخصوصدر .

تداويسى : اساس علته خدمت ايدلمكدن غيرى تدبيرلردن فائده كورلميه‌جكى طبيعيدر . خلقك ديلچك اولمق اوزره طانيديغى طيور بيتيه ايله سائر قوشلرك ديللرينك اوجنده‌كى جزؤ قرنى اولوب آنى قوپارمغه وحيوانى بر عضو لازمندن محروم براقمغه چالشورلر . اكر اغشيهٔ كاذبه موجود ايسه اغسال قابضه ويا كاويه وحامض بور محلولى قوللانيلور . اكر خراجات صغيره تشكل ايتمش ايسه مشرط ايله شق ايديلور .

٤٦٨ ـ علقهٔ سدّاده . مسدّم Caillot obturateur. Throm-bose. مسدّم (طرومبوس) تعبيرى اوعيه داخلنده علقات سداده‌نك تشكل ايتمش اولديغنى اشعار وعلقات مذكوره نك سبح وانتقاليله صمامه دنيلان عارضهٔ مهلكه‌نك وقوعه كله‌جكنى اخطار ايدر .

اسبابى : تغيرات دم وجدران اوعيه‌نك حالى والتهاب ورید واورام هلاميه (درونى كشتابه‌يه شبيه صولو قيح ايله مملو اولان شيشلر) اولوب «شووو» يه كوره قلبك اقسام يمناسنده انضجاع مديد (طول مدت ياتوب

قالمه) دن و شرايين داخلنده لحاف داخليسنك تغير ايتمش اولان بر نقطه‌سندن واورده درونده ياخود اوردهٔ شعريه‌ده ويا عمليهٔ فصد سوى نتيجه‌سى اوله‌رق وريدك زده‌لنمش برنقطه‌سنده علقات مجوثه تكون‌ايدر. علقات مذكوره ياثابت ويامنتقل وسابح اوله‌رق وخيمة العاقبه ودائمامهلك عوارضى وقوعه كتيرر .

٤٦٩ ـ عمليهٔ قيصريه . Opération césarienne جنينى خارجه آلمق ايچون بطنى ورحمى آچمقدن عبارت اولان بو عمليه‌نك اجراسنه انجق حوصله‌نك سوى تشكلندن و يا تغيرندن ناشى ياورو نك طريق طبيعيسى مسدود بولندينى زمان قيام وتشبث اولنمليدر .

اصول اجرا : حيوان صول يانى اوستنه ياتيرلديغى حالده صاغ آرد آياغى پك زياده كيرويه چكيلوب ربط اولنور . بعده يوقاروودن آشاغى وكيرودن ايلرويه اولمق اوزره جلد ايله عضلهٔ مائلهٔ بطن ٣٠ و٣٥ عشير ذراع طولنده مائلاً شق ايديلور . اشبو شق شريان محيط منعكسى محافظه ايلمك قصديله براز اشاغيدن باشلانمليدر. بوبرنجى زمانى متعاقب مشرطى كمال‌دقت واحتراز ايله بريطونه قدر ايلرولده‌رك جلده آچيلان جرحه‌يه مساوى كسلدكدنصكره فرجه مواجهه‌سنده طوران رحمى دخى ياروب ودرحال جنينى خارجه آلوب بالمسارعه هم حبلى باغلامق وهم محفظاتندن قورتارمق اقتضا ايدر . خياطهٔ مرروديه ايله جلد وعضله ربط وتقلص ايدرك وقوعبولان نزفى بالنفس توقيف ايده‌بيله‌جكنه مبنى رحمه ايليشليوب كندى حالنه ترك اولنور (سن سير).

٤٧٠ ـ عنبه ☜ رمد خارجى .

٤٧١ ـ غرليچا ☜ حناق ذبحوى .

٤٧٢ ـ غورم . Gourme فاسد البنيه وبالذات بنيوى وسارى وجدرئ فرس شكللى برعات اولوب سليمه وخبيثه اوله‌رق ايكى طرزده جنس فرسه تسلط ايدر .

اسبابى : سرايت وتبديل اقليم وازدحامدر .

اعراضى : ١) صورت سليمه : بدايت ظهورنده آز چوق شدتلى حمى وسريع وغيرمنتظم تنفس وسعال وابتدالرى مصلى طبيعتلى كوريلان سيلان انف صكره‌لرى پك كثيف صاريجه رنكلى وپختيلى اولور . غدد لنفائيهٔ تحت‌فكيه وحتى نكفه‌نك بيله امتلاسى بعضاً حل وزائل‌اولورسه‌ده اكثريا تقيح ايدر . قيح تحصل ايتدكده اعراض كسب خفت و حيوانك نشئه واشتهاسى عودت ايلمكه باشلار . سيلان انف پيدرپى اكسيلور . اوچ هفته واك زياده بر ماه انقضاسنده التيام تام يوز كوسترر . علتك نكسى كثير الوقوعدر . تكون قيحه زياده‌سيله ميل واستعداد كسب ايتمش اولان بدن مريضك نقاط مختلفه‌سنده خراجات تحصل وپك جزئى برجرحدن غورم طبيعتلى التهاب ايله التهاب عقد واوعيهٔ لنفائيه تشكل ايدر .

٢) صورت خبيثه : علتك بو شكلى اوزيما وانصباب وفنا طبيعتلى سيلان انف واسهال وحالات فاترهٔ اغتدا (بسلنمكه فتور وكسل كتيرن حالات مرضيه) وضعف وناتوانى مثللو وخيم العاقبه بر طاقم عوارضى داعى اولمقله برابر بطائتله سير وترقى ايدر . ايقاع ايتديكى حناق دخى غانغرنى بر طبيعت آلور [حناق ونزلهٔ انفيه بحثلرى مطالعه اولنه .] . مرض مبحوثى سقاوه وعره والتهاب عقد واوعيهٔ لنفائيه وجروح متنوعه وجدرئ فرس مثللو امراضدن فرق وتميز ايتمك لازمدر .

تداویسی : مریضی شرائط صحیه تحتنده ومعتدل وغیر متحول حرارت هوا تأثیرنده بولندیره‌رق بدنی وبوغازی مستور ومحفوظ طوتملی وملین وملطف توتسولر ویرملی ومواد دهنیه طلا ایتملی وداخلاً بلسملی معجونلر وتر جیحاً یومیه ۳۰ درهم اعشاری کبابه قوللانملی ومریضی ایو بسلمکه دقت ایدرك مشروباتی ایلیق اوله‌رق اعطا وکبریتیت سود وقرم طارطار وفحمیت مثنای سود قبیلندن مسهلات ملحیه استعمال ایتلیدر .

ضابطهٔ صحیه : خسته حیوانلری آیروب بالجمله وسائط سرایتدن هرجهتی تجرید ایتمك آخوری وصوارلدقلری محلی واشیایی بر قاعده تطهیر وتنظیف ایتمك لازمدر .

۴۷۳ ـ فتق بطنی . Hernie ventrale هیچ بر آفت جلدیه حصوله کلمکسزین محفظات بطنیه‌نك نتیجهٔ تمزقی اوله‌رق وقوعبولور .

اسبابی : جلدی مزق وشق ایتمیه‌جك درجه‌ده نافذ اولمیه‌رق انجق تحتنده‌کی عضلات بطنیه‌نك مقاومتلرینی محوه کافی وفتق مجوثه بادی اولان هر نوع اجسام جارحه‌در . عارضهٔ مجوثه بطن وحاصره‌لرده حصوله کله‌بیلور .

اعراضی: عارضه‌نك یکی واسکی اولدیغنه کوره تخلف ایدر. برنجی حالده امعانك تحت الجلد تشکیل ایتدیکی ورم قابل تضییق وقابل رد وجرحه‌نك دخی محیطی ممکن التعیین اولور وقراقر امعا (قورولتی) حس اولنور . بر قاچ ساعت صکره انصباب ایتمش اولان دم ومادهٔ مصلیه‌دن اوزیماوی ومنتشر و بعضاً متموج وفرقعی واعضای مفتوقه‌یی ستر ایدن بر ورم وجوده کلور . بعده بو ورم اقسام مائلهٔ بدنیه‌یه

انتقال ايتمكله محيط جرحه ومعای مفتوق يكيدن فرق اولنمغه باشلار عارضهٔ مجوثه‌دن التهاب صفاق جرحی ومزق واحتناق امعا كبی عوارض وخيمه تولد ايده‌بيلور . فتق مجوثی دفعةً خراجه ظن ايدرك مشرط استعمالنه قيام ايتماليدر . هر فتق بطنی مهلك اولمديغندن حيواندن حالك درجه‌سنه كوره استفاده ممكندر . شوقدركه حيوان قيمتندن دوشر .

تداويسی : بعض التصاقات وقوعبولمزدن اقدم اعادهٔ فتق ايچون هيچ وقت ضايع ايتميوب قوشاق طرزنده واوزرينه زفت ياردميله اوستپو ياپشديرلمش مشينی حامل لفافه وضع ايدلماليدر .

اكر فتق سمانه ايله عانه آراسنده ايسه مذكور قوشاق طرزنده‌كی لفافه فتقی ضغط ايده‌جك بريوماغی حامل اولان ملوق (مابلاق) شكللی برخشب پاره ايله تجهيز قلنماليدر .

اسكی فتقلر عليهنه جلدی شق ايدليه‌رك خياطه مروديه وقاسو وحامض آزوت ايله اكتوا توصيه اولنور . بقرده جلد وعضله ياخود لحاف بطنی خياطتله ربط وآيروجه جلد دخی خياطهٔ مروديه ايله تقويه واك اوزرينه برربط ممسك (ياپشقان صارغی) وضعيله ناحيهٔ مفتوقه تحكيم قلنور .

٤٧٤ ـ فتق حاجزی Hernie diaphragmatique . حاجزك تمزق ايتمسيله اعضای بطنيه‌نك داخل صدره انتقال وتبديل محل ايلمسيدر . اكثريا جنس فرسده ونادراً مجتراتده واندر اوله‌رق حيوانات صغيره‌ده وقوعبولور .

اسبابی : سقوط وحيوانك طوق قارننه پك زياده زورلانمسی ووضع حمل حركات عنيفه‌سی وانواع جرح ومصادمه وضربه مثللو شيلردر .

اعراضی : کتلهٔ فتقیه‌نك حجمنه کوره مختلف اولوب اکر غایت زیاده ایسه سریعاً انقطاع تنفس وقوعه کلور . عکسی تقدیرنده کدر وعدم اشتها وراحتسزلك وسانجیلر ظاهر وطول مدت دائم وثابت اولور . صعوبت تنفس واصغا ایدلدکده صدرده زئیر تنفسی‌یه غلبه ایده‌جك درجه‌ده قراقرامعا ایشیدیلور. اکر فتق اسکی‌ایسه حاصرتانك حرکاتنده عدم انتظام وصولیغانده کوریلان نفض الاوتار ومتناوباً ظهور ایدن سانجیلرله حیوان دائما متأذی واختناق امعا وقوعیله دخی مرد اولور . اکر فتقك وسعتی آز ایسه عذر مذکور نظام حیاتی او درجه اخلال ایتمدیکندن حیوان معتدلانه استخدامه عرض اقتدار ایلر .

تداویسی : بو فتقك اعاده‌سی محالدر بناءً علیه فتق حاجزی متبین وثابت اولنجه حیوانی سربست طوتمه‌رق هر وجهله زورلانمقدن محافظه ایتملیدر .

٤٧٥ ـ فتق رحم ☚ تولید عسیر .

٤٧٦ ـ فتق رئوی ☚ کسر اضلاع .

٤٧٧ ـ فتق سری . داء التفاح Hernie ombilicale. Exom-phale. Omphalocèle. سره (کوبك) نك آچیله‌رق اویلجه قالمسندن عبارت اولوب حیوانات مختلفه یاورولرنده واك زیاده طایلرله کوبك انیکلرنده ولادی یاخود کسبی اولمق اوزره وقوعی کوریلور .

اسبابی : عضلاتك زورلانمسی واستعداد شخصی وبلکه قابلیت ارثیدر .

اعراضی: موضعی اوله‌رق خطك ویاخود بالذات سره‌نك اوزرنده جوفی یاخود وسعتنه نظراً حجمی مختلف ورم مشاهده ورؤیت اولنور.

بو ورم متحرك ولين وقابل تضييق ودائما غير وجيعدر. ردالفتق اصوليله اعادەسى كرچه اسهل ايسەده اوزرندن تضييق رفع اولنجه بتكرار حصوله كلور. فتحهٔ فتق مدور ويا بيضئ طولانى اولوب محيطى حبل مقاوم شكلى كوسترر. اوراده امعايه مخصوص اولان حركات مستديره وقراقر حس اولنور. فتق مجوثك ممكن الحصول اولان بعض التصاقات كنديسنى ممتنع الرد بر حاله ارجاع ايدر.

تداويسى: حالك كوستردیكى لزوم اوزرينه كرك قوت ومقاومت وكرك ثبانجه مختلف لفافه (صارغى) وضع اولنور. لفافهٔ «مارلوت» هر نقدر كوزل تنظيم وربط اولنسه طايه ينه زحمت ومحفظهٔ فتقه ضرر ويرر.

موضوعات: منفطلر وقابضلر وكئول بر درجهيه قدر غير موأثر اولوب حامض آزوت ايله ايديلان اكتوادن پك كوزل استفاده اولنور. بونك ايچون اولاً قيلارى قيرپوب ثانياً فتقك وسعتنه كوره ٢٤ الى ٣٢ درهم اعشارى ٣٤ و ٣٦ درجهده حامض آزوتى كوچك برفورچه ايله ٣ الى ٥ دقيقه فتقك اتساعنه نشر ايدرك سورمليدر. تشكل ايدن صارى رنكلى خشكريشه سولپوك وكوشك بر حالده اولسهده ينه بعض علايم حياتيه ايله موصوف بولنور. وحصوله كلان اوزيما تدريجاً تناقص ايدر.

داغلانان سطحك اوزرى تيرشه دينلان درى كبى سرتلشور واوتنجى كونه طوغرى كنارلرندن آيرلمغه يوز طوتار. خشكريشه دوشەرك كل قرمزيسى رنكنده ترك ايلديكى يارەنك تيبس وتندب ايتمسى نسبتنده عضوك نسجنى تقويه وتقليص وسرەيى سد وفتقى رد ايدر. نتيجةً خروج بطن والتهاب صفاق وكزاز كبى بعض قضالرك

ممكن الحصول ايدوكنه سوز يوقسه‌ده مع مافيه ظهور ايدشلرى نادردر. استعمالى توصيه قلنان مواد سائره ميانده (١ : ٣ نسبتنده) قروميت پوتاس پوماته‌سى حامض آزوتك تأثيراتنه معادل اوله‌رق اجراى اثر ايدر .

عمليات جراحيه : طاى آرقه‌سى اوستى ياتيرلدقدن وفتق ردو واعاده ايدلدكدن صكره خيط عاقد (رباط) وقاسو وضع وخياطه اصوللرندن برينه مراجعت اولنور .

خيط عاقد اصولى : قان باغى (قازيق باغى) فتقه كچيريلوب كتله محفظاتيله برابر صيقيلور وقايمامسيچون آلت طرفنه خاچوارى ايكى چيوى يرلشديريلور . « تره‌گر » و « له‌غوف » اصوللرى بو درلو ربطك تعديل ايدلمش صورتلريدر .

قاسو وضعى : كتلهٔ فتقيه ردوكيسه‌سى تخليه ايدلدكدنصكره اوزرينه عادى وطوغرى بر قاسو ربط واونبش كون قدر برنده ترك ايديلور. بو يولده قوللانلمق اوزره « برونيه » نك ويده‌لى و « بوردونه » ايله « بوويسسى » نك قاسويى قايمقدن منع ايده‌جك منحرفاً متقابل ايكنه‌لى و « قومب » ك صره ايله دليكلى وباشلرى ويده‌لى ايكى تيمور لوحه‌دن عبارت قاسوسى واردر . وبو آلت بعد الربط دليكلرندن ايكنه ايپلك كچيريله‌رك خياطتله ثابت قلنور .

خياطات : فتق عليهنه حياطهٔ لفيه ايجاب ايدرسه‌ده استعمالى نادردر . خياطهٔ لفيه ايله ورم فتقى بر طاقم بوله‌لره تقسيم ايتمكدن عبارت اولان « دولاوين‌ى » اصولى امعايى جرح ايتمسندن طولايى متروكدر . « مانغو » اصولى وسطى ياريق بر قورشون لوحه‌سى تطبيق ايدلمك اولوب طرز اجراسيچون طاى وضع ظهريده طوتلدقدنصكره

فتق رد وكيسهٔ فتقيه قورشون لوحه‌سنك ياريغندن كچيريلوب اوزرندن ديكلدكدن صكره لوحه‌يه نقطهٔ استناد اولمق اوزره دخى وضع اولنان ايكى چيوى لوحه‌يى بطنه الصاق ايدر . بعده لوحه‌نك كوشه‌لرنده‌كى دليكلردن كچيريلان شريطلر حيوان اياغه قالديرلدقدن صكره قطعهٔ ظهريه وقطنيه اوستندن باغلانور . « هامون » اصولى طبق « مانغو » نكسكى كبى اولوب خياطهٔ مروديه ايله اجرا اولنور. « مينيون » اصولى « مانغو » نك قورشون لوحه‌سى اوزرينه قاسو وضع ايتمكدن عبارتدر . « به‌نارد » اصولى بر ملقط (قيصاچ) مخصوص وضع ايدوب خياطهٔ متفرقه ايله ديكدكدن صكره ملقطى آلمقدر . « مارلو » ملقطى خياطه‌نك تأمين ثباتنه مدار اولوب عمليهٔ خياطه‌نك ختامنده كيرو آلنوب يرينه « مانغو » نك لوحه‌سى طرزنده بر توتيا لوحه‌سى وضع اولنور.

فتق سرى عليهنه هرنه قوللانيله‌جق اولورسه اولاً خفيف سانجيلر مؤخراً امتلاى وجيع واوزيما وحمى ظهور ايدر . دردنجى كون كيسهٔ فتقيه صغوق وسولپوك اولوب براز صكره آيرلمغه يوزطوتار واون اون ايكنجى كون ودها كچ وقتده كيسهٔ متموته دوشه‌رك وتندب ايدرك خط وارى بر اثر ترك ايدر . اكر احتناق امعا وقوع بولمش ايسه دوكمه‌لى مشرط شكل ١٤٠ واسطه‌سيله وشكل ١٤١ ده كوستريلان طرزومنوال اوزره فتحه توسيع اولنملى وهر حالده التصاق موجود اولوب اولمديغنه امنيت استحصال قلنمليدر .

شكل ١٤٠

شكل ١٤١

٤٧٨ ـ فتق عجانی ☚ فتق مغبنی .

٤٧٩ ـ فتق فخذی ☚ فتق مغبنی .

٤٨٠ ـ فتق قرن ورقی . Kéraphyllocèle جدار ظلفك وجه داخليسنده تشكل وتحتندهكی انساجی تضييق ايدن ورم قرنی اولوب سنبكده وحاميهلر (ممهلر) ده وجنبين حافرده ظهور ايدر . ذوالحافره مخصوصدر .

اسبابی : شقاق ورض ظلف ونعلك سنبكنی ياتيروب پرلشديرمك ايچون شدتله نعلممهيی ضرب ايتمك .

اعراضی : طبان سونتراج ايله آلينوب خط ابيض اوزرينه نصب دقت ايديلورسه اوراده انحدابی داخله مائل وصحنه دخی تجاوز ايتديكی ظاهر اولان بر جزؤ منحنی مشاهده اولنور . جزؤ مذكور جدار ظلفك يا بتون ارتفاعنه ويا بر قسمنه ايصال ضرر ايدوب عرج آز چوق شديد اولور . فتق مبحوث سنبكده ايسه حيوان آياغنی يره استناد ايتديرمك ايچون داء الرجل مزمن وشقاق سنبكی عوارضنه ابتلاسی حالندهكی وضعيتی آلور . فتق قرن ورقی خراجات تحت قرنيهيی حصوله كتيره بيلديكندن شو حالده اوجاع راحه وشديده حس

وبعضاً حویه‌ده قیح رؤیت اولنور . علتـلك اك عادی حالنده عرج وحرارت وقرع ایدلدیکی زمان حسیت حصوله کلیر .

تداویسی : اول امرده حمامات وضماداته مراجعت قلنمق وفتقك ایکی یانلرینی اویمق ایجاب ایدر که بونلر تدابیر مموهه (اسـبابنی منع ایده‌میه‌رك یالکز آثارینی تخفیف ایدن) در . اساساً تشفیه‌سی چاره‌سی ایچون قرنی یا قلع یاخود ترقیق صورتلریله رفع وشـقاق علیهنه اجرا ایدیلان عملیه‌ده اولدیغی کبی نسج ورقیۀ قدمیی قطع واکر اقتضـاسی کوریلورسه عظمی دخی جرد (قازیمه) ایتملی بعده منـاسب وجهله تیماری یولنه کتمایدر .

٤٨١ ـ فتق مثـانی . Cystocèle مثـانه‌نك فتق قنات مغبنیه وقوس فخذی ومزق رحم ومهبل مثللو اعضـای مختلفه‌ده آچیـلان فتحات عارضیه‌دن خروج صورتیـله ممکن اوله‌بیـلور . رحم ومهبلك تمزقیله وجود بولیشی وضع حمل اثناسـنده کورلدیکی جهتـله بونك محفظات جنیندن فرق ایدلمسی الزمدر .

تداویسی : مواد مبرده‌یه مراجعت وفتقك اعاده‌سـیله ظهور ایتدیکی ناحیه‌یی دیکه‌رك سد ایتمکدن عبارت ایسـه‌ده تشفیه والتیامی متعسردر .

٤٨٢ ـ فتق مغبنی . قاسیق چیقمی . Hernie inguinale امعادن بر قسمنك فتق مغبنیده ـ قاسیقدن وفتق فخذیده ـ اویلوقدن وفتق عجانیده شرج ایله قنب اراسندن خروجیله وخیم العاقبه قضایه سببیت ویرمسیدر . نواحیۀ مذکوره فتحات عارضه‌سندن خارجه اوغرایان قسم معائی بریطونی دخی ایلرو سوره‌رك او وجهله کیسۀ فتقیه‌یی تشـکیل

واملا ایدر . بوکیسه یا اسطوانی یاخود امرودی ویا اوج عنیق حامل سجوی الشکل اولور.

فتق مغبنی : بالاده بیان اولندیغی اوزره بر قسم معائینك حلقهٔ مغبنیه‌دن خروج ایدرك قاسیق یارینی یاخود چیقینی دنیلان آفتی ولادی اوله‌بیلمکله برابر اك زیاده قضا نوعندن اوله‌رق ظهوره کتیرمسیدر که اکثریا آیغرلرده ونادراً ایدیچلر ومرکبلر وحیوانات سائره‌ده کوریلور . فتق مجوث اکر حلقهٔ مغبنیه جزؤ عالیسنی پك آز تجاوز ایتمش ایسه ـ فتق خیرجلی (خیارجغه شبیه قاسیق یارینی) ـ واکر کتلهٔ فتقیه عمیقاً محفظهٔ خصیه داخلنه اینمش ایسه ـ فتق صفنی ـ ناملرینی آلور وحاد ومزمن اوله‌رق دخی ایکی صورتی طانیلور . فتق مزمن متناوبه‌ده اوله‌بیلور .

اسبابی : اشتغال اثناسنده و آتلامق وشاخلانمق و آنتراو ایله ضبط اولنمش ایکن حرکات عنیفه اجرا ایتمك ودوشمك مثللو حالات وقوعنده حیوانده مقاومت حصولیچون عضلات بطنیه‌نك تقلص ایلمسی وقوهٔ عضلیه‌یی بالتنقیص فتحهٔ عالیهٔ حلقهٔ مغبنیه‌یی آچیق براقان حرارت شدیده اولوب اشبو سبب اخیرك منتج اولدیغی فتق ولادی‌اوله‌بیلمکله حالت مذکوره‌یه فتق مزمنك سبب حصول عادیسی نظریله باقیلور .

اعراض عمومیه : آز چوق فجئی اوله‌رق ظهورایله حیوانده راحتسزلك وتپنمه وبعض اقسام بدنیه‌ده ترلمه واشبو اعراضك مترقی اولمسی تقدیرنده ایسه حیوانده شدتلی سانجیلر وتکزز وجه (یوز بوروشمسی) وصرتی اوستی یاتمه حاللری کوریلور . حیوان ایاغه قالقدیغی زمان فرق ومشاهده قلنان بر نوع صاللانمه حرکتی قرص امعا (امعانك صیقیشوب بوغلمسی) وقوعنه دلالت ایدر . اوتوزنجی

ساعته طوغرى اعراض ايولكه يوز طوتار ومتعاقباً غانغرندن نشأت ايدن عدم حسيت رونما اولور .

اعراض موضعيه : يكنظرده ناحيهٔ مغبنيه طولغون و حجملى وخصيه‌يه طوقونلدقده او دخى طولغونلغندن حركتسز قاتى ومقاوم ومع‌مافيه الك تضييقنده الم ووجعسز اولدينى فرق ايديلور . استقصاى سرمى اجراسنده صفنه اينن قسم امعا قالديريلوب چكيله‌بيلديكندن فتقك حلقهٔ مغبنيه‌ده بولندينى تأمين اولنه‌بيلور .

بعض حالات خصوصيه‌يى مستثنا عد ايله على العموم احتناق معايى موجب اولميان فتق مزمنده معا فعلنك اجراسنه دوام ايتديكى تقديرده بو درلو فتقه ـ فتق دائم ـ وبالعكس معا صفنه بعضاً دخول وبعضاً خروج ايدرسه ـ فتق متناوب ـ نامى ويريلور . اكر فتق پك قديم اولورسه حجماً جسيم اولدينى حالده صفن دخى مواد مصليه ايله ممتلى بولنور . عضو مفتوقك التهابى حالنده حرارت ووجع وامتلا ودائما التصاق وقوعبولور . مواد مأكوله ايله معانك انسدادى نتيجه‌سيله دخى صيق صيق سانجيلر حصوله كلور .

تداويسى : فتق هنوز ظهور ايتمش ايسه بلا افاتهٔ وقت ردالفتق اصوليله اعاده واجراى عمليه‌يه مسارعت ياخود انسكاب ماء بارده مداومت ايديلور .

اصول رد الفتق : حيوان ياتيريلوب وضع ظهريده ضبط ايدلدكدن صكره داخل سرمه ادخال ايديلان يد خفيفجه حلقه اوزرنده فتقى چكمكه وصفن اوزرينه كوتوريلان ال دخى كتلهٔ فتقيه‌يى ايتكلمكه باشلار . شو صكره‌كى ايشه معايى انسدادن وحاوى اولدينى غازدن قورتارمق ايچون برنجيدن مقدم تشبث ايدلليدر . رد الفتق نادراً

استحصال مقصده مدار واوزکون وقولایجه تمزق ایده‌بیله‌جك بر معا وبر ماساریقا چکلمکده بولندیغی ایچون تهلکه‌سی اشکار اولان بر عملیه‌در .

ادویه : کیسهٔ فتقیه‌یه زیت لفاح (بلالدون یاغی) احتقانی وصفن اوزرینه طول مدت ماء بارد انسکابی توصیه اولنمقده‌در .

عملیهٔ جراحیه : حیوان قبا بر یتاق اوزرینه یاتیریلوب فتقك بولندیغی جهتده‌کی طرف خلفیسی عملیهٔ خصاده اولدیغی کبی ربط وحیوانه مواد مخدره قوقلادیله‌رق حسی ابطال ایدیلور . ورم فتقینك محور طولانیسنه موازی اولمق اوزره مشرط غمد غلافی‌یه دکین فقط اکا تأثیرایتدیرلمیه‌جك‌وجهله نفوذوشق‌ایدیلور. قپالی ایدیجایتمه اصولنده اولدیغی کبی ورم آیریلور . وغمد لیفی خفیفجه آچیله‌رق اولوقلی سوندا اعانه‌سیله ایلرولدیلان مشرط ودها مناسبی دوکمه‌لی مشرط ایله دخی قطع وتوسیع قیلنوب مادهٔ مصلئ دموی آقیدیلور وبو حالده میدانه چیقان معاء مفتوق آز چوق محتقن اوله‌رق کوریلور . بو آنده حیوانه وضع ظهری آلدیریله‌رق غمدك دار بوغازی شهادت پارمغیله آراشدیریلوب غمد غلافینك عنیقندن بشقه بر شی اولمامسی لازمکلان احتناق نقطه‌سی بولنور . اشبو نقطه‌یه شق ایدلمش اولان غمدك محیطی آچیلق صورتیله بر حونی شکلی ویریلور . واورایه ادخال ایدیلان صول شهادت پارمق کسکین یوزی فنحذك وجه داخلیسنه متوجه اوله‌جق اولان دوکمه‌لی مشرطه دلالت ایتدیریلور ومذکور مشرطك بر خفیف حرکتیله احتناق توسیع ودرحال معتدلانه ال تضییقیله معا رد ومتعاقباً سائر اقسام مفتوقه دخی کاملاً اعاده وادخال ایدیلور . بعده غمد مشقوقك شفتانی یکدیکرینه متقابلاً تقریب ایدلدیکی

آنده محدب طرفی یوقاری کلمك اوزره اکری قاسو قپالی ایدیچ ایتمه‌ده اولدیغی کبی ربط اولنور .

« سینیول » التهاب متتابعك محصولی اولان مایعك سربستجه آقه‌بیلمسی ایچون آچیق ایدیچ اصولنده‌کی طرزده غمدی دائما قاسو خارجنده براقدیغنی وحبله یوقاری قالقه‌جق بر حرکتله قناتی قسماً سد ایتدیرمك ایچون دخی خصیه‌یی رفع ایتدیکنی بیان ایدیور .

اهتمامات مقتضیه : عملیات کورن حیوان تمیز بر آخورده صاغریسی براز یوکسك بولنه‌جق بر وضعیتده باغلانوب هر درلو زورلانمق اسبابندن محافظه وصیانت ایدیلور .

عارضات متتابعه : ١) سانجیلر : حبلك تضییق کورمسی نتیجه‌سندن منبعث اولوب وخامتسزدر .

٢) التهاب بریطون : بشنجیدن اونجی کونه دکین ظهور ایدر که همان محققاً مهلکدر .

٣) خروج بطن : عنق غمدله محدود قالمیه‌رق حلقهٔ مغبنیه‌یی دخی علاقه‌دار ایدن توسیع تفریج نتیجه‌سیدر : مبحث مخصوصی مطالعه اولنه .

٤) جرح معا : یا آلت یاخود مهارتسز اجرا ایدیلان رد الفتقك موجب اولدیغی تمزق ایله ممکن اولوب دائما مهلك دکلدر .

٥) عودت : عملیات مکملاً اجرا واتمام ایدلدکدنصکره تکرر وعودتك اهمیتی یوقدر .

ایدیچ حیوانلرده ولونادراً اولسون حصوله کله‌بیلان فتق مبحوث علیهنه عین عملیات اجرا وقاسو دخی کیسهٔ فتقیه‌یی تشکیل ایلیان صفن اوزرینه ربط اولنور .

فتق مغبنئ مزمن: عین اصول عملیه یه احتیاج کوسترمسه ده بونده دائما التصاق بولندیغندن آنی محو وعملیه کورمش اولان فتق ایچون قبالی ایدیجده اولدیغی کبی قاسو وضع ایتمایدر. کتلهٔ مفتوقه اکثریا جسامتلی اولمغله اثنای عملیاتده بونیه دخی حیوانك آلتنه سریلان صمان یاخود کوبره ایله تلویثدن صاقنمایدر. فتق مزمنده احتناق عنقك تضییقندن ایلرو کلمیوب معانك مواد ثفلیه ایله انسدادندن نشأت ایلدیکی جهتله توسیع تفریجه حاجت مس ایتمیوب انسدادی ازاله ایتمایدر.

علم حقوق: فتق مغبنئ مزمن متناوب رد البیعی موجب امراضدن معدود اولمغین مفتش بیطار فتقك موجودیتی ومتناوباً ظهور ایتمکده بولندیغنی اثبات ایده جکدر. مرد اولان حیوانده اجرا ایدیلان فتح لاشه رد البیعك صحتنی اظهار یعنی کوریلان آثار علتك تناوبی میدان ثبوته ایصال ایده مز.

فتق فخذی (H. crurale): حلقهٔ فخذیه دن یاخود محیطنك اوزونتیسندن معانك خروجی نادراً واقع اولان قضالردن اولمغله «ژیرار فیز» کلبده و «داندریو» اینکده و «هرتویغ» فرس وحمار وکلبده مشاهده ایتمشدر.

اعراضی: فخذك وسطنده وحلقهٔ فخذیه نك کیروسنده مدور وحجملی بر ورمك ظهوریله اوجهتده بولنان آیاغك حرکتنی کوچلشدیرر. واحتناق ایله ده اختلاط ایده بیلور.

تداویسی: حیوان یاتیریلوب رد الفتق اصولنه مراجعت اولنور. بعده جلد شق ایدیله رك خیاطته رباط «پوپار» ومقرب صغیر برلشدیریلور. جزؤ مأوف اوزرینه منفط تطبیق وخسته استراحته ترك ایدیلور.

فتق عجـانی (H. périnéale): کلبده کثیر الظهوردر . شرج ایله قنب بیننده یعنی ناحیهٔ عجانیه‌ده مثانه‌نك خروجیدر .

٤٨٣ ـ فرط سمانه . Obésité : نسج حجروی داخلنه شحمك تراکمندن نشـأت ایدن فوق العاده سمیزلك اولوب یاشـلیلردن زیاده کنجلرده کوریلور. هر نوع حیوانده مغدی ومنتخب مأکولاتك کثرتله اعطاسی وزیاده رطوبتی حامل کثرتلی کیاهی بولنان چایرلرده حیواناتك اغداسی واستراحت مدیده ولنفائی دموی مزاجلیلرك استعداد ذاتیسی مثللو اسبابك تأثیریله حصولی ممکن اولان مبحوث فرط سمانه‌دن خنزیر دوشدیکی یردن قالقه‌ماز . غنم شو حالیله آز وقتده هلاك اولور . فرس قان‌تره باتوب نفسی‌دارالمقسزین هیچ برخدمت ایفاایده‌مز و آندن ماعدا معرف (یله دیبی) ده ظهور ایدن سعفه نامیله بر نوع اویوزلغه دوچار اولور . بقرده اوزیما واستسقا وسل الرئه وسکته کبی نتایجی وخیم آفاتی دعوت ایدر .

فرط سمانه یه قارشـو اتخاذی لازم کلان تدابیر و تداوی حیوانك مأکولاتی تدریجاً تبدیل وصولرینـه بر مقدار سیرکه علاوه وبالتدریج آرتان تعلیم وحرکتله اشغال ایتمك واسباب موجبهٔ فرط سمانه‌دن حیوانـاتی هر وجهله صاقنمقدن عبارتدر .

٤٨٤ ـ فرق ☜ عقال.

٤٨٥ ـ فصد . (عملیهٔ ـ) . قان آلمق Saignée عملیـات صغیرهٔ جراحیه دن و قان چیقارمق ایچـون اوعیـهٔ دمویه‌نك برینی آچمقدن عبارت برعملیه‌درکه یاشرایینه ویا اورده‌یه تطبیق اولنور . واکر اوردهٔ شعریه یه اجرا قلنورسه او حالده عملیه‌یه ـ حجامت ـ دنیلور .

عمليهٔ فصد اك زياده عنقك نهايت اعلاسندن اسفلنه قدر تطول ايتمش اولان ورید وداجی اوزرینه وعنقك وسطنه تصادف ایدن نقطه سنه فلام دنیلان قان نیشتری مطرق دم وبونك مفقودیتی حالنده تعلمه صاپی اعانه سیله تأثیر ایتدیریلور .

اصول عملیه : صول الك باش وشهادت پارمقلری آراسنه آلنان قان نیشترینك کسکین وسیوری آغزی و ریدك تام قطری اوزرنده عموداً طوتلمش ایکن مذکور صول الك صوك ایکی پارمغیله دورانی تبطئه ایدرك وریدی شیشیرمك ایچون اوزرینه تضییق وبو اثناده صاغ الده کی مطرق دم یاخود آنك یرینه قائم اوله جق دیکر بر آغاچ ایله طوغریجه اوریله رق قان چیقاریلور . حیوانات صغیره مبذع (لانست) دنیلان کوچك نیشتر ایله فصد ایدیلور .

بقردن قان آلنمق ایچون دها قوتلی وبیوجك ناملولی قان نیشتری قوللانلدیغی مثللو وریدی شیشیرمك اوزره حیوانك بیونی بر باغ ایله صیقیلور .

دمی توقیف ایلمك ایچون صول الك باش و شهادت پارمقلریله چکمامکه دقت ایدرك برلشدیریلان شفتان فتحه یه برطوپلوایکنه کچیریلوب بودخی یاکتان ایپلکی یاخود قویروق ویاخود یله نك بش آلتی قیلندن یاپیلان قان باغی (قازیق یاغی) ایله ربط وثابت قلنور . باغلارکن چکمامك وباغلادقدنصکره اوجلرینی مقراص ایله کسمك وبراز صغوق صو اوروب حیوانی یرنده بیونی دلك ایده مامسیچون قیصه باغلامق و یولارینك بیونی صیقمامسنه دقت ایتمك مثللو تدبیر واحتیاطلرك کافه سی جمود دم (طرومبوس) وقوعی خوفنه مبنی درپیش والتزام ایدیلور .

٤٨٦ ـ فقاع . Pemphigus حیواناتده ظهوری نادر اولان بو

علتی «دوموسسی» پومپادورحاراسی آیغیرلرنده وکلبلرده مشاهده ایتمشدر.

اسبابی : مبهمجه اولوب «مه‌نیه‌ن» ك رأیجه فساد بنیهٔ غورمیدر.

اعراضی : مـادهٔ مصلیه ایله مملو فقاعات (قبارجقلر) ك اندفاعیله انلردن بر مایعك جریانی وقشر تحصلی وتفلس (پول‌پول اولمه) واواثناده التهاب موضعی‌نك انحلالیدر. اندفاعات فقاعیه‌حرقه وقوعنده ولصق منفط استعمالنك نتیجه‌سی اولەرق دخی ظهور ایدر.

تداویسی : مواد مصلیـه یی تخلیه ودلك واحتکاکدن اجتنـاب وغلیسرینله تیمار ایتمك وداخلاً مسهللر ویرمکه‌در.

٤٨٧ ـ فقدان لبن ☚ تیبس اثدیه.

٤٨٨ ـ فقرالدم. قانسزلق. Anémie کتلهٔ دمویه‌نك قلت یاخود کریوات دمویه نسبتنك ضعف کسب ایتمش اولمسندن عبـارت اولان بو علت هر جنس حیوانده ظهور ایده‌بیلور.

اسبابی : هر درلو نزف وغیر کافی غدا وفوق التحمل خدماتدر.

اعراضی : اغشیهٔ ظاهره صولوق وحیوان ضعیف وبی طاقت وضربان قلب دخی ضعیف وعجول ونبض کوچك واورده سونوك وحرارت بدنیـه متنزل ووظیفهٔ هضمیه مختل اولور. انهـار (نفس دارلغی. طیقانمه) حیوانه حتی بر خدمت خفیفه اثناسنده بیله عارض اولەبیـلور. مرض مبحوث دائمـا مختلف الموضع اوزیمالر ایله ترافق ایلر. سیری بطیئدر.

تداویسی : حیواناتی اسـباب مذکوره تأثیرندن محافظه قصـدیله خدمتلرینی تخفیف وغدالرینی تزییـد واك ایی مأکولات ایله تغدیه ومستحضرات حدیدیه ومواد مره ومطبخ طوزی مثللو مقویات اعطـا

ايتمليدر . فقر الدم اكر نزف جرحى نتيجه‌سى ايسه «جنوه‌لى روسسه‌ل» اصولنجه نقل دم تجربه قلنمليدر .

٤٨٩ ـ فلج اسفل . Paraplégie امراض تيفوئيديه ومرض جماع فرس وحماى ولادئ بقر وتخرش قطئ اغنام دنيلان علل واسقامك جملهٔ اعراضندن معدود اولمغله تداويسيچون امراض مذكوره مباحث مخصوصه‌سنه مراجعت اولنه .

٤٩٠ ـ فلج عضلات كتفيهٔ فرس . Paralysie des muscles de l'épaule.

اسبابى : اجراى عمليات اثناسنده اطرافك ربطى ايچون اوموزلرك پك زياده زورلانمسى نتيجه‌سيله ضربه ومصادمه‌دن متحدث رضوض عصبيه‌دن حصوله كلور .

اعراضى : اوموز ايلرولمكده دوچار مشكلات اولوب ظلف يره سورتيله‌رك حركت ايدر وحيوان توكزير . بو قاغيلق وديزلر بيله يره تماس ايده‌جك درجه‌ده اوكه آيقيريلار . ناحيهٔ كتفيه كسب ضعف وتحافت ايدوب نتوء كتفى خارجه بر چيقنتى كبى تبارز ايدر .

تداويسى : فلج مبحوث خدر موقت كبى بر شى اولمقدنناشى برقاچ دلك اجراسيله بر طرف وزائل اولور . ثبات ايتديكى حالده منفطات تطبيقنه وحمولهٔ منفطه الصاقنه‌واكتواى بالناره وجريان القتريقى‌يه احتياج كوسترر .

٤٩١ ـ فلج وجهى . Paralysie de la face suite d'abatage

هرجنس حيوانده خصوصيله جنس فرسده حيوان ياتيرلمق ياخودطول

مدت یاتمق سببیله ضفیرات تحت وجنیه نام عصبك ضغط اولنمسندن ایلرو کلور. شفتان ایله اجنحهٔ انفیه‌یه دخی سرایت ایدر. فلج مبحوث اکر وحید الجانب ایسه اعضای مزبوره معلول اولان جهتك مقابلنه طوغری چارپیلورکه بوکا ـ لقوه Hémiplégie faciale ـ نامی ویریلور. صالیا آقار اجنحهٔ انفیه منقبض اولور هوانك دخول وخروجندن آز چوق قوتلی اصوات حصوله کلور.

تداویسی: مواد منبهه ویا منفطه ایله یاخود قوری قوری‌یه دلك ایتمك اکر زائل اولمزسه الکتریق قوللانمق اقتضا ایدر.

۴۹۲ ـ فلغمون منتشر. Erysipèle phlegmoneux. Phlegmon diffus.

اسبابی: جروح ورضوض وجرذ.

اعراضی: اوچ دوری شاملدر: ۱) التهاب ۲) تموت ۳) تخشکر.

حمی وحرارت ووجع وتورم موضعی وبعضکره نقطات (صو طولو قبارجقلر) وصلب ومقاومتلی اوزیما حاصل اولوب بعده نقطهٔ مریضه تماماً یاخود قسماً تموت ایدر. اندنصکره مذکور جزؤ متموت آیریلوب دوشه‌رك ترك ایلدیکی آز چوق بسیط بر جرحه‌دن اوصاف مختلفه‌ده قیح حصوله کلور.

تداویسی: حمامات واغسال وضمادات وتشریط (مشرطی صاپلایه‌رق نوعما حجامت ایتمك) وتوسیع تفریج ایله‌در [جرذ بحثی دخی مطالعه اولنه].

۴۹۳ ـ فلغمون منکب فرس. Phlegmon de l'épaule الك زیاده آرابه حیوانلرنده کوریلور.

اسبابی : حاموطك یاخود کوکسلکك تضییقیله حلیهٔ عضدیه دنیلان عضله‌نك الیافنده تمزق وتفرق ورض وقوعی وضربه تأثیری وغورم ظهوریدر.

اعراضی: اوموزده تنبج (شیشمه) والم وحرارت وعمیقاً تقیح ونادراً فرق اولنـه بیلان تموج وتقیحـك عمیق ومقدار قیحـك جزئی اولمسی اسبابنه بناءً تنبجده طول مدت دوام وثبات مشاهده ورؤیت اولنور.

تداویسی: ادویهٔ منضجه(اولدیریجی ادویه) استعمال ومشرط واسطه‌سیله بزل ونقطه داغ تیموریله اکتوا ایدلمك مقتضی وقلع واستیصال وواسعاً شق ایتمکدن صاقنمق لازمدر. قیح ولو پك جزئی اولسون تخلیه ایدیلنجه سریعاً التهاب وامتلا دخی زائل یعنی التیام مکمل حاصل اولور. قوشوم طاقلرینك اصلاح وتنظیمی واوجاره‌نك تدارکیله ناحیهٔ کتفیه‌نك تضییقدن تخلیصی اقتضا ایدر.

٤٩٤ ــ فوربور ☜ داء الرجل.

٤٩٥ ــ قان آلمق ☜ فصد.

٤٩٦ ــ قان توکورمه ☜ نفیث دم.

٤٩٧ ــ قانسه. قورصاق ورمی. انبساط غیر طبیعیٔ مری. Jabot بونام ایله معلوم اولا علت مرینك غیر طبیعی توسعندن عبارت اولوب بارکیر ایله مجترات کبیره‌ده اکثریتله مشاهده اولنور.

اسبابی : ضربه ورض وسوندا استعمالنده‌کی مهارتسزلك نتایجندن مرینك ییرتلمسیدر.

اعراضی : حیوانده یوتمق ایچون کوجلك وقوصمق ایچون زورلانمق کوریلور. علت مرینك قسم عنقیسنده بولندیغی حالده اشاغیدن

يوقارويه صيوانه‌رق تخليه‌سى قابل اولان سرت و وجعسز قبا بر شيش لمس ايله تحقيق اولنور. اكر قسم صدريسنده ايسه او حالده تشخيصى محال اولوب يالكز مواد مستفرغه‌نك معده‌يه مخصوص اولان اكشى رايحه‌يى نشر ايتمامسندن معلوم اوله‌بيلور. مرض مبحوث تسلط ايتديكى حيوانى ضعفه دوچار ايدر.

تداويسى: اجراسى توصيه اولنان عمليات پك چوق دفعه تأمين موفقيت ايتمامشدر. بنابرين حيوانه يارمه يولاف ياخود آرپه وقيلمش اوت وجذور وصودن بشقه شيلر ويرميه‌رك اويله‌لكله كرفتار ضعف ونحافت اولمامسنه چاره‌جو اولمق مناسبدر.

٤٩٨ ـ قالچه‌دن آقسامق ☜ عقال.

٤٩٩ ـ قبارجقلى اويوز ☜ جرب جرابى.

٥٠٠ ـ قبا قولاق ☜ داء النكفه.

٥٠١ ـ قتمرلى طرناق ☜ داء الحمار.

٥٠٢ ـ قحول. ضمور. قوريلق :Atrophie. Marasme عموماً بدن حيوانينك ياخود اقسام بدنيه‌دن بعضيسنك نحافت فوق العاده سى يعنى قوريلغيدر. كافهٔ حيوانات اهليه‌نك قحول وضموره اصابتى قابل وحالبوكه فرسك دوچار اولمسى ديكر حيواناتدن دها سهيلدر. فرس بر قاچ كون ظرفنده بو درجه زبون اولدينى حالده استرا ايله حمار سميزلكلرينى طول مدت محافظه ايده‌بيلور.

قحول درجه‌سنده كسب نحافت ايتمش اولان باركيرك قيللرى صولغون وقبا وبيونى افقى وقولاقلرى دوشوك وكوزلرينك جلا ورونقى سونوك وعظامنك چيقنتيلى نقطه‌لرى فيرلاق وبوكورلرى بانق والحاصل بدننك

هيئت مجموعه‌سى متحرك بر اسكلتدن بى فرق كورينور . مشى وحركتى غير منتظم ونا تمام ومشكل اولور .

قحولك اسباب موجبه‌سى : ١ ـ الك زياده اعضاى هضميه‌نك حاد ومزمن امراضى ٢ ـ جرب وعره ورعام مثللو امراضك دوراخيرلرينه وصولى ٣ ـ كلبده مرض كلاب ٤ ـ بقرده سل الرئة بقره ٥ ـ بوينوزلو حيوانلرك دوسنطاريا‌سى ٦ ـ كافة حيوانات اهليه‌ده ديدان امعا وعلى الخصوص دود الوحيد (دود شريط) ٧ ـ طول مدت دوام ايدن كثرتلى تقيح وافراغات وفيره (اسهل كبى) وانزفه وتعرق واوجاع وآلام شديده ومديده ٨ ـ سيرى بطى واعراضى خفى اولان ازجمله التهاب فم وتقلص تشنجىء بلعوم كبى يوتمغه وفعل هضمه خيلولت ايدن امراضك نظر دقته النه‌مامش اعراض متقدمه‌سنه قحولك خلف اولمسى ٩ ـ يل يوتانلرده اعضاى هضميه‌نك سوى حالى ولعابك ضياعى كيفيتلرينك قحولى وجوده كتيرمسى ١٠ ـ حيوانك ديلى كسيك بولنمسى كبى حصوصات ايسه ده لكن الك باشلى سبيلر اوت قحطى وبوزوق مأ ـ كولات اعطاسى وحيواناتى دقت و حسن محافظه ايتمامزلك وتعب فوق الطاقه كتيره‌جك آغير ودواملى خدماتده قوللانمقدر .

تداويسى : سهولت هضمى دوشونيله‌رك ابتدا حجماً از وقوهٔ مغديه‌سى وافر اولان مأ كولات ايله منتظماً بسلنمك و بيدر پى بودرلو مأ كولاتك مقدارى آرتيرلمق لازمكلوب انواع حيواناته كوره تغديه‌نك اختلافى بحثنه كلنجه اكل نبات واكل لحومك قحولنه قارشو غداى يومى‌يه ابتدالرى مفرح قلب (قورديال) ومؤخراً ادويهٔ مقويه ومواد مره قارشديرمق وباركيره مذكور موادى مأ كولات دقيقيه ويشيل اوتله مخلوطاً ويرمك وبقره كوكلر (پنجار وحاوچ كبى) ايله كذلك

حبوبات نجیلیه (آرپه ویولاف کبی) ایله مخلوط طوز یدیرمك کلبی دخی اولاً سوت بعده چوربا وپشمش ات ایله بسلمك لازمدر .

۵۰۳ ـ قدام القلب ☚ جمرهٔ عرضیه .

۵۰٤ ـ قراپو . داء ضفدعی Crapaud ذو الحافرده حافری افراز ایدن جهازه مخصوص بر مرض اولوب تداوی ایله دفعی مشکل وشفا والتیامی طول زمانه محتاجدر . طرق واسواقی مستوی ومنتظم ومحافظهٔ صحت حیوانات تماماً ملتزم اولان مملکتلرده نادراً ظهور ایدر .

اسبابی : پك معلوم دکلسه‌ده محال راطبه وحیوانك چامور ایچنده اقامتی اولوب «مه‌نیه‌ن» بو علتی کرافیتون دینـلان طفیلاتدن برینـه اسناد ایتمکده‌در. اجناس عادیه‌دن خصوصیله لنفائی البنیه اولان حیوانات الك زیاده مرض مبحوثه مستعددر .

اعراضی : برویا برقاچ آیاغك چتاللرینك یانلرنده‌کی خلال جانبیلرده صیزتی کوریلور وچتاللری سـتر ایدن ظلف تلین واورادن غایت بد رایحه‌لی برمادهٔ مصلئ جبنی ترشح ایدر .

علت مبحوثه بعضاً بوقاغیلغك بوکونتیسـندن ظهوره ابتدا ایدرکه او حالده ناحیه‌یه متعلق اولان حویه‌ده جلد بجاغه صـو طوپلانمه‌ده‌کی حالی اظهـار واثر علت انسجهٔ مفرزهٔ ظلفی وصحن قدمی اضرار وآن بان ایلرولمسیله انساج قدمیه فرط نمو وضخامت اکتساب ایدر . حلیمات قطیفویه وورقات نسج ورقینك تشکیل ایلدیکی اور طبیعتلی ممه شکللی وآیروجه فورچه‌کبی محصولات مرضیه سرتلشوب ظلف قوامنی کسب ایده‌جکی یرده رایحهٔ متعفنه نشر ایدن برخلطك افرازینه مقر اولور . مذکور فرط نمو اله افرازات طرناغی ایبره‌رق خارجه اکثریا خلال

جانبیلرده بر مخرج کشاد ایدر . اشبو ترقیات دائمهٔ مرضیه وریقات نسج ورقیهٔ قدمی‌یی استیلا وحافری برقاچ پرندن فك وافنا ایتمکله حافرك شکلی متغیر واجزای خلفیه‌سی متوسع اولور وشو انفکاك ومحواتصالات ایلرولدکجه حصوله کلان وقولایلقله قانایان ادران شکللی کوچك چقنتیلر نسج تحت قرنی ونسج مولد الظلفك محصول فرط تمونلدن بشقه بر شی دکلدر . داء ضفدعی‌یه مصاب اولان حیوانده طوپاللق یا هیچ بولنمدیغندن یاخود پك آز اولدیغندن اوزونجه بر مدت استخدام ایدیله بیلور . داء مجوث بجاغه صو طوپلانمه علتیله رفاقت ایلدیکندن هر ایکیسنك عین طبیعتده ایدوکی ظن اولنور . مدت التیامی مرضك اسکیلکی نسبتنده طول چکر . صحت عمومیه‌یی اخلال وتغییر ایتمز .

تداویسی : طرناغی حصوله کتیرن اعضانك افعال افرازیه‌سنی تعدیل ایتمکدن ماعدا تدبیر دیکر التزامی جائز اوله میه‌جغنه بناءً اعضای مذکوره‌نك کرك الات وکرك کاویات عمیقه تأثیریله ممکن اولان خرابیتندن کف ید وانجق امر تداوی‌یه کل یوم دقت ایتمك لازمدر .

حافرك زوائدی کسیلوب النه‌رق علته مصاب اولان ناحیه‌لر آچیلور وتیمارینه مساعد اوله‌جق بر طرز مناسبده مربوط بولنان نعلك ارتباط ایتدیکی نقاط اداره ومحافظه اولنور . عملیاتك اجراسی زمانینده صحتده بولنان اجزایه دخی تجاوز ایتمك مرجح وموافق مصلحتدر چونکه بعض دفعه اجزای مریضه‌دن آلیقونیلان اك کوچك بر قطعه بالآخره علتك یکیدن ظهورینه نقطهٔ بدایت اوله بیلور . بوائناده ادران شکللی چیقنتیلر دخی درین کسلمه‌رك یوزدن تراش ایدیلورجه‌سنه تمیزلنور یعنی کسب ضخامت ایدن نسج مولد الظلفك افنا وتخریبندن چکینیلور وزیرده کوستریلان مواددن هرقنغی بری بتون نقاط مریضه‌یه‌وضع ونشر وانك

اوزرینه تطبیق قلنه‌جق اولان تفتیك یاخود اوستوپو دخی جبیره (قیرقجی تخته‌سی) لر ایله ضبط وضغط ایدیلور .

تیمارلری صیقیجه یعنی هر کون وبلکه کونده ایکی دفعه تبدیل وهر تیمارده ناحیهٔ مأوفه‌یی لایقیله ملاصق اولمیه‌رق سورمش اولان طرناقدن تجرید وظلفك ایو طبیعتده کلشمسنه انتظار وچتالك یانلرنده‌کی خلال جانبیلری تخریبدن اجتناب ایتمك اقتضا ایدر .

قطران نباتی وقیره‌ئوزوت وپترول (معلوم غاز) وحامض فنیك وقطران فنیکی مثللو محصولات مولدة الحراره‌دن فائدهٔ عظیمه استحصال قلندیغی کبی کبریتیت حدید وفوق قلور حدید ایله خلیت نحاس (جنکار) وکبریتیت نحاس (کوز طاشی) دینلان املحهٔ حدیدیه ونحاسیه‌نك کرك سفوف وکرك محلوللرندن وحامض کبریت وحامض آزوت وحامض قلور مولد الما وماء رابل وخمیر پلاس وشاب مکلس وحامض آرسنیق وقلور اتموان وقلور توتیا مثللو مواد کاویه‌دن دخی تخریبات عمیقه‌یه میدان ویرلمامسی شرطیله صورت مطلوبه‌ده استفاده اولنور .

حیوان مریضك کوزل بسلنمسی ورطوبتلی محللرده آرام ایتدیرلماسی وداخلاً ارسنیق ویرلمسی خصوصلری تأمین موفقیته مدار اولان مواد اصلیه ومهمه‌دندر .

۵۰۵ ـ قراپودین ☚ قرحهٔ اکلیل .

۵۰۶ ـ قرحهٔ اکلیل. قراپودین ☚ داء الحمار.

۵۰۷ ـ قرحهٔ آکله . Lupus قیون وکچی وکلبده ظهور ایدر.

اسبابی : مبهمدر .

اعراضی : دفعةً جلدده تحصل ونسجك اعماقنه تأثیر ایدن التهابی

برقرحه اولوب اوتار وعظام وسائر انساجی دخی رخنه‌دار وتخریب ایدر .

تداویسی : ماء رابل یاخود آق سلمن ایله اکتوا وماء فنیکی ایله غسل وزیت قاد ایله تیمار ایدلملیدر (غاسپاره‌ن).

٥٠٨ ـ قرحهٔ افرنجیه ☚ مرض جماع .

٥٠٩ ـ قرحهٔ افرنجیهٔ اذن . Chancre des oreilles صدفهٔ اذن حافه‌سنك تقرحندن عبارت اولوب یالکز کوپکده وخصوصیله قولاقلری اوزون وصارقق اولنلرنده وقوعبولور .

اسبابی : کلبی قولاغنی قاشیوب طرمالامغه وصارصوب سیلکمکه مجبور ایدن وخز (کنه وسینك کبی موذیاتك صوقمسی) ومزق وائتکال (صیرله آشنمه) مثللو اسبابك طریانیله جزؤ مأوفك تندب ایده‌میه‌رك قانایوب طورمسی وتورم وتصلب ایدرك بالسهوله اوزولوب یرتلمغه مستعد بولنمسی وغضروفك حصه‌دار تأثر اوله‌رق التهابلنوب تدریجاً تغیر ایتمسیدر .

تداویسی : قولاقلرك بزدن مصنوع کیسه ایچنه آلنوب محافظه ایدلمسی برتدبیر اساسی اولمغله برابر تأمین حصول مقصده‌ده کفایت ایدر . اکر ایتمزسه او حالده قروح حجر حجیم یاخود کبریتیت نحاس ایله داغلانور . واکر قروح قولاغك سربست جزؤنك وجه داخلیسنه انتشار ایدرك اوراده اورام واکیاس مصلیه حصولنه سبیت ویرمش ایسه بونلری طولانی شق وحصوله کتیریلان یاره‌یی صبغ ایود ویا فوق قلور حدید ایله تیمار ایتملیدر.

٥١٠ ـ قرحهٔ خیشوم ☚ نتانت انف .

٥١١ ـ قرق بايرك طيقانمسى ☜ انسداد حفت .

٥١٢ ـ قرنجه‌لى طرناق ☜ داء النمل .

٥١٣ ـ قره برون ☜ قوبای ضوائن .

٥١٤ ـ قره صو ☜ كنه .

٥١٥ ـ قره‌قوش ☜ استسقای مفصل مأبض .

٥١٦ ـ قلاع ☜ داء جاورسيه .

٥١٧ ـ قمع ☜ استسقای مفصل كعبى .

٥١٨ ـ قوبای اصفر . قوبای بثوريه . امپتيغو . Impétigo قاعده‌لرى قرمزى بثورات صغيره شكلنده الك زياده دوداقلرده مشاهده اولنوب تجمد ايدن مايعات متحصله‌سندن صاريجه برقبوق و آنك التئدن انفراز ايدن مادهٔ مصليه‌نك قوريمسيله مذكور قبوق كسب ضخامت وخشونت ايلر . مرض مبحوث بدن حيوانينك جلدى رقيق اولان اقسامنى استيلا ايدر .

تداويسى : نظافته اهتمام وتنكار (بوراقس) ويا شابلى ايليق صولرله غسل ايديلور .

٥١٩ ـ قوبای راطبه ☜ اكزيمای قوبى .

٥٢٠ ـ قوبای ضوائن . قره برون . Bouquet. Noir museau. قيون ايله كچى‌يه مخصوص اولوب تحصل ايدن قشرينك قاپلامسيله مذكور حيوانلرك يوزلرنده اسمر رنكلى ماسكه ايله ستر ايدلمش كبى بر منظره وجوده كتيرر .

اسبابى : حيواناتى مردار آغيللرده اسكان وطبيعتى مخرش اولان يشيل اوتلر اعطا ايلمكدر .

اعراضی : شفتان واجفان واذن والحاصل وجهك جلدی اولاً حمرت وحرارت کسب وبعده تقرح ایدر . قروح ابتدا یابس ایکن مؤخراً چاتلایوب قیحی بر ماده مترشح وسائل وبونك قوریمسیله قوری وسرت بر قشر حاصل اولور که موجب اولدیغی وجع سببیله رفعی قابل اولهمدقدنبشقه سطحی تقیح ایتمکده بولنان جلددن دخی قان آقمغه باشلار. قشر مذکور اکثریا برلشهرك یوزی اسمر وکنیش بر ماسکه ایله ستر ایدرجهسنه قاپلار . مرض مبحوث رمد خارجی والتهاب فم کبی عارضه لرلهده ترافق ایدر وشفتان ایله لثاثده حصوله کتیردیکی جرحهلر مضنع وازدرادی کوجلشدیرر . علتك ایام معتدلهده ایکی اوچ هفته وایام حارهده سینك وتوز مثللو وسائط مخرشهنك وجودندن طولایی دها زیاده دوامی ممکن اولور .

تداویسی : بعض استثنا آتدن صرفنظر علت کندیلکندن التیامپذیر اولورسهده حیوانك وجودجه وخصوصیله اکل ومضغجهدوچار مشکلات اولیشی ضعف و نحافتنی انتاج وحاصلاتنك تقلیله صاحبنی اضرار ایتدیکندن ایشی طبیعته حواله ایتمهرك یوزده کی قبوقلرك بر آن اقدم دوشمسیچون عادی ومسکن پوماتهلر طلا وداخل فمه دخی سرکنجبین ایله غرغرهلر اجرا ایتمك وحیوانات موذیه ومخرشهدن محافظهلری ایچون ترتیب آتی ایله مریضك یوزینی یاغلامق مناسبدر .

خذ : بزر یاغی ٥٠ درهم اعشاری

کتول ٤٠ » »

اوجاق قورومی م . ك .

بزر یاغیله کتولی بعد الخلط بر قوام مناسب کسب ایدنجیه دکین قوروم علاوه ایدیلور .

۵۲۱ ـ قوبای فرقیریه ☚ حزازه .

۵۲۲ ـ قوبای یابسه ☚ حکه .

۵۲۳ ـ قودوز علتی ☚ داء الکلب .

۵۲٤ ـ قورب ☚ کیاس .

۵۲۵ ـ قورد اشن ☚ انجری .

۵۲٦ ـ قورصاق ورمی ☚ قانسه .

۵۲۷ ـ قورناج ☚ تنفس صفیری .

۵۲۸ ـ قوریزا ☚ نزلهٔ انفیه .

۵۲۹ ـ قوش قنادی ☚ ظفره .

۵۳۰ ـ قولنج ☚ سانجی .

۵۳۱ ـ قویروق کسمك ☚ بترذنب .

۵۳۲ ـ قیرپمه‌وقیرچان Barbe. Barbillon. قیرپمه وقیرچان نامیله بین الاهالی معلوم وبرنجیسی غمدن زیاده بقره ایکنجیسیدخی یالکز کلبه مخصوص اولان شو ایکی علتی فرانسزلر بروجه بالا تك برنام ایله طانیدقلرندن علتین مذکور تین حقنده « ده‌لوار » ایضاحات آتیه‌یی درمیان ایتمکده ایسه‌ده انجق او ایضاحاتدن استنباط قلنه‌جغی وجهله خلقمزك کلبه مخصوص اولمق اوزره طانیدیغی ـ قیرچان ـ ی فرانسزلر بارکیرك امراضندن عد ایدرك طبق بزمکیلرك کلبه اجرا ایلدکلری عملیه‌یی انلر بارکیره تطبیق ایتمکده‌درلر .

« ده‌لوار » دیورکه : اکثر حیوانات اهلیه‌نك لجام اللسانلرینك هر ایکی یانندہ وبراز دها اوك طرفنده لیفئ غضروفی برغشانك التوا سندن عبارت بردانه کوچك مه‌جکلر بولنورکه بونلر غددتحت لسانیه

قنوات مستفرغه‌سنك ثقبات سافله‌سنی محافظه ایدن بر سپر خدمتی ایفا ایدرلر . قدما مقلدی اولان نعلبند جهلاسی شو ایکی عضوی حیوانك یبوب ایچمسنه مانع و نحافتنه بادی بر علت صانوب کسوب چیقاررلر . « هورترل داربووال » ك بیانینه نظراً مذکور عضولره بعضاً بر التهاب عارض اولمغله قرمزی برشیش شکلی آلورلر و وجیع بولنورلرکه شوحالده حیوانك واقعا یبوب ایچمسی کوچلشور . تشفیه‌سی ایسه شق ایله بر از قان چیقاریلنجه اوراده موجود اولان نخرش زائل وبو صورتله مقصد دخی تمامیله حاصل اولوب هیچ بروقت عضوین مذکورینك قلع واستیصالنه حاجت کورنمز .

قیرپمه دینلان شی ایسه یالکز چتال طرناقلی حیواناته مخصوص اولمق اوزره دوداقلرك و آوورتلرك ایچ یوزنده یموشاق حدبه‌لر شکلنده کوریلان واغزی ستر ایدن غشانك جریبات مخاطیه‌سنك قنیوات مستفرغه‌سندن غیری بر شی اولمیان برچوق چیقنتیلردرکه بونلربرحالت مرضیه صورتی آلهرق حدندن زیاده اوزارلرسه جنس بقرده اکل وشربی اولاً متعسر وبعده مستحیل برحاله کتیروب ضعف ونحافتلرینه باعث اولورلر . بناءً علیه « قروزه‌ل » ك دخی بالتجربه تصدیق وتصویب ایتدیکی عملیه‌یه مسارعت اولنمایدر .

طرز عملیه : ایکی معاوندن بری اوکوزك بوینوزندن وبرونندن ضبط ایدر دیکری دیلی طوتوب چیقاره‌رق اغزك خارجنده بریانه طوغری چکر. عملیه‌یی اجرا ایده‌جك اولان دخی براکری مقراض ایله دوداقلرك و آوورتلرك ایچ یوزنده‌کی مذکور حدباتی درت بش صره قیرپوب براز قان آقتدقدنصکره حیوانه سیرکه ایله غرغره ایتدیره‌رك ایشه ختام ویرر . کنج طانه‌لردن بعضیلرنده بالاده ذکری قیرچان نامیله

سبق ایدن علت ظهور ایدوبده حیوانجقلرك مه آلمسنه مانع اولورسه همان لسانی تحتنده‌کی لاحقهٔ غشائیه‌یی شق وسیرکه‌لی صو ایله غرغره استعمال ایتمك اقتضا ایدر .

۵۳۳ ـ قیلهٔ دمویه . Hématocèle خصیه‌یه یاخود محفظاتنه دمك انصبابندن نشأت واجناس حیواناته خصوصیله جنس فرسه ایصال مضرت ایدن برعلتدر .

اسبابی: چفته یاخود بوینوزضربه‌سی ویا برحیوانك ایصیرمه‌سی کبی شدائد خارجیه اولوب کرچه عضوك الستیقی جلدی خارجده بر تفرق اتصال اثری کوسترمزسه‌ده حالبوکه اجزای داخله وعمیقه‌سی متمزق وانصبات دمه مجلس اولمش بولنور .

اعراضی : خصیه‌نك هر قنمی بریاننده سریع الحصول و آز چوق واسع برورم کوریلور . جلد سیجاق وکرکین وپارلاق والمناك اولوب ورم بدایتاً متموج وقان تحثر ایتدکدنصکره خفیفجه فرقعی (چترديلی) ودها صکره‌لری یکیدن عمیق وخفی برتموج پیدا اولور . حیوان معلول کوجلکله یورور و آپشلرینی آییرر وعمود فقاریسنی سرت ومحدب طوتار . وشیش اولان خصیه طرفنده‌کی بجاغنی خارجه طوغری تبعید ایدر . علت مبحوثه‌نك انحلال وتقیح ایتمك وغانغرن اولمق صوورتلریله نتیجه‌لنه بیلمسی ممکندر . قیلهٔ لحمیه وقیلهٔ مائیه وفتق محتنقدن فرق ایدلمسی الزمدر . بونده سابقه‌نك بیوك دخل وتأثیری اولوب وقوعی خصیه‌نك مکملیتی دوچار خلل ایدرسه‌ده علی العموم مهلك دکلدر .

تداویسی : استراحت ولفافهٔ معلقه (حفاض . سوسپانسوار) وضعی

وضمادات قابضه تطبیقی وماء بارد انسکابی ایله اولوب غلافی شق وعلقه‌نك افراغ وتخلیه‌سیچون مناسب احتقانلر اجراسی خصوصلرینی ده تجربه ایتمایدر . بو عارضه علیهنه آچیق ایدیچ ایتمکدن دها اعلا چاره اوله‌ماز.

۵۳٤ ـ قیلهٔ لحمیه . سرطان خصیه Sarcocèle خصیه و محفظاتنك ذاتی یاخود عرضی و باشلیجه جنس فرسه مخصوص اولق اوزره تصلبدر .

اسبابی : علی‌الاکثر التهاب خصیه نتیجه‌سی و«شوشو» یه کوره آغیر یوك آرابه‌لرینه قوشیلان حیوانلرك زیاده زورلانمسیدر .

اعراضی : خصیه‌یی کاملاً یاخود قسماً استیلا ایدن امتلای فوق العاده واکثریا بیضه ایله موردین‌منی (اپیدیدیم) دن مختلط والستیقیتسز برورم واکر قیلهٔ مائیه دخی موجود ایسه عمیق بر تموج حس اولنور. جلد کثیف وحبل ملتهب ودوالی کبی دوکوملی بولنور . قیلهٔ لحمیه دائما المناك اولمدیغندن حیوان مصابی طول مدت حالیله استخدام ایتمك ممکن ایسه‌ده طوپاللامغه و ایاغنی چکمکه و آپشنی اچمغه باشلاینجه دها زیاده ضعیفلمك واحوال عمومیهٔ صحیه‌سی مختل اولق مثللو نتایجی تسریع ایتمامك ایچون استخدامندن واز کچملیدر . قیلهٔ مجوفه یی تشکیل ایدن ورم آن بآن سرتلشوب وخصیه کسب ضمور ایدر. کتلهٔ متورمه اوزرنده بعض نقاط تقیح ایده بیلدیکی کبی محفظات دخی بیضه‌یه وحبله ملتصق اولوب قالور. بو علت علی العموم وخیم ایسه‌ده غیر قابل التیام دکلدر. قیلهٔ دمویه ایله فتق مغبنیدن فرق ایدلمك لازمدر.

تداویسی : خارجاً وداخلاً قوالانیلان محللرك فائده‌سی یوقدر بنا برین یکانه چاره‌سی طرز اجراسی آتیاً بیان‌ایدیلان عملیه‌یه مراجعت ایتمکدر .

طرز عملیه : غایه‌سی خصیه ایله حبلی ممکن مرتبه یوقاری‌یه قدر اجرای متغیره‌دن قورتارمقدن عبارت اولان بو عملیه‌نك اجراسیچون جلد وسعت کافیه‌ده شق ایدلدکدنصکره پارمقلر اعانه‌سیله بیضه وحبلی قاپلامش بولنان مادهٔ متصلبه آیرلمایدر . بو طرز مشروط قوللانمغه مرجحدر. بعضکره تغیردن سالم قالان حبلی بوله‌بیلمك ایچون خصیه‌یی پك زیاده رفع ایتمکه مجبوریت حاصل اولوب بو ایش بجرلدیکی نقطه‌یه بر اکری (مقوس) قاسو ربط ایدلمایدر. اکر بوکا امکان مساعداولمزسه قوتلی وصیقیجه بر رباط وضع اولنمایدر . نزف ایقاعندن بغایت خذر ایدلمك لزومنه مبنی عملیهٔ مجوثه‌نك حین اجراسنده انسجه مأوفه‌نك چوروك‌دینه‌جك درجه‌ده‌قیریلیجی وقوپیجی اولدیغی خاطردن چیقمامایدر. اکر حبل آفتدن تمامیله آزاده ایسه او حالده اجزای متغیره اوزرینه قوللانیله‌جق اولان جارش خطی (۹۸ نجی شکلده کوریلور.) قاسویه‌ده رباطه‌ده من‌کل الوجود مرجحاً بدل اولور. بعد العملیه تأسس‌ایده‌جك اولان تقیح ورمك انحلال وزوالنی تأمین ایدر .

۵۳۵ ـ قیلهٔ مائیه . استسقای خصیه Hydrocèle غلاف صفنی داخلنه مصل (سروزیته) ك انصباب و تراکم ایتمسیدرکه بعضاً اوزیمای اکیاس خصیه (ارتشاح طریقیله تکون‌ایدن استسقای خصیه) ایله تخلیط ایدلمك خطاسی واقع اولور . کافهٔ حیواناتده علی الخصوص فرسده حاد ومزمن اوله‌رق ظهور ایدر .

اسبابی : التهاب خصیه وخصیه یه اصابت ایدن مصادمه وضربه‌در . استسقای بطنه متتابع اولوب قیلهٔ لحمیه ایله دخی اختلاط ایدر .

اعراضی : اکیاس خصیه‌نك جسامت وخصیه‌نك امرودی برشکل

وصورت وورمك غایتله محدودیت کسب ایتمسی وجسامت فوق العاده سیله خصیه‌نك بجاقلر آراسنه صارقمسی وبجاقلرك آیریق یعنی آپشلرك پك آچیق بولنمسیله مشی وحرکتك کوجلشمسیدر. تراکم ایدن مادهٔ مصیله‌نك یوقاری‌یه دفع ورفع ایتمسیله بیضه لر غلافك جزؤ فوقانیسنده بولنور. جلد کرکین و پارلاق اوله‌رق عادتا اینجلمش کبی کورینـور. حرارت آرتار واکثریا حسیت آزالور. اشبو علتی فتق وقیلهٔ لحمیه وسـائره‌دن فرق ایتمك اقتضا ایدر.

تداویسی: علتی تولید ایدن اسبابك جنس ودرجهٔ تأثیرینه کوره مبرد وقابض ضمادات وضع والصاق اولنور. اکر مواد مصلیه تکثرو تراکمه باشلارسه وسائط مذکوره مفید اوله‌میـه‌جغندن او حالده تبزیله بالمراجعه شرابلی مرتبات وترجیحاً صبغ ایود ایله احتقان ایدیلور.

۵۳۶ ـ کبه لك ☚ حبل.

۵۳۷ ـ کزاز. طولوجه .Tétanos بو علت اصـابت ایتدیکی عضلاتده تقاص (چکیلوب بوزیلمه) صورتیله ظاهر وورونما اولوب هر جنس حیوانده بنفسـه وجوده کلدیکی کبی جرحی اوله‌رق دخی تکون ایدر.

اسبابی: برودت ایله پك جزئی وخفیف بیله اولان جرحه‌لردر.

اعراضی: قویروق وقولاق وچکه‌لر مثللو اقسام بدنیه‌نك سرتلشمسیله ابتدا ایدوب مدت قلیله کذراننده اعراض مذکوره کسب ازدیاد واشتداد ایدرك کزاز فکی ظاهر اولور.

کوزلر ثابت سیما مضطرب کرهٔ عین غشـای غامز (اوچنجی کوز قپاغی) ایله مستور بولنور. علت جرحی اولورسه اعراضك هر وقت

نقطهٔ مجروحه‌یه یقین بولنمسی لازمکلمز . علتك وجوده تعمیمی حالنده اطراف اربعه‌یه کرکینلك وسرتلك کلوب مفاصل غیر قابل انحنا ومشی و حرکت همان محال و علتك درجه‌سنه کوره عضلات سرت وکرکین وبعضاً محسوس وتلعب (صالیا آقمسی) کثیر ومناخر منبسط تنفس آز چوق سریع قویروق طوغری وکرکین اولور . جزئی بر تحرك وانتباه عضلاتك وجعلی توترندن عبارت اولان ـ معص ـ ی یاخود حرکات احتلاجیه‌یی ایجاب وانتاج ایدر . مریض اشتهاسنی ضایع ایتمزسه ده کزاز سببیله مأکولاتی آلمغه چیکنمکه یوتمغه مطلقا مقتدر اوله‌ماز . عضلات معصره‌نك تقلصی سببیله دخی علی العموم انقباضه واحتباس بوله کرفتار اولور . تنفس پیدرپی سرعتلنور . مادهٔ مخاطیهٔ فمیه وقصبیه آرتق دفع وافراغ اولنه ما مغه باشلار . نبض سرت وکوچك وغیر عجول اولوب انقطاع تنفسك ترقیسی نسبتنده اغشیهٔ ظاهره موراریر . حرارت بدنیه درجهٔ عادیه‌ده قرار وتوقف ایدوب مؤخراً بردنبره ترفع ایدیشی موتك تقربنی اشعار ایدر . علت قسمی اولدیغی تقدیرده اصابت ایتدیکی جزؤه کوره ـ کزاز قدامی ـ کزاز خلفی ـ کزاز جنبی ـ ناملریله بینلرنده فرق کوستریله‌رك تقسیمه چالشلمش ایسه‌ده تعبیرات مذکوره‌دن ـ کزاز فکی ـ مستثنا اولدیغی حالده دیکرلرینك تداوی نقطهٔ نظرنجه هیچ بر قیمتی یوقدر . مرض مبحوث اکثریا عمومی اوله‌رق ظهور ایدر . مدت امتدادی علی العاده قیصه‌جه اولوب عضلات تنفسیه‌نك تقلصی واو سببیله تنفسك وقوع انقطاعی زمانیله محدوددر . ذات الرئه ومحمصه (بسلنه‌مامکدن نشئت ایدن کمال ضعف) ایله ترکب واختلاط ایلر .

تداویسی : قطعی ومحقق دکلدر . مریضی مظلمجه بر محلده غایت

سكونت اوزره بولنديروب مغدى مشروبات ايله حالك اقتضاسنه كوره ١٥ و ٢٠ درهم اعشارى مستحضرات آفيونيه ويرلملى وتحت الجلد احتقان ايچون ٢٠ و ٢٥ عشير درهم املحهٔ مورفيندن هر قنغى برى قوللانلملى وكافور وقلوروفورم واتر تنفس ايتديرلملى قلورال اعطا وحيوان معلولى خصا ايتملى (پرودوم) ونقطهٔ مناسبه ولازمه‌ده خزع عصب عمليه‌سى اجرا قلنملى (آرلوانغ. تريپيه) وكزاز جرحيده يارەلرك حالى تنظيم واصلاح ايدلملى وهر ساعتده ٢٥ الى ٣٠ درهم اعشارى عطر ترمنتى ويرلمليدر (هارتن‌شتاين).

٥٣٨ ـ كساحه ☚ رخيطس.

٥٣٩ ـ كسر اضلاع. Fracture des côtes. قبورغه‌لرك الك زياده وسطده بولنانلرى وبونلرك‌ده چوق دفعه اقسام وسطيه‌سى قيريله‌بيلور. كسر مبحوث يا مكمل ويا غير مكمل ومنحرف ومستعرض وبعضكره مفتت (پارچه پارچه. طاغنق) اولور.

اسبابى: اكثريا اختيار بولنان ودها زياده سوء القنيهٔ كاسر العظم دنيلان علته كرفتار اولان حيوانلره ضربه وسقوط وسائره مثللو كافهٔ شدائد خارجيه تأثيراتيدر.

اعراضى: الم موضعى وحركت وفرقعه (چتردى) وقيريلان نهايت عظميه‌ده تحويل (تبديل محل عظم) ظاهر اولوب ذات الجنب موضعى سببيله دخى تنفسك نظامنه خلل كلور. اكر ضلع مكسور رئه‌يى جرح ايتمش ايسه نفيث دم وذات الرئه وبو حاللرده انتفاخ رئه تحصل ايدر وبراز وقت صكره آز چوق منتظم وواسع ندب عظم تشكل ايتديكى كوريلور وفتق رئه دخى مشاهده اولنور.

تداویسی : اکر اضلاع تحول ایتمامش ایسه منفطات تطبیق ایدیلور . اکر تحویل ایتمش ایسه خارجه طوغری فیرلامش اولان اوجی تضییق وداخله باتمش اوجی یرینه کتیرمکه عظم قصی رفع ایله معاونت وجار بندق (قورشون چیقاران آلت) استعمالنه مسارعت اولنور . وفتق رئوی حصولنده فوچی چنبرندن معمول قوتلی بر لفافه واسطه‌سیله اوستوپو یاخود یوك ایله تجهیز و آرالری املا ایدیلان بر تنکه لوحه‌سنی فتق اوزرینه تطبیق واو نقطه‌یی بو وجهله ضغط وتضییق ایتلیدر .

۵۴۰ ـ کسر حوصله . Fracture du bassin حوصله‌نك

هر قنغی بر جزئنك واك زیاده زاویهٔ خارجهٔ عظم خرقفه‌نك کسری حیوانات اهلیه‌ده اکثریا وقوعبولور .

اسبابی : سقوط وضربهٔ شدیده وبر کوچك قپودن کیرمك ایچون زورلانمه‌در .

اعراضی : کسر خرقفه : قطعه‌نك تغیر شکلی وزاویهٔ خارجه‌نك انحفاض وتنزلی یعنی چوکوب آلچالمسی‌در . اکر زاویهٔ لقمویه منخفض اولمش ایسه استقصای سرمی واسطه‌سیله بالسهوله تحقیق اولنه‌بیلور . عارضهٔ مجونه‌ده عرج کوزه چارپه‌جق درجه‌ده زیاده اولور .

کسر ورك وعانه : تغیر شکل او درجه ظاهر اولمدیغی حالده حیوان پك زیاده طوپاللار . طرف خلفیسی یره سوروکلنور حیوانك یاتدیغی یردن قالقمسی متعسر اولور . اکر کسر جوف لقمویه یقین اوله‌رق وقوعبولمش ایسه مشی وحرکتده امکانسزلق کورینور پك زیاده امتلا حصوله کلور بر ایکی کون صکره تحویل (تبدیل محل) ظاهر اولدیغندن اوحالده قطعه‌نك تغیر شکلی فرق اولنه‌بیلور .

تداویسی : کسر یالکز زاویهٔ خارجه‌ده ایسه منفطات یاخود بسیط اوله‌رق زفت حموله‌سی (شارژ) تطبیق ایتمك وحیوانی آصقی‌یه آلمق واکر زاویهٔ داخله‌ده وخصوصیله مفتت ایسه او حالده حیوانی اتلاف ایتمك مناسب اولور .

۵۴۱ ـ کسر شریان شزن . کسر قصبه Fracture de la trachée. قصبة الرئه‌نك کسری جلدك تحتنده ویاخود آچیق اوله‌رق تفرق اتصالیدر .

اسبابی : رض وجرحه‌در .

اعراضی : انصباب تحت جلدی نتیجه‌سی اوله‌رق امتلا وغایت زیاده انتفاخ حاصل وبروندن دم ایله مخلوط مواد مندفع اولور . قصبه‌نك دائره‌لرندن شکست اولدقلرك اوزرنده اثر انخفاض کوریلور . امتلا قصبه‌نك صدره داخل اولدیغی نقطه‌یه قدر اتساع وانصباب جنبی‌یی انتاج ایدرسه حال وخیم اولور .

تداویسی : مواد بارده وقابضه تکمید وتطبیق ومنفطات دلك ایدیلور . جرحه موجود ایسه قیحك جریانی تسهیل ونواسیر ایله خزائن قیحده دم وسائره‌نك تراکم وتوقفندن اجتناب ونظافته اهتمام ایدلملی واکر جرحه‌نك منظره‌سی ایو ایسه دیکلمایدر .

۵۴۲ ـ کسر فقرات . ستون Fracture des vertèbres. شوکیه فقراتنك کسری فرس ایله کلبده اکثریا وقوعبولور .

اسبابی : مصادمات شدیده ویوك آلتنده ویا آتلارکن سقوط وقوعی وبر عملیه اجراسیچون یاتیرلمش اولان حیوانك عمود فقاریسی زیاده‌سیله انحداب ایتدیرلدیکی صره‌ده فقره‌لردن برینك آراده یکچوق

صیقلوب ازیلمسی کبی احوالدر . شـو صوك قضـایه حیوانك انتراو واسطه‌سیله درت ایاغنی بر آرایه کتیرمك سبب اوله‌بیلور .

اعراضی : قضانك ظهوری اثناسنده فرقعه (چتردی چاتیردی) ایشیدیلور . حیوانده مجالسزلك وقیام خصوصنده امکانسزلق واطراف خلفیه‌ده فلج ظهور ایدوب سرم ایله مثانه دخی متأثراً مفلوج اولور . قسم قدامیٔ بدن تعرق ایدر . اکر تحویل وقوعبوللمامش وکسر یالکز نتواته منحصر قالمش ایسه شو حالده فلج مکمل اوله‌ماز .

تداویسی : برنجی حاله قارشـو راه تدبیر مسدوددر . حالت اخیره علیهنه منفطات تطبیق وخسـته‌یی استراحته ترك واکتوای بالناره مراجعت ایتمك ایجاب ایدر .

۵۴۳ ـ کسر قرون . Fracture des cornes. بوینـوزلرك قیرلمسی یا مکمل یاخود وتد عظمی ایله محدود اوله‌رق غیرمکمل اولور .

اعراضی : کدر ووجع وحرارت موضعیه وقرن مکسورده صاللانمق وفرقعه ایشـیدلمك وجهتنده‌کی منخزدن قان کلمك کبی حالات وبعضـکره‌ده بوینوز قیریلوب صارقمش اولدقدن بشـقه عظم قفادن بر پارچه‌سنی قلع ایتمش اولمق صورتنده بر خیلی آفات مشاهده ورؤیت اولنور .

تداویسی : بترقرن وبوینوزك شکلنه موافق اغاجدن مصنوع جبیره شکل ۱۴۲ استعمال وسیلان انف دموی علیهنه مواد عطریه وفنیکیه تبخیر ایتمکدر .

۵۴۴ ـ کسر عظم اکلیل . Fracture de la couronne .

حیوانات سـائره‌دن زیاده جنس فرسده وقوعبولان قضالردن اولوب

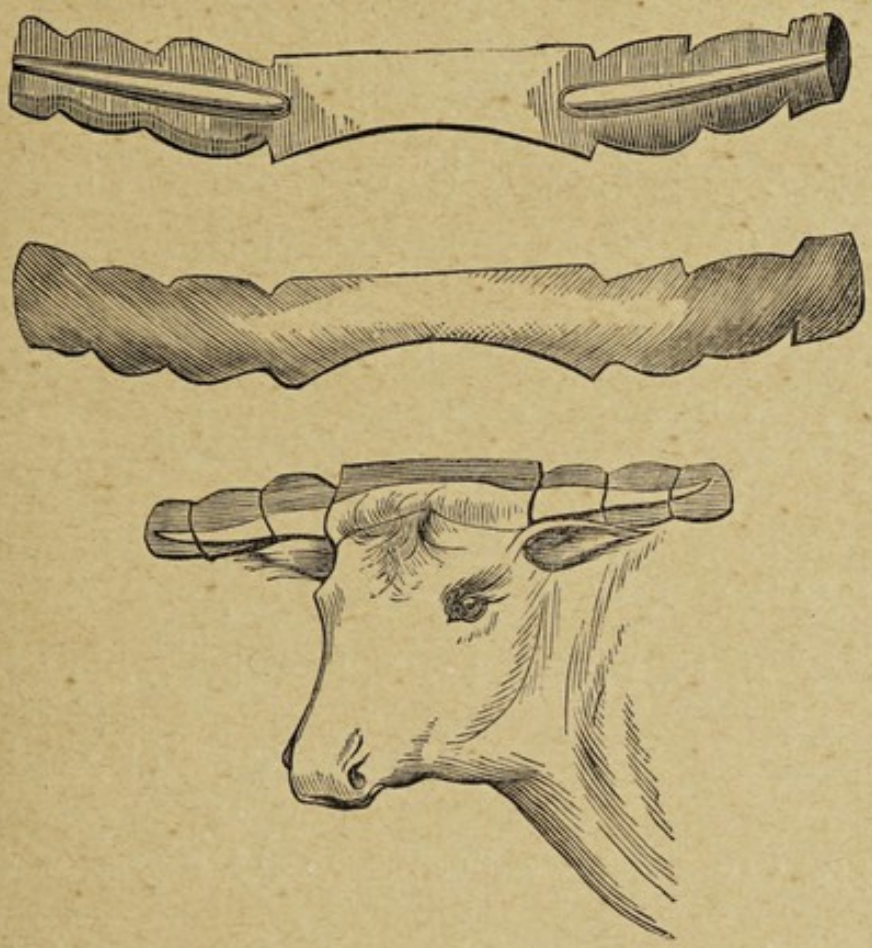

شکل ۱٤۲

ضربه ومصادمه و آیاغك بر خائله طوتیله‌رق زورلانمسی وسائره کبی اسبابك مداخله‌سیله تاج کمیکی قیریله‌بیلور.

اعراضی : زیاده‌سیله طوپاللامق وایاغی ارضه استناد ایتدیره‌مامك وناحیهٔ اکلیلیه‌ده خصوصیله براز طوتیلوب بوکولدیکی وقتده فرط الم حاصل اولمق ونادراً عظم مکسورده فرقعه حس ایدلمك مثللو عوارضدر.

تداویسی : کسر مجوثك عظام سائره‌نکیکنه نسبتاً التیامی اسهل ایدوکندن ناحیه زفت یاخود دیکر یاپشقان موددن بریله احاطه والصاق و بالدفعات منفطات تطبیق وحادثهٔ مجوثه‌یی متعاقباً اکثریا ظهور ایدن تورم سمحاق داغ تیموریله اکتوا ایدیلور. تدابیر

مسروده ایله یا کاملاً التیام حاصل ویاخود حیوانك مهما امکن استخدامی قابل اولور .

٥٤٥ ـ کسر عظم حوشب . Fracture du paturon. اطراف

قدامیه وخلفیه‌ده بسیط ومفتت ومنحرف ومستعرض وطولانی اولهرق بوقاغیلق کیکی منکسر اولور . اك زیاده شکل اخیر مشاهده اولنمقده‌در .

اسبابی : سقوط ومصادمه وجر شدید واياغك بر مانعه طوتلمسیدر اختیار حیوانلرده اك خفیف بر صدمه بو قضایه سببیت ویره‌بیلور .

اعراضی : بو قاغیلغك متحرك ومتزلزل بولنمسیله یره استناد ایدشده وجع وفرقعه حس اولنور . دائما دکلسه‌ده حوشبك شکلنك تغیری وبر قاچ شظایا (کمیك قیرینی . قیرنتیسی) نك دخی موجودیتی قضانك ظهوری آننده لایقیله معلوم اولوب بر ساعت صکره آثار التهابیه ایله مستور قالور . حیوانات صغیره‌ده بر ودها زیاده سلامیات (بوغوملر) قیریله‌بیلدیکندن تغیر شکل وتحرك ناحیه وفرقعه غایت ظاهر بولنور .

تداویسی : حیوانات کبیره ایچون حائز اولدقلری قیمته کوره بعض تدبیره تجربةً مراجعت ایدیلور : بعد الرد جبیره ولفافه‌لرله تقویه ایدیلان رچنه وزفتلی لصقه (یاقی) لر و «بورژلا» نك تیمورلی جهازی قوللانیلور . آلچی ایله قوتلندیرلمش سپورکه چوپی وکتان یاخود کندیر الیافندن ترتیب ایدیلان لفافه‌لر اوزرینه ینه آلچی‌یه باتیرلمش دیکر لفافه صاریلور . ومریض آصقی‌یه آلینور . حیوانات صغیره‌ده جرحه موجود ایسه خفیفجه صارغی ومحفظهٔ

معدنيه تطبيقيله محافظه ايديلهرك لفافهٔ موثوقه (bandage inamovible) واسطهسيلهده تحكيم قلنور . قيمتدار حيواناته عمليهٔ بتر اجراسنك سهولتنه مبنى تأخيرينه ميدان ويرلمز .

٥٤٦ ـ كسر عظم زند . Fracture du cubitus. هر جنس حيوانده مرفق يعنى ديرسك كميكنك كسرى على الخصوص عظم مذكورك ساعددن آيرلمق صورتيله وقوع بولدقده وخامتى پك زياده اولور .

تداويسى: ياپشيجى ياقيلر واسطهسيله طوتديريلان جبيرهلر و آنلرك اوزرينه دخى لفافهلر وضع وتطبيق اولنور .

٥٤٧ ـ كسر عظم رضفه . Fracture de la rotule. ديز قپاغى كميكنك قيرلديغى جنس فرسك غيرى حيواناتده نادردر .

اسبابى : چفته تصادفى .

اعراضى : مشى وحركتك عسرتى ياخود عدم امكانيدر . آياق يره سورينور نقطهٔ مأوفه تورم وتنبج ايدر . حيوان استراحت اثناسنده طرناغنك اوجنه خفيفجه باصار وغايت متألم اولور . لدى المعاينه يا تفرق اتصال ياخود شظايانك موجوديتى فرق و آفات عظميهيه دلالت ايليان جرحهٔ عميقه بالسهوله تعيين اولنور . تشفيه والتيامى بطى ومشكل ومكملاً وقوعى اندردر .

تداويسى : استراحت ورباط واك اعلاسى زفتلى ياخود دقسترينلى لصوق ممسكه (ياپشقان ياقيلر) ودوام اوزره قوللانيلان مواد منفطه ايلهدر .

٥٤٨ ـ كسر عظم ساعد . Fracture du radius. قول كميكى

بسيط ومفتت ومحور عظمه عمود ويا قلم وارى قيريله بيلور .

اسبابى : كافهٔ شدايد خارجيه‌در .

اعراضى : آياق وجيع وباصمق وايلرولتمك محال ناحيهٔ مكسوره‌ده صاللانمه مشاهده وصداى مخصوص استماع اولنور .

تداويسى : حيوانات كبيره ايچون « پورتال » ك زفتلى ياخود « بون فوند » ك آلچيلى ويا « روسينيول . ده‌لوار . لافونتن . لافوس » نامانك نشاسته‌لى جهازلرى و « بورژلا » نك تيمورلى جهازى وساژ لفافات قوللانيلور . حيوانات صغيره ايچون بعد الرد « پويخ » ك موثوق وغير موثوق جهازلرى Appar. amovible ou inamovible وايچى تويلو مقوادن معمول جبيره بر باشلى لفافه ايله تطبيق اولنور . ديكر لفافات دخى دقسترينلى ونشاسته‌لى و آلچيلى اوله‌رق قوللانيله‌بيلور .

٥٤٩ ـ كسر عظم عضد . Fracture de l'humérus. اجناس عديدهٔ حيواناتده بازو كميكنك انكسارى اك زياده حيوانات صغيره‌ده كورىلور .

اسبابى : جرح وضربه ومصادمه وعض (ايصيرمه) ايله بسيط ياخود مفتت واكثريا مائل اوله‌رق وقوعبولور .

اعراضى : اثر جرحه وامتلاى ناحيه ويره باصمقده صعوبت ويا عدم امكان وناحيهٔ مأوفه‌ده بر خفيف حركت واستقصاده صداى مخصوص و آز چوق حمى حاصل اولور .

تداويسى : حيوانات كبيره‌ده منتج موفقيت اوله‌ماز . حيوانات صغيره حقنده زفتلى ودقسترينلى لفافه‌لر تطبيق ايتمك مفيد اوله‌بيلورسه‌ده ناحيهٔ ابطيه‌يى صارارق قولى حركتدن آليقويمق فائده‌سزدر . « لافونتن » ك

لفافهٔ لاصقه‌سی (یاپشقان صارقیسی) ۵۰۰ درهم اعشاری شب مبلر ایله بر اولچك کئول شروب قوامنه کلنجیه قدر قینادلمق صورتیله ترتیب اولنور . لفافات سائره دخی قوللانیلور .

۵۵۰ ـ کسر عظم فك اسفل Fracture du maxillaire inférieur. آلت چکه‌نك کسری یالکز بر سطحنده ویا ایکیسنده بردن یاخود نقطهٔ ارتفاقنده ممکن اولور .

اسبابی : سقوط وضربه‌در .

اعراضی : قوس دندانی صاغه یاخود صوله ویا آشاغی طوغری میل وانحراف ایدوب آرتق فك اعلا اسنانیله تطابق قابل اولهماز . غیر طبیعی بر تحرك وفرقعه والم وانتباج وبعضکره‌ده شفهٔ سفلاده فلج وقوعه کلور . کسر نقطهٔ ارتفاقده وقوعبولمش ایسه چکه‌ده آزچوق چارپیقلق وفکك شعبه‌لرنده زیاده حرکت کوریلور .

تداویسی : ارتفاق نقطه‌سنك انکسارنده اسنان قاطعه‌نك بر معدنی تل ایله ربطی ایکی عظم مفارقك توحیدینه بادی اولهبیلور وینه بو درلو کسر فکیده‌چکه‌نك ایکی یانه وضع ایدیلان جبیره‌لر آغز آچیلیوب حیوانك یالکز امه بیله‌جکی قدر حرکتنه مساعد اولهجق وجهله ربط اولنور . بو حالده مریضه اغدیهٔ مایعه وپشمش حاوچ وسائره ویریلور. خلاف احوالده حیوان ضعیف دوشر وخویسزلق وعدم اطاعتی کسرك تقویه‌سنه مانع اولور .

۵۵۱ ـ کسر عظم فخذ Fracture de la cuisse اویلوق کمیکنك اجناس مختلفه‌ده انکساری ممکن وحیوانات کبیره‌ده التیامی محالدر .

اسبابی : ضربه وتحت احمالده ایکن سقوط وحیوانات صغیره‌نك

چيكنمسيدر . كسر مجوث عنق عظمده ياخود وسطنده ويا لقمهٔ عظم فخذده بسيط ياخود مفتت ويا مستعرض ياخود مائل اولمق اوزره وقوعبولور .

اعراضی : حيوانات كبيرهده كتلهٔ عضليه‌نك جسامتندنناشی تشخيص مشكلدر . آياق يردن كسلمش وطولاً قيصالمش ويره استناد ايله مشی كوچلشمش ونقطهٔ مأوفه شيشمش بولنور . بجاق طوتيلوب خارجه طوغری چكلديكی زمان حالت عاديه‌دن زياده آپشك آيرلديغی كوريلور. فخذه تطبيق صماخ ايديلورسه فرقعه ايشيديلور . حيوانات صغيره‌ده تشخيص پك آسان اولور .

تداويسی : حيوانات كبيره حقنده هيچدر . كلب وسائر حيوانات صغيره‌يه حمولهٔ زفت وطرف معلولك حركتنی تحديد ايتمك اوزره جبيره‌لرله دقسترينلی لفافه‌لر قوللانيلور . اكثريا بجاق قيصه قالور .

٥٥٢ ـ كسر عظم قصبه Fracture du tibia بجاق كميكی چفته ضربه‌سندن ياخود دوشمكدن هر حيواندە وسطدن ونهاياتدن مستعرض ومنحرف شكللرده قيريله بيلور واكثريا غير مكمل يعنی چاتلاقدن عبارت بولنور .

اعراضی : پك زياده طوپاللق ويورورکن اياغك اصلا باصه‌مامسی وقولك صاللانمسی ومعاينه اولنورکن زياده متحرك اولديغنك آكلاشلمسی وفرقعه ايشيدلمسی اولوب بعضاً ايكی نهايت مكسوره‌نك بربرينه‌كچمسيله قولك قيصالديغی وشيشديكی‌ده كوريلور . عظمك چاتلامش اولمسی حالنده كذلك عرج پك زياده ووجع وحمی فوق العاده اولمغله معاينه ايدنی چاتلاق حقنده شبهه وتردده دوچار ايدر . اشبو انشقاق عظم

دخی حیوان یاتارکن وقالقارکن بسبتون آیریله‌رق کسر مکمل حصـوله کتیرر .

تداویسی : حیوانات کبیره حقنـده فائده ونتیجه‌سزدر . حیوانات صغیره‌ده دقسترینلی لفافه وجبیره‌لر قوللانیلور . لفافاتی خارجه چیقنتی پیدا ایدن نقاط اوزرنده صیقمقدن غائغرن حصـولنه میدان ویرمامك ایچون اجتناب ایتملیدر .

٥٥٣ ـ کسر عظم کتف Fracture de scapulum حیوانات اهلیه‌ده نادرجه وقوعبولان قضالردندر .

اسبابی : ضربه وسقوط وچفته و آرابه اوقی تصادمیدر .

اعراضی : کسر مبحوث عظم کتفك عنقنده وناحیهٔ غلانودیه (عنابیه) یعنی حفرهٔ کتفیـه‌لرده یا منحرفاً یاخود طولانی اوله‌رق وقوعبولور . حیوان مأوف ایاغنی باصـه‌مدیغندن صچرایه‌رق یورومکه مجبور اولور وطوررکن ایاغنی آصار . صدای مخصوص ایشـیدیله بیلمك دائما ممکن اوله‌ماز . اکر کسر عنق عظم کتفده ایسه برجزئی تحویل کوریلور واکر زوایای عالیه‌دن برنده وقوعبولمش ایسه بالعکس تحویل یعنی تبدیل محل دخی بولنماز .

تداویسی : جزئیجـه وقوعه کلمش اولان تحویلك ردندن همان هیچ برفائده استحصـال ایدیله‌مز بنا برین عظم کتفك نهایاتی حرکتدن منع ایتمك ایچـون اوموزه کرك زفتلی یاقیلر وحاچ‌واری صـارغیلر تطبیق وکرك ناحیهٔ مأوفه تقویه وتحکیم اولنجیه دکین دوام اولنمق اوزره منفطلر تأثیر ایتدیرمك کافیدر . لفافهٔ کتفیه یاخود لفافهٔ « دەلوار » ایله ربط اولنور . ندب عظم حجملی اولدیغی حالده اکتوای بالنار توصیه قلنور.

شظيه (كميك قيرنتيسى) نك موجوديتى تحقيق اولنمش ايسه كسرك تقويه‌سى قابل اوله‌ميه‌جغندن اخراج خصوصنده اجراى عمليه‌يه مسارعت ايديلور .

٥٥٤ ـ كسر عظم وظيف . كسر مشط يدى . Eracture du canon اينجك كميكنك منكسر اولمسى ضربه وسقوط وشدائد سائره‌نك تأثيريله ممكن اولور .

اعراضى: آزچوق وسعتلى جرحه ويره باصه‌مامق و آياق صاللانمق وشظايا فرق وصداى مخصوص ايشيدلمك مثللو احوالدر . كسر مجوث مستعرضاً ومائلاً وقوعبوله‌بيلور .

تداويسى: حيوانات كبيره حقنده تداوى ايچون صرف ايديلان مساعى بيهوده‌در . حيوانات صغيره‌ده نهايات عظميه‌يى توصيل ايتدكدن صكره لفافهٔ موثوقه تطبيق قلنور . اكر كسر مفتت ايسه شظايا بعد الاخراج موجود اولان جرحه مضاد عفنى مواد ايله يوميه تيمار ايدلمك اوزره ناحيهٔ مأوفه معدنى تلدن معمول لفافه ايله طوتديريلور .

٥٥٥ ـ كلبك علتى ☚ سوء القنيهٔ مائى .

٥٥٦ ـ كمنه . باقار كور . قره صو Amaurose. Goutte sereine اعماق عين متغير اولمقسزين نظرك ضعفى ياخود ضياعى ايله توصف ايدوب عصب عينينك هر جنس حيوانده انفلاجندن ايلرو كلور .

اسبابى : دماغ ياخود سحايای دماغك رضى ويا برمرضى واختيارلق وياخود دوار بطنى نتيجه‌سيدر .

اعراضى : ايكى كوزده بردن ظهور ايدن كمنه‌ده كورلك تماميله

ميدان آلمغله شوحالى قولاقلرك حركاتى وكور حيوانه مخصوص مشيك طرزى وال ويا ديكر برشيئك تماس وتصادمندن معلولك اوركمسى حالى ايجه آكلاده بيلور . اكر يالكز بركوز معلول ايسه باش برجهته براز چارپيق بولنور ومعاينه ايدلديكى زمان كرچه كوزك منظره‌سنده تبدل كوريله‌مزسه‌ده حدقه‌نك انبساطيله كوزك ضيادن تأثر ايتمديكى وقعرينك لبنى اللون ويشيلجه بولنديغى فرق اولنور . چشميين واسطه‌سيله طبقهٔ مشيميه وشبكيه‌نك تغيراتى تعيين وتشخيص اولنه‌ماز . كمنه غير مكمل اولدقده اعراض مذكوره پك بللى اولمديغيچون تشخيص كوچ اولور . بعضاً بو حالده حيوان اشيايى ياكلش كوره‌رك مشهوداتندن اوركر . اسكى قره‌صو عارضه‌سنده كوز كوچيلور .

تداويسى : مصرفات وپوماتهٔ غودره Pommade de Goudret وداخلاً استريقنين قوللانيلور . الكتريق تأثير ايتديريلور . التيام دائما مشكوكدر .

٥٥٧ ـ كميك شيشلرى ☚ اورام عظميه .

٥٥٨ ـ كميك قره قوشى ☚ استسقاى كيس مخاطئ نقطهٔ مأبض .

٥٥٩ ـ كوز آغريلرى ☚ رمد .

٥٦٠ ـ كوكس ياره‌لرى ☚ جرحهٔ عميقه وغير عميقهٔ خارج صدر .

٥٦١ ـ كون اورمق ☚ تشمس .

٥٦٢ ـ كى ☚ اكتوا .

٤٦٣ ـ كياس . قورب . Courbe مأبضك وجه داخلئ عاليسنده واساسى عظم قصبه‌نك لقمهٔ داخليه‌سنده بولنان ضررسز سرت ورم عظميدر شكل ١٤٣ .

اسبابی : ضربه ورض .

اعراضی : ذکر اولنان قطعه‌ده تورم وبعضاً عرج ظهور ایدر .

شکل ١٤٣

تداویسی : اول امرده منفطلر ومحلل دلکلره مراجعت مؤخراً نقطه ویا خط واری اکتوای بالناره مباشرت اولنور .

٥٦٤ ـ لحم نابت . پولیپ Polype اغشیهٔ مخاطیه اوزرنده نادراً عدیم الذنب واکثریا ذات الذنب و آزچوق بارز ومخاطی ـ لحمی ـ لیفی اولەرق انواعی شامل ورملردر .

لحم نابت مخاطی : یموشاق وقیر رنکلی ونیم شفاف ومتعلق اولدیغی غشای مخاطینك انبساطندن متولددر .

لحم نابت لحمی : براز قاتیجه وپك قرمزی وزیاده‌سیله مدمم (قایانیجی) اولوب نسجی بعضاً تلحم کمئوئ التهابی‌یی وبعضاً لحم زائد سرطانی‌یی آکدیرر .

لحم نابت ليفى : متشكل بولنديغى مادهٔ ليفيه مركز ورم اولان بر نوه‌نك اطرافنى احاطه ايدر . صدفى بر منظره كوسترن اليافى يكديكرندن بر مادهٔ جلاتينيه ايله تفريق اولنمشدر كه بو ماده‌نك قلت وكثرتى ورمك لينت ياخود صلابتنى موجب اولور . ورم مذكور اوزرنده تكون ايدن غشاى مخاطى ايله مستور بولنور ،

لحم نابت اجواف انفيه وحنجره ومثانه ومهبل ورحم مثللو اعضاده دخى ظهوره كلديكندن اندفاعنك چاره‌سى امكان مساعد اولديغى حالده بالعمل قلع استيصال ايتمكدن عبارتدر .

٥٦٥ ـ لقط العظم والمسمار . Clou de rue. فرسك صحن حافر (آيه ومايه : طبان) ينى يرده بولنان چيوى وكميك وشيشه قيرينى كبى اجسام نافذه‌دن هر قنغى بر شيئك سطحى ياخود عميق اوله‌رق ياره‌لمسيدر كه عارضهٔ مجموعه صحنك نقاط مختلفه‌سنده بولنوب درجهٔ شدتنه كوره ضرر ووخامتى تخلف ايدر .

اسبابى: ذكراولنان اجسام‌نافذه‌دن ماعدا نعلك برطرفندن قورتلمسى وطبانى ضعيف اولنلرك يولسز بر حالده نعللنمسى دخى صحنى ياره‌ليه‌بيلور .

اعراضى : صحنده اجسام نافذه بولنور . اجسام مذكوره بولنديغى حالده وسادهٔ خفّيه‌ده ياخود غمد سيسامئ صغيرده ويا وتر عريض خفّيده وعظم رجل وعظم سيسامئ صغير وبعضاً مفصلده اجسام مذكوره‌نك موجب اولديغى جرحه اثرى كوريلور كه اجزاى قدميهٔ مذكوره‌ده حاصل اولان عارضه‌نك هر برى اعراض و آفات ووخامات مختلفه‌يى توليد ايدر . جرحه اكر سطحى ايسه جسم نافذك اثرينى بولمق متعسر اولور . صحن بعضاً دم ايله ملوث بولنور مؤخراً مصل

وحتى قيح سيلان وآياغه خفيفجه عرج طريان ايدر كه شو حالدن عارضه‌نك اهميتسز ايدوكى اكلاشيلور . وخز اكر منطقهٔ متوسطه‌ده وقوعه كليرسه وخامت جرحه‌نك عمقى درجه‌سنه نسبتله كسب اهميت ايلر . اكر وتر عريض مصاب اولورسه وجع شديد واستناد محال وتحرّ ايتمش زلال ايله مخلوط قيح جارى واكر غمد سيسامئ صغير آچيلمش ايسه فوههٔ خارجه‌ده منظرهٔ كمئويه ظاهر ومرئى اولور . بعضاً دخى بوقاغيلغك بوكونتى محلنده خراجه تشكل ايدر . اكر عظم سيسامى ياخود يالكزجه عظم رجل مصاب اولورسه شو حال سوندا ايله تحقيق اولنور واكر رباط بين العظام وخز ايدلمش بولنورسه ناحيهٔ اكليليه حرارتلى ووجعلى واوزيما وخراجات محيط سلامى وآز چوق متغير زلالك جريانى كوريلور .

آفات اصليه : پك متنوعدر . نسج قطيفوى ياخود وسادهٔ خفيه‌نك جرحهٔ ساذجه‌سى ووتر عريض خفّينك نخره‌سى وعظم رجلك ياخود سيسامئ صغيرك رمى وغمد سيسامئ صغيرك التهابى واوچنجى سلامى مفصلنك التهابى اولوب رم ونخره مترقى اولدقده اعراض كسب وخامت ايدرك انفصالات وممر قيح وبعض اجزاى قدميه غانغرنلشور . انضجاع مديد اولور . اجزاى جانيه‌ده كرك مستقيم وكرك قروحك تشكلى نتيجه‌سى اوله‌رق آفات غضروفيه بولنور . عرج آفاتك وخامتيله متناسب اولور .

عارضه‌نك آفات سائره ايله بالاختلاط كسب ايده‌بيله‌جكى صورت پك متنوع اولمغله سقوط حافر ومزق وتر وطرف مقابلده داء الرجل والتهاب سمحاق والتصاق مفصل مثللو عوارضى انتاج ايده‌بيلور .

تداويسى : استراحت وترقيق صحن وتوسيع فوههٔ جرحه وتطبيق

ضماد بارد یاخود دوام انسکاب ماء لازم مطلق اولوب شو وسائط ایله عرج اکر کسب خفت ایتمزسه جرحه خفیفجه تشقیق ومواد کاویه‌دن بری (« ه. بوله‌ی » سفوف قلور ثانئ زیبق استعمالی و « سینیول » ناسورك اولدقجه وسعتی حالنده یا کبریتیت نحاس مخروطی ادخال یاخود $\frac{١٠}{١٠٠}$ نسبتلی مذکور کبریتیت محلولی احتقان ویا بو محلول ایله ایاغی استحمامه اقدام ایتمشدر .) قوللانیلور .

عملیه : رم خفیف عظم رجل وقوعیله انفصال بسیط حاصل

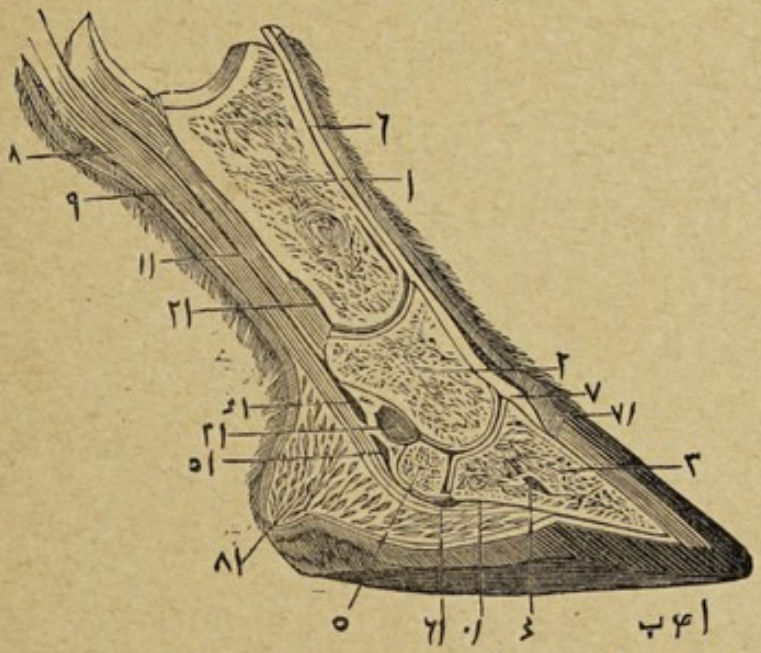

شكل ١٤٤ ناحیهٔ اصبعیهٔ فرسك مقطع طولانی وعمودیسی اولوب اغشیهٔ زلالیهٔ مفصلیه ایله اوتارك ترتیباتنی کوسترر [١] .

[١] ١، ٢، ٣ برنجی وایکنجی واوچنجی سلاملر؛ ٤ اوچنجی سلامك جیب هلالیسی؛ ٥ عظم سیسامئ صغیر؛ ٦ وتر باسط قدامئ سلامیات؛ ٧ آنك اوچنجی سلامه نقطهٔ اندماجی؛ ٨ وتر مثقوب؛ ٩ وتر ثاقب؛ ١٠ آنك اوچنجی سلامه نقطهٔ اندماجی؛ ١١ اربطهٔ سیسامیهٔ سافله؛ ١٢ برنجی غشای زلالئ بین السلامیانك رنجی؛ ١٣ ایکنجی غشای زلالئ بین السلامیانك رنجی؛ ١٤ غمد کبیر سیسامینك رنج اسفلی؛ ١٥ غمد صغیر سیسامینك رنج اعلاسی؛ ١٦ غمد صغیر سیسامینك رنج اسفلی؛ ١٧ مقطع حویه؛ ١٨ مقطع وسادهٔ خفیه (شووو . آرلوانغ) .

اولمش ايسه طرناغی کسوب قالديره‌رق کميکی آچيقده براقمق وره‌نت ايله کميکی قازييوب چوريکنی آييره‌رق ياره‌يی ممکن مرتبه تميزلمك اقتضا ايدر اکر جرحه عميق اولمغله وتر عريضی رخنه‌دار ايلرسه ناسورك قعرينه مسبار (سوندا) نفوذ ايتديريلوب فمی توسيع قلنور. ميدانه چيقاريلان وتر عريضك بتون اجزای مريضه‌سنی انساج صحيحه‌يه قدر قطع ايله اثرتغيردن عاری بر جرحه حصوله کتيريلور. اکر نخره وترك نقطهٔ اندماجنه دکين توسع ايلمش ايسه عظم سيسامی ايله قنزعهٔ هلاليه La crête semi-lunaire دخی قازينور.

عمليهٔ مبحوثه‌نك اجراسنده بعضاً پك زياده کسب رقت ايدن شو کوچك کميکك منحرفاً منکسر اوليويرمامسی ايچون زورلامامق اوزره الی خفيف طوتملی ورباط بين العظامی محافظه ايتمليدر. «نوقار» وتر عريضی برلکده منحرفاً قطع ايتمکی توصيه وشو حالده التيامك دها سريع حصوله کله‌جکنی افاده ايتمکده‌در.

تيماری: حيوان نعلنوب رفع ايدليان بقيهٔ حافر شحم ايله تدهين وياره بولجه کبريتيت نحاس سفوفيله تسفيف وبوقاغيلغك اصولاً املا ايدلديکی اوستوپو جبيره‌لرله وطبانه تطبيق قلنان وسادهٔ نساله (اوستوپودن ياصدق) بر رباط ايله طوتديريلور. اکر بر قاچ کون صکره آياق التهابلانمز وحيوانك اشتهاسنه خلل کلمز وانضجاع پك مديد اولمازسه قوللانيلان شيلر اولدقجه اوزون برمدت حاليله ترك ايديلور وشو احوالك خلافی وقوعنده آفتك تقرر و رم ونخره‌نك تحصل ايتديکی اکلاشلديغندن وترك نخرهٔ مقاومه‌سی کرك دها عميق قازنمق وکرك کسلمك صورتلريله ينه عين وسائطه مراجعت قلنور شو حالده کبريتيت نحاس حماملريله ياخود دواملی دوشلرله ايديلان تيمار موقت موجب منفعت اولور.

التیامدنصکره وتر عریضده باقی قالان خفیف بر اثر آفت بکچوق وقت حیوانك طوپاللامسنه سبییت ویرر وحیوان ۵۰ الی ۷۰ کون انقضاسنده انجق قوللانیلهبیلور . اکر التهاب سمحاق باقی قالورسه اکتوایه واکر اکتوادن فائده کورلمزسه خزع عصب خفّی عملیهسنی اجرایه تشبث ایدیلور .

۵۶۶ ـ لیاط غیر طبیعیٔ اسنان . دیشلرك غیر منتظم آشنمسی . Usure anormale des dents. عمومی ویاجزئی اولور. جزئی اولدیغی تقدیرده اسنانك نظام وتسویهسنه ایراث ایتدیکی عدم انتظام فکینك حرکاتنی تصعیب وقوس دندانینك یکدیکرینه تطابق وتقابل ایتلرینی منع ایدرك مأکولاتك چکینامامسنه وچکینامامش مواد حیوانك بسلنه‌مامسنه سبب اولدیغندن ادارهٔ بدنیهیه ضعف وسقم مثللو عوارضی دعوت ایدر . اسنان طاحنه‌دن برینك معدومیتی تقدیرنده دیکر چکه‌ده اکا مقابل بولنان دیشك زیاده جسامت اخذ ایدیشی مضغ وازدراده کرکی کبی خائل ومانع اولور .

تداویسی: بالاده ذکری سبقت ایدن عوارض تورپوطرزنده یاپیلمش اولان دیش رنده‌سی یاخود «برونیه» رنده‌سی واسطه‌سیله رفع ودفع ایدیلور .

اکر ذات عارضه فضله دیشدن عبارت ایسه امراض اسنان بحثنده دخی ذکر ایدلمش اولدیغی اوزره مقراص برونیه (۳۳ نجی شکلده کوسترلمشدر .) ایله واکر دیشلر قیرلمش یاخود صالانمقده بولنمش ایسه کلبتان مخصوص ایله چیقاریلور ویاخود دیش رنده‌لرندن بریله تسویه وتنظیم قلنور .

قوجامش کلبلرك دیشلرینك کوکنه طوپلانان طارطر اسنانك دوکولملرینه سبییت ویره‌جکندن تمیزلنملیدر .

۵٦۷ ـ مانیای غلمت . جنون غلمت . هیام رحم . Nympho-manie. Fureure utérine. طبابت بشریه‌ده مقاومتی مشکل جماعه فرط میل و آرزو ایله توصف ایدن بر مرض تشخیص ومؤلفین بیطره طرفلرندن دخی بویله بر علتـك حیواناتده ظهوری بیـان وتعریف اولنمشـدر . اکثریا بقراتده کوریلان علت مبحوثه بو حیوانلری سریع الانفعال وضبط واستخدامی محال بر حاله کرفتـار ایدر . ظهور علته بادی اولان تغیر رحمی اکلاشـیله‌مدیغندن مرض عصبی اولمق اوزره نظر مطالعه‌یه النمقده وهر نه قدر طرز مداواتی تعریف ایدلمش ایسه‌ده تأثیر ادویه علته غلبه ایده‌مامکده‌در . مع‌مافیه مبرد وملطفلر ومحللر بعض آثار شافیه کوسترر وحیوانك مبیضلرینك قلع واستیصالی ایسـه قطعی نتیجه‌لر ویرر .

۵٦۸ ـ مأ کولات ☚ اغدیه .

۵٦۹ ـ مثانه‌ده تکون ایدن طاشـلری قیروب چیقارمق ☚ تفتیت حصاة .

۵۷۰ ـ مجمع جیوب جبهیه وفکیه . Collection des sinus frontaux et maxillaires. هر جنس حیوانده وخصوصیله فرسده اکثریا ضربه وسقوط ومصادمه نتیجه‌سی اولمق اوزره وقوعه کلور .

اعراضی : قضانك ظهورینی متعاقب بعضکره حیوانك برونندن براز قان کلور واکثر دفعه اوده کورلمز . علتك تقررندنصکره آز چوق زیاده وکثیف وصاریجه وعلقی (یختیلی) اوله‌رق حصولی مشـاهده قلنان وحیوان حرکت ایتدیرلدکجه زیاده‌لشن آقنتی اکثریا یالکز بر منخردن جاری وبعض دفعه‌ده متعفن اولور . عطس وکداس یعنی آقسیروب

طيقسرمه پك صيق وقوعبولور . وقرع ايدلدكده جيب مريض اصم بر صدا ويرر . چكه آلتنده غير ملاصق يعنى يوارلانور كبى متحرك بر غده پيدا ايدر . علت مجوثه‌يى سقاوه‌دن تفريق ايتمليدر .

تداويسى : وجه الفرسه منفظ تطبيق وداخلاً يوميه ١٥ الى ٢٠ درهم اعشارى مقدار اعظميده امتيك (طارطر مقيى) اعطا وعمليهٔ ثقب منشارى [مبحث مخصوص مطالعه ايديله .] اجراسيله مواد كاويه وياقابضه ويا خمر(شراب) ياخود حامض فنيك مرتباتى احتقان‌ايديلور .

فرسده ثقب منشارى اجراسيچون انتخابى لازمكلان نقاط شكل ١٤٥ ده كوسترلمشدر : ١ نجى فتحه : جيب جبهينك مركزينه آچيلوركه

شكل ١٤٥

بو نقطه ایکی مدارعین انحدابلری بینده وصل اولنان خط افقی اوزرنده بولنوب نقطهٔ مرکزیه‌نك ۲ یاخود ۳ عشیر ذراع فوقنه یاخود ایکی زاویهٔ انفیهٔ عینك بینی وصل ایدن خط افقینك تحتنه تاج مثقب تطبیق ایله تثقیب اولنور شو صوك صورت ایله جیب اعلای فوق انفی‌یه دخی عملیه اجرا ایدلمش اولور .

۲ نجی فتحه : زاویهٔ داخلهٔ عین ایله نتوء وجنی‌یه مساوی بعدلرده بولنان نقطه‌دن جیب فکئ اعلا فتح وتثقیب اولنور انجق عضلهٔ فوق فکئ شفوی قسم عالیسنك زده‌لنمامسیچون تاج مثقب ذکر اولنان نقطه‌دن اشاغی ودها برویه تطبیق قلنماملیدر .

۳ نجی فتحه : جیب فکئ اسفلی ثقب ایتمك اوزره تاج مثقبـك نتوء وجنینك بر ایکی عشیر ذراع فوقنه ونتوء مذکورك هنوز نهایتلنمامش اولدیغی بر نقطه‌یه تطبیق حصول مقصدی تأمین ایدر .

۵۷۱ ـ مرض . علت . داء . خسته‌لك Maladie

مرض : ادارهٔ حیوانیه‌یه یعنی افعال حیاتیه‌یه عارض اولان تغیرات تشریحیه ویا فسیولوجیه یاخود کیمیویه‌نك آثار منتجه ومحسوسه‌سیدر که موضعی ویا عمومی اولدیغی مثللو طبیعت واسباب موجبه ومجلس نقطهٔ نظرندن کندیلرینـه ویریلان اسملرله تصنیفلری قابل اولور : ۱ ـ مرض اکر بر التهاب [۱] ك نتیجه‌سی ایسه امراض التهابیه ۲ ـ جلدده

[۱] التهاب : « روش » ك ابتدیکی تعریفه کوره بر نسجك عمل وتأثیر عضویسنك متزاید یاخود سربستکله اجرای فعل وعمل ایتمسنه خیلولت ایده‌جك قدر اخلاط سائره‌دن زیاده دمی کثرتله جلب ودعوت ایدرك مخرش اولمسیدر .
اسبابی : بتون شدائد خارجیه‌نك وتأثیرات جویه‌نك وسائره‌نك آثاریدر .
اعراضی : انتباج (شیشمه) وحرارت وکل قرمزیسـندن بنفشـه مورینـه

اندفاعات ايله ظهور واتصاف ايدرسه امراض اندفاعيه ٣ ـ منشألرى مسلك اعصاب اولنلره امراض عصبيه (مرض عصبى بحثى مطالعه اولنه.) ٤ ـ عرواء (دتره‌مه) ايله مترافق بولنانلره حميات (حمى

وسياهجه قير رنكه وارنجه اختلاف كوستردیكى رنك اولوب وجع واضطراب ايسه هر درلوانخراشك اعراض عموميه‌سندن اولديغى حالده التهابك علامت ممیزه‌سى عد ايدلمز.

نسجك انواعنه كوره التهابك كسب ايتديكى اشكال آتيده بيان اولنديغى وجهله‌در:

١ ـ نسج حجروينك التهابى: از چوق شدتلى وجع وتنبج وحرارت ايله موصوف وعلى الاكثر تقيحى منتج اولور.

٢ ـ مسلك اعصاب وخصوصيله دماغ ونخاع شوكينك التهابى: اعضاى مجوثه‌نك مقاومت جزئيه‌سندن طولايى سرعتله تلين وتغيرينه بادى والتيامى نادراً واقع ووقت قليلده هلاكى داعيدر.

٣ ـ مسلك وعائى دموينك التهابى: التهاب شرايين واورده‌ده اولديغنه كوره آثار متخالفه عرض ايتديكندن اكر التهاب شرايينده ايسه شرايين ملتهبه‌نك تشعب وانتشار ايلديكى اقسام غانغرنلشور. اكر اورده‌ده ايسه على الاكثر تقيحى منتج وجدران اوردهٔ ملتهبه‌دن تحصل ايدن قيحك دوران طريقيله اعضاى مهمه‌يه انتقال ايلمسى وخيم العاقبه بر خيلى فنالقلرى موجب اولور.

٤ ـ مسلك لنفائى التهابى: حيوانانده حقيله تشخيص ايديله‌مامشدر.

٥ ـ اغشيهٔ مخاطيه التهابى: زياده اعصاب دماغيه‌يى وبر قاج خيوط عصب حشوى الثلاثه‌يى اخذ ايدن طبقهٔ مخاطيهٔ لحافيه ايله فم وحنجره وبلعوم وشرج ورحمه‌كى نهايتنده وجع ايله عوارض كامله‌ء التهابيه پك ظاهر والزياده اعصاب عقديه ايله اداره اولنان رئه ومعدئ معائى اغشيهٔ مخاطيه‌سنده ايسه الم التهابى دها آز حاصل اولور.

٦ ـ اغشيهٔ مصليه‌نك التهابى: حسيت فوق العاده‌يى موجب اولوب برجزئى حركت برخفيف قرع مجلس التهابده وجع واضطرابى مزداد ايدر.

٧ ـ مسلك غددك التهابى: بونده وجع واضطراب بولنسه‌ده پك شديده اولماز.

بحثنه باقيـله) ٥ ـ تغير دمدن وجوده كلنلره امراض دمويه ٦ ـ موجبى نزف دم اولنلره انزفه ٧ ـ اخلاطك فرط افراغندن تحدث ايدنلره امراض نزليه وهكذا دنيـلديكى كبى حيوان علتى ولادتنـده

٨ ـ مسلك عضلينك التهابى : بين الالياف موجود اولان نسج حجروينك شـدائد خارجيه تأثيريله تمكن اولان التهابنـدن قيح تحصل وحشو عضليده تراكم ايتمش اولمدقجه مسلك مجحوثده التهاب كورلمز .

٩ ـ مسلك اغشيهٔ ليفيه التهابى : على العاده صورت مزمنه‌ده تسلط ومعمافيه حاد حالنده‌ده اصابت ايدن بو التهابك جزئى جمرت ايله انتباج وفقط شـدتلى حرارت ايله وجع جلهٔ اعراضندن معدوددر . احتقان دموى وقوعنده اغشيهٔ مجحوثه تلين وبعض حالاتده تثبت وتحجر وتعظم ايدرسه‌ده طبقهٔ قرنيهٔ عين ايله نسج ليفئ مفصلى وام صلب دماغى وكليه وطحالك علبهٔ مخصوصـه‌لرى وخصيتانك ومبيضك لحاف ليفيسى وقضيب وبظرك محفظهٔ ليفيهٔ سى واربطهٔ بين الفقرات ووتر عريضلر واغمدهٔ وتريه ووترلر وعلبهٔ ليفيه‌لر مثلاو اجزاى عضويه‌يه التهابك عارض اولمقده وتشخيصـنه ياردم ايده‌جك اعراضـك شـكلى اكثريا تعيين اولنه‌مامغله مبهم ومغلق قالمقده‌در.

١٠ ـ اغشيهٔ زلاليه التهابى : انسـاج ملتهبهٔ سائره اعراضنى كوسترەرك شيشوب قيزارير وحرارتلنور ووجع واضطراب مفصلك آز برحركتيله شدتلنور. نتيجهٔ التصاق مفصل واستسقاى مفصل كبى آفاتى توليد ايدر.

١١ ـ نسج غضروفيـنك التهابى : بطائتله واعراضنى حس ايتـديرميه‌رك مترقى اولور .

١٢ ـ نسج ليفئ غضروفيـنك التهابى : نادر الوقوع اولوب يالكز جرذ غضروفى شكلنده مشهوددر .

١٣ ـ مسـلك عظامك التهابى : غايت بطائتـله مترقى وبر عظم منكسرك نهايتلرنده اثر التهاب ظاهر ومرئى اولور .

١٤ ـ بشره وقرون واشعارك التهابى . بونلرك خصايص حياتيه ايله همان موصوف اوله‌مامله‌رندن التهابلرى كورلمامكده‌در :

تداويسى : فصد عمومى وموضعى و اكتوا وخزم عمليه‌لرينك اجراسى وملين وقابض ومحلل ومخدر موضوعات ومسهل ومدر معالجات استعمالى ايله‌در .

کندیسیله برابر عالم حیاته کتیرمش ایسه مرض ولادی یاخود ارثی وبعد التولد کیفیت توارثه تعلقی اولمیه‌رق قزانمش ایسه علت مکتسبه وعلت اولاً بر حیوانده ظهور ایتمکله حیوان معلول دیکر بر قاچ حیوانك استعداد شخصیلرندن ناشی خسته‌لنملرینه سبب اولمش ایسه منفرده وعلتك اسباب موجبه‌سنه بالذات حیوانك بنیه‌سی وجود ویرمش ایسه امراض بنیویه ویا ذاتیه وعلتك حصولیله انتشار وتوسعنه ویروس کبی بر سم ومیقروب کبی بر واسطهٔ ساریه توسط ایتمش ایسه امراض ساریه [۲] وبونك بدایةً یا علل موسمیه ویا اسباب موجبهٔ

---

[۲] امراض ساریه . مادهٔ سرایت (ویروس) : امراض ساریه طبیعتی غیر معین بر عنصر مؤثر مرضینك فعل وتأثیرندن متولد خسته‌لکلردر که محصول مخصوصلری اولان عنصر متجانس واسطه‌سیله امراض متشابهه‌نك حصولنه باعث اولورلر . اشته شو تعریف ضمننده مادهٔ ساریه‌نك دخی انسان وحیواناتده تکون ایدرك بالاده دنیلدیکی وجهله کندوسنك وجودینه امکان ویرن مرضنك مثل ونظیرینی تولید وابقاع ایتمك شانندن اولان مذکور عنصر مؤثرك ــ ویروس ــ نامیله معلوم واسطهٔ مضره اولدیغی اکلاشلمق لازمکلدیکی مثللو اشبو ویروسلرك اوصاف حکمیه وکیمیویه‌لریله شو یوزدن یکدیکری آرالرنده‌کی فرقلری معلوم ومتعین اولمدیغندن طبیعتلری مجرد ابقاع ایلدکلری امراض وآثار ایله تمییز وتعیین قلنملیدر . ویروسك بتخصیص حیوانات مریضه ابدانندن حصولپذیر اولیشی کندیسنی ــ ذیب (زهرلی حشراتك زهری) ــ دن فرق ایتدیرر . اشبو ویروسك ضابطهٔ صحیه مبحثنده دخی بر نبذه‌جك بیان اولندیغی اوزره جمره‌ده دم وجدریٔ بقریده لنف وسقاوه‌ده قیح وداء الکلبده لعاب سواغی اولوب سرایتنك امکانی دخی جمره‌ده اولدیغی کبی تماس وامتصاص جلدی وسقاوه‌ده اغشیهٔ مخاطیهٔ هضمیه وتنفسیه وجدریٔ اغنامده جلهٔ دورانیه طرفندن امتصاص وقوع بولمش اولمسی مثللو وسائط وشرائطك موجودیتنه منوطدر .

ویروسك شایان تذکار مخصوصات سائره‌سندن اولمق اوزره فاعلیتنك هر بر مرض ایچون تخالف اتمسی کیفیتیدر که مثلا جدریٔ اغنام وجدریٔ

موقعیه‌دن ظهوره مباشرتی واخیراً علته بر شکل استیلائی طاقندیره‌جق وسائط ساریه‌دن نشأتی مشهود اولورسه امراض بلدیه یاخود جایحه [۳] وعلت محدود ویا غیر محدود بر ارضك بر ودها زیاده انواع

بقریده بر شکل اندفاعیده کاوب کچه‌رك بر دفعه اصابت ایتمش اولدیغی حیوانلر مدت العمر آندن مصون اولورلر وتأثیری تحتنده بولنان حیوانك استعداد ذاتیسی یوزندن تأثیری کورنمدیکی وقت بعض ویروسلر حکم واهمیتسز قالورلر یعنی شو خاصه سببیله ویروسلر مزاج وبنیه‌لری متعاصی حیوانانده آثار مضره وفعالیتلرینی بر دوزی‌یه کوسترمزلر وبعضیسی از جمله جدریٔ اغنام ویروسی کبی یالکز بر جنس حیوانه مختص بولنور . جمره ایله سقاوه ویروسی مثللو بعضلری ایسه هر قاچ رأس حیوانك اقطار بدنیه‌سندن مرور ایتمش اولسه فعالیتنی بنه محافظه وحالبوکه ویروس جدری بدایة فاعل ومؤثر اولدیغی حالده مؤخراً قوتنی ضایع ایدر .

افاده . ــ ۱) اشبو امراض ساریه‌نك سبب حصول ونشأتلری اوته‌دنبرو ویروس ثابت وویروس طیار یعنی میاسما اولمق اوزره کوستریلمکش اولدیغی حالده اخیراً بر طاقم مجرب ومدققلرك میدان کشف وظهوره ایصاله وواسطه‌لریله مبحث اسباب امراضی بر قالب معینه افراغه موفق اولدقلری میقروبلرك نوع وطبیعتی ومخصوص اولدقلری امراضك شکلی ودرجهٔ وخامتی اوزرینه ایدیلان مطالعه وتعریفلره قارشو مذکور ویروسلر سابقة الاسامی علتلر حقنده همان حکم واهمیتدن ساقط بر تعبیر قدیمدن عبارت قالدیغنه قناعت ایدلمك ضروری کورینیور . داء الکلب وسقاوه وجای تیفوییدی وجمره وذات الجنب الرئهٔ ساری وهیضهٔ دجاج مبحثلری مطالعه اولنه .

۲) امراض ساریه‌نك حدود استیلاسی محصور ویاخود واسع وغیر محصور اولدیغنه‌کوره امراض جایحه ویاخود بلدیه وامراض‌مستولیه نامیله فرق اولنورلر.

---

[۳] امراض جایحه یاخود بلدیه : محدود بر قطعهٔ اراضی ویا بر شهر برقریه حیوانانه دائمی یاخود متناوبی صورتله مسلط اولان حمای تیفوییدی وقلاعی وجدریٔ اغنام ونزلهٔ مستولیه مثللو امراض ساریه وغفنیه‌در که بعضاً دائرهٔ استیلالرینی تخطی وتوسیع ایتمکله امراض مستولیه شکلی آلورلر .

حيوانيه‌سنى اضرار ايلرسه امراض مستوليه [٤] ومرازغ ايله مياه راكده‌نك محصول مضرى اولان ابخرهٔ متعفنه ومادهٔ سميه‌نك هوايى وآنك واسطه‌سيله صحت حيوانيه‌يى تغيير واخلال ايتمش اولمسندن وجود پذير اولان امراضه امراض منتنه ياخود عفنيه [٥] دينور .

[٤] امراض مستوليه : اقطار فسيحه داخلنده متعيش انسان ايله انواع حيواناتدن برودها زياده‌سنه بر سبب عموميك تأثيريله عارض اولان امراض ساريه وعفنيه اولوب بعضكره حيوانانه دفعة اصابت وبعضكره اقطار مختلفه‌يه اوقات غير معينه‌ده ايصال زيان وخسارت ايدر .

شهامتلو ايران شاهى حضرتلرينك اطباى خاصندن « دوقتور طاله‌زان » طرفندن اخيراً پارس طب آقادمياسنه مورود مفصل راپورطوده بيان اولنان ١٨٧٠ دن ١٨٨٧ ميلاديسنه قدر پيدرپى شمالا قازان واژدهاندن جنوباً بصره وشوشتره وشرقاً مرو وهراتدن غرباً بغداد ولايتنده هنديه وديوانيه‌يه قدر بينلرنده‌كى ٢٠٠٠ كيلومترو تقدير اولنان مذكور ايكى استقامتك قطرى اوله‌بيله‌جكى دائرهٔ وسيعه‌نك داخلنده اقطار مختلفه‌يه مستولى علت وبا ايله عقيب مسئلهٔ زائله‌ده روم ايلى واناطولى وحلب وديار بكر ولاياتى حيوانات بقريه‌سنى محوه تقريب ايلمش اولان وباى بقرى واليوم ايكى سنه‌دنبرو طرابزون وسيواس وآنقره وخداوندكاروقسماً آيدين ولايات شاهانه‌سى حيوانات بقريه‌سنه ايصال خسار عظيم ايدن ذات الجنب والرئهٔ ساري وهكذا برر مرض مستوليدر .

كرك امراض مستوليه وكرك جايحه قوهٔ تخريبيه‌سنى استعداد طبيعيسى اولان هر نوع وهر جنس حيوانك هر چاغده بولنانلرى اوزرنده كوسترر وهنكام هجمه واستيلاسنده امراض ساريه ومستوليه‌دن بشقه بر علته‌ده اجتماع ومرافقت ايده‌بيلور .

[٥] امراض منتنه ياخود عفنيه : منشئى مرازغ (بطاقلقلر) ومياه راكده واراضئ راطبه وطبيعتى دخى اورالرده چورومش مواد حيوانيه ونباتيه‌نك زرات وجزيواتندن عبارت اوله‌رق هوايه انتشار ومياسما ياخود ابخرهٔ متعفنه ناميله مرضيون بيننده كسب اشتهار ايليان تصعدات منتنه وعفنيه‌نك انتان وتعفن طريقيله صحت عموميه‌يى تغير واختلاله ابتلا ايتمسندن متولد خسته‌لكلردر .

۵۷۲ ـ مرض جماع. قرحهٔ افرنجیه. Maladie du coït بطی السیر ووخیم وساری برعلت اولوب فرس ایله حماره مخصوصدر. سلیم وخبیث اولمق اوزره ایکی شکلده ظهور ایدر.

اسبابی: جماع واسطه‌سیله سرایتدر.

اعراضی: آیغرده: قضیب ایله غشای مخاطئ مجرای بولده حویصلات (قپارجقلر) وچاوده امتلا واجرای خدمت تناسلده مشکلات وبطائت حاصل اولور. آیغر تبولده الم ووجع حس ایدر. اعراض عمومیه‌نك زواله یوز طوتمسی صره‌لرنده جلدده حکه وتقرح وقطعهٔ

مرضیوندن بعضیسی مباسمایی و یروس‌طیار (مادهٔ ساریهٔ طیاره) واصل ویروسی ویروس ثابت توسیم ایتمش و بو ایکی واسطهٔ سرایتك حصوله کتیردیکی امراضك تصنیفنه کیریشه‌رك سابق الذکر امراض ساریه‌یی بیان ایلدکدنصکره مبحوث امراض عفنیه‌یه‌یدخی تفسیر و او صورتله علتین بینی تفریق‌ایچون ایراد امثله‌یه لزوم کوره‌رك و « اسقاط جنین نتیجه‌سیله التهاب رحم عفنی‌یه مبتلااولان « اینکلرك بولندیغی طامه خارجدن هنوز جلب وادخال قلنان سائر اینکلر دخی « یاورولرینی دوشوروب التهاب رحم عفنی‌یه طوتیلورلر.» و « جروح متقیحه‌لی « بر چوق حیوانك بولندیرلدقلری برکوچك آخورك هوامی تصعدات غانغرنیه « ایله مشحون ومشبوع اولدیغی بر زمانده اورایه خارجدن صورت سلیمه‌ده ذات « الرئه‌یه طوتلمش بر حیوان ادخال ایدیله‌جك اولسه علتی مدت قابله‌ده غانغرنله « نهایتلنور که اشته شو حالاتك وقوعنه ـ انتان ـ و بویله‌لکله وجود بولان « امراضه ـ امراض منتنه و یا عفنیه ـ دنیلور.» دیه‌رك فی‌الحقیقه علتین بینی تمییزه مقارن عقل وحکمت بر اثر موفقیت کوسترمشیکن مرضیوندن دیکر برینك اثرینك تصنیف امراضنده «امراض عفنیه: داء الکلب، سقاوه، عره، جمرهٔ ذاتیه وعرضیه، حمای تیفوییدیه، وبای بقری، ذات الجنب والرئهٔ ساری، هیضهٔ دجاج.» کوریلورکه شو اشعاراتدن منابع‌سرایتك دائما مرضیون‌ظرفلرندن تخلیط ایدلمکده اولدیغی اکلاشیلور.

قطنیه‌ده حسیت وحرکاتده صعوبت واطراف خلفیه‌دن هر قنمی برنده دائما عرج وقوعبولور . ضعف ونحافت ایله فلج آن بآن تزاید وترقی ایدرك مشی وحرکتده مصادف نظردقت اولان اوضاع واطوار ـ عدم انتظام حرکت ـ دینلان آفتی اکدیرر . حیوان طول مدت یاتمغه مائل وشو حالك نتیجه‌سی اوله‌رق یره کلان اجزای بدنیه‌ده سمج (صیرله) حصوله کلور . مریض لاغرلکله مرد وتلف اولور .

قسم اقده : سیلان مخاطیٔ نزلی وامتلای اوزیماوی واحتقان غشای مخاطی فرج وشفتان فرجده آفات موضعیه اولمق اوزره مشاهده ایدیلور . آز چوق مجتمع برحالده ظهور ایدن حویصلات بالتقرح قیناقلره قدر یاییلان فنا منظره‌لی وبعضاً پك واسع سطحلی یاره‌لر وجوده کلور . غده‌لر شیشیر وخراجه‌لر تشکل واوصاغجه آیغرکیله فرقلی اولمیان فلج تحصل ایدر . قسم اقلر دخی بعینه آیغرلر کبی فقرالدم وضعف سببیله مرد اولورلر .

تداویسی : آیغر وقسم اقده کوریلان قروح کبریتیت نحاس و آزوتیت فضه ایله اکتوا وصیق صیق تیمارلرینه اعتنا ایدیلور . عموماً قواعد صحیه‌یه رعایت ومرضایی ایو مأکولات ایله تغذیه‌یه غیرت وداخلاً قطران صوبی وقره‌ئوزوت وحامض فنیك ویومیه ٣٠ الی ٦٠ درهم اعشاری ترمنتی وادویهٔ مقویه ومرکبات حدیدیه وحامض آرسنیقی اعطاسنه وبو تدابیره ضمیمةً تداویٔ بالما اجراسنه مسارعت قلنور .

ضابطهٔ صحیه : اعضای تناسلیه‌سنده شبهه‌یی داعی عوارض یاخود سیلان کوریلان کرك آیغر وکرك قسم اغی سفاد (چفتلشمه) دن وبیع وشرادن منع ایلمك وتحت حجزه آلمق وعلتی اعلان ایتمك لازم ومرض مبحوث شکل سلیم یاخود خبیثده حصوله کلمش اولسون ذکر اولنان

تدبير قانونينك بلاتعديل و بلاتخفيف اجراسى يولنه كتمك مقتضى ولابددر. انكلتره و پروسياده مرضايه تمغا اوريلر .

٥٧٣ ـ مرض عصبي Névrose : مسلك اعصابه ياخود مسلك مذكورك برجزئنه عارض وموجب اولديغى راحتسزلك واويغونسزلغى اشعار ايتمك اوزره ظاهر وطبيعت عضويه ومادیه‌سى مجهول اولان برطاقم خسته‌لكلره مرضيون بووجهله اسم ويرمشلردر . صرعه وعدم حركت وكزاز وخورا وداء الكلب وهيام رحم وهكذا برر مرض عصبيدر .

امراض عصبيه‌نك صورت حصول وطرز تشكللرى حقنده مدققانه مطالعه وبرخيلى تجاريب وتحريات فنيه‌ده بولنان فسيولوجيون برسيال عصبينك موجود واو سيالك مجلس مرض عصبيده متراكم اولمسنى قبول ايتمك فرضيه‌سندن ايلرو كچه‌مامشلر وسيال مجوثك تعريفى صددنده‌ده بو دخى دم كبى مادى اولمسى حسبيله دمك تراكم وركودتندن التهابك حصوله كلمسى طرزنده اشبو سيالك تراكمندن انخراش تحدث ايدر انجق هر ايكيسنك بينندەكى فرق ذكر اولنان سيال عصبى سيال القتريقى كبى برشى اولديغندن كوريله‌مز ديمشلردر . الحاصل كيفيتك ظاهره اخراجيله علناً ارائه واثباتى محال اولمقدن ناشى نتيجهٔ مقصد فرضياتدن قورتيله‌مامشدر .

اسباب امراض عصبيه : التهابك اسبابى كبى متنوع وهرايكيسيدخى اسباب متشابهه‌دن معدود ايسه‌ده آنجق مرض عصبيى ايقاع ايده‌بيلان اسباب بنيه‌لرى علته منتهى ومستعد اولمكله اجراى اثر ايلر وفى الواقع بو علته اكثريا عصبى المزاج اولان حيوانلر طوتيلور . داء مجوث

بعضاً اوجاع شديده وجرحه ووخز ومزق عصبيدن دخى منبعث اوله. بيلديكى حالده امراض عصبيه‌دن داءالكلب بنفسه حادث ومؤخراً سرايت طريقيله منتشر اولور .

امراض عصبيه‌نك اوصاف تشريحيه‌سى نامعلوم وياخود كه طبيعت مرضده اوصاف مذكوره معدومدر . كرچه فتح لاشه‌ده بعض آثار آفت كورلمكده ايسه‌ده انلر دائما مرض ديكرك ومثلا برالتهابك آفاتيدر . هيچ بروقتده مرض عصبى اعراضنه مناسبت ومقارنتده بولنان آثار مشاهده اولنه‌مامشدر .

تداويسى : مرض عصبينك حالات سائره‌سنه مقيس اولق اوزره غير معين واكثريا غير مثمر وقوللانلمقده اولان ادويه ايسه عموميتله مضاد تشخ صنفنه داخل شيلردر .

٥٧٤ ـ مرض رأس سارئ بقر . نزلهٔ انفيهٔ غانغرنيه . نزلهٔ قرنيه Mal de tête de contagion du bœuf. بوعلت «زوندەل»ك رأينجه عمومى ووخيم وبعضاً جايحى (بلدى) ويالكز اوكوزه مخصوص برالتهاب سحايادر . «قروزەل»ك بيانته كوره شمديلرده ازمنهٔ سالفه‌دن دها آز وقوعه كلمكده‌در .

اسبابى : كنجلك وتدرن وتبديل اقليم وهوا اولوب انتان طريقيله انتشار ايدر .

اعراضى: بدايت مرضده تتره‌مه واورپرمه وحمى وضعف ووصمت (درمانسزلق) وبوينوزلرده شدت حرارت ومرمه‌ده يبوست بولنوب اشتها اولمديغى كبى اجترار دخى وقوعبولمز . عطش فوق العاده وانقباض معند وكوزلرشيشمش وياشلى واغشيهٔ منضمه زياده‌سيله محتقن واوكسوروك

قوری وسیلان انف کثیف ویشیلجه رنکلی اولور . ایکی اوچ کون غایه‌سنده حمی کرچه تنزل ایدرسه‌ده اختلاج وعدم‌انتظام ثبات وسیلان انف تأسس وباش برجهته انحراف وقرع واسطه‌سیله باش ایله قرونك جیبلرنده مجمعلر حصوله کلدیکی تعین ایدر . غشای مخاطئ فم کدمات حمرا ایله دونانیر وطبقهٔ قرنیهٔ عین بولانور وسیلان ایدن دموع مخاطئ قیحی برشکل آلور بلع کوچلشور بدنك نقاط مختلفه‌سنده اوزیما پیدا اولور واسهال وسیلان مهبل مشاهده قلنور.

علتك اوچنجی دورنده قان تغیر ایتمش اولغله غشای نخامی کدماتی فانغرنی لوحه‌لر تشکیل ایدر وسیلان انف قانلی وفنا رایحه‌لی اولور . بعضاً فلج اسفل حصوله کلور . بوینوزلرك یاخود طرناقلرك دوشدیکی‌ده کورلمشدر .

تداویسی : ابتدای ظهورعلتده فصد وبوغازایله برون اوستنه منفط دلکلر وحیوانی آقسیرتمق ایچون شیاطی یاخود عطری توتسولر اجرا ایدیلور . داخلاً کبریتیت سود وخلیت آمونیاق وکافور ویریلور . جیوب تثقیب اولنور وقرون خزع وقلع قلنور . علت مجوثه‌نك قابل صلاح والتیام اوله‌جغی انجق بدایتنده‌در .

۵۷۵ ـ مرض کلاب Maladie des chiens صغرسنك برمرض بحرانیسی کبی اعتبار اولنان بوعلت کلبلره واك زیاده کدیلره مخصوصدر. بش آیلقدن اونبش آیلغه قدر اولان کنج کوپکلرده کوریلور . ساریدر (لوبلانق) .

اسبابی : سرایت وکنجلك .

اعراضی : کدر وکسالت واشتهاده نقصانیت یاخود فساد وباشده

ثقلت وفمده يبوست وصيق صيق آقسيرمق وزكام ومناخرك ملوث ومردار اوليشى ونبض ايله حرارت بدنيه‌نك ترفعى ودها صكره‌لرى انقباض وسعال متناوب ويابس بعض دفعه دخى غثيان ظهور ايدر.

بدايت علتدن برچوق كونلر صكره تتره‌مه وتوى اورپرمسيله معند وراطب اوكسوروك وتنفسى تصعيب ايدن زياده‌جه سيلان انف وكوزلرده چاپاق واجفانده مادهٔ مخاطيه واسطه‌سيله ياپشقلق ولدى الاستقصا معلوم اولان نقصانئ زئير وعائى وموجوديت خرخرهٔ مخاطيه وغثيان (بولانتى) وكمال ضعف وعجالت نبض مشهود اولور. انقباضى متعاقباً حصوله كلان اسهاله‌ده مادهٔ ثفليه آچيق صارى ومواد مخاطيه ايله مخلوط بولنور. اكر علت سيرنده دوام ايدرسه آرتق حيوان اياقده طورمغه مقتدر اوله‌ميوب كوزلرى چقورلشور وبعضاً طبقهٔ قرنيه تقرح واشتها محو واسهال متزايد ومتعفن اولور. حيوان مريض خدر عمومى ايچنده احتلاجات ايله متأثراً كبرر. بو علتده على الاكثر نزلهٔ مزمنه والتهاب قصبات شعريه ياخود عادتا ذات‌الرئه تحصل ايدرك بالاستقصاحدودى تعيين اولنور وكذلك زخير ودوسنطاريا ويرقان دخى كوريلور.

آفت مبحوثى صيق صيق ظهورى كوريلان احتلاجاتد نطولايى داء الكلب وصرعه وقولنج دودى مثللو امراض ايله تخليط ايتماليدر. نهايت بولمق صره‌لرنده بطنك وصدرك تحتنده وفخذك وجه داخليسنده تبارز ايدن عارضهٔ فقاعه (قبارجقلى مرض جلدى) دن اولاً براق وتدريجاً لبنى اللون اولان مايع ترشح وسيلان ايدر. فقاعاتك محيطنده قرمزى هاله‌لر بولنوب و درت كون ظرفنده قوروبيوب بر خفيف ندبه

ترك ايلر. بعضاً خراجات حصوله كلور. علتى چوق دفعه خورا (داء الرقص) تعقيب ايدر .

تداويسى : اعراض ابتدائيه مشاهده اولنجه مريض نافع الصحه ومعتدل الحراره بر مسكنه قونيلوب اغديهٔ لبنيه وچى لحم ايله بسلنور. مقي وخصوصيله حيوانك جثه وقامتنه كوره ٢٠ الى ٤٥ درهم اعشارى ايپقا شروبى وانقباض عليهنه دخى مسهل حقنه اعطا واجرا اولنور . قهوه ايچيرلمسى موجب فائده‌در . ذات الرئه‌يه قارشو كوكسك تحتنه وقبوغه‌لرك اوستنه ضماد خردل ويا پوماتهٔ آنتونيه ياخود منفطات قوللانيلور . انجق كلب حقنده منفطات استعمالندن خذر ايدلليدر . اسهال وقوعنده نشا (نشسته) ولودانوملى پرنج صوييله حقنه ياپيلور . واكر التهاب فم موجود ايسه حامضلى صولر ياخود قلوريت پوتاس ويا فوق مانغانيت پوتاس محلوللريله غرغره ايتديريلور . التهاب طبقهٔ قرنيه ظهورى تقديرنده حجر حجيم وكبريتيت نحاس ايله اكتوا وودق وساد عليهنه دخى ترتيبات آتيه استعمالنه ابتدا ايديلور:

خذ :	ايود پوتاسيوم	٠,٢٠ درهم اعشارى
	ايود	٢ »
	بيقانمش تازه تره ياغى	٤ »
خذ :	جوز ياغى	٤ درهم اعشارى
	بالق (مورينا) ياغى	٦ »
	پوتاس محرق	٠,٢٥ »

ياخود قالومل ويا حمض احمرزيبق قوللانيلور .

احتلاجات يوز كوستردیكى حالده مريضك باشنه بوزلو صولرانسكاب وداخلاً كوك محلول وكوك حب شكلنده قلورال واتر وكافور ووالريانا

ويريلور . كلب مادهٔ حيوانيه ايله تغديه قلنور آچيق هواده كزمسنه كمال اهميتى حسبيله لزوم كوستريلور. تلقيح بو علت حقنه واقى اولهماز. خسته‌لرك صاغلردن ازهر جهت تفريقى ومسكنلرينك تبخير وتنظيفى الزمدر .

٥٧٦ ـ مسدّدم ☜ علقهٔ سدّاده .

٥٧٧ ـ معاينهٔ لحوم ☜ تفتيش ومعاينهٔ لحوم .

٥٧٨ ـ **معص** Crampe : عضو مصابده برنوع اختدار (اويوشمه) وبعضاً الم واضطراب ايله مترافقاً ظاهر اولان تقلص (كريله) فجئيدر كه دوامى على العموم مدت قليله‌دن عبارتدر. معص اثرينى اكثريا صباحلين آخوردن چكينلن فرسك مأبضلرنده كوسترووب بعضكره الم ووجعك شدتندن حيوان آياغنى آصه‌رق مشى وحركت خصوصنده بيمجال قالور . متألم اولان باركيرك برقاچ خطوه آتيشنده معص زائل اولورسه‌ده يدى سكز دقيقه ثبات ايليانى‌ده كورلمشدر. الم معصى تخفيف ودوامنى تنقيص ايتمك ايچون قيل فورچه ايله ياخود اوت دمتيله قورى قورى‌يه دلك ايتمك كفايت ايدر .

٥٧٩ ـ ملانوز ☜ انسواد .

٥٨٠ ـ مه جاتلاغى ☜ زلع اثديه .

٥٨١ ـ مه قوريلغى. سوتسزلك ☜ تيبس اثديه .

٥٨٢ ـ مه كسمك ☜ بتر اثديه .

٥٨٣ ـ مه ياره‌لرى ☜ جرحهٔ اثديه .

٥٨٤ ـ موقسا ☜ اكتوا .

٥٨٥ ـ نارفارس ☜ جمرهٔ عرضيه .

٥٨٦ ـ ناسور . Fistule كافهٔ جروح والتهابات متقيحه وخراجاتك هر جنس حيوانده حصوله كتيره بيلديكى نواسير يامكمل ياخود اعور اولور . نواسير مجوفهنك مجلس وموضعنه كوره نواسير دمعيه ولعابيه وثفليه وغضروفيه وعظميه نامياه انواعى تعداد اولنور.

اعراضى: جلددە واغشيهٔ مخاطيهده كوريلان ثقبهدن طبايع مختلفهده ياخود قيحى بر مادهنك جريانى كوريلور وانسجهٔ متجاورهده تصلب وكثافت وحسيت وحرارت و آز چوق زياده امتلا وقوعبولور .

تداويسى : شق ايله احتقانات متنوعه وخصوصيله ماء رابل وكبريتيت نحاس وصبغ ايود مثللو كاوى احتقانلر قوللانمغه وفتيل‌قويمغه وداغ تيموريله داغلامغه لزوم كورينور. بعضكره ناسورلى اولان نسج مريض استيصال قلنور .

٥٨٧ ـ نحافت . هزال . زبونلق. Amaigrissement. Maigreur. شو عنواندن حيوانات اهليهنك قلت سمنه يعنى بدنلرينك عموميتله لاغرلكه دوچار اولدينى اكلاشيلوركه بو حالك بعضاً صحت حيوانيهيى صورت محسوسهده تغيير ايتمديكى وبعضاً بر علته عرض وعلامت اولەرق ظهوره كلديكى واقعدر . برنجى صورتده حيوان صحتى وحائز اولدينى فعاليتى محافظه ايدر . وايكنجى صورتده ضعف ونحافت سرعتله ترقى وكسب جسامت ايدرك اوچ درت كون اثناسنده قارنى چكيلوب بوكرلرى باتان حيوان طانيلهميه‌جق بر حاله كلور . نحافت شو درجهيى تجاوز ايدرسه قحول وضمور نامنى آلور (مبحثنه مراجعت اولنه .) .

دوچار نحافت اولان حيوانك وجودى كاملاً لاغرلشديكى كبى قالچه وصرتنده‌كى كميكلرك چيقنتيلرى‌ده يومريلوب بونلردن كنج وكورپه

وقابل انخراش بنیه‌یه مالك اولنلرك آلتنه نه قدر قبا اوت سرلسه بنه بارزات عظمیه صیریلوب آچیلور وبورالردن جلد بر نوع زیت افراز وترشیح ایدر. بالاده دینلدیکی وجهله حیوان بنه مأکولاتی تمامیله اکل ومعتدلانه اولان خدمتی ایفا ایتدیکی حالده وجودینی قزانه‌بیلمسی ایچون صرف ایدیلان همت حسن نتیجه‌دن خالی وسبب نحافت دخی پس پردهٔ جهل وخفاده مستور ومتواری قالور.

نحافت حیوانات اهلیه‌یه عمومیتله صالقین طرزنده قوراق سنه‌لرده قیشلق اوتلرینك ادخار ایدیله‌مدیکی والجای ضرورتله هم آز وهم فنا مأکولات ویرلدیکی وبونکله برابر دواملی وزورلو ایشلرده قوللانلدیغی زمانلرده عارض اولور وامراض دیدانیه دخی ضعف ونحافته سبببیت ویره‌بیلور.

بنیه‌لری ولادی اوله‌رق نحیف اولان کنج بارکیرلرك نابموسم وفوق الطاقه زورلو ایشلره قوشوللری‌ده وجودلرینك سرعتله یپرامسنه بادی اوله‌بیله‌جکی جهتله بونلرده اثر نحافت ظاهر اولنجه حالك ترقیسیله ورود ایده‌جك اولان قحولدن محافظه وصیانتلری لازم مطلقدر. معاملات عمومیه ایسه حیواناتی معتدلانه استخدام ومنتظم ولایقلی تغدیه وصیقجه وجودلرینی اوت دمتیله دلك وداخلاً مواد مره اعطا ونحافت بر علته عرض اوله‌ق طاری اولمش اولدیغی تقدیرده اساسه تداوی ایتمکدن عبارتدر.

۵۸۸ ـ نبض ونبضان. Fouls et pulsation قلبك هر بر تقلصنده جملهٔ شریانیه‌یه متعاقباً ومتوالیاً داخل اولان دمك موجه‌لرینك شرایینه ایراث ایلدیکی تماس واسطه‌سیله درك ایدیلان حرکت انبساطیه‌سیدر.

شو تعريفدن مستبان اولان علايم دوران ودها طوغريسى نبضان علل مختلفه‌ده دمك انتظام دورانندە تطرق ايدن خالدنناشى عدد وسرعت جهتيله بر طاقم تنوعات ارائه وبو تنوعات دخى امراضك تعيين انذارينه اعانه ايدر.

نبضك حالت طبيعيه‌سنى ضبط ايتمك حالات استثنائيه‌سنك تميزينه مدار اولەجغى بداهتنه بناءً يورغونلق و آجلق وصعوبت هضم وهوسات نفسانيه وخوف وهراس وغضب وحدت كبى اعصابى تهيج ايليان تأثيراتدن سالم وصحيح المزاج اولان حيوانات متنوعهٔ اهليه‌نك هر دور حياتنده‌كى عدد نبضانى جدول آتيده كوسترلمشدر :

حيوانات	نبضانك بر دقيقه‌ده وقوعبولان عدد متوسطى		
	سن كهولده	كنج ياشده	اختيارلقده
فرس	٣٦ الى ٤٠	٦٠ الى ٧٢	٣٢ الى ٣٨
حمار واستر	٤٦ الى ٥٠	٦٥ الى ٧٠	٥٥ الى ٦٠
بقر	٤٥ الى ٥٠	٦٠ الى ٧٠	٤٠ الى ٤٥
غنم ومعز	٧٠ الى ٨٠	٨٥ الى ٩٥	٥٥ الى ٦٠
كلب	٩٠ الى ١٠٠	١١٠ الى ١٢٠	٦٠ الى ٧٠
كدى	١٢٠ الى ١٤٠	١٣٠ الى ١٤٠	١٠٠ الى ١٢٠

نبض جنس فرسده لسانئ وجهي وتحت عزارى وجانبئ حوشبى وعصعصى دنيلان شريانلر وساطتيله تحرى واستقصا اولنورسه‌ده همان دائما برنجيسنه مراجعت ايديلور شكل١٤٦. جنس بقرده شريان لسانئ وجهى فرسنككنه نسبتاً پك كوچك اولدقدن بشقه بقرك جلدينك وانسجهٔ حجرويه‌سنك كثافتى داخلنه كومولمش بولنديغندن وشرايين

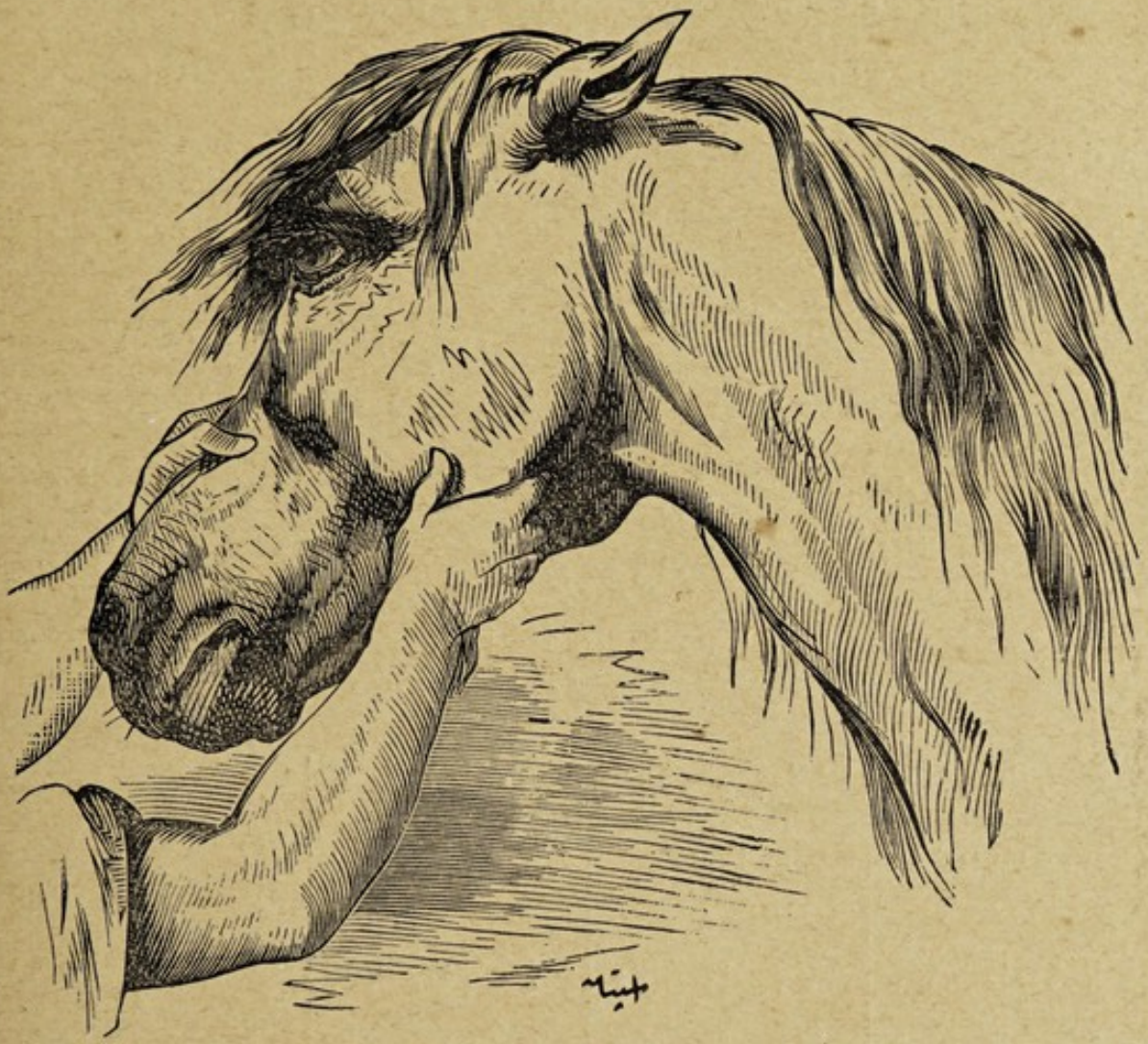

شکل ۱٤٦

سائره دخی قولایلقله تحریٔ نبضه اوکی موانع خیلولتیله مساعد اولمدیغندن بقرك استقصای نبضی خصوصنده شریان عصعصیه مراجعت اولنور شکل ۱٤۷ .

حیوانات صغیره‌ده شریان عضدیدن نبض استکشاف قلنور شکل ۱٤۸ .

تفحص نبض ایچون شریانه تماس ایدن بیطار نبضانك تنوعنی تحقیقدن مقدم شریانك قطرینی وطولغونلغنی وسرتلکنی تخمین وتقدیره سعی ایدر .

نبضك تنوعی اساساً زیرده‌کی جدولده ارائه ایدلدیکی وجهله‌در .

تنوع نبض
- ۱) نبضانك عددی وبرآن معلومده بهرینك مدتی جهتیله تنوعی
  - نبض مکرر
  - نبض نادر
  - نبض عجول
  - نبض بطیء
- ۲) قوهٔ دفعیهٔ دم سببیله اولان تنوعی
  - قوت نبض
    - نبض قوی
    - نبض ضعیف
  - جسامت نبض
    - نبض وسیع (بیوك)
    - نبض صغیر
  - مقاومت نبض
    - نبض قاسی
    - نبض لین
  - نبض مضطرب
  - عدم انتظام نبض
    - نبض مرتعش (تیترك)
    - نبض وئیب (آتلایان)
- ۳) نبضانك یکدیکرینه قیاساً تنوعی
  - نبض منتظم
  - « غیر منتظم
  - « مساوی
  - « غیر مساوی
  - « متزاید
  - « متناقص
  - « متناوب
  - « ذوخلل
  - « مشوش
  - « غیر محسوس

نبض مکرر : نبضان حالت طبیعیه‌سندن ٦ الی ٨ دفعه زیاده ومنتظم ومساوی اوله‌رق وقوعبولورکه عکس العملی خفیف اولان هر درلو حماده کوریلور .

نبض نادر : مساوی ومنتظم اولمقله برابر عددجه حالت عادیه‌دن بك چوق نقصان اولمق اوزره نبضان وقوعبولوب جنس فرسك عدم حرکت (سکون) علتنده تصادف ایدیلور .

نبض عجول (نبض عنیف . نبض شدید . نبض سریع . نبض متهزز . نبض مترسب دخی‌دینور .) : نبضان متعددوسرعتله یکدیکرینی متعاقب اوله‌رق التهاب امعا والتهاب رحمیٔ بریطونیٔ حادده وقوعه کلور .

نبض بطئ : نبضان بطائت واوزون فاصله ايله پرمق آلتندن كچر. بعض امراض عصبيه وخصوصيله علت سكون فرسده نبض نادر ايله مختلطاً ظاهر اولور .

نبض قوى (نبض ممتلى دخى دينور .) : نبضان بيوك وپارمغى قوتله رفع ايدر . جلدك التهابات حاده ونسج حجروينك التهاب شديدنده وجود بولور .

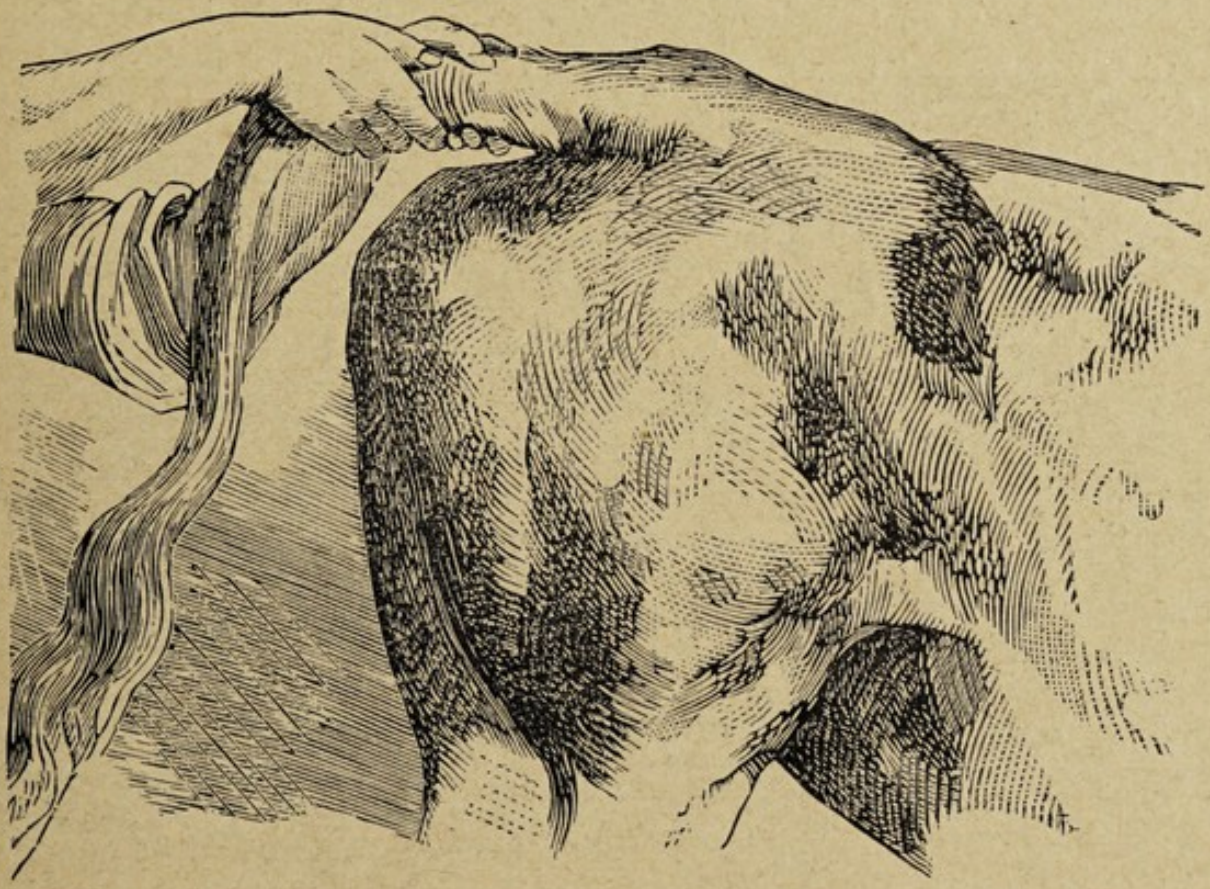

شكل ١٤٧

نبض ضعيف : بالاده كنه مخالف اوصاف كوسترر .

نبض وسيع (بيوك نبض دخى دينور .) : نبضان پارمغى واسع برصورتده رفع ايدر . ذات الرئهٔ حاددە تصادف اولنور .

نبض صغير (كوچك نبض) : بيوك نبضك ضدى اولان اوصافى

كوسترمك ذات الجنب والتهاب بريطون كبى اغشيهٔ مصليه امراضنك اثناى دوامنده حس اولنور .

نبض قاسى «قاتى» (نبض متوتر . نبض مقاوم نبض اخرش دخى دينور .) : نبضان پارمغه قاتى بر جسمله اوررجه‌سنه ضرب ايدر . بو نوع نبضده شريان كركين ومقاومتلى اولوب دائمانبض صغيرايله مترافق بولنوركه شو حالده ــ نبض مضطرب ــ نامى آلور . ذات الرئهٔ فوق الحاد ايله التهابات مفصليه‌ده كوريلور .

شكل ١٤٨

نبض لين : نبض ضعيفدن آز فرقليدر . دائما يانبض صغير ويا نبض وسيع ايله اتحاد ايدر . برنجى صورت نزف داخلى يه وايكنجيسى

ذات الرئهٔ حادك دور ابتدائیسنه دلالت ایلر . نبض مرتعش (تیترك نبضان اولوب نبض متردد دخی دینور .) : همان دائما فصدك لزومنی اخطار ایدر .

نبض وثیب (نبض قرعین. نبض مضاعف دخی دینور) : نبضان پارمغك آلتنده آتلار کبی بر حرکت فرق ودفعهٔ ثانیه‌ده بر قرع (اورمه چارپمه) دها حس ایتدیرر . بو درلو نبض داخلده بر احتقان (تهاجم دم) ی متعاقب وقوعبولان نزفی اعلان ایدر .

نبض منتظم : مساوی فاصله لرله یکدیکرینی تعقیب ایدن نبضان اولوب شو حالك خلافی اوله‌رق هر نبضان آراسنده‌کی فاصلهٔ زمان مختلف طرزده اوزارسه ـ نبض غیر منتظم ـ تشکیل ایلر .

نبض مساوی : ضربان قوتجه یعنی بیوکلك وکوچکلك وسرتلك ویموشاقلق کبی کیفیاتجه یکدیکرینك عینی اولور . وبالعکس بعضاً بیوك و بعضاً کوچك وهلم جرا بر نسق ونظام محافظه ایتمزسه ـ نبض غیر مساوی ـ دینور .

نبض متزاید (نبض مترقی. نبض عارج دخی دینور .) : نبضان اولاً کوچك وضعیف ایکن کیدرك قوتنی آرتیرر. وابتدا قوی وشدید وسریع اولدیغی حالده پیدر پی شدت وسرعتنی تنقیص ایدرسه ـ نبض متناقص ونبض ذنب الهره ـ تعبیر اولنور .

نبض متناوب : نبضاندن بری حس ایدلمك لازمکلورکن غیبوبت ایدیویررکه کزاز ایله دوارذاتی دینلان امراضده واقع اولور . آراده غیبوبت ایدن بر نبض هر وقت عدداً مساوی نبضانی تعقیب ایدرسه ـ نبض متناوب منتظم ـ وعکسی حاله ـ نبض متناوب غیر منتظم ـ توسیم قلنور .

نبض ذوخلل : ایکی نبضان آراسندهکی فاصلهٔ زمانده خلاف نظام وعادت برنبضان دهاحس ایدیلورکه وقوعی پك نادردر .

نبض مشوش : نبضان ایله ارالرندهکی فاصلهٔ زمانك اوصافی فرق ایدیلهمیهجك درجهده تحقیقی دشوار اولور .

نبض غیر محسوس : نبضان غایة الغایه کوچك وضعیف اولهرق موتك تقربی زمانلرینه طوغری وقوعبولور .

۵۸۹ ـ نتانة انف . قرحهٔ خیشوم Ozène بوکا مرض اولمقدن زیاده عرض کبی نظر ایدلمك مناسبدر چونکه اشبو عارضه غشای نخامی وقرین انفینك تقرحی ایله رم اسنان آفاتنك تولید ایتدیکی نفسك فنا قوقمسندن یاخود بر مایع مخاطینك بروندن آقمسندن عبارتدر .

تداویسی : اسباب موجبهسنك اندفاعنه غیرت و ۱۵۰ قسم قلور کلس ایله ۱ قسم فوق مانغانیت پوتاس محلول مخلوطی وحامض فنیك محلولی احتقانلرینه مداومت وچوروك دیشلرك قلع واخذینه قیام ومباشرت ایتملیدر .

۵۹۰ ـ نخره ☚ رم ونخره .

۵۹۱ ـ نزلهٔ اذنیه . التهاب اذن خارجی Catarrhe auricu-laire. Otite externe. اکثر کلبده ونادراً حیوانات سائرهده حصوله کلور .

اسبابی : اجسام اجنبیه تأثیری وکلبده دائما فساد بنیهٔ قوبائیدر .

اعراضی : قاعدهٔ اذن وجع والمی وکلبلرك صارصوب صاللامقده بولندقلری باشلری معلول اولان جهته میللی بولنور . صدفهنك داخلی قرمزی ورطوبتلی اولوب انفراز ایدن مایع پیدرپی متکثر ومتقیح وکریه

رایحه‌لی وقیرجه رنکلی اولور . علت مجهوله حالت مزمنه‌یه کچدیکی وقتده قاعده‌لری متورم‌وقولایلقله قاناپه‌بیلان متعدد قروح صغیره تکون ایدر . حیوانات مأوفه دائما قولاقلرینی راست کلدکلری اجسامه سورتوب قاشیمغه قوییلور وعلی الاکثر صاغر اولورلر .

تداویسی : مجرایی تطهیر ایچون ملین وقلوی احتقانلر اجرا واکر الم شدید موجود ایسه مذکور احتقانلره خشخاش مطبوخندن آلنان صو یاخود بر قاچ دامله لودانوم علاوه ایدیلور . حالت عادیه‌ده ایسه شاب وکبریتیت توتیا و آزوتیت فضه کبی شیلردن مرتب وفوق مانغنایت پوتاسدن عبارت احتقانات قابضه کافی کوریلور . غلیسرین ایله صبغ ایود مخلوطی موجب فوائد عظیمه اولور . اکر خراجات تشکل ایتمش ایسه بزل اولنور . علتك وخیم شکلنده خزم ولصوق منفطه ومواد مسهله کبی وسائطه مراجعت قلنمایدر . مرض مجهوث اکر بر مرض جلدی ایله اختلاط ایلمش ایسه حامض آرسنیقی وایود پوتاسیوم داخلاً قوللانلمایدر .

۵۹۲ ـ نزلهٔ انفیه . زکام . قوریزا Coryza غشای مخاطینك التهابی اولوب هر جنس حیوانه حاد ومزمن شکللرنده عارض اولور . سرایتی مشکوکدر .

اسبابی : تبرد واسباب مختلفه تأثیریله غشای مذکورك مستقیماً تحرشیدر .

اعراضی : ابتدا غشانك احمراری وحرارتی ویبوستی ایله براز حما دخی کوریلور . مع مافیه اشتها موجود اولور . ایکنجی کونه طوغری سیلان انف براق لزجی وبراز ایپلك کبی اوزایبجیدر . حیوان

صیق صیق آقسیرر . مؤخراً سیلان انف کثافت وغلظت پیدا ایدرك بولانور وکیدرك قیحی برسیرت کسب واجنحهٔ انفیه قوریمش مادهٔ مرضیه ایله تلوث ایدر . علتك اك عادی حالنده سکزدن اونبش کونه قدر انحلالی وقوعبولور . علتك حالت مزمنه‌یه کچمسی تقدیرنده ایسه طول مدت دوام ایدن سیلان انف لزوجتلی ویاپشقان وبعضاً فنا قوقولی اولور . مرض جیوب جبهیه وفکیه وخلقومیه‌یه قدر توسع وانتشار ایده‌بیلدیکندن اشبو حالات اخیره وقوعنده سیلان کذلك یاپشقان اولوب چوق وقت دوام وثبات ایلر . تنفس صفیری (قورناج) دخی ایشیدیلور . داء مجوث بعضاً التهاب قصبات وامتلا وخراج تحت لسان ایله اختلاط ایدر .

تداویسی: مرضایی سیجاق مسکنلرده چوللر اوره‌رق حسن محافظه وصوینك ایایق اوله‌رق اعطا ایدلسی وطوزلو جرعه‌لر ملین توتسولر مسکن و آفیونلی معجونلر ومأ کولاتنك تقلیلیله دقیق قارشدیرلمش صولر ویرلمسی لازمدر . اکر سیلان انف دوام ایدرسه ۱۰ الی ۱۵ درهم اعشاری طارطر مقیی یاخود ٤٠ درهم اعشاری کبابه قوللانملی وعلت مزمن ایسه قطران و آردیچ تخمی تبخیر ومواد قابضه ایله احتقان اولنملیدر . مجمع جیوب تحصل ایتمش ایسه ثقب منشاری عملیه سنه مراجعتله مستقیماً احتقانه مسارعت واکر جیوب خلقومیه‌ده مجمع موجود ایسه قیحی تخلیه وبر فتیل امرار ایدلملیدر .

هر حالده علتك سرایتندن قورقلدیغندن خسته‌لر آیرو محلده بولندیرلملیدر .

۵۹۳ ـ نزلهٔ جیوبیه . Catarrhe des sinus

اسبابی : نواحیٔ جیوبیـــه‌یه ضربه تصادفی ورض وقوعی وغشـاء مخاطیٔ جیوبی استیلا ایدن نزلهٔ انفیه‌نك حالت مزمنه‌سیدر .

اعراضی : اولاً کداس (طیقسرمه) وبراق سیلان انف کوریلوب مؤخراً سیلان مذکور قیحی وعلقی (پختیه) وفنا رایحه‌لی اولور. واسطهٔ قرع ایله جیبلردن هر قنغی برینك طولغونلغی آکلاشیلور . غدد تحت فکیه آز چوق متورم بولنور . علت مجوثه‌یی سقاوه‌دن فرق ایتمایدر.

تداویسی : جیوب جبهیه وفکیه‌دن مأوف اولنلری ثقب منشـاری اصولیله (اصول مذکور مبحث مخصوصنده بیان واجرای عملیه ضمننده نقاط منتخبه دخی ١٤٥ نجی شکلده بالارائه ایضاحات لازمه دخی ذکر واتیان قلنمشدر .) تثقیب ایتمك اقتضا ایدر .

٥٩٤ ـ نزلهٔ قرنیه ☚ مرض رأس سارئ بقر.

٥٩٥ ـ نزف جرحی. سیلان‌دم. Hèmorrhagie traumatiqne

١) نزف شریان : جروح متنوعه‌دن نشأت ایدر .

اعراضی: دمك اینجه وضربان قلبه موافقةً کسیك کسیك فشقرمسی وقوپمش اولان شرایین اوجلرینك تقاص ایتمسی کبی احوالدر . اشبو نزفك توقیفی جرحه ایله قلب میانی ضغط ایتمکله ممکن اولور .

٢) نزف ورید : قویو رنکلی دمك انصباب ایتمسیله تعین ایدوب ورید مکسور نهایتنك قلب جهتندن طوتلمسی مفید اولماز .

٣) نزف اوعیـهٔ شعریه : بیعدد ثقبات شعریه‌دن دمك صیزدیغی کوریلور. بوندہ اعراض عمومیه : ضعیف واغشیهٔ ظاهره‌ده صولوقلق وتعرق ونبضك کوچك وتنفسك عجول بولنمسی کبی بعض حالتدر .

انواع نزفك یکدیکرندن فرق اولنلری اهم والزمدر .

تداويسى : شريانك ياخود وريدك بوكيلوب بورولمسى ورباط وضع اولنمسى وضغط وتضييق قلنمسى وماء رابل وفوق قلور حديد وسفوف قاطع النزف وماء بارد وبوز قوللانلمسى مناسبدر .

٥٩٦ ـ نزف دماغى ☚ سكته .

٥٩٧ ـ نزف كليوى. Hémorrhagie rénale نزف كليوى چوق دفعه تبول دم ايله تخليط ايديلوركه بريكنيك اساسى كليه‌ده دكلدر .

اسبابى : كليتانك جرح ورضى وحويصلهٔ كليه‌ده حصاة (طاش) ياخود طفيلاتدن برشى بولنمسى اولوب علت مجوثه آيروجه جمره وجدرئ اغنام كبى بعض امراضك نتيجه سى و ياخود قيللر قيرپلديغى صره‌لرده حيواناته برودت تأثير ايلمسيدر .

اعراضى : قطعهٔ قطنيه‌نك حسيتى وخفيف سانجيلرك وقوعى وتبول اليم وعسير وبولك دم ايله مخلوط وتغير ايتمش كريوات دمويه‌يى وانقاض بشرهٔ مخاطى شامل آزچوق كثرتلى رسوب ايله محمول بولنمسى ونزف شديد اولديغى وقتده بولده ومثانه‌ده وحويصلهٔ كليه‌ده علقاتك كورلمسيدر.

تداويسى : تنقيات بارده وقطنه تطبيقات بارده واستراحت مكمله ايله برابر اوچ اولچك هر قنغى برمنقوع داخلنده ٤٠ الى ٥٠ درهم اعشارى ماء رابل وحيوانات كبيره‌يه ٨ الى ١٢ حيوانات صغيره‌يه ٠,٢٥ الى ٠,٥٠ درهم اعشارى فوق قلور حديد اعطا قلنور .

٥٩٨ ـ نعبندلك . Maréchalerie. Ferrure. اصول وصنعته توفيقاً جنس فرس ايله بقرك تحت قدمنه نعل اورمق عادى وپاثولوجى يعنى بعض امراض رجليه‌يه قارشو اولمق اوزره ايكى مختلف مقصده مبتنى اولوب برنجيسى عموديت لازمهٔ اطرافك محافظه سيله حيوانك

بروجه مطلوب استخدامنی تأمین ایتدیکی جهتله لوازم فسیولوجیه‌دن وایکنجیسی اطرافك بعض قصورلرینی تصحیح واصلاح ویا اجرا ایدیلان عملیات جراحیه‌یه معاونت ایتدیکیچون وسائط صحیه‌دن معدود اولور.

حیواناتك آیاقلرینه نعل اورمق پك قدیم بر صنعت اولوب مبدأ تاریخ احدائی بیلنه‌مامکده‌در . اقوام سالفه‌نك قوللانمش اولدقلری حیوانلرك طرناقلرینه میخسز اوله‌رق کچیریلان صندل طرزلی و متعدد قولاقلی معدن لوحه‌لردن تا تاریخ حاضرك اك اعلا و خفیف نعللرینه وارنجیه قدر بر خیلی انواعی موجود وبو کون فرانسه‌ده ۱) « براسی قلارق » نام انکلیز بیطارك ایجاد ایتدیکی رزه‌لی (مفصللی) نعلی ۲) « واتهل » ك سکز پارچه‌دن عبارت مفصللی نعلی ۳) سواری یوز باشیلرندن « په‌ی لارد » ك الستیقی نعلی ٤) « لوباق » ك میخسز دینلان نعلی ٥) « په‌شل . پاپیون » نامانك ایجادکرده‌لری اولان مدور مهمازلی نعلی ٦) شارلیه اصولی ۷) « بادیو » اصولی ۸) « اوشه‌ر » اصولی ۹) « بورطون » ك هنوز اختراع ایلدیکی حیوانك قایمسنی قطعیاً منع ایدن ایکی صرملی چیقنتیلی چلیکدن معمول نعلی اولمق اوزره برچوق نعلچه‌لر معلوم اولدیغی کبی آزچوق بونلره بکزه‌مز صورتده انکلتره والمانیاده نعللر اعمال واستعمال وبزم عثمانلی نعلی بنه آیروجه برنوع عد واعتبار اولنور .

حیواناتك ظلفی اوزایوب قیرلمق وچاتلامقدن وصحن ایله لواحقنی ازیلمکدن وسائر حالات مضره‌دن حسن محافظه ایده‌بیلمك اوزره اعمالی لازمکلان نعل ظلفك شکلنه مطابق وممکن مرتبه زیاده خفیف وسنبك قسمی قوللردن دها رقیق ومیخلر نعلك ثقلتیله متناسباً اینجه اولمق وظلفه تطبیق ایدلدکدنصکره طبان اوزرینه کلامسیچون سنبکده وانکله برابر

جنبين حافرده دخى ظلفك حافهٔ سفلاسى جدارينه منطبق اوله جق طرناقلرى بولنملى و نعلچه‌نك وجه اعلاسى كنار داخليسى جهتندن براز آشاغى دونوك يعنى وجه مذكور خفيفجه محدب اولمقله طبانى تضييق ايتاملى و نعلك قوللرى نهايتنده بولنان ماهموزلردن ايچ طرفنه كلنلرك ميلى داخله طوغرى زياده‌جه اولمليدر . نعلبند دخى طرناغى يونتاركن شكلى طبيعيه خلل كتيرمامكه دقتله برابر صحنده مناسب وكافى بر تحن ترك ايتمكه وچتاللرله جدارينى ضعيفلتمامكه غيرت ايتمليدر .

نعلمكده نعلى قيزديرمق وصغوق اورمق بحثنه كلنجه بو ايكى اصول طرافدارانك دعوالرى بوكونه دكين فيصلپذير اوله‌مامشدر مع مافيه نعلى سيجاق اورمق ظلفه شدت انطباقى حسبيله نعلك متانتنه سبيبت ويررسه‌ده ديكر جهتدن طبانى ضعيف ياخود محدب اولان وياخود سونتراج ايله چوق آلنمش بولنان طرناقلرده بعض قضايى ودقتسزلكله پك زياده ايصيديله‌رق اوريلان نعللر شقاقى دعوت ايدر .

نعللر يا ظلف پك زياده اوزار ياخود نعل آشينورسه تجديد ايديلور . موسم شتاده اوريلان بوز نعللرينك ماهموزلرى شكل ١٤٩ده كولديكى وجهله ثابت يعنى نعله مربوط اولديغى كبى شكل ١٥٠ طرزنده ويده ايله كچمه دخى اوله‌بيلور .

شكل ١٤٩

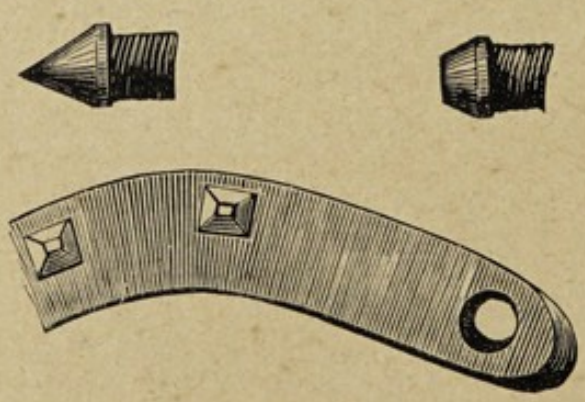

شكل ١٥٠

مقصد ثانی یه خدمت یعنی قصور اطرافك تصحیحنه وساطت یاخود اجرا ایدیلان عملیاته معاونت ایتمك اوزره نعل چاقق ١) اطراف خلفیه‌سی نعلنك سنبکیله اطراف قدامیه‌سنك نعلنك کیروسنه چارپان (که بر نوع یتشدیرمه‌در) واو صورتله آز زمانده اوك آیاقلرینك نعلنی آتان حیوانلرك اطراف خلفیه‌سنه شکل ١٥١ ایله ارائه قلنان

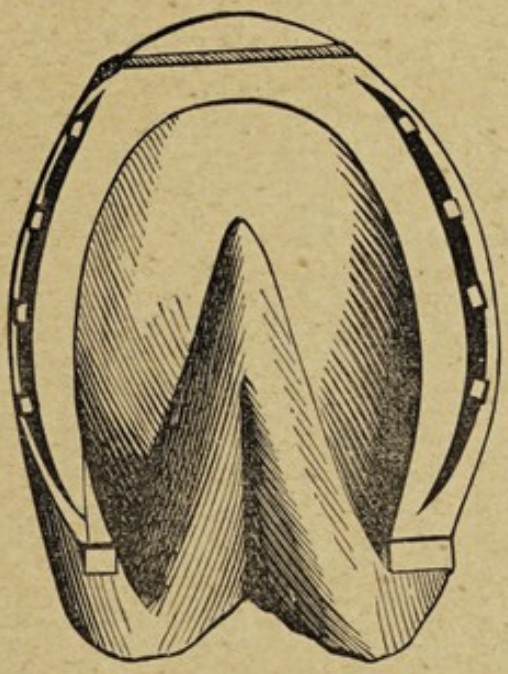

شکل ١٥١

سنبکی مقطوع نعل چاقیلوب اطراف قدامیه‌سی نعللرینك قوللری دخی قیصالدیلور .

٢) ایت اللی وشاهین اللی حیوانلرك قصورلرینه مدار اصلاح اوله‌جق اولان نعللر بعینه شکل ١٣٩ ده کوستریلان و طپوق چالان حیوانلره اوریلان نعللدر .

٣) جرذ غضروفی وضیق الحافر کبی علل رجلیه علیهنه قوللانیلان نعللر مبحث مخصوصلرنده کوسترلمش ایدوکندن مراجعت اولنه .

استر ایله حمارك نعللنمارنده یالکز آیاقلرینك جرم واتساعی نسبتندن بشقه بر فرق کورلمز .

بقری خدمات نقلیه وزرعیه‌ده قوللانیله‌جغی زمان نعلتمك لازم اولوب بونك ایچون هر طرناغه بردانه اولمق اوزره ایکی پارچه نعلچه چاقیلور . فرانسه‌ده اصول قدیم طبق بزمکی کبی ایسه‌ده یالکز بین الظفین طرناغك یوزینه قیوریلوب منطبق اولان برر لاحقه‌سی زیاده‌در شکل ۱۵۲ ا . شارلیه‌نك اثر ایجادی اولان اصول جدید دخی شکل ۱۵۲ ب‌ده کورلدیکی وجهله‌در .

شکل ۱۵۲

۵۹۹ ـ نفیث دم . قان توکورمه Hémoptysie طرف تنفسیه اغشیهٔ مخاطیه‌سنك نزفی اولوب یا اتفاقی ویاخود امراض رئویه ودورانه طاری اولان برمانعه‌نك وجوده کتیردیکی علقات وزورلانمه وبلغ علیق (سولوك یوتمه) وسیر سریع مثللو اسبابدن نشأت ایدر .

تداویسی : اکر امتلای دمدن متحدث ایسه فصده مسارعت وحیوانی استراحته ترك ایدرك تبخیرات قابضه‌یه مراجعت ایتملی واکر آفات رئه‌دن متکون ایسه مصرفلر ومنفطلر قوللانملیدر .

۶۰۰ ـ نقض استدما ☚ تشمس .

٦٠١ ـ وبای بقری . تیفوس ساری Peste bovine بقر ایله مجترات سائره‌یه مخصوص ویروسی ومستولی برمرضدر .

اسبابی : علت اساساً ستپ [١] لرك امراض اصلیه‌سندن اولوب اقطار سائره‌یه سرایتله منتشر ومستولی اولور .

اعراضی : اولاً حیوان درمانسز واویوشق برحال‌ایله باشنی‌اشاغی اوزاتمش اوله‌رق‌طوتار قولاقلرینی دوشورر قطعهٔ ظهریه‌سی انجداب ایدرك مریض قسم خلفیٔ بدننك بار ثقلتی آلتنده ایکی قات اولمش کبی کورینور . قیللری وخصوصیله صرتنك قیللری اورپرر . بدنده‌عمومیتله تترهمه وقولاقلرله بوینوزلرك قاعده‌سنده بالمناوبه حرارت وبرودت وبعض حیوانلرده دوار وخفیف سانجیلر ظاهر اولور . سوت بدایت مرضده اکسیلمکه ومریض بطائنله کویش کتیرمکه واشتهکه ودیش غجرداتمغه باشلار .

اولاً کره‌میت قرمزیسی رنکنده کوریلان اغشیهٔ ظاهره بالاخره قویولشه‌رق ماوون رنکی آلوب دیکر لکه‌لرله دخی آلاجه‌لنور . کوزلر یاشلی وقیحلی ومدار عین درونده چوکمش بولنور . ایکنجیدن دردنجی کونه طوغری غشای نخامی اوزرنده مشاهده قلنان کوچك قازه‌ئینی (پینیر کبی) بریکنتیلر سیلان انف ایله خارجه طرد اولنور وسیلان انف دخی اولاً براق بعده مخاطیٔ قیحی وقان ایله قاریشق وکریه رایحه‌لی اولور . غشای مخاطیٔ فمی مور برنك کسب واوزری دخی

[١] ستپ Steppe دیو هرمملکتك وخصوصیله روسیه‌نك زراعتدن محروم بولنان واکثریا کندیسندن نبعان ایلیان صولرك دکزلره منصب اولمیه‌رق بنه کندیسنده منخسف اولان صحاریٔ وسیعه‌سنه اطلاق اولنور .

قیر رنکلی کوچك قبارجقلرله مجهز اولوب اشبو قبارجقلرك قوپوب آیرلمسیله ائتکالات (صیرتی) سطحیه وجوده کلور . صالیا کپوکلی ولزوجتلی ومرمه قوری وسیجاق بولنور . جلد وعلی الخصوص مه و آغز وبرون دلیکلری وفرج وغلاف صفنی بعضاً بوعلته مخصوص واوصاف مختلفه‌یی حائز اندفاعاته مجلس اولور . نبض همان حس اولنه‌بیلنه‌جك درجه‌ده ضعفیت و ۸۰ و ۱۰۰ و ۱۲۰ نبضانه قدر عجالت کسب ایدر . دم سیهفام اولوب یاپشقان برقوام دخی اخذ ایلر . تنفس مترسب (سریع) وزفیر برایکلتی ایله نهایتلنور . مریضك باشی اختیارلق حالنی اخطارایدن برحرکت ایله متحرك بولنور . مریضه قیصه وقوری اوکسوروك عارض اولوب خسته‌لکك اوچنجی کونه طوغری حس اولنان انتفاخ رئوی اعراضنه عمود فقاری قسم‌ظهریسنك ایکی یانلرنده کوریلان انتفاخ تحت جلدی ترافق وانضمام ایدر . عطش غایت شدتلی اولدیغی وبدایت‌مرضده اسهال نادراً وقوعبولدیغی حالده اوچنجی کونه طوغری مواد ثفلیه کریه رایحه‌لی غازلر نشر ایدرك مایع یاخود نیم مایع وکپوکلی ودم ایله مخلوط قیر یاخود دها قویو قیر رنکلی اولمق اوزره رقم طاش تحته‌سی لونده سیاهلق اظهار ایتدیکی ومریضك دخی صیق صیق وجعلی ایقتیلره کرفتار اولدیغی وشرجك آچیق قالدیغی قارنك چکلدیکی ودرمانسزلق حسبیله حیوانك یاتدیغی یرده باشنی اوزاده‌رق چکسنی یره طیادیغی ولاغرلکك حدکماله واردیغی‌وحرارت بدنیه‌نك ۳۷ و۳۶,۵یه تنزل ایلدیکی وبوصره‌لرده کوزلرك‌داخل‌حجاجه عمیقاً چوکدیکی وسیلان انفك کثرت ونفسك کراهت پیدا ایتدیکی واغشیهٔ ظاهره مورارمش بولندیغی حالده مریضك ایکلیه‌رك آزوقتده هلاك‌اولدیغی کوریلور . مرضك‌دوامی اثناسنده اسقاط‌جنین وقوعبولور .

مذكور مدت دوام مرض ٤ الى ٧ كون ايسه‌ده اكثريا دها آزبرزماندن عبارت بولنور والتيامى ايسه دائما مستثنا بروقعه عد اولنور . علت مجوثه‌يى حماى قلاعى ودوسنطاريادن فرق ايتمك لازمدر . بوعلت بر حيوانه بردفعه مسلط اولور و١٠٠ حيواندن ٩٠ و٩٥ رأسنك سرايتله مصاب اوله‌بيلمرينه نظراً ويروسيتنك درجه‌سى بالسهوله تقدير اولنور.

تداويسى : غير ممكن ايدوكندن مداوات شافيه‌دن صرفنظرله تدابير واقيه‌يه بالمراجعه منابع سرايتك سريعاً ازاله‌سنه غيرت ايتلك لازمدر .

ضابطهٔ صحيه : علت بالاده ذكر اولدينى وجهله روسيه ستپلرينك امراض اصليه‌سندن اولمسى حسبيله سرايتندن ممالكى محافظه ايتمك‌ايچون مواد آتيه‌نك اجراى احكامنه جداً رعايت ايدلليدر :

١) داخل ممالك اولان حيواناتك معاينه‌سيچون مواقع مناسبه‌ده تحفظخانه‌لر واورالرده اقتدارلى مأمورلر بولندير‌لملى وموقفلر واسكله‌لر وخانلر كبى سوقيات مركزلرنده كليتلى حيوان تراكم واجتماع ايتمامك ايچون نقليات شمندوفرلرله ياخود وسائط سائرهٔ عاجله ايله سريعاً اجرا اولنملى تحفظخانه‌لرده حيوانات مريضه ايله تماسده بولنمش اولان اشخاص دخى اورلرده برموجب فن ازالهٔ عفنه عمليه‌سنه معروض طوتلملى‌علت حدودى تهديد ايتمكده بولنديغى اثناده قاچاق اوله‌رق داخل ممالك اولمش اولان حيوانلر طوتيلوب اتلاف ودفن ايدلملى واويله تهديد اولنان حدود جوارنده‌كى ولاياتك حيوانات بقريه‌سى طوپلوجه بو. لندير‌لمامق تدابيرى اتخاذ وعلتدن اثر ظهور ايتديكى آنده اعلانيه مسارعت قلنمليدر .

٢) وباى بقرى اعلان اولنجه علته مصاب اولان حيوانات ايله انلرك مساكنى تفريق وحجز ايديله‌رك صحتده بولنان حيوانلرله

مقارنت ومناسبتلری قطع وبیع وفروختلری منع اولنملی و آخورلری یولندن ویقینندن حیوانات سائره‌نك مرور وعبوری تحت ممنوعیته آلنملیدر . علته الك اول طوتیلنلر وبونلرله تماس ومناسبتده بولنانلر اتلاف وکوی وقصبه وجاده ومرعا وترلالردن بعید محللره عمیقاً دفن ایدلملی وبورالرده حیواناتك رعی اولنمسنی منع مقصدیله دفن ایدیلان یرك اطرافی دیوار وهیچ اولمزسه چیت ایله ستر واحاطه قلنملیدر .

اهالیی خسارات عظیمه‌دن محافظه‌وصیانت ایتمك ایچون جلد وبوینوز ویوك وقیل کبی محصولات حیوانیه حامض فنیکلی صولره غطس یاخود کبریت وقلور توتسوسیله مایهٔ مرضیه محو وشخوم اذابه ایدلدکدنصکره صرف ایدلملرینه مأذونیت ویرلملیدر .

آخورلر و آخور ادواتی وقوشوم طاقلری قاعدةً تطهیر وعلتك دوام ایتدیکی اثناده پازار وپنایرلر لغو و تلقیح ایشلری منع وتعطیل وسرایته معروض اولدیغی ثابت اولان قیون سوریلری آیرو بر یرده بر هیئت مأموره نك نظارت محافظه کاریسنه تودیع و تسلیم اولنملیدر . یکیدن حیوان تدارك ایتمك استیانلره اشبو تیفوس سارینك صوك وقعهٔ مشؤمه‌سی اوزرندن لااقل برماه کذران ایتمش ومساکن موجودهٔ حیوانیه بر قاعده تنظیف ایدلمش اولمدقجه رخصت ویرلماملیدر . یکی انتخاب ایدیلان وشبهه‌لی وبولاشق اولیان آلم صاتم مرکزینه کلان حیوانلر بعد المعاینه اورایه قبول و اونبش کون خارجه فروخت و اخراج ایدلیه‌رك اوراده توقیف ایدلملیدر.

علت مجهوله‌یه ابتلاسی حسبیله اتلاف ایدیلان حیوانلرك صاحبلرینه فرانسه‌ده بعض شرطلرله بر مقدار تضمینات ویرلدیکی قانونلرنده مصرحدر (ضابطهٔ صحیه مبحثی مطالعه اولنه.) .

۶۰۲ـ وثی حوشب. خلع حوشب . بوقاغیلق بورقولمسی وچیقمی . Entorse et luxation du boulet. مفصلی تشکیل ایدن اجهزهٔ رباطیه‌نك زورلانمسی وتمزق ایتمسی ونهایت عظمیه‌سنك منکسر اولمسی مثللو آفتك درجات مذکورهٔ ثلثه سندن عبارت اوله‌رق اکثریا جنس فرسده کوریلان بر عذردر .

اسبابی : عارضه‌لی اراضیده وصید کاهده وقوعبولان سیر سریع وموانع آتلامق وسائر صورتله زورلانمقدر .

اعراضی: حسیت عادیه‌دن آیاغك باصمسنك امکانسزلغنه قدراختلاف وتنوع کوسترن درجهٔ شدت نسبتنده تورم وتألم وقوعیله آکلاشیلوب امتلای اوزیماوی محیط مفصلی استیلا ایدر .

اکر وثی زیاده شدتله وقوعبولمش ایسه اغشیهٔ زلالیهٔ وتریه یاخود مفصلیه فرط افرازات سببیله متوتر اولوب آیاق بوکولمش وباصمقدن عاطل قالمش کوریلور. اکر زورلانمش واربطه واوتاری مقاومتدن محروم بر حده ایصال ایتمش ایسه عظام دخی تبدیل محل ایدرکه شو حالده اربطه ومحفظات زلالیه واوتار عمومیتله متمزق ومنکسر اولور .

اعراض عمومیه : کدر عدم اشتها وحمادن عبارتدر.

آفات مذکوره عظام واربطه واوتارك واغشیهٔ زلالیه‌نك امتلاآت وانتباجات مزمنه‌سنی انتاج ومعند بر طوپاللق حصولنی ایجاب ایتدیرر.

تداویسی : عارضه‌نك درجهٔ شدتنه کوره تخلف ایدر . انسکاب ماء بارد ولفافات ممسکه (یاپشیجی صارغیلر) قوللانیلور : آلتی عدد یمورطه‌نك آقنه ۳۲ درهم اعشاری شب مکلس قارشدیریله‌رق وبونی اوچ ذراع اعشاری طولنده بر بزه صیواشدیره‌رق اوستوپو ایله مجهزاً

قدم معلوله صاروب سکزکون حالیله ترك ایدلمك لازم کلور. مستحضرات منفطه ونارسائل نامیله معلوم فوفرانسه فو آنغله فووترینر لیکوردوقاباره لیغان بوایه فوندان غومبولت کبی مرتبات استعمالی ویاخود نقطه ویا خط واری اکتو ایتمك مرجحدر . اکر خلع موجود ایسه رد ایله آلت مخصوص ممسك وضع و اندنصکره ده تدابیر مشروحهٔ اخیره یه تشبث قلنمایدر .

٦٠٣ ـ وثی منکب ☚ عرج منکب .

٦٠٤ ـ وثی قطنیٔ ظهری ☚ وجع قطنی .

٦٠٥ ـ وجع بطنی ☚ سانجی .

٦٠٦ ـ وجع رئیٔ عنق ☚ تمایل عنق .

٦٠٧ ـ وجع قطنی . وثی قطنیٔ ظهری. Lumbago. Entorse dorso-lombaire. جنس فرسه مخصوصدر . اثار وخیمه سی بو آفته سبب اولان علل مختلفه یه کوره متنوع اولور .

اسبابی : یوك طاشیان بارکیرلرك حامل اثقال اولدقلری حالده سقوطلری وزورله یاتیریلان حیوانلرك انضجاع وضعنده کندیلرینی زورلامه لری وتبرددر .

اعراضی : عمود فقاریٔ ظهریدنك سرتاسکله تعریف اولنه بیلان قوت وشدتدن محرومیتی وحرکات اطرافك عدم انتظامی ونتوات شوکیه نك انحنا وناحیه نك انحدابی ومشی وحرکتك وانضجاعك وقیامك صعوبتی وحیوانك صالنتیلی یورویشی اثناسنده حنبلرینی یکدیکرندن تبعید ایتمسی ودفعةً طوردیرلدیغی وقتده بر قرارسز وثباتسزلق کورلمسی وکیرو طارتیله بیلمسی ودائره اوزرنده حرکت ایتمسی کیفیتلرینك همان

غیرممکن بولنمسی مثللو حاللردر. وثی ظهریٔ قطنی وتمزق عضله وشریان ابهر شعباتنده انسداد یاخود اثر تضییق رئیوی وقوعی سببیله وجع والم وناحیهٔ قطنیه‌ده تورم وانتباج دخی کوریلور.

تداویسی: استراحت وسیجاق صولرله تکمید (ایصلاتمه) وسیجاق کیسه‌جکلر وضع ومنفطات ومنفط حموله (شارژ) لر ومروخلر وزفتلی لصقه (یاقی) لر تطبیق ایتمك واکتوای بالناره مراجعت ایتمك لازم کلدیکی کبی حیوانی زورلانمق ودوشمکدن صاقنمق دخی اقتضا ایدر.

۶۰۸ ـ وخز میخ. میخ دکمك. Enclouure. Piqûre de maréchal. نعلبندك دقتسز یاخود مهارتسزلکی اثری اوله‌رق نعللنان حیوانك قدمنه میخك صاپلانمسیدر.

اسبابی: جدار ظلفك ضعیف اولمسی وسائره کبی استعداد شخصی ایله برابر نعلك فنا دلنمش یاخود آیاغه یولسز تطبیق ایدلمش ویاخود میخ طوس طوغری دوولمش اولمسی ومیخك پیراقلی ویا پك قالین بولنمسی ویاخود میخك کچه‌جکی نقطه‌ده اسکی میخ پارچه‌سی بولنمغله یکی میخك استقامتنك شاشمسی ونعللنمه‌نك هر ضربه‌سنده ایاغی چکن حیوانلرده بو قضانك علی الاکثر وقوعبولمسی والحاصل نعلبندك عجمیلکیدر. باتان میخ یا اجزای حیاتیه داخلنه ایلریلیوب کیدر یاخود اجزای مذکوره‌یی جرح ایله دونوب اوجی خارجه چیقار.

اعراضی: قضانك وقوعنی متاقب یاخود مؤخراً ظهور ایتمك صورتیله ایکی طرزلی اوله‌بیلوب برنجیسنده حیوان آز چوق شدتلی طوپاللار. معاینه اولندقده جدار ظلف اوزرنده‌کی میخ پرچینلرندن بری یوقارولاق بولنور. قرع ایدلدکده ونعل چکلدکده وخزك وقوع

بولدیغی نقطه وجعلی اولور. رەنت ایله طرناق آلتغه باشلانجه میخك اثری تعقیب ایدلدیکی وارادن بعضکره سیاهجه رنکلی برمقدار قیحك جریان ایتدیکی کوریلور. شو حالده رەنت ایله رفع ایدیلان بر طبقه ظلفك تحتنده کوریلان صاریمجه رنك ایله قیر رنکلی قیح قضانك وخامتسز ایدوکنه دلالت ایدر. وخز میخك کدری یا اهمیت ویرلمامك یاخود طانیلهمامقدن آرتوب تحت ظلفده خراجه وقیح تکون ایتمك وغانغرن نسج ورقئ قدمی وغانغرن نسج قطیفوی ورم عظم رجل وظلفك هر قنغی بر جزئنده آز چوق واسع انفکاك مثللو عوارضدن منبعث عرج شدید واوجاع رامحه حصوله کلمك ومتعفن وقان لکەلی واوزایمجی قیحك جریانی کورلمك طرزنده بر طاقم آثار وعلامات ایله تعین ایدرکه شو حاللرده حیوان یاتار قالقار واشتهاسنی ضایع ایدر.

تداویسی: قضانك درجهٔ وخامتنه کوره متنوع اولمق لازم کلدیکندن اکر خفیف ایسه نعلی چکوب ظلفی بر ملین لاپه ایله احاطه وطوپاللق زائل اولنجه میخلری خفیف وسطحی چاقلمق اوزره نعلی اقتضاسی وجهله دوزلتوب بتکرار تطبیق ایتملی وشبهه‌لی اولان میخی چاقاملیدر. اکر وخز میخ وخیم ایسه سوندا ایله بالمعاینه حال وموقعنی واستقامتنی تحقیق ورەنت ایله تمیزلیوب داخلنده میخ پارچه‌سی قالمش ایسه اخراج وقیحه مجرا کشاد ایتدکدنصکره قطرانلی یاخود ترمنتیلی اوستوپو ایله تیمار ولاپه‌لر استعمال ایتلیدر. الحاصل اوجاع ایله قیح موجود ومستمر ایسه شو حالدن قضانك دها وخیم ایدوکنه حکم ایله اختناقدن وقایه ضمننده ظلفك بیوجك بر قطعه‌سنی رفع وانساج متموته‌یی قطع وایجاب ایدرسه عظم رجلی جرد واك صکره کبریتیت نحاس وماء رابل وسائره کبی مواد کاویه ایله اکتوا وخفیفجه تیمار ضاغط وحماملر

اجرا وهر حالده غضاريفى تعطين ايله جرذ غضروفى آفتنى توليد ايدن خزائن قيحك محوى اسبابى استحضار قلنمق لازم كلور .

٦٠٩ ـ ودق . سحاب . دومان . لكه . آق بنك . Albugo. Leucoma. قرنيهٔ لامعه اوزرنده كثافتلى بياض بر لكه‌نك موجوديتندن عبارت اولوب اكر كثافت صفحهٔ داخليه متعلق اولور ياخود بر جرحه ويا بر قرحه ندبه‌سندن عبارت بولنورسه ـ ودق ـ آق بنك ـ واكر قرنيهٔ لامعه كاملامصاب اولوب صفحهٔ خارجه دخى بولانمش كورينورسه سحاب ـ دومان ـ واكر كثافت قسماً مستولى اولورسه ـ لكه ـ تسميه قلنوب مذكور اسامئ متعدده ايله ياد اولنان هپ بر علتدر .

اسبابى : رمد وضربه تأثيرى وقرنيهٔ لامعه‌ده خراجه ويا قرحه حصوليدر . انلردن ماعدا غورم وجدرئ اغنام ومرض كلاب وريپس Ripse دنيلان كديلرك علت مخصوصه‌سى دخى مرض مبحوثك اسبابندن معدوددر . حيوانات بقريه‌يه مستوليه صورتنده تسلط ايتديكنى «هورترل داربووال» بيان ايتمشدر .

تداويسى : مرض مبحوثك التيام وزوالى متعسر ايدوكى بيلندكدن صكره لاجل التجربه اسبابنك دفعيله برابر فصد عمومى اجرا وعينه ضمادات مليّنه ومخدره وضع وتطبيق وجوار اجفانه الصاق عليق (سولوك طوتمق) وبطنه مصرفلر وعزارلره يرلى ياقيلر آق بنك ولكه عليهنه كبريتيت نحاس ويا آزوتيت فضه قطره‌لرى [١] وقرنيهٔ

---

[١] خذ : كبريتيت نحاس ٢ درهم اعشارى
ماء مقطر ١ اوجك
خذ : آزوتيت فضه ١ درهم اعشارى
ماء مقطر ٦٠ » »

لامعه‌یه طاری اولان سحاب خفیف اولدیغی مثللو کرهٔ عینده دخی اثر التهاب کورنمزسه بر درهم اعشاری حمض احمر زیبق (سرر) ی سکز درهم اعشاری عادی پوماته ایله خلط ومزج وبر فندق قدرینی صباح آقشام زاویهٔ انفیه‌دن داخل عینه ایلاج واجفان دخی آیروجه بر زیت ایله تخریخ قلنمق کبی وسائطدن مناسبلری اجرا اولنور.

آثار التهابیه موجود دکل ایکن غایت رقیق دق ایدلمش شکر ایله کهرچله ویا حمض توتیا یاخود حمض بسموت بر ماصوره واسطه‌سیله کوفلنور. مع‌مافیه ودق عمیق اولورسه تدابیر مذکوره‌نك هیچ برنده استفاده ایدیله‌مز.

٦١٠ ـ ورم ذئب. ورم شخم ☜ سلعه.

٦١١ ـ ورم صباغی ☜ اورام صباغیه.

٦١٢ ـ ورم عظمی ☜ اورام عظمیه.

٦١٣ ـ ورم غضروفی ☜ اورام غضروفیه.

٦١٤ ـ وضع حمل بطیٔ. Parturiton lente. شدتلی وآز دواملی سانجیلر وپك زیاده چارپنه‌لر وعنق رحمك سرتلکیله بطیٔ اوله‌رق وقوعبولان عمل تولیددر.

تداویسی: کزدیرمه وتحت بطنی دلك وماء فاتر (ایلیق صو) ایله تکمید وملین کیسه‌جکلر تطبیق ورأس خشخاش مطبوخی ویا ٢ الی ٤ درهم اعشاری سید نهام لودانومی اضافه ایدیلان مایع ایله حقنه ایدیلور.

٦١٥ ـ وضع حمل طبیعی. تولید طبیعی. ولاده. Accou-chement. Parturition naturelle. وضع حمل افعال فسیولوجیائیه‌دن

اولوب واسطه‌سیله ثمرهٔ سفاد وتلقیح اولان یاورو رحم مادردن عالم شهوده پا نهاده اولور .

وضع حملك تقربی بر طاقم علامات متقدمه ایله معلوم وعلامات مذکوره‌دن معدود اولمق‌اوزره بطنك صارقمسی حاصرتانك چقورلشمسی الیه‌لرك چوکمسی صاغرینك ضعیفلشمسی وقسراقده وضع حملدن سکز کون مقدم اثدیه‌نك حجملی ومحسوس وفرجدن بر مایعك سائل وهر حله‌دن قطرهٔ شمع دنیلان ماده‌نك مترشح اولمسی وممه‌لرك سقوطنی بر اوزیمانك تقدم ایتمسی مثللو احوال مشهود اولور .

حیوانات صغیره‌نك دیشیلری یووالرینی حاضرلارلر .

دیشی حیوانلرده اولاً سانجیلر وتقلص رحم وبعده توسع وانحلال عنق رحم وقوعبولور . آراده آغریلر کسب سکونت وبر از صکره تکرار تجدد ومعاودت ایلر . محفظات جنین یرندن منفك اولەرق ایلرولمکده وفرجدن ظهور وخروج ایتمکده بولنور که ابتدا رأس ایله اطراف قدامیه مضیق اعلایه داخل اولمق ایچون معبر عنقی زورلار . آغریلرك تزایدی و بطنك تقلصی تقلص رحمیه معاونت ایدرك بوایکی قوت ایله جنینك ایلرویه سورله حرکتندن محفظات ییرتیلور . جنینك ینه ایلرولمکه اولان دوامی [حبل بحتنده‌کی شکل ۱۰۱ وضعیتنده] خارجه خروجنی انتاج ایدر .

دیشیلر حمللرینی اکر ایاقده وضع ایتمکده ایسه‌لر جنینك دوشمسیله حبل سری دخی قوپار واکر قوپمازسه سره‌دن اعتباراً بش آلتی عشیر ذراع طول ویره‌رك قطع ایله ربط اولنور . مشیمه (صوك) کندیلکندن آیریلوب خارجه مندفع اولور [عکسی حالنده‌کی « عدم تخلص » مبحث مخصوصنده مطالعه اولنه .]

بعد التوليد ديشى حيوانك وجودى اوغيله‌رق سيجاق طوتلمق و ايليق مشروبات اعطا اولنمق و آلتنه قبا يتاق سريلوب استراحته ترك ايدلمك لازمدر .

نوزاد حقنده التزامى مناسب‌اولان تدبير دخى وجودى قوريلانوب آناسنك ممه‌سنه بالتقريب امزيرتمك وظاهراً مرد اولمش كبى بر حالده ايسه تنفس صنعى (كوروك ياخود آغز واسطه‌سيله تنفسى تقليداً برونئه قوتله اوفوره‌رك رئتانئه هوا سوق ايتمك) اصوليله تنفسنى تأسيس وبدنى تمشيق (پك اينجه دكنك‌ايله ياورونك وجودينه اورمق) وسيجاق صو ايله غسل ياخود سيجاق صويه غطس ايتمك مثللو تدابيره مراجعت ايديلور .

عقيب توليدده ظهور ايده‌بيلان استرخاى ارتفاق وقولنج ولادى كبى عوارض مباحث مخصوصه سنده مطالعه اولنمق و وضع حمل اسباب عديده خيلولتيله طبيعى‌كندن چيقوب كوچلشديكى حالده شو عارضه عليهنه دخى تدبير اتخاذى ضمننده ــ وضع حمل عسير ــ مبحثنه مراجعت قلنمق ايجاب ايدر .

٦١٦ ــ وضع حمل عسير . توليد عسير Dystocie وضع حملك

عسرتى قسم اقدم ندرت وجنس بقر ايله كلبده كثرتله وقوعبولوب اسبابى يا آنايه ياخود ياورويه عائد ومتعلق اولور .

معاينه واستقصاى اسباب : برنجى وظيفه مانعك طبيعتنه كسب وقوف و معلومات ايدلمك لزومى ايدوكندن بونك ايچون اولاً ديشى حيوانك سنى و قاچنجى توليدى ايدوكى و حقنده سبقت ايدن معاملات

واهتماماتك نه طرزده اولدیغی و آغریلرك نه زمان باشلامش بولندیغی اوکرنلیدر .

خارجدن معاینه اجراسی : بطنك وحوصلهنك درجهٔ تحجمنی وفرجك حالنی نظر مطالعهیه آلمق ومعاینهٔ بالیدایله جنین حس اولنمیدر.

داخلدن معاینه اجراسی : اقتضا ایدن احتیاطات واحترازات ایله برابر اعضای تناسلیه یاخود سرم داخلنه ادخال ید ایدیلورکه بونك ایچون قول صیوانمش و یاغلانمش اولهرق حیوان آیاقده ویاخود یاتمش بولنورکن داخل سرمی تخلیه قلندیغی اثناده طرق تناسلیهنك حال سربستیسی وشکل حوصلهنك متغیر اولوب اولمدیغی دخی آکلاشلمیدر. اکر اورالرده اثر مانع بولنهمزسه اندنصکره جنینك وضعیت عمومیهسی وحجمی وطولابیسیله تولیدی تصعیب ایدن خائلك حقیقتی تحری وتتبع ایدیلهرك جنینك اطرافی ورأسی وبدننك وضعیتی وینه بو زمانده بیطار قابل طرفندن اجرا ایده جکی عملیات ایچون کندوسنه لازم اولهجق اولان آلات وادوات تفرس درپیش ایدیلور.

انقلاب جنین (عملیهٔ ـ) : بوتعبیر ایله افاده ومراد اولنان عملیات داخل رحمده وضعیتی فنااولان جنینه خروجی تسهیل ایدهجك وجهله یکی بر وضعیت آلدیرمقدن عبارتدر .

اکر جنین مخرجه صوقولمش ایسه یا ال یاخود مختلف جرم وشکلده مدفعلر شکل ۱۵۳ شکل ۱۵٤ وشکل ۱۵۵ واسطهسیله بطنه طوغری دفع ودفع ایتمکه آغریلرك فاصله ویردکاری زمانلرده سعی ایدیلور .

رحمك اسپاسموزی وعنق رحمك تعصر وتقبض ایتمش و آندن ماعدا مایعاتك آقوب بتمسیله اعضانك کسب یبوست ایلمش اولمسی

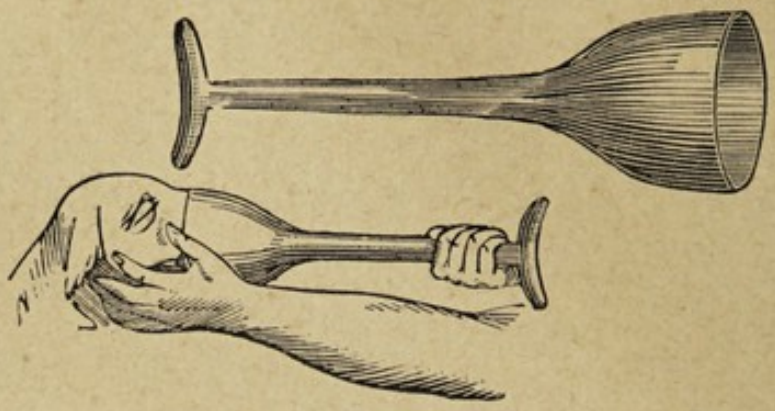

شكل ١٥٣

اسبابنك نتايجندن عمليـاته مشكلات كلديكى حالده داخل رحمه دهنى ياخود لعابى مواد احتقـان ايدلمكله برابر حيوان دخى تخدير (او. يوشديرمق) قلنور . واجراى عمليات ضمننده ايديله جك حركاته سهولت

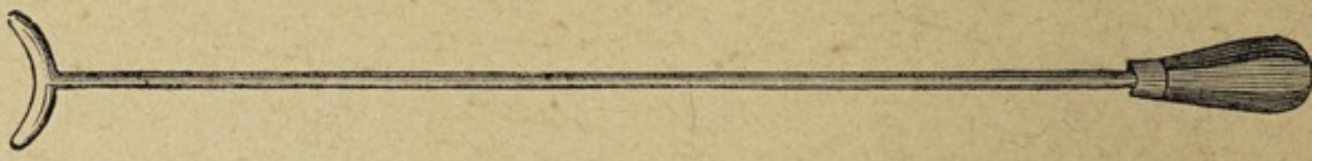

شكل ١٥٤

ويره جك صـورتده حيوانه وضعيت آلديريلور . الحاصل انقلاب جنين اجرا وموانع ازاله يعنى جنين ممكن مرتبـه طبيعى بروضـعيته ارجاع ايدلدكدنصكره توليد يا كندى باشنه يا ال اعانه سيله ممكن وخلاف حالده صرف قوت وزور بازويه مجبوريت حاصل اولور .

شكل ١٥٥

اخراج جنين (عمليهٔـ): معاونلر وشريطلر مداخله سيله ممكن اولوب شريط ياخود قوردونلره ياپيلان ايلمكلر جنينك اطرافنه ياخود رأسنه

ربط اولنمق اوزره شـکل ۱۵۶ ده کورلدیکی وجهـله شکل مخروطی آلدیریلان ال اعانهسیله محلنه ایصال قلنور وقوللك اوزانهمیه‌جغی نقطه‌یه ذکر اولنـان ایلکلر ناقل شریط شـکل ۱۵۷ و۱۵۸ دینلان آلتلرله یتشدیریلور وشکل ۱۵۹ ده کوستریلان ایپ یولار دخی قوللانیلور .

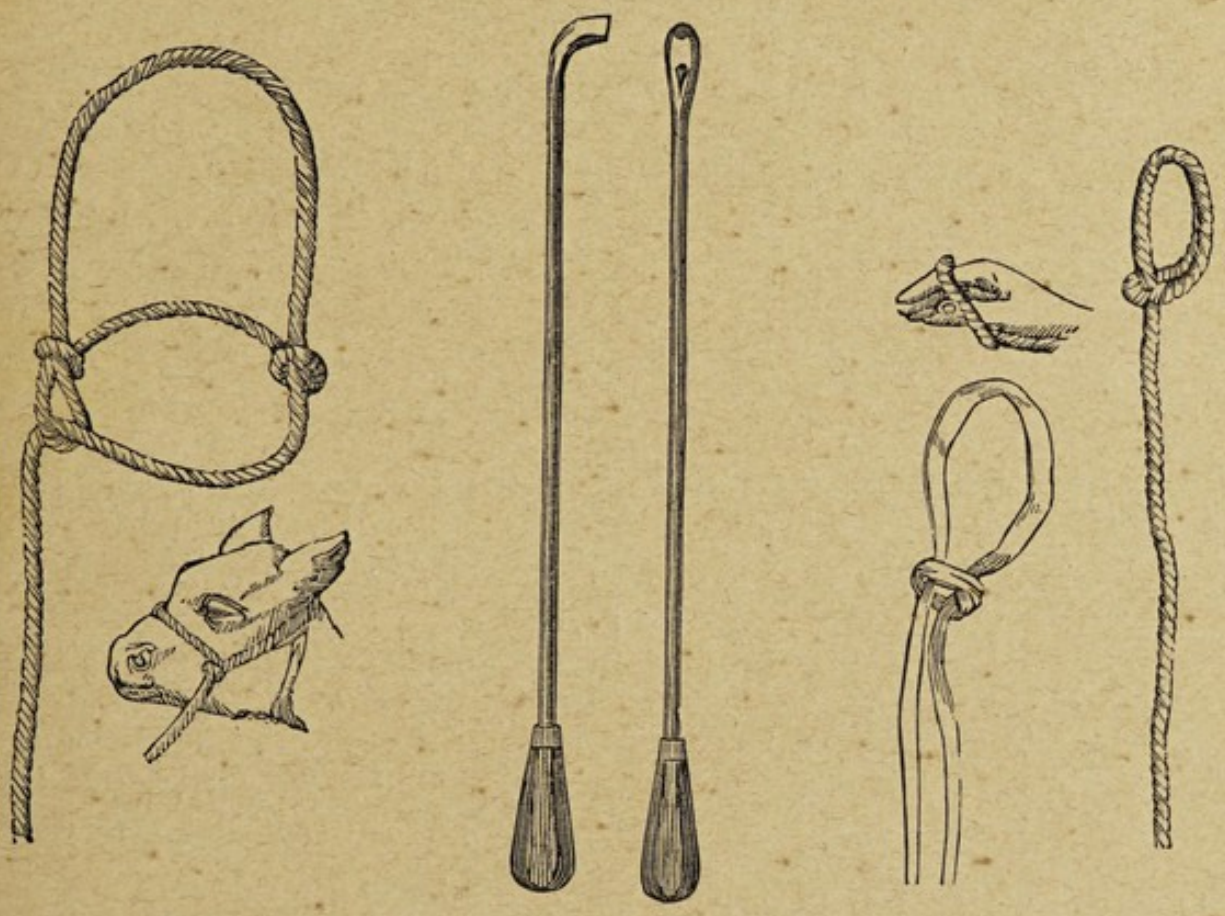

شکل ۱۵۶ شکل ۱۵۷ و۱۵۸ شکل ۱۵۹

جنینك اخراجنه‌یاردم ایدن سائر آلتلر ایسه ملقط جنین (فورسه‌پ) وملقط عادی وکلیبه (چنکل) لردر حیوانات کبیره‌ده ملقط جنین استعمالی همان حسن نتیجه وفائده‌دن خالی اولمقدن ناشی آلت مذکور کلب وکدی وکچی کبی حیوانلره تخصیص ایدیلور . حالبو که سیوری وکند وچفت وتك اولق اوزره اشـکال مختلفه‌سی موجـود اولان چنکلر جنینك نره‌سندن چکیله‌جك ایسه او عضوینه صاپلادیله‌رق اولدقجه قطعی نتایج

استحصال اولنورسه‌ده انجق ممكن اولديغى قدر مرده زاد اوزرنده قوللانمغه چالشليدر . چكمكده دقته شايان اولان خصوص ايسه رحم طرفندن پيدرپى وقوعبولان دفعه تبعيت ايدرك يعنى سيلكوب آصيليه‌رق ملايمانه جر وبيطار قابلك وظيفه‌سى شوحركاتى تنظيم وجنينك مخرجه داخل اولان اقسامنى الك ممكن ومناسب صورتده تخليص ايلمكدر . بعضاً معاونلرك قوتى كفايت ايده‌ميه‌جك اولورسه او حالده مقره تركيباتندن پالانغه‌يه وبر آرابه‌نك حركتنه وبوجورغاتلره مراجعت ايديلور .

انا طرفندن ايقاع ايديلان اسباب مانعه‌دنناشى ظهور ايدن توليد عسير : قصور حوصله‌دن نشأت ايدن موانع :

تغير شكل حوصله : بونك اسبابى حوصله‌ده دارلق وحوصله عظامنك قيرلمش ياخود چيقمش اولمسى وعظم عجز وياخود نقطهٔ ارتفاقنده اورام عظميه حصولى كبى احوالدركه جنين هرنقدر وضعيت طبيعيه ولازمه‌ده بولنسه‌بيله وضع حمل ينه دوچارعسرت اولور . خزع جنين عمليه‌سنه مراجعت اولنماليدر .

رحمك قصورندن منبعث موانع :

انسداد عنق رحم : عنقده ممكن الحصول اولان سرتلك وكركينلك وضع حملى تأخير ايدركه شوحالده حيوانده سانجيلانمه وچارپمه وشدتلى ايقنمه ياخود اوجاع عاديه كوريلور . مايعات ملينهٔ فاتره (ايليق) ايله احتقانلر ولفاح پوماته‌سى وياخلاصه‌سى قوللانيلور وبعضاً فصد ايديلور . هر حالده عنق رحم تماميله كسب انبساط ايتمدكجه اخراج جنينه قالقشلماليدر . اشبو مانعه‌نك موجب اولديغى تأخير توليد جنينك فنا وضعيتلر آلمسنى انتاج ايدر .

عنق رحمده تغیر حاصل اولمش یاخود لجاملر بولنمش اولورسه التصاقات مذکوره قوپاریلهرق محو ایدلمك وبونك ایچون عنق مذکورك نقاط مختلفهسی آزعمقده شق اولنمق اقتضا ایدر . بو عملیهیه ـ خزع مهبل ـ دینلور . عارضهٔ مجوثه علیهنه سونکرقوللانهرق وداخل مهبله دوش یاپهرق توسیع وانبساطی دخی تجربه قلنمایدر .

التوای رحم : اجناس مختلفه دیشیلرنده وعلی الخصوص اینکده اربطهٔ عریضهٔ تحت قطنیهنك وسعت وامتدادی سببیله کثیر الوقوعدر. اشبو رحم بوکولمسی جسم رحمك یاخود قرون رحمیهدن برینك کندی اوزرینه بربع ویا برنصف دور یاخود متعدد ومکمل دور ایتمش اولمق کبی تام وناقص اولور . عارضهٔ مجوثه جنینك اربطهدن متشکل آصمه یتاغنك صاغنه یاخود صولنه دوشمسنه سببیت ویره بیلور .

اعراضی : دفع خصوصنده زورلانمه وسانجیلر وقاق (پك زیاده اضطراب وصقنتی) یاخودهبوط قوادر . معاینه ایدلدکدهعنقك جوارینك بررنج تشکیل ایتدیکی والتوانك صاغه ویا صوله متوجه خلزونلری فرق وجنینك جهتیندن برینه تحویل محل ایلدیکی حس اولنور .

التوا خلزونی قاتلرینك زیاده صیقشمش وهمان دوز برصورت کسب ایتمش بولنمسی سببیله دخی بوکونتینك جهت دورینی تعیین ایلکده اکثریا مشکلاته اوغرانیلور .

تداویسی : اکر حیوان قصابه تسلیم ایدیلهمیهجك برشی ایسه التوای رحم « دهنوق » یاخود « دارو » اصوللرندن برینك تطبیق واجراسیله آچیلور . شویله که مخرجه داخل اولمش اولان یاورونك اياقلرینك مربوط بولندیغی ایپ برمانوله واسطهسیله التوانك عکسی جهتنه بوکیلور . یاخود اینك بطنی وظهری اوزرینه متوالیاً کتیرلمك

صورتیله ینه التوانك طرف خلافته دور ایتدیرلمش اولور . هر نصل اولورسه عملیاتك اجراسنه بر طرز سهولت بولندیغی صره‌ده بیطار النی مهبل داخلندن کیرو آلمیوب اجرا ایدیلان دورك التوایی آچدیغنی یاخود دها زیاده صیقشدیردیغنی تحقیق ایله اکا کوره عملیاتی تنظیم ونتیجهٔ مطلوبه‌یی تحصیل ایدر . التوا کاملاً آچیلمش ورحم ایله جنینه وضع طبیعیلری مهما امکن آلدیرلمش اولدقدنصکره جنین معتدلانه چکیلوب اخراج اولنور . اکر رحم تقلص ایده‌مامکده ایسه ۱۰ الی ۱۵ درهم اعشاری چودار ماهموزی ویریلور .

فتق رحم : هرجنسك دیشیلرنده زورلانمه وتصادم وشدائد سائرهٔ خارجیه نتایجیله وقوعه کلوب خذای اثدیه‌ده یاخود جهتیندن برنده حیوانك تا حنبلرینه دکین صارقه‌جق صورتده کسب ایتدیکی جسامت فوق العاده واوزیمای خفیف ایله بطنك شکلنه تغیر عارض وحاصرتان داخله طوغری منخفض اولور . ورم جسیم فتقك معاینه‌سی درونندهکی جنینك موجودیتی اشعار ایتدکدنبشقه اعضای مختلفه‌سنی بیله فرق ایتدیرر واصغا ایدلسه قلبك ضربانی دویولور . وضع حمل کرچه بطائتله اولسه‌ده ینه حال طبیعیده ممکن اوله‌بیلور . دیشی کلبده جنین عمیقاً موضوع بولندیغندن بونك ایچون رد واعاده اولنمسی وکرك تفرق اتصال وکرك جنینك وضعیتلرینك بیلنمسی لزومی‌ده داخل حساب ایدیلور . حیوانات کبیره‌ده ایسه طریق طبیعیدن کلان جنینك رأسی صرتی اوستنه دونمش بولنه‌جغندن محفظاتی یبرتیله‌رق وضعیت طبیعیه‌سی آلدیریلور . وتولیده اعانه مقصدیله دخی جنین اوزرینه خفیفجه طیانیویرمك لازمکلور . اکر استعجاله مجبوریت الویرمش ایسه علی الخصوص دیشی کلبلرده رد واعاده داعیٔ مخاطره ایدوکندن همان خزع رحم (عملیهٔ قیصریه بحثی مطالعه اولنه .) اجراسنه مسارعت قلنور .

التصاقات مرضيهٔ رحم : بر جيب فتقی داخلنده يا اعضـای بطنيه ياخود ماساريقا ايله وقوعبولان التصاقلر بعضاً وضع حملی محال درجه‌سنه ايصال ايدر .

اورام رحميه : مبحث مخصوصنه مراجعت ايديله .

جنين طرفندن ايقاع ايديلان اسـبابدن متحدث توليد عسـير : توليدی تصعيب ايدن بو نوع اسـباب مانعه (جنينك مضيق اعـلايه كليشی كه بروز ياخود مجیٔ دينور .) مجيئاتده اولوب بروجه آتی ذكر وتعداد ايديله جك قصورلردن عبارتدر .

ا ـ ١) مجیٔ قدامیٔ رأسيده : باشك صاغه ياخود صوله دونمش ويا حيوانك آلتنه ياخود صرتنه بوكولمش اولمسی صورتيله باش وضعيتنك قصورلری ٢) مجیٔ قدامیٔ وضع فقاریٔ عجزيده : اطراف قداميه‌نك ركبه‌دن حيوانك آلتنـه بوكولمش ويا برينك وضعيت طبيعيه‌سـيله برابر ديكری ديزدن بوكولمكله طيـانوب قالمش وياخود اطراف مذكوره‌دن ايكيسـنك حيوانك آلتنه ياخود بيوننك اوستنه اوزانمش بولنمسی ٣) مجیٔ قدامی و وضع فقـاریٔ عانيده : اطراف قداميه‌دن بری وضعيت طبيعيه‌ده بولنديغی حالده ديكری ياخود ايكيسی بردن بوكولمش اولمسی طرزلرنده اوك آياقلرك وضعيتنجه اولان قصورلريدر .

ب ـ ١) مجیٔ خلفی و وضع قطنیٔ عجزيده : اطراف خلفيـه‌دن بری مضيق اعلايه كلديكی حالده ديكری ياخود هر ايكيسی بردن حنبدن بوكولمش وياخود اطراف خلفيـه حيوانك تحت بطنته كاملاً اوزانمش بولنمسی طرزيله آرد آياقلرك وضعيتنده كوريلان قصورلريدر .

ج ـ ١) مجیٔ مستعرض ووضع ظهريده : حيوانك صرتی ياخود وضع رأسیٔ عجزيده : حيوانك اطراف اربعه‌سـيله باشی مضيق اعلايه

متوجه بولنمق شكليله ممكن اولان وضعيت قصورلرى اولوب اجمالك عدم وسعتندن ناشى لزومى قدر ايضاحات ويريله‌مديكندن اشبو حالات وخيمهٔ ولاديه‌نك مفصلاً مطالعه‌سى وتخليصلرى چاره‌سيچون فن قباله‌يه مراجعت ايدلمسى توصيه اولنور .

وضعيات ومجيئات جنينه متعلق اوليه‌رق توليدى تعسير ايدن حالات: ١) جنينك عادى وطبيعى جثه‌دن پك زياده قرقلى بيوك برحجمه مالك اولمسى ٢) جنينه مخصوص اولان استسقاى رأس واستسقاى بطن واوزيما كبى امراضه مصاب بولنمسى ٣) نمو مشترك (ياپشق ياشايان) ومشترك السره (آناسنه ياپشق يشايان) وطفيل (جنين ديكر اوزرنده يشايان) دينلان وبونلرك صنوفه تقسيمله معدومة الاطراف وذورجلين ملتصق وجسد مفتوق وخارجى الدماغ وذوعينين متصله وعجيبين مضاعفهٔ وحيدة السره (توأم ذات السره) وذات الرأسين وذات كثير الاطراف ناميله برطاقم عجيباتك ظهوره كلمسى وحسقليت يعنى ديشى حيوانك بردن زياده ياوروبه كبه قالمسيدر . اشبو موانعدن نشأت ايدن توليد عسير عليهنه دخى بنه مفصلات فن قباله‌يه مراجعتله چاره‌ساز اولميدر.

٦١٧ ـ وضع حمل فاتر . Parturition languissante لاغر وناتوان ديشيلرده تقلص رحمك قصورندن ناشى وضع حمل خصوصنده حيوانك دوچار فتور واضطراب اولمسندن عبارتدر .

تداويسى : منقوعات عطريه ومستحضرات خمريه وقسراق ايله اينكه ٨ الى ١٠ درهم اعشارى وحيوانات صغيره‌يه ٢٥ عشير درهم چودار ماهموزى ياخود بونك يرينه كبريتيت كينين ويا ايپقا (عرق الذهب) اعطاسيله تقلص رحم تنبيه قلنور .

٦١٨ ـ وضع حمل مرده‌زاد . Mort-né تولید مرده‌زادکه قبل الولاده جنینك رحمده مرد اولمش اولمسندن عبارت اولوب بوخصوص مياه رهل (مياه آمونيوس) ك متعفن وفرجدن خارجه چيقمش اولان اقسام جنينك متبرد وحركت جنينك معطل بولنمسندن استدلال اولنور وانتاج ايلديكى توليد عسيره مبحث مخصوصـنده اشعار ايدلديكى وجهله خزع جنين واخراج جنين اصوللرينه تبعاً تدبير ايديلور .

٦١٩ ـ هزال ☜ نحافت .

٦٢٠ ـ هلال ☜ داء الرجل .

٦٢١ ـ همود ولادى ☜ حماى ولادى .

٦٢٢ ـ هيام رحم ☜ مانياى غلمت .

٦٢٣ ـ هيضهٔ دجاج . طاوق قولراسى Choléra des pouls. Epizootie des animaux de basse-cour. مستوليه وساريه اولوب « پاستور » ك تحقيقاتنه نظراً باقتريديدن برينك وجوديله حاصل اولدينى آكلاشلمشـدر . طاوق هندى قاز اوردك وسـائر بالجمله طيور اهليه‌يه خسار عظيم ايراث ايدر .

اسبابى : سرايت .

اعراضى : حيوانات مذكوره‌دن پكچوغى برساعت ظرفنده سرعتله هلاك اولور . صاغ اولنلر كدرلى وصالصيق يورويشلى تويلرى قبارمش قنادلرى دوشـوك قنزعه (ايبك) لرى صـولوق ودائما ماومسى رنكلى كورينور وكونش وروزكاردن مصون كوشه‌بوجاقلره صيغينوب اوتوررلر. اشتها نقصـان ياخود كلياً مفقود وعطش شـديد وبرون دليكلرندن ومنقاردن جريان ايدن مادهٔ مخاطيه لزجى واسـهال دائما قانلى وحرارت

بدنيه منهبط ضعف بركمال وسبات عميق زياده اولور . وبوحالده حيوان دخي كبرر . علتك سرعتي سببيله تحصيل شفاسي وقوعات نادره‌دندر . مقام تجربه‌ده وريدلردن برينه ايديلان احتقان ماء منتج موفقيت اولمشدر . مرض مبحوث ديدان معائيه وتسمم عوارضندن فرق ايدلليدر .

تداويسي : احتقانات وريديه مأكولات نباتيهٔ جيده جام فليزى منقوعى ومشروبات حديديه ياخود فنيكيه وكومسلرك تطهيرى وتلقيح ايله‌در .

ضابطهٔ صحيه : خسته‌لرى اختلاطدن شبهه‌لى اولنلرى كومسه دخولدن وآخر محله نقلدن منع ومرد اولنلرى عميقاً دفن ايتمك اقتضا ايدر .

٦٢٤ ـ ياز ياره‌سى ☚ جروح صيف .

٦٢٥ ـ يانى قره (جمرهٔ ملقحه) ☚ بثرهٔ خبيثه .

٦٢٦ ـ يانق ☚ حرقه .

٦٢٧ ـ يتشديرمه . Atteintes فرسك صحن قدمنده وبوقا ـ غيلغنده وناحيهٔ اكليليه‌سنده كوريلان جروح ورضوضه يتشديرمه اثرى ديندكى كبى حيوانك آرد آياقلريله اوك آياقلرينه چارپه‌رق زده‌لمسنه يتشديرمه وبو قصورى اعتياد ايدن حيوانه يتشديرن دينلور .

اعراضى : نواحئ مذكوره‌ده ياره وصيزنتى وبشره سرتلكى وشيش وحرارت ووجع وحيوانده عرج كوريلور . عارضات مذكوره خفيف بر بره‌دن خراجه‌يه وجرذ جلدى وسقوط جلدوخراجه وغانغرن جزئئ جلد ايله اختلاطاته وارنجيه قدر تخلف ايدر .

تداويسي : اثار خفيفه‌يه قارشو : اسبابنى منع وامحا وصغوق‌دوشلر اجرا ويا ملين لاپه‌لر استعمال اولنور .

اثار وخيمه قارشـو : خراجه‌يى شـق وام قيحك بولنديغى نقاط تفريج وصبغ صبرله تيمار ايديلور . جلد متموت دوشدكدنصكره خراجه‌نك تنظيفنـه ودفع تعفنه اهتمام وبشـقه‌جه وقوعه كلمجك اختلاطاته كوره تدابير صحيه التزام اولنور .

٦٢٨ ـ يرقان . صاريلق Ictère. Jaunisse غدهٔ كبديه‌نك حالات مختلفهٔ مرضيه‌سندن عبارت اولديغى حالده هرجنس حيواندە ظهورايدر. بو مبحثـده غدهٔ مذكوره‌نك اختلال افعالنـدن متحدث يرقاندن بحث اولنوب سليم وخبيث واك زياده كلبده وخنزيرده ظهورى منفرد اولمق اوزره كوريلور.

اسبابى : مبهم ايسه‌ده كلبده تعب‌شديد وحصاة‌صفراويه وحيوانات منفوطه (ايداتيد) بولنديغى واستراحت مديده‌دنطولايى انقباض ظهور ايتديكى وقتده اكثريا يرقان حاصل اولور.

اعراضى : حالت سليمه : اغشـيهٔ منضمه‌نك لون اصفرندن وبراز اشتهاسزلق وصالنتيلى مشى وحركتدن ماعدا حيواناتك خسـته‌لكنه دلالت ايده‌جك هيچ بر اثر كورلمز . اكر يرقان‌ديكر بر علت وخيمه‌يه عرض اوله‌رق ظهور ايتمامش‌ايسه قولايلقله اون ايكى ونهايت اونبش كونده كسب التيام ايدر. دها زياده دوام وامتـداد ايدن يرقان حس اولنور صورتده‌ضعفى‌موجب اولور. علت مبحوثه كلبده‌دترممه واورپرمه وانسانك شدتلى صاريلغنده وقوعبولان اعراض عصبيه حدوثيله ابراز وخامت يعنى علت ـ صـورت خبيثـه‌ده ـ حيواناته ايصـال مضرت ايليوب حيـوان ياتديغى يردن انجق زولانمقله قالقه‌بيلور. بعضاً مواد صفراويه قى ايدر وشدتلى انقباضه اوغرامغـله قذوراتى قاتى وصـارى

اولور و پك نادر اولەرق اسهـاله وقانلى اسهـاله دوچار اولدينى ده كوريلور كه شو حاللرده اشتها معدوم و بطن قاتى وكركين وناحيهٔ كبديه محسـوس وحرارت بدنيه ١ و ٢ درجه متنزل واغشيهٔ ظـاهره و بياض العين وجلد زعفران صاريسى بر رنك ايله ملون و بول اولا صارى مؤخراً مدت قليـله كذزاننده قرمزى وقويو اسمر كورينور . بو مرضك سيرى بعضكره پك سريعدر. امراض سائرهٔ كبديه وامراض انتانيه وفوسفور و آفيون وكورار ايله تسمم ولدغ ثعبان (ييلان صوقمق) مثللو آفاتدن فرق اولنمليدر.

كشف لاشەده عضو مريضك قوامنـه براز يموشاقلق ورنكنـه صاريلق ويا اسمرلك طارى اولمق كبى تغير جزئيدن ماعدا براثر كورنمز. بولده صفرا موجوديتنك تحقيقى ايچون برقسم حامض كبريت وايكى قسم حامض آزوت مخلوطيله معامله ايديلنجه بول مذكورك آلدينى يشـيل رنك درحال اسمر قرمزىيه تحول ايدر.

تداويسى : مسهلات وقالومل (طاتلى سلمن) ويريلورسەده قالومك مسهل كبى دكل محالل تأثيرى حصوله كتيرمسيچون يوميه ايكى ياخود اوچ دفعەده ويرلمك اوزره مقدارى ٣٠ الى ٥٠ عشير درهم اولمليدر. صبر اعطاسى وفصد اجراسى وغايت سيجاق ياخود خردللى حمـاملر ترتيبى توصيه اولنور. مقويات مره وقاويات وعلى الخصوص فحميت ثانئ سود قوللانلمليدر .

٧٢٩ - يل يوتان . Tic جنس فرسه حتى كنج ياشلرنده دخى عارض اولور. جنس بقرده پك نادر كوريلور . عادت معيوبه نتيجەسى اولەرق آغزك و بيـونك عضـلاتنه طارى اولان تقلصـاتك وقوعى

آنده حيواندن ككيرمك ياخود هوايى يوتمق كبى بر صدا ايشيديلور . علت مجوثه حيوانى دوچار ضعف ايدر.

اسبابى : تقليد وحيوانك صقيله جغى يالكزلق حالى وديوار ويملكى يالامغى اعتياد ايتمسيدر.

اعراضى : غايت متنوع اولوب هوايوتمق يتشه بيلديكى اشيايى كميرمك وايمك ودرويش دينلان حيوانلرده جانبى اوله‌رق صاللانمق ويولارينه اصيلوب كريلمك كبى بر چوق حركات اجراسندن عبارتدر. علت مذكوره ديشلرى آشندیران و آشندیرميان يل يوتان ناميله ايكى دراو در.

ديشلرى آشندیران يل يوتان : حيوانك يتشه بيلديكى اشيايى ايصيرمق نوعندن آز چوق مكرر اولمق اوزره اجرا ايتديكى بر فعل وحركتدركه وقوعى آنده عضلات عنقيه‌نك تقلص ايتمسيله هوانك خروجندن ياخود دخولندن برصدا ظاهر اولور. هوانك خروجندن نشأت ايدن ككيرمه اكثى بر رايحه نشر ايدر وشو حال استراحت اثناسنده واك زياده يالكزلق حالنده وقوعبولور يعنى يم يديكى وتيمار ايدلديكى وسائر كونه اشغال اولنديغى صره‌ده كورلمز. يل يوتان حيوان فنا بسلنور وانتفاخ بطنه دوچار اولور. بو عذرك نتيجه‌سى اوله‌رق فك اعلى ياخود فك اسفلك واكثريا هر ايكيسنك اسنان قاطعه‌سى بر طرز مخصوصده آشينوب حافهٔ قداميه‌لرى شيولى اوله‌رق چالنمش بولنور. آز چوق آشينان اسنان مذكوره‌ده آشنمه كيفيتى حيوانك يملكك كوشه‌سنى ياخود بتون ديشلريله بر دوزيه يملكى ايصيرمقده اولمسنه كوره سطح احتكاكيدن برازينى اكسيلدير.

ديشلرى آشندیرميان يل يوتان : بونده حيوان كمينى صيقه‌رق

ودوداقلرینی دیشلری آراسنه آلەرق ودیانی مه امرکبی داماغنه دایایەرق بیونتی اوزاتمش اولدیغی حالده هوایی نفسیله چکوب یوتار .

تداویسی : یل یوتانلغی اعتیاد ایله معیوب اولنلری حیوانات سائرەنك مناسبت مجاورتندن صاقنمق و یملکلری ساج ایله قاپلامق یاخود طاش یملك قوللانمق ویا مائل قپاق طرزنده برسطح ایله یملکی یوقارودن آشاغی قپامق وحیوانی بولمەسی داخلنده سربست یعنی غیرمربوط بولندیرمق وشکل ١٦٠ وشکل ١٦١ وشکل ١٦٢ ایله ارائه ایدیلان یولارلر وشکل ١٦٣ده کوریلان کم قوللانلمق اقتضا ایدر (یل یوتان علیهنه قوللانیلەجق اولان اشبو وسائط جبریەنك استناد ودلك ایلدیکی نقاطك مجروح ومتخشکر اولمامسنه دقت ایدلملیدر) .

جانبازلر بو عادت نامقبولەنك منع وازالەسیچون حیوانك اسنان قاطعەسی آراسنه قاماواری بر اغاج پارچەسی صیقشدیررلر یاخود آغزك کورنمز بر نقطەسنه یارە آچارلر.

حیوان اکر بو خویسزلغنی کونده ایکی اوچ دفعه تکرار ایتمکله اکتفا ایدرسه یل یوتانلغنی اثبات ایدەبیلمك متعسر اولور .

علم حقوق : علت مجوثه فاسخ البیع امراضدن معدود اولوب مدت تأمینیه ٩ کوندر. دیشلری آشندیرمیان یل یوتانلقده مفتش اولاً عیب وقصورك موجودیتی ثانیاً دیشلرك حالنی تحقیق ایله اثبات کیفیته چالیشیر . بو علتك وجودی کشف لاشەده تعین وتبین ایدەمز .

٧٣٠ ـ بیلانجق ☚ حمره .

شكل ١٦٠ : رنيغهايم نام ذاتك يل يوتان كردانلغى [١]

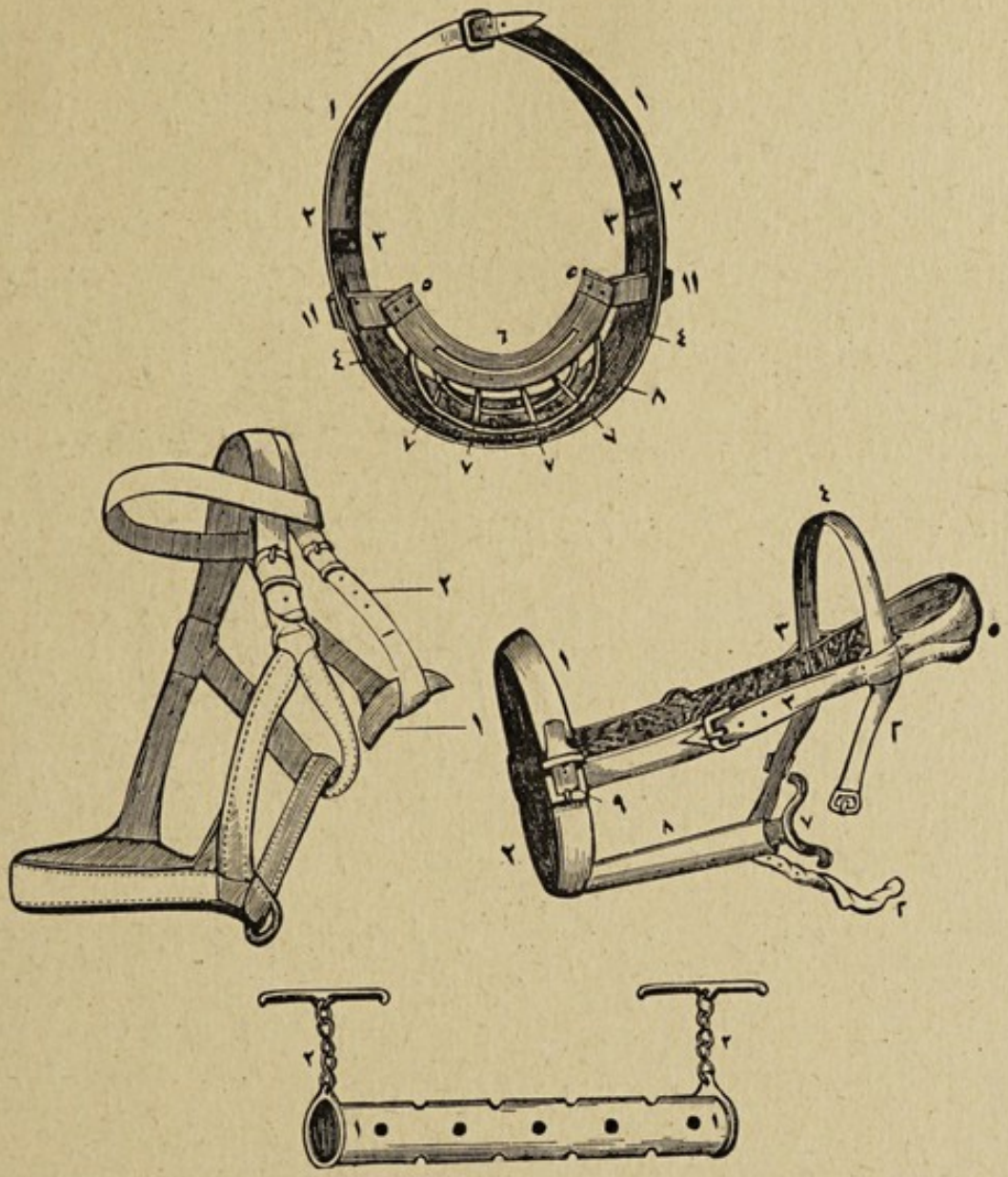

شكل ١٦١ : قونه نام ذاتك يل بوتانلغه قارشو اختراع ايلديكى بولار [٢]

شكل ١٦٢ : اعلن نام ذات طرفندن يل بوتانلق علبهنه ايجاد ايديلان باشلق [٣]

شكل ١٦٣ : غونتر نام ذاتك يل يوتان كمى [٤]

[١] ١) مشين كردانلق ٢) معدنى ايج قاپلامه ٣ و٤ وه ايله كوستريلان ايج كردانلغى محيط اولان قسم ٦) ٧ ايله ارائه ايديلان سيورى چيقنتيلرك حيوانك يل يوتانلغى اثناده مرور و وخز ايتلرينه مساعد اوله جق وجهله ايج كردانلغك طولنه آچيلمش اولان ياريق ٨) حيوان يوتانلغى اجرا ايتامكده ايكن ايج وطيش كرانلقلرك بيننده كى مسافه يى محافظه ايليان يای ١١) ايج كردانلغك حركتنى تحديد ايدن نقطهٔ ثابته .

[٢] ١ و٢) برونصالق ٣) يان قايشلرى ٤) بوغاز آلتى قايشى ٧) ايله كوستريلان

اسطوانه داخلنده کی حلزونی یای واسطه‌سیله ثبات واقتضاسنده‌حرکت ایدن چتال ۹) برونصالق طوقه‌سی .

[۳] بو باشلغك اقسامندن اولان ۲) کردانلغی بوغاز آلتنه انطباق وحیوان یل یوتانلغنی اجرا ائناسنده حنجره‌یی تضییق ایده‌جك وجهله ۱) قسم حشین محدبی حاملدر .

[٤] ۱) کم اولمق اوزره ایچی بوش دلیکلی معدندن معمول اسطوانه ۲) باشلغه تعلیق ایدیله‌جك زنجیرلری.

خاتمه وتتمهٔ اجمال

مستولیه طرزنده ظهور ایتمش اولان برعلت اناطولیٔ شاهانه‌نك بعض ولایاتی حیوانات بقریه‌سنه علی قول اوچ سنه‌یه یقین برمدتدنبرو ایصال ضرر وخسارت ایتمکده وبرقاچ طرفدن مختلف نام وماهیت اسنادی ایله بیلدیرلمکده وبناءً علیه اصل وحقیقتی قطعیاً اکلاشیلهمامقده ایدی . درت آیدنبرو ازمید وجواری حیوانات بقریه‌سنی اضرار ایدن علت مستولیه‌یه برچاره تدارك ایده بیلمسی ایچون متصرفلقدن اوچیوز درت سنهٔ مالیه‌سی شهر کانون ثانیسی ابتدالرنده برنجی دفعه اوله‌رق اورایه جلب ایدیلان رفیقمز اناطولیده خسارتمامزا اولان مرض مستولی‌یه الك اول ذات الجنب والرئهٔ ساری نامنی ویرمش اولدیغی کبی بوراده‌ده عاتی ینه او نام ایله طانتدیرمق استمش وحالبوکه لوانك شهر امانت جلیله‌سنه مربوطیتی حسبیله ازمید وجوارنده دها اولجه بالدفعات طوـ لاشوب او علت مستولیه‌نك وبای بقری اولدیغی حققنده متعدد راپورلر ویرمش اولان امانت مشارالیها بیطاری رفیقمز شوصکره‌کی تشخیصی تصدیق ایتمدیکچون بینلرنده دنیانك هرطرفنده وقوعبولدیغی وحتی فرانسه ضابطهٔ صحیه قانونلرنده صورت فصلی مندرج بولندیغی وجهله اختلاف آرا حاصل اولمشدر . اشته اصل وماهیت مرضك اوغرادیغی شواختلافی حل وفصل ایتمکه با ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی میرلوا دوقتور سعادتلو آلکساندر زوئروس پاشانك ریاستی تحتنده بش بیطاردن مرکب برقومسیون تعیین واسرا بیورلمشدرکه مذکور قومسیون کانون ثانینك یکرمی دردنجی کونندن اوتوزنجی کونـه قدر ازمید وجوارنده واقع

حاجی ابراهیم چفتلکی وموسی کهیا واوزون بك وکتانجیلر دنیلان قریه‌لرك خسته حیوانلرینی معاینه وهر کویده برر حیوان ذبح وفتح ایله آفات تشریحیه‌یی مطالعه وتدقیق ومشاهداتی ایکی اجتماع فنیده طوتیلان ضبطنامه‌یه درج وتمیق ونتیجةً ازمید وجواری حیوانات بقریه‌سنی اضرار ایدن علت مستولیه‌نك وبای بقری اولدیغی حقنده‌کی قراری ناطق اولمق اوزره لازم کلان راپورطوسنی تنظیم ایدرك ایرتسی کونی درسعادته عودت ایلمشدر.

بوراده قومسیونك مأموریتندن بحث ایتمکده‌کی مقصد عاجزی ذات الجنب والرئهٔ ساری ووبای بقری کبی ایکی مرض مستولی حقنده رفقای مسلکك توسیع معلوماتنه خدمت ایتمکدن غیری برشی اولمدیغی بدیهی اولمغله شو خدمتی اقتدارم نسبتنده ادا ایده‌بیلمك ایچون افادات آتیه‌می درت قسمه تقسیم ایله برنجیسنده اجمال بیطره‌نك ٥٥٧ نجی صحیفه‌سنده مندرج ذات‌الجنب والرئهٔ سارینك حسب الاجمال نقصان قید ایدیلان اعراض وآفات سائره‌سنك اکمالنه وایکنجیسنده اجمالك ٧٨٦ نجی صحیفه‌سنده مذکور وبای بقری بحثنك اتمامنه واوچنجیسنده قومسیونك ایفای مأموریت اثناسنده‌کی مشهوداتنك بیان وتفهیمنه ودردنجیسنده بعض مطالعات وایضاحاتك عرضنه‌سعی ایده‌جکم.

اخطار : متن اجمالده مندرج مبحوث ایکی علتك صورت مترجمه‌لری «سینیول» ك مخطره‌سندن استخراج اولندیغی واو اثر تشریح مرضیدن بحث ایتمدیکی جهتله ذات الجنب والرئهٔ ساری‌یه علاوه ایدیلان فتح‌لاشه بحثی «ده‌لوار» ك طبابت عملیهٔ بیطریه‌سی براسکی اثردن آلندیغی جای نظر دقت اولوب حالبو که «پویخ» طرفندن بالاکمال ایکی سنه مقدم طبعهٔ ثانیه‌سی

نشر ايديلان «قروزه‌ل» ك امراض بقريه‌سنده ذات الجنب والرئه‌نك اعراض و آفات اساسيه‌سى جهاز تنفسيده ووبای بقرينك علامات مهمه‌سى جهاز هضميده آرائلق لزومى ذكروافاده وذات الجنب والرئه ساريده مصادف نظر دقت اوله‌جق جهاز هضمينك آفات تشريحيه‌سى و هكذا وبای بقريده كوريله‌جك آفات صدريه وخامت مرضيه‌دن بتون اجزای بدنيه‌نك آز چوق متأثر اولمارندن ناشی كورلمسی طبيعی اولان اعراض و آفات عموميه‌دن عد ايديله‌جكلرينی ايما وارائه ايلمكده‌در.

اشته بوكا مبنی اشبو خاتمهٔ اجمال عنوانی آلتنده خامه‌ران بيان اولديغم معلومات «پويخ» ك اثرندن مقتبس اولمق ملابسه‌سيله ذات الجنب والرئهٔ سارينك آفات تشريحيه‌سى كوستريلوركن جهاز هضمينك آفاتنی اتياندن صرفنظر ووبای بقرينك تغيرات تشريحيه‌سى ذكر ايديلوركن جهاز تنفسينك نوع آفتنی كاملاً تعداد وبياندن كف لسان ايديله‌جكدر.

بوراده كشيدهٔ سلك سطور اوله‌جق مواد محللرنده ذكر واتيان ايدلمش اولان هر ايكی مرض مستولی مبحثنك متممی ايدوكی خاطردن چيقارلماملیدر.

١ — ذات الجنب والرئهٔ ساری: طبيعتی. — دوقتور «ويللمس» ك مادهٔ مصليهٔ رئه‌ده بولديغی — بر حركت مخصوصه‌يه مالك نوات حيبيه وجسيمات عنصريه — و ١٨٥٢ ميلاديسنده «وان كمپن» ك محل تلقيح نسج حجروئ تحت جلديسنده مشاهده ايلديكی — حركت مخصوصهٔ زراتيه ايله متصف وجرم وجسامتلری غايت متحول بعضيلری نقطوی الشكل وبر طاقمدن پك ظاهر ضيای مركزی مرئی وحامض خلك تأثيرينه مقاوم ومتعاصی اولان جسيمات صغيره — و ١٨٨٠ ميلاديسنده (لووه‌ن) دار العلومی معلمارندن «برويلان. وری يست» ك

برميقروب بولدقلرينى وداخل كشتابه‌ده زرعنه دخى موفق اولدقلرينى اعلان ايتدكارى حالده « پاستور » مومى‌اليهمانك شو قولنى ـ ذات الجنب والرئهٔ سارينك ميقروبى كشتابه‌ده ناقابل زرع اولوب انجق الك زياده محيط فصيصات رئهٔ نسج حجرويسنده متحصل مادهٔ انتتاحيه‌ده يشايه بيلور . ـ ديه‌رك جرح وميقروبك وجودينى تصديق ايتمسى ورئيس قومسيون زوئروس پاشانك ذات الجنب والرئهٔ ساريده درت نوع ميقروبك موجوديتنى خبر ويرمسى بوعلت مستوليه‌نك طبيعتنك عفنى ايدوكنه شبهه براقامامشدر .

سيرى ومدتى وانتهاسى . ـ حيوان سرايته معروض اولدقدن برچوق وقت صكره‌يه يعنى «دولافون» ه كوره ٦ الى ٦٠ كون و« رول » ه كوره ٤ الى ٦ هفته وبعضاً ٨ الى ١٤ كون وبعضاً دخى ١٠ الى ١٦ هفته و « غامگه » يه كوره ٣٠ كون و « ه . بوله‌ى » ه كوره ٦ هفته‌دن ٢ آيه قدر دور تفريخ طول چكر . علتك دور حالنده‌كى سيرى دائما بطئ اولمغله بر رأس حيوان كاهلده ٣ الى ٤ هفته وبعضاً ٣ الى ١٠ كون وديكر بر حالده ٢ الى ٣ ماه ودها زياده سوررسه‌ده حالبوكه ٤ و٥ آيلق كنجلره سريعاً برنحافت ايراث وشديداً برعسرت تنفس ايقاع ايدرك بر قاچ ساعت ظرفنده هلاك ايلر . حيوانات بقريه‌نك كثرتى اولان بر طامه ياخود بر سوريه علت مستولى اولدقده حيواناتك كثرتنه كوره برسنه‌دن اون سكز ماهه قدر اتلاف واضراره دوام ايدر .

بو علتدن حيوانك تماماً برء تام كسب ايده‌بيلمسى شبهه‌لى اولوب انجق علت سيرنده ترقى ايتمامك صورتيله يعنى حال توقفده برمدت قالور . « پويج » شورأيني بياندنصكره استشهاداً ذات الجنب والرئهٔ ساريدن

شفايابا اولديغى ظاهراً صحتنه دلالت ايدر علايمى كوسترمسندن اكلاشيلان برحيوانك مذبحه‌ده ذبح ايدلديكى صره‌ده بتون اعراض و آفات تشريحيهٔ مرضيه‌نك اشكار كورلديكنى ذكر ايديور .

اعراضى . ــ مدت تفريخــك طول مدت اوزادينى بالاده بيــان اولنمشيدى. مشاهدينك نظر دقتنه چارپه‌جق اولان اعراض اساسيه‌نك بر چوغى متن اثرده مندرج ايسه‌ده بوراده بعض خصوصياتك ذكرى صره‌ســنده آنلردن بعضيلرينــك دخى تكرر قيدينه لزوم كورلمشدر : خسته ده كدر واشتها ايله اجترارنده نقصانيت مرمه‌ده يبوست و كوزلر نيم كشاده وچاپاقلى كوريلور . حركات تنفسيه صيق وغير منتظم وقرع ايله صــدرك محسوس وبالاستقصــا زئير تنفسينك بعض مرتبه اخرش (سرت) ايدوكى اكلاشــيلور. عمود فقارى جداغونك همان عقيبندن صيقيلورسه حيوان ايكليه‌رك قوجينوب اكيلور. مشى وحركت صيقتيلى وصالتيلى وجلد قورى وبحتنه ملاصق وافراز لبن آزالوب اشتهايه دخى اوليه‌جق شيلرى اكل ايتمكدن كنايه صــاقصغان اشتهاسى دينلان نظامسزلق كلير. بطن وقت وقت منتفخ وضعف وبحافت مترقى اولور. خســته‌لر نادراً ياته‌بيلوب اره صره اوكســوررلر . اوكسوروك قورى وبعضاً بياضجه ولزجى بر اقتى ايله رفاقت ايدر . حيوانك اســتراحتى اثناسنده بيله حركات تنفســيه‌سى ٣٥ الى ٤٠ قدر تعداد اولنــه جق درجه‌ده سريع وعدد نبضانى ٦٠ و ٧٠ وحتى ٨٠ راده‌ســنده عجول بولنور . صدرك ناحيهٔ سفلاسنده اصميت وناحيهٔ علياسنده فرط تصوت دوييلور . اصغا ايدلدكده صدرك صداى اصم حس اولنان ناحيه‌سنده وخصوصيله ديرسكك خذاسنده زئير نفخئ انبوبى واحوال ســائره‌ده ريه‌نك نقاط وسطا و عليا سنده لغط تنفسى افراط ايله ايشيديلور . بو

علتده رئه‌لردن برینك دیکرندن زیاده آفتزده اولدیغی شایان نظر دقتدر. خسته‌لك ایلرولدکجه افراز لبن معطل وضعف وضمور آشکار وتنفس ایکلتیلی وزورلقلی وکسیك کسیك اولور .

تشریح مرضی . ــ ذات‌الجنب والرئه‌سارینك « ده‌لوار » ك طبابت عملیهٔ بیطریه عنوانلی اثرندن بالخلاصه متن اثره درج ایدیلان ــ فتح لاشه ــ بحثیله زیرده‌کی سطوری اشغال ایلیه‌جك اولان آفات تشریحیه آراسنده فرق کلی بولندیغندن الك یکی بر کتابدن استعاره ایدیلان شو معلوماتك آثار سائره‌یه قارشو دها جدی اوله‌جغی خصوصنه انظار قارئینی دعوت واولجه دخی دیلمش اولدیغی وجهله بو علتك آثار وخیمه‌سی الك زیاده جهاز تنفسیده آرانلق لازم کلوب آفات متتابعه نوعندن صاییلان اجهزهٔ سائره تغیراتندن بحث ایدلیه‌جکی کیفیتنك بتکرار اخطارینه جرأت ایدرم .

بوعلته مخصوص اولان آفات تشریحیه‌نك الك مهمی بروجه معروض جهاز تنفسیده وعلی الخصوص رئه ایله جنبده کورلدیکندن بدایت مرضنده ذبح ایله صدری فتح ایدیلان خسته نك جوف صدرنده علی العاده ٣دن ٤ اوله‌جکه قدر (کیسهٔ مصلی داخلنه‌انصباب ایتمش) قرمزی‌یی آکدیرر صاری رنکلی مایع مصلی بولنور بو مایعك یوزنده بیاضجه یاخود صاریجه ثباتسز کپوکلر کوریلور .

« دولافون »ك بیاننه نظراً مذکور مایعك یوزنده‌کی آلبومینی وصاریجه کپوکلر علت یکی ایکن موجود وشو اثناده مایعك لونی دخی قرمزیجه صاری ویا لیمونی صاری وعلتك اسکیمسی صره‌لرنده ایسه مایع براق وینه قیزلجه رنکلی وبعضاً لبنی اللون دینه‌جك صورتده بولانق اولورکه بر دفعه « دولافون » مایع مذکوری کپوکلی ومتعفن

غازلرله مخلوط برحالده بولنش وبعضاً جوف صدرده بو مایعدن ۱۵ الی ۲۰ اوقیه قدرینه تصادف ایدلمش ایدوکنی بیلدیرمشدر .

انتتاحات لیفیه نوعندن بر طاقم اغشیهٔ کاذبه جنب رئوینك وجهنی جهت جهت قاپلار یاخود اقسام سافلهٔ صدره تراکم ایدر. انسجهٔ منضمهٔ تحت جنبیه قیزلجه رنکلی قانلی مادهٔ مصلیه ایله مرتشح اولور. جنب محل بمحل قرمزی نقاط ایله دونانیر ورقه الك زیاده اقسام قدامیه سنده محتقن وغایت قرمزی بولنور و آیروجه هر فصیص رئوی بیاضجه یاخود صاریجه شریتلرله چوریلهرك مختلف وسعتده فضایه مالك بر نوع شبکه شکلی ارائه ایدرکه شو شکل وصورت جنبك شفافیتی آلتندن دخی کورینهبیلور . فصیصات محتقنهیی احاطه ایلیان مذکور شریتلر بر چوق وقت ظن ایدلمش اولدیغی کبی انسجهٔ منضمهٔ بین الفصیصاتدن متشکل حجابلردن عبارت اولمیوب انجق نیم حجابی اکیاس لنفیهدن وبونلرده محصول انتتاحدن عبارت مبحوث علتك عرض مميزيدر .

احتقانی سبیله غایت قرمزی و مور یاخود قیرجه رنکلی اولدیغی بالاده ذکر ایدیلان رئه اقسامی کسلدکده نسج رئهنك دم ایله محمول اولدیغی تضییق ایله مقطع رئه دن سیاه وکپوکلی بر مایعك خروج ایتمسندن اکلاشلدیغی کبی مذکور مقطع رئهنك اوتهسنده روسنده رنك طبیعیسنی محافظه ایتمش فصیصات دخی کوریلور . فقط بونلرك برارتشاح مصلیه مقر اولمش اولان محیطلری بالطبع لون طبیعیلرینی ضایع ایتمش بولنور. غشای مخاطئ قصبیه شیشمش وکثافت کسب ایتمش اولمغله برابرانسجهٔ منضمهسی داخلنده کذلك انتتاح مصلی مشاهده اولنور. ذات الجنب والرئهٔ ساریه طوتلدیغی جهتله اتلاف ایدلمش اولان

حیوانك علتی اکر دور حالنده ایسه رئه‌لر حجملی وصاریجه اغشیهٔ کاذبه ایله دونانمش وکثیف و١٥ دن ٢٠ کیلوغرام وزننده اوله‌رق پك آغیر ونسجی قوی ومقاوم ومقطعنده شایان نظر دقت صوماقی آلاجه‌سی کوزه چارپار شکل ١٦٤ بو صوماقی شکلنی ایسه بالاده بیان ایدیلان بعضیلری پنبه وقرمزی و بعضیلری مورجه رنکلی فصیصات رئویه ایله انلری محیط اولان وقیزلجه یعنی قرمزیجه صاری مایع منتج ایله مملو اکیاس لنفیه‌دن عبارت بولنان کثیر الزوایا شریتلر تشکیل ایدر وبونلرك حاوی اولدیغی شو مایع منتج مقطع رئه‌دن آقار .

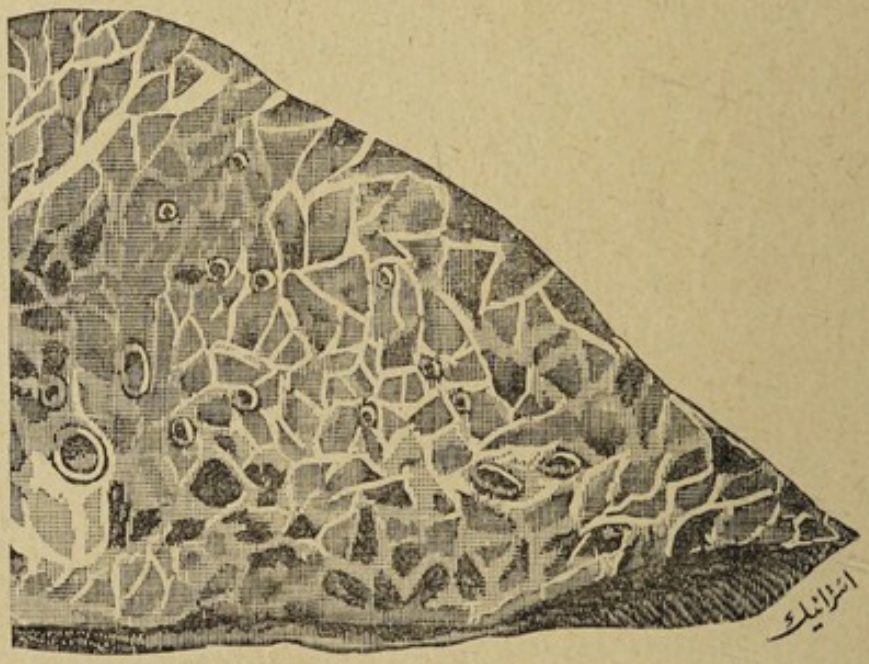

شکل ١٦٤ : ذات الجنب والرئهٔ ساریه مصاب اولان بقرك مقطع رئه‌سنده کوریلان صوماقی منظره‌سی

النسجهٔ منضمهٔ تحت جنبیه صورت محسوسه‌ده محتقن اولمغله وجود ویردیکی انتتاحدن اغشیهٔ کاذبهٔ رقیقه حاصل وبونلرك تشکیل ایلدکلری دسامات کاذبه‌نك مختلف سعه‌ده بولنان حجره‌جکلریدخی لیمونی صاری رنکلی مایعی حامل اولمش بولنور . اکثر حالاتده قیح اثری کورلمز .

۲ ــ وبای بقری : طبیعتی . ــ بر مادهٔ مؤثرهٔ ساریه وبر جرثومهٔ مرضیه‌نك ادارهٔ بدنیه‌یه فرصتیاب دخول واوراده تناسل وتکثر ایدرك اعراض و آفاتی سرزدهٔ ظهور اولان و استعمال ادویه ایله شفاسی وتلقیح ایله‌مضرتنك تهوین ویا امحاسی چاره‌سنده الان‌موفقیت کوریله‌میان وکوچك بیوك بالجمله مجتراته خسار ویرن بر داء عضالدر . ویروسنك ترقیق وتخفیفنه چالشمقده اولان « پاستور » ك ایلروده بوکاده موفق اوله‌جغنی « پویخ » امید ایدیور .

تاریخی . ــ مرض مبحوثك تاریخی مطالعه اولنورکن اذهانه وله وحیرت ویره‌جك خسارات عظیمه‌نك باعثی اولدیغی اکلاشیلور : عصر سابقه‌کی حد وپایانسز زیانندن صرفنظر شو اون طقوزنجی قرن میلادی اواسطنده یعنی ۱۸٤٤ دنبرو روسیه ثروتنك ۱۰ ملیون روبله‌لك ضیاعنی موجب اولان دون قیمتلی ستپلر حیوانات بقریه‌سنك او تاریخدن ۱۸٦٦ میلادیسنه قدر وقوعبولان تلفاتی ۱۲۲۳۹۷۵ رأس اولمق اوزره کوستریلیور .

« گرلاح » ك اثرنده مندرج رسمی استاتستیقلردن اوستریا ایالات متعدده‌سنده ۱۸٤۹ دن ۱۸٦۳ میلادیسنه دکین وبای بقریه طوتیلان ۵۰۱۱۸۹ رأس حیواندن ۲۳۵۱٦۰ رأسنك علتدن رهابولدیغی وقصورینك محو ومنعدم اولدیغی اکلاشیلیور .

۱۸٦٦ده انکلتره‌نك ٤۵ واسقوچیانك ۳۱ قونتلغنه مستولی اولان وبای بقرینك اون آلتی‌ماه دوام ایله محو وتلف ایلدیکی لااقل ۵۰۰۰۰۰ رأس بقر یوزندن ویردیکی ضرر وزیان ۱۰۰ ملیون فرانق تخمین اولنیور . فلمنك ایالاتنه ۱۸٦۷ده مسلط اولان وبای بقریدن ۱٦٦۵۹٤ رأس بقر متأثر و آفتزده اولوب بوندن ۷۸۱۱۰ ی هلاك اولمش

و ۳۶۹۱۹ رأسی اتلاف ایدلمش ومؤخراً فلمنك کویلیلرینـك اتلاف تدابیرینه قارشو کلمکله ۵۱۵۶۵ رأسی کیرو قالمشدر .

فرانسه و آلمانیا محاربه‌سی وقتنده و آندن دها ایکی سنه صکره‌یه‌قدر (پروسیالیلرك سوق ایتدکاری تعیین اوکوزلرندن سرایتله) فرانسه‌نك ۴۳ ایالتندن تخمینا ۱۵ ملیون فرانقدن زیاده قیمتی حائز ۵۷۰۰۰ باش بقرك محویله امر زراعتی مشکلاته و آیروجه محصور اولان پارس خلقنی دخی خوف جوع ایله خیلی تلاشه دوشورمشدر.

طرز انتشاری . ــ مادهٔ ساریه‌یه سواغ اوله‌بیلان هوا واشیانك توسطیله ایسه‌ده «کرلاح» ه کوره ساکن هواده وبای بقرینـك دائرهٔ انتشاری ۲۰ الی ۳۰ قدم قطرندن زیاده دکلدر . اشیا ایله انتقال وتوصیلی مسئله‌سنی ایضاحاً «کرلاح» بر قاچ وقعه‌یی مثال کوستریور : ۱) بر مال صاحبی خارجدن ٤ لیوره خسته اوکوز آتی آلوب کتیرمش اولمغله عاتی‌کندی حیوانلرینك اخورینه ادخال وتوصیل ایتمشدر. ۲) وبای بقری سببیله ذبح ایدلمش بر اینکك اتندن صاتون آلوب خانه سنه کتیرن بر غزته موزعینك قاریسی اتی بیقادینی صوبی قوفه سیله ایکی رأس اینکلرینه ویرمسیله هرایکی اینك دخی بوعلته طوتلمشدر. ۳) ینه بر غزته موزعی بر خسته حیوانك اتندن ایدندیکی پارچه‌یی بر طوبره ایچنده اوله‌رق خانه‌سنه کتیرمش وایرتسی کون قان ایله ملوث بولنان اوطوبره ایله قیملش اوت توزیع ایتدیکی اینکلری وبای بقری‌یه مصاب اولمشدر. ٤) وبای بقریدن مرد اولمش بر اینکك جسدی فتح ایدیلور ایکن بر قسمنی قاپوب صاووشان بر کلب بر آخورده عاتی ظهوره کتیرمشدر .

اعراضی . ــ دور تفریخ تعبیریله معلوم اولوب جرثومهٔ مرضیه‌نك

وجود حيوانيده انتشاسى اثناسنده اوصاف ظاهرهٔ صحت هنوز نمايان ايكن خسته حيواناتده اكل وشرب واجترار حالت طبيعيه‌ده وديشيلرينك ويرديكى سوت مقادير عاديه‌ده بولنديغندن حقلرنده اتلاف معامله‌سى شويله طورسون خسته‌لك اسنادى بيله متعسر وبلكه متعذر اولور. بعض مشاهدينك اشعارينه كوره دورتفريخك نهايتنه يعنى اعراض اساسيه ظهورينك ايكى كون مقدمنه طوغرى حرارت بدنيه‌نك ترفعى شايان نظر دقت بر كيفيت و «غامگه» نك فارنجايت ترمومتروسيله حرارت طبيعيهٔ بدنى ١٠٠° و ١٠١° اولمق اوزره كوسترمسى وبوعلتده مذكور حرارتى ١٠٤ و١٠٥ و١٠٦ وحتى ١٠٧ درجه‌لره (كه شو فارنجايت درجاتى سانتغراد ديديكمز ميزان الحرارهٔ منقسم مائه ايله ٥٧ ٧/٩ دن ٥٩ ٤/٩ درجه ديمك اولوركه اينانلماز شيدر!..) قدر چيقار ديمسى داعئ حيرت ايسه‌ده بوبابده «گرلاح» مذكور حرارتك سيان اولمديغنى وعلى الخصوص كنج اوكوزلرده سانتغراد ترمومتروسيله درجهٔ عاديهٔ حرارت بدنيه ٣٨,٥ و ٣٩,٥ اولوب وباى بقريده ٣٩ دن ٤١ وحتى ٤٢ مع كسور درجه‌لرينه قدر ترفع ايلديكنى وهيچ بر وقتده ٤٢,٢ درجه‌يى چمديكنى بيلديره‌رك تصحيح فكره همت ايتمشدر.

شو برنجى نشانه وعلامت قيصه برفاصلهٔ زمان مشهوداتندن عبارت اولمغله قابل ضبط بر عرض ثابت دكلدر. الك زياده معتنا وقابل ضبط اولان اعراض خسته‌لرك دوشكون ومنظره وسيمالرينك مكدر وباشلرينك اشاغى وايلرويه طوغرى ممتد وقولاقلرينك كيرويه دوريك وغير متحرك وصرتلرينك محدب و آرد اياقلرينك مركز ثقلت بدنه متقرب واورپرمش اولان قيللرينك يابس اولمسى وقولتوق ايله قاصيقلر كبى قيصق يرلرينك تردن رطوبتلى واو ناحيه‌لرك بشره‌سنك قبارمش ايدوكنك كورلمسيدر.

اجترار برنجی کونلرده مطلقا معطل اولمدیغندن اشتهانك هنوز منطفی اولمدینی اکلاشیلورسه‌ده نظام طبیعیده دخی بولنماز. خسته صیق صیق دیش غجیرداتیرواسنر . عموماً بدنده وخصوصا الکزیاده اوموزلرك کیروسنده وحنبلرده وقایناقلرده پك ظاهر تتره‌مك وینه بو زمانده بوینوز وقولاقلرك قاعده‌سیله اطرافك نهایاتنه متناوباً حرارت وبرودت عارض اولمق کبی حاللر کوریلور .

کوزلر قرمزی ودموع کثرتله سائل اولوب اشبو سیلان ایدن کوز یاشی جلدی تخریش وقیللری دوشوروب بشره‌یه دخی تعریه ایتمك صورتیله برونك ایکی یانلرنده یوقارودن اشاغی تلم واری اثر تشکیل ایلر .

سیلان انف دخی کوز یاشلری کبی اولاً مایع ومخرش اولمغله بشره‌نك انکشاطنه یعنی صویولماسنه سبببیت ویرر .

خسته‌لکك برنجی کونلرنده ضعف ونحافتك ایلرولدیکی حیوانك طول مدت یاتمسندن وبیوك مشکلات ایله طورانوب قالقمسندن ویوریمسنده کوریلان صالتی وصالسیقلقدن آکلاشیلور .

دوران کذلك ضعفی مشعر اولوب ضربان قلب علی العموم حس اولنماز بر حاله کلیر . نبض عموماً کوچك ویموشاق وآز محسوس وعددجه ٦٠ و ٧٠ دن ١١٠ و ١٢٠ یه قدر صاییله‌بیلور . عدد نبضانك آزی علتك بدایتی وچوغی دور اخیری اثناسنده فرق اولنور .

اغشیهٔ مخاطیهٔ ظاهره کیره‌مید قرمزیسی ایسه‌ده غشای مخاطیٔ فمی بشرهٔ مخاط کثیف ایله مستور اولمقدننشی ذکر اولنان رنکی کوسترمز . اوراده حالت احتقانیه یالکز یناقلرك وجه داخلیسنده‌کی

حليماتك قرمزيانى وحمای قلاعيده كوريلان اندفاعاته شبيه صاريجه رنكلى حويصلات صغيره‌نك موجوديتندن عبارت قالوب بوندن نشأت ايدن تلعب بياض كپوكلى صاليا شكلنده دوداقلرك بيرتماجلريله محيطنده مشاهده اولنور .

ديشيلرده وضوحى سببيله تشخيصه قولايلق ويرن بر عرض غشای مخاطئ مهبلك ماؤون رنكنده قويو قرمزى اولمسى حاليدر .

بدايت مرضده حركات تنفسيه‌نك بر درجه‌يه قدر سرعت وعجالتى مشهود اولور .

علتك ايلرولمسيله يعنى دردنجى كوننه طوغرى سيلان عين وانف قيحى بر سيرت وزفير ايله خارجه چيقان هواده تعفن وكراهت حس ورؤيت اولنور وتنفسك دها زياده كسب سرعت ايتمسندن متحصل تنفس صفيرى صداسى خسته‌لك بولنان بر طامه كيرلديكى وقت خسته‌لرك اولدقجه بعيد بر مسافه‌سندن ايشيديلور .

فلا اعلا حويه‌سى ايله لثه‌لرده ويناقلرك وجه داخليسنده‌كى حليماتده بشره بر مصل واسطه‌سيله قبارمش وبنابرين غشای مخاطى‌يه ارتق التصاق وارتباط ايده‌مز بر حاله كلمش بولنديغندن كرك لسانك وكرك پارمغك دلكيله آيريلوركه شو حاليله اقسام مزبوره‌ده بشره‌دن عارى وقويو قرمزى رنكلى ائتكالاته وجود ويرر .

باش اختياراق حالنى اخطار ايدن بر حركتله ايكى يانه وينه او زمانده حركات سريعهٔ تنفسيه سببيله حاصرتان هر دفعه ايچرى كوچوب سرعتله داخلدن خارجه متحرك بولنور . الحاصل شو حاللرك ظهوره كتيرديكى حركت وخصوصيله باش صاللانمسى خسته بولنان طامه كيرلمزدن اول ايشيديلان زنجيرلى يولارك سسندن علتك وبای بقرى ايدوكنه همان قناعت كلور .

بر ایکی کونلك انقباضی متعاقب خسته‌ده ظهور ایدن اسهال اولاً نیم مایع وغازلی وبو علته مخصوص بد رایحه‌لی اولوب مؤخراً قنوات هضمیه بوشالمش اولمسندن مذکور مادهٔ غائطه مصلی ودور اخیر علتده ایسه قیر رنکلی ومدمم وغایت متعفن اولور .

علتك ترقیسی نسبتنده ضعف وضمور دخی ایلرولیوب خسته‌لر صوك درجه‌ده هبوط قوایه مصاب وشو حالدن طولایی وضع قیام وموازنتلرینی محافظه ایتمه‌ده دوچار مشکلات وپر اضطراب اولورلر . زمانلرینك الك چوغنی یاتمقله کچیررلر ویاتدقلری زمان باشلرینی اوزاتوب چکه‌لرینی یره دایارلر . سبات عمیقه مستغرق بولنورلر . کوزلر داخل حجاجه چوکمش وکرهٔ عین ایله اجفان آراسنده قالمش اولان بوشلق بر خلط قیحی ایله طولمش بولنور .

سیلان انف دم ایله مخطط ومناخری سد ایتمش اولمق حسبیله حیوانلر مجبوراً آغزلرندن تنفس ایدرلر . حرارت بدنیه صورت محسوسه‌ده متنزل بولندیغندن صرته یاخود قالچه‌یه ال قونلدیغی زمان مشاهدجه صغوق قانلی حیوانه تماس ایدیورمش کبی بر حس پیدا اولور .

بو دور مرضیده فقرات ظهریه وقطنیه‌نك هر ایکی یاننده تحت الجلد غازلرك موجودیتندن انتفاخ حصوله کلیر . مذکور غازلر یا بالذات نسج حجرویٔ تحت جلدیده منفضج ویا حویصلات رئویه جدراننك کسر ومزقی نتیجه‌سیله رئه‌لردن نسج حجرویٔ تحت جلدی‌یه متوارد ومتراکم اوله‌بیلور . نواحیٔ مجوفهٔ منتفخه تضییق اولندیغی وقت فرقعه وضرب اولندقده دخی مذبحه‌لرده شیشیرلمش اوکوزلرده‌کی صدایه مشابه بر صدا حاصل اولور .

بالاده‌کی شو اعراضك ظهورنده حيوانات صغوق وحسسز اولمغله اوزرلرينه سينكلر لاشه‌يه اوشركی اوشيشوب فتحات طبيعيه‌لرينه يموطه‌لرينی براقير وبعضاً قورتلاندير‌رلر .

الحاصل وبای بقری دور حالنه رسيده اولديغی وقت ظهوره كلان اعراضك مجموعی خسته‌لرك هيئت وسيماسنه بعض مخصوصات مميزه كتيرر كه انلری طانيه‌مه‌مق قابل اولماز مثلا ماسبقده دخی ذيلديكی وجهله باشك يره قدر متنزل ورعشه‌دار وكوزلرك سونوك وداخل حجاجه عميقاً چوكوك وزاويهٔ انفيهٔ اجفاندن بر خلط متقيحك سائل وسيلان انفك كثيف ومدمم اولمسی وشو سيلانك محيط مناخری تعريه وتدميم ايتمسی يعنی محيط مناخرك اوزيلوب صويلوب قانه‌مسی وآغزدن صاليا آقمسی وتنفسك سريع ومترسب وقورناج ايله مترافق بولنمسی وستون شوكينك محدب واطراف خلفيه‌نك تحت بطنه طوغری منتقل وعضلاتك مرتعش واليتان ايله ذنبك مصلی ومدمم غائطله ملوث ومذكور غائطك اولاً شرجدن قوتله ومؤخراً شرج نيم كشاده قالديغيچون غائطك بيروح بر فتحه‌دن چيقارجه‌سنه حاليله مندفع وحرارت بدنك متنزل وضعف وضمورك مترقی وهبوط قوا ايله خدر عمومينك مزداد اولمسيدر كه شو اعراض بر اوكوز طامنه كيرلديكی زمان دفعةً كوزه چارپار ومشاهدك اعراض مسروده‌دن تحصيل ايتديكی علم اجمالی ايله فكر تجسسنی خسته‌لری آيرو آيرو معاينه ايدرك غشای منضمه وغشای مخاطئ مهبلك كيره‌مبد قرمزيسی رنكنده بولنديغنه وحويه ولثه ووجه داخلئ عزار ايله لسانك بشره‌سنك آيرلمسندن حاصل اولان ائكالاتك موجود اولديغنه وجلدك التوا آتی عمقنده ارتشاح مصلينك حصوله كلديكنه واكر موجود ايسه انتفاخ تحت جلدينك طرز

ودرجه‌سنه ونبضدن استحصال قلنان معلوماته وزفير ايله خارجه چيقان هوانك رايحه‌سنه وحيوانك وضع وحركتنه وياتشنده‌كى وضعيتنه وقالقمق ايچون دوچار اولديغى مشكلاتك راده‌سنه وهكذا حالات سائره‌يه صرف دقت وكسب وقوف ايلك ايله تقويه وتأييد ايدر .

وباى بقرى الك زياده واضح ومميز اعراضه مالك اولان امراضدن برى اولوب مدت دوامى على العاده درتدن سكزه ياخوداون كونه‌قدردر .

بورايه قدر بيان ايديلان تعريفات صورت عموميه‌ده قابل تطبيق ايسه‌ده اعراض مرضيه‌دن ظهورجه اختلاف واستثنا كوسترنلر دخى موجود اولمغله اهميتلرى حسبيله بروجه آتى تعداد وبيان اولنورلر : اعراض مذكوره‌نك الك مهمى جلدك نواحئ مختلفه‌سنده ومحتقن بر اساس اوزرنده حويصلات صغيره شكللى براندفاع كاذبك تكونى اولوب باشليجه اثديه وناحيهٔ عجانيه وصفن ومحيط فرج و وجه داخلئ فخذ ومحيط مناخر وجانبين عنق كبى يا بسبتون قيلدن عارى ياخود آز قيللى وجلدى نازك اولان قطعات بدنيه‌ده كوريلور . اشبو اندفاعات ايله جدرى آراسنده بعض مرتبه مشابهت ظاهره بولنور .

وباى بقرى‌يه مصاب اولان بعض حيوانلرده علتك ايلك كونلرنده دواره بيوك مشابهت كوسترن اعراض ظاهر اولمغله خسته قارشوسنده ديواره طوس اوريرجه‌سنه دايانير و ربط اولنديغى يردن چوزيلوب آيريله‌جق اولورسه برچوق آدملرك قوهٔ بازوسنه قارشو طورير حالبوكه بو اشتدادات عصبيه چوق وقت دوام ايتميه‌رك انك يرينه خدر عمومى وسبات قائم اولمغله موجب اولديغى هبوط قواى فوق‌الحاد مجتراتده اندر كوريلان وكورلديكى وقت كمال ضعفنه دلالت ايليان انضجاع جانبى ايله توصف ايدر .

وبای بقری برچوق احوالده ذات‌الجنب والرئهٔ ساری‌یه اولدقجه زیاده مماثلت ومشابهت اظهار ایدرك باشلار که شوحالده خسته‌لرك بوکورلرنده برچارپنتی وتنفسلرنده زورلق وسیمالرنده راحتسزلك کوریلوب مکرر وآزلعلعه‌لی اوکسوروکار ایشتدیرر . لکن اعراض سطحیه‌دن عبارت اولان شو مشابهتك حکمی جهاز تنفسینك قرع واصغا واسطه‌سیله معاینه‌سنده تأثیرسز قالور .

خلاصهٔ کلام وبای بقری دینلان بومرض عمومی اصابت ایتدیکی حیواناتك جنسنه ومحل وموقعه ووقت وموسمه کوره شکل اعراضجه بعض تحولات وتخلفات عرض ایتدیکندن اعراضندن برقاچی دیکرلرینه غلبه ایده بیلور وحتی روسیه بیطار معلملرینك اشعاراتنه نظراً علت بعضاً اویله برطرز سلیمده کلوب کچرکه سورینك آراسنده خسته‌یی طانیمق ممکن اولماز .

وبای بقرینك مشابهتی وتخلف اعراضی ودرجهٔ شدتی هرنصل اولورسه اولسون علت علی‌العموم عین خاصه وتأثیری حائز ودائما خواص ساریه‌سنی محافظ وحارسدر .

تشریح مرضی . ــ حیوانات ذات القرونه مخصوص اولان وبای بقری یاخود تیفوس سارینك آثار وخیمه‌سیله بتون اجزای عضویه آفتزده اوله بیلورسه‌ده آفاتك اك زیاده‌سی برقاچ جهاز حیاتیده نمایان وجهاز هضمی اویله آفتزده اجهزه‌نك برنجیسی اولمغه شایاندر .

جهاز هضمینك غشای مخاطیسی فمدن شرجه قدر براحتقانه مقر اولوب آزچوق قویو رنکلی کیره‌مید قرمزیلغی اظهار وبعض نواحیده یکشکل ونظام وبعضیلرنده غیر منتظم برترتیب اوزره درجاتی مختلف الوان متشابهه ابراز ایدر . شووصف وتعریف غشای مخاطیٔ هضمینك

عمومنه راجع و آتیده مذکور آفات سائره دخی آکا منضم ولاحق اولور:
بشرهٔ مخاطك غشانك بتون امتداد واتساعنده آیریلوب صیرلمش اولمسی یا عادتا کوز ویا بیولتن بر آلت ایله کوریله بیلور . اشته او وجهله فم وحنجره ومری ومعده نك ایلك اوچ قسمی اولان کرش وجریه وحفت ده بشرهٔ مخاط Epithélium غشای مخاطیسندن آز چوق وسعتلی الواح شکلنده آیریلهرق غایت محتقن اولان مذکور غشاسنی چپلاق براقیر وشواحتقانی اشعار ایدن قویو قرمزی رنك خصوصیله آغزده وکرشده کوریلور . کرش بشرهٔ مخاطنك انکشاطی (صویولمسی) ایله حصوله کلان مذکور سمج (صیرتی) دن ماعدا سیاهه پك یقین برطاقم قویو قرمزی لکهلر هنوز مربوط وملاصق بولنان بشرهٔ مخاط آرالرندن غیر منتظم سرپمه طرزنده مشاهده ورؤیت اولنور که بونلر حفیرات صغیرهٔ شعریهدن بشقه برشی دکلدر .

معدهنك دردنجی قسمی ـ قطنه ـ نك غشای مخاطیسی عمومیتله کیرهمید قرمزیسی برنك ابراز والتوا آتنك یعنی قاتمرلرینك چیقنتیلری دها قویو برقرمزیلق اظهار ایتدکدن ماعدا بعضیلری مساوی قویولقده وبعضیلری دها آچیق رنکلی لکهلر غشای مذکوره قرمزی صوماقی منظرهسی ویرر . خستهلردن پکچوغنك بوغشاسی قروح سطحیه ایله قالبور کبی کورینور واندر اولهرق دخی قیر رنکلی و محیطلری تلملی وعلتك اصابتندن صکره حیوانك یشادیغی مدتله مبسوطاً متناسب آز چوق عمیقجه محفور غانغرنی لوحهلر مشاهده اولنور .

معاء رقیق وقولون ومعاء اعور وقولون متموج ومعاء مستقیم دینلان اقسام معائیهده قطنه رادهسنده اولمیهرق قرمزی رنك بولنور . امعای مذکوره غشای مخاطیسنك طولانی ومستعرض التوا آتنك قویو

قرمزی رنکلی چیقنتیلرندن فضالری واسع وغیر منتظم برنوع شبیکه تشکل ایدر . بجاریب خرده بینیه غشای مخاطیٔ امعانك کافهٔ وسعتنده بشرهٔ مخاطك خرابیتی وانتتاح (صیزنتی) سببیله مذکور غشای مخاطینك سطحنده جبنی منظرهلی مادهٔ متقیحهدن عبارت بر مادهنك موجودیتی ظاهره اخراج ایلر .

غدد « پایهر » علی الاکثر متغیر اولورسهده یالکز دم ایله محمول و بناءً علیه آز چوق قویو قرمزی رنك ایله ملون اولدیغنه تصادف ایدلدیکی ده واقعدر. ذکر اولنان غدد پایهر امعا آچیلدقده دائما ومطلقا کورنمز چونکه اکثر حالاتده مادهٔ انتتاحیهدن متشکل وقازهٔینی (جبنی) بر قوامده اولوب بولندقلری سطحه خفیفجه التصاق ایدن بر طبقه ایله مستور بولنورکه غدهلری میدانه چیقارمق ایچون مذکور طبقهٔ انتتاحیهنك قازینهرق آیرلمری لازمدر .

قولون کبیر ایله معاء اعورك غشاء مخاطیسی معاء رقیقکی کبی طولانی قرمزیاقلر کوستروب آندن بشقه بر طاقم استطالات صغیرهٔ فبرینیه ایله دخی اورپرمش بولنور . استطالات مذکوره غشانك نسجنه ارتکاز ایتمش اولدقلری نقاطدن آیرلدقلری وقت تحتندن اولدقجه عمیق قروح صغیره بدیدار اولور .

خستهلکی درت بش کوندن زیاده دوام ایتمش اولان حیواناتده علی الاکثر تصادف ایدیلان وبای بقرینك شایان دقت علایمندن بریده غشای مخاطیٔ معائینك نسجی داخلنده ظاهراً ملانوز مادهسنه شبیه بر مادهٔ صباغیهنك موجودیتی اولوب بونك بعضاً پراکنده یعنی سرپمه بر طرز ایله منتشر اولمسندن غشایه غایت رقیق منقط سیاه بر رنك کلیر وبعضاً خط واری برترتیب آلمسندن سیاه رنکلی شبیکه شکلی کوریلور.

کبد ایله طحال وبای بقریده تغیرات مخصوصه کوسترمز .

طرق هوائیه ده غشای مخاطی عموماً قرمزی وبعض نواحیسنده دها قویو رنك بولنور .

اجواف انفیه ایله حنجره ده امعاده کوریلان بشرهٔ مخاط انکشاطی کبی اثر آفته وخصوصیله حنجره ده بعضاً اغشیهٔ کاذبه دیملان محصول انتتاحه تصادف اولنور .

طرق تنفسیه غشای مخاطیسی اوزرنده جهاز هضمیه‌کی کبی غشا ماده‌سنك ضیاعندن ناشی محل بمحل قروح تکون ایدر .

وبای بقرینك الك ثابت آفاتندن بری‌ده رئه‌ده قسماً یاخود کاملاً ویك ظاهر یاخود آز محسوس انتفاخ بین الفصیصات بولنمسیدر. لایقیله قابل تعیین و تمیز اولان حالاتده غازلی مایعات ایله توتر ایدن صفیحات حجیرویهٔ بین الفصیصات ذات الجنب والرئهٔ ساری مایع مصلیسی واسطه‌سیله وقوعه کلدیکی کبی فصیصات رئویه یی یکدیکرندن آییرر واشبو فصیصاتك اجرا ایتدیکی تضییق آنلره (صفیحات حجیرویهٔ بین‌الفصیصاته) بر منظرهٔ کثیفه ودها واضح بر رنك ویررکه کوریلشده دفعةً علتك ذات الجنب والرئهٔ ساری ایدوکی ظن اولنور. لکن کرك لمس وکرك رئه‌یی وزن ایتمکله مذکور ظن بر طرف اولور .

انتفاخ رئه وبای بقری‌یه مصاب اولان حیوانلرك موته منتهی اولنرنده کوریلور . ذکر اولنان انتفاخك هلاکه یقین برزمانده‌ظهوری وبای بقرینك اعراض ممیزه‌سندن عد ایدیلان تنفس سبیله ظهوره وانتفاخ تحت جلدینك آندن حصوله کلدیکی قویاً مظنوندر .

۳ ـ بوقسمده قومسیونك مشاهدات وتحریات فنیه‌سندن بحث ایدیله‌جکی ماسبقده عرض وافاده قلنمشیدی .

رفقای مسلکك کرك متن اجمال بیطره‌ده وکرك اشبو خاتمه وتتمه عنوانلی مقاله‌ده ذات الجنب والرئهٔ ساری و وبای بقری دینلان هرایکی مرض مستولینك اعراض و آفاتنی ضبط وملاحظه ایله اشبو قسمی مطالعه بیوردقلری حالده نظریات ایله عملیات آراسنده کی تفاوتك مراتبنی تقدیر خصوصنده معترف اولدیغم کمال عجزمدن درجهٔ نقصانمه دخی حد تعیین ایده‌مدیکم مضبوطاتمك حال حاضری نسبتنده استفاده ایده بیله‌جکلرینی امید ایدرم .

قومسیون ازمیده عزیمتنك ایرتسی کونی علت مستولیه‌نك ایکی آیدنبرو دوام ایله فی الاصل ٢١٩ رأس بقر موجودی اولوب اوکونه قدر ٦٠ نی ضایع ایدن حاجی ابراهیم چفتلکنه واصل واورادہ کی برحیات حیوانلرك معاینه‌سندن وبر رأسنك ذبحیله اجرا ایدیلان تشریح مرضی عملیه‌سندن حالات آتی البیانه قومسیونجه وقوف حاصل اولدی .

برنجی کون اجرا ایدیلان تحریات فنیه . ــ معاینه : خسته‌لرك کوزلرنده سیلان دموعه وبرونلرینك یانلرندن اشاغی مخرش کوز یاشلرینك قیللری دوشورمسی وبشره‌یی اوزمسی صورتیله حصوله کلان تلم واری اثر تخریشك مکملاً وقوعنه تصادف اولنمیوب یالکز کوزلرك زاویهٔ انفیه‌سی خارجنده آز بر اثر تعریه وداخلنده کشافتلی رمص (چاپاق) کورلمکده و آغز ایله بروندن دخی نه مایع نه‌ده کثیف سیلان وقوعبولمامقده وتنفس صفیری ایشیدلمامکده ایدی . خسته‌لرك دفع وافراغ ایلدیکی مادهٔ غائطه نیم مایع وغیر مدمم وپك آز متعفن اولوب حیواناتك نواحیٔ قطنیه‌سنده انحداب مشاهده اولنمدیغی کبی شوناحیه‌لرینك حسیتی جداغولرینك کیروسنده کی حسیتدن زیاده دخی دکل ایدی . ناحیهٔ ظهریه عمود فقاریسنك یانلرنده انتفاخ تحت جلدی بولنه‌مدی .

اطراف خلفیه‌لرینك دخی مرکز ثقلت بدنه تقرب ایتمسی ایچون بطنلرینك تحتنه طوغری ایلرولدیکی کوریله‌مدی . بو برنجی آخورده بولنان حیواناتدن مرضنك اك زیاده مشتد و آز وقتده هلاکی مقرر اولان اوکوزده انضجاع جانبی کورلدی . شایان دقتدر که بو حیوانك یاتدیغی یرده دفع ایتدیکی ثفل قوام عادیده ایدی . بو کون ذبح ایله جسدی فتح ایدیلان اشته بو حیواندر .

خسته‌لرك صدرینه قوتلیجه قرع اجراسندن براز حسیت فرق اولندیغی مثللو ینه قرع ایله ناحیهٔ وسطای صدرده تصوت وسفلای صدرده اصمیت واصغا ایله ناحیهٔ سفلاده زئیر نفخی دویولمقده وضربان قلب حس واستماع اولنه‌مامقده ایدی .

قومسیون دیکر بر آخوره کیدوب اوراده معاینه‌یه باشلادیغی مانداده دخی عین اعراضه تصادف وفضله اوله‌رق ظهر ایله قطنك همان غیر محسوس بولندیغنی واثنای معاینه‌ده تبول ایتمسیله بولنك براق وصاریجه رنکلی اولدیغنی بالمشاهده ضبط ایتمشدر .

تشریح مرضی : بعد الذبح حیوانك اولاً جوف صدری کشاد ایدلمکله هر کیسهٔ جنبیه‌ده ایکیشر قاشیق قدر انصباب بولندی . غشاء جنب ملتهب وبر درجه‌یه قدر خراب ایدی . اوزرنده اغشیهٔ کاذبه‌نك کرك صفیحه وکرك اجزای سافلهٔ صدریه‌ده‌کی سطح ضلعی ووجه رئه‌ده آزچوق رکوم تشکیل ایدن هر درلوسی کورلدی وحتی اغشیهٔ کاذبه اقسام قدامیهٔ رئه‌نك بعض نقاطندن جوف صدره التصاقی موجب اولمشیدی .

رئه‌لر منتفخ وغایت محتقن وفصیصات رئویه‌ده احتقانك درجات مختلفه‌سی مرئی ومتعین وبعض اقسام رئه‌ده صفیحات حجیرویهٔ بین

الفصیصات غایت عاتی صاریجه شبیکه شکلنده ظاهر ومتبین ایدی . آنلردن ماعدا رئه‌لرده خراجات وادران وکهوف کبی آثار خرابیت کورلمدی .

شغاف خارجی اثنای عملیاتده دلینمش ایدوکندن درونده محصول التهابك موجودیتی اکلاشیله‌مدی. جسم قلب پك‌زیاده سولپوك اولمیوب شق اولدیغی زمان خارجه جریان ایدن سیاه دم دخی متمیجه ایدی. جوف صدر ده بوندن زیاده آفات تشریحیه منظور اولما مغله جهاز هضمینك مطالعه‌سیچون بطنك فتحنه مباشرت قیلندی .

بطنده دفعةً امعانك احتقانه دلالت ایدن حمرت ظاهره ایله بریطونك دخی آز چوق حصه‌دار تأثر اولدیغنی مشعر امتلای اوعیه و تحجم غدد لنفائیهٔ ماساریقیه کوزدن کچیریلوب بعده معاینه ایدیلان طحال ایله کلیتان حالت عادیه‌ده کورلدی. کبد جرم طبیعیسنك براز فوقنده وکیسهٔ صفرانك امتلا وتوتری اولدقجه زیاده ایدی .

معده‌نك اقسامی شق ایدلدکده اوچ برنجی قسملرنده رأی العین هیچ اثر آفت کورلمیوب یالکز قطنه مفروط الدم وقویوجه قرمزی رنك ایله ملون وغشای مخاطیسی اوزرنده قروح سطحیه نمایان اولدیغی حالده کرك معده اقسامنك وکرك امعانك بشرهٔ مخاط تعریه وانکشاطی نظر عادی ایله ظاهر و عیان دکل ایدی. قومسیونك نزدنده پرتو سوز دخی یوق ایدی .

ایکنجی کون اجرا ایدیلان تحریات فنیه . ــ بو کون قومسیونك کیتدیکی موسی کهیا قریه‌سی علت مستولیه یوزندن ۱۵۲ باش حیوانات بقریه سنك یالکز ۷ سنی وینه بو قریه داخلنده کی حسن پاشا چفتلکی ۷۴ رأس حیوانندن ۲۶ سنی که جمعاً ۲۲۶ رأس حیواندن ۳۳ نی ضایع اتمشدر .

معاینه : کوز و آغز وبرونده کوریله‌جك اعراض مرضیه‌دن یالکز بر ایکی حیوانده بر جزئی سیلان انفی وقوعندن ماعدا بتون اعراض سائره ینه برنجی کون مشهوداتندن عبارت اولوب کذلك غشای مخاطئ فمینك احتقانی ایله قروح سطحیه ولثه‌لرك ائتکالی کورلدی .

ناحیهٔ ظهریه‌ده خفیف وقطنیه‌ده فوق الحد حسیت واوموزلرك کیروسنده عرواء (تترمه) فرق وتشخیص قلندی. حیواناتك صرتی غیر محدب ایدی. صدرك قرعندن اصمیت ایشیدلمدی. اصغا ایله صدرك صولندن لغط تنفسی طبیعی بر حالده وصاغندن براز اخرش (سرتجه) اوله‌رق دویولدیغی حالده تنفس صفیری مفقود و ضربان قلب غیر محسوس وعمود فقارئ ظهرینك یانلرنده انتفاخ تحت جلدی ایله ناحیهٔ تحت صدریه وبطنیه‌ده اوزیما غیر موجود ایدی . بول صاریجه براق وثقل صاری ومخاطی ایدی. خسته‌لر علی العموم ضعیف وضعفلری ضمور وقحول درجه سنده دکل ایدی . حرارت بدن میزان الحرارة منقسم مائه ایله ۳۹,٤ درجه بولندی .

تشریح مرضی: صاغ رئه‌نك فص اعلاسنده بئورات احتقانیه ورئهٔ یسراده دها زیاده احتقان ایله برابر انتفاخك موجودیتی مقطع رئه‌نك تضییق آلتنده سیاه رنکلی دمی کوپورته‌رك دفع ایتمسی اثناده فرقعه ایشتدیرمسندن وعلی الخصوص رئه‌نك سابح اولمسندن آکلاشلدی .

جنبده اغشیهٔ کاذبه ایله انصباب و شغاف خارجیده محصول التهاب کوریله‌مدی والحاصل غشاء الجنب آفتدن مصون ایدی .

جهاز هضمی‌یه کلنجه : انبوبهٔ هضمیه‌نك احتقانی خارجندن دخی کرکی کبی عیان اولوب شق وفتح ایدیلان کرش وجریه وحفت (اقسام اولیهٔ معده) ده اثر آفت کوریله‌میوب معده‌نك دردنجی قسمندن عبارت

اولان قطنه قرحه‌لرله رخته‌دار ومفروط الدم اولمق مناسبتیله قویو قرمزی رنکی پك آشکار ایدی .

معاء رقیق بویدن بویه وفقط محل بمحل محتقن و بعض اقسامنده فرط احتقان منقط متبین اولوب دقاقده دخی احتقان وقروح صغیره موجود و« پایه‌ر » غده‌لری متورم ایدی و معاء اعور کذلك مفروط الدم و آز چوق متقرح ومعاء غلیظ یالکز محتقن ایدی. بشرهٔ مخاط امعاده نظر بسیط ایله تعریه وانکشاط (صویوله) فرق ایدیله‌مدی .

کبد وطحال وکلیتان اعذاردن تمامیله سالم ایدی .

اوچنجی کون اجرا ایدیلان تحریات فنیه . ــ معاینه: بو کون اولاً ایکی آی ظرفنده ۱۰۱ باش حیوانی تلف اولان اوزون بك چفتلکنده معاینه یه باشلانیلوب نظر دقتدن کچیریلان حیوانلرده کوز یاشلری کورلمیوب کوزلر براز چاپاقلی غشای منضمه محتقن ومرمه راطب وبارد و بعض حیوانلرك مرمه‌سی یابس و چاتلاق وغشای نخامی دخی محتقن واوزرنده براز ائتکال موجود وغشای مخاطیٔ فمی همان خالدن مصون ویالکز لثه‌ده ائتکالات ایله تحت لسانده قروح مشهود ایدی.

ناحیهٔ ظهریه‌ده انتفاخ تحت جلدی بولندیغی کبی ایکی رأس قارتجه ماندانك ناحیهٔ قدامیهٔ قصیه‌سنده کوریلان براز صارقلقدن بشقه نه ناحیهٔ تحت صدریه ونه تحت بطنیه‌ده اوزیما کورلمدی . ظهرده حسیت فرق ایدیله‌مدیکی حالده ناحیهٔ قطنیه محسوسیتی اولدقجه آشکار وقرع ایدیلنجه اقسام سافلهٔ صدرده اصمیت وار ایدی. ضربان قلب استماع ایدیله‌مدی. اثنای معاینه‌ده بو حیوانلردن برینك دیش غجرداتدیغی ایشیدلدی .

خسته‌لرك دفع ایتدیکی مواد غائطه مایع ومتعفنجه ایدی .

ثانیا حاجی ابراهیم چفتلکنه دفعهٔ ثانیه اوله‌رق کیدیلوب بالمعاینه

کوزلری چاپاقلی اولان و آغزندن برونندن خفیفجه سیلان وقوعبولان وغشای فیسی پك زیاده محتقن اولمیه‌رق دیش اتلرنده ائتکال کوریلان وعمود فقاریسی بویدن بویه غیر محسوس واوموزلری رعشه‌دار و صو کبی اسهاله دوچار اولان بر حیوان ذبح ایله تغیرات داخلیه سی تحری وتحقیق قلنمق اوزره فتح ایدلدی .

تشریح مرضی : رئه‌لرك ترکب ایتدیکی قصیصات جهت جهت صاریجه قرمزی وکل پنبه‌سی وقویو قرمزی ومور الوان کوستره‌رك درجات مختلفه ده محتقن ورئتان منتفخ وغشاء الجنب تغیرات مرضیه واغشیهٔ کاذبه‌دن سالم وبری وجوف صدر انصبابدن خالی اولوب شغاف خارجیده بر ایکی قاشیق مصل بولندی. جسم قلب غایت سولپوك وشق ایله درونندن آقیدیلان قان پك متمیع ایدی .

جوف بطنك احتوا ایتدیکی احشادن بریطونده پك آز اثر التهاب وغدد لنفائیهٔ ماساریقیه‌ده اولدقجه جسامت موجود ومعده‌نك برنجی وایکنجی قسملرنده ایسه اثر تغیر بسبتون مفقود ایدی. اوچنجی قسمی اولان حفت یعنی قرق بایرك وریقاتی آرالرنده مواد مأکوله حقیقةً قورویوب کوسبه‌لشمش اولدیغی کبی وریقات دخی غشای مخاطی ولحمیسی بلورسز سیم‌سیاه زارلردن عبارت. برشکله کیروب چوریمش کبی قولایلقله قوپیوردی. دردنجی قسمی قطنه‌ده احتقان وبر قاچ اوفاق قرحه کورلدی. امعا کذلك محتقن وغدد «پایه‌ر» متورم بولندی .

طحال ایله کلیتان ومثانه حال طبیعیده اولوب کبد نسبتندن زیاده امتلا و تحجم واوزرنده‌کی مجاریٔ صفرا بیاضجه رنك ایله تبارز وکیسهٔ صفرانك شکلی دکیشمشجه سنه توتر ایلدیکی مشهود واو اثناده کیسه ومجاریٔ صفرادن دود الکبد ونام دیکرله ذات الفوهین دینلان طفیلات

داخليه‌نك ظهور ايديرمسيله كبد ايله كيسهٔ صفرايه عارض اولمش بولنان او حالك سبب وحكمتى معلوم اولدى يعنى بو حيوانك علتنه سوء القنيهٔ مائى دخى مترافق ايدى .

دردنجى كون اجرا ايديلان تحريات فنيه . ــ بو كون اشمه جبالى دامنلرنده وداغنق بر حالده يماجلره انشا قلنمش اولان چركس مهاجرلرينك كتانجيلر قريه‌سى حيواناتنك معاينه‌سنده كوريلان اعراض مرضيه ايله فتح جسدده بولنان تغيرات عضويه ديكر كونلرك مشهوداتندن ازهر جهت واضح وپك زياده قابل تميز ايدى.

علت بو قريه‌نك حيوانات بقريه‌سى اوزرنده صوك درجه‌ده شدتى كوسترمش و ازجمله «تزوستان» بكك اون طقوز باش اوكوزندن غايت ضعيف وهلاكه متهى يالكز بر رأس اوكوزى قالمشدر .

بو كويده كچيلرك دخى بر علته وبيوك بر قيرغينه اوغرادقلرى وتركجه بيلان چركسلرك ــ كچيلرمز كيجيك (اويوز) دن كيديور . ــ ديدكلرى وبر مرده كچينك بتون وجودينك دكل يالكز قولتوق واويلق وبوكورلر كبى قيصق يرلرينك قيللرى دوكولمش واورالرى بر نوع اندفاع وتفلسه مقر اولمش اولديغى قومسيونك معلومى اولدى ايسه‌ده كويده حسب الموسم كيجه بارنمق مشكل وهيچ يول اولمديغى جهتله قرانلقده دره وبطاق وترلالردن كچه‌بيلمك غير قابل ايدوكى دوشونيله‌رك كوز كوره عودته وقت قزانمق ايچون كچينك تشريح مرضيسندن صرف نظر ايدلمشيدى. مع مافيه ماسبقده (☚ صحيفه ٨٢٩) دخى دينلمش اولديغى وجهله وباى بقرينك نواحئ مذكوره‌ده جدرى‌يه شبيه اندفاع حويصلئ جلدى حصوله كتيرديكى وحتى انكلترەلى «مورشيزون» كندى خيالى آشيلرينى خلقه ١٢,٥ فرانق دكريله صاتمق ايچون مبحوث اندفاعاتى

کوستره‌رك وبای بقری ایله جدری آراسنده مناسباتك وجودینی تأییده و آکا مبنی حیواناتی تلقیحه یالان کرچك سعی ایتدیکی معلوم والحاصل وبای بقرینك بعض حالاتده ذکر اولنان اندفاعاته وجود ویردیکی مسلمدر . احتمال که کویلیلرك کیجیك دیدکاری ده اندفاع جلدیٔ وبائیدر .

معاینه: حیوانات قحول رادەسنده ضعیف وقیاملری مشکل ومشی وحرکتلری متزلزل و تنفسلری زورلو و صوت صفیری ایله مترافق باشلری یره قدر صارقق عطش غایت شدید کوزلری چاپاقلی و آغزلری براز کپوکلی و آز چوق سیلان انف مشهوداولوب وحالبوکه ظهرده انتفاخ ایله قطنده انحداب وناحیهٔ تحت صدریه وبطنیه‌ده اوزیما کورلمه‌رك یالکز قطنده حسیت وصعوبت تنفسه موافق حاصر تانده احتلاج موجودایدی.

غشای منضمه و غشای مخاطیٔ فمی وغشای نخامیده احتقان و فمده قروح ولثه‌ده ائتکال مشاهده اولندی . دیل طوتلدیغی وقت غشاسی صیریلوب الده قالیوردی .

تشریح مرضی : حنجره‌ده وسعتلیجه قرحه ومرینك طولنجه تعریه وانکشاط وهرایکیسنده احتقان بولندیغی حالده برنجی اوچ قسم معده‌ده تغیرات تشریحیه هیچ منزله‌سنده ایدی ولکن قطنه ده فوق الحد احتقان وقروح متکثره واوچ درت نقطه‌ده سیاهه یقین قویو قرمزی رنکلی نقاط صغیره‌نك اجتماع وتراکمندن متحصل ومحیطلرینه نسبتاً مرکزلری دها قویوجه رنکلی سیاه لکه‌لر و امعای رقیقه‌ده کذلك فوق الحد احتقان وقروح وغدد «پایه‌ر» ده تورم وغدد لفائیهٔ ماساریقیه‌ده طاووق یمورطه‌سندن قوزی کستانه‌سی جسامتنه قدر اختلاف کوسترن جرم وجسامت ومعاء اعورده صوك درجه‌احتقان ایله قروح و ینه بورادەمادهٔ صباغیه‌یه شبیه سیاه رنکلی جزیواتك تشکیل ایتدکاری خطوط والحاصل امعای

غليظه‌ده تامعاء مستقيمه وارنجيه دكين وحتى اوراده بيله احتقان وقروح مصادف نظر دقت اولمشدر .

طحال ايله كبد حال طبيعيدن براز زياده‌جه دم ايله محمول وكيسهٔ صفرا اولدقجه ممتلى ومتوتر بولنوب كليتان ايله مثانه تغيردن سالم ايدى .

جهاز تنفسيدن جنب ايله رئتانده احتقان و آيروجه رئه‌لرده انتفاخ كورلدى. اكياس جنبيه وداخل شغافده انصباب واغشيهٔ كاذبه‌دن اثر يوق ايدى. قلب پك سولپوك ايدى .

قومسيونك بالواسطه تحقيقاتى . ــ ازميد سنجاغى (قيد ايدلميان ايكى ديوان مستثنا اولدينى حالده) ايچ قضاسنك جمعاً ٦٣٧٠ رأس حيوانات بقريه سى بولنوب بوندن ٢٢٣٤ رأسى علت مستوليه سببيله تلف اولمشدر .

قره مرسل، اطه‌پازارى، كيوه، قندره كبى ديكر قضالرينك وقوعاتى متصرفلقدن استيلوب پيدرپى معلومات آلندقجه قومسيونه بيلديريله‌جكى ايشيدلمش ايسه‌ده قومسيون استاتستيق تنظيمنه مأمور اولديغندن ايشك او قدر ايلروسنه وارمغه حاجت كورمامشدر .

قومسيون اعراض عموميه‌يه دائر هر كوى اهاليسندن استيضاح ماده ايتديكى صره‌ده قاچ باش حيوانى اولديغنى اون ياشنده‌كى اوغلندن صوروب اوكرنان حاجى ابراهيم چفتلكى خلقندن معلومات جديه ايدينه‌ميوب ــ خسته حيوانلر اوكسورلرمى ؟ ايكلرلرمى ؟ ديش غجرداتيرلرمى ؟ سؤاللرينه اوت ! ــ جوابى آلمش واكر اوكسورمزلرمى؟ ايكله‌مزلرمى ؟ صورتنده ايراد سؤال ايتسه ايدى احتمال كه ينه اوت ! جوابى آله‌جق ايدى .

موسى كهيا قريه‌سى اهاليسنك ويرديكى جوابلردن خسته‌لرك اك

زیاده یاتمغله وقت کچیردکاری واوکسوردکاری وایکله‌دکاری ودیش غجرداتدقلری آکلاشلمش ایسه‌ده قومسیون برچاریك ساعت خسته‌لره نصب نظر دقت ایتدیکی حالده کویلیلرك اخباراتنی تأییده مدار اوله‌جق هیچ براماره کوروب ایشتمامش وبونکله برابر مرقومونك اقوالنی حسب الحال تکذیب جهتنه‌ده کتمامشدر .

اوزون بك چفتلکنده کوریلوب برچفتلك کهیاسی اولدیغی حال وقالندن اکلاشیلان برآدمك ویردیکی معلومات اولدقجه ایضاحاتلی واهمیتلیدر . بوآدم دیوردی که : ـ قیماقجی چفتلکنك کنج وقارت ۱۳۹ باش قره صغر ومانداسندن ۲۲ کون ایچنده ۷۰ باش حیوانی تلف اولدی . بونلرك برنده کوریلان حال اوبرنده تمامیله کورلمزدی اشته بویله حیوانلرك بعضیسنك آغزی کوپورر بعضیسنك کوزی یشاروب کوز یاشلری کوز اوکنك قیللرینی دوشورروکوزلری ایچری باتوب قپانمش کبی کورینوردی . بعضیسی سانجیلانمش کبی کندی اوزرینه طوپلانوب طوررردی . اکر حیوانك ایچی فناقوقولو وقانلی اوله‌رق سوررسه اوحیوان کبریردی . اکر سورمزسه صاغالیردی . آغزلرندن آقان صالیا فنا قوقاردی . چوغنی آچدم بعضیلرینك جیکرلرینی بیومش کوردم بعضیلرینك کوکسلرنده براوقه‌یه یقین صو بولدم . هپسنك باغرصاقلری قرمزی ایدی . ـ

علتك سیری ایله مدتی عموم کویلیلرك تجربه‌لرنجه علی الاکثر ۹ و ۱۰ ونهایت ۱۲ کون اولدیغی وبر مدتده مرد اولمیان وحتی ٦ نجی کونی صاوشدیرن حیوانك کسب افاقت ایده‌جکنه قناعت حاصل ایلدکاری خسته حیوانلرینی کوستررلرکن ـ اشته بوسکز کونلك خسته‌در آرتق ایلکه یوز طوتدی یواش یواش کویش آلیور . ـ ولاجل المعاینه ذبح

ايدلمك استنيلان حيوانك صاحبى ـ جانم بو حيوان خسته‌لغنك آلتنجى كوننى صاودى بونك اشى‌ده بويله ايدى‌ده ايو اولدى بوده ايياشـور براقيك شونى كسميك . ـ ديملرندن اكلاشـيليور ايدى . مع هذا بوكا دائر ايلروده برقاچ سـوز دها سـويلنه‌جكى وجهله كويليلر طرفندن كوستريلان شـو يولده‌كى قناعتك منافع ومقاصد مخصوصـه‌لرينه خادم برحيله وصنيعه اوله بيلمسى‌ده محتملدر .

٤ ـ نتيجهٔ تحريات وقرار حقنده ملاحظات يوللو برقاچ سوز . ـ ازميد وجوارى حيوانات بقريه‌سـنه مستوليه طرزنده ايصـال ضرر وخسار ايتمكده اولان علتك تعيين نام وماهيتى مقصديله قومسـيونك درت كون دوام ايتـديكى تحريات فنيـه‌ده برنجى كون هر ايكى علت مسـتوليه‌نك اعراض و آفات تشريحيه‌سنى مشـاهده ايتمكله اكثريتنك قرار اعطاسنده رأيى متردد وبناءً عليه ايام آتيه معاينه‌لرنده ظهور ايده‌جك حالاته مترقب وايكنجى كون ذات الجنب والرئهٔ سارى اعراض و آفاتنك خفت وديكرينككى نسبةً قوت وجديت كسب ايتديكى كوريله‌رك اكثريتك فكرى وباى بقرى جهتنه اولدقجه متمايل واوچنجى كون مشـهوداتنك ايكنجى كون معاينه‌سنده كوريلان آثار مرضيه‌يه توافق ايتمسـندن علتك وباى بقرى اولديغى حقنـده‌كى ظنلرك غالب والحاصـل دردنجى كون مشاهده قلنان اعراض و آفات آرتق ظن وتردده امكان ويرمديكى جهتله مرض مستولينك وباى بقرى ايدوكنه عموماً حكم لاحق اولمش ايدوكنى قارئين كرام اثناى مطالعه‌ده افاداتك طرز وروشندن دخى آكلامشلردر واحتمـال كه كنديلرنجه او علتك وباى بقريدن بشـقه برشى اولمديغى خصوصنده برفكر حاصل اولمشدر .

اكر شو قرار تصـديق ايدلميه‌جك اولورسـه ذات الجنب والرئهٔ

ساری حقنده دخی عدم مطابقت اعراض طولاییسیله حکم جائز اوله میه جغندن شوحالده براوچنجی مرض مستولی بحری ایتمك لازم کله جکدر که بوکا نه قرائن حالیه ونه مشهودات واقعه مساعد دکلدر .

شوعلت مستولیه اکر حقیقةً وبای بقری ایسه ! . . زمان ظهورندن قومسیونك تاریخ مأموریتنه دکین نواحیٔ مختلفه جه کذران ایدن ٤ و ٣ و ٢ و ١ ماه مدت اثناسنده نصل اولوبده ازجمله علتك ایکی آیدنبرو تحت تأثیرنده بولنان حاجی ابراهیم چفتلکی حیواناتنك یوزده ٢٧ ٢/٥ و حسن پاشا چفتلکنك یوزده ٢٥ ١/٧ والحاصل ازمید سنجاغنك بتون برقضاسی حیوانات بقریه سنك یوزده ٣٥,٠٧٠٦٥ رأسنی محو ایله ماعداسنی ترك ایده بیلسون ؟ ! . . کرك قومسیونه داخل اولان وکرك بوایشده وظیفه دار اولدقلری ایچون قرایی طولاشوب خسته اکك هنوز هیچ برقریه یی ترك ایتمدیکنی کورن رفقامزك شویله بر سؤال وارد خاطرلری اوله جغنی مأمول ایتمدیکم حالده ینه بو سؤال مقدره ـ علت هنوز بر طرف وزائل اولمامش ایدوکندن تلفات بالاده کوریلان نسبتی محافظه ایده میه رك خدا حافظ اوروپالیلرك استاتستیقلرنده کی رادهیی ده آشه جقدر . زیرا که کویلیلرمز لاشه لری دفن ایتمك کبی اك ساده ولزوم اهمیتی بیان کلفتندن آزاده بر تدبیرده بیله بولنمق استمیورلر . ـ دیرسه م جواب وافی اولورسه ده بشقه جه «قروزه ل» ك ـ وبای بقری تلفاتنك نسبتی کرچه غربی اوروپاده ١٠٠ ده ٩٠ و٩٥ اولمسی قاعده کبی طانلمش ایسه ده حالبوکه ١٨٧١ میلادیسنده فرانسه نك (اوواز) ایالتنك (اونزان بره) ناحیه سی وقعه سنده ٦٥٠ و ٧٠٠ موجود میانندن اتلاف ایدیلنلر دخی داخل حساب اولهرق ١٠٠ ده ٢٠ حیوان ضایع اولمشدر وحتی ستپ دینلان اراضیده بیله وبلکه موقع وهوانك تأثیریله

تلفات واقعه‌نك تسبتى ١٠٠ده ٧٥ و٥٠ و٣٠ راده‌لرى آراسنده متحول اولديغى كوريلور . ـ سوزيمى ازميد حيواناتى تلفاتى نسبتنك سوز كوتورر يرى اولمديغنه دليل كافى عد ايدرم .

درسعادت فى ٣ شباط ١٣٠٤

صوك

تصحیح خطا

اجمال بیطره‌نك اثنای طبعنده حسب البشریه نظر تصحیحه تصادف ایده‌مامکله یاکلش اوله‌رق باصلمش خطالرك صوابی آتیده علی‌الانفراد کوستریله‌جك ایسه‌ده آندن اول بکچوق محلده تصادف ایدیله‌جك نقطه یاکلشلقلری وازان جمله حاء مهمله ایله اولمق لازمکلان حافه، حیله وجمعنده حیل، حمار، نحاس، انحنا کبی کلمات خافه، خیله، خیل، خمار، نخاس، انحنا رسمنده قالمش وهله کلمات مهموزه‌نك املای صحیحلرینه هیچ رعایت ایدلمیه‌رك جزؤ، برؤ، نشئت رسم املالرنده یازلمغله خطا ایدلمش اولمقدن و۲٤ نجی صحیفه‌نك تصحیحنه هرنصلسه دقتسزلك ایدلمش اولمقدن عباره‌سی بیاغی مأل چیقماز برصورت آلدیغنه بناءً عفومی رفقای مسلکدن نیاز ایلر وخطا صواب جدولنه کوره یاکلشلقلری ممکن مرتبه تصحیح ایتمکسزین مطالعهٔ مباحثه شروع ایتمه‌لرینی آیروجه‌رجا ایدرم .

جدول

صحیفه	سطر	خطا	صواب
۱	۱۱	حجملی	آز حجملی
۹	۱۵	اجناسك	اجناسنك
۱۵	۱۹	Accroisement	Croisement
۱۷ خاشیه	٤	اولنمسی ایدر	اولنمسی ایجاب ایدر
۱۷ خاشیه	٦	دور	دوز
۱۸	۳	اولمیانلرك	اولمیانلر
۲۱	۱۰	اکر قسراقلرده	اکثر قسراقلرده
۲۲	۲۳	مهمه اولمغله	مهمه‌دن اولمغله
۲۳	۲	چویکك	چویکلك

صحيفه	سطر	خطا	صواب
٢٣ خاشيه	١	شو مدن	شو مدت
٢٤	٤	طايلرى	طايلرك
٢٤	١٢	وقت وقت اوت دمتيله	وقت وقت دكشديرلمسى [وبدنلرينك اوت دمتيله
٢٤	١٥	يمكلرينك	يمكلكلرينك
٢٤ خاشيه	١	كسلك	كسلمسنه
٤٠	٤	رجحانيتى	رجحانيتك
٤٦	١٧	قفاسى	قفالى
٤٧	١٣	ارتفاعيسنى	ارتفاعليسنى
٥٠	١٢	مشقه	مشقته
٦٩	١٧	يمكلرك	يملكلرك
٧٦	٧	حيوانك كبيره‌نك	حيوانات كبيره‌نك
٧٦	١٨	ضيا ومنبهاتدن	ضيا كبى منبهاتدن
٨٥	٢	اديهٔ	ادويهٔ
٨٥	٤	دركان	دركار
٨٥	٥	واوجهله	واو وجهله
٨٧	١٧	دعووت	دعوت
٩٥	١	موضوعيه‌يى	موضعيه‌يى
٩٧	١٧	سرخيه	سرخسيه
١٠٢	٩	ضعف بدن وضياع قوتى	ضياع بدن وقوتى
١١٤	١٢	صو طولانمه	صو طوپلانمه
١٢٢	٢١	صولغونلغى	طولغونلغى
١٢٤	١٩	مشروبات	مشروب
١٢٥	٣	مقنوع	منقوع
١٣٩	٥	دودسنطاريا	دوسنطاريا
١٤٤	١٦	Goaltar	Coaltar
١٥٣	٢١	لورانوم	لودانوم
١٦٩	٩	وافى	واقى

صحیفه	سطر	خطا	صواب
۱۹۳	۱۳	برازمان	برزمان
۱۹۴	٦	جای	جای تردد
۱۹۵	٤	ماعدا فخار	ماعدا صدای فخار
۲۰۳	۲۲	فرسنککندن زیاده انحفاضی	فرسکندن زیاده انحفاض
۲٦۷	٦	وافیه	واقیه
۲۸۷	۹	بناضجه	بیاضجه
۲۸۷	۲۰	فتح	قبح
۲۸۸	۱۷	منفرط	منفط
۳۰٤	۱۳	مخففاتنك	مخفظاتنك
۳۱۱	۱۱	منتشار	منشار
۳۱۳	۲۰	رایحهٔ دخی کریهه	رایحهٔ کریهه دخی
۳۲۰	۲۱	مرضیه	مرخیه
۳۲۲	۲۱	حلیمه‌ده	حلمه‌ده
۳۳۳	۱۵	محیط شرحی	محیط شرجی
۳۳۵	٤	محلهرك	محللرك
۳۳۵	۸	خذع	خزع
۳٤۸	۱۱	قابریقه	فابریقه
٤۱٤	۲۲	ایدرسه	ایدرسه‌ده
٤۱٤	۲۳	غدر صابیله‌جق	عذر صابیله‌جق مرتبه‌ده
٤۱۹	٤	عظیمه‌سی	عظمیه‌سی
٤۳۱	۲۱	عظمیه	عظیمه
٤۳۲	۱۱	پروپسنکی	پرو پلسنکی
٤۳۳	۷	رحصه	رهصه
٤۳۸	۸	فی الاصلی	فی الاصل
٤۵۱	۷	مبهل	مهبل
٤۸۵	۱٤	ازیماوی	اوزیماوی
٤۸۹	۱۸	میداننده	میاننده
٤۸۹	۲۳	جداغه	جداغو

صحيقه	سطر	خطا	صواب
٤٩١	١٧	عضلهٔ حليمهٔ	عضلهٔ حلميهٔ
٤٩٦	٣	عظام قصه	عظم قصه
٤٩٨	٦	او كون	اوج كون
٥٢٢	٤	فجىء	فجئى
٥٣٠	١٩	مراسم	مواسم
٥٣١	٢٣	دوراكككنه	دواركككنه
٥٣٨	٢٠	حله	حلى
٥٤٧	٧	داء جاورسه	داء جاورسيه
٥٥٦	٨	تنبلك	تنبللك
٥٥٩	١٦	مساعت	مسارعت
٧١٩	١٢	قباقولاق ☚ داء النكفه	قبا قولاق ☚ التهاب [نكفه
٧٤٩	٦	جارحه‌ده	جرحه‌ده
٧٨٨	١٦	اورلرده	اورالرده
٧٩٥	٥	تخريخ	تمريخ

اخطار

اجمال بیطره : مسلك بیطری مأذونلری ایچون
برمخطره در بناءً علیه بیطاراولمیانلرك بواثردن
ایده بیله جکلری استفاده یا پك محدود یاخود بسبتون
مفقود اولور